Kallelse till sammanträde med Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Datum och tid: 2020-10-21, klockan 13:30
Plats: Hotell Stensson

Förhinder anmäls till Christina Nilsson, christina.nilsson3@eslov.se, 0413-621 24

Alla ersättarna är välkomna att närvara på sammanträdena framöver. Meddela mig om ni inte har möjlighet att närvara.

OBS Sammanträdet kommer att vara på Hotell Stensson OBS

Ordförande
Bengt Andersson (M)

1. Val av protokolljusterare

2. Ekonomisk månadsrapport 2020 (MOS.2020.0005)

3. Årlig uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet 2020 (MOS.2020.0832)

Beslutsunderlag
- Årlig uppföljning av systematiskt brandskydd
- Checklista och Handlingsplan -Systematiskt Brandskyddsarbete
- Protokollsutdrag Fösam - Systematiskt Brandskyddsarbete

4. Motion från Madeleine Atlas (C) om inrättande av hundrastgård (MOS.2019.1541) Magnus Hall

Beslutsunderlag
- Yttrande över motion från Madeleine Atlas (C) om inrättande av hundrastgård
- Kommunfullmäktiges beslut §149, 2019. Motion från Madeleine Atlas (C) om inrättande av hundrastgård
- Motion. Motion från Madeleine Atlas (C) om inrättande av hundrastgård
- Miljö och Samhällsbyggnads tjänsteskrivelse, 2015-06-01 Hundrastområden i Eslövs kommun
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 62, 2015 Hundrastområden i Eslövs kommun
- Miljö och Samhällsbyggnads tjänsteskrivelse, 2015-11-05 Återremiss av hundrastområden Eslövs kommun
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 126, 2015 Återremiss av hundrastområden i Eslövs kommun

5. Framtagande av grönplan (MOS.2020.0846) Matilda Aspersand

Beslutsunderlag
- Framtagande av grönplan

- Översiktsplan Eslöv 2035
- Naturmiljöprogram

6. Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun. (MOS.2020.0900)

Beslutsunderlag
- Förslag till yttrande. Samråd för detaljplan för del av Eslöv 53:4 förskola Skogsgläntan
- Underrättelse om samråd. Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun.
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Plankarta. Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun.
- Geo-och-markmiljöundersokning. Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun.
- Borttagen på grund av personuppgifter.

7. Revidering av taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken samt taxa för prövning och offentlig kontroll inom livsmedel och foder (MOS.2020.0927)

Beslutsunderlag
- Reviderad taxa för prövning och tillsyn enligt Miljöbalken och för prövning och offentlig kontroll inom livsmedel och foder samt korrigering av timavgift
- 2020 ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING NR 25A
- 2020 ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING NR 25A Taxebilaga 1
- Bilaga 1. Taxa för kontroll inom livsmedel och foder
- Bilaga 2. Taxebilaga 2, Avgiftsklasser för miljöfarlig verksamhet och hälsoskyddsverksamheter, 2017-05-19
- Bilaga 3. Taxebilaga 3 Riskbedömning
- Tabell beskrivning av föränding i taxebilaga 1
- Eslövs kommun författingssamling Flik25D 2020

8. Delegation för Eslövs kommuns del i Saxån-Braåns vattenråd (MOS.2020.0928)

Beslutsunderlag
- Delegation för Eslövs kommuns medverkan i Saxån-Braåns vattenråd
- Saxån_Braån_Avtal_kmn
- Saxån_Braån_stadgar_20200827

9. Yttrande avseende ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet, Orkla Foods Sverige AB Mi:2020.0930

Beslutsunderlag
- Yttrande avseende ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet, livsmedelsverksamhet, Eslövs kommun på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25,Orkla Foods Sverige AB
- Remiss - Orkla Foods Sverige AB med tillhörande aktbilaga 1-13
- Rapport, dagvattnet till Eslövs tätort till Långakärr, Bråån och Saxån
- Sammanställning, Långakärr - provtagning sediment, 2018-12-03
- Arter Abullahagen

10. Förslag till reviderad Plan- och bygglovstaxa 2020 (MOS.2020.0926)

Beslutsunderlag
- Revidering av Plan- och bygglovstaxan 2020
- Förslag Plan- och bygglovstaxa reviderad 2020-10-21 börjar gälla 2021-01-01

11. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

12. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

13. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

14. Information från verksamheten 2020 (MOS.2020.0010)

Sammanfattning

- Information från Gata, Trafik och Park - Christel Wohlin och Magnus Hall
- Information från Förvaltningschef - Rekrytering av stabschef, info om extra medel för 2020

Årlig uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet 2020

3

MOS.2020.0832

ESLÖVS KOMMUN

MOS.2020.0832

2020-09-1030
Christian Nielsen
+4641362125
Christian.Nielsen@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Årlig uppföljning av systematiskt brandskydd

Ärendebeskrivning
En kommungemensam uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet ska genomföras en gång per år. Syftet med uppföljningen är att säkerställa att brandskyddsarbetet bedrivs i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse
Checklista för årlig uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet, 2020-09-09
Protokoll från Fösam, 2020-09-21
Handlingsplan 2020, 2020-09-09

Beredning
Förvaltningschefen ansvarar för sammanställning av checklistan för årlig uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet samt för att vid behov ta fram en handlingsplan.

Den årliga uppföljningen av det systematiska brandskyddet ska behandlas i förvaltningens samverkansgrupp, Fösam. Protokollet från Fösam samt handlingsplanen ska behandlas i nämnden. Protokollet från nämndens sammanträde ska tillsammans med handlingsplanen skickas till Serviceförvaltningen senast den 30 november 2020.

Av den kommungemensamma utbildningsplanen för systematiskt brandskyddsarbete följer att samtliga medarbetare ska genomgå utbildning i grundläggande brandskydd vart fjärde år. Miljö och Samhällsbyggnad har kontinuerligt dokumenterat vilka medarbetare som genomfört utbildningen. Merparten av medarbetarna har genomfört den grundläggande brandskyddsutbildningen under 2016 och ytterligare några under 2017. Av den handlingsplan som togs fram i samband med fjolårets uppföljning, daterad den 24 september 2019, sägs att brandskyddssamordnaren ska ta kontakt med utbildningsanordnare och beställa grundläggande brandskyddsutbildning för de

medarbetare som behöver gå den. Med anledning av den pågående pandemin har detta inte gjorts. Det kan därför konstateras att det under 2021 fordras en utbildningsinsats för samtliga medarbetare på Miljö och Samhällsbyggnad.

I ovannämnd handlingsplan påtalas ytterligare en allvarlig brist, att introduktionen i förvaltningens brandskydd inte hinns med på föreskrivet sätt.
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 13 november 2019 att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en organisationsöversyn och en handlingsplan för förvaltningens systematiska brandskyddsarbete. Uppdraget har påbörjats.

Då det finns brister i förvaltningens brandskyddsarbete finns det anledning att upprätta en handlingsplan.

Förslag till beslut
- Godkänna den årliga uppföljningen av det systematiska brandskyddsarbetet avseende 2020

Beslutet skickas till
Serviceförvaltningen
Staben

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef/brandskyddssamordnare

Checklista för årlig uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet

Brandskyddsombud:	Christian Nielsen	Datum: 9 september 2020
Förvaltning/verksamhet/enhet/arbetsplats Miljö och Samhällsbyggnad		
Hantering i samverkansgrupp Losam/Fösam	**Datum, underskrifter (verksamhetschef/arbetsledare)** 200921	

1.	Ansvar	Svar	Kommentar (anges alltid vid "delvis" eller "nej")
1.1	Ansvarsfördelningen framgår i pärmen för systematiskt brandskydd	☑ Ja ☐ Delvis ☐ Nej	
1.2	Det finns en gränsdragningslista i pärmen för systematiskt brandskydd som reglerar ansvaret mellan nyttjare och fastighetsägare	☑ Ja ☐ Delvis ☐ Nej	
2.	**Organisation**	**Svar**	**Kommentar (anges alltid vid "delvis" eller "nej")**
2.1	Tillräckligt med tid är avsatt för att bedriva systematiskt brandskyddarbete	☐ Ja ☐ Delvis ☒ Nej	Det finns ett stort behov av att se över hur det systematiska brandskyddsarbetet bedrivs på förvaltningen.
3.	**Utbildning**	**Svar**	**Kommentar (anges alltid vid "delvis" eller "nej")**
3.1	Utbildningsbehovet för nästkommande år är dokumenterat och lämnat till förvaltningens brandskyddssamordnare	☑ Ja ☐ Delvis ☐ Nej	Förvaltningens samlade utbildningsbehov är dokumenterat.
3.2	Samtliga medarbetare i verksamheten har genomgått en grundläggande brandskyddsutbildning	☐ Ja ☐ Delvis ☒ Nej	Enligt den handlingsplan som togs fram den 24 september 2019 skulle brandskyddssamordnaren under våren 2020 ta kontakt med utbildningsanordnare i syfte att planera en större utbildningsinsats under året. Den pågående pandemin har inneburit att åtgärden fått skjutas framåt. Det innebär att det krävs en större utbildningsinsats under 2021, för att säkerställa att alla anställda på Miljö och Samhällsbyggnad har genomfört den grundläggande brandskyddsutbildningen. Denna ska genomföras vart fjärde år.
3.3	Nya medarbetare har genomgått utbildningen introduktion i arbetsplatsens brandskydd	☐ Ja ☒ Delvis ☐ Nej	Nyanställda ska få introduktion i arbetsplatsens brandskydd, antingen av närmaste chef eller brandskyddssamordnaren. Det är tveksamt om detta fungerar fullt ut.
3.4	Minst en utrymningsövning har genomförts under innevarande år (skolor minst en utrymningsövning vid varje terminstart)	☐ Ja ☐ Delvis ☒ Nej	Genomförs från centralt håll. Miljö och Samhällsbyggnad genomför inte egna utrymningsövningar.
4.	**Instruktioner och rutiner**	**Svar**	**Kommentar (anges alltid vid "delvis" eller "nej")**
4.1	Rutin för nödläge vid brand (utrymningsorganisation) är känd bland verksamhetes personal	☐ Ja ☒ Delvis ☐ Nej	Rutinen ska gås igenom med alla nyanställda inom 14 dagar från dag för tillträde. Denna arbetsuppgift ligger på brandskyddssamordnaren och den hinns allt mer sällan med. Brandskyddssamordnaren får inte heller information från anställande chef att det är aktuellt med en genomgång.

4.	Instruktioner och rutiner	Svar	Kommentar (anges alltid vid "delvis" eller "nej")
4.2	Det finns en rutin för hantering av brandlarmet	☐Ja ☐Delvis ☒Nej	Inte aktuellt för Miljö och Samhällsbyggnad eftersom lokalerna finns i Stadshuset. Hyresvärden ansvarar enligt gränsdragningslistan.
4.3	De dagliga brandskyddsrutinerna är väl kända bland verksamhetes personal	☐Ja ☒Delvis ☐Nej	Det är nog tveksamt om de är väl kända. Påminnelser skickas ut vid behov.
5.	**Teknisk dokumentation**	**Svar**	**Kommentar (anges alltid vid "delvis" eller "nej")**
5.1	Det finns en ritning över verksamhetens med befintliga brandskyddinstallationer	☑Ja ☐Delvis ☐Nej	
6.	**Drift- och underhållsrutiner**	**Svar**	**Kommentar (anges alltid vid "delvis" eller "nej")**
6.1	Det finns drift- och underhållsrutiner för de installationer som, enligt gränsdragningslistan, nyttjaren ansvarar över	☐Ja ☐Delvis ☒Nej	Inte aktuellt.
7.	**Kontroll och uppföljning**	**Svar**	**Kommentar (anges alltid vid "delvis" eller "nej")**
7.1	Egenkontrollerna är utförda minst en gång per kvartal i verksamheten	☑Ja ☐Delvis ☐Nej	
7.2	Identifierade avvikelser i brandskyddet har åtgärdats	☐Ja ☒Delvis ☐Nej	Normalt sett åtgärdas påtalade brister snabbt. Som exempel på när så inte har skett kan nämnas att det har påpekats att det står två skrivbord och en stol placerade på det så kallade postöppningstorget som påtagligt försvårar saker och snabb utrymning. Trots påpekande står möblerna fortfarande kvar.
7.3	Handlingsplanen för förbättringar i det systematiska brandskyddsarbete från föregående år har följts upp	☑Ja ☐Delvis ☐Nej	Uppföljningen visar att det finns behov av att upprätta en handlingsplan för 2020.
7.4	Finns det behov av resurser för att hantera det systematiskt brandskyddsarbetet? Om Ja, motivera	☐Ja ☒Delvis ☐Nej	Det finns behov av att se över hur förvaltningen arbetar med det systematiska brandskyddsarbetet.
8.	**Tillbud**	**Svar**	**Kommentar (anges alltid vid "delvis" eller "nej")**
8.1	Tillbud som uppstår hanteras i Losam/Fösam	☑Ja ☐Delvis ☐Nej	

ESLÖVS KOMMUN

MOS.2020.0832
2020-09-09
Christian Nielsen
0413-62125

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Handlingsplan 2020

Resultat av riskbedömning	Handlingsplan
Riskområde och konsekvenser	Åtgärder
Förvaltningen har inte sett till att medarbetarna har genomgått grundläggande brandskyddsutbildning med det intervall föreskrifterna kräver. Inte heller har förvaltningen sett till att nyanställda har fått nämnd utbildning. Detta kan innebära att medarbetarna i händelse av brand inte har den kunskap som krävs. Risken bedöms som allvarlig	Sätta av medel i budget 2021 för genomförande av grundläggande brandskyddsutbildning. Ansvarig: Förvaltningschef Klart när? 31 december 2020 Uppföljning: 31 januari 2021
Se ovan Risken bedöms som mindre allvarlig, dvs. som annan risk	Ta kontakt med utbildningsanordnare och beställ grundläggande brandskyddsutbildning för de medarbetare som upptas i förteckningen *Grundläggande brandskyddsutbildning 2021* Ansvarig: Brandskyddssamordnare Klart när? 30 april 2021 Uppföljning: 31 maj 2021
Förvaltningens brandskyddsorganisation består av en (1) person. Det innebär att	Se över förvaltningens brandskyddsorganisation i syfte att säkerställa att arbetet bedrivs med den

det arbete som ska bedrivas inte hinns med på det sätt som föreskrivs. Det allvarligaste är att introduktionen i förvaltningens brandskydd inte hinns med. Denna introduktion ska ges inom 14 dagar från dag för tillträde i tjänst. Det innebär också att uppdatering av dokument inte hinns med liksom planering och beställning av utbildningsinsatser. Risken bedöms som allvarlig.	prioritet som arbetet kräver. Ansvarig: Förvaltningschef Klart när? 30 april 2021 Uppföljning: 31 maj 2021

Datum: 200921

Underskrift - förvaltningschef

DAVE BORG

Namnförtydligande

Datum:

Underskrift – skyddsombud

JOHAN JÄRNSTRÖM

Namnförtydligande

Plats och tid	Stadshuset i Eslöv 2020-09-21 kl 13.05-14.30 *Deltagare via Skype	
Närvarande	*För arbetsgivaren:*	
	Dave Borg	Ordförande
	Marie Strandqvist	Sekreterare*
	För arbetstagarna:	
	Šemsudin Bajramović	SACO (SI)
	Marie Brandt	VISION*
	Anna Vilander	SACO (SI)
	Isabelle Bjärås	SACO (Na)*
	Övriga närvarande:	
Kallade ej närvarande	Johan Järnström	VISION (skyddsombud)
	Jonas Johansson	SACO (Na
Vid protokollet	Marie Strandqvist	
Utses att justera	Ordföranden och Šemsudin Bajramović	
Paragrafer	§ 58 - 65	

Sekreterare .....
Marie Strandqvist

Ordförande .....
Dave Borg

Justerare .....
Šemsudin Bajramović

§ 64

Arbetsmiljö

Arbetsskador och tillbud
Inget att rapportera.

Diskriminering
Inget som inkommit. Får se vad medarbetarenkäten visar.

Årlig uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet
Ordföranden gick igenom checklistan för brandskyddskontrollen. Representanterna i FÖSAM hade inga invändningar på framtagen åtgärdsplan.
Bilaga § 64 a-b

Skyddsronden
Arbetet med sammanställningen är ej påbörjad. Kommer färdigställas och redovisas vid nästa sammanträde.

Motion från Madeleine Atlas (C) om inrättande av hundrastgård

4

MOS.2019.1541

ESLÖVS KOMMUN

MOS.2019.1541

2020-09-29
Magnus Hall
+4641362823
Magnus.Hall@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande över motion från Madeleine Atlas (C) om inrättande av hundrastgård

Ärendebeskrivning
Kommunfullmäktige har remitterat en motion från Madeleine Atlas (C) till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för yttrande. I motionen föreslås att kommunen omgående planerar in för att bygga en första hundrastgård någonstans i centrala Eslöv. När denna är på plats och varit i funktion ett tag får man ta en förnyad diskussion om det finns behov av att gå vidare med fler. Enligt tidigare uträkning kostar en hundrastgård ca 160 000 kronor och ca 10 000kr i årligt underhåll.

Beslutsunderlag
Kommunfullmäktiges beslut §149, 2019-11-25
Miljö och Samhällsbyggnads tjänsteskrivelse, 2015-06-01 Hundrastområden i Eslövs kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut §62, 2015-06-10
Miljö och Samhällsbyggnads tjänsteskrivelse, 2015-11-05 Återremiss av hundrastområden i Eslövs kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut §126, 2015-12-09

Beredning
Ämnet hundrastgårdar behandlades senast i miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2015-12-09. I beslutet framgår det att nämnden godkänner utredningen och låter den ligga till grund för budgetarbetet 2017 och framåt. Under åren som har gått sedan beslutat blev taget har inga hundrastgårdar planerats in i budget och inga har blivit byggda.

Investeringskostnaden 2015 uppgår till 160 000kr per hundrastgård. Under de 5 år som har gått kan man räkna med att kostnaden har ökat med cirka 15-20% vilket medför att investeringskostnaden nu uppgår till cirka 190 000kr per hundrastgård. Driftkostnaden har ökat med motsvarande och uppgår nu till cirka 12 000 kr per hundrastgård och år.

Utredningen som gjordes 2015 är väl genomarbetad med lagar, kostnader och placeringar både i Eslövs tätort samt i byarna. Placeringarna kan eventuellt behöva justeras med hänsyn till utbyggnaden av bostäder i en del områden.

Det som inte belyses i utredningen angående hundrastgårdar, är att dessa kan bli sanitära olägenheter både för hundarna, hundägarna och för driftspersonal eftersom troligtvis inte all hundavföring i hundrastgården kommer att plockas upp. Arbetsmiljön för driftpersonalen i samband med skötsel av hundrastgården, till exempel gräsklippning, är något som bör beaktas i samband med beslut. Det är även stor risk att sjukdomar sprids mellan hundar då många besöker samma plats. Smitta kan ske via direktkontakt, luftsmitta samt via smittad avföring till nos, miljöer där många hundar samlas innebär en ökad risk för infektioner. Störning, för intilliggande fastigheter, kan uppstå om hundarna skäller.

Miljö och samhällsbyggnad föreslår nämnden att avslå motionen eftersom att det sedan tidigare är beslutat av nämnden att detta ska införas om det anses finnas utrymme i investeringsbudgeten. Även de risker som en hundrastgård kan medföra ska tas i beaktan.

Förslag till beslut
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att;
- Avslå motionen från Madeleine Atlas (C).

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef

§ 149 **KS.2019.0563**

Remittering av motion från Madeleine Atlas (C) om inrättande av hundrastgård

Ärendebeskrivning
Madeleine Atlas (C) har till kommunfullmäktige inkommit med en motion gällande hundrastgård. I motionen förslås att kommunen omgående planerar in för att bygga en första hundrastgård någonstans i centrala Eslöv. När denna är på plats och varit i funktion ett tag får man ta en förnyad diskussion om det finns behov av att gå vidare med fler. Enligt tidigare uträkning kostar en hundrastgård cirka 160 000 kronor och cirka 10 000 kronor i årligt underhåll.

Beslutsunderlag
- Motion från Madeleine Atlas (C) - Motion gällande hundrastgård

Beslut
- Motionen från Madeleine Atlas (C) om hundrastgård remitteras till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för besvarande.

Beslutet skickas till
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Eslöv 2019-11-07

Motion gällande hundrastgård.

Hundar är en viktig del i vårt samhälle. De fyller en stor funktion ur ett hälsoperspektiv, social samvaro och i många fall i ett hjälpande och rehabiliterande syfte. Vi ser många äldre som tack vare sin hund kommer ut på välgörande promenader med många möten, inte minst med andra hundägare. Det finns många personer med någon form av funktionsvariation som behöver sin hund för att bättre kunna hantera sin vardag. Forskningen visar också att barn som växer upp med hund ofta får en bättre förmåga att ta ansvar och får större medvetande om sina känslor. För att inte tala om den stora massan som helt enkelt har hund för att det är så fantastiskt.

Jag tror jag pratar för den största majoriteten av dessa hundägare då jag menar att ha nära tillgång till inhägnade ytor att rasta sin hund har ett mycket stort värde. Framförallt för de som bor utan trädgård, inte är så mobila eller har en hund som inte är tillräckligt pålitlig för at ha lös. Dessutom får man inte ha sin hund lössspringande på större delen av året. Vi måste även låta dessa hundar få känna på att springa runt och busa utan ett snöre om halsen. Vi måste även låta dessa ägare få möjligheten av att njuta av att se sin hund vara wild and crazy.

Dessutom ska man inte glömma de viktiga sociala möten som sker i en hundrastgård, då personer med olika åldrar, olika livssituationer och olika kulturer träffas med ett gemensamt intresse. Det visar sig också att personer som inte själv har möjlighet att ha hund går till hundrastgårdar för att på så sätt få njuta av dessa härliga djur.

En hundrastgård ska vara mjuk i formerna utan skarpa hörn. Det ska finnas stockar, stubbar, höjder och andra föremål som skapar ett intresse för hunden. Det ska finnas bänkar som skapa en naturlig viloplats för ägare och övriga.

Vi yrkar:

att kommunen omgående planerar in för att bygga en första hundrastgård någonstans i centrala Eslöv.

När denna är på plats och varit i funktion ett tag får man ta en förnyad diskussion om det finns behov av att gå vidare med fler. Enligt tidigare uträkning kostar en hundrastgård ca 160 000 kr och ca 10 000 kr i årligt underhåll.

Centerpartiet i Eslöv

Genom

Madeleine Atlas

ESLÖVS KOMMUN

Miljö och Samhällsbyggnad
Kristoffer Tonning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Hundrastområden i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

Med anledning av att hundhållningen ökar och att behovet av att på ett ordnat sätt få lov att rasta sin hund har önskemålet framställts i ett antal skrivelser, att sådan möjlighet ges på allmän platsmark. Förvaltningen har med anledning av detta fått i uppdrag av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att utreda kostnader för hundrastgårdar samt de juridiska bestämmelserna.

I dagsläget har Eslövs kommun inga "hundrastområden". De kan bestå av antingen hundrastgårdar som är inhägnade platser eller som hundrastplatser vilka saknar stängsel och är ett större grönområde.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilagor, 2015-05-28
Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträdesprotokoll, 2014-12-10

Beredning

Kommunen har både i tätorten och i de flesta byarna mer eller mindre stora områden som kan nyttjas till antingen en hundrastgård eller en hundrastplats. Den dyraste anläggningen är en hundrastgård med sitt staket och de arrangemang som det per automatik kommer att finnas önskemål om. Det kan vara bänkar, diverse agilityanläggningar, förstärkta markområden med mera. Hundrastplatsen är ett uppskyltat område utan stängsel med extra hundlatrintunnor. För att hundrastområden ska fungera så behöver lokala ordningsstadgan ses över och kompletteras.

Kostnader

För att ta fram ett typexempel för hundrastgårdar har en hundrastgård i Södra Sandby använts som referensobjekt. Uppskattade kostnader på de olika posterna inom investering är baserade på KP Faktas prisbok 2014. I bilaga 1 redovisade driftkostnader baseras på a-priser enligt Eslövs kommuns avtal för huvudentreprenad inom gatu- och parkskötsel.

En anläggning, lik referensanläggningen i Södra Sandby, beräkans kosta ca 80 kronor per kvadratmeter att anlägga och cirka 5 kronor per kvadratmeter och år att drifta. En hundrastgård på 2000 kvadratmeter skulle kosta enligt nedan.

Investeringskostand:	160 000 kr
Driftkostnad per år:	10 000 kr

Förvaltningen har inför ett eventuellt fortsatt arbete med hundrastplatser och hundrastgårdar markerat områden i de olika tätorterna som kan vara aktuella att undersöka vidare, se bilaga 2.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna utredningen och låter den ligga till grund för budgetarbetet 2017 och framåt.

Ingela Lundqvist
Förvaltningschef

Kristoffer Tonning
Gatuchef

Bilagor:
Bilaga 1 Referensobjekt samt investerings- och driftkostnader
Bilaga 2 Förslag på hundrastområden i Eslövs kommun

Bilaga 1 –Referensobjekt samt investerings- och driftkostnader

En hundrastgård i Södra Sandby Lunds kommun

Bilder från Google Maps

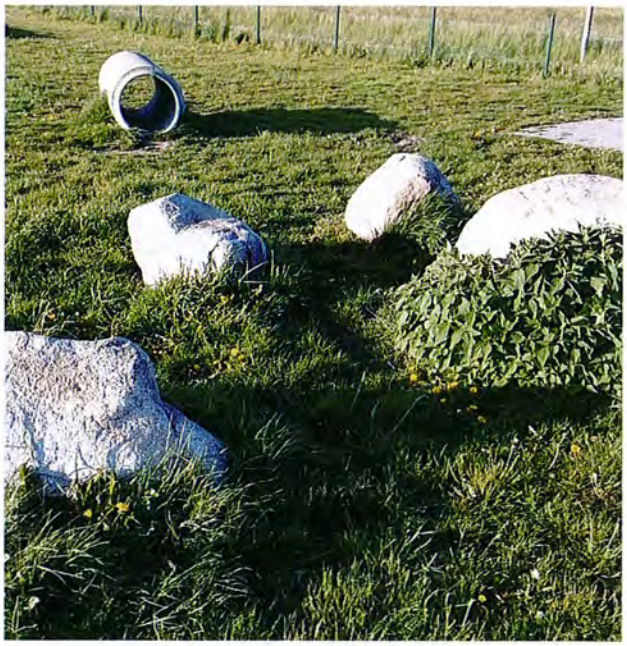
Grov uppmätning via Eniros karta ger

Ca 1700 m2	Ca 120 m2 btg-plattor
2 träd	6 stenar
2 betongrör	1 klätterträd som ligger på marken
2 planteringsytor m buskar ca 100 m2 totalt med täckduk.	Dubbelgrind
1 hundlatrin, liten	1 hundlatrin, stor
1 skylt	1 soffa och bord

Bilder tagna 2015-05-26 AL

Plock-upp!
Låt inte din bästa vän bära hundhuvudet. Plocka alltid upp efter din hund där hundbajs kan skapa irritation!

En variant av detta lämpligt för Eslövs kommun?

Hundrastgård: Yta 2000 m^2, omkrets 240 lm

Staket inklusive planka nere för att förhindra rymning	92600 kr
(Pris per löpmeter: 386)	
Dubbelgrind	9000 kr
Plattyta 100 m^2	55800 kr
(Pris per m2: 558)	
Hundlatrin, uppsatt på befintlig stolpe	2100 kr
Summa	**159500 kr exkl. moms**

Hundrastplats

Stolpar med skyltar, efter platsens behov, pris per st 2200

Hundlatriner, efter platsens behov. Latrin och ny stolpe 4300

Ett typfall:

4 hundlatriner och 4 informationsskyltar

Summa: **26000 kr exkl. moms**

Driftkostnader

Hundrastgårdar

För dessa blir det en uppräknad/fördyrad drift då det är en yta med mycket hinder.

Gräsklippning inkl rensning per m2:	4,4 kr
Hårdgjorda ytor per m2:	4,5 kr
Hundlatrin per styck och år:	1 400 kr

Hundrastplatserna

De är enklare i drift då det i de flesta fall alla redan klipps en slinga för hundrastning.

För bägge varianterna så gäller tömning av hundlatriner kostar 1400 kr/st och år.

Arbetsmiljö

Gräsklippning inne på en hundrastgård är inte en uppgift som är bland de trevligare då det tyvärr ligger mycket kvar efter hundarna.

(I förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899 36 §) sägs att husdjur och andra djur som hålls i fångenskap ska förvaras och skötas så att olägenhet för människor inte uppstår.)

Hur gör andra kommuner

Genom en fråga i nätverket så kom det in lika många varianter som svar. Ett genomgående svar var att man hade väldigt dålig koll på kostnaderna för både anläggning och framför allt driften.

Helsingborg är den som gått längst, de tog bort alla för 20 år sedan men gör nu en rastgård per år och då inte under 5000 m2.

De gamla så kallade "hundtoaletterna", små inhägnade områden med sandyta, har man tagit bort på några håll på grund av ansamlingen av sjukdomsalstrare.

Bilaga 2 –Förslag på hundrastområden i Eslövs kommun

Dokument som via karta visar lämpliga hundrastområden.

Hundrastplats

Hundrastgård

Billinge

Stockamöllan

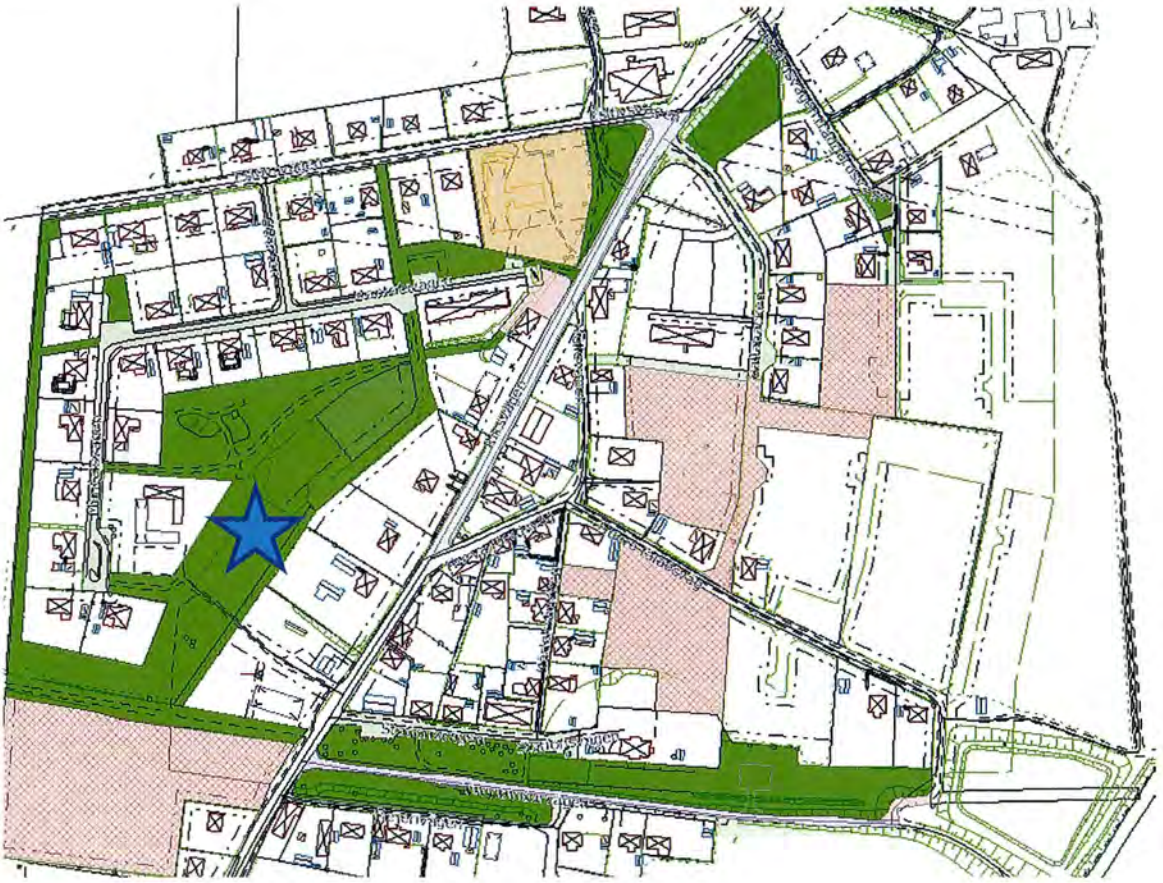
Stehag

Kungshult

Hurva

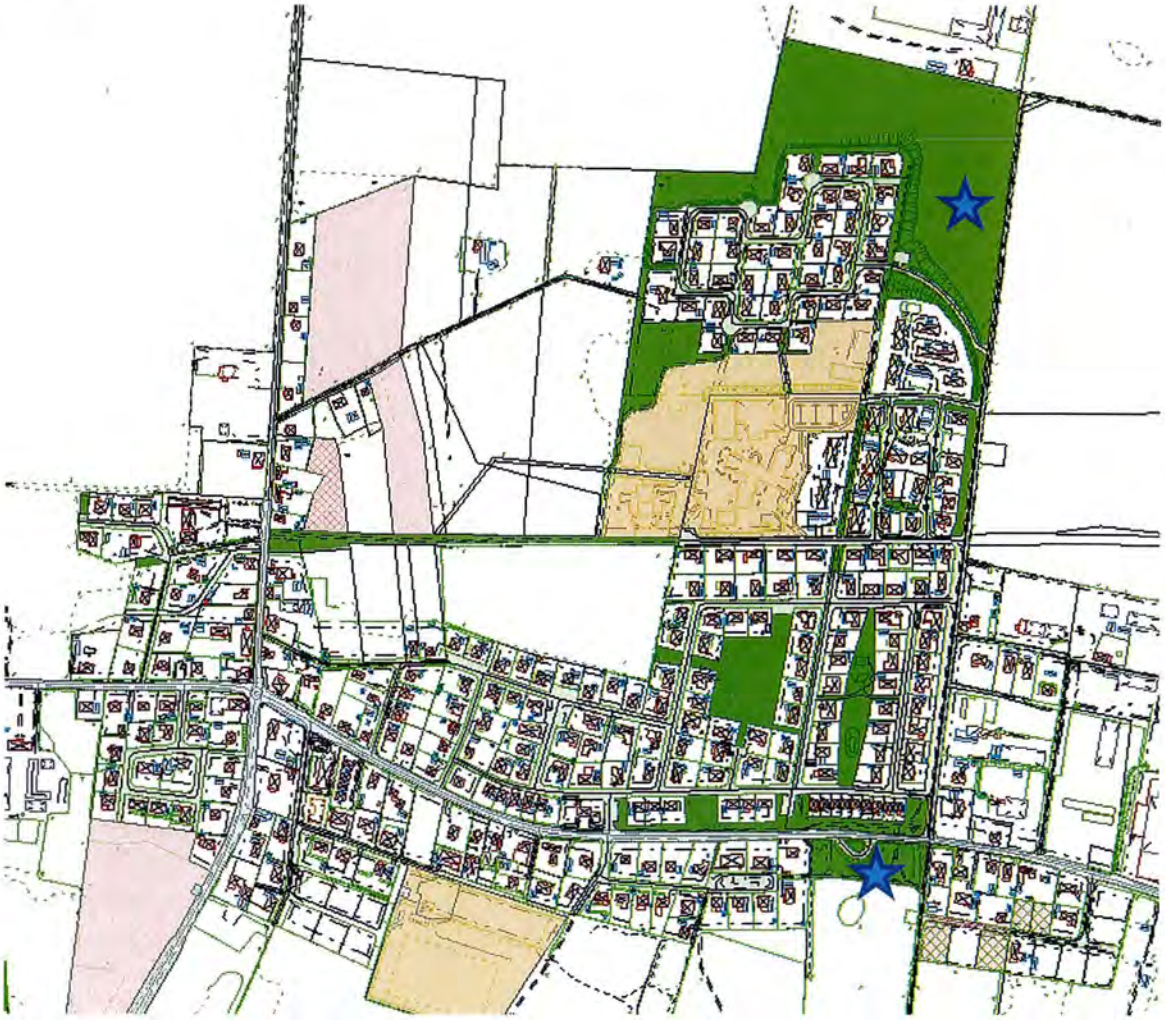
Löberöd

Harlösa

Flyinge

Gårdstånga

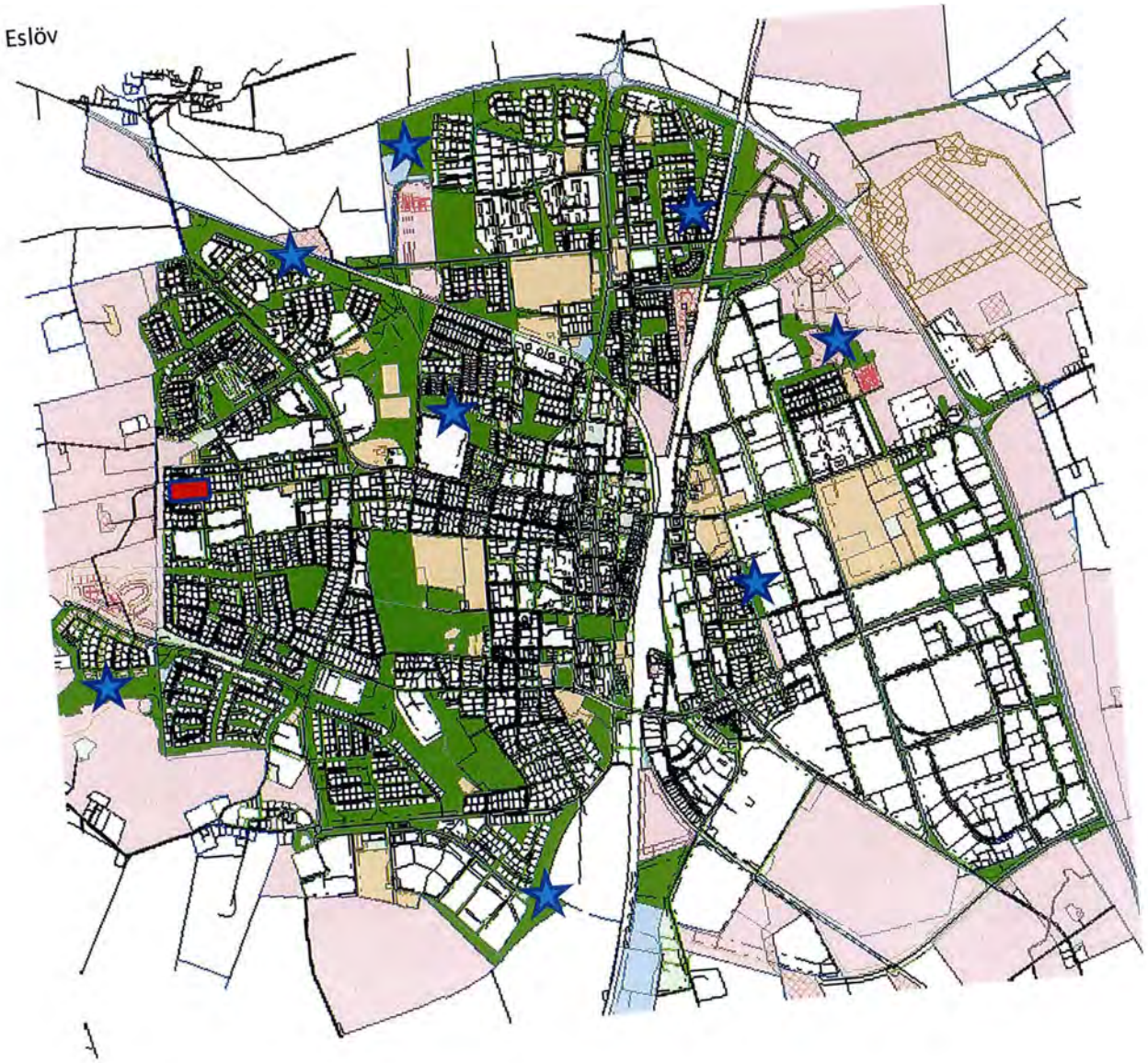

Örtofta

Marieholm

Eslöv

§ 173 MOS.2014.0788

Medborgarförslag om kommunal hundrastgård i Eslöv

Ärendebeskrivning
Kommunfullmäktige har översänt ett medborgarförslag från Emma Augustsson för beredning och beslut.

Förslagsställaren föreslår att flera rastgårdar med hundlatrintunnor görs i ordning på grönområdet vid slingan mellan Husarängen och Solkullen.

Beredning
Gata, Trafik och Park anser att de argument som ligger till grund för det beslut som togs i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden 2000-12-06, gällande hundrastgårdar i Eslövs kommun, fortfarande gäller. I skrivelsen kan man bland annat läsa:
"I Eslöv och övriga tätorter i kommunen finns god tillgång till park- och naturområden nära bebyggelsen som ger stora möjligheter att rasta hundar. Miljö och Samhällsbyggnad ser det därför inte som någon prioriterad uppgift att skapa rastområden på konstlad väg.

Att inhägna allmänna områden och upplåta dem till detta speciella ändamål innebär också att kommunen tar på sig ett större juridiskt ansvar för verksamheten än om rastningen sker oorganiserat. Även de sanitära förhållandena kan innebära problem dels för hundarna/hundägarna och dels för personalen som skall sköta området. Även om det allmänna upptagningstvånget kommer att gälla inom inhägnaden kan man inte bortse från att problem kan uppstå".

Gata, Trafik och Park anser inte att man ska anlägga hundrastgårdar i Eslöv.

Beslutsunderlag
Medborgarförslag om kommunal hundrastgård i Eslöv, Emma Augustsson, 2014-05-05.
Kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll, 2014-11-17, § 69.
Miljö- och samhällsbyggnads sammanträdesprotokoll, 2000-12-06, § 189.
Tjänsteskrivelse, 2014-11-25.
Bilaga § 173 a-d

Yrkande
Janet Andersson (S) yrkar med instämmande av Annette Linander (C) att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att undersöka kostnad för etablering av hundrastgårdar, samt undersöka kostnaden för drift och de juridiska konsekvenser som kan uppstå. Förvaltningen ska även undersöka alternativa modeller för ansvar av driften, som ligger på någon extern brukare. Detta för att intresset från medborgarna är så stort och för en framtida etablering av hundrastgård i kommunen. forts

forts § 173

Beslut

– Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att:
ge förvaltningen i uppdrag att undersöka kostnad för etablering av hundrastgårdar, samt undersöka kostnaden för drift och de juridiska konsekvenser som kan uppstå. Förvaltningen ska även undersöka alternativa modeller för ansvar av driften, som ligger på någon extern brukare. Detta för att intresset från medborgarna är så stort och för en framtida etablering av hundrastgård i kommunen. Medborgarförslaget anses härmed besvarat.

Expediering:
Emma Augustsson, Helsingborgsvägen 6, 241 35 Eslöv § 141216/BS
Gata, Trafik och Park § 141216/BS

§ 62 **MOS.2015.0862**

Hundrastområden i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning
Med anledning av att hundhållningen ökar och att behovet av att, på ett ordnat sätt få lov att rasta sin hund har önskemål framställts i ett antal skrivelser, att sådan möjlighet ges på allmän platsmark. Förvaltningen har med anledning av detta fått i uppdrag av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att utreda kostnader för hundrastgårdar, samt de juridiska bestämmelserna.

I dagsläget har Eslövs kommun inga "hundrastområden". De kan bestå av antingen hundrastgårdar som är inhägnade platser, eller som hundrastplatser vilka saknar stängsel och är ett större grönområde.

Beredning
Kommunen har både i tätorten och i de flesta byarna mer eller mindre stora områden som kan nyttjas till antingen en hundrastgård eller en hundrastplats.
Den dyraste anläggningen är en hundrastgård med sitt staket och de arrangemang som det per automatik kommer att finnas önskemål om. Det kan vara bänkar, diverse agilityanläggningar, förstärkta markområden med mera.
Hundrastplatsen är ett uppskyltat område, utan stängsel, med extra hundlatrintunnor. För att hundrastområden ska fungera så behöver lokala ordningsstadgan ses över och kompletteras.

Kostnader
För att ta fram ett typexempel för hundrastgårdar har en hundrastgård i Södra Sandby använts som referensobjekt. Uppskattade kostnader på de olika posterna inom investering är baserade på KP Faktas prisbok 2014. Beräknande driftkostnader baseras på á-priser enligt Eslövs kommuns avtal för huvudentreprenad inom gatu- och parkskötsel.

En anläggning, lik referensanläggningen i Södra Sandby, beräknas kosta cirka 80 kronor per kvadratmeter att anlägga och cirka 5 kronor per kvadratmeter och år att driva. En hundrastgård på 2 000 kvadratmeter skulle kosta:

Investeringskostnad:	160 000 kronor
Driftkostnad per år:	10 000 kronor

forts

forts § 62

Förvaltningen har inför ett eventuellt fortsatt arbete med hundrastplatser och hundrastgårdar markerat områden i de olika tätorterna som kan vara aktuella att undersöka vidare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilagor, 2015-05-28.
Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträdesprotokoll, 2014-12-10.
Bilaga § 62 a-b

Yrkande

Janet Andersson (S) yrkar på återremiss för att ge förvaltningen i uppdrag att på karta markera hundrastgårdar i byarna samt skriva in det juridiska ansvaret gällande tillsyn.
Göran T Andersson (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

– Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att:
återremittera utredningen med uppdrag till förvaltningen att markera på karta hundrastgårdar i byarna samt skriva in det juridiska ansvaret gällande tillsyn.

Expedieras:
Gata, trafik och park 15.06.17 CN

ESLÖVS KOMMUN

MOS.2015.0862

2015-11-05

Miljö och Samhällsbyggnad
Kristoffer Tonning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Återremiss av Hundrastområden i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

Ärendet angående hundrastområden har återremitterats till förvaltningen med uppdrag att markera på karta hundrastgårdar i byarna samt skriva in det juridiska ansvaret gällande tillsyn.

Beslutsunderlag

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträdesprotokoll, 2014-12-10

Tjänsteskrivelse med bilagor, 2015-05-28

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträdesprotokoll, 2015-06-10, § 62.

Tjänsteskrivelse med bilagor, 2015-11-05

Beredning

I bilaga Lagar i samband med rastning av hund har förvaltningen samlat de lagtexter som kan tänkas gälla vid rastning av hund inom inhägnade områden som är upprättade för hundrastning.

I lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter regleras ägarens eller innehavarens ansvar för skador som tillfogas annan av hund.

Av 1 § första stycket ovan nämnda lag följer att hundar och katter ska hållas under sådan tillsyn och skötas på ett sådant sätt som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter behövs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter.

Hundägares ansvar för skador som orsakas av hundar regleras i 19 § första stycket: En skada som orsakas av en hund ska ersättas av dess ägare eller innehavare, även om han eller hon inte vållat skadan. Vad ägaren eller innehavaren har betalat i skadestånd har han eller hon rätt att få tillbaka av den som vållat skadan.

Ansvaret för hundens ägare eller innehavare gäller även inom hundrastgårdar.

Gällande utrustning i anläggningen, så som stängsel, hundlatriner, träningsredskap etcetera, har kommunen samma tillsynsansvar som för övrig markutrusning på offentlig plats. Kommunen kan bli skadeståndsskyldig för skador där kommunen är vållande till skadan på grund av bevislig brist i tillsyn eller handläggning.

I bilaga Platser för hundrastgårdar har förvaltningen redovisat för platser där hundrastgårdar skulle kunna uppföras.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna utredningen och låter den ligga till grund för budgetarbetet 2017 och framåt

Förvaltningschefens namn
Förvaltningschef
Erika Fielkner

Kristoffer Tonning
Gatuchef

Miljö oc
2015 -12- 16
Dnr

§126 MOS.2015.1826

Återremiss av hundrastområden i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning
Ärendet angående hundrastområden har återremitterats till förvaltningen med uppdrag att markera på karta på potentiella hundrastgårdar i byarna samt skriva in det juridiska ansvaret gällande tillsyn.

Beredning
I bilaga Lagar i samband med rastning av hund har förvaltningen samlat de lagtexter som kan tänkas gälla vid rastning av hund inom inhägnade områden som är upprättade för hundrastning.

I lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter regleras ägarens eller innehavarens ansvar för skador som tillfogas annan av hund.
Av 1 § första stycket ovan nämnda lag följer att hundar och katter ska hållas under sådan tillsyn och skötas på ett sådant sätt som med hänsyn till deras natur och övriga omständigheter behövs för att förebygga att de orsakar skador eller avsevärda olägenheter.
Hundägares ansvar för skador som orsakas av hundar regleras i 19 § första stycket: En skada som orsakas av en hund ska ersättas av dess ägare eller innehavare, även om han eller hon inte vållat skadan. Vad ägaren eller innehavaren har betalat i skadestånd har han eller hon rätt att få tillbaka av den som vållat skadan.
Ansvaret för hundens ägare eller innehavare gäller även inom hundrastgårdar.

Gällande utrustning i anläggningen, så som stängsel, hundlatriner, träningsredskap etcetera, har kommunen samma tillsynsansvar som för övrig markutrusning på offentlig plats. Kommunen kan bli skadeståndsskyldig för skador där kommunen är vållande till skadan på grund av bevislig brist i tillsyn eller handläggning.

I bilaga Platser för hundrastgårdar har förvaltningen redovisat för platser där hundrastgårdar skulle kunna uppföras.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse med bilagor, 2015-11-05.
Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträdesprotokoll, 2015-06-10, § 62.
Tjänsteskrivelse med bilagor, 2015-05-28.
Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträdesprotokoll, 2014-12-10.
Bilaga § 126 a-d

forts

forts § 126

Beslut

– Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att: godkänna utredningen och låter den ligga till grund för budgetarbetet 2017 och framåt.

Expedieras:
Gata, Trafik och park

Framtagande av grönplan

5

MOS.2020.0846

ESLÖVS KOMMUN

MOS.2020.0846

2020-10-08
Matilda Aspersand
+4641362568
Matilda.Aspersand@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Framtagande av grönplan

Ärendebeskrivning
I översiktsplanen för Eslöv 2035, antagen i kommunfullmäktige 2018, står det att en ”grönplan behöver tas fram för att säkerställa de biologiska sammanhangen, friluftslivets intressen och binda samman staden och byarna med omgivande landskap”. Även i kommunens *Naturmiljöprogram*, antagen i kommunfullmäktige 2020, lyfts vikten av att ta fram en grönplan som påvisar sambanden mellan värdefulla grönområden. Utifrån denna bakgrund har arbetet med att ta fram en grönplan översiktligt påbörjats av Miljö och Samhällsbyggnad, miljöavdelningen och gata, trafik och park, i samarbete med tillväxtavdelningen, planenheten. För planens fortsatta framtagande behövs inriktningsbeslut för avgränsningar och ambitionsnivå.

Beslutsunderlag
Översiktsplan Eslöv 2035
Naturmiljöprogram

Beredning
Grönplan
Boverket presenterar grönplanen som ett centralt verktyg för att i byggande, planering och förvaltning bevara och utveckla grönstrukturen och de tjänster ekosystemen tillhandahåller oss. Det handlar om att säkerställa att många hållbarhetsmål kan uppnås. För att grönplanen ska kunna vägleda kommunen i en hållbar riktning krävs en genomarbetad plan med ett omfattande underlag som förankras i den kommunala organisationen. Enligt erfarenheter från andra kommuner brukar det ta två till fyra år att ta fram en grönplan.

Under 2020 har tjänstepersoner från avdelningen för gata, trafik och park, miljöavdelningen och planenheten varit delaktiga i att starta upp arbetet med att ta fram formerna för en grönplan. Syftet med grönplanen är att uppmärksamma grönstrukturens betydelse i Eslövs kommun. En grönplan kommer att underlätta det gemensamma kommunala arbetet vid intresseavvägningar och kommer att vara vägledande för utformning av investeringsprojekt, detaljplaner och miljömål samt användas som underlag i samarbete med konsulter och allmänhet.

Organisation
I arbetet med att ta fram grönplanen är avsikten att arbeta i en projektorganisation med en politisk förankringsgrupp, en styrgrupp, projektledare och en referensgrupp. Förslagsvis ska miljö- och samhällsbyggnadsnämndens presidie vara en politisk förankringsgrupp som får följa arbetet med att ta fram grönplanen. Projektet leds av tjänstepersoner vid avdelningen för gata, trafik och park som samordnar projektorganisationen. Projektstyrningen består av representanter från avdelningen för gata, trafik och park, miljöavdelningen och planenheten som ska se till att grönplanen anpassas till kommunorganisationen och att den uppfyller syfte och mål med projektet. Referensgruppen består av representanter inom kommunorganisationen som berörs av grönplanen. Referensgruppen ska involveras i olika temagrupper som arbetar med att ta fram planens innehåll.

Finansiering
Det finns ingen budget avsatt för att arbeta med en grönplan trots uppdraget i Eslövs översiktsplan. Äskade medel för framtagande av styrdokument har inte beviljats i budget för år 2021. Framtagandet av planen ryms inte inom befintlig personals arbetsuppgifter. Arbetet initieras och finansieras förnärvarande av avdelningen för gata, trafik, park genom en projektanställning, som utifrån en preliminär bedömning, kan pågå fram till sommaren 2021. Ett alternativ hade varit att avvakta framtagandet av grönplan och arbeta in äskande av budgetmedel, för ett mer omfattande arbete med kommunens grönplan, inför budgetprocess 2022. Genom ansökan om LONA-bidrag från Naturvårdsverket i december kan upp till 50 procent av projektet finansieras av dessa medel från och med våren 2021 (godkännande av LONA-bidrag kan tidigast förväntas i mars/april 2021).

Med den betydligt kortare tid som finns tillgänglig kommer större avgränsningar än vad som är önskvärt att behöva göras. Den tid som finns avsatt kommer innebära fokus på Eslöv som enda tätort och att tidigare kartläggningar kommer att användas istället för att genomföra nya. Även kommunikation inom kommunorganisationen och mot allmänheten för att förankra grönplanen och dess innehåll kommer begränsas. För att genomföra grönplanen inom beräknad och finansierad tid görs följande bortprioriteringar:

- Ingen inventering av upplevelsevärden i parker och naturområden. En enkät görs istället för att få med en del relaterat till upplevelsevärden och låta allmänheten komma till tals.
- Kulturmiljövärden berörs inte då det redan finns i Naturmiljöprogrammet. Kan eventuellt redovisas översiktligt.
- Landskapskaraktärer redovisas endast på samma vis som Naturmiljöprogrammet.
- Buller redovisas endast på samma vis som i Naturmiljöprogrammet.
- Inga visualiseringar (illustrationer/bilder) görs.
- Planen görs endast som ett dokument tillgängligt för allmänheten (ingen ”hemsida” som för Naturmiljöprogrammet).
- Kommunikationen inom kommunorganisationen och mot allmänheten begränsas. Det medför risken att grönplanen inte förankras så som önskas.

Förslag till beslut

- Anta förvaltningens förslag om att ta fram en grönplan utifrån tillgänglig personalbudget inom avdelningen för gata, trafik och park och med de avgränsningar som krävs utan att ytterligare medel tillskjuts för finansiering av arbetet.

Beslut skickas till kommunstyrelsen för kännedom.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef gata, trafik och park

ÖVERSIKTSPLAN

ESLÖV 2035

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE
28 MAJ 2018

ESLÖVS KOMMUN

Beställare
Kommunstyrelsen i Eslövs kommun

Aktualitetsförklaring
Den 23 januari 2015 gav Kommunfullmäktige i uppdrag åt kommunstyrelsen att ta fram en ny översiktsplan. Tidigare översiktsplan (ÖP 2001) förklarades då inaktuell.

Politisk styrgrupp
Kommunstyrelsens arbetsutskott, ordinarie ledamöter
Johan Andersson (S), ordförande
Henrik Wöhlecke (M), vice ordförande
Janet Andersson (S), ledamot
Annette Linander (C), ledamot
Håkan Svensson-Sixbo (V), ledamot fram till 2018-02-06
Håkan Larsson (MP), ledamot från 2018-02-07

Ledningsgrupp
Eva Hallberg, kommundirektör
Ingela Lundqvist, förvaltningschef Miljö och Samhällsbyggnad
Torsten Helander, stadsarkitekt
Åsa Simonsson, tillväxtchef

Projektledning och medverkande
Översiktsplanen har tagits fram av kommunledningskontorets tillväxtavdelning med hjälp av medarbetare inom Miljö och Samhällsbyggnad och övriga förvaltningar.

Konsekvensbeskrivning
Nyréns Arkitektkontor

Illustrationer
Emma Pihl, Nyréns arkitektkontor
Tillväxtavdelningen kommunledningskontoret

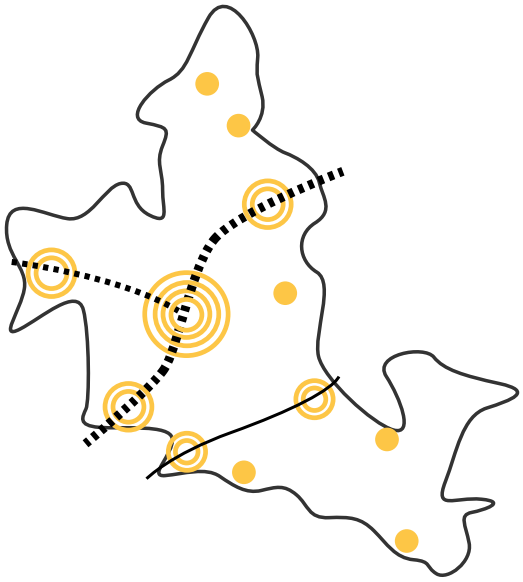
Kartor
Miljö och Samhällsbyggnad och Kommunledningskontoret
Geodata har hämtats från nedanstående myndigheter och sammanställts av personal på Miljö och Samhällsbyggnad.

Med upphovsrätt ©:
Lantmäteriet Geodatasamverkan, Sveriges geologiska undersökningar (SGU), Försvarsmakten, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket (vattenskyddsområden), Eslövs kommun

Öppen data (CC0):
Naturvårdsverket (ej vattenskyddsområden), Riksantikvarieämbetet, Länsstyrelserna, Trafikverket, Havs- och Vattenmyndigheten, SMHI, Vatteninformationssystem Sverige (VISS)

Övriga rättigheter
Åke E:son Lindman foto framsida, baksida och sidan 10
Perry Nordeng sidan 89
Föjers arkiv sidan 97
Övriga foton är tagna av personal på kommunledningskontoret, Kultur och Fritid och Miljö- och samhällsbyggnad

FÖRORD

Eslöv–Skånes bästa kommun att bo och verka i!

Eslövs kommun har tre övergripande målbilder–*regional stjärna, hållbara lägen* och *lätt att leva livet*. Översiktsplanen beskriver hur den fysiska planeringen på olika sätt ska bidra till att uppnå dessa målbilder.

Hållbarhet är den självklara utgångspunkten för Eslövs kommun. Genom att tillvarata den goda åkermarken på landsbygden, värna om natur- och kulturmiljöer, byarnas unika kvaliteter samt stadens närhet och attraktivitet skapas förutsättningar för hållbar utveckling socialt, ekonomiskt och miljömässigt.

Genom att knyta samman kommunen med god kollektivtrafik och bättre möjligheter för oskyddade trafikanter skapar vi en mer sammanhållen kommun i det flerkärniga Skåne.

Översiktsplanen är vägvisare och stöd i kommunala beslut. Den ska stödja och inspirera till samarbeten mellan Eslövs kommun och offentliga, privata och ideella aktörer.

Med översiktsplanen gör vi ett avstamp mot visionen Eslöv–Skånes bästa kommun att bo och verka i.

Johan Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

TRE ÖVERGRIPANDE MÅL

ESLÖV 2035

Kommunens tre målbilder grundar sig på de styrkor, utmaningar och den omvärld som Eslövs kommun har och står inför. Staden, byarna och landsbygden ska tillgodose behov för dem som lever idag utan att äventyra behoven för framtidens invånare.

Översiktsplanen ska bidra till en hållbar utveckling för kommunen och för samhället i stort. Det är det övergripande målet. Utvecklingen inom kommunen har ett stort avtryck också utanför våra kommungränser, pendlingsmönster, vattenkvalitet och livsmiljöer för djur och växter. Därför är de allmänna intressena styrande för vägvalen. Med hänsyn till många skilda frågor ska kommunen göra avvägningar och välja det som gynnar de allmänna intressena mest.

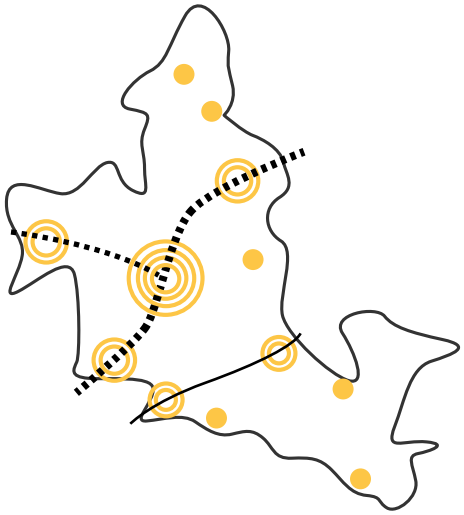
1. REGIONAL STJÄRNA

Eslövs kommun har en unik kombination av närhet till omvärlden, goda kommunikationer, en stark centralort med gott om kvaliteter, levande byar och landsbygd och gott om natur för rekreation och friluftsliv. Det nära läget i en expansiv region ger kommunen en central och spännande position i Skånes utveckling. Dessa kvaliteter gör Eslöv till en regional stjärna!

Som regional stjärna är Eslövs kommun en viktig och tydlig aktör i regionen. Med strategiska satsningar på kommunikation och attraktivitets- och identitetsbygge positionerar sig kommunen starkt i södra Sverige som en bra boendekommun och ett förstahandsval för företagare.

Ett proaktivt, målinriktat och handlingskraftigt arbete med utgångspunkt i kommunens strategiska fördelar och möjligheter i omvärlden driver utvecklingen i en riktning som är bra för kommunen, kommuninvånarna och omgivningen. Ett starkt Eslöv utvecklar hela Skåne!

- Eslövs del i regionen
- Identitet och profil
- Småstad och landsbygd
- Infrastruktur och kommunikationer
- Självkännedom och bilden utifrån

2. HÅLLBARA LÄGEN

Eslöv växer i hållbara lägen. Olika platsers unika karaktär lägger grunden för kommunens samlade identitet och skapar attraktivitet. En stolt och stark stad med stora kvaliteter är en tillgång för hela kommunen. Livskraftiga byar och landsbygd ger möjlighet till kompletterande boendemiljöer och livsmönster.

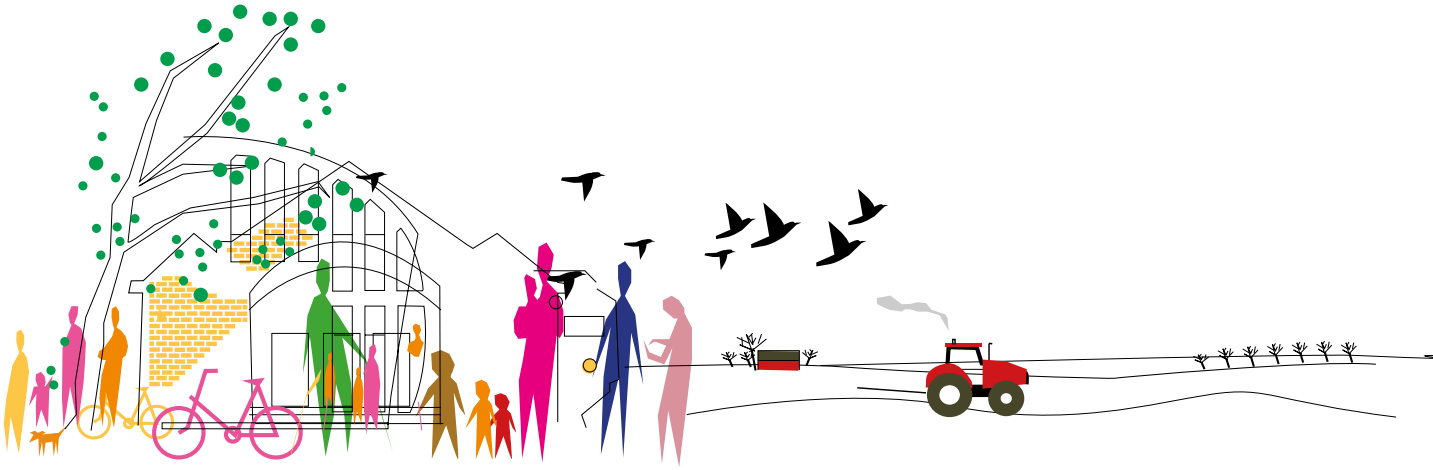
Samhällen och nya kvarter utvecklas i anslutning till kommunens starka kollektivtrafiklägen. Här skapas täta, hållbara och attraktiva stads- och bymiljöer med närhet till omvärlden som stimulerar till möten och skapar sociala sammanhang. Gröna och blå värden är en central del av ekokommunens identitet och präglar befintliga och nya samhällen och kvarter.

- Samband inom kommunen mellan byarna/staden/landsbygden
- Byarna/stadens/landsbygdens unika värde
- Samhälle, sammanhållning, samband
- Cykel, kollektivtrafik, social hållbarhet

3. LÄTT ATT LEVA LIVET

Livet i Eslövs kommun ger en trygg och enkel vardag med möjlighet till ”det lilla extra”. Människor möts, utvecklas och trivs i attraktiva och välfungerande miljöer. Tillgången till varierade och attraktiva boendemiljöer för olika skeden i livet skapar plats för mångfald. Stadens och byarnas olika delar är väl sammankopplade och känslan av mångfald, öppenhet och gemenskap är stark. Delaktighet i stora och små frågor ger goda möjligheter att påverka livsmiljön för barn, unga, vuxna och äldre. Det är människorna som får kommunen att växa och utvecklas.

- Stadsdel - kvarter - by
- Hållbara livsmiljöer i byn/staden/landsbygden
- Boendemiljön, gatan, torget, mötesplatser
- Barn, äldre, företagen, livspussel, föreningsliv, social samhörighet, tillgänglighet

INNEHÅLL

INLEDNING

Förord 3
Tre övergripande mål 4
Innehåll 6
Så här läser du kartorna 7

DEL 1 MARKANVÄNDNING UTVECKLINGSSTRATEGIER

Här beskriver vi utvecklingsstrategier och framtida markanvändning som vi ska verka för i planeringen.

Övergripande utvecklingsstrategier 10
Utvecklingsstrategier stad och byar 10-69
Eslöv 12
Billinge 24
Stockamöllan 28
Stehag 32
Kungshult 37
Hurva 40
Löberöd 44
Harlösa 48
Flyinge 52
Gårdstånga och Getinge 56
Örtofta, Väggarp ochToftaholm 60
Marieholm 64
Kommunövergripande markanvändningskarta 69
Utvecklingsstrategier per tema 70-108
Bebyggelsestruktur i stad och byar 70
Bebyggelse utanför detaljplan 72
Biologisk mångfald 74
Grönstruktur 77
Hållbart resande 82
Social hållbarhet 88
Näringsliv 91
Kulturmiljö 94
Vatten, spillvatten, dagvatten och skyfall 98
Digital infrastruktur 102
Förnybar energi 104
Hälsa och säkerhet 106

DEL 2 FÖRUTSÄTTNINGAR OCH HÄNSYN

Här beskriver vi viktiga förutsättningar och värden som vi tagit hänsyn till och fortsatt behöver ta hänsyn till.

Inledning 109
Det här är en översiktsplan 110
Dialoger 111
Befolkningsprognos 112
Eslöv i regionen 114
Mål och styrdokument 116
Riksintressen 120-150
Naturvård 120
Natura 2000 124
Friluftslivet 126
Kulturmiljövård 131
Kommunikationer 138
Yrkesfisket 141
Totalförsvaret 142
Värdefulla ämnen och material- och mineralutvinning 146
Vattenförsörjning 148
Samtliga riksintressen i karta 150
Miljökvalitetsnormer 151-153
Omgivningsbuller och utomhusluft 151
Vatten 152
Allmänna intressen 154 -178
Miljöfarlig verksamhet, led för farligt gods och brandvattenförsörjning 154
Karta—funktionellt prioriterat vägnät 157
Förorenade områden 158
Arkeologi 160
Naturvärden 162
Karta—lågpunkter och båtnadsområden 166
Karta—tysta områden 167
Samhällsservice 168
Karta —verksamhetsområden för VA 172
Mellankommunala samarbeten 173
Jordbruksmark 174
Sammanställning utbyggnad per stad och by 176

DEL 3 KONSEKVENSBESKRIVNING MED MILJÖBEÖMNING

Här jämför vi översiktsplanens utvecklingsstrategier med alternativa utvecklingsmöjligheter och beskriver de sociala och miljömässiga konsekvenser som översiktsplanen kan få.

Inledning 179
Alternativa utvecklingsstrategier 180
Betydande miljöpåverkan 187
Konsekvenser 197
Måluppfyllelse 202

LÄNSSTYRELSENS GRANSKNINGSYTTRANDE

Här redovisar länsstyrelsen sina synpunkter på planhandlingen under utställningsskedet. Detta yttrande ska läsas tillsammans med översiktsplanen.

Granskningsyttrande 208

Så här läser du kartorna

En digital översiktsplan och en i tryck

Du läser just nu i den tryckta versionen av *Översiktsplan Eslöv 2035*. På Eslövs kommuns hemsida www.eslov.se/op hittar du den digitala versionen.. Där kan du tända lager för olika hänsyn (som t.ex. strandskydd, riksintressen, arkeologi) och se markanvändningen för hela kommunytan i mer detalj. Innehållet i övrigt är det samma mellan denna handling och den digitala översiktsplanen. Men det innebär att du kan behöva gå till den digitala versionen om du vill veta vilka hänsyn och förutsättningar som finns för en specifik plats.

Boverkets öp-modell

Vi använder Boverkets förslag till ÖP-modell i denna översiktsplan. Du kan läsa mer om den på Boverkets hemsida, *https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/forslag-till-op-modell/*. Metoden innebär att vi delat upp översiktsplanehandlingen i de tre aspekterna markanvändning, utvecklingsstrategier och hänsyn. De begrepp vi använder för framtida markanvändning är de begrepp som Boverket rekommenderar.

Så här läser du kartan

I del 1 redovisas kartor med framtida markanvändning och utvecklingsstrategier för Eslöv och tolv av byarna fram till 2035 samt för kommunen i stort på en övergripande skala. De olika färgerna redovisar olika typer av markanvändning. Det finns vägledande texter för olika områden i markanvändningskartorna. Dessa texter är samma som informationen i pop up-rutor i den digitala översiktsplanen.

Följande teckenförklaringar är kommunens tolkning av Boverkets områdesbeskrivningar från öp-modellen.

Ändrad användning

Den färg som finns under en skrafferad yta, är avsedd framtida markanvändning. Skrafferingen tydliggör att det kan behövas detaljplaneläggning eftersom marken idag är jordbruksmark eller planlagd för annan användning än den vi föreslår. Det är alltså framtida markanvändning vi visar under skrafferingen.

Boverket beskriver det så här: Nuvarande användning/funktion ersätts helt eller delvis av ny och/eller får ändrad karaktär. Exempelvis när ett tidigare obebyggt område exploateras med ny bebyggelse. Användningen ändras då från Landsbygd till Stadsbygd eller Verksamheter. Ett annat exempel är när ett tidigare industriområde omvandlas till blandstad med bostäder, handel och kontor, d.v.s. användningen ändras från Verksamheter till Stadsbygd.

Stadsbygd

Område med bebyggelse av stads- eller tätortsmässig karaktär, och där bostäder ingår eller kan ingå. Bebyggelsen är indelad i kvarter åtskiljda av gator, eller har en kvartersliknande struktur. Utgörs av stadsbebyggelse och stadsliknande bebyggelse som i huvudsak används för bostäder, kontor, handel eller annan verksamhet som är förenlig med bostäder. Trafik- och parkeringsytor, parker och fritidsanläggningar kan ingå. Småorter, fritidshusområden och bybildningar ingår normalt i områdestypen Landsbygd, men kan inom den områdestypen preciseras med hjälp användningsslag.

Verksamheter

Områden för verksamheter. Kan utgöras av områden för verksamheter som kan vara störande, miljöpåverkande, ytkrävande eller genererar tung eller stor mängd övrig trafik. Kan även utgöras

av områden som av andra skäl bör reserveras för enbart företag, exempelvis där det är stort tryck på bostadsmarknaden och det därför är angeläget att säkra näringslivets utvecklingsmöjligheter i särskilda områden. I områdestypen ingår såväl traditionella ”industriområden” som stormarknadsområden och större mässområden och dylikt.

Grönområde

Viktig grönstruktur inom orterna. Den kan bestå av parkmark med olika karakär. Parker, parkliknande miljöer, naturmark i tätortsmiljö, närrekreationsområden, samt anlagda områden för fritidsaktiviteter som främst äger rum utomhus. Små sjöar och delar av öppen sjö kan ingå. Stadsdelsparker och mindre grönytor inom ett bostadsområde ingår normalt i Stadsbygd.

Natur

Mark med höga naturvärden inom orterna men också alla grönområde och skog utanför orterna. Område, med stora friluftslivs-, natur- eller landskapsvärden, och där natur- och landskapsvård bör vara överordnad annan mark- och vattenanvändning. Områden som är viktiga att bevara och där jord- och skogsbruk och andra näringar bör bedrivas på sätt som är förenligt med natur- och landskapsvårdens intressen. Små områden av detta slag, exempelvis mindre naturreservat, kan ingå i Landsbygd. I orter och för så kallade närrekreationsområden används normalt områdestypen grönområde

Vatten

Vattendrag som åar och bäckar, västra Ringsjön men också anlagda mindre dammar. Ett mindre vattenområde kan ingå såväl i grönområde, landsbygd och natur som i stadsbygd

Landsbygd

Jordbrukslandskapet och de mindre byarna.

Utvecklingsstrategier

Grönstruktur, nod

En grön nod visar viktiga naturområden för upprätthållande och utveckling av rekreations- och naturvärden.

Hantera vatten

En blå stjärna visar mark som inom en ort ska användas för vattenhantering, ofta i ett grönområde.

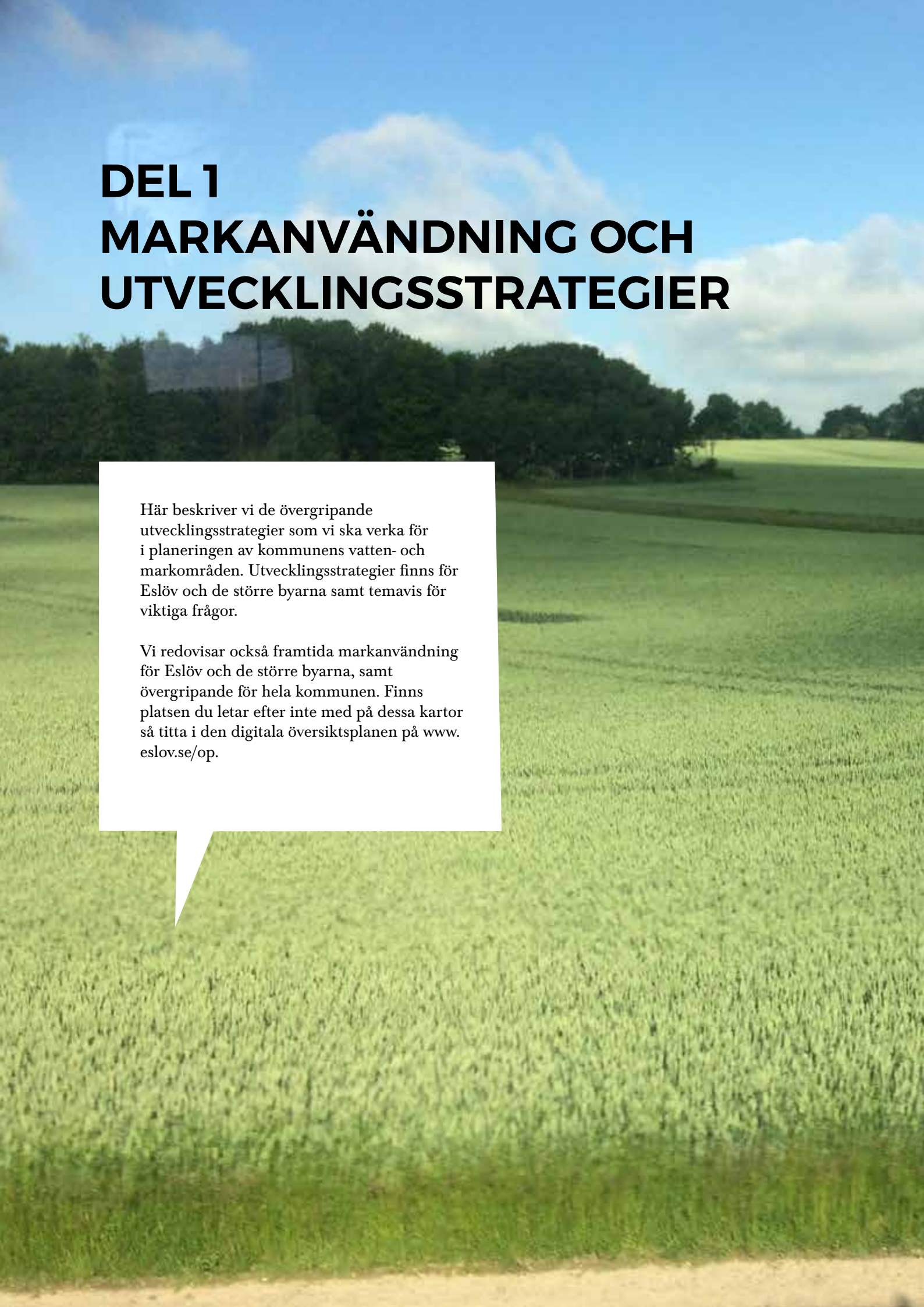
Grönstruktur/rekreation koppling

Gröna pilar visar viktiga kopplingar för utveckling av rekreations- och naturvärden.

Riktning för framtida bostadsutveckling

Grå eller gula pilar visar en möjlig riktning för bebyggelseutveckling efter år 2035.

DEL 1
MARKANVÄNDNING OCH UTVECKLINGSSTRATEGIER

Här beskriver vi de övergripande utvecklingsstrategier som vi ska verka för i planeringen av kommunens vatten- och markområden. Utvecklingsstrategier finns för Eslöv och de större byarna samt temavis för viktiga frågor.

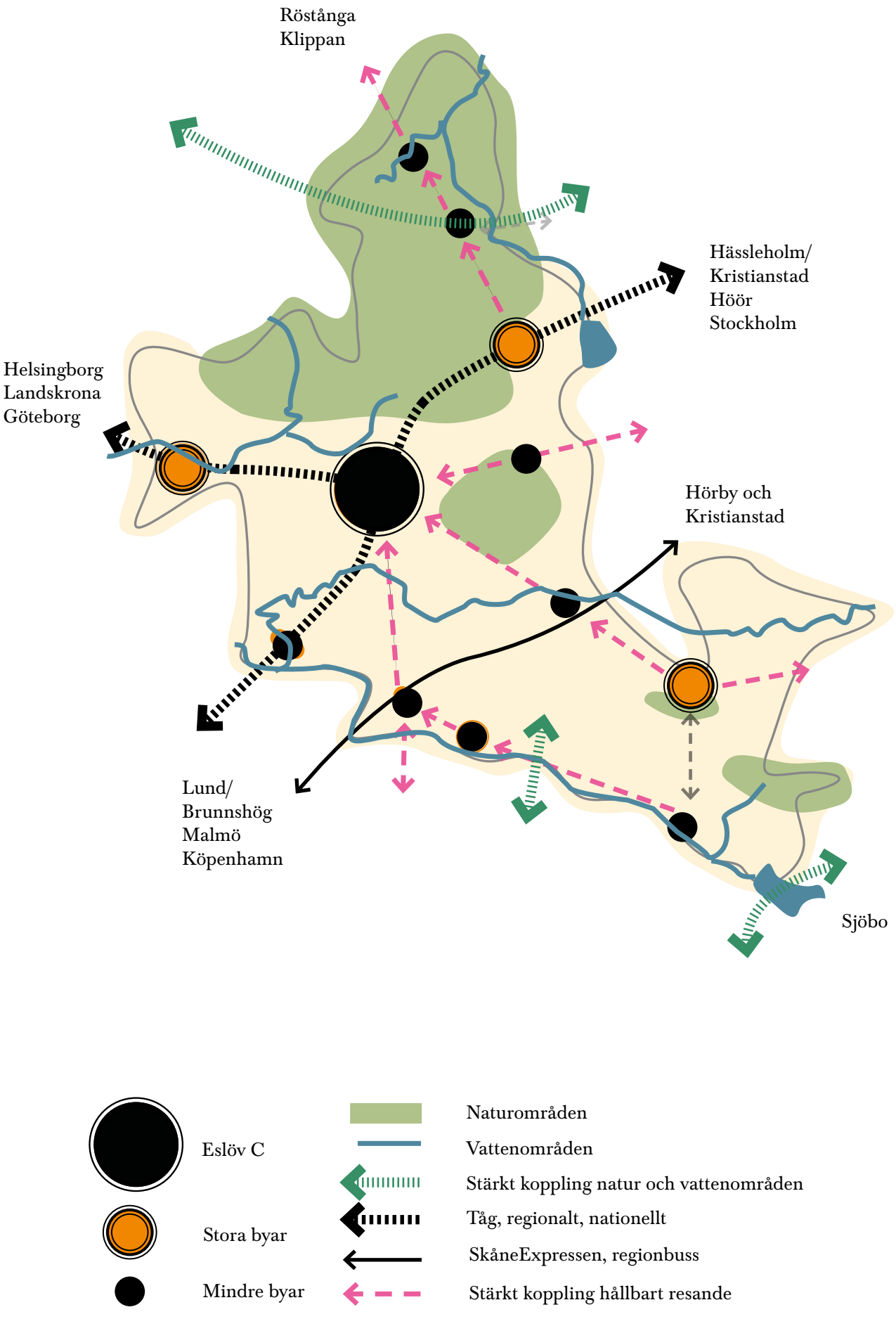
Vi redovisar också framtida markanvändning för Eslöv och de större byarna, samt övergripande för hela kommunen. Finns platsen du letar efter inte med på dessa kartor så titta i den digitala översiktsplanen på www.eslov.se/op.

ÖVERGRIPANDE UTVECKLINGSSTRATEGIER

ESLÖV 2035

- Vi utgår från barns behov av rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet.
- Vi tar vara på varje plats förutsättningar och skapar mervärden för dagens och framtidens generationer.
- Vi hushåller med natur- och jordbruksmark och arbetar för bättre vattenkvalitet. Vi värnar vattnet, marken och den biologiska mångfalden för deras eget värde och för sina ekosystemtjänster.
- Eslövs kommun växer med en flerkärnig struktur i en expansiv storstadsregion. Livsmiljöerna är nära, trygga och gröna.
- Vi utvecklar cykel- och gångvänliga stråk i och mellan orter och omland.
- Klimatanpassning genomsyrar planeringen och vi reserverar mark för översvämningsåtgärder som skapar gröna mervärden.
- Vi utvecklar tillåtande och inkluderande mötesplatser.
- Vi tillgängliggör natur- och grönområden för tätortsnära rekreation som en viktig del i arbetet för människors hälsa och livskvalitet och för biologisk mångfald.
- Vi arbetar för ett hållbart resande i nära samarbete med Skånetrafiken och Trafikverket för att utöka kollektivtrafiken.
- Kulturmiljön är en förutsättning för kommunens identitet och attraktivitet.

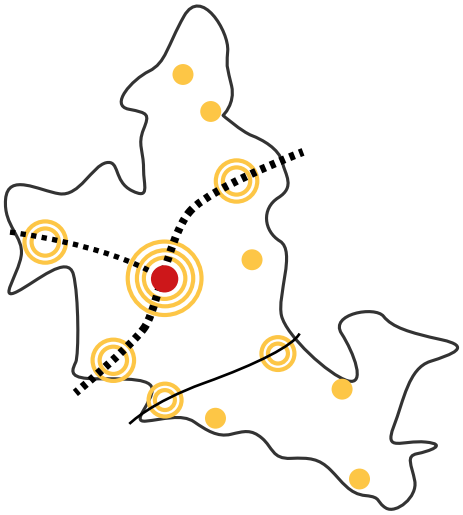

Röstånga
Klippan
Hässleholm/
Kristianstad
Höör
Stockholm
Helsingborg
Landskrona
Göteborg
Hörby och
Kristianstad
Lund/
Brunnshög
Malmö
Köpenhamn
Sjöbo
Eslöv C
Stora byar
Mindre byar
Naturområden
Vattenområden
Stärkt koppling natur och vattenområden
Tåg, regionalt, nationellt
SkåneExpressen, regionbuss
Stärkt koppling hållbart resande

UTVECKLINGSSTRATEGIER

ESLÖVS STAD

- Eslöv växer stationsnära med kvaliteter som bygger på rik kulturmiljö, stadsmässighet och dynamiskt förenings- och näringsliv.
- Eslövs centralstation är en självklar vardagsplats i staden och regionen. Den är en attraktiv och trygg mötesplats, bytespunkt, passage och entré till staden.
- Stadskärnan är stadens hjärta. Handel och personintensiva verksamheter lokaliseras hit. Eslövs stadskärna är invånarnas och regionens.
- Nya stadskvarter och parker växer fram med respekt för kulturmiljön och befintliga verksamheter öster om stationen.
- Vattnet tar plats i staden och ger mervärden i form av upplevelserika och gröna stadsmiljöer och robusthet inför ett förändrat klimat.
- I staden finns en variation av mötesplatser som ger plats för samvaro, kultur, fritidsaktiviteter och lärande i vardagen. Eslöv är en tät, grön, variationsrik stationsstad med blandad bebyggelse och en kulturmiljö som berikar staden.
- Det är lätt att gå och cykla i Eslöv, avstånden är korta, stadsmiljön är upplevelserik och stråken mellan vardagens målpunkter är gena och trygga. Järnvägen kan passeras på flera platser.
- I Eslöv finns en variation av bostadstyper, upplåtelse-former och funktioner för att möjliggöra en socialt robust stad.
- Det finns en variation av grönområden och tillgänglig tätortsnära rekreation. Vi utvecklar och samordnar det gröna i staden.
- Eslöv är tillgängligt från omgivande orter med fler avgångar, nya linjer och cykelstråk.

Stora torg, Eslöv
April

ESLÖV

Eslöv är en stad med en levande stadskärna och hög livskvalitet. Staden präglas av rik kulturmiljö, ett starkt föreningsliv inom både kultur och idrott och ett dynamiskt näringsliv. Här finns både små företag, stora livsmedelsproducenter och innovationsdrivna företag knutna till universitet och forskning.

Historia

Tidsskikten i framväxten av Eslöv går till stor del att avläsa i tydliga årsringar utifrån järnvägen. Här syns arkitektur- och stadsplaneideal, liksom förändringen från stationssamhälle uppvuxet vid järnvägen till den stora kommun och regionala kärna staden är idag.

Runt järnvägsstationen (1858) uppstod en ny stad på 50 år. Den första utbyggnaden av Eslövs stad skedde oreglerat, men i stora delar efter rutnätsplanen som var den statliga idealstadsplanen för järnvägssamhällen. I Eslöv finns ett rikt bestånd av det tidiga 1900-talets rika tegelarkitektur, byggnader som också speglar uppkomsten av det moderna samhället; skolor, frikyrkor, järnvägsstation, bankhus. Trädgårdsstadsidealet kom att prägla Eslöv från 1910-talet. Också detta ideal är typiskt för tidens skånska stations- och industriorter. Spår av trädgårdsstadsidealet är stadens första stadsplan, ritad av Erik Bülow Hübe år 1913 och den påkostade villabebyggelsen i Trollsjöområdet.

Nästa utbyggnadsfas inleddes på 1950-talet. Eslövs industrier upplevde ett uppsving och inflyttningen från omgivande landsbygd var stor då jordbruket genomgick en strukturomvandling med omvälvande industrialisering och mekanisering. Järnvägarna började läggas ner till förmån för privatbilismen och spåren av detta syns i de nedlagda banvallarna som finns kvar ute i landskapet och inne i Eslöv och de gamla stationsbyarna. Ett annat spår är de många bostadshusområdena från 1950-talet med breda gator med plats för bilarna. Byggandet av bostadshus, särskilt småhus, var omfattande under dessa rekordår. Det uppfördes också offentliga byggnader, bland annat Medborgarhuset som är en av Sveriges arkitektoniska pärlor. Läs mer om kulturmiljön i Eslöv på sidan 94.

HÅLLBART RESANDE

Eslövs läge längs stambanan gör hela regionen tillgänglig för invånarna och staden till en mycket tillgänglig plats för arbete, boende och besökare. De goda kollektivtrafikförbindelserna med tåg, regionbuss och stadsbuss bidrar till Eslövs styrka som regional kärna.

Kommunen fortsätter sitt samarbete med Skånetrafiken och Trafikverket för att fortsatt utveckla kollektivtrafiken till, från samt inom Eslöv. Eslövs station är en självklar vardagsplats i staden och regionen. Sedan Marieholmsbanans öppnande har stationens betydelse som nod i tågnätet ökat och turtätheten från Eslöv förbättrats. Stationsområdet har potential att utvecklas till en ännu attraktivare och trygg mötesplats, bytespunkt, passage och entré till staden. Servicefunktioner, trygga och tillgängliga cykelparkeringar och lättöverskådlig miljö underlättar. Här krävs samarbete mellan Trafikverket, fastighetsägare och Eslövs kommun. En utvecklingsplan för stationsområdet har föreslagits i *Plan för centrumutveckling* (2016).

FRAMTIDA UTVECKLING

Blandad stad

Det är av vikt att anpassa ny bebyggelse till Eslövs småskaliga karaktär och de gröna inslag som är en viktig del av identiteten och attraktiviteten. Redan planlagda men ej utbyggda områden behöver ses över.

Antal invånare: 18 967 personer (2016)
Tillväxt sedan 1975: 5 033 personer
Tillväxt sedan 2005: 1 279 personer
Gällande detaljplaner medger 600 bostäder
Fram till år 2035: 2 800 nya bostäder

Serviceutbud
Förskola
Skola F – 6 och skola F – 9
Gymnasium, yrkeshögskola
Kulturskoleverksamhet
Bibliotek
Idrottsplats
Vårdcentral
Äldreboende
Livsmedelsbutik
Levande stadskärna och livsmedelsbutiker i stadsdelarna

VA-KAPACITET
Dricksvatten
Ringsjöverket, god kapacitet
Spillvatten
Ellingeverket, god kapacitet
Dagvatten
Ledningsnätet har begränsad kapacitet. Problem med tillskottsvatten och kombinerade ledningar (Åtgärdsplan för Eslövs avloppsledningsnät 2016). Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.
Skyfallskartering
Framtagen 2016

Öster om järnvägen pågår omvandling av verksamhetsområde till stationsnära stadsbygd med blandad stad som ledord. Under 2018 kommer en fördjupning av översiktsplanen ut på samråd för området. Omvandling en har en stor potential för den hållbara utvecklingen i Eslövs stad. Det möjliggör ett socialt starkare Eslöv som med en större befolkning centralt sätter fokus på offentliga miljöer som knyter samman och ger synergieffekter på stadskärnan och hela stadens livskraft. Detta arbete är högt prioriterat.

Förtätning och nya bostadsområden

Ny bebyggelse som tillkommer ska ta hänsyn till befintliga värden och förutsättningar i området. Grönstrukturen och vatten ger mervärden i form av upplevelserika stads- och livsmiljöer, ekosystemtjänster och förbättrad folkhälsa. Därför är det av stor vikt att beakta de gröna värdena och att utveckla dem vid förtätning.

För att verka för socialt hållbara strukturer och motverka segregation ska framtida bebyggelse ske med varierade hustyper och/eller upplåtelseformer som tar hänsyn till och balanserar utbudet inom befintlig bebyggelse. Detta bidrar också till en flexibilitet på bostadsmarknaden.

Kulturmiljön i Eslövs stad har ett stort upplevelsevärde och är viktig för invånarna och för stadens attraktionskraft. I alla om- och nybyggnadsprojekt ska kulturhistoriska värden stärkas och ny bebyggelse tillföra kvaliteter till stadsrummen för dagens och framtidens generationer.

De platser, stråk, gatumiljöer och grönområden som omger bebyggelsen är viktiga sociala och demokratiska rum i Eslöv. Det är här Eslövs kvaliteter blir tydliga och det är här som vi utvecklar ett hållbart och attraktivt Eslöv.

Ambitionen är att stärka inkluderande miljöer som uppmuntrar till möten, aktiviteter, rörelse och där människor får vara och mötas på lika vilkor. Utvecklingen och förtätningen av staden görs med fokus på gång- och cykelvänlighet för mer levande stadsrum och för barns behov av rörelse och frihet. En stor del av våra liv tillbringar vi i de offentliga rummen och i parker och naturområden finns en del av stadens kulturhistoria och kulturella identitet. Många har personliga minnen från de olika gröna stadsrummen, vilket ger tillhörighet och trygghet.

I projektet *Klok förtätning* har kulturella och reglerande ekosystemtjänster i Eslövs tätort kartlagts (se beskrivning av ekosystemtjänster överst på denna sida). De slutgiltiga resultaten och slutsatserna av kartläggningarna kommer 2018.

Riksintressen för kulturmiljövård

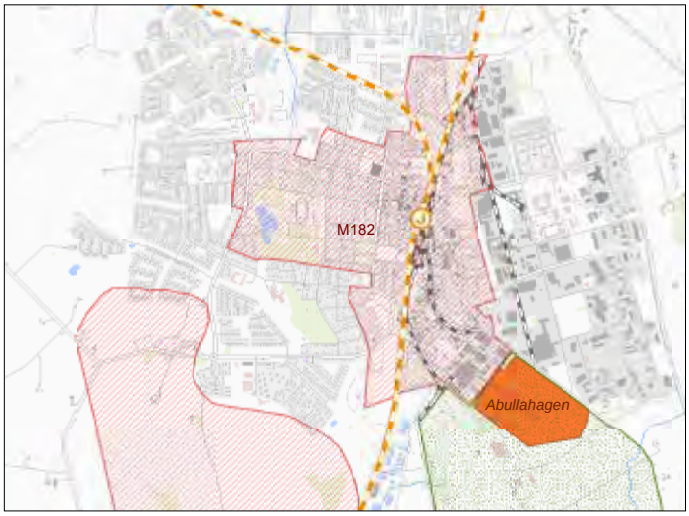
Kulturmiljön i Eslövs stad är i högsta grad en levande miljö och däri ligger också en del av dess värde. Det är därför av stort vikt att välkomna varje generations tillägg till staden för att skapa ett kulturhistoriskt tidsdjup, läsbarhet och nya värden. Vi jobbar kontinuerligt med förståelsen och kunskapen om vår kulturmiljö. En inventering och analys av kulturmiljön i den centrala stadskärnan, stenstaden, är prioriterad tillsammans med den östra sidans industrimiljöer. Ett kulturmiljöprogram bör arbetas fram för att de kulturhistoriska aspekterna ska kunna ta plats i avvägningar i samband med bygglov, detaljplanering, samt vid strategisk planering och markförvärv. Detaljplaner för bevarande kan tas fram för identifierade miljöer där unika värden riskerar att gå förlorade.

Riksintresset kring Västra Sallerup handlar om att det är en kyrkby med karaktäristiska bebyggelseinslag som väl belyser 1800-talets bystruktur kring kyrkan, med en prästgård från

Överblick av riksintressen som berör Eslövs stad

- Riksintresse för kulturmiljövård
- Riksintresse kommunikationer
- Riksintresse för naturvård
- Riksintresse/Natura 2000

Läs mer om dessa hänsyn i del 2.

1860-talet. Västra Sallerup kan kompletteras med upp till tio bostadshus, söder om Västra Sallerups byaväg. Kringliggande jordbruksmark ska värnas och alléer ska bibehållas och vårdas. Stadsdelen Sallerup har närmat sig Västra Sallerup från väster och delarna upplevs i princip som sammanväxta med varandra. Västra Sallerup har kompletterats med bebyggelse så sent som tidigt 2000-tal och tidigare fanns även ytterligare bebyggelse söder om Västra Sallerups byaväg.

Utformning och placering behöver noggrant studeras. Kanten mot landskapet i söder bör vara tydligt markerad och anpassas så att omkringliggande jordbruksmark kan brukas och vegetation samspela med ny bebyggelse.

Stadrummen och stråkens betydelse

Eslövs stad är sammanhållen och kompakt med som högst två kilometer från stationen och torget till de yttersta bostadsområdena. De korta avstånden gör redan idag staden till en mycket gång- och cykelvänlig stad vilket vi ska ta tillvara på i utvecklingen av hållbara livsmiljöer i Eslöv. Genom att utveckla de offentliga miljöerna till en gång- och cykelstödjande struktur kan vi bidra till en bättre folkhälsa, ökade utrymmen för barn att röra sig fritt i och mer levande stadsrum. Utvecklingen av attraktiva stadrum ger ökad kraft till handeln och det stärker livet i stadskärnan. Den pågående omgestaltningen av Stora torg syftar till detta.

För att stärka kopplingen till rekreativa stråk ut i landskapet behövs kopplande cykelstråk som tillgängliggör Eslöv, omkringliggande byar och rekreationsområden.

Handel och verksamheter

Servicenivån i Eslöv är hög, både för offentlig och kommersiell service. Att fortsätta utveckla denna är av vikt för Eslövs fortsatta attraktivitet och för att möjliggöra för fortsatt utveckling.
Stadens kvaliteter med närhet och mindre skala kan vidareutvecklas ytterligare. Att fortsätta stärka Eslöv som stad och höja attraktiviteten i centrum bidrar till en mer livfull stad. En tydlig prioritering av gående och cyklister i de centrala delarna bidrar till ökad attraktivitet.

Plan för centrumutveckling (2016) anger fyra utvecklingsfokus i arbetet med att stärka stadskärnan – Rätt sak på rätt plats, Aktivera staden, Den sammanhängande staden och Dra åt samma håll.

Inom de närmsta åren väntar en omgestaltning av Stora torg, med fokus på att stärka torgets attraktivitet och användarvänlighet. Tillsammans med en utveckling av cykelstråken i staden, förtätning i stadskärnan och pågående omvandling av östra Eslöv med bland annat en ny central gymnasieskola, leder den till fler människor och ett mer levande centrum. Detta väntas stärka centrumhandelns förutsättningar.

Området Flygstaden håller på att etableras och här bör fokus vara på sällanköpshandeln för att inte konkurrera med stadskärnan. Sällanköpshandel är också lämplig inne i staden i östra Eslöv.
Eslövs närhet till andra städer i regionen påverkar köpkraften i Eslöv. Omvandlingen av östra Eslöv kan komma att innebära en omflyttning av verksamheter inom Eslöv.

Service

Eslövs stad har en bra och välfungerande kommunal service, vilket är en förutsättning för en attraktiv stad. Genom att placera våra olika verksamheter strategiskt i staden kan vi i hög grad påverka rörelsemönster och mentala avstånd, samt driva stadsutvecklingen framåt. Kulturskolan

Ekosystemtjänster
Ekosystemtjänster är de produkter och tjänster från naturens ekosystem som bidrar till människans välbefinnande. Ekosystemtjänster kategoriseras enligt följande:

Försörjande ekosystemtjänster:
Exempelvis dricksvatten, bioenergi
Reglerande ekosystemtjänster:
Exempelvis pollinering, klimatreglering
Kulturella ekosystemtjänster:
Exempelvis friluftsliv, hälsa och rekreation
Stödjande ekosystemtjänster:
Exempelvis fotosyntes, bildning av jordmån

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 210 avseende riksintresse för kommunikationer, riksintresse för kulturmiljövård Eslöv samt Ellinge—Västra Sallerup samt riksintresse/Natura 2000 Abullahagen.

kommer under de närmaste åren att flytta in i gamla spritfabriken i östra Eslöv, ett stenkast från stationen. Denna flytt blir startskottet för en omvandling i östra Eslöv, där kommunen med hög ambition visar vägen.

Planering av nya skolor och förskolor kräver lång framförhållning eftersom de är ytkrävande och innebär stora investeringar. Var de lokaliseras är också av stor vikt för att motverka segregation, underlätta vardagsliv och hållbara rörelsemönster. De stora ny- eller omvandlingsprojekt som Eslöv står inför kan medföra stora barnkullar vilket i sin tur genererar behov av skolverksamhet. Behovet av förskolor kan ha tillfälliga toppar och detta kan beaktas på strategisk nivå genom mer flexibla lösningar. I östra Eslöv ska planeringen ta höjd för tre nya förskolor.

Eslövs stad har äldreboenden och flera olika boendeformer, med en stor andel hyresrätter. Den pågående förtätningen skapar nya tillgängliga bostäder på flera platser i staden. Kommunen tar höjd för en åldrande befolkning. Den täta, tillgängliga och attraktiva stadskärnan skapar goda förutsättningar för äldre att ta del av stadens utbud i form av kultur, föreningsliv, handel och gröna rekreationsmiljöer.

VERKSAMHETSOMRÅDEN

Inom det etablerade industri-/verksamhetsområdet söder om Trehäradsvägen finns en stor förtätningspotential. Här finns en stor bredd av verksamheter med olika störningsgrad, från storskalig livsmedelsindustri till små mindre hantverksföretag. Miljöstörande och transportintensiva verksamheter som kräver stora ytor är lämpliga inom området.

Det etablerade verksamhetsområdet längs stambanan, norr om stadskärnan, fortsätter att förtätas genom nyetablering av mindre företag. I det nya verksamhetsområdet Gustavslund finns byggklara tomter för etableringar på kommunal mark.

Väster om Abullahagen och norr om Berga finns planlagda men ej utbyggda verksamhetsområden. Båda områdena ligger i anslutning till befintliga verksamhetsområden och är lämpliga för ytkrävande och transportintensiva verksamheter. Markanvändningen för området kring flygplatsen kommer att studeras och planläggas för att bekräfta flygplatsverksamheten och etablering av ytterligare verksamheter. De öppna ytorna kring landningsbanorna är lämpliga för större evenemang. Platsens funktion som en social evenemangsplats i staden ska tillvaratas och utvecklas.

NATUR OCH REKREATION

Eslöv omges av ett jordbrukslandskap med begränsad tillgänglighet men vackra vyer. I staden finns parker och grönområden med både biologiska och rekreativa värden. I flera dialoger (2015 – 2017) har vikten av tillgången till parker och grönområden framkommit, liksom behovet av att förbättra den upplevda tryggheten i dem framförallt när det är mörkt. Parker och grönområden är viktiga och ska fortsätta utvecklas, förstärkas och tillgängliggöras.

Området kring Karlsrobadet och Husarängen är ett viktigt område för motion och rekreation och ska tillvaratas och utvecklas. Även tillgängligheten till Snärjet bör stärkas. Med ökat invånarantal i staden kommer slitaget att öka och ställa nya krav på skötsel och underhåll.

Samband och kopplingar mellan grönområden behöver utvecklas och stärkas. Ett sådant samband är grönstråket i nordsydlig riktning från

Norrebo station - ett projekt av förskolebarn på Norrebo förskola.

Onsjöparken i norr, via Husarängen, Trollsjön, Allmänningen till Kyrkogården. Även vidare söderut, mellan östra och västra sidan av södra stambanan samt över väg 13 till och från Snärjet behöver grönstrukturen utvecklas och stärkas.

Ny grönstruktur ska skapas i östra Eslöv. Målsättningen bör vara att samtliga nya bostäder ska ha maximalt 300 meter till park- eller grönområde. Forskning har visat att 300 meter är det avstånd människor är beredda att gå till ett grönområde för att det ska användas ofta. Närheten har störst betydelse för barn, personer med funktionsnedsättning, äldre och sjuka. Att möjligheten för lek och rörelse prioriteras har goda effekter på folkhälsan.

Ny grönstruktur måste samplaneras med avrinning och fördröjning av dagvatten. En skyfallskartering genomfördes under våren 2016 och bearbetas vidare framöver för att ge inriktingar för byggbara och icke byggbara ytor med hänsyn till skyfall. Det bör även prioriteras att synliggöra vilka ekosystemtjänster som parker och grönområdena i staden utför, i samband med att grönstrukturens värden och kvaliteter ses över.

SOCIAL HÅLLBARHET

Genom förtätning av staden minskar avstånd mellan människor, funktioner, grönområden och bostadsområden. Barns utemiljöer på skolor och förskolor ska vara tillräckligt stora för att uppmuntra barns rörelse som bidrar positivt till utveckling och lärande. Dessa utemiljöer kan utformas så att de också är en tillgång i närmiljön.

Eslövs rika föreningsliv erbjuder ett stort utbud av kultur- och fritidsaktiviteter. Det bidrar till en meningsfull och rik vardag för många Eslövbor och gör staden attraktiv som boendeort. Genom att samlokalisera och klustra kultur- och fritidsverksamheter stärks samarbeten och möjligheter för positiva synergieffekter. Nya samarbetsformer och plattformar för möten mellan näringsliv, kommun och föreningsliv är också viktiga och stärker nätverk, kontaktvägar och möjligheter.

Tryggheten i stadskärnan, grönområden och i bostadskvarteren är av största vikt för att stadens människor ska vilja ta del av staden och dess utbud. Det finns idag ett väl inarbetat system med trygghetsvandringar, som kan vara en grund i arbetet med att förbättra tryggheten i staden.

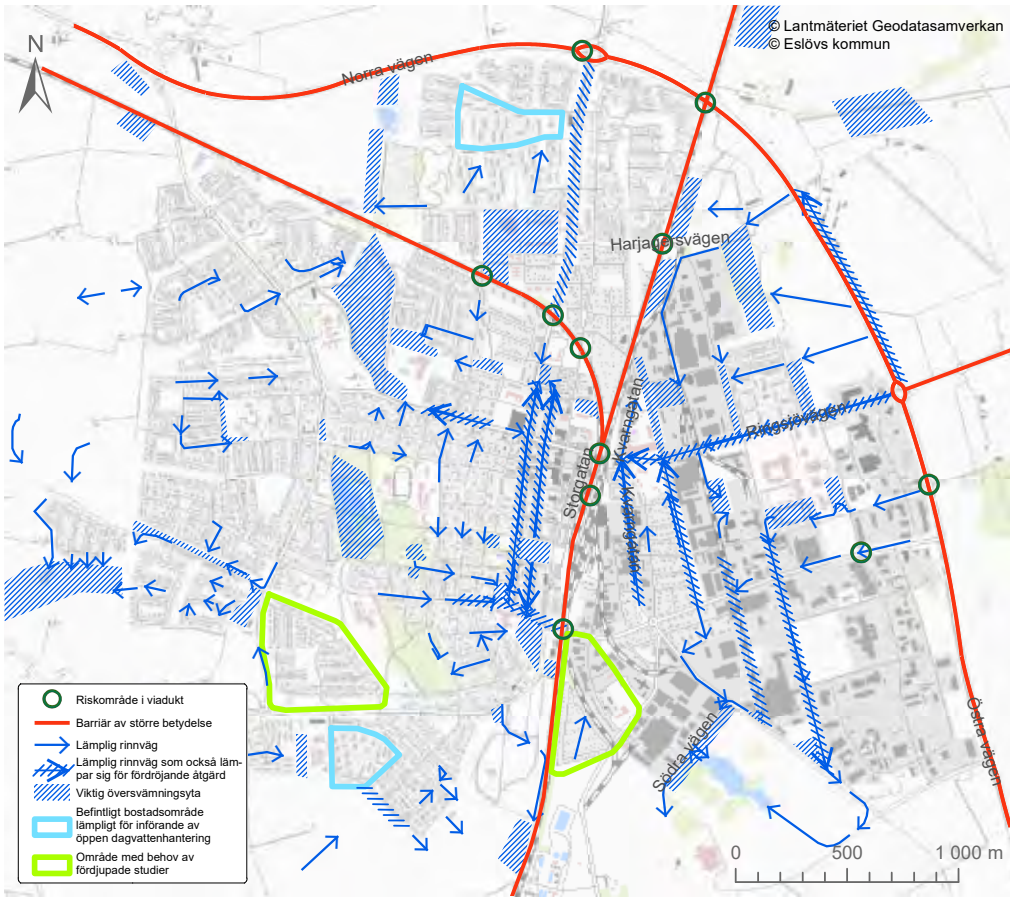
En av de viktigaste generella strategierna när det gäller social hållbarhet i Eslöv och som ska ses som ett paraply för alla planerade åtgärder är barns rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet.

Järnvägen och större vägar inne i staden skapar barriäreffekter och delar upp staden både i socialt och fysiskt olika områden. Att minska barriärernas effekter bör prioriteras, framförallt för infartsvägarna. Järnvägens barriär- och bullerproblematik bör också ses över för att öka attraktiviteten och möjliggöra byggnation närmare järnvägen i syfte att bidra till en tätare stadskärna.

Barns röster

Förskolebarn på Norrebo och Kunskapshusets förskola arbetade under hösten 2017 med Eslöv och stadens framtid inom ramen för översiktsplanearbetet. Barnen på Norrebo förskola värdesatte sin förskolegård, med sin skog och stora kullar. Deras nyfikenhet på den nyinvigda Marieholmsbanan ledde till idén om en ny pågatågstation – Norrebo station. Barnen tog fram en modell och visade hur nya tågstationer kan etableras längs med befintliga järnvägar.

Barnen på Kunskapshusets förskola visade att

Två aspekter av Eslöv—jordbruksmarken och Bråån

Kartskiss av översiktlig strategi- och åtgärdsplan för skyfall och dagvatten

förskolorna tar hela staden i anspråk. Abullahagen är ett återkommande och uppskattat besöksmål för barnen men viktigast för dem är den gröna oasen, Spökstigen, alldeles utanför deras förskola. Barnen gjorde tillsammans en bok med önskan att platsen som de kallar Spökstigen blir en framtida grön lekplats för deras bar n att leka i. Barnen uppmärksammar oss på att Spökstigen kan utvecklas till en plats för framtidens barn att leka i.

VA

Dagvatten och skyfall

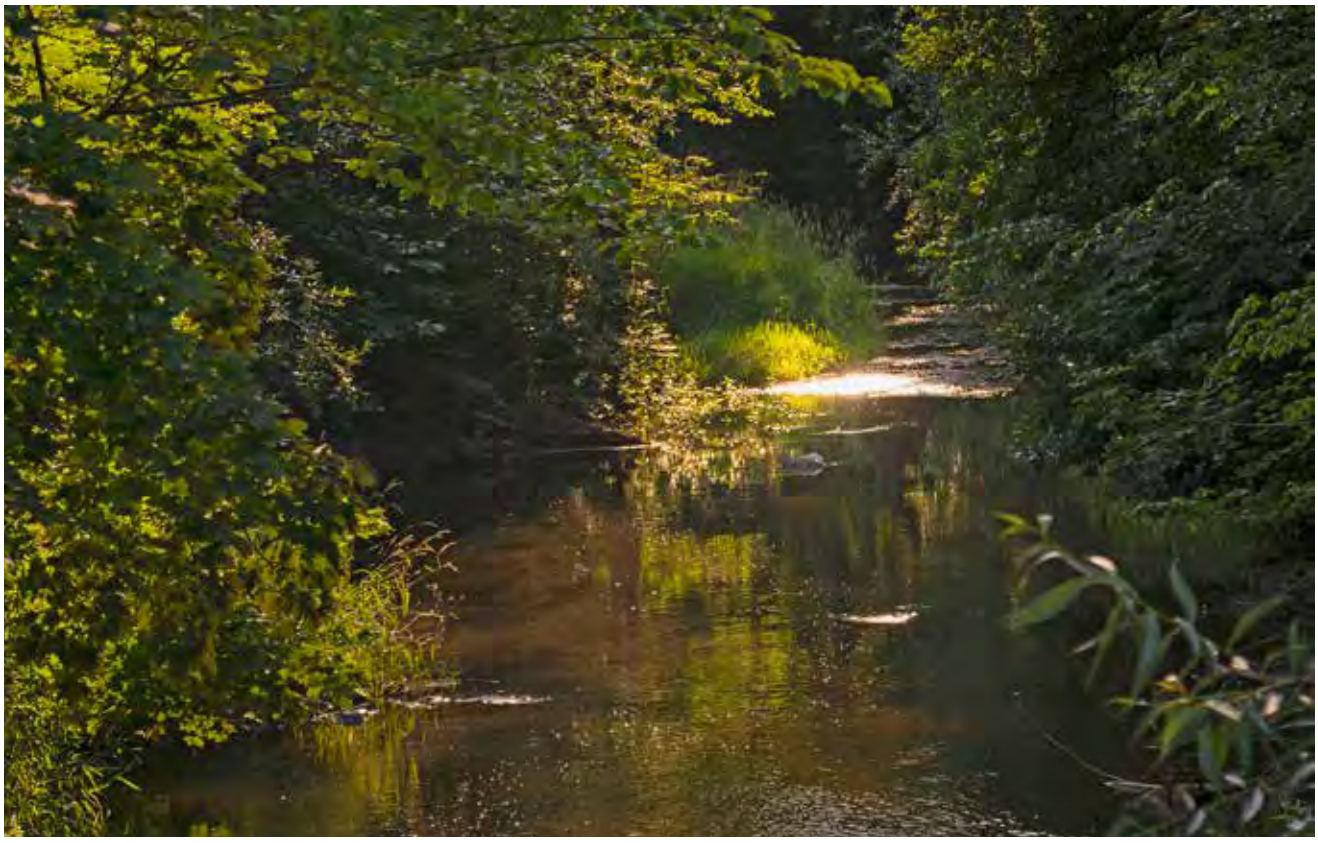
Översiktsplanen betonar vikten av att Eslövs kommun arbetar fram en VA-plan och tar sig an befintlig och framtida översvämningsproblematik. Översvämningsproblematiken kommer öka med ett förändrat klimat men den är också ett faktum redan idag, på grund av vår markanvändning de senaste sedan hundra åren; mark lämplig till för vatten har bebyggts, dikats ut och stora ytor har hårdgjorts.

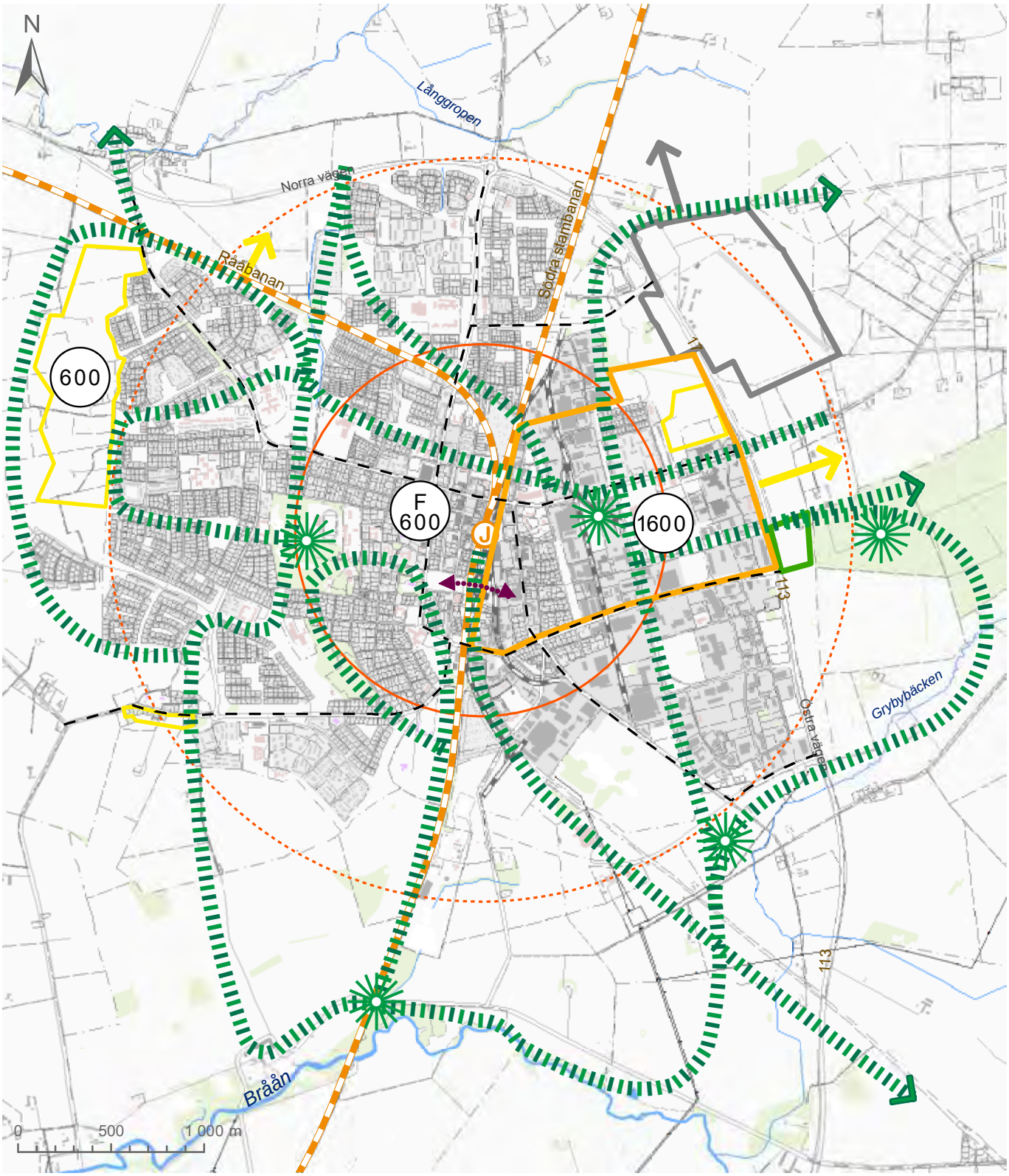
Eslövs stad har platser som drabbas av översvämningar och ett dagvattensystem vars kapacitet är begränsat. Delar av Eslöv saknar också separerat dagvattensystem, istället finns här kombinerade system där dagvatten leds tillsammans med avloppsvatten. Dessa kombinerade system kommer undan för undan att åtgärdas av VA SYD.

Med skyfallskartering som underlag, har en översiktlig strategi- och åtgärdsplan för hantering av skyfallsvatten och dagvatten arbetats fram, se skiss. Planen pekar ut lämpliga ytor som bör reserveras för öppen hantering av dagvatten och skyfall, samt lämpliga rinnvägar dit vatten leds för att undvika skador på fastigheter eller strategiskt viktiga platser.

Rinnvägar med utrymme för fördröjningsåtgärder, som till exempel regnbäddar och möjlighet till rening, finns också utpekade. Den översiktliga strategi- och åtgärdsplanen behöver fördjupas och räkna in befintlig kapacitet i ledningsnät. Det finns områden som kan behöva åtgärdas med utökad kapacitet i ledningsnätet, men generellt ska dagvatten i första hand planeras i öppna system som samplaneras med ny grönstruktur och översvämningsytor. Det ger helt nya förutsättningar för rikare och attraktivare gatumiljöer och samutnyttjande av mark för både park- och översvämningsytor.

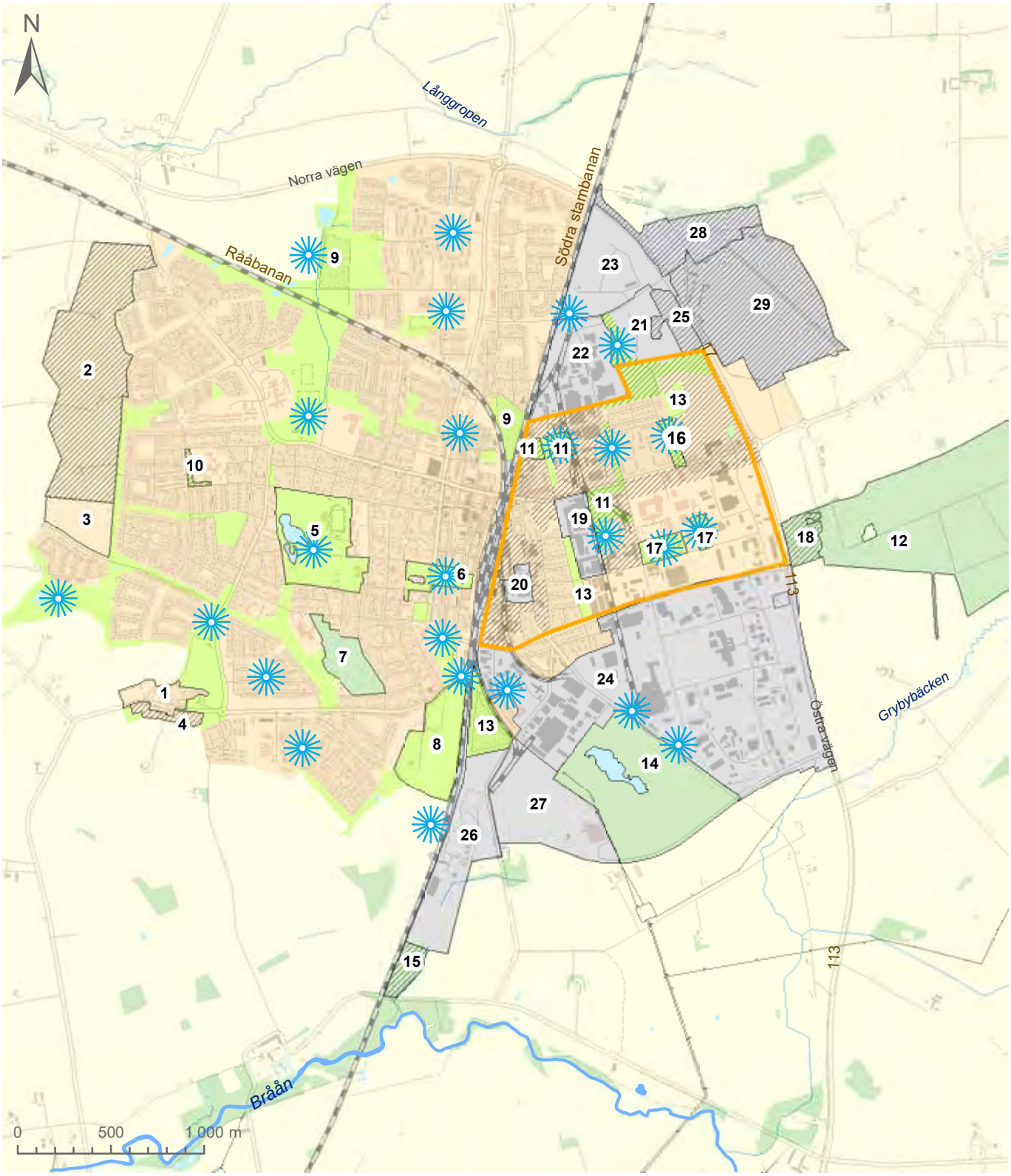

UTVECKLINGSSTRATEGIER

- Grönstruktur
- Grönstruktur koppling
- Huvudstråk samtliga trafikslag
- Riktning för framtida bostadsutveckling
- Riktning för framtida verksamhetsområde
- Stärk koppling
- Utbyggnadsområde bostäder
- Utbyggnadsområde Verksamheter och flygplats
- Stadsomvandling med blandad bebyggelse
- Utveckling natur
- F 600 Förtätning med antal nya bostäder väster om järnvägen
- 600 Antal nya bostäder inom området
- Järnvägsstation
- Järnväg

AVSTÅND FRÅN JÄRNVÄGSSTATION

- 1 km
- 2 km

Vägledning för markvändningen finns på nästa sida.

VÄGLEDNING TILL MARKANVÄNDNINGSKARTA FÖR ESLÖV SID. 21

ESLÖV—VÄSTER OM STAMBANAN

Befintlig stadsmiljö—förtätning med 600 nya bostäder fram till 2035

Blandad täthet och funktioner. Förtätning i lämpliga lägen. Ny bebyggelse ska komplettera och stärka befintliga värden. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till vattenhantering, buller, grönstruktur och kulturmiljö, samt riksintresse för kommunikationer och riksintresse för kulturmiljö.

Västra Sallerups kyrkby

1. Befintlig kulturhistorisk kyrkby, höga kulturmiljövärden för regionen men inte av riksintresse enligt länsstyrelsens granskningsyttrande 5 april 2018. Bevara och utveckla områdets kvaliteter. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt arkeologi, stråk och uppvuxen vegetation.

Utbyggnadsområden

2. Jordbruksmark bebyggs, planläggs för ny bostadsbebyggelse med varierande täthet och funktioner, 600 nya bostäder fram till 2035. Detaljplan och lämpliga utbyggandsetapper behövs. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till grönstruktur, nivåskillnader, vattenhantering, kulturmiljö samt riksintresse för kommunikationer, Marieholmsbanan, bebyggelsens möte med landskapet och stadens struktur.
3. Jordbruksmark bebyggs. Är planlagd för gles bostadsbebyggelse.
4. Jordbruksmark bebyggs, planläggs för ny småskalig bostadsbebyggelse i bymiljö. Grönskan som element är viktig. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till nivåskillnader, vattenhantering, kulturmiljö och bebyggelsens möte med landskapet och byns befintliga struktur.

Grönområden och natur

Befintlig grönstruktur i stadsmiljön. Höga befintliga kulturvärden, naturvärden och rekreationsvärden. Grönstrukturens värden ska kompletteras och stärkas. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, naturvärden, kulturvärden, stråk och markföroreningar.

5. Trollsjön, befintlig grönstruktur i stadsmiljön. Höga befintliga kulturvärden, naturvärden och rekreationsvärden. Grönstrukturens värden ska kompletteras och stärkas. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, naturvärden, kulturvärden, stråk, markföroreningar och riksintresse för kulturmiljö.
6. Stadsparken med omgivande grönområden, befintlig grönstruktur i stadsmiljön. Höga befintliga kulturvärden, naturvärden och rekreationsvärden. Grönstrukturens värden ska kompletteras och stärkas. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, naturvärden, kulturvärden, stråk, markföroreningar och riksintresse för kulturmiljö.
7. Eslövs allmänning, naturreservat. Befintlig naturmark med höga naturvärden, kulturvärden och rekreationsvärden. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till naturvärden, kulturvärden, stråk och arkeologi.
8. Eslövs kyrkogård. Höga naturvärden, kulturvärden och rekreationsvärden. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till funktion, naturvärden, kulturvärden, rekreationsstråk och vattenhantering.
9. Befintliga odlingslotter, koloniområden. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, naturvärden, kulturvärden, rekreationsvärden och markföroreningar.
10. Lämpligt läge för ny grönstruktur för vattenhantering.

ESLÖV ÖSTER OM STAMBANAN

Grönområden

Befintlig grönstruktur i stadsmiljön. Befintliga kulturvärden, naturvärden och rekreationsvärden. En stor del av ytorna med befintlig grönstruktur ligger idag på kvartersmark och bör säkras genom planläggning. Grönstrukturens värden ska kompletteras och stärkas. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, naturvärden, kulturvärden, stråk och markföroreningar.
11. Ny grönstruktur i stadsmiljön. Lämpligt läge för ny grönstruktur. Ska komplettera och stärka befintlig grönstruktur. Ny grönstruktur ska effektivt hantera vatten samt tillföra rekreations- och naturvärden i stadsmiljön. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, naturvärden, kulturvärden och markföroreningar.
12. Snärjet, Tätortsnära rekreation med Stavröds mosse, Kronoskogen. Naturområdet med höga rekreationsvärden och naturvärden. Tillgängligheten till och inom området ska utvecklas med kopplande Grybybäcken, Bråån. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till naturvärden, kulturvärden, rekreationsstråk.
13. Befintliga odlingslotter, koloniområden. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, naturvärden, kulturvärden, rekreationsvärden och markföroreningar.
14. Abullahagen, naturreservat, Riksintresse Natura 2000-område, med vattendraget Långakärr. Höga naturvärden, kulturvärden och rekreationsvärden. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till naturvärden, kulturvärden, rekreationsstråk och arkeologi. Framtida koppling söderut till Bråån viktig för att inte isolera området.
15. Grönstruktur, lämpligt läge för bräddningsmöjlighet för Ellingeverket, innan vattnet når Bråån.
16. Ny grönstruktur i stadsmiljön. Lämpligt läge för ny grönstruktur effektivt hanterar vatten samt tillföra rekreations- och naturvärden i stadsmiljön. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, naturvärden, kulturvär-

den och markföroreningar.
17. Mark planlagd för skoländamål och idrottsplats inom skolområde, lämpliga lägen att samutnyttja för vattenhantering.
18. Jordbruksmark planläggs för natur.

Stadsomvandlingsområde med 1600 nya bostäder fram till 2035

Stadsomvandlingsområde med varierad täthet och funktioner, central del i utpekat omvandlingsområde öster om järnvägen med 1600 nya bostäder fram till 2035. Ny bebyggelse ska komplettera staden, stärka befintliga värden och tillföra nya stadsmiljöer. Särskilt behov finns av ny grönstruktur och gröna, trygga kopplingar mellan målpunkter i staden och till tätortsnära rekreation. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt vattenhantering, buller, risk, föroreningar, grönstruktur, riksintresse för kulturmiljö och riksintresse för kommunikationer.
19 och 20. Befintliga verksamheter förenliga med bostäder och annan känslig bebyggelse enligt gällande detaljplaner, icke-störande verksamheter. Hög täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till vattenhantering, omgivande stadsmiljö, buller, risk, skolvägar, riksintresse för kulturmiljövård och riksintresse för kommunikationer.

Befintliga verksamhetsområden

21. Verksamhetsområde. Verksamheter, icke störande verksamheter. Hög täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till vattenhantering, omgivande stadsmiljö, buller, risk, föroreningar, trygga gång- och cykelvägar till viktiga målpunkter, arkeologi, Natura 2000-området Abullahagen, riksintresse för kulturmiljö, riksintresse för kommunikationer.
22. Verksamhetsområde, planlagd för icke-störande verksamheter förenliga med känslig bebyggelse. Hög täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till vattenhantering, omgivande stadsmiljö, buller, risk, föroreningar, trygga g/c-vägar till viktiga målpunkter, arkeologi, riksintresse för kulturmiljö, riksintresse för kommunikationer.
23. Verksamhetsområdet Gustavslund. Planlagd för lättare industri. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till vattenhantering, grönstruktur, buller, risk, markföroreningar
24. Verksamhetsområde söder om stadsomvandlingsområde. Verksamheter oförenliga med känslig bebyggelse. Hög täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till vattenhantering, omgivande stadsmiljö med känslig bebyggelse, buller, risk, föroreningar, trygga gång- och cykelvägar till viktiga målpunkter, arkeologi, Natura 2000-området Abullahagen, riksintresse för kulturmiljö, riksintresse för kommunikationer.
25. Buffertzon intill väg 13 planlagd som natur, ska planläggas för verksamheter för att komplettera intilliggande verksamhetsområde.
26. Verksamheter, reningsverket.

Utbyggnadsområde i söder

27. Jordbruksmark bebyggs. Verksamhetsområde. Planlagd för industri, störande verksamheter. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till vattenhantering, buller, risk, markföroreningar, trygga g/c-vägar till viktiga målpunkter, Natura 2000-området Abullahagen, riksintresse för kommunikationer, riksintresse för naturvård.

Utbyggnadsområde intill flygplatsen

28. Jordbruksmark bebyggs. Ska planläggas för verksamheter förenliga med flygplatsverksamhet. Hänsyn tas till befintliga förutsättningar särskilt till vattenhantering, markföroreningar, grönstruktur, väg 13, trygga g/c-vägar till viktiga målpunkter.
29. Befintlig flygplats och evenemangsområde. Ska planäggas för dessa ändamål och därtill förenliga verksamheter. Hänsyn tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, markföroreningar, grönstruktur, väg 13, trygga gång- och cykelvägar till viktiga målpunkter.

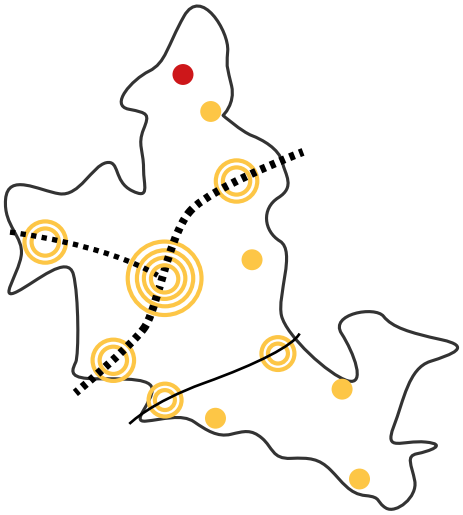
UTVECKLINGSSTRATEGIER

BILLINGE

- Trygga gång- och cykelstråk mellan viktiga målpunkter i vardagen knyter samman Billinge på båda sidor om Gunnarödsvägen/väg 13.
- Billinge är en by för alla åldrar, med förskola, gång- och cykelvänliga stråk och flera flerfamiljshus.
- Kollektivtrafiken är god och det är hög kvalitet på och kring hållplatserna.
- Billinges kulturmiljö berikar byn med karaktär och tidsdjup, den är en långsträckt och småskalig by framvuxen vid järnvägen. Värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk bevaras och utvecklas.
- Tillgängliga cykelstråk för vardagspendling och rekreation finns till Röstånga, Stehag och Eslöv.
- Det finns utvecklad tätortsnära rekreation och en stärkt koppling med Rönne å. Verksamheter finns som gynnar besöksnäringen och invånarna.
- Vattnet tar plats i Billinge och skapar mervärden i form av upplevelserika och gröna boendemiljöer och robusthet inför ett förändrat klimat.

Gårdskafé, Billinge
Juli

BILLINGE

Billinge ligger naturskönt och i en av de tystare delarna av kommunen. Byn är belägen i en gammal kulturbygd och utvecklades när järnvägen drogs fram kring sekelskiftet 1900. Byn karaktäriseras av vackra kulturmiljöer och stark lokal hantverksanda. Orten ligger längs väg 13 med bebyggelse främst koncentrerad till vägens västra sida. Omlandet består främst av småskaligt odlingslandskap med inslag av skog, norrut dominerar dock skogslandskapet.

Billinge har en högre andel äldre än kommunen i stort. Fram till 2020 kommer åldersgruppen 65 – 79 år att öka med 21 personer, vilket är en markant ökning i förhållande till byns storlek. Utifrån de förändrade bostadsbehov som en åldrande befolkning medför kommer det inom ett par år att finnas behov av tillgänglighetsanpassade bostäder.

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

I byns södra del pågår planarbete (gamla skolan) för att möjliggöra bostäder. Det finns planlagd mark som i första hand bör utnyttjas, men den kan behöva ses över. Ny bebyggelse bör ske i varsam kombination med existerande kulturmiljö.

Hållbart resande

Billinge har enskilt huvudmannaskap för gator och vägar inom byn. Genomfartsvägen Gunnarödsvägen är dock Trafikverkets väg och väghålls av Trafikverket. Vägen ingår i funktionellt prioriterat vägnät, med krav på framkomlighet, vilket gör dialog och samarbete med Trafikverket mycket viktig för att kunna möjliggöra åtgärder för att höja trafiksäkerheten för gående och cyklister. Under 2018 genomför Trafikverket en åtgärdsvalstudie för genomfartvägen med fokus just på oskyddade trafikanter för att se vilka åtgärder som är lämpliga.

Byns kollektivtrafikförbindelser utgörs i dagsläget av timmestrafik mellan Klippan och Stehag. Ökad turtäthet och förbättrad tillgänglighet till hållplatser gör det möjligt för fler Billingebor att resa hållbart och gör byn mer attraktiv som boendeort. Eslövs kommun verkar därför för ökad turtäthet i samarbete med Skånetrafiken samt för tillgängliga och användarvänliga hållplatser i samarbete med Trafikverket och Skånetrafiken.

Redan idag finns cykelväg från Billinge till Stockamöllan. Utbyggnaden av cykelväg vidare söderut mot Stehag planeras ske etappvis, där sträckan ner till Hasslebro pågår. Eslövs kommun verkar för en cykelväg till Röstånga som är närmsta större ort med service och en ort dit Billingeborna i stor grad riktar sig.

Centrum, service och verksamheter

I Billinge finns en stark kulturprofil med bland annat lokalt hantverk. Denna profil bör uppmuntras och den lokala entreprenörsandan stärkas. För att möjliggöra detta bör centrumfunktioner och verksamheter hållas koncentrerade kring genomfartsleden (Röstångavägen/Gunnarödsvägen) i syfte att generera möten och handel. Invånarna i byn är beroende av service och utbytet med Röstånga är särskilt påtagligt och bör stärkas.

Natur och rekreation

Närheten till skog och natur är en av Billinges styrkor. Tillgängligheten med stråk ut från byn kan utvecklas både västerut och österut, liksom Hälsans stig inne i byn och lekplatserna.

Grönområdet mitt i byn är en viktig social mötesplats för både yngre och äldre invånare. Detta bör stärkas och kopplingar västerut till gångvägar samt österut till det tysta området kan med fördel förstärka denna mötesplats.

Antal invånare: 437 (2016)
Tillväxt sedan 1975: -9 personer
Tillväxt sedan 2005: -50 personer
Fram till år 2035: 40 nya bostäder

Serviceutbud

Förskola
Idrottsplats
Kafé/restaurang
Hembygsmuseum

VA-KAPACITET

Dricksvatten

Begränsad kapacitet. Arbetet med överföringsledning från Ringsjöverket pågår.

Spillvatten

Eget avloppsreningsverk. Reningseffekten förbättras under 2018.

Dagvatten och skyfall

Ledningsnätet har begränsad kapacitet.
Planera för öppna dagvattenlösningar.

Skyfallskartering

Framtagen 2017

Naturområdet öster om byn är en del av det område som är riksintresse för naturvården, längs Rönne å. Billingemölla är statligt naturreservat. Billinges natur- och kulturprofil kan med fördel utvecklas.

Social hållbarhet

Byns offentliga miljöer bör utvecklas i syfte att stärka rörelsefriheten, exempelvis genom en tryggare gatumiljö, upprustning av rekreationsområden och tillgängliggörande av kollektivtrafik. Förbättrade gång- och cykelmöjligheter och gestaltningsprogram uppmuntras ur en social synvinkel där barn ses som särskilt utsatta.

Barns röster

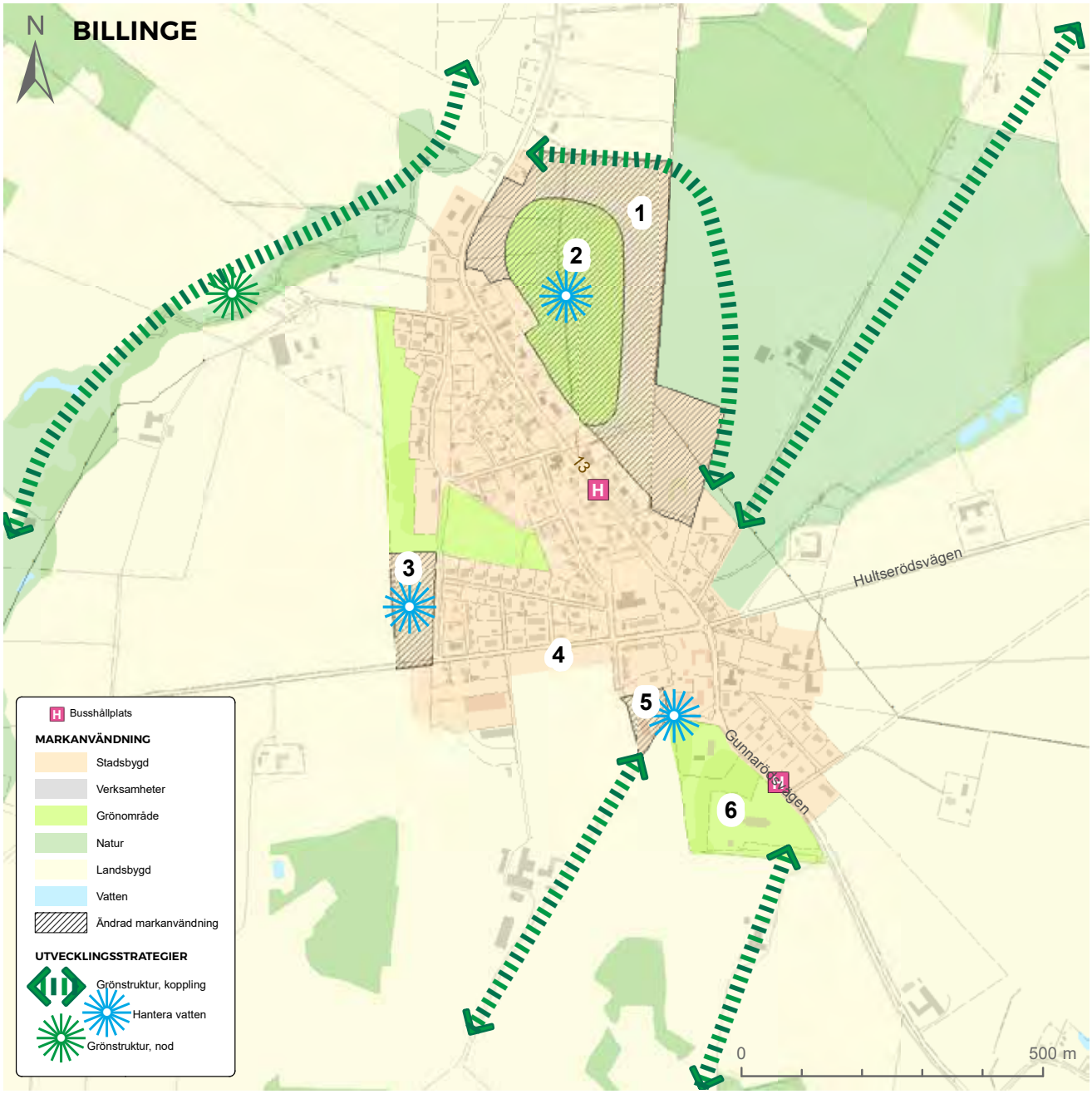
Förskolebarn på Billinge förskola har under hösten 2017 arbetat med byns framtid inom ramen för översiktsplanearbetet. För att förstå sig på tiden och förändringar i landskapet började barn och pedagoger att lära känna Billinges historia i den äldre bebyggelsen. De hittade spåren efter järnvägen och funderade på hur det kan ha varit med tåg i byn. De besökte också Gamlegård och fick känna hur det kan ha varit att gå i skolan för hundra år sedan. En viktig plats för barnen var skogen dit de går med förskolan varje vecka.

Projektet mynnade ut i en kartläggning av barnens upplevelser och upptäckter runt om i byn och resulterade i att de som arbetade med översiktsplanearbetet hittade till nya platser i Billinge utifrån barnens berättelser.

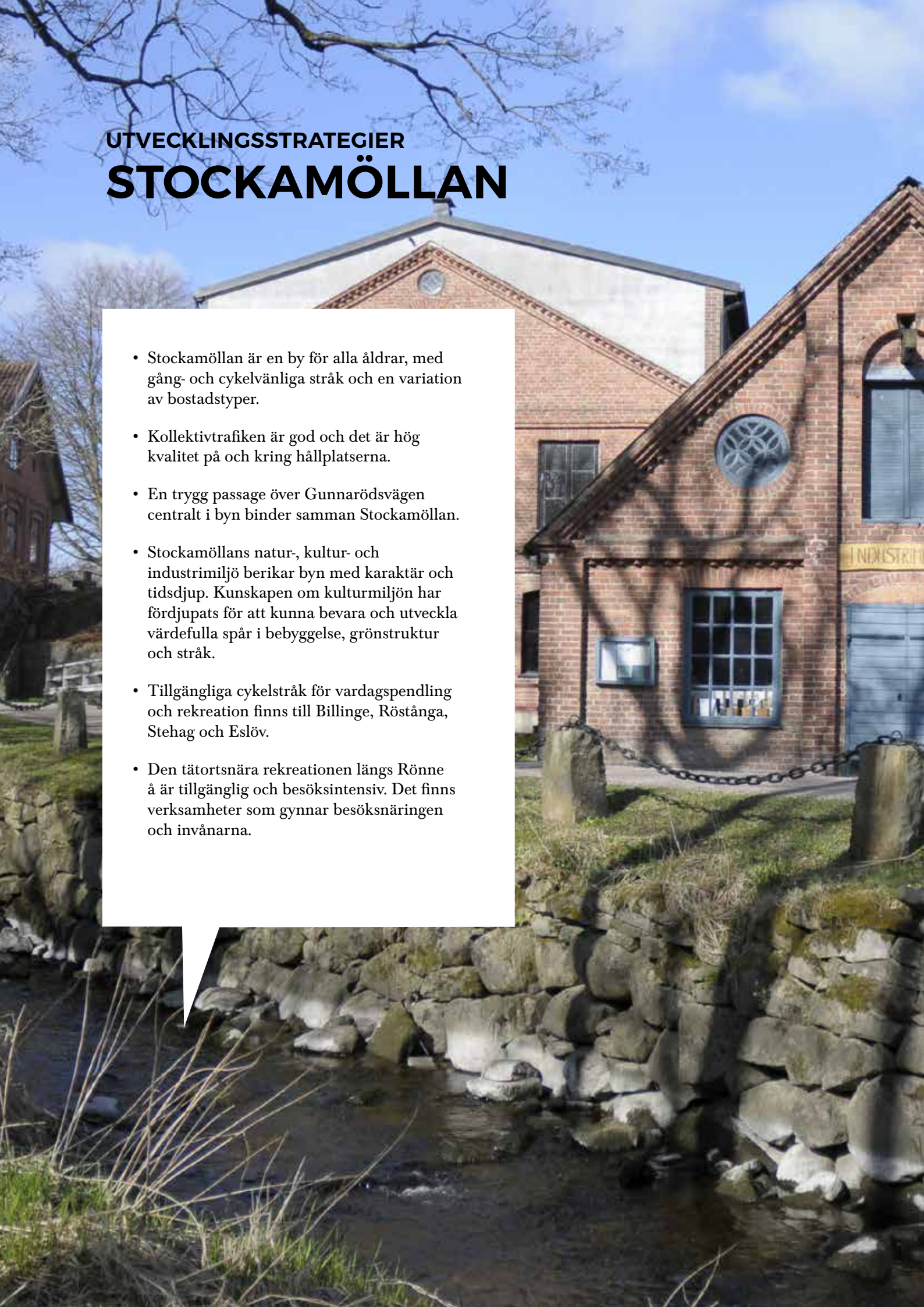
Kartläggning av upptäckter i Billinge gjorda av barnen på Billinge förskola inom projektet Barns röster.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING:

Befintlig bymiljö i Billinge med blandad täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, kulturmiljö, grönstruktur, gångstråk, gatu- och kvartersstruktur.

1. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse i bymiljö med kompletterande funktioner, skolverksamhet lämplig i södra delen. Hänsyn tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, kulturmiljö, grönstruktur. Den nya bostadsbebyggelsen ska samplaneras med angränsande grönområde för hantering av vatten och säkerställande av rekreationsmiljö. Stråk mellan befintlig bymiljö och omliggande natur säkerställs. Tidshorisont 5-12 år.
2. Jordbruksmark i lågpunkt, planläggs som grönområde med vattenhantering. Ny grönstruktur länkar samman ny och befintlig bebyggelse, gångstråk ökar tillgänglighet till rekreation/natur. Grönområdet kan med fördel samplaneras med angränsande ny bebyggelse.
3. Marken är lämplig för vattenhantering. Marken ska inte hårdgöras. Gällande detaljplan för bostäder ska upphävas.
4. Jordbruksmarks bebyggs. Planlagd för gles bostadsbebyggelse. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt kulturmiljö, gatumiljö och bebyggelsens möte med landskapet.
5. Befintlig kulturhistoriskt värdefull skolmiljö planläggs för förtätning med bostadsbebyggelse. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, kulturmiljö, grönstruktur, gångstråk.
6. Befintlig kulturhistorisk miljö kring Billinge kyrka. Värdefull grönstruktur med uppvuxen äldre vegetation.

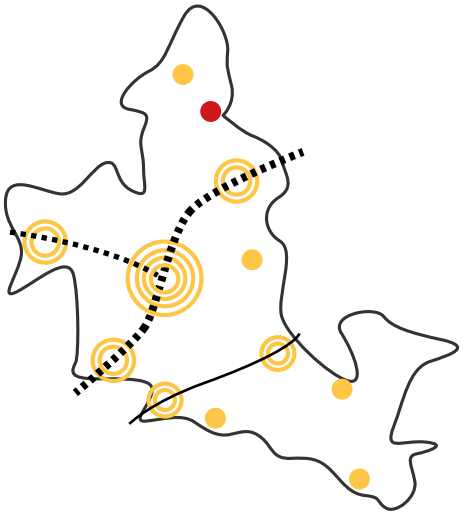

UTVECKLINGSSTRATEGIER

STOCKAMÖLLAN

- Stockamöllan är en by för alla åldrar, med gång- och cykelvänliga stråk och en variation av bostadstyper.
- Kollektivtrafiken är god och det är hög kvalitet på och kring hållplatserna.
- En trygg passage över Gunnarödsvägen centralt i byn binder samman Stockamöllan.
- Stockamöllans natur-, kultur- och industrimiljö berikar byn med karaktär och tidsdjup. Kunskapen om kulturmiljön har fördjupats för att kunna bevara och utveckla värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk.
- Tillgängliga cykelstråk för vardagspendling och rekreation finns till Billinge, Röstånga, Stehag och Eslöv.
- Den tätortsnära rekreationen längs Rönne å är tillgänglig och besöksintensiv. Det finns verksamheter som gynnar besöksnäringen och invånarna.

Vid Rönne å
April

STOCKAMÖLLAN

Stockamöllan fanns omnämnt redan i slutet på 1600-talet och utgör ett vackert brukssamhälle omgivet av skyddsvärt kulturlandskap och skog. Stockamöllan kallas även Mölleriket på grund av bygdens många fina gamla vattenkvarnar. Orten har en stark fritids- och rekreationsprofil, med närhet till bland annat strövområden och kanotpaddling. Byn karaktäriseras av en äldre bebyggelsestruktur med betydande kulturhistoriska värden. Bebyggelsen är koncentrerad till och utspridd längs den södra sidan av genomfartsleden Gunnarödsvägen.

Stockamöllan har högre andel befolkning i åldrarna 65–84 år jämfört med kommunen som helhet. Flerbostadshusbeståndet är begränsat och tillgänglighetsanpassade bostäder behövs för att möta behov hos en åldrande befolkning samt för att möjliggöra flyttkedjor. Fler bostäder behövs om orten ska behålla och öka sitt invånarantal.

Byn ligger naturskönt och med en stark prägel av kulturvärden. All utveckling ska ske med hänsyn till kulturmiljövärdena. I byns norra och östra delar finns riksintresse för naturvård (N40, Rönne å–Ageröds mosse) och kulturmiljövård (M37, Ageröd –Bosjökloster–Mölleriket).

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

Ny bebyggelse bör främst ske genom förtätning för att stärka Stockmöllans centrum, under förutsättning att det sker i respektfullt samspel med befintlig kulturmiljö. Flerfamiljshus och tillgänglighetsanpassade bostäder behövs för att komplettera Stockamöllans bostadsutbud och möjliggöra för fler att bosätta sig och för äldre bo kvar i byn.

I utbyggnadsområdet i sydvästra delen av Stockamöllan tillkommer en glesare bebyggelse med enbostadshus. Marken här är redan detaljplanelagd.

Hållbart resande

Stockamöllans kollektiva kommunikationer utgörs i dagsläget av Skånetrafikens regionbusslinje Stehag—Klippan med timmestrafik. Ökad turtäthet och förbättrad tillgänglighet till hållplatser gör det möjligt för fler bybor att resa hållbart och bidrar till att göra byn mer attraktiv som boendeort.

Stockamöllan har enskilt huvudmannaskap för gator och vägar inom byn. Genomfartsvägen är dock Trafikverkets väg och väghålls av Trafikverket. Vägen ingår i funktionellt prioriterat vägnät, med krav på framkomlighet, vilket gör dialog och samarbete med Trafikverket mycket viktig för att kunna möjliggöra åtgärder för att höja trafiksäkerheten för gående och cyklister.

Under 2018 beräknas utbyggnad av gång- och cykelväg från Hasslebro till Stockamöllan vara klar. Utbyggnaden görs av Trafikverket i samarbete med Eslövs kommun. De två busshållplatserna slås ihop till en hållplats centralt i byn och i samband med detta tillgänglighetsanpassas den nya hållplatsen. I samband med detta arbete bör kommunen verka för en trygg passage över Gunnarödsvägen.

Centrum, service och verksamheter

Byborna i Stockamöllan är i hög grad beroende av sevice i närliggande orter. Närmsta förskola finns i Billinge och i Stehag och skola i Stehag F–6 och Eslöv.

Invid Rönne å vid byns östra infart finns museum och kanotcentral inhysta i de historiska industribyggnaderna. I detta område finns möjlighet att utveckla fler verksamheter samlat och med närhet till regionbusshållplatsen. Nya verksamheter bör etableras i anslutning till befintliga funktioner i syfte att möjliggöra ett koncentrerat centrum och en mötesplats.

Antal invånare: 305 (2016)
Tillväxt sedan 1975: -15 personer
Tillväxt sedan 2005: -5 personer
Fram till år 2035: 30 nya bostäder

Serviceutbud
Idrottsplats

VA-KAPACITET

Dricksvatten
Kommer från borra i Gunnarröd. Arbetet med överföringsledning från Ringsjöverket pågår. Kapacitet finns.

Spillvatten
Eget avloppsreningsverk, god kapacitet och reningseffekt.

Dagvatten och skyfall
Ledningsnätet har begränsad kapacitet. Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.

Skyfallskartering
Behövs

Natur och rekreation

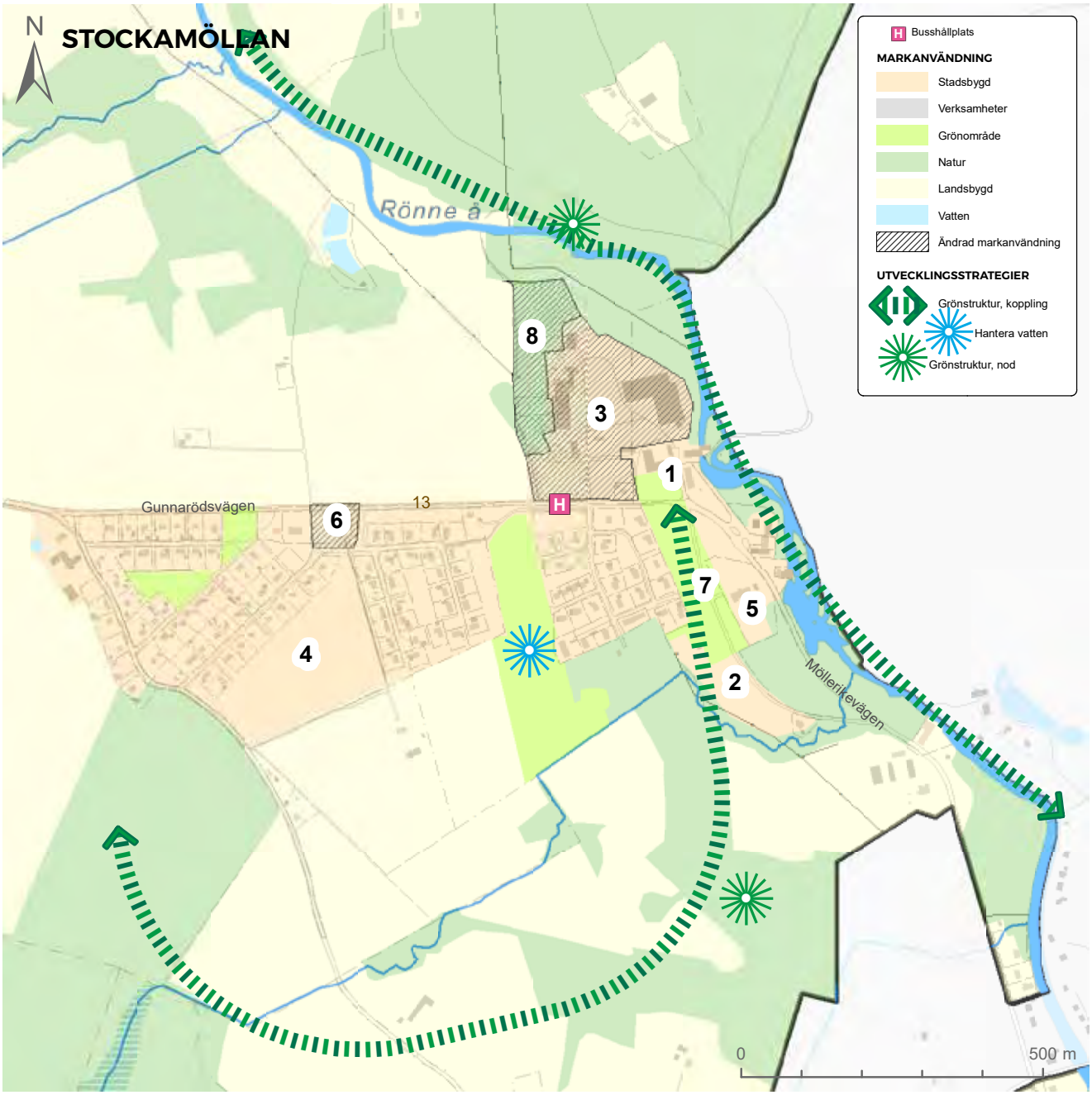
Stockamöllan präglas av skogslandskap i ett område som är relativt opåverkat och tyst. Byn har en stark rekreations- och friluftsprofil som bör stärkas och utvecklas. Den tätortsnära naturen är viktig för både boende och besökare och bör därför ytterligare utvecklas. Stockamöllans läge nära kommungränsen gör samarbetet med Höörs kommun särskilt viktigt i dessa frågor. På samma sätt gör Stockamöllans koppling till Söderåsen samarbetet med Svalöv och Klippans kommuner viktigt.

Social hållbarhet

Hastighetssänkande åtgärder bör genomföras i samråd med Trafikverket, i syfte att öka rörelsefriheten inom byn. I detta avseende är barn särskilt utsatta, vilket gör goda gång- och cykelmöjligheter inom och till omkringliggande byar viktiga.

Det finns en stark tillhörighetskänsla med funktioner och värden i Höörs kommun.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 210 avseende riksintresse för kulturmiljövård.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING:

1. Befintlig kulturhistorisk bymiljö med blandad täthet och funktioner. Fördjupad kunskap om kulturmiljön är en förutsättning för planeringen av den fortsatta utvecklingen av området. Berörs av riksintresse för kulturmiljövård, riksintresse för friluftsliv samt riksintresse för naturvård. Bevara och utveckla områdets kvaliteter.

2. Befintlig kulturhistorisk bymiljö. Planlagd för bostäder. Gles bebyggelse. Fördjupad kunskap om kulturmiljön är en förutsättning för planeringen av den fortsatta utvecklingen av området. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt riksintresse för kulturmiljövård och bebyggelsens möte med omgivande naturmiljö.

3. Befintligt verksamhetsområde med höga kulturhistoriska värden i Stockamöllan. Detaljplan för industriändamål, utred förutsättningar för en mer funktionsblandad bebyggelse i området. Bevara och utveckla områdets kvaliteter. Fördjupad kunskap om kulturmiljö och föroreningar är en förutsättning för planeringen av den fortsatta utvecklingen av området. Berörs av markföroreningar, riksintresse för kulturmiljövård, riksintresse för friluftsliv samt riksintresse för naturvård.

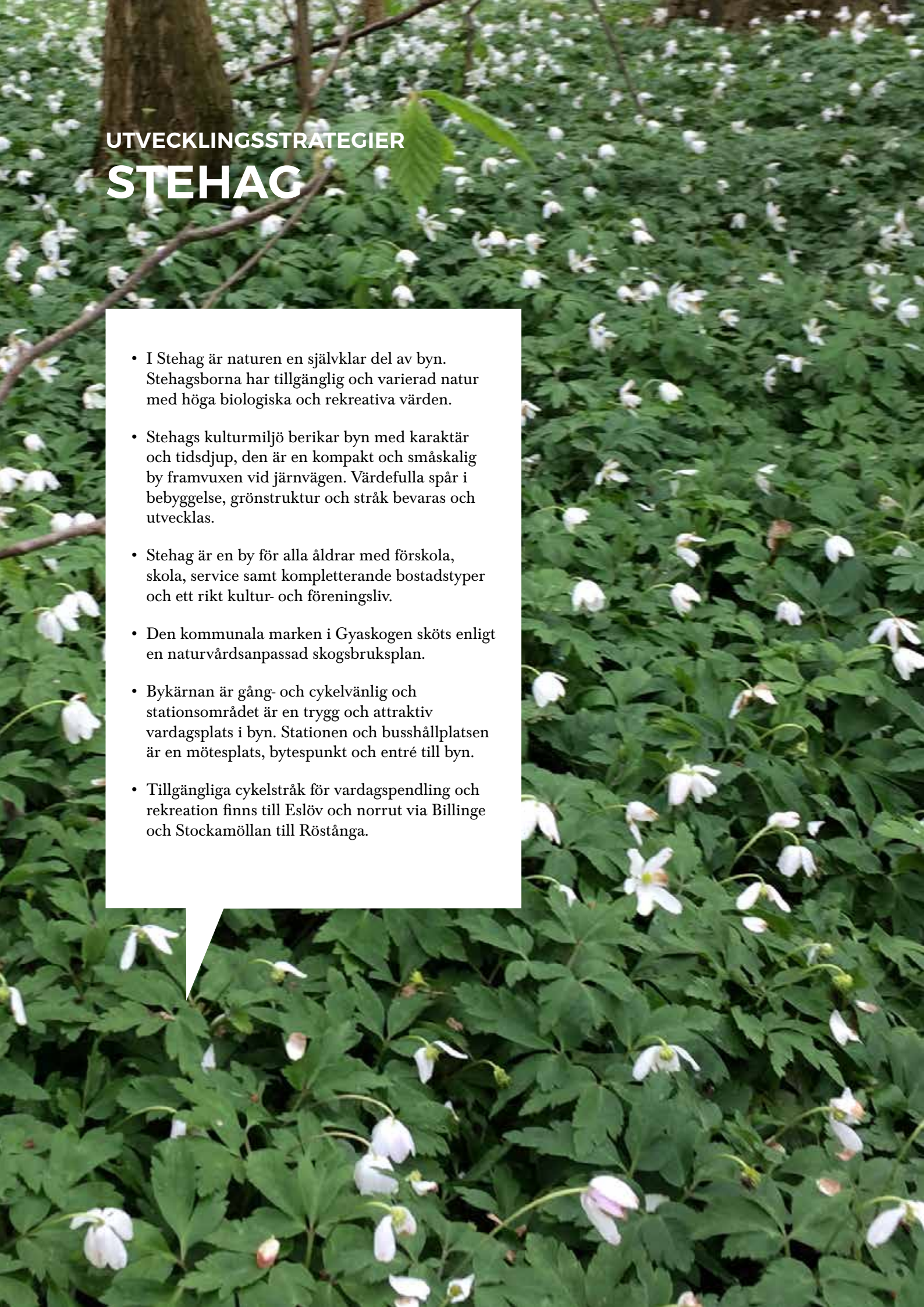
4. Jordbruksmarks bebyggs. Planlagd för bostäder. Gles bebyggelse. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, VA, kulturmiljö och bebyggelsens möte med landskapet.

5. Befintlig kulturhistorisk bymiljö. Planlagd för handel, kontor och hotell. Fördjupad kunskap om kulturmiljön är en förutsättning för utvecklingen av området. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt riksintresse för kulturmiljövård och riksintresse för naturvård.

6. Marken är planlagd för allmänt ändamål, tomtutredning kan göras för lämplig användning inom stadsbygd. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, kulturmiljö, grönstruktur samt gång- och cykelstråk.

7. Befintlig kulturhistorisk grönstruktur. Fördjupad kunskap om kulturmiljön är en förutsättning för planeringen av den fortsatta utvecklingen av området. Värdefull grönstruktur som ingår i område av riksintresse för kulturmiljövård.

8. Marken har höga naturvärden och ligger intill Rönne å. Gällande detaljplan för verksamheter ska upphävas.

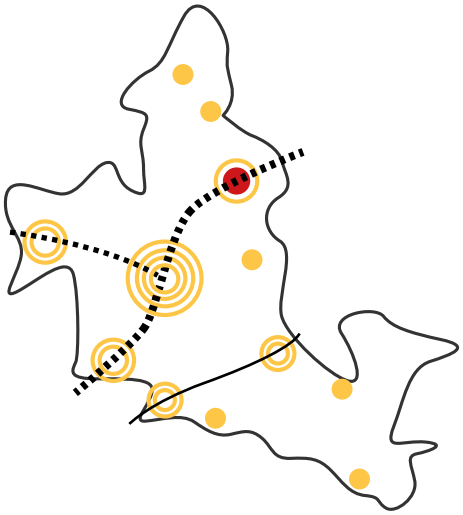

UTVECKLINGSSTRATEGIER

STEHAG

- I Stehag är naturen en självklar del av byn. Stehagsborna har tillgänglig och varierad natur med höga biologiska och rekreativa värden.
- Stehags kulturmiljö berikar byn med karaktär och tidsdjup, den är en kompakt och småskalig by framvuxen vid järnvägen. Värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk bevaras och utvecklas.
- Stehag är en by för alla åldrar med förskola, skola, service samt kompletterande bostadstyper och ett rikt kultur- och föreningsliv.
- Den kommunala marken i Gyaskogen sköts enligt en naturvårdsanpassad skogsbruksplan.
- Bykärnan är gång- och cykelvänlig och stationsområdet är en trygg och attraktiv vardagsplats i byn. Stationen och busshållplatsen är en mötesplats, bytespunkt och entré till byn.
- Tillgängliga cykelstråk för vardagspendling och rekreation finns till Eslöv och norrut via Billinge och Stockamöllan till Röstånga.

Vid Kärrstorpsvägen
April

STEHAG

Stehag är en kompakt by med karaktäristiska smala gator och äldre bebyggelse. Järnvägen går som en upphöjd bank genom byn och på var sida om den ligger byn på sluttande höjd. Den kuperade bymiljön ger en intim känsla och en kontakt mellan den södra och den norra sidan. Från järnvägsstationen syns skogen som omger byn och närheten till naturen är påtaglig.

Stehags stationssamhälle kom till i samband med att järnvägen anlades 1858–59. Pågatåget kom till byn 1988. Stehag har haft en kraftig befolkningstillväxt sedan 1975. Under de senaste åren har en stor inflyttning skett av barnfamiljer. Åldersstrukturen är ung i förhållande till kommunen som helhet. Byn består till stor del av ägda småhus.

Naturen är en av Stehags främsta kvaliteter och omger byn i samtliga väderstreck. Det finns bra förutsättningar för utveckling av kollektivtrafik och offentlig och kommersiell service. Den sociala samhörigheten i och engagemanget för orten är stark. Att stärka befintliga värden och att fortsätta utbyggnaden i den småskaliga karaktären utvecklar Stehag på ett positivt och hållbart sätt.

Järnvägen genom Stehag är riksintresse för kommunikation. Strax sydost om byn angränsar riksintresse för naturvården och strax nordost om byn finns riksintresse för kulturmiljövården.

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

Stehags kompakta struktur med smala gaturum bör värnas och byggas vidare på. För att förbättra ljudmiljön för befintliga invånare och möjliggöra varsam förtätning bör bullerdämpande ågärder för järnvägen studeras och prioriteras. Bostadsförsörjningsprogrammet visar på behov av att bredda bostadsutbudet i Stehag. Framförallt saknas hyreslägenheter för att möjliggöra omflyttning inom byn.

Det finns lediga tomter för småhus i byns sydöstra del, samt två föreslagna utbyggnadsområden –ett söder om järnvägen och ett nordost om skolområdet. Utbyggnadsområdena bör anpassas till ortens kompakta och småskaliga struktur med genomtänkta kopplingar till tätortsnära rekreation samt gång- och cykelvägar till stationen. Områdena ska varieras i täthet för att möjliggöra en attraktiv boendemiljö för fler och för en större variation i bostadsbeståndet.

Hållbart resande

Det finns goda förutsättningar för hållbart resande till och från Stehag. Bebyggelsen ligger inom en kilometers radie från järnvägsstationen och busshållplatsen. Stehag är en stark pendlingsort uppkopplad till hela regionen. Stationen och busshållplatsen är en viktig mötesplats, bytespunkt och entré till byn, därför är omsorgsfull och användarvänlig gestaltning viktig för att utveckla stationsområdets attraktivitet. Det är också viktigt att utveckla goda cykel- och bilpendlarparkeringar samt gena och trygga gång- och cykelstråk för att möjliggöra en enklare vardag.

Stehag är en bytespunkt för resande till och från Billinge och Stockamöllan. En god kollektivtrafik till orterna norrut är avgörande för den regionala tillgängligheten. Som bytespunkt kan Stehag utveckla sitt näringsliv kopplat till stationsläget och till en växande besöksnäring.

Verka för en gång- och cykelvänlig bykärna

Stehags täta och kompakta struktur ger på vissa platser svårigheter för olika trafikslag att mötas och samsas. En sådan punkt är viadukten mitt i byn liksom korsningen mellan Stationsvägen och vägen

Antal invånare: 1 206 (2016)
Tillväxt sedan 1975: 679 personer
Tillväxt sedan 2005: 111 personer
Fram till 2035: 180 nya bostäder

Serviceutbud

Förskola
Skola F—6
Bibliotek
Idrottsplats
Livsmedelsbutik
Kafé/restaurang

VA-KAPACITET

Dricksvatten
Ringsjöverket, god kapacitet

Spillvatten
Begränsad kapacitet idag, uppgradering av avloppsreningsverket planeras.

Dagvatten
Ledningsnätet har begränsad kapacitet. Problem med dikningsföretag och översvämningar.
Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.

Skyfallskartering
Behövs

mot Stehags kyrkby. I den fortsatta utvecklingen av Stehags bykärna till en mer gång- och cykelvänlig by behöver den totala trafiksituationen ses över. En sådan utredning kräver noggranna studier, dialoger och ett långsiktigt arbete och förhållningssätt.
I bykärnan och längs skolvägar ska gång- och cykeltrafiken prioriteras, särskilt med fokus på barns rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet.

Stehag har enskilt huvudmannaskap för gator och vägar inom byn.

Centrum, service och verksamheter

Verksamheter och handel är lokaliserade längs Hasslebrovägen och Stationsvägen i anslutning till järnvägen. Den fortsatta utvecklingen av verksamheter och service koncentreras till dessa lägen för att stärka bykärnan. Det finns möjlighet till viss komplettering av verksamheter i anslutning till det befintliga verksamhetsområdet längs med Stationsvägen.

I planeringen av utbyggnadsområdet i norr ska höjd tas för en ny förskola. Söder om järnvägen är det också lämpligt med en förskola. Detaljplan S 15 anger skolverksamhet inom planen och kommer att revideras för att möjliggöra en lämplig förskoletomt. Utbyggnadsmöjligheter för skolan finns inom befintligt skolområde, men detaljplanen S4 kan behöva revideras för att öka våningsantalet.

Natur och rekreation

Naturvärdena och rekreationsmöjligheterna är en av Stehags absoluta fördelar. Gyaskogen och Skytteskogen ger höga boendekvaliteter i byn. Trygga och tillgängliga kopplingar mellan dessa skogsområden och byn är viktiga. Gyaskogen är ett skogsområde som redan idag används flitigt för rekreation och har höga naturvärden. Tillgängligheten har utvecklats genom anlagda motionsspår och grillplats. För att säkra Gyaskogen som rekreationsområde ska gällande detaljplan som berör naturmarken upphävas. Idag ägs vissa delar av Eslövs kommun och andra delar är privatägda. För den kommunala marken ska en skogsbruksplan upprättas som bevarar och skapar biologiska värden och visar vägen till ett långsiktigt och uthålligt skogsbruk.

Idrottsområdet bör ges möjlighet att utvecklas och stärkas, samt tillgängligheten till och från övriga delar av byn.

Social hållbarhet

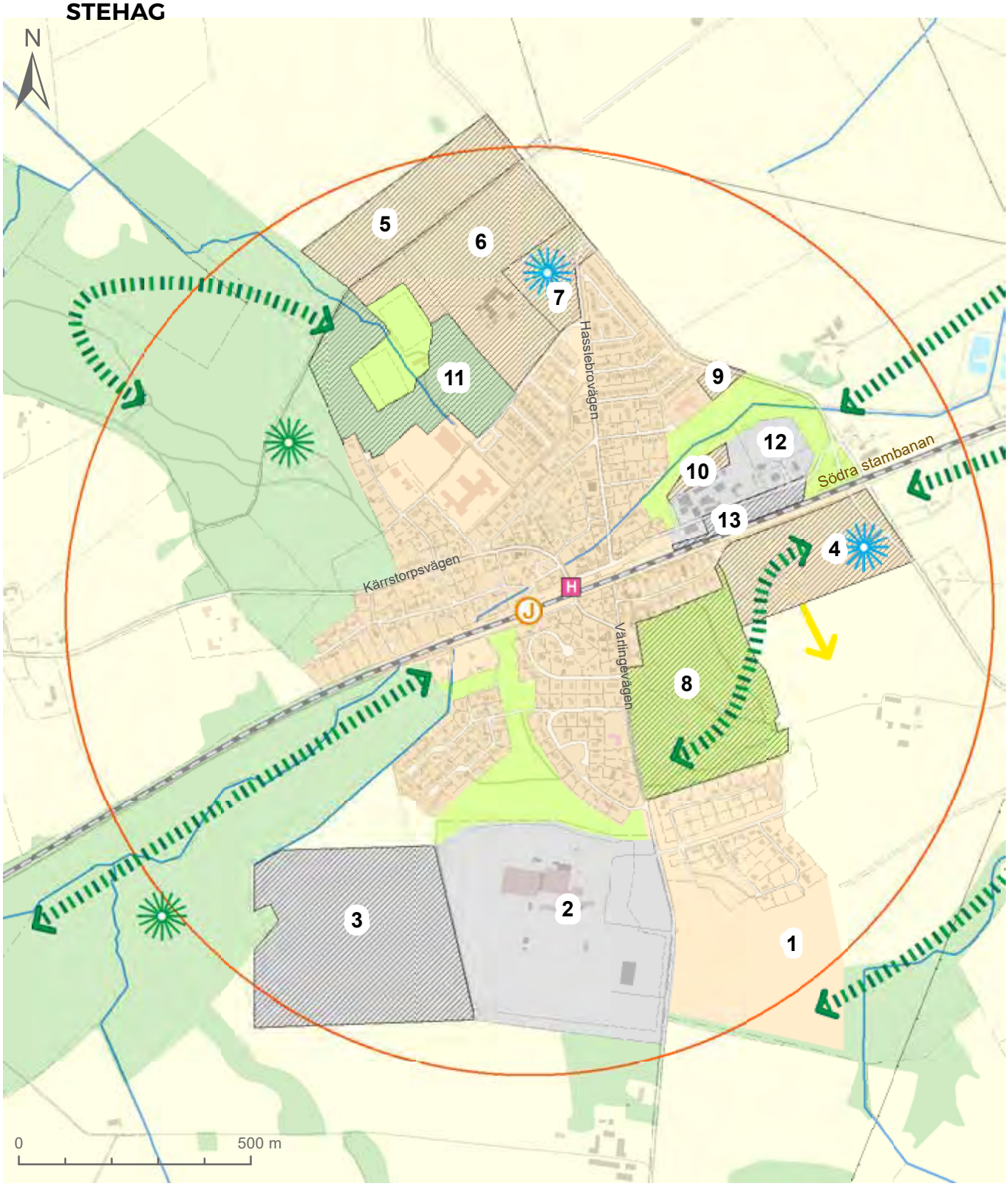
Platser för möten är viktiga för en bys sammanhållning och trygghet. Naturen och rekreationsmöjligheterna i Stehag har en viktig social funktion och bör fortsätta utvecklas och bevaras. Att prioritera gång- och cykeltrafik i byn med fokus på barn ger bättre förutsättningar för alla att röra sig i byn mellan skola/arbete/station, fritidsaktiveteter, bostad och mötesplatser. I områden där nya bostäder tillkommer bör barns möjligheter till lek särskilt uppmärksammas och tillgodoses.

Barns röster

Förskolebarn på Gyabo förskola har under hösten arbetat med Stehag och byns framtid inom ramen för översiktsplanearbetet. Barnen beskrev sin omgivande natur som en viktig del i deras liv och för djuren som bor där. Deras samtal handlade om hur vi kan minska att plast kommer ut i naturen. Projektet mynnade ut i ett arbete kring att få människor att använda tygpåsar istället för plastpåsar. Barnen gjorde tygpåsar med teckningar. Som ett led i detta sökte förskolan pengar för att fortsätta projektet och sprida sin kunskap vidare.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 211 avseende riksintresse för kommunikationer.

STEHAG

MARKANVÄNDNING

- Stadsbygd
- Verksamheter
- Grönområde
- Natur
- Landsbygd
- Vatten
- Ändrad markanvändning

UTVECKLINGSSTRATEGIER

- Grönstruktur koppling
- Hantera vatten
- Grönstruktur, nod
- Riktning för framtida bostadsutveckling

- Busshållplats
- Järnvägsstation
- 1 km från järnvägsstation

Vägledning för markvändningen finns på nästa sida.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING: STEHAG

Befintlig bymiljö i Stehag, blandad täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, vattenhantering, kulturmiljö, gatu- och kvartersstruktur grönstruktur, buller, risk, samt riksintresse för kommunikationer, stambanan.

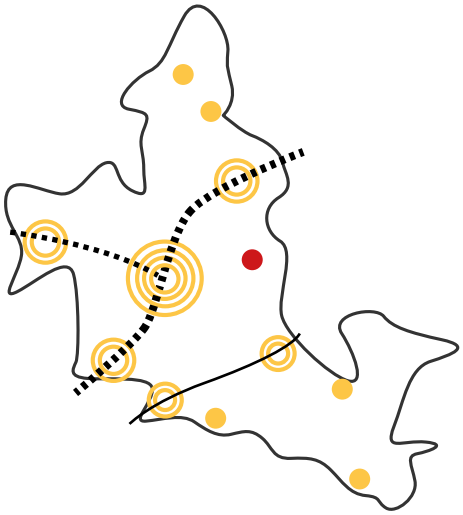
1. Jordbruksmark bebyggs. Planlagd för bostäder, gles bebyggelse.
2. Befintligt vattenverk. Riksintresse för vattenförsörjning.
3. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för expansionsområde för intilliggande vattenverk på lång sikt. Riksintresse för vattenförsörjning.
4. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, risk, buller, riksintresse för kommunikationer. Stråk mellan befintlig bymiljö och cykelstråk mot Ringsjön säkerställs.
5. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, närhet till vattendrag, bebyggelsens möte med landskapet, skogen och den gamla vägen.
6. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse i bymiljö. Lämplig för skolverksamhet. Behöver samplaneras med mark österut för hantering av vatten. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, kulturmiljö, naturvärden, bebyggelsens möte med landskap, skog och vägar.
7. Jordbruksmark i tas i anspråk för hantering av vatten från utbyggnadsområde nordväst om området. Naturvärden.
8. Grönstruktur med gällande detaljplan för folkparksändamål bör ändras till grönområde. Värdefull särskilt för rekreation, naturvärden, vattenhantering.
9. Lämplig för planändring till skolverksamhet vid behov av utbyggnad av intilliggande förskoleverksamhet. Gällande detaljplan för natur.
10. Planlagd för industri. Planläggs för skolverksamhet för att säkerställa befintlig förskola. Hänsyn ska tas till buller, risk och markföroreningar.
11. Natur med höga naturvärden. Gällande detaljplan för idrotts- och skoländamål, kvartersmark, ska ändras till allmän platsmark, natur. Höga naturvärden och är värdefullt som del av tätortsnära rekreation i området kring Gyaskogen. Kommunalägd mark.
12. Verksamhetsområde enligt gällande detaljplan. Lämpligt för handel med skrymmande varor och verksamheter. Hänsyn ska tas till angränsande bostäder och förskoleverksamhet, samt markföroreningar och angränsande vattendrag.
13. Planlagd för järnvägsändamål. Pågående planarbete utreder möjligheten att använda marken på ett mer effektiv sätt. Hänsyn ska tas till riksintresse för kommunikation, stambanan.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

KUNGSHULT

- Kungshults kulturmiljö berikar byn med karaktär och tidsdjup. Kunskapen om kulturmiljön har fördjupats för att kunna bevara och utveckla värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk.
- Tillgängliga cykelstråk för vardagspendling och rekreation finns till Eslöv och Stehag.
- Bygatan (Nygårdsvägen och Gamla vägen) har stärkts med fokus på barns rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet liksom kopplingen till idrottsområdet.
- Rekreationsmöjligheterna i Kronoskogen/Snärjet har stärkts med trygga passager över Hörbyvägen.
- Utvecklad kollektivtrafik och hållplats i samarbete med Trafikverket och Skånetrafiken. Hållplatsen är en självklar, trygg och attraktiv vardagsplats i byn.
- Fler bostadstyper och upplåtelseformer finns i byn.

KUNGSHULT

Kungshult växte fram kring den tågstation som byggdes i samband med att järnvägssträckan Eslöv-Hörby anlades i slutet på 1800-talet. Från en ren jordbruksbygd växte ett stationssamhälle upp och utvecklades så småningom till en hantverksby.

1967 lades järnvägen ner och ersattes av en ny landsväg. Under 70-talet expanderade Kungshult och många nya villor byggdes. Byn består framförallt av småhusbebyggelse och omges av jordbruksmark och skogsmark.

Kungshult har en högre andel äldre i åldrarna 65–74 år än kommunen som helhet. På några års sikt innebär det att det kommer att finnas behov av tillgänglighetsanpassade bostäder. Fler bostäder behövs om orten ska behålla och öka sitt invånarantal. Byn består till stor del av ägda småhus, fler hustyper och upplåtelseformer behövs för att bostadsbeståndet ska bli mer varierat. Det finns begränsad offentlig och kommersiell service i Kungshult, vilket gör invånarna beroende av service i andra byar/städer. Det finns god tillgång till kollektivtrafik och rekreationsmöjligheter.

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

Med en ökande andel äldre bör eventuella kompletteringar i bostadsbeståndet anpassas till äldres behov. Söder om Hörbyvägen finns planlagda tomter för verksamheter och bostäder. Dessa bör främst inriktas på verksamheter och när behov uppstår bör det planläggas för bostäder inom utredningsområdet.

Hållbart resande

Kungshults goda kommunikationsläge mellan Hörby och Eslöv bör fortsätta stärkas. Hållplatsläget bör utvecklas till en attraktivare och trygg hållplats. Dessutom ligger byn inom rimligt cykelpendlingsavstånd till Eslöv och cykelväg finns. Eventuella kvalitetsförbättringar på sträckan kan bidra till ökad cykling. Bygatan genom byn (Nygårdsvägen och Gamla vägen) är en viktig och samlande gata som kan förstärkas i betydelse ytterligare. Barns rörelsefrihet, säkerhet och tillgänglighet bör prioriteras. Kungshult har enskilt huvudmannaskap för gator och vägar inom byn. Väg 17 väghålls av Trafikverket.

Centrum, service och verksamheter

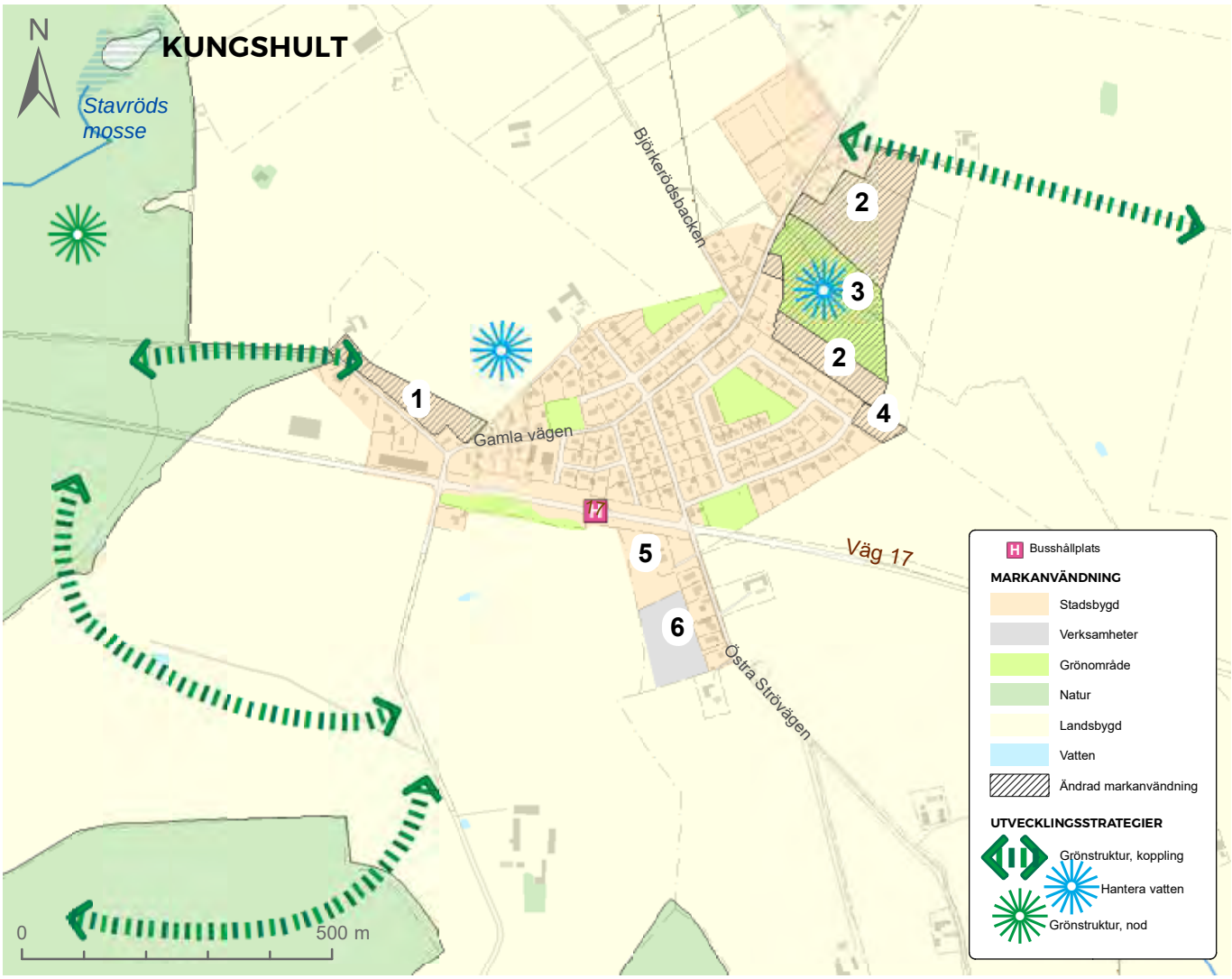
Det finns viss kommersiell service i Kungshult. Bygatan-Nygårdsvägen och Gamla vägen är en viktig entré och samlande länk i byn. Längs detta stråk kan förtätning av funktioner och utveckling av ytterligare service tillkomma. Söder om Hörbyvägen finns ett område för verksamheter, med möjlighet för viss utökning och komplettering.

Natur och rekreation

Boende i Kungshult har god tillgång till natur och rekreationsmöjligheter, alldeles väster om byn. Tillgängligheten till och inom dessa områden kan utvecklas. I byns nordöstra del finns en idrottsplats – tillgängligheten dit för framförallt barn är viktig. Området kan stärkas ytterligare. Befintliga parker kan utvecklas.

Social hållbarhet

Kungshult har ett aktivt föreningsliv. Det finns goda möjligheter till rekreation och lek inom byn samt sociala funktioner som bidrar till ökad trygghet och folkhälsa. En ökad prioritering av rörelsefrihet för barn ger bättre förutsättningar för alla.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING:
Befintlig bymiljö i Kungshult med blandad täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering.
VA-kapacitet måste finnas för ny bebyggelse.

1. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs som tät bostadsbebyggelse. Hänsyn tas till befintliga förutsättningar, särskilt till båtnadsområde norr om området.
2. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse med kompletterande funktioner i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering och befintlig båtnadsområde. Nya bebyggelse ska samplaneras med angränsande grönområde för hantering av vatten och säkerställande av rekreationsmiljö och stråk.
3. Jordbruksmark i lågpunkt lämplig för grönområde med vattenhantering. Kulverterat dike bör öppnas upp för mer robust hantering av vatten. Ny grönstruktur länkar samman ny och befintlig bebyggelse, gångstråk ökar tillgänglighet till rekreation/ natur. Grönområdet kan med fördel samplaneras med angränsande ny bebyggelse.
4. Marken är planlagd för allmänt ändamål parkmark. Tomtutredning kan göras för lämplig användning inom stadsbygd. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, grönstruktur samt gång- och cykelstråk.
5. Jordbruksmark bebyggs. Planlagd för bostäder.
6. Jordbruksmark bebyggs. Planlagd för verksamheter. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar.

VA-KAPACITET

Dricksvatten
God kapacitet, Ringsjöverket

Spillvatten
Pumpas till Ellingeverket, överföringsledningen har inte kapacitet för utbyggnad av bostäder. Behöver uppgraderas.

Dagvatten och skyfall
Ledningsnätet har begränsad kapacitet. Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.
Skyfallskartering behövs

Skyfallskartering
Behövs

Antal invånare: 372 (2016)
Tillväxt sedan 1975: 29 personer
Tillväxt sedan 2005: -17 personer
Fram till 2035: 20 nya bostäder

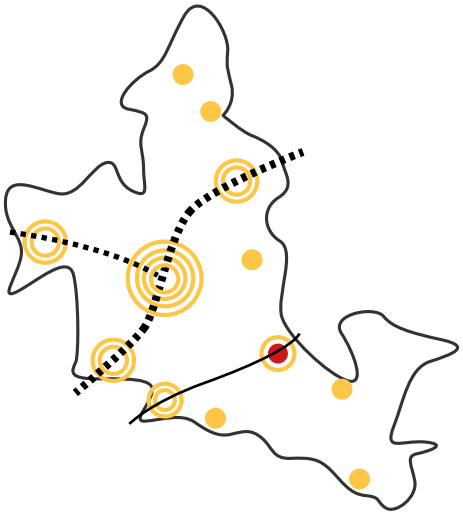
Serviceutbud
Idrottsplats

UTVECKLINGSSTRATEGIER

HURVA

- Hurva växer vid den gamla banvallen med direkt närhet till rekreationsmöjligheter längs Bråån, utsikt över landskapet och promenadavstånd till regionbusshållplats.
- Hurva är en kompakt liten by för alla åldrar, med förskola, gång- och cykelvänliga stråk och ett varierat bostadsutbud.
- Busshållplatserna är självklara vardagsplatser i byn och är lätta att nå via cykel- och gångstråk. Busshållplatserna med tillhörande cykel- och pendlarparkering är attraktiva och trygga.
- Hurvas kulturmiljö ger byn karaktär och tidsdjup –en stationsby framvuxen längs järnvägen och gamla riksvägen i det böljande jordbrukslandskapet. Värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk bevaras och utvecklas.
- Den gamla banvallen är ett attraktivt rekreations- och cykelstråk med höga upplevelsevärden av kultur- och naturvärden, hela vägen från Eslöv till Löberöd.
- Rekreationsmöjligheter längs Bråån är lätta att nå från byn.

HURVA

Hurva är en by med rik kulturmiljö, belägen i det böljande mosaiklandskapet öster om Skarhult.

Länge var Hurva en liten kyrkby i Hurva socken med 18 gårdar samlade tätt kring kyrkan. Ett gästgiveri låg sedan 1600-talet i byn och vittnar om att Hurva sedan länge legat längs ett huvudstråk i landskapet. Under början av 1800-talet skiftades de flesta gårdar ut från kyrkbyn. Det som efter utskiftningen blev kvar av kyrkbyn är fortfarande en del av dagens Hurva. Byn kom att växa på nytt när Eslöv-Ystads järnväg 1866 drogs strax söder om byn. Här invid stationen växte Hurva fram som ett stationssamhälle. Tågen gick fram till 1981 och vid det laget hade biltrafiken växt. För Hurvas del innebar det ett uppsving för handeln eftersom riksvägen gick rakt genom byn. Samtidigt som stationen lades ned drogs en förbifart runt Hurva (nuvarande väg E22) och byns betydelse sjönk. Den anrika gästgivaregården brann ner 1837 och flyttades upp till Granbacken där den låg kvar till 1865 då nuvarande Gästis byggdes.

Det omgivande landskapet och byns genuina karaktär är några av Hurvas styrkor. Byn har också egen förskola och viss service. Med regionbussarna *SkåneExpressen* har byn fått en regional uppkoppling och det finns en stor potential i byn.

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

I den fortsatta utvecklingen av byn är det viktigt att stärka Hurvas befintliga värden och fortsätta utbyggnaden i en småskalig karaktär som tar tillvara på landskapet och utblickarna. Fler hustyper och upplåtelseformer behövs för att bostadsbeståndet ska bli mer varierat och för att möjliggöra för fler boende i Hurva. Utbyggnadsområdena anger en varierad täthet.

Hållbart resande

Hurva har goda kollektivtrafikförbindelser, framförallt söderut och norrut längs väg E22. Regionbusslinjerna Hörby-Lund och Kristianstad-Malmö trafikeras med halvtimmestrafik. Mot Eslöv är tillgängligheten sämre, regionbusslinjen Eslöv-Löberöd trafikeras med timmestrafik vardagar kl 06.00–19.00.

Hållplatserna är viktiga vardagsplatser som ska vara lätta att nå via gång- och cykelstråk från byn och kännas trygga att uppehålla sig på. Hållplatserna med tillhörande cykel- och pendlarparkering ska vara attraktiva och trygga mötesplatser, bytespunkter och entréer till byn.

Cykelstråken till omkringliggande orter behöver utvecklas, framför allt in till Eslöv (10 km) och till Löberöd (5 km). Med en trygg cykelväg till Löberöd skulle barn och ungdomars rörelsefrihet öka, genom möjligheten att kunna cykla till skolan i Löberöd. Den gamla banvallen har potential att bli ett stråk för både vardagspendling, tätortsnära rekreation och cykelturism hela vägen från Eslöv till Löberöd och genom Skarhults slottslandskap.

Hurva har enskilt huvudmannaskap för mindre vägar och gator i byn. Trafikverket väghåller och ansvarar för byns genomfartsgata (Riksvägen) samt Eslövsvägen (väg 1293). Läs mer på sidan 170 och se översikt över vägar på sidan 172. Väg E22 är Trafikverkets väg, och är riksintresse för kommunikationer. Den ingår i funktionellt prioriterat vägnät, där framkomligheten är viktig. Läs mer om detta på sidan 87.

Centrum, service och verksamheter

I Hurva finns en förskola och med föreslagen utbyggnad av bostäder behöver kommande planeringen ta höjd för ytterligare en förskola.

Antal invånare: 368 (2016)
Tillväxt sedan 1975: 25 personer
Tillväxt sedan 2005: 18 personer
Bostäder i befintliga detaljplaner: 50–60 bostäder
Fram till år 2035: 50 nya bostäder

Serviceutbud
Förskola
Idrottsplats
Kafé/restaurang

VA-KAPACITET
Dricksvatten
Eget vattenverk, mycket begränsad kapacitet. Kapaciteten måste höjas inför utbyggnad av redan detaljplanelagd mark.
Spillvatten
Eget avloppsreningsverk, kapaciteten måste utökas för att byn ska kunna växa.
Dagvatten och skyfall
Ledningsnätet har begränsad kapacitet och behöver utredas.
Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.
Skyfallskartering
Behövs

Vad gäller handel och service finns det idag flera verksamheter och Hurva Gästis. I övrigt är Hurvaborna beroende av att kunna ta sig till omgivande större orter för service, arbete och skolgång.

Det är önskvärt att fortsatt låta Riksvägen vara ett samlande stråk genom byn och möjliggöra etablering i anknytning till den.

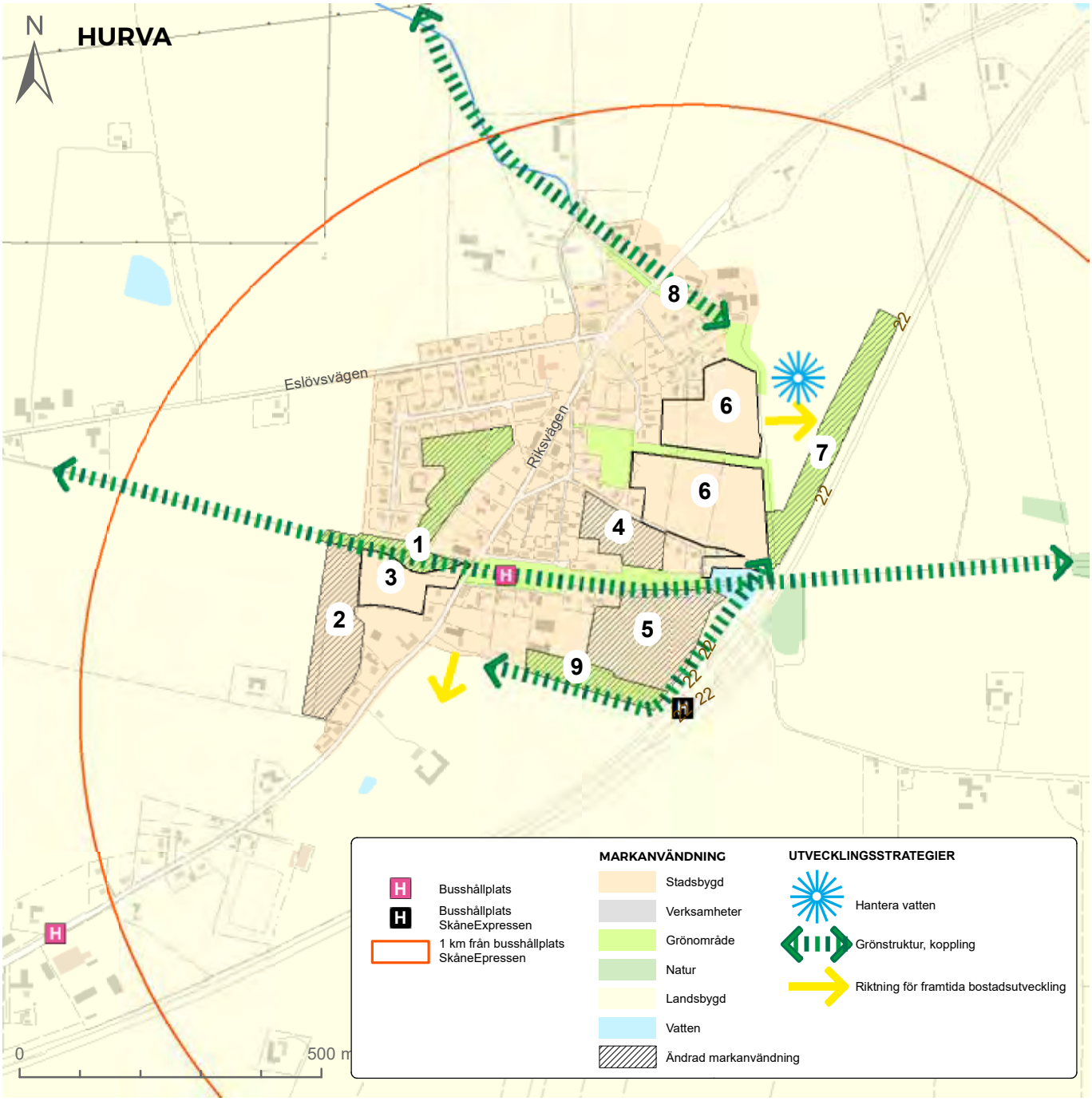
För att öka tryggheten och rörelsen kring hållplatserna vid E22 kan hållplatsanknuten verksamhet med fördel uppmuntras. Hurva har enskilt huvudmannaskap för gator och vägar inom byn.

Natur och rekreation
Hurvas läge i det kuperade landskapet ger goda utsikts- och rekreationsmöjligheter. Bråån utgör ett naturområde med höga naturvärden och det finns en stor potential i att tillgängliggöra ån med hjälp av stråk från byn.

Ett gång- och cykelstråk längs den gamla banvallen skulle ge goda möjligheter att röra sig ut i landskapet.

Social hållbarhet
Under samrådstiden hölls ett möte i Hurva med stor uppslutning av Hurvabor. Många påtalade potentialen i den gamla banvallen, behovet av cykelstråk in till Eslöv. Under samrådet har det också inkommit flera synpunkter från bybor om Hurva. Synpunkterna och kommunens svar finns att läsa i samrådsredogörelsen.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 211 avseende riksintresse för kommunikationer.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING:

Befintlig bymiljö i Hurva med blandad täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, vattenhantering, kulturmiljö, gatu- och kvartersstruktur, grönstruktur.

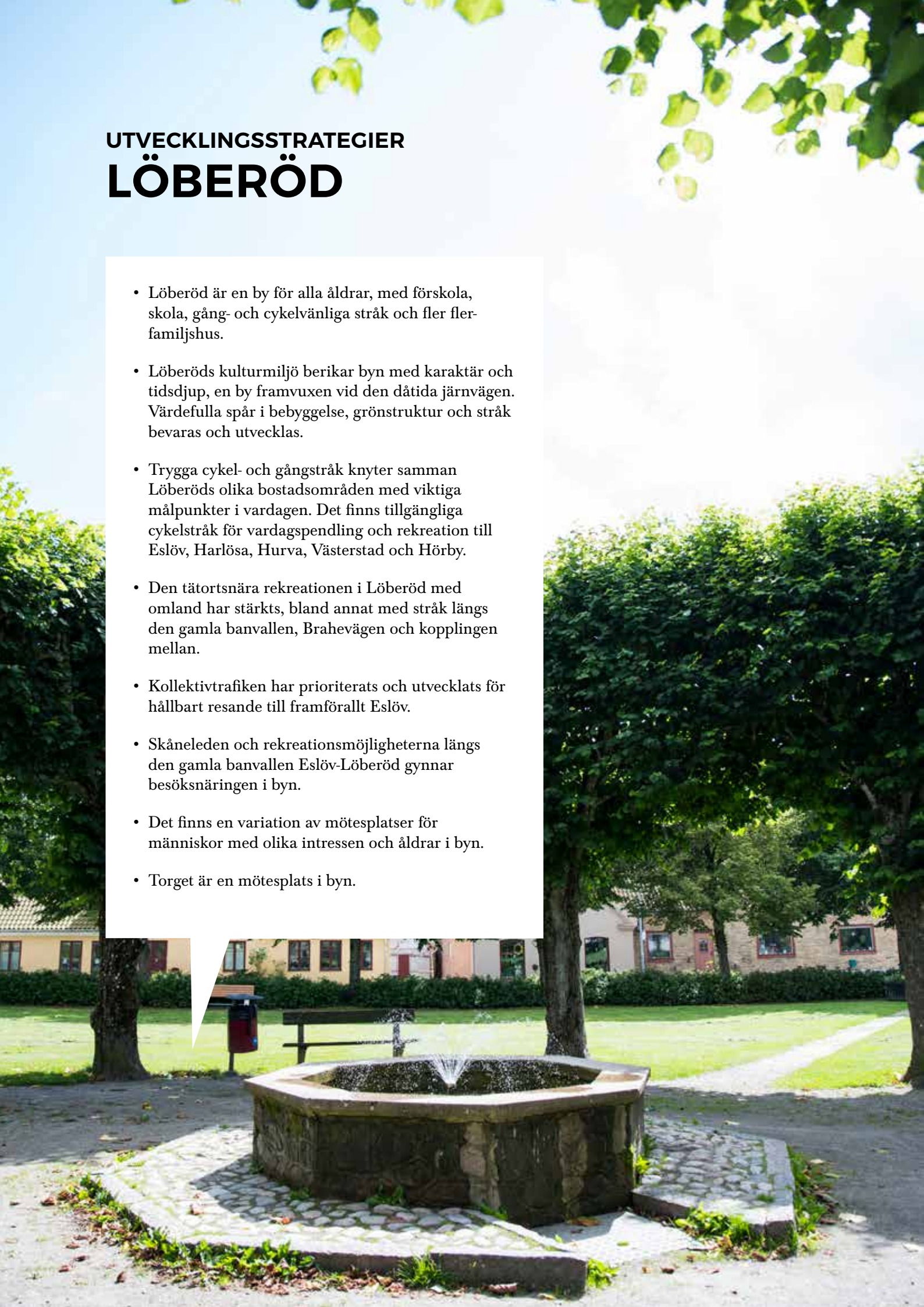
VA-kapacitet måste finnas för ny bebyggelse.

1. Befintlig grönstruktur i bymiljön. Ingår i viktigt rekreationsstråk på den gamla banvallen. Planläggs.
2. Jordbruksmark bebyggs, planläggs för gles bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, intilliggande rekreationsstråk, bebyggelsens möte med landskapet.
3. Jordbruksmark planlagd för verksamheter förenliga med stadsbygd.
4. Planlagd för allmänt ändamål, park. Grönstruktur idag. Lämpligt läge för skolverksamhet i anslutning till hållplatsläget. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, grönstruktur och gång- och cykelstråk.
5. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, intilliggande rekreationsstråk, bebyggelsens möte med landskapet, buller, risk samt riksintresse för kommunikationer, väg E22.
6. Jordbruksmark bebyggs. Planlagd för bostäder. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, bebyggelsens möte med landskapet, buller, risk samt riksintresse för kommunikationer, väg E22.
7. Jordbruksmark tas i anspråk. Lämplig lokalisering av bulleravskärmande åtgärder. Hänsyn ska tas till åtgärdernas möte med landskapet, vattenhantering, kulturmiljö samt riksintresse för kommunikationer, väg E22.
8. Befintlig grönstruktur i bymiljön. Ingår i viktigt rekreationsstråk samt viktig vattenväg.
9. Befintlig grönstruktur i bymiljön utveckla rekreationsstråk.

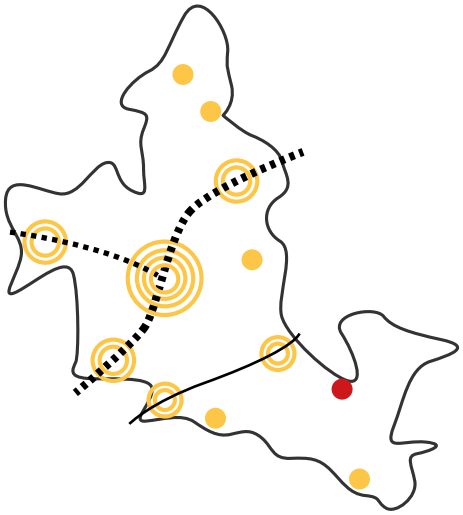
UTVECKLINGSSTRATEGIER

LÖBERÖD

- Löberöd är en by för alla åldrar, med förskola, skola, gång- och cykelvänliga stråk och fler flerfamiljshus.
- Löberöds kulturmiljö berikar byn med karaktär och tidsdjup, en by framvuxen vid den dåtida järnvägen. Värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk bevaras och utvecklas.
- Trygga cykel- och gångstråk knyter samman Löberöds olika bostadsområden med viktiga målpunkter i vardagen. Det finns tillgängliga cykelstråk för vardagspendling och rekreation till Eslöv, Harlösa, Hurva, Västerstad och Hörby.
- Den tätortsnära rekreationen i Löberöd med omland har stärkts, bland annat med stråk längs den gamla banvallen, Brahevägen och kopplingen mellan.
- Kollektivtrafiken har prioriterats och utvecklats för hållbart resande till framförallt Eslöv.
- Skåneleden och rekreationsmöjligheterna längs den gamla banvallen Eslöv-Löberöd gynnar besöksnäringen i byn.
- Det finns en variation av mötesplatser för människor med olika intressen och åldrar i byn.
- Torget är en mötesplats i byn.

Torget i Löberöd
Juni

LÖBERÖD

Löberöd är en stadsmässig by med hög servicegrad och en rik kulturmiljö i ett småskaligt odlingslandskap.

Löberöd uppstod längs järnvägen Ystad-Eslöv som byggdes ut i mitten av 1800-talet. Järnvägen var färdig 1866 och på ett par årtionden växte ett industri- och handelssamhälle upp vid stationen. Järnvägstrafiken upphörde 1981. Delar av orten ligger idag i Höörs kommun.

Löberöd omges av både jordbruksmark och skogsmark. Det är en by med både offentlig och kommersiell service. Den sociala samhörigheten och bykänslan är stark. Det finns god tillgång till unika kultur- och naturmiljöer. Byn karaktäriseras av strukturen med fyra vägar som möts i ett torg, där byns centrum finns. Husen ligger generellt sett nära gatan, vilket skapar ett intimt gaturum och en känsla av småskalighet som tilltalar många. Här finns butiker, apotek, vårdcentral, djurklinik och tandläkare som tillsammans med service som förskola, skola och äldreboende gör byn attraktiv och livskraftig.

Löberöd har haft en hög befolkningstillväxt sedan 1975. Orten har en större andel av befolkningen i åldrarna 75 år och uppåt än kommunen som helhet. Anledningen är att det finns äldreboende på orten. Fram till 2020 förväntas den åldersgruppen att minska. Fler bostäder behövs om orten ska behålla och öka sitt invånarantal. Fler hustyper och upplåtelseformer behövs för att bostadsbeståndet ska bli mer varierat.

Södra delen av Löberöd (söder om Brahevägen/ Hörbyvägen) ingår i det riksintresseområde som Försvarsmakten anger som ”särskilt behov av hinderfrihet”. Läs mer om detta under riksintresse för Totalförsvaret på sidan 142.

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

I Löberöd finns behov av ett mer varierat bostadsutbud och en efterfrågan på hyresrätter. Nya bostäder bör i första hand tillkomma på redan detaljplanelagd mark i byns östra delar. Förtätningspotentialen är låg på grund av den småskaliga och täta strukturen.

Ny bebyggelse behöver möta behovet av ett mer varierat bostadsutbud med ett ökat antal flerfamiljshus. För att möjliggöra framtida bebyggelseutveckling bör befintlig planberedskap ses över i syfte att förenkla genomförandeprocessen.

VA

Innan ny bostadsbebyggelse kan tillkomma måste VA-kapacitet finnas för både dag- och spillvatten. Uppgradering av avloppsreningsverket är planerad till 2021, men kan komma att revideras. Ett öppet omhändertagande av dagvatten kring utbyggnadsområden liksom eventuella åtgärder för att skydda befintlig bebyggelse förordas i översiktsplanen. Planering av dagvattenhantering och skyfallshantering måste föregås av skyfallskartering av byn samt utredning av befintlig kapacitet i ledningsnätet.

Hållbart resande

Byns kollektivtrafikförbindelser utgörs av regionbusslinjen Eslöv-Hurva-Löberöd som trafikeras med timmestrafik vardagar kl 6.00–19.00. Ökad turtäthet och förbättrad tillgänglighet till hållplatser gör det möjligt för fler Löberödsbor, bland annat gymnasieelever, att resa hållbart och gör byn mer attraktiv som boendeort. Eslövs kommun ska verka för ökad turtäthet i samarbete med Skånetrafiken samt för tillgängliga och användarvänliga hållplatser i samarbete med Trafikverket och Skånetrafiken.

Antal invånare: 1 238 (2016)
Tillväxt sedan 1975: 407 personer
Tillväxt sedan 2005: 162 personer
Bostäder i befintliga detaljplaner: 89 bostäder
Fram till år 2035: 170 nya bostäder

Serviceutbud

Förskola
Skola F–9
Kulturskoleverksamhet
Bibliotek
Idrottsplats
Vårdcentral
Äldreboende
Livsmedelsbutik
Kafé/restaurang

VA-KAPACITET

Dricksvatten
God kapacitet, pumpas från Harlösa/Vombsjön.

Spillvatten
Ingen kapacitet idag, ej heller för detaljplanelagd mark. Uppgradering planerad till ca 2021, årtalet är osäkert.

Dagvatten och skyfall
Ledningsnätet har begränsad kapacitet. Problem finns med tillskottsvatten. Arbete med åtgärder pågår. Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.

Skyfallskartering
Behövs

En granskning av vilka kopplingar som är av särskild betydelse för Löberödsborna (exempelvis Hurva och/eller Rolsberga, Västerstad) kan behöva genomföras.

Det finns behov av en gång- och cykelvänlig bykärna i Löberöd med torget, busshållplatsen och skolan som viktiga målpunkter i byn. Åtgärder för en gång- och cykelvänligare miljö behöver tas fram i samarbete med Trafikverket. Löberöd har ett förhållandevis tätbefolkat omland vilket gör att trygga cykelstråk från omkringliggande orter och landsbygd behöver utvecklas för att möjliggöra barns ökade rörelsefrihet och ett ökat hållbart resande. Den gamla banvallen mot Eslöv har potential att bli ett stråk för både vardagspendling, tätortsnära rekreation och cykelturism. Ett cykelstråk till Hurvas (alternativt Rolsbergas) regionbusshållplatser bör prioriteras, eftersom det skulle stärka Löberöds kommunikationer och tillgänglighet.

Idrottsområdet och skolområdet ligger i anslutning till varandra och en prioritering av barns rörelsefrihet, tillgänglighet och trygghet till detta område stärker förutsättningarna för barnen både på skoltid och under fritidsaktiviteter.

Centrum, service och verksamheter

Löberöd har en stadsmässig bykärna med rik kulturmiljö och god offentlig och kommersiell service för sin storlek. Kommunen verkar för att bibehålla och utveckla servicen, eftersom den är av stor vikt för Löberöd och för omkringliggande landsbygd och mindre byar.

I byn finns idag två förskolor och Ölyckeskolan som är F–9. Även Eslövs kulturskola har undervisning i byn vissa dagar. Utbyggnadsmöjlighet för skolan finns inom befintligt skolområde. Två nya förskolor kommer på sikt att behövas i Löberöd och den kan med fördel placeras i anslutning till utpekade utbyggnadsområden. I Löberöd finns en stor efterfrågan på fortsatt exploatering av mark för företagande, vilket innebär att näringslivets behov av ny mark bör undersökas. Nya verksamheter placeras gemensamt med övrig verksamhetsmark. Placeringen vid byns västra entré gör gestaltningen av verksamhetsbyggnader och intilliggande gatumiljö särskilt viktig.

Löberöd har kommunalt huvudmannaskap för gator och vägar inom byn.

Natur och rekreation

Löberöd ligger i ett mosaiklandskap karaktäriserat av jordbruksmark med inslag av skogsmark. Rekreationsmöjligheterna är goda, men tillgängligheten till och från dessa områden är bristfällig. Särskilt väster om byn rör sig många längs vägarna för att ta sig ut i landskapet. Det finns en stor potential att utveckla rekreativa och tillgängliga stråk från byn ut i landskapet. I flera fall kan planeringen av rekreativa stråk med fördel ske tillsammans med Höörs kommun. Skåneleden sträcker sig genom Löberöd på väg till Rövarkulan i Höörs kommun. Idrottsområdet bör ges möjlighet att utvecklas och stärkas, bland annat genom att förbättra tillgängligheten till det.

Social hållbarhet

Enligt dialogarbetet bör åtgärder för barns ökade rörelsefrihet, med betoning på trygghet och trafiksäkerhet, i offentliga utrymmen genomföras. Särskilt fokus bör riktas mot gång-/cykelmöjligheter och tillgänglighet till tätortsnära rekreation. I övrigt bör den redan starka bykänslan och entreprenörsandan uppmuntras ytterligare. En etablering av mötesplatser bör främjas, exempelvis vid torget. I områden där nya bostäder tillkommer bör barns möjligheter till lek särskilt uppmärksammas och tillgodoses.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING:

Befintlig bymiljö i Löberöd med blandad täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, vattenhantering, kulturmiljö, gatu- och kvartersstruktur, grönstruktur, trygga skolvägar och särskilt behov av hinderfrihet.

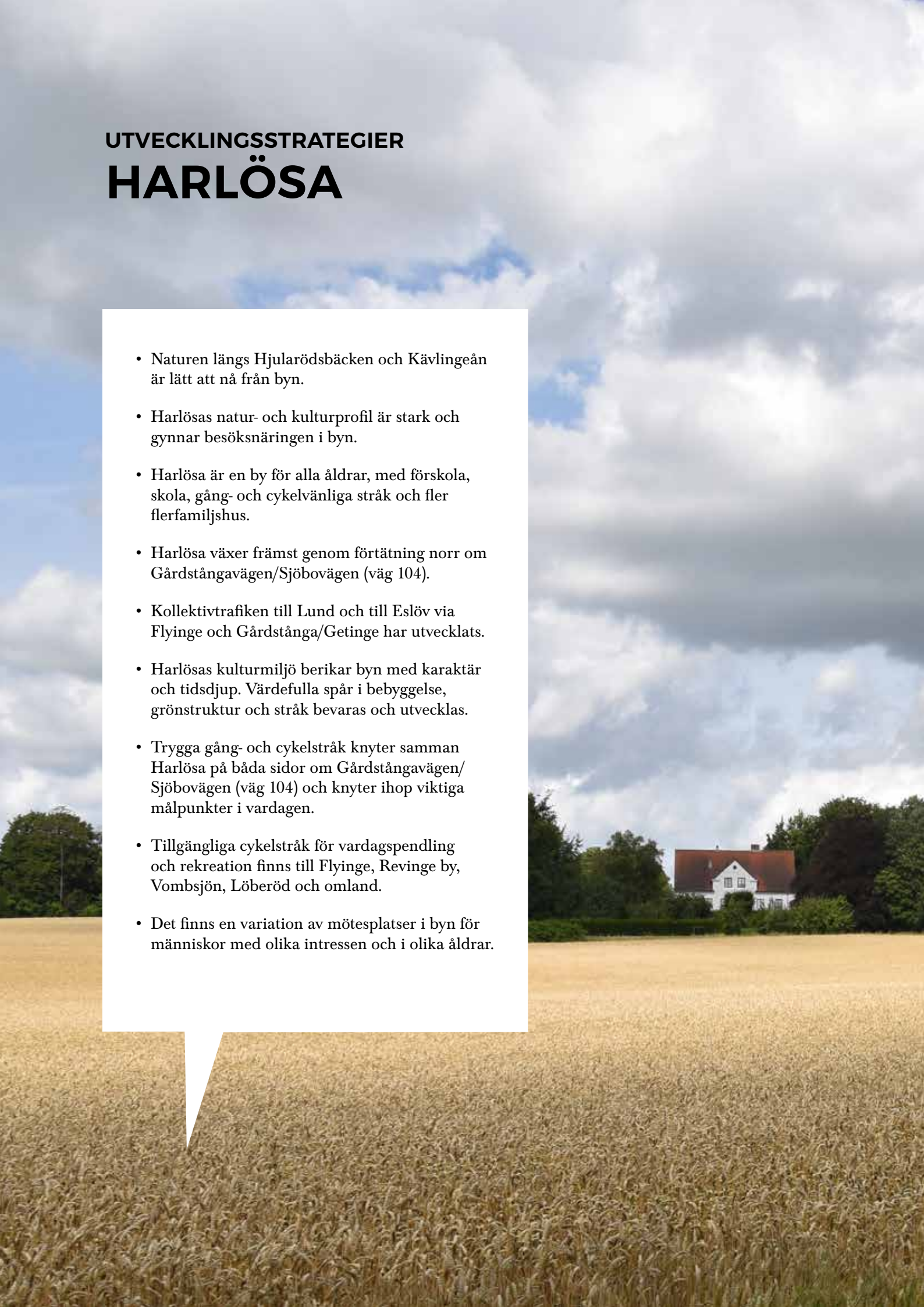
Innan nya bostäder kan tillkomma måste VA-kapacitet finnas.

1. Marken är planlagd för natur. Lämplig för vattenhantering för delar av ny bostadsbebyggelse söder om området.
2. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för gles bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, samt bebyggelsens möte med landskapet.
3. Jordbruksmark bebyggs. Planlagd för bostäder. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, bebyggelsens möte med landskapet.
4. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, samt bebyggelsens möte med landskapet.
5. Jordbruksmark bebyggs. Planlagd för bostäder. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, bebyggelsens möte med landskapet.
6. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för bostadsbebyggelse med varierande täthet i bymiljö. Planlagd för begravningsändamål. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, samt bebyggelsens möte med landskapet.
7. Planlagt verksamhetsområde. Hänsyn ska tas till angränsande bostäder, markföroreningar och samt bebyggelsens möte med landskapet.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 211 avseende riksintresse för totalförsvaret.

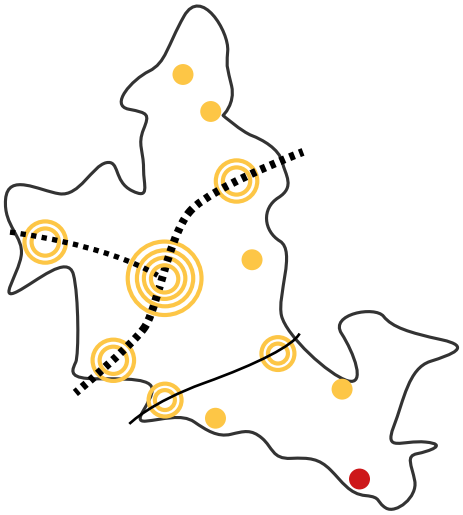
UTVECKLINGSSTRATEGIER

HARLÖSA

- Naturen längs Hjularödsbäcken och Kävlingeån är lätt att nå från byn.
- Harlösas natur- och kulturprofil är stark och gynnar besöksnäringen i byn.
- Harlösa är en by för alla åldrar, med förskola, skola, gång- och cykelvänliga stråk och fler flerfamiljshus.
- Harlösa växer främst genom förtätning norr om Gårdstångavägen/Sjöbovägen (väg 104).
- Kollektivtrafiken till Lund och till Eslöv via Flyinge och Gårdstånga/Getinge har utvecklats.
- Harlösas kulturmiljö berikar byn med karaktär och tidsdjup. Värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk bevaras och utvecklas.
- Trygga gång- och cykelstråk knyter samman Harlösa på båda sidor om Gårdstångavägen/ Sjöbovägen (väg 104) och knyter ihop viktiga målpunkter i vardagen.
- Tillgängliga cykelstråk för vardagspendling och rekreation finns till Flyinge, Revinge by, Vombsjön, Löberöd och omland.
- Det finns en variation av mötesplatser i byn för människor med olika intressen och i olika åldrar.

Fältet mellan stationsbyn och kyrkbyn
Juli

HARLÖSA

Området kring Harlösa var varit bebott sedan stenåldern. När Skåne införlivades med Sverige var Harlösa den största byn i sitt härad. Två järnvägslinjer kom 1906, men i samband med dragningen av Gårdstångavägen/Sjöbovägen (väg 104) lades de ner åren 1939–1955.

Harlösa omges av småskaligt jordbrukslandskap med närhet till naturen i Kävlingeåns dalgång, Revingefälten och Vombsjön. Harlösa ligger i Eslövs kommun men riktar sig på många sätt lika mycket till Lund som till Eslöv.

Byn karaktäriseras av en småskalig och kompakt bebyggelsestruktur med inslag från olika tidsepoker. Kännetecknande för Harlösa är stationsbyggnaden i jugendstil. Idag inrymmer den byns bibliotek. Offentlig och kommersiell service är god i förhållande till byns storlek. Här finns bland annat två förskolor, Harlösa skola som är grundskola F–6, livsmedelsbutik, pizzeria och en mängd mindre företag och föreningar. Harlösa är en livskraftig by vars utveckling begränsas av restriktioner kring Försvarsmaktens övningsfält Revingehed, i Lunds kommun, söder om byn.

Harlösa har en högre andel unga 0–18 år och äldre 65–74 år än kommunen som helhet. Fler bostäder behövs om orten ska behålla och öka sitt invånarantal.

Hela Harlösa ligger inom Försvarsmaktens influensområde från Revingeheds övningsfält och område med särskilt behov av hinderfrihet. Riksintresse för naturvården och Natura 2000 finns inom Försvarsmaktens övningsfält.

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

Den framtida utvecklingspotentialen begränsas av restriktioner kring Försvarsmaktens övningsfält Revingehed. I dagsläget växer Harlösa genom förtätning på befintliga detaljplaner. Byn har ett behov av att öka mer för att behålla sin service. Ny bebyggelse ska ta hänsyn till befintlig kulturhistorisk bebyggelse.

Hållbart resande

Harlösa har ett kompakt och lättorienterat gatunät. Gång- och cykelvägnätet är delvis väl utbyggt, men enligt dialogarbetet behöver korsningarna över Gårdstångavägen/Sjöbovägen (väg 104) bli fler och tryggare. Gång- och cykelvägnätet behöver också stärkas i förhållande till tätortsnära rekreation, där kopplingarna i sydväst mot Kävlingeån och i öst mot Vombsjön är särskilt viktiga.

Byn har enskilt huvudmannaskap, men flera vägar är Trafikverkets. Gårdstångavägen/Sjöbovägen (104), Lidvägen, Stationsvägen, Hemvägen och Revingevägen är alla Trafikverkets vägar.

Byns kollektiva kommunikationer består av timmestrafik (halvtimmestrafik i rusningstid) mellan Harlösa och Lund och helgtrafik till Södra Sandby. Kommunen behöver verka för att stärka kollektivtrafikförbindelserna, framför allt till Eslöv.

Centrum, service och verksamheter

Harlösa har ett koncentrerat centrum med servicefunktioner vilket bör stärkas. Eslövs kommun ska verka för ett småskaligt och attraktivt centrum och en förbättrad trafiksäkerhet. En fördjupad studie för centrum kan tydliggöra utvecklingsmöjligheterna.

Nya större verksamheter som inte passar centralt ska placeras i befintligt verksamhetsområde i byns södra delar. Näringar knutna till den befintliga natur- och kulturprofilen som fågelskådning och konstnärlig verksamhet bör stärkas.

Antal invånare: 786 (2016)
Tillväxt sedan 1975: 60 personer
Tillväxt sedan 2005: 53 personer
Fram till år 2035: 40 nya bostäder

Serviceutbud
Förskola
Skola F–6
Bibliotek
Idrottsplats
Livsmedelsbutik
Kafé/restaurang
Hembygdsmuseum

VA-KAPACITET
Dricksvatten
God kapacitet, pumpas från Harlösa/Vombsjön.
Spillvatten
Inte kapacitet idag, skickas till Revingefältets avloppsreningsverk. Mycket tillskottsvatten i ledningsnätet, åtgärder är prioriterade.
Dagvatten och skyfall
Ledningsnätet har begränsad kapacitet. Problem med tillskottsvatten. Arbete med åtgärdande pågår.
Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.
Skyfallskartering
Behövs

Natur och rekreation

Landskapet kring Harlösa är tydligt präglat av jordbruket, täktverksamheten (grus) och Kävlingeån. Byn är naturskön med Harlösabäcken som rinner genom byn och utsiktsplatsen intill Harlösa kyrka norr om byn. Bäcken kan synliggöras ytterligare och förstärka upplevelsen av naturen. Tillgängligheten till den omgivande naturen behöver utvecklas och Eslövs kommun bör verka för en utveckling av rekreationsmöjligheter från utsiktplatsen Bligehöj till och längs med Kävlingeån i syfte att stärka byns gröna kopplingar. För att förlänga och ytterligare stärka ortens gröna stråk är samarbetet med Lunds kommun viktigt.

Social hållbarhet

I dialogarbetet framkom att genomfartsleden uppfattas som otrygg, särskilt för barn som korsar den. Ökad rörelsefrihet bör därför prioriteras som åtgärd, i syfte att tillgängliggöra centrumfunktioner såväl som rekreation. Goda gång- och cykelmöjligheter är av särskild betydelse.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 211 avseende riksintresse för totalförsvaret.

Riktlinjer för ny bebyggelse med hänsyn till område av riksintresse för Försvarsmakten

- Nya bostäder är lämpligt endast inom stadsbygd. Utbyggnaden bör ske i måttlig takt, vilket innebär en lägre önskad befolkningsökning i Harlösa än i Eslövs kommun i stort.
- Inom stadsbygd är vård- och skolverksamhet lämpligt endast för att tillgodose det lokala behovet av kommunal service.
- Nytillkommen bostadsbebyggelse bör i första hand ske inom redan bebyggt område, norr om Gårdstångavägen/Sjöbovägen (väg 104).
- Befintliga byggnader med höga kulturmiljövärden ska bevaras och därmed kunna ges en användning som säkrar byggnadens fortbestånd. Hotellet och stationsbyggnaden är ur denna synpunkt två unika byggnader. De föreslås därför kunna rymma även bostäder, vård- och skolverksamhet, trots att de ligger söder om Gårdstångavägen/Sjöbovägen (väg 104).
- Försvarsmakten ska alltid höras i samband med planuppdrag för detaljplan i Harlösa samt vara remissinstans för samtliga bygglov som uppnår höjd högre än 20 meter inom utpekat område med särskilt behov av hinderfrihet, och för bygglov som uppnår en höjd högre än 45 meter inom hela kommunen.
- Försvarsmakten ska, inom av den utpekat influensområde, vara remissinstans för planärenden samt även för förhandsbesked och bygglov som saknar stöd i detaljplan. Inom influensområdet finns enligt plan- och bygglagen 9 kapitel 4 d § ingen möjlighet till bygglovsbefriade attefallsåtgärder. Bygglov ska sökas för komplementbostadshus, tillbyggnad av en- och tvåbostadshus eller ytterligare bostad i enbostadshus hos Eslövs kommun.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING:
Samråd ska ske med Försvarsmakten.

Befintlig bymiljö med blandad täthet och funktioner. Förtätning inom befintlig stadsbygd bör i första hand ske norr om väg 104 med hänsyn till buller från Revingehed. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, vattenhantering, kulturmiljö, gatu- och kvartersstruktur grönstruktur samt till riksintresse för totalförsvaret.

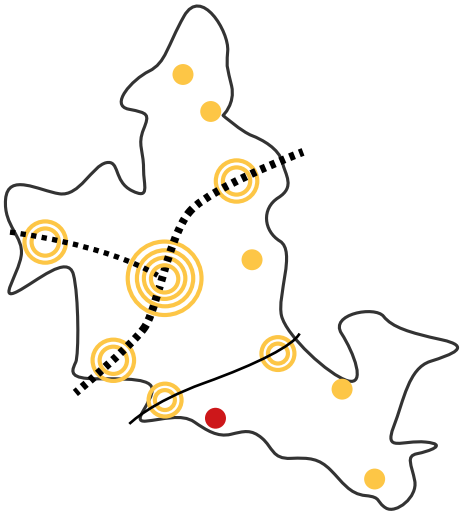
1. Planlagd för hotellverksamhet. Befintlig byggnad med höga kulturmiljövärden , byggnaden ska bevaras och bör kunna ges en användning som säkrar dess fortbestånd. Hänsyn ska tas till riksintresse för totalförsvaret, kulturmiljö samt uppvuxna träd.
2. Planlagd för allmänt ändamål. Befintlig byggnad med höga kulturmiljövärden ska bevaras och bör kunna ges en användning som säkrar dess fortbestånd. Hänsyn ska tas till riksintresse för totalförsvaret, kulturmiljö samt uppvuxna träd.
3. Jordbruksmark lämplig för att hantera vatten.
4. Jordbruksmark bebyggs. Planlägg för bostadsbebyggelse under förutsättning att behov av vattenvägar och omhändertagande av vatten är säkerställda. Hänsyn ska tas befintliga förutsättningar, särskilt till kulturmiljö, vattenhantering, bebyggelsens möte med landskapet samt till riksintresse för totalförsvaret.
5. Befintlig natur- och betesmark längs Harlösabäcken. Av stort värde som tätortsnära rekreation.
6. Allmän platsmark planlagd som park, grönområde. Möjlighet till viss bostadsbebyggelse bör utredas. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, bebyggelsens möte med landskapet samt till riksintresse för totalförsvaret.
7. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för mindre förtätning med tät bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt angränsande bostäder, grönstruktur, bebyggelsens möte med landskapet, vattenhantering samt riksintresse för totalförsvaret.
8. Jordbruksmark bebyggs. Planlagd för bostäder och verksamheter. Hänsyn ska tas till angränsande bostäder, markföroreningar och samt bebyggelsens möte med landskapet.
9. Utred möjlighet till planläggning för bostadsbebyggelse. Planlagd för parkmark idag.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

FLYINGE

- Flyinge är en by för alla åldrar med förskola, skola, service samt kompletterande flerfamiljshus.
- Flyinges kulturmiljö berikar byn med karaktär och tidsdjup, en by framvuxen vid den dåtida järnvägen. Värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk bevaras och utvecklas.
- Naturen längs Kävlingeån är en självklar del av byns tätortsnära rekreation. Grönområdet längs Promenaden är en grön lunga och en del av det system som tar hand om översvämningsvatten i byn.
- Det finns trygga cykel- och gångstråk som knyter samman Flyinge på båda sidor om Holmbyvägen och viktiga målpunkter i vardagen.
- Tillgängliga cykelstråk finns för vardagspendling och rekreation till Lund/Brunnshög, Gårdstånga/Getinge Södra Sandby, Eslöv och Harlösa.
- Flyinges profil som hästby är stark och kopplingen till hästverksamheten söder om ån god.
- Utvecklad kollektivtrafik till Lund och Eslöv har förbättrat möjligheten till hållbart resande.
- Verksamheterna i Flyinge berikar och utvecklar byn.
- Rekreationsmöjligheterna längs Kävlingeån har utvecklats och används av såväl byborna som besökare från hela regionen.

Vid Kävlingeån
Juli

FLYINGE

Flyinge ligger i Kävlingeåns dalgång med närhet till Lund och god service. Flyinge har liksom flera andra orter inom Eslövs kommun haft järnvägsförbindelse fram till 1954. Hästnäringen har längre präglat byns identitet med närheten till Flyinge Kungsgård söder om ån. Hästprofilen som näring och identitet bör fortsätta uppmuntras och stödjas. Flyinge har en tydlig och stark koppling till Södra Sandby och Lund.

Flyinge har haft en hög befolkningstillväxt sedan 1975 och åldersstrukturen är ung. Byn består till stor del av ägda småhus och det behövs en variation av hustyper och upplåtelseformer. Efterfrågan på bostäder för studenter och forskare kan öka med etableringen av ESS och Max IV samt genom utvecklingen av ytterligare arbetstillfällen på Brunnshögs-området i Lund.

Eslövs kommun verkar för ett ökat samarbete med Lunds kommun. Gemensamma frågor rör utvecklingen av kollektivtrafik, offentlig service, bostadsförsörjning och rekreationsstråk längs Kävlingeån.

Flyinge omges delvis av storskaligt odlingslandskap och delvis av mer småskaligt. I västra delen ansluter ett riksintresseområde för kulturmiljövården (M80). Syftet med riksintresset är att skydda det flacka slotts- och odlingslandskapet kring Kävlingeån.

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

Flyinge består av en äldre bebyggelse längs Holmbyvägen och Roslövsvägen och äldre gårdar. Det finns även enklaver av nyare villabebyggelse från olika tider. Byn behöver kompletteras med flerbostadshus för att möjliggöra omflyttning inom orten. Ny bostadsbebyggelse föreslås som kompletteringar i befintlig struktur och i nybyggnadsområden.

VA

Då Flyinge redan idag drabbas av omfattande översvämningar prioriteras översvämnings- och dagvattenutredning för hela Flyinge innan nya områden tas i anspråk. Dagvatten ska i första hand hanteras i öppna system som samplaneras med ny grönstruktur och översvämningsytor.

Flyinge har god kapacitet för dricksvatten som kommer från Ringsjöverket. För dag- och spillvatten finns det idag inte tillräcklig med kapacitet. Flyinge kommer därför att kopplas till Södra Sandbys avloppsreningsverk. Först därefter finns det kapacitet för nyutbyggnad inom byn.

Hållbart resande

Flyinge har enskilt huvudmannaskap för gator och vägar inom byn.

Flyinge har två regionbusslinjer, en mot Eslöv (timmestrafik) och en mot Södra Sandby och Lund (halvtimmestrafik morgon och eftermiddag).

Regionbusshållplatsen för SkåneExpressen vid Gårdstånga nås med buss, bil eller cykel. Det finns cykelväg från Flyinge till hållplatsen som ligger inom tre kilometers avstånd. Kvalitetshöjande åtgärder kan förlänga cykelsäsongen. Vid hållplatsen i Gårdstånga bör cykelparkeringar prioriteras. En utökning av pendlarparkeringar för bil planeras av Skånetrafiken och Trafikverket.

Inom Flyinge bör cykelvägnätet utvecklas med fokus på barns rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet. Trygga cykel- och gångstråk som knyter samman Flyinge på båda sidor om Holmbyvägen liksom knyter ihop viktiga målpunkter i vardagen bör prioriteras. Det är särskilt viktigt att jobba för en trygg passage över Holmbyvägen.

Antal invånare: 989 (2016)
Tillväxt sedan 1975: 314 personer
Tillväxt sedan 2005: 12 personer
Fram till 2035: 150 nya bostäder

Serviceutbud
Förskola
Skola F–c6
Bibliotek
Idrottsplats
Kafé/restaurang

VA-KAPACITET
Dricksvatten
God kapacitet, Södra Sandbys vattenverk.
Spillvatten
Ingen kapacitet idag. Kommer att kopplas till Södra Sandbys avloppsreningsverk, först då finns kapacitet för utbyggnad, efter 2020.
Dagvatten
Ledningsnätet har begränsad kapacitet. Problem med dikningsföretag och översvämningar.
Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.
Skyfallskartering
Framtagen 2018

Centrum, service och verksamheter

Flyinges centrumfunktioner ligger i stor grad längs Holmbyvägen. Det innebär att det inte finns en tydligt samlad bykärna. Den gamla bykärnan i korsningen Gårdstångavägen/Holmbyvägen (väg 104) och Roslövsvägen/Stuterivägen kan utvecklas med syfte att samla funktioner för möten och handel. Småskalighet och täthet uppmuntras för att och förstärka bykänslan. Flyingeborna är beroende av mycket av sin service på andra orter.

Idag finns två förskolor och Flyingeskolan som är en F–6-skola. Kapacitetsbrist råder inom både förskolan och skolan. En framtida utbyggnad av bostäder i Flyinge och Gårdstånga/Getinge kommer att öka behovet ytterligare. Utbyggnadsmöjligheter för Flyingeskolan finns intill befintligt skolområde centralt i byn. Vid planeringen av nya bostadsområden bör höjd tas för upp till två nya förskolor beroende på utbyggnadstakt och åldersstruktur.

Natur och rekreation

Flyinge ligger alldeles intill Kävlingeån (riksintresse för friluftsliv) och naturreservatet och Natura 2000-området Flyinge ängar (riksintresse Natura 2000). Det finns en stor potential i att utveckla den tätortsnära rekreation längs Kävlingeån. Ån är inte tillgänglig idag och kommunen verkar för att tillgängliggöra ån, både för byborna och för regionen, då potentialen är stor för Kävlingeån att bli ett regionalt område för friluftsliv.

Inne i Flyinge finns Promenaden, som är ett gångstråk längs den gamla banvallen. Kring alsumpskogen föreslås grönområdet utvecklas för att tillgängliggöra det för fler och för att låta det hantera vatten. Områden i centrala Flyinge som varit våtmark har dränerats och delvis bebyggts vilket har lett till stora problem med översvämningar.

Det finns också möjlighet att med små medel anordna stråk och rundor i och kring byn.

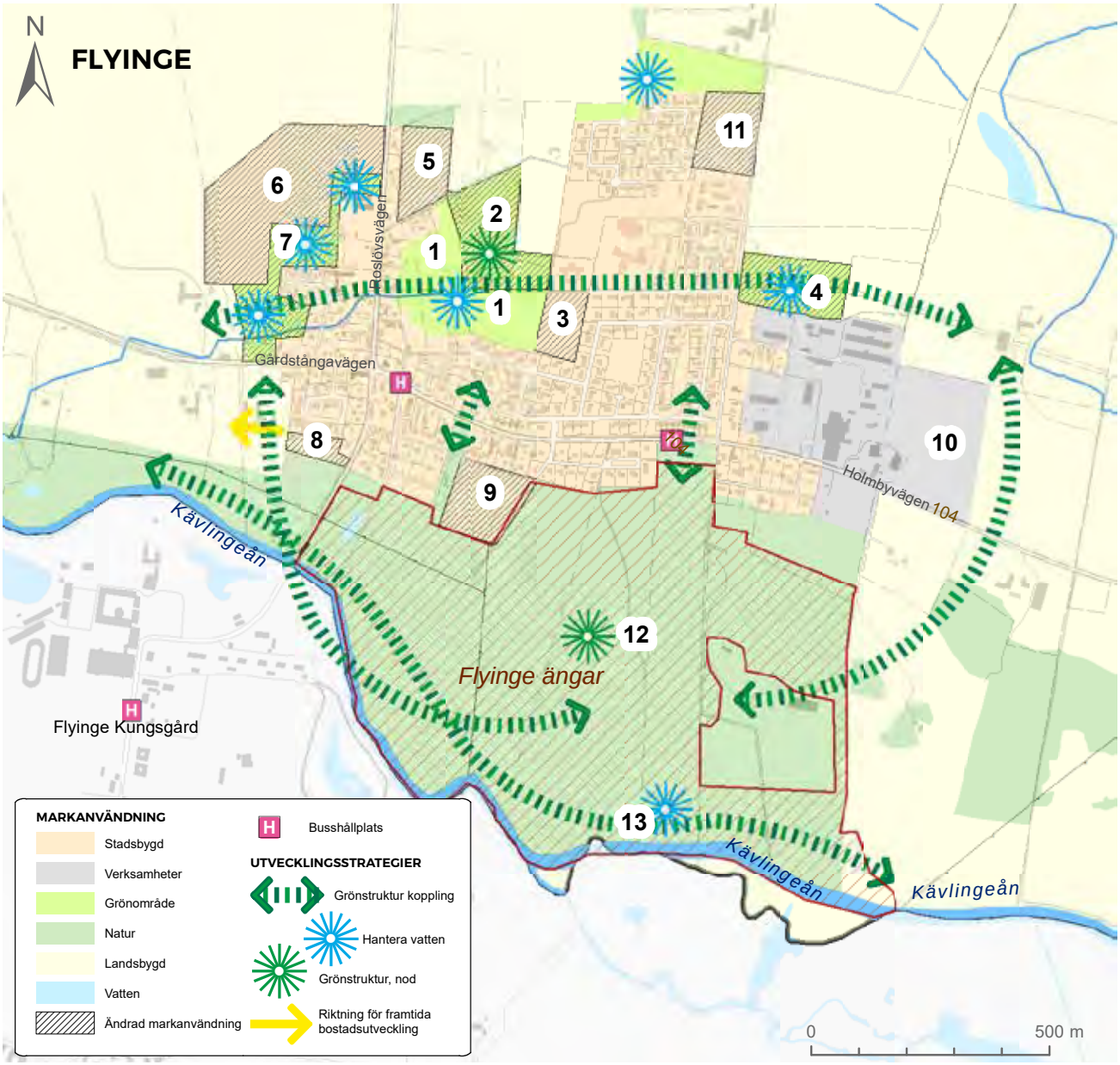
Social hållbarhet

I dialoger med Flyingeborna (2015 och 2017) uppkom önskan om en mötesplats för byns invånare, i syfte att öka delaktigheten och samhörigheten mellan de boende.

Idrottsplatsen är en viktig samlande plats i byn. En eventuell flytt av den har tidigare varit uppe för diskussion. Om detta aktualiseras är det av stor vikt att prioritera barns rörelsefrihet och tillgänglighet till och från idrottsplatsen samt beakta platsens sociala funktion.

Åtgärder för barns ökade rörelsefrihet inom byn bör genomföras, exempelvis genom ökad trafiksäkerhet kring genomfartsleden och tillgång till tätortsnära rekreation.

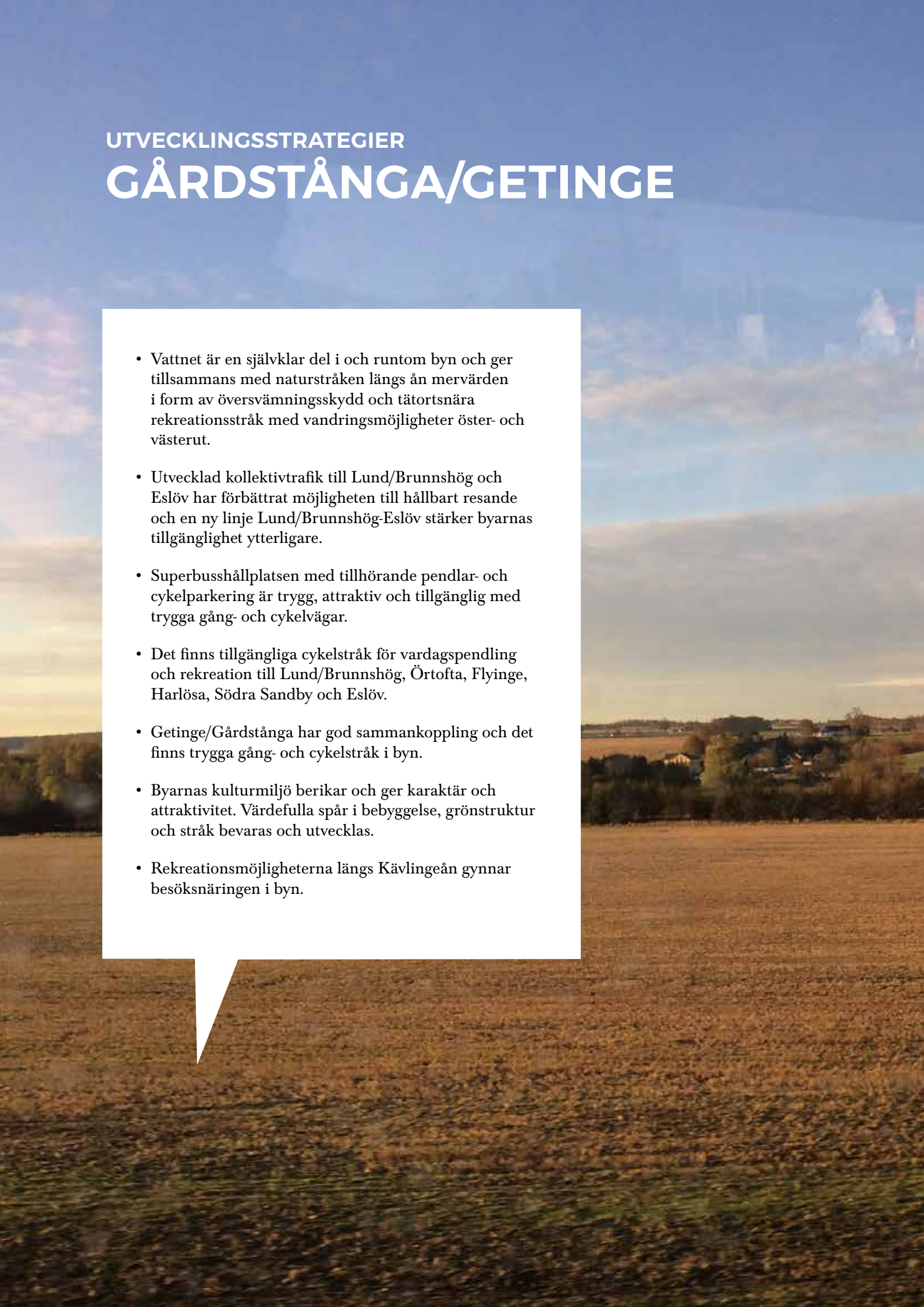
Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 210 avseende riksintresse/Natura 2000 Flyinge ängar.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING:

Befintlig bymiljö med blandad täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, kulturmiljö, grönstruktur, samt riksintresse för Natura 2000-området, Flyinge ängar.
VA-kapacitet måste finnas för ny bebyggelse.
Hänsyn ska tas till Riksintresse för friluftsliv och riksintresse Natura 2000 Flyinge ängar.

1. Grönområden. Höga naturvärden, vattenhantering samt rekreation. Södra delen planlagd för parkändamål, norr om Promenaden ej planlagd.
2. Grönområde med beteshagar, naturvärden, rekreation och vattenhantering.
3. Möjlighet till viss bostadsbebyggelse kan utredas. Allmänplats mark planlagd som natur. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt markens naturvärden, rekreationsvärden, bebyggelsens möte med landskapet samt vattenhantering.
4. Jordbruksmark tas i anspråk för grönområde med vattenhantering, fördröjande åtgärder för byns centrala delar.
5. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt angränsande bostäder, grönstruktur, bebyggelsens möte med landskapet, vattenhantering.
6. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för bostadsbebyggelse i bymiljö med möjlighet till hästrelaterat boende och kompletterande funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt angränsande verksamheter och bostäder, grönstruktur, bebyggelsens möte med landskapet, vattenhantering.
7. Jordbruksmark tas i anspråk. Planläggs för grönområde med vattenhantering, fördröjande åtgärder.
8. Betesmark bebyggs. Möjlighet till viss bostadsbebyggelse kan utredas. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt nivåskillnader, arkeologi, naturvärden, rekreationsvärden, bebyggelsens möte med landskapet samt riksintresse för friluftsliv.
9. Idrottsplats. Planläggs för bostadsbebyggelse under förutsättning att Widrottsplatsen ges lämpligare och för barn mer tillgänglig lokalisering inom byn. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt naturvärden, rekreationsvärden, bebyggelsens möte med landskapet samt riksintresse för friluftsliv och riksintresse Natura 2000 Flyinge ängar.
10. Verksamhetsområde med gällande detaljplan. Hänsyn ska tas till vattenhantering, bebyggelsens möte med landskapet samt riksintresse för Natura 2000 Flyinge ängar.
11. Grönområde kan utredas för planläggning av användning inom stadsbygd.
12. Flyinge ängar, Riksintresse Natura 2000. Höga natur- och och rekreationsvärden.
13. Kävlingeån. Höga natur- och rekreationsvärden. Riksintresse för friluftsliv.

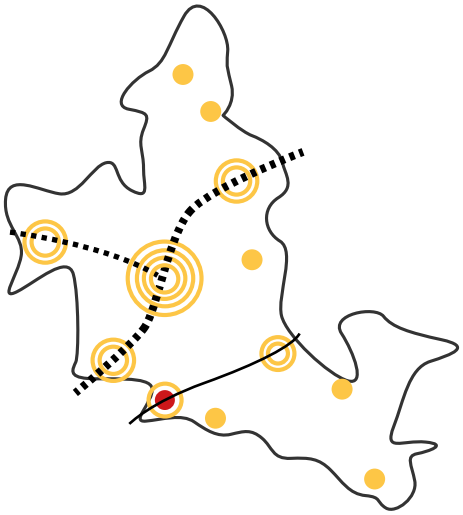

UTVECKLINGSSTRATEGIER

GÅRDSTÅNGA/GETINGE

- Vattnet är en självklar del i och runtom byn och ger tillsammans med naturstråken längs ån mervärden i form av översvämningsskydd och tätortsnära rekreationsstråk med vandringsmöjligheter öster- och västerut.
- Utvecklad kollektivtrafik till Lund/Brunnshög och Eslöv har förbättrat möjligheten till hållbart resande och en ny linje Lund/Brunnshög-Eslöv stärker byarnas tillgänglighet ytterligare.
- Superbusshållplatsen med tillhörande pendlar- och cykelparkering är trygg, attraktiv och tillgänglig med trygga gång- och cykelvägar.
- Det finns tillgängliga cykelstråk för vardagspendling och rekreation till Lund/Brunnshög, Örtofta, Flyinge, Harlösa, Södra Sandby och Eslöv.
- Getinge/Gårdstånga har god sammankoppling och det finns trygga gång- och cykelstråk i byn.
- Byarnas kulturmiljö berikar och ger karaktär och attraktivitet. Värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk bevaras och utvecklas.
- Rekreationsmöjligheterna längs Kävlingeån gynnar besöksnäringen i byn.

Utsikt mot Gårdstånga/Getinge
November

GÅRDSTÅNGA OCH GETINGE

Gårdstånga och Getinge ligger på var sida av Kävlingeån i randen till det storskaliga slättlandskapet. Området är rikt på kulturhistoriska spår och fornlämningar visar att det har varit befolkat sedan lång tid tillbaka. Gårdstångas äldre bebyggelse ligger i anslutning till den gamla kyrkan. Runt sekelskiftet år 1900 fortsatte byn att växa när järnvägen drogs genom byn och stationen byggdes. Getinges äldre delar ligger vid vägskälet Sandbyvägen/Getingevägen.

Gårdstånga/Getinge ligger alldeles intill Kävlingeåns rekreativa stråk och Lund/Brunnshögs/ESS arbetsmarknad och service. Idag dominerar väg E22 och väg 104 landskapet och det vidsträckta odlingslandskapet. Byarna berörs av bland annat riksintresse för kulturmiljövården, för friluftslivet samt kommunikationer (väg E22). På gång- och cykelavstånd från byarna ligger regionbusshållplatsen Gårdstånga, som ger byn en god uppkoppling till regionen (Malmö/Lund/Kristianstad). Det finns också busslinje till Eslöv. Det finns ingen tillgång till offentlig service, men ett större utbud finns i närliggande Flyinge.

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

Ny bebyggelse i Gårdstånga/Getinge bör i första hand tillkomma genom kompletteringar av befintlig bebyggelse med fokus på flerfamiljshus, i syfte att möjliggöra omflyttning inom byn. Ny bebyggelse bör främst ske genom att förtäta obebyggda tomter. Med hänsyn till läget nära regionbusshållplatsen för SkåneExpressen vid väg E22 och ESS kan det eventuellt uppstå ett bebyggelsetryck på Gårdstånga.

Tillkommande bebyggelse ska beakta de kulturhistoriska värden som beskrivs för riksintresset för kulturmiljövård, till exempel plattgården Gårdstånga och Gårdstånga kyrka. Skala och utformning ska anpassas till befintlig bebyggelse.

VA

Innan någon ytterligare bebyggelse tillkommer i Gårdstånga/Getinge måste dagvattensituationen lösas, då det förekommit problem med markvatten från väg 104 och Gårdstångarondellen. I tidigare fördjupning av översiktsplanen för Gårdstånga/Flyinge finns mer underlag kring detta.

Byarna behöver skyfallskarteras och det befintliga ledningsnätets kapacitet behöver utredas. Dagvatten ska i första hand hanteras i öppna system som samplaneras med ny grönstruktur och översvämningsytor.

Byarna har god kapacitet för dricksvatten som kommer från Ringsjöverket. För dag- och spillvatten finns det idag däremot inte tillräckligt med kapacitet. Byarna kommer att kopplas till Södra Sandbys avloppsreningsverk, vilket beräknas till 2020, men återtalet är osäkert. Först efter detta finns det kapacitet för ny utbyggnad.

Hållbart resande

Byarnas kollektiva kommunikationer utgörs i dagsläget av regionbusslinjer med halvtimmestrafik längs E22, SkåneExpressens linjer Kristianstad-Malmö och Hörby-Lund. Från Gårdstånga går regionbusslinjen Flyinge-Eslöv med timmestrafik samt regionbusslinje Gårdstånga-Lund med turer på förmiddag respektive eftermiddag.

Förbättrad tillgänglighet till hållplatser gör det möjligt för fler bybor att resa hållbart. Kommunen verkar för ökad turtäthet och för en helt ny linje mellan Brunnshög/ESS via Gårdstånga till Eslöv; en linje som ytterligare förstärker Gårdstånga/Getinges tillgänglighet.

Antal invånare: 376 (2016)
Tillväxt sedan 1975: -24 personer
Tillväxt sedan 2005: 22 personer
Fram till 2035: 50 nya bostäder

Serviceutbud
Idrottsplats

VA-KAPACITET
Dricksvatten
God kapacitet, Södra Sandbys vattenverk.
Spillvatten
Ingen kapacitet idag. Kommer att kopplas till Södra Sandbys avloppsreningsverk, först då finns kapacitet för utbyggnad, efter 2020.
Dagvatten
Ledningsnätet har begränsad kapacitet. Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.
Skyfallskartering
Prioriterad

I samarbete med Trafikverket och Skånetrafiken kommer kommunen att arbeta för en kvalitetsförbättring genom service- och trygghetshöjande åtgärder. Parkeringsmöjligheter för cykel och bil behöver tillkomma och utökas. Redan idag finns cykelväg från regionbusshållplatsen vid E22-rondellen hela vägen till Flyinge. I dialoger med byborna i upptagningsområdet framkom upprustning av gång- och cykelvägen mellan Gårdstånga och Flyinge som en önskad åtgärd.

Trafiksituationen och gaturummet längs genomfartsleden Gårdstångabacken bör ses över med fokus på barns tillgänglighet.

Närheten till väg E22 och väg 104 påverkar ljudmiljön i Gårdstånga vilket bör åtgärdas i samband med ny bebyggelse.

Inom Gårdstånga och Getinge är det enskilt huvudmannaskap för gator och vägar.

Centrum, service och verksamheter

Byborna i Gårdstånga/Getinge är beroende av service i omkringliggande orter. Skola F–6 och förskola finns bland annat i Flyinge och så småningom kommer byborna att ha ett stort utbud i Lund/Brunnshög när denna stadsdel etappvis byggs ut. Översiktsplanen ger möjlighet till skolverksamhet (förskola) i det så kallade kommunalhuset i Gårdstånga.

Viss kommersiell service finns vid Gårdstångarondellen. Det geografiska läget kring rondellen i Gårdstånga med en etablerad regionbusshållplats vid väg E22 motiverar en verksamhets- eller serviceutveckling. Dock tillåts inte någon extern handelsetablering på platsen. Eslövs kommun kommer att initiera en dialog med Trafikverket kring detta, eftersom väg E22 är riksintresse för kommunikationer, och vägen har krav på hög framkomlighet.

Natur och rekreation

Byarna ligger alldeles intill Kävlingeån med stor potential för tätortsnära rekreation. Idag är ån inte särskilt tillgänglig. Kommunen behöver verka för att tillgängliggöra ån, både för byborna och för regionen, då potentialen är stor för Kävlingeån att bli ett regionalt område för friluftsliv. En gångbro skulle förbättra kopplingen och rörelserna mellan de två sidorna om ån.

Kävlingeåns närområde drabbas av naturliga skäl av översvämningar. Det finns olika lösningar för detta, men förutsättningarna och hanteringen av detta bör klargöras innan ny bebyggelse tillkommer. Tidigare fördjupning av översiktsplanen för Flyinge/Gårdstånga innehåller mer bakgrundsfakta.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 211 avseende riksintresse för kommunikationer.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING:

Befintlig bymiljö med blandad täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, arkeologi, grönstruktur, samt riksintresse för friluftsliv, riksintresse för kulturmiljövård.
VA-kapacitet måste finnas för ny bebyggelse.

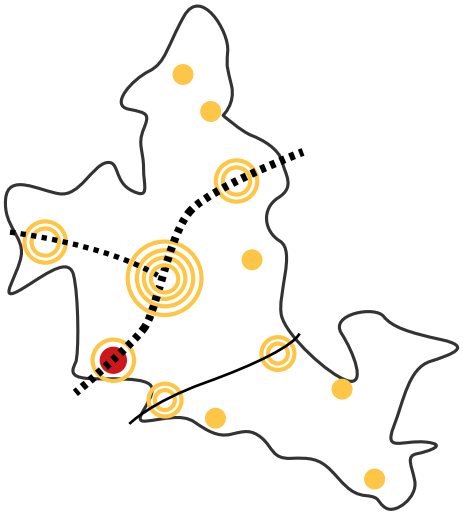
1. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt nivåskillnader, vattenhantering, kulturmiljö samt bebyggelsens möte med landskapet.
2. Förorenad mark planlagd för verksamheter, industriändamål.. Eslövs kommun driver saneringsarbete av markföroreningarna. Efter sanering ska marken planläggas för grönområde, allmän platsmark.
3. Jordbruksmark, betesmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt nivåskillnader, arkeologi naturvärden, rekreationsvärden, bebyggelsens möte med landskapet samt riksintresse för friluftsliv.
4. Jordbruksmark planläggs för natur, buffertzon mot bebyggelsen.
5. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för tät bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, vattenhantering, buller, kulturmiljö, bebyggelsens möte med landskapet samt riksintresse för kulturmiljövård.
6. Allmänplats mark planlagd som park, grönområde. Möjlighet till viss bostadsbebyggelse bör utredas. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, bebyggelsens möte med befintlig bebyggelse, vattenhantering samt till riksintresse för kulturmiljövård och riksintresse för friluftsliv.
7. Jordbruksmark bebyggs. Möjlighet till tät bebyggelse i bymiljö kan utredas. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt nivåskillnader, vattenhantering, riksintresse för kulturmiljö, buller, samt bebyggelsens möte med landskapet.
8. Grönområde som med fördel kan samutnyttjas med möjlig förskoleverksamhet. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, vattenhantering, buller, kulturmiljö, bebyggelsens möte med landskapet samt riksintresse för kulturmiljövård.
9. Befintliga fotbollsplaner av stor vikt för byn. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt arkeologi, naturvärden samt riksintresse för friluftsliv, riksintresse för kulturmiljövård
10. Naturmark längs Kävlingeån. Höga natur och rekreationsvärden, viktig översvämningsyta. Riksintresse för kulturmiljövård och riksintresse för friluftsliv.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

ÖRTOFTA VÄGGARP TOFTAHOLM

- Byarna är hållbara stationsnära boendeorter, naturnära och med cykelavstånd till flera omkringliggande städer.
- Stationsområdet med tillhörande pendlar- och cykelparkeringar är en trygg och attraktiv plats i vardagen och nås lätt via gång- och cykelstråk från Väggarp, Toftaholm och Håstad.
- Byarna är sammankopplade med bebyggelse och trygga gång- och cykelstråk.
- Vattnet är en förutsättning och en självklar del i och runtom byarna. Vattnet och naturstråken längs ån ger mervärden i form av attraktiva rekreationsstråk och översvämningsskydd.
- Det finns gott om rekreationsmöjligheter längs Bråån och Kävlingeån och vandringsmöjligheter öster- och västerut. Verksamheterna i byn gynnar besöksnäringen och byborna.
- Kulturmiljön ger Väggarp, Håstad och Toftaholm karaktär och tidsdjup. Värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk bevaras och utvecklas.

Tunneln under järnvägen, Örtofta
Maj

ÖRTOFTA, VÄGGARP OCH TOFTAHOLM

Bosättningar längs Kävlingeån i höjd med Örtofta, Väggarp och Toftaholm har funnits sedan lång tid tillbaka. Redan under medeltiden byggdes en borg i det läge där Örtofta slott nu ligger och kyrkan anlades redan under 1100–1200-talen. Efter att stambanan dragits mellan Lund och Eslöv och stationen i Örtofta anlagts i mitten på 1880-talet växte Örtofta och Väggarp och verksamheter knöts till orten. Toftaholm växte till stor del med anledning av sockerbrukets verksamhet.

Idag domineras orterna av sockerbruket och värmekraftverket, vilka också begränsar framtida bebyggelse. Väggarp och Örtofta skiljs åt av järnvägen ochToftaholm längst i öster ligger skiljt från Örtofta på andra sidan om det stora sockerbruksområdet. För samtliga byar finns det finns gott om tätortsnära rekreation och höga naturvärden längs Bråån och Kävlingeån.

Örtofta och Väggarp har en betydligt yngre åldersstruktur än kommunen i stort. Fler bostäder behövs om byarna ska behålla och öka sitt invånarantal. För att det ska vara möjligt för bland annat unga och äldre att bo i byn behövs en variation av hustyper och upplåtelseformer för att balansera bostadsutbudet på orten.

Väggarp, Håstad och Toftaholm har goda kollektivtrafikförbindelser med tåg och det är pendlingsavstånd med cykel till Kävlinge, Lund, Eslöv och så småningom Lund/Brunnshög. Läget vid Kävlingeån och Bråån ger byarna närhet till naturen mitt i odlingslandskapet och i samtliga tre byar finns en intim småskalighet att fortsätta utveckla. Byarna berörs dock av både riksintresse för naturvård och kulturmiljövård samt av riksintresse för kommunikationer (järnvägen).

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

Ny bebyggelse bör främst planeras till området mellan Väggarp och stationsområdet. Det kräver en anpassning och varsamhet för att inte skada riksintresset för naturvård (N55 Bråån). Goda förutsättningar finns för att fortsätta binda samman byarna och möjliggöra för ytterligare stationsnära bebyggelse.

Hållbart resande

Örtofta, Väggarp och Toftaholm har ett mycket hållbart läge i kommunen. Stationen ger en regional uppkoppling till kollektivtrafiknätet och byarna ligger på cykelpendlaravstånd till Eslöv, Lund, Lund/Brunnshög och Kävlinge.

En cykelförbindelse mellan Håstad och Stångby är planerad. Med en sådan koppling blir det i framtiden möjligt att cykla hela vägen till Lund på cykelväg. Till Kävlinge finns cykelväg utbyggd längs den gamla banvallen och ån. Till Eslöv finns det cykelväg från Örtofta fram till avtagsvägen mot Ellinge. En framtida cykelkoppling till Getinge och Gårdstånga och vidare upp mot Lund/Brunnshög skulle öka tillgängligheten med cykel ytterligare.

Stationsområdet har en potential att bli tryggare och mer användarvänligt. Förbättrade möjligheter för cykel- och pendlarparkeringar behövs för att möta ett ökande antal boende i byarna och i omlandet. Kommunen vill verka för att området är en trygg och attraktiv plats i vardagen med tillgängliga gång- och cykelstråk från Väggarp, Håstad och Toftaholm.

Inom byarna är det enskilt huvudmannaskap för gator och vägar. Trafikverket ansvarar för och väghåller Kyrkvägen (väg 950) och Sockerbruksvägen (väg 936).

Antal invånare: 532 (2016)
Tillväxt sedan 1975: 95 personer
Tillväxt sedan 2005: -9 personer
Fram till år 2035: 70 nya bostäder

Serviceutbud
Förskola
Idrottsplats
Kafé/restaurang

VA-KAPACITET
Dricksvatten
God kapacitet, från Ringsjöverket
Spillvatten
God kapacitet, pumpas till Ellingeverket
Dagvatten och skyfall
Ledningsnätet har begränsad kapacitet och behöver utredas.
Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.
Skyfallskartering
Prioriterad

Centrum, service och verksamheter

Eslövs kommun ska verka för att stärka stationsområdet som karaktäristisk mötesplats i Örtofta och som byarnas gemensamma mitt samt möjliggöra för utökad service.

Natur och rekreation

Byarna ligger alldeles intill Kävlingeån och Bråån med stor potential för tätortsnära rekreation. Ett tillgängligt gång- och cykelstråk finns idag längs ån hela vägen till Lilla Harrie och Kävlinge. På Örtoftasidan pågår ett Leaderprojekt initierat av byborna för att tillgängliggöra ån genom flertalet promenadslingor.

Kommunen verkar för att tillgängliggöra Kävlingeån både för byborna längs ån och för regionen. Kävlingeån är utsedd som riksintresse för friluftsliv eftersom den har potential att bli ett regionalt område för friluftsliv. Med stationsläget i Örtofta finns möjligheten att nå dessa rekreationsstråk med kollektivtrafik från hela regionen.

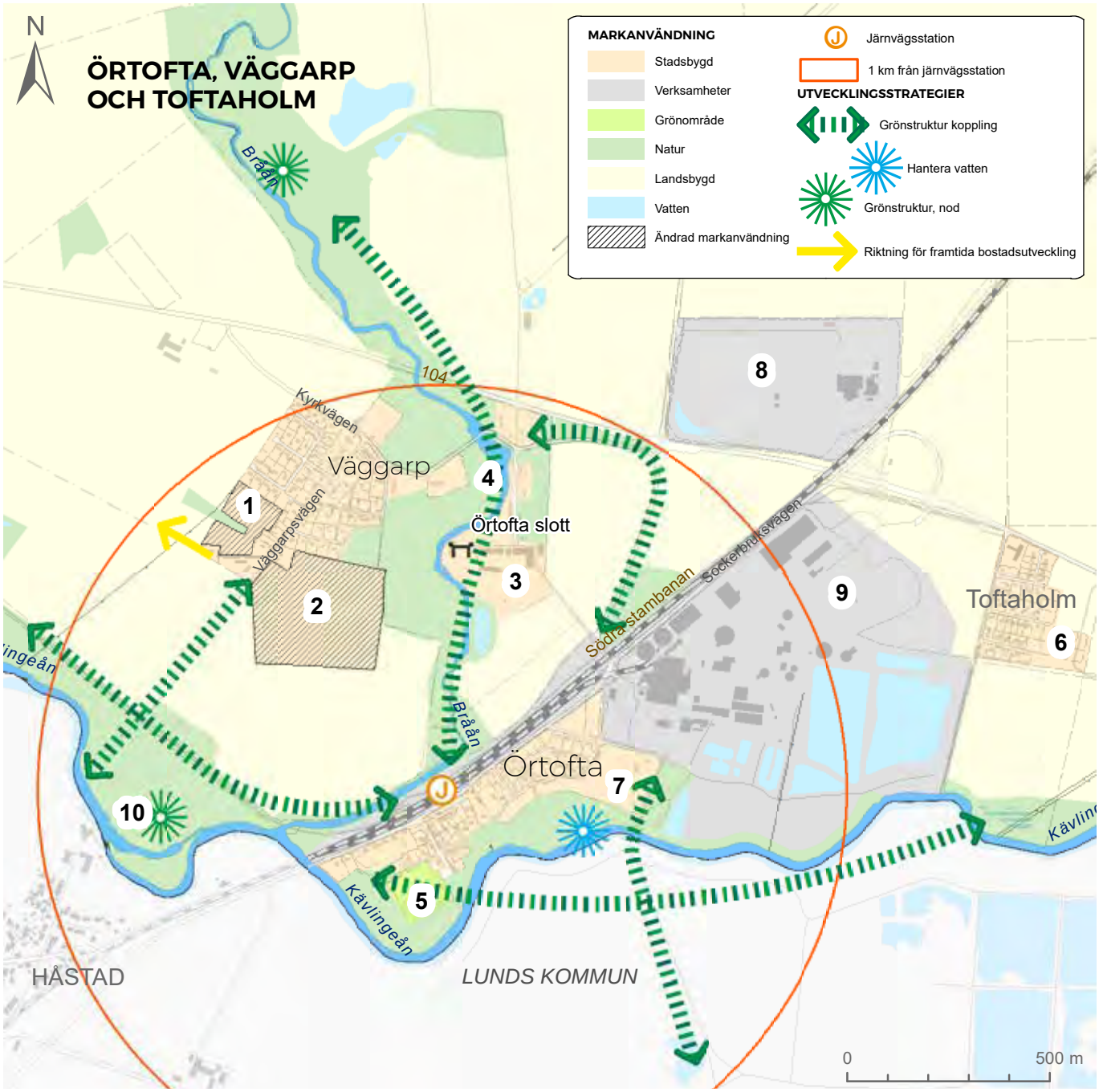
Social hållbarhet

Örtofta, Väggarp och Toftaholm har ett utbyte med Håstad i Lunds kommun genom skola och förskola. Detta utbyte är viktigt och ger samtliga byar förbättrad tillgång till service. Befintlig gång- och cykelväg från Örtofta och Håstad förbättrar rörelsefriheten, inte minst för barn och föräldrar med barn som rör sig mellan byarna. Förbättrade kopplingar från Toftaholm behövs.

Örtofta, Väggarp och Toftaholm är tre byar som hänger tätt samman och har ett gemensamt byalag. Ur ett socialt perspektiv finns det vinster med att fortsätta stärka sambandet och utbytet.

Ett nytt Folkets hus i Örtofta invigdes 2017, en mötesplats att fortsätta stärka.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 210-211 avseende riksintresse för kommunikationer samt riksintresse för naturvården, Bråån, avseende utbyggnadsområde i Väggarp.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING:

Befintlig bymiljö i Väggarp, Örtofta och Toftaholm med blandad täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, arkeologi, kulturmiljö, grönstruktur, samt riksintresse för friluftsliv, riksintresse för naturvård och riksintresse för kulturmiljövård och riksintresse för kommunikationer.

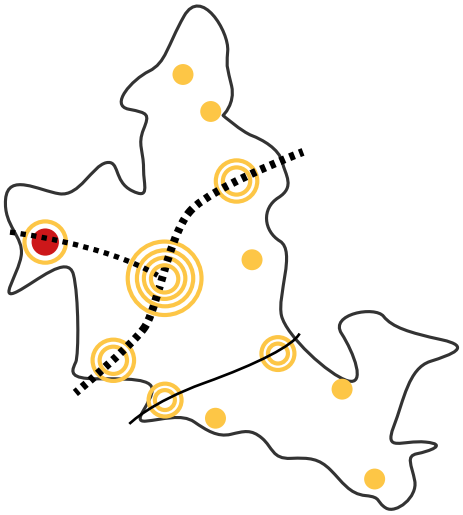
1. Väggarp. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för bostadsbebyggelse med varierande täthet och funktioner, möjlighet till odling. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, arkeologi, kulturmiljö, grönstruktur, samt riksintresse för naturvård och riksintresse för kulturmiljövård.
2. Väggarp. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för bostadsbebyggelse med varierande täthet och funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, arkeologi, kulturmiljö, grönstruktur, samt riksintresse för naturvård och riksintresse för kulturmiljövård.
3. Slottsområdet kring Örtofta slott. Varierande funktioner och bostäder. Höga natur- och kulturmiljövärden. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, arkeologi, kulturmiljö, grönstruktur, samt riksintresse för naturvård och riksintresse för kulturmiljövård.
4. Bråån, rikintresse för naturvård. Natur och tätortsnära rekreation. Höga natur- och kulturmiljövärden.. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt närheten till Kävlingeån, samt riksintresse för kulturmiljövård, riksintresse för friluftsliv och riksintresse för naturvård.
5. Örtofta idrottsplats, gemensam för de tre byarna. Även viktig för vattenhantering.
6. Jordbruksmark bebyggs,Toftaholm. Planlagd för idrottsändamål och bostäder. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, arkeologi, kulturmiljö, grönstruktur, samt riksintresse för kulturmiljövård.
7. Örtofta. Grönområde. Mark planlagd för för bostäder inom delar av ytan, Örtofta. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, grönstruktur, intilliggande verksamheter, samt riksintresse för kulturmiljövård och riksintresse för friluftsliv.
8. Örtofta, kraftvärmeverket, planlagd störande verksamhet.
9. Örtofta, sockerbruket, planlagd störande verksamhet.
10. Kävlingeån. Höga natur- och kulturmiljövärden samt viktig mark för tätortsnära rekreation. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt närheten till Kävlingeån, samt riksintresse för kulturmiljövård och riksintresse för friluftsliv och riksintresse för naturvård.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

MARIEHOLM

- Marieholm är en by för alla åldrar, med skola, förskola, trygga gång- och cykelstråk och ett varierat bostadsutbud.
- Stationsområdet kompletterar Marieholm med nya bostäder, verksamheter och mötesplatser.
- Marieholms kulturmiljö ger byn karaktär och tidsdjup. Orten är en stationsby som är framvuxen längs järnvägen och mellan tre byar i jordbrukslandskapet. Värdefulla spår i bebyggelse, grönstruktur och stråk bevaras och utvecklas.
- Det finns nya våtmarker som tar hand om översvämning och stärker rekreationsmöjligheterna i byn. Vattnet är en självklar del i och kring byn med grönområden och tillgänglig tätortsnära rekreation bland annat längs Saxån och Ottabäcken.
- Stationsområdet är en attraktiv och trygg mötesplats i vardagen, bytespunkt och entré till Marieholm.
- Flera småskaliga verksamheter finns nära stationen.
- Det finns tillgängliga gång- och cykelstråk inom byn, till närliggande byar och omland och till Teckomatorp och Eslöv, för vardagspendling och rekreation.
- Området kring friluftsbadet, idrottsplatsen, fritidsgården och Laddran är en självklar mötesplats i byn och är lätt att nå.

Storgatan, Marieholm
Juni

MARIEHOLM

Marieholm är en av de många orter som växt fram som stationsort längs järnvägen, i detta fall Rååbanan mellan Landskrona och Eslöv. Marieholm växte fram i en rik jordbruksbygd, alldeles vid Saxån. Det nya stationssamhället (stationen öppnades 1865) växte fram mellan de tre små bondbyarna Reslöv, Åkarp och Sibbarp, som är synbara i byn än idag. Reslöv och Sibbarp ligger i byns norra och östra infarter och Åkarp är en del av byn. Marieholm blev en industriort och 1915 ett municipalsamhälle (huvudort i sin region) vilket också satt sin prägel på byn. Som i så många andra orter stängdes stationen för persontrafik på 1980-talet (1982). Den stora arbetsgivaren på orten, Yllefabriken, upphörde med sin produktion så sent som 2002.

Marieholm är omgivet av ett storskaligt odlingslandskap med jordbruksmark och värdefulla kulturmiljöer och Saxån som löper som en grön kil genom byn. Gränsen mellan bebyggelse och landskap är tydlig. De äldre infartsvägarna och landmärken som Yllefabriken är viktiga element för ortens karaktär.

Marieholm är kommunens största ort näst efter Eslöv. En majoritet av invånarna pendlar till jobb i de omkringliggande större orterna. Byn ligger centralt och har en geografisk närhet till en stor del av arbetsmarknaden i södra Skåne.

Byn har en åldersstruktur som motsvarar kommunen som helhet. Byns bostadsutbud domineras av småhus, såväl äldre som yngre bebyggelse. Som tidigare huvudort har Marieholm varit en by med mycket handel och verksamheter. Antalet och intensiteten har glesnat, men fortfarande finns det en variation av verksamheter i byn.

2016 öppnades Marieholms station på nytt för persontrafik mot Eslöv och Helsingborg. Stationsläget ger Marieholm en ytterligare styrka och nya förutsättningar för utveckling av bostäder, förstärkt centrum och fler arbetsplatser.

FRAMTIDA UTVECKLING

Bostäder

Samtliga utpekade utbyggnadsområden ligger inom 1 km från stationen och möjliggör hållbar pendling till och från byn. Grönstrukturen med vattenhantering behöver planeras och genomföras inför utbyggnad av de nya områdena och inför detta behöver en fördjupad skyfallskartering tas fram.

Det är önskvärt att området norr om stationen bebyggs först för att främja utvecklingen av centrum och skapa fler bostäder och arbetsplatser i kollektivtrafiknära lägen. Detta område föreslås få en blandad täthet. Risk- och bulleranalyser behöver göras i kommande detaljplaneläggning för att se vilka eventuella åtgärder som behövs för att möjliggöra en god ljudmiljö.

Det befintliga bostadsutbudet ska kompletteras med en variation av bostadstyper och upplåtelseformer som balanserar det befintliga utbudet. Gällande äldre detaljplaner bör granskas i områden med risk för översvämning.

Marieholms kulturmiljö är en styrka som ger byn karaktär och tidsdjup. Vid förtätning och nybyggnad samt utvecklingen av gator och stråk bör värdefulla spår, såväl vardagliga som speciella, utvecklas och bevaras då de kan tillföra mervärden som annars går förlorade. De tydliga gränserna mot odlingslandskapet bibehålls, liksom ytorna mellan samhället och byarna Reslöv och Sibbarp.

Antal invånare i Marieholm: 1 613 (2016)
Tillväxt sedan 1975: 71 personer
Tillväxt sedan 2005: 60 personer
Fram till år 2035: 250 nya bostäder

Serviceutbud
Förskola
Skola F–6
Bibliotek
Idrottsplats
Livsmedelsbutik
Kafé/restaurang
Drivmedelsmack

VA-KAPACITET
Dricksvatten
Ringsjöverket, god kapacitet
Spillvatten
Ellingeverket, god kapacitet
Dagvatten
Ledningsnätet har begränsad kapacitet. Problem med tillskottsvatten och kombinerade ledningar. Planera för öppna dagvattenlösningar och sekundära system för skyfall.
Skyfallskartering
Prioriterad

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 211 avseende riksintresse för kommunikationer.

Hållbart resande

Stationsområdet är och kommer att vara en allt viktigare mötesplats och bytespunkt i människors vardag. Den ska utformas så att den upplevs som en trygg, levande och självklar mittpunkt i byn. Tillgängligheten till stationen är viktig. Det behöver finnas pendlarparkering inom rimligt avstånd och trygga gång- och cykelstråk in till stationen. Cykelstråk från närliggande byar, god tillgänglighet till stationen, skola och övrig service är viktigt för boende på landsbygden.

Genom att hållplatsläget för kollektivtrafiken har flyttats inom byn, från Storgatans busshållplatser till järnvägsstationen, kommer rörelser i byn att ändras. Det krävs omgestaltning och trafiktekniska åtgärder för att både Storgatan och stationsområdet ska vara attraktiva, trygga och tillgängliga.

Ökad tågtrafik kommer att innebära en förändrad ljudmiljö i Marieholm och det är av vikt att arbeta för en god ljudmiljö. Placering och utformning av bullerskydd för järnväg behöver utredas i samråd med Trafikverket.

Centrum, service och verksamheter

Det finns goda möjligheter att utveckla området kring stationen med service, handel, arbets- och mötesplatser. Centrumfunktionerna är relativt utspridda idag och bör koncentreras kring stationen för att öka kopplingen mellan vardagliga funktioner och kollektivt resande. Förutsättningar finns för en mer funktionsblandad bebyggelse i området kring gamla Yllefabriken. Fördjupad kunskap om kulturmiljön men även om föroreningar är en förutsättning för planeringen av den fortsatta utvecklingen av området, som är förorenat efter många års textilindustri.

En ny förskola kommer att behövas. Marieskolans kapacitet byggs ut under 2019 men kan komma att behöva byggas ut ytterligare. Plats finns inom befintlig skolfastighet.
Hela Marieholm ligger inom VA SYD:s verksamhetsområde för spill-, dricks- och dagvatten. Delar av Reslövs by ligger enbart inom verksamhetsområde för spill- och dricksvatten. Avloppsvattnet pumpas till Ellingeverket. Kapacitet finns för både avlopp och dricksvatten för föreslagen utbyggnad av Marieholm. Utbyggnadsområde norr om stationen samt mindre förtätningsytor ingår i VA SYD:s verksamhetsområde. Befintligt nät har kapacitet. Utbyggnadsområde norr om Ottabäcken ingår idag inte i verksamhetsområdet för VA. Området närmast Ottabäcken omvandlas till ett grönblått rekreationsstråk som hanterar dagvattnet i området och uppströms och bidrar till ett flertal ekosystemtjänster.

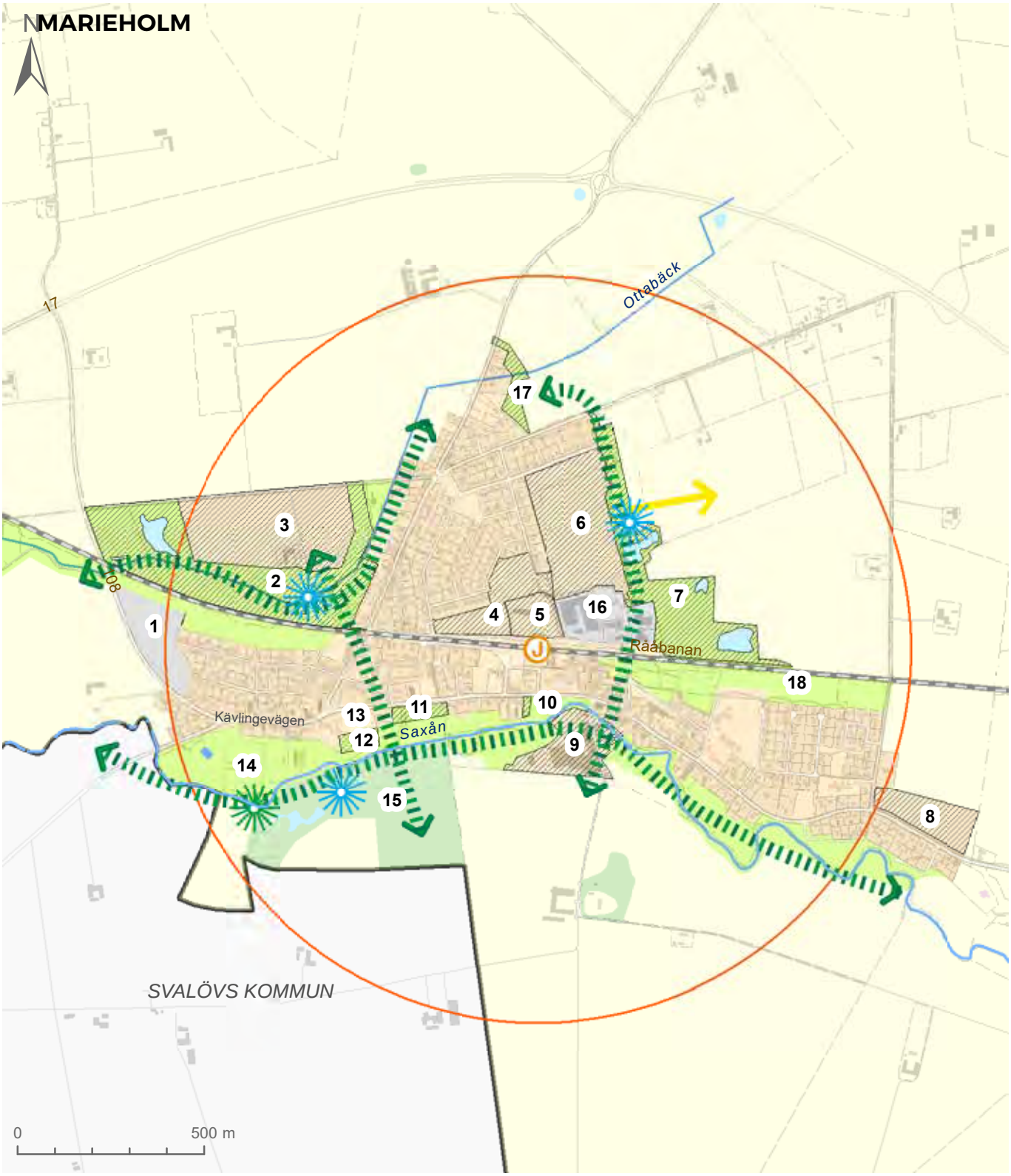
Natur och rekreation

Marieholmsborna behöver mer tätortsnära rekreation. I takt med att byn växer behöver denna utvecklas ytterligare för att Marieholm ska kunna vara en attraktiv bostadsort med god livsmiljö för alla åldrar. Tillgängligheten till naturen längs Saxån och Laddran kan utvecklas tillsammans med nya sammanhängande gröna stråk runt byn. Nya grönstråk som också hanterar vatten utvecklas längs Ottabäcken och i nordost. Det är viktigt att arbeta med gång- och cykelstråk och skyltning för att stärka tillgängligheten till rekreationsområde och stråk. Sundeliusparken är ett viktigt grönområde att stärka inne i byn.

Social hållbarhet

Vid förändringar ska särskilt barns behov och förutsättningar råda, exempelvis genom goda gång- och cykelmöjligheter samt tillgång till tätortsnära rekreation. Gällande rekreationsområden är trygghet i och kring dessa särskilt viktigt.

Platser där människor kan mötas och interagera uppmuntras och stärks, exempelvis kring stationsområdet, idrottsplatsen, friluftsbadet och fritidsgården.

MARKANVÄNDNING

- Stadsbygd
- Verksamheter
- Grönområde
- Natur
- Landsbygd
- Vatten
- Ändrad markanvändning

- Järnvägsstation
- 1 km från järnvägsstation

UTVECKLINGSSTRATEGIER

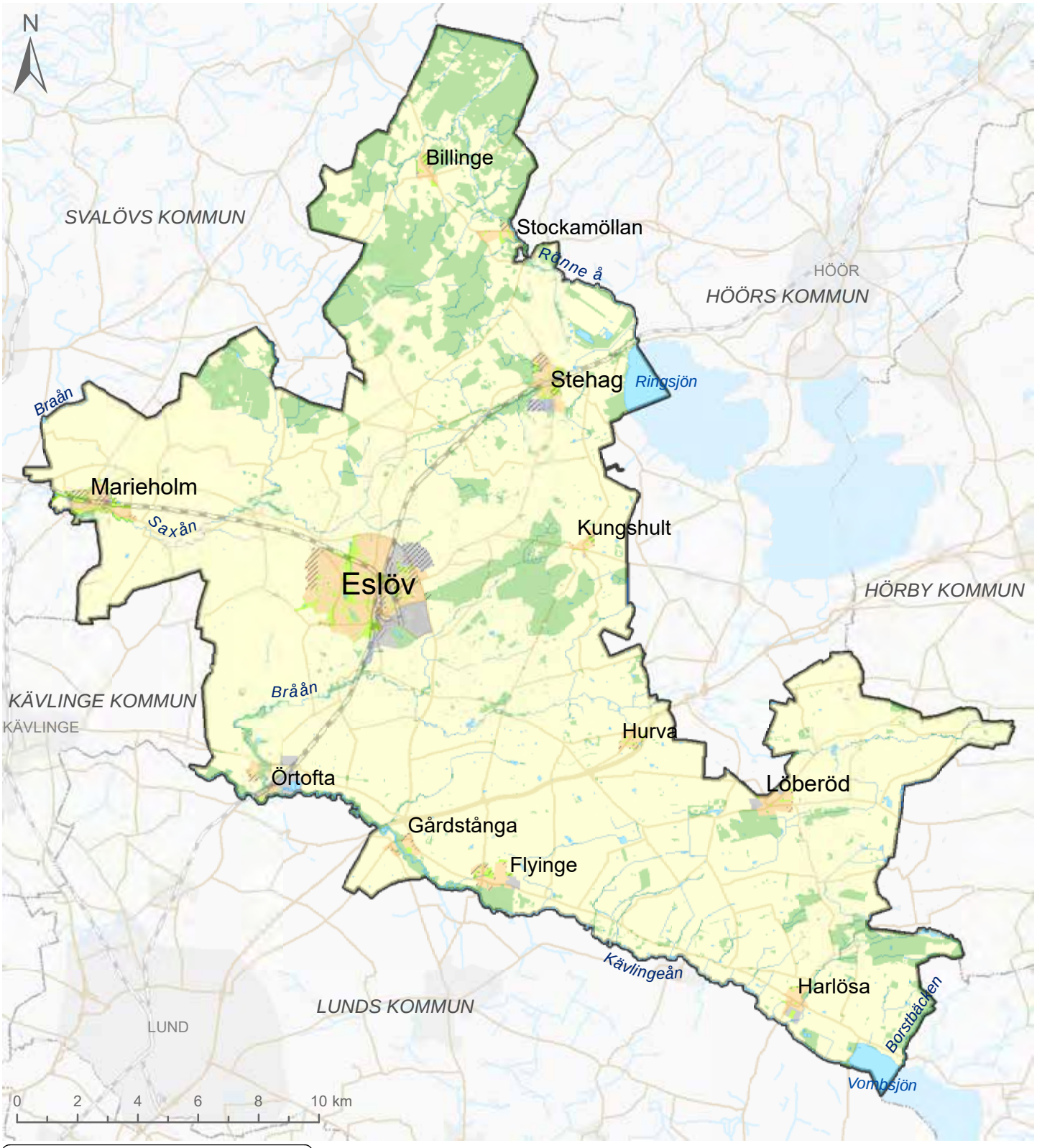
- Grönstruktur koppling
- Hantera vatten
- Grönstruktur, nod
- Riktning för framtida bostadsutveckling

Vägledning för markvändningen finns på nästa sida.

VÄGLEDNING MARKANVÄNDNING: MARIEHOLM

Befintlig bymiljö med blandad täthet och funktioner med direkt närhet till järnvägsstationen. Högre bebyggelsetäthet är lämplig med fortsatt blandade funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till buller, grönstruktur, vattenhantering, kulturmiljö, arkeologi samt riksintresse för kommunikationer, Marieholmsbanan.

1. Jordbruksmark bebyggs, planlagd för verksamheter. Hänsyn ska tas till vattenhantering, bebyggelsens möte med landskapet samt med befintlig bostadsbebyggelse.
2. Jordbruksmark längs dikad bäck. Lämplig för grönområde med vattenhantering, tätortsnära rekreation. Ny grönstruktur ger möjlighet till sammanhängande grönt rekreationsstråk. Grönområdet kan med fördel samplaneras med angränsande ny bebyggelse.
3. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för varierande bostadsbebyggelse i bymiljö med kompletterande funktioner, skolverksamhet lämplig. Hänsyn tas till befintliga förutsättningar, särskilt vattenhantering, kulturmiljö, grönstruktur. Den nya bostadsbebyggelsen ska samplaneras med angränsande grönområde för hantering av vatten och säkerställande av rekreationsmiljö. Stråk mellan befintlig bymiljö och omliggande natur säkerställs.
4. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för stationsnära bebyggelse med varierande täthet i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till till risk, buller, grönstruktur, vattenhantering, kulturmiljö samt riksintresse för kommunikationer, Marieholmsbanan.
5. Planlagt verksamhetsområde med direkt närhet till stationen. Bör på sikt omvandlas till stadsbygd. Högre bebyggelsetäthet är lämplig med fortsatt blandade funktioner. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till risk, buller, grönstruktur, vattenhantering, kulturmiljö samt riksintresse för kommunikationer, Marieholmsbanan.
6. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för stationsnära blandad bebyggelse med varierande täthet i bymiljö. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till till buller, grönstruktur, vattenhantering, kulturmiljö samt riksintresse för kommunikationer, Marieholmsbanan. Samplaneras med vattenhanterande grönstråk i öster.
7. Jordbruksmark lämplig för grönområde med vattenhantering. Området länkar samman ny och befintlig bebyggelse, gångstråk ökar tillgänglighet till rekreation/ natur. Grönområdet kan med fördel samplaneras med angränsande ny bebyggelse.
8. Jordbruksmark bebyggs. Planläggs för bostadsbebyggelse i bymiljö. Hänsyn ska tas till vattenhantering, kulturmiljö, arkeologi, samt bebyggelsens möte med landskapet.
9. Befintligt verksamhetsområde, gamla Yllefabriken. Delar av området planlagt för industriändamål. Förutsättningar finns för en mer funktionsblandad bebyggelse i området. Bevara och utveckla områdets kvaliteter. Fördjupad kunskap om kulturmiljö och föroreningar är en förutsättning för planeringen av den fortsatta utvecklingen av området. Planläggning innebär att upphävande av strandskydd ska prövas och utredas.
10. Grönområde. Gällande detaljplan för bostäder inom detta område ska upphävas. Marken är lämplig för vattenhantering. Marken ska inte hårdgöras.
11. Grönområde. Detaljplan för bostäder upphävs på grund av närheten till Saxån. Marken är lämplig för vattenhantering. Marken ska inte hårdgöras.
12. Gällande detaljplan för bostäder inom detta område ska upphävas. Marken är lämplig för vattenhantering. Marken ska inte hårdgöras.
13. Gällande detaljplan för bostäder, tillåten bebyggelse bör ses över i samband med att södra delen ska upphävas. Hänsyn ska tas till bebyggelsens möte med gatan, kulturmiljö, vattenhantering samt möjlighet till passage för allmänheten ner till ån. Eventuell planläggning innebär att upphävande av strandskydd ska prövas och utredas.
14.Tätortsnära rekreation, grönområde längs Saxån och befintlig idrottsplats och friluftsbad. Området är av stor vikt för byn. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt Saxån, naturvärden, kulturmiljö samt rekreationsmöjligheter.
15. Tätortsnära rekreation, natur intill Saxån. Möjlighet till sammanhängande grönt rekreationsstråk. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt Saxån, naturvärden, kulturmiljö samt rekreationsmöjligheter.
16. Planlagt verksamhetsområde. Området bör på längre sikt omvandlas till lättare verksamheter. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar särskilt till markföroreningar, kulturmiljö samt riksintresse för kommunikationer, Marieholmsbanan.
17. Grönområde som ger möjlighet till sammanhängande grönt rekreationsstråk.
18. Grönområde som ger möjlighet till sammanhängande grönt rekreationsstråk och fungerar som buffertzon till järnvägen. Inom området finns kolonilotter.

MARKANVÄNDNING

- Stadsbygd
- Verksamheter
- Grönområde
- Natur
- Landsbygd
- Vatten
- Ändrad markanvändning

Mer detaljerad information om markanvändning finns i det digitala kartmaterialet på www. eslov.se/op

UTVECKLINGSSTRATEGIER

BEBYGGELSESTRUKTUR I STAD OCH BYAR

- Ny bebyggelse tillkommer i första hand genom förtätning och i potentiellt goda kollektivtrafiklägen, vi värnar jordbruksmark och mark med höga naturvärden.
- Kulturhistoriska värden stärks i alla om- och nybyggnadsprojekt och ny bebyggelse tillför kvaliteter till stadsrummen för dagens och framtidens generationer.
- Eslövs kommun eftersträvar en variation av bostadstyper, upplåtelseformer, bostadsstorlekar samt en blandning av verksamheter och bostäder.
- I Eslövs kommun är det enkelt och tryggt att röra sig mellan hemmet, skolan, arbetet, fritidsaktiviteterna och den tätortsnära rekreationen.
- Vi arbetar med gena stråk mellan viktiga målpunkter och utgår från barns behov av rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet.
- Bostadsområden har god tillgång till grönområden och/eller tätortsnära rekreation. Ju tätare bebyggelse desto viktigare är tillgången till grönområden.
- Vi bebygger inte grönområden och/eller mark som är lämplig för dagvatten- och översvämningshantering och/eller har betydelse för människors hälsa.
- Kulturmiljön ger våra livsmiljöer och landskap variation, identitet och historia. Vi värdesätter, utvecklar och bevarar befintlig bebyggelse utifrån tidsålder, historia och kvalitet.

Kanalgatan, Eslöv
November

Så här växer Eslövs kommun

En övergripande prioritering är att Eslöv och byarna växer i kollektivtrafiknära lägen och i lägen med befintliga goda livsmiljöer vars servicegrad och kollektivtrafik behöver utvecklas.

En tätare bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen ger fler invånare möjlighet till en vardag med hållbart resande. En tät bebyggelsestruktur med blandade funktioner innebär ofta kortare avstånd mellan målpunkter och människor, vilket gynnar folkhälsan då vi rör oss mer till fots och med cykel liksom stadslivet. Att förtäta staden och byarna är ett sätt att hushålla med mark och resurser och nyttja befintlig infrastruktur och service.

Vid förtätning och nybyggnad är det av stor vikt att nytillkommande bebyggelse balanserar och varierar bostadsutbudet inom stadsdelen/byn för att skapa socialt robustare samhällen och en mer varierad bostadsmarknad och för att motverka segregation.

Förtätning av stadens centrala delar minskar transportbehov och ger klimatvinster. Det skapas även ett bättre underlag för service, handel och kollektivtrafik som gynnar stadsliv och förenklar vardagen för många. Det är viktigt att värna och utveckla befintliga grönområden och skapa nya i områden som idag saknar tillgång. I områden med en hög befolkningstäthet är grönområdena särskilt betydelsefulla. Förtätning innebär också utmaningar i form av att fler kan bli störda av buller och dålig luft, och att dagvatten och skyfallsvatten behöver få ta plats.

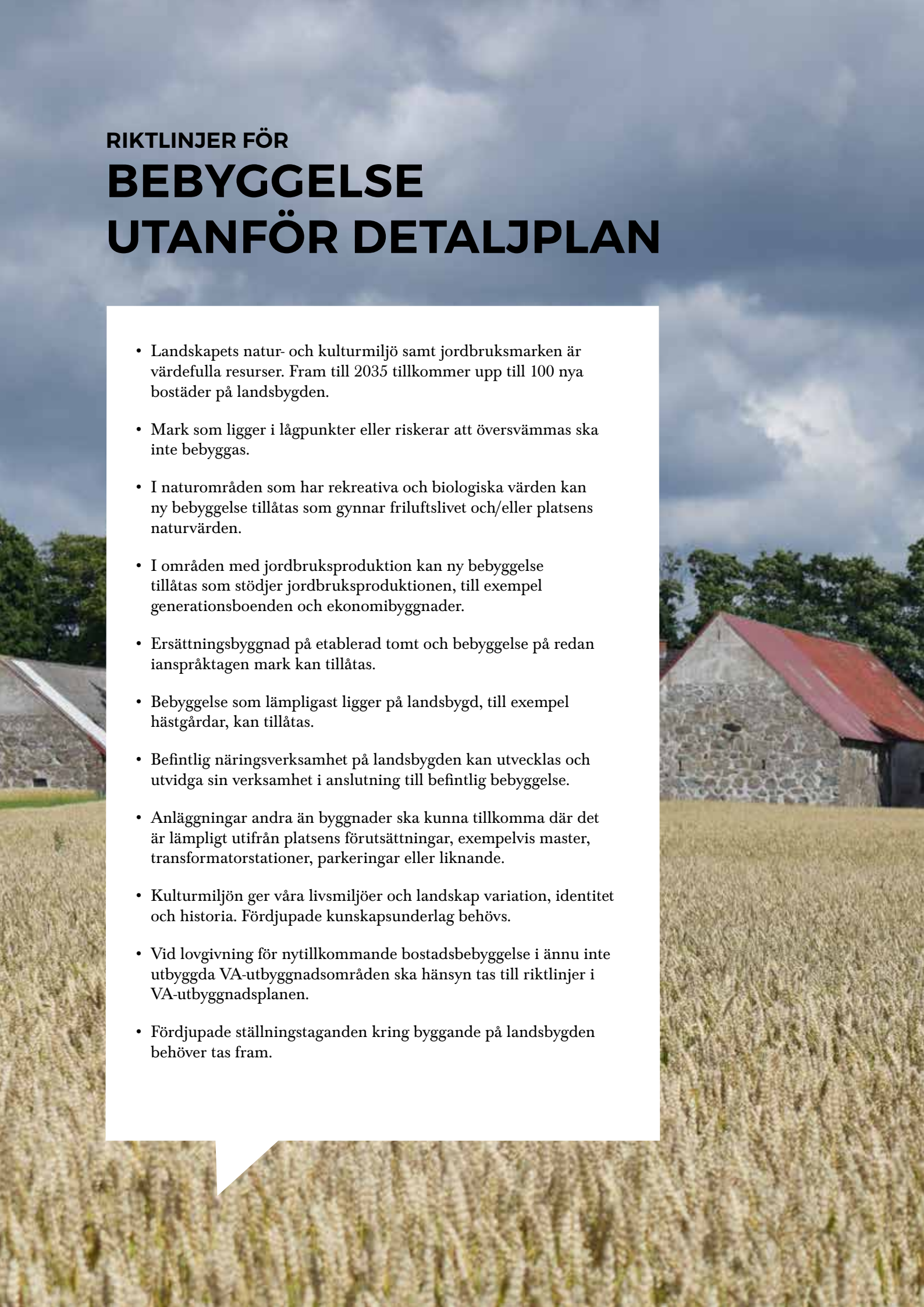
Tillgången på offentlig och kommersiell service är faktorer som påverkar val av livsmiljö, trivsel och en bys eller stadsdels attraktivitet, särskilt tillgång och kvalitet på förskola och skola samt dagligvarubutik. Att utveckla de befintliga livskraftiga samhällena i kommunen stärker möjligheterna för dessa samhällen att behålla och utveckla servicen för befintliga och nya invånare.

När befolkningen växer uppstår ofta behov av förskola och skola först. Inom andra serviceområden, till exempel de för äldre, funktionshindrade och inom individ- och familjeomsorg inom offentlig sektor, uppstår inte behoven lika fort men det behöver fortfarande finnas en långsiktig framförhållning. Kommunen står inför en ökande andel äldre, vilka är viktiga att ha med som en planeringsförutsättning. Redan idag finns höga krav på tillgänglighetsanpassning vid nybyggnation och utformning av utomhusmiljöer.

Planering av nya skolor och förskolor kräver lång framförhållning. Skolor och förskolor är ytkrävande, innebär stora investeringar och detaljplanearbete är tidskrävande. Lokaliseringen av skolor och förskolor är också av stor vikt för att motverka segregation, underlätta vardagsliv och hållbara rörelsemönster.

Kommunen har ett aktuellt bostadsförsörjningsprogram (2016) och arbete pågår med att formera kommunens lokalstrategiska arbete. Tillsammans med översiktsplanens utvecklingsstrategier lägger detta arbete grunden för kommande prioriteringar av serviceutbyggnad.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 211 avseende samtliga riksintressen, Hälsa och säkerhet, VA-kapacitet.

RIKTLINJER FÖR

BEBYGGELSE UTANFÖR DETALJPLAN

- Landskapets natur- och kulturmiljö samt jordbruksmarken är värdefulla resurser. Fram till 2035 tillkommer upp till 100 nya bostäder på landsbygden.
- Mark som ligger i lågpunkter eller riskerar att översvämmas ska inte bebyggas.
- I naturområden som har rekreativa och biologiska värden kan ny bebyggelse tillåtas som gynnar friluftslivet och/eller platsens naturvärden.
- I områden med jordbruksproduktion kan ny bebyggelse tillåtas som stödjer jordbruksproduktionen, till exempel generationsboenden och ekonomibyggnader.
- Ersättningsbyggnad på etablerad tomt och bebyggelse på redan ianspråktagen mark kan tillåtas.
- Bebyggelse som lämpligast ligger på landsbygd, till exempel hästgårdar, kan tillåtas.
- Befintlig näringsverksamhet på landsbygden kan utvecklas och utvidga sin verksamhet i anslutning till befintlig bebyggelse.
- Anläggningar andra än byggnader ska kunna tillkomma där det är lämpligt utifrån platsens förutsättningar, exempelvis master, transformatorstationer, parkeringar eller liknande.
- Kulturmiljön ger våra livsmiljöer och landskap variation, identitet och historia. Fördjupade kunskapsunderlag behövs.
- Vid lovgivning för nytillkommande bostadsbebyggelse i ännu inte utbyggda VA-utbyggnadsområden ska hänsyn tas till riktlinjer i VA-utbyggnadsplanen.
- Fördjupade ställningstaganden kring byggande på landsbygden behöver tas fram.

Mellan Skarhult och Flyinge
Juli

Läs mer
I del 2 kan du läsa och se kartmaterial om hänsyn och förutsättningar som påverkar utbyggnad och utveckling i olika delar av kommunen.

En landsbygd i utveckling

Eslöv har en stadsnära och attraktiv landsbygd och här bor en förhållandevis stor del av kommunens befolkning. Det är viktigt att ge landsbygden utvecklingsmöjligheter och se dessa livsmiljöer som ett ytterligare attraktivt val–på landet men nära städernas arbetsmarknader, service och kollektivtrafik. Utbyggnadstakten för landsbygden är procentuellt lägre än för de större och mindre byarna, men i jämförelse med de senaste årens beviljade bygglov är det ingen markant förändring.

Utveckla tillgängligheten

Besöksnäringen är en viktig tillväxtbransch. Här har landsbygden en stor potential, både som besöksmål och som plats för nyetableringar inom näringen. Många utvecklingsstrategier gynnar både boende och besökare, till exempel utveckling av cykelstråk som knyter samman byarna med omgivande städer och tillgängliggörande och utveckling av tätortsnära rekreation och friluftsområden.

Hänsyn

I avvägningen mellan bebyggelse och olika intressen ska jordbruksmark, naturmark och kulturmiljövärden vara tungt vägande skäl. En snabbt ökande bebyggelse på landsbygden är inte hållbart, samtidigt måste landsbygden få fortsätta att utvecklas. Fördjupade ställningstaganden kring byggande på landsbygden behövs för att klargöra områden för sammanhållen bebyggelse, lämpliga riktlinjer för gestaltning och placering samt lämpligheten ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. En spridd bebyggelse på landsbygden medför bland annat begränsade möjligheter till hållbart resande samt kan medföra ökade kostnader för avfallshantering, skolskjuts och hemtjänst.

Precis som för övriga delar av kommunen ska mark som är lämplig för vattenhantering och riskerar att översvämmas inte bebyggas. I det fall något områdes- eller artskydd berörs av utbyggnadsområden ska dispens sökas hos Länsstyrelsen.

Landskapet

Arbetet med att ta fram en landskapskaraktärsanalys pågår. Den färdiga analysen kommer att utgöra ett viktigt planeringsunderlag och stöd i kommande lovgivningar och översiktsplanearbete. Inom Eslövs kommun bedöms inte finnas några områden som inryms inom det som kallas för LIS-områden, landsbygdsutveckling i strandnära lägen, vars syfte är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden.

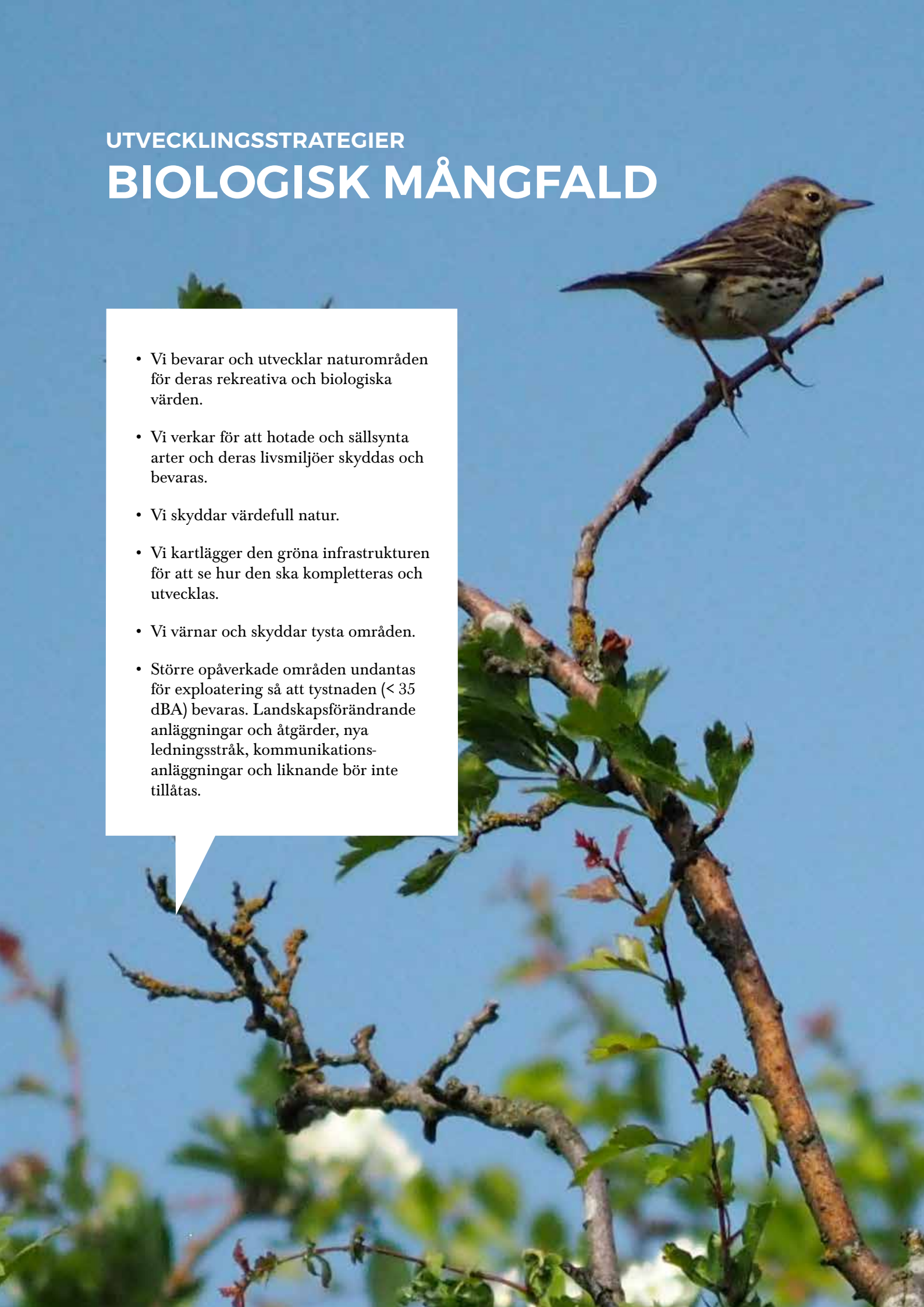
Landsbygd
Övriga byar och landsbygd

Mindre byar
Billinge, Stockamöllan, Kungshult, Hurva, Harlösa, Flyinge, Gårdstånga och Getinge, Örtofta, Väggarp och Toftaholm

Stora byar
Stehag, Löberöd och Marieholm

UTVECKLINGSSTRATEGIER

BIOLOGISK MÅNGFALD

- Vi bevarar och utvecklar naturområden för deras rekreativa och biologiska värden.
- Vi verkar för att hotade och sällsynta arter och deras livsmiljöer skyddas och bevaras.
- Vi skyddar värdefull natur.
- Vi kartlägger den gröna infrastrukturen för att se hur den ska kompletteras och utvecklas.
- Vi värnar och skyddar tysta områden.
- Större opåverkade områden undantas för exploatering så att tystnaden (< 35 dBA) bevaras. Landskapsförändrande anläggningar och åtgärder, nya ledningsstråk, kommunikations-anläggningar och liknande bör inte tillåtas.

Abullahagen, Eslöv
Maj

I del 2 kan du läsa mer om naturmiljöer i Eslövs kommun:
Riksintresse för naturvård
Natura 2000
Strandskydd
Värdefulla vatten
Ramsarkonventionen
Ekologiskt känsliga områden
Opåverkade områden

Utarmning av biologisk mångfald är ett stort hot mot en hållbar utveckling. Med biologisk mångfald eller biodiversitet menas variationen bland levande organismer i alla miljöer samt de biologiska processer som organismerna ingår i och är beroende av. Biologisk mångfald kan beskrivas i tre nivåer:

- Ekosystem–variation inom och mellan ekosystem och naturtyper
- Artdiversitet–antalet arter och individer inom ett område
- Genetisk variation–skillnader i arvsanlag inom och mellan olika arter

Naturen är inte statisk och dagens biologiska mångfald förändras även utan människan, men kanske inte i den omfattning och hastighet som nu pågår. De biologiska resurserna bör nyttjas långsiktigt och hållbart och i samspel med andra varelser. Eslövs kommun driver ett naturvårdsarbete med målet att skapa en hållbar, artrik, inspirerande och livsbejakande naturmiljö där många och olika arter kan samspela som ett steg mot ett hållbart samhälle.

Den största anledningen till att den biologiska mångfalden påverkas är förändringar inom de stora areella näringarna jord- och skogsbruk.

Ekosystemtjänster

Begreppet ekosystemtjänster kan sammanfattas som direkta eller indirekta funktioner som vi människor får från naturen (ekosystemen). Detta kan till exempel vara reglering av lokalklimat och vattenflöden, skydd mot erosion, nedbrytning av giftiga substanser, pollinering och vattenrening. Biologisk mångfald är en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster och är därför nödvändig att bevara. Den biologiska mångfalden ökar ekosystemens möjligheter att anpassa sig till långsiktiga förändringar. För att skapa mångfunktionella stads- och produktionslandskap krävs att naturmiljöer och grönytor av olika storlek finns spridda över flera rumsliga skalor.

Skydd och utveckling

För att behålla och öka kommunens attraktionskraft och biologiska värden måste skydd och utveckling av natur- och grönområden prioriteras. Det är viktigt att utgå från ett helhetsperspektiv (landskapspersspektiv) när man arbetar med skydd och bevarande av natur och biologisk mångfald. Kommunen ska verka för att hotade och sällsynta arter och deras livsmiljöer skyddas och bevaras.

Naturvårdsprogram

För att ge möjlighet för planerare, bygglovshandläggare och exploatörer att ta hänsyn till natur- och rekreationsvärden och som underlag för ställningstagande i översiktplanen, har kommunen ett naturvårdsprogram. Ett nytt naturmiljöprogram beräknas vara klart under 2019. I naturvårdsprogrammet pekas naturområden med höga biologiska värden ut som ska värnas, liksom mål och förslag för att främja naturvärden.

Skyddade naturområden

Miljöbalken kap. 7 innehåller bestämmelser om olika skyddsformer. I kommunen finns flera naturreservat (MB kap. 7§4) Abullahagen, Eslövs allmänning, Bosarps Jär, Billinge mölla, Flyinge ängar och Borstbäcken. Landskapsbildsskydd, som råder i Rönne åns dalgång och i Brååns dalgång vid Bingstorp, är en äldre form av skydd som inte längre kan användas. Skyddsformen jämställs med naturreservat.

Mindre områden som utgör livsmiljöer för hotade växt- och djurarter kan skyddas som biotopskydd (MB kap. 7§11). Generellt biotopskydd (MB kap. 7§11) gäller bland annat alléer, källor, småvatten, åkerholmar och odlingsrösen i odlingslandskapet. Om ingrepp ska genomföras som påverkar de

Landskapsperspektiv
Landskapsperspektiv innebär att landskapets planering, förvaltning och skydd sker genom att betrakta landskapet i ett helhetsperspektiv och inte uppdelat på olika sektorer.

Begreppet kommer från europeiska landskapskonventionen, vars syfte är att utveckla sektorsövergripande målbilder och strategier för en hållbar planering och förvaltning av landskap. Det syftar också till att stärka allmänhetens och lokalsamhällets delaktighet i det arbetet.

skyddade områdena måste dispens sökas hos Länsstyrelsen. Utöver skydd av områden finns artskyddsförordningen som syftar till att säkra den biologiska mångfalden inom EU:s medlemsländer genom att bevara naturligt förekommande livsmiljöer samt den vilda floran och faunan.

Det generella strandskyddet omfattar land- och vattenområdet inom 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde) enligt 7 kap. 14 § Miljöbalken. Det är Länsstyrelsen i Skåne som har beslutat om vilka vattendrag som ska omfattas av det generella strandskyddet. Länsstyrelsen har också beslutat om utvidgat strandskydd (till högst 300 meter från strandlinjen) där det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

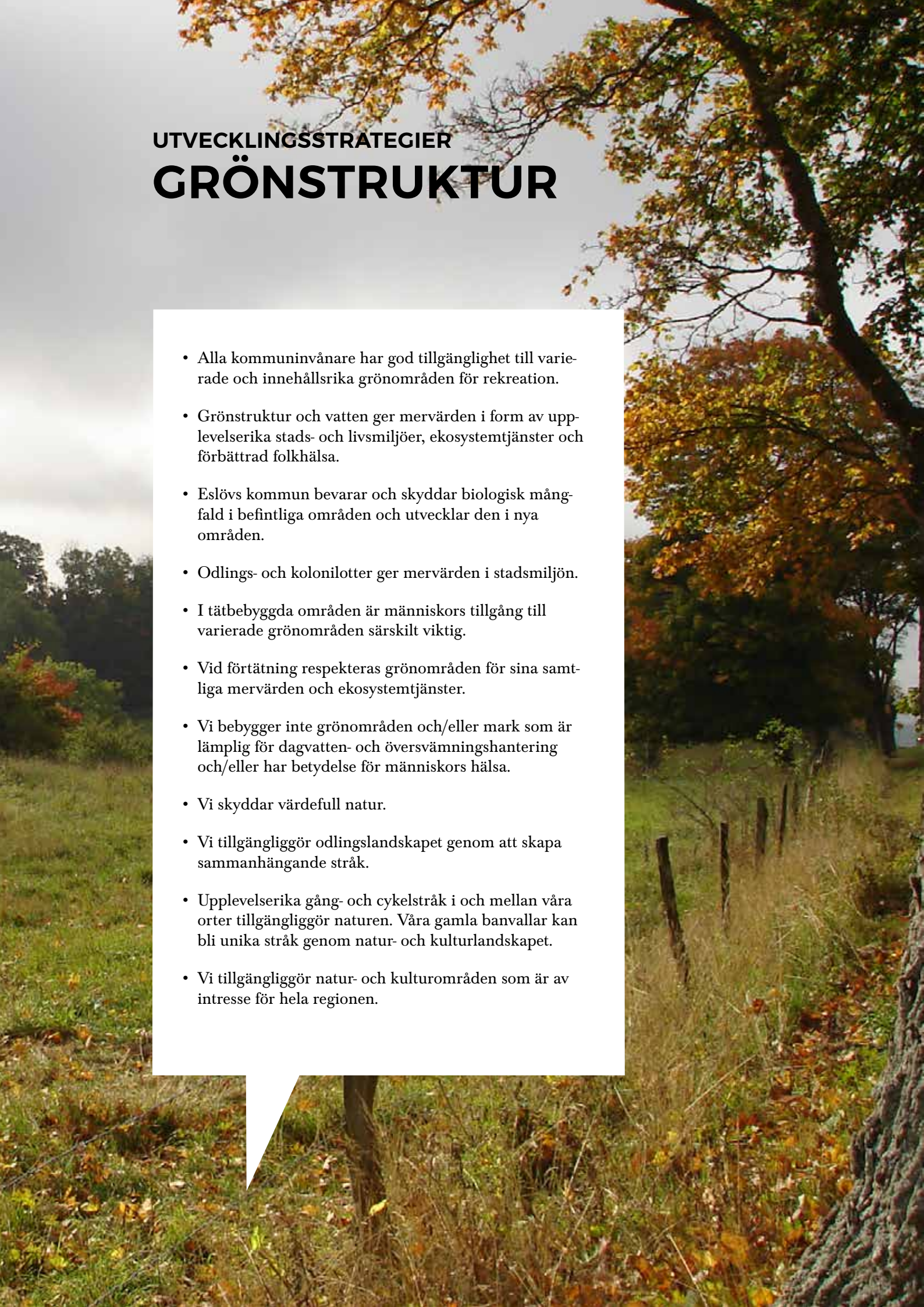
Utvecklingsområden
I naturvårdsprogrammet listas områden som har så höga värden att de bör skyddas som naturreservat. Det gäller Fångeröds mosse, Rönneås dalgång, kulturlandskap vid Gustavslund, ädellövskogar vid Farstorp, Saxån kring Trollenäs slott, kulturlandskap vid Hemmingsberga och Östra Strö fälad. Skogsområden som gränsar till Bosarp Järs naturreservat har sådana naturvärden att de på sikt bör ingå i befintligt naturreservat. Gyaskogen med intilliggande betesmark har också visat sig ha skyddsvärda höga naturvärden.

Ramsarkonventionen syftar till att skydda våtmarker ur ett globalt perspektiv, särskilt livsmiljöer för vattenlevande fåglar. Vid Krankesjön och Vombsjön finns ett större ramsarområde som sträcker sig in i Eslövs kommun. Eslövs, Lunds och Sjöbos kommuner har färdigställt arbetet med en förstudie som belyser förutsättningarna för Vombsjösänkan att bli ett biosfärområde enligt UNESCO:s och MAB-kommitténs kriterier (Man and Biosphere). Målet med studien är bland annat att kommunerna, boende, markägare, brukare och verksamma i området tillsammans utvecklar en gemensam vision om ett framtida biosfärområde, identifierar relevanta aktörer samt sammanställer fakta om området. Om kommunen går vidare med projektet används förstudien för att kandidera till bildande av ett nytt biosfärområde.

Inom samtliga vattenråd som kommunen deltar i pågår utvecklingsprojekt som syftar till att förbättra vattenkvaliteten. Kommunen bidrar aktivt i dessa arbeten. Kommunen ingår i fyra vattenråd som arbetar för att nå målet om god ekologisk status. Kommunerna ska använda sig av miljökvalitetsnormen för vatten som verktyg i arbetet med prövning, tillsyn och planläggning.

Vattendirektivet
EU:s ramdirektiv för vatten antogs år 2000. För genomförandet i Sverige ansvarar fem vattenmyndigheter i lika många vattendistrikt. Avsikten är att skapa en helhetssyn på hanteringen av vattenfrågor för att nå god ekologisk och kemisk status i vattendrag och sjöar och god kemisk och kvantitativ status i grundvattnet. Kvaliteten får heller inte försämras. Kommunerna måste därför arbeta aktivt för att målen ska nås och hållas. Vattenmyndigheterna har tagit fram åtgärdsprogram för varje distrikt som ska gälla mellan 2016–2021. Här finns framtagna åtgärder för förbättrad status i vattendrag och sjöar som kommunerna ska genomföra tillsammans med andra myndigheter.

Grundvattnet i kommunen har god status både kvantitativt och kemiskt. Våra vattendrag och sjöar når däremot inte upp till miljökvalitetsnormen, god ekologisk status. Vi har på oss fram till 2027 för att nå målen.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

GRÖNSTRUKTUR

- Alla kommuninvånare har god tillgänglighet till varierade och innehållsrika grönområden för rekreation.
- Grönstruktur och vatten ger mervärden i form av upplevelserika stads- och livsmiljöer, ekosystemtjänster och förbättrad folkhälsa.
- Eslövs kommun bevarar och skyddar biologisk mångfald i befintliga områden och utvecklar den i nya områden.
- Odlings- och kolonilotter ger mervärden i stadsmiljön.
- I tätbebyggda områden är människors tillgång till varierade grönområden särskilt viktig.
- Vid förtätning respekteras grönområden för sina samtliga mervärden och ekosystemtjänster.
- Vi bebygger inte grönområden och/eller mark som är lämplig för dagvatten- och översvämningshantering och/eller har betydelse för människors hälsa.
- Vi skyddar värdefull natur.
- Vi tillgängliggör odlingslandskapet genom att skapa sammanhängande stråk.
- Upplevelserika gång- och cykelstråk i och mellan våra orter tillgängliggör naturen. Våra gamla banvallar kan bli unika stråk genom natur- och kulturlandskapet.
- Vi tillgängliggör natur- och kulturområden som är av intresse för hela regionen.

Kartmaterial
Du kan se kartor och läsa mer om naturområdena i del 2.

Sammanhängande grönstruktur
Bibehållen biologisk mångfald är en grundförutsättning för hållbar utveckling och för välfungerande grönstrukturer. En sammanhängande grönstruktur är viktig för växters och djurs spridningsmöjligheter och för människors hälsa och välmående. Framförallt i slättlandskapet finns behov av att värna och utveckla gröna stråk mellan naturområden och orter. Det handlar om stråk längs åarna, kopplingar mellan dem och utveckling av nya områden som bidrar till grönstrukturen. Samplanering med omgivande kommuner är viktig.

Grönstruktur i stad och byar
Natur- och grönområden i tätorterna ger ett bättre lokalklimat och skyddar bebyggelse genom att rena luft och dagvatten, utjämna temperatursvängningar, ge skugga, samt fördröja vattenflöden vid kraftiga regn. Dessa är några av de ekosystemtjänster som grönskan ger och som kommer att bli allt allt värdefullare i ett förändrat klimat och med tätare stadsstrukturer. Natur- och parkområden, gröna skyddszoner i anslutning till vägar och verksamhetsområden, men även trädgårdar och bostadsgårdar, skolgårdar, kyrkogårdar och koloniområden är delar av tätorternas grönstruktur.

Folkhälsa
Forskningsresultat visar tydligt på naturens betydelse för människors hälsa och att närhet till grönområden gör att människor rör sig mer regelbundet och mår bättre. Studier visar att om avståndet tar mer än 5 till 10 minuter att promenera till, vilket motsvarar cirka 300 meter, så avtar besöksfrekvensen snabbt till hälften av antalet besök.

Grönstrukturen har viktiga sociala och demokratiska funktioner i samhället. En välfungerande grönstruktur med parker och grönområden, öppna för alla, är mötesplatser där människor kan mötas på lika vilkor. Här finns en stor potential för kommunen att tillhandahålla ett varierat utbud av innehållsrika parker som både kan aktivera och ge plats för stillhet.

Av stor vikt är tillgång och möjlighet till fri lek, lekplatser, sittplatser, cykel- och gångstråk, spontanidrott, vattenupplevelser, plats för evenemang och vardagspromenader. En stor del av våra liv tillbringar vi i de offentliga rummen och i parker och naturområden finns en del av stadens kulturhistoria och kulturella identitet. Många har personliga minnen från de olika gröna stadsrummen, vilket ger tillhörighet och trygghet.

Aktiv vardag
Regelbunden aktivitet är en viktig faktor för barns nuvarande och framtida hälsa. Det gäller såväl den fysiska, som den psykiska och sociala hälsan. Mycket tyder på att den fysiska aktiviteten hos barn minskat och stillasittande aktiviteter ökat de senaste decennierna. Barns rörelsefrihet och möjligheter att på egen hand röra sig i närmiljön och staden har begränsats, mycket till följd av olika samhällshinder. Ett hinder och en utmaning att i framtiden hantera är en ökad biltrafik och en planering av staden som länge fokuserat på motortrafikens framkomlighet. På samma sätt är det en utmaning att hantera en mer stillasittande tillvaro hos människor framför skärmar som teknikutvecklingen lett till.

Barns behov av lek och rörelse täcks idag inte av lekplatser, skolgårdar och parker. Det behövs en helhetssyn för hur vi uppmuntrar till rörelse och spontan aktivitet i den fysiska planeringen. Översiktsplanen utgår från barns behov och många förslag syftar gemensamt till att ge barn större rörelsefrihet, jämlikare folkhälsa och därmed bättre förutsättningar för en bra start i livet.

Kulturmiljö + natur
Våra naturmiljöer är tätt sammankopplade med våra värdefulla kulturmiljöer.

Grönplan
En grönplan har som syfte att dokumentera kommunens grönstruktur, ta tillvara befintliga värden samt utveckla och skapa nya värden. En sådan grönplan behöver tas fram för att säkerställa de biologiska sammanhangen, friluftslivets intressen och binda samman staden och byarna med omgivande landskap. Region Skånes kartläggning *Grönstruktur i Skåne* utgör en utgångspunkt för det fortsatta arbetet i kommunen.

Inom Eslövs kommun finns flera åar och vattendrag. Områden med vattenkontakt av olika slag ska utvecklas och strandnära områden säkras. I detta ingår miljöer kring åar, bäckar och våtmarker (naturliga eller anlagda) som kan spegla variationen i det omgivande landskapet samt bidra med såväl biologiska som sociala värden. Även i stadsmiljön ligger stora vinster och möjligheter i att utveckla de blåa strukturerna som samtidigt har höga upplevelsevärden. Detta bör tas i beaktande inför varje nytt investeringsprojekt och varje ny exploatering.

Friluftsliv
Med friluftsliv avser kommunen både de tätortsnära rekreationsmöjligheterna och de möjligheter till naturupplevelser som finns för kommunens invånare och besökare. Eslövs kommun vill utveckla möjligheter till ett jämlikare friluftsliv med fokus på barns vilkor, folkhälsa, regionens attraktivitet och besöksnäringens stora potential.

Flera faktorer styr hur attraktivt ett område är för friluftsliv, bland annat tillgängligheten, variationen av naturmiljöer, närhet till vatten och inslaget av kulturhistoriskt intressanta miljöer. Förutsättningar för rekreation och friluftsliv varierar i kommunen, från skogsbygden med mycket allemansrättsligt tillgänglig mark i norr till slättbygdens fullåkersbygd i söder.

I Marieholm, Stehag, Billinge, Stockamöllan, Löberöd, Eslöv, Trollenäs och Flyinge finns strövstigar utmarkerade av lokala byaföreningar eller kommunen. Mellan Harlösa och Löberöd går nio kilometer av Skåneleden på ledens väg mellan Vomb och naturreservatet Rövarkulan.

UTVECKLINGSOMRÅDEN
Snärjet
Snärjet är ett större sammanhängande skogsområde öster om Eslöv, som redan idag används flitigt för rekreation. Området har stor potential att utvecklas och tillgängliggöras mer. Det finns gång- och cykelväg från Eslöv och denna koppling blir ännu viktigare när östra Eslöv omvandlas till blandad stadsbebyggelse med fler boende. Snärjet erbjuder möjligheten att på några minuter komma ut i skogen. Från Snärjet finns möjligheten att ta sig vidare till Skarhults kronoskog, Stavröds mosse och Grybybäcken.

Grybybäcken
Området vid Grybybäcken öster om Eslöv erbjuder vandringsmöjligheter genom ett varierat betes- och åkerlandskap. Bäcken har genom Kävlingeåprojektet återfått sin naturliga bäckfåra och i det kringliggande området har våtmarker och artrikare gräsmarksvegetation anlagts. Grybybäcken ligger bara två kilometer från Eslövs station, alldeles intill skogsområdet Snärjet, men är svårtillgängligt idag. Med små medel kan det tillgängliggöras och bli en stor tillgång som tätortsnära rekreation.

Kävlingeån
Kävlingeån sträcker sig från Vombsjön till Öresund och är utpekat som riksintressse för friluftsliv. Ån rinner i anslutning till Harlösa, Flyinge, Gårdstånga och Getinge samt Örtofta och Väggarp och utgör en stor potential för tätortsnära rekreation och för regionalt friluftsliv.

Allemansrätten

Allemansrätten är en unik möjlighet för alla att röra sig fritt i naturen. Den ger rätten för alla människor att färdas över privat mark i naturen, att tillfälligt uppehålla sig där och till exempel plocka bär, svamp och vissa andra växter. Med rätten följer krav på hänsyn och varsamhet mot natur och djurliv, mot markägare och andra besökare. Mottot för allemansrätten är "Inte störa – inte förstöra".

Vid Örtofta, Väggarp och Toftaholm är ån tillgänglig längs cykelvägen på den gamla banvallen till Kävlinge. I Örtofta pågår ett Leaderprojekt för att tillgängliggöra ån vid byn, Örtoftapromenaden.

Utvecklingen av ett eventuellt biosfärområde i Vombsjösänkan kan innebära möjligheter att förbättra tillgängligheten till ån. Men kommunen behöver redan nu verka för samarbeten för att tillgängliggöra ån.

Rönne å

Rönne å sträcker sig från Ringsjön till Skälderviken och är ett utpekat riksintresse för friluftsliv, naturvård och kulturmiljövård. Åns markerade dalgång har varierande omgivningar, med rika ädellövsskogar, öppna betesmarker och kulturhistoriskt intressanta kvarnmiljöer. Lugnet och tystnaden gör att ån har stort värde för rekreation, både för närboende och mer långväga besökare. Här finns stor utvecklingspotential för friluftslivet. Eslöv och Höörs kommun samarbetar kring utvecklingen av vandringsleder kring Rönne ådalen.

Rönne å är en populär kanotled, speciellt sträckan från Stockamöllan och nedströms. Här paddlar varje år flera tusen kanotister. I Stockamöllan finns en kanotuthyrare.

Klippans kommun driver ett projekt för att återställa åns naturliga flöde och ge fiskarna vandringsmöjligheter. Projektet väntas medföra ett rikare och mer varierat fiskbestånd som gynnar både fritidsfisket och besöksnäringen längs hela Rönne å.

Rönneholms mosse

Rönneholms mosse är ett stort område där torvtäkt pågår idag. Täkttillståndet varar fram till och med år 2021, därefter ska området iordningställas för rekreation och friluftsliv. Området har en stor potential för friluftsliv och besöksnäringen, då det lämpar sig att återställa till ett större våtmarksområde som är intressant för fågellivet och med en fängslande kulturhistoria. Rönneholms mosse är en viktig del av riksintresse för kulturmiljövård Ageröd–Bosjökloster–Mölleriket (KM37). Området berörs av talrika stenåldersboplatser av säsongskaraktär som fortsätter vidare utmed Rönne ås dalgång. Riksintresse för friluftsliv Rönne å tangerar området.

Gyaskogen

Gyaskogen i Stehag är ett skogsområde som redan idag används flitigt för rekreation och har höga naturvärden. Kommunen har utvecklat tillgängligheten till Gyaskogen genom anlagda motionsspår och grillplats. För att säkra Gyaskogen som rekreationsområde ska gällande detaljplan som berör naturmarken upphävas. Idag ägs delar av Eslövs kommun och andra delar är privatägda. För den kommunala marken ska en naturvårdsanpassad skogsbruksplan upprättas. Det innebär att skogsbruket ska bidra till att bevara och skapa biologiska värden och visa vägen till ett långsiktigt och uthålligt skogsbruk.

Sjöholmen och Ringsjön

Vid Sjöholmen finns kommunens enda badplats i Västra Ringsjön. Från Stehag nås den genom cykelstigen Ringsjöstigen. Det vattenvårdande arbetet med utfiskningen av Ringsjön har inneburit stora förbättringar avseende badvattnets kvalitet. Platsen har potential att utvecklas och rustas upp för ökad användning.

Trollenäs med omgivningar

Redan idag används kultur- och naturmiljön längs Saxån invid Trollenäs slott för rekreation. Den flitigt använda Trollestigen leder idag mellan Gullarp och slottet. Området har stor potential

att utvecklas för längre vandringar i natur- och jordbrukslandskapet på befintliga mindre vägar och i dalgången. Området berörs av riksintresse för kulturmiljö Trollenäs (KM53) och erbjuder variationsrika upplevelser i jordbrukslandskapet, med slottsmiljön, Trollenäs kvarn, Västra Strös gamla kyrkby och den förhistoriska stensättningen Thulestenarna.

Banvallarna

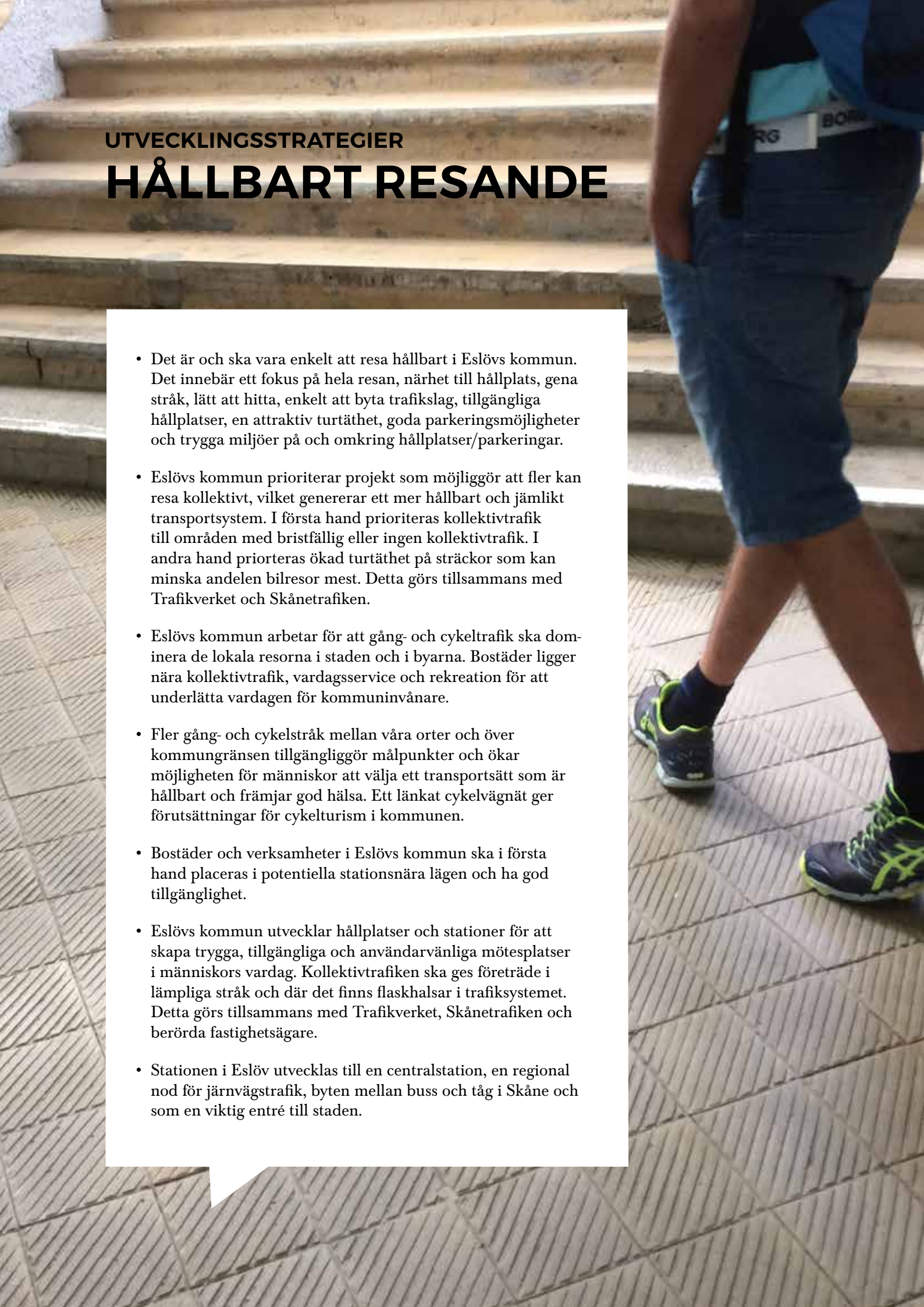
Från tiden när Eslöv var en betydande järnvägsknut finns idag spåren kvar i form av gamla banvallar i landskapet som leder mellan de gamla stationsorterna. På somliga sträckor är banvallarna intakta och på somliga sträckor har de införlivats i jordbruksmarken. Potentialen i att återanvända dessa sträckningar som cykel- och rekreationsstråk för boende och besöksnäringen är stor.

Banvallarna är unika genom sin sträckning genom jordbrukslandskapet och gena kopplingar som här och var korsar det ordinarie vägnätet. Utmaningar finns i fråga om flertalet markägare och platserna där banvallen införlivats i jordbrukmarken.

Särskilt intressant är banvallen mellan Eslöv och Löberöd som går via Skarhults slottslandskap, Hurva, Löberöd och vidare in i Hörby kommun. Järnvägen gick ursprungligen från Eslöv till Tomelilla via Bjärsjölagård.

Dialog med markägare

Områden som berörs av kommunens strävan att utveckla tätortsnära rekreation och områden för friluftslivet berör många privata markägare. I kommunens arbete är dialog, samarbete och hänsynstagande viktiga delar, liksom möjligheten att hitta de platser och projekt där små insatser gör stor nytta.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

HÅLLBART RESANDE

- Det är och ska vara enkelt att resa hållbart i Eslövs kommun. Det innebär ett fokus på hela resan, närhet till hållplats, gena stråk, lätt att hitta, enkelt att byta trafikslag, tillgängliga hållplatser, en attraktiv turtäthet, goda parkeringsmöjligheter och trygga miljöer på och omkring hållplatser/parkeringar.

- Eslövs kommun prioriterar projekt som möjliggör att fler kan resa kollektivt, vilket genererar ett mer hållbart och jämlikt transportsystem. I första hand prioriteras kollektivtrafik till områden med bristfällig eller ingen kollektivtrafik. I andra hand priorteras ökad turtäthet på sträckor som kan minska andelen bilresor mest. Detta görs tillsammans med Trafikverket och Skånetrafiken.

- Eslövs kommun arbetar för att gång- och cykeltrafik ska dominera de lokala resorna i staden och i byarna. Bostäder ligger nära kollektivtrafik, vardagsservice och rekreation för att underlätta vardagen för kommuninvånare.

- Fler gång- och cykelstråk mellan våra orter och över kommungränsen tillgängliggör målpunkter och ökar möjligheten för människor att välja ett transportsätt som är hållbart och främjar god hälsa. Ett länkat cykelvägnät ger förutsättningar för cykelturism i kommunen.

- Bostäder och verksamheter i Eslövs kommun ska i första hand placeras i potentiella stationsnära lägen och ha god tillgänglighet.

- Eslövs kommun utvecklar hållplatser och stationer för att skapa trygga, tillgängliga och användarvänliga mötesplatser i människors vardag. Kollektivtrafiken ska ges företräde i lämpliga stråk och där det finns flaskhalsar i trafiksystemet. Detta görs tillsammans med Trafikverket, Skånetrafiken och berörda fastighetsägare.

- Stationen i Eslöv utvecklas till en centralstation, en regional nod för järnvägstrafik, byten mellan buss och tåg i Skåne och som en viktig entré till staden.

Eslövs station, tunneln under spåren
Juli

Regional Transportinfrastrukturplan, RTI

Region Skåne har av staten fått ansvaret att samordna Trafikverkets, kommunernas och regionens intressen i en Regional Transportinfrastruktur, RTI. RTI:n är ett långsiktigt planeringsunderlag som styr statliga investeringar i regionens infrastruktur, som utbyggnad och underhåll av vägar, järnvägar och cykelvägar.

Regional Transportinfrastrukturplan för 2018-2029 fastställs under 2018.

Hållbar mobilitet är en förutsättning för ett gott liv i staden, byarna och landsbygden. Hållbar mobilitet innebär att alla kan ta sig på ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt under jämlika förhållande till och från arbete, skola, fritidsaktiviteter och för inköp.

Tillgängligheten för barn och äldre samt områden med sämre tillgång till kollektivtrafik är särskilt prioriterade.

För ökad folkhälsa, barnrättsperspektiv och klimatet

Transportsystemet är en förutsättning för fortsatt utveckling samtidigt som det är en av de största anledningarna till utsläpp av växthusgaser. Under lång tid har samhällsplaneringen skett med bilen som förutsättning. Det har inneburit ökat fossilbränsleberoende, sämre luft, mer buller och minskat framkomligheten för cyklister och gående.Tillsammans med teknikutveckling med fler timmar stillasittandes, är vårt ohållbara resande också anledning till en rad livsstilssjukdomar.

Det finns stor potential i arbetet med att möjliggöra för fler att resa hållbart. Det handlar om en helhetssyn på den fysiska miljön och dess utformning som kan göra våra orter grönare, tätare, tryggare och mer jämlika–livsmiljöer som främjar större rörelsefrihet och aktivare vardagsliv.

Vi fokuserar på att tillgängliggöra och utveckla stråk som uppmuntrar till en aktivare vardag. Vi utgår från gång- och cykelavstånd till kollektivtrafik och viktiga målpunkter i vardagen för barn och vuxna, kvinnor och män.

Kollektivtrafiken är en viktig förutsättning och grundläggande för var Eslövs kommun väljer att utveckla nya bostadsområden och byar. Tillsammans med gång- och cykelvägnätet är kollektivtrafiken viktig för att möjliggöra ett hållbart och jämlikare resande. I Eslövs kommun finns flera mycket goda kollektivtrafiklägen för tåg och regionbuss. Ökat antal invånare ökar möjligheten att utveckla kollektivtrafiken genom ökad beläggningsgrad. Bristfällig kollektivtrafik drabbar främst barn, ungdomar, äldre samt människor utan tillgång till bil. En förbättrad kollektivtrafik är även en satsning på ett mer jämlikt och rättvist samhälle då en försämrad kollektivtrafik drabbar kvinnor hårdare än män.

Stationsorterna Örtofta, Eslöv, Stehag och Marieholm möjliggör pendling till Lund, Malmö, Köpenhamn, Helsingborg, Hässleholm, Kristianstad. År 2015 pendlade runt 10 000 personer dagligen in och ut från kommunen. Eslöv har direkttåg till Kastrup och Köpenhamn samt direkttåg till Stockholm. I regionen pågår diskussioner kring nya kollektivtrafikförbindelser som kan påverka Eslövs kommun, exempelvis ny direktförbindelse med Köpenhamn, förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör samt Höghastighetsbanan.

Trafikstrategiskt arbete

Eslövs kommun arbetar aktivt för att utveckla ett hållbart transportsystem inom kommunen, men har idag ingen antagen trafikstrategi. Arbete pågår med att formera ett mer långsiktigt trafikstrategiskt arbete i samarbete mellan Miljö och Samhällsbyggnad och Kommunledningskontoret. Kommunen behöver ta fram en trafikstrategi för att samla målbilden om hur trafiksystemet ska utvecklas och vilka påverkansåtgärder som prioriteras för att uppnå ett ökat hållbart resande och attraktiva livsmiljöer.

För kollektivtrafikens utveckling finns idag ett etablerat samarbete mellan kommunen och Skånetrafiken. Ett strategiskt samarbete avseende framförallt region- och stadsbussarna pågår genom trepartssamverkan mellan Eslövs kommun, Skånetrafiken och operatören Transdev. Samarbetet syftar till att arbeta långsiktigt för utveckling av

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 210 riksintresse för kommunikationer samt sidan 211 om hälsa och säkerhet.

Befintliga och planerade cykelstråk →

Kartan visar befintliga cykestråk i hela kommunen. Den visar också de av planerade framtida cykelstråk som finns med i Regional Transportinfrastrukturplan, RTI.

Kartan visar också cykelstråk som Eslövs kommun planerar att genomföra eller planerar att få med i framtida RTI.

Kartan över Eslöv visar befintliga och planerade cykelstråk som Eslövs kommun planerar att genomföra. Cykelstrategi för Eslövs stad är klar under 2018.

linjer och turtäthet.

Under 2017 infördes parkeringsavgifter i centrala Eslöv med syfte att förbättra tillgängligheten och effektivisera utnyttjandet av parkeringsplatserna. Kommunen har sedan 2014 en parkeringspolicy som anger 6 parkeringsplatser och 20 cykelplatser per 1 000 m^2 BTA (BruttoTotalArea) och ned till 3 parkeringsplatser per 1 000 m^2 BTA inom de centrala delarna av Eslövs stad.

Flera strategiska dokument håller på att tas fram. Under år 2018 planeras en kollektivtrafikstrategi och en cykelstrategi ska tas fram. Cykelstrategin fokuserar på Eslövs stad och kopplas till de nationella och regionala cykelstrategierna med målet att andelen resor med cykel ska öka genom att prioritera heltäckande gång- och cykelvägnät. En grönplan och en landskapskaraktärsanalys tas också fram under året och har beröringspunkter med trafikstrategiska arbeten framöver.

Kommunen arbetar sedan flera år aktivt med mobility management. Detta arbete kan med fördel utvecklas då beteendepåverkan är en viktig del i arbetet med att möjliggöra så att fler reser hållbart.

Gång

För att öka andelen gående är ett finmaskigt och innehållsrikt nät med gångstråk en förutsättning. Barriärer behöver minskas och stråken utformas för att öka trivsel, trygghet och tillgänglighet. Bra gångstråk mellan hem och skola är viktiga och gångstråk mellan hem och busshållplats/stationslägen förbättrar möjligheten att åka kollektivt. Gångvänliga miljöer ger ökad trygghet i stads- och bymiljöer och förbättrar för alla, framförallt barn och äldre. En aktivare vardag där fler går främjar också folkhälsa. Tillgänglighetsanpassning för de gående är viktigt och gynnar alla grupper. I centrala delar av byarna och i Eslöv ska gående vara prioriterade och tillgängligheten god. I Eslöv finns en stor potential att utveckla vandringsleder för tätortsnära rekreation och för besöksnäringen. Kommunen verkar för att alla ska ha tillgång till tätortsnära rekreation och uppmuntrar åtgärder som möjliggör detta, exempelvis tillgängliggörande av jordbrukslandskapet.

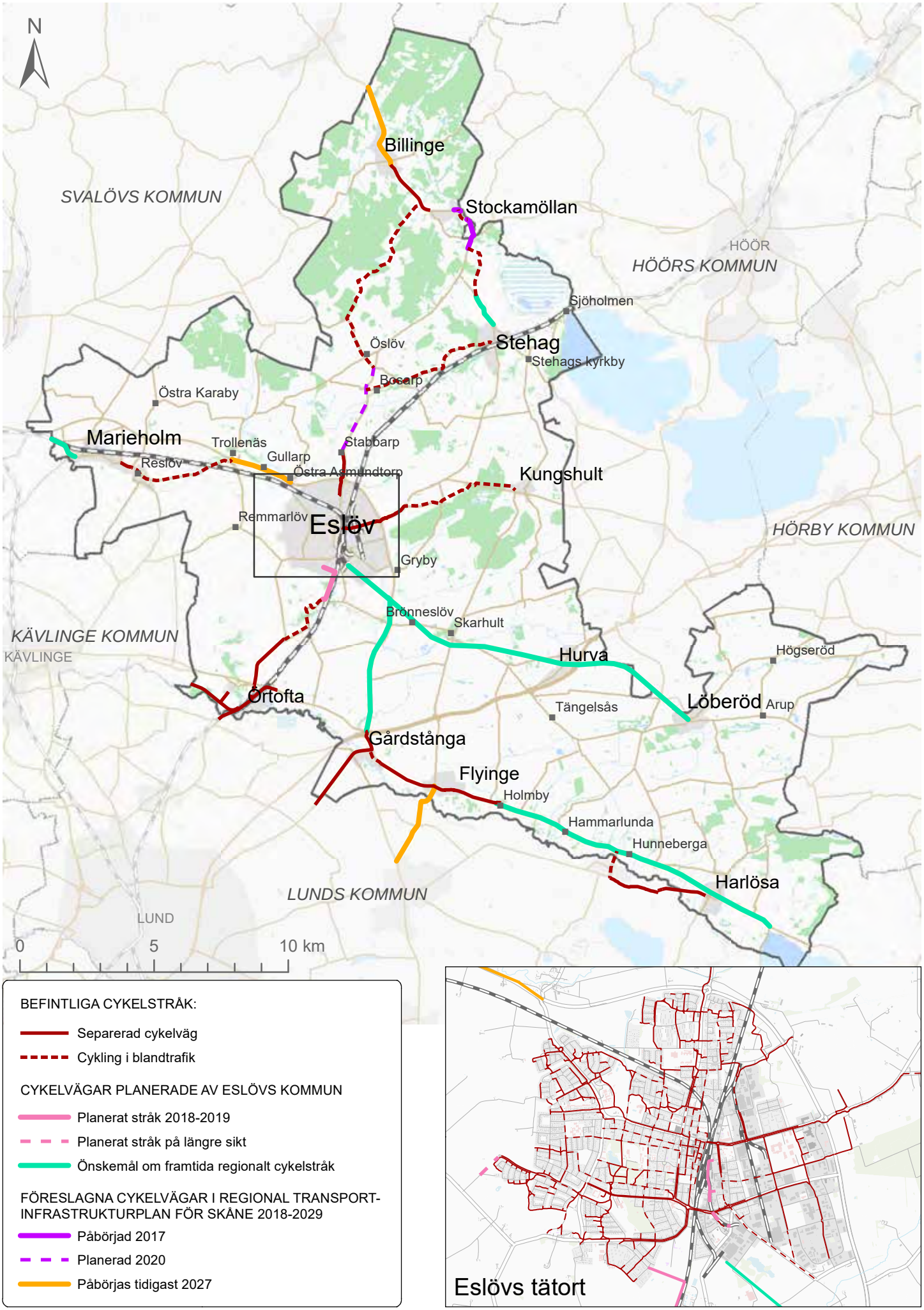
Cykel

Eslövs kommun arbetar för att öka andelen resor som sker med cykel och prioriterar cyklister och gående som trafikslag. Kommunen arbetar för sammanhängande, gena och trygga cykelnät som länkar ihop viktiga målpunkter i vardagen. Eslövs kommun prioriterar särskilt barns möjligheter att självständigt ta sig till skola och fritidsaktiviteter till fots eller med cykel. I Eslövs stad är det särskilt viktigt att arbeta för att få ett sammanhängande cykelnät så att det enkelt går att cykla till och genom de centrala delarna av staden.

För utbyggnad av cykelvägar inom kommunen prioriteras sträckor som tar cyklisterna in till Eslöv eller orter med hållplats. Cyklingsmöjligheter mellan orter är viktigt både för vardagspendling, utflykter och för besöksnäring. Mellan Löberöd och Eslöv via Hurva och Skarhult finns möjligheten att utveckla en gammal banvall till ett gent cykelstråk (läs mer på sidan 81).

För de regionala cykelvägar som planeras i RTI:n ansvarar Trafikverket och Region Skåne för planering och genomförande tillsammans med kommunen och berörda samfällighetsföreningar.

Det finns behov av ökad trafiksäkerhet längs genomfartsvägarna i samtliga byar, särskilt för gående och cyklister. Under 2018 har Trafikverket påbörjat en åtgärdsvalstudie, ÅVS, med fokus på oskyddade trafikanter för genomfartsleden, väg 13, i Billinge. Trafikverket, kommunen och

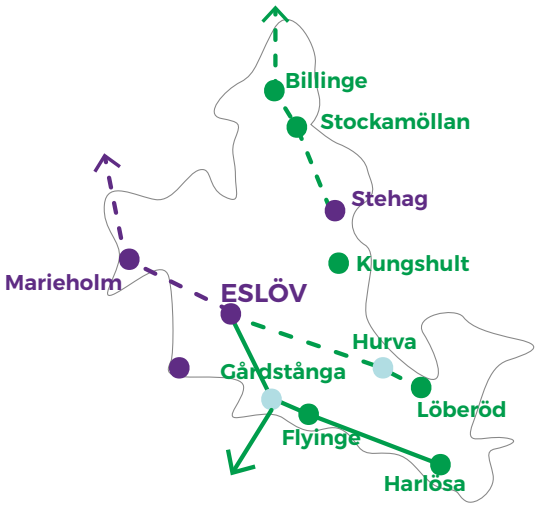

N
Billinge
SVALÖVS KOMMUN
Stockamöllan
HÖÖR
HÖÖRS KOMMUN
Sjöholmen
Öslöv
Stehag
Stehags kyrkby
Bosarp
Östra Karaby
Marieholm
Trollenäs
Stabbarp
Gullarp
Reslöv
Östra Asmundtorp
Kungshult
Remmarlöv
Eslöv
HÖRBY KOMMUN
Gryby
Brönneslöv
Skarhult
KÄVLINGE KOMMUN
KÄVLINGE
Hurva
Högseröd
Örtofta
Tängelsås
Löberöd
Arup
Gårdstånga
Flyinge
Holmby
Hammarlunda
Hunneberga
Harlösa
LUNDS KOMMUN
LUND
0
5
10 km
BEFINTLIGA CYKELSTRÅK:
Separerad cykelväg
Cykling i blandtrafik
CYKELVÄGAR PLANERADE AV ESLÖVS KOMMUN
Planerat stråk 2018-2019
Planerat stråk på längre sikt
Önskemål om framtida regionalt cykelstråk
FÖRESLAGNA CYKELVÄGAR I REGIONAL TRANSPORT-INFRASTRUKTURPLAN FÖR SKÅNE 2018-2029
Påbörjad 2017
Planerad 2020
Påbörjas tidigast 2027
Eslövs tätort

Kollektivtrafiksutveckling

Ny linje
Harlösa-Flyinge-Eslöv
Eslöv-Gårdstånga-Brunnshög

Förbättrad turtäthet regionbuss
Stehag-Stockamöllan-Billinge-Röstånga
Löberöd-Hurva-Eslöv

Förbättrad turtäthet tåg
Lund-Eslöv-Marieholm-Helsingborg

samfällighetsföreningen kommer att föra en dialog med Trafikverket avseende val av åtgärder. Läs mer om genomfartvägarna och intressekonflikten mellan oskyddade trafikanter och motortrafikens framkomlighet på sidan 87 "Funktionellt prioriterat vägnät."

Buss

Eslövs kommun verkar för en ny busslinje från Harlösa via Flyinge och Gårdstånga till Eslöv och en ny linje från Lund/Brunnshög via Gårdstånga och Getinge till Eslöv. Kommunen prioriterar också arbetet med att förbättra turtätheten på linjen Eslöv-Löberöd. För Billinge och Stockamöllan bör kommunen på sikt arbeta för en ökad turtäthet.

Stadsbusstrafiken används flitigt av Eslövsborna. Eslövs kommun verkar för att öka turtätheten för att utveckla användarvänligheten och tillgängligheten, bland annat kvällstid. En fortsatt utveckling av stadsbusstrafiken gynnar det hållbara resandet inom staden.

Stationer och pendlingsnoder

Stationer och hållplatser ska vara attraktiva och tillgängliga. Servicefunktioner vid dessa lägen ökar attraktiviteten och underlättar vardagslivet. Det ska vara enkelt och smidigt att byta trafikslag vid pendlingsnoderna, liksom att de lätt ska kunna nås med cykel. Det ska också finnas goda parkeringsmöjligheterna för cykel och bil. Platserna ska vara omsorgsfullt utformade med bekväma, väderskyddade och trygga platser att vänta på tåg eller buss.

Eslövs station och Stehags station möjliggör för byte mellan buss och tåg. För både Eslöv och Stehag gäller att stärka bytespunkten genom att verka för korta bytestider, attraktiv miljö både på platsen och området runtom samt utökad kvalitet på väderskydd/värmestuga. I Hurva finns möjlighet att byta mellan regionbuss och SkåneExpressen, något som behöver utökas ytterligare. På sikt kan detta även bli möjligt i Gårdstånga.

Tåg

Eslövs kommun har tågförbindelse till samtliga tillväxtdrivande städer i regionen (Malmö, Lund, Helsingborg, Hässleholm, Kristianstad och Köpenhamn). Från Eslöv nås flera arbetsmarknadsregioner på mindre än en timme. För utveckling kring stationslägen, se vidare under respektive stad/by. För tåglinjen Malmö-Lund-Eslöv-Marieholm-Helsingborg kommer kommunen att på sikt verka för en ökad turtäthet.

Stambanan är högt belastad och regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att innan år 2029 påbörja byggandet av en ny järnväg mellan Hässleholm och Lund. Eslövs kommun har tillsammans med Höörs, Lunds och Hässleholms kommuner skrivit en samverkansöverenskommelse med Trafikverket, Region Skåne och länsstyrelsen. Samverkansöverenskommelsen betonar vikten av dialog mellan parterna för att hitta framgångsfaktorer och en gemensam målbild. God samordning och gott samarbete är avgörande i arbetet med att ta fram en järnvägsplanen för ny järnväg mellan Hässleholm och Lund. Arbetet med järnvägsplanen påbörjas under 2018. Årtal för dess färdigställande preciseras i kommande Nationell plan för transportsystemet.

Trafikverket har föreslagit ett riksintresse för framtida järnväg. Det utpekade området är schematiskt och täcker in en stor del av Eslövs kommun. Eslövs kommun och Länsstyrelsen i Skåne anser att det utpekade område är alltför schematiskt och att sträckningen behöver förtydligas.

För Eslövs kommun är det väsentligt att det blir

Funktionellt prioriterat vägnät (FPV)

Flera vägar inom Eslövs kommun ingår i funktionellt prioriterat vägnät—vägar som är viktiga för nationell och regional tillgänglighet. Kommunala intressen som trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter i byarna och utbyggandsområden som skapar behov av fler utfarter och mer trafik, kan stå i konflikt med vikten av framkomlighet. Tidig dialog med Trafikverket är därför viktig vid planering som kan komma att påverka dessa vägar. Väg E22 samt väg 13, 17, 104, 108 och 113 inom Eslövs kommun är utpekade som FPV. En karta över vägarna finns på sidan 157.

en snabb utbyggnad och så lite negativ påverkan som möjligt för så få invånare som möjligt i Eslövs kommun. Lokaliseringen av järnvägen är därför av avgörande betydelse. Det är också av stor betydelse att framtida stationslägen i Lund och Hässleholm blir lättillgängliga för Eslövs kommuns invånare.

Bil

Bilen kommer fortsatt att vara ett viktig transportmedel framöver. Biltrafik ska i första hand styras till huvudvägnätet. I övrigt prioriteras framkomligheten för gående, cyklister och kollektivtrafik och hastigheten för bilar bör anpassas till det. Läs mer om framkomlighet i stycket om funktionellt prioriterat vägnät här ovan.

Godstransporter

Godstransporter är viktiga bland annat för att service ska fungera. Trafiksystemet för godstransporter ska utformas på ett så transporteffektivt sätt som möjligt. Verksamheter som är transportintensiva bör lokaliseras nära järnväg eller större vägar för att minska de negativa effekterna i stads- och bymiljöerna. Godstrafik och tung trafik genom byarna upplevs som ett problem och fortsatt dialog med Trafikverket behövs i denna fråga. Detta bör samordnas med andra planerade åtgärder i staden och byarna.

Den fysiska planeringen bör stödja möjligheterna för ökade godstransporter på järnväg för minskad miljöpåverkan. Detta kräver prioritering av ljudmiljön i de orter med genomgående järnväg.

Godstransporter kan förändras ytterligare framöver med anledning av ökad e-handel. Det kan betyda mer transporter till hemmen, till postombud eller andra mottagare. De olika alternativen kan generera olika typer av resor och trafikrörelser. Att ha en beredskap och föra in denna aspekt i kommande trafikstrategi är angeläget.

Transporter av avfall

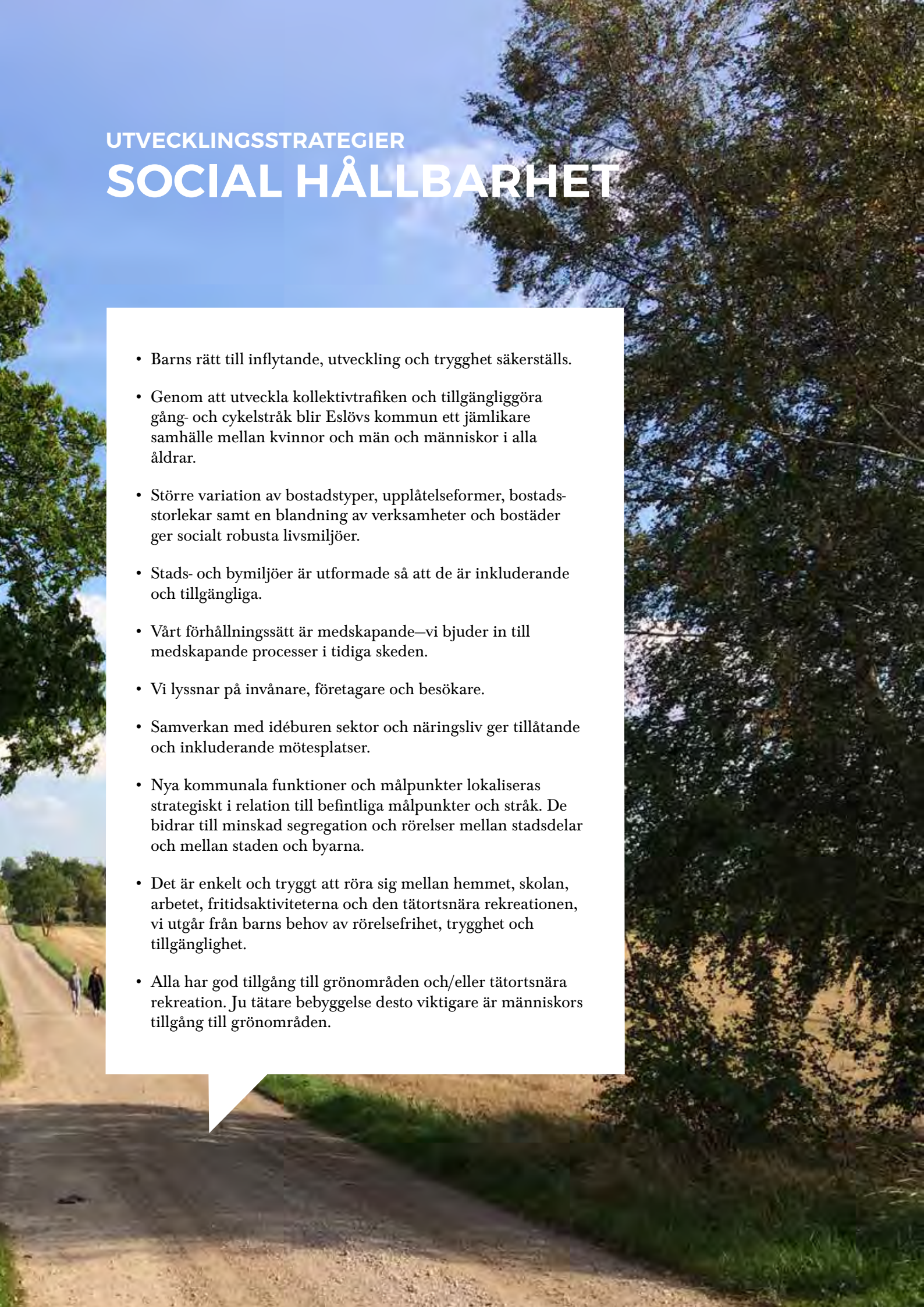
I Eslövs kommun finns hushållsnära källsortering och insamling via återvinningsstationer och återvinningscentraler. Renhållningsfordon är utrymmeskrävande men avfallshanteringen måste fungera för ett hållbart samhälle. Framkomlighet för renhållningsfordon behöver finnas i samtliga bostadsområden.

Eslövs flygplats

Eslövs flygplats ligger alldeles nordost om staden och väg 13. Här finns en asfalterad huvudbana och en tvärbana med gräs. Precis som järnvägen är flygplatsen fullt fungerande och av historiskt värde. Inom området finns äldre flyghangarer och flertalet byggnader som huserar föreningar och näringsdrivande verksamheter. Flygplatsen är hemmabas för cirka 50 flygplan och helikoptrar och det bedrivs skolflyg, privatflyg, bruksflyg med lätta flygplan och helikopterverksamhet. Antal flygrörelser uppgår till cirka 6 000 per år. Det arrangeras flera evenemang varje år på flygplatsen. En hundutställning arrangeras årligen med flera tusen besökare och flygdagar för allmänheten arrangeras återkommande.

År 2007 i samband med kommunens förvärv av flygplatsen från dåvarande Luftfartsverket, gjordes en riskbedömning av miljöföroreningar. Hantering av bekämpningsmedel har skett inom området, en kvarleva från tiden då åkrarna besprutades med flyg. En förnyad riskbedömning genomförs under 2018 som ska svara på saneringsbehov och lämplig markanvändning utifrån föroreningssynpunkt.

Ytorna inom flygplatsområdet är stora och kan med fördel fortsätta att användas för evenemang och andra ändamål förenliga med flygplatsens verksamhet. Det bör utredas hur flygplatsen ska drivas och utvecklas framöver och i samband med detta detaljplanelägga området.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

SOCIAL HÅLLBARHET

- Barns rätt till inflytande, utveckling och trygghet säkerställs.
- Genom att utveckla kollektivtrafiken och tillgängliggöra gång- och cykelstråk blir Eslövs kommun ett jämlikare samhälle mellan kvinnor och män och människor i alla åldrar.
- Större variation av bostadstyper, upplåtelseformer, bostadsstorlekar samt en blandning av verksamheter och bostäder ger socialt robusta livsmiljöer.
- Stads- och bymiljöer är utformade så att de är inkluderande och tillgängliga.
- Vårt förhållningssätt är medskapande—vi bjuder in till medskapande processer i tidiga skeden.
- Vi lyssnar på invånare, företagare och besökare.
- Samverkan med idéburen sektor och näringsliv ger tillåtande och inkluderande mötesplatser.
- Nya kommunala funktioner och målpunkter lokaliseras strategiskt i relation till befintliga målpunkter och stråk. De bidrar till minskad segregation och rörelser mellan stadsdelar och mellan staden och byarna.
- Det är enkelt och tryggt att röra sig mellan hemmet, skolan, arbetet, fritidsaktiviteterna och den tätortsnära rekreationen, vi utgår från barns behov av rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet.
- Alla har god tillgång till grönområden och/eller tätortsnära rekreation. Ju tätare bebyggelse desto viktigare är människors tillgång till grönområden.

På väg till ridskolan, Eslöv
September

Ett socialt hållbart Eslöv är en kommun där barn, unga, vuxna och äldre trivs, utvecklas och mår bra. I Eslöv ska människor ha möjlighet att vara med och forma sin vardag och bidra till platsens ständiga utveckling. Staden och byarna ska vara trygga livsmiljöer där människor kan röra sig fritt, uppnå en god hälsa på lika villkor och där tillgången till service är god och jämlik.

För att nå ett socialt hållbart Eslöv finns många perspektiv som måste prägla en god samhällsplanering. Den fysiska miljön påverkar våra levnadsvanor, hur vi förhåller oss till andra i vår omgivning och hur vi mår.

Kommunens utgångpunkt är goda kunskaper om hälsoläget och en medvetenhet om att hälsa till stor del avgörs av strukturella faktorer och samhälleliga förutsättningar som arbete, bostad, skola och fritid.

Ett aktivt likabehandlingsarbete handlar om att ta hänsyn till människors förutsättningar oavsett ålder, kön, etnicitet, religion, funktionsförmåga, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Fysisk planering i Eslövs kommun ska bidra till ökad mångfald och tillgänglighet för alla. Åtgärder i den fysiska miljön på såväl strategisk som operativ nivå kommer särskilt att analyseras ur ett barnrättsperspektiv.

Barnrättsperspektiv

Sveriges kommuner är sedan 1990 bundna att följa bestämmelserna i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Enligt barnkonventionen ska barnets bästa komma i främsta rummet i alla fysiska åtgärder som rör ett enskilt barn eller barn som grupp, direkt eller indirekt. Barnets bästa utreds bäst genom att väga samman vetenskap och beprövad erfarenhet med att låta barn själva komma till tals. I förändringar som gäller barn ska de få komma till tals, barns åsikter ska ha betydelse och återkoppling till barnen ska ske. Åtgärder ska bidra till att främja barnets rätt till liv och utveckling och inget barn får diskrimineras. Genom att binda samman vardagens platser—boende, förskola, skola och fritid kan stadsmiljön utvecklas för att främja barns utveckling, rörelsefrihet och trygghet.

Mångfalds- och jämställdhetsperspektiv

Invånares delaktighet i processer som rör fysisk planering kan se olika ut beroende av tidigare vana av delaktighet, kunskap om möjlighet till delaktighet men också huruvida kommunikationskanaler når fram. Oavsett bakgrund och erfarenheter rörande funktionalitet, religion, etnicitet, könsidentitet, könsuttryck, ålder och sexuell läggning, ska alla ges samma möjlighet till att kunna påverka och ge synpunkter på beslut. Eslövs kommun har som mål att ta ovanstående i beaktande för att säkerställa allas möjlighet till delaktighet.

I Eslövs kommun ska alla vara välkomna att skapa kultur och ta del av kulturupplevelser. Det är viktigt att kulturverksamheten kan uppmärksamma och tillmötesgå olika intressen och behov.

Med jämställdhet menar vi kvinnors och mäns lika skyldigheter, rättigheter och möjligheter inom livets väsentliga områden vilket innebär en jämn fördelning av makt och inflytande, samma möjligheter till ekonomiskt oberoende, lika villkor och förutsättningar ifråga om arbete och företagande, lika tillgång till utbildning samt att utöva och utveckla personliga intressen och talanger, samma möjligheter att delta i samhälleliga och fackliga uppgifter, ett delat ansvar för hem och barn, frihet från könsrelaterat våld.

Den fysiska miljön påverkar män och kvinnor, flickor och pojkar olika. I Eslövs kommun ska

den fysiska planeringen baseras på kunskap om och hänsyn till mäns och kvinnors, flickors och pojkars behov. Den fysiska planeringen ska på så sätt lägga grunden till bebyggelsestrukturer och kommunikationer som bidrar till möjligheterna att leva på jämställda villkor.

HUR SKAPAR VI ETT SOCIALT HÅLLBART ESLÖV?

De prioriterade områdena i *Program för socialt hållbar utveckling*, 2015–2019, är sysselsättning, offentliga miljöer och psykisk hälsa och grundar sig i kommunens folkhälsorapport.

Arbetet är organiserat under kommunstyrelsen och samordnas i Rådet för hälsa och trygghet genom förvaltningsövergripande samverkan. Kommunens insatser följs årligen upp i ett välfärdsbokslut.

Kopplingarna mellan fysisk planering och social hållbarhet kan ytterligare förstärkas och därför pekar översiktsplanen ut detta som en av de viktigaste utvecklingsstrategierna. Den fysiska planeringen kan påverka social hållbarhet genom bland annat:

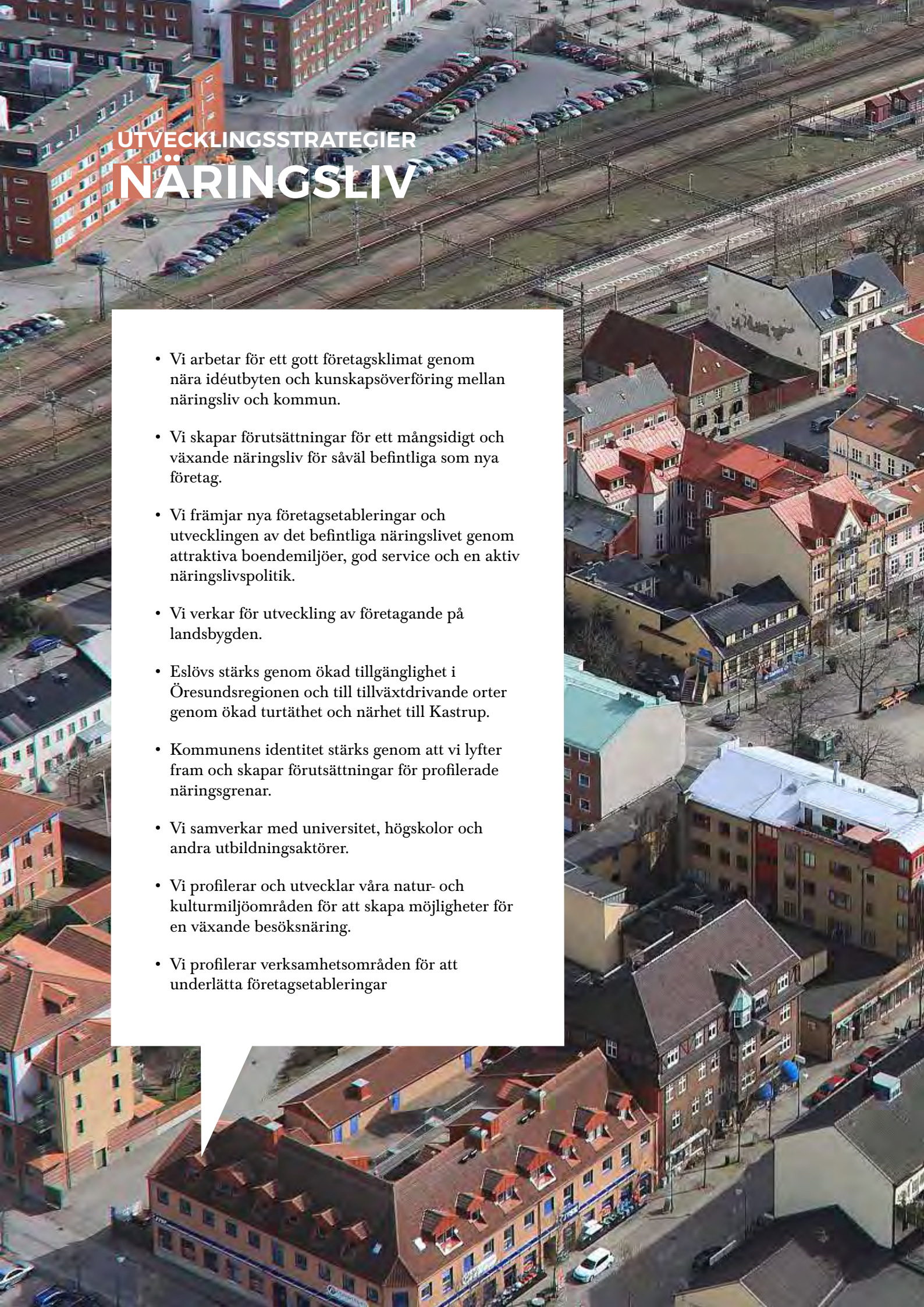
- Tillvaratagande av människors erfarenheter och kunskaper
- Lokaliseringsprinciper för förskola, skola, fritidshem, vård- och omsorgsboende med tillräckligt stora och kvalitativa utemiljöer
- Strategier för att tillgodose de allmänna intressena—exempelvis tillräcklig friyta för lek och utevistelse, service, parker och grönområden, goda färdvägar med gång-, cykel- och kollektivtrafik.
- Blandade upplåtelseformer på bostäder
- Blandade bostadstyper
- Ett väl utbyggt och sammankopplat gång- och cykelvägnät
- En väl utvecklad och tillgänglig kollektivtrafik
- En tillgänglig och attraktiv grönstruktur
- Mötesplatser av olika storlek, form och målgrupp
- Mötesplatser för kultur
- Minskad barriäreffekt mellan olika områden, exempelvis genom förtätning och/eller tillförande av funktioner

Eslövs kommun ska verka för att skapa så rättvisa och inkluderande miljöer som möjligt. Invånare i Eslövs kommun ska oavsett ålder eller var man bor ges stora möjligheter till delaktighet i samhällsutvecklingen. Detta ställer krav på kommunen att utveckla metoder och öppna upp för medskapande dialog på ett tidigt stadium. Eslövs kommun ska fortsätta att utveckla metoder och rutiner för hur barnrättsarbete och social hållbarhet kan stärkas i den fysiska planeringen. Områdesspecifika satsningar ska göras utifrån prioriteringar baserade på kunskap om människors levnadsvillkor i olika kommundelar. Att skapa ett socialt hållbart Eslöv handlar om att satsa tidigt och förebyggande där behoven är störst.

Överenskommelse idéburen sektor

Eslövs kommun arbetar med formella överenskommelser med idéburen sektor för att öka delaktigheten, stärka den lokala demokratin och minska utanförskapet. Idéburen sektor utgör en viktig del av arbetet för socialt hållbar utveckling. Genom kunskap, erfarenhet och engagemang på gräsrotsnivå kompletterar idéburen sektor kommuners och myndigheters verksamheter, och utgör en betydelsefull del av demokratin.

Samverkan med idéburen sektor idag bygger till stor del på föreningsbidrag till medlemsorganisationer och/eller tidbegränsade samverkansinsatser i projektform.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

NÄRINGSLIV

- Vi arbetar för ett gott företagsklimat genom nära idéutbyten och kunskapsöverföring mellan näringsliv och kommun.
- Vi skapar förutsättningar för ett mångsidigt och växande näringsliv för såväl befintliga som nya företag.
- Vi främjar nya företagsetableringar och utvecklingen av det befintliga näringslivet genom attraktiva boendemiljöer, god service och en aktiv näringslivspolitik.
- Vi verkar för utveckling av företagande på landsbygden.
- Eslövs stärks genom ökad tillgänglighet i Öresundsregionen och till tillväxtdrivande orter genom ökad turtäthet och närhet till Kastrup.
- Kommunens identitet stärks genom att vi lyfter fram och skapar förutsättningar för profilerade näringsgrenar.
- Vi samverkar med universitet, högskolor och andra utbildningsaktörer.
- Vi profilerar och utvecklar våra natur- och kulturmiljöområden för att skapa möjligheter för en växande besöksnäring.
- Vi profilerar verksamhetsområden för att underlätta företagsetableringar

Näringslivets betydelse

Näringslivets utveckling är en avgörande drivkraft för en hållbar samhällsutveckling och tillväxt i Eslövs kommun. Genom att bidra till skatteintäkter, sysselsättning men också innovation och integration har näringslivet en mångsidig och avgörande roll för kommunens utveckling. Ett bra företagsklimat, som gör det enkelt att starta, driva och utveckla företag, skapar förutsättningar för en konkurrenskraftig och attraktiv kommun.

De största privata näringsgrenarna i Eslövs kommun utgörs av tillverkningsindustri och handel. Tillverkningsindustrin svarar för cirka 20 procent av den totala sysselsättningen och har en stark koppling till livsmedelssektorn och andra gröna näringar.

En av de absolut viktigaste faktorerna för utveckling av välfärden är att befolkningen är i arbete. Sysselsättningsgraden i Eslövs kommun uppgick till 78 procent år 2015, vilket är den samma som i riket men fem procentenheter högre än i Skåne som helhet.

Starka näringar

Näringslivets strukturomvandling påverkar även Eslövs kommun. Sedan millennieskiftet har antalet anställda inom industrin minskat med närmare 30 procent i kommunen. Samtidigt finns det tecken som pekar på att en positiv utveckling av näringsgrenen i Eslöv i form av antalet anställda har ökat under de senaste fyra åren. Detta kan eventuellt förklaras av en så kallad återindustrialisering. Några av Eslövs största privata arbetsgivare, till exempel Orkla Foods och Nordic Sugar, är verksamma inom livsmedelssektorn. Branschens betydelse för Eslövs kommun stärks ytterligare av det stora antal lantbrukare och företag med försäljning och service av entreprenad- och lantbruksmaskiner. Det samtida intresset för en hälsosam och aktiv livsstil kombinerat med efterfrågan på närproducerade livsmedel kan i framtiden bidra till en fortsatt stark utveckling av livsmedelssektorn i Eslövs kommun.

Det är viktigt att värna om jordbruksmarken i Eslövs kommun, såväl utifrån ett globalt som lokalt försörjningsperspektiv men även för att stärka livsmedelsnäringen i kommunen.

Tillväxtbranscher

Strukturomvandlingens påverkan på näringslivet i kommunen märks på ökningen av antalet sysselsatta inom tjänstesektorn och byggbranschen. Andelen sysselsatta inom byggbranschen är högre i Eslövs kommun än i såväl Skåne som i Sverige som helhet.

Besöksnäringen beskrivs som en av Sveriges nya basnäringar och de kommande åren förväntas såväl antalet besökare och sysselsatta som företag att öka markant inom näringen. I Eslövs kommun finns det en stor potential för besöksnäringen att växa, med intressanta och varierande natur- och kulturmiljöer och närhet till storstadsregionerna och god infrastruktur. Det handlar om att synliggöra och utveckla besöksupplevelser, verka för nyetableringar och utveckling av befintliga företag inom näringen. En allt större del av vår disponibla inkomst läggs på upplevelser. Tillsammans med andra trender kopplat till mat, hälsa och livsstil finns det goda förutsättningar till stark framtidspotential för besöksnäringen i kommunen.

Handelns utmaningar

Eslövs kommun, likt många andra svenska kommuner, står inför en utmaning gällande centrumhandeln i relation till såväl externhandel och internethandel som förändrade konsumentbeteenden. Under 2015 omsatte handeln i Eslövs kommun mer än 1,2 miljarder kronor, vilket är en ökning med 15 procent sedan 2010 och

cirka 3 procentenheter högre än i Skåne och riket.

Mångsidigt näringsliv

Ett mångsidigt näringsliv tillsammans med tydligt profilerade näringsgrenar stärker konkurrenskraften och minskar den kommunala sårbarheten. I skärningarna mellan branscherna skapas det förutsättningar för innovation och kunskapsöverförning samtidigt som näringsgrenarna kompletterar varandra.

Mixen av små och stora företag ger en motståndskraftig näringslivsstruktur i en föränderlig omvärld. Den fysiska planeringen behöver ta hänsyn till näringslivsstrukturens behov och utvecklingspotential genom att exempelvis möjliggöra för små och medelstora företag att växa med närhet till kollektivtrafik och service. Det är även viktigt att den fysiska planeringen tar hänsyn till personal- och verksamhetsintensiva företag som är lokaliserade inom de mer centrala delarna av Eslöv.

I framtida planering bör emellertid nya och ytkrävande verksamheter etableras i stadens och byarnas utkanter med närhet till kollektivtrafik för att stärka hållbart resande men också för att öka attraktiviteten för verksamheten.

Hållbara strategiska lägen

Eslövs kommuns geografiska läge och goda kommunikationer innebär en god tillgång till stora arbetsmarknadsregioner. Med god tillgång till tåg- och vägnät nås exempelvis ESS och MAX IV inom 15 minuter, Köpenhamns flygplats Kastrup inom 45 minuter och fler än hälften av alla företag i Skandinavien inom tre timmar. Det strategiska läget möjliggör en hög in- och utpendling. Sedan år 2000 har inpendlingen till Eslövs kommun ökat med närmare 25 procent samtidigt som utpendlingen har ökat med 50 procent. Totalt pendlade 4 400 personer in till kommunen 2015 jämfört med cirka 8 500 som pendlade ut.

Etableringarna av ESS och MAX IV kommer att få stor betydelse för hela regionen och det är viktigt att Eslövs kommun drar fördelar av färdigställandet tillsammans med andra aktörer för att stärka kommunens roll i regionen.

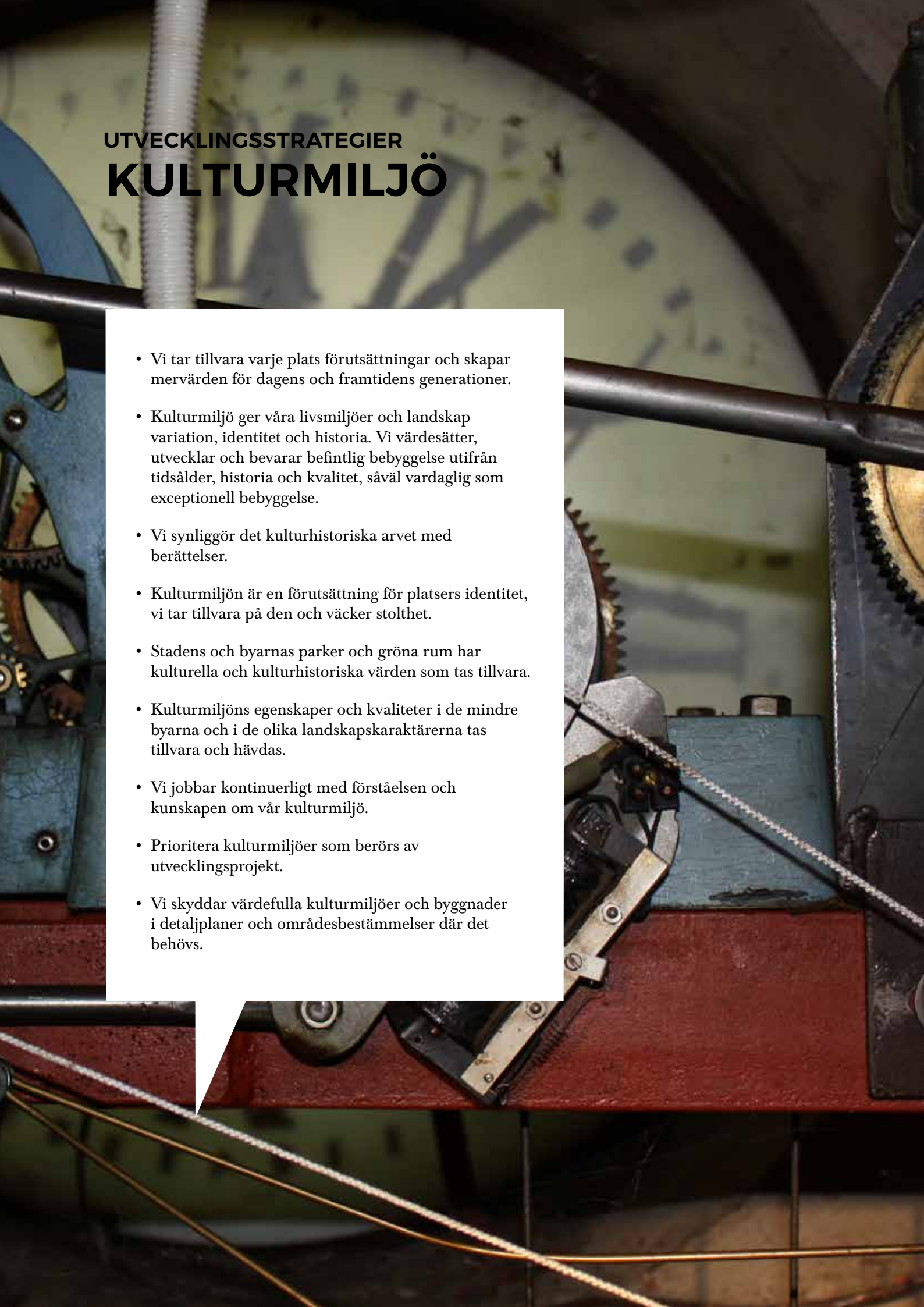
Kompetens

En välutbildad befolkning är en viktig faktor för att hålla ner arbetslösheten och öka konkurrenskraften. Tillgången till kvalificerad arbetskraft är också en avgörande faktor i samband med företagsetableringar och lokaliseringsbeslut. Näringslivet i Eslövs kommun har tillgång till en stor arbetsmarknadsregion.

Generellt har Eslövs kommuns befolkning mellan 20 och 64 år en lägre utbildningsnivå jämfört med Skåne och riket. Andelen med minst treårig eftergymnasial utbildning uppgick till 17,4 procent jämfört med Skånes 23 procent och rikets 22 procent.

Jordbruksmarken och jordbruksnäringen är viktiga resurser för Eslövs kommun och bör stärkas ytterligare. Profilen med både en stor andel jordbruksmark, en stor jordbruksnäring och en livsmedelsindustri av rang i kommunen stärker möjligheterna att vidareutveckla detta.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 211 avseende Hälsa och säkerhet.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

KULTURMILJÖ

- Vi tar tillvara varje plats förutsättningar och skapar mervärden för dagens och framtidens generationer.
- Kulturmiljö ger våra livsmiljöer och landskap variation, identitet och historia. Vi värdesätter, utvecklar och bevarar befintlig bebyggelse utifrån tidsålder, historia och kvalitet, såväl vardaglig som exceptionell bebyggelse.
- Vi synliggör det kulturhistoriska arvet med berättelser.
- Kulturmiljön är en förutsättning för platsers identitet, vi tar tillvara på den och väcker stolthet.
- Stadens och byarnas parker och gröna rum har kulturella och kulturhistoriska värden som tas tillvara.
- Kulturmiljöns egenskaper och kvaliteter i de mindre byarna och i de olika landskapskaraktärerna tas tillvara och hävdas.
- Vi jobbar kontinuerligt med förståelsen och kunskapen om vår kulturmiljö.
- Prioritera kulturmiljöer som berörs av utvecklingsprojekt.
- Vi skyddar värdefulla kulturmiljöer och byggnader i detaljplaner och områdesbestämmelser där det behövs.

Stockamöllan
Urverket på gamla bruksbyggnaden
April

LÄS MER
Flera av våra kulturmiljöer är utpekade som riksintresse för kulturmiljövård. Läs om dem och om arkeologin i kommunen i del 2.

Kulturmiljön ger historiska perspektiv på samhällsutvecklingen och är en viktig resurs för stads- och bebyggelseutveckling, rekreation, friluftsliv och besöksnäring. När vi bygger nytt är det allas vårt ansvar att ta tillvara och bygga vidare på kulturmiljön. Den är en resurs som ska föras vidare till kommande generationer.

Eslövs kommun är rik på varierande och upplevelsemässigt tillgängliga kulturmiljöer. Här finns Eslövs lilla kompakta stenstad, bymiljöer, stationssamhällen, medeltida slott och 1800-talsslott, kvarnmiljöer och pärlor från alla olika tider.

Det finns många kulturhistoriska spår i vårt landskap, med potential att tillföra kvaliteter i utvecklingen av vår kommun. Genom att exempelvis bevara banvallarna och utveckla dem till gång-, cykel- eller ridstråk mellan orter och som rekreationstråk i landskapet, tas kulturmiljö tillvara och de kulturhistoriska spåren längs med järnvägarna synliggörs.

Märgelgravar och äldre gårdstomter ligger inbäddade i landskapet. Genom att bevara dessa som gröna lungor i ny bebyggelse, skapas en läsbarhet av och tidsdjup i det historiska landskapet.

De flesta av de miljöer vi lever våra liv i är kulturmiljöer, de är en del av vardagen och ger variation och igenkänning. Kulturhistoriska miljöer och enskilda objekt berikar vår vardag och ger ett historiskt djup i vårt samhälle som i sin tur bidrar till ökad förståelse för vår historia och hur den påverkat vårt samhälle fram till idag.

Det finns många berättelser knutna till våra kulturhistoriska miljöer och byggnader som bör synliggöras på olika sätt för att öka kunskapen och förståelsen för Eslövs kommuns mångskiftande kulturmiljö. Till dessa hör historier, som den om Hurva Gästis och Harlösa station som byggdes för att den sista tsarfamiljen skulle besöka Hjularöd slott samt att Lagerhuset i Eslöv är ett av de tio lagerhus som byggdes under krisåren efter första världskrigets svältår.

Kulturlandskapet

Eslövs kommun karaktäriseras av ett odlingslandskap som möter Kävlingeåns dalgång i söder och skogsbygden i norr. Marken har brukats under lång tid tillbaka och påverkat landskapet och de människor som bott och verkat inom Eslövs kommun fram till idag.

Eslövs kommun är den mest slottstäta kommunen i Sverige och kan på goda grunder beskrivas som ett slottslandskap. Slottsmiljöerna representerar olika tidsepoker och intar en särskild plats i vårt redan varierade kulturlandskap. Varje slottsmiljö har sin historia. Godsen har präglat vår landsbygd, som stora och starka markägare där kompletta samhällen ofta knutits till godsverksamheten. Det öppna landskapet ger möjlighet till flera utblickar och landmärken syns på långt håll. Slottsmiljöerna, kyrkorna och industrimiljöerna både i samhällena och på landsbygden är viktiga kulturhistoriska objekt i landskapet.

Jordbruket har haft stor betydelse för godsens och landskapets utveckling. Jordbruket har industrialiserats och många livsmedelsindustrier som vuxit fram de senaste 100—150 åren är sprungna ur jordbruksproduktion. Exempel på detta är Örtofta sockerbruk, Orkla Food (f.d. Felix), Kavli, Korvfabriken i Marieholm, brännerier, möllor med flera.

Definition kulturmiljö

Begreppet kulturmiljö avser hela den av människor påverkade miljön, som i varierande grad präglats av olika mänskliga verksamheter och aktiviteter. En kulturmiljö kan preciseras och avgränsas till att omfatta en enskild anläggning, ett landskapsavsnitt, en bygd eller en region. Det kan röra sig om intensivt utnyttjade stads- eller industriområden såväl som extensivt påverkade jordbrukslandskap. Kulturmiljön omfattar också immateriella företeelser som ortnamn eller sägner som är knutna till en plats eller ett område.

Kulturmiljö + natur

Våra kulturmiljöer är tätt sammankopplade med våra värdefulla naturmiljöer.

På 1850-talet beslutade staten att dra en järnväg från Malmö till Stockholm och en station behövdes i höjd med Västra Sallerup och Eslövs by. Det blev en viktig logistikpunkt för de människor som bodde och verkade i området. Snabbt växte järnvägsorten fram av de drivande människor som bodde och verkade i stationens närområde. 1911 erhöll Eslöv sina stadsrättigheter. Under 1900-talet fortsatte utbyggnaden av järnvägen och andra orter som till exempel Billinge, Harlösa, Hurva, Löberöd, Flyinge, Örtofta, Stehag och Marieholm växte och fick ökad betydelse.

Vattendragen är och har varit livsnerven för många av våra kulturhistoriskt intressanta platser. Tidiga bosättningar, slott och samhällen har vuxit fram längs med Kävlingeån, Saxån, Bråån och Rönne å. Genom att tillgängliggöra våra vattendrag och sjöar, synliggörs många av kommunens historiska platser och vackra kulturmiljöer. Vårt landskap har varit betydligt rikare på vattendrag än dagens utdikade odlingslandskap. Att öppna upp och återskapa historiska vattenförekomster och deras sträckningar tydliggör en förståelse för landskapet och hur det en gång kan ha sett ut. Det ger plats för en större variation av inhemsk flora att återvända.

Det finns ett tidsdjup i den kulturmiljö som gör sig synlig i vårt landskap och våra samhällen. Små bryggerier uppstår, kulturhistoriskt intressanta byggnader renoveras, verksamheter öppnas och gör landsbygden och staden levande. Det entreprenörskap som kännetecknar Eslöv ska fortsätta att levandegöra och utveckla vår kulturmiljö. Genom att klustra nya verksamheter till vår kulturhistoriska miljö och byggnader säkerställer vi dess fortbestånd.

Eslövs kommun ska arbeta kontinuerligt med kulturmiljön och öka kunskapen och förståelsen för de värden som finns och hur vi på bästa sätt kan säkerställa och stärka dessa.

Kulturmiljön i Eslöv —staden, järnvägen och utvecklingen

Tidsskikten i framväxten av Eslövs stationssamhället går till stor del att avläsa i tydliga årsringar utifrån järnvägen. Här syns arkitektur- och stadsplansideal, liksom förändringen från stationssamhälle uppvuxet vid järnvägen till storkommun där privatbilismen varit en förutsättning för den spatiösa utbyggnaden av småhus. Spår av gamla stads- och ägogränser finns att hitta i äldre gatusträckningar, fastighetsgränser och trädplanteringar liksom spår av äldre industribebyggelse finns såväl på den västra som på den östra sidan.

De gränser som finns utpekade för riksintresset ligger idag i årsringen för 1950-talets utbyggnad av staden. Efter det har utvecklingen inte stått still och idag står Eslöv inför en ny järnvägstid, med en återinvigd station i Marieholm och statliga planer för kapacitetshöjning på stambanan.

Årsringarna

Runt den nyanlagda järnvägsstationen (1858) uppstod en ny stad på 50 år. Eslöv har alla spår av den typiska svenska stationstaden: en stadsplan som med järnvägen som vattendelare lokaliserade en boende- och handelstät framsida och en verksamhetsintensiv baksida.

Den första utbyggnaden av Eslövs stad skedde oreglerat, men i stora delar efter rutnätsplanen som var den statliga idealstadsplan för järnvägs-

Föjers arkiv
Fotot visar Stora torg i Eslöv. Det kommer från fotosamlingen Föjers arkiv som är en guldgruva av bilder på människor och miljöer från Eslöv förr. Arkivet finns tillgängligt via kommunens hemsida.

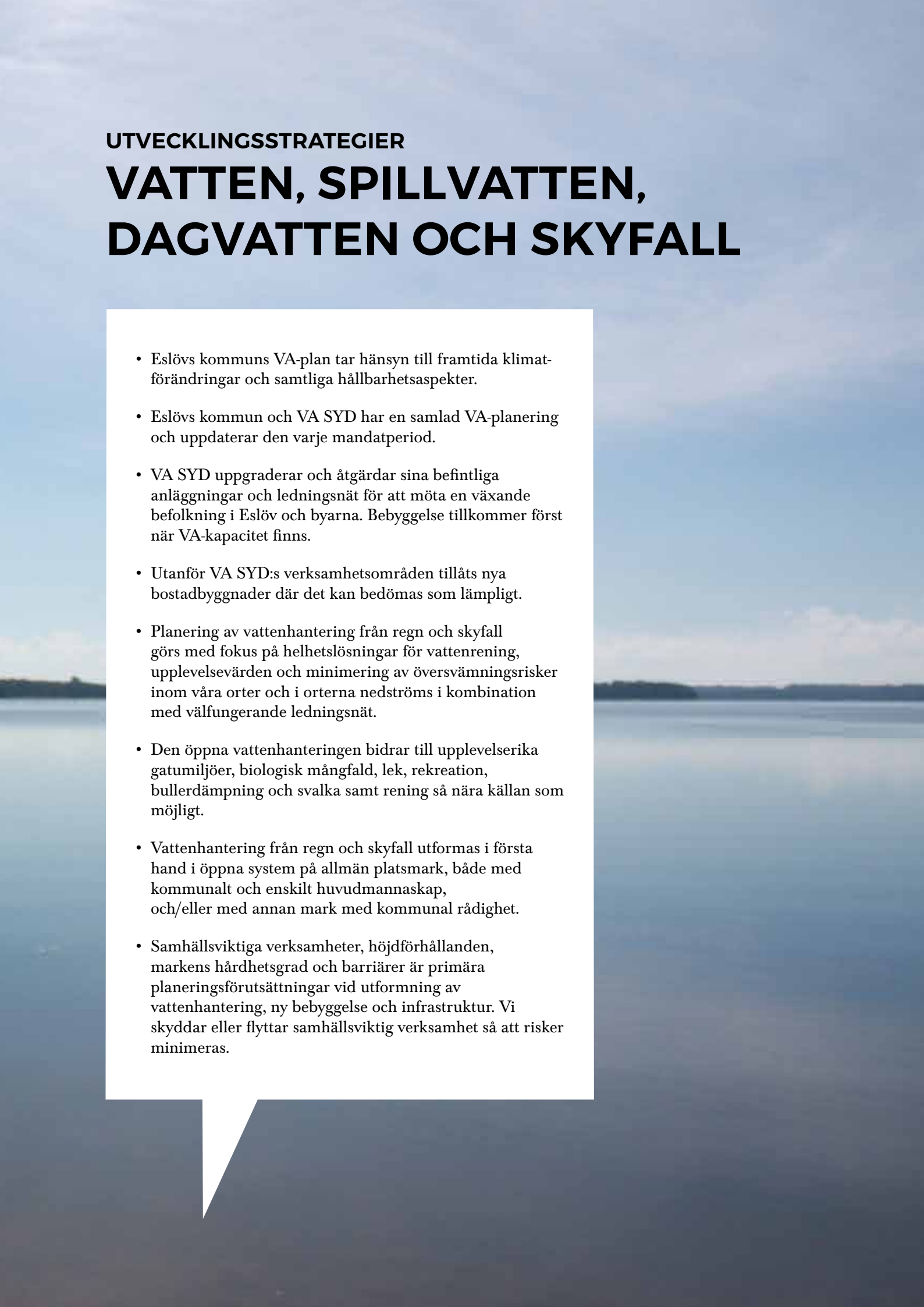

samhällen. Bebyggelsen efter1875, året då Eslöv blev köping, kom att styras efter 1876 års byggnadsstadga. Spåren av ambitionerna att skapa en stenstad är tydligt i kvarteren närmast stationen. I Eslöv finns ett rikt bestånd av det tidiga 1900-talets rika tegelarkitektur, byggnader som också speglar uppkomsten av det moderna samhället; skolor, frikyrkor, järnvägsstation, bankhus m.m.

Trädgårdsstadsidealet kom att prägla Eslöv från 1910-talet genom stadens första stadsplan, ritad av Erik Bülow Hübe år 1913. Idealet är typiskt för tidens skånska stations- och industriorter. Spår av trädgårdsstadsidealet är den påkostade villabebyggelsen i Trollsjöområdet.

Nästa utbyggnadsfas inleddes på 1950-talet. Eslövs industrier upplevde ett uppsving och inflyttningen från omgivande landsbygd var stor då jordbruket genomgick en strukturomvandling med omvälvande industrialisering och mekanisering. Järnvägarna började läggas ner till förmån för privatbilismen och spåren av detta syns i de nedlagda banvallarna som finns kvar ute i landskapet och inne i Eslöv och de gamla stationsbyarna. Ett annat spår är de många bostadshusområdena från 1950-talet med breda gator med plats för bilarna. Byggandet av bostadshus, särskilt småhus, var omfattande under dessa rekordår. Det uppfördes också offentliga byggnader, bland annat Medborgarhuset som är en av Sveriges arkitektoniska pärlor.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 210 avseende riksintresse för kulturmiljö Eslöv, M182, och riksintresse för kulturmiljövård Ellinge—Västra sallerup, M63.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

VATTEN, SPILLVATTEN, DAGVATTEN OCH SKYFALL

- Eslövs kommuns VA-plan tar hänsyn till framtida klimatförändringar och samtliga hållbarhetsaspekter.
- Eslövs kommun och VA SYD har en samlad VA-planering och uppdaterar den varje mandatperiod.
- VA SYD uppgraderar och åtgärdar sina befintliga anläggningar och ledningsnät för att möta en växande befolkning i Eslöv och byarna. Bebyggelse tillkommer först när VA-kapacitet finns.
- Utanför VA SYD:s verksamhetsområden tillåts nya bostadbyggnader där det kan bedömas som lämpligt.
- Planering av vattenhantering från regn och skyfall görs med fokus på helhetslösningar för vattenrening, upplevelsevärden och minimering av översvämningsrisker inom våra orter och i orterna nedströms i kombination med välfungerande ledningsnät.
- Den öppna vattenhanteringen bidrar till upplevelserika gatumiljöer, biologisk mångfald, lek, rekreation, bullerdämpning och svalka samt rening så nära källan som möjligt.
- Vattenhantering från regn och skyfall utformas i första hand i öppna system på allmän platsmark, både med kommunalt och enskilt huvudmannaskap, och/eller med annan mark med kommunal rådighet.
- Samhällsviktiga verksamheter, höjdförhållanden, markens hårdhetsgrad och barriärer är primära planeringsförutsättningar vid utformning av vattenhantering, ny bebyggelse och infrastruktur. Vi skyddar eller flyttar samhällsviktig verksamhet så att risker minimeras.

Ringsjön, Sjöholmen
Maj

LÄS MER
Läs mer i del 2 om bland annat vattendrag och VA SYD:s verksamhetsområden i kommunen.

BAKGRUND

I dagsläget har samtliga byar och staden olika kapacitet och åtgärdsbehov vad gäller befintliga ledningsnät för dricksvatten, spillvatten och dagvatten samt beredskap för översvämningar.

VA-PLAN

Eslövs kommun behöver få en samlad bild av frågor som rör kommunens nuvarande och framtida VA-försörjning inom och utanför verksamhetsområdena. Idag finns enskilda dokument som fokuserar på olika delområden, men helhetsperspektivet och förståelsen behöver utvecklas i en VA-plan som uppdateras varje mandatperiod. I samband med detta behöver kapacitet i befintliga ledningsnät utredas och samtliga orter skyfallskarteras. I kommande inventering i arbetet med VA-plan för kommunen kan områden inom samlad bebyggelse som är lämpliga att utökas till verksamhetsområde pekas ut, liksom de områden som inte är lämpliga. Tillsynsarbetet kan till exempel prioritera tillsyn i närhet av särskilt känsliga recipienter. En kommande VA-plan kan innefatta:

- Översvämnings- och skyfallsplan
- Dagvattenstrategi och plan
- VA-utbyggnadsplan (framtagen 2015)
- Förnyelse- och åtgärdsplan för befintliga ledningsnät i samtliga orter (2016 Eslövs stad)
- Tillsynsplan för enskilda avlopp
- Kommunal vattenförsörjningsplan

VA-huvudman

VA-verksamheten i Eslövs kommun drivs av kommunalförbundet VA SYD som samlar VA-verksamheten i Burlöv, Lund, Eslöv och Malmö. Eslövs kommun är medlem i VA SYD sedan 2012. VA SYD är så kallad VA-huvudman i Eslövs kommun och ansvarar för VA-verksamheten.

Verksamhetsområden

Verksamhetsområden sammanfaller ofta men inte alltid med detaljplanelagd mark. Vid detaljplaneläggning av ny mark i anslutning till Eslöv och de större byarna ska nya områden införlivas i VA SYD:s verksamhetsområden. På sidan 172 finns en karta över verksamhetsområden i Eslövs kommun.

VA-utbyggnadsplan (2015)

Under 2018 har en revidering och översyn av VA-utbyggnadsplanen påbörjats. Under 2018 ska också resultaten av en statlig utredning kring enskilda avlopp och vattentjänstlagens §6 presenteras. Resultaten och eventuella förändringar i lagen kan påverka Eslövs VA-utbyggnadsplan framöver.

VA-utbyggnadsplanen redogör för kommunens skyldighet att ordna VA-försörjning enligt 6§ i lagen om allmänna vattentjänster, LAV. Inom ett kommande VA-utbyggnadsområde är nya enskilda avloppslösningar inte lämpliga, vilket kan försvåra för fastighetsägare att uppfylla krav på rening. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har tillsynsansvar för enskilda avloppsanläggningar. Planen pekar ut åtta områden som ska anslutas till VA SYD:s verksamhetsområden fram till 2025—Billinge Norra, Aspakull, Hasslebro, Bosarps Järr, Berga/Kastberga , Berga/nr3-vägen, Arup/Kungabacken samt Högseröd. Utöver utpekade VA-utbyggnadsområden anger planen fem områden som ska utredas vidare— ”Kungshult närliggande”, Stehags Kyrkby, Öslöv Östra Strö och Västra Strö. Dessa områden utreds i pågående revidering av planen.

Dricksvattenförsörjning

VA SYD har egna vattenverk (Billinge och Stockamöllan samt Hurva) men köper största delen av dricksvattnet från Sydvatten. Ringsjöverket i

Recipienter–våra vattendrag

Det finns tre huvudavrinngsområden i kommunen, Rönne å, Saxån och Kävlingeån. Det är hit dagvatten och skyfall från våra orter, dräneringsvatten från jordbruksmarken samt renat vatten från våra avloppsreningsverk rinner ut.

Stehag är Sydvattens anläggning. Denna anläggning har tillsammans med västra Ringsjön utsetts till riksintresse för vattenförsörjning och ska därmed värnas särskilt. Sydvatten tar sitt vatten från sjön Bolmen i Småland. Ringsjön är reservvattentäkt.

Ungefär 90 procent av hushållen i Eslövs kommun är anslutna till det kommunala vattenledningsnätet. Resterande 10 procent får sitt vatten från enskilda vattentäkter. Livsmedelsindustrin i Eslövs kommun är stor och kräver mycket vatten. Vattnet används också för brandsläckning. Störningar i dricksvatten-försörjningen påverkar både avloppssystem och fjärrvärmeverk då de är i behov av kontinuerlig tillförsel av vatten.

Ringsjöverket och västra Ringsjön har nyligen utsetts som riksintresse för vattenförsörjningen och ska därmed värnas särskilt. Det som kan försvåra utnyttjandet av riksintresset ska undvikas, bland annat exploatering intill vattenverket, olyckor vid hantering av bekämpningsmedel eller trafikolyckor och större utsläpp. Anläggningen behöver ha möjlighet att utöka kapaciteten.

Planering för regn

Begränsad kapacitet i befintliga ledningsnät, ökade hårdgjorda ytor och intensivare regn till följd av klimatförändringar gör att frågan om vatten-hanteringen i den fysiska planeringen behöver tas på stort allvar. VA SYD och kommunen måste ta höjd för ökande regnmängder och planera för att vattnet behöver ta allt mer plats ovan mark.

För att säkerställa hanteringen ovan mark ska åtgärder i första hand utformas på allmän platsmark, både med kommunalt och enskilt huvudmannaskap, och/eller med annan mark med kommunal rådighet, till exempel längs gator, i parker och på parkeringar. Generellt ska mark som är lämplig för vattenhantering inte hårdgöras eller bebyggas.
Vid detaljplaneläggning ska kommunen säkerställa att det finns tillräckliga ytor för fördröjning och/eller utjämning av vatten i kombination med befintliga dagvattenledningsnäts kapacitet. Beräkningar måste ta höjd för kommande klimatförändringar. Översiktsplanen pekar ut ytor som kan vara lämpliga för öppen vattenhantering.

VA SYD har ansvar för att ta hand om dagvatten inom verksamhetsområden för dagvatten. Det pågår en översyn av ansvarsfrågan för dagvatten. I framtiden kan det bli möjligt att ställa mer krav på varje enskild fastighetsägare.

Dagvatten och behov av rening

Dagvatten är regn- och smältvatten som rinner av från hårdgjorda ytor som vägar, parkeringsplatser, takytor och liknande. Avrinning från förorenade ytor eller ytor med speciella material får till följd att dagvattnet för med sig föroreningar till ledningsnätet. Föroreningarnas typ och koncentration varierar beroende på vilket slags yta dagvattnet har runnit över. De vanligaste föroreningarna är tungmetaller, oljor, näringsämnen och toxiska kolväten.

Källorna till föroreningar i dagvatten är exempelvis trafik, förbränning och fria metallytor. Planering av dagvattenhanteringen ska i första hand vidtas så nära källan som möjligt.

I dag tillförs en stor andel av föroreningar recipienter via dagvatten. Det finns en stor potential i att använda en öppen vattenhantering mer generellt. Det innebär att grönstrukturen i staden tar mer plats och att dess ekosystemtjänster används aktivt. Grönare stadsmiljöer, parker och stråk i tätorterna ger, förutom vattenrening och fördröjning, upprätthållna grundvattennivåer, bättre lokalklimat och skyddar bebyggelse,

Vattendirektivet

För vattendirektivet, det europeiska ramdirektivet för vatten, finns målet att alla ytvatten i EU-länderna ska ha god ekologisk och kemisk status samt att alla grundvatten ska ha god kemisk och kvantitativ status.

Inom Eslövs kommun har samtliga ytvattenförekomster övergödningsproblematik, där enskilda avloppsanläggningar och lantbruk är bidragande orsaker.

utjämnar temperatursvängningar, ger skugga och inte minst goda och hälsosammare livsmiljöer med platser för aktivitet, lek och möten. I ett förändrat klimat med en tätare stadsstruktur kommer grönskan att bli allt mer värdefull, inte minst för att minska föroreningsbelastningen på recipienter.

Skyfallskarteringar

Skyfallskarteringar har gjorts för Eslövs stad (2016) och Billinge (2017) och Flyinge (2018). För övriga orter behöver karteringar tas fram för att mer detaljerat kunna avgöra vilka områden och åtgärder som lämpar sig för den öppna vattenhanteringen.

Marieholm och Stehag (Saxån), Örtofta,Väggarp och Toftaholm, Getinge och Gårdstånga samt Harlösa (Kävlingeån) ska prioriteras, så att underlag och ställningstagande finns innan ny infrastruktur och bebyggelse planeras. Precis som övriga planeringsunderlag för vatten behöver dessa dokument hållas uppdaterade.

Risk- och sårbarhetsanalyser

Planeringen för att hantera vattenflöden vid skyfall behöver samordnas i det pågående arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser för kommunens orter. I analyserna identifieras sårbara samhällsfunktioner och deras behov av skydd eller åtgärder för att säkerställa funktionen vid extrema situationer som till exempel översvämningar.

Reningsverk

VA SYD har idag åtta avloppsreningsverk i Eslövs kommun. De kräver olika typer av insatser och åtgärder för att möta en ökande befolkning, ett förändrat klimat och kravet att uppfylla vattendirektivets normer.

En beskrivning av förhållandena i Eslöv och byarna finns under respektive ort. VA SYD arbetar långsiktigt med att uppgradera eller på annat sätt åtgärda sina anläggningar för att förbättra kapacitet och reningseffekt.
Vid stora regn eller längre perioder av regn/snö kan belastningen på reningsverken bli så stor att orenat vatten bräddar från reningsdammarna direkt till närmsta vattendrag med stora föroreningar i vattendragen som följd. Kommunen och VA SYD behöver arbeta förebyggande så att detta inte inträffar. Söder om Ellingeverket föreslås en översvämningsyta för detta ändamål för att förhindra bräddning till Bråån.

Enskilda avlopp

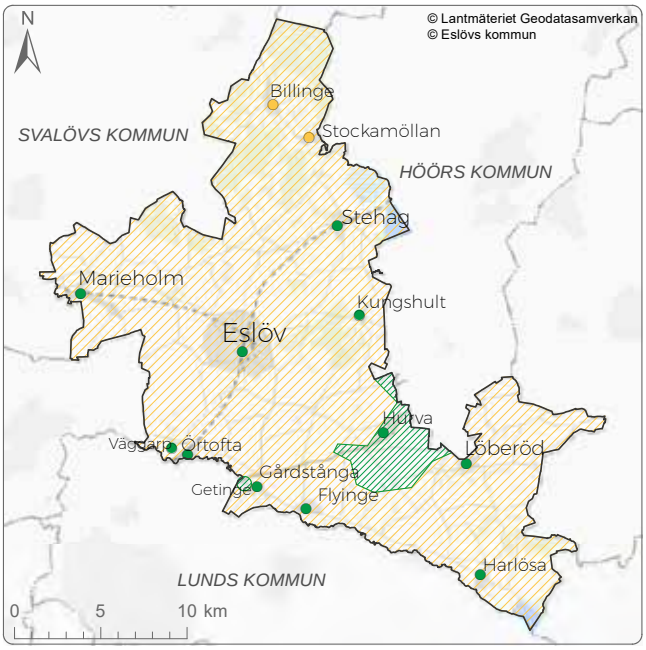
I kommunen finns ett stort antal enskilda avlopp med varierande reningseffekt. Idag har kommunen ansvar att ordna VA-försörjning enligt 6 § i lagen om allmänna vattentjänster, LAV, och miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har tillsynsansvar för de enskilda avloppsanläggningarna. Under 2018 ska resultatet av en statlig utredning kring enskilda avlopp och vattentjänstlagens §6 presenteras. Resultatet kan innebära förändringar i lagen. Ett ökande antal enskilda avlopp är dock inte lämpligt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv eller för våra vattendrag.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande avseende VA-kapacitet.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

DIGITAL INFRASTRUKTUR

- En väl utbyggd digital infrastruktur är en förutsättning för hållbar tillväxt, konkurrenskraft i byar och landsbygd och för att kunna ta del av samhällsinformation. Den är i grunden en demokrati- och rättighetsfråga.
- Eslövs kommun skapar förutsättningar för marknaden att åstadkomma att hela kommunen har tillgång till snabbt bredband, enligt Nationella Bredbandsstrategins definition, år 2025.
- Utbyggnad sker i Eslöv, byarna och på landsbygden.
- Vid nybyggnation förbereds områden och fastigheter för mobil och fast digital infrastruktur.
- Eslövs kommun samverkar med övriga skånska kommuner och Region Skåne, samt via samverkansavtal med olika bredbandsutbyggare.

Befintliga fibernät och fibernät under uppbyggnad (dec. 2017)

- Befintligt fibernät
- Fibernät under uppbyggnad
- Befintligt fibernät
- Fibernät under uppbyggnad

Region Skånes mål är att det ska vara möjligt att bo och verka i hela Skåne. Ett väl utbyggt bredbandsnät är också viktigt för skolverksamhet, omsorg och avancerad sjukvård i hemmet. Det senare är en förutsättning för att fler äldre ska ges möjlighet att bo kvar hemma.

Det nationella målet till år 2020 är att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. På längre sikt är det nationella målet att senast år 2025 bör 98 procent ha tillgång till bredband om minst 1 Gbit/s i hemmet och på arbetet, 1,9 procent till minst 100 Mbit/s och resterande 0,1 procent till minst 30 Mbit/s. Eslövs kommuns bredbandspolicy (2017) anger att kommunen ska skapa förutsättningar för marknaden att åstadkomma att de nationella målen för tillgång till snabbt bredband uppnås även i Eslövs kommun.

I samband med expansion och nybyggnation ska områden och fastigheter förberedas för både mobil och fast digital infrastruktur.

Strategiskt arbete

Eslövs kommun har tillsammans med kommunerna Bromölla, Hässleholm, Hörby, Höör, Kristianstad, Osby, Perstorp, Simrishamn, Sjöbo, Tomelilla, Ystad och Östra Göinge deltagit i *Förstudie om fortsatt bredbandsutbyggnad i centrala och östra Skåne*.

För att motverka att områden nära en kommungräns isoleras utan tillgång till digital infrastruktur har Eslövs kommun samverkat med Höörs kommun kring två stora landsbygdsprojekt. Vidare har Eslöv, Höör och Hörby tillsammans träffat såväl fiberleverantörer som byföreningar för att initiera och planera projekt över kommungränserna.

Eslövs kommun tecknade ett samverkansavtal med Telia i mars 2016. Våren 2017 gjorde Telia och Eslövs kommun en gemensam kartläggning av utbyggnadsförutsättningarna för hela kommunen. Denna kartläggning har legat till grund för Telias fortsatta utbyggnad av fibernät, framförallt på landsbygden. Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av samverkansavtalet sker.

I maj 2017 meddelade Telia att bolaget, utan krav på anslutningsgrad, garanterar fiber till alla på landsbygden i Eslöv, Höör och Hörby, totalt cirka 8 800 hushåll, något som beräknas vara slutfört under 2018. Telias satsning beror dels på det unika samarbetet mellan de tre kommunerna och dels på landsbygdsprojektet Södra Frosta, ett fiberprojekt som omfattade cirka 250 hushåll i Eslövs och Höörs kommuner. Tillsammans med Höörs kommun drev hushållen projektet som visade att det gick att bygga ut fiber på landsbygden på kommersiella villkor utan statliga eller kommunala bidrag.

Eslövs kommun deltar också i befintliga nationella och regionala nätverk för bredbandssamordnare, bland annat FABS, Fiber till Alla i Blekinge och Skåne.

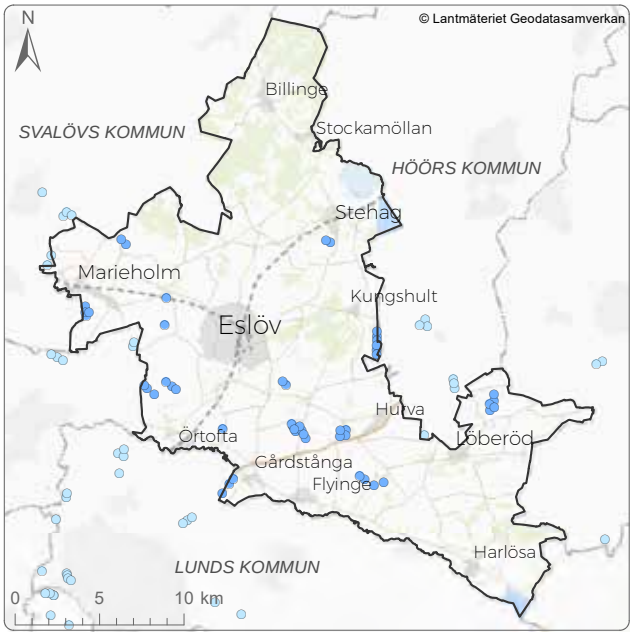

UTVECKLINGSSTRATEGIER

FÖRNYBAR ENERGI

- Kommunen främjar ett fossilbränslefritt samhälle.
- Kommunen ligger i framkant i produktion av närproducerad förnybar energi.
- Andelen solenergianläggningar ökar och vi stimulerar solenergilösningar på småhus genom riktlinjer för bygglov. Vid nybyggnation ska solenergi uppmuntras.
- Andelen förnybar energi ökar inom transportsektorn. Vi främjar utbyggnaden av laddinfrastuktur för elfordon och driver på omställningen till biodrivmedel.
- Eslövs kommun är positiv till etablering av både större och mindre vindkraftverk.
- Kommunen är positiv till komplettering i befintliga vindkraftsgrupper och uppdateringar av äldre verk. I dessa fall är en ny prövning aktuell.
- Nya vindkraftverk är inte lämpliga i opåverkade och tysta områden eller inom riksintresse för totalförsvaret.

Stambanan söder om Eslöv
Juli

Hos Lantmäteriet registrerade vindkraftverk:

- i Eslövs kommun
- i grannkommun

Eslövs kommun driver på användningen av förnybar energi och arbetar aktivt för att ligga i framkant när det gäller energi- och klimatfrågor. Eslöv är en av 21 kommuner i Skåne som skrivit under ett initiativ om ett fossilbränslefritt Skåne 2020.

Inom arbetet för kommunens energi- och klimatplan pågår åtgärder med målet att främja förnybara energikällor. En viktig del är att underlätta för företagare och privatpersoner att investera i förnybara energikällor. Idag produceras stora mängder förnybar energi, större än hela kommunens behov. Den största delen av produktionen kommer från Örtoftaverket i form av el och värme, men en stor del kommer också från vindkraften. Intresset för solenergi ökar.

SOLENERGI

Kommunens energi- och klimatrådgivare erbjuder aktiv rådgivning inom förnybar energi och kommunen har generösa riktlinjer för avgifter och bygglov för solenergianläggningar sedan 2014. Kommunen har bidragit till en solkarta där företagare och privatpersoner kan få en första indikation på hur lönsam investeringen kan vara. Beräkningarna tar bland annat hänsyn till takets lutning, riktning men även skuggning från byggnader och vegetation.

Förekomsten av solceller har ökat i Eslöv och i januari 2017 fanns 58 solcellsanläggningar installerade som var anslutna till elnätet, med en sammanlagd effekt på 829 kW. Solcellerna kan årligen producera 746 100 kWh el från solen.

VINDKRAFT

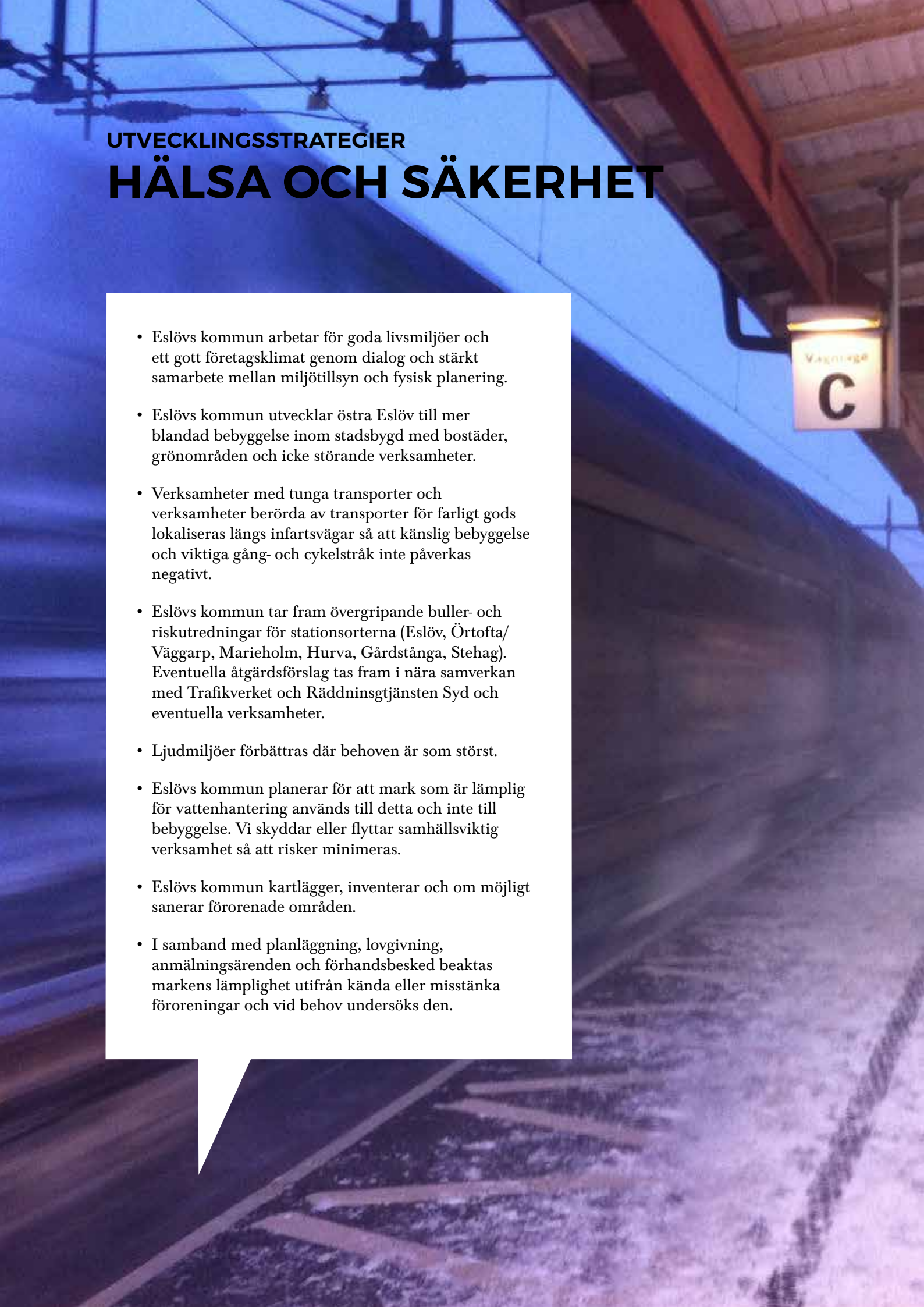
De första vindkraftverken etablerades i kommunen i början av 1990-talet. Genom den tidiga och omfattande etableringen av vindkraft har kommunen i hög grad bidragit till vindkraftens teknikutveckling och kunskapsuppbyggnad avseende ärendehantering och upplevda störningar. Eslövs kommun har en topplacering när det gäller antalet vindkraftverk inom en kommun, i dagsläget 48 anmälnings-/tillståndspliktiga vindkraftverk. Dessa verk producerar cirka 5 GWh per år vilket motsvarar årsbehovet för cirka 1 000 villor.

Uppgradering och nyetablering

Det öppna landskapet i Eslövs kommun präglas av den stora etablering av vindkraftverk som skett de senaste 20 åren. Kommunen ser i första hand positivt på uppgradering av befintliga verk och nya mindre så kallade gårdsverk. Nya lägen för vindkraftsetablering bör ske med hänsyn till landskapsbilden, bostäder, natur- och kulturmiljö. Vid lokaliseringsprövning tas hänsyn till hur vindkraftverk påverkar landskapet och landskapsbilden.

Tillstånd eller anmälan

Prövning av vindkraftsetableringar kan göras som tillståndsprövning för B-verksamhet eller som anmälan för C-verksamhet. Tillståndsprövning ger vindkraftsverksamheten ett juridiskt säkrare skydd.

UTVECKLINGSSTRATEGIER

HÄLSA OCH SÄKERHET

- Eslövs kommun arbetar för goda livsmiljöer och ett gott företagsklimat genom dialog och stärkt samarbete mellan miljötillsyn och fysisk planering.
- Eslövs kommun utvecklar östra Eslöv till mer blandad bebyggelse inom stadsbygd med bostäder, grönområden och icke störande verksamheter.
- Verksamheter med tunga transporter och verksamheter berörda av transporter för farligt gods lokaliseras längs infartsvägar så att känslig bebyggelse och viktiga gång- och cykelstråk inte påverkas negativt.
- Eslövs kommun tar fram övergripande buller- och riskutredningar för stationsorterna (Eslöv, Örtofta/Väggarp, Marieholm, Hurva, Gårdstånga, Stehag). Eventuella åtgärdsförslag tas fram i nära samverkan med Trafikverket och Räddningsgtjänsten Syd och eventuella verksamheter.
- Ljudmiljöer förbättras där behoven är som störst.
- Eslövs kommun planerar för att mark som är lämplig för vattenhantering används till detta och inte till bebyggelse. Vi skyddar eller flyttar samhällsviktig verksamhet så att risker minimeras.
- Eslövs kommun kartlägger, inventerar och om möjligt sanerar förorenade områden.
- I samband med planläggning, lovgivning, anmälningsärenden och förhandsbesked beaktas markens lämplighet utifrån kända eller misstänka föroreningar och vid behov undersöks den.

Eslövs station, perrong 4
December

FÖRORENADE OMRÅDEN

För kartmaterial över kända eller misstänkta förorenade områden i kommunen se del 2. I kommunens GIS-kartor uppdateras kartmaterialet regelbundet.

Markföroreningsfrågorna behöver utredas i samband med kommunens planarbete och i samband med bygglovsprövning. Kommunen har ett ansvar att utreda föroreningsrisk inom egna fastigheter.

ÖVERSVÄMNINGAR

Eslövs kommun verkar för att utveckla kommunens klimatanpassningsarbete. Översvämningar har skett vid ett flertal tillfällen inom Eslövs kommun—bland annat längs Kävlingeån och Saxån. Med anledning av detta är det prioriterat att göra översvämningskarteringar för Örtofta och Väggarp, Gårdstånga och Getinge, Flyinge och Marieholm innan ny bebyggelse tillkommer. En övergripande översvämningskartering har gjorts av Länsstyrelsen.

Befintliga och nya grönområden tar hand om nederbörd. Med anledning av klimatförändringar kommer dessa grönområden att bli allt viktigare och fler innovativa lösningar kommer att krävas för att ta hand om ökade nederbördsmängder. Gröna väggar, gröna tak och andra uppsamlande och fördröjande åtgärder bör studeras vidare i en klimatanpassningsplan eller liknande framöver. Klimatanpassning kan även handla om att tillföra mer grönska till miljöer med mycket hårdgjorda ytor, exempelvis centrala Eslöv, med avsikt att dämpa effekterna av höga temperaturer. Inte minst är detta viktigt kring vård- och omsorgsboenden, förskolor och skolor, det vill säga miljöer där människor som är känsliga för höga temperaturer vistas.

FARLIGT GODS

Begreppet farligt gods sammanfattar ämnen och föremål som transporteras och utgör potentiell skada för människor, miljö och egendom. Det finns rekommenderade leder för farligt gods och förbudszoner som reglerar transporter med farligt gods. I Eslövs kommun finns förbud att framföra farligt gods på väg 976, väster om Vombsjön.

Länsstyrelsens vägledning för samhällsplanering i närhet av leder för farligt gods, RIKTSAM, rekommenderar avstånd på 150/75/30 meter.

Med översiktsplanens fokus på att förtäta i staden och byarna kommer det att krävas utredningar och analyser och därefter eventuella åtgärder i närhet av järnväg eller rekommenderad led för farligt gods.

Efter övergripande riskanalyser kommer Eslövs kommun att klargöra lämpligt avstånd till leder för farligt gods för olika typer av verksamhet, samt vilka eventuella åtgärder som krävs. Tills ett övergripande ställningstagande för detta finns på plats behöver riskanalyser tas fram i enskilda detaljplanearbeten för att visa på markens lämplighet och behov av eventuella åtgärder.

BULLER

Kommunen bör verka för att minimera störningarna från buller i hela kommunen. Kommunen ska även värna och skydda tysta områden framförallt i den norra delen av kommunen. Behovet av tysta platser ökar allt eftersom samhället blir mer ljudstört. Buller och vibrationer från fordonstrafik och verksamheter är ett folkhälsoproblem.

Att förtäta och bygga utmed kollektivtrafikstråk och väl utvecklad gång- och cykeltrafik är ett sätt att möjliggöra för mer hållbara transportvanor.

Vid förtätning i trafikintensiva lägen är det ibland svårt att uppnå godtagbara bullernivåer. Avsteg från riksdagens bullerriktlinjer kan göras vid speciella tillfällen och enligt särskilda kriterier, däribland tillgång till service och kollektivtrafik men även möjlighet att ordna så kallad tyst sida (oftast husfasad vänd mot gårdssida) och/eller genomgående planlösningar i bostaden. Överförs fler resor till kollektivtrafik, gång och cykel finns möjligheten att minska buller- och vibrationsnivåerna i de centrala delarna.

I byarna är det framförallt (förutom järnväg) genomfartsvägarna som orsakar buller. Det som lyftes fram i dialogarbetet var framförallt störningarna i form av hastigheter och trafiksäkerhet för barn. En del av detta var kopplat till mängderna tung trafik/godstrafik som går genom byarna.

MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER

Miljöfarlig verksamhet är all användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan ge upphov till miljöfarliga utsläpp eller medföra störningar för människors hälsa eller miljön. Det är till exempel buller, lukt, utsläpp i vatten och luft eller risk för olycka.

Vad som är miljöfarlig verksamhet definieras i 9 kap. 1 § miljöbalken. Miljöfarlig verksamhet delas in i A-, B-, C- eller U-anläggningar beroende på verksamhetens omfattning och miljöpåverkan. För att få anlägga och driva vissa miljöfarliga verksamheter krävs tillstånd eller anmälan.

Miljöfarlig verksamhet som inte klassas som A-, B- eller C-verksamhet behöver inte förprövas eller anmälas. Istället kan tillsynsmyndigheten (kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd) när som helst kräva åtgärder eller utredningar om det behövs av miljö- eller hälsoskyddsskäl.

Ny bebyggelse och utökning av befintliga verksamheter regleras med hjälp av miljöbalken och plan- och bygglagen. I bedömningen ingår att beakta transporter till och från verksamheten, samt möjligheten till utveckling. När miljöfarliga verksamheter etableras på landsbygden ska hänsyn tas till lantbruk, bostäder, värdefulla natur- och kulturområden, hästgårdar och andra verksamheter. Miljöstörande verksamheter är lämpliga i renodlade verksamhetsområden.

En övergripande kartläggning av risker från befintliga verksamheter i Eslövs stad, exempelvis inför omvandlingen av tätortens östra delar, behöver tas fram så att hänsyn till befintliga verksamheter kan tas i kommande planering. Övergripande riskanalyser är en förutsättning för kommande detaljplanearbeten och behöver också inbegripa mark inom uppmärksamhetsavstånd till led för farligt gods. Eventuella behov av åtgärder arbetas fram i samverkan med Trafikverket och/eller berörda verksamhetsutövare. Detsamma gäller för samtliga orter längs stambanan eller längs Trafikverkets rekommenderade vägar för farligt gods.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 211 avseende Hälsa och säkerhet.

DEL 2 FÖRUTSÄTTNINGAR OCH HÄNSYN

I arbetet med en översiktsplan finns många faktorer att ta hänsyn till. Planeringen för en framtida användning av marken inom kommunen har stor betydelse för framtida möjligheter och förutsättningar att fortsätta utvecklas.

Eslövs kommun ingår i ett större sammanhang med många aktörer och många intressen. Det innebär att det finns en lång rad olika hänsyn som behöver tas i planeringen, allt från internationella, nationella och regionala mål och styrdokument till egna kommunala policydokument, strategier och handlingsplaner.

Vi står globalt inför en rad gemensamma utmaningar; minskande biologisk mångfald, effekter av klimatförändringarna, ökande klyftor mellan människor och en åldrande befolkning. Vad vi gör inom Eslövs kommun spelar roll, för oss själva och för kommande generationer.

PBL 2 kap § 2
Mark- och vattenområden ska användas för de ändamål som de är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov.

DET HÄR ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN

Kommunen och planmonopolet

Plan- och bygglagen, PBL (2010:900), reglerar hur den fysiska planeringen av mark i Sverige ska gå till. Varje kommun har ett ansvar och planmonopol för att planera sina mark- och vattenområden.

Plan- och bygglagen reglerar processen för hur en översiktsplan ska tas fram. Kommunen ska samråda och ställa ut översiktsplanen och därmed ge möjlighet för stat, kommuner, sammanslutningar och enskilda att lämna synpunkter. Detta syftar till att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt.

I översiktsplanen redovisas bland annat de allmänna intressen enligt PBL, 2 kap som bör beaktas vid beslut om användningen av mark- och vattenområden. Vid denna redovisning ska riksintressen enligt 3 och 4 kap i miljöbalken (MB) anges särskilt. Det ska också anges hur kommunen avser att tillgodose redovisade riksintressen. En mängd ytterligare dokument, mål och lagar styr de hänsyn som behöver tas i arbetet.

Ett vägledande dokument

Översiktsplanen fungerar som ett vägledande, icke juridiskt bindande dokument och ett slags överenskommelse mellan den enskilda kommunen och staten. I översiktsplanen klargörs kommunens långsiktiga och strategiska vilja för hur mark, vatten och befintlig bebyggelse ska användas, utvecklas och bevaras. På så vis visar kommunen staten och allmänheten vilken hänsyn som tas till allmänna intressen och hur riksintressen och miljökvalitetsnormer tillgodoses. Om staten inte är överens med kommunen framgår detta av Länsstyrelsens granskningsyttrande för översiktsplanen, vilket alltid finns att läsa i antagna översiktsplaner. Översiktsplanen ska ge stöd i kommunala beslut och prioriteringar för att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö.

Långsiktig planering—ett pågående arbete

Kommunens långsiktiga och strategiska planering är ett ständigt pågående arbete. Omvärlden och politiska prioriteringar förändras och planeringen behöver följa med. Översiktsplanen ska därför aktualiseras varje mandatperiod.

Processen för ny översiktsplan i Eslövs kommun

Eslövs kommunfullmäktige beslutade i februari 2015 att den kommunövergripande översiktsplanen för Eslövs kommun (ÖP 2001) och samtliga tillhörande fördjupningar var inaktuella. Med beslutet följde ett uppdrag till kommunstyrelsen att arbeta fram en ny översiktsplan.

Under 2015 startade arbetet med den nya översiktsplanen genom ett dialogarbete och inhämtning av kunskapsunderlag. Mellan januari och april 2017 var ett framarbetat förslag för ny översiktsplan på samråd. Därefter följde en revidering av förslaget utifrån inkomna synpunkter under samrådstiden och nya kunskapsunderlag. Den reviderade versionen, utställningshandlingen, var på utställning under två månader våren 2018.

Med denna översiktsplan upphör den kommunomfattande översiktplanen ÖP 2001, samt tillhörande antagna fördjupningar, att gälla.

Avgränsning för denna översiktsplan är:

Mark- och vattenanvändning inom hela Eslövs kommun från 2018 fram till 2035.

DIALOGER

Om dialogarbetet

Arbetet med den nya översiktsplanen påbörjades med en bred dialog med unga och vuxna invånare, föreningar, politiker, tjänstepersoner i kommunen, företag, organisationer och myndigheter. Plan- och bygglagen reglerar att samråd med dessa grupper måste hållas två gånger när framarbetade förslag finns; samråd och utställning. För Eslövs kommun var det viktigt att föra ett samtal med de människor som bor och verkar i kommunen om hur de ser på orterna och landsbygden, deras möjligheter, styrkor och begränsningar innan det första förslaget redovisades. Dialogerna gav en ökad kunskap och samsyn om kommunen och en ökad delaktighet som bygger förtroende i det fortsatta samhällsbygget.

Att nå ut brett

Dialogfasen utformades för att nå en representativ bredd av människor med olika förutsättningar, intressen, ålder, kön, sysselsättning och bakgrund. För att nå fler av dem som kommunen vanligtvis inte når ut till skedde en stor del av dialogarbetet under 2015 i form av uppsökande möten med specifika grupper, exempelvis nyanlända på Företagsmix i Eslöv, föräldralediga på öppna förskolan på Tåbelunds vårdcentral samt elever på Bergagymnasiet. Niondeklassare besökte Eslövs stadshus för att lära sig om översiktsplanering och gjorde filmer om hur de vill att Eslövs kommun ska utvecklas. Det hölls också öppna dialogmöten i Eslöv och i Löberöd, Stehag, Marieholm, Flyinge, Örtofta och Billinge. Totalt genomfördes 23 dialogtillfällen runt om i kommunen. En analys av deltagandet visar på en god spridning i åldrar och en jämn fördelning mellan könen. Utöver dessa dialogtillfällen fanns det möjlighet att lämna synpunkter via webb och telefon samt via delaktighet i en nätbaserad panel.

Runt 780 personer var delaktiga i att ge sin bild av Eslövs kommun i nutid och framtid. Totalt genererades cirka 2500 dokumenterade synpunkter samt 45 inkomna handlingar via e-post eller sociala medier. Synpunkter som hade koppling till andra verksamheter inom kommunorganisationen lämnades vidare för behandling.

Ett antal olika informations- och workshoptillfällen genomfördes inom den kommunala organisationen, med politiker, grannkommuner, Region Skåne och olika intresseorganisationer.

Barns röster

Under hösten 2017 inleddes samarbetet Barns röster med förskolebarn i Eslöv, Stehag och Billinge inom ramen för översiktsplanens dialogarbete. Anledningen var att yngre barn inte nåtts under dialogfasen 2015.

BEFOLKNINGSPROGNOS

Bakgrund

Av Sveriges över 10 miljoner invånare bor 1,3 miljoner i Skåne. Av den danska befolkningen på cirka 6 miljoner invånare bor nästan 2 miljoner människor i Köpenhamns storstadsområde. Detta är vår styrka—läget i en flerkärnig storstadsregion med starka kopplingar ut i världen. Befolkningen i Skåne har sedan trettio år ökat i snabbare takt än i Sverige i stort. Bidragande faktorer är att det föds fler barn och inflyttning från utlandet. Storstäderna Malmö, Lund och Helsingborg står för den största delen av ökningen.

Eslövs styrkor

Eslövs kommun växer främst genom inflyttning. Goda kommunikationer, närhet till högre utbildning och arbetsmarknaden runt Malmö, Lund och Helsingborg är viktiga tillväxtfaktorer. Goda uppväxtvillkor, trygga miljöer, hög andel barn i förskola är några exempel på strategiska fördelar som gynnar en fortsatt tillväxt i kommunen. Möjligheten till sysselsättning är god, närheten till rörelse, rekreation och upplevelser likaså. Många av byarna kännetecknas av en stark social samhörighet och hög nivå på engagemang, ofta med ett aktivt lokalt föreningsliv. De senaste åren har inflyttning från utlandet bidragit till en ökad takt i befolkningsökningen.

Ökande andel barn och äldre

Enligt Region Skånes befolkningsprognos 2014–2023 kommer befolkningen i Skåne att fortsätta växa, främst på grund av högt barnafödande och fortsatt inflyttning från utlandet. Andelen barn och äldre (åldrarna 50–60 år och 70–85+ år) kommer att öka.

Flyttmönster

Region Skåne bedömer att rådande flyttmönster inom Skåne, med inflyttning till de större städerna för unga och inflyttning till kranskommunern för familjebildande personer kommer att bestå. Dock lyfts även en växande trend av Region Skåne som pekar på att allt fler väljer att bo kvar i de större städerna i samband med att de bildar familj.

Tillväxt

Folkmängden i kommunen har ökat stadigt under 2000-talet och det bodde vid senaste mätningen 33 092 personer i Eslövs kommun (SCB juni 2017). Tillväxten sker främst i goda kollektivtrafiklägen samt i närhet till trafikleder mot Malmö och Lund. Eslövs stad har, sedan 1975, haft den största befolkningstillväxten med 76 procent av den totala ökningen. Flyinge, Löberöd och Stehag har också haft en förhållandevis stor ökning under samma period. Befolkningen på landsbygden minskade fram till 2005 men har därefter ökat fram till 2014.

Åldersfördelning mellan orterna

I Eslövs kommun är andelen av befolkningen i åldrarna 0–20 år högre än riket i stort, detsamma gäller för åldersgruppen 40–44 år. Kommunen har däremot en lägre andel av befolkningen i åldrarna 25–34 år och 65–94 år. Befolkningssammansättningen skiljer sig åt mellan byarna. I Örtofta, Flyinge, Hurva och Stehag bor förhållandevis många i åldrarna 0-64 år. I Kungshult, Harlösa, Stockamöllan och Löberöd bor förhållandevis många i åldrarna 65 år och äldre. I Eslöv och Löberöd bor en stor andel av de över 85 år, vilket till stor del förklaras av att det här finns seniorbostäder och särskilda boenden.

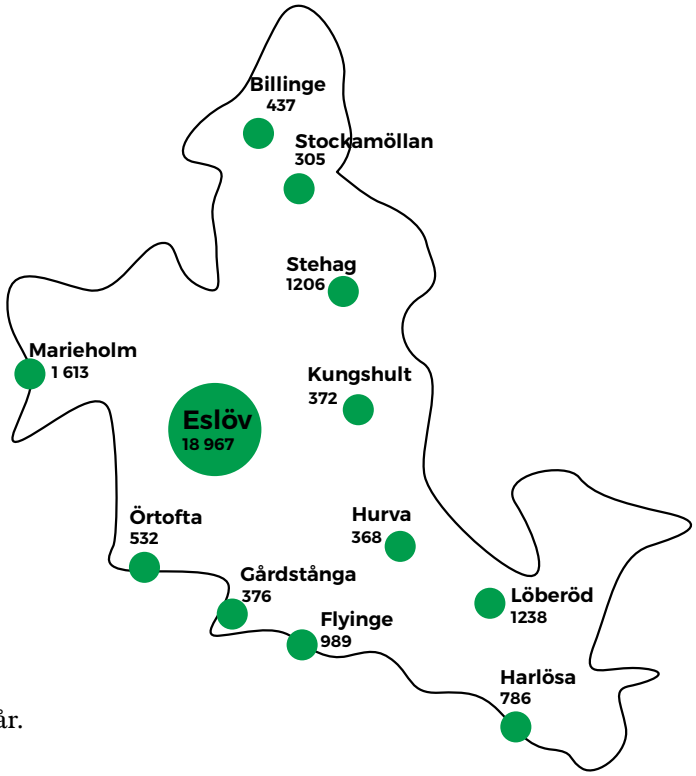
Befolkningsprognos för kommunen

Prognoser för framtiden visar på fortsatt befolkningsökning i kommunen. Eslövs kommun har vuxit med drygt en procent årligen under de senaste åren. Länsstyrelsens befolkningsprognos för Eslövs kommun visar på ett behov av 145–147 nya bostäder per år (*Bostadsbehov, planeringsläge och bostadsbyggande i Skånes kommuner*, 2016). Samma prognos anger att det i genomsnittshushållet i

Antal invånare

Kartan visar antal invånare i Eslöv och de större byarna. I övriga byar och på landsbygden bor sammanlagt 5 618 personer (2016).

Totalt i Eslövs kommun bor 33 092 personer (juni 2017).

Eslövs kommun bor 2,34 personer. Ökade behov inom flyktingmottagandet föranleder ett behov av ökad beredskap. Eslövs kommun bedömer att det innebär ett samlat behov av 210 nya bostäder per år.

Med ovanstående resonemang har Eslövs kommun valt att förhålla sig till båda prognoserna. Det skulle innebära följande:

150 bostäder per år	2 850 bostäder till år 2035
210 bostäder per år	3 990 bostäder till år 2035

Behov av service

Behovet av förskolor, skolor, tillgängliga boendemiljöer och mellanboendeformer för äldre är stort. Detta beskrivs mer detaljerat i kommunens bostadsförsörjningsprogram (2016). I dagsläget har Eslövs kommun en äldreomsorg med större andel äldre boende på vård- och omsorgsboenden än det nationella snittet och det saknas alternativa boendeformer för äldre. Åldersgruppen över 80 år förväntas öka de kommande åren. Inflyttning till kommunen i åldersgrupperna 0–14 år är stor. Det pågår just nu ett intensivt arbete med att analysera denna prognos samt strukturera och planera för dess effekter.

Näringsliv och sysselsättning

De branscher som sysselsatte flest personer i Eslöv år 2015 var:

- Tillverkning och utvinning
- Vård och omsorg, sociala tjänster
- Utbildning

EN FÖRÄNDERLIG OMVÄRLD

ESLÖV I REGIONEN

Eslövs karaktär och styrkor

Eslövs kommun är en del av MalmöLundregionen och Greater Copenhagen och ligger utmed södra stambanan och väg E22. Detta läge gör det möjligt att från många delar av kommunen bo och resa hållbart till både arbete och fritidsaktiviteter. Internationella och nationella satsningar som höghastighetsbanan, ESS/Max IV och Fehmarn-Bältbron kommer att förstärka det nära läget i en expansiv region.

Eslöv omges av städer och landsbygd, natur-områden som erbjuder fantastiska möjligheter till upplevelser samt möjligheter till shopping, nöjen och rekreation som kompletterar kommunens egna utbud. De goda kommunikationerna ger snabb tillgång till tre starka arbetsmarknadsregioner; Malmö och Lund, Köpenhamn och Helsingborg. Lika viktigt är tillgången till Malmös, Lunds, Alnarp/SLU:s och Köpenhamns universitet och andra närliggande högskolor.

Eslövs kommun kännetecknas av stationsstaden Eslöv med stadsmässiga kvaliteter, god nivå på service och affärsutbud och ett rikt föreningsliv. I kommunen finns en stadsnära och levande landsbygd med livskraftiga byar och rika natur- och kulturmiljöer samt högklassig kollektivtrafik på ett flertal orter.

Kommunen genomkorsas av flera stora vattendrag; Saxån, Rönne å, Bråån och Kävlingeån och gränsar till Ringsjön och Vombsjön. Jordbruksmarken utgör cirka 70 procent av kommunens yta, varav en stor del är högklassig. Allt detta i kombination med god tillgång till varierade boendemiljöer, ett rikt föreningsliv och ett näringsliv i stark utveckling ger en kommun med goda uppväxtvillkor och möjligheter att utvecklas. En stabil befolknings-tillväxt de senaste åren, som förväntas fortsätta, lägger grunden för en fortsatt positiv utveckling.

Befolkningstillväxt

Eslövs kommun kategoriseras av Sveriges Kommuner och Landsting som en förortskommun till större stad. Just denna kategori kommuner förväntas öka sin befolkningstillväxt allra mest framöver. Människors val av bostadsort har förändrats från att tidigare flytta dit jobben fanns till att präglas av att hitta en attraktiv och god livsmiljö. Eslövs kommuns strategiska fördelar och möjligheter till fortsatt positiv utveckling är ur detta perspektiv många och goda, men till det kommer också flera viktiga utmaningar att arbeta vidare med.

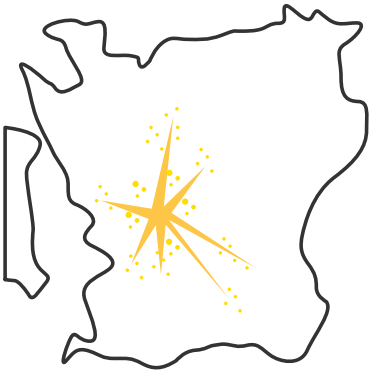
God livsmiljö—god folkhälsa

Social tillit och gemenskap är en förutsättning för en god och jämlik hälsa hos invånarna i kommunen. Idag följer Eslövs kommun den nationella utvecklingen med stora skillnader i hur hälsan är fördelad bland invånarna. Centralt för en hållbar utveckling är att Eslövs kommun ska kunna ge alla invånare förutsättningar för att uppnå god hälsa på lika villkor. Föreningsliv och mötesplatser har en viktig roll, liksom kommunens sätt att engagera sina invånare och skapa möjligheter för delaktighet i den fortsatta utvecklingen av samhället.

En attraktiv och god livsmiljö karaktäriseras av tillgänglighet—tillgång till hälso- och sjukvård, till ett brett kultur- och fritidsliv, möjligheter till arbete och/eller utbildning och till att få möjlighet engagera sig i samhället för ett meningsfullt liv. Samtliga dessa faktorer gynnar en god folkhälsa vilket är en förutsättning för hållbar tillväxt, utveckling och välfärd.

Bostadsbehovet i hela kommunen

Behovet av bostäder är stort i hela Sverige, så även i Eslövs kommun som i resten av Skåne. Behovet består främst av fler tillgänglighetsanpassade

bostäder för att möta en ökande andel äldre, fler hyreslägenheter för att ge ungdomar möjlighet till egen bostad och generellt lägre trösklar till bostadsmarknaden för människor som av olika anledningar saknar bostad. Trycket på nya bostäder är starkast i Eslöv. Samtidigt finns det behov i byarna av att skapa förutsättningar för fortsatt livskraft och utveckling. Att hitta balansen i detta och ge hela kommunen förutsättningar att växa är en viktig utmaning.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är en central utmaning för kommunen. Många företag har idag svårt att hitta rätt kompetens. En kvalitativ skola, stabil infrastruktur och en välfungerande integration i samhället och på arbetsmarknaden är faktorer av central betydelse för att möjliggöra god kompetens.

Eslövs roll i regionen

Aktiva val från människor och företag ökar konkurrensen mellan orter, kommuner och regioner. Kommunens behov av att arbeta aktivt med identitet, varumärke och attraktionskraft blir därmed större. Den främsta utmaningen för Eslövs kommun i den politiska visionen är att aktivt arbeta för att ses som det självklara valet i regionen. Identitet och varumärke behöver konkretiseras och stärkas för att skapa förutsättningar till att fler ska välja Eslöv som den plats de vill bo eller verka på.

Klimat, naturresurser, ekosystemtjänster

Eslövs kommun består till 70 procent av mark klassad som jordbruksmark. Jordbruksmarken är tillsammans med naturvärden och vattendrag kommunens värdefullaste resurser och behöver i möjligaste mån värnas för de ekosystemtjänster de ger och för kommande generationers möjlighet till livsmedelsproduktion.

Den drastiska minskningen av biologisk mångfald är idag det enskilt största hotet mot en hållbar utveckling. Därför är det viktigt att arbeta brett och strategiskt för att värna om den biologiska mångfald vi har idag. En anledning till att den biologiska mångfalden hotas är förändringar inom de stora areella näringarna, jord- och skogsbruk. Arbete pågår inom jordbruksnäringen och i naturvården för att minska näringsläckagen och förbättra förutsättningarna för både jordbruk och naturresurser.

MÅL OCH STYRDOKUMENT

Till grund för arbetet med Översiktsplan Eslöv 2035 finns flera globala, nationella och regionala mål tillsammans med en rad olika kommunövergripande mål och styrdokument. Nedan redovisas några av de mål och styrdokument som bedöms ha starkast koppling till översiktsplanering, från det globala till det lokala.

Program för socialt hållbar utveckling

Programmet är ett vägledande dokument som ger stöd i kommunala beslut för att verka för en socialt hållbar utveckling. Fokusområden är sysselsättning, psykisk hälsa och offentliga miljöer. Inom fokus offentliga miljöer berörs den fysiska planeringen särskilt. Bland annat genom dessa tre önskade effekter:

- Öka kommuninvånares delaktighet och inflytande i utformning av offentliga miljöer
- Utveckla miljöer som stimulerar till möten och sociala sammanhang
- Öka den upplevda tryggheten i de offentliga rummen

Eslövs miljömålsprogram (2016)

Programmets syfte är att verka för att uppnå de sexton nationella miljömålen. En ny översiktsplan är utpekad som en åtgärd för delmålet *5.3 Eslövs kommun ska planeras och byggas hållbart.* De fem fokusområdena är:

- Ekokommunen Eslöv
- Energi och klimat
- Giftfritt
- God vattenstatus
- Planera hållbart

Bostadsförsörjningsprogram 2016-2025

Presenterar mål och riktlinjer för kommunens bostadsförsörjning. Programmet är ett viktigt underlag i arbetet med ny översiktsplan. Fyra teman är identifierade:

- Varierat bostadsutbud och en flexibel bostadsmarknad
- Stärkt roll i ett flerkärnigt Skåne
- Bostäder för personer utanför bostadsmarknaden
- Tryggt och tillgängligt boende för äldre

NATIONELLA OCH GLOBALA MÅL OCH STYRDOKUMENT

- FN:s konvention om barnets rättigheter
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- Mänskliga rättigheter
- Den europeiska deklarationen för jämställdhet
- Miljömålen
- Klimatfrågorna
- Folkhälsomål
- Jämställdhetsmål
- Fritidspolitiska mål
- Bostadspolitiska mål
- Transportpolitiska mål

AGENDA 2030 (2015–2030)

Alla 193 medlemsländer i FN har förbundit sig att fram till år 2030 tillsammans jobba för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling. Agendan innehåller 17 mål och 169 delmål, som i Sverige kallas de Globala målen. På engelska kallas de Global Goals (SDGs). De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling–den ekonomiska, den sociala och den ekologiska.

Det öppna Skåne 2030
Skånes regionala utvecklingsstrategi 2014

Strategin lyfter fem prioriterade ställningstaganden för att skapa förutsättningar för Skåne att utvecklas i önskvärd riktning fram till 2030. den utgör också en naturlig utgångspunkt för det löpande arbetet med översiktsplanering på såväl regional som kommunal nivå.

- Skåne ska erbjuda framtidstro och livskvalitet
- Skåne ska bli en stark hållbar tillväxtmotor
- Skåne ska dra nytta av sin flerkärniga ortsstruktur
- Skåne ska utveckla morgondagens välfärdstjänster
- Skåne ska vara globalt attraktivt

Strukturbild för Skåne

Under flera år har flertalet rapporter tagits fram inom ramen för Strukturbild Skåne. Flera av rapporterna har varit och är vägledande för ställningstaganden inom fysisk planering i Eslövs kommun. *Strategier för det flerkärniga Skåne* (2013) visar exempelvis hur långsiktigt hållbara och effektiva fysiska strukturer i Skåne kan skapas fram till 2030. Fem centrala strategiområden pekas ut som vägledning för fortsatt planering på regional och kommunal nivå:

- Satsa på Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor och utveckla den flerkärniga ortsstrukturen
- Stärka tillgängligheten och bind samman Skåne
- Växa effektivt med en balanserad och hållbar markanvändning
- Skapa socialt hållbara, attraktiva orter och miljöer som erbjuder hög livskvalitet
- Stärka Skånes relation inom Öresundsregionen, södra Sverige och södra Östersjön.

Mobilitetsplan för Skåne
Cykelstrategi för Skåne
Strategi for ett hållbart transportsystem i Skåne 2050

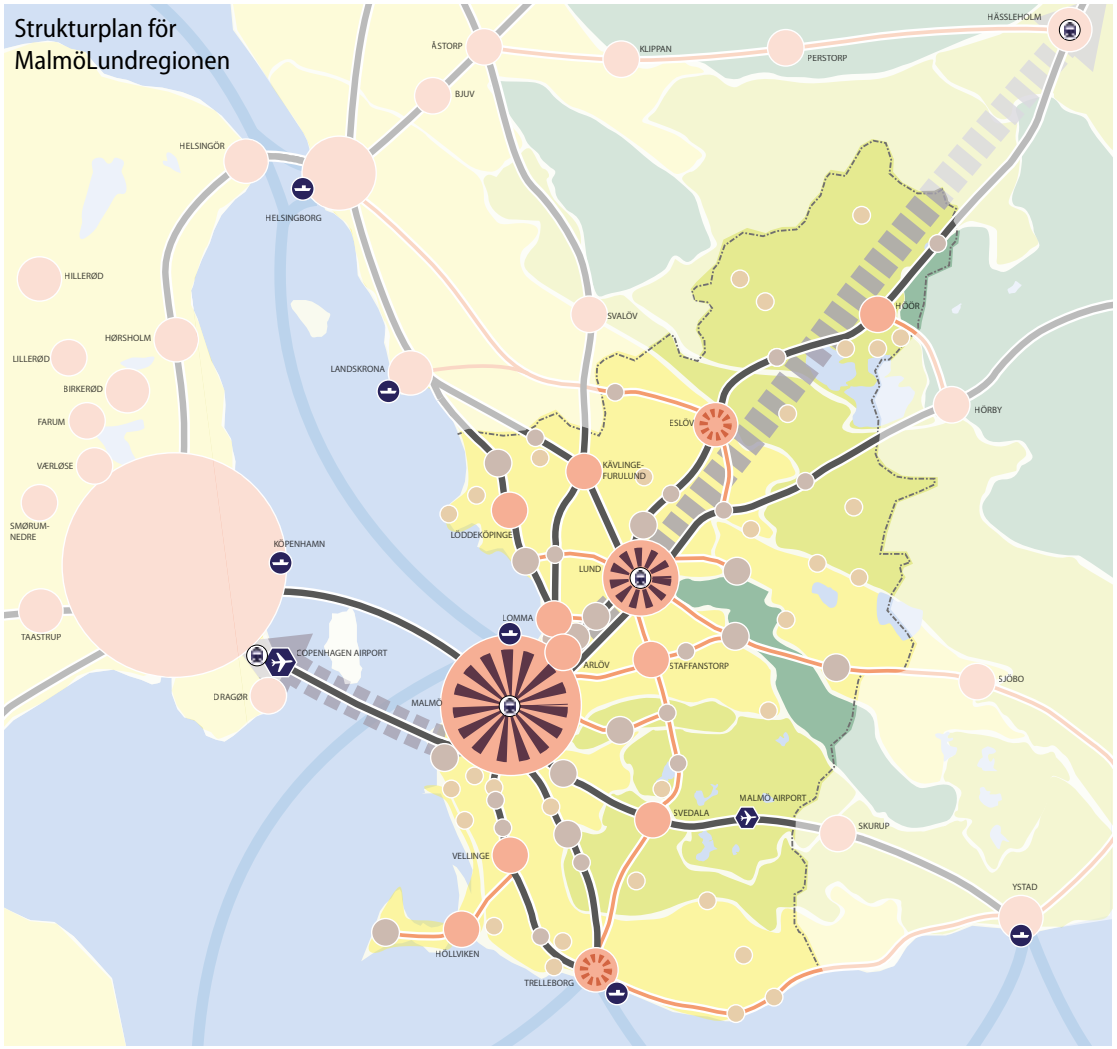
Samtliga tre dokument från Region Skåne utgör underlag i arbetet med översiktsplanen, med fokus på ett hållbart resande.

Regional infrastrukturplanering

Region Skåne arbetar kontinuerligt med regional transportinfrastruktur i form av underlag, utredningar och påverkansarbete mot centrala myndigheter och beslutsfattare. I samverkan med Skånes kommuner görs stora satsningar på samhällsbyggande och kollektivtrafik för att Skåne ska få den infrastruktur som behövs. Det handlar i huvudsak om offensiva satsningar på framtidens infrastruktur med fokus på spårburen trafik som underlättar pendling, ger möjlighet att föra över gods från väg till järnväg samt skapar förutsättningar för hållbar utveckling.

Regionala miljömål (Länsstyrelsen)

Länsstyrelsen Skåne har regeringens uppdrag att på regional nivå verka för att generationsmålet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås. Generationsmålet är det övergripande målet för miljöpolitiken och innebär att det till nästa generation ska lämnas över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Fem utmaningar har i de nya miljömålen 2016 ansetts vara särskilt viktiga för miljöarbetet i Skåne; hållbara transporter, hänsyn till hav, sjöar och vattendrag, hushållning med mark- och vattenresurser, skydd av natur- och kulturvärden samt hållbar konsumtion.

Ortsstruktur

Nationell kärna
En stad med central betydelse för utvecklingen nationellt och i Skåne. 2035 finns här viktiga nationella och regionala funktioner, en stor branschbredd och en mycket stor inpendling. Kraftig tillväxt i befolkning och sysselsättning ger spridningseffekter till övriga delar av regionen.

Regional kärna
En stad som 2035 har central betydelse för regionen och dragkraft i sitt omland. Här ska 2035 finnas viktiga regionala funktioner, en stor branschbredd och en betydande inpendling.

Stad
Stad 2035 med urban karaktär och ett varierat utbud av bostäder och arbetsplatser, samt en bredd inom bl.a. näringsliv, utbildning, vård, handel och kultur. En flerkärnig stadsstruktur erbjuder en variation av både större och mindre städer. Högklassig kollektivtrafik mellan städernas centrum. I de större städerna finns lokal kollektivtrafik.

Större tätort
Större tätort 2035 med en bredd av bostadstyper och upplåtelseformer samt arbetsplatser. Mycket god regional tillgänglighet genom högklassig kollektivtrafik. Viktiga för att bredda utbudet i den flerkärniga ortsstrukturen. Goda möjligheter att bredda bostadsutbudet samt utbudet inom bland annat näringsliv, service, handel och kultur.

Mindre tätort i starka kollektivtrafikstråk
Mindre tätort 2035 med bostäder och service. Ort som har goda möjligheter att utvecklas hållbart med utgångspunkt i en högklassig kollektivtrafik. Viktiga för att utveckla den finmaskiga flerkärniga ortsstrukturen.

Mindre tätort
Mindre tätort 2035. Attraktiva boendemiljöer med viss service på orten. Viktiga i den finmaskiga flerkärniga ortsstrukturen.

Landskapskaraktärer

Låglänt landskap
Skanör-Falsterbo strandäng, Söderslätt, Lund och Helsingborgslätten samt Vombsjösänkan.

Backlandskap
Södra mellanbygden, Sydskånska backlandskapet, Centrala mellanbygden samt Sydskånska skogsbeklädda backlandskapet.

Höglänt landskap
Romeleåsen samt Linderödsåsen.

Noder och stråk för kommunikation

Flygplats
Copenhagen Airport och Malmö Airport ges goda utvecklingsmöjligheter.

Viktig hamn
Copenhagen/Malmö Port och Trelleborgs hamn ges goda utvecklingsmöjligheter. Strategiska lägen för samlad logistikverksamhet.

Viktig vattenled

Station för höghastighetståg
Viktiga entréer till regionen. Stationer och stationsmiljöer med hög kvalitet.

Internationellt och nationellt viktiga stråk
Väg, järnväg eller metro av internationell, nationell och regional betydelse. Stråken knyter samman MalmöLundregionen med högklassig kollektivtrafik, kopplar regionen till omvärlden och är i de flesta fall även viktiga för godstransporter.

Regionalt viktiga stråk
Väg, järnväg och spårväg av regional betydelse. Högklassig kollektivtrafik knyter samman städer och tätorter i MalmöLundregionen.

Höghastighetståg – schematisk dragning

Om Strukturplan för MalmöLundregionen

Strukturplan för MalmöLundregionen är genom målbild, strategier, ställningstaganden och kartor ett verktyg för att gemensamt ta tag i regionens utmaningar och stärka en fortsatt positiv utveckling. Strukturplanen ska utgöra ett underlag för kommunernas översiktliga planering och i dialog med nationella och regionala aktörer. Strukturplanen har tagits fram i en gemensam process och har antagits av samtliga kommuner i MalmöLundregionen.

29 augusti 2017, 10:03 !!!!

MalmöLundregionen
En flerkärnig storstadsregion med starka kopplingar ut i världen.

MALMÖLUNDREGIONEN

Strukturplan för MalmöLundregionen (2016)

Eslövs kommun utgör tillsammans med Malmö, Staffanstorp, Svedala, Trelleborg, Burlöv, Vellinge, Höör, Lomma, Kävlinge och Lunds kommuner MalmöLundregionen. Strukturplanens utgångspunkt är de gemensamma strategiska utmaningarna och behovet av mellankommunal samverkan.

- År 2035 är MalmöLundregionen motorn mitt i Nordeuropa, en hållbar och sammankopplad storstadsregion med Sveriges bästa livsmiljö.
- Goda förbindelser med omvärlden ger MalmöLundregionen möjlighet att växa och skapar goda förutsättningar för näringsliv, forskning, utveckling och turism.
- Regionen drar nytta av sin roll som hållbar transit- och logistikregion.
- MalmöLundregionen har växt hållbart och vardagslivet fungerar smidigt i livets alla skeden.
- Den flerkärniga strukturen är tätt sammankopplad med en väl utbyggd kollektivtrafik där tåg, bussar och gång- och cykelvägar ger goda och hållbara resmöjligheter till såväl utbildning, arbete som fritidsaktiviteter.
- En bostadsmarknad och arbetsmarknad i balans i attraktiva miljöer med storstadspuls, småstadsliv och lantliv inom nära räckhåll. De olika platsernas karaktärer har bevarats och utvecklats för att inte förlora det som är regionens styrka; en flerkärnig storstadsregion med starka kopplingar ut i världen.

Gemensamma ställningstaganden för en positiv utveckling i MalmöLundregionen

Näringslivsutveckling som bidrar till hela regionens attraktivitet sker genom gemensamt arbete för att attrahera huvudkontor, skapa goda pendlingsmöjligheter och bygga ett varierat bestånd av bostäder.

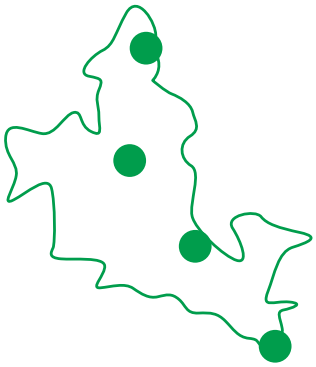
Regionens entréer, hamnar, flygplatser och stationer för höghastighetståg ska utvecklas med smidiga kopplingar in i regionen och ut i världen.

Bebyggelseutveckling prioriteras till kollektivtrafiknära lägen längs befintliga och framtida starka kollektivtrafikstråk, med attraktiva miljöer.

Vi ska gemensamt verka för god tillgång till utbildningsmöjligheter och fler arbetstillfällen. Boende på landsbygden och i mindre orter ska kunna ta del av utbudet i städer och större tätorter genom kollektivtrafik och cykel.

RIKSINTRESSE FÖR

NATURVÅRD

Riksintresse för naturvård avser områden som särskilt väl belyser viktiga skeden av natur- och kulturlandskapets utveckling och inrymmer en mångfald av naturtyper. Det kan handla om områden som innehåller unika och hotade eller sårbara naturtyper eller arter. Naturvårdsverket är ansvarig myndighet och intrång i riksintresse regleras enligt miljöbalken kapitel 4 §1.

I Eslövs kommun finns fyra riksintressen för naturvård samt tre i direkt anslutning till kommungränsen.

Följande områden finns i Eslövs kommun:
- Borstbäcken—Skartofta ängar—Torpaklint—Helvetesgraven—Frualid (NM84)
- Bråån (NM55). Riksintresse avseende geovetenskap, naturbetesmark (flora), ädellövskog och vattendrag
- Rönneås dalgång—Ageröds mosse (NM40). Riksintresse avseende geovetenskap, odlingslandskapet (naturbetesmark, flora) samt vattendraget (fauna)
- Hemmingsberga (NM54). Riksintresse avseende odlingslandskap (naturbetesmark)

I direkt anslutning till kommunen finns följande områden:
- Hardeberga—Södra Sandby—Dalby—Krankesjöområdet (NM86)
- Söderåsen med vattendrag och Jällabjär (NM48)
- Klingavälsån (NM81)

BORSTBÄCKEN
Del av NM84
Borstbäcken—Skartofta ängar—Torpaklint—Helvetesgraven—Frualid

Hela riksintresset är 2 186 hektar stort och ligger till största del i Sjöbo kommun. I Eslövs kommun finns en cirka 100 hektar stor del. Stora delar av intresset i Eslövs kommun är skyddat genom naturreservatet Borstbäcken, som innehåller Borstbäcken med alluviala skogar nere i dalgången och artrika ädellövskogar i sluttningarna. Värdebeskrivningen av området talar om berggrunden som skapat förutsättningar för såväl artrika som mindre artrika naturtyper. Skogarna är viltrika och har på många ställen en artrik lundvegetation med bland annat lundviva, Primula elatior, som är skyddad som naturminne (MB 7 kap § 10).

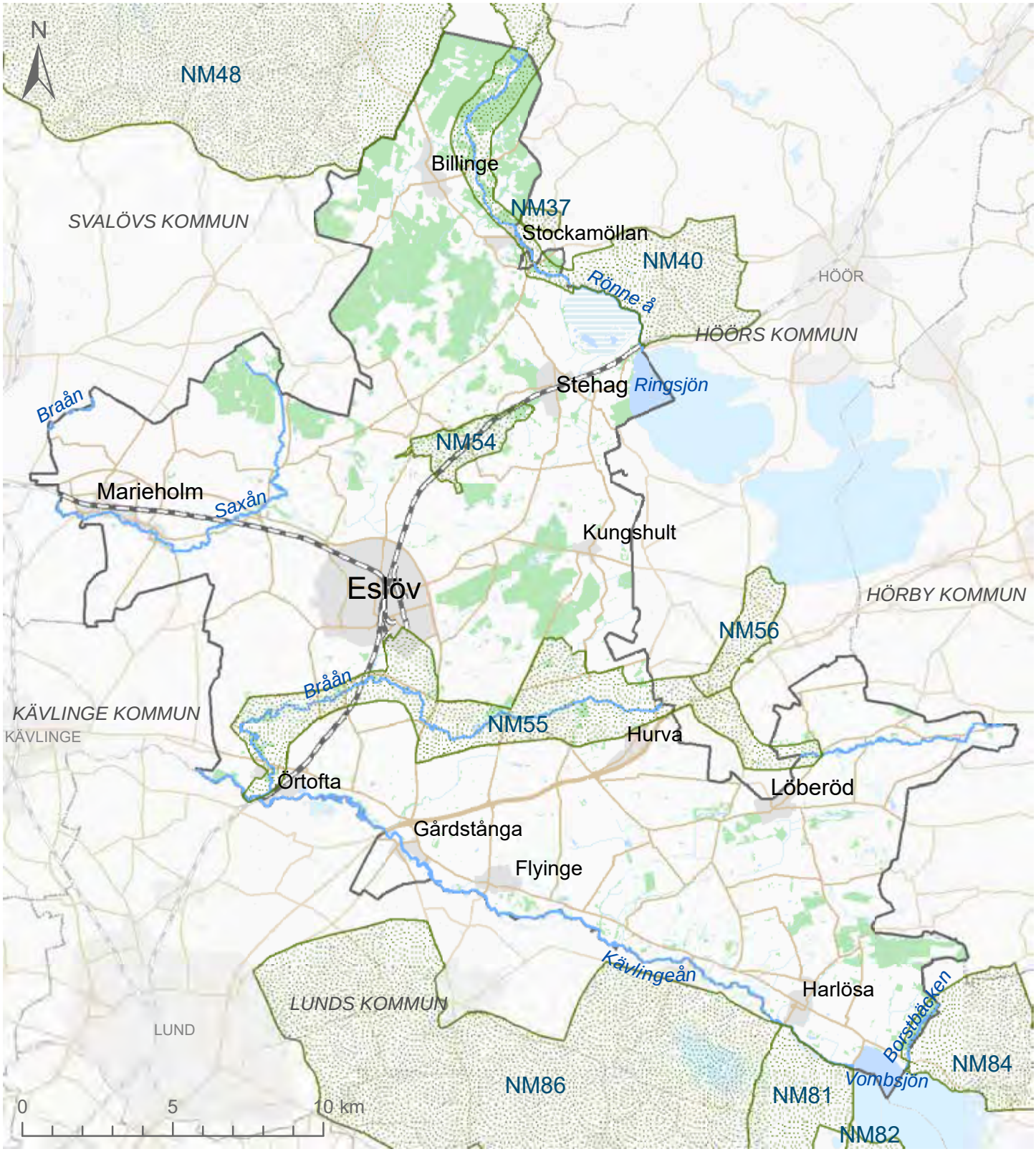
Säkerställande
- Naturminne lundviva
- Natura 2000-område Borstbäcken
- Naturreservat: Borstbäcken
- Strandskydd

Ställningstagande
Kommunen godtar riksintressets avgränsning och avser att undvika åtgärder som kan innebära att riksintresset påtagligt skadas.

Nytillkommande bebyggelse inom området kräver särskild omsorg i bygglovsprövningen med hänsyn till riksintresset.

Bebyggelse som stödjer riksintresset ska kunna tillåtas.

Anläggning av dammar och våtmarker och andra vattenvårdande åtgärder anser kommunen inte strider mot riksintressets syften om de placeras utanför dess värdekärnor.

N
NM48
Billinge
SVALÖVS KOMMUN
NM37
Stockamöllan
NM40
HÖÖR
Rönne å
HÖÖRS KOMMUN
Stehag
Ringsjön
Braån
NM54
Marieholm
Saxån
Kungshult
Eslöv
HÖRBY KOMMUN
NM56
Braån
KÄVLINGE KOMMUN
KÄVLINGE
NM55
Hurva
Örtofta
Löberöd
Gårdstånga
Flyinge
Kävlingeån
Harlösa
LUNDS KOMMUN
LUND
Borstbäcken
NM84
Vombsjön
NM86
NM81
NM82
0
5
10 km
Riksintresse för naturvård

BRÅÅN
NM55

Hela riksintresset är 3 410 hektar stort och ligger till största delen i Eslövs kommun. En mindre del, där bland annat naturreservatet Rövarekulan ingår, ligger i Höörs kommun. Värdebeskrivningen av området talar om kanjonen i silurskifferberggrund som är rik på fossil. Här finns ädellövskog med i princip alla landets bokskogstyper representerade. Östra Strö fälad och Abullahagen är representativa naturbetesmarker med öppen hagmark, blandlövhage och buskrik utmark.

Säkerställande

- Natura 2000-område Abullahagen
- Naturreservat: Abullahagen
- Strandskydd

Ställningstagande

Åkermark inom riksintresset berörs av förslag för ny bostadsbebyggelse sydost om Väggarp. Kommunen anser att föreslagen bebyggelse inte skadar riksintresset eftersom åkermark inte ingår i riksintressets värdebeskrivning. Föreslagen bebyggelse kommer att planeras för god dagvatten- och skyfallshantering för att regn- och skyfallsvatten ska fördröjas och renas innan det når Bråån och Kävlingeån. Buffertzoner av parkmark kring bebyggelsen kan komma att behövas som skydd för naturmiljön kring ån.

Väster om Abullahagen finns befintlig men ej utbyggd detaljplan för verksamheter. Den framtida bebyggelsen kan komma att isolera Abullahagen och försämra den gröna infrastrukturen. Kommunen föreslår att åkermark söder om Abullahagen ändras till naturmark med ett stärkt naturmarksstråk mot Brååns naturmiljö.för att säkerställa att området inte isoleras.

Långakärr i Abullahagen är dagvattenmagasin för dagvatten från en stor del av östra Eslöv. Stora delar av är hårdgjorda ytor inom befintliga industri- och verksamhetsområden. Dagvattnet har höga föroreningshalter och därför planerar kommunen anläggande av åtgärder för fördröjning av dagvatten inom industriområdet med syfte att rena vattnet innan det når Långakärr i Abullahagen.

Kommunen planerar för en översvämningsyta söder om Ellingeverket för att förhindra att förorenat vatten från reningsdammarna bräddar direkt ner i Bråån vid höga flöden.

Kommunen anser att anläggningar för friluftslivet i form av grönstråk inte skadar riksintresset och att de till och med kan stärka dess syften.

Nytillkommande bebyggelse inom området kräver särskild omsorg i bygglovsprövningen med hänsyn till riksintresset.

Bebyggelse som stödjer riksintresset ska kunna tillåtas.

Anläggning av dammar och våtmarker och andra vattenvårdande åtgärder anser kommunen inte strider mot riksintressets syften om de placeras utanför dess värdekärnor.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 206. För riksintresse för naturvården, Bråån, kvarstår frågan om riksintresset tillgodoses vid utbyggnad i Väggarp i kommande prövningar.

RÖNNEÅNS DALGÅNG
Del av NM40
Rönneåns dalgång—Ageröds mosse

Hela riksintresset är nästan 5 000 hektar stort och omfattar Eslövs, Höörs, Svalövs, Klippans, Åstorps och Ängelholms kommuner. I Eslövs kommun finns

cirka 820 hektar stor del av riksintresset.

Syftet med riksintresset är att visa ett representativt odlingslandskap i slätt- och skogsbygd. Rönne ås dalgång har inslag av sidvallsäng, betad sötvattenstrandäng och buskrik utmark. Området är geologiskt intressant med bland annat Höörsandsten och basalt. Vulkanisk aktivitet förekom under juraperioden. Från gamla länsgränsen till Stockamöllan utgörs dalgången av en djupt nedskuren genombrottsdal med branta sluttningar mot dalgångens plana botten. Ån omges av översvämningsmarker.

Säkerställande

- Natura 2000-område Billingemölla
- Naturreservat: Billingemölla
- Strandskydd
- Landskapsbildsskydd gäller för delar av dalgång en enligt 19 § NVL i dess lydelse före 1975
- Området berör område av riksintresse för friluftsliv FM 04
- Område av riksintresse för kulturmiljövård KM 37

Ställningstagande

Föreslagen omvandling av verksamhetsområdet till blandad bebyggelse som tangerar riksintresset inne i Stockamöllan riskerar inte att påtagligt skada riksintresset. Detaljplaneläggning kommer att föregås av fördjupade analyser av kultur- och naturmiljö, för att visa hur och var eventuell ny bebyggelse är lämplig för att inte skada riksintresse för naturvård eller riksintresse för kulturmiljövård. Allmänhetens tillgänglighet till Rönne å kommer att säkras.

Nytillkommande bebyggelse inom området kräver särskild omsorg i bygglovsprövningen med hänsyn till riksintresset.

HEMMINGSBERGA NM 54

Riksintresset är 437 hektar och ligger bara inom Eslövs kommun.

Värdebeskrivningen talar om ett representativt odlingslandskap i mellanbygd som karaktäriseras av små gårdar och ängs- och hagmarker.

Säkerställande

- Naturreservat Bosarps Jär.

Ställningstagande

Tillgängliggörande av området för allmänheten och skydd av områden anser kommunen inte strider mot riksintressets värdebeskrivning.

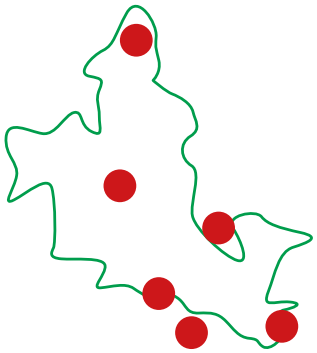
Nytillkommande bebyggelse inom området kräver särskild omsorg i bygglovsprövningen med hänsyn till riksintresset.

Bebyggelse som stödjer riksintresset ska kunna tillåtas.

Hävden av betesmarker bör värnas.

Anläggning av dammar och våtmarker och andra vattenvårdande åtgärder anser kommunen inte strider mot riksintressets syften om de placeras utanför dess värdekärnor.

NATURA 2000

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden som skyddas inom EU. Nätverket skapades för att hejda utrotningen av djur och växter och för att förhindra att deras livsmiljöer försvinner. Natura 2000 regleras av kapitel 7 § 27 MB, där Europarådets fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv har implementerats. Direktiven är grunden för EU:s naturvårdspolitik och togs fram för att nå målen i Rio-konventionen för biologisk mångfald (1992). Medlemsländerna i EU är skyldiga att garantera god bevarandestatus av dessa områden.

Sedan 1 juli 2001 likställs Natura 2000-områden med riksintressen för naturvård med tillägget att verksamheter i anslutning till dessa områden är tillståndspliktiga enligt 7 kap. 28a§ miljöbalken om de påverkar Natura 2000-området. Tillståndsplikten gäller även för verksamheter som bedrivs eller vidtas utanför Natura 2000-området. Det viktiga är alltså inte var verksamheten är lokaliserad utan den effekt den har på Natura 2000-området. Ingrepp som på ett betydande sätt påverkar miljön i ett Natura 2000-område prövas av Länsstyrelsen.

I kommunen finns fyra områden utsedda i enlighet med habitatdirektivet, samtliga är naturreservat:

- Billingemölla
- Abullahagen
- Borstbäcken
- Flyinge ängar

Ställningstagande

Väster om Abullahagen finns befintlig men ej utbyggd detaljplan för verksamheter. Den framtida bebyggelsen kan komma att isolera Abullahagen och försämra den gröna infrastrukturen. Kommunen föreslår att åkermark söder om Abullahagen ändras till naturmark med ett stärkt naturmarksstråk mot Brååns naturmiljö.för att säkerställa att området inte isoleras.

Långakärr i Abullahagen är dagvattenmagasin för dagvatten från en stor del av östra Eslöv. Stora delar av är hårdgjorda ytor inom befintliga industri- och verksamhetsområden. Dagvattnet har höga föroreningshalter och därför planerar kommunen anläggande av åtgärder för fördröjning av dagvatten inom industriområdet med syfte att rena vattnet innan det når Långakärr i Abullahagen.

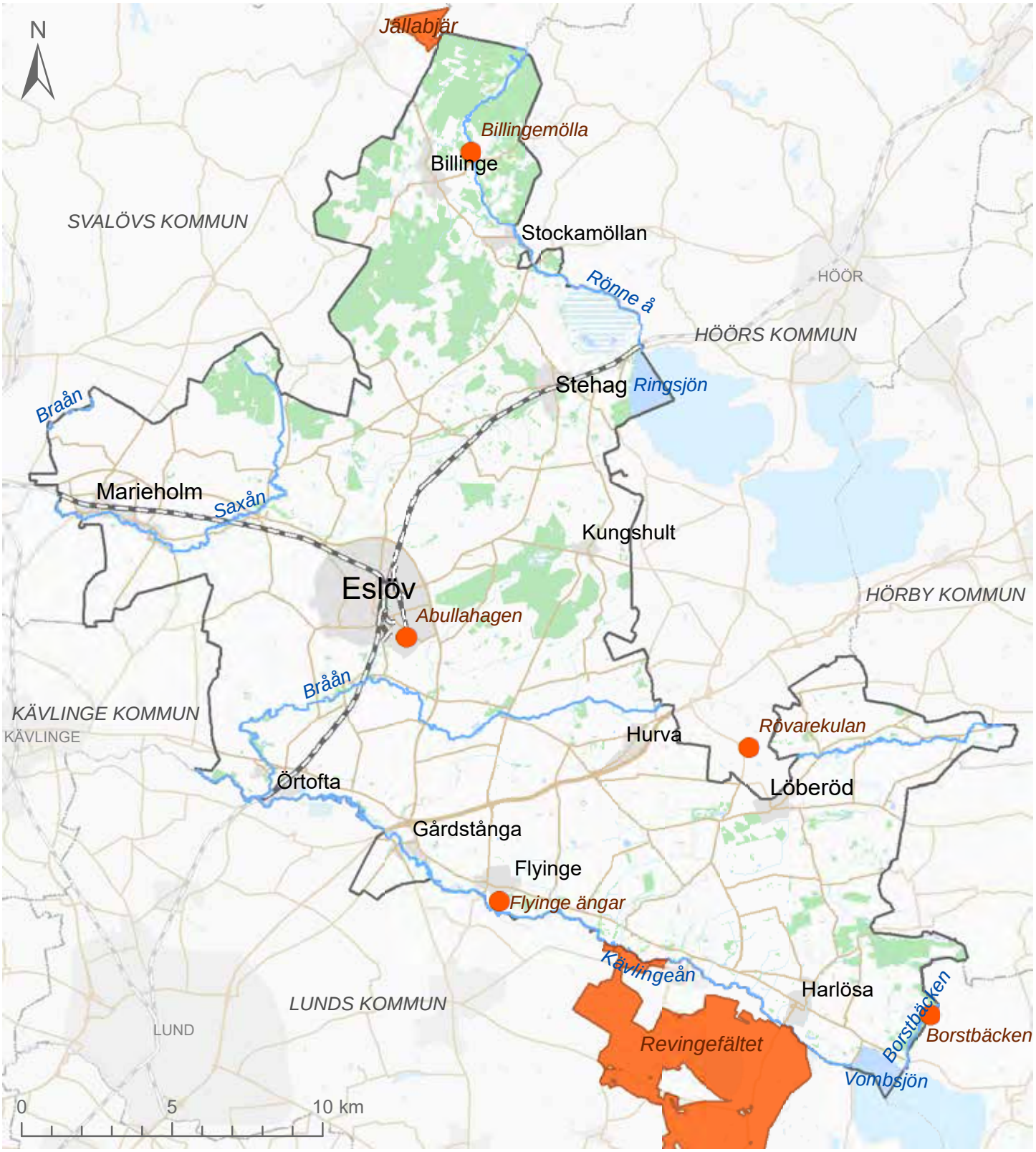
Innan lokalisering av verksamhet ska risk för påverkan av Natura 2000-området utredas.

Anläggning av dammar och våtmarker och andra vattenvårdande åtgärder anser kommunen inte strider mot riksintressets syften om de placeras utanför dess värdekärnor.

Bebyggelse tillåts restriktivt. Bebyggelse som stödjer riksintresset ska kunna tillåtas.

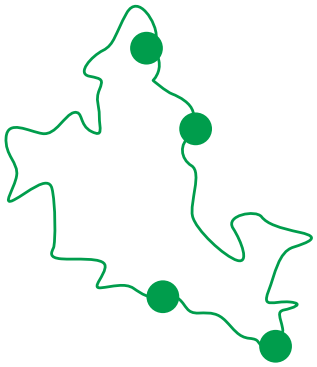
Befintliga fotbollsplaner intill Natura 2000, Flyinge ängar, föreslås att vid omlokalisering av fotbollsplanerna planläggas för bostadsbebyggelse. Kommunen anser att föreslagen bebyggelse inte skadar riksintresset, Natura 2000-området. Vid detaljplanering av ny bebyggelse kan buffertzon av parkmark kring bebyggelsen komma att behövas som skydd för naturmiljön, och kommunen ser ett behov att styra allmänheten till lämpliga stråk inom Natura 2000-området. Föreslagen bebyggelse kommer att planeras för god dagvatten- och skyfallshantering med öppen, fördröjande hantering som leds till befintligt nät.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 206. För Natura 2000 Abullahagen och Flyinge ängar kvarstår frågan om dessa intressen tillgodoses till kommande prövningar.

N
Jällabjär
Billingemölla
Billinge
SVALÖVS KOMMUN
Stockamöllan
Rönne å
HÖÖR
HÖÖRS KOMMUN
Stehag
Ringsjön
Braån
Marieholm
Saxån
Kungshult
Eslöv
HÖRBY KOMMUN
Abullahagen
Bråån
KÄVLINGE KOMMUN
KÄVLINGE
Hurva
Rövarekulan
Löberöd
Örtofta
Gårdstånga
Flyinge
Flyinge ängar
Kävlingeån
Harlösa
LUNDS KOMMUN
LUND
Revingefältet
Borstbäcken
Borstbäcken
Vombsjön
0
5
10 km
Natura 2000, mindre än 20 hektar
Natura 2000, större än 20 hektar

RIKSINTRESSE FÖR

FRILUFTSLIVET

I Eslövs kommun finns det tre områden som Naturvårdsverket bedömer vara av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Det är Kävlingeån, Rönne å och Ringsjön tillsammans med närbelägna natur- och kulturmiljöer.
Dessa miljöer bedöms samtliga vara områden av riksintresse för friluftsliv på grund av de särskilt goda förutsättningarna för berikande upplevelser i natur- och kulturmiljöer. Området beskrivs också ha särskilt goda förutsättningar för vattenknutna friluftsaktiviteter och berikande upplevelsemöjligheter.

Följande områden finns i Eslövs kommun:
- Kävlingeån
- Rönne å
- Frostavallen-Ringsjön-Fulltofta
- Vombsjön och Klingavälsån

KÄVLINGEÅN VOMBSJÖN TILL BJÄRRED FM09

Kävlingeån sträcker sig från Vombsjön till Öresund och rinner genom Eslövs, Lunds, Kävlinges och Lommas kommuner. Kävlingeån och en 100meter bred landremsa ingår i riksintresseområdet, förutom i anslutning till våra tätorter Harlösa, Flyinge, Gårdstånga och Örtofta där området har utökats. Riksintresset är 1 900 hektar varav knappt 600 hektar ligger i Eslövs kommun.

Beskrivning av riksvärdet

Kävlingeån är en av Skånes största åar. Ån har rätats ut på många ställen, men rester av den gamla åfåran och så kallade korvsjöar finns kvar. Dalgången kring ån är tilltalande och vattnet kantas av betesmarker, hagmarker och mindre skogspartier.
Kävlingeån har en tilltalande och varierad landskapsbild med intresseväckande natur- och kulturvärden. Miljön är artrik med naturvärden som kan bestå även vid ökad besöksfrekvens. Längs med ån finns sammanhängande gröna stråk och vattenanknutna friluftsaktiviteter som vandring, strövande, promenadstråk, badmöjligheter, kanotpaddling, naturupplevelser, kulturupplevelser, fritidsfiske och fågelskådning.
I Eslövs rinner Kävlingeån genom ett flackt, öppet, storskaligt jordbrukslandskap som bryts av med de värdefulla torr- och fuktängarna vid Flyinge. Fågellivet är rikt, särskilt vid mynningens öppna strandområden, på strandängar och i våtmarker. Ån passerar flera tätorter, vilket gör den särskilt viktig för närrekreation. Inom strandområdet finns få hindrande byggnader eller anläggningar och kortare delar av åstranden är iordningställda för promenader och vandring. Service och anslutning med kollektivtrafik finns längs Kävlingeån.

Ställningstagande

Kävlingeån har stor betydelse för dem som bor i orterna i direkt anslutning till ån såväl som för övriga kommuninvånare. Boende i bland annat Eslöv och Lund har möjlighet att ta sig dit både med cykel, kollektivtrafik eller till fots.

Området är av betydelse för hela regionen och kommunen vill att det utvecklas till ett regionalt stråk för friluftsliv och natur- och kulturupplevelser.

Eslövs kommun lägger stor vikt vid tillgänglig tätortsnära rekreation och kommer i samarbete med Lunds kommun, Kävlingeåns vattenråd och berörda markägare att fortsätta arbetet med att tillgängliggöra stråk för vandring och ridning längs ån.

Så länge rörelsemöjligheterna och natur- och kulturvärdena inte påverkas negativt bedöms utvecklingen av våra orter inte stå i konflikt med riksintresset för friluftsliv. Fler invånare bidrar till ett ökat underlag för service och kollektivtrafik,

N
FM04 Rönne å
Billinge
SVALÖVS KOMMUN
Stockamöllan
Rönne å
HÖÖR
HÖÖRS KOMMUN
Stehag
Ringsjön
Braån
FM06 Ringsjön
Marieholm
Saxån
Kungshult
Eslöv
HÖRBY KOMMUN
Braån
KÄVLINGE KOMMUN
KÄVLINGE
Hurva
Örtofta
Löberöd
Gårdstånga
Flyinge
FM09 Kävlingeån
Kävlingeån
Harlösa
LUNDS KOMMUN
LUND
Borstbäcken
Vombsjön
FM10 Vombsjön
0
5
10 km
Riksintresse för friluftsliv

samt till besöksnäringen.

Det finns goda förutsättningar att tillgängligöra Kävlingeån inom Eslövs kommun, då det finns orter med service och kollektivtrafik. Riksintresse-objekten för kommunikation, E22 och Södra stambanan, är barriärer i landskapet och för det rörliga frilutslivet längs Kävlingeån. Detta bör beaktas vid framtida samarbeten med Trafikverket.

Bråån (riksintresse för naturvård) tillsammans med strandskyddet bidrar positivt till ett säkerställande av de värden som finns längs Kävlingeån.

Kävlingeån berörs av områden med riksintresse för kulturmiljövård från Flyinge till Örtofta. Eslövs kommun vill tillgängliggöra kulturmiljön utan att inkräkta på pågående verksamheter. Förutom slottsmiljöerna är Örtofta sockerbruk, stationshuset i Harlösa och Gårdstånga kyrka exempel på intressanta kulturmiljöer i ett nationellt perspektiv.

Försvarsmaktens område med särskilt behov av hindersfrihet innebär att landskapsbilden inom området bevaras i större uträckning än i övriga kommunen, vilket kan ses som ett värde ur ett kulturhistorisk perspektiv.

Tillgängligheten till Kävlingeån bör utvecklas för att tillgängliggöra området som är av riksintresse för friluftslivet. Information om Försvarsmaktens verksamhet bör också göras tillgänglig för de människor som rör sig längs ån.

Inom strandskyddat område ställer sig kommunen restriktiv till nytillkommande bebyggelse och anläggningar, dessa kräver särskild omsorg i bygglovsprövningen med hänsyn till riksintresset och till strandskyddet.

Bebyggelse som stödjer riksintresset ska kunna tillåtas.

RÖNNE Å

FM04

Rönne å är Skånes näst längsta vattendrag och rinner 85 kilometer från Västra Ringsjön genom fem kommuner innan den mynnar ut i Skälderviken. Rönne å, med en markradie på 300 meter från strandkanten, ingår i riksintresseområdet. Norr om Billinge har det området utvidgats och vid Stockamöllan har den minskats, dock utan att tätorten omfattas. Drygt 800 hektar ligger i Eslövs kommun.

Beskrivning av riksvärdet

Rönne å har mycket stora natur- och kulturvärden och har stor betydelse för friluftsliv för hela regionen. De vackra och varierade omgivningarna och det bitvis påtagliga lugnet och tystnaden gör att ån har stort värde för rekreation, både för närboende och mer långväga besökare. Utmed Rönne å förekommer ett rikt och varierande fågelliv och ån har ett stort antal fiskarter.

Mellan Västra Ringsjön och Stockamöllan är landskapet flackt och ån omges av Ageröds och Rönneholms mossar. Norr om Stockamöllan utgörs dalgången av en dal med branta, ädellövskogsbeklädda sluttningar och ån av översvämningsmarker.

Rönne å kanotled är en av Skånes populäraste kanotleder, där man kan paddla ända från Västra Ringsjön till Skälderviken. Rast- och lägerplatser finns på flera ställen längs ån och möjlighet att hyra kanot finns. Delar av Rönne ås strand är tillgängliga för vandring redan idag och potential finns att framöver utveckla längre stråk längs ån. I tätorterna längs ån finns service och anslutning med kollektivtrafik.

Ställningstagande

Friluftslivet längs Rönne å har ett stort värde

för boende och besökande i Eslövs kommun. En utveckling av friluftslivet ger förutsättningar för ett utvecklat näringsliv med fokus på besöks- och upplevelsenäringen, vilket ger nya arbetstillfällen i norra delen av Eslövs kommun.

Eslövs kommun kommer att fortsätta arbetet med att tillgängliggöra stråk för rekreation längs ån i samarbete med Höörs och Svalövs kommuner, Ringsjöns vattenråd och berörda markägare.

Området som är av riksintresse för friluftslivet anses vara av betydelse för hela regionen. Kommunen ställer sig positiv till att utveckla och tillgängligöra natur- och kulturmiljöer för ett ökat friluftsliv.

Inom inom strandskyddat område ställer sig kommunen restriktiv till nytillkommande bebyggelse och anläggningar, dessa kräver särskild omsorg i bygglovsprövningen med hänsyn till riksintresset och till strandskyddet.

Bebyggelse som stödjer riksintresset ska kunna tillåtas.

Området berörs av riksintresse för naturvården Rönne ås dalgång, Ageröds mosse samt av riksintresse för kulturmiljövården Bosjökloster – Stockamöllan. Riksintresseområdena tillsammans med strandsyddet och ett Natura2000-område ger goda förutsättningar för att säkerställa de värden som finns längs Rönne å.

Strax väster om Rönne ås riksintresseområde för friluftsliv berörs ett område av riksintresse för värdefulla ämnen och mineralutvinning. En eventuell framtida brytning av kaolin skulle innebära en negativ påverkan på värdefull naturmiljö och tysta och orörda områden. Ett framtida täktverksamhet kan komma att påtagligt skada riksintresse för friluftsliv.

FROSTAVALLEN–RINGSJÖN–FULLTOFTA FM 06

Området omfattar Ringsjön, kulturlandskapet på Bosjöklosterhalvön och strövområdena Frostavallen, som ligger norr om Höör, och Fulltofta som ligger norr om Hörby. Den största delen av området ligger i Höörs och Hörbys kommuner och endast 350 hektar (2,5 procent av det totala området) i Eslövs kommun där hälften utgörs av Ringsjön och hälften av småkuperat odlingslandskap.

Beskrivning av riksvärdet

Ringsjön med sin närmiljö tillsammans med strövområdena Frostavallen och Fulltofta är mycket attraktiva och välbesökta rekreationsområden för människor i hela länet och landet. Ringsjön, som delvis ligger i Eslövs kommun, delas upp i Östra Ringsjön, Västra Ringsjön och Sätoftasjön och är Skånes näst största sjö. Området har bitvis höga biologiska värden och ett rikt fågelliv. Det finns ett antal badplatser vid Ringsjön. Det är även möjligt att fiska, paddla, åka båt eller skåda fågel. Vintertid används Ringsjön för skridskoåkning, skridskosegling, issegling och pimpelfiske. Tillgängligheten till områdets olika miljöer är god, även med kollektivtrafik. Inom området finns även olika övernattningsalternativ.

I Eslövs kommun finns Sjöholmens badplats, kommunens enda officiella naturbadplats, drygt tre kilometer nordost om Stehag.

Ställningstagande

Ringsjön har ett stort värde för kommunens invånare. För att förbättra friluftslivet och besöksnäringen i regionen arbetar kommunen aktivt med att utveckla tillgängligheten till Ringsjön. Arbetet sker tillsammans med Höörs och Hörbys kommuner, Ringsjöns vattenråd och berörda markägare

Inom strandskyddat område ställer sig kommunen restriktiv till nytillkommande bebyggelse och anläggningar, dessa kräver särskild omsorg i bygglovsprövningen med hänsyn till riksintresset och till strandskyddet.

Bebyggelse som stödjer riksintresset ska kunna tillåtas.

Vid etablering av nya vindkraftverk bör hänsyn tas till upplevelsevärdet i och kring Ringsjön. Ett arbete med att förbättra Ringsjöns vattenkvalitet har pågått under en längre tid inom ramen för Ringsjöns vattenråd. Förbättrad vattenstatus bidrar positivt till riksintresset för friluftsliv i och kring Ringsjön. Friluftslivets utveckling får inte riskera att vattenstatusen försämras. Strandskyddet ger goda förutsättningar för att säkerställa de värden som finns längs Ringsjön.

Ringsjön omfattas av riksintresse för vattenförsörjning. Friluftslivet och besöksnäringen får inte innebära att vattenstatusen riskerar att försämras, eftersom kommunen måste säkerställa vattenresurser för framtida generationer.

VOMB OCH KLINGAVÄLSÅN FM10

Riksintresset ligger främst i Sjöbo och Lunds kommuner, endast en liten del av Vombsjön med tillhörande strandområde ligger inom Eslövs kommun, drygt 150 hektar.

Beskrivning av riksvärdet

Den del av Vombsjön som ligger inom Eslövs kommun är en slättsjö. Sjön är rik på fisk och utgör en viktig rastplats för en mängd olika fågelarter. Slottet Övedskloster som är en av landets förnämsta anläggningar i rokokostil från 1700-talet har satt en stark prägel på landskapet.

I Vombsjön finns möjlighet till bad och vintertid kan man åka skridskor när vädret tillåter. Vombsjön är en av de allra bästa sjöarna för fritidsfiske i Skåne. Flera fågeltorn och utsiktsplattformar som underlättar fågelskådning finns i riksintresseområdet. Genom sitt relativt tätortsnära läge har Vomb och Klingavälsån med omgivningar stor betydelse för den kulturhistoriskt, botaniskt och ornitologiskt intresserade allmänheten såväl som för skolelever och studenter. Området är lättillgängligt med bil och bussförbindelser finns. I anslutning till området finns möjligheter till övernattning samt flera restauranger och kaféer.

Ställningstagande

Eslövs kommun anser att Vomb med sin närområdgivning ska ses som en helhet och det är också i denna kontext som det stora värdet finns. Kommunen ställer sig positiv till att förbättra tillgängligheten längs med Vombsjön. En bussförbindelse till Harlösa skulle förbättra tillgängligheten.

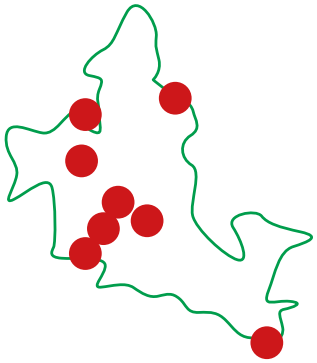
Inom strandskyddat område ställer sig kommunen restriktiv till nytillkommande bebyggelse och anläggningar, dessa kräver särskild omsorg i bygglovsprövningen med hänsyn till riksintresset och till strandskyddet.

Bebyggelse som stödjer riksintresset ska kunna tillåtas.

Etablering av vindkraftverk är olämpligt med hänsyn till Försvarsmaktens verksamhet, vilket bidrar positivt till riskintresset.

För att förbättra friluftslivet och besöksnäringen i regionen arbetar kommunen aktivt med att utveckla tillgängligheten till Vombsjön och Klingavälsån genom cykelvägar och vandringsleder. Arbetet sker tillsammans med Sjöbo och Lunds kommuner, Kävlingeåns vattenråd och berörda markägare.

RIKSINTRESSE FÖR
KULTURMILJÖVÅRDEN

Genom kulturmiljölagen anger samhället grundläggande bestämmelser till skydd kring viktiga delar av kulturarvet. Lagen innehåller bland annat bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål. Länsstyrelsen har tillsyn över kulturminnesvården och Riksantikvarieämbetet är ansvarig myndighet.

Följande områden finns i Eslövs kommun:
- Eslöv (M182)
- Ellinge–Västra Sallerup (M63)
- Skarhult (M58)
- Västra Strö–Trollenäs (M53)
- Svenstorp–Hviderup–Flyinge–Västra Hoby (M80)
- Övedkloster–Tullesbo (M100)
- Ageröd–Bosjökloster–Mölleriket (M37)
- Trolleholm (M31)

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 206.
Efter utställningsskedet har handlingarna justerats och de exakta formuleringarna av riksvärdet för kulturmiljövård förts in i detta kapitel. Se också länsstyrelsens synpunkter för riksintresset Ellinge–Västra Sallerup, M63, samt för Eslöv, M182.

ESLÖV
M182

Området som är av riksintresse för kulturmiljön –Eslövs stad, omfattar runt en fjärdedel av Eslövs tätort. Från Harjagersvägen i norr till Abullahagen i söder och från Remmarlövsvägen i väster till Gasverksgatan i öster.

Beskrivning av riksvärdet

Motivering
Stadsmiljö–järnvägsstad–som visar järnvägens och industrialismens betydelse för den moderna tätortsutvecklingen, hur en hållplats på den rena landsbygden successivt utvecklades till planmässigt uppbyggt stationssamhälle och så småningom stad.

Uttryck för riksintresset:
Spår av vägsträckningar, markanvändning och bebyggelse från tiden före järnvägens tillkomst och det nya samhällets tidigaste skeden. Den successivt framvuxna rutnätsplanen med tomtstruktur, platsbildningar och gaturum. Bebyggelsen och dess täta, stadsmässiga, men relativt småskaliga karaktär. De kringbyggda kvarteren med bostäder och lokaler för handel och hantverk samt ekonomibyggnader och bakgårdar. Offentliga byggnader med bl.a. den nygotiska kyrkan (1891) som givit upphov till begreppet ”Eslövsgotik”. Järnvägsmiljön med stationshuset från 1913, industribyggnader och andra till järnvägen knutna byggnader och anläggningar. Den lokala byggnadstraditionen med hus i företrädesvis rött och gult tegel. Inslag av parker och grönska. Det tidiga 1900-talets utvidgningsområden, med tidstypisk terränganpassad plan och villor på stora, grönskande tomter. Medborgarhuset, ritat av H Asplund, från 1957 och annan bebyggelse som visar den fortsatta utvecklingen under 1900-talet.

Beskrivning av värden och konsekvenser för Eslövs kommun

Eslövs stad är ett relativt ungt samhälle vilket innebär att stora delar av det kulturhistoriska arvet är representerat från samma tid och används till stor del fortfarande till det som det en gång byggdes till. Kulturmiljön har med andra ord inte påverkats av flera generationer, så som äldre kulturmiljöer ofta har.

Eslövs stad karaktäriseras som en komplett stad som är både variations- och upplevelserik. Utbyggnadsenklaverna är relativt små och upplevelsemässigt tydliga med egna identiteter

vilket stärker stadsmässigheten.
Kulturmiljön i Eslövs stad har ett stort upplevelsevärde och är viktig för invånarna och för stadens attraktionskraft.

Ställningstagande

Kulturmiljön är i högsta grad en levande miljö och däri ligger också en del av dess värde. Det är av stor vikt att inte hindra utan välkomna varje generations tillägg till staden för att skapa ett kulturhistoriskt tidsdjup och läsbarhet.

Ett kulturmiljöprogram bör arbetas fram för att de kulturhistoriska aspekterna ska kunna ta plats i avvägningar i samband med bygglov, detaljplanering samt vid strategisk planering och markförvärv.En inventering och analys av kulturmiljön i den centrala stadskärnan, stenstaden, bedöms vara mest prioriterad tillsammans med den östra sidans industrimiljöer.

Utvecklingen och förtätningen av Eslövs stad bedöms inte stå i konflikt med kulturmiljövärdena under förutsättning att den ses över och hanteras som en fortsättning av järnvägensstadens utbyggnad.

Bevarande av industribyggnader, spårsträckningar och grönstruktur i industrimiljöer kan ibland innebära svårigheter gällande sanering av förorenad mark och byggnader och framförallt ökade kostnader. Avvägningar får här göras från fall till fall och ska motiveras väl.

ELLINGE – VÄSTRA SALLERUP M63

Området längs Bråån mellan väg 17 och väg 1267 omfattas av riksintresseområdet för kulturmiljövård. Området sträcker sig norrut och omfattar även Västra Sallerup.

Beskrivning av riksintresset

Motivering:
Dalgångsbygd och slottslandskap kring Bråån och Ellinge slott där godsförvaltningen sedan medeltiden satt sin prägel på såväl landskapets som bebyggelsens gestaltning samt de till slottet hörande underlydande gårdarna.

Uttryck för riksintresset:
Betade strandängar utmed Bråån samt vidsträckta fält och rikt allésystem kring Ellinge tidigare befästa slott. Slottet är av medeltida ursprung men omgestaltades under 1700- och 1800-talen - främst i enlighet med renässansens stilideal. Vallgravar och park, välbevarad ekonomi- och arbetarbebyggelse av såväl tegel som korsvirke, förvaltarbostad, skola och smedja. Kristinebergs herrgårdsanläggning från 1815.

I riksintresset ingår även:
Västra Sallerups medeltida kyrka med förnämnliga kalkmålningar, kyrkby med karaktäristiska bebyggelseinslag som väl belyser 1800-talets bystruktur kring kyrkan, prästgård från 1860-talet.

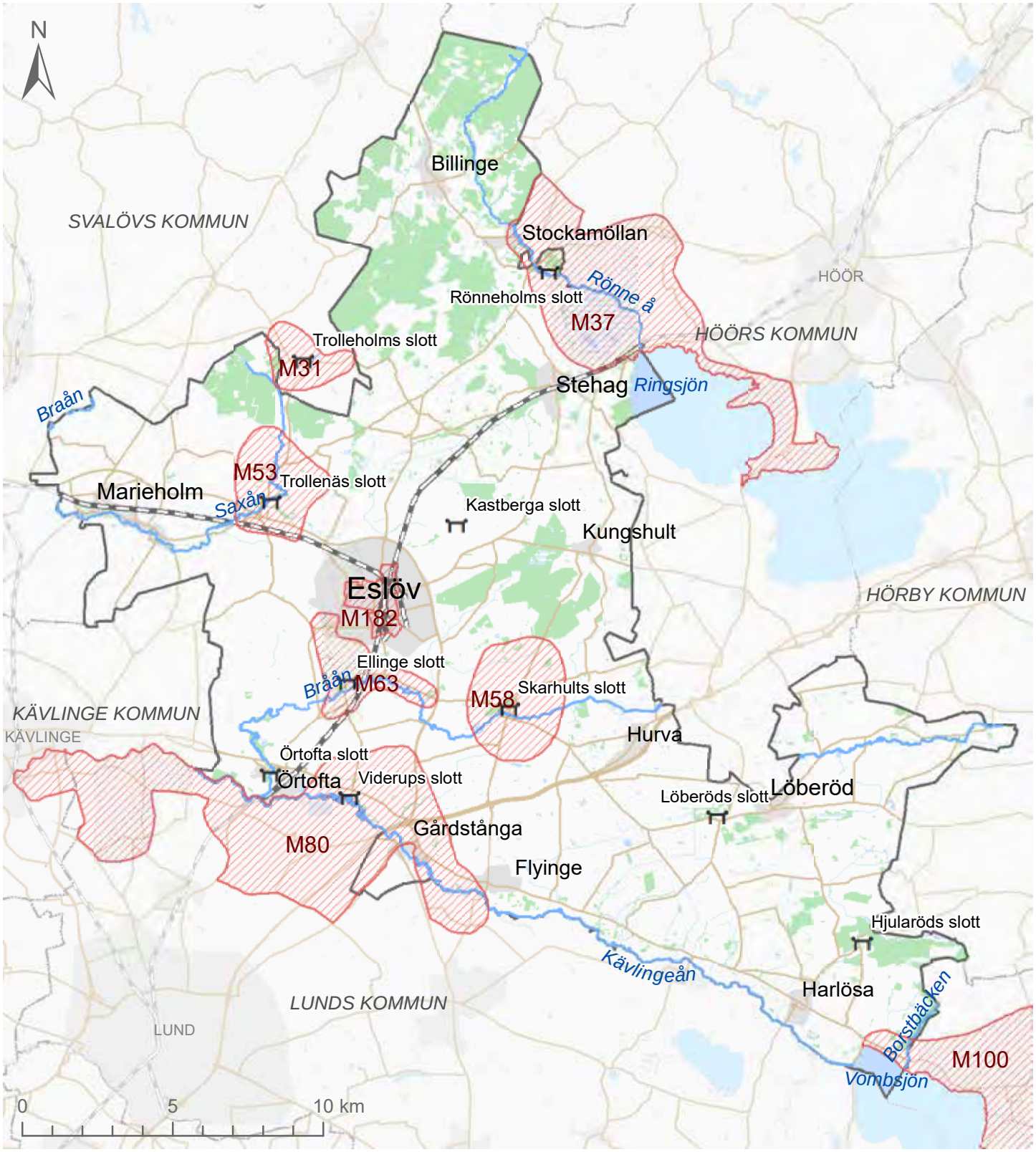
Beskrivning av värden och konsekvenser för Eslövs kommun

Ellinge och Västra Sallerup är attraktiva och tillgängliga kulturmiljöer med stora rekreativa och naturmiljövärden i anslutning till Eslövs stad. Miljöerna tydliggör kopplingen mellan stad och land.

Ställningstagande

Ellinge slott och Brååns dalgång bör bevaras och utvecklas genom att de kulturhistoriska värdena stärks och tillgängligheten förbättras.

Länsstyrelsen har i sitt kulturmiljöprogram pekat ut särskilt värdefulla miljöer och då identifierat det skånska godslandskapet med Skarhult, Viderup,

N
Billinge
SVALÖVS KOMMUN
Stockamöllan
Rönneholms slott
Rönne å
M37
HÖÖR
HÖÖRS KOMMUN
Trolleholms slott
M31
Stehag
Ringsjön
Braån
M53
Trollenäs slott
Marieholm
Saxån
Kastberga slott
Kungshult
Eslöv
M182
HÖRBY KOMMUN
Ellinge slott
Braån
M63
M58
Skarhults slott
KÄVLINGE KOMMUN
KÄVLINGE
Hurva
Örtofta slott
Örtofta
Viderups slott
Löberöds slott
Löberöd
Gårdstånga
M80
Flyinge
Hjularöds slott
Kävlingeån
Harlösa
LUNDS KOMMUN
LUND
Borstbäcken
M100
Vombsjön
0
5
10 km
Slott
Riksintresse för kulturmiljövård

Örtofta och Ellinge slott som värdefull kulutrmiljö. Västra Sallerup pekas inte ut som en del av den miljön.

Kopplingen mellan Västra Sallerup och Ellinge slottsmiljö är svag. Det kuperade landskapet hindrar den visuella kontakten och den gamla kyrkovägen från godset till kyrkan har inkorporerats i bostadsområdet Sallerup. Vägsträckningen är i söder alléplanterad och är ett tydligt landskapselement.

En förtätning av Västra Sallerup bedöms som möjlig under förutsättning att arkitektur, skala och gestaltning förhåller sig till den kulturhistoriska miljön. Grönska som element är viktig för att tillkommande bebyggelse ska läsas in som en del av bymiljön.

Västra Sallerup kan kompletteras med upp till tio bostadshus, söder om Västra Sallerups byaväg. Kringliggande jordbruksmark ska värnas och alléer ska bibehållas och vårdas. Stadsdelen Sallerup har närmat sig Västra Sallerup från väster och upplevs i princip som sammanvuxna med varandra. Västra Sallerup har kompletterats med bebyggelse så sent som under tidigt 2000-tal. Tidigare fanns ytterligare bebyggelse söder om Västra Sallerups byaväg.

Utformning och placering behöver noggrant studeras. Kanten mot landskapet i söder bör vara tydligt markerad och anpassas så att omkringliggande jordbruksmark kan brukas. Vegetation ska samspela med ny bebyggelse.

SKARHULT
M58

Hela riksintresseområdet ligger i Eslövs kommun, sydost om Eslöv.

Beskrivning av riksintresset

Motivering:
Slottslandskap kring Skarhults slott beläget i övergångszonen mellan slätt- och skogsbygd där godsförvaltningen sedan århundraden satt sin prägel på såväl landskapets som bebyggelsens gestaltning och de till slottet hörande arrendegårdarna och kyrkan.

Uttryck för riksintresset: Stora park- och allésystem i odlingslandskapet kring Skarhults trelängade och tornförsedda samt tidigare befästa slott av medeltida ursprung, omgestaltat under C G Brunius ledning vid 1800-talets mitt i enlighet med renässansens stilideal, monumentala ekonomibyggnader och arbetarbebyggelse från 1800-talet. Skarhults medeltida kyrka med monumental sydportal samt underlydande arrende- och plattgårdar.

Ställningstagande

Riksintresseområdets avgränsning stämmer väl överens med det öppna slottslandskapets utbredning. Skarhults kronopark som möter slättbygden i norr är av betydelse för att Skarhults kulturmiljövärden ska kunna utläsas till fullo.

Slättbygden mellan Skarhult, Viderup, Örtofta och Ellinge har inslag av planterade skogsdungar och ofta snabbväxande granskog som troligtvis planterats för att locka vilt till godsens arealer. Dungarna har ett kulturhistoriskt- och naturmässigt värde och bör därför i möjligaste mån sparas. Granarna kan med fördel ersättas med lövträd.

Söder om Skarhult har ett flertal vindkraft placerats vilket påverkar landskapsbilden och upplevelsen av den öppna slättbygden. Det är av stor vikt

för kulturmiljön att fria utblickar skapas och att vindkraftverk placeras med hänsyn till upplevelsen av de värden som beskrivs av riksantikvarieämbetet.

VÄSTRA STRÖ TROLLENÄS M53

Slottet Trollenäs ligger nordväst om Eslöv längs Saxån och den äldre kyrkobyn Västra Strö ligger strax norr om slottsmiljön. Området är 840 hektar och ligger i Eslövs kommun.

Beskrivning av riksintresset

Motivering:
Slottslandskap med förhistorisk kontinuitet kring Trollenäs slott av medeltida ursprung där godsförvaltningen genom århundraden satt sin prägel på landskapets utformning och den kringliggande till slottet knutna bebyggelsen och underlydande by- och kyrkomiljöerna. (Fornlämningsmiljö, Borgmiljö).

Uttryck för riksintresset:
Sju runstenar - Thulestenarna - som erinrar om vikingatida resor. Ruinerna efter de medeltida kyrkorna Gullarp och Västra Strö, Näs medeltidskyrka, Västra Strös och Trollenäs 1800-talskyrkor, Västra Strö kyrkby med skola/fattighus, gatehus och bevarade gårdar. Trollenäs slott och borganläggning från 1500-talet, under 1890-talet omgestaltat till sitt nuvarande utseende efter ritningar av F Meldahl, välbevarad ekonomibebyggelse i gråsten, tegel och korsvirke från tiden 1700-1800-tal. Stenvalvbroar.

I området ingår även:
Trollenäs station, utmed järnvägen Eslöv - Landskrona, som fick sitt nuvarande utseende 1929.

Ställningstagande

Trollenäs med omgivande slottsmiljö är kulturhistoriskt värdefull. Ny spridd bebyggelse inom området bör undvikas. Mindre kompletteringar i anslutning till bymiljöerna kan vara lämplig under förutsättning att det sker med hänsyn till befintliga kultu och miljövärden.

Slottsmiljön ligger i en sänka och omges av ett stort antal skyddsvärda träd. Miljön har stora natur- och rekreationsvärden som bör beaktas och säkerställas. Det finns flera större granplanterade åkerholmar både inom och utanför området som är utpekat som riksintresse.

Hantering och fördröjning av vatten längs Saxån är väl förenliga med de kulturhistoriska värdena.

SVENSTORP –HVIDERUP–FLYINGE –VÄSTRA HOBY M80

Riksintresset ligger i Eslövs och Lunds kommunkommun. Området sammanfaller i många delar med riksintresse för naturvård och riksintresse för friluftsliv. Längs Kävlingeån gäller generellt strandskydd 100 meter.

Beskrivning av riksintresset

Motivering:
Vidsträckt slottslandskap och odlingslandskap kring Kävlingeån med förhistorisk bruknings- och bosättningskontinuitet som sedan stormaktstiden präglats av godsförvaltningen vid slotten Svenstorp och Hviderup samt Flyinge kungsgård och de spår förvaltningen lämnat på såväl landskapets utformning som på bebyggelsens och kyrkornas utveckling inom området. (Fornlämningsmiljö).

Uttryck för riksintresset:
Bronsåldershögar i krönläge utmed Kävlingeån. Hviderups tidigare befästa slott från 1620talet, senast omgestaltat på 1920-talet med, omgivande park och rikt förgrenat allésystem, vallgravar, orangeri, ekonomi-och arbetarbebyggelse i tegel-

och gråsten från 1800-talet samt mejeri och smedja. Gårdstånga medeltida kyrka som under 1600-talet kraftigt omgestaltas av Anna Brahe, monumentalt gravkor, prästgård från 1800-talet. Hviderups välbevarade hospital från 1600-talet - ett av landets äldsta i sitt slag, plattgården Gårdstånga Nygård med bevarad och tidstypisk 1800-talsbebyggelse. (Miljön berör även Lunds kommun).

I området ingår även:
Ruinerna efter Skeglinge medeltida kyrka som övergavs efter sammanläggningen med grannsocknen Borlunda på 1860-talet samt senare rest klockstapel.

Ställningstagande

Odlingslandskapet norr om Kävlingeån har ett kulturhistoriskt värde och jordbruksmarken är klassad som 9 + jord. Marken bör därför fortsätta brukas och ny bebyggelse på landsbygden undvikas.

En utveckling av Flyinge by, Gårdstånga-Getinge och Örtofta-Väggarp-Toftaholm bedöms inte stå i konflikt med riksintresset för kulturmiljövården. Tillkommande bebyggelse ska beakta de värden som beskrivs, som till exempel plattgården Gårdstånga och Gårdstånga kyrka, och i sin skala och utformning anpassas till respektive tätort.

ÖVEDSKLOSTER–TULLESBO M100

Riksintresseområdet ligger i Eslövs och Lunds kommuner. Området sammafaller i många delar med riksintresse för naturvård och riksintresse för friluftsliv. Längs Kävlingeån gäller generellt strandskydd 100 meter.

Beskrivning av riksintresset

Motivering:
Slottslandskap och odlingslandskap utmed Vombsjön med förhistorisk bosättningskontinuitet, som sedan medeltiden präglats av klostret och senare godsförvaltningen vid Övedskloster och de spår i såväl landskap som bebyggelse som förvaltningen genom århundranden bidragit till. Bebyggelsen har ett betydande arkitektur- och socialhistoriskt intresse.
Uttryck för riksintresset:
Betade strandängar och vidsträckt odlingslandskap, allésystem. (Miljön berör även Sjöbo kommun).

Ställningstagande

Större delen av riksintresseområdets värden ligger i Sjöbo kommun. Eslövs kommun berörs endast till viss del. Eslövs kommun tar fasta på landskapssnittet mellan Vombsjön och upp till skogsbrynet, innehållande hagmark närmast sjön, en planterad lindallé på båda sidor om väg 104 och en långsträckt jordbruksmark norr om vägen som avslutas vid skogsbrynet.

Det tydliga landskapssnittet ska beaktas. Eventuell ny bebyggelse och nya bostäder bör placeras i anslutning till den högre vegetationen eller söder om allén.

Lindallén ska värnas och vid behov återplanteras.

AGERÖD–BOSJÖKLOSTER–MÖLLERIKET M37

Riksintresset ligger i Eslövs och Höörs kommuner och sammanfaller inom flera områden med riksintresse för naturvården och riksintresse för friluftsliv längs Rönne å. Längs Rönne å gäller utökat strandskydd 300 meter utanför detaljplanelagt område.

Beskrivning av riksintresset

Motivering:
Dalgångsbygd och slottslandskap kring Rönne å och Västra Ringsjön med förhistorisk bosättnings- och brukningskontinuitet som präglats av

medeltidens kloster (Bosjökloster) och dess verksamhet samt senare profan storgodsbildning där främst slottet format bebyggelsen och odlingslandskapet efter 1800-talets allt rationellare brukningsmetoder. Lämningar efter stenbrytning med rötter i medeltiden. Rönne ås betydelse som kraftkälla åskådliggörs bland annat i Möllerikets många kvarnanläggningar. (Fornlämningsmiljö, Kvarnmiljö, Stenbrott).

Uttryck för riksintresset:
Rönneholms mosse med betade strandängar och ett av stordrift präglat odlingslandskap kring Rönneholms slott. Slottet är av medeltida ursprung men omgestaltades under 1700- och 1800-talen, med välbevarad ekonomi- och arbetarbebyggelse, bla. Fiskaretorpet, f.d. orangeriet Borgen som under 1700-talet byggts om till änkesäte samt vidsträckt allesystem och park. Talrika stenåldersboplatser av säsongskaraktär vid Rönneholms mosse och utmed Rönne åns dalgång. Stenbocksvadet, stenvalvsbroar, tidiga förindustriella anläggningar i form av olika kvarnar i Mölleriket - Bålamöllan, Rönnemölla, Stockamöllan, den sistnämnda under 1800-talets slut utvecklad till brukssamhälle med tidstypiska bebyggelseinslag som brukskontor, arbetarbostäder, disponentvilla- och tjänstemannabostäder hierarkiskt grupperade i samhället. (Miljön berör även Höörs kommun).

Ställningstagande
Slottsmiljön kring Rönneholms slott med tillhörande byggander har ett kulturhistoriskt värde som ska beaktas.

Mölleriket längs Rönne å har ett stort rekreativt, kultur- och naturmiljövärde, som inte bedöms innebära några intressekonflikter.

En utveckling av Stockamöllan bedöms kunna ske inom det verksamhetsområde som byggts upp kring bruket och direkt norr om Stockamöllan. Omvandlingen av området ska föregås av en inventering och analys av Stockamöllans kulturmiljövärden och riksintresset för kulturmiljön ska beaktas.

TROLLEHOLM
M31
Trolleholm ligger till största delen i Svalövs kommun, endast en mindre del i väster tangerar Eslövs kommun.

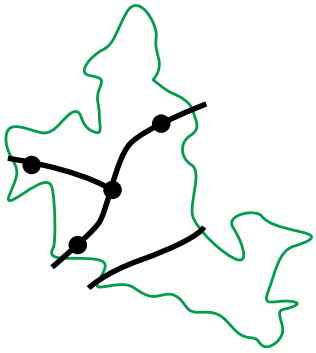
Beskrivning av riksintresset
Motivering:
Vidsträckt slottslandskap och odlingslandskap kring Trolleholms slott av medeltida ursprung som under 1800-talets slut omdanats i en kontinental- och medeltidsinspirerad blandstil.

Uttryck för riksintresset:
Öppet och allékantat odlingslandskap som präglats av slottets stordrift. Det över den kringliggande slätten dominerande Trolleholms slott med trelängad huvudbyggnad som omdanats av den danske arkitekten F Meldahl, välbevarad ekonomibebyggelse av C G Brunius, vallgravar, parker, smedja, arbetarbostäder, skola - alla typiska och välbevarade bebyggelseinslag i den karaktäristiska och helgjutna slottsmiljön. (Området berör även Svalövs kommun).

Ställningstagande
I Eslövs kommun omfattas en mindre bäck som rinner genom en ravin samt ett kuperat skogsområde av riskintresset. Miljön har ett naturvärde och skogen bidrar till att avgränsa Trolleholms slotts- och odlingslandskap.

RIKSINTRESSE FÖR

KOMMUNIKATIONER

Riksintresse för kommunikationer avser de vägar och järnvägar samt den luft- och sjöfart med sådan betydelse att områden för trafikslagens anläggningar behöver skyddas. Riksintresset skyddar både befintliga, planerade och framtida kommunikationer. Trafikverket är ansvarig myndighet.

Dessa objekt/zoner finns i Eslövs kommun:

- Södra stambanan med stationer
- Rååbanan med station
- Väg E22
- MSA-zoner

BEFINTLIGA JÄRNVÄGAR OCH STATIONER

Södra stambanan

Södra stambanan ingår i det av EU utpekade Trans European Transport Network (TEN-T-nätet anger vägar av internationell betydelse). Stambanan sträcker sig från Stockholm till Malmö och är mycket viktig för person- och godstrafik. Banan ingår även i det utpekade strategiska godsnätet.

I Eslövs kommun passerar stambanan igenom Örtofta, Eslöv och Stehag och medför barriäreffekter på dessa orter. På stambanan passerar i snitt 63 godståg per dygn. Drygt sju procent av lasten i dessa tåg klassas som farligt gods.

Eslövs station, Stehags station och Örtofta station

Eslövs station ingår i riksintresset som en funktion för byten av internationell, nationell, regional och lokal trafik. Stehag och Örtofta stationer ingår i riksintresset med funktion av byte för regional och lokal trafik.

Rååbanan (Marieholmsbanan) Marieholms station

I Eslövs kommun passerar Rååbanan genom Eslöv och Marieholm. Den förbinder stambanan med västkustbanan och är del i det utpekade strategiska godsnätet. Marieholms station ingår i riksintresset med funktion av byte för regional och lokal trafik.

Ställningstagande samtliga riksintresse för befintlig järnväg

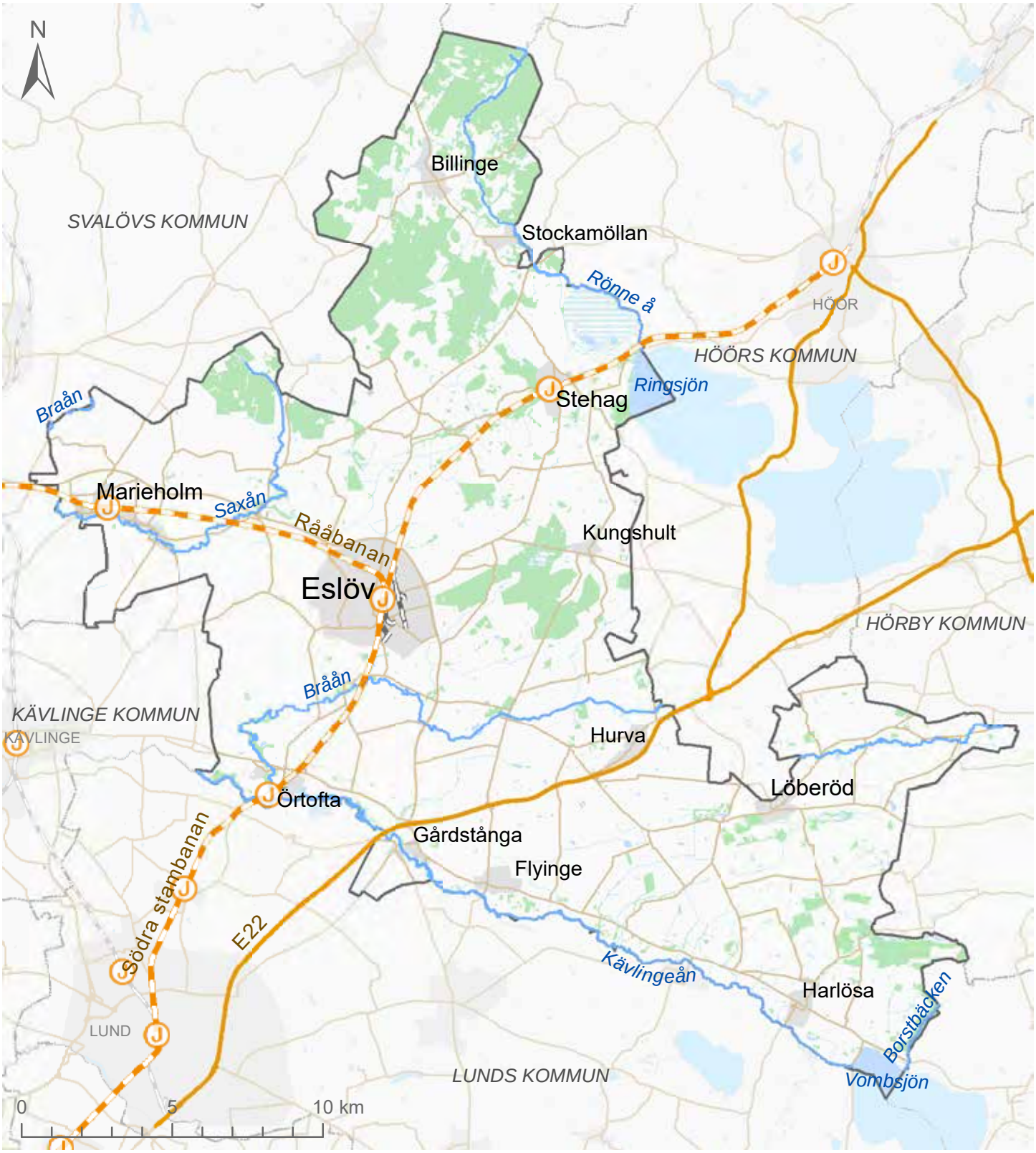
Eslövs kommun avser att värna och inte skada riksintresset. Fortsatt järnvägstrafik ligger i Eslövs kommuns intresse att arbeta för. Möjligheten till hållbar pendling är avgörande för Eslövs fortsatta utveckling och styrka.

Eslövs kommun verkar för att utveckla stationen i Eslöv till centralstation. Arbetet kommer att ske i samarbete med Skånetrafiken, Trafikverket och fastighetsägare.

Eslövs kommun föreslår ny bebyggelse i stationsorterna nära riksintresset och det kommer att vara av vikt att ha en löpande dialog med Trafikverket i detta arbete. Övergripande och specifika buller- och riskanalyser kommer att tas fram och eventuella åtgärder för buller och risk kommer att arbetas fram i samarbete med Trafikverket och Räddningstjänsten Syd. Delar av befintlig bebyggelse är bullerstörd redan idag. Eslövs kommun verkar för att förbättra ljudmiljön, dels för redan utsatt bebyggelse och dels för framtida bebyggelse som en följd av förmodad ökning av person- och godstrafik.

Utveckling av passagerna under järnvägen i Örtofta och Stehag kommer att ske i samarbete med Trafikverket.

Planering och utveckling av en ny koppling över stambanan i Eslöv kommer att ske i nära samarbete

N
Billinge
SVALÖVS KOMMUN
Stockamöllan
Rönne å
HÖÖR
HÖÖRS KOMMUN
Ringsjön
Stehag
Braån
Marieholm
Saxån
Rååbanan
Kungshult
Eslöv
HÖRBY KOMMUN
Bråån
KÄVLINGE KOMMUN
KÄVLINGE
Hurva
Löberöd
Örtofta
Gårdstånga
Flyinge
Södra stambanan
E22
Kävlingeån
Harlösa
Borstbäcken
LUND
LUNDS KOMMUN
Vombsjön
0
5
10 km
Järnvägsstation, riksintresse
Väg, riksintresse
Järnväg, riksintresse

med Trafikverket. Kopplingen är av stor vikt för att knyta samman den östra och västra sidan av staden.

VÄGAR

Väg E22

Väg E22 ingår, liksom Södra stambanan, i TEN-T-nätet och utgör en viktig nationell förbindelse mellan Skåne, Blekinge, ostkusten och vidare norrut. E22 går genom kommunen och passerar byarna Gårdstånga och Hurva. Vid Gårdstånga finns en rastplats och en mack med restaurang och butik. Idag är väg E22 utbyggd med fyra körfält längs hela sträckningen genom kommunen. Någon ytterligare utbyggnad finns inte planerad hos Trafikverket. Eslövs kommun reserverar därmed inte mark för framtida utbyggnad.Regionbussar mellan Kristianstad och Malmö trafikerar E22 med hållplatser och pendlarparkering i Hurva och Gårdstånga. Eslövs kommun planerar för att tillsammans med Trafikverket utöka pendlarparkeringarna och göra dem säkrare för att motverka inbrott och skadegörelse. Eslövs kommun planerar att tillsammans med Trafikverket förbättra gång- och cykelmöjligheterna mellan Gårdsstånga och Eslöv samt mellan Löberöd och Hurva för att underlätta för ytterligare regionbusspendlare.

Väg E22 trafikeras av ungefär 20 000 fordon dagligen och cirka 11 procent av dem utgörs av tung trafik. Eventuella planer för bostadsbebyggelse i direkt anslutning till E22 måste utredas noga eftersom buller och möjlig skaderisk vid olycka kan påverka negativt. Väg E22 korsar riksintresse för kulturmiljövård och för friluftsliv vid Kävlingeån vid Gårdstånga. Vid eventuell olycka finns risk för förorening. Eftersom Trafikverket har ansvar för riksintresset E22 förutsätter Eslövs kommun att myndigheten har beredskap för en eventuell olycka i området samt arbetar för att minimera risker. Eslövs kommun kommer att föra en diskussion med Räddningstjänst Syd om riskhantering i anslutning till E22.

Ställningstagande

Väg E22 är ett viktigt stråk för Eslövs kommun eftersom det möjliggör pendling och transporter både norr- och söderut. Eslövs kommun stödjer en fortsatt utveckling av regionbussarna och hållplatser för att möjliggöra för pendling mot Hörby/Kristianstad och Malmö/Lund.

Eslövs kommun kommer att bygga ut gång- och cykelvägar till hållplatserna i Hurva och Gårdstånga för att underlätta så att fler väljer superbussar längs E22 för pendling.

Inga bostäder kommer att planläggas i närhet till E22 som kan påverka vägen negativt. Föreslagen bebyggelse i Gårdstånga/Getinge och Hurva planeras så att buller och eventuell olycksrisk inte påverkar invånare negativt.

LUFTFART

MSA-zoner

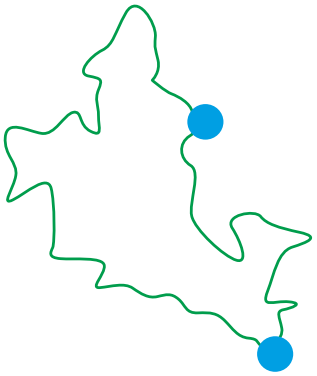
Malmö Airport, Kristianstad flygplats och Ängelholms flygplats är befintliga instrumentflygplatser som är av riksintresse för kommunikationer och vars MSA-zoner Eslövs kommun helt eller delvis ingår i. En MSA-zon, Minimum Sector Altitude, har en radie på 60 kilometer från instrumentflyplats. Den första delen av en inflygning till en instrumentflygplats benämns Initial Approach, och lägsta flyghöjd bestäms här av MSA-ytan.

Ställningstagande

Om detaljplaner medger byggnation högre än 20 meter ska flygplatserna höras. Flygplatserna är sakägare och ska därför beredas möjlighet att yttra sig. Likaså ska Luftfartsverket och Försvarsmakten, i egenskap av sakägare, ges möjlighet att yttra sig över sådana detaljplaner. I de fall det framkommer behov av flyghinderanalys ska en sådan genomföras och skickas till berörda flygplatser.

RIKSINTRESSE FÖR

YRKESFISKET

Riksintresse för yrkesfisket syftar till att skydda reproduktions-, uppväxt- och fångstområden med avgörande betydelse för fiskenäringen. Riksintressena är grupperade efter havsområden, inlandsvatten och fiskehamnar.

Svenskt fiske har genomgått stora förändringar. Senaste revideringen av de utpekade områdena gjordes 2006 i enlighet med bestämmelserna i Miljöbalken 3 kap 5 §. Havs- och Vatten-myndigheten, HaV är ansvarig myndighet.

Riksintresset berör

- Ringsjön (fångstområde)
- Vombsjön (fångstområde)

Ställningstagande

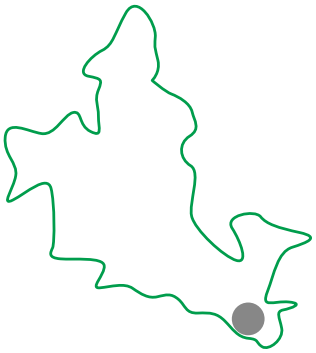
Eslövs kommun arbetar för att Ringsjön ska skyddas så att uppväxtmöjligheterna för vissa fiskslag inte skadas. Fiskevårdsförbundet anses vara ett tillräckligt instrument för att ta tillvara riksintresset.

Kommunens arbete inom Ringsjöns och Kävlingeåns vattenråd som syftar till att Ringsjön och Vombsjön ska uppnå god status och att tillförsel av näringsämnen begränsas, är också ett viktigt instrument för att ta tillvara riksintresset.

Observera att det inte finns någon separat kartbild över riksintresset för yrkesfisket. Riksintresseområdet sammanfaller med Ringsjön och Vombsjön.

RIKSINTRESSE OCH HÄNSYN TILL

TOTALFÖRSVARET

Med Totalförsvaret avses alla de myndigheter som deltar i Sveriges territoriella försvar och som var och en har särskilda uppgifter för att möta och avhjälpa de faror som uppstår då nationen ställs inför hot.

Försvarsmakten är ansvarig myndighet för områden av riksintresse för totalförsvarets militära del. Riksintresse för totalförsvaret omfattar delar som Totalförsvaret inte redovisar av sekretesskäl, och som kommunen därför inte har vetskap om.

Totalförsvarets civila del är inte riksintresse. Det är Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, MSB, som ansvarar för området. Varje kommun ansvarar i sin tur för att långsiktigt planera för skydd av samhällsviktiga verksamheter.

RIKSINTRESSE TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL

Revingeheds övningsfält med skjutbana, Björka övningsfält–omgivningspåverkan

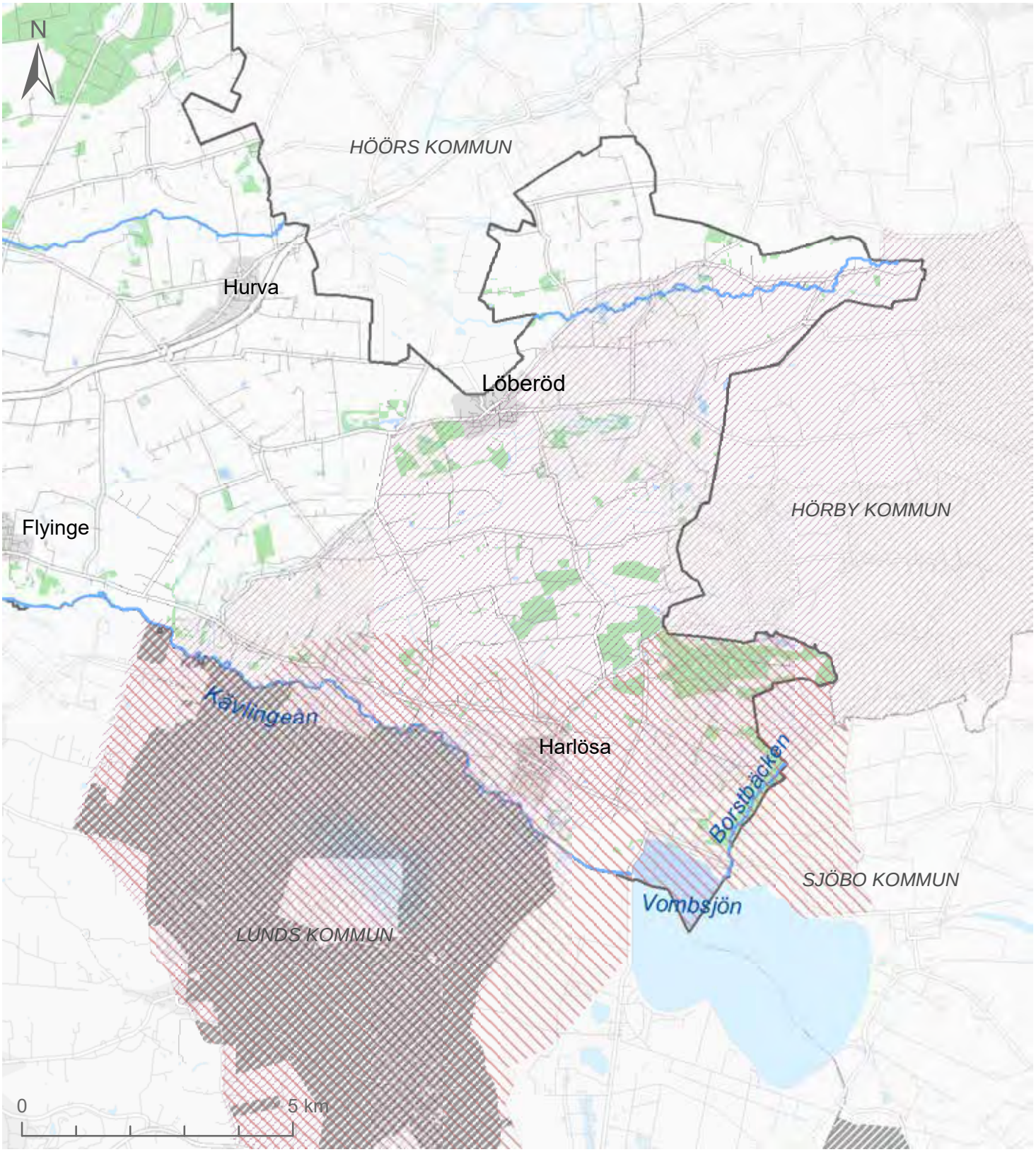
Försvarsmaktens övningsfält med skjutbanor på Revingehed i Lunds kommun är utpekat som riksintresse för totalförsvarets militära del enligt miljöbalken 3 kapitlet 9 §. Försvarets verksamhet omfattar övningar med band- och hjulfordon samt skjutning med finkalibrig ammunition på skjutbanor i närliggande terräng. Den möjlighet till övning som Revingeheds övningsfält ger har stor betydelse för Försvarsmaktens förmåga till väpnad strid, såväl inom Sverige som utomlands. Revingeheds övningsfält nyttjas av olika förband inom Försvarsmakten och belastningen har successivt ökat allt eftersom verksamheten har koncentrerats till färre antal förband. Försvarsmakten anser att ny störningskänslig bebyggelse, såsom bostäder eller vård- och skolbyggnader, inte ska tillåtas i övningsfältets närhet då risk för begränsningar av verksamheten kan uppstå, vilket skulle kunna innebära påtaglig skada för riksintresset. Försvarsmakten har därför pekat ut ett så kallat influensområde (område av betydelse enligt miljöbalken 3 kapitlet 9 § första stycket) inom vilket bebyggelse känsligt för störningar som till exempel buller, kan medföra påverkan för Försvarsmaktens verksamhet.

Skottljud från övningar inom riksintresseområdet kan uppfattas som störande, varför Försvarsmakten hävdar skydd för riksintresset då ljudnivån överstiger 65 decibel (dBA I) för finkalibriga vapen och 90 decibel (dB Lex) för grovkalibriga vapen. Försvarsmaktens verksamhet kan också innebära annan påverkan på sin omgivning, men exakt vilken typ av påverkan är hemligt med hänsyn till rikets säkerhet. Försvarsmakten har pekat ut ett område med särskilt behov av hinderfrihet enligt miljöbalken 3 kapitlet 9 §. Det innebär att alla objekt högre än 20 meter kan medföra påtaglig skada för verksamheten som bedrivs inom utpekat område för hinderfrihet. Inom hela Eslövs kommun kan objekt som uppnår en höjd högre än 45 meter medföra påtaglig skada för verksamheten.

Ställningstagande

Utanför stadsbygd, söder om väg 104 där ljudnivån från skjutbanor på Revingehed överstiger 65 decibel (dBA I), bedöms ytterligare bostäder, skol- och vårdverksamhet eller annan känslig bebyggelse som olämplig. Undantag gäller vid återuppbyggnad av nedbrunnet hus.

Försvarsmakten ska, inom av den utpekat influensområde, vara remissinstans för planärenden samt även för förhandsbesked och bygglov som saknar stöd i detaljplan. Inom influensområdet finns enligt plan- och bygglagen 9 kapitel 4 d § ingen möjlighet till bygglovsbefriade attefallsåtgärder. Bygglov ska sökas för komplementbostadshus, tillbyggnad av en- och tvåbostadshus eller ytterligare bostad i enbostadshus hos Eslövs kommun.

Riksintresse för totalförsvarets militära del

Influensområde inklusive riksintresse för totalförsvaret

Särskilt behov av hinderfrihet. Delvis riksintresse för totalförsvaret

Försvarsmakten ska vara remissinstans till Eslövs kommun för bygglov som uppnår höjd högre än 20 meter inom utpekat område med särskilt behov av hinderfrihet. Vindkraftverk bedöms inte som lämpliga inom området.

Försvarsmakten ska vara remissinstans till Eslövs kommun för samtliga bygglov som uppnår en höjd högre än 45 meter inom hela kommunen.

Det är av stor vikt att Harlösa kan fortsätta att vara ett attraktivt och välfungerande samhälle, utan att riskera stagnation. Samtidigt får tillkommande bebyggelse i Harlösa inte innebära att Försvarsmaktens verksamhet påtagligt skadas.

Nya bostäder i Harlösa är lämpliga endast inom stadsbygd. Utbyggnaden bör ske i måttlig takt, vilket innebär en lägre befolkningsökning i Harlösa än i Eslövs kommun i stort.

Nytillkommen bostadsbebyggelse i Harlösa bör i första hand ske inom redan bebyggt område, norr om väg 104.

Inom stadsbygd är vård- och skolverksamhet lämpligt endast för att tillgodose det lokala behovet av kommunal service.

Befintliga byggnader med höga kulturmiljövärden ska bevaras och därmed kunna ges en användning som säkrar byggnadens fortbestånd. Hotellet och stationsbyggnaden är ur denna synpunkt två unika byggnader. De föreslås därför kunna rymma även bostäder och vård- och skolverksamhet, trots att de ligger söder om väg 104.

Tillgängligheten till området vid Kävlingeån bör utvecklas då det är av riksintresse för friluftslivet. Information om Försvarsmaktens verksamhet bör göras tillgänglig för de människor som rör sig längs ån.

Försvarsmaktens område med särskilt behov av hinderfrihet innebär att landskapsbilden inom området bevaras i större uträckning än i övriga kommunen, vilket kan ses som ett värde ur ett kulturhistorisk perspektiv.

HÄNSYN TILL TOTALFÖRSVARETS CIVILA DEL

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har ett bemyndigande att identifiera mark- och vattenområden som behövs för anläggningar som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila verksamheter. För närvarande arbetar MSB med att ta fram kriterier för riksintresse för totalförsvarets civila verksamhet. Varje kommun ansvarar för att långsiktigt planera för skydd av samhällsviktiga verksamheter och god krisberedskap.

Totalförsvarets civila verksamhet bedrivs av ett flertal aktörer såsom statliga myndigheter, kommuner, landsting, näringsliv, frivilligorganisationer, arbetsmarknadsorganisationer och trossamfund. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har huvudansvar för den översiktliga planeringen samt inriktning. Kommuner ansvarar i sin tur för planering av samhällsviktiga verksamheter, krisberedskap och höjd beredskap inom sina geografiska områden.

Exempel på samhällsviktig verksamhet är dricksvattenförsörjning, elförsörjning och infrastruktur såsom väg, järnväg samt internet. De verksamheter som hanterar kriser när de väl inträffar, exempelvis räddningstjänst, sjukvård och kommunal krishantering inklusive krisinformation är också samhällsviktiga.

Kommunen ska genom skydd av samhällsviktig verksamhet säkerställa förmåga att förebygga, hantera och återhämta sig från allvarliga störningar hos de verksamheter och funktioner som är av betydelse för befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet samt våra grundläggande värden.

Ställningstagande

Arbetet med det civila försvaret är ett prioriterat arbete från regeringen för att stärka Sveriges försvarsförmåga och samhällets robusthet vilket betyder att det är ett prioriterat arbetsområde för kommunen. Ett exempel av detta är att kommunen håller på att krigsplacera en del av sin personal.

I arbetet med kontinuitetsplanering och ökad robusthet för samhällsviktig verksamhet beaktas perspektivet höjd beredskap.

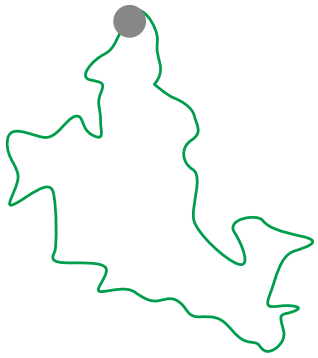
Eslövs kommun avser att forsätta arbetet med att kontinuerligt identifiera samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden. Detta utgör en grundläggande del av kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalyser på lokal nivå och rapporteras till Länsstyrelsen en gång om året.

Kommunen kommer att ta fram en skyfallsplan som visar vilka åtgärder som måste vidtas för att samhällsviktig verksamhet ska kunna fungera även vid översvämningar.

Sammanställning av samhällsviktig verksamhet inom kommunen är ett pågående arbete. Men en fördjupad sammanställning beräknas vara klar år 2020.

RIKSINTRESSE FÖR

VÄRDEFULLA ÄMNEN OCH MATERIAL/ MINERALUTVINNING

Riksintresse för värdefulla ämnen och material och mineralutvinning avser skydd av områden som innehåller fyndigheter av värdefulla ämnen eller material. Inom sådana områden får kommuner och statliga myndigheter inte planera för eller lämna tillstånd till verksamheter som kan förhindra eller påtagligt försvåra ett utnyttjande av mineralresurserna. Sveriges geologiska institut, SGU, är ansvarig myndighet.

I Eslövs kommun finns ett riksintresse för värdefulla ämnen och material/mineralutvinning.

- Kaolinfyndighet Billinge

KAOLINFYNDIGHET VID BILLINGE

Riksintresset täcker ett cirka 260 hektar stort område som sträcker sig in i Eslövs, Klippans och Svalövs kommuner. För den del som ligger inom Eslövs kommun finns bearbetningskoncession enligt minerallagen (koncessionsområdet).

En ansökan om tillstånd för täkt av kaolinlera och bortledande av grundvatten avslogs av Mark- och miljödomstolen 23 oktober 2017. Ärendet behandlas under 2018 i Mark- och miljööverdomstolen, Svea Hovrätt.

Kaolin är en lera som bildas genom nedbrytning av en fältspatsrik och järnfattig granit. Fyndigheten bildades för flera hundra miljoner år sedan. Under dessa tropiska förhållanden vittrade graniten sönder och fältspaten omvandlades till lermineralet kaolin. Leran används bland annat i porslinstillverkning, men också inom pappers- och kosmetikaindustrin. Idag finns ingen brytning av kaolin i Sverige utan all kaolin importeras.

Kaolinfyndigheten utpekades 1994 som riksintresse för materialförsörjning av Statens geologiska undersökningar och Naturvårdsverket, i enlighet med dåvarande lagstiftning 2 kap 7 §, 2 stycket Lagen om hushållning med naturresurser 1987:12, NRL. Idag motsvaras det av 3 kapitlet 7 § miljöbalken (MB).

Riksintresseområdet utgörs främst av skogsmark med mindre inslag av åker- och betesmarker. Skåneleden och Rönneås kanotled gränsar till koncessionsområdet, liksom Natura 2000-området Jällabjär i Svalövs kommun. Genom koncessionsområdet passerar råvattenledning för västra Skånes vattenförsörjning.

Höga naturvärden finns inom koncessionsområdet och framförallt på ömse sidor, områden som också är viktiga för friluftsliv och rekreation och besöksnäring. I denna del av kommunen finns ett av få större tysta områden (<35 dBA).

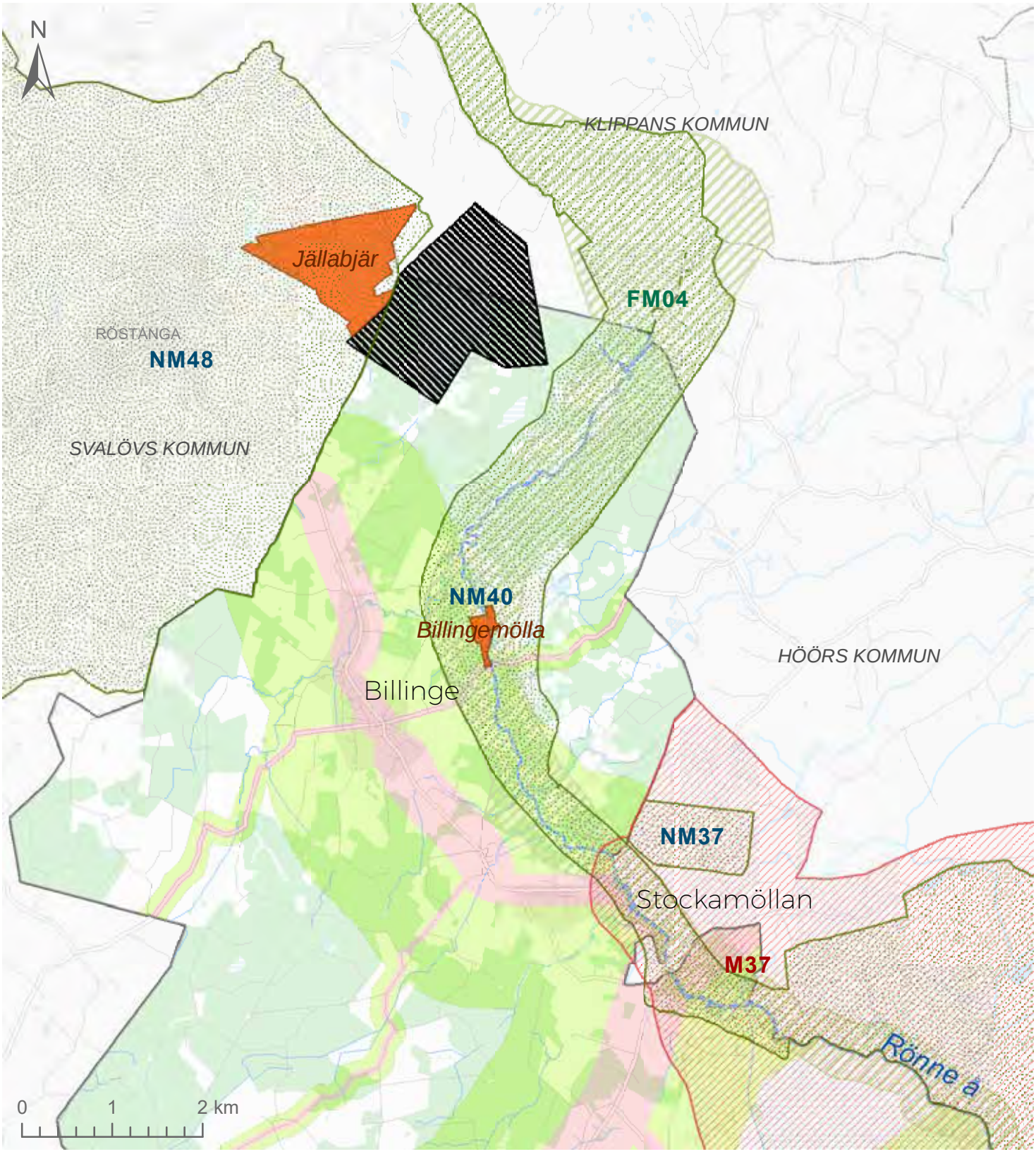
Säkerställande

- Bearbetningskoncession för del av riksintresset (koncessionsområdet) är beslutad sedan 1998.

Ställningstagande

Området gränsar till flera andra riksintressen samt till Natura 2000-området Jällabjär. Kommunen anser att dessa intressen sammantaget väger tyngre än rätten att utvinna kaolin.

Eslövs kommun anser att eventuell täktverksamhet påtagligt kommer att skada omkringliggande riksintressen för naturvård, friuftsliv samt Natura 2000-området Jällabjär. Ett brytningstillstånd i koncessionsområdet kommer också att ge bullerstörning i ett tyst område (<35 dBA) som kommunen värnar.

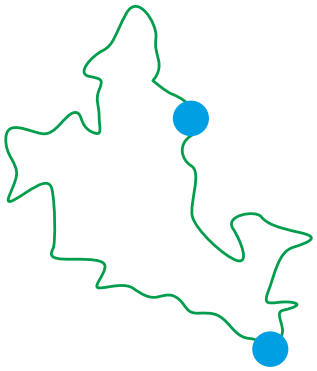
Riksintresse för kulturmiljövård (M-koder)
Riksintresse för naturvård (NM-koder)
Natura 2000
Riksintresse för friluftsliv (FM-koder)
Riksintresse för mineralutvinning

GENOMSNITTLIGA BULLERNIVÅER

< 30 dB (tyst område)
30 - 40 dB
> 40 dB

RIKSINTRESSE OCH HÄNSYN TILL

VATTENFÖRSÖRJNING

RIKSINTRESSE VATTENFÖRSÖRJNING

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, beslutade under 2016 att 28 anläggningar ska klassas som riksintresse för vattenförsörjning. Riksintresset omfattar vattenverk, överföringsledningar samt områden för intag och infiltration och avser att skydda de områden och anläggningar som är av betydande vikt för regionens vattenförsörjning.

Detta berörs i kommunen:

- Intagsområde med intagsledning för ytvatten, råvattenpumpstation och vattentäkt.
- Område för vattenverk, råvattenpumpstationer samt område för framtida utbyggnad av anläggningarna.
- Ledningsområde mellan råvattenpumpstationer och vattenverk.
- Västra Ringsjön (ingår i riksintresset på grund av att den fungerar som råvattenmagasin och genom vattendom regleras ur ett vattenförsörjningsperspektiv).

Ställningstagande

Kommunen värnar riksintresset.

Ledningsområden ska inte bebyggas.

Berörda myndigheter, Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen och Sydvatten, ska vara remissinstans för samtliga planärenden, förhandsbesked och bygglov som kan beröra riksintresset.

Kommunen bevakar anläggningens möjlighet att utöka kapaciteten.

Kommunen bevakar hur kommande klimatförändringar kan komma att försvåra utnyttjandet av riksintresset, och vilka åtgärder som behöver vidtas.

HÄNSYN

Vattenskyddsområde

Ett vattenskyddsområde består av ett avgränsat geografiskt område med tillhörande föreskrifter som reglerar olika verksamheter och aktiviteter. Föreskrifterna kan ange förbud och/eller tillståndskrav för sådant som bedöms ha en negativ påverkan på grundvattnets kvalitet eller kvantitet. Våra grundvattenresurser är viktiga för vattenförsörjningen på lång sikt, och några av dem skyddas genom vattenskyddsområde.

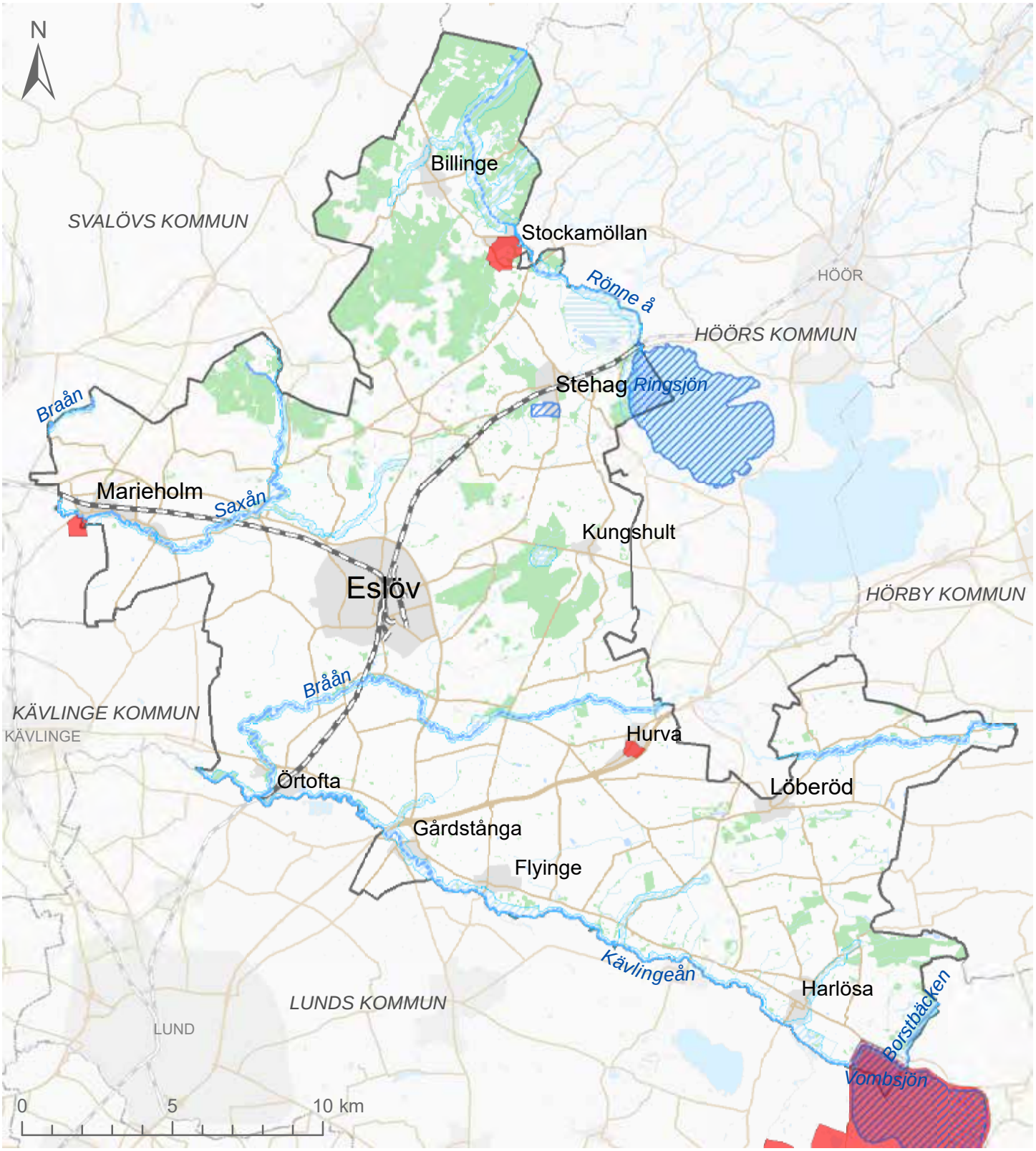
Här finns vattenskyddsområden:

- Hurva
- Vombsjön
- Marieholm
- Stockamöllan

Vattenskyddsområdet i Flyinge upphävdes oktober 2017.

Ställningstagande

Kommunen ska ta fram aktuella föreskrifter för samtliga vattenskyddsområden.

N
Billinge
SVALÖVS KOMMUN
Stockamöllan
Rönne å
HÖÖR
HÖÖRS KOMMUN
Stehag
Ringsjön
Braån
Marieholm
Saxån
Kungshult
Eslöv
HÖRBY KOMMUN
Bråån
KÄVLINGE KOMMUN
KÄVLINGE
Hurva
Örtofta
Löberöd
Gårdstånga
Flyinge
Kävlingeån
Harlösa
Borstbäcken
LUNDS KOMMUN
LUND
Vombsjön
0
5
10 km
Riksintresse för vattenförsörjning
Strandskydd
Vattenskyddsområde

- Järnvägsstation, riksintresse
- Väg, riksintresse
- Järnväg, riksintresse
- Natura 2000, mindre än 20 hektar
- Natura 2000, större än 20 hektar
- Riksintresse för naturvård
- Riksintresse för friluftsliv
- Riksintresse för kulturmiljövård
- Riksintresse för yrkesfisket
- Riksintresse för mineralutvinning
- Riksintresse för vattenförsörjning
- Riksintresse för totalförsvarets militära del
- Influensområde inklusive riksintresse för totalförsvaret
- Särskilt behov av hinderfrihet. Delvis riksintresse för totalförsvaret

Sammanställning av samtliga riksintressen. Riksintresse för yrkesfisket visas här och inte på separat kartbild.

MILJÖKVALITETSNORMER OMGIVNINGSBULLER UTOMHUSLUFT

MKN OMGIVNINGSBULLER

Naturvårdsverket ansvarar för vägledning kring miljökvalitetsnormer som rör omgivningsbuller. Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller syftar till att skydda människors hälsa och miljö.

Med omgivningsbuller avses väg-, järnvägs- eller flygplatsbuller genererat inom eller utanför Eslövs kommun.

Tabell för riktvärden buller

Enligt regeringens förordning 2015/216 är riktvärden för trafikbuller vid bostäder 55 dB(A) ekvivalent nivå vid fasad, 30 dB(A) ekvivalent nivå inomhus, 45dB(A) maximal nivå inomhus nattetid och 70 dB(A) maximal ljudnivå vid uteplats.

Befintliga bostäder	vid fasad 55 dB(A)
	inomhus 30 (max 45)
	uteplats 50 (max 70)
Nybyggda bostäder över 35 m^2 vid fasad 60 dB(A)	
Nybyggda bostäder under 35 m^2 vid fasad 65 dB(A)	

Avsteg från riksdagens bulleriktlinjer får göras vid speciella tillfällen och enligt särskilda kriterier, däribland tillgång till service och kollektivtrafik men även då bostadsbyggnaden har en så kallad tyst sida (ett av husets fasader är vänd mot t.ex. en gård samt en genomgående planlösning för bostaden).

Ställningstagande

Att förtäta och bygga utmed kollektivtrafikstråk och stråk för gång- och cykeltrafik är ett sätt att underlätta för hållbart resande. Minskad bilism förbättrar vår ljudmiljö. Samtidigt är det vid förtätning i trafikintensiva lägen ibland svårt att uppnå godtagbara bullernivåer i kollektivtrafiknära lägen. Det innebär att kommunen får göra avvägningar i attraktiva men bullerutsatta lägen. Extra åtgärder kan förbättra ljudmiljöer i befintliga och nya bostadsområden. Översiktliga bullerutredningar för samtliga orter såväl som för järnvägarna och E22 möjliggör att utreda vilka bullersänkande åtgärder som passar respektive ort utifrån en god gestaltning.

I byarna är det framförallt genomfartsvägar, förutom järnvägen, som orsakar buller. I dialogerna framkom oro från de boende gällande för höga hastigheter och trafiksäkerheten för barn. Kommunen behöver därför samarbeta med Trafikverket för att åtgärda de problem som tung genomfartstrafik och godstrafik genom byarna orsakar.

Områden som håller en ljudmiljö under 35 dB(A), så kallade tysta områden, bör värnas med speciell hänsyn då tysta miljöer blir allt mer sällsynta.

MKN UTOMHUSLUFT

Naturvårdsverket ansvarar för vägledning kring miljökvalitetsnormer som rör luftkvalitet. Miljökvalitetsnormer för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön. Gällande miljökvalitetsnormer enligt Svensk författningssamling (SFS2010:477) avser halterna i utomhusluft av kvävedioxid (NO2), svaveldioxid (SO2), bly, partiklar (PM10), kolmonoxid (CO), bensen och ozon (O3).

Luftkvaliteten i Eslövs kommun påverkas av motordriven vägtrafik och verksamheter.

Ställningstagande

Eslövs kommun verkar medvetet för att minska biltrafik och förbättra möjligheter till hållbart resande genom att planera utbyggnad av bostäder i kollektivtrafiknära lägen, förenkla för cyklister och gående med gena stråk och bra parkeringar.

Kommunen arbetar för att öka användningen av fossilfria bränslen.

MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTEN

Miljökvalitetsnormerna för vatten grundar sig på EU:s ramdirektiv för vatten från år 2000. Avsikten är att genom en helhetssyn och ett aktivt arbete uppnå god status i våra vattendrag, sjöar och grundvatten. Havs- och vattenmyndigheten, HaV, ansvarar för vägledning i frågorna nationellt. Sverige är indelat i fem vattendistrikt som fem olika Länsstyrelser ansvarar för. Eslövs kommun ingår i två, Södra Östersjön och Västerhavet. För samtliga vattendistrikt finns åtgärdsprogram för 2016—2021. De anger vilka åtgärder som behöver genomföras av kommuner och andra myndigheter för att miljökvalitetsnormerna ska uppnås men inte heller försämras.

Grundvatten

Kommunens alla grundvattenförekomster uppnår god kvantitativ och kvalitativ status. Här handlar arbetet om att den måste upprätthållas.

Ytvatten

Delar av Ringsjön och Vombsjön ligger i Eslövs kommun. Vi berörs dessutom av huvudavrinningsområden för Kävlingeån, Saxån och Rönne å. Inga av våra vattendrag med biflöden eller sjöar uppnår god ekologisk status eller god kemisk status. Förbättringsarbetet i kommunen sker huvudsakligen inom miljötillsynen och arbetet med VA-frågor. Dessutom arbetar respektive vattenråd, bestående av representanter från kommuner, olika organisationer och näringsliv, med andra åtgärder som till exempel anläggning av våtmarker och restaurering av vattendrag. Åtgärderna ska leda till att god status ska uppnås till 2027. En utmaning i arbetet är att jordbruket bidrar till övergödning i vattnen.

Vattenmyndigheterna har möjlighet att förklara en vattenförekomst som kraftigt modifierat vatten om den har förändrats på ett mycket omfattande och permanent sätt. Detta har gjorts för vattenförekomsten i Kävlingeån som går från Vombsjöns utlopp till Klingavälsåns inlopp. Orsaken till detta är att vattendragets morfologi (vattendragets utformning) är kraftigt påverkad av mänsklig aktivitet. Att nå god ekologisk status kommer därför att ta mycket lång tid. Om god ekologisk status måste förverkligas kan det ha negativ inverkan på verksamheter, med stora konsekvenser för vårt samhälle som följd. Dessa vatten har ett eget mål att nå, så kallad ekologisk potential.

Ställningstagande

Kommunen deltar aktivt i vattenråden för Saxån, Kävlingeån, Rönne å och Ringsjön. Vattenråden arbetar för att nå målet med god ekologisk status i respektive vatten.

Kommunerna ska använda sig av miljökvalitetsnormen för vatten som verktyg i arbetet med prövning, tillsyn och planläggning.

Rening av vattnet görs så nära källan som möjligt. Vi jobbar med öppna dagvatten- och skyfallsstråk i kombination med välfungerande ledningsnät och uppsamlande översvämningsytor.

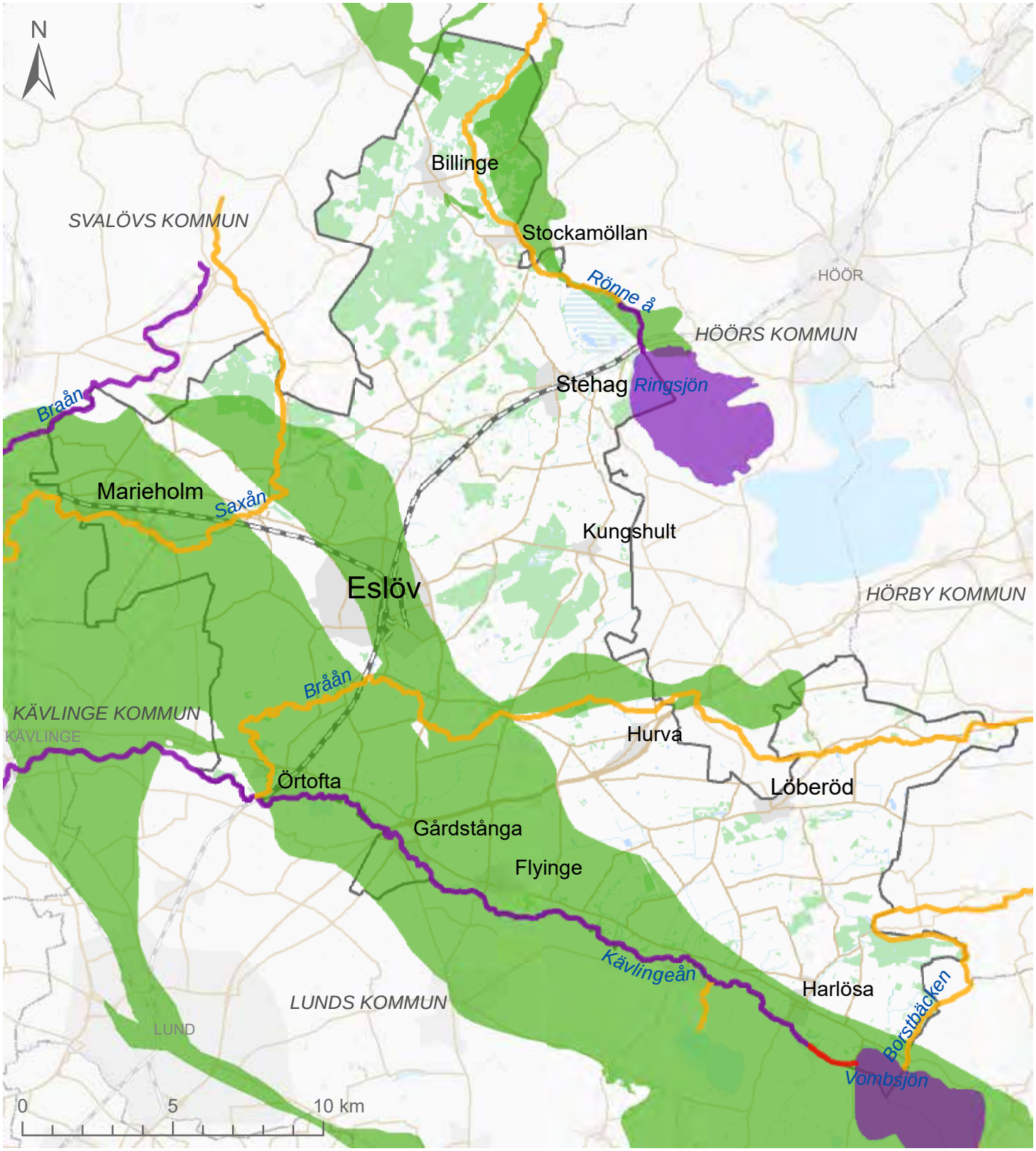
Vi planerar så att mark lämplig för vattenhantering inte nyttjas för bebyggelse.

Orternas förutsättningar i form av samhällsviktig verksamhet, höjdförhållanden, markens hårdhetsgrad och barriärer är viktiga planeringsförutsättningar vid utformning av vattenhantering, ny bebyggelse och infrastruktur.

I Eslöv och de större byarna pekas mark ut som är lämplig för översvämningshantering.

På varje uppslag för byarna finns redovisning för statusläget för respektive avloppsreningsverk.

Prioritera miljötillsynen av enskilda avlopp dit nyttan är bäst.

Enligt förvaltningscykel 2010-2016.

STATUS FÖR YTVATTEN

- Måttlig ekologisk status
- Otillfredsställande ekologisk status
- Måttlig ekologisk potential
- Otillfredsställande ekologisk status, uppnår ej god kemisk status

STATUS FÖR GRUNDVATTEN

- God kemisk och god kvantitativ status

MILJÖFARLIG VERKSAMHET LED FÖR FARLIGT GODS BRANDVATTENFÖRSÖRJNING

MILJÖFARLIG VERKSAMHET

Miljöfarlig verksamhet är all användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan ge upphov till utsläpp eller medföra störningar för människors hälsa eller miljö. Det omfattar till exempel buller, lukt, utsläpp i vatten och luft samt risk för olycka.

Miljöfarlig verksamhet definieras i 9 kap. 1 § miljöbalken. Miljöfarlig verksamhet delas in i A-, B-, C- eller U-anläggningar beroende på verksamhetens omfattning och miljöpåverkan. För att få anlägga och driva vissa miljöfarliga verksamheter krävs tillstånd eller anmälan.

- A-anläggningar tillståndsprövas av Mark- och miljödomstolen.
- B-anläggningar tillståndsprövas av miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen.
- C-anläggningar anmäls till kommunens Miljö- och Samhällsbyggnadsnämnd.
- U-anläggning - kan beroende på typ av verksamhet anmälas till kommunen.

LED FÖR FARLIGT GODS

Begreppet farligt gods sammanfattar ämnen och föremål som transporteras och utgör potentiell skada för människor, miljö och egendom. Det finns rekommenderade leder för farligt gods och förbudszoner som reglerar transporter med farligt gods. I Eslövs kommun finns förbud att framföra farligt gods på väg 976, väster om Vombsjön.

Uppmärksamhetsavstånd

Länsstyrelsens vägledning för samhällsplanering i närhet av leder för farligt gods, RIKTSAM, rekommenderar avstånd på 150/75/30 meter beroende på typ av planerad markanvändning.

Ställningstagande

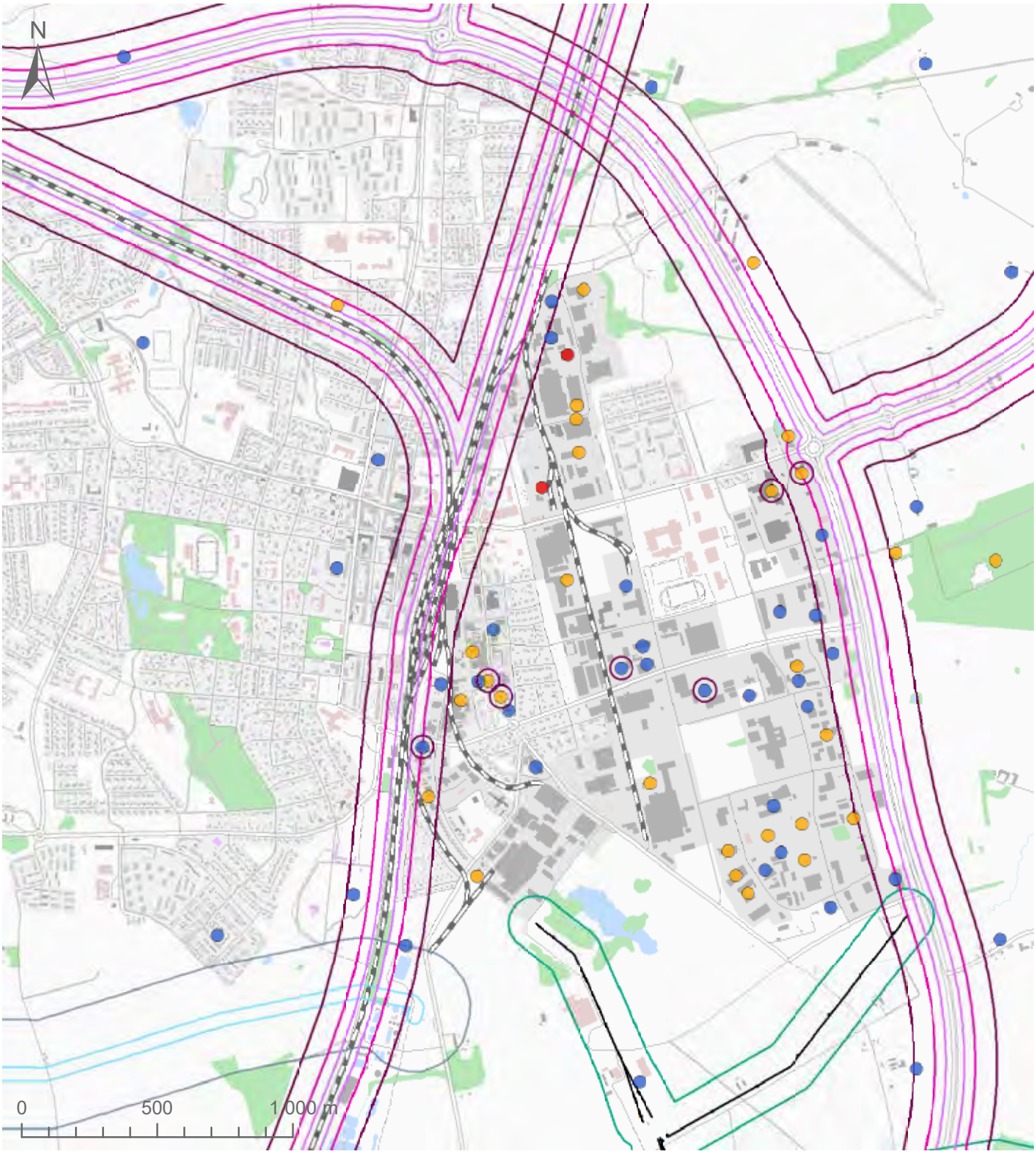
Eslövs kommun behöver göra en övergripande kartläggning av risker från befintliga verksamheter i Eslövs stad, exempelvis inför omvandlingen av tätortens östra delar, så att hänsyn till befintliga verksamheter kan tas. Övergripande riskanalyser är en förutsättning för kommande detaljplanearbeten och behöver också inbegripa mark inom uppmärksamhetsavstånd till led för farligt gods. Eventuella behov av åtgärder arbetas fram i samverkan med Trafikverket och/eller berörda verksamhetsutövare. Detsamma gäller för samtliga orter längs stambanan eller längs Trafikverkets rekommenderade vägar för farligt gods.

Det finns anledning att se över befintligt brandpostnät. Tillgång till brandpost måste uppmärksammas vid detaljplaneläggning i byarna och vid förtätning i Eslöv.

BRANDVATTENFÖRSÖRJNING

Räddningstjänst Syd är en mellankommunal räddningstjänst som finns i kommunerna Burlöv, Eslöv, Kävlinge, Lund och Malmö. Eslöv är Räddningstjänsten Syds nordligaste distrikt och här finns en heltidsbemannad brandstation. Räddningstjänstens insatstid i kommunen varierar beroende på avstånd till stationen i Eslöv. I Eslöv med närmsta omgivande landsbygd och i östra delen av Marieholm är insatstiden 10 minuter. I övriga kommunen är insatstiden 20 minuter. I vissa delar av kommunen måste tankbil användas vid släckningsinsatser då brandpostnätet inte är heltäckande.

Det är VA SYD som ansvarar för befintligt brandpostnät och eventuell utbyggnad. VA SYD kommer inom kort att låsa samtliga brandposter i Eslövs kommun så att de enbart kan användas av Räddningstjänsten. Företag och privatpersoner kommer istället att kunna köpa större mängder vatten i vattenkiosker som troligtvis lokaliseras till Eslöv, Flyinge och Stehag. På vattenkioskerna kommer Räddningstjänsten även ha möjlighet att fylla sina tankbilar.

Bensinstation

Miljöfarlig verksamhet B

Miljöfarlig verksamhet C

Miljöfarlig verksamhet U

UPPMÄRKSAMHETSAVSTÅND FRÅN LED MED FARLIGT GODS

30 meter från väg- eller järnvägsmitt

70 meter från väg- eller järnvägsmitt

150 meter från väg- eller järnvägsmitt

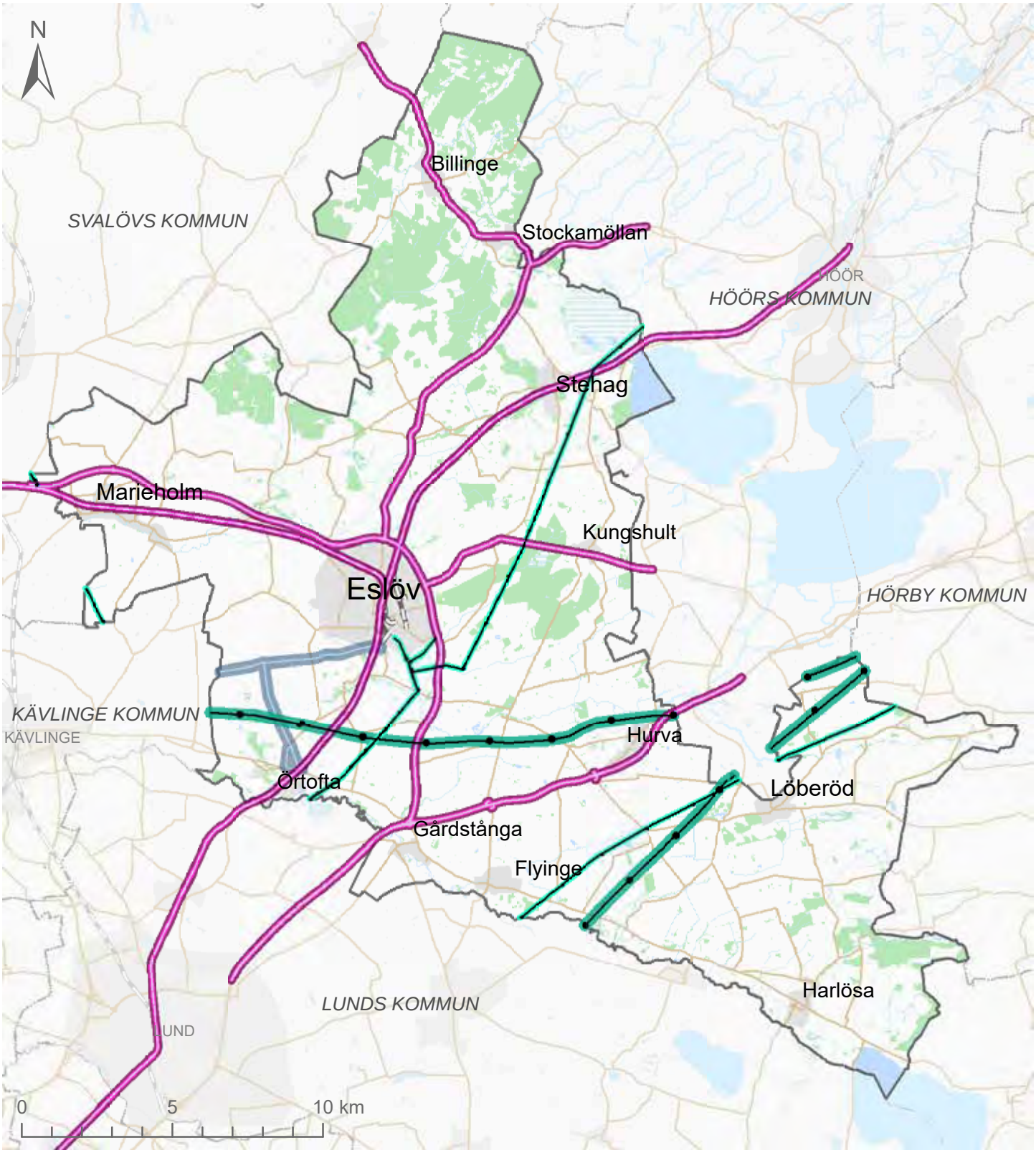
ÖVRIGA UPPMÄRKSAMHETSAVSTÅND

100 meter från regionkraftledning

25 meter från gasledning

200 meter från gasledning

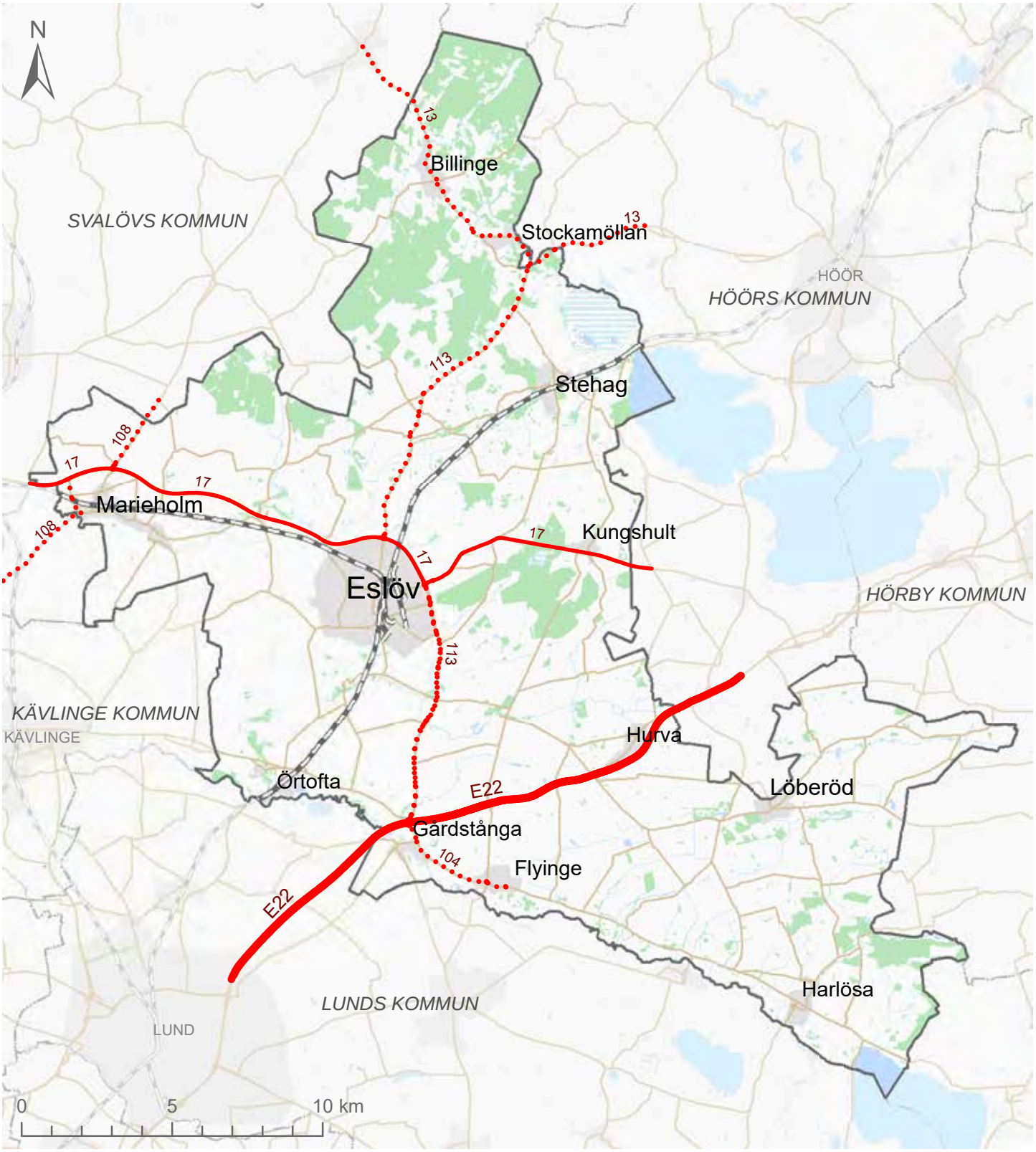
MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER OCH UPPMÄRKSAMHETSAVSTÅND I ESLÖVS STAD

UPPMÄRKSAMHETSAVSTÅND FRÅN LED MED FARLIGT GODS

- 30 meter från väg- eller järnvägsmitt
- 70 meter från väg- eller järnvägsmitt
- 150 meter från väg- eller järnvägsmitt
- 100 meter från regionkraftledning
- 200 meter från stamkraftledning
- 25 meter från gasledning
- 200 meter från gasledning

UPPMÄRKSAMHETSAVSTÅND

Nationellt vägnät
Regionalt viktig väg
Kompletterande regionalt viktig väg

TRAFIKVERKETS
FUNKTIONELLT PRIORITERAT TRAFIKNÄT

FÖRORENADE OMRÅDEN

Inom kommunen finns cirka 220 fastigheter där marken är eller misstänks vara förorenad. En fjärdedel av dessa är riskklassade utifrån Naturvårdsverkets *Metodik för identifiering av förorenade områden* (MIFO). Säkerheten i bedömningen varierar. Riskklassningen baseras på en fyrgradig skala. Objekt klassas oftast bara som potentiellt förorenande, baserat på typ av verksamhet som bedrivits (branschklassning). Ett 50-tal objekt är inventerade enligt MIFO steg 1 med riskklassning baserad på identifiering och specifik utredning av objektets historik. Några objekt är riskklassade enligt MIFO steg 2 och omfattar faktiska undersökningar av föroreningssituationen. Utöver kända förorenade och misstänkt förorenade områden, kan ofta mark inom industriområden, bangårdsområden och längs större vägar vara förorenad.

Klass 1 - Mycket stor risk
Getinge

En tidigare tillverkningsindustri för bekämpningsmedel vid Kävlingeån i Getinge är klassad inom kategori 1. Här pågår ett statligt finansierat projekt sedan 2014 för att sanera det tidigare fabriksområdet och del av Kävlingeåns strand.

Eslöv

Eslövs för detta gasverk, öster om järnvägen, är klassad inom kategori 1. En ansökan om statliga medel har gjorts för att kunna utreda området och dess föroreningar.

Klass 2 - Stor risk

Inom klass2 i finns i nuläget cirka 60 objekt, bland annat Eslövs flygfält, ett antal nedlagda kommunala deponier, Skytteskogen i Eslöv, ett antal områden som tidigare rymt bilskrot och plantskolor samt Marieholms Yllefabrik.

Klass 3 -4 Måttlig risk till Liten risk

Här finns idag cirka 90 objekt.

DETALJPLAN OCH BYGGLOVGIVNING

Risk för förorenad mark ska alltid beaktas vid bygglovsgivning och planläggning. Särskilt i förtätningsprojekt och projekt med ändrad användning. Vid misstanke om förorening krävs miljöteknisk markundersökning och riskbedömning för att visa markens lämplighet och behov av åtgärder. I de fall föroreningssituationen inte kan avhjälpas när detaljplanen antas måste detta villkoras i detaljplanen. Då övergår ansvaret till kommunens bygglovsavdelning som ska säkerställa att kraven i detaljplanen följs.

Sanering av mark är kostsamt och behovet av eventuell sanering behöver uppmärksammas så tidigt som möjligt i processerna.

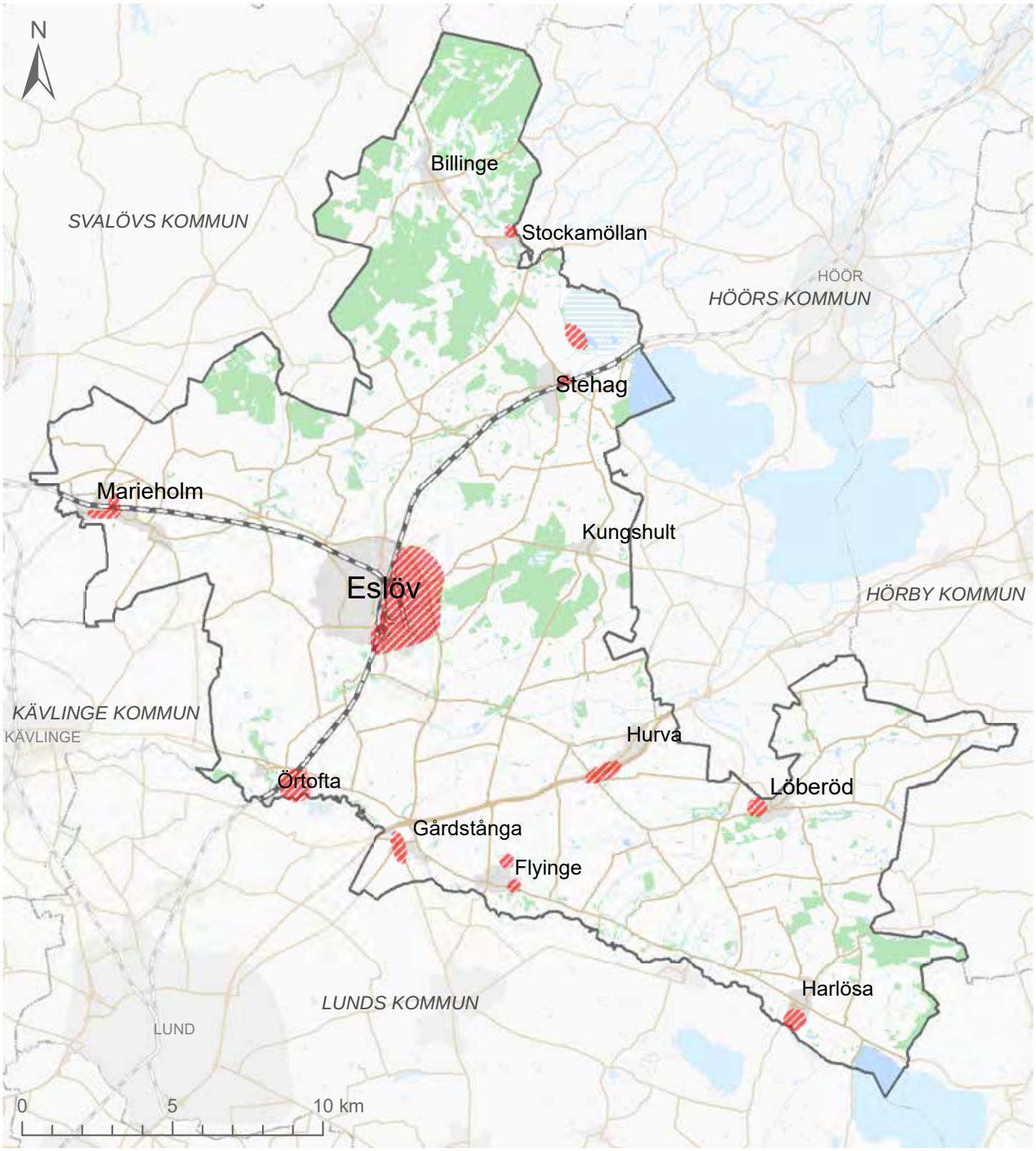
Sanering av förorenad mark görs till den saneringsnivå som den planerade markanvändningen kräver; mindre känslig markanvändning, MKM, eller känslig markanvändning, KM.

Utanför detaljplan och äldre detaljplaner

Markens lämplighet, vad avser eventuella markföroreningar, ska undersökas vid bygglovsprövning, förhandsbesked, anmälningsärenden eller övrig lovgivning utanför planlagt område såväl som nybyggnation eller ändrad användning av äldre detaljplaner. Kommunens miljöavdelning bevakar förorenade områden som en förutsättning för inkomna ansökningar.

MILJÖTILLSYN

Det finns ett stort behov av fördjupad kunskap om många av kommunens förorenade områden. Inom ramen för den kommunala miljötillsynen behövs mer planerad och egeninitierad tillsyn. Tillsynen behöver verka för att den som ansvarar för förorenade områden genomför MIFO-inventeringar så att fler fördjupade riskklassningar kan genomföras.

Område med förorenad mark

OMRÅDEN MED FÖRORENAD MARK

ARKEOLOGI

Genom kulturmiljölagen anger samhället grundläggande bestämmelser till skydd för viktiga delar av kulturarvet. Lagen innehåller bland annat bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål. Länsstyrelsen har tillsyn över kulturminnesvården och Riksantikvarieämbetet är ansvarig myndighet i Sverige.

Skydd

Fornlämningar eller fornminnen är spår efter en varaktigt övergiven mänsklig verksamhet. Ingrepp i dessa fornminnen, såsom att ta bort, rubba, gräva ut eller skada, kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Vid upptäckt av äldre lämningar vid pågående arbete ska arbetet omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen i Skåne ska kontaktas. Lagskydd gäller även för markområde runt lämningen. Områdets storlek beror på fornlämningens betydelse och karaktär. En boplats har till exempel ett större skyddsområde än en milsten vid vägkanten. En nyupptäckt fornlämning har ett omedelbart skydd i enlighet med Kulturmiljölagen. Sedan 1 januari 2014 är en lämning som kan antas ha tillkommit 1850 eller senare ej omfattad av det allmänna skyddet för fornlämningar.

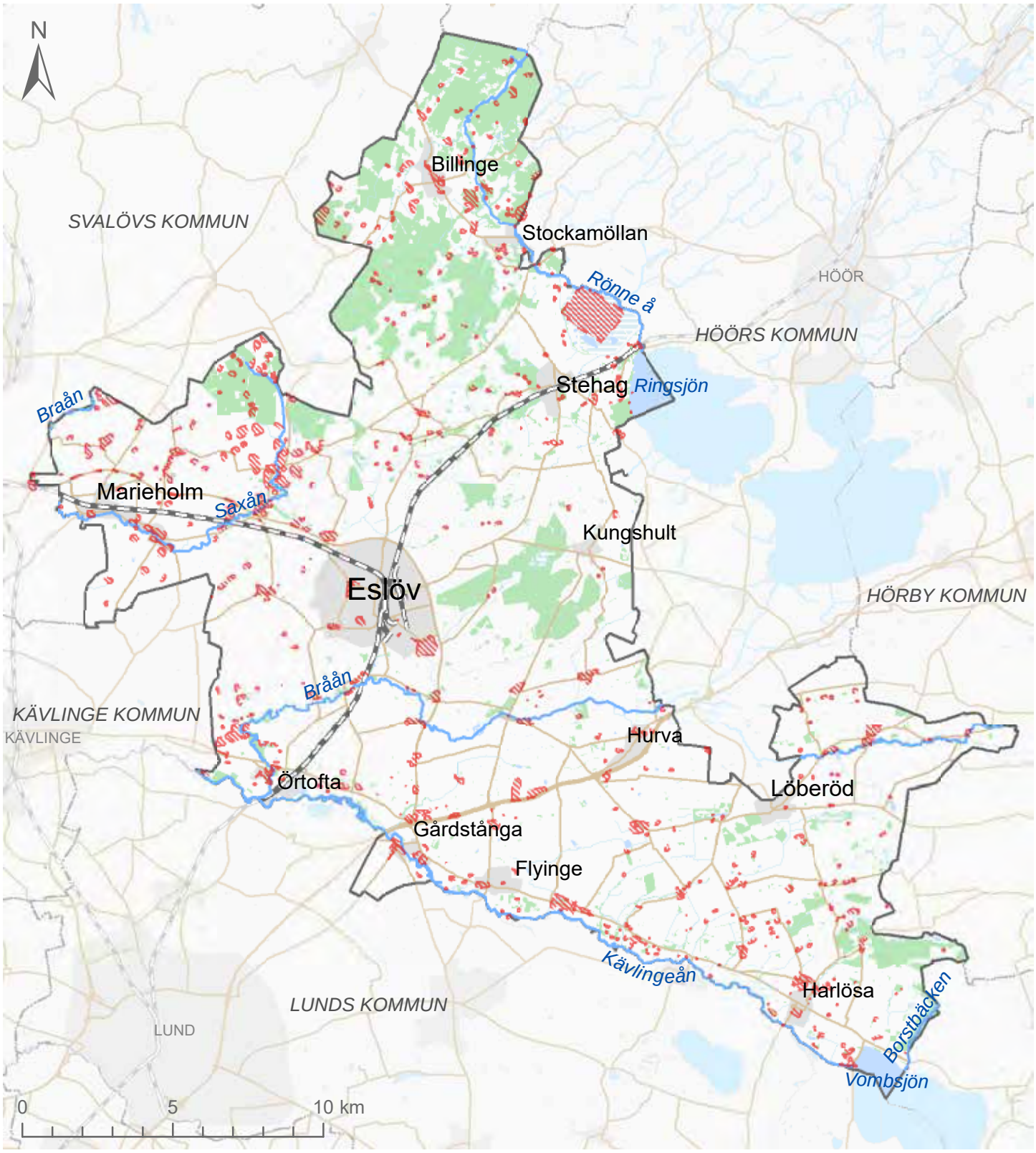
Fornminnen i Eslövs kommun

Under 7000 år är människans existens säkert belagd inom gränserna för Eslövs sentida kommunområde. Spåren i dagens landskap från denna tid av utnyttjande är mest påtagliga från de senaste 150 åren. Särskilt efterkrigstidens utveckling har i flera avseenden raderat spår av äldre tiders kulturlandskap.
I kommunen finns 1263 registrerade fornlämningar och vissa områden är mer fyndtäta än andra. Rönneholms mosse är en plats som kontinuerligt undersöks på grund av att det är en aktiv torvtäkt. Inom området, som tidigare varit en boplats, har mängder av arkeologiska fynd gjorts. Ett annan fyndtätt område går längs väg E22, från Gårdstånga upp till Rolsberga.

Vid husbyggnation, ledningsgrävning eller anläggning av väg är det en skyldighet att ta reda på om arbetet berör fornlämning.

DETALJPLANERING OCH BYGGLOVGIVNING

Eventuell förkomst av fornlämningar i marken ska alltid beaktas vid bygglovsgivning och planläggning. Om marken redan i plan- och bygglovsskedet tros kunna innehålla fornlämningar ska Länsstyrelsen i Skåne kontaktas för sakkunnig bedömning. En arkeologisk förundersökning kan behövas för att avgöra förekomst av fornlämningar och markens lämplighet för föreslagen användning.

Fornminnesområde

FORNMINNESOMRÅDEN

NATURVÄRDEN

Strandskydd syftar till att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevarande av livsvillkor för djur- och växtliv på land och i vatten.

STRANDSKYDD

Det generella strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde) enligt 7 kap 14 § Miljöbalken. Det är Länsstyrelsen i Skåne som har beslutat om vilka vattendrag som ska omfattas av det generella strandskyddet.

Länsstyrelsen har beslutat om utvidgat strandskydd (till högst 300 meter från strandlinjen) där det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Utökat strandskydd finns vid:

Rönne å
Kolebäcken
Ringsjön
Kävlingeån vid Flyinge och Harlösa
Vombsjön
Borstbäcken

I detaljplanelagt område som ligger i anslutning till strandskyddat vattendrag bestäms gränsen för strandskyddet i detaljplanen. När kommunen vill ändra en sådan detaljplan ska strandskyddsgränsen prövas på nytt i samråd med Länsstyrelsen.
I strandskyddsbestämmelserna från 2009 kan kommunen peka ut områden för landsbygdsutveckling (LIS) inom strandskyddat område. Inom dessa områden kan dispens ges för bostäder eller verksamheter som bidrar till att utveckla landsbygden. Generellt gäller att LIS-områden kan pekas ut om ett strandnära läge bidrar till positiva sysselsättningseffekter eller ökat serviceunderlag utan att tillgången på strandområden för att tillgodose strandskyddets syften långsiktigt begränsas.

Ställningstagande

Strandskyddade områden i Eslövs kommun ska undantas från exploatering.

Inom Eslövs kommun bedöms det inte finnas LIS-områden.

Eslövs kommun föreslår inga förändringar av strandskyddet.

Kommunen anser att strandskyddet inte ska återinträda vid eventuell planändring inom området kring Yllefabriken i Marieholm. Området är redan ianspråktaget och hårdgjort. En omvandling till lättare verksamheter och bostäder kan innebära att området blir grönare, att delar av området saneras och att allmänhetens tillgång till Saxån här ökar.

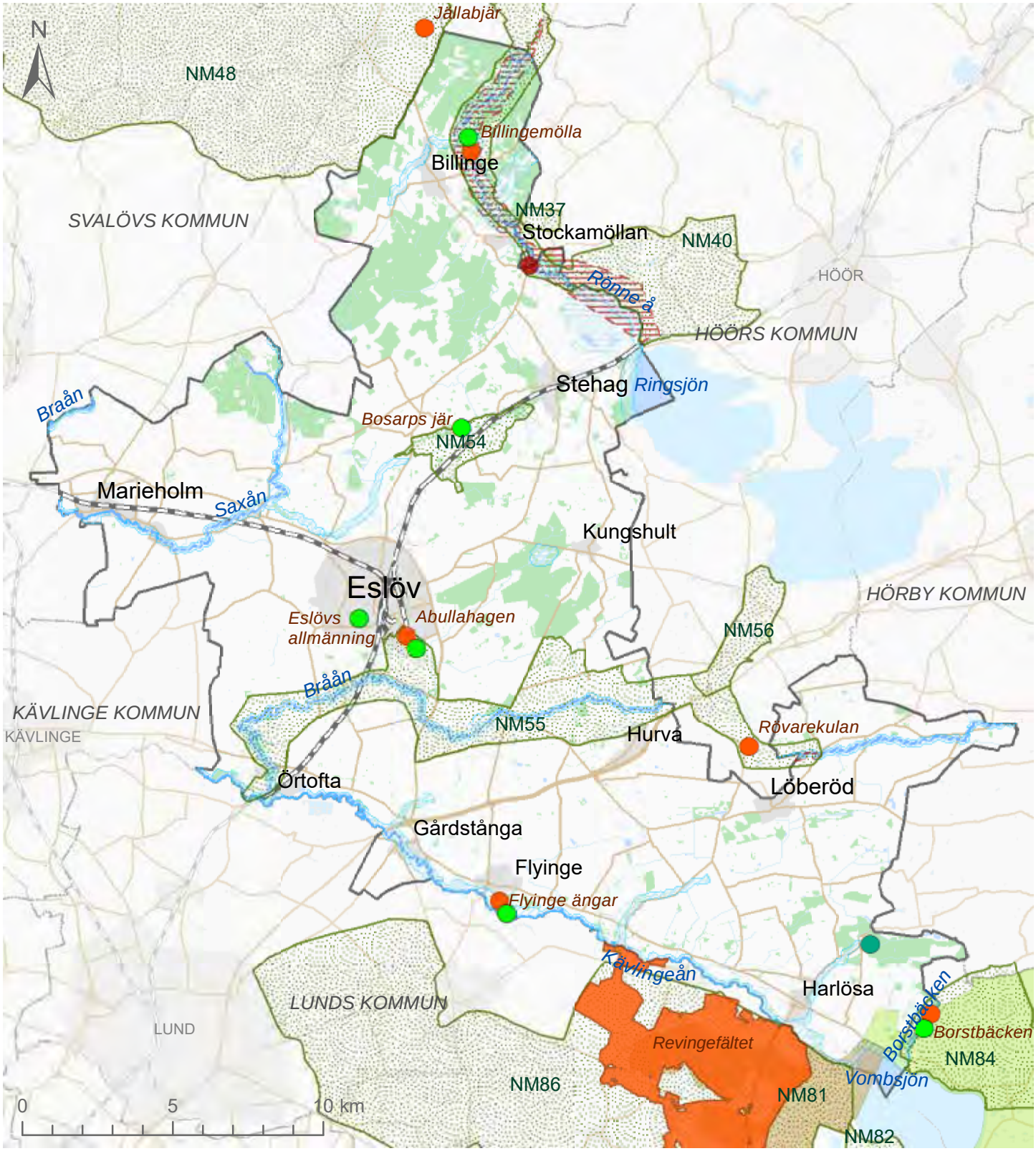
Kommunen anser att upphävande av strandskyddet för utbyggnadsområde i Getinge inte riskerar de värden som strandskyddet syftar till att skydda.

Se länsstyrelsens granskningsyttrande sidan 205 och 208. Området i Getinge har strukits efter utställningen, för området i Marieholm står kommunens ställningstagande fast.

VÄRDEFULLA VATTEN

I Skåne finns omkring 100 vattenmiljöer som bedöms vara nationellt särskilt värdefulla eller nationellt värdefulla. De utpekade sjöarna och vattendragen har höga värden för naturvård, fisk/fiske eller kulturmiljöer i eller i anslutning till vatten. Dessa vattenmiljöer skall på sikt få ett långsiktigt skydd och även restaureras vid behov.
I Eslövs kommun berörs:

- Borstbäcken (värdefull natur)
- Vombsjön (värdefull natur och särskilt värdefull fisk)

- Natura 2000, mindre än 20 hektar
- Natura 2000, större än 20 hektar
- Naturreservat
- Naturminnesmärke
- Biotopskydd
- Riksintresse för naturvård
- Strandskydd
- Landskapsbildsskydd
- Ramsaområde
- Naturminne

SAMMANSTÄLLNING AV SAMTLIGA BESKRIVNA NATURVÄRDEN

- Saxån (värdefull fisk, särskilt värdefullt natur)
- Kävlingeån (Särskilt värdefull fisk)
- Rönneå (särskilt värdefull natur)
- Ringsjön (Särskilt värdefull fisk och natur)
- Bråån (värdefull natur samt särskilt värdefull natur och fisk)

Ställningstagande

Kommunen ska aktivt bedriva vattenvårdsarbete i vattenråden.

RAMSARKONVENTIONEN

Ramsarkonventionen syftar till att skydda våtmarker ur ett globalt perspektiv, särskilt livsmiljöer för vattenlevande fåglar. Vid Krankesjön och Vombsjön finns ett större ramsarområde som sträcker sig in i Eslövs kommun.

Ställningstagande

Eslövs, Lunds och Sjöbos kommuner har färdigställt en förstudie som belyser förutsättningarna för Vombsjösänkan att bli ett Biosfärområde enligt UNESCO:s och MAB-kommitténs kriterier (Man and Biosphere). Målet med studien är bland annat att kommunerna, boende, markägare, brukare och verksamma i området ska utveckla en gemensam vision om ett framtida biosfärområde. I arbetet ingår bland annat att identifiera relevanta aktörer och sammanställa fakta om området. Om kommunen går vidare med projektet används förstudien för att kandidera till bildande av ett nytt biosfärområde.

Ramsarområdet är en del av Kävlingeåns avrinningsområde där Kävlingeåns vattenråd bedriver aktivt vattenvårdsarbete.

Naturliga översvämningsområden ska värnas.

Bebyggelse tillåts ytterst restriktivt, dock kan bebyggelse som stödjer riksintresset tillåtas.

EKOLOGISKT KÄNSLIGA OMRÅDEN MB 3 KAP § 3

Bevarande av biologisk mångfald kräver kunskap om hur olika biotoper påverkas av störningar. Olika biotoper skiljer sig åt i sin förmåga att stå emot och återhämta sig från påverkan. Miljöbalken 3 kap § 3 anger att områden som ”är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt skall så lång möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön”. Mark- och vattenområden som har svårt att återhämta sig eller innehåller särskilda ekologiska värden ska så långt det är möjligt skyddas från påverkan som kan skada dem.

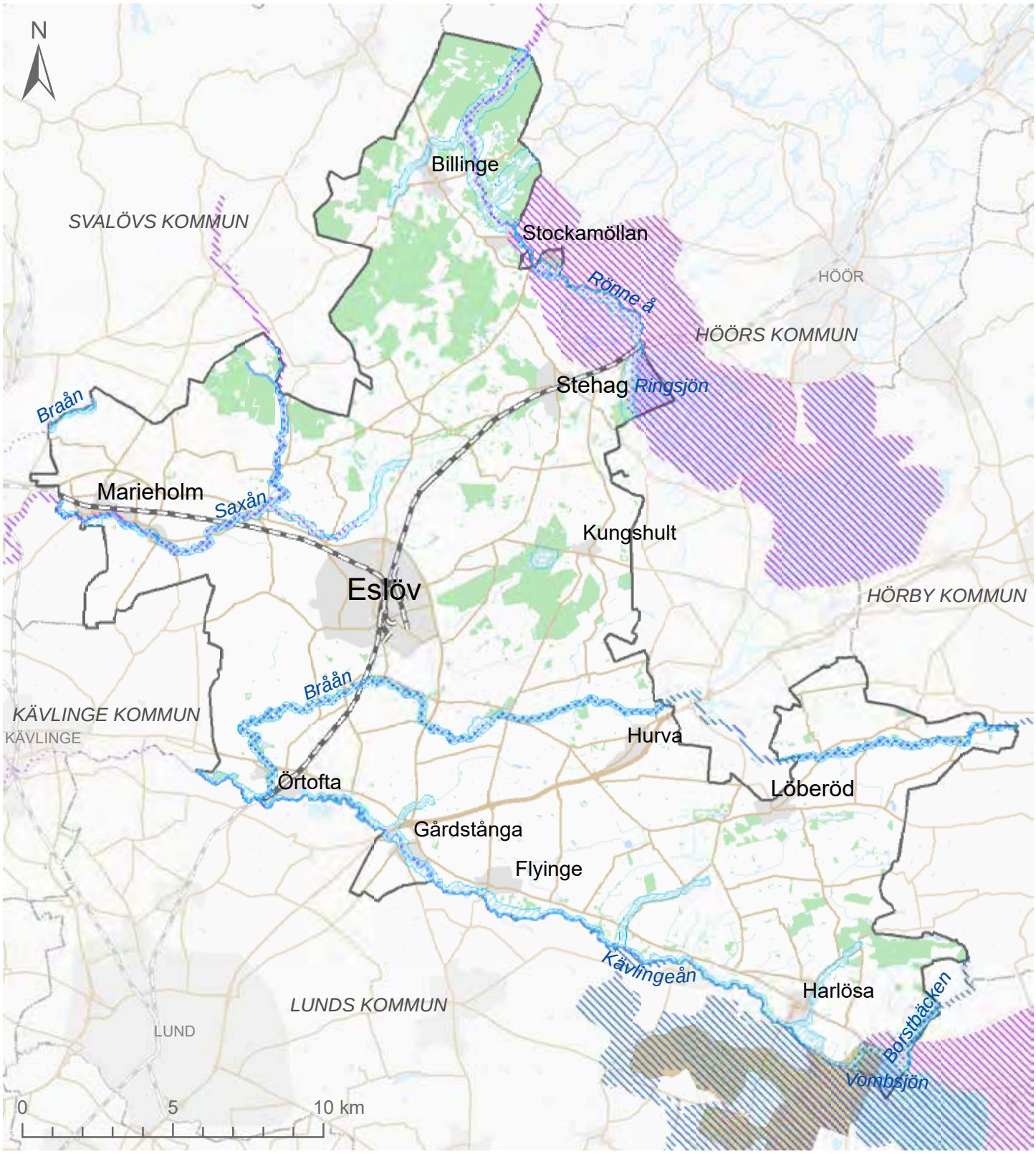
STORA OPÅVERKADE OMRÅDEN MB 3 KAP § 2

”Stora mark- och vattenområden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt påverka områdenas karaktär.”

Behov av tysta områden ökar i takt med att samhället blir allt mer ljudstört. Tystnad kan därför bli en framtida attraktivitetsfaktor. I dagsläget finns det inte tillräckligt kunskapsunderlag för att identifiera tysta områden i kommunen.

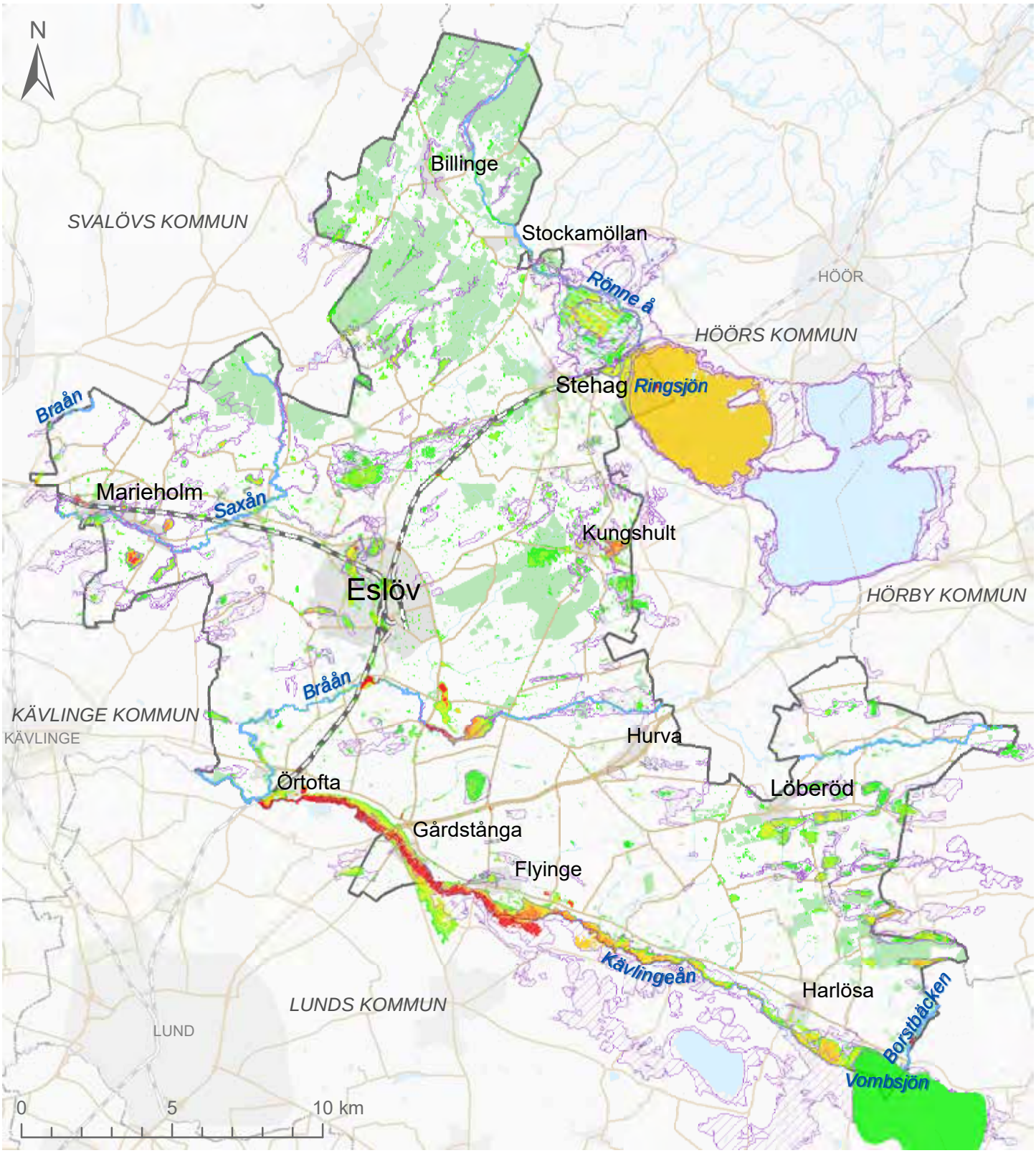
Ställningstagande

Större opåverkade områden bör undantas för exploatering så att tysta områden (< 35 dBA) bevaras. Landskapsförändrande anläggningar och åtgärder, nya ledningsstråk, kommunikationsanläggningar och liknande bör inte tillåtas. Ny bostadsbebyggelse bör lokaliseras till befintlig bebyggelse.

Strandskydd
Särskilt värdefullt vatten
Värdefullt vatten
Ramsaområde

SAMMANSTÄLLNING AV NATURVÄRDEN KOPPLADE TILL VATTEN

LÅGPUNKTER

- 0,1 m - 0,5 m
- 0,5 m - 1 m
- 1 m - 1,5 m
- 1,5 m - 2 m
- 2 m - 2,5 m
- mer än 2 m

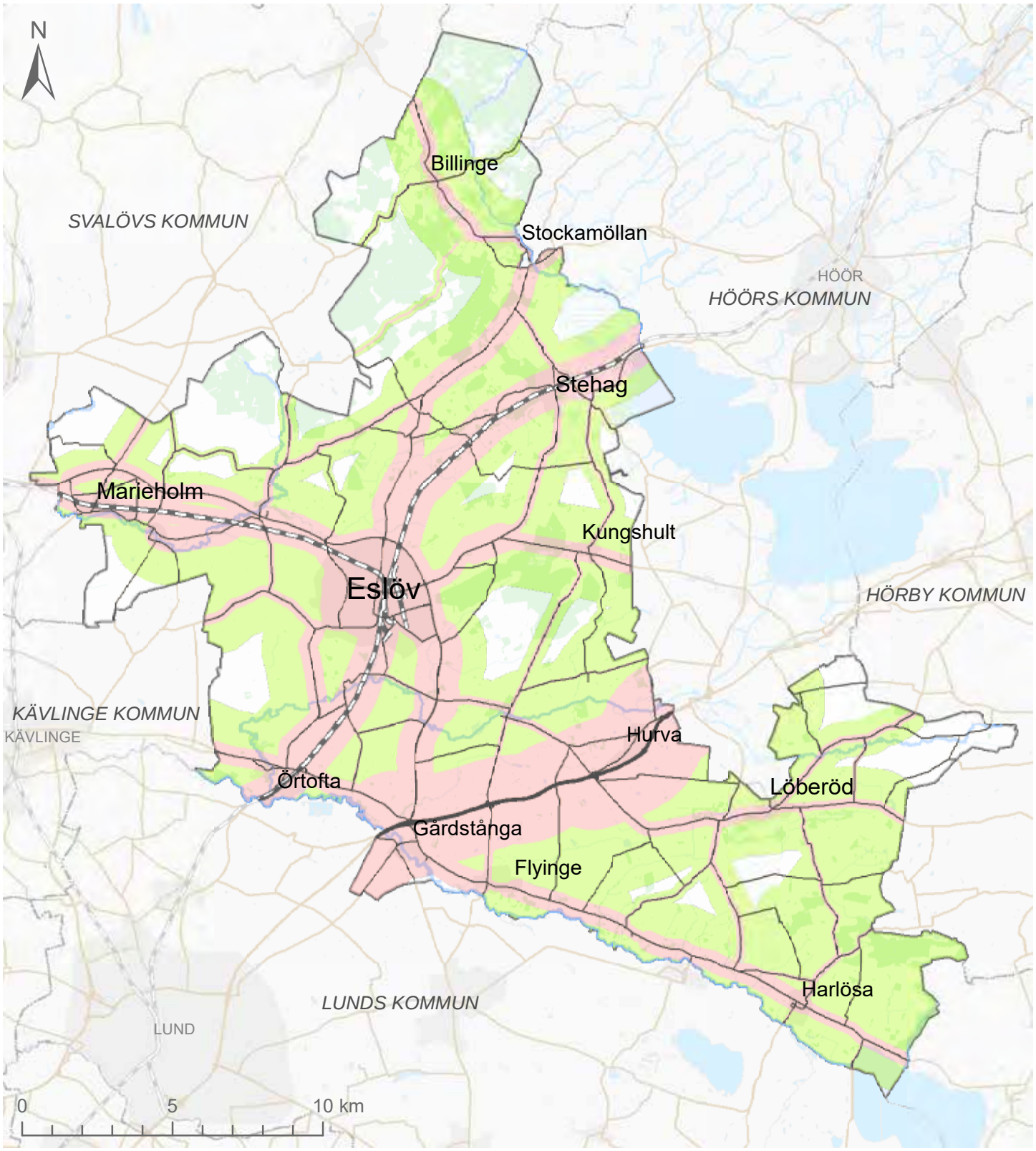
BÅTNADSOMRÅDE

LÅGPUNKTSKARTERING OCH BÅTNADSOMRÅDEN

Sammanställning av områden som kan riskera att översvämmas. Lågpunkter och båtnadsområden enligt Länsstyrelsens geodata.

Läs mer i kapitlet Utvecklingsstrategier för Vatten, spillvatten, dagvatten och skyfall på sidan 96.

.

GENOMSNITTLIGA BULLERNIVÅER

- < 30 dB (tyst område)
- 30 - 40 dB
- > 40 dB

TYSTA OMRÅDEN

SAMHÄLLSSERVICE

Samhällsservice
Med samhällsservice menas skattefinansierad service tillhandahållen av offentliga myndigheter och privata aktörer. Kartan redovisar en översikt av den samhällsservice som finns inom respektive by.

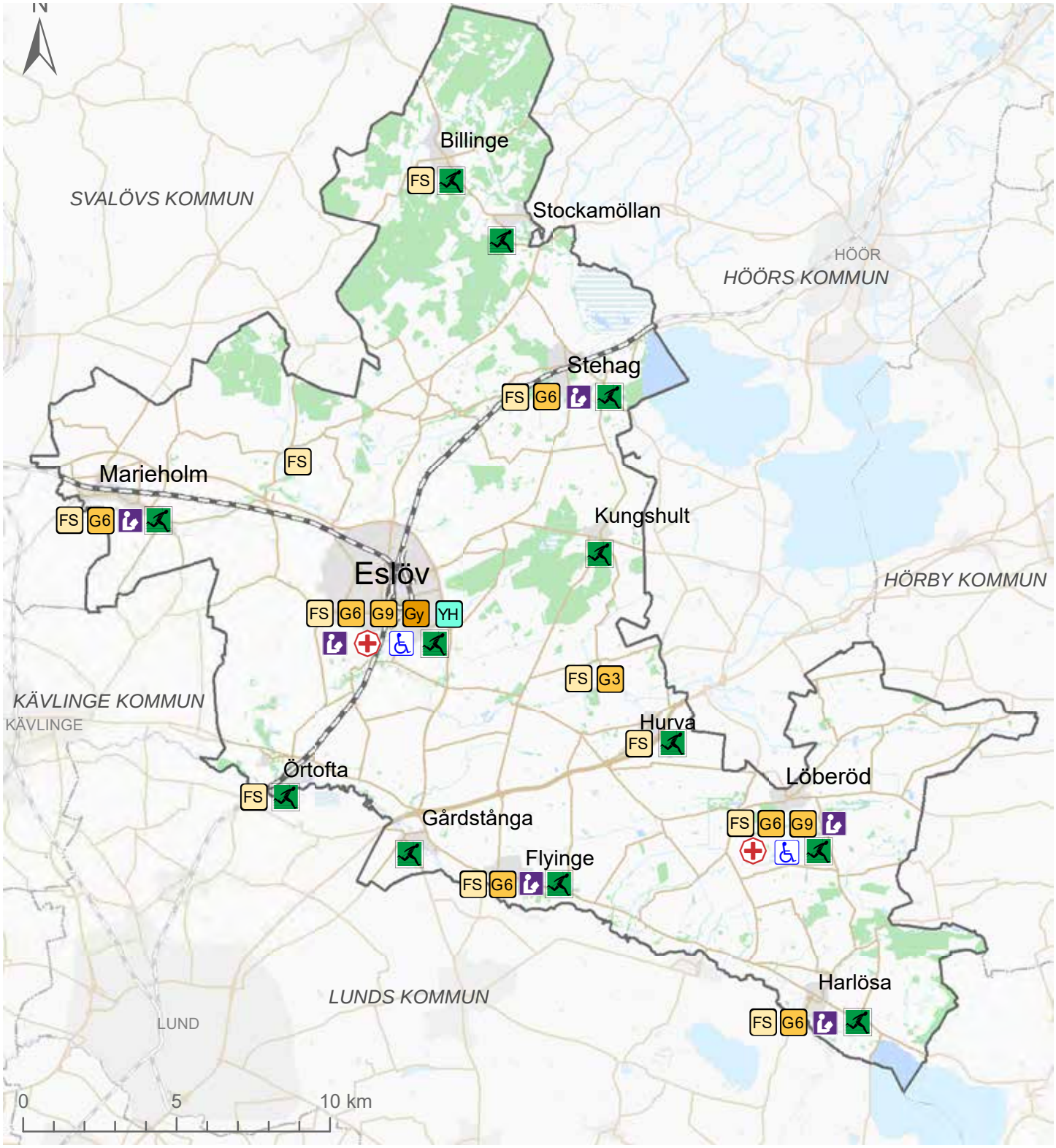
Kollektivtrafik
Skånetrafiken ansvarar, i samarbete med Eslövs kommun, för utveckling och drift av kollektivtrafik inklusive hållplatser. Inom kommunen är det av Skånetrafiken upphandlad bussoperatör som har avtal att köra region- och stadsbussar. Se karta nästa sida.

Väghållarskap och huvudmannaskap
Inom Eslövs kommun har många byar enskilt huvudmannaskap för allmänna platser. Det innebär att fastighetsägarna gemensamt är ansvariga för drift och skötsel av vägar och grönområden i byn. Förvaltningen sker genom en samfällighetsförening där berörda fastighetsägare automatiskt är medlemmar. Samfällighetsföreningen kan söka bidrag från kommunen för en del av sina kostnader angående förvaltning av de allmänna platserna.

Vid större nybyggnadsprojekt inom byar med enskilt huvudmannaskap är samarbete och tidig dialog med samfällighetsföreningen viktig.

Eslöv, Marieholm och Löberöd har kommunalt huvudmannaskap. Det betyder att Eslövs kommun själv ansvarar för anläggning och drift av gator och grönområden, det vill säga allmän platsmark. De byar som har enskilt huvudmannaskap är Billinge, Stockamöllan, Stehag, Kungshult, Hurva, Harlösa, Flyinge, Getinge och Gårdstånga samt Örtofta, Väggarp och Toftaholm. Uppdelning härstammar från tiden innan Plan och Bygglagen (1987), då orterna delades upp mellan orter med stadsplan respektive byggnadsplan.

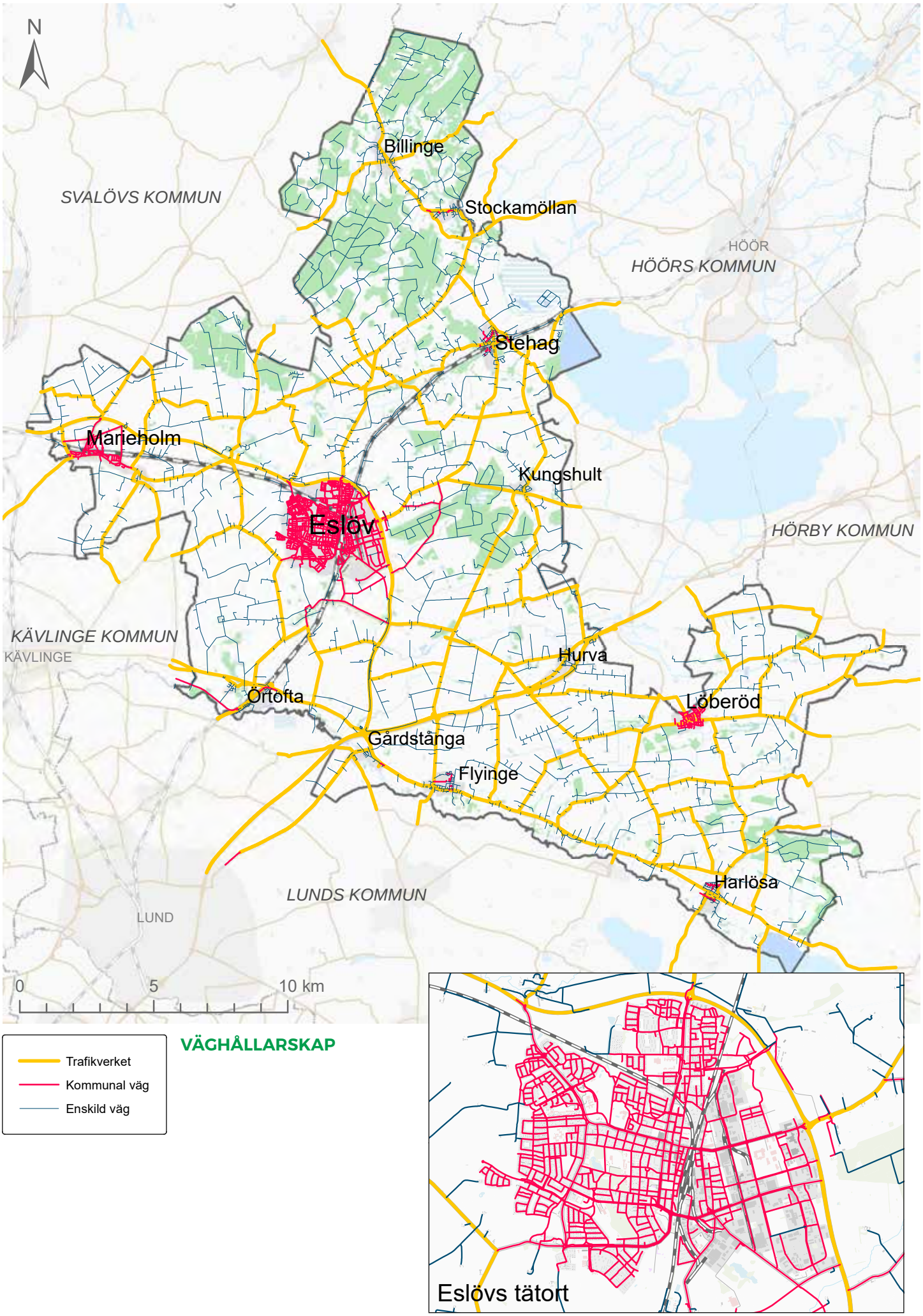
Trafikverket ansvarar för de statliga vägarna. Ofta är exempelvis en genomfart genom en by Trafikverkets ansvar, medan de mindre vägarna lyder under kommunalt eller enskilt huvudmannaskap, se karta på nästa sida.

FS	Förskola	YH	Yrkeshögskola
G3	Grundskola F-3		Bibliotek
G6	Grundskola F-6		Idrottsanläggning
G9	Grundskola 7-9		Vårdcentral
Gy	Gymnasium		Vård- och omsorgsboende

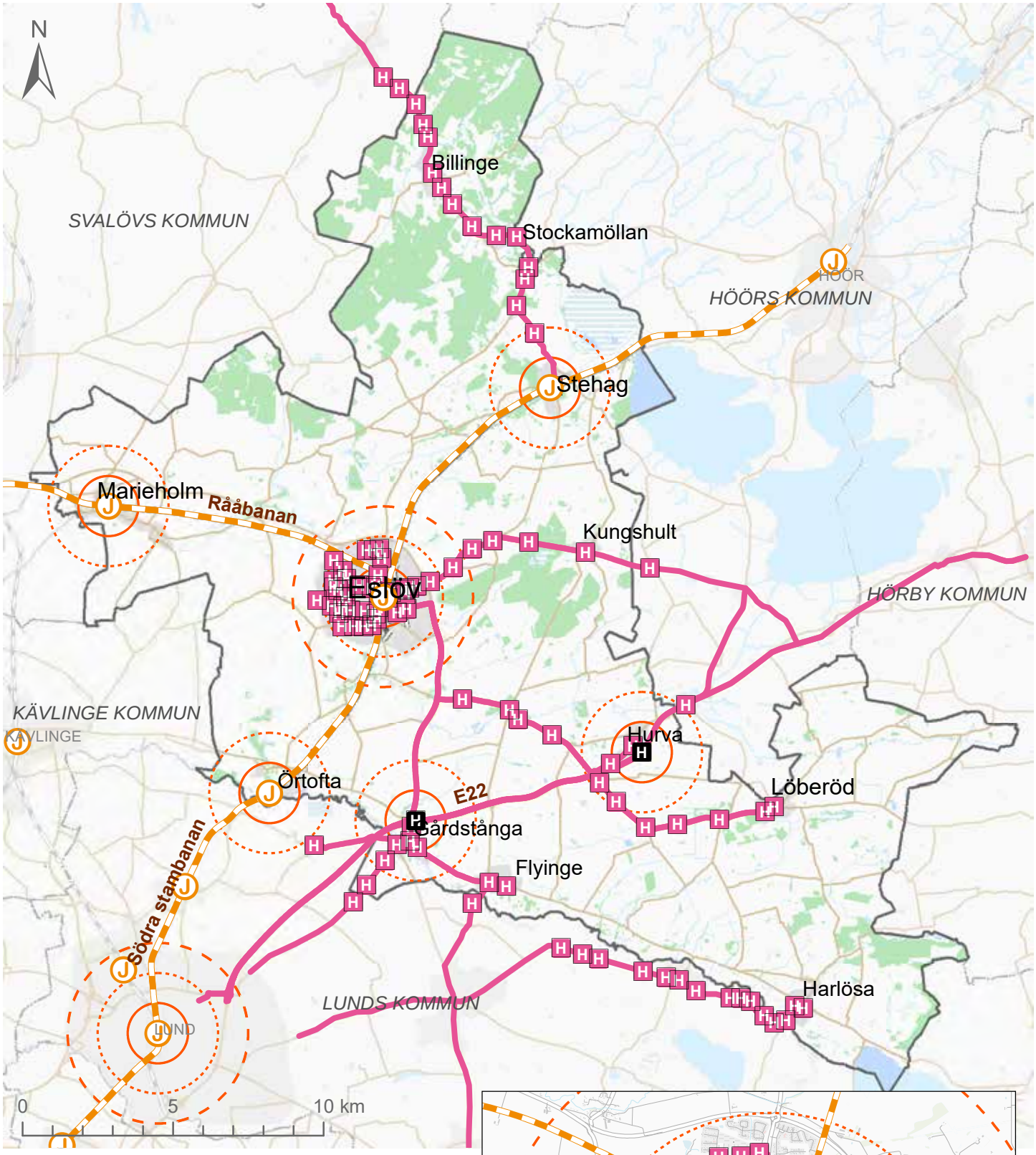
SAMHÄLLSSERVICE

Sammanställning av samhällsservice

VÄGHÅLLARSKAP

- Trafikverket
- Kommunal väg
- Enskild väg

Busshållplats

Busshållplats, SkåneExpressen

Järnvägsstation

Stadsbusslinje

Regionbusslinje/SkåneExpressen

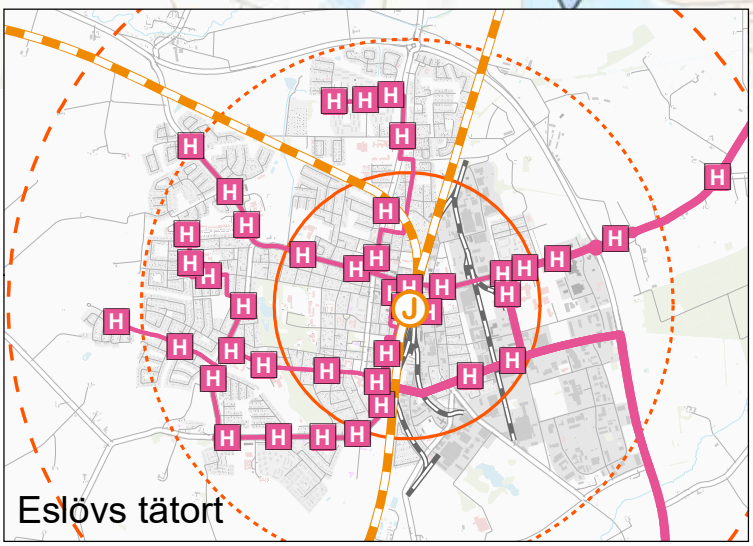
Järnväg

AVSTÅND FRÅN STATION ELLER BUSSHÅLLPLATS, SKÅNEEXPRESSEN

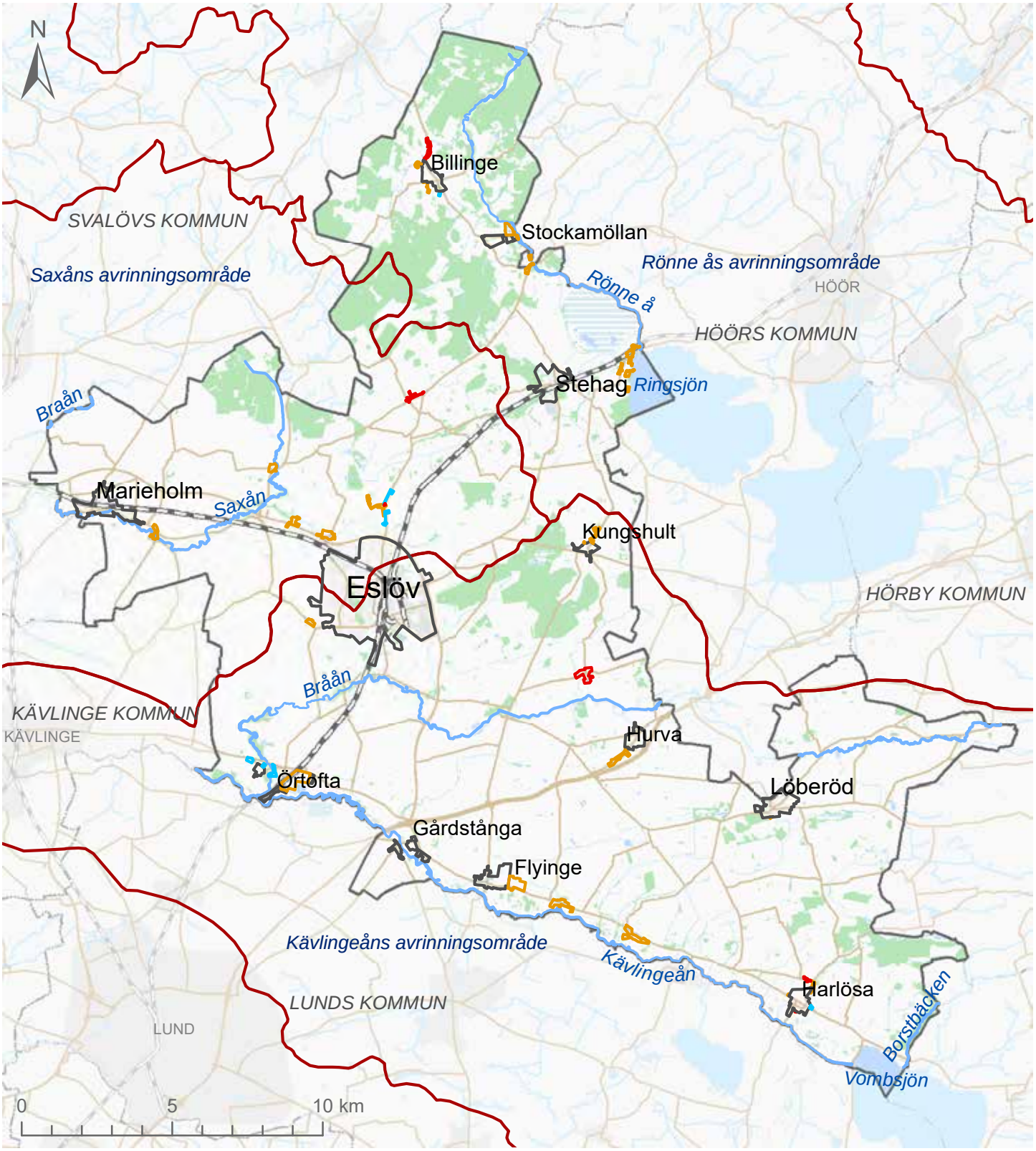
1 km

2 km

3 km

KOLLEKTIVTRAFIKLINJER OCH HÅLLPLATSER

Avrinningsområde

VERKSAMHETSOMRÅDEN FÖR VA

Dag-, spill- och dricksvatten

Spillvatten

Spill- och dricksvatten

Dricksvatten

VERKSAMHETSOMRÅDEN FÖR VA

Sammanställning av VA SYDs verksamhets-områden för VA och utbyggnadsområden för VA.

Läs mer i kapitlet Utvecklingsstrategier för Vatten, spillvatten, dagvatten och skyfall på sidan 98-101.

MELLANKOMMUNALA SAMARBETEN

Flera kommunala planfrågor som rör bebyggelse- eller samhällsutveckling får konsekvenser utanför kommungränsen. Eslövs kommun har ansvar för att hantera och beskriva dessa frågor och deras direkta eller indirekta påverkan på grannkommunerna.

Förbättrad vattenkvalitet
För att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten och en förbättrad vattenkvalitet krävs samarbete som framför allt sker i vattenråden för respektive vatten.

Stora opåverkade områden
Större opåverkade områden finns framförallt i kommunens norra del och dessa bör värnas. Områdena gränsar till Svalövs och Höörs kommuner.

Försvarsmakten
Inom kommunen finns riksintresse för totalförsvaret som berör både Lund och Sjöbo kommuner.

Vindkraft
Inom Eslövs kommun finns flera vindkraftverk. Samverkan sker med berörda kommuner vid planering och genomförande av projekt som ligger i anslutning till kommungräns.

MalmöLundregionen
MalmöLundregionen är ett samarbete mellan kommunerna Burlöv, Eslöv, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Malmö, Staffanstorp, Svedala, Trelleborg och Vellinge. Samarbetet grundas i gemensamma strategiska frågor och behovet av mellankommunal samverkan.

Kommunikation
Infrastruktur kräver samverkan på både mellankommunal, regional och nationell nivå. Vägarna E22, väg 104, väg 108, väg 13, väg 17 och järnvägarna är av särskild betydelse ur ett mellankommunalt perspektiv.

Handel
Större handelsetableringar påverkar förutsättningarna i kringliggande kommuner och tätorter. I Eslövs stad pågår utbyggnad av den så kallade Flygstaden, ett stadsnära, externt handelscentrum.

MittSkåne Turism
Partnerskap mellan Hörby, Höör och Eslöv för att främja besöksnäringen i regionen.

Rekreation och friluftsliv
I ett pågående samarbete med Höörs kommun arbetar Eslövs kommun för att förbättra cykel- och vandringsmöjligheter kring Ringsjön och/eller Rönne ås dalgång. Inom Kävlingeåns vattenråd pågår arbete med att tillgängliggöra ån för friluftsliv.

Service över kommungränserna
Ett utbyte av offentlig service sker över kommungränserna, framförallt i de byar som ligger vid kommungränsen. Det handlar framförallt om förskola, grundskola och gymnasium. Eslövs kommun är fortsatt positiv till detta utbyte.

Digital infrastruktur
Eslövs kommun samarbetar aktivt med omkringliggande kommuner för att möjliggöra fortsatt utbyggnad av den digitala infrastrukturen.

VA SYD
VA-verksamheten i Eslövs kommun drivs av kommunförbundet VA SYD, som är en sammanslutning mellan kommunerna i Burlöv, Lund, Malmö och Lomma.

MERAB
MERAB ägs gemensamt av de tre kommunerna Eslöv, Hörby och Höör. MERAB ansvarar för driften av sex återvinningscentraler och för insamling av hushållsavfall i samtliga ägarkommuner.

Räddningstjänsten SYD
Räddningstjänst Syd ansvarar för räddningstjänsten i kommunerna Burlöv, Eslöv, Kävlinge, Lund och Malmö.

JORDBRUKSMARK

Enligt forskning kommer svensk jordbruksmark att bli allt viktigare för livsmedelsförsörjningen framöver, både i Sverige och globalt. Utöver det mest primära, att förse oss med mat, ger jordbruksmarken också andra ekosystemtjänster, som till exempel biologisk mångfald på betesmarkerna och på kultur- och vardagslandskapet. Olika jordarter har olika odlingsförutsättningar och lämpar sig för olika typer av produktion. De lerjordar som nyttjas för jordbruk och har högst klassning, innehåller mycket näring för grödan och magasinerar mer vatten än lättare jordar, men lämpar sig inte för all typ av odling.

Betesmarker, slåtterängar, stenmurar och öppna diken är exempel på skyddsvärda natur- och kulturvärden. I jordbruksmarken finns också småbiotoper som alléer, åkerholmar och källor med omgivande våtmarker och stenmurar. Det är många arter som är beroende av att marker brukas och bevaras för sin överlevnad.

Eslövs kommun består till 70 procent av mark klassad som åkermark. I de norra delarna av kommunen används stora delar som betesmark och vallodling och är gräsbevuxen hela året. I den västra delen av kommunen finns de jordar som är klass 6-10. Jordbruksmarken i kommunen håller en mycket hög klass.

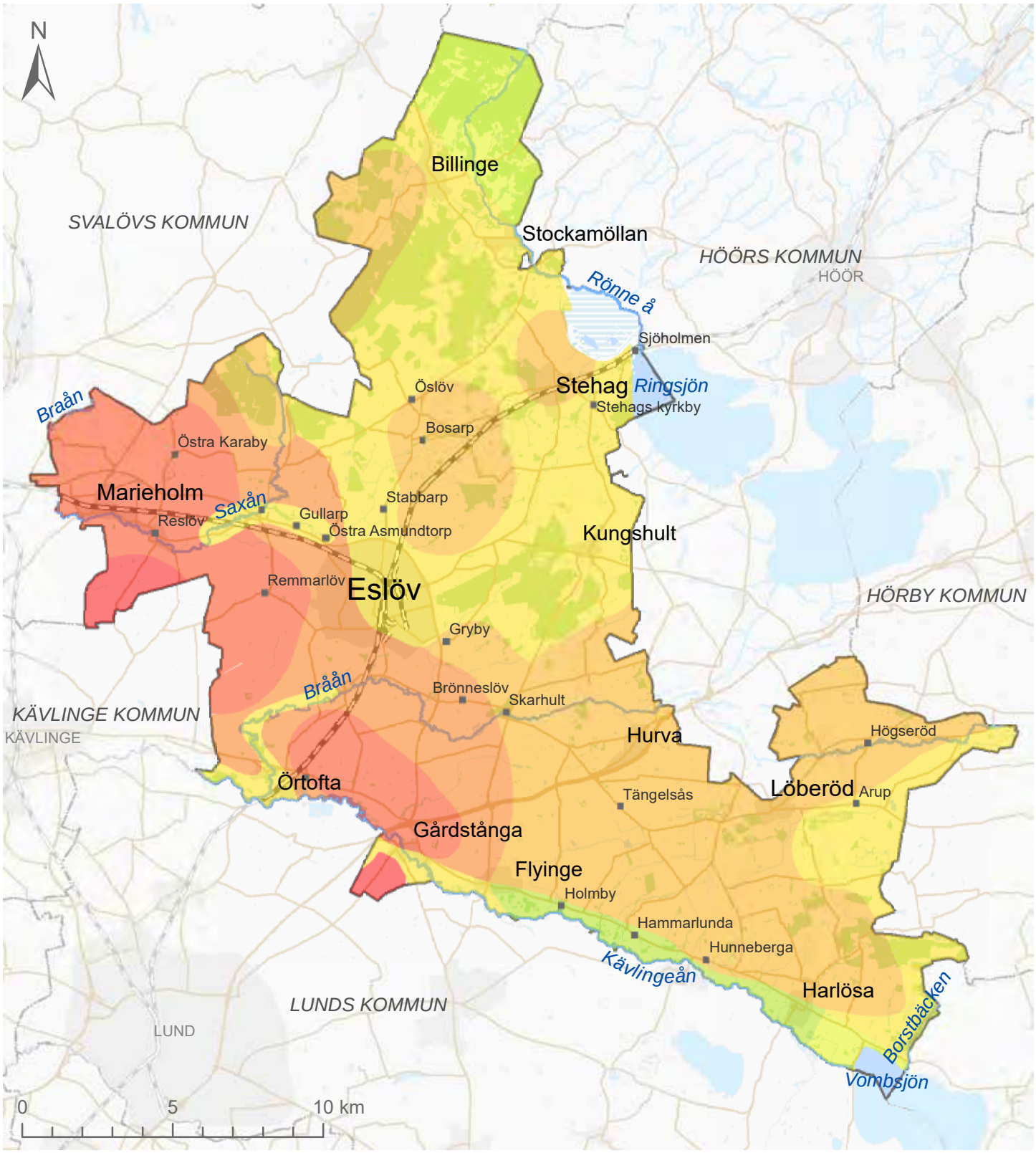
Ställningstagande

De övergripande utvecklingsstrategierna föreslår en i sin helhet god hushållning av mark, vatten och andra naturresurser. Eslöv och byarna är etablerade samhällen med stor potential att också fortsatt erbjuda en variation av livsmiljöer i livskraftiga samhällen. De ligger i befintliga och utvecklingsbara kollektivstråk och Eslöv, Marieholm, Stehag, Örtofta/Väggarp, Hurva och Gårdstånga/Getinge har redan idag god tillgänglighet till kollektivtrafik. För Harlösa och Flyinge, Löberöd samt Billinge och Stockamöllan prioriteras ett arbete för att utveckla tillgång och turtäthet. En utbyggnad av cykelvägnätet till omgivande större orter är prioriterat för att öka tillgänglighet. och rörelsefrihet.

En tillväxt av befolkning och en ökad variation av bostadsutbudet innebär ökade förutsättningar för bibehållen och utvecklad service som ger robustare samhällen. Eslöv och byarna erbjuder en mångfald av livsmiljöer som ger variation till storstädernas utbud i regionen, bostäder i hållbara lägen i attraktiva små samhällen, där vardagen är hållbar, trygg och nära.

Eslövs kommun anser att den jordbruksmark som ianspråktas i översiktsplanen är väl motiverat utifrån regionens bostadsbehov, orternas centrala läge i regionen och vikten av att hantera befintliga samhällen och strukturer som resurser för att värna och utveckla.

På följande sidor finns en sammanställning för varje ort över planerat antal nya bostäder fram till 2035, samt hur mycket jordbruksmark som tas i anspråk.

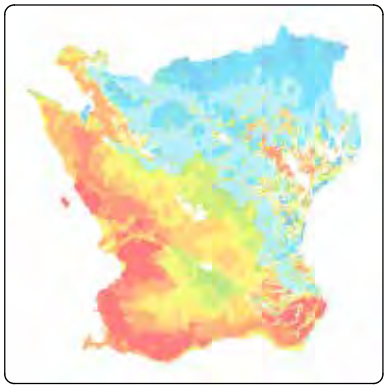

KLASSNING AV ÅKERMARK

- Klass 1 (låg bördighet)
- Klass 2
- Klass 3
- Klass 4
- Klass 5
- Klass 6
- Klass 7
- Klass 8
- Klass 9
- Klass 10 (hög bördighet)

KLASSNING AV SKOGSMARK

- Klass 11 (hög bonitet)
- Klass 12
- Klass 13 (låg bonitet)

SAMMANSTÄLLNING AV ANTAL NYA BOSTÄDER OCH AREAL JORDBRUKSMARK SOM TAS I ANSPRÅK

Eslöv

- 2 800 nya bostäder fram till 2035
- Varierande täthet
- Förtätning, stadsomvandling
- Totalt 160 hektar jordbruksmark (klass 6, 8) tas i anspråk.

Västra Eslöv
Förtätning med upp till 600 nya bostäder inom befintlig stadsbygd.

- 55 hektar jordbruksmark (8) planläggs för ny bostadsbebyggelse, 600 bostäder
- 8 hektar jordbruksmark (8) redan planlagd mark för bostadsbebyggelse vid Långåkra
- 2 hektar jordbruksmark (8) planläggs för ny bostadsbebyggelse i Västra Sallerup

Östra Eslöv
Stadsomvandling med upp till 1 600 nya bostäder inom befintlig stadsbygd.

- 11 hektar planläggs för bostadsbebyggelse och kompletterande funktioner, varierande täthet i stadsbygd, innanför väg 13. Jordbruksmark (6).
- 18 hektar planlagd mark för verksamheter. Jordbruksmark (6)
- 18 hektar planlagd mark för verksamheter. Jordbruksmark (8)
- 48 hektar planläggs för flygplats och därtill förenliga verksamheter, marken är redan ianspråktagen av flygplatsen.

Billinge

Ny bebyggelse säkerställer och utvecklar tätortens service.

- 40 nya bostäder
- Varierande täthet
- Totalt 13,5 hektar tas i anspråk
- 8 hektar planläggs för bostadsbebyggelse med varierande funktioner. Jordbruksmark klass 6.
- 0,5 hektar redan planlagd mark för gles bostadsbebyggelse, jordbruksmark klass 6.
- 5 hektar planläggs för vattenhanterande och rekreativt grönområde

Stockamöllan

- 30 nya bostäder
- Varierande täthet
- Förtätning/omvandling inom befintlig bymiljö
- 4 hektar redan planlagd mark för gles bostadsbebyggelse på jordbruksmark klass 6.

Stehag

Stehag är en attraktiv boendeort med anledning av det goda pendlingsläget längs stambanan, uttalad naturprofil, rik kulturmiljö, stark bysammanhållning och skola F-6. Tillkommande bebyggelse i Stehag säkerställer och utvecklar byns service. Den befintliga bebyggelsestrukturen omöjliggör större förtätningar utan att stora intrång görs på privat egendom och på kulturhistoriska värden. Utbyggnadsområde för verksamheter säkerställer Ringsjöverkets framtida utökning och ingår i riksintresse för vattenförsörjning.

- 180 nya bostäder
- Varierande täthet
- Totalt 51 hektar jordbruksmark tas i anspråk (klass 7).

- 10 hektar jordbruksmark (7) redan planlagd mark för gles bostadsbebyggelse
- 25 hektar planläggs för bostadsbebyggelse med kompletterande funktioner, varierande täthet samt större ytor för vattenhanterande rekreativa grönområden.

16 hektar jordbruksmark ligger som markreserv riksintresse vattenförsörjning, vattenverket.

Kungshult

- 20 nya bostäder
- Varierande täthet
- På jordbruksmark klass 6
- Totalt 5,5 hektar tas i anspråk
- 0,5 hektar planlagd mark för gles bostadsbebyggelse
- 1 hektar planlagd mark för verksamheter
- 3, 5 hektar planläggs för bostadsbebyggelse med varierande täthet

Hurva

Hurva växer i de landskapskilar som löper in i bebyggelsen eller ligger placerade mellan bebyggelse och väg E22. God kollektivtrafik med superbusshållplats. Ny bebyggelse säkerställer och utvecklar tätortens service.

- 50 nya bostäder
- Varierande täthet
- Totalt 15,5 hektar jordbruksmark tas i anspråk, klass 7.
- 5 planlagd mark för gles bostadsbebyggelse
- 5 hektar planläggs för bostadsbebyggelse med varierande täthet
- 2 hektar planläggs för bulleråtgärder, väg E22
- 2,5 hektar planläggs för vattenhanterande rekretiva grönområden
- 1 hektar planlagd mark för verksamheter i stadsbygd

Löberöd

Ny bebyggelse säkerställer och utvecklar tätortens service.

- 170 nya bostäder
- Varierande gles och tät bebyggelse
- Förtätning på jordbruksmark klass 7
- Totalt 17 hektar tas i anspråk
- 6 hektar planläggs för tät bostadsbebyggelse
- 6 hektar planlagd mark för gles bostadsbebyggelse
- 5 hektar planlagd mark för verksamheter

Harlösa

Ny bebyggelse säkerställer och utvecklar tätortens service, men kommunen bedömer att det vore önskvärt att orten kan växa ytterligare.

- 40 nya bostäder
- Varierande täthet
- Totalt 3,5 hektar tas i anspråk, jordbruksmark klass 4 och 7
- 1,5 hektar planläggs för vattenhanterande rekreativa grönområden
- 1 hektar planläggs för varierande täthet, stadsbygd

1 hektar planlagd för bostadsbeyggelse och verksamheter.

Flyinge

Ny bebyggelse säkerställer och utvecklar tätortens service.

- 150 nya bostäder
- Varierande täthet
- Totalt 25 hektar tas i anspråk, jordbruksmark klass 7—8.
- 10 hektar planläggs för bostadsbebyggelse
- 10 hektar planläggs för vattenhanterande rekreativa grönområden
- 5 hektar planlagd mark för verksamheter.

Gårdstånga och Getinge

Befintliga byar utan service men inom cykelavstånd till Flyinges befintliga service och Lund/Brunnshögs kommande arbetsmarknad och service. God kollektivtrafik med superbusshållplats

- 50 nya bostäder
- Varierande täthet
- Totalt 9 hektar tas i anspråk, jordbruksmark klass 6 och 9

Örtofta Väggarp Toftaholm

Ny bebyggelse på jordbruksmark binder samman Väggarp och Örtofta. Byarna erbjuder god kollektivtrafik och cykelavstånd till Lund, Kävlinge, Eslöv, Brunnshög. Förskola finns i Örtofta och skola finns på cykelavstånd i Håstad, Lunds kommun. Den nya bebyggelse säkerställer och utvecklar tätortens service.

- 70 nya bostäder
- Varierande täthet
- Totalt 12 hektar jordbruksmark tas i anspråk.
- 10 hektar planläggs för varierande täthet, stadsbygd, i Väggarp. Jordbruksmark klass 6.
- 2 hektar redan planlagd mark i Toftaholm för bostads- och idrottsändamål. Jordbruksmark klass 6.

Marieholm

Totalt 38,5 hektar produktiv åkermark tas i anspråk för bostadsbebyggelse och grönområden för rekreation, översvämningshantering och ökning av biologiska livsmiljöer i jordbrukslandskapet. Marieholms nya pågatågsstation skapar förutsättningar för ett hållbart resande vilket gör byn möjlighet att växa och utvecklas. Den nya bebyggelse i Marieholm säkerställer och utvecklar tätortens service.

- 250 nya bostäder
- Varierande täthet
- Totalt 38,5 hektar jordbruksmark tas i anspråk
- 9 hektar planläggs för tät stadsbygd
- 9 hektar planläggs för bostadsbebyggelse och kompletterande funktioner, varierande täthet
- 2,5 hektar planläggs för gles bostadsbebyggelse
- 13 hektar planläggs för vattenhanterande rekreativa grönområden
- 5 hektar redan planlagd mark för verksamheter

DEL 3 KONSEKVENSBESKRIVNING MED MILJÖBEDÖMNING MKB

I denna del redogör vi för konsekvenser som översiktsplanen kan få på sikt. Konsekvenserna bedöms enligt både kraven i Plan- och bygglagen (PBL) och Miljöbalken (MB) och redovisar miljömässiga, sociala och samhällsekonomiska konsekvenser.

Alternativa utvecklingsstrategier
Här jämförs översiktsplanen med andra utvecklingsmöjligheter.

Betydande miljöpåverkan
Här lyfts de aspekter fram som kan ge särskilt stor miljöpåverkan eller betydande miljöpåverkan enligt Miljöbalken. För dessa ges även förslag till åtgärder som framförallt i efterföljande skeden kan minska eller hindra eventuell negativ miljöpåverkan.

Konsekvenser
Här beskrivs de övergripande sociala, miljömässiga och ekonomiska konsekvenser som planerad markanvändning kan leda till. Utgångspunkten är övergripande ställningstaganden i översiktsplanen. Som en första avgränsning av vilka frågor som framförallt påverkas av översiktsplanens markanvändning, finns en inledande genomgång av översiktsplanens tre målbilder Regional stjärna, Hållbara lägen och Lätt att leva livet.

Måluppfyllelse
Här beskrivs översiktsplanens konsekvenser utifrån nationella hållbarhetsmål. För de mål som berör social hållbarhet har förslag till åtgärder kopplats som kan minska eller hindra negativ påverkan. Dessa åtgärder kan fungera som riktlinjer för efterföljande arbeten och vara ett sätt att ge tyngd åt de sociala aspekterna.

ALTERNATIVA UTVECKLINGSSTRATEGIER

Översiktsplanens utvecklingsstrategi jämförs med ett noll-alternativ samt tre andra alternativ som bedömts som rimliga och intressanta. På så sätt kan översiktsplanens konsekvenser på en översiktlig nivå jämföras med vad som skulle hända om en annan strategi för kommunens framtida utveckling valdes. Under planarbetets gång har alternativdiskussionen även varit ett stöd i strävan att nå fram till ett hållbart och väl avvägt planförslag.

Befolkningstillväxt

Eslövs kommun har vuxit med knappt 1 % de senaste åren. Enligt Länsstyrelsens prognos (Bostadsbehov, planeringsläge och bostadsbyggande i Skånes kommuner, 2015) förväntas kommunen växa i ungefär samma takt. Kommunens prognos visar detsamma, dock med en justering fram till 2020, då en befolkningstillväxt med cirka 1, 5 % per år förväntas ske. Det innebär att det behöver byggas cirka 3100 bostäder fram till 2035. Skulle befolkningsökningen fortsätta med 1,5 % per år behövs i stället cirka 4000 bostäder. I översiktsplanens förslag till markanvändning är det planerat för en årlig tillväxt på 1,5 % under hela planperioden. Detta motiveras med att en stor del av tillväxten sker i form av förtätning.

Det finns en risk att oförutsägbara faktorer som i nuläget inte går att beskriva kan fördröja eller förhindra utbyggnad inom vissa områden. Av den anledningen har viss överkapacitet bedömts som nödvändig för att klara att 3100 bostäder kan byggas.

Samlad bedömning av alternativ

De tre övergripande målbilderna för översiktsplanen (Regional stjärna, Hållbara lägen och Lätt att leva livet) har varit vägledande för val av utvecklingsalternativ. De olika jämförelsealternativen ger var och en för sig olika tyngdpunkt på de olika målbilderna. Gemensamt är att tillväxt och utveckling bara sker i vissa delar av kommunen i jämförelsealternativen. Alternativ Fokus staden och alternativ Hållbara transporter medför att målbilderna kan utvecklas främst i Eslövs stad respektive orter med mycket god kollektivtrafik. Det sker dock med följden att utvecklingen för övriga orter försvagas. Alternativ Spridd utveckling gör det svårt att uppnå någon av målbilderna då det blir svårt att fokusera insatser och resurser till satsningar på till exempel kollektivtrafik. I noll-alternativet, det vill säga ett alternativ där översiktsplanen inte antas och utvecklingen fortsätter utifrån nuvarande tendenser, kan utvecklingen i kommunen ske på många ställen utan inbördes samordning och utan satsningar som stärker underlag för till exempel service och kollektivtrafik.

Planförslaget Översiktsplan Eslöv 2035 ger kommunen möjlighet att utveckla många frågor inom målbilderna för hela kommunen. En utveckling både inom Eslövs stad såväl som på utvecklingsorterna och landsbygden bedöms vara viktigt för kommunens framtida attraktivitet. Planförslaget Översiktsplan Eslöv 2035 har därför, efter avvägning gjorts, bedömts som det mest lämpliga alternativet.

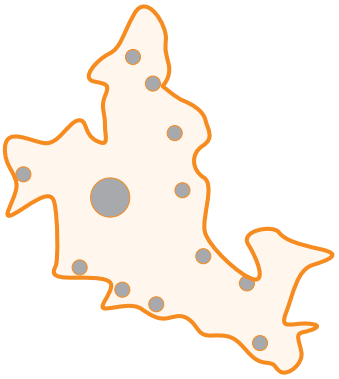
Nollalternativ
Utveckling utifrån nuvarande planer och rådande tendenser.
Främst Eslöv, Löberöd, Flyinge, Hurva och Gårdstånga växer.

Alternativ fokus staden
Utvecklingen koncentreras till Eslöv och framförallt med fokus på förtätning för att utnyttja de kvaliteter som finns i staden.

Alternativ fokus kollektivtrafiklägen
Utvecklingen koncentreras till framförallt Eslöv, Marieholm, Stehag och Örtofta men även Gårdstånga och Hurva, det vill säga orter med god kollektivtrafik.

Alternativ spridd utveckling
Jämn fördelning av tillväxten till staden, alla orter samt landsbygden

Översiktsplan Eslöv 2035
Alla delar av kommunen växer men med fokus på stad och orter med god kollektivtrafik och service. Utvecklingen koncentreras till Eslöv, Marieholm, Stehag, Örtofta, Gårdstånga, Hurva, Flyinge och Löberöd.

NOLLALTERNATIV

Nollalternativet innebär att utvecklingen sker med utgångspunkt i gällande ÖP 2001 med framskrivning av tendenser hittills samt större omvärldsförändringar. Det har skett en urbanisering i Eslöv de senaste åren, vilket bedöms fortsätta. 80 % av befolkningsutvecklingen har skett i Eslöv. Framförallt är det orterna med god kollektivtrafik och attraktiva pendlingsmöjligheter till Malmö/Lund som har vuxit men även Löberöd och Flyinge har vuxit mycket proportionellt sett. Detta mönster har funnits sedan mitten av 1970-talet och det finns ingen anledning att tro att det kommer att minska. I ÖP 2001 pekas många områden ut som möjliga för bebyggelse, vilket delvis gör det svårt att förutsäga var utbyggnad kommer att ske.

Eslöv i Regionen

Eslövs dubbla roll i regionen kommer att kvarstå. Det är en egen kommun med relativt stark huvudort och många småorter men också en kranskommun till storstadsregionen. Efterfrågan på bostäder i Eslöv bedöms öka, bland annat på grund av ESS och MAX IV i Lunds kommun, åtminstone i huvudorten och de södra delarna av kommunen.

Hållbart resande

I kommunens gällande översiktsplaner pekas många områden för utbyggnad ut. Detta i kombination med en delvis föråldrad detaljplanereserv gör att ny bebyggelse kan tillkomma på många platser med stöd av översiktsplanen och det är svårt att styra bebyggelseutvecklingen till önskvärda platser. Den bebyggelseutveckling som skett sedan 1970-talet bedöms i nollalternativet fortsätta vilket bör ge måttligt positiva konsekvenser ur hållbart resandesynpunkt. Dock sker i nollalternativet även en utveckling av Flyinge och Löberöd där befolkningen är mer beroende av bil.

Livsmiljö

Avsaknad av strategiska prioriteringar kring framtida utbyggnader försvårar utveckling av service i olika delar av kommunen. Orternas identitet och särskilda kvaliteter stärks inte på ett medvetet sätt.

Natur- och kulturvärden

Strategier för utveckling av naturvärden i form av exempelvis sammankopplande stråk, prioriteringar eller behov av nya grönområden saknas i gällande ÖP. Kulturvärden i landskapet beskrivs, men strategier för utveckling samt vilka värden som bör tas fasta på vid utveckling av byarna och vid utbyggnad på landsbygden, saknas.

Jordbruksmark

En stor del av utveckling för Eslövs stad har skett med förtätning snarare än expansion av staden på jordbruksmark. För övriga orter där utvecklingen inte i så hög utsträckning sker med förtätning finns risk att jordbruksmark tas i anspråk. Ny bebyggelse kan tillkomma på många ställen i kommunen med stöd i gällande ÖP och risk finns att högkvalitativ jordbruksmark tas i anspråk för utvidgning av orterna. För kommunen finns även fördjupningar av den gällande översiktsplanen ÖP 2001 som möjliggör större utvidgningar på jordbruksmark. På landsbygden utanför byarna har befolkningen de senaste tio åren ökat och en tydlig strategi för bebyggelse på landsbygden saknas. Om denna utveckling fortsätter finns risk för ökad fragmentering av jordbruksmarken.

Översvämning

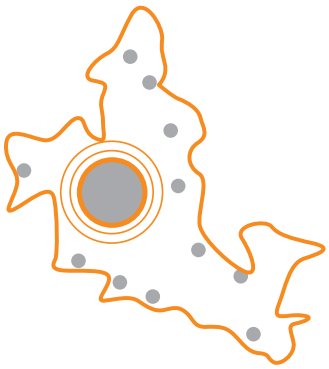
Viss utbyggnad tillåts i översvämningskänsliga områden och risk för översvämning finns.

Vattenkvalitet

Nya utbyggnadsområden planeras i närheten av vattendrag som omfattas av miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten som ej uppnår god ekologisk status. Risk för försämrad vattenkvalitet finns.

Orterna

Löberöd och Flyinge fortsätter att försiktigt växa och bibehåller sin funktion som serviceort men även Hurva och Gårdsstånga fortsätter att växa i viss omfattning. I övriga orter sker kompletteringar i liten omfattning.

ALTERNATIV FOKUS STADEN

Alternativ Fokus staden innebär att urbaniseringstrenden dras till sin ytterlighet med ett ännu starkare fokus på staden och förtätning än idag.

Eslöv i Regionen

Resurser läggs på att utveckla stadens kvaliteter. Med en stark stad ges ökade förutsättningar att stärka dess roll som delregionalt centrum. Landsbygdens och orternas betydelse för kommunens identitet och roll i regionen stärks ej.

Hållbart resande

Förutsättningar för kollektivtrafik och cykel blir mycket goda i staden. Kopplingarna mellan staden och närliggande orter blir viktiga. Då inga satsningar görs på hållbara transporter till orter och landsbygd finns det en stor risk för ökat bilberoende.

Livsmiljö

Förtätning av staden ger positiva effekter i form av ökad närhet och tillgång till olika funktioner. Det innebär tillgång till god kollektivtrafik och service, men även risk för negativa konsekvenser som buller, färre eller mindre ytor för rekreation och lek samt andra störningar. Utan medvetna satsningar på varierade boendeformer, kollektivtrafik och service i orterna blir det svårare att bo kvar. Om befolkningen minskar finns det risk för att befintlig service och kollektivtrafik försämras.

Natur- och kulturvärden

Med en ökad befolkning i staden ökar trycket på tätortsnära rekreationsområden som till exempel parker och grönområden. Ökad förtätning i staden kan även innebära påverkan på riksintresset för kulturmiljön och övriga kulturmiljövärden.

Jordbruksmark

Fokus på staden och en restriktiv hållning till spridd bebyggelse på landsbygden och utvidgning av orterna leder till att ingen eller mycket lite jordbruksmark tas i anspråk. Om inte förtätning av staden är tillräckligt, kan utvidgning på jordbruksmark behövas i närheten av staden.

Översvämning

Risken för översvämning ökar i staden då utvecklingen endast sker i form av förtätning. Andelen hårdgjorda ytor ökar och det finns mindre plats för dagvattenhantering. På de orter där risken för skador relaterade till översvämningar är störst tillkommer mycket lite ny bebyggelse, vilket minskar risken för svåra konsekvenser som en följd av översvämningar. Befintlig bebyggelse kan dock behöva skyddas, vilket isåfall bör samordnas med skydd av ny bebyggelse.

Vattenkvalitet

Ny bebyggelse tillkommer framförallt i staden. Vattendrag som omfattas av miljökvalitesnormer (MKN) som ej uppnår god ekologisk status, påverkas ej av nya bebyggelseområden.

Orterna

I samtliga orter förutom Eslöv sker en mycket liten tillväxt främt i form av enstaka kompletteringar. Underlag för handel och service på serviceorter och övriga orter försvagas och det finns risk för att befintlig service kan komma att försvinna. Bilberoendet blir fortsatt högt på samtliga orter då utbudet av service och handel är begränsat på den egna orten.

ALTERNATIV FOKUS KOLLEKTIVTRAFIKLÄGEN

Alternativ Fokus kollektivtrafiklägen innebär att utvecklingen sker med fokus på de starkaste kollektivtrafiklägena, orter med tåg (Eslöv, Marieholm, Stehag, Örtofta) och regionbuss längs E22 (Gårdstånga, Hurva).

Eslöv i Regionen

Eslövs roll som kranskommun till storstadsregionen stärks ytterligare med goda pendlingsmöjligheter och ökade möjligheter att bosätta sig i goda pendlingslägen. Landsbygdens och övriga orters betydelse för kommunens identitet och roll i regionen utvecklas ej.

Hållbart resande

Genom att bebyggelsen fokuseras till de starkaste kollektivtrafiklägena utnyttjas dessa maximalt och stärks ytterligare. Det ger fler kommuninvånare god tillgång till hållbara transporter. Kopplingarna mellan kollektivtrafiklägena och omgivande orter/landsbygd blir viktiga för att ge fler invånare tillgång till kollektivtrafik. Då inga satsningar görs på hållbara transporter i orterna och på landsbygden finns en risk för ökat bilberoende.

Livsmiljö

För de orter dit utvecklingen koncentreras ges goda förutsättningar för varierade boendeformer och stärkt service. Behov av utbyggnad av offentlig service som exempelvis skola och förskola kan komma att uppstå. Då inga strategiska satsningar görs i övriga orter finns risk att befintlig service inte kan bibehållas om befolkningsunderlaget minskar ytterligare. Örtofta, Gårdstånga och Hurva är små orter med kring 500 eller färre invånare. Större utbyggnader på dessa orter kan innebära stora förändringar av den närmaste livsmiljön för de boende och utökade krav på service.

Natur- och kulturvärden

Koncentrationen av bebyggelsen kan vid förtätning och utvidgning ge ett ökat tryck på tätortsnära rekreationsområden och påverka stadens och orternas kulturvärden.

Jordbruksmark

Utvecklingen sker med fokus på förtätning i goda kollektivtrafiklägen. Viss utvidgning av orterna kan dock behöva ske på jordbruksmark. En restriktiv hållning till spridd bebyggelse på landsbygden och utvidgning av övriga orter gör att lite jordbruksmark tas i anspråk.

Översvämning

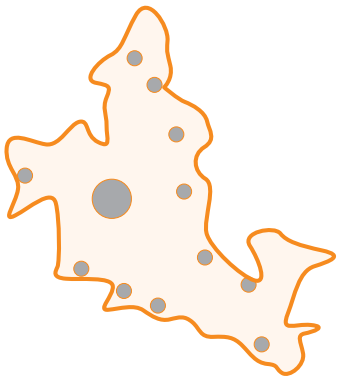
En del av utvecklingsorterna ligger på platser som är känsliga för översvämning och risken för konsekvenser i form av skador i samband med översvämningar bedöms öka i förhållande till nollalternativet.

Vattenkvalitet

Några av utvecklingsorterna ligger i anslutning till vattendrag som omfattas av miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten och ej uppnår god ekologisk status. Nya bebyggelseområden i anslutning till dessa vattendrag kan innebära risk för försämrad vattenkvalitet.

Orterna

I orterna med stark kollektivtrafik sker också en stark tillväxt av bostäder som i sin tur ger underlag till förbättrad service. Framförallt bedöms underlaget för offentlig service vara tillräckligt för viss utbyggnad av till exempel förskolor. De befintliga serviceorterna riskerar att förlora en del av sitt utbud då de intilliggande orterna med stark kollektivtrafik konkurrerar ut de förra. Det finns även risk att viss service helt försvinner från orterna och bara återfinns i Eslöv inom kommunen.

ALTERNATIV SPRIDD UTVECKLING

Alternativ Spridd utveckling innebär att en proportionellt jämn tillväxt sker i alla delar av kommunen.

Eslöv i Regionen

Med en jämn fördelning av utvecklingen blir det svårare att dra nytta av de omvärldsfaktorer som gör vissa orter mer attraktiva, exempelvis ett geografiskt fördelakitgt läge längs ett kollektivtrafikstråk.

Hållbart resande

Inga särskilda prioriteringar görs för att öka befolkningen i kollektivtrafiknära lägen. Fler boende i orter utan kollektivtrafik och på landsbygden ökar bilberoendet. Kopplingarna mellan kollektivtrafiklägena och omgivande orter/landsbygd blir viktiga för att ge fler invånare tillgång till kollektivtrafik.

Livsmiljö

Samtliga orter inklusive landsbygd utvecklas lika mycket i förhållande till sin storlek. Med en god strategisk planering finns det möjlighet att i flera orter komplettera med den typen av bostäder som saknas idag. Satsningar görs på goda boendemiljöer i alla delar av kommunen och på en levande landsbygd. Med en spridd bebyggelse är förutsättningarna för kollektivtrafik och offentlig och kommersiell service dock sämre än med en mer koncentrerad befolkningsutveckling. Befolkningsutvecklingen i orterna blir så liten att den inte ger underlag till nya satsningar på service.

Natur- och kulturvärden

En jämn fördelning av utbyggnadsområden i kommunens alla orter innebär en relativt liten påverkan på tätortsnära natur- och kulturmiljöer då inga större nya områden tas i anspråk.

Jordbruksmark

En jämn tillväxt i alla delar av kommunen innebär att viss jordbruksmark behöver tas i anspråk för ny bebyggelse. All utveckling av staden Eslöv och delar av byarnas utveckling kan förmodligen ske i form av förtätning. En del (ca 1/6) av tillväxten skulle dock i detta alternativ kunna ske utanför orterna, i små byar och på landsbygden, vilket leder till en ökad fragmentering av jordbruksmarken.

Översvämning

Viss utbyggnad tillåts i översvämningskänsliga områden och risk för översvämning finns.

Vattenkvalitet

Med en utveckling jämnt fördelad över kommunen blir utbyggnaden i respektive ort inte så stor. Ny bebyggelse av mindre omfattning kommer dock att tillkomma vid vattendrag som omfattas av miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten som ej uppnår god ekologisk status. Nya bebyggelseområden i anslutning till dessa vattendrag kan innebära risk för försämrad vattenkvalitet. Även bebyggelse på landsbygden kan innebära risk för påverkan på dessa vattendrag.

Orterna

Utvecklingen i alternativ Spridd utveckling liknar utvecklingen i Nollalternativet men eftersom en större andel av tillväxten sker på landsbygden riskerar småorterna att förlora i attraktivitet som bostadsorter. Det finns risk finns för att underlag för befintlig handel och service minskar och att serviceutbudet i kommunen fokuseras endast till Eslöv.

ÖVERSIKTSPLAN ESLÖV 2035

Planförslaget innebär att flertalet orter i kommunen fortsätter att utvecklas utifrån sina respektive förutsättningar.

Eslöv i Regionen

Staden, orterna och landsbygden utgör tillsammans viktiga kvaliteter för regionen. Planförslaget kombinerar utveckling av staden med levande orter och attraktiv landsbygd.

Hållbart resande

Ny bebyggelse tillkommer i första hand genom förtätning och i kollektivtrafiknära lägen. Den flerkärniga strukturen med bebyggelseutveckling på flera ställen gör dock att bebyggelse tillkommer även utanför de starkaste kollektivtrafiklägena. Störst utveckling sker dock främst i dessa lägen. I sämre lägen där bebyggelseutveckling ändå är motiverad, föreslås förbättrad kollektivtrafik. Fokus på gående och cyklister ger ökade möjligheter till ett hållbart resande.

Livsmiljö

Planen stärker den flerkärninga ortsstrukturen och alla orter stärks utifrån dess specifika kvaliteter. Fokus på gående och cyklister ger goda boende- och uppväxtmiljöer. Hållplatser och stationer pekas ut som viktiga platser i vardagen och tillgängligheten för barn och äldre lyfts fram.

Natur- och kulturvärden

I stad och orter pekas grönområden och stråk med stora rekreations- och naturvärden ut. Nya grönområden och grönstråk föreslås. Hänsynstagande till kulturvärden tas.

Jordbruksmark

Jordbruksproduktionens långsiktiga intressen väger tungt och ny bebyggelse tillåts restriktivt där jordbruket kan störas. Ny bebyggelse tillkommer i första hand genom förtätning (ca hälften) och i goda kollektivtrafiklägen. Förslaget innebär att kommunen är restriktiv till spridd bebyggelse på landsbygden och det finns en tydlig strategi för landsbygdens utveckling.

Översvämning

Befintliga detaljplaner för bebyggelse släcks delvis ut då de ligger i översvämningskänsliga områden. I de orter där risk för översvämning föreligger kan tillräckliga ytor avsättas i detaljplanerna för att hantera översvämningsriskerna.

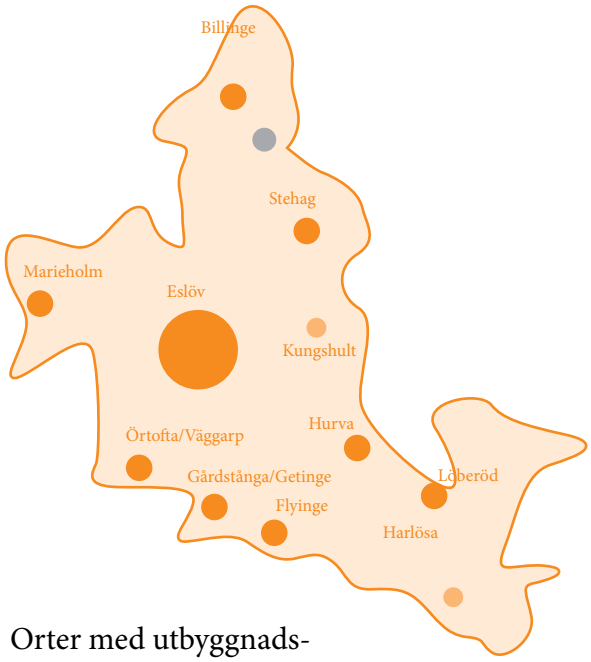
Vattenkvalitet

Ny bebyggelse planeras i närheten av vattendrag som omfattas av miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten som ej uppnår god ekologisk status. På dessa ställen avsätts mark för dagvattenhantering vilket kan bidra till att förbättra vattenkvaliteten i vattendragen. Mark som är lämplig för dagvattenhantering planläggs för detta ändamål.

Orterna

Flertalet av orterna i kommunen utvecklas i olika grad, framförallt orter med god kollektivtrafik. Serviceorterna utvecklas tillräckligt för att bibehålla det utbud som finns och möjligen ge underlag till ny service. Övriga mindre orter kompletteras med bebyggelsetyper som saknas och som stärker orterna.

BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Orter med utbyggnadsområden på jordbruksmark

Orter med mindre utbyggnadsområden på jordbruksmark

Påverkan av bebyggelse på landsbygden

Bedömning av betydande miljöpåverkan görs med avseende på biologisk mångfald, befolkning, människors hälsa, djurliv, växtliv, mark, vatten, luft, klimatfaktorer, materiella tillgångar, landskap, bebyggelse, forn- och kulturlämningar övrigt kulturarv samt det inbördes förhållandet mellan dessa miljöaspekter.

Den 21 januari 2016 hölls ett möte med Länsstyrelsen för att avgränsa vilka miljöfaktorer som kan medföra betydande miljöpåverkan vid ett genomförande av planen. De frågor som särskilt identifierades var (ingen inbördes rangordning)

1. Jordbruksmark
2. Hållbara transporter
3. Översvämning och erosion
4. Vattenkvalitet
5. Riksintresse natur och kultur

1. JORDBRUKSMARK

Jordbruksmarken är en ändlig resurs som är viktig att i så hög utsträckning som möjligt bevara för energi- och livsmedelsproduktion. Med ökad befolkning och minskning av odlingsbar mark i världen kommer Sveriges åkerarealer bli allt mer värdefull. Detta får ännu större betydelse i och med klimatförändringarna. Mycket talar för att ett klimat som gynnar jordbruksproduktionen i Sverige leder till en ökad efterfrågan på mark att bruka.

Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Undersökningar av exploatering av jordbruksmark i Sverige visar en tydlig trend där exploateringstakten ökar. Skåne län är det län som exploaterar mest jordbruksmark, vilket delvis förklaras av att stora delar av markerna runt de mest expansiva städerna består av jordbruksmark. En stor del av kommunens yta, ca 71 %, utgörs idag av jordbruksmark, varav större delen utgörs av klass 7-10 där klass 10 är den jord som har högst produktionsförmåga.

Miljömålet ”Ett rikt odlingslandskap” anger att jordbruksmarkens värden för livsmedel- och biologisk produktion ska skyddas, samtidigt som biologisk mångfald och kulturmiljövärden ska bevaras och stärkas.
Det finns cirka 700 lantbruksföretag i Eslövs kommun idag, vilket utgör cirka en femtedel av kommunens näringsliv. Intresset för lokalt odlade livsmedel och småskalighet har ökat det senaste året, en trend som ser ut att fortsätta. För Eslövs kommun innebär detta ytterligare möjligheter att profilera sig inom livsmedelsindustrin.

Konsekvenser

När jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse uppstår negativa konsekvenser för jordbruket på flera sätt. Dels i form av krav på skyddsavstånd till bostadsbebyggelse och dels för att åkrarnas areal blir mindre och i många fall svårare att odla rationellt. Den senare aspekten beror dock till stor del på vilken gröda som odlas på marken. Den lokala påverkan är alltså delvis beroende av vilka grödor som påverkas.

Vid en utbyggnad av Eslövs kommun enligt planförslaget kommer negativa konsekvenser att uppstå för jordbruket. Främst vid utbyggnad av orterna som gränsar direkt till högvärdig jordbruksmark, men även mindre utbyggnader kommer att innebära negativa konsekvenser. På samtliga orter sker i någon utsträckning en utvidgning av jordbruksmark. Större utbyggnadsområden föreslås i Eslöv, Stehag, Flyinge, Marieholm, Örtofta/Väggarp och Gårdstånga/Getinge. Dock är delar av dessa orter redan planlagda och utgörs exempelvis av mark planlagd som grönområde och/eller mark lämplig för omhändertagande av dagvatten. För Stehag utgörs en del av ortens utvidgning på jordbruksmark på ett område avsatt för Ringsjöverkets utbyggnad, vilket är av vikt för riksintresset för vattenförsörjning. För Eslövs del sker en del av stadens utvidgning som flygplats/verksamhetsområde, en användning som är pågående och inte bedöms innebära någon påverkan på jordnbruksmarken. Även i Hurva, Billinge, Löberöd och Kungshult tas en del jordbruksmark i anspråk. I Hurva och Löberöd är stora delar redan planlagda och i Billinge kommer en stor del av föreslaget utbyggnadsområde utgöras av naturmark. I Harlösa tas en mycket liten del jordbruksmark i anspråk och i Stockamöllan endast redan planlagd mark.

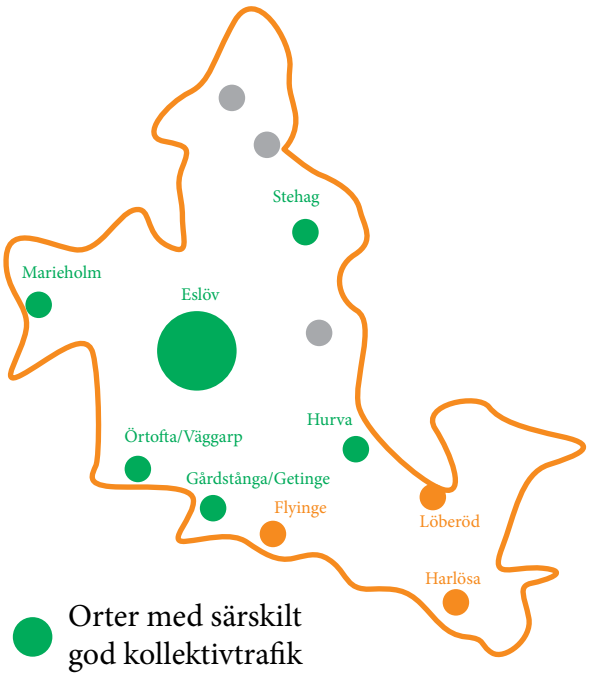
En stor del av föreslagen bebyggelse i planförslaget koncentreras till Eslövs stad och sker i form av förtätning och omvandling av befintliga områden i centrala lägen med god tillgång till kollektivtrafik. Även övriga utbyggnader i kommunen sker delvis i anslutning till befintliga starka kollektivtrafiklägen och med syfte att stärka dessa. Dock föreslås även övriga orter att växa på jordbruksmark, trots att tillgången till kollektivtrafik inte är lika god.

Sammantaget upptar utpekade nya bebyggelseområden på jordbruksmark i tätorternas kantzoner, cirka 140 hektar åkerareal. Det innebär att knappt 0,5 % av kommunens totala åkerareal föreslås bebyggas under översiktsplanens planperiod.

Den övergripande prioriteringen i planen är att Eslöv och byarna i första hand växer genom förtätning i kollektivtrafiknära lägen och att man värnar om jordbruksmarken. Dock växer kommunen även i lägen med befintliga goda livsmiljöer men vars servicegrad och kollektivtrafik behöver utvecklas. Sammantaget innebär detta att ny bebyggelse kan tillkomma på många olika ställen med stöd av planen. Konsekvenserna för jordbruksmarken blir därför svårt att förutse och de prioriteringar som görs i efterföljande skeden blir viktiga. Genom att utgå från de förslag till åtgärder som ges kan den negativa påverkan minskas.

Utanför tätorterna föreslås utbyggnaden vara begränsad och jordbruksmarkens värden prioriteras, vilket gör att odlingslandskapet inte splittras av större nya utbyggnader. Planen betonar att det är viktigt att även landsbygden kan utvecklas och prioriterar därför ny bebyggelse som bäst ligger på landsbygden, exempelvis bebyggelse som stödjer jordbruksproduktionen, men även generationsboende, hästgårdar samt bebyggelse på redan ianspråktagen mark. Bebyggelse på landsbygden kan, beroende på syftet, också innebära positiva effekter för jordbruket som näring eller andra näringar med koppling till jordbruket. Vid bygglov på landsbygden kan det därför vara viktigt att syftet med åtgärden tydligt framgår.

Motiven till att jordbruksmark tas i anspråk är att förtätning av orterna inte är tillräckligt för att ge ökat underlag till service och kollektivtrafik. Dessutom kan behovet att förstärka orterna med kompletterande boendeformer saknas. Kommunen vill erbjuda en mångfald av platser att bo på med ett varierat bostadsutbud, en flerkärnig strategi där hela kommunen lever.

Översiktsplanen anger att värdet av exploatering ska viktas mot jordbruksmarkens värden vid efterföljande planering. De areella näringarna ska prioriteras och vid en exploatering ska hänsyn tas så att ett rationellt brukande av marken inte försvåras.

Jordbrukslandskapets biotoper, dess betydelse för ekosystemtjänster (exempelvis produktion av mat och energi), rekreationsvärden och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse är andra viktiga aspekter kopplade till jordbruksmarkens användning. Översiktsplanen anger att ett program för landsbygdens värden ska upprättas, där dessa frågor kommer att behandlas. Det kan innebära att negativ påverkan motverkas.

Förslag till åtgärder

Areal jordbruksmark som tas i anspråk ska redovisas i samband med detaljplaneläggning, de betydande värden som motiverar utbyggnaden ska redovisas samt en yteffektiv utbyggnad prioriteras.
När jordbruksmark tas i anspråk ska ökad fragmentering undvikas.
Där så är möjligt prioriteras förtätning framför ianspråktagande av nya områden på jordbruksmark.
Vid nybyggnation på landsbygden utanför orterna behöver de enskilda förändringarna kunna sättas in i ett större sammanhang för att bedöma de samlade effekterna på jordbruk och landsbygd. Därför behöver ett övergripande arbete för landsbygdens värden tas fram som stöd för bl a bygglovsgivning.

2. HÅLLBARA TRANSPORTER

Miljömålet Begränsad miljöpåverkan handlar om att halten av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farligt. För att undvika klimatpåverkan behöver framförallt utsläppen av koldioxid från användningen av fossila bränslen för energiproduktion och transporter minska. På översiktlig plan-nivå handlar det främst om att planera för hållbara transportsystem och bebyggelsestrukturer.

Eslövs kommun är till stora delar mycket väl försörjt av kollektivtrafik. Det finns fyra tågstationer och flera regionbusslinjer med hållplatser i kommunen, varav den längs E 22 räknas som ett starkt kollektivtrafikstråk. Enligt resvaneundersökning från 2014 gjordes flest inpendlingsresor till Eslöv från Lund, Höör, Malmö och Hörby. Det övervägande antalet utpendlingsresor gick till Lund och Malmö, men även Höör och Kävlinge. 67 % av in- och utpendling gjordes med bil. För inpendling gjordes 31 % med kollektivtrafik och för utpendling utgjordes 30 % av kollektivtrafik. Den flerkärniga ortsstrukturen gör det svårt att på alla ställen upprätthålla tillräckligt goda möjligheter till kollektivtrafik varför man i vissa delar av kommunen är mer bilburen.

Konsekvenser

En stor del av utbyggnaden sker i kollektivtrafiknära lägen. Det ger fler invånare tillgång till kollektivtrafik som transportmedel och kan stärka underlaget för förbättringar av befintlig kollektivtrafik. Stationslägen och pendlingsnoder utvecklas för att bli mer attraktiva och tillgängliga och byten mellan olika trafikslag underlättas, vilket ger fler möjlighet att utnyttja kollektivtrafiken. Ca 85 % av

den i översiktsplanen föreslagna bebyggelsen sker i staden eller orter med god tillgång till kollektivtrafik. Övrig bebyggelse sker till största del i lägen där förbättringar av kollektivtrafiken föreslås.

I staden och i flertalet orter föreslås de centrala delarna stärkas och koncentreras. På många ställen kan ny bebyggelse ske i form av förtätning. I flera orter sammanfaller detta med stationsnära lägen, vilket är positivt. Handel koncentreras framförallt till de centrala delarna vilket ger goda förutsättningar att på dessa ställen lösa vardagsärenden utan bil. I Eslöv tillåts även sällanköpshandel i stadens ytterområden då denna typ av handel kan ha andra förutsättningar och behov än innerstaden möjliggör för. På så sätt kan den trafik som sällanköpshandeln ger upphov till delvis hållas utanför de centrala delarna av staden.

Verksamheter placeras i första hand stationsnära och med god tillgänglighet, vilket stödjer arbetspendling med kollektivtrafik. Den fysiska planeringen ska stödja ökade möjligheter för godstransporter på järnväg genom placering av verksamhetsområden i lägen vid järnväg. Ökade godstransporter på järnväg riskerar dock påverka ljudmiljöerna i berörda orter och begränsa utbyggnadsmöjligheterna för bostäder. Det är därför av stor vikt att en förbättrad ljudmiljö längs järnvägen i centrala lägen prioriteras.

I staden och orterna prioriteras cyklister och fotgängare vid utformning av trafikmiljöer. Infartsleder och genomfartsvägar föreslås vidareutvecklas på flera orter, exempelvis genom ökad trafiksäkerhet för cyklister och fotgängare, vilket ökar andelen av dem. Satsningar på cykelnätet föreslås i viss mån att ske även utanför orterna genom att befintliga sträckningar kompletteras för att ge ett sammanhängande cykelnät, vilket är ett sätt att underlätta pendlingen med kollektivtrafik. I första hand prioriteras utbyggnad av cykelvägar som leder till Eslöv eller andra orter med kollektivtrafik. En ny busslinje från Harlösa via Flyinge och Gårdstånga till Eslöv föreslås vilket skulle förbättra förutsättningarna att åka kollektivt från dessa orter samt koppla ihop Flyinge och Harlösa med viktiga regionala pendlingsnoder. Flyinge har kollektivtrafik idag men beläggningen är för låg. Beteendepåverkan kan därför vara en viktig åtgärd för att minska andelen bilresor redan innan en utbyggnad av en ny busslinje genomförs. Turtätheten till och från Löberöd föreslås också förbättras, vilket ökar möjligheterna att åka kollektivt. Dessa åtgärder är särskilt viktiga för att motverka en framtida utbyggnad av Flyinge och Löberöd som ger upphov till ökad biltrafik.

Förslag till åtgärder

Arbeta med beteendepåverkan för att öka kollektivtrafiksresenärer samt andelen cyklister.
Eftersträva tätare bebyggelsestrukturer i kollektivtrafiknära lägen för ett effektivt utnyttjande.
Arbeta strategiskt med utbyggnad av orter kopplat till förbättringar av kollektivtrafik.

3. ÖVERSVÄMNING

Vid extrema skyfall klarar inte dagvattennätet att ta hand om allt regnvatten. Det innebär större markavrinning och ökad risk för översvämningar i lågpunkter med påverkan på infrastruktur och bebyggelse. Med de klimatförändringar som sker kommer extrema regntillfällen förmodligen att inträffa oftare. I Eslövs kommun finns flera åar där risken för översvämningar är särskilt stor. Även inne i orterna finns på vissa ställen risker för översvämning vid skyfall. Översvämningar har skett vid flera tillfällen, bland annat längs Kävlingeån. Utgångspunkt för de bedömningar som görs i översiktsplanen är Länsstyrelsens övergripande lågpunktskartering, vattenatlas samt båtnadsområdet. För Eslöv och Billinge har en mer detaljerad översvämningskartering gjorts.

Orter med särskild risk för översvämning och där översvämningskartering behövs innan planläggning av ny bebyggelse.

Konsekvenser

Översiktsplanens strategi är generellt att undvika ny bebyggelse i översvämningskänsliga områden. I Marieholm, Stehag och Billinge föreslås därför flertalet befintliga detaljplaner att släckas ut och istället planläggas som natur. Mark som är särskilt lämplig för hantering av vatten avsätts för detta i stad och orter och pekas inte ut för bebyggelse. Även platser på landsbygden där det kan vara lämpligt att återskapa våtmarker pekas ut.

Längs Kävlingeån undviks de mest översvämningskänsliga områdena för bebyggelse. För att dagvattenhanteringen ska kunna lösas på bästa sätt behöver mer detaljerade översvämningskarteringar göras för Örtofta/Väggarp, Gårdstånga och Flyinge, vilket planen föreslår. I Marieholm, Billinge och Kungshult planeras för ny bebyggelse i översvämningskänsliga områden. I dessa orter reserveras dock markytor för dagvattenhantering vilket minskar risken för översvämning. Tillkomsten av ny bebyggelse är beroende av att ytor, tillräckligt stora och i övrigt rätt planerade, avsätts för dagvatten.

Ökade nederbördsmängder, i kombination med ny bebyggelse tillkommen genom förtätning, innbär att dagvattenfrågan behöver lösas på ett tillfredsställande sätt. Då förtätning av staden och i flera orter föreslås, blir lokalt omhändertagande av dagvattnet särskilt viktigt. Vid förtätning riskerar ytor som naturligt infiltrerar dagvatten att bli färre. Lokalt omhändertagande av vatten är till exempel av stor vikt därför att det bland annat ger förutsättningar för ökad biologisk mångfald. För staden ges övergripande förslag för omhändertagande av dagvatten. Viktiga översvämningsytor som bör reserveras för öppen hantering av vatten och lämpliga rinnvägar med fördröjning, pekas ut vilket ger goda förutsättningar för att minska risk för översvämningar. Föreslagna åtgärder ger även upplevelsevärden, ökad biologisk mångfald och fler gröna ytor i staden som kan samutnyttjas för flera ändamål.

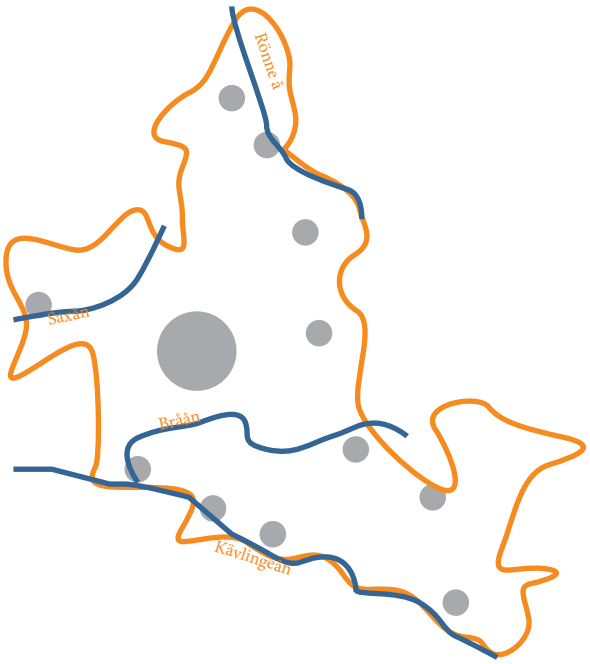
I översiktsplanen läggs fokus på att utveckla de gröna strukturerna. Gröna områden minskar risken för översvämning eftersom de utgör ytor där dagvatten kan infiltreras. De bidrar till fördröjningen av vatten och ger plats för dagvattenhantering.

Förslag till åtgärder

Vid detaljplaneläggning av områden som kan vara känsliga för översvämning styrs dagvattenhanteringen genom att tillräckligt stora områden avsätts för detta.
Fördjupade översvämningskarteringar tas fram innan detaljplaneläggning sker för utbyggnadsområden längs Kävlingeån.
Vid förtätning tas hänsyn till dagvatten genom att tillräckliga ytor avsätts för dagvattenhantering.
Öppen hantering av dagvatten utformas på sätt som ger mervärden i form av ökad biologisk mångfald, grönytor och upplevelsevärden.

4. MILJÖKVALITETSNORMER (MKN) FÖR VATTEN OCH LUFT

För att säkerställa en hög vattenkvalitet finns det fastlagda miljökvalitetsnormer. Enligt miljökvalitetsnormerna får inte kvaliteten på vattnet påverkas negativt.Miljökvalitetsnormerna anger föroreningsnivåer som inte får överskridas. Översiktplanen är ett av flera verktyg som bidrar till att miljökvalitetsnormerna uppnås och underlättar ställningstaganden i områden som har sämre vattenkvalitet. Eslövs

Vattendrag där utbyggnadsområden kan innebära negativ påverkan på Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten.

kommun berörs av miljökvalitetsnormer för sjöar, vattendrag och grundvatten.

Flertalet sjöar och vattendrag inom kommunen uppnår inte god ekologisk status. Den kemiska statusen är god för vattendragen men i sjöarna uppnås inte den kemiska statusen. En starkt bidragande orsak till detta är övergödning. VISS (Vatteninformationssystem Sverige) anger till exempel att 83 % av övergödningen i Kävlingeån beror på lantbruket, i jämförelse med den naturlig näringsbelastningen (så kallad bakgrundsbelastning) som ska vara 10 % eller lägre för att inte ha en övergödande effekt. För att nå målet med god ekologisk status för vatten så finns åtgärdsplaner upprättade. Bland genomförda åtgärder kan exempelvis fånggrödor och anläggande av våtmarker nämnas för att minska näringsläckage.

Miljökvalitetsnormerna för luft överskrids inte inom Eslövs kommun, varken för kväveoxider (NOx) eller partiklar (PM10). Det beräknade årsmedelvärdet för kvävedioxid ligger på 9-10 µg/m3 i Eslövs tätort och 5-7 µg/m3 på landsbygden. Halterna ligger långt under normen och den undre utvärderingströskeln, varför inga uppföljande mätningar har bedömts vara nödvändiga. Även för partiklar (PM10) ligger halterna under normen och den nedre utvärderingströskeln. De beräknade halterna ligger på 14 µg/m3 i Eslövs tätort och 13 µg/m3 på landsbygden.

Konsekvenser för Miljökvalitetsnormer (MKN) vatten

Utgångspunkten för översiktplanen är att miljökvalitetsnormerna för vatten inte ska försämras, utan snarare förbättras. På landsbygden planeras för cirka 100 nya bostäder under planperioden. Delar av dessa kan tillkomma utanför områden med kommunalt Vatten och avlopp (VA). I de områden som är utpekade som VA-utbyggnadsområden tillåts ingen ny bebyggelse innan kommunalt VA är utbyggt. I dessa områden görs enskilda avlopp inom en nära framtid kommunala, vilket är positivt då det bidrar till att minska övergödningen av ytvatten.

Tillkommande såväl som befintliga avlopp i närheten av vattendrag med dålig status, ska inte påverkar dessa vattendrag negativt.

Lokalt omhändertagande av dagvatten är extra viktigt i närheten av vattenförekomster med dålig status så att vattnet renas innan det når källan. Lokalt omhändertagande av dagvattnet blir också viktigt då förtätning av flera orter föreslås (se även under Översvämning). Översiktsplanen tar ställning för att mark som är lämplig för vatten- och översvämningshantering ska användas för detta och inte bebyggas. Rening av vatten föreslås generellt göras så nära källan som möjligt. I staden och byarna pekas mark ut som är särskilt lämplig för översvämningshantering.

Man bör vara särskilt uppmärksam vid planläggning av utbyggnadsområden vid vattenförekomster som inte når upp till god status. Översiktsplanen föreslår flera större utbyggnadsområden i omedelbar närhet till vattendrag där miljökvalitetsnormer för vatten inte uppnås. I dessa fall är det avgörande att dagvattenhanteringen löses på ett tillfredställande sätt som bidrar till att uppfylla miljökvalitetsnormerna. Om dagvattenhanteringen blir tillfredstäl-

lande löst för berörda vattendrag inom utbyggnadsområden, kan konsekvenserna bli positiva. Om dagvattenhanteringen däremot inte blir löst på ett tillräckligt bra sätt kan negativa konsekvenser uppstå. Exploateringar i vattennära områden kan till exempel leda till en ökad urlakning av näringsämnen från intilliggande åkrar och ökade hårdgjorda ytor. Om översvämningsytor och naturliga våtmarker tas i anspråk kan detta leda till minskade reningseffekter utmed vattendragens sträckning i kommunen och leda till negativa konsekvenser för miljökvalitetsnormerna nedströms.

I de orter där kapaciteten i reningsverken är för låg behöver kapaciteten byggas ut innan ny bebyggelse kan tillkomma.

Konsekvenser för miljökvalitetsnormer (MKN) luft

Miljökvalitetsnormer för luft överskrids ej inom kommunen. Halterna för kvävedioxider och partiklar ligger dock något högre än genomsnittet för Skånes kommuner. För kvävedioxiderna bedöms det bero på den relativt stora andelen väg- och järnvägstrafik i kommunen. Partikelhalten beror på den stora andel jordbruksmark och därmed jordbruksmaskiner som finns i kommunen.

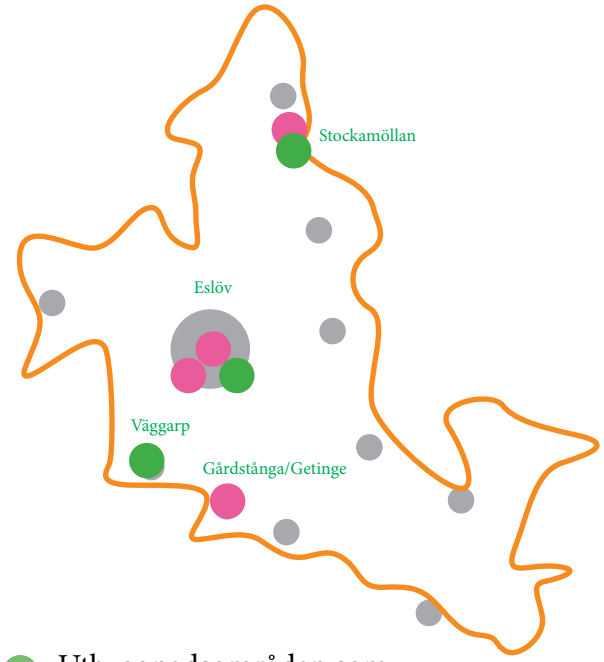
Även om miljökvalitetsnormerna för luft inte överskrids inom kommunen kan trafik medföra så att miljökvalitetsnormerna överskrids utanför kommungränsen. I Skåne är det främst i Malmö som miljökvalitetsnormerna riskerar att överskridas, men även i Lund överskrids den nedre utvärderingströskeln. Enligt resvaneundersökningen 2013 är de vanligaste pendlingsresorna från Eslöv de som görs till Lund (28 % av pendlingsresorna) och de som görs från Eslöv till Malmö (18 % av pendlingsresorna). Totalt sett gjordes cirka 17 600 resor från Eslöv, varav 47 % var med bil. Det innebär att cirka 1500 resor in till Malmö har Eslöv som ursprungsort. Motsvarande siffra för Lund är cirka 2300 resor. Av den totala inpendlingen till Malmö, som uppgick till cirka 117 000 resor, får Eslövs tillskott till överskridandet av miljökvalitetsnormerna i Malmö betraktas som mycket litet. Motsvarande siffra för inpendling till Lund, cirka 85 000 resor, får även den anses vara begränsad.

De cirka 4000 nya bostäder som översiktsplanen föreslår, tillkommer i första hand på orter med god kollektivtrafik och genom förtätning av befintliga strukturer. Andelen bilpendlare för dessa utbyggnadsområden bedöms därför att bli mindre än de 47 % av pendlare som använder bilen idag. Den ökning av trafik som de nya bostäderna trots allt innebär, bedöms endast medföra försumbara trafikökningar på de vägavsnitt där miljökvalitetsnormerna riskerar att överskridas.

Förslag till åtgärder

I kommande planering ska det tydligt redovisas hur dagvatten hanteras i samband med exploatering av områden i närheten av vatten som omfattas av miljökvalitetsnormer.

Reningsverk med för låg kapacitet ska byggas ut innan nya områden planläggs för bebyggelse.
Vid tillsyn av enskilda avlopp bör äldre avlopp nära vattendrag med dålig status prioriteras.

Utbyggnadsområden som kan innebära påverkan för riksintresse naturvård

Utbyggnadsområden som kan innebära påverkan för riksintresse kulturmiljövård

5. RIKSINTRESSEN NATURVÅRD OCH KULTURMILJÖVÅRD

Inom kommunen finns fyra riksintressen för naturvården och åtta riksintressen för kulturmiljövården. Områden för riksintressen ska skyddas vid exploatering eller annan förändring så att åtgärder som strider mot de riksintressanta värdena förhindras.

Konsekvenser

Planen föreslår utbyggnadsområden som på några ställen sammanfaller med riksintresseområde för natur eller kultur. Även bebyggelse på landsbygden, utanför orterna, kan komma att innebära påverkan för riksintresseområdena beroende på hur utbyggnaden sker. Översiktsplanen anger dock att bebyggelse på landsbygden ska planeras med hänsyn till natur- och kulturvärden, att spridd bebyggelse och större exploateringar undviks i värdekärnor samt att förändringar ska samspela med kulturmiljön och anpassas efter de olika landskapskaraktärerna. Det är viktigt att bevaka de kumulativa effekter som tillsammans kan uppstå genom många små utbyggnader. För att bland annat säkerställa så att tillkommande bebyggelse på landsbygden inte innebär negativ påverkan för natur- och kulturmiljön, föreslår översiktsplanen att fördjupade analyser kring byggande på landsbygden ska tas fram för att ge ökat stöd vid lovgivning.

Översiktsplanen föreslår en rad åtgärder som innebär utveckling av grönstruktur och kulturmiljöer, exempelvis genom att peka ut strategiska lägen för nya grönstråk, ekologiska stråk med utvecklingspotential samt grönområden och stråk med stora rekreations- och naturvärden. Särskilt värdefulla kulturmiljöer kan komma att skyddas i efterföljande arbeten med detaljplaner och områdesbestämmelser där kulturmiljön beaktas vid förändringar. Dessa typer av åtgärder kan även stärka de värden som utgör riksintresse.

Konsekvenser för riksintresse för naturvård, N55 Bråån

Riksintresse för naturvård, N55 Bråån, sammanfaller i sin södra del med utbyggnadsområde för bostäder i anslutning till Örtofta/Väggarp. Värdena utgörs av en kanjon i silurskifferberggrund, rik på fossil. Ädellövskog med i princip alla landets bokskogstyper är också representerade inom området. Östra Strö fälad och Abullahagen är representativa naturbetesmarker med öppen hagmark, blandlövhage och buskrik utmark. Bråån har ett rikt fiskbestånd.

För Örtofta/Väggarp föreslås i planen en förbättrad tillgänglighet till ån vilket kan vara positivt för att synliggöra dess värden. Föreslaget utbyggnadsområde innebär en utvidgning av Väggarp mot Örtofta på åkermark. Riksintressets värden utgörs inte av åkermark varför föreslagen utbyggnad ej bedöms påverka riksintresset negativt.

Abullahagen är en viktig del av riksintressets kärnvärde och skyddas genom Natura 2000. Då Abullahagen idag är omgiven av verksamhetsområden är det positivt för riksintressets värde om föreslagna gröna stråk och grön nod utvecklas. Vid förändringar inom det som redan är ianspråktaget eller planlagt för verksamheter är det viktigt att beakta och minimera eventuell påverkan på riksintressets värden.

Konsekvenser för riksintresse för naturvård, N40 Rönneåns dalgång, samt riksintresse för kulturmiljövård, M37 Ageröd-Bosjökloster-Mölleriket.

I Stockamöllan sammanfaller ett område för ny bebyggelse med riksintresse för naturvård, N40 Rönneåns dalgång, samt kulturmiljövård, M37 Ageröd-Bosjökloster-Mölleriket. För riksintresse naturvård utgörs värdena främst av ett representativt odlingslandskap i slätt- och skogsbygd, Rönneås dalgång Anderstorp - Snälleröd. Representativt odlingslandskap finns vid Munkarp – Hänninge och Rönne å i mellanbygd och trång ådal. Representativa naturbetesmarker med sötvattenstrandäng och öppen hagmark finns samt Munkarps Fälad, en naturbetesmark. Rönne å har limnologiska värden av skilda slag i olika delar beroende på att den övre delen av ån är snabbflytande medan den nedre delen är en långsamflytande slättå. Havsöring och lax vandrar upp i vattendraget och dess biflöden. Höörsandsten referenslokal. Referensområde för basalt.

Avseende kulturmiljövård utgörs värdena främst av Rönneholms mosse med betade strandängar och ett av stordrift präglat odlingslandskap kring Rönneholms slott. Talrika stenåldersboplatser av säsongskaraktär finns vid Rönneholms mosse och utmed Rönne ås dalgång. Här finns stenbocksvadet, stenvalvsbroar, tidiga förindustriella anläggningar i form av olika kvarnar i Mölleriket - Bålamöllan, Rönnemölla, Stockamöllan, varav den sistnämnda utvecklades under 1800-talets till brukssamhälle med tidstypiska bebyggelseinslag som brukskontor, arbetarbostäder, disponentvilla- och tjänstemannabostäder, hierarkiskt grupperade i samhället.

Föreslaget utbyggnadsområde i Stockamöllan bedöms inte innebära negativ påverkan för riksintresset för natur då området idag används för verksamheter. Allmänhetens tillgång till ån och miljöerna kring denna ska säkras. Planen anger även att den tätortsnära naturen ska utvecklas. Eventuell förtätningar ska enligt planen ske med hänsyn till befintliga kulturmiljövärden. Utbyggnadsområde för bostäder sker inom område med bebyggelse och miljöer kopplade till den gamla bruksmiljön och med höga kulturvärden. Ny bebyggelse riskerar att innebära negativ påverkan på riksintresset för kulturmiljö, då området delvis är en del av riksintressets kärnvärden. Det är därför av stor vikt att påverkan på riksintresset utreds noggrannt och att de kulturhistoriska värdena är vägledande vid planering av bebyggelse.

Konsekvenser för riksintresse för kulturmiljövård, M63 Ellinge-Västra Sallerup

Riksintresse för kulturmiljövård, M63 Ellinge-Västra Sallerup, sammanfaller med utbyggnadsområde för bostäder i sydvästra Eslöv. Värdena utgörs av betade strandängar utmed Bråån samt vidsträckta fält och rikt allésystem kring Ellinge tidigare befästa slott. Även Västra Sallerups medeltida kyrka och kyrkby med karaktäristiska bebyggelseinslag som väl belyser 1800-talets bystruktur kring kyrkan och prästgård från 1860-talet, ingår i värdena. Utbyggnadsområdet för bostäder söder om Sallerupsvägen innebär att byn utvidgas söderut mot det öppna landskapet och kan därmed växa ihop med stadens bebyggelse. Om så sker finns det risk att riksintressets värden påverkas negativt. Det kan bli svårt att utläsa den gamla bystrukturen och dess koppling till staden samt omgivande landskap. Det är därför av stor vikt att påverkan på riksintresset noggrant utreds och att de kulturhistoriska värdena är vägledande vid planering av bebyggelse.

Konsekvenser för riksintresse för kulturmiljövård, M182 Eslöv

I Eslövs stad föreslås huvuddelen av ny bebyggelse ske i form av förtätning inom det område som omfattas av riksintresse kulturmiljövård, M182 Eslöv. Värdena utgörs av spår av vägsträckningar, markanvändning och bebyggelse från tiden före järnvägens

tillkomst och det nya samhällets tidigaste skeden. Den successivt framvuxna rutnätsplanen med tomtstruktur, platsbildningar och gaturum. Bebyggelsen och dess täta, stadsmässiga, men relativt småskaliga karaktär. De kringbyggda kvarteren med bostäder och lokaler för handel och hantverk samt ekonomibyggnader och bakgårdar. Offentliga byggnader som exempelvis kyrkan, stationshuset och Medborgarhuset. Den lokala byggnadstraditionen med hus i företrädesvis rött och gult tegel. Inslag av parker och grönska. Det tidiga 1900-talets utvidgningsområden, med tidstypisk terränganpassad plan och villor på stora, grönskande tomter. Planen anger att riksintressets värden är viktiga att värna och att kvaliteterna som framhålls bör ligga till grund för den fortsatta utvecklingen av staden. En utveckling och förtätning av staden behöver inte innebära negativ påverkan för riksintressenas värden. Om utvecklingen utförs rätt med hänsyn till värdena, kan de till och med stärka dem. Dock är det av stor vikt att det klargörs hur hänsynstagande till de utpekade värdena sker i samband med stadens utveckling.

Många små åtgärder kan tillsammans innebära en stor samlad påverkan, en så kallad kumulativ effekt, vilket är viktigt att beakta. Planen föreslår att ett kulturmiljöprogram ska tas fram för staden och för hela kommunen, vilket kan vara ett bra sätt att tydliggöra hur dessa värden kan stärkas samt motverka negativ påverkan. Varsamhet med det befintliga byggnadsbeståndet bör iakttas tills ett kulturmiljöprogram tagits fram.

Konsekvenser för riksintresse för kulturmiljövård, M80 Svenstorp-Hviderup-Flyinge-Västra Hoby

I Gårdstånga/Getinge sammanfaller utbyggnadsområden för bostäder med sydöstra delen av riksintresse för kulturmiljövården, M80 Svenstorp-Hviderup-Flyinge-Västra Hoby. Värdena utgörs främst av det flacka slotts- och odlingslandskapet kring Kävlingeån med förhistorisk bosättnings- och brukningskontinuitet som sedan stormaktstiden präglats av godsförvaltningen vid slotten Svenstorp och Hviderup samt Flyinge kungsgård. Värdena utgörs även av de spår förvaltningen har lämnat på såväl landskapets utformning som på bebyggelsens och kyrkornas utveckling inom området.
Värdena utgörs vidare av Gårdstånga medeltida kyrka som under 1600-talet blev omgestaltad av Anna Brahe och plattgården Gårdstånga Nygård med bevarad och tidstypisk 1800-talsbebyggelse.

Tillkommande bebyggelse ska beakta de värden som beskrivs, som till exempel plattgården Gårdstånga och Gårdstånga kyrka, och i sin skala och utformning anpassas till omgivande bebyggelse och landskap. En utvidgning av bebyggelsen i Gårdstånga/Getinge bedöms med föreslagen placering och hänsynstaganden inte påverka riksintressets värden negativt.

Förslag till åtgärder

- Vid förtätningsprojekt ska det studeras hur den nya bebyggelsen kan förhålla sig till omgivande kulturmiljövärden.
- För att kunna bedöma hur den samlade påverkan av enskilda förändringar i Eslövs stadskärna påverkar riksintresset för kulturmiljön, behöver dessa sättas i ett större sammanhang. Därför behöver ett kulturmiljöprogram tas fram innan större förändringar genomförs.
- Vid mindre förändringar av befintligt byggnadsbestånd i Eslövs stadskärna bör påverkan på kulturmiljövärdena beskrivas ingående och stor varsamhet bör generellt iakttas tills dess att ett kulturmiljöprogram finns.
- I samband med planläggning av ny bebyggelse inom kulturhistoriskt värdefullt område i Stockamöllan ska påverkan på kulturmiljövärden utredas och de kulturhistoriska värdena vara vägledande vid utformning och placering av bebyggelse.
- I samband med planläggning av kompletterande bebyggelse i Västra Sallerups kyrkby ska påverkan på kulturmiljövärden utredas och vara vägledande för utformning för att minimera negativ påverkan för riksintresset.
- För att kunna bedöma de samlade effekterna på riksintressenas värden vid nybyggnation på landsbygden, behöver enskilda förändringar sättas i ett större sammanhang. Därför behöver ett övergripande arbete för landsbygdens värden tas fram.

KONSEKVENSER

Nedan redovisas de övergripande konsekvenser som översiktsplanens utvecklingsstrategier och förslag till markanvändning bedöms leda till. Redovisningen görs utifrån de viktigaste strukturella ställningstaganden som görs i planen. Såväl sociala och miljömässiga som ekonomiska konsekvenser som planerad markanvändning kan leda till beskrivs integrerat.
Inledningsvis (*kursiverad text*) ges en kort sammanfattning av planens ställningstaganden för varje rubrik.

Konsekvenser som som har särskild bäring på främst miljömässiga, sociala eller ekonomiska aspekter markeras med färg enligt nedan.

- miljömässiga
- sociala
- ekonomiska

Förstärkt regional roll

Med översiktsplanen vill kommunen stärka dess roll i regionen genom att lyfta fram och vidareutveckla de stora fördelar kommunen redan har. Det innebär bland annat att stärka identiteten, vidareutveckla den starka staden, levande byar och landsbygd, bevara och utveckla naturvärden. Det innebär också att fortsätta verka för ökad tillgänglighet och utnyttja närheten till Skånes regionala tillväxtmotorer (Malmö, Lund, Helsingborg, Kristianstad/Hässleholm). Bebyggelse koncentreras till goda kollektivtrafiklägen och framförallt Eslöv för att förbättra pendlingsmöjligheter med kollektivtrafik och stärka kommunens attraktivitet för både boende och näringsliv. Men samtliga orter i kommunen växer i viss utsträckning. Närhet till viktiga arbetsplatser och universitet/högskolor i omlandet nyttjas genom strategiska utbyggnader.

En förstärkt regional roll ger troligtvis upphov till ett ökat behov av transporter i form av framförallt fler arbetsresor. Vilka konsekvenser för miljön detta ger är beroende av vilket sätt utbyggnad av bebyggelse och infrastruktur sker. Planen lyfter fram vikten av förbättrade förutsättningar för gång-, cykel- och kollektivtrafik och prioriterar bebyggelse i lägen med god kollektivtrafik. Viss del av bebyggelseutvecklingen sker dock i lägen med inte lika god tillgång till kollektivtrafik, vilket innebär risk för en negativ miljöpåverkan. Dock föreslås i planen en del åtgärder för att förbättra kollektivtrafiken i några av dessa orter.

Bebyggelseutvecklingen fokuseras även till lägen viktiga för att stärka regionala kopplingar, exempelvis Gårdstånga och Flyinge och inte minst genom

satsningar på Eslövs stad. Genom utbyggnad av östra Eslöv i centralt och stationsnära läge ges förutsättningar att skapa många nya bostäder i ett attraktivt läge.

Staden Eslövs position med närhet och goda kommunikationer till flera större städer tillsammans med satsningar på staden som stärker dess kvaliteter och attraktion ger goda möjligheter till en utveckling av näringslivet och attraktiva bostäder som lockar nya invånare.

Genom bevarande och utveckling av natur-, kultur- och rekreationsvärden ger planen förutsättningar för ökad besöksnäring. Att på ett medvetet sätt förstärka och lyfta fram det som är bra och speciellt för Eslöv är positivt både för nuvarande invånare, besökare och framtida invånare.

Landsbygdens natur-, rekreations- och kulturvärden har stor betydelse för kommunens identitet, både kopplat till näringsliv och boende. Planen föreslår att ett strategiskt arbete för landsbygden tas fram för att visa hur dessa värden ska bevaras och utvecklas.

Jordbruksnäringen, livsmedelsnäringen och andra näringar kopplade till dessa är redan idag en viktig del av Eslövs näringsliv och viktiga för tillväxten. Planen har en restriktiv syn på bebyggelse som kan innebära en negativ påverkan på jordbruket dock sker orternas utveckling delvis på jordbruksmark. Vissa typer av bebyggelse kan dock innebära en positiv påverkan på näringsliv kopplat till jordbruket, vilket bör tas hänsyn till.

Möjligheten för fler att pendla till arbetet innebär en påverkan på människors vardagsliv och ger större valfrihet vid val av bostadsort och arbetsplats. Det är därför av stor vikt att vardagsaktiviteter samlas vid viktiga tåg- och busslägen, vilket planen ger goda förutsättningar för. För att de så viktiga knutpunkterna för kollektivtrafik ska vara välfungerande och trygga för alla är det viktigt att de utformas med omsorg, vilket lyfts fram i planen. Goda boendemiljöer är en viktig del av kommunens attraktionskraft regionalt. Planen ger förutsättningar till varierande former av boendetyper i staden och orterna. Genom att bebyggelse koncentreras framförallt till staden och orterna och delvis i form av förtätning i de centrala delarna skapas goda förutsättningar för ett brett serviceutbud. Dock föreslås ny bebyggelse på många ställen, och det kan vara svårt att förutsäga var utbyggnad kommer att ske, vilket kan försvåra strategiska satsningar av service.

Stark stad

En stor del av kommunens framtida bebyggelse koncentreras till staden Eslöv. Fokus ligger på förtätning och omvandling inom de centrala delarna. Staden utvecklas med utgångspunkt i småstadens kvaliteter och med hänsyn till befintliga värden.

Förtätning och omvandling i staden bedöms framför-allt ge upphov till positiva konsekvenser för miljön då man hushåller med oexploaterad mark, fler får nära till väl utbyggd service och kollektivtrafik och möjligheterna för gång- och cykeltrafik förbättras. En tätare stad med blandade funktioner kan dock ge upphov till buller och andra störningar. De mest transportintensiva verksamheterna placeras utanför de mest centrala delarna.

Vid förtätning av staden är det viktigt att det görs på ett väl genomtänkt sätt som inte innebär negativ påverkan på de kulturmiljövärden som finns i delar av staden. Planen betonar detta och föreslår även att kulturmiljöprogram tas fram vilket blir ett viktigt underlag vid utbyggnad i de centrala delarna.

Vid förtätning är det särskilt viktigt att bevara och tillföra nya grönytor av hög kvalitet då befolkningen ökar och fler ska dela på områden för rekreation. Målsättningen är att alla invånare ska ha nära till gröna områden och tätortsnära rekreation. Planen pekar ut befintliga områden att värna samt föreslår nya grönområden och även viktiga kopplingar som behöver utvecklas mellan områdena. Även förstärkta kopplingar till grönområden i stadens närhet pekas ut i planen, vilket är positivt.

En ökad befolkning och tätare stad ger upphov till ökad trafik. För att minimera ökningen av biltrafik prioriteras kollektivtrafiknära lägen för bebyggelse och satsningar på gång- och cykeltrafiken görs. Planen föreslår att stationslägen och pendlingsnoder ska utvecklas för att öka attraktiviteten. Detta kan bl a inkludera strategiskt placerade och trygga pendlar- och cykelparkeringar som ökar möjligheterna för fler att åka kollektivt.

Planen föreslår flera insatser som kan förbättra integrationen mellan olika delar av staden: sammanbindande gc- och grönstråk, prioriterade kopplingar under/över järnvägen som knyter ihop staden, bebyggelsetyper som saknas i ett område tillförs, målpunkter placeras på ett medvetet sätt.

Genom att stärka staden som ett delregionalt centrum kan positiva effekter uppstå för hela kommunen genom ett utökat utbud av service.

Stort fokus i planen ligger på satsningar i staden som stärker och tydliggör dess identitet, ökar attraktionskraften och ger förutsättningar för goda livsmiljöer. Detta kan locka både nya invånare och bidra till en ökad turism. Med fler invånare i staden ges ett utökat underlag för utbyggnad av service, vilket är positivt för hela kommunen.

Handel i staden koncentreras till centrum, vilket även betonas och konkretiseras i planen för centrumutveckling för staden. En utvecklad handel kan bidra till att fler av stadens och kommunens invånare, och även intilliggande kommuners invånare, väljer att handla i Eslöv. Extern handel i form av sällanköpshandel ges dock plats utanför centrum vilket innebär viss risk för utspridning men bidrar delvis till att hålla trafik utanför centrum. Denna typ av handel har ofta en storskalig karaktär som är svår att rymma i de centrala delarna i skala och karaktär.

En förtätning och omvandling av staden med hög kvalitet kräver en hel del investeringar och det kan vara viktigt med samordningseffekter.

Hållbara transporter

Ett viktigt fokusområde för översiktsplanen är att öka möjligheterna för hållbara transporter. En stor del av bebyggelseutvecklingen koncentreras till de viktiga kollektivtrafiklägena och sker som förtätning i kollektivtrafiknära lägen. Planen lyfter fram vikten av attraktiva, tillgänglig och trygga hållplatslägen. Cykelpendling underlättas genom ett sammanhängande cykelnät. I de centrala delarna av byarna och staden prioriteras fotgängarna.

Med nya och befintliga tågstationer och busshållplatser har kommunen överlag en god tillgång till kollektivtrafik. En stor del av ny bebyggelse sker i kollektivtrafiknära lägen och befolkningen föreslås öka på dessa ställen, vilket är positivt då fler får tillgång till miljövänliga transporter. Åtgärder för förbättrad kollektivtrafik föreslås i de orter som har sämre kollektivtrafik idag och där större utbyggnader sker, som Flyinge och Löberöd.

Planen prioriterar också förtätning, särskilt i kollektivtrafiknära lägen, vilket i vissa fall kan innebära att ny bebyggelse riskerar utsättas för buller. För att motverka detta krävs att investeringar i form av bulleråtgärder görs, vilket även är positivt för befintlig bebyggelse. Bulleråtgärder ger i sin tur möjlighet till ett effektivt utnyttjande av mark i centrala och stationsnära lägen, vilket är positivt för miljön.

Personintensiva verksamheter planeras i centrala och kollektivtrafiknära lägen för att underlätta arbetspendling. Transportintensiva verksamheter planeras nära järnväg och större vägar för att undvika buller där många bor och för att ge så effektiva transporter som möjligt vilket är miljömässigt positivt.

Med en bebyggelsestruktur och kollektivtrafik som stödjer varandra ges fler möjlighet att arbeta och bosätta sig på fler ställen även om man inte har tillgång till bil, vilket är en viktig jämställdhets- och rättvisefråga.För att öka integrationen och minska utanförskap är kollektivtrafik från alla delar av kommunen en viktig aspekt.

Planen prioriterar i staden och orterna utveckling av miljöer som gynnar gång- och cykeltrafikanter. Detta ger ökade möjligheter till rörelse, underlättar vardagsärenden och ökar möjligheterna för barn att röra sig självständigt. Kvinnor i kommunen gör kortare resor än männen. Planens satsningar på gång- och cykelresor och omsorg om de nära miljöerna där man rör sig till vardags ger därför också positiva effekter ur ett jämställdhetsperspektiv.

Se även under Hållbara transporter, Betydande miljöpåverkan angående de miljömässiga konsekvenserna.

Utveckling av orter

Ny bebyggelse i någon form föreslås ske i alla kommunens orter, dock av olika omfattning. Av orterna föreslås störst utbyggnad ske i Stehag, Marieholm, Löberöd, Flyinge, Örtofta, Gårdstånga och Hurva. Kommunen har en flerkärnig struktur och varaitionen mellan de olika orterna är en viktig aspekt av kommunens identitet. Utbyggnad i de olika orterna ska stärka respektive orts karaktär och komplettera med sådant som saknas.

I de mindre orterna, liksom i staden, kan ny bebyggelse med fördel ske som förtätning och i kollektivtrafiknära lägen. Detta bedöms framförallt ge upphov till positiva konsekvenser för miljön då man hushåller med oexploaterad mark, fler får närhet till service och kollektivtrafik. Med en tätare struktur förbättras också möjligheterna för gång- och cykeltrafik.

I flertalet orter föreslås förtätning av bebyggelse längs med huvudstråk och ökad kvalitet på de offentliga rummen samt koncentration av centrumfunktioner. Dessa åtgärder tillsammans kan leda till ökad attraktivitet att bo kvar eller flytta till orten. Attraktiva centrum med lokal service innebär att fler kan lösa sina vardagsärenden nära hemmet och utan bil. I orterna föreslås fotgängare och cyklister prioriteras.

Vid förtätning av orterna är det viktigt att det görs med hänsyn till ortens kulturmiljövärden och historia. Planen betonar att varje ort ska utvecklas utifrån sin särskilda karaktär samt att kulturmiljöprogram för kommunen ska tas fram vilket ger goda förutsättningar för en utveckling som är positiv för kulturmiljön.

Utbyggnad i Harlösa kan innebära påverkan på riksintresse för försvarsmakten och störningar för bebyggelsen i form av buller varför dialog med försvarsmakten krävs. Planen föreslår att ny bebyggelse sker i liten omfattning och i första hand inom bebyggt område norr om väg 104,

Utbyggnad i Örtofta/Väggarp kan innebära påverkan på sockerbrukets verksamhet, vilket är viktigt att utreda och motverka. Det är angeläget att kunna utveckla en ort med ett så bra läge i regionen och med stationsnära läge samtidigt som verksamhetens behov respekteras.

Planen pekar ut befintliga tätortsnära naturområden att värna samt föreslår nya naturområden. Även viktiga kopplingar som behöver utvecklas mellan områdena samt till omgivande naturområden pekas ut. Detta innebär positiva effekter både för folkhälsa och naturvärden.

De olika orterna föreslås utvecklas utifrån varje orts specifika karaktär. När det specifika för olika orter eller platser stärks bidrar det till att skapa igenkänning och tillhörighet. Under planarbetet har ett omfattande dialogarbete skett, vilket utgör ett viktigt underlag för detta. Det är dock viktigt att en sådan dialog fortsätter även efter arbetet med översiktsplanen.

Utbyggnad av orterna kräver i vissa fall att investeringar i service, exempelvis skola och förskola, görs. I flertalet orter pekas ytor lämpliga för skola/förskola ut.

Landsbygdsutveckling

Landsbygden utgör en stor del av kommunen och en relativt stor del av befolkningen bor här. Huvudinriktningen är att ny bebyggelse ska placeras i anslutning till befintlig bebyggelse och med hänsyn till landskapsbilden. Goda förutsättningar för en levande landsbygd ska skapas, nuvarande verksamheter ska kunna utvecklas och särskilt fokus läggas på jordbruksverksamhet och mer specifikt livsmedelsproduktion som är en viktig näring i kommunen.

Planen anger att bebyggelse av mindre omfattning är möjlig på landsbygden. Ny bebyggelse på landsbygden innebär ett större bilberoende än om bebyggelsen tillkommer i orter med tillgång till kollektivtrafik. Kommunen i sin helhet har dock en väl utbyggd kollektivtrafik i form av flera tågstationer samt regionala busslinjer, vilket bidrar till en relativt god tillgänglighet även för delar av landsbygden. Med förbättringsåtgärder vid pendlingsnoder, exempelvis i form av väderskydd, tryggare miljöer, pendlarparkering och sammanlänkande cykelvägar, ökar möjligheterna för fler i kommunen att utnyttja kollektivtrafiken, även på landsbygden.

En stor del av kommunens yta utgörs av landsbygd och landsbygden har ett stort attraktionsvärde för kommunen. En levande landsbygd med goda förutsättningar för boende, näringslivsutveckling och bevarade och utvecklade natur- och kulturvärden är av stor vikt. Planen föreslår att strategi för landsbygden och kulturmiljöprogram för kommunen tas fram. Dessa är viktiga utgångspunkter för landsbygdens utveckling.

I planen föreslagna åtgärder, exempelvis då det gäller utveckling av natur- och kulturvärden, hänsynstagande till jordbruket, förbättrade cykelstråk och ny bebyggelse anpassad till omgivningen, bedöms kunna ge förbättrade förutsättningar för att bo och verka på landsbygden och inte minst för en ökad turism. Ett ökat användande av landsbygden ger positiva effekter både samhällsekonomiskt och socialt då områden befolkas i större utsträckning. En ökad turism kan ge förutsättningar för olika former av service som även kan komma de boende till nytta.

De satsningar som görs på orterna i kommunen bör innebära positiva effekter även för boende på landsbygden då orterna är närmaste ställe för service.

Utbyggnad på jordbruksmark

Ny bebyggelse tillkommer i stor utsträckning genom förtätning i stad och byar. På flera ställen föreslås dock utbyggnadsområden på jordbruksmark. En levande landsbygd är viktig för kommunens utveckling och planen tillåter i viss mån ny bebyggelse även här vilket kan innebära utbyggnad på jordbruksmark.

Genom att värna jordbruksnäringen och prioritera bebyggelseutveckling i befintliga orter och delvis som förtätning innebär planen en hushållning med jordbruksmark. Planen föreslår dock även utvidgning av flertalet orter på jordbruksmark, vilket innebär att andelen odlingsbar mark minskar. Bedömningen har gjorts att samhällsnyttan är tillräckligt stor. Utbyggnad på landsbygden kan också innebära

negativ påverkan på jordbruket. Planen poängterar dock att utbyggnad ska ske så att jordbruksmark i möjligaste mån ej tas i anspråk eller påverkas negativt. Se mer under Jordbruksmark, Betydande miljöpåverkan.

Jordbruksmarken och även livsmedelssektorn är viktiga komponenter för både kommunens näringsliv och identitet. En minskande areal jordbruksmark riskerar därför även få näringslivsekonomiska effekter på jordbruk och livsmedelsindustri.

Bevarande och utveckling natur- kultur- och rekreationsvärden

Översiktsplanen föreslår förbättrad tillgängligheten till befintliga rekreationsområden, skydd och utveckling av natur- och grönområden samt synliggörande av grönstrukturens biologiska och rekreativa värden. Tillgängligheten till åarna förbättras för rekreation. En hög tillgång till och kvalitet på bostadsnära natur eftersträvas. För stad och orter pekas viktiga grönområden och stråk ut att bevara och utveckla.

Översiktsplanen bedöms överlag innebära positiva effekter på tillgänglighet till och kvalitet på kommunens naturområden. Planen föreslår ett antal kommande arbeten som innebär viktiga utgångspunkter för vidare arbete.

Planen pekar ut grönområden och stråk med stora rekreations- och naturvärden, ekologiska stråk med utvecklingspotential, strategiska lägen för nya grönstråk och för tätorterna pekas de grönområden ut som är viktiga att värna samt lägen där nya områden kan utvecklas. Tätorternas grönområden föreslås länkas samman med den övergripande grönstrukturens värdekärnor, ådalarna och gröna kilar. Ett stort nätverk av platser bildas för rekreation och möjlighet för arter att sprida sig. Tysta områden bevaras och värnas. I jordbrukslandskapet där tillgången på allmänt tillgänglig mark är begränsad är tillgången till grönområden särskilt viktig att arbeta med.

De värdefulla kulturmiljöerna är centrala för kommunens identitet och attraktionskraft. Att lyfta fram och värna dessa miljöer kan även ha en positiv ekonomisk effekt genom att stödja besöksnäringen. Planen föreslår att kulturmiljöprogram tas fram, vilket är positivt för bevarande och utveckling av kulturmiljövärdena.

Planen föreslår på några ställen utbyggnadsområden som sammanfaller med riksintresse för natur- eller kulturmiljövården. För påverkan på dessa riksintressen, se även Riksintressen naturvård och kulturmiljövård, Betydande miljöpåverkan.

En god tillgänglighet till bostadsnära rekreation innebär positiva effekter på folkhälsan då närheten till rekreationsområden ger fler möjlighet att utnyttja områdena samt underlättar att ta sig dit till fots eller med cykel.

Ett utvecklat gång- och cykelnät bidrar till en ökad tillgänglighet till områden för rekreation. Ökad tillgänglighet till områden för rekreation kan även ha en ekonomisk positiv effekt då det är kopplat till turism och näringsliv och kan bidra till att stödja besöksnäringar i anslutning till rekreationsområden.

Att värna naturvärden kan ha en positiv påverkan både på miljön och samhällsekonomin genom de resurser och ekosystemtjänster naturen bidrar med.

MÅLUPPFYLLELSE

Översiktsplanen beskrivs även utifrån de hållbarhetsmål som nationellt satts upp. De frågor som är av särskild vikt att fokusera på för uppnå respektive mål lyfts framförallt fram. En samlad bedömning av konsekvenserna görs. Förslag till åtgärder ges för folkhälsomål, barnkonventionen och jämställdhetsmålen. För miljömålen återfi nns förslag till åtgärder för dessa frågor i samband med betydande miljöpåverkan.

Miljömål

I arbetet med de nationella miljömålen har kommunen tagit fram lokala miljömål vars syfte är att bidra till en ekologiskt hållbar utveckling och till att de 16 nationella miljömålen uppnås. De lokala miljömålen består av 5 fokusområden med effektmål. I konsekvensbeskrivningen fokuseras på de miljömål och frågor som är möjliga att påverka genom åtgärder på översiktsplanenivå.

Ekokommunen Eslöv

Berör flertalet av de nationella miljömålen.
Effektmål: Eslövs kommun ska vara en bra ekokommun och förebild. Vi ska bidra till de nödvändiga beteendeförändringar som krävs för att styra om mot ett hållbart samhälle. Vi ska förse kommunmedborgarna med information och stimulera till engagemang.

I ett översiktsplanesammanhang kan detta mål påverkas genom att exempelvis utveckla sammanhängande gröna stråk som kan fungera som spridningskorridorer för djur och växter, prioritera åtgärder som stärker den biologiska mångfalden och särskilt skydda ekologiskt känsliga områden.

Energi och klimat

Berör främst det nationella miljömålet begränsad klimatpåverkan, men också frisk luft, bara naturlig försurning och ingen övergödning.
Effektmål: 2020 ska Eslövs kommunorganisation ska vara fri från fossila bränslen. Den totala energianvändningen i kommunen ska minska och produktionen av förnybar energi ska öka.

I ett översiktsplanesammanhang kan detta mål påverkas genom exempelvis åtgärder som motverkar översvämningar, tydliggöra och minska riskerna med klimatförändringar, planera för fysiska strukturer som ökar hållbara transporter, möjliggöra för hållbar energiproduktion och föreslå åtgärder som förbättrar miljökvalitetsnormer för vatten och luft.

Giftfritt

Berör främst det nationella miljömålet giftfri miljö, men också grundvatten av god kvalitet, levande sjöar och vattendrag och ett rikt växt- och djurliv.
Effektmål: Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt med kemikaliefrågor och göra bra val med fokus på miljö och hållbar utveckling. Särskilt farliga kemikalier ska fasas ut.

I ett översiktsplanesammanhang kan detta mål påverkas genom att exempelvis tydliggöra risker med förorenade områden och misstänkt förorenade områden och peka ut dess på karta, undvika byggnation i dessa områden eller utföra riskbedömning och föreslå åtgärder som förbättrar vattendrag som omfattas av miljökvalitetsnormer för vatten.

God vattenstatus

Berör de nationella miljömålen ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, hav i balans samt levande kust och skärgård, grundvatten av god kvalitet och myllrande våtmarker.
Effektmål: Åarna och sjöarna i Eslövs kommun ska ha minst god status. Övergödningen ska minska och den biologiska mångfalden och de rekreativa värdena i och omkring vattenmiljöer ska öka. Dricksvattnet i kommunen ska ha ett bra skydd mot negativ påverkan.

I ett översiktsplanesammanhang kan detta mål påverkas genom att exempelvis peka ut skyddsområden för vattentäkter, peka ut områden för anläggande av våtmarker, föreslå åtgärder som förbättrar rening av dagvatten, öka rekreativa värden längs vattendrag och föreslå åtgärder som förbättrar vattendrag som omfattas av miljökvalitetsnormer för vatten.

Planera hållbart

Berör främst det nationella miljömålet ett rikt växt- och djurliv, men också till god bebyggd miljö, levande skogar och ett rikt odlingslandskap. Effektmål: Den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska värnas. Framtidens Eslöv ska planeras utifrån ett hållbarhetsperspektiv, det ska vara lätt att leva hållbart i Eslövs kommun.

I ett översiktsplanesammanhang kan detta mål påverkas genom exempelvis åtgärder som ger en god och hälsosam livsmiljö, tillvarata och utveckla naturvärden, skydda värdefulla naturområden, peka ut stora opåverkade områden och undanta från exploateringar som ger negativ påverkan, utveckla sammanhängande gröna stråk för rekreation, planera för gröna ytor vid förtätning, ta hänsyn till påverkan på kulturmiljövärden, ta hänsyn till och minimera effekter av dålig luftkvalitet och höga bullernivåer vid planering av bebyggelse nära vägar och järnvägar och planera på ett sätt som ger liten påverkan på jordbruksmarken.

Konsekvenser för miljömål

Planen lyfter fram kommunens natur- och rekreationsvärden och ger förslag till hur dessa kan utvecklas och stärkas. Även nya gröna kopplingar föreslås, bland annat stråk längs åarna. Detaljplanelagd mark för skolaändamål föreslås släckas för mark med höga naturvärden i Gyaskogen, Stehag. Stora opåverkade och tysta områden undantas från exploatering. En stor del av bebyggelsen planeras i goda kollektivtrafiklägen och åtgärder för att förbättra kollektivtrafiken föreslås. Fotgängare och cyklister prioriteras i stad och orter och nya cykelstråk föreslås.En del jordbruksmark tas i anspråk för föreslagen utbyggnad av stad och orter, dock har förtätning hög prioritet. I de mest översvämningskänsliga områdena undviks bebyggelse. Befintliga detaljplaner för bebyggelse i olämpliga lägen ur översvämningssynpunkt föreslås planläggas som natur i stället. Där bebyggelse ändå föreslås i till viss del översvämningskänsliga områden avsätts ytor för hantering av dagvatten. Översvämningskarteringar ska göras för orterna längs Kävlingeån. Förorenade områden pekas ut på karta och riskanalyser ska göras i efterföljande planarbeten.

Folkhälsomål

Det övergripande målet för de nationella folkhälsomålen är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Utgångspunkten för kommunens folkhälsoarbete är att en god folkhälsa är en viktig förutsättning för tillväxt, utveckling och välfärd.

Några av de nationella folkhälsomålen är möjliga att påverka genom åtgärder i översiktsplanen. Övriga mål är lika viktiga men åtgärdas framförallt med andra insatser än genom fysisk planering.

Av de nationella folkhälsomålen bedöms några vara särskilt relevanta för översiktsplanearbetet och dessa beskrivs nedan.

Delaktighet och inflytande i samhället

I ett översiktsplanesammanhang kan detta mål påverkas genom att exempelvis planera för offentliga mötesplatser och föra dialog med medborgarna i olika planeringsfrågor.

Ekonomiska och sociala förutsättningar

I ett översiktsplanesammanhang kan detta mål påverkas genom att exempelvis ge förutsättningar för varierade boendeformer för olika skeden i livet, öka integrationen genom komplettering med boendeformer som saknas och minska fysiska barriärer, satsa på kollektivtrafik för att ge fler möjlighet att klara sig utan bil, satsa på offentliga miljöer och satsa på utveckling i socioekonomiskt utsatta områden för att minska skillnader i hälsa.

Barns och ungas uppväxtvillkor

I ett översiktsplanesammanhang kan detta mål påverkas genom att exempelvis fokusera särskilt på barnperspektivet i planarbetet, placera skolor i goda lägen, ge utrymme för grönområden nära bostäder, satsa särskilt på fotgängare och cyklister, planera för att barn ska kunna ta sig mellan viktiga punkter i vardagen tryggt och säkert och arbeta med ökad tillgänglighet till högre utbilding genom förstärkta regionala kopplingar.

Miljöer (och produkter)

I ett översiktsplanesammanhang kan detta mål påverkas genom exempelvis åtgärder som förbättrar luftkvalitet och bullerförhållanden, tydliggöra och förebygga risker med förorenad mark och farligt gods, placering av riskverksamheter och störande verksamheter.

Fysisk aktivitet
I ett översiktsplanesammanhang kan detta mål påverkas genom att exempelvis säkerställa tillgång till fysiska aktiviteter och grönområden, planera för områden för närrekreation så många har nära mellan bostad och grönområde och främja transportsätt som bidrar till fysisk aktivitet i vardagen.

Konsekvenser för folkhälsomål
Planen lyfter särskilt fram barnens perspektiv och föreslår att metoder för barnkonsekvensanalyser och/eller sociala konsekvensanalyser ska utvecklas. Åtgärder kopplade till förbättrade möjligheter för fotgängare och cyklister samt fokus på kollektivtrafik innebär en positiv påverkan på flera av folkhälsomålen. Det underlättar för barn att röra sig självständigt och ger rättivsare och mer jämställda förutsättningar till att resa samt möjlighet till fysiskt aktivitet i vardagen. Förbättrad kollektivtrafik ger fler tillgång till en större arbetsmarknad. Fokus på förtätning ger fler närhet till service och underlättar vardagslivet. Förtätning kan även innebära positiva effekter på integrationen om det innebär att områden kopplas ihop och boendetyper som saknas tillförs. Genom förbättringsåtgärder kring stationslägen och satsningar på stadens och orternas centrala delar kan mötesplatser skapas. Förbättrad tillgänglighet till grönområden är positivt för folkhälsan. Planen betonar vikten av ett medskapande förhållningssätt vid planeringen av olika miljöer. Under planarbetet har även dialog med medborgarna varit en viktig del.

Förslag till åtgärder
- Sociala konsekvensanalyser/barnkonsekvensanalyser används där det är möjligt som ett redskap för att lyfta dessa frågor i samband med kommande planarbeten.
- När ny bebyggelse planeras i stad och orter prioriteras kompletterande boendeformer som saknas i stadsdelen/orten.
- Vid planläggning av ny bebyggelse i stad och orter ska närhet till grönytor studeras och vid behov nya grönytor tillföras.
- Tillgänglighet för cyklister och gående prioriteras.

Barnkonventionen
Barnkonventionen lyfts särskilt fram med utgångspunkt i dess artiklar. Relevanta artiklar har konkretiserats utifrån ett planeringsperspektiv.

De frågor som är särskilt viktiga i ett översiktsplanesammanhang lyfts fram. Dessa frågor är särskilt viktiga att arbeta vidare med i nästa steg i arbetet med översiktsplanen och inte minst i efterföljande detaljplanearbeten.

De artiklar i barnkonventionen som bedöms ha relevans på översiktsplanenivå är:

2. Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom exempelvis att planera för lika god tillgång till sådant som är viktigt för barn i deras vardagsliv oavsett var man bor, så som närmsta boendemiljön, fritidsaktiviteter, skola etc, hänsyn till att barn i tex olika åldrar kan ha olika behov.

3. Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.
I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom att exempelvis lyfta fram barnperspektivet som viktigt vid efterföljande planering och att utgå från principen att det som är bra för barn är bra för alla.

4. Politiker som styr länder ska ansvara för att alla barn får det som de har rätt till. När det gäller barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska staten utnyttja det yttersta av sina resurser. Där så behövs ska man samarbeta internationellt.
I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom att exempelvis lyfta fram vikten av samverkan vid åtgärder som berör barn för att barns bästa ska prioriteras.

6. Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom att exempelvis planera för goda livsmiljöer för barn att leva och utvecklas i.

12. Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.
I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom att exempelvis dra nytta av barnens synpunkter i dialogarbete i anslutning till översiktsplanearbetet, utforma information om översiktspla-

nen särskilt riktat till barn, involvera barn i efterföljande konkreta planerings- och byggprojekt och föra dialog med barn i samband med framtagande och användning av sociala konsekvensanalyser/barnkonsekvensanalyser.

23. Ett barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv och hjälp att delta i samhället på lika villkor.

I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom att exempelvis planera för miljöer tillgängliga för alla och särskilt lyfta fram vikten av tillgänglighet i miljöer viktiga för barn, så som närmiljö kring hemmet, skolan och fritidsaktiviteter.

24. Varje barn har rätt till bra hälsa och rätt till sjukvård. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas

I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom att exempelvis planera för miljöer som uppmuntrar till fysiska aktiviteter i vardagslivet och prioritera gång- och cykelstråk som ger goda förutsättningar för barn att kunna röra sig själva.

27. Varje barn har rätt till skälig levnadsstandard, en bostad, kläder, mat och rent vatten.

I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom att exempelvis planera för bostäder och bostadsmiljöer som ger goda uppväxtmiljöer i alla delar av stad, ort, kommun.

28. Varje barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara gratis.

I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom att exempelvis placera skolor med utgångspunkt från barns behov av att lätt kunna ta sig dit och så att skolan ges förutsättningar att bli en mötesplats.

31. Varje barn har rätt till lek, vila och fritid.

I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom att exempelvis prioritera lekmiljöer och grönytor nära bostäder, planera på sätt som underlättar för barn att ta sig mellan bostad och fritidsaktiviteter, skapa trygga och säkra närmiljöer vid bostad och skola och ge utrymme för fritidsaktiviteter som inte kostar pengar.

42. Alla barn och vuxna har rätt att få reda på vad som står i barnkonventionen.

I ett översiktsplanesammanhang kan denna artikel påverkas genom att exempelvis i översiktsplanen och efterföljande arbeten synliggöra och lyfta fram barnkonventionen.

Konsekvenser för barnkonventionens artiklar

Planen föreslår åtgärder som innebär positiv påverkan på flera av barnkonventionens artiklar. Exempelvis satsningar på gång- och cykeltransporter, områden för skola/förskola och grönområden. Planen lyfter också fram vikten av att arbeta vidare med metoder för sociala konsekvensanalyser med särskilt barnfokus och lägga fokus på dialog där barnens perspektiv tas hänsyn till. Genom att orter och stadsdelar kompletteras med boendeformer som inte finns idag skapas en större flexibilitet och möjliggör kvarboende vid förändringar i familjesituationen samt ger förutsättningar för ökad integration.

Förslag till åtgärder

- Sociala konsekvensanalyser/barnkonsekvensanalyser används där det är möjligt som ett redskap för att lyfta dessa frågor i samband med kommande planarbeten.
- Lokalisering av funktioner särskilt viktiga för barn görs utifrån principen att barn ska kunna röra sig självständigt, tryggt och säkert mellan exempelvis skola, bostad, grönområden och fritidsaktiviteter.
- Komplettering av boendeformer som saknas prioriteras vid utbyggnad av orter och stadsdelar.

Jämställdhetsmål

Översiktsplaneringen har en viktig roll för människors möjlighet att leva jämställda liv. I översiktsplanen läggs grunden till bebyggelsestrukturer och förutsättningar för olika typer av kommunikationer, vilket påverkar möjlighetern till att leva på jämställda villkor. Kunskap om och hänsyn till män och kvinnors, flickors och pojkars behov är också centralt för att kunna planera på ett bra sätt.

Det övergripande målet för den nationella jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma möjlighet att forma samhället och sina egna liv. Området omfattar bland annat frågor som makt, inflytande, ekonomi, utbildning, arbete och fysisk integritet.

Delmål:
-En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
-Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
-Jämställd utbildning. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och utveckling.
-Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor.
-Jämställd hälsa. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.
-Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

I ett översiktsplanesammanhang kan dessa mål påverkas genom att exempelvis ta utgångspunkt i vardagslivsperspektivet vid förändringar, ge goda förutsättningar för kollektivtrafik, fotgängare och cyklister, planera så att bostad, förskola/skola, fritidsaktiviteter, service ligger nära varandra vilket ger bättre förutsättningar att dela på ansvar för barnen, skapa trygga miljöer (gång- och cykelvägar till viktiga målpunkter, hållplatser/stationer, mänsklig närvaro, blandad bebyggelse) god tillgång till arbetsplatser och planera så att tillgång finns till olika sorters fritidsaktiviteter och miljöer för lek.

Konsekvenser för jämställdhetsmålen

Planen föreslår åtgärder som kan ha en positiv påverkan på jämställdhet. Satsningar på kollektivtrafik, gång- och cykeltrafik bidrar till att förenkla vardagslivet och ge möjlighet att förflytta sig utan bil. Fokus på målpunkter viktiga i vardagen som skola/förskola, och en medveten placering av dessa i förhållande till varandra underlättar vardagslivet. Den flerkärniga strukturen där orter och stadsdelar kompletteras med boendeformer som saknas ger förutsättningar för olika kostnadslägen och större flexibilitet. Tillgången till kollektivtrafik är dock inte lika stor på alla orter. Då fler kvinnor förlitar sig på denna är det viktigt att värna om kollektivtrafik och prioritera turtäthet som gör det möjligt att arbetspendla. Det är även positivt att miljöer kring stationslägen och hållplatser ses över för att vara attraktiva olika tider på dygnet.

Förslag till åtgärder

- Utgå från könsuppdelad statistik där så är möjligt i efterföljande plan- och strategiarbeten.
- Arbeta medvetet med placering av målpunkter viktiga i vardagen i förhållande till varandra och till kollektivtrafik.
- Prioritera satsningar på kollektivtrafik.
- Sociala konsekvensanalyser används där det är möjligt som ett redskap för att lyfta dessa frågor i samband med kommande planarbeten.

Strukturbild Skåne - Det flerkärniga Skåne

Som ett sätt att relatera översiktsplanen till den regionala nivån stäms planen även av mot de fem strategiområdena Region Skånes ”Det flerkärniga Skåne”.

Satsa på Skånes tillväxtmotorer och regionala kärnor och utveckla den flerkärniga ortstrukturen

Strategiområdet handlar om att det finns ett ömsesidigt beroende mellan Skånes orter och att orterna fyller olika funktioner och kompletterar varandra.
I ett översiktsplanesammanhang kan detta strategiområde påverkas genom förbättrade förutsättningar för in- och utpendling och genom att arbeta med att stärka kommunens identitet.

Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne

Strategiområdet handlar om att stärka tillgängligheten till kollektivtrafik samt med gång och cykel, stärka den regionala tillgängligheten, ”tidsförtäta” och skapa en gemensam arbetsmarknad. En god tillgänglighet är en stark attraktionskraft och bidrar till tillväxt och regional utveckling.
I ett översiktsplanesammanhang kan detta strategiområde påverkas genom förbättrad tillgång till och ökad attraktivitet för kollektivtrafik, prioritering av fotgängare och cyklister, planering för hela resan med smidiga byten mellan trafikslag och en medveten placering av bebyggelsestrukturer i förhållande till kollektivtrafiknoder.

Växa effektivt med balanserad och hållbar markanvändning

Strategiområdet handlar om att tillväxt ska ske men på ett effektivt och hållbart sätt genom förtätning, att bygga stadsmiljö i kollektivtrafiknära lägen, att hänsyn tas till åkermarkens värden, att se grönstrukturens potential att skapa attraktivitet och dess samhällsekonomiska betydelse samt att bevara befintliga gröna länkar och skapa nya.
I ett översiktsplanesammanhang kan detta strategiområde påverkas genom fokus på förtätning och omvandling av befintliga områden, planera för ny bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen, hänsynstagande till jordbruksmarken, utveckling av sammanhängande, tillgängliga gröna strukturer med hög kvalitet.

Skapa socialt hållbara, attraktiva orter och miljöer som erbjuder hög livskvalitet

Strategiområdet handlar om att utveckla mötesplatser och målpunkter som samlar människor, att arbeta för socialt blandade stadsdelar, integration och mångfald, funktionsintegrering och blandade upplåtelseformer, sätta människan i centrum, ta tillvara på och utveckla det unika i orten och använda de offentliga resurserna på ett strategiskt sätt.
I ett översiktsplanesammanhang kan detta strategiområde påverkas genom att skapa mötesplatser, planera för blandad bebyggelse och funktioner och stärka och ta tillvara orternas identitet och det som är unikt på varje plats.

Stärka Skånes relation till Öresundsregionen, södra Sverige och södra Östersjön

Strategiområdet handlar om att samarbeta för att tillvarata Öresundsregionens potential, utveckla södra Sveriges potential, öka den regionala tillgängligheten vilket ger tillgång till större arbetsmarknad och större valfrihet i val av bostadsort, utveckla infrastruktur, arbetsmarknad och mötesplatser över lands- och länsgränser, skapa förutsättningar för internationella samarbeten.
I ett översiktsplanesammanhang kan detta strategiområde påverkas genom att se Eslövs roll i ett större sammanhang och stärka stadens roll som delregionalt centrum.

Konsekvenser för strukturbild Skåne

Planen lägger fokus på att utveckla Eslövs särskilda karaktär och dess roll i regionen. Tillgängligheten till olika delar av regionen och Eslövs stads förutsättningar som delregionalt centrum stärks. Fokus läggs
på kollektivtrafik och förutsättningar för bostäder i attraktiva och kollektivtrafiknära lägen skapas vilket ger fler tillgång till en större arbetsmarknad. Goda och attraktiva livsmiljöer skapas i hela kommunen med tillgång till olika typer av bostäder, grönområden, bra cykelkopplingar och på många håll en god kollektivtrafik.

Kontaktperson
Enheten för samhällsplanering
Hanne Romanus
010-22 41 352
skane@lansstyrelsen.se

Eslövs kommun
kommunledningskontoret@eslov.se

Granskningsyttrande för *Eslöv 2035*, översiktsplan för Eslövs kommun *KS.2015.0109*

Redogörelse för ärendet

Eslövs kommun har översänt *Eslöv 2035*, översiktsplan för Eslövs kommun, till Länsstyrelsen för granskning enligt 3 kap. 7§ plan- och bygglagen (SFS 2010:900, här hänvisad till som PBL). Planförslaget utgår från kommunens tre målbilder; Regional stjärna, Hållbara lägen och Lätt att leva livet. Vidare anges 10 övergripande utvecklingsstrategier som bland annat anger att kommunen ska hushålla med natur- och jordbruksmark, arbetar för bättre vattenkvalitet, växer med en flerkärnig struktur i en expansiv storstadsregion, att klimatanpassning genomsyrar planeringen och att kommunen arbetar för ett hållbart resande samt att kulturmiljön är en förutsättning för kommunens identitet och attraktivitet. Ytterligare utvecklingsstrategier anges för respektive ort samt tematiskt för t.ex. bebyggelsestruktur stad och byar, bebyggelse utanför detaljplan och för grönstruktur. Eslöv 2035 tar höjd för en årlig befolkningstillväxt på 1,5% under planperioden till 2035, vilket innebär ett sammantaget behov av ca 4000 bostäder.

Under utställningstiden ska länsstyrelsen enligt 3 kap.16 § PBL avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om:

- Förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB)
- förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5. kap MB inte följs,
- redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB (strandskyddsområde),
- sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
- en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Granskningsyttrandet ska i enlighet med bestämmelserna i PBL redovisas tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska detta anmärkas i planen.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen är mycket positiv till de ambitiösa arbete som Eslöv 2035 vittnar om där kommunens förutsättningar, styrkor och utmaningar tydligt framgår. Utvecklingsstrategier och analyser har både gjorts på en kommunövergripande och tematisk samt på en ortsspecifik nivå. Detta ger ett bra underlag till fortsatt arbete samt underlag vid kommande prövningar. Frågor och ställningstagande avseende vatten- och avloppssituationen samt översvämningsproblematiken är väl beskrivna och tydliga. I de orter där utbyggnad eller ändringar av vatten- och avloppssystemet (VA) är en förutsättning för fortsatt exploatering bör ställningstagandena förtydligas. Det gäller exempelvis bristande kapacitet för dag- och spillvatten i Gårdsstånga och Getinge som kräver ny anslutning till Södra Sandbys avloppsreningsverk innan ny utbyggnad kan ske.

Det är positivt att kommunen avser att se över äldre detaljplaner för förnyad bedömning i de fall där marken med dagens kunskap kan anses olämplig för bebyggelser avseende t.ex. risken för översvämning. Vilka dessa områden är rent geografiskt går däremot inte att läsa ut.

Länsstyrelsen konstaterar att ny bebyggelse föreslås i samtliga byar, även där det idag saknas goda kollektivtrafiklägen. Det framgår inte *hur* kommunen avser att säkerställa att det finns förutsättningar för en fortsatt utbyggnad så att det får förutsättningar att ske på ett långsiktigt hållbart sätt med t.ex. en konkurrenskraftig kollektivtrafik. Vidare är det oklart om de markanspråk inom respektive ort som pekas ut markanvändningskartan motsvarar ytbehovet för det föreslagna antal bostäder.

Länsstyrelsens övergripande ställningstaganden avseende skyldighet att lämna synpunkter enligt 3 kap.16 § PBL anges här i punktform.

- Länsstyrelsen bedömer att det finns risk för att riksintresse för naturvården inte tillgodoses inom utbyggnadsområden vid Väggarp samt Abullahagen.
- Länsstyrelsen bedömer att det finns risk för att N2000 inte tillgodoses inom N2000-område Abullahagen.
- Länsstyrelsen bedömer att frågan om hur riksintresset för totalförsvaret kan tillgodoses kvarstår för föreslagen samt befintlig bebyggelse i Harlösa.
- Exploatering och åtgärder där strandskyddet inträder vid förnyad planläggning kan komma att strida mot strandskyddsbestämmelserna. Det berör utbyggnadsområden i Marieholm samt Getinge.
- Länsstyrelsen bedömer att det finns områden där föreslagen markanvändning riskerar att bli olämplig med hänsyn till risken för människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor avseende utbyggnad intill farliga och miljöstörande verksamheter samt farligt-gods-leder.

Länsstyrelsens synpunkter

Riksintressen

Planering i eller i anslutning till ett riksintresse ska ske med utgångspunkt i de värden som riksintresset representerar. Riksintressena och deras värdebeskrivning anger förutsättningarna för vad som är möjligt att göra på platsen. Översiktsplanen ska ge översiktlig vägledning för efterkommande beslut och tillståndsprövning och ange hur riksintressena ska tillgodoses, dvs hur den mark- och vattenanvändning som föreslås kan genomföras utan påtaglig skada på riksintressets värden som kan finnas på en specifik, geografisk plats. Utöver de ovan nämnda synpunkterna som gäller för samtliga berörda riksintresse lämnas här några områdesspecifika kommentarer;

Riksintresse för kulturmiljövården (3 kap. 6 § MB)

Det ursprungliga riksintresseanspråket redovisas genom en svagt omarbetad version av den av Riksantikvarieämbetet fastställda beskrivningarna. Dessa bör istället redovisas i sin helhet. Kommunens egen tolkning av värden och konsekvenser samt ställningstagande i förhållande till riksintressena framgår däremot tydligt av redovisningen. Länsstyrelsen bedömer att kommunens ställningstaganden bör ge en god grund för att hantera riksintressenas värden i påföljande planeringsprocesser och lovgivning. Detta förutsätter dock att de riktlinjer som redovisas följs upp samt att planerings- och kunskapsunderlag tas fram utifrån de behov som klarlagts. Särskilt gäller detta för centrala Eslöv samt för Stockamöllan, där särskild hänsyn krävs för att riksintressenas värden ska kunna värnas.

Avseende riksintresset Ellinge-Västra Sallerup anges en bostadsutbyggnad som omfattar en förtätning med uppförande av ett tiotal nya villor söder om Västra Sallerups byaväg. Västra Sallerup ingår i den geografiska avgränsningen av riksintresset, men kyrka och by är i Riksantikvarieämbetets beskrivning upptagna under rubriken ”I området ingår även”. Detta ska förstås som att miljön i första hand har lokalt och regionalt värde, och inte anses ingå i de värden som är av riksintresse. Utifrån detta bedömer Länsstyrelsen att en exploatering i enlighet med förslaget går att förena med riksintresset. En förutsättning för detta är att utformning och placering studeras på det sätt som planen anger.

Riksintresse för naturvård (3 kap. 6 § MB) samt N2000-områden (4 kap. 4 § MB)

Länsstyrelsen anser att handlingarna brister i sin redovisning av påverkan på riksintresset för naturvården av föreslagna utbyggnadsområden vid Väggarp. Detta gäller även redovisning och ställningstagande av påverkan på riksintresset för naturvården samt Natura2000-området Abullahagen söder om Eslövs tätort. Ställningstagande av påverkan, av föreslagen utbyggnad, på Natura2000-området Flyinge ängar saknas.

- Länsstyrelsen saknar i Eslöv 2035 underlag för att göra en bedömning av om riksintresse för naturvård samt N2000-områden tillgodoses vid en utbyggnad för ovannämnda områden. Frågan kvarstår därför vid kommande prövningar.

Riksintresse anläggningar för kommunikationer (3 kap. § 8 MB)

Eslöv2035 hänskjuter frågan om att tillgodose riksintresse för kommunikation till kommande kontakt med Trafikverket. Det framgår därför inte av handlingarna hur kommunen har tagit hänsyn till riksintresset i de föreslagna utbyggnadsområdena och hur det är tillgodosett. Det hade med fördel kunnat framgå i de olika delkapitlen om Eslöv och de olika byarna hur riksintresset har eller kommer att tillgodoses vid planeringen och kommande utbyggnad.

Riksintresse för totalförsvaret (3 kap. 9 § MB)

För att tillgodose riksintresse för totalförsvarets militära del som berör Harlösa kan ingen ny störningskänslig bebyggelse tillkomma som utsätts för buller som överskrider gällande riktvärden. Det innebär i praktiken att endast bebyggelse norr om Harlösa/nordligaste delarna av Harlösa kan tillkomma. Försvarsmakten är dock positivt inställda till att medverka i ett arbete för att ta fram ett fördjupat underlag för Harlösa, som utreder bebyggelseutvecklingsfrågan mer i detalj och sätter upp tydliga riktlinjer för utvecklingen.

Omvandling av befintliga byggnader till störningskänslig bebyggelse måste prövas i varje enskilt fall, så länge det inte finns något mer fördjupat underlag för orten.

Hälsa och säkerhet

Flera frågor som rör hälsa och säkerhet och risken för olyckor hänskjuts till kommande planering, såsom buller och risker kopplade till miljöstörande verksamheter samt farligt-gods-leder. Av ÖP2035 framgår att det ska tas fram en övergripande kartläggning av risker från befintliga verksamheter i Eslövs stad. Detta gäller bland annat omvandlingen av tätortens östra delar så att hänsyn kan tas till befintliga verksamheter i kommande planering. Vidare anges att en övergripande riskanalys är en förutsättning för kommande detaljplanering och att riskanalysen även behöver inbegripa mark inom uppmärksamhetsområde för farligt gods.

En övergripande lokaliseringsprövning av miljöstörande verksamheter bör göras på den övergripande nivå som en översiktsplan omfattar och inte hänskjutas till senare utredning. ÖP2035 redovisar inte störningar och risker kopplade till befintliga tillståndsgivna verksamheter och det saknas därför vägledning för hur risker och störningar ska hanteras i relation till den förändrade markanvändning som föreslås. Detta gäller särskilt verksamhetsområden intill befintlig bostadsbebyggelse samt omvandlingsområden som innebär att verksamheter kan komma närmare befintlig eller ny känslig bebyggelse jämför med dagsläget. Inom Detta kan sammantaget få konsekvenser för möjligheten att genomföra ÖP2035, men kan också innebära begränsningar för möjligheten att utveckla befintliga verksamheter.

- Länsstyrelsen bedömning är att frågor som rör hälsa och säkerhet och risken för olyckor kvarstår att hantera vid kommande planläggning och prövningar.

Strandskydd

Länsstyrelsen bedömer att upphävande av strandskydd ska prövas och utredas i särskild ordning för utpekade utbyggnadsområden vid Marieholm och Getinge. Vid förnyad planläggning intill Saxån respektive Kävlingeån kommer strandskydd att inträda till 100 m intill vattendragen. Eslöv 2035 anger inte ett sådant underlag eller motivering för att det ska gå att bedöma om strandskyddet kan upphävas i enlighet med strandskyddslagstiftningen enligt 7 kap. MB. Utöver att en åtgärd inte får strida mot syftena i strandskyddslagstiftningen krävs även särskilda skäl för att upphäva strandskyddet vid en planläggning.

Länsstyrelsen rådgivning

Bebyggelsebehov och hushållning med mark

Det är oklart om de markanspråk som pekas ut i respektive ort motsvarar den yta som krävs för det utpekade bostadsbehovet. I sammanhanget har exploateringsgrad, typ av bebyggelse och behov av andra funktioner inom föreslagna utbyggnadsområden såsom vattenhantering betydelse för bedömningen om markanspråket är rimligt. Exempelvis pekas större markytor ut i Billinge för 40 bostäder än i Löberöd där 170 nya bostäder föreslås. Länsstyrelsen kan av handlingarna därför inte utläsa om markanspråket på markanvändningskartan motsvarar det bostadsbehov som kan anses utgöra ett väsentligt samhällsintresse. Detta är angeläget att redovisa och motivera för att ge kommunen skäl att vid kommande prövningar t.ex. prioritera bostadsbyggnation på bekostnad jordbruksmarken enligt kraven i 3 kap 4§ MB.

Bebyggelseutveckling, kollektivtrafik och hållbara transporter

Enligt utvecklingsstrategin för bebyggelsestrukturen i stad och byar ska ny bebyggelse i första hand tillkomma genom förtätning och i *potentiellt* goda kollektivtrafiklägen. En övergripande prioritering enligt Eslöv2035 är att Eslöv och byarna växer i kollektivtrafiknära lägen och i lägen med befintliga goda livsmiljöer vars servicegrad och kollektivtrafik behöver utvecklas. Av Eslöv 2035 framgår att kommunen avser att verka för en ny busslinje från Harlösa via Flyinge och Gårdstånga till Eslöv och en ny linje från Lund/Brunnshög via Gårdstånga/ Getinge till Eslöv. Kommunen prioriterar också arbetet med att förbättra turtätheten på linjen Eslöv-Löberöd. För Billinge och Stockamöllan bör kommunen på sikt arbeta för en ökad turtäthet.
Länsstyrelsen konstaterar att ny bebyggelse samtidig föreslås i samtliga byar. Det framgår inte HUR kommunen avser att säkerställa att det finns förutsättningar för en fortsatt utbyggnad i lägen som idag inte utgör goda kollektivtrafiklägen. Enligt *Trafikförsörjningsprogrammet för Skåne 2016* framgår att större satsningar inom kollektivtrafiken kräver stora resandeunderlag. Av programmet framgår också att Region Skåne i ökad utsträckning kommer att teckna plankontrakt eller avsiktsförklaringar med kommunerna för att understödja

bebyggelseutvecklingen till kollektivtrafikstråk. Länsstyrelsen konstaterar att det inte framgår om det finns några avtal tecknande eller tydlig prioriteringsordning mellan stråken i samtalen mellan Skånetrafiken och kommunen.

Eslöv2035 har inte visat hur de *potentiellt* goda kollektivtrafiklägena kommer att vara goda kollektivtrafiklägen vid en bostadsutbyggnad. Länsstyrelsen menar att resurserna på regional nivå är begränsade för att vidmakthålla, men framförallt bygga ut, kollektivtrafiken. Utbyggnaden bör därför koncentreras till orter som redan idag har god kollektivtrafik och god service för att skapa förutsättningar för en konkurrenskraftig kollektivtrafik och minska bilberoendet.

Ny infrastruktur

Vi ser positivt på att kommunen prioriterar byggnation av cykelvägar, men att det är viktigt att kommunen tydliggör vad som är kommunala önskemål och att det bara är de sträckor som är med i remissversionen av cykelvägsplanen 2018 – 2029 som kan anses vara planerade. Ny infrastruktur behöver även motiveras och analyseras enligt fyrstegsmetoden i en åtgärdsvalsstudie och det gäller även cykelvägar.

Höghastighetsbanan

I regeringens direktiv om och Trafikverkets förslag till ny Nationell transportplan 2018-2029 pekas etappen Hässleholm-Lund ut för byggstart under planperioden. Kommunen har i markanvändningskartan inte markerat en ny sträckning för ”eventuell höghastighetsbana” genom Eslövs kommun, vilket Länsstyrelsen anser är korrekt hantering, innan det finns en beslutad korridor för banan.

Kulturmiljö samt fornlämningar

Sedan samrådet har handlingarna på ett bra sätt utvecklats vad gäller hur kommunen avser att hantera de kulturhistoriska aspekterna samt vilka krav på arkeologiska insatser som gäller i samband med planering och byggande. Länsstyrelsen ser positivt på detta men kan samtidigt konstatera att specifik information om fornlämningssituation saknas avseende de respektive utbyggnadsområdena, trots att fornlämningar i form av bytomter eller andra lämningar berörs i flera fall. Länsstyrelsen vill därför påminna om att även bytomter bedöms utgöra fasta fornlämningar. Fornlämningssituationen kan vid kommande prövningar och planläggning för dessa områden kunna begränsa nu föreslagen exploatering. I sammanhanget vill Länsstyrelsen även påtala att det område som föreslagits för exploatering ligger helt inom fornlämning Västra Sallerup 15:1, Västra Sallerups bytomt. Tidigare arkeologiska förundersökningar inom området har visat rikligt med lämningar och en bosättningskontinuitet på platsen sedan vikingatid. Framtida exploateringar på platsen kommer därför ställa krav på arkeologisk förundersökning och eventuellt på arkeologiska slutundersökning.

Länsstyrelsen vill även understryka att hänsyn till den värdefulla kulturmiljön i Västra Sallerup behöver tas även om miljön inte bedöms ingå i riksintresset.

Beslutande

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har enhetschef Kajsa Palo deltagit. Planhandläggare Hanne Romanus har varit föredragande.
Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför ingen namnunderskrift.

Ola Melin

Hanne Romanus

ESLÖVS KOMMUN

Naturmiljöprogram

Mål och ställningstaganden

Antaget av kommunfullmäktige
2020-03-30

ESLÖVS KOMMUN

Beställare:
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade om uppdatering av befintligt naturvårdsprogram den 9 december 2015 (MI:2015-1103, § 129).

Styrgrupp
Ingela Lundqvist/Dave Borg (förvaltningschef på Miljö och Samhällsbyggnad), Stefan Persson (förvaltningschef på Kultur och Fritid) och Hampus Trellid/Åsa Ratcovich (förvaltningschef på Serviceförvaltningen).

Referensgrupp
Erika Fjelkner, Karin Jonsson, Helene Nordin, Susanne Hultman, Marie Brandt (Miljö och Samhällsbyggnad), Lotta Petersson (Kultur och Fritid), Åse Dannestam (Serviceförvaltningen), Per Jönsson (Barn och Utbildning), Katarina Månsson, Tore Pålsson, Arne Olsson (Eslövsbygdens naturskyddsförening), Nils Frank (LRF kommungrupp Eslöv)

Medverkande vid framtagandet
Anna-Carin Linusson, Birgitta Karlsson, Susanne Hultman (kartframställning), Annika Söderman, Erika Fjelkner

Kartor
Geodata har hämtats från följande myndigheter och sammanställts av personal på Miljö och Samhällsbyggnad.

Med upphovsrätt ©:
Lantmäteriet Geodatasamverkan, Sveriges geologiska undersökningar (SGU).

Öppen data (CCO):
Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen, Länsstyrelserna, Trafikverket, Havs- och Vattenmyndigheten, Vatteninformationssystem (VISS)

Foto

Eslövs kommun
Anna-Carin Linusson, Anna Nimander Pflanzl, Annika Söderman, Birgitta Karlsson, Jonas Johansson, Lars-Erik Williams, Marie Brandt, Örjan Fritz

Arne Thell, Föjers arkiv, Jens Rydell, Mikael Larsson, pexels.com, pixabay.com

Omslagsfoto
Saxåns dalgång vid Trollenäs kvarn

Layout
Eslövs kommun

Tryck
Printhuset Electra

Naturmiljöprogrammet har tagits fram inom ett LONA-projekt under 2016–2019, finansierat med statligt stöd från den lokala naturvårdssatsningen LONA.

”Vi ser naturen och stabila ekosystem som en förutsättning för hållbar utveckling. Vi ska aktivt värna och utveckla den biologiska mångfalden, skydda värdefull natur och utveckla kommunens naturrekreativa värden.”

(Miljöpolicy 2018)

Kommunens naturmiljö har stort värde och naturmiljöprogrammet är en del i vår satsning på en hållbar kommun. I Eslöv vill vi ta ansvar för vår miljö och vårt klimat. Det gör vi bland annat genom vårt arbete för att bevara den biologiska mångfalden, gynna ett rikt växt och djurliv, underlätta för vistelse i naturen samt skydda värdefull natur.

Naturmiljöprogrammet är ett kunskapsunderlag som beskriver de naturvärden som finns i Eslövs kommun. Genom det får kommunens tjänstepersoner en ökad förståelse och en inriktning för ställningstagande av både generell och konkret karaktär, i utvecklingen av ett hållbart Eslöv.

Vår ambition är att nyfikna och intresserade medborgare ska söka sig ut och uppleva kommunens intressanta park-, natur- och rekreationsområden.

Tillsammans vill vi bidra till FN:s globala mål och till de nationella miljömålen –inte minst för kommande generationers Eslövsbor.

Johan Anderssons (S)
Kommunstyrelsens ordförande

INNEHÅLL

Naturvårdsarbete i Eslövs kommun 7

Bakgrund 7

Syfte 7

Mål för naturvården i Eslövs kommun 8

- Bevara och utveckla naturvärden 8
- Gynna ett rikt växt- och djurliv på kommunal mark 8
- Öka kunskapen om naturområden och dess värden i kommunen 9
- Underlätta för vistelse i naturen 9

Ställningstaganden för naturvårdsarbetet i Eslövs kommun 10

Områden med höga naturvärden 11

- Värdekärnor och landskapsobjekt 12

Samverkan 13

- Vattenråd 13
- Biosfärområdet Vombsjösänkan 13

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster 15

Varför hotas den biologiska mångfalden? 16

Styrmedel 21

Internationella konventioner 21

Lagstiftning 21

Andra styrmedel 21

Agenda 2030 21

Miljömål 22

- Nationella miljökvalitetsmål 22
- Skånska åtgärder för miljömålen 22
- Lokala miljömål och miljömålsprogram 22
- Miljöpolicy 23

Miljökvalitetsnormer 23

En samlad naturvårdspolitik 23

Nationella kulturpolitiska målen 24

Nya nationella målen för kulturmiljöarbetet 24

Nationella Friluftslivsmål 25

Eslövs Översiktsplan 25

Politiskt handlingsprogram 2019–2022 25

Natur- och kulturmiljö i Eslövs kommun 27

Klimat 27

Berggrund och jordarter 27

Markanvändning 28

Det skånska landsbygdsprogrammet 29

- Centrala mellanbygden 30
- Södra mellanbygden 30
- Vombsjösänkan 31

Naturtyper 32

- Skogsmark 32
- Gräsmark 33
- Trädbärande betesmarker (hagmark) 35
- Vatten 35
- Åkermark och småbiotoper 36
- Vägkanter och banvallar 38
- Värdefulla grönområden i tätorter 39

Kulturlandskapets framväxt 39

Skyddad och annan värdefull natur i Eslövs kommun 49

Vattendirektivet 49

Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet 50

Artskyddsförordningen 50

Ramsarkonventionen 51

Natura 2000 51

Riksintresse för naturvård (NM) 53

Områden skyddade enligt miljöbalken kapitel 7 54

- Naturreservat 54
- Landskapsbildsskydd 55
- Naturminnen 55
- Biotopskyddsområde 55
- Strandskydd 56

Naturvårdsavtal 56

Invasiva främmande arter 57

Rödlistade arter 58

Strategier för biologisk mångfald 61
Internationell strategi för biologisk mångfald 61
Svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster 61
Här finns höga naturvärden i Skåne 61
Naturvårdsstrategi för Skåne 61
Handlingsplan för grön infrastruktur 62
Ängs- och betesmarker 62
Skogsmark 64
Nationell strategi för att skydda värdefulla skogar 64
Regional strategi för att skydda värdefulla skogar 64
Nyckelbiotoper, naturvärde och sumpskogar 65
Värdefulla trädmiljöer 65
Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper 67
Arter 67
Naturtyper 67
Värdefulla naturmiljöer i och i anslutning till sjöar och vattendrag 68
Kommunala ansvarsarter 68

Kulturmiljön i Eslövs kommun 71
Riksintressen för kulturmiljövård (KM) 71
Fornminnen 72
Kulturmiljöprogram för Skåne 73
Eslövs kommuns kulturmiljöstrategi 74
Värdefull landskapsbild 75

Rekreation och friluftsliv i Eslövs kommun 79
Rekreation och Friluftsliv 79
Tätortsnära natur 80
Naturen som pedagogisk källa 81
Riksintresse för friluftsliv (FM) 82
Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021 83
Grönstruktur i Skåne 84
Närmare till naturen i Skåne 84
Förutsättningar för friluftsliv i Eslövs kommun 85
Tysta områden 87
Tips på utflyktsmål 88
För den växtintresserade 88
För fågelskådaren 88
För vandraren på stig och väg 88
För vattenaktiviteter 88

Bilagor

Utförda kommunala naturvårds-inventeringar 91
Nationell lagstiftning 92
Miljöbalken 92
Riksintressen (kapitel 3 och 4) 92
Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning (kapitel 5) 92
Områdesskydd (kapitel 7) 92
Bestämmelser om skydd för biologisk mångfald (kapitel 8) 93
Plan- och bygglagen 93
Skogsvårdslagen 93
Kulturmiljölagen 94
Jordbruksverkets föreskrifter om hänsyn till natur- och kulturvärden (SJVFS 2018:17) 94
Ordlista 95
Källor 98

Kävlingeån vid Getinge.

NATURVÅRDSARBETE I ESLÖVS KOMMUN

BAKGRUND

Varje kommun har ett stort ansvar för sitt lokala naturvårdsarbete, både inom fysisk planering och vid genomförandet av konkreta naturvårdsåtgärder. Ett led i detta ansvar är att upprätta ett naturvårdsprogram. Att skydda och förvalta naturen så att biologisk mångfald gynnas är grunden för naturvårdsarbetet. Landskapet har förändrats (exempelvis genom igenväxning och exploatering) och kunskapsläget har utvecklats sedan kommunens förra naturvårdsprogram togs fram 2007. Det är därför dags för en revidering. Områden med höga naturvärden har också ofta höga kultur- och friluftslivsvärden. Vi har därför valt att göra ett naturmiljöprogram där dessa tre områden innefattas. Tyngdpunkten i programmet ligger dock på naturen och dess värden.

Naturmiljöprogrammet är uppdelat i *Mål och ställningstaganden* och *Områden med höga naturvärden*. Mål och ställningstaganden presenterar natur-, kultur- och friluftslivsvärden i kommunen, mål, ställningstaganden, lagstiftning och styrande dokument. I Områden med höga naturvärden beskrivs landskapsobjekt och värdekärnor.

Eslövs kommun håller på att ta fram en *Sjö- och vattendragsplan*. I den behandlas kommunens sjöar och vattendrag mer ingående. Därför beskrivs vatten endast översiktligt i detta program. Även ett kulturmiljöprogram ska tas fram. Kulturmiljöerna som redovisas i naturmiljöprogrammet är hämtade från regionala och statliga program. Djupare analys kommer att finnas i kommunens kulturmiljöprogram. Ytterligare ett område som naturmiljöprogrammet berör men inte analyserar på djupet är grönstruktur. Ambitionen är att en grönstrukturplanen ska tas fram med start 2020. Friluftsliv och rekreation berörs också i naturmiljöprogrammet men behandlas översiktligt. Här finns ett behov av att Eslövs kommun beslutar om inriktning för friluftslivsutvecklingen i kommunen för att ta detta arbete vidare.

Ett naturmiljöprogram är helt i linje med Eslövs kommuns vision som bland annat säger att Eslövs kommun ska vara en hållbar kommun samt Skånes bästa kommun att bo och verka i 2025. Programmet bidrar till att uppnå målen i kommunens politiskt antagna handlingsprogram 2019-2022. Där ställs bland annat fast att Eslövs kommun ska vara långsiktigt hållbar och att ett aktivt miljömålsarbete ska fortsätta att drivas. Hög biologisk mångfald är en grundläggande förutsättning för att uppnå kommunens vision, målen i handlingsprogrammet samt kommunens skyldigheter enligt Barnkonventionen.

SYFTE

Eslövs kommuns naturmiljöprogram är i första hand en samlad redovisning av naturvårdens intressen och ställningstaganden. I programmet redovisas områden med höga natur- och kulturvärden samt områden av intresse för friluftsliv. Programmet ska ligga till grund för en handlingsplan där naturvårdsarbetet i kommunen konkretiseras.

Naturmiljöprogrammet har fyra huvudsyften:

- att bidra till bevarandet av den biologiska mångfalden genom att ange var i kommunen det finns värdefull natur och på vilket sätt den är värdefull
- att fungera som planeringsunderlag för framtida planer och som underlag vid inköp av mark
- att ligga till grund för ställningstaganden i natur- och miljöfrågor
- att tillvarata kommuninvånarnas intresse av naturområden värdefulla för friluftsliv och rekreation.

Programmet är också användbart inom en rad andra områden, till exempel vid verksamhetsplanering och budgetarbete, som underlagsmaterial vid information och råd till markägare och brukare och som informationskälla för skolor och kommunala förvaltningar.

MÅL FÖR NATURVÅRDEN I ESLÖVS KOMMUN

För att förverkliga nationella, regionala och lokala miljömål samt Eslövs kommuns miljöpolicy och politiska handlingsprogram som berör naturvårdsarbetet jobbar kommunen mot följande fyra mål:

Bevara och utveckla naturvärden

Landskapet förändras ständigt, men under de senaste 200 åren har denna förändring skett i en allt snabbare takt. Det har medfört att naturtyper har utarmats och arter försvunnit. För att hejda utarmningen behövs både skydd och vård samt åter- och nyskapande av natur.

För att nå målet behöver arealen skyddad natur öka och nya naturvärden skapas.

Gynna ett rikt växt- och djurliv på kommunal mark

I den första globala rapporten om biologisk mångfald (IPBES, 2019) slås det fast att aldrig under mänskligheten historia har biologisk mångfald minskat i så snabb takt som nu. Eslövs kommun vill därför arbeta för att gynna ett rikt växt- och djurliv.

För att nå målet behöver den biologiska mångfalden gynnas och arealen skyddad natur öka på kommunal mark.

Saxåns dalgång norr om Trollenäs slott.

Öka kunskapen om naturområden och dess värden i kommunen

Ett naturmiljöprogram är en sammanställning av de naturvärden som finns i kommunen utifrån den kunskap som samlats in. Det är konstaterat att med ökad kunskap ökar förståelsen för naturen och dess värden.

För att nå målet behöver kunskapen om naturvärdena och deras betydelse spridas.

Underlätta för vistelse i naturen

Det är konstaterat att vistelse i naturen har positiva effekter på hälsa och välbefinnande och att fysisk aktivitet förebygger sjukdomar. Tillgången till natur i och kring tätorter har speciellt stor betydelse för barn och äldre.

För att nå målet behöver tillgänglighet till natur- och parkområden underlättas så att möjligheterna ökar för allmänheten att nå ökat välbefinnande genom rekreation och friluftsliv.

STÄLLNINGSTAGANDEN FÖR NATURVÅRDSARBETET I ESLÖVS KOMMUN

Ställningstagandena är av olika karaktär, både generella och konkreta. På den sida som respektive ställningstagande hänvisar till kan man läsa ställningstagandet i sitt sammanhang.

Eslövs kommun

- ska vid exploatering speciellt värna naturmarker inom landskapsobjekt och väga in områdets landskapsekologiska värden (sidan 12).
- ska genomföra utredningar för eventuellt områdesskydd i områden listade på sidan 12.
- ska arbeta aktivt med förverkligandet av ett biosfärområde i Vombsjösänkan (sidan 13).
- ska bekämpa de invasiva främmande arter som förekommer i kommunen (sidan 58).
- ska värna rödlistade arter genom att följa upp deras förekomster och livsmiljöer (sidan 60).
- behöver ta fram en grönstrukturplan för hela kommunen, både för tätorter och landsbygd, som kan vidareutvecklas till en plan för grön infrastruktur (sidan 62).
- ska i handläggningen av ärenden värna ängs- och betesmarker (sidan 62).
- ska i handläggningen av ärenden värna skogsmiljöer (sidan 64).
- behöver göra skötselplaner för den kommunägda skogsmarken där naturvårds- och friluftsintressen styr inriktingen (sidan 66).
- ska i detaljplaner skydda träd genom att införa marklov för fällning av värdefulla träd (sidan 66).
- ska arbeta med de ansvarsarter som Länsstyrelsen i Skåne tilldelat kommunen och skydda respektive sköta deras livsmiljöer (sidan 69).
- ska verka för att krav på åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden ställs på arrendatorer av kommunens åkermark (sidan 69).
- ska föra dialog med berörda aktörer så att alléer återplanteras där de tidigare funnits och nyplanteras (sidan 69).
- ska föra en dialog med berörda aktörer så att skötselinsatser som görs på banvallar, bangårdar och vägmiljöer gynnar biologisk mångfald (sidan 69).
- ska verka för att skötsel av kommunens grönområden inriktas på att gynna den biologiska mångfalden (sidan 69).
- ska i den fysiska planeringen värna och utveckla natur- och parkområden så att alla invånare får tillgång till grönområden för rekreation och friluftsliv (sidan 80).
- ska vid exploatering av grönområden använda ekologisk kompensation (sidan 81).
- ska värna natur- och parkområden i och kring tätorter så att alla invånare har närhet till grönområden för rekreation och friluftsliv (sidan 81).
- behöver ta fram en grönstrukturplan för hela kommunen, både för tätorter och landsbygd, som kan vidareutvecklas till en plan för grön infrastruktur (sidan 84).
- ska i den fysiska planeringen utgå från ”Närmare till naturen i Skåne” vid planering av rekreationsområden (sidan 85).
- har för avsikt att skapa ett natur- och rekreationsområde i dialog med berörda aktörer när täktverksamheten på Rönneholms mosse upphör (sidan 86).
- ser gamla banvallar som en resurs vid anläggning av gång- och cykelstråk från tätorterna och ut i landskapet (sidan 86).
- ska i handläggning av ärenden värna tysta områden i kommunen för att människor ska kunna uppleva områden med bara naturens egna ljud (sidan 87).

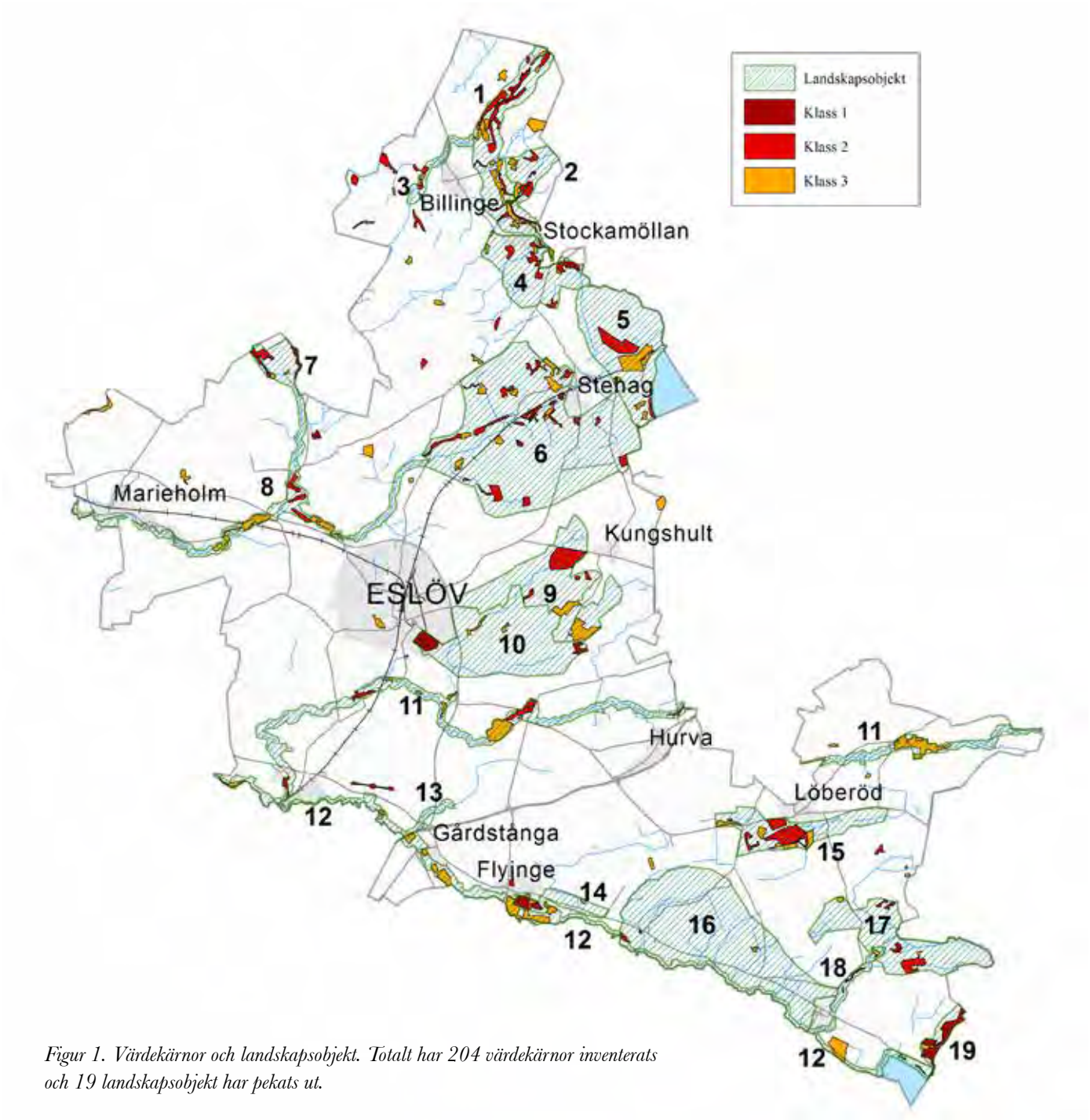

OMRÅDEN MED HÖGA NATURVÄRDEN

Föregående naturvårdsprogram från 2007 har legat till grund vid framställningen av det nya naturmiljöprogrammet. Det har också de inventeringar av skogs- och gräsmarker, specialinventeringar samt information från myndigheter och föreningar gjort.

Mer detaljerad information om landskapsobjekt och värdekärnor finns i den digitala kartan på Eslövs kommuns hemsida.

Figur 1. Värdekärnor och landskapsobjekt. Totalt har 204 värdekärnor inventerats och 19 landskapsobjekt har pekats ut.

Värdekärnor och landskapsobjekt

I naturmiljöprogrammet finns 204 områden avgränsade som värdekärnor (naturvärdesklass 1–3 enligt Svensk Standard SS 199000:2014) och 19 stycken landskapsobjekt. Områdena presenteras i *Områden med höga naturvärden*. Värdekärnor är områden med så höga naturvärden att de bedöms ha betydelse för den biologiska mångfalden. De innehåller arter som är karakteristiska för naturtypen. Områden som bedömts ha lägre naturvärden än klass 3 men ändå kan anses positiva för växter och djur, till exempel spridningsvägar och lämpliga spridningsområden, finns med i så kallade landskapsobjekt (se figur 1). Landskapsobjekten kompletterar värdekärnorna och innebär att naturvärde av landskapsekologisk karaktär samlas inom ett område. Landskapsobjekten visar landskapsavsnitt som har flera gemensamma strukturer. De måste inte innehålla värdekärnor och klassas inte.

Värdekärnorna utgör cirka 3,6 procent av kommunens totala yta, varav klass 1 utgör cirka 0,4 procent.

Eslövs kommun ska vid exploatering speciellt värna naturmarker inom landskapsobjekt och väga in områdets landskapsekologiska värden.

Områden intressanta för fortsatta utredningar

Flera områden i kommunen hyser så höga naturvärden att de bör skyddas som naturreservat eller genom avtal. Avtal och/eller naturreservat bygger på ett samförstånd med markägarna.

Nedan listas de landskapsobjekt som innehåller så höga naturvärden att de ska utredas ytterligare för att hela eller delar av objekten eventuellt ska skyddas. De innehåller värdekärnor av klass 1–2 och landskapets struktur innehåller ytterligare värden. För att gynna biologisk mångfald och skapa livskraftiga populationer kan även omgivande marker vara aktuella för skydd. (Siffran inom parantes är landskapsobjektets nummer).

- Rönneåns dalgång (1)
- Kolebäcken med omgivande kulturlandskap (2)
- Stockamöllan med omgivande kulturlandskap (4)
- Rönneholms mosse med omgivande våtmarker och Ringsjön (5)
- Stehag med omgivande kulturlandskap (6)
- Skogar vid Farstorp (7)
- Saxåns dalgång (8)
- Gryby med omgivande kulturlandskap (10)

Eslövs kommun ska genomföra utredningar för eventuellt områdeskydd i ovan listade områden.

Uppföljning av naturvårdsarbetet

Målen och ställningstagandena för naturvårdsarbetet i kommunen är utgångspunkt för den handlingsplan som ska tas fram, och som konkretiserar naturvårdsarbetet de kommande fem åren. En tjänsteperson tar fram förslag på handlingsplan till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden som beslutar om planen. I planen anges vem eller vilka som har ansvar för att respektive åtgärd genomförs och bekostas. Handlingsplanen tas fram i samarbete och dialog med markägare, föreningar och andra kommunala förvaltningar. Genom uppföljning av handlingsplanen kan målen komma att revideras.

SAMVERKAN

Utsikt över Vombsjösänkan.

Vattenråd

Kommunen är representerad i fyra olika vattenråd: Kävlingeåns, Ringsjöns, Saxån-Braåns samt Rönneåns vattenråd. Vattenråd är regionala eller lokala samverkansorgan för vattenfrågor. Här kan kommuner, företag och föreningar mötas och gemensamt diskutera idéer och problem inom respektive avrinningsområde.

Kävlingeåns vattenråd bildades 2012 men föregicks av Kävlingeåprojektet som började arbeta med vattenvårdsåtgärder redan 1996. Genom vattenrådet genomförs åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i sjöar, vattendrag och hav, men också förutsättningarna för biologisk mångfald och rekreation.

Kring Ringsjön startade samarbetet 1980 då en kommitté bildades för att komma till rätta med sjöns övergödningsproblem. Vattenrådet bildades 2007. Rådet arbetar huvudsakligen med reduktionsfiske för att skapa en bättre ekologisk balans i sjön, bättre vattenkvalitet och ökad biologisk mångfald.

Saxån-Braåns vattenråd bildades 2013. Organisationen föregicks av en kommitté som bildades 1987. Kommittén har i olika projekt genom åren vidtagit åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten samt gjort inventeringar och tagit fram rapporter. Vattenrådet har nyligen påbörjat arbetet med ett vattenvårdsprojekt som ska leda till konkreta åtgärder för bättre vatten.

Rönneåns vattenråd som bildades 2008 utför huvudsakligen recipientkontroll (undersökningar av vattnet), vilket också görs i de andra vattenråden.

Biosfärområdet Vombsjösänkan

Eslövs kommun arbetar tillsammans med Lunds och Sjöbo kommuner för att skapa ett biosfärområde i Vombsjösänkan. Man har arbetat fram en förstudie utifrån vilken kommunerna ska besluta om fortsatt arbete. Ett biosfärområde är ett modellområde för hållbar utveckling och har till uppgift att söka lokala lösningar på globala problem. Ett biosfärområde i Vombsjösänkan kan skapa en plattform som bidrar till att hantera både lokala och globala hållbarhetsutmaningar.

Området som i detta skede föreslås bli ett biosfärområde är 55 000 ha. Med utgångspunkt i Vombsjösänkans stora landskapsvariation, artrikedom och det breda nyttjandet av naturresurserna bedöms ett biosfärområdes tre huvudsakliga funktioner (utveckla, bevara och stödja) kunna rymmas på ett bra sätt. Under en eventuell kandidatur ska alternativa områdesbegränsningar utredas och projekt formuleras.

Eslövs kommun ska arbeta aktivt med förverkligandet av ett biosfärområde i Vombsjösänkan.

Slåttergubbar

BIOLOGISK MÅNGFALD OCH EKOSYSTEMTJÄNSTER

Sverige undertecknade 1993 konventionen om biologisk mångfald som togs fram under Riokonferensen 1992. Vi har därmed, tillsammans med andra länder, förbundit oss att arbeta för bevarandet och utvecklandet av biologisk mångfald. Konventionen ratificerades samma år och har sedan införlivats i både miljöbalken och de nationella miljökvalitetsmålen där framför allt målen *Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap* samt *Ett rikt växt- och djurliv* siktar mot att bevara och utveckla biologisk mångfald. Eslövs kommun har slagit fast att organisationen ska arbeta aktivt för att bidra till att de nationella miljökvalitetsmålen uppfylls genom antagandet av ett *Miljömålsprogram* för Eslövs kommun.

Miljökvalitetsmålet *Ett rikt växt- och djurliv* definieras enligt följande:
”Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.”

Genom att på lokal nivå aktivt arbeta för att skydda, bevara och återställa natur bidrar kommunen till att skydda och bevara biologisk mångfald och därmed till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen. Med begreppet biologisk mångfald menas variationsrikedomen bland alla levande organismer och livsmiljöer. Det är helt enkelt allt liv, i alla dess former, som existerar på jorden. Man brukar tala om biologisk mångfald på tre nivåer:

- mångfald inom arter (genetisk variation mellan individer och populationer av samma art)
- mångfald av arter (artdiversitet)
- mångfald av miljötyper (biotoper) och ekosystem.

Hög biologisk mångfald kan öka ett ekosystems förmåga att anpassa sig till miljöförändringar som till exempel torka. Ju fler arter det finns, desto större är chansen att någon av dem överlever förändringen och att viktiga ekosystemfunktioner då finns kvar.

Vissa av ekosystemens funktioner är så kallade ekosystemtjänster, som direkt gynnar oss människor genom att upprätthålla och förbättra våra livsvillkor och vårt välmående. Ekosystemtjänster kan delas in i olika grupper, beroende på vad de bidrar med:

- **stödjande ekosystemtjänster:** innefattar de grundläggande ekosystemfunktioner som är en förutsättning för de andra ekosystemtjänsterna, till exempel produktion av näringsrik jord, fotosyntes och cirkulation av näringsämnen och vatten
- **reglerande ekosystemtjänster:** omfattar ekosystemfunktioner som påverkar och reglerar miljöfaktorer, till exempel klimatreglering genom kolinlagring, rening av vatten och luft, nedbrytning av organiskt material och pollination
- **försörjande ekosystemtjänster:** inkluderar alla de varor som ekosystemen producerar och vi nyttjar, till exempel mat, vatten, medicin, fibrer och trä
- **kulturella ekosystemtjänster:** innefattar alla de mer ogripbara tjänster som ekosystem bidrar med, till exempel rekreation, ekoturism, inspiration, hälsa, kunskap och skönhet.

Eftersom biologiska processer är en förutsättning för livet på jorden, är bevarandet av biologisk mångfald en försäkring mot konsekvenserna av exempelvis miljökatastrofer i form av skogsbränder, översvämningar och torka. Någonstans finns en gräns för hur mycket den biologiska mångfalden kan utarmas utan att det medför allvarliga konsekvenser även för människan. När biologisk mångfald går förlorad riskeras förlust eller försämring av ekosystemen och därmed ekosystemtjänsterna. Att bevara biologisk mångfald är därför nödvändigt för att bevara naturen för framtida generationer och säkerställa de livsnödvändiga tjänster som ekosystemen förser oss med, nu och i framtiden. Vi har även en moralisk skyldighet inför kommande generationer att använda jordens resurser på ett hållbart sätt, att göra insatser för att säkerställa biologisk mångfald och sluta utrota arter.

Brudborste med pollinerande humla (trädgårdshumla).

VARFÖR HOTAS DEN BIOLOGISKA MÅNGFALDEN?

Vi förlorar arter hela tiden och biologisk mångfald minskar i snabb takt över hela världen. I den första globala rapporten om biologisk mångfald (IPBES, 2019) slås det fast att aldrig någonsin under mänsklighetens historia har biologisk mångfald minskat i så snabb takt som nu. Så mycket som en miljon av jordens växt- och djurarter hotas av utrotning inom de kommande decennierna. Var sjätte år lämnar EU:s medlemsländer in en statusrapport över sitt arbete med att motverka förlust av biologisk mångfald. Sveriges senaste rapport visar att tillståndet för arter och naturtyper i stort sett är fortsatt dåligt till följd av intensivt fiske och ensartat jord- och skogsbruk samt upphörd hävd (slåtter och bete) av biologiskt värdefulla gräsmarker. Där tillståndet trots allt har förbättrats beror det på åtgärder som till exempel att områden med höga naturvärden har skyddats. För att bevara biologisk mångfald och vända trender i naturen är det därför viktigt att åtgärdsarbetet fortsätter.

Det finns många olika hot mot den biologiska mångfalden och de kan i grova drag delas in i följande kategorier:

- **Förlust eller försämring av naturliga livsmiljöer**
  Att livsmiljön för djur, växter och svampar förstörs, minskar eller försämras anses vara det främsta hotet mot landbaserad biologisk mångfald. Detta beror framför allt på förändringar inom de stora areella näringarna jord- och skogsbruk samt expansion av urbana områden. Inom skogsbruket huggs äldre variationsrik skog ner, med direkt förlust av arter och ekosystem som

följd, och ersätts med ensartad skogsplantering. Inom jordbruket har ändrad markanvändning resulterat i förlust av livsmiljöer genom att artrika ängs- och hagmarker antingen omvandlats till åker eller växt igen på grund av minskad hävd (slåtter och bete). Även små naturmiljöer som åkerholmar, åkerrenar, stengärden, småvatten och öppna diken har tagits bort för att effektivisera jordbruket. Naturliga livsmiljöer har försvunnit genom utdikning av våtmarker och sjöar, minskad förekomst av gamla träd och död ved, övergödning av mark och vatten samt användning av kemiska bekämpningsmedel.

I hav och sjöar förstörs och påverkas livsmiljön negativt genom muddring av bottnar, upptag av sand och grus och exempelvis bottentrålning som bedöms vara den största orsaken till minskningen av ryggradslösa djur i våra vatten. Tätorter som expanderar och förtätas är också ett ständigt hot mot naturmiljöer och biologisk mångfald eftersom arealen med naturliga livsmiljöer minskar.

Död och döende ved är viktiga livsmiljöer för många växter och djur.

- **Föroreningar**
  Förorening av naturen – det vill säga nedskräpning, nedsmutsning eller utsläpp av kemiska ämnen till luft, vatten och mark – har en stor negativ påverkan på den biologisk mångfalden och människans hälsa. Föroreningar kan påverka ekologiska processer så att ekosystemens sammansättning och arternas utbredning förändras. De orsakar även miljöproblem som försurning och övergödning samt bidrar till klimatförändringarna.

  Spridning av farliga kemiska ämnen är ett växande problem. Ämnen som är direkt giftiga, hormonstörande, cancerframkallande och som kan störa fortplantningsförmågan finns i dag överallt, även i naturen. Många av dessa ämnen är svårnedbrytbara och ackumuleras i näringskedjorna. Det innebär att koncentrationen ökar i näringskedjorna, och de högsta halterna av miljögifter hittar vi hos toppredatorerna, till exempel rovfiskar, rovfåglar och människor.

  Mikroplast är ett annat föroreningshot. Små plastpartiklar som hamnar i miljön kan orsaka svält när de av misstag uppfattas som föda. De ackumuleras även i näringskedjorna. Plastpartiklarna innehåller dessutom ofta farliga kemiska ämnen som har förmågan att attrahera andra farliga ämnen och därmed gör därmed plastpartiklarna ännu giftigare.

- **Överexploatering av arter genom jakt och fiske**
  Överutnyttjandet av vilda arter genom ohållbar jakt och fiske är ett av de största hoten mot biologisk mångfald. Historiskt sett har vi redan utrotat många arter på grund av för högt jakt- eller fisketryck och många fler riskerar att drabbas av samma öde. Utrotning eller minskning av toppredatorer – det vill säga rovdjur i toppen av näringskedjan som ofta är mål för jakt, till exempel varg, lo, björn, järv och rovfåglar – kan få kaskadeffekter längs hela näringskedjan och påverka hela ekosystem. I marina miljöer, där andelen hotade arter är högre än i någon annan livsmiljö, utgör ohållbart kommersiellt fiske (med för hårt fisketryck på kommersiella arter och stora bifångster samt bottentrålning) det enskilt största hotet.

Översvämning av Laddran i Marieholm. Fikabord på vift.

- **Klimatförändring**
  Det finns en nära koppling mellan biologisk mångfald och klimat. Biologisk mångfald skapar jordens ekosystem och förändringar i naturliga ekosystem kan påverka klimatet. Förändring i klimatet som att mängden nederbörd förändras, haven värms upp och vattennivåer och temperatur stiger, kan i sin tur påverka den biologiska mångfalden. Klimatförändringen går nu så fort att ekosystem och arter inte hinner anpassa sig och många djur och växter riskerar att dö ut, såväl på land som i vatten. Man har redan noterat effekter på exempelvis växters och djurs reproduktion och utbredning, växtsäsongens längd och förekomst av skadeorganismer och sjukdomar. Klimatförändringen utgör därför ytterligare ett hot mot biologisk mångfald.

  Fungerande ekosystem kan buffra klimatförändringen genom exempelvis fångst av näring, inlagring av kol eller genom produktion av bioenergi. Eftersom ekosystem med stor biologisk mångfald ofta har bättre förmåga att motstå eller anpassa sig till förändringar jämfört med art- och individfattiga ekosystem är bevarandet av biologisk mångfald av avgörande betydelse för både klimatförändringen i sig och effekterna av den.

- **Invasiva främmande arter**
  Invasiva främmande arter räknas också som ett av de absolut största hoten mot biologisk mångfald. Arter räknas som invasiva när de, oftast med människans hjälp, har etablerat sig utanför sitt naturliga utbredningsområde och orsakar problem för den inhemska biologiska mångfalden. Invasiva främmande arter kan påverka den inhemska biologiska mångfalden negativt genom till exempel predation på inhemska djur och växter, förstörelse eller förändring av livsmiljöer, konkurrens om livsnödvändiga resurser eller introduktion av nya patogener och parasiter.

  I takt med att vi människor blir fler och reser mer, ökar risken för att allt fler arter ska sprida sig utanför sitt naturliga utbredningsområde. Vi har också en ökad global handel där vi både medvetet och omedvetet flyttar arter mellan ekosystem. Arter sprids även exempelvis via fartygens ballastvatten, konstgjorda spridningskorridorer som till exempel kanaler eller från uppfödare och odlingar. Invasiva främmande arter kan orsaka stora skador på jord- och skogsbruk och ha negativa effekter på människors hälsa och ekonomi.

Gul skunkkalla är en av de arter som tas upp i EU-förordningen om främmande invasiva arter.

Fuktiga betesmarker i Rönneåns dalgång.

STYRMEDEL

INTERNATIONELLA KONVENTIONER

Sverige har antagit en rad internationella konventioner som rör skydd av miljön och hushållning med naturresurser. Här är några av dem:

- **Våtmarkskonventionen (Ramsar)** 1975; ratificierat av Sverige med Paris-protokollet 1986 och Reginaprotokollet 1994 (skydd av våtmarker av internationell betydelse, speciellt livsmiljöer för vattenlevande fåglar)
- **Washingtonkonventionen** eller Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) 1975 (reglerar den internationella handeln med utrotningshotade växt- och djurarter)
- **Bonnkonventionen** 1979 (skydd av djurarter som flyttar över landsgränser)
- **Bernkonventionen** 1979 (skydd av europeiska vilda växter och djur)
- **Helsingforskonventionen** 1992 (skydd av Östersjöns marina miljö)
- **Konventionen om biologisk mångfald** 1993 (konventionens mål är bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald samt rättvis fördelning av nyttan som uppstår vid användandet av genetiska resurser)
- **Landskapskonventionen** 2004; ratificierat av Sverige 2011 (syftar till att förbättra skydd, förvaltning och planering av landskap i Europa)
- **Aichimålen** 2010 (strategisk plan för bevarande av biologisk mångfald)
- **Nagoyaprotokollet** 2014 (reglerar tillträde till genetiska resurser och rättvis fördelning av vinster som kan uppstå vid användandet av dem)

(Angivet årtal syftar på det år då konventionen trädde i kraft.)

LAGSTIFTNING

Den viktigaste lagen som berör naturvården och naturvårdsintresset är miljöbalken (MB), som trädde i kraft 1999. För naturvårdens del gäller främst miljöbalkens allmänna hänsynsregler, grundläggande respektive särskilda bestämmelser för hushållning av mark- och vattenområden, skydd av naturen, vattenverksamhet, täkter och jordbruk. Även friluftslivets intressen tillvaratas i miljöbalken. Den viktigaste lagen som berör kulturminnesvården är kulturmiljölagen. Andra lagar är till exempel skogsvårdslagen och plan- och bygglagen (se bilaga Lagstiftning).

ANDRA STYRMEDEL

Andra styrmedel är civilrättsliga avtal, exempelvis naturvårdsavtal, eller olika stödformer finansierade av EU. Landsbygdsprogrammet 2014–2020 innehåller stöd för att utveckla landsbygden. Programmet finansieras både via EU:s jordbruksfond och genom nationell medfinansiering. Flera av stöden kan gynna den biologiska mångfalden, kulturmiljön och friluftslivet. Information om EU-stöd finns på Jordbruksverkets och Länsstyrelsen i Skånes hemsidor.

AGENDA 2030

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen har tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. För naturvårdsarbetet är det i första hand mål 15 *Ekosystem och biologisk mångfald* som gäller men också mål tre *God hälsa och välbefinnande* och mål sex *Rent vatten och sanitet*.

MILJÖMÅL

Nationella miljökvalitetsmål

Det svenska miljömålssystemet består av ett Generationsmål, 16 miljökvalitetsmål och ett tjugotal etappmål. Generationsmålet innebär att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. För Sveriges miljöpolitik är generationsmålet vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället.

Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. De kopplar till Agenda 2030 genom att på nationell nivå ta hand om den ekologiska dimensionen av de17 globala hållbarhetsmålen. De nationella miljökvalitetsmål som främst berör kommunens naturvårdsarbete är *Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Ett hav i balans, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, En god bebyggd miljö, En giftfri miljö och Ett rikt växt- och djurliv.*

Skånska åtgärder för miljömålen

Länsstyrelsens roll i miljömålsarbetet är att samordna samt att följa upp hur miljöarbetet går. Länsstyrelsen i Skåne har antagit *Skånska åtgärder för miljömålen*, ett program bestående av 77 åtgärder som är centrala för arbetet med att nå miljökvalitetsmålen. Man bedömer att våra viktigaste utmaningar är:

- hållbara transporter i Skåne
- hänsyn till Skånes hav, sjöar och vattendrag
- hushållning med Skånes mark- och vattenresurser
- skydd av Skånes natur- och kulturvärden

Lokala miljömål och miljömålsprogram

Eslövs kommuns miljömålsprogram, som bygger på nationella och regionala miljömål, antogs av kommunfullmäktige våren 2016. Det fokuserar på fem områden: *Ekokommunen Eslöv, Energi och klimat, Giftfritt, God vattenstatus och Planera hållbart.* Dessa områden har effektmål och delmål. Till delmålen finns åtgärder som följs upp och vars resultat redovisas i miljömålsuppföljningen. Det är främst målen *Ekokommunen Eslöv, God vattenstatus* och *Planera hållbart* som berör naturvårdsarbetet.

Skarhults våtmark.

Miljöpolicy

Eslövs kommuns miljöpolicy är en avsiktsförklaring som anger inriktning på de beslut som fattas i kommunen. Den antogs 2018 och berör naturvårdsarbetet främst på tre punkter:

- Vi ska arbeta för god vattenstatus i våra vattenförekomster.
- Vi ser naturen och stabila ekosystem som en förutsättning för hållbar utveckling. Vi ska aktivt värna och utveckla den biologiska mångfalden, skydda värdefull natur och utveckla kommunens naturrekreativa värden.
- Eslövs kommun ska planera hållbart med fokus på att bevara och utveckla ekosystemtjänster. Planeringen ska göra det enkelt för dem som bor och verkar i kommunen att göra hållbara val.

MILJÖKVALITETSNORMER

Miljökvalitetsnormer anger gräns- och riktvärden gällande vilka nivåer för buller, luftföroreningar och vattenkvalitet som anses vara hälsosamt (MB 5 kapitel §§1–3). De flesta miljökvalitetsnormer härrör från olika EU-direktiv. Genom att följa miljökvalitetsnormerna tillvaratas naturvårdens och friluftslivets intressen.

Vitsipporna blommar på betesmarkerna vid Vedelsbäck. Ett av Stehags naturområden.

EN SAMLAD NATURVÅRDSPOLITIK

I regeringens skrivelse *En samlad naturvårdspolitik* förordas en helhetssyn inom naturvården och en integrering av olika värden såsom naturvärden, kulturmiljö- och kulturarvsvärden samt estetiska och sociala värden. Regeringen redogör här för sin grundsyn på naturvårdspolitiken, till exempel när det gäller förhållandet mellan naturvård och hållbar utveckling, motiven för regeringens naturvårdspolitik samt vägledande strategier och principer. Vidare redogörs för synen på relationen mellan de av riksdagen fastlagda miljökvalitetsmålen och naturvårdspolitiken. Ett antal områden lyfts fram som viktiga i det fortsatta naturvårdsarbetet, bland annat förstärkt dialog med medborgarna, utvecklat sektorsansvar, fortsatt genomförande av områdesskydd och bevarande av arter.

NATIONELLA KULTURPOLITISKA MÅLEN

De nationella kulturpolitiska målen beslutades av riksdagen 2009. Målen ska styra den statliga kulturpolitiken men ska även kunna vägleda kulturpolitiken i kommuner och regioner. Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Målen följdes upp 2017 av Kulturpolitiska rådet.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:
- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

NYA NATIONELLA MÅLEN FÖR KULTURMILJÖARBETET

Det statliga kulturmiljöarbetet ska sedan den 1 januari 2014 främja:
- ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

Målen ska styra de statliga insatserna på kulturmiljöområdet och vägleda politiken i kommuner och landsting.

Ruinerna efter tråddragningsfabriken och kvarnen som legat vid Billingemölla.

NATIONELLA FRILUFTSLIVSMÅL

Regeringen har tagit fram tio friluftsmål. De beslutades 2012 utifrån propositionen *Framtidens friluftsliv*. Friluftsmålen följer samma struktur som miljökvalitetsmålen och gäller fram till 2020. Den första nationella uppföljningen var 2015. Under 2019 kommer det att genomföras en ny nationell uppföljning av målen, som för närvarande är:

- tillgänglig natur för alla
- starkt engagemang och samverkan
- allemansrätten
- tillgång till natur för friluftsliv
- attraktiv tätortsnära natur
- hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
- skyddade områden som en resurs för friluftslivet
- ett rikt friluftsliv i skolan
- friluftsliv för god folkhälsa
- god kunskap om friluftslivet

Guidad tur på Trollestigen vid Trollenäs.

ESLÖVS ÖVERSIKTSPLAN

Översiktsplanen för Eslövs kommun antogs 2018. Här framgår hur kommunen långsiktigt vill utveckla, använda och bevara mark- och vattenområden. Planen är inte juridiskt bindande men ska vara vägledande i fysisk planering. *Naturmiljöprogrammet* är ett av underlagen till översiktsplanen.

POLITISKT HANDLINGSPROGRAM 2019–2022

Det politiska handlingsprogrammet *Eslöv vision 2025: Skånes bästa kommun att bo och verka i – Tryggt och hållbart för framtiden* säger att kommunen ska vara ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar. Vidare vill man att kommunen ska fortsätta vara en ekokommun och arbeta för att det ska vara nära till natur- och rekreationsområden i kommunens tätorter.

Betesmarker vid Norra Hultseröd

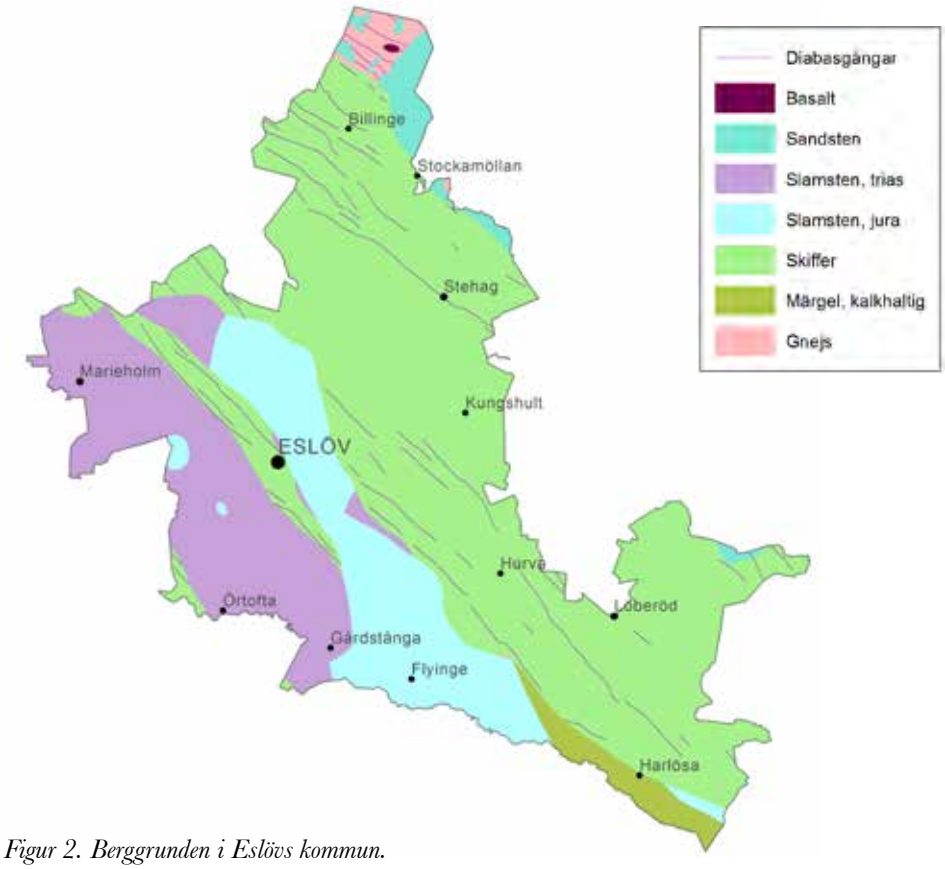
NATUR- OCH KULTURMILJÖ I ESLÖVS KOMMUN

KLIMAT

Skåne ligger inom den södra lövskogsregionen. Närheten till Atlanten och Golfströmmen ger Skåne ett oceaniskt klimat med milda vintrar. Årsmedelnederbörden ligger mellan 600 och 700 mm och årsmedeltemperaturen är 7,7 °C, uppmätt vid väderstation i Svalöv 1961–1990.

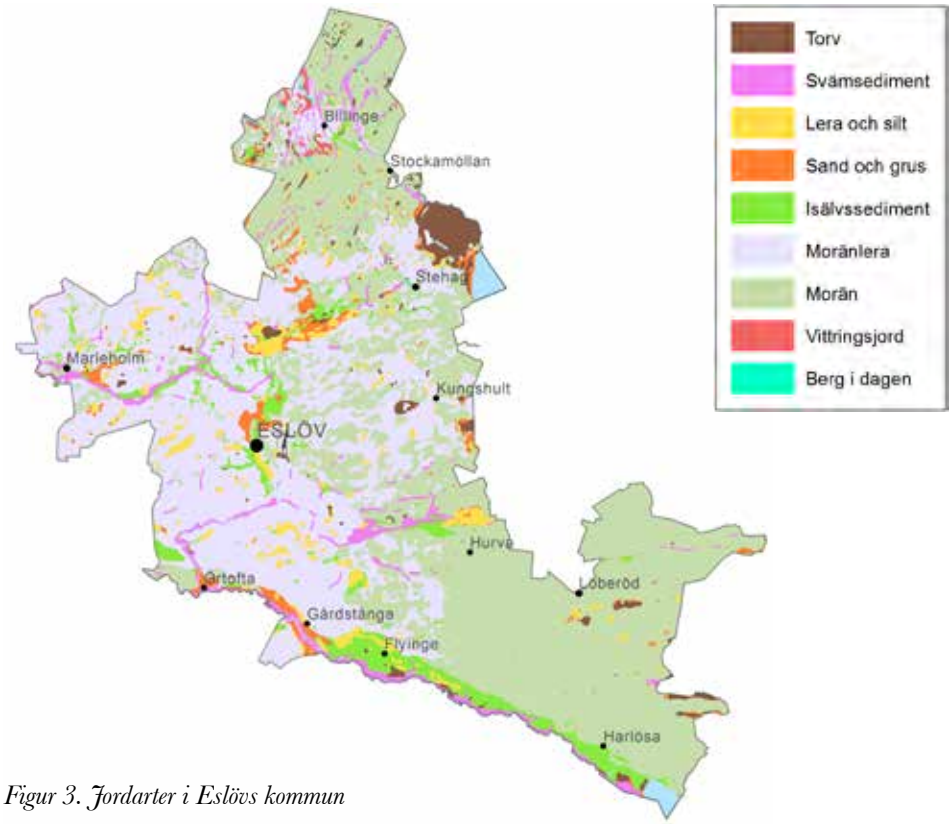
BERGGRUND OCH JORDARTER

Berg- och jordarter skapar förutsättningar för hur landskapet kan brukas. Berggrunden i sydvästra Skåne, sydväst om en ungefärlig linje Ängelholm–Ringsjön–Simrishamn, är uppbyggd av sedimentära bergarter. Om man bortser från fjällen och fjällranden, så upptar områden med sedimentberggrund endast några få procent av Sveriges yta. Dessa sedimentära bergarter är avsevärt yngre än det urberg, framför allt gnejser och graniter, som utgör den dominerande delen av Sveriges berggrund.

Figur 2. Berggrunden i Eslövs kommun.

Jordarterna i kommunen är av skiftande ursprung och mäktighet. Jordtäcket bildades av den senaste inlandsisen, för ungefär 14 000–12 000 år sedan, och består i huvudsak av moräner. I östra kommundelen dominerar morän med hög sten- och grushalt (nordostmorän), i västra finns i stället en moränlera som är kalkhaltig (sydvästmoränen).

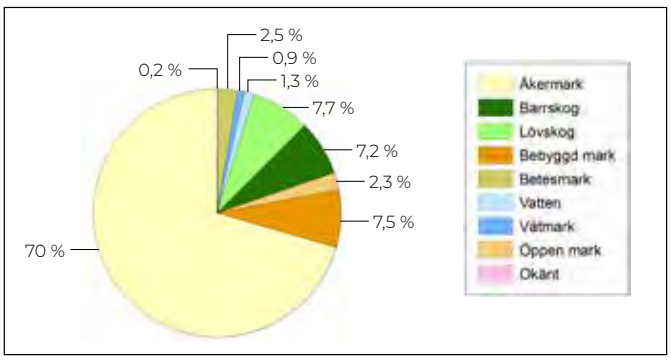
Figur 3. Jordarter i Eslövs kommun

MARKANVÄNDNING

Eslövs kommun är en expansiv kommun. I oktober 2019 var invånarantalet 33 763. Förutom huvudorten Eslöv finns elva större samhällen: Billinge, Stockamöllan, Stehag, Marieholm, Kungshult, Hurva, Löberöd, Örtofta/Väggarp, Gårdstånga, Flyinge och Harlösa. Angränsande kommuner är Höör och Hörby i öster, Lund i söder, Kävlinge i väster samt Svalöv och Klippan i norr.

Eslövs kommuns totala areal är cirka 424 km^2. Åkermarken utgör den dominerande markanvändningen med cirka 70 procent. Övervägande delen av åkermarken är mycket bördig. Den bördigaste delen finns på slätten (figur 5). Här är åkermarken klassad från 8 till 10 (av 10 klasser). I två mindre områden, de sandiga markerna i söder vid Kävlingeån samt längst upp i norr är jordarna klassade som 5 eller lägre.

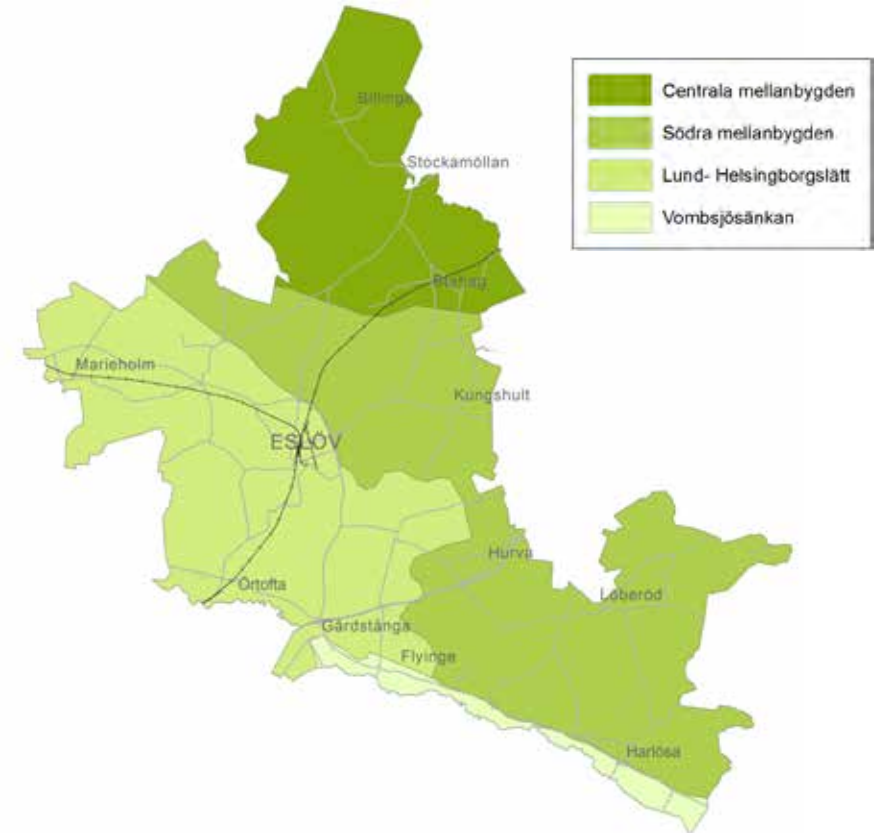
I kommunen finns fem större åar: Rönneå, Saxån, Braån, Kävlingeån och Bråån. Kommunen saknar i stort sett sjöar, endast mindre delar av Ringsjön och Vombsjön ingår.

Figur 4. Markanvändning i kommunen (procent).

DET SKÅNSKA LANDSBYGDSPROGRAMMET

Det skånska landsbygdsprogrammet är ett utvecklingsprogram som utgår från landskapet och delar in Skåne i 26 olika landskapstyper utifrån dess skiftande karaktär. Till grund för indelningen ligger landskapets naturliga förutsättningar, såsom berggrund, jordart och klimat. De naturliga förutsättningarna skapar grunden för hur landskapet kan brukas. Brukandet i sin tur resulterar i att skillnader mellan landskapen förstärks och kulturlandskapet ser olika ut. Eslövs kommun tillhör i programmet fyra olika landskapstyper: *Centrala mellanbygden, Södra mellanbygden, Lunda- och Helsingborgsslätten* samt *Vombsjösänkan*.

Figur 5. Landskapstyper enligt "Det skånska landsbygdsprogrammet".

Centrala mellanbygden

Centrala mellanbygden omfattar kommunens norra delar (figur 5). Terrängformerna i denna del ansluter närmast till sydsvenska höglandet. Från trakten av Billinge och norröver höjer sig kuperade, skogbevuxna högplatåer på båda sidor om Rönneåns dalgång.

Mindre bördiga jordar medför att markanvändningen främst utgörs av skogs- och betesmarker. Skogen består främst av lövskog men inslaget av granskog är ibland stort. Al- och askskog förekommer i fuktigare partier. Den öppna marken domineras av betesmark men här finns också mindre arealer åkermark. Kring Rönneå är inslaget av betade strandängar betydande. De mest värdefulla våtmarkerna, naturliga relativt opåverkade mossar, förekommer här.

Betes- och skogsmarker i Rönneåns dalgång

Södra mellanbygden

Södra mellanbygden upptar den största delen av kommunen (figur 5). Landskapet är svagt kuperat och skiftar mellan åkermark, betesmarker och större eller mindre skogsdungar. Stengärdesgårdar och vegetationsridåer avgränsar åkrar och betesmarker och skapar ett varierat landskap. Skogen utgörs till stora delar av granskog som planterats på gamla fäladsmarker, men här finns också en del ädellövskog, främst kring Hjularöd och söder om Kungshult.

Betesmark med lång obruten hävd i Södra mellanbygden vid Stehag

Lund- och Helsingborgsslätten

Slätten omfattar kommunens västra och sydvästra delar (figur 5). Här breder ett mjukt böljande slättlandskap ut sig. Bygden präglas av ett intensivt kulturpåverkat och uppodlat landskap. Avbrott i åkermarken utgörs, förutom av gårdar och mindre byar, framför allt av märgelgravar, alléer samt träd- och buskridåer längs vattendragen. Slättens jordar präglas av den kalkrika sydvästmoränen och är de bördigaste i kommunen. På grund av kraftig utdikning är arealen våtmarker försumbar. På senare år har dock en del våtmarker anlagts inom Kävlingeåns och Saxåns avrinningsområden.

Rapsfält i slättlandskapet väster om Eslöv.

Vombsjösänkan

Vombsjösänkan omfattar landskapet vid Kävlingeån. Landskapet är låglänt närmast ån men mot norr reser sig en höjdrygg. De sandiga markerna en bit upp i sluttningen odlas som åker medan områdena närmast ån mestadels används som betesmarker. Åkrarna delas upp av träd- och buskridåer som omger mindre vattendrag som mynnar i Kävlingeån. På flera ställen kan man se skålformade marker vilket tyder på att man tidigare har bedrivit grustäkt.

Del av Vombsjösänkan sedd från Flyinge.

NATURTYPER

Skogsmark

Eslövs kommun ingår i den södra lövskogsregionen där den naturliga trädvegetationen domineras av ädla lövträd. Av kommunens totala yta utgör skogsmark ungefär 15 procent. De största sammanhängande skogsområdena finns i kommunens norra delar. Den mesta skogen är produktionsskog. Skogsområden med höga naturvärden, som exempelvis gamla grova och döda träd eller opåverkade skogsvåtmarker, är sällsynta. En inventering genomförd 2017 visar att ungefär 11 procent av skogsarealen i kommunen har höga naturvärden (klass 1–3). De hyser också en rik insektsfauna samt intressant lav- och svampflora med många rödlistade och hotade arter.

Barrskog

Barrskogarna utgörs av planterade granskogar. Tall förekommer endast i några mindre dungar, även de planterade. Större sammanhängande områden med granskog finns främst i kommunens norra och nordvästra delar. I Snärjet, Skarhults kronopark samt vid Hjularöd ligger granplanteringar insprängda i lövskogsområdena.

Ädellövskog

Sammanhängande områden med ädellövskog finns huvudsakligen i kommunens norra och nordvästra delar samt i den sydöstra delen. Trädskiktet domineras av bok och ek men här växer också avenbok, lind och lönn.

Fältskiktet i ädellövskogarna varierar från att vara mycket rikt med arter som ramslök, kirskål, gulplister, lungört och nunneört till att vara artfattigt med arter som harsyra, blåbär och kruståtel där marken är näringsfattig.

I Rönneådalens sluttningar samt i mindre ådalar som vid Farstorp, Hjularöd och Borstbäcken finns ädellövskogar med höga naturvärden. I Rönneåns dalgång kan nämnas området kring gården Dalen och Bögerupsbranten vid Stockamöllan. I Rönneåns dalgång finns även betade äldre skogar. De får en parklik karaktär i kontrast till de mer naturlika och vildvuxna partierna i rasbranterna. Betade skogar är mycket sällsynta och arealen riskerar att minska än mer.

Ädellövskog av bok vid Nya Värslätt.

Fuktlövskogar och sumpskogar

Fuktlövskogar eller sumpskogar ligger ofta inkilade i lågpunkter i större eller mindre lövskogsområden eller i närheten av vattendrag. De dominerande trädarterna är al (klibbal) och/eller ask. I buskskiktet finns huvudsakligen olika videarter. Fältskiktet är många gånger frodigt och högväxt. Vanliga arter är älgört, vänderot, brännässlor och kabbleka. I rikare sumpskogar kan man även se till exempel gullpudra. Med stigande ålder utcecklas socklar kring alarna. Fina exempel på sådana alkärr finns i naturreservatet Billingemölla men även på andra ställen i Rönneåns omgivning. Ett annat exempel på fuktlövskog finns i Borstbäckens dalgång. Där dominerar ask i trädskiktet och fältskiktet är mycket rikt med bland annat lundviva.

Alsumpskog på Rönneåns västra sida.

Gräsmark

Öppen gräsmark utgörs av ängs- och betesmarker men kan också förekomma tillfälligt som tidiga successionsstadier på andra platser, till exempel där öppen jord håller på att växa igen eller längs vägar och banvallar. Gräsmarker upptar cirka två procent av kommunens yta. Beroende på näringsinnehåll och fuktighet delas gräsmarkerna in i olika typer. De gräsmarker som har högst naturvärden är de som hävdats under lång tid och inte konstgödslats. Gräsmarkernas utbredning har genom åren minskat drastiskt.

Artrika ängar (det vill säga marker som sköts med slåtter) är mycket sällsynta i kommunen. Ett exempel på äng som fortfarande sköts med slåtter är Kastberga äng. Artrikedomen har dock förändrats genom åren och idag är naturvärdena främst knutna till de stora grova träden och till det faktum att humlesugan, en ansvarsart i Eslövs kommun, växer här.

Torrängar

Torrängar finns framför allt i de sandiga områdena vid Flyinge. Torrängar som inte gödslats är mycket artrika. Några av de arter som är vanliga här är femfingerört, gråfibbla, blåmunkar, backsippa, backtimjan, fårsvingel, rödven, mandelblom, liten blåklocka och bergsyra. Torrängsflora kan man också hitta på banvallar och i vägkanter.

Eftersom det på torrängar finns gott om blommande arter är det också en betydelsefull livsmiljö för många insekter och fåglar.

Torräng i Flyinge, i förgrunden blommar fältarven.

Friskängar

Friskängar uppträder på näringsrik och väldränerad mark. Även friskängar som inte gödslats är artrika. De flesta friskängarna i kommunen förekommer på gammal åkermark eller är gödslade, vilket gör att vegetationen är trivial. Vanliga arter är smörblomma, vitklöver, ängssyra, maskros, ängsgröe och ängssvingel. Exempel på friskängar finns vid Ljusekullen och kring norra Hultseröd.

Fuktängar

Fuktängar förekommer på fuktiga och delvis översvämmade marker med högt grundvatten. Förr utnyttjades de huvudsakligen som slåttermarker och upptog stora arealer kring vattendragen. Idag betas de oftast. Betade fuktängar finns främst vid åarna Rönneå, Kävlingeån och Bråån. Vegetationen varierar eftersom flera av dem är påverkade av konstgödsel (och därför artfattig flora), medan andra har kvar mer av sin naturliga vegetation. Några typiska arter är tuvtåtel, rödsvingel, smörblomma, kärrtistel, älgört och revsmörblomma. På fuktängar med naturlig vegetation finns dessutom till exempel gökblomster, kabbleka, ängsbräsma, gåsört, sumpmåra, blåtåtel och kärrsälting.

Betade fuktängar i Rönneåns dalgång.

Sandhed

Vid Kävlingeån i trakten kring Flyinge finns mindre områden med sandhed. Typiska arter är bland annat borsttåtel, fårsvingel, sandstarr, hedblomster, blåmunkar och nagelört. Även torrhedarna är artrika. Mellan växterna förekommer sandblottor som många värmeälskande insekter gillar.

Gräshed och rished

Gräshed finns på mager och torr mark. Om marken är mycket mager ökar inslaget av ris, främst ljung. Ofta växer här också enbuskar. Det är marker som har betats under lång tid och de är därför artrika. Bara ett fåtal av denna typ av betesmark finns kvar i kommunen. Exempel på arter som växer här är liten blåklocka, blodrot, gulmåra, svinrot, slåttergubbar, kattfot och femfingerört. Naturtypen finns på mindre områden i till exempel Abullahagen samt vid Bögerup och Stehag.

Trädbärande betesmarker (hagmark)

Trädbärande betesmarker förekommer på torr till fuktig mark och är en ovanlig naturtyp i kommunen som man exempelvis kan se vid Hemmingsberga och Bosarps jär. Trädskiktet består oftast av ek och/eller al. Här växer också buskar som slån, hagtorn, hassel och sälg.

Trädbärande betesmarker i Rönneåns dalgång, norr om Billingemölla.

Vatten

Åar och mindre vattendrag

Av kommunens större vattendrag är Kävlingeån, Bråån, Saxån och Braån i huvudsak slättåar, som mestadels lugnt flyter fram genom åkerlandskapet. I utloppet från Ringsjön rinner Rönneå genom ett öppet odlingslandskap. Landskapet ändrar karaktär efter en kort sträcka och övergår till att vara en skogsklädd, mer eller mindre djup dalgång.

I kommunen finns dessutom ett flertal bäckar. Nämnas kan Borstbäcken, Harlösabäcken, Slogstorpsbäcken, Rödabäck, Blekebäcken, Billabäcken och Kolebäcken.

Vattendragen är oftast påverkade av dikningsföretag, vilket innebär att delar av dem har rätats. Flera av de mindre vattendragen är rätade eller till och med rörlagda för att öka och effektivisera arealen odlingsbar mark.

Saxåns meandrande förlopp i dalgången norr om Trollenäs slott.

Våtmarker

Marker som hela eller delar av året är blöta kallas våtmarker. Dammar, mossar och kärr är olika typer av våtmarker. Skillnaden mellan mossar och kärr är att mossarnas vegetation endast får sitt vatten i form av nederbörd medan kärrens även får vatten från omgivande marker. Kärren är därför mer näringsrika. En speciell typ av kärr är rikkärr. De finns ofta i mineralrika miljöer och har artrik vegetation med bland annat orkidéer. I kommunen finns endast ett rikkärr, vid Kristineberg.

Under senare år har ett flertal mindre dammar och våtmarker anlagts ute i jordbrukslandskapet. Det har inneburit att jordbrukslandskapet har berikats med ett flertal småbiotoper.

Mossar och kärr utgör en försvinnande liten del av kommunen och alla är mer eller mindre påverkade av dikning eller torvtäkt. Fångeröds mosse är ett exempel och Rönneholms mosse ett annat.

Åkermark och småbiotoper

Åkermark utgör ca 70 procent av kommunens totala yta och dominerar markanvändningen i slättlandskapet och södra mellanbygden. Den är klassad mellan sju och tio och är således mycket bördig. Arealen KRAV-godkänd jordbruksmark (miljömärkning för mat, uppbyggd på ekologisk grund) var 2017 ungefär åtta procent.

Tidigare, när utsädesrensningen inte var så effektiv och det användes mindre mängder kemiska bekämpningsmedel, fanns det gott om åkerogräs på åkern. Nu har dessa arter möjlighet att etablera sig på trädorna. Exempel på några ovanliga åkerogräs är riddarsporre, åkersyska, sommarklynne och gullkrage medan blåklint, baldersbrå och vallmo är mer vanliga. Genom att anlägga blomrika kantzoner och lärkrutor gynnas dessa arter och många fler.

Åkerholmar, odlingsrösen och stengärden

Åkerholmar, odlingsrösen och stengärden utgör spår från äldre tiders jordbruk. De har generellt biotopskydd (MB kapitel 7) och förekommer främst i centrala och södra mellanbygden. Stengärden skapades då man bröt mark för att odla.

Stenarna som då togs upp lades i gärden för att hindra boskapen från att ta sig ut på åkern. Odlingsrösen skapades då man samlade sten från åkrarna som lades i högar. Den mark som ansågs omöjlig att odla upp när åkern bröts bildades åkerholmar. Både stengärden och odlingsrösen skapar solbelysta biotoper där ljuskrävande lavar, insekter och andra smådjur håller hus. Inne bland stenarna trivs bland annat ormar och andra kräldjur. Slättens moränleror innehåller inte mycket sten eller berg som hindrar odling. Därför saknas småbiotoper där.

I småbiotoper förekommer ofta blommande och bärande buskar och träd som slån, hagtorn, hassel, vildapel och rönn, vilket gör dessa små platser betydelsefulla som livsmiljöer för fåglar och insekter. Flera av insekterna är viktiga för grödornas pollinering medan andra håller efter skadedjur. Några exempel på fåglar som trivs i åkerholmarnas träd- och buskrika miljö är törnskata och gulsparv.

Stengärde vid Gustavslund, söder om Stockamöllan.

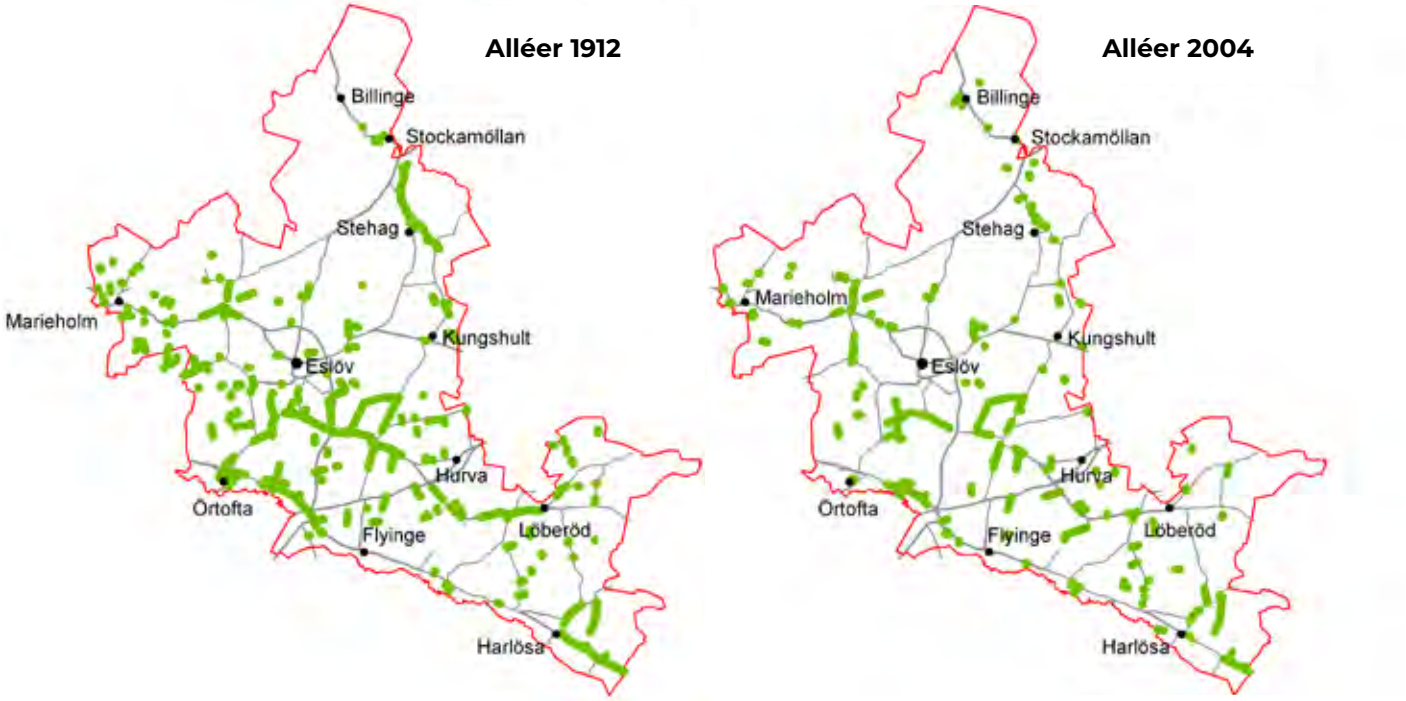
Alléer och pilevallar

Alléer och pilevallar representerar stora natur- och kulturvärden. En allé ska bestå av minst fem träd i rad och kan vara antingen enkel- eller dubbelradig. Pilevallar ska också bestå av minst fem träd om de står på plan mark eller minst tre träd om de står på en väl upphöjd vall. De har båda generellt biotopskydd (MB kapitel 7).

Alléerna representerar stora kultur- och naturvärden. De beskriver landskapets topografi, vägars placering och ger historiska sammanhang samtidigt som de bidrar till bilisternas en skönhetsupplevelse (figur 6).

Under 1900-talet har trafiken ökat och vägarna har breddats. Samtidigt har almsjukan drabbat många almar, som var det vanligaste alléträdet förr, vilket har inneburit att alléer sågats ner. Trafikverket ersätter alléer som avverkats. I dag används ett flertal olika trädarter.

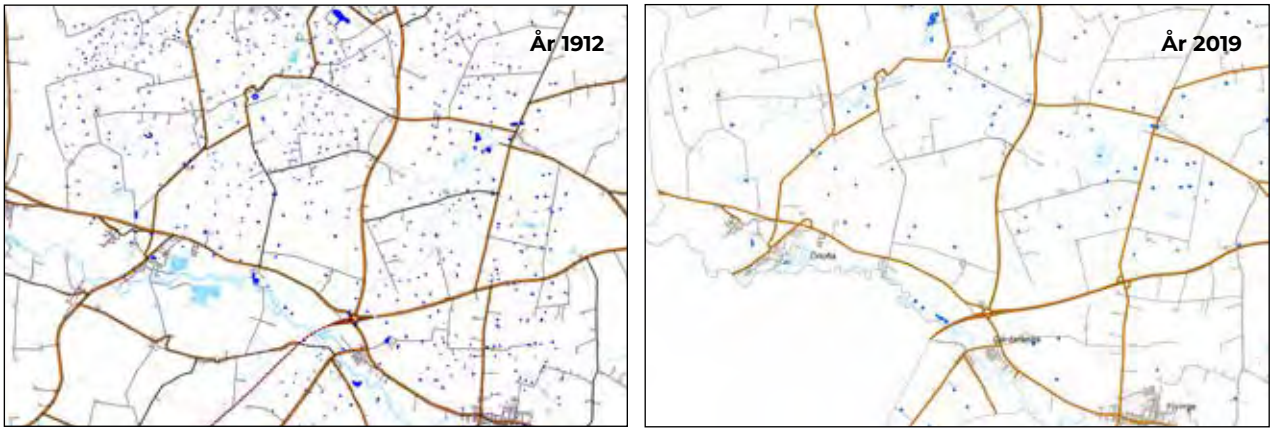
Ur naturvårdssynpunkt är gamla och ibland ihåliga träd mycket viktiga för fåglar, fladdermöss, insekter, mossor och lavar. Att ersätta borttagna träd med nya är nödvändigt, men det kan aldrig fullt ut ersätta stora och grova träd.

Figur 6. Förekomsten av alléer på häradskartan 1912 och fastighetskartan 2004.

Småvatten och märgelgravar

Både småvatten och märgelgravar har generellt biotopskydd (MB kapitel 7). Ett småvatten i odlingslandskapet är ofta en märgelgrav. Märgelgravar skapades då man på 1800-talet grävde upp kalkhaltig lera (märgel) och spred på åkern som jordförbättringsmedel. När märglingen upphörde i slutet av 1800-talet blev de utgrävda hålen så småningom vattenfyllda. Märgelgravarna blev ”slättens oaser” där allehanda smådjur och växter kunde finna en livsmiljö. Djur som ofta finns i jordbrukslandskapets småvatten är grodor, paddor, salamandrar, snäckor och vatteninsekter. Märgelgravar har ofta fått ta emot allehanda avfall som utarmat vattenmiljön på arter.

Figur 7. Utsnitt av karta söder om Eslöv som visar småvatten i landskapet på häradskartan 1912 (vänster) och på fastighetskartan 2019 (höger). Båda kartorna redovisar dagens vägsystem.

Vägkanter och banvallar

I vägkanter och på banvallar har många av våra ängsblommor och åkergräs hittat en tillflyktsort. Den stora variationen mellan fuktigt och torrt men också mellan öppet och beskuggat gör att många arter kan finnas här. Vägkanter och banvallar kan därmed fungera som spridningskorridorer för djur och växter. Slåtter med borttagande av det slagna gräset i vägrenarna är en förutsättning för

floran. Anpassad skötsel kan utveckla floran alltmer. Banvallar sköts oftast endast genom röjning av buskar. En annan skötsel skulle kunna gynna floran mer. Bangårdarna i Örtofta men framför allt i Eslöv har en mycket artrik flora.

Även oönskade arter, till exempel införda arter och rymlingar från trädgårdar, kan lätt spridas längs våra vägar och järnvägar. Arter som spritt sig på detta sätt är blomsterlupin och jätteloka, som båda är invasiva arter.

Även på ruderatmarker (bar jord där arter fått kolonisera fritt), till exempel på bangårdar och industrimark etablerar sig arter. Många av dem är tillfälliga kolonisatörer som försvinner efter ett tag om inte jorden återigen blir bar. Exempel på sådana arter är strimsporre, ullört och ögontröst.

Artrik flora på bangårdsområdet vid Eslövs station.

Värdefulla grönområden i tätorter

Till anlagd natur i våra städer och tätorter kan villa- och koloniträdgårdar, kyrkogårdar och parker räknas. De kan vara viktiga livsmiljöer för ett rikt växt- och djurliv, beroende på hur de sköts. Ett minimalt användande av kemiska bekämpningsmedel i trädgårdar och parker och att naturligt förekommande arter tillåts förekomma är av stor betydelse. Att låta döda och döende träd få stå kvar, låta död ved ligga kvar på marken och behålla ett välutvecklat buskskikt ger många arter tillgång till föda och boplatser.

KULTURLANDSKAPETS FRAMVÄXT

Ett landskap kan ge ett stabilt intryck, men när vi tittar på gamla kartor och fotografier förstår vi snart att så inte är fallet.

Det kulturlandskap vi ser idag är ett resultat av de givna förutsättningarna i landskapet och människans och djurens påverkan på det. Människan påverkar naturen men landskapets förutsättningar styr människans val av aktiviteter. Resultatet av detta växelspel blir spår i landskapet, som ibland försvinner men som ibland blir kvar mycket länge. Spåren är inte bara döda ting som gravhögar och odlingsrösen, de kan också vara levande som gamla träd med hamlingsspår eller artrika vegetationstyper som skapats genom lång oavbruten hävd. Utan mänsklig påverkan skulle mycket stora delar av Sverige vara täckta av skog, eftersom endast strandängar, kalfjäll och vissa myrar är naturligt trädfria. All övrig öppen mark är skapad av människan.

Till trakterna kring nuvarande Eslöv kom de första människorna under **jägarstenåldern** för ungefär 8 000 år sedan. De levde som nomader och flyttade sina boplatser allt eftersom det behövdes nya jaktmarker. Förflyttningarna följde ofta vattendragen och man slog sig ner längs dessa och kring insjöarna (Ringsjön och Vombsjön). Här var tillgången på föda god: det fanns inte bara fisk och sjöfågel utan också många växter, exempelvis rötter från vass och vattenklöver. Dessutom jagade man bland annat uroxe, älg, kronhjort och vildsvin. Landskapet dominerades av skogar som framför allt bestod av björk, hassel och tall.

Vid övergången från jägarstenålder till **bondestenålder** (4000–1500 f. Kr.) började människan påverka och förändra naturen i högre grad. Människorna blev bofasta och man odlade permanenta åkrar. För att få mark till odling och betesmark till gårdens djur genomförde man skogsröjningar som avsatte spår i landskapet. Under bondestenåldern var klimatet gynnsamt och kan ungefär jämföras med klimatet längs Portugals kuster idag. Den varma perioden hade sin kulmen under bronsåldern då stora ädellövskogar av lind, ek, ask och alm bredde ut sig och täckte stora arealer.

Människan påverkade sin omgivning i allt större utsträckning. Odlingsarealen ökade men var fortfarande marginell, och skogen och dess produkter (till exempel insamling av löv till djurfoder) användes allt flitigare av den ökande befolkningen. Fortfarande utgjordes dock större delen av kommunen av skogsmark som fått växa och utvecklas fritt. Idag upptas endast 15 procent av kommunens yta av skogsmark och dagens skogar har säkert inte mycket gemensamt med de ”urskogar” som fanns förr. Avverkningar, röjningar och nyplanteringar har skapat en annan typ av skogar. Gamla döende och döda träd som var karaktäristiska i urskogen saknas nästan helt i dagens skogar. Därmed saknas också många växter, svampar och djur som behöver död ved för att leva. Stenåldern har inte lämnat några avtryck i landskapet som går att se idag.

Gravhög från bronsåldern i åkerlandskapet vid Getinge.

Bronsåldern (1500–500 f. Kr.) representeras idag främst av ett antal gravhögar eller ättehögar. De ligger spridda i landskapet, företrädesvis längs vattendragen. Ättehögarnas placering tyder på att landskapet var öppet redan på bronsåldern. Högarna byggdes för att synas och det krävdes stora gräsmarker för att få grästorv till byggmaterial. Vid Getinge, Örtofta, Slättäng och Trollenäs finns gravhögar kvar, men många har plöjts bort eller naggats i kanten med åren. Ättehögarna utgör tillsammans med restbiotoperna i slättlandskapet refugier för den vilda floran och faunan. De har därför stor betydelse för den biologiska mångfalden.

I början av **järnåldern** (500 f. Kr.–1050 e. Kr.) blev klimatet kallare. Det uppstod då ett behov av att bygga varmare bostäder men också stall till djuren för vintern. För att djuren skulle få mat under vintern blev det nu nödvändigt att ha fodermarker för höproduktion. Att djuren stod i stall under vintern innebar att man kunde tillvarata gödsel och använda den på åkern. Gödselhanteringen

tillsammans med förbättrad jordbruksteknik var anledningen till att man kunde använda sig av permanenta åkrar. Begreppet ”Äng är åkers moder” härrör sig från denna typ av jordbruk. Det var arealen ängsmark och hur mycket hö den producerade som bestämde hur många djur man kunde föda under vintern. Detta i sin tur avgjorde hur mycket gödsel man fick för att lägga på åkern. I risbygden kunde förhållandet mellan åker och äng vara 1:6, det vill säga det behövdes sex gånger så mycket ängsmark för att försörja åkern med gödsel.

Under järnåldern bildas de första byarna i modern bemärkelse. Byarna karaktäriserades av en bykärna, omgiven av åker- och ängsmark (inägomarken). Inägomarken var indelad i vångar. Varje vång innehöll både åker- och ängsmark eller bara äng. Utanför byn på utmarken låg den gemensamma betesmarken, den så kallade fäladsmarken eller allmänningen. Här betade alla byns djur. Abullahagen, Östra Strö fälad och Toarps fälad är exempel på hur dessa marker som tidigare hade en mycket större utbredning kan ha sett ut. Vångarna var inhägnade för att hålla djuren borta. Som hägnadsmaterial användes det man hade tillgång till i trakten. På så sätt kom hägnaderna att se olika ut i olika trakter. De kunde utgöras av stengärden, risgärden och jordvallar. En jordvall finns kvar i Hemmingsberga. Jordvallar grundades med sten, och man kan idag se rader av stenar som rester.

En annan typ av hägnad var pilevallarna. Deras historia börjar på 1600-talet då Kristian IV i en recess (ett riksdagsbeslut) 1643 påbjöd att pilar skulle planteras för att öka den knappa tillgången på virke. Planteringen kom dock igång först i och med skiftena i slutet av 1700-talet. Tidigare hade pilevallarna mestadels planterats vid by- och gårdstomter, nu planterades de i ägogränserna. Redan i landshövdingsberättelsen för Malmöhus län 1861–65 talades dock om att pilevallarna började försvinna ur landskapet. Det är främst i ägo- och sockengränser man ser dem idag. De gamla pilarna har höga naturvärden. Många växter och djur, framför allt insekter och fåglar, är knutna till träden och deras närmaste miljö. Trädraderna delar upp landskapsrummet, ger lä och karaktär åt landskapet samt påminner oss om historien.

I landskapet kan lämningar från järnåldern ses som gravar och gravfält. Gravfälten vid Galgbacken nära Billinge och Hörahög i Abullahagen är sådana. Även ängs- och betesmarker som finns idag kan ha sitt ursprung från den tiden, till exempel Abullahagens betesmarker. Intressanta lämningar från vikingatiden, järnålderns sista del, i form av runstenar finns i Flyinge och Västra Strö.

Gammal fäladsmark i Abullahagen.

De som brukade jorden i början av **medeltiden** (1050–1500 e. Kr.) var till största delen självägande bönder. Detta mönster förändrades under 1100- och 1200-talen då såväl kronan som adeln och kyrkan skaffade sig gods och gårdar. Särskilt adeln och kyrkan ägde stora egendomar. I slutet av medeltiden tillhörde en tredjedel av Skånes alla jordbruk kyrkan. Genom byten och köp övergick stora delar av marken efterhand till privatägda adliga godskomplex. Kända adliga huvudgårdar var Ellinge, Örtofta, Näs (Trollenäs) och Skarhult. Under mitten av 1500-talet utvecklades några av områdets storgårdar mot stordrift. Nu tillkom Rönneholm, Viderup, Hjularöd, Löberöd och Brönneslöv (den sistnämnda var dock snarast en ladugård under Ellinge). Storgodsstrukturen levde kvar ända fram till 1700-talet och i vissa fall ända till modern tid på grund av fideikommissbildningar. Inom det område som i dag utgör Eslövs kommun ägde självägande bönder endast 4 av 750 gårdar vid 1600-talets mitt. Först under 1700-talet började bönderna friköpa sina gårdar.

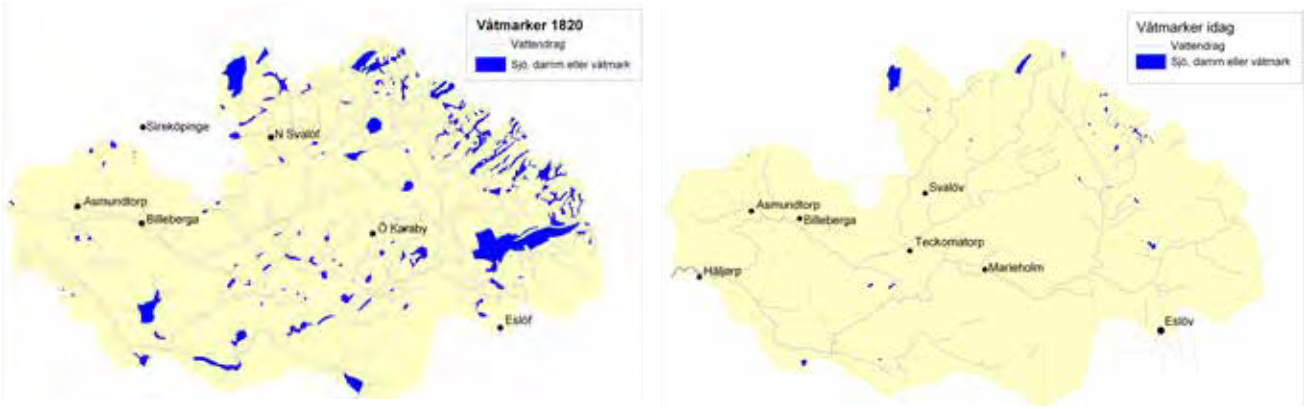
Allé mot Lönshult söder om Löberöd.

Under 1600-talet började man anlägga alléer längs uppfartsvägarna till de stora godsen. De flesta alléerna anlades dock under 1700- och 1800-talen, då alléer även planterades vid böndernas gårdar. Vid denna tid var träd en bristvara i landskapet och därför påbjöds plantering av alléer och pilevallar bland annat som skydd mot hårda vindar och jorderosion. Bondens allé användes till skillnad från herrgårdarnas även för lövtäkt och bränsle. Eftersom träd till vedeldning tidigt var en bristvara framför allt i slättbygden bröt man torv från våtmarker till bränning. Redan på 1700-talet talas därför om en brist på torv i många byar. Men det var inte bara torv som var en bristvara. Både åker, äng och skog var överutnyttjade till följd av ökande handel, begynnande industrialisering och mat- och vedbrist hos en växande befolkning. Mer mark behövde odlas upp, vilket ledde till att arealen ängs- och betesmark krympte. Man kunde inte ha så många djur och därför fick man inte heller tillräckligt med gödsel till åkrarna. Detta innebar att ännu mer mark behövde odlas upp. Man hade kommit in i en ond cirkel. Som lösning på problemet restes krav på skiftesreformer där en gårds ägor samlades för att man skulle kunna odla marken effektivt och mer rationellt.

På Lantmäteriet finns bland annat geometriska kartor och storskifteskartor. Tillsammans med den beskrivning som finns till dessa kartor ger de en detaljerad bild av hur landskapet såg ut under medeltiden. Kartorna är handkolorerade och ibland riktiga konstverk.

På **1800-talet** genomfördes stora förändringar inom jordbruket, i synnerhet genom enskiftet 1803 och laga skiftet 1827. Mellan 1803 och 1860 skiftades i stort sett hela kommunen. I mellanbyggderna gick det dock långsammare; till exempel skiftades Kastberga by inte förrän i slutet av 1890-talet. Skiftet innebar att de gamla byarna splittrades och att gårdarna flyttades ut till avstyckade landområden. Därigenom bildades det bebyggelsemönster som vi ser i dag, med spridda gårdar i landskapet.

Samtidigt som gårdarna flyttades ut odlades många ängs- och betesmarker upp för att skapa ny åkermark. Den kraftiga befolkningsökningen på 1800-talet innebar också att mer mark behövdes för odling, vilket ytterligare bidrog till utarmningen av livsmiljöer för växter och djur. Detta skedde genom överföring av fler ängs- och betesmarker till åker samt genom torrläggning av våtmarker och sänkning av sjöar. Ringsjön sänktes mellan 1881 och 1883, vilket medförde att omkring 2 250 hektar mark blev odlingsbar runt Ringsjön. Många vattendrag rätades och/eller kulverterades. Som exempel kan nämnas att under 1812–1820 fanns 14,7 km^2 våtmarker i Saxån-Braåns avrinningsområde medan det 1990 endast återstod 1,5 km^2. Likaså var den sammanlagda längden av öppna vattendrag längre än 30 mil 1812–1820 i samma avrinningsområde, medan endast ungefär 20 mil återstod 1990.

Figur 8. Vattendrag och våtmarker i Saxåns avrinningsområde 1812–1820 och 1990, upprättat på initiativ av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté, för att visa att vattnet försvunnit från landskapet.

På 1800-talet ökade antalet gårdar beroende dels på hemmansklyvningar, dels på nyodling i norra delen av kommunen. Vissa av kommunens södra delar blev än mer ensartade när hela byar försvann. Så bestämde sig till exempel baron Ramel i början av 1840-talet att lägga ner Västra Gårdstånga by och lägga all mark under två stora nyskapade arrendegårdar (plattgårdar). Vid sekelskiftet kulminerade expansionen och då hade mycket av våtmarkerna och betesmarkerna försvunnit under jakten på ny åkermark.

Under 1800-talet skedde också stora förändringar inom jordbruket. En anledning till detta var att mer odlingsmark krävdes för att mätta den växande befolkningen. Missväxt under flera år ökade kraven på odlingsmarken. Det var svårt att försörja sig, vilket ledde till att många under de här åren utvandrade framför allt till Nordamerika och Danmark. Förutom nyodlingen av stora arealer infördes nya växtföljder, utsäden och redskap. Den stora uppodlingen innebar att det behövdes mer gödsel till den utökade åkerarealen. Det löste man tillfälligt genom att gräva upp kalkhaltig jord, så kallad märgel, som spreds på åkrarna. På så vis skapades märgelgravar. Under de senaste årtiondena har en tredjedel av kommunens småvatten förstörts, varav många hade sitt ursprung som märgelgravar. Kvarvarande märgelgravar och andra småvatten har därför stor betydelse för grodor, paddor och salamandrar. Flera andra artgrupper är också beroende av dessa småvatten, till exempel snäckor, trollsländor, vattenväxter samt fåglar och fladdermöss som livnär sig på insekter.

Figur 9. Våtmarksområden, de mörka streckade områdena i bildens ovankant vid Långgropen och Bosarps jär på Skånska rekognoseringskartan, 1812–1815.

I början av 1800-talet upprättade fältmätningsbrigaden en karta över Skåne, Skånska rekognosceringskartan, eftersom statsmakterna oroade sig för Napoleons härjningar nere i Europa. Tyngdpunkten lades därför på strategiska, svårforcerade terrängtyper som våtmarker, vattendrag, höjder och skogar och kartan ger en god uppfattning av hur landskapet såg ut. Kartan visar att kommunen dominerades av våtmark, lövskog (möjligen skottskog) och öppen mark. Figur 9 visar ett större våtmarksområde som fanns söder om Bosarps jär. Våtmarkerna som fanns då är i dag i stort sett utdikade och mycket av lövskogen har ersatts av granskog. Södra delen av kommunen är ett öppet, trädfattigt landskap med slingrande åar och bäckar. Platsen där Eslöv ligger var under denna tid en by med 13 gårdar.

Strax efter 1800-talets mitt introducerades konstgödningen inom jordbruket. Detta innebar att jord som tidigare ansetts hålla för låg kvalitet nu kunde brukas och att det urgamla flödet av näring från ängen via betesdjuren till åkern bröts. Detta ledde till att kväve- och fosfortillskotten till åkrarna ökade kraftigt.

Det svenska jordbruket har under senare delen av **1900-talet** förändrats drastiskt genom att små gårdar har slagits ihop till större enheter för att göra jordbruket mer rationellt. Samtidigt har åar rätats ut och bäckar kulverterats, utdikningen av våtmarker har fortsatt, stengärdesgårdar, åkerholmar och märgelgravar har ansetts vara hinder och tagits bort eller lagts igen.

Idag utgörs 70 procent av kommunens areal av åkermark. Arealen har dock minskat sedan den hade sin största utbredning i början av seklet. Årligen tas nu åkermark ur jordbruksproduktion för att ersättas av framför allt bebyggelse och energiskogsodling men också av skogsmark och våtmark. Åkermarken odlas med nyttogröda, vanligtvis en monokultur av någon ettårig gröda eller en sammansättning av fleråriga arter som i vall. Förr fanns på åkrarna en lång rad arter, dels som inslag i den sådda grödan och dels på trädan (åkermark där jorden får vila samtidigt som den spontant får växa igen). Detta var arter som är beroende av återkommande störning för att existera. Effektiv jordbearbetning, utsädesrensning och kemisk ogräsbekämpning är huvudorsakerna till att arter anpassade till dessa miljöer har blivit mycket sällsynta, men också att deras frö snabbt dör i fröbanken (frö som ligger nere i jorden men kan gro om förhållandena är goda).

Exempel på sådana arter är åkerklätt, linsnärja, råglosta och dårrepe. Arter som minskat avsevärt är blåklint, vallmo och pilörter. Karaktäristiska fågelarter i åkerlandskapet är bland annat sånglärka, rapphöna och tofsvipa.

I slutet på 1800-talet gjordes försök att öka produktionen på kvarvarande ängsmarker vid vattendragen. Man anlade då översilningsängar. Genom att gräva grunda diken och kanaler ledde man in och styrde det näringsrika vattnet från åarna över ängsmarken. Epoken varade dock bara några år. På Skarhults slott finns ritningar på ett ängavattningssystem. Resterna av det kan ses ute på betesmarkerna söder om slottet.

Skarhults slott vid Bråån.

Transport av varor blev allt viktigare. Under 1800-talet byggdes vägnätet ut och under senare delen av århundradet gjorde järnvägen sitt intåg (figur 10). Av de järnvägslinjer som anlades finns trafik på linjen Örtofta–Eslöv–Höör (som öppnades 1858) kvar idag. Banvallarna finns dock kvar åtminstone delvis på några av de nedlagda sträckningarna (Eslöv–Hörby 1897–1967, Eslöv–Röstånga 1898–1961, Eslöv–Teckomatorp 1865–2001 (fortfarande öppen för godstrafik), Eslöv–Hurva–Löberöd 1866–1981, Kävlinge–Sjöbo 1906–1954 och Lund–Revinge–Harlösa 1906–1939 (till 1964 för godstrafik). Både banvallar och vägrenar utgör idag tillflyktsorter för den vilda floran och faunan i det skånska slättlandskapet och har därmed en viktig roll för bevarandet av traktens biologiska mångfald.

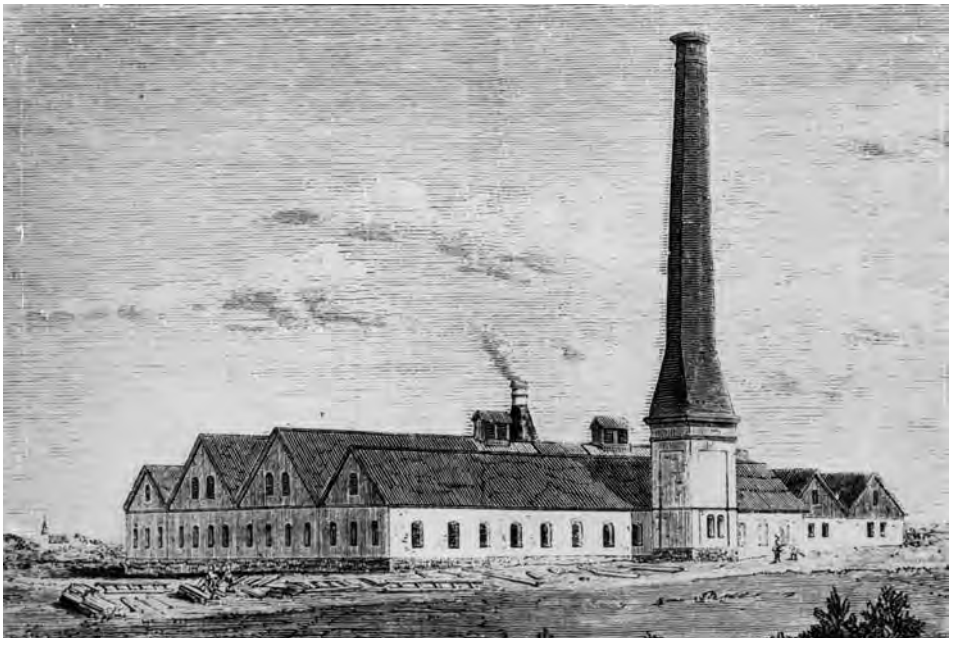
År 2016 öppnade Marieholmsbanan åter för persontrafik på sträckan Eslöv–Marieholm–Teckomatorp–Helsingborg.

Figur 10. Karta över järnvägar som funnits i kommunen. Idag trafikeras endast Örtofta–Eslöv–Stehag och Eslöv–Marieholm med persontrafik.

Industrialiseringen innebar också att behovet av transporter ökade. I kommunen har tegelframställning lokalt haft betydelse för landskapets utnyttjande och husens utseende. I början av 1900-talet fanns det tegelbruk i Marieholm, Stabbarp, Trollenäs och Flyinge.

Järnvägen kom att få betydelse för tegelbrukens överlevnad. Vid tegelbruket i Stabbarp fanns ett stickspår till järnvägsstationen i Eslöv. Bruk som hade oturen att hamna en bit ifrån järnvägslinjerna hade svårare att överleva.

Stabbarps tegelbruk på 1870-talet.

Andra verksamheter som lämnat spår efter sig är grustäkter, som till exempel i Kävlingeådalen. Här har förekommit täktverksamhet kring Holmby, Harlösa och Flyinge. Idag finns inga täkter i bruk. De magra sandiga markerna hyser en flora vars utbredning har minskat i takt med att marken blivit näringsrik genom gödsling och nedfall av kväve från luften. Sandig mark värms tidigt upp på våren och är därför en miljö som insekter trivs i. Grustäkternas branter är också lämpliga häckningsplatser för backsvalor.

Grustaget i Holmby som var i drift fram till 2018.

Gods och större gårdar har ofta satt stor prägel på landskapet; till exempel var deras ägare ofta ledande i utvecklingen av jordbruket och anlade gärna parker eller större trädgårdar. Det är också här man vanligen finner alléer, trädrader och dungar. Parker finns vid slotten Hjularöd, Löberöd, Skarhult, Ellinge och Trollenäs. Parkerna hyser ofta gamla träd viktiga för insektsfaunan, fladdermöss, mossor, svampar och lavar.

Kolebäcken vid Gunnaröd.

SKYDDAD OCH ANNAN VÄRDEFULL NATUR I ESLÖVS KOMMUN

VATTENDIREKTIVET

Vattendirektivet, eller Ramdirektivet för vatten (2000/60/EG), infördes 2004 i Miljöbalken kapitel 5 genom bland annat vattenförvaltningsförordningen. Sverige har därmed förbundit sig att genomföra alla delar i direktivet. Vattendirektivet vill värna ett naturligt växt- och djurliv i vatten och säkerställa tillgången på rent vatten att dricka. Det är en gemensam plattform där hela Europa ska jobba för bättre vatten. I direktivet fastställs regler för att stoppa försämringen av alla vatten inom EU. Det innebär att man arbetar för att skydda och återställa ekosystem, minska föroreningar i alla vatten samt garantera hållbar vattenanvändning. Havs- och vattenmyndigheten (HaV) ansvarar för att ta fram föreskrifter samt vägledning nationellt.

Sverige är indelat i fem vattendistrikt som fem olika länsstyrelser ansvarar för. Eslövs kommun ingår i två av dem, nämligen Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt (där Länsstyrelsen i Västra Götalands län respektive Länsstyrelsen i Skåne län har ansvaret). För vattenförekomster finns miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram framtagna. Ytvattenförekomsterna klassas i ekologisk och kemisk status. Den ekologiska statusen går från hög till dålig status eller från maximal till dålig ekologisk potential. Den kemiska kan vara god, uppnår ej god eller oklassad. Grundvatten klassas, i kemisk och kvantitav status. Alla grundvattenförekomster i kommunen har god kemisk respektive god kvantitativ status. För mer information se www.vattenmyndigheterna.se.

Omklassning av statusen görs vart 6:e år. Just nu pågår förvaltningscykeln för 2016–2021. Klassningen just nu framgår av figur 11.

Figur 11. Ytvattenförekomster och deras ekologiska status i kommunen enligt pågående förvaltningscykel 2016–21.

ART- OCH HABITATDIREKTIVET SAMT FÅGELDIREKTIVET

Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) syftar till att främja biologisk mångfald och det övergripande målet (generationsmålet) hållbar utveckling. Det ska ske genom bevarande, skydd och förbättring av utpekade naturmiljöer och arter.

Fågeldirektivet (2009/147/EG) syftar till att bevara livskraftiga populationer av samtliga fågelarter samt häckningsplatser för hotade fågelarter. Det ska uppnås genom åtgärder som förbjuder jakt av hotade arter samt skydd av viktiga livsmiljöer. Båda EU-direktiven är införlivade i miljöbalken kapitel 7.

ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN

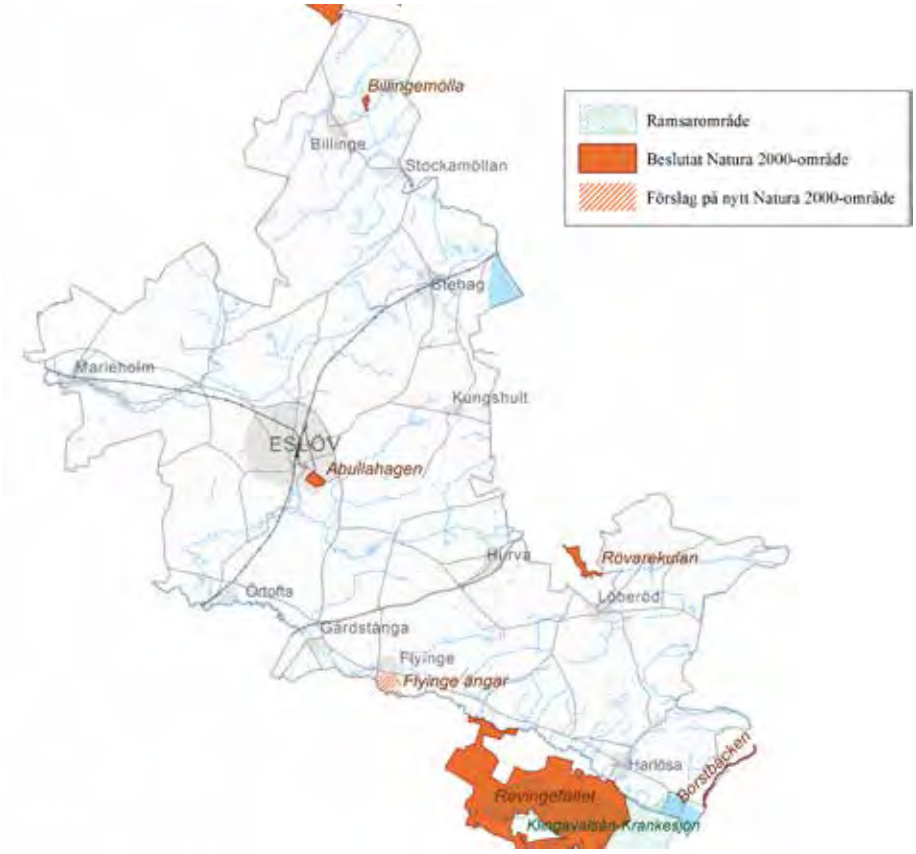
Artskyddsförordningen (2007:845) är en del av Sveriges införande av Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet i nationell lagstiftning och är inarbetad i miljöbalken kapitel 8. Den innehåller skydd för djur och växter som förekommer i vilt tillstånd samt regler för handel och införsel av arter inom EU:s territorium. Artskyddsförordningen anger även regler för vilka arter som är fridlysta. Syftet med fridlysning är att skydda en växt- eller djurart som riskerar att försvinna eller utsättas för plundring men kan också ske för att uppfylla internationella åtaganden. I Sverige är alla orkidéarter, fågelarter, kräldjursarter och groddjursarter fridlysta. Dessutom är 232 andra kärlväxtarter, 12 mossarter, 8 lavarter, 5 svamparter, 1 algart, 27 däggdjursarter (varav 19 fladdermusarter) och 31 arter av ryggradslösa djur också fridlysta.

Växter	**Insekter**	**Däggdjur**
Backsippa	Läderbagge	Utter
Blåsippa	Grön mosaikslända	Mård
Bäckfräne	Citronfläckad kärrtrollslända	Iller
Grönvit nattviol	**Blötdjur**	Barbastell
Gullviva	Tjockskalig målarmussla	Dammfladdermus
Göknycklar	**Kräldjur**	Dvärgpipistrell
Hedblomster	Kopparödla	Fransfladdermus
Humlesuga	Skogsödla	Gråskimlig fladdermus
Kalvnos	Vanlig snok	Långörad fladdermus
Klotullört	**Groddjur**	Mustaschfladdermus
Knölnate	Vanlig padda	Nordfladdermus
Kärrnäva	Grönfläckig padda	Större brunfladdermus
Myggblomster	Strandpadda	Större musöra
Nästrot	Ätlig groda	Sydfladdermus
Revlummer	Åkergroda	Sydpipistrell
Sankt Pers nycklar	Vanlig groda	Tajgafladdermus
Skogsknipprot	Mindre vattensalamander	Trollpipistrell
Tvåblad	Större vattensalamander	Vattenfladdermus

Tabell 1. Arter som är fridlysta enligt Artskyddsförordningen och har noterats i Eslövs kommun under 2000–2018 (förrutom fåglar). Tabellen är oredigerad.

RAMSARKONVENTIONEN

Ramsarkonventionen, även kallad våtmarkskonventionen, syftar till att skydda våtmarker ur ett globalt perspektiv. Kriterierna för utpekande baseras på ekologisk, botanisk, zoologisk, limnologisk eller hydrologisk betydelse, samt på ekosystemtjänster. Konventionens definition av våtmarker rymmer många olika miljöer. Förutom myrar, sumpskogar, strandmiljöer, svämmarker och våta gräsmarker omfattar konventionen även vattendrag, sjöar och grunda marina områden. Våtmarker har många funktioner till nytta för människan, till exempel bidrar de till mat- och vattenförsörjning samt vattenrening och kolinlagring. Vid Vombsjön och Kävlingeån berörs Eslövs kommun av ett Ramsarområde. Det är utpekat särskilt som livsmiljö för vattenlevande fåglar (figur 12). Dess huvudutbredning är i Lunds kommun där det sträcker sig söderut från Krankesjön och Vombsjön.

Figur 12. Kartan visar Ramsarområde samt Natura 2000-områden utsedda enligt art- och habitatdirektivet.

NATURA 2000

Natura 2000 är ett europeiskt nätverk av områden värdefulla för bevarande av hotade arter och deras livsmiljöer i ett europeiskt perspektiv. De områden som berörs av nätverket i Eslövs kommun redovisas i figur 12. Områdena utses med stöd av två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet, där växt- och djurarter och deras livsmiljöer finns listade. Natura 2000 skapades inom EU för att hejda utrotningen av djur och växter och förhindra att livsmiljöer förstörs.

Sverige har genom EU-inträdet 1995 förbundit sig att genomföra Natura 2000. Det innebär att vi ska skapa en gynnsam bevarandestatus för utpekade biotoper och arter. Direktiven har införlivats i svensk lagstiftning, miljöbalken kapitel 7.

Inom kommunen finns tre Natura 2000-områden (figur 12). De är alla utsedda enligt art- och habitatdirektivet. Varje Natura 2000-område ska ha en bevarandeplan. I planen beskrivs vad som skall skyddas, vilka åtgärder som behövs och hur åtgärderna skall genomföras. Områden som ingår i Natura 2000 är av riksintresse och intrång regleras enligt miljöbalken kapitel 7 § 28. Inga områden utsedda enligt fågeldirektivet finns i kommunen.

Naturreservatet Flyinge ängar är föreslaget som nytt Natura 2000-område. Inget beslut har ännu tagits i frågan men i ärenden som berör området ska dessa behandlas som om Flyinge ängar vore ett Natura 2000-område.

- **Abullahagen.** Abullahagen är en enbuskrik gräsmark i utkanten av Eslövs tätort med lång kontinuitet som betesmark och har därmed en artrik flora. Området är utpekat som Natura 2000-område för sitt innehåll av följande naturtyper: *Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen, Enbuskmarker på hedar eller kalkgräsmarker, Kalkgräsmarker viktiga orkidélokaler, Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen, Fuktängar med blåtåtel eller starr* samt *Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn.*
- **Billingemölla.** Billingemölla är ett till största delen skogsbevuxet område i Rönneåns dalgång. Floran är artrik och området har förutsättningar för en artrik fauna av ryggradslösa djur, exempelvis insekter, musslor, sniglar och maskar. Följande Natura 2000 naturtyper finns: *Näringsrik ek eller ek-avenbokskog, Ädellövskog i branter* samt *Svämlövskog.*
- **Borstbäckens dalgång.** Borstbäckens dalgång ligger vid kommungränsen till Sjöbo kommun. Bäcken omges av gammal fuktlöv- och ängsbokskog som i äldre tider varit betade. Området har en rik flora av ormbunkar, mossor och lavar och ett rikt insektsliv. Följande Natura 2000-naturtyper finns: *Vattendrag med flytbladsvegetation eller vattenlevande mossor, Svämlövskog, Näringsrik bokskog* samt *Ädellövskog i branter.*
- **Flyinge ängar.** I det föreslagna Natura 2000-området Flyinge ängar finns följande Natura 2000 naturtyper: *Inlandssanddyner med öppna gräsmarker med borsttåtel eller andra pionjärgräs, Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen* samt *Fuktängar med blåtåtel eller starr.*

Borstbäcken omgiven av nyutslagna bokar.

RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD (NM)

Riksintresse för naturvård är ett skydd mot påtagliga skador av på naturmiljön. Det beslutas av Naturvårdsverket och arbetas fram tillsammans med länsstyrelser och kommuner. För utförlig motiveringtext se www.naturvardsverket.se.

- **Rönneåns dalgång – Ageröds mosse** (NM40). Ett representativt odlingslandskap i slätt- och skogsbygd. Ån har limnologiska värden, då den i vissa delar är snabbflytande och i andra långsamflytande. Havsöring och lax vandrar upp i vattendraget och dess biflöden. Här förekommer också sandkrypare (fisk).
- **Bråån** (NM55). Ravin i silurskifferberggrund som är rik på fossil. Ravinens sluttningar är ädellövsskogsklädda och har en artrik flora. Representativa naturbetesmarker med art- och individrika växtsamhällen med hävdgynnade arter. Ån har rikt fiskbestånd av bland annat öring, grönling och sandkrypare. Den härbärgerar även den lilla toppiga hattsnäckan och den tjockskaliga målarmussla.
- **Hemmingsberga** (NM54). Representativt odlingslandskap i mellanbygd. Här finns gårdar med ängs- och hagmarker.
- **Borstbäcken – Skartofta ängar – Torpaklint – Helvetesgraven – Frualid** (NM84). Öster om Harlösa rinner Borstbäcken ut i Vombsjön. Bäckravinens sluttningar är ädellövskogsklädda och i dess botten växer sumplövskogar. Området har en artrik flora, bland annat förekommer lundviva här. Även bäcken hyser många arter och har en rik bottenfauna beroende på bäckens varierade förlopp, skyddade läge och relativt goda vattenkvalitét. Skogsområdena är viltrika. Här förekommer vita dovhjortar.

Figur 13. Riksintresse för naturvård enligt Naturvårdsverket.

OMRÅDEN SKYDDADE ENLIGT MILJÖBALKEN KAPITEL 7

Naturreservat

Naturreservat inrättas med stöd av miljöbalken kapitel 7 § 4. I kommunen finns sex naturreservat, varav fem har inrättats av länsstyrelsen och ett av kommunen (figur 14). Totalt upptar reservaten en yta av 152 hektar, det vill säga 0,35 procent av kommunens yta.

- **Eslövs allmänning.** Syftet med reservatet är att utveckla området till en olikåldrig ädellövskog med variation i täthet och struktur och med förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. Man vill dessutom bevara och påvisa den geologiskt intressanta blockrika nordostmoränen, samt bevara ett tätortsnära skogsområde för rekreation och lärande om natur och geologi (inrättat 1919, utvidgat till 7 hektar 2010).
- **Bosarps jär.** Reservatet avsattes med syftet att bevara åsen på grund av dess dominerande inverkan på landskapsbilden, dess skönhet och egenart samt dess betydelse för kännedom om landets natur (inrättat 1963, areal 24 hektar).
- **Abullahagen.** Reservatet avsattes med syfte att bevara en väl hävdad fäladsmark. Syftet var också att bevara markhistoriska, kulturhistoriska och botaniska värden som desutom kan utnyttjas för rekreation och undervisning (inrättat 1994, areal 38 hektar).
- **Billingemölla.** Syftet med reservatet är att bevara en lövskog i fri utveckling mot ett naturskogsliknande tillstånd. Möjligheterna att utnyttja Rönneå för kanoting ska så långt som möjligt bibehållas (inrättat 1994, areal 10 hektar).
- **Borstbäcken.** Syftet med reservatet är att behålla och utveckla höga limniska värden i Borstbäcken samt bevara ravinens fuktiga klimat med sumpskogar och skogsklädda ravinbranter. Målet är också att bibehålla och återskapa flerskiktad olikåldrig skog med varierad artsammansättning och goda förutsättningar för självföryngring. Bevara och gynna hotade ved- och trädlevande arter samt bevara och tillgängliggöra värdefull natur för rekreation (inrättat 2009, areal 46 hektar varav cirka 22 hektar i Eslövs kommun, resten i Hörby och Sjöbo kommuner).
- **Flyinge ängar.** Syftet med reservatet är att långsiktigt bevara och utveckla områdets natur, kultur och geomorfologiska värden, bevara och återskapa en naturlig hydrologi samt långsiktigt bevara och utveckla sandmarksmiljöer och fuktängar som livsmiljöer för växter och djur. Bevara kulturhistoriska lämningar samt tillgodose allmänhetens möjlighet att använda området som strövområde (inrättat 2014, areal 51 hektar).

Eslövs allmänning när vitsipporna blommar på våren.

Landskapsbildsskydd

Områden med landskapsbildsskydd har skyddats enligt naturvårdslagen § 19 före 1975. För dessa gäller naturvårdslagens bestämmelser tills länsstyrelsen beslutar något annat. I kommunen finns två områden med landskapsbildsskydd (figur 14).

- **Rönneåns dalgång.** Syftet är att tillvarata områdets stora geologiska, biologiska och landskapsbildsmässiga värden (inrättat 1965, areal 1277 hektar varav cirka 930 hektar i Eslövs kommun).
- **Brååns dalgång väster om Bingstorp.** Syftet är att skydda dalgångens vetenskapliga, sociala och landskapsbildsmässiga värden (inrättat 1967, areal 15 hektar).

Naturminnen

Sedan 1909 har det funnits möjlighet att skydda ”särpräglade naturföremål” som naturminnen. De skyddas enligt miljöbalken kapitel 7 § 10 (figur 14). I kommunen finns två stycken:

- Ek vid Hasslebro. Ekens ålder har uppskattats till cirka 300 år och trädet är drygt 6 meter i omkrets.
- Lundvivor inom Borstbäckens dalgång samt vid Vombsjön. Naturminnet instiftades 1958 för att skydda den ovanliga lundvivan. Området har sin huvudutbredning i Sjöbo kommun.

Biotopskyddsområde

Biotopskyddsområden skyddas enligt miljöbalken kapitel 7 § 11 (figur 14).
I kommunen finns ett biotopskyddsområde utsett av Skogsstyrelsen.

- Område med gamla träd på fastigheten Hjularöd 1:2 (3 hektar)

Figur 14. Områden skyddade enligt miljöbalken kapitel 7.

Strandskydd

Länsstyrelsen i Skåne har beslutat var strandskyddet i Eslövs kommun ska gälla (figur 15). Det gör man enligt 7 kapitel §§ 13–14 miljöbalken. Generellt strandskydd gäller 100 meter från strandkanten, både på land och ut i vattnet, inklusive undervattensmiljön. Länsstyrelsen kan därutöver besluta om utvidgat strandskydd upp till 300 meter från strandkanten. Besluten om generellt strandskydd för Eslövs kommun fattades 1996. För utvidgat strandskydd (till högst 300 meter) fattades beslutet 2015.

Figur 15. Strandskyddade områden enligt Naturvårdsverket.

NATURVÅRDSAVTAL

Naturvårdsavtal är ett civilrättsligt avtal mellan markägare och skogsstyrelsen, länsstyrelsen eller kommunen. Skogsstyrelsen beslutar om naturvårdsavtal på skogsmark. I kommunen finns följande naturvårdsavtal (figur 14):

- Ädellövskog vid Vombsjön
- Kulturmark med humlesuga vid Värlinge
- Ädellövskog av bok vid Gunnaröd
- Ädellövskog av bok vid Bögerup.

Skogsområde med naturvårdsavtal, ädellövskog vid Vombsjön.

INVASIVA FRÄMMANDE ARTER

Ett växande hot mot ekosystem världen över är invasiva främmande arter. Dessa arter, både växter och djur, tillhör inte de ursprungliga ekosystemen och har oftast förflyttats med människans hjälp. De hör inte naturligt hemma i vår miljö och kan orsaka stor skada på den biologiska mångfalden, leda till stora kostnader inom areella näringar och skada människors hälsa.

EU-förordningen (1143/2014) om förebyggande, hantering, introduktion och spridning av invasiva främmande arter innehåller en lista med 49 arter som unionen har upprättat. Dessa arter är det förbjudet att byta, odla, föda upp, transportera, använda och hålla eftersom de hotar den inhemska floran och faunan.

Flera myndigheter ansvarar för hantering av invasiva främmande arter i Sverige. Naturvårdsverkets roll tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten är att samordna och vägleda andra myndigheter i deras arbete. Den 1 januari 2019 trädde den nya svenska förordningen (2018:1939) i kraft som pekar ut länsstyrelsen som ansvarig för bekämpning av invasiva främmande arter. Genom en ändring i miljötillsynsförordningen blev länsstyrelsen samtidigt tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen ansvarar därför i dagsläget för utrotningsåtgärder, hanteringsåtgärder och återställandeåtgärder. Den ska också bedriva tillsyn över bland annat tillståndsgivna verksamheter, verksamheter inom jord- och skogsbruk och privatpersoner som till exempel kan inneha förbjudna sällskapsdjur.

Jätteloka, en invasiv främmande art som måste bekämpas.

På nästa sida i tabell 2 listas dels de EU-listade invasiva främmande arter som förekommer i Sverige och dels främmande invasiva arter som ännu inte är upptagna på EUs lista men som anses vara några av de mest problematiska i Sverige. För de senare finns ännu inga lagstadgade skyldigheter, men eftersom de kan orsaka allvarlig skada på våra ekosystem rekommenderar Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och Länsstyrelsen i Skåne att man hjälper till att begränsa spridningen. Invasiva främmande arter som finns i Eslövs kommun (enligt inrapporterade fynd till artdatabanken) är markerade i fetstil. Gul skunkkalla har lyckligtvis endast noterats en gång. En planta hittades i Abullahagens naturreservat, bekämpades direkt och har än så länge inte återkomit. I dagsläget bekämpar Eslövs kommun endast förekomst av jätteloka och parkslide på kommunägd mark.

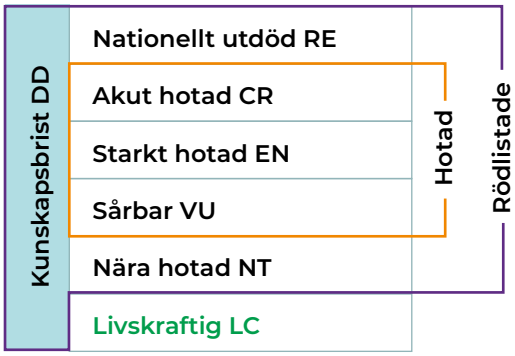
EU-listade invasiva arter som bedöms vara etablerade i Sverige.	EU-listade arter som förekommer sporadiskt i Sverige	Främmande arter som är eller riskerar bli invasiva i Sverige, men som inte omfattas av några regler
Bisam	Amerikansk kopparand	**Blomsterlupin**
Gul skunkkalla	Gudaträd	Blåsvart björkstekel
Gulbukig vattensköldpadda	Nilgås	Jätteslide
Jättebalsamin	Sibirisk jordekorre	Kotula
Jätteloka	Solabborre	**Mink**
Kabomba	Tvättbjörn	**Parkslide**
Mårdhund	Brun majna	Silverruda
Sidenört	Japansk humle	Sjögull
Signalkräfta		**Spansk skogssnigel**
Smal vattenpest		Svarthuvad snigel
Tromsöloka		Svartmunnad smörbult
Kinesisk ullhandskrabba		Sydfyrling/vattenkrassula
		Vandrarmussla
		Vattenpest
		Vresros

Tabell 2. Invasiva främmande arter som förekommer i Sverige. Arter med fet stil förekommer i kommunen.

Eslövs kommun ska bekämpa de invasiva främmande arter som förekommer i kommunen.

RÖDLISTADE ARTER

Sedan 1960-talet har den Internationella naturvårdsunionen (IUCN) beskrivit hotbilden för världens flora och fauna med hjälp av bedömningar av arters risk för utdöende, rödlistan. Rödlistan omfattar sex kategorier (tabell 3).

Tabell 3. Rödlistans kategorier enligt internationella naturvårdsunionen (IUCN)

I Sverige tas rödlistan fram av ArtDatabanken. Den senaste rödlistan kom ut 2015. I den är cirka 4 300 arter klassade som rödlistade och av dem finns 1 900 arter i Skåne. Att så många rödlistade arter finns i Skåne beror bland annat på att landskapet genomgått många och storskaliga förändringar, exempelvis skogsavverkning och igenväxning av naturbetesmarker.

Rödlistan ligger till grund för framtagning av åtgärdsprogram och för bedömning om fridlysning. I 2015 års rödlista påpekas att den negativa påverkan svenska arter utsätts för har varit konstant de senaste 15 åren och att ingen förbättring kan märkas för biologisk mångfald på nationell nivå.

I *Artportalen* (www.artportalen.se) kan alla söka och rapportera arter. Grundtanken är att portalen ska främja intresset för våra växter, svampar och djur och öka förståelsen för naturen samt bidra till ett effektivare naturvårdsarbete.

Grupper	RE	CR	EN	VU	NT	DD	Antal
Kärlväxter	2	4	9	23	29		67
Mossor			1		1		2
Lavar		2	6	6	12		26
Svamp			4	18	33	2	57
Blötdjur			1		2		3
Grod- och kräldjur				2			2
Insekter							
fjärilar			2	2	24		28
skalbaggar			2	9	40	1	52
steklar			1	3	12		16
tvåvingar				2	6		8
nattsländor					1		1
dagsländor					1		1
klokrypare					1		1
Fåglar	3	4	6	31	35		79
Däggdjur		1		2	1		4
Summa	**5**	**11**	**32**	**98**	**198**	**3**	**347**

Tabell 4. Sammanställning av utdrag från Artportalen över noterade rödlistade arter i Eslövs kommun från 2000 till och med 2018. Listan är oredigerad.

Tabell 4 visar att mellan 2000–2018 har det rapporterats förekomster av 347 rödlistade arter i Eslövs kommun till *Artportalen*. Det är nästan dubbelt så många som mellan 1990–2004 som redovisas i *Naturvårdsprogram 2007*. Skillnaden beror dels på att *Artportalen* blivit mer känd och fler ur allmänheten rapporterar hit och dels på att det genomförts ett antal inventeringar av naturmiljön inom projekt som drivits av kommunen och andra. Det har då ingått i uppdraget att rapportera funna arter till *Artportalen*. Genom projekten har kunskapen ökat främst om mossor, lavar, svampar, insekter och fladdermöss. Även det faktum att rödlistan har ändrats genom åren, arter har tillkommit och arter har tagits bort kan förklara en del av skillnaden.

I tabellen är kärlväxter, lavar, svampar, fjärilar, skalbaggar, steklar och fåglar överrepresenterade gentemot andra kategorier. Detta beror på projekt som Lunds Botaniska Förening (Skånes flora) och Skånes Ornitologiska Förening (Skånes fågelatlas) har drivit. I projekten har växter och fåglar systematiskt inventerats och rapporterat till *Artportalen*. Kärlväxter, fåglar och fjärilar är dessutom arter som många i allmänheten är intresserade av och har kunskap om och därmed kan rapportera. Lavar, mossor, skalbaggar och steklar har ingått i inventeringar som gjorts i kommunens projekt och har därför höga antal. Även mossor har inventerats men de arter som identifierats har inte varit rödlistade. Det tabellen visar är alltså att kunskapen om kommunens arter har ökat under perioden. Sammanställningen är inte ”en sanning” om rödlistade arter i Eslövs kommun men ger en bild av läget.

Utdöda (RE) fågelarter i kommunen är tofslärka, härfågel och svart stork, arter som är tillfälliga besökare. Tofslärkan fanns i Skåne fram till 1980-talet. Arterna har inte sin huvudutbredning i Sverige. Samma gäller för de fågelarter som är akut hotade (CR), islänsk rödspov, rödspov och tornuggla. Bland akut hotade finns också vit stork. Den ses, till glädje för många, allt oftare tack vare storkprojekt som Naturskyddsföreningen i Skåne drivit under många år och fortfarande driver.

Bland hotade kärlväxtarter kan nämnas bäckfräne och skogsalm (båda CR) samt ask, gullstånds, humlesuga, klippnejlika, korndådra, kranssalvia, kärrnäva, renlosta och skärblad (alla EN). Att ask och skogsalm är hotade beror främst på att de

drabbats hårt av sjukdom (askskottsjukan respektive almsjukan). Bäckfräne är en mycket ovanlig art som i Norden har sin huvudutbredning i Danmark. Gullstånds, humlesuga och kärrnäva förekommer på hävdade ängs- och betesmarker, och försvinner när dessa marker inte hävdas längre. Korndådra, kransalvia, renlosta och skärblad är arter som är ovanliga och förekommer tillfälligt på ruderatmarker, vägrenar och banvallar. Klippnejlika är en art som troligen är förvildad det vill säga den har spridit sig från trädgårdar. De arter som är utdöda (RE), pimpinellros och jordviva är båda trädgårdsflyktingar.

Cinnoberspindling (NT) hittades i Bögerupsbranten.

Många arter av mossor, lavar och svampar är hotade. Speciellt utsatta är arter som lever på gamla grova träd och död ved. Livsmiljöer som blir allt mer sällsynta i skogen. Inom kommunen märker lövskogsområden kring Rönneå och Borstbäcken ut sig som särskilt viktiga. Lavarterna almorangelav (CR), askvårtlav (EN), falsk allékrimmerlav (EN), sydlig blekspik (EN) samt svamparterna fläckig saffransspindling (VU), hartsticka (EN), nunnespindling (EN), räffelmusseron (EN) och violett fingersvamp (VU) är alla exempel på hotade arter som hittats i dessa områden.

Bland hotade insektsarter finns många som är kopplade till ängs- och betesmarker till exempel solitärbiarterna batavsandbi (VU), stäppbandbi (EN), stäppsmalbi (VU), skalbaggsarten platt frölöpare (EN). Dessa arter är alla beroende av öppna, solexponerade och sandiga gräsmarker. Miljöer som är sällsynta i kommunen och finns mestadels kring Flyinge, Holmby och Harlösa. Getingrovfluga (VU) samt fjärilsarterna mjölfly (EN) och åkerväddsantennmal (VU) är arter som finns på torra gräsmarker. Lövträdsmiljöer med gamla grova träd och högt innehåll av död ved är också betydelsefulla insektslokaler. Några exempel på hotade vedlevande insekter som hittats i kommunen är rödhornad mulmstyltfluga (VU) och skalbaggsarterna större vedvivel (VU) och bokskogsrödrock (VU).

Fem däggdjursarter finns med i sammanställningen, fyra fladdermusarter och utter. Fladdermössen identifierades i kommunens fladdermusinventering 2015, där bland annat barbastell (VU), dammfladdermus (EN), fransfladdermus (VU) och sydpipistrell (CR) noterades. Fladdermöss trivs i miljöer med äldre byggnader samt i skogsmiljöer med grova träd och närhet till vatten. De trivs däremot inte i belysta miljöer. Även utter (NT) finns noterad på flera platser i kommunen, den senaste noteringen från vintern 2018 i Rönneåområdet.

Eslövs kommun ska värna rödlistade arter genom att följa upp deras förekomster och livsmiljöer.

STRATEGIER FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD

Internationell strategi för biologisk mångfald

Europeiska kommissionen beslutade 2010 om en ny strategi för biologisk mångfald (Achimålen) med mål för att uppfylla konventionens åtaganden. Den fastställer att grön infrastruktur ska användas som en strategi för att prioritera återställandet av ekosystem på internationell, nationell och lokal nivå. Till 2020 ska arbetet med grön infrastruktur bidra till att ekosystemen och deras tjänster bevaras, samtidigt som minst 15 procent av skadade ekosystem återställs.

Svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster

I regeringens proposition (2013/14:141) presenteras arbetet med att stärka den biologiska mångfalden och säkra ekosystemtjänster som vattenrening, produktion av mat och fibrer samt rekreation och friluftsliv. Ekosystemtjänsters värde ska synliggöras och inkluderas i samhällsplanering och näringslivsutveckling. I de nationella miljömålen ingår ett etappmål som säger att betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster senast 2018 ska vara allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället där så är relevant och skäligt.

Här finns höga naturvärden i Skåne

Om förlusten av biologisk mångfald ska kunna hejdas behöver livsmiljöer utvecklas och knytas samman i landskapet så att det skapas möjlighet för arter att föröka sig och spridas.

I rapporten *Här finns höga naturvärden i Skåne* presenteras länets artrika områden. Med utgångspunkt från förekomsten av rödlistade arter och rapportering av artförekomster till *Artportalen* har trakter med höga naturvärden pekats ut. Dessa trakter utgör en av grundpelarna i naturvårdsstrategin för Skåne.

Naturvårdsstrategi för Skåne

Enligt Sveriges miljömål och internationella konventioner ska förlusten av biologisk mångfald hejdas. Skåne är ett artrikt län med en mängd olika habitat. Samtidigt är trycket från olika verksamheter i regionen stort och påverkan på länets naturvärden är oftast negativ. Som ett led i detta arbete har Länsstyrelsen i Skåne tagit fram *Vägen till ett biologiskt rikare Skåne – Naturvårdsstrategi för Skåne*. Strategin ger en samlad bild av vad som krävs för att den biologiska mångfalden ska bevaras i Skåne. Naturvårdsstrategin lyfter fram vikten av att skydda värdefulla områden och öka hänsynen i vardagslandskapet. Ett av de viktigaste underlagen för strategins urval av värdefulla områden är analysen som visar var i Skåne de flesta hotade arterna finns, *Här finns höga naturvärden i Skåne*.

Stor kardinalbagge (LC)

Oxtunga (NT)

Vattenfladdermus (LC)

Handlingsplan för grön infrastruktur

Skåne är det artrikaste länet i Sverige men också det län som har flest hotade arter. För att hindra förlusten av biologisk mångfald har Länsstyrelsen i Skåne fastställt en regional handlingsplan för grön infrastruktur. Grön infrastruktur är nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur och till människors välbefinnande. Den regionala handlingsplanen ska ge förutsättningar för att bevara den biologiska mångfalden och främja ekosystemtjänsterna. Planen ska genomföras 2019–2030 med en första programperiod 2019–2022.

Eslövs kommun behöver ta fram en grönstrukturplan för hela kommunen, både för tätorter och landsbygd, som kan vidareutvecklas till en plan för grön infrastruktur.

ÄNGS- OCH BETESMARKER

Med början 1987 genomfördes en landsomfattande inventering av ängs- och hagmarker, marker som sköts med slåtter och bete. Den följdes upp av en ängs- och betesmarkinventering som slutrapporterades 2004 (figur 16).

Ängs- och betesmarker tillhör den typ av livsmiljöer som har minskat dramatiskt under de senaste 200 åren. Från att i Sverige ha omfattat en areal på omkring 2,5 miljoner hektar i slutet av 1800-talet, återstår av dessa marktyper idag endast drygt 200 000 hektar. Kvarvarande ängs- och betesmarker riskerar att växa igen eftersom det kan vara svårt att effektivt bedriva boskapsskötsel på dessa vanligtvis lågproducerande och ofta perifert liggande betesmarker.

Arealen ängsmark är mycket begränsad i kommunen. Alla ängs- och betesmarker i kommunen har ett högt bevarandevärde och är viktiga livsmiljöer för många idag sällsynta arter, både växter, djur, mossor och lavar. År 2014 genomförde kommunen en inventering av ängs- och betesmarker som inte hade någon form av stöd eller bidrag från EU och Jordbruksverket. För att kontrollera deras status.

I arbetet med länets naturvårdsstrategi tog man i rapporten *Här finns höga naturvärden i Skåne* fram värdetrakter och koncentrationer av värdekärnor för ängs- och betesmarker. De presenteras i figur 17.

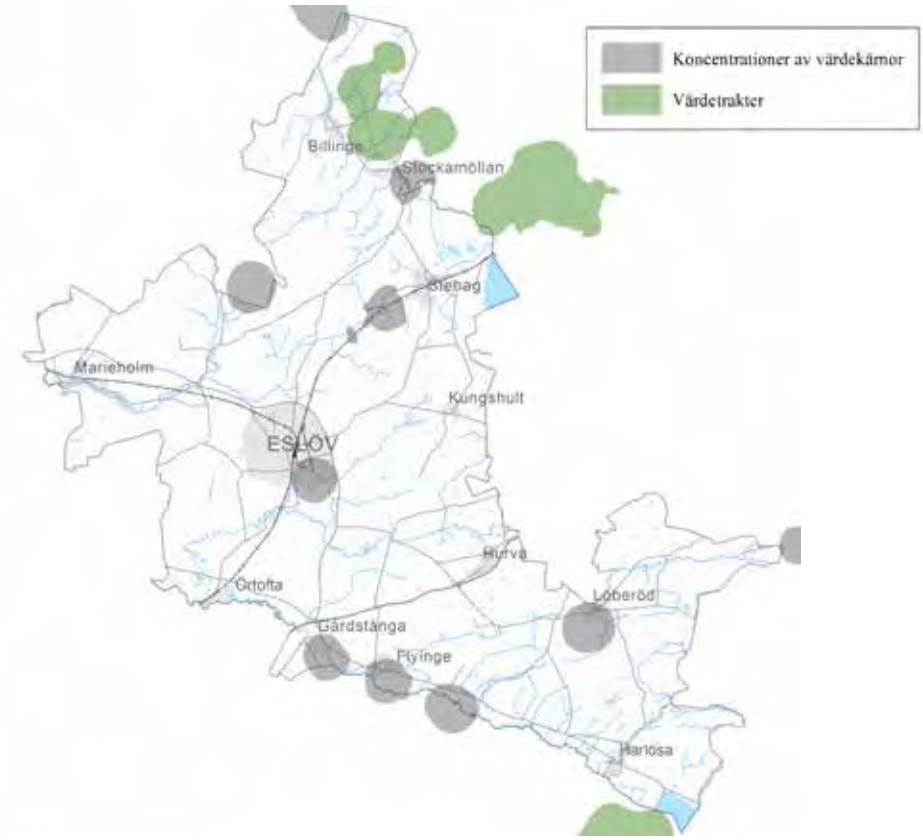
Eslövs kommun ska i handläggningen av ärenden värna ängs- och betesmarker.

Våra bästa naturvårdare av ängs- och betesmarker.

Figur 16. Ängs- och betesmarker från Länsstyrelsen i Skåne.

Figur 17. Värdetrakter och koncentrationer av värdekärnor för gräsmarker, enligt Länsstyrelsen i Skåne.

SKOGSMARK

Nationell strategi för att skydda värdefulla skogar

Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket utvärderade och reviderade 2017 den nationella strategin för formellt skydd av skog *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Strategin är en del av Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens arbete med att uppfylla miljömålet *Levande skogar* och är en revidering av den befintliga strategin från 2005.

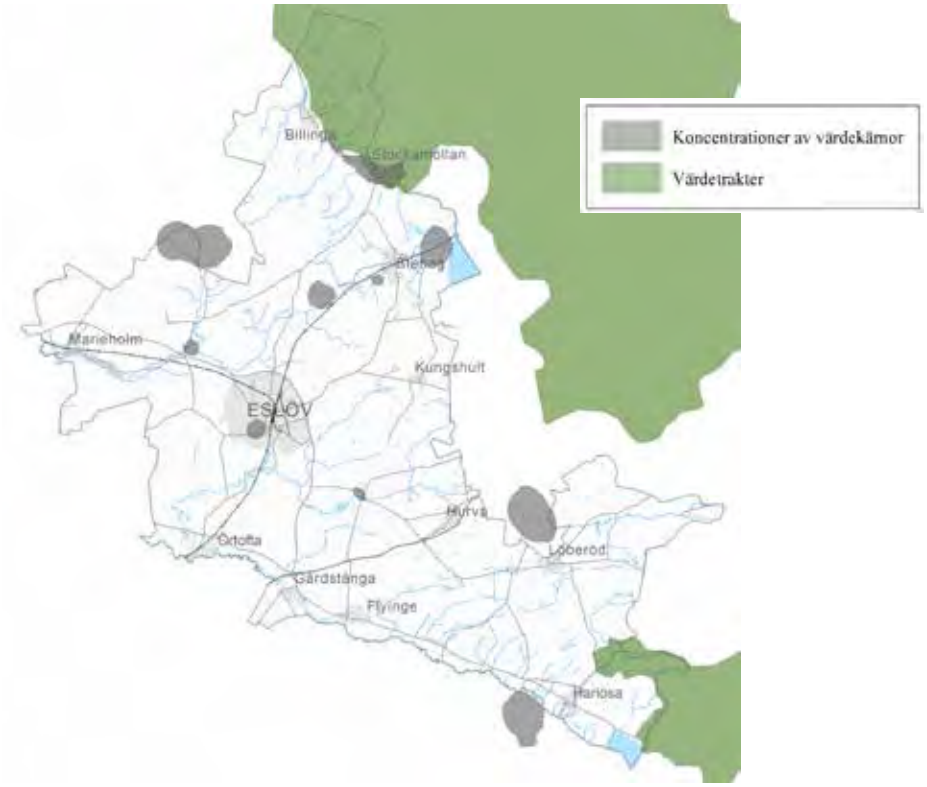
Regional strategi för att skydda värdefulla skogar

Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har tagit fram en gemensam strategi för skydd av skog i Skåne län *Strategi för formellt skydd av skog*. Den är en revidering av den tidigare regionala strategin och bygger på den nationell skogsstrategi från 2017. Särskild vikt läggs vid skydd av biologiskt skyddsvärda skogar, tätortsnära skogsbiologiska värdekärnor samt nyckelbiotopsrika områden och värdetrakter. Strategin prioriterar följande skogstyper: *bokskog, ekskog, blandädellövskog, trädbärande ängar och hagar, klibbalskog* samt *tallskog*.

I strategin pekas värdetrakter och koncentrationer av värdekärnor ut (figur 18). Eslövs kommun berörs av två värdetrakter:

- Centrala Skånes basaltberg och Ringsjöbygden där Billingemölla nämns som värdekärna.
- Övedskloster där Borstbäcken nämns som värdekärna.

Förutom värdetrakter redovisas också större ansamlingar av värdekärnor utanför värdetrakterna, det vill säga värdekärnor med trädbärande mark eller skog med ädellöv och klibbal.

Figur 18. Värdetrakter och koncentrationer av värdekärnor av ädellövskog enligt Länsstyrelsen i Skåne och Skogsstyrelsen.

Eslövs kommun ska i handläggningen av ärenden värna skogsmiljöer.

Nyckelbiotoper, naturvärde och sumpskogar

Skogsstyrelsen har genomfört en rikstäckande inventering i syfte att identifiera och skydda särskilt viktiga livsmiljöer i skogen, det vill säga nyckelbiotoper, skogsobjekt med naturvärde och sumpskogar (figur 19). De har en nyckelroll för bevarandet av arter. Utpekandet innebär inte i sig något skydd utan är ett kvalitetsbegrepp som betyder att man finner eller kan förväntas finna rödlistade och hotade arter. Det är därför viktigt att dessa biotoper bevaras samtidigt som det är värdefullt att ytterligare arealer undantas från aktivt skogsbruk för bevarandet av mångfalden i skogsmarken. För mer information se www.skogsstyrelsen.se.

Nyckelbiotoper kan vara allt från enstaka träd till flera hektar stora skogsområden. Skogsobjekt med naturvärde kan beskrivas som objekt som på sikt kan utvecklas till nyckelbiotoper.

Figur 19. Av Skogsstyrelsen utpekade nyckelbiotoper, områden med naturvärde och sumpskogar.

Värdefulla trädmiljöer

Naturvårdsverket inledde ett nationellt åtgärdsprogram för skyddsvärda träd 2004, för att kartlägga förekomsten av skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Under 2008–2009 genomförde länsstyrelsen en inventering av skyddsvärda träd inom ramen för detta åtgärdsprogram. Den bygger på Skånes naturvårdsförbunds inventering 1999 av *Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne*.

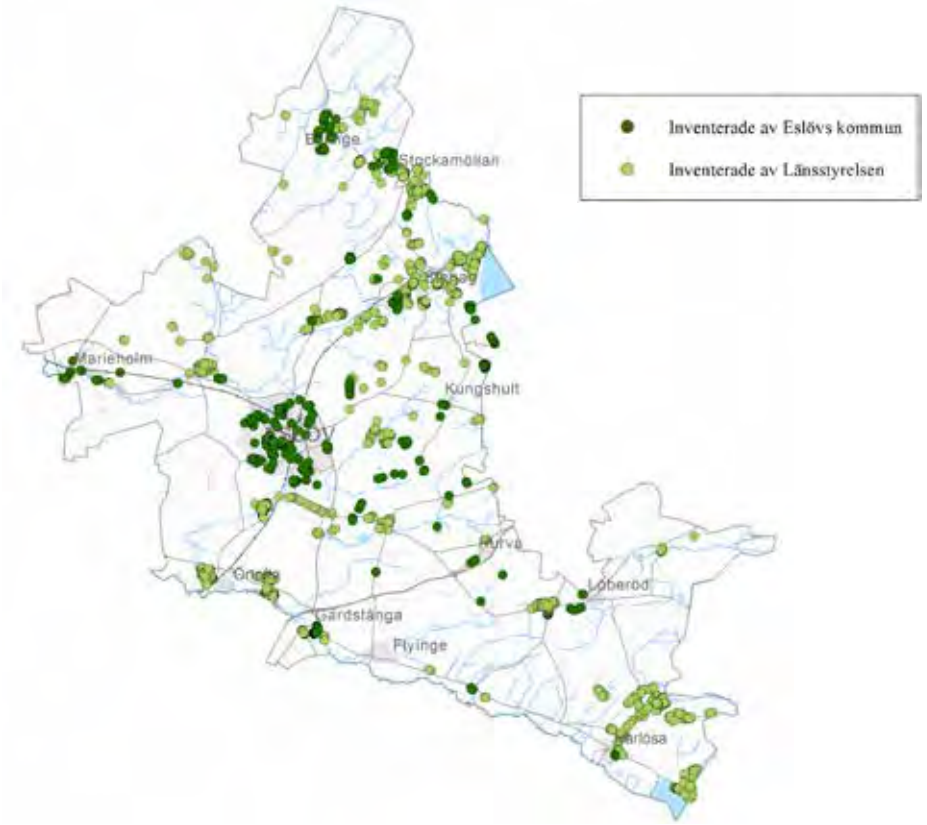
Kommunen har inventerat skyddsvärda träd i syfte att öka kunskapen om och intresset för träd. Inventeringen genomfördes i huvudsak i kommunens tätorter. Resultatet av inventeringen och länsstyrelsens inventering av skyddsvärda träd visas i figur 20 på nästa sida. Några viktiga lokaler är Skarhult, Löberöd och Hjularöd, Bosarps jär och Stehag samt Harlösabäcken.

Många insekter, svampar, lavar, mossor och fladdermöss är knutna till gamla och grova träd. Därför är träden viktiga att bevara. Trakten kring Stehag är en klassisk lokal för insekter, känd sen slutet av 1800-talet.

Eslövs kommun äger skogsmark endast vid Stehag, i Gyaskogen. Skogen innefattar flera skogstyper så som sumpskog, ädellövskog och blandlövskog. I skogen har motionsslingor anlagts som sköts av kommunen. Slingorna går även på privatägd mark.

Eslövs kommun behöver göra skötselplaner för den kommunägda skogsmarken där naturvårds- och friluftsintressen styr inriktingen.

Eslövs kommun ska i detaljplaner skydda träd genom att införa marklov för fällning av värdefulla träd.

Figur 20. Skyddsvärda träd utifrån Länsstyrelsen i Skånes och kommunens inventeringar.

Gammal grov ek på Östra Strö fälad.

ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR HOTADE ARTER OCH NATURTYPER

Nationella åtgärdsprogram är ett av flera verktyg som används inom naturvård för att nå det av riksdagen beslutade miljökvalitetsmålet *Ett rikt djur- och växtliv*. De har tagits fram för arter och naturtyper vars existens inte anses kunna säkerställas genom befintliga skydd och åtgärder utan kräver ytterligare åtgärder. Åtgärdsprogrammen är en vägledning för alla inblandade och presenterar förslag på konkreta och specifika skydds- och bevarandeåtgärder. Ett åtgärdsprogram är tidsbegränsat, oftast till fem år, men kan förlängas vid behov.

I drygt 200 åtgärdsprogram beskrivs kunskapsläget om arternas och naturtypernas ekologi, hotbild och möjliga åtgärder. Programmen har tagits fram av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten med hjälp från landets länsstyrelser. Åtgärdsprogrammen som tagits fram av Länsstyrelsen i Skåne har fokuserat på torra, sandiga marker, värdefulla trädmiljöer, våtmarker med groddjur, vadarfåglar och rikkärr (mineralrik myr) samt sötvatten och havsmiljöer.

Följande nationella åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper berör Eslövs kommun då fynd av dessa arter har rapporterats. Fyndens sanningsenlighet är inte utvärderade.

Arter

Blötdjur

- Tjockskalig målarmussla (senast rapporterade fynd 2017)

Däggdjur

- Barbastell (fladdermus, senast rapporterad 2015)
- Utter (senast rapporterade fynd 2018)

Fåglar

- Brushane (senaste rapporterade fynd 2019)
- Fältpiplärka (senast rapporterade fynd 2007)
- Ortolansparv (ett rapporterat fynd 2001)
- Rödspov (senast rapporterade fynd 2014)
- Skräntärna (senast rapporterade fynd 2018)
- Ängshök (senast rapporterade fynd 2017)

Groddjur

- Grönfläckig padda (ett rapporterat fynd 2015)
- Strandpadda (senast rapporterade fynd 2000)

Insekter

- Batavsandbi (senast rapporterade fynd 2018)
- Läderbagge (ett rapporterat fynd 2003)
- Platt frölöpare (senast rapporterade fynd 2007)

Svampar

- Praktvaxskivling (senast rapporterade fynd 2005)

Naturtyper

- Särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet
- Skånes rikkärr: kärrjohannesört (senast rapporterade fynd 2009)
- Groddjur och småvatten
- Åkergräs: klibbveronika (senast rapporterade fynd 2004), sommarklynne (senast rapporterade fynd 2017), åkersyska (senast rapporterade fynd 2017)
- Vildbin och småfjärilar på torr äng: rödtoppebi (ett rapporterat fynd 2012), storfibblebi (senast rapporterade fynd 2016), stäppbandbi (senast rapporterade fynd 2017)
- Kransalger i kustnära vatten: uddnate (senast rapporterat fynd 2005)

Barbastell (VU)

Batavsandbi (VU)

Utter (NT)

Rödspov (CR)

VÄRDEFULLA NATURMILJÖER I OCH I ANSLUTNING TILL SJÖAR OCH VATTENDRAG

År 2005 påbörjade länsstyrelserna ett arbete med att peka ut värdefulla naturmiljöer i och i anslutning till sjöar och vattendrag i Sverige. Målet var att få fram en lista över områden med nationellt särskilt värdefulla miljöer. Denna ska ligga till grund för nationella åtgärdsprogram för skydd och restaurering och vara ett led i arbetet med att uppnå det nationella miljökvalitetsmålet *Levande sjöar och vattendrag*. Vattendragen eller sjöarna är klassade som värdefulla utifrån natur-, fisk/fiske- och kulturmiljövärde.

Vattendrag i kommunen som är klassade av Länsstyrelsen i Skåne:
- Borstbäcken – nationellt värdefull utifrån naturvärde
- Bråån – nationellt särskilt värdefull utifrån naturvärde
- Kävlingeån – nationellt särskilt värdefull utifrån fisk/fiskevärde
- Ringsjön – nationellt särskilt värdefull utifrån natur-, fisk/fiske- och kulturvärde
- Rönneå – nationellt särskilt värdefull utifrån natur- och kulturvärde
- Saxån – nationellt särskilt värdefull utifrån naturvärde
- Vombsjön – nationellt värdefull utifrån naturvärden, nationellt särskilt värdefull utifrån fisk/fiskevärde.

Betesmarker omger Bråån vid Högseröd.

KOMMUNALA ANSVARSARTER

Att arbeta med riktade insatser för att säkerställa överlevnaden av arter vars existens är hotad är en möjlighet att hejda förlusten av biologisk mångfald. Förekomsten av specifika arter är sällan jämnt fördelad i landskapet utan är ofta begränsad till ett visst område. Den nation, region eller kommun som hyser de flesta individerna av en viss art kan då sägas ha ett särskilt ansvar för den artens bevarande.

I Skåne har länsstyrelsen brutit ner arbetet med de nationella åtgärdsprogrammen för hotade arter till att föreslå några arter som varje kommun har att ta särskilt ansvar för.

Tilldelningen grundar sig på att varje art har en relativt stor del av sin nationella förekomst i just den kommunen. För Eslövs kommun föreslår länsstyrelsen följande arter (de arter som är markerade i fetstil har mer eller mindre sin tyngdpunkt i kommunen):

Insekter: almblombock, blomvassbock, batavsandbi, stäppbandbi
Fåglar: sånglärka, stare
Kärlväxter: **humlesuga, kärrnäva**
Lav: **askvårtlav**
Svampar: grisspindling, pälsticka

Genom att fokusera naturvårdsarbetet på en eller ett par arter kan man gynna flera andra arter som har liknande krav på livsmiljön.

Eslövs kommun ska arbeta med de ansvarsarter som Länsstyrelsen i Skåne tilldelat kommunen och skydda respektive sköta deras livsmiljöer.

Humlesuga, en av kommunens ansvarsarter.

Övriga ställningstaganden inom naturvårdsarbetet

Eslövs kommun ska verka för att krav på åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden ställs på arrendatorer av kommunens åkermark.

Eslövs kommun ska föra dialog med berörda aktörer så att alléer återplanteras där de tidigare funnits och nyplanteras.

Eslövs kommun ska föra en dialog med berörda aktörer så att skötselinsatser som görs på banvallar, bangårdar och vägmiljöer gynnar biologisk mångfald.

Eslövs kommun ska verka för att skötsel av kommunens grönområden inriktas på att gynna den biologiska mångfalden.

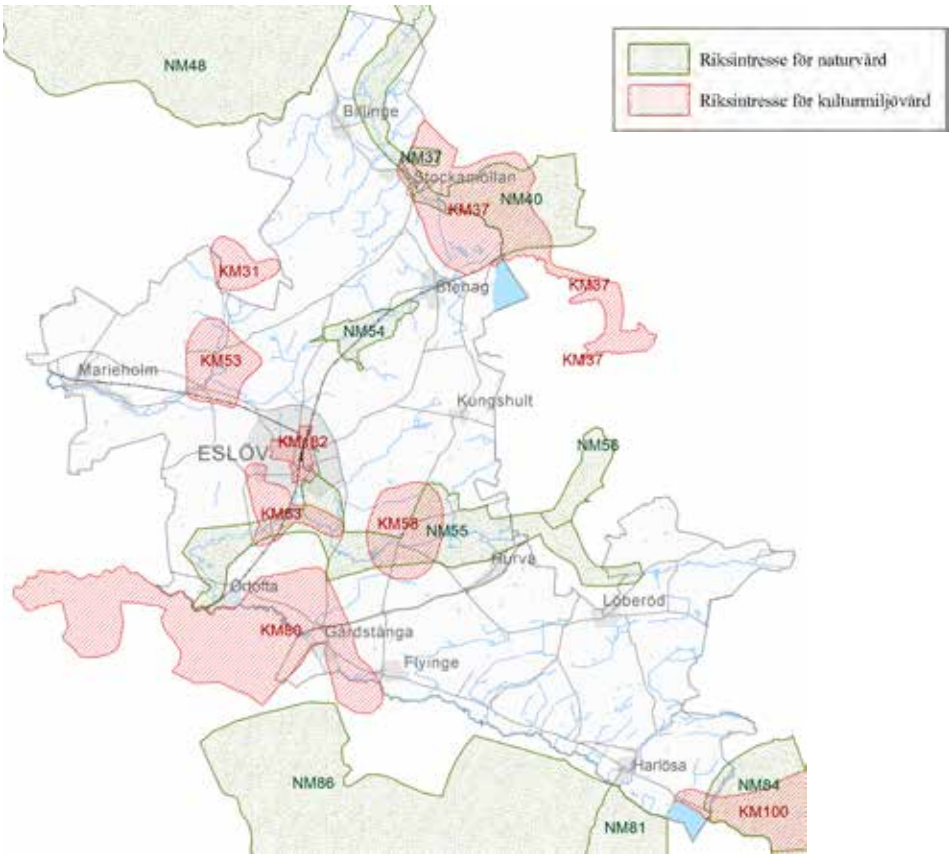

Hammarlunda kyrka.

KULTURMILJÖN I ESLÖVS KOMMUN

RIKSINTRESSEN FÖR KULTURMILJÖVÅRD (KM)

Kulturmiljöer av riksintresse är miljöer där landskapets historia går att läsa och uppleva så tydligt i dagens landskap att den anses vara av nationellt intresse. Riksintresse för kulturmiljövård beslutas av Riksantikvarieämbetet och arbetas fram tillsammans med länsstyrelser och kommuner (figur 21). För mer information se www.raa.se.

Figur 21. Riksintresse för kulturmiljövård kombinerad med riksintresse för naturmiljö. Kartan visar att värdefulla natur- och kulturmiljöer överlappar varann.

- **Trolleholm** (KM31) Vidsträckt slotts- och odlingslandskap kring Trolleholms slott av medeltida ursprung. Öppet och allékantat odlingslandskap som präglats av slottets stordrift. Välbevarad slottsmiljö.
- **Ageröd-Bosjökloster-Stockamöllan** (KM37) Dalgångsbygd och slottslandskap kring Rönneå och Västra Ringsjön. Här har bosättningar funnits sedan förhistorisk tid. Bygden präglas sedan medeltiden av Bosjökloster och dess verksamhet. Även senare storgodsbildning, exempelvis Rönneholms slott, har format bebyggelsen och odlingslandskapet efter 1800-talets allt rationellare brukningsmetoder. Lämningar efter stenbrytning i landskapet har rötter i medeltiden. Rönneåns betydelse som kraftkälla åskådliggörs bland annat i Mölleriket många kvarnanläggningar.
- **Västra Strö-Trollenäs** (KM53) Landskap kring Trollenäs har brukats sedan förhistorisk tid. Trollenäs slott, av medeltida ursprung, har genom århundraden satt sin prägel på landskapets utformning och bebyggelsen kring slottet med de underlydande by- och kyrkomiljöerna.
- **Skarhult** (KM58) Slottslandskapet kring Skarhults slott ligger i övergångszonen mellan slätt- och skogsbygd. Godsförvaltningen har i århundraden satt sin prägel på såväl landskapets som bebyggelsens gestaltning.

- **Ellinge-Västra Sallerup** (KM63) I dalgången kring Bråån ligger Ellinge slott. Godsförvaltningen har sedan medeltiden satt sin prägel på såväl landskapets som bebyggelsens gestaltning.
- **Svenstorp-Hviderup-Flyinge-Västra Hoby** (KM80) Vidsträckt slotts- och odlingslandskap kring Kävlingeån. Här har landskapet brukats sedan förhistorisk tid. Sedan stormaktstiden präglas landskapet av godsförvaltningen vid slotten Svenstorp och Hviderup samt Flyinge kungsgård. Förvaltningen av slotten/gårdarna har lämnat spår i landskapets utformning och på bebyggelsens och kyrkornas utveckling inom området.
- **Övedskloster-Tullesbo** (KM100) Slotts- och odlingslandskap utmed Vombsjön. Bosättningar i området har funnits sedan förhistorisk tid. Sedan medeltiden präglar klostret och senare godsförvaltningen vid Övedskloster bebyggelsen, som har ett betydande arkitektur- och socialhistoriskt intresse.
- **Eslöv** (KM182) Stadsmiljö – järnvägsstad – som visar järnvägens och industrialismens betydelse för tätortsutvecklingen. Detta kan ses i järnvägsmiljön med stationshuset från 1913, industribyggnader och andra till järnvägen knutna byggnader och anläggningar. Utmärkande är också den lokala byggnadstraditionen med hus i företrädesvis rött och gult tegel.

FORNMINNEN

I landskapet finns spår från människans äldre historia som exempelvis gravhögar och odlingsrösen. Dessa lämningar är värdefulla historiska dokument som utgör intressanta inslag i landskapet. De ger en tidsdimension åt landskapet och är viktiga för att även kommande generationer ska förstå historien. För att bevara synliga, kända fornminnens karaktärsdrag är skötseln av dem viktig. Markskötseln kan också vara en fortsättning på den hävd som en gång funnits, det vill säga slåtter- och/eller beteshävd. Om hävdkontinuiteten är lång är artrikedomen oftast hög.

Eslövs kommun sköter med hjälp av bidrag från länsstyrelsen sju fornminnen. Skötseln omfattar huvudsakligen slåtter samt röjningar av buskar så att gravhögar och stensättningar hålls synliga. Fornlämningar där skötsel sker är:

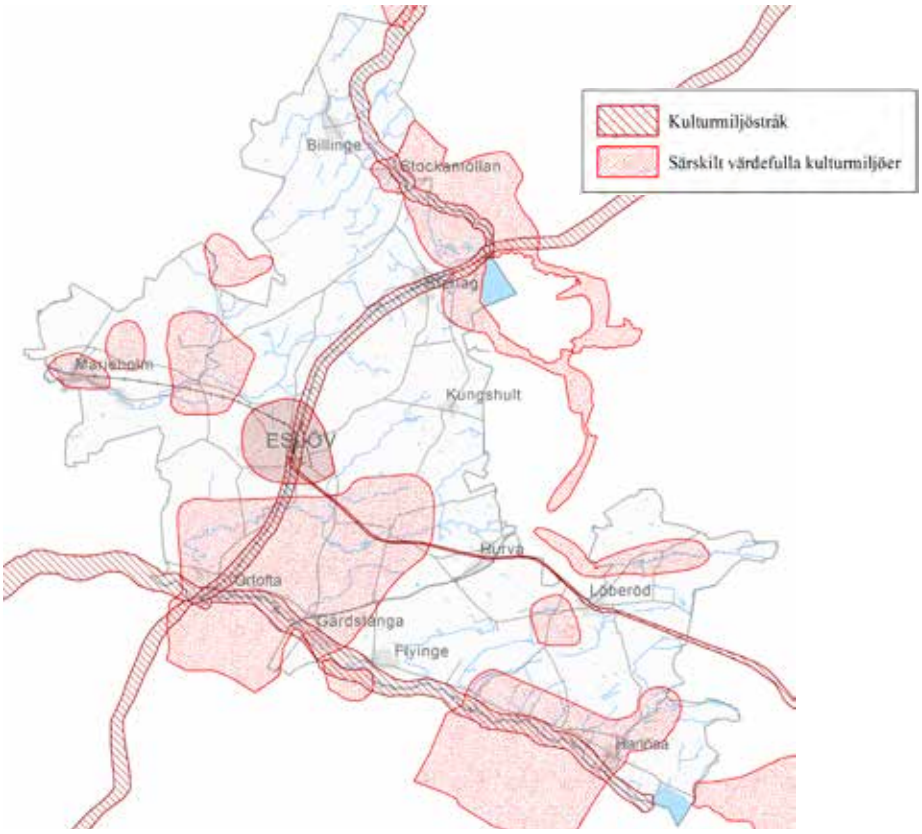
- Thulestenarna vid Västra Strö (runstenar, järnålder)
- Gravhögar vid Getinge och Killehög (gravhögar, bronsålder)
- Stenvägbro vid Hjularöd (valvbro av sten, mitten av 1700-talet)
- Galgbacken vid Gunnaröd (gravfält, järnålder)
- Röse i åkermark vid Gunnaröd (röse, bronsålder)
- Hörahög i Abullahagen (gravfältet från järnåldern)
- Stenbocks vadställe där Magnus Stenbock gick över Rönne å med sin här (ligger i Höörs kommun).

Thulestenarna vid Västra Strö.

KULTURMILJÖPROGRAM FÖR SKÅNE

Kulturmiljöprogrammet visar Skånes historia och utveckling genom elva stycken så kallade temalandskap som även innehåller fördjupande beskrivningar. Av kommunens värdefulla kulturmiljöer har länsstyrelsen lyft fram nio miljöer som särskilt värdefulla och fyra kulturmiljöstråk (figur 22). För mer information se www.lansstyrelsen.se/skane.

Figur 22. Särskilt värdefulla kulturmiljöer i kommunen enligt Kulturmiljöprogram för Skåne.

- **Eslöv.** En ort starkt förknippad med sin järnvägshistoria. Stadsplanen med station, hotell, olika affärsrörelser och annan service lokaliserades till stadens framsida, industrier till baksidan. Trädgårdsstaden präglade utbyggnaden under tidigt 1900-tal. Ny bebyggelse har anlagts radiellt utåt så att tydliga ”årsringar” uppstått.
- **Hammarlunda-Harlösa-Hjularöd-Revingehed-Silvåkra.** Ett skånskt kulturlandskap som präglas av 1800-talets jordbruksreformer, 1900-talets industrialisering och nya kommunikationer. Karaktäristiskt för området är vidsträckta åkerfält, vägsträckningar, alléer, stengärden och trädrader i ägogränserna. Kyrkbyarna ger området en historisk kontinuitet.
- **Svenstorp-Örtofta-Ellinge-Skarhult-Gårdstånga.** Det skånska godslandskapet med åkerfälten, plattgårdarna, vägsträckningarna, allésystemen och den utifrån godsen gestaltade bebyggelsen är viktiga komponenter i miljön.
- **Löberöd.** Den samlade godsmiljön med den gårdsnära, de stora bruknings-enheterna och alléerna framstår som typiska och värdefulla inslag.
- **Trollenäs-Västra Strö.** Ett kontinuerligt ianspråktagande av landskapet allt sedan förhistorisk tid. Karaktäristiskt är Thulestenarna, kyrkorna och godset, alléerna och bystrukturen i byarna.
- **Ageröd-Stehag-Bosjökloster-Stockamöllan.** Landskapet visar en tydlig kontinuitet från förhistorisk till modern tid. Här finns fyndplatser från äldre stenålder, medeltida kloster som utvecklats till profana slott, skiftesreformers inverkan på landskapet, spåren av tidig industri och kyrkornas utformning. Åsträckan mellan Hasslebro och Stockamöllan utgör en sällsynt och väl-bevarad industrihistorisk miljö med rötter i senmedeltid.

- **Marieholm.** Ett mindre stations- och industrisamhälle dominerat av olika typer av småhus, huvudsakligen från perioden 1920–1970.
- **Östra Karaby.** Det accentuerade, höga och fria läget är karaktäristiskt för de tidigmedeltida kyrkornas placering. Läget gör att kyrkan dominerar ett större landskapsavsnitt.
- **Brååns dalgång.** Betesmarkerna, trädraderna, den spridda gårdsbebyggelsen och äldre hägnader såsom stengärdsgårdar är väsentliga inslag i miljön en del av ett äldre kulturmiljölandskap.
- **Kävlingeån** (kulturmiljöstråk). Kävlingeåns sanka strandängar utnyttjades för bete under mycket lång tid. Flera kraftverk längs ån har varit direkt avgörande för olika verksamheters lokalisering.
- **Södra stambanan** (kulturmiljöstråk). Stambanan har fortfarande stor betydelse för förbindelserna i den svenska infrastrukturen.
- **Ystad-Eslövs järnväg** (kulturmiljöstråk). Banan är en återspegling av samhällsutvecklingen: det mödosamma manuella anläggningsarbetet, folkrörelsernas ankomst, samhällsbyggande och industrialisering, det abrupta slutet och stationssamhällenas omvandling till pendlarsamhällen till stor del baserade på privatbilism.
- **Rönneå** (kulturmiljöstråk). Sanka strandängar med naturlig översilning som länge utnyttjats som betesmarker. Flera kraftverk längs ån som direkt varit avgörande för olika verksamheters lokalisering.

Gamla industrilokaler i Stockamöllan. Numera museum.

ESLÖVS KOMMUNS KULTURMILJÖSTRATEGI

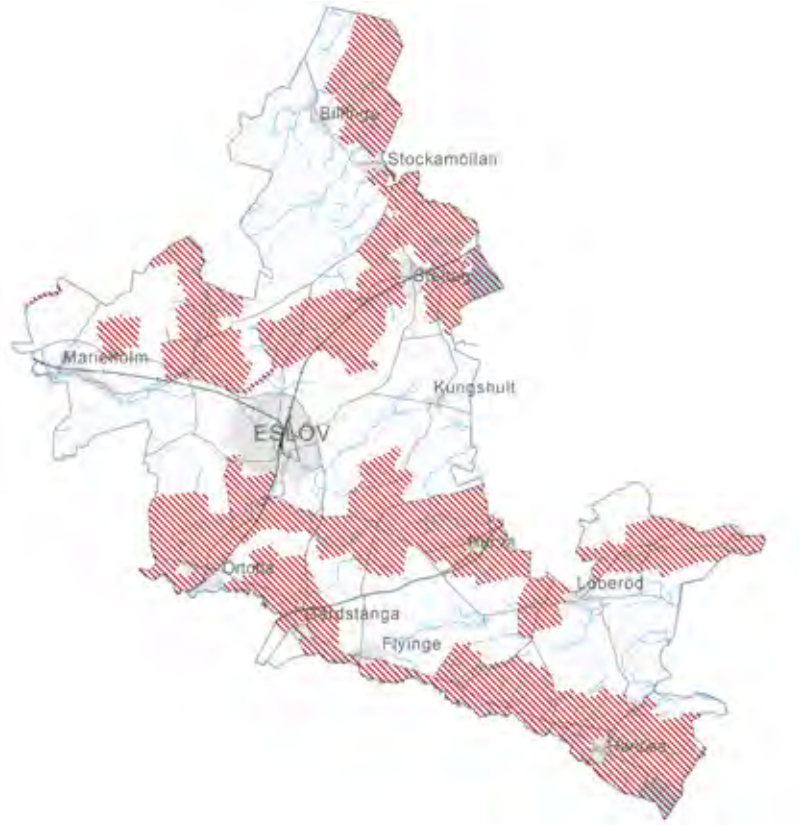
År 2019 antog Eslövs kommun *Plan för framtagandet av Eslövs kommuns kulturmiljöprogram.* Tillsammans med konsulter från Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige (Kulturen i Lund) har kommunen arbetat med att identifiera kulturhistoriskt intressanta byggnader/miljöer i Eslövs kommun. I uppdraget genomfördes tre inventeringar: i Stockamöllan, längs med Kvarngatan/Östergatan och utmed med Västergatan i centrala Eslöv. Kulturmiljökartan är ett resultat av de tre inventeringarna. I inventeringen identifierades byggnader och bebyggelseområden som har ett särskilt kulturhistoriskt värde, i enlighet med Plan- och bygglagen kapitel 8 § 13.

Det långsiktiga målet är att säkerställa kulturhistoriska värden och ge möjlighet att tillhandahålla ett planeringsunderlag inför framtida exploateringar eller andra förändringar utan att kulturvärdena påverkas negativt. Ett annat mål är att sprida kunskap om de kulturhistoriska värdena bland husägare och boende i Eslövs kommun samt att öka intresset för att miljön vårdas och tas om hand.

I ett kulturmiljöprogram kan kommunen peka ut kulturmiljövärden som finns i bebyggelse och kulturlandskap. Det är viktigt att kulturmiljöerna analyseras utifrån både kulturhistoriska värden och naturvärden, eftersom det i kulturlandskapet förutom rester av strukturer från historisk markanvändning också finns naturvärden. Naturvärdena kan gå förlorade om de inte sköts rätt.

VÄRDEFULL LANDSKAPSBILD

I Eslövs kommuns översiktsplan från 2001 har områden med värdefull landskapsbild pekats ut. Vid identifieringen av områdena har Länsstyrelsens kartor över storskaliga terrängformationer och landskapsbild samt riksintresse för kulturmiljövården använts. Kartorna har kompletterats med områden som ur ett kommunalt perspektiv kan anses ha en värdefull landskapsbild, företrädesvis vyer med äldre kulturlandskap (figur 23). Till de områden som finns med i ÖP 2001 har ytterligare ett pekats ut, Braåns dalgång.

Figur 23. Områden med värdefull landskapsbild (ÖP 2001) samt Braåns dalgång

- **Braåns dalgång.** Vid gränsen mot Svalövs kommun i nordväst gör Braån en sväng in i kommunen. Den rinner då i en markerad dalgång där den dominerande markanvändningen är bete.
- **Rönneåns dalgång med omgivningar** Rönneåns dalgång har flera naturtyper med höga naturvärden. Landskapet har på flera ställen en mer ålderdomlig karaktär där stengärden och träd-och buskridåer avgränsar åkrar och betesmarker. Omgivningarna bjuder dels på flacka stränder med våtmarker och öppna betesmarker, dels på en djupt nerskuren dalgång med ädellövsskogsklädda branta sluttningar och rasbranter. Längs ån finns flera vattendrivna kvarnar bevarade. En av dem finns vid Stockamöllan där det även finns en

välbevarad bruksmiljö. På Rönneholms mosse har torv brutits sedan 1800-talet. I området finns naturtyper som är ovanliga i kommunen.

- **Saxåns dalgång med omgivningar.** Saxån rinner fram genom ett i huvudsak öppet jordbrukslandskap och omges huvudsakligen av åkermarker. Kring Farstorp och Trollenäs förekommer huvuddelen av de betesmarker som finns längs ån men också skogsmark och trädbevuxen mark. Strax uppströms Trollenäs slott finns vackra meandrande partier av ån där omgivningarna utgörs av öppna betesmarker.
- **Östra Karaby backar.** Östra Karaby backe är en markerad höjd som avtecknar sig i ett annars ganska flackt landskap. Höjden är bildad som en isälvsavlagring av sand/grus från tiden för inlandsisen. På toppen ligger moränlera. En mindre dalgång med nordsydlig sträckning ligger i östra delen av området. Uppe på höjden ligger Östra Karaby by med kyrkan och församlingshemmet. Härifrån är utsikten milsvid.
- **Ringsjön-Sjöholmen-Haga.** I området mellan Sjöholmen och Haga finns många strukturer, som stengärden och vegetationsridåer, från 1700- och 1800-talets kulturlandskap. Markanvändningen varierar med både betes- och åkermarker vilket skapar ett småskaligt och vackert landskap. Central ligger Stehags kyrkby med samlad bebyggelse vid kyrkan. Från kyrkbyn är utsikten vacker ner mot Ringsjön. Sjön är omgiven av betesmarker och skogsområden.
- **Brååns dalgång med omgivningar.** Bråån rinner i kommunen omväxlande genom ett uppodlat storbrukslandskap, mosaikartat småbrukslandskap och genom smala djupa raviner. Vid Örtofta rinner ut i Kävlingeån. I mosaiklandskapet vid Bingstorp och Högseröd omges åker- och betesmarker av stengärden och trädridåer medan ån meandrar fram. I Högseröd ligger bebyggelsen samlad kring kyrkan. Kring Löberöds och Skarhults slott breder ett storskaligt åkerlandskap ut sig som avbryts av skogsområden. På flera platser längs dalgången har man fin utsikt över Brååns dalgång.

Rönneåns dalgång vid Stockamöllan.

- **Värlinge-Hemmingsberga-Bosarp-Stehag.** Trakten kring Värlinge-Hemmingsberga-Bosarp-Stehag utmärks av ett mosaikartat kulturlandskap där stengärden och vegetationsridåer omsluter betesmarker och åkrar. Träddungar vid gårdar och i gränser delar ytterligare upp landskapet. Området är rikt på gamla grova ekar. Långgropen är ett av Saxåns biflöden rinner genom området. Den är rätad och omges av åker- och betesmarker. Parallellt med ån löper Bosarps Jär en rullstensås som blev naturreservat 1963. Åsen dominerar landskapet och ger möjligheter till utblickar över omgivningen. Vid Stehag ligger Gyabjär, ett skogsområde med höga naturvärden men också ett fint friluftsområde.
- **Kävlingeåns dalgång med omgivningar.** Kävlingeåns dalgång är flack och i de flacka sluttningarna finns ett omväxlande odlingslandskap med trädridåer och stengärdsgårdar i fältgränserna och kring mindre vattendrag. Kring Harlösabäcken, som är en något större bäck, är dalgången markerad och omges av betesmarker. Nivåskillnaden i Kävlingeån är liten mellan källa och mynning, varför ån flyter stilla fram. Historiskt har de flacka områdena kring ån brukats som betesmark och stora delar utgjordes av sankmarker. Betesmarker finns idag kvar främst kring Flyinge. Vid höga flöden översvämmas markerna närmast ån. En bit från ån reser sig sandbackar på grusåsar som löper parallellt med ån. De sandiga markerna betas eller odlas. Från sluttningarna är utblickarna över landskapet vida. Höga vallar ligger här och var i strandkanten utefter åns sträckning. De är ett minne från en storskalig rensning och rätning av ån i början av 1940-talet.
- **Borstbäckens dalgång.** Borstbäcken rinner i en djupt nerskuren dalgång i lerskifferberggrund. De branta dalsidorna är bevuxna med framförallt bokskog med inslag av andra ädla lövträd som ek, ask och alm. Ädellövskogen är högväxt och gallrad, vilket medför att skogen är ganska öppen. En gammal banvall skär över dalgången i dess nedre lopp. Kring Hjularöds slott finns rika ädellövskogar och norr om slottet finns ett stort återskapat våtmarksområde.

Kävlingeån vid Gårdstånga.

REKREATION OCH FRILUFTSLIV I ESLÖVS KOMMUN

REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Kommunerna har en nyckelroll i att skapa förutsättningar för ett väl fungerande friluftsliv. Att planera för friluftsliv är att planera för ökad folkhälsa, naturförståelse och regional utveckling. Att utöva friluftsliv i naturen bygger på allemansrätten. Den är en grundläggande förutsättning för friluftsliv, men innebär också skyldigheter.

Allemansrätten

Allemansrätten innebär en begränsad rätt för var och en att färdas över annans mark och tillfälligt uppehålla sig där. Med rätten följer krav på hänsyn och varsamhet; mot natur och djurliv, mot markägare och mot andra människor ute i naturen. Naturvårdsverket har sammanfattat allemansrätten i orden Inte störa – Inte förstöra.

De allmänna hänsynsregler som gäller för alla som nyttjar naturen och allemansrätten hittar du i miljöbalken kapitel 2 och 7. I miljöbalken kapitel 7 § 1 sägs att ”var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den”.

Ett aktivt friluftslivsutövande har stor betydelse för både den fysiska och psykiska hälsan. Därför är det viktigt att alla människor ges samma möjlighet att vistas i naturen och har tillgång till rekreationsområden. Att vara ute i naturen väcker intresset och ökar förståelsen för naturen. Friluftsliv kan även bidra till att utveckla näringslivet på landsbygden.

Till vardags utövas friluftslivet till stor del i det tätortsnära natur- och kulturlandskapet. Det är därför viktigt att planera friluftslivet långsiktigt. Vid planeringen av tätorter och deras utbyggnad är det angeläget att grönområden planeras in och att natur som är befintlig tas tillvara. Det anges både i plan- och bygglagen och miljöbalken.

Flera forskningsrapporter visar att barn som vistas mycket i naturen ofta är friskare, mindre stressade, har bättre motorik, högre koncentrationsförmåga och bättre minne än andra barn. Sedan tidigt 1990-tal har forskningsstudier från Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) visat att tillgång till grönområden är en viktig faktor för folkhälsan. Studierna har sedan utvidgats och fördjupats och visat att även kvaliteten på grönområdena har betydelse. Även vid rehabilitering av långtidssjuka har naturen en läkande påverkan.

Flera faktorer styr hur attraktivt ett område är för friluftsliv, bland annat tillgänglighet, variation av naturmiljöer, närhet till vatten och inslag av kulturhistoriskt intressanta miljöer. Frånvaron av störande buller har också betydelse för attrakiviteten hos ett område. Beroende på områdets innehåll och var det ligger utnyttjas de olika. Tabell 5 visar rekommenderade avstånd till olika typer av grönområden. Både människor som bor i tätorter och på landsbygden önskar att avståndet till natur- och/eller parkområden ska vara kort. Ett kort avstånd kan motverkas av barriärer av olika slag, exempelvis större vägar, järnvägar, stängsel eller åkermark, och kan därmed betyda att man inte går dit trots det korta avståndet.

Begrepp	Gångavstånd (km)	Cykelavstånd (km)	Bil-/bussavstånd (km)
Promenadområde (promenad, lek, motionslöpning)	0,2–0,8	2,5	8
Utflyktsområde (halvdags-utflykt, skidåkning, bär- svamp-plockning, naturstudier)	3	10	30
Fjärrekreationsområde (heldagsutflykter, semester)	–	–	100

Tabell 5. Rekommenderat avstånd till olika typer av rekreationsområde.

Park- och naturområden är till gagn för människan och bidrar med många ekosystemtjänster:
- människors rekreation, hälsa och vardagsfritid
- bevarande av den biologiska mångfalden
- stadsbyggnaden och stilideal inom trädgårds- och landskapskonsten
- den kulturella identiteten
- luftkvaliteten och klimatet
- kretsloppsanpassad teknik för dag- och avloppsvatten samt avfall
- lärande och kunskap om kretslopp och natur.

Rekreation/friluftsliv och naturvård är två intressen som har mycket gemensamt och kan oftast kombineras. Det kan dock uppstå konflikter till exempel när faunans krav på ostördhet kombineras med människors krav på fritt strövande eller när det finns intresse för ett stort besöksantal i naturområden med slitagekänsliga marker.

Störningskänsliga områden i kommunen är framför allt lokaler som fungerar som rast- eller häckningslokaler för fåglar, till exempel strandängar kring vattendragen och andra våtmarker, men också sandiga marker. Ett alltför hårt betesutnyttjande kan slita på mark och vegetation. En viss grad av förhöjd störning eller slitage kan dock komma en del artgrupper till godo. Det gäller till exempel vissa insekter och ettåriga växter som vill ha bar jord för att kunna bygga bo respektive etablera sig.

För att undvika att djur störs eller att vegetation slits kan man till exempel kanalisera människors rörelse genom att anlägga stigar och placera spänger där marken är fuktig eller blöt. Det har visats att när man utövar friluftsliv håller man sig gärna till markerade stigar. Det är också viktigt att områden som människor hänvisas till har tillräckligt stor yta.

Eslövs kommun ska i den fysiska planeringen värna och utveckla natur- och parkområden så att alla invånare får tillgång till grönområden för rekreation och friluftsliv.

TÄTORTSNÄRA NATUR

Tätortsnaturen har stor betydelse för rekreation och friluftsliv, men också för att den berikar miljön kring bostäder, skolor och verksamheter samt skapar livsmiljöer för växter och djur. Tätorternas grönområden fyller många behov och levererar ekosystemtjänster och kan därför kallas mångfunktionella. Förutom de redan nämnda funktionerna kan grönområdena till exempel kopplas till klimatanpassning vid förändrade hydrologiska förutsättningar som stigande havsnivå, ökad nederbörd och för att mildra effekter av värmeböljor. Mångfunktionella ytor behöver planeras och förankras redan på en strategisk nivå för att därefter föras ner till detaljnivå.

Idag bor över 80 procent av Sveriges befolkning i tätorter. Det gör den tätortsnära naturen extra viktig. För många är naturområdet runt knuten den främsta möjligheten att komma ut och få kontakt med vilda växter och djur. Närheten innebär att området besöks även om naturvärdena är låga. Vikten av tätortsnära natur involveras i flera av regeringens friluftlivsmål liksom flera av målen i Regional Utvecklingsstrategi för Skåne som syftar till att stärka den tätortsnära naturen.

Det finns flera starka intressekonflikter i det tätortsnära landskapet där annan markanvändning prioriteras framför friluftsliv. Mycket tyder på att den oskyddade tätortsnära naturen tas i anspråk för bebyggelse och förändrad markanvändning och att ytorna därmed minskar. För att gottgöra förlorade natur- och rekreationsvärden kan ekologisk kompensation användas. Syftet med detta är att väga upp förlorade värden.

Det anges både i plan- och bygglagen och i miljöbalken att det är viktigt att grönområden planeras in när tätorter byggs ut. Vid planering av tätortsnatur är flera aspekter viktiga. Patrik Grahn (SLU) har i sin forskning tagit fram åtta parkkaraktärer som kan vara en grund när grönområden anläggs.

- **Rofylldhet.** Karaktären rofylldhet återfinns i en miljö där det är lugnt och tyst. Här hörs bara kvitter från fåglar, vind och vatten.
- **Vildhet.** I den vilda parkkaraktären är miljön naturlik. Här får besökaren upplevelsen av en orörd natur, där växterna ser självsådda ut och de får växa okontrollerat.
- **Artrikedom.** På en plats med karaktären artrikedom finns en mångfald av växter och djur.
- **Rymd.** I en natur med upplevelsen av rymd känner besökaren att de förflyttat sig till ”en annan värld”, i alla fall mentalt. Rymd upplevs genom känslan av en sammanhållen plats och enhetlighet.
- **Vidd, Allmänning.** Karaktärens främsta egenskap är stora ytor där besökaren har god överblick.
- **Refug, Viste.** Refug eller viste är karaktärer som finns på mer omslutna, trygga, mindre offentliga platser. Där finner besökaren mer enskildhet.
- **Samvaro, Möte.** Platsens främsta egenskaper är att den ger möjlighet till möten mellan människor, umgänge och sociala kontakter. Här sker aktiviteter som man deltar i eller betraktar.
- **Kultur.** Här upplever besökaren tidens gång, till exempel genom landskapselement som funnits på platsen länge eller inslag som berättar om vad som funnits på platsen tidigare.

Eslövs kommun ska vid exploatering av grönområden använda ekologisk kompensation.

Eslövs kommun ska värna natur- och parkområden i och kring tätorter så att alla invånare har närhet till grönområden för rekreation och friluftsliv.

NATUREN SOM PEDAGOGISK KÄLLA

Att flytta undervisningen utomhus ger eleverna möjlighet att använda hela kroppen och alla sina sinnen. Detta innebär att fler elever hittar sitt sätt att lära på. Särskilt för de elever som har läs- och skrivsvårigheter och de som har mycket energi kan lektioner utomhus vara ett viktigt komplement till den traditionella undervisningen inomhus. Utomhuslektioner kan ha stora fördelar för elever i alla åldrar.

Områden som används i undervisningssyfte ska innehålla lätt identifierbara naturföreteelser och vara lättillgängliga. Den tätortsnära naturen är ofta lättillgänglig, men innehållet kan vara trivialt. Enklare artstudier och fältförsök under en lektionstimme kan ändå utföras. Man kan till exempel lyfta på stenar och se vad som finns

därunder eller imponeras av växternas oanade krafter när maskrosor, björkar eller andra växter sticker upp genom asfalten. Även lärande om till exempel vattnets kretslopp kan utföras i enkla naturmiljöer.

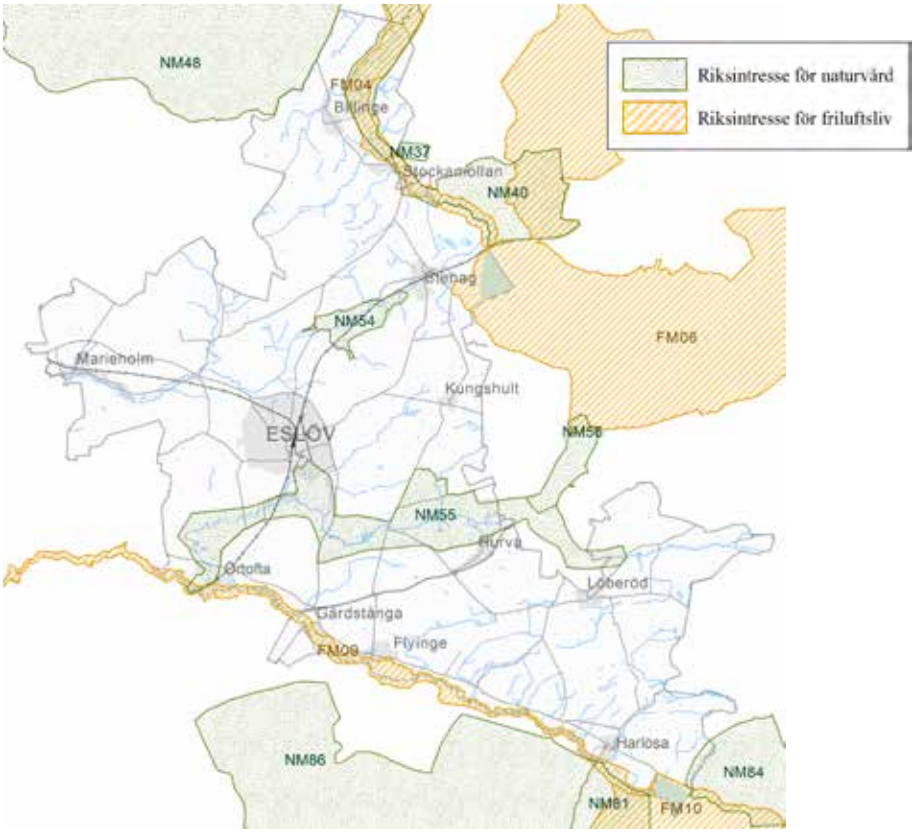
Varierad terräng i utemiljön ger en allsidig träning för kroppens alla muskler, vilket motverkar övervikt och främjar förmågan att sitta still. Eftersom de flesta barn tillbringar en stor del av sin dag i skolan är användandet av utemiljön i undervisningen viktig eftersom utevistelse påverkar deras hälsa och förmåga till lärande. Vid planering av nya skolor eller ombyggnad av skolgårdar bör stor vikt läggas vid utemiljön för att skapa innehållsrika och stimulerande miljöer.

Ridning är en populär sysselsättning. Här en guidad tur vid Hjortsås.

RIKSINTRESSE FÖR FRILUFTSLIV (FM)

Naturvårdsverket gjorde en översyn av områden av riksintresse för friluftslivet under 2012–2014. Den resulterade i att nya områden pekades ut och beslutades 2017. För Eslövs kommun innebar det att det nu finns fyra områden av riksintresse för friluftsliv (figur 24). Tidigare hade vi inga. För mer information se www.naturvardsverket.se.

Figur 24. Riksintresse för friluftsliv kombinerad med riksintresse för naturvård. Kartan visar att områden av riksintresse för natutvård riksintresse för friluftsliv överlappar varandra.

- **Rönneå** (FM04). Rönneåområdet har mycket stora natur- och kulturvärden och har stor betydelse för friluftslivet i hela regionen. Bara ljud från naturen ger stora värden för rekreation. Området är geologiskt intressant och har många historiska och forntida lämningar. Kanoting på ån är mycket populärt. Området berör delar av Eslövs, Höörs, Ängelholms och Klippans kommuner. Det är totalt 4 180 hektar, varav cirka 800 hektar ligger inom Eslövs kommun.
- **Frostavallen-Ringsjön-Fulltofta** (FM06). Inom området finns attraktiva strövområden och fritidsanläggningar, exempelvis vid Frostavallen och Fulltofta, samt badplatser till exempel vid Sjöholmen och Ringsjöstrand. Området berör delar av Eslövs, Höörs och Hörby kommuner. Det är totalt 14 420 hektar, varav cirka 350 hektar ligger inom Eslövs kommun.
- **Kävlingeån: Vombsjön till Bjärred** (FM09). Kävlingeån är en av de största åarna i Skåne. Den är viktig för närrekreation och har betydelse för kanoting. Stigar för vandring finns och dalgången har en tilltalande landskapsbild. Fågellivet kring ån är rikt och stork är en vanlig syn. Området berör delar av Eslövs, Lunds, Kävlinges och Lommas kommuner. Det är totalt 1 890 hektar, varav cirka 600 hektar ligger inom Eslöv kommun.
- **Vomb och Klingavälsån** (FM10) Vombsjön är fiskrik och här finns viktiga rastplatser för fåglar. Slottslandskapet vid Övedskloster har satt stor prägel på landskapet. Vombs fure är ett stort skogsområde dominerat av tall som planterats för att förhindra sandflykt. Området har ett rikt djurliv, tystnad och en mängd stigar och skogsbilvägar som möjliggör strövande. Klingavälsån flyter genom Vombsänkan i ett flackt landskap och har ett rikt fågelliv med rastande och häckande vadarfåglar, gäss och rovfåglar. Flera fågeltorn och utsiktsplattformar som underlättar fågelskådning finns i området. Området är 6 910 hektar stort och ligger främst i Sjöbo och Lunds kommuner. Endast en liten del av Vombsjön med tillhörande strandområde ligger inom Eslövs kommun, drygt 150 hektar.

HANDLINGSPLAN FÖR SKÅNES FRILUFTSLIV 2018–2021

Länsstyrelsen i Skåne har tagit fram ”Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021” på uppdrag av regeringen för att samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens friluftspolitik. Här har tagits fram mål och åtgärder för att stimulera friluftslivet. Friluftsliv är en angelägen fråga för regeringen och ett prioriterat politiskt område. Friluftslivspolitiken ska stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv. Staten har därmed en viktig roll i att stötta och stimulera kommunerna och de ideella organisationernas verksamhet i syfte att öka människors friluftslivsaktiviteter. Friluftslivet är brett och spänner över flera politiska områden, där naturvårdspolitik, regional tillväxtpolitik, jordbrukspolitik, skogspolitik, politik för landsbygdens utveckling, folkhälsopolitik och utbildnings- och forskningspolitik är några exempel. Friluftslivets folkhälsoaspekter och såväl den förebyggande som den rehabiliterande hälsovården är centrala, liksom kulturlivet och samhällsplaneringen. För att värna de tätortsnära grönområdena har den kommunala planeringen en nyckelroll.

Kanoting på Rönneå. Årligen paddlar 10 000–15 000 kanotister på ån.

GRÖNSTRUKTUR I SKÅNE

Grönstruktur är ett sektorsövergripande begrepp och många olika ämnesområden behöver samverka i frågor som rör den gröna strukturen. Fysisk planering, naturvård, friluftsliv, kulturmiljövård och turism är exempel på ämnesområden som behöver samarbeta. Utan kunskap om grönstrukturen är möjligheten till förståelse och hållbar utveckling begränsad. Det är därför viktigt att förmedla den gröna strukturens värden. Den gröna strukturen har betydelse för bland annat folkhälsa, återhämtning och rehabilitering, men också för den biologiska mångfalden. Region Skåne har gjort rapporten *Grönstruktur i Skåne – Strategier för en utveckling av grön struktur*. Syftet med rapporten är att visa utvecklingsmöjligheter för de gröna strukturerna i Skåne och inspirera kommunerna att vidareutveckla grönstrukturen. Man vill också skapa dialog och samsyn med berörda parter.

Det regionala programmet syftar till att stärka den gröna strukturen i Skåne. I programmet visar kartor med grundläggande grönstruktur bland annat grönområden och stråk med stora rekreations- och naturvärden, ekologiska stråk med utvecklingspotential och strategiska lägen för nya grönstråk. I rapporten finns ställningstaganden som kan vidareutvecklas av kommunen.

Eslövs kommun saknar en aktuell översiktlig strategisk plan för kommunens grönstruktur. Naturmiljöprogrammet behandlar de värdefulla naturmiljöerna men inte sambanden mellan dem och mellan naturen och parkmarken i tätorterna. Det finns därför ett stort behov av att få ett samlat dokument som beskriver, analyserar och värderar kommunens grönstruktur. Genom att knyta många mindre natur- och kulturmiljöer till ett grönt nätverk ökar förutsättningarna för arter att spridas och för människor att röra sig.

Eslövs kommun behöver ta fram en grönstrukturplan för hela kommunen, både för tätorter och landsbygd, som kan vidareutvecklas till en plan för grön infrastruktur.

Trollsjön – en grön lunga i Eslövs tätort.

NÄRMARE TILL NATUREN I SKÅNE

Länsstyrelsen tog fram *Närmare till naturen i Skåne* 2003. Programmet var tänkt som ett underlag för de skånska kommunerna, länsstyrelsen och Region Skåne i arbetet att långsiktigt skydda och utveckla de mest värdefulla tätortsnära områdena för friluftsliv och naturvård och därmed bidra till att miljömålet *En god bebyggd miljö uppfylls*. I rapporten valdes följande områden i kommunen ut för att skyddas för sina värden för friluftsliv och naturvård:

- Ringsjöområdet
- Rönneåns övre dalgång
- Saxåns dalgång

- Gyabjär
- Stavröds mosse och Snärjet
- Kävlingeåns dalgång
- Brååns dalgång

En genomförandeplan för perioden 2016–2020 har tagits fram. I den finns, för Eslövs kommun, områdena Billingemölla och Gyabjär med. Dessa områden bör alltså skyddas.

Eslövs kommun ska i den fysiska planeringen utgå från ”Närmare till naturen i Skåne” vid planering av rekreationsområden.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FRILUFTSLIV I ESLÖVS KOMMUN

Vardagslandskapet, det landskap som finns omkring oss, kanske inte innehåller höga naturvärden men utgör i många fall grunden för möjligheterna att röra sig naturen och för arter att spridas. Det bildar grundstenar i grönstrukturen. Utan möjlighet att sprida sig kommer många hotade arter som finns idag att försvinna. Grönstrukturen är också viktig för oss människor, för vårt välbefinnande och vår hälsa.

Förutsättningar för rekreation och friluftsliv varierar mycket mellan kommunens olika delar. På slätten finns endast mindre naturområden eller småbiotoper som märgelgravar och alléer, vilket innebär att fast man bor ute på landet är tillgången till natur liten. I norra delen av kommunen finns rikligt utbud på både skogar och mer eller mindre öppna gräsmarker. I kommunens översiktsplan från 2001 pekas områden lämpliga för friluftsliv ut.

Figur 25. Områden lämpade för friluftsliv enligt Eslövs kommuns översiktsplan 2001.

Eslövs kommun har i begränsad utsträckning arbetat med att tillgängliggöra områden för friluftsliv. Kommunen har anlagt slingor i Gyaskogen vid Stehag, vid Laddran i Marieholm, i Örtofta vid Bråån och Trollestigen vid Saxån/Trollenäs. Ett förslag till att förbinda Gryby med Snärjet gjordes i början av 2000-talet men har inte förverkligats.

Tillsammans med Örtofta byalag har Eslövs kommun ansökt och fått projektpengar för att göra en tillgänglighetsanpassad stig vid Kävlingeån i Örtofta. Projektet kommer att förvekligas under 2020.

I tätorterna Marieholm, Örtofta, Billinge, Stehag, Stockamöllan, Löberöd, Eslöv och Flyinge finns anlagda stigar. Lokala föreningar har skapat strövstigar vid Flyinge, Gårdstånga och Stockamöllan. Skåneleden löper genom kommunens östra delar. Rönneå är en populär kanotled, speciellt sträckan från Stockamöllan och nedströms. Här paddlar varje år flera tusen kanotister och i Stockamöllan finns en kanotuthyrare. Även Kävlingeån används för kanoting.

Gamla banvallar kan med fördel nyttjas för friluftsändamål. I kommunen finns några banvallar kvar efter nedlagda tåglinjer. På sträckorna Eslöv–Hurva–Löberöd och Eslöv–Hörby skulle delar kunna utvecklas till gång- och cykelvägar genom landskapet. Banvallar är uppbyggda av sandigt och grusigt material och kan hysa naturvärden som måste beaktas vid ett i anspråkstagande. De kan därför också utgöra viktiga länkar i grönstrukturen.

När täktverksamheten upphör på Rönneholms mosse (nuvarande tillstånd går ut 2021) ska området enligt återställningsplanen omvandlas till en större vattenyta omgiven av skogs- och mossemark. Här kan olika typer av våtmarker skapas. Mossar är en ovanlig naturtyp och området har en intressant kulturhistoria och skulle bli ett fint rekreationsområde. På andra sidan Rönneå i Höörs kommun ligger Ageröds mosse, vilket ytterligare förstärker rekreationsvärdet.

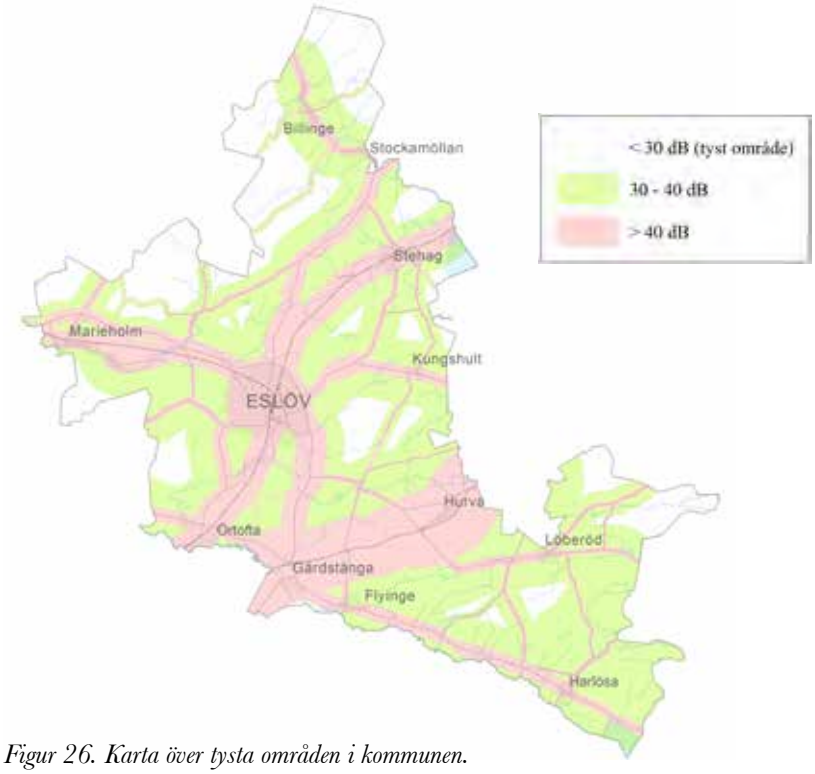
Eslövs kommun har för avsikt att skapa ett natur- och rekreationsområde i dialog med berörda aktörer när täktverksamheten på Rönneholms mosse upphör.

Eslövs kommun ser gamla banvallar som en resurs vid anläggning av gång- och cykelstråk från tätorterna och ut i landskapet.

Med vattenkikare kan man se djur och växter under vattenytan.

TYSTA OMRÅDEN

Figur 26. Karta över tysta områden i kommunen.

En stor resurs för naturupplevelser och friluftsliv är tillgången på tysta områden. En inventering av tysta områden gjordes av kommunen 2018. Med tysta områden menas områden där bullret från mänskliga aktiviteter i genomsnitt understiger 30dB. Inventeringen visade att de flesta tysta områden finns i kommunens norra delar men också att Snärjet som ligger strax öster om Eslövs tätort har dessa kvaliteter.

Tysta områden är en bristvara i många kommuner, framför allt i Sydvästskåne. Sådana områden är därför en tillgång som bör skyddas från intrång av störande verksamheter. I dagens stressiga samhälle kan områden med bara naturljud vara en ovärderlig tillgång.

Eslövs kommun ska i handläggning av ärenden värna tysta områden i kommunen för att människor ska kunna uppleva områden med bara naturens egna ljud.

En vårpromenad ger ro och styrka till själen (Billingemölla).

TIPS PÅ UTFLYKTSMÅL

För den växtintresserade

Flera botaniskt intressanta områden finns i kommunen, om än små och i vissa fall svårtillgängliga. Här följer ett urval av dem.

- Rasbranter i Rönneåns dalgång
- Strandskog vid Ringsjön
- Abullahagen
- Östra Strö fälad
- Flyinge ängar
- Borstbäckens dalgång
- Gyaskogen
- Rövarkulan (Höörs kommun)

För fågelskådaren

Om man är intresserad av att studera fågellivet i kommunen finns bra förutsättningar vid ett flertal platser. Här följer ett urval av dem.

- Rönneåns dalgång
- Strandängar vid Gårdstånga
- Rönneholms mosse
- Abullahagen
- Snärjet
- Skarhults Kronoskog
- Skarhults våtmark
- Strandängar vid Vombsjön
- Dammarna vid Ellinge reningsverk
- Dammarna vid Örtofta sockerbruk (ligger vid kommungränsen i Lunds kommun)

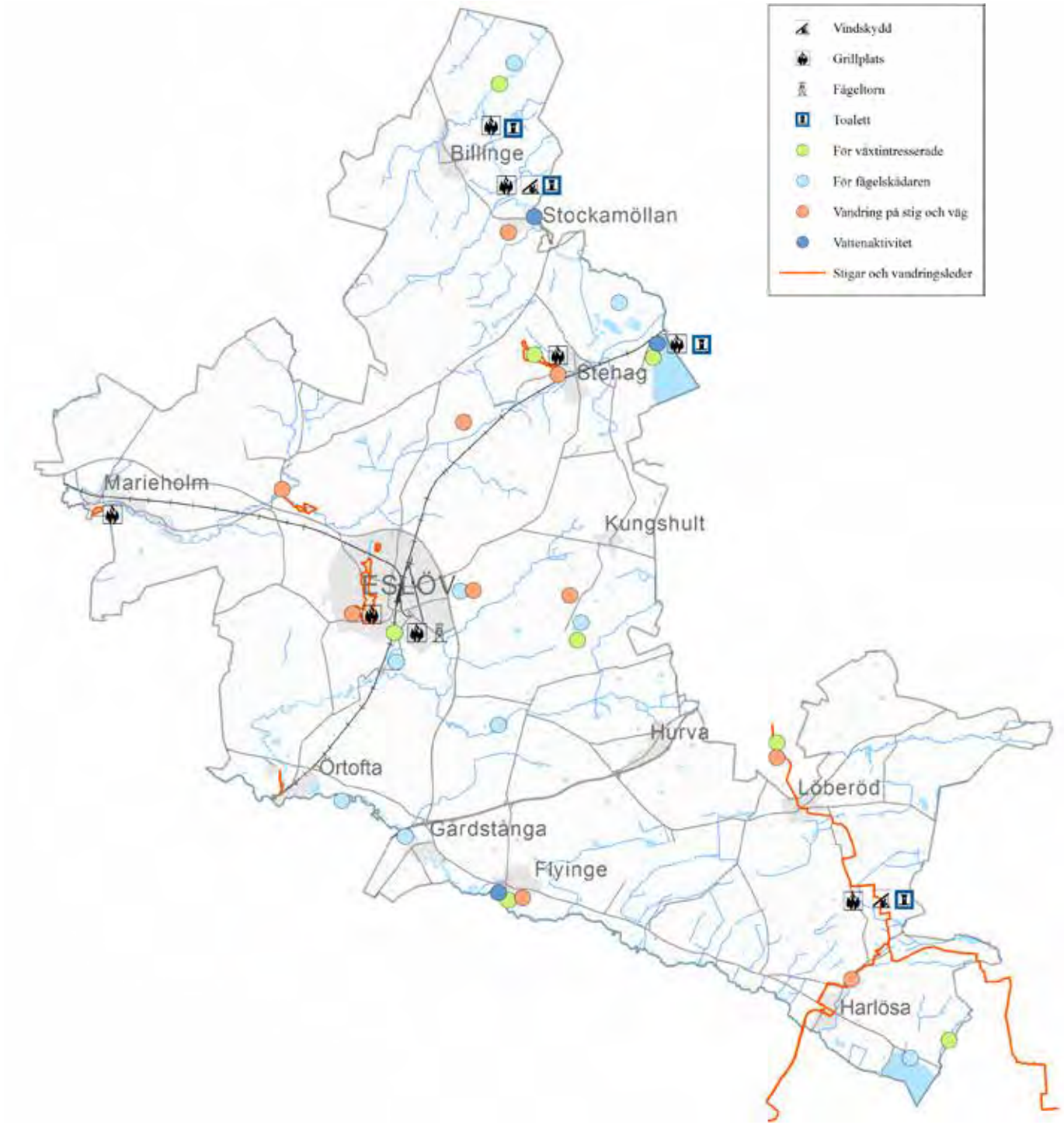
För vandraren på stig och väg

Att ströva i naturen och lyssna på naturens ljud är fantastiskt. Här följer ett urval av områden.

- Stockamöllan
- Bosarps jär
- Gyaskogen
- Eslövs allmänning
- Snärjet
- Skarhults kronopark
- Flyinge ängar
- Harlösabäckens dalgång
- Trollestigen
- Laddran (Marieholm)
- Rövarkulan (Höörs kommun)
- Skåneleden
- Örtofta

För vattenaktiviteter:

- Rönneå
- Kävlingeån
- Ringsjön, Sjöholmen badplats

Vindskydd
Grillplats
Fågeltorn
Toalett
För växtintresserade
För fågelskådaren
Vandring på stig och väg
Vattenaktivitet
Stigar och vandringsleder
Billinge
Stockamöllan
Stehag
Marieholm
Kungshult
ESLÖV
Hurva
Ortofta
Löberöd
Gårdstånga
Flyinge
Harlösa

Betesmark norr om Billingemölla.

BILAGOR

UTFÖRDA KOMMUNALA NATURVÅRDS-INVENTERINGAR

Kunskaperna om kommunens naturvärden finns huvudsakligen på en översiktlig nivå. De har ökat sedan förra naturvårdsprogrammet, genom flera inventeringar och Artportalens tillkomst. Kunskap om arter och var de lever behöver ändå ständigt uppdateras för att vara aktuella. Detta måste man ha i åtanke vid exploatering och andra åtgärder i landskapet. Då kan behov av nya inventeringar uppkomma.

- Inventering av kärlväxter i delar av Abullahagen. Eslövs kommun, 2002.
- Skalbaggar, svampar och lavar knutna till gamla ekar i Eslövs och Höörs kommuner. Naturcentrum AB, 2003.
- Naturvärdesbedömning av Rönneådalen – från Stockamöllan till kommungränsen i norr. Eslövs kommun, 2004.
- Naturvärdesbedömning av Saxån vid Trollenäs. Eslövs kommun, 2004.
- Inventering av råkor har utförts i kommunens tätorter ett flertal gånger, senast 2005. Inventeringen har utförts av representant för Skånes ornitologiska förening.
- Utredning om Flyinge ängar. Ekologgruppen i Landskrona, 2006.
- Inventering av vedlevande skalbaggar i Eslövs allmänning. Naturcentrum AB, 2007.
- Lavfloran i Eslövs allmänning. AREK Biokonsult HB, 2007.
- Översiktlig vegetationsinventering i Eslövs allmänning. Eslövs kommun, 2007.
- Inventering av fladdermöss i Eslövs allmänning. Naturvårdskonsult Gerell, 2008.
- Naturvärdesinventering av beteshage vid Vedelsbäck i Stehag. Gunnar Isacsson, 2008.
- Grodinventering i småvatten inom del av Eslövs kommun. Rana konsult, 2008.
- Inventering av småbiotoper inom planområdet ”Fördjupning för Östra Eslöv”. Eslövs kommun, 2008.
- Vedlevande skalbaggar på tre lokaler i Stehag. Naturcentrum AB, 2009.
- Elfiske inför restaurering av gammal meanderslinga vid Trollenäs kvarn. Ekologgruppen i Landskrona AB, 2009.
- Inventering av storsvampar i Stehag. AREK Biokonsult HB, 2011.
- Inventering, naturvärdesbedömning och skötselförslag för fem naturområden i Stehag. Naturcentrum AB, 2011.
- Inventering av lavar, mossor och vedlevande svampar i Stehag. AREK Biokonsult HB, 2011.
- Biologisk uppföljning av restaurerad meanderslinga i Saxån vid Trollenäs slott 2011–2015: fisk, bottenfauna och vegetation. Ekologgruppen i Landskrona AB.
- Groddjur vid Billinge fälad. Naturcentrum AB, 2012.
- Naturvärdesinventering av gräsmarker i Eslöv kommun. Eslövs kommun, 2014.
- Inventering av fladdermöss i Eslövs kommun. Graptolit J. Eklöf och J. Rydell, 2015.
- Naturvärdesinventering Getingetomten. Ekologigruppen Ekoplan AB, 2015.
- Lista över inventerade solitära bin och humlor under 2011–2015 i tidigare Holmby grustäkt. Inventerare Göran Holmberg, Malmö.
- Skyddsvärda träd i Eslövs kommun. Eslövs kommun, 2016.
- Naturvärdesinventering av betesmarker vid Gårdstånga. Ekologigruppen Ekoplan AB, 2016.
- Inventering och naturvärdesbedömning av lövskogar i Eslövs kommun. Naturcentrum AB, 2017.
- Inventering och naturvärdesbedömning av betesmarker i Eslövs kommun. Eslövs kommun 2016–2018.
- Inventering av insekter i tio lövskogsområden. Calluna AB, 2018.

NATIONELL LAGSTIFTNING

MILJÖBALKEN

Den viktigaste lagen som berör naturvården och naturvårdsintresset är miljöbalken, som trädde i kraft 1999. För naturvårdens del gäller miljöbalkens bestämmelser främst allmänna hänsynsregler, grundläggande respektive särskilda bestämmelser för hushållning av mark- och vattenområden, skydd av natur, vattenverksamhet, täkter och jordbruk.

Riksintressen (kapitel 3 och 4)

Bestämmelser om riksintressen finns i miljöbalken kapitel 3 och 4. Riksintressen är områden som har sådana speciella värden eller förutsättningar att de bedömts vara betydelsefulla för landet i stort och är viktiga att bevara så att inte värdena påtagligt skadas.

Det finns flera olika typer av riksintressen. De som är intressanta för ett naturmiljöprogram är riksintressen för naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv. Till riksintressen räknas också Natura 2000-områden.

Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning (kapitel 5)

Regeringen får för vissa geografiska områden eller för hela landet meddela föreskrifter om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt, om det behövs för att varaktigt skydda människors hälsa eller miljön eller för att avhjälpa skador på eller olägenheter för människors hälsa eller miljön (miljökvalitetsnormer).

Miljökvalitetsnormer skall vid behov omprövas. Myndigheter och kommuner ska ansvara för att miljökvalitetsnormer följs.

Områdesskydd (kapitel 7)

Nationalpark har det starkaste skyddet. Nationalparker bildas på mark som tillhör staten.

Naturreservat är den mest använda skyddsformen. Möjligheten att bilda naturreservat uppkom 1964 i samband med naturvårdslagens tillkomst. Då var det endast länsstyrelsen som bildade reservat. Numera kan också kommunerna göra detta. Naturreservat kan bildas i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda, bevara, skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet eller skydda, återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Kulturreservat är en näraliggande skyddsform, som kan bildas av både länsstyrelsen och kommunerna för att bevara värdefulla kulturpräglade landskap.

Naturminnen är särpräglade naturföremål som är i behov av skydd eller vård. Exempel på sådana kan vara flyttblock, jättegrytor eller gamla och storvuxna träd eller mycket små områden med intressanta naturföreteelser. Både länsstyrelsen och kommunen kan utse naturminnen. Skyddsformen infördes 1909, och flertalet befintliga naturminnen bildades före naturvårdslagens tillkomst 1964.

Biotopskyddsområden är mindre mark- eller vattenområden som utgör livsmiljö för djur- eller växtarter som är särskilt skyddsvärda. Inom ett sådant område får verksamhet som skadar naturmiljön inte bedrivas. Biotopskydd kan vara

generellt eller omfatta ett speciellt objekt. Generellt biotopskydd har åkerholmar, källor med omgivande våtmark, odlingsrösen, småvatten och våtmarker samt alléer, pilevallar och stenmurar i jordbruksmark. Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller kommunen kan förklara enskilda områden eller objekt som biotopskyddsområden.

Djur- och växtskyddsområden kan avsättas för att skydda sällsynta eller störningskänsliga djur- eller växtarter. Inom sådana områden kan rätten till jakt, fiske och tillträde begränsas, men i övrigt råder inga inskränkningar av rätten att bruka mark eller vatten. Merparten av de drygt 1 000 djurskyddsområden som finns i dag är belägna vid kuster eller insjöar och har tillkommit för att freda sjöfågel eller säl.

Särskilt skyddade områden, det vill säga Natura 2000-områden, är områden som är skyddade enligt fågeldirektivet eller art- och habitatdirektivet.

Strandskyddsområden finns för att tillförsäkra allmänheten möjligheter att röra sig vid och kring vatten och vattendrag samt för att bevara livsmiljöer för växter och djur i strandzonen. Miljöbalken ger allt vatten ett generellt strandskydd 100 meter från strandkanten, både på land och i vatten, inklusive undervattensmiljön. Länsstyrelsen kan besluta att utöka strandskyddet till högst 300 meter eller undanta vissa sträckor från strandskyddet.

Allemansrätten gör att vi alla har tillgång till naturen, men där ingår såväl rättigheter som skyldigheter. Det innebär att ta ansvar för natur och djurliv och visa hänsyn mot markägare och andra besökare. Inte störa – inte förstöra, är huvudregeln.

Bestämmelser om skydd för biologisk mångfald (kapitel 8)

Föreskrifter om förbud att inom landet eller del av landet döda, skada, fånga eller störa vilt levande djur eller att ta bort eller skada sådana djurs ägg, rom eller bon eller att skada eller förstöra sådana djurs fortplantningsområden och viloplatser får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådana föreskrifter får meddelas, om det finns risk för att en vilt levande djurart kan komma att försvinna eller utsättas för plundring eller om det krävs för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden om skydd av en sådan art. Förbudet får dock inte gälla fall då ett sådant djur måste dödas, skadas, fångas eller störas till försvar mot angrepp på person eller värdefull egendom.

Särskilda bestämmelser gäller om att döda eller fånga vilt levande djur av viss art, när åtgärden är att hänföra till jakt eller fiske. Lag (2001:437).

PLAN- OCH BYGGLAGEN

Även Plan- och bygglagen (2010:900) berör naturvården. Den innehåller bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Lagen syftar till att främja en god och långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Den säger bland annat att vid planläggning ska natur- och kulturvärden beaktas.

SKOGSVÅRDSLAGEN

Nuvarande skogsvårdslag trädde i kraft 1980 (1979:429). Den har uppdaterats och kompletterats flera gånger sedan dess. Sedan 1996 jämställs miljömålet med produktionsmålet och lagen fastslår att den biologiska mångfalden ska bevaras. Tvånget att avverka skog har avskaffats och även andra avverkningsmetoder än kalavverkning godkänns. Natur- och kulturmiljöhänsyn behandlas bland annat i §§ 14a samt 30.

KULTURMILJÖLAGEN

Kulturmiljölagen (1988:950) omfattar skydd och vård av kulturmiljön. ”Det är en nationell angelägenhet att skydda och värna vår kulturmiljö. Ansvaret för detta delas av alla.” Även skogsvårdslagen och väglagen (1971:948) med flera lagar stadgar att hänsyn skall tas till kulturhistoriska värden. Skyddet i dessa lagar är inte lika starkt som kulturmiljölagen.

Länsstyrelsen kan förklara en byggnad med omgivningar samt parker, trädgårdar och alléer som byggnadsminnen för sina kulturhistoriska värden.

JORDBRUKSVERKETS FÖRESKRIFTER OM HÄNSYN TILL NATUR- OCH KULTURVÄRDEN (SJVFS 2018:17)

Jordbruksverket får meddela föreskrifter om hänsyn till natur- och kulturvärden som ska tas i samband med skötsel av jordbruksmark. De kan omfatta skydd av odlings- och kulturlandskapet samt djur- och växtlivet, men pågående markanvändning får inte försvåras.

ORDLISTA

Ansvarsart; art som har en betydande del av sin totala population inom ett begränsat geografisk område.

Basalt; svart, finkornig vulkanisk bergart.

Bergart; består av ett eller flera slags mineral, till exempel gnejs och granit.

Berg i dagen; synlig berggrund.

Biosfärområde; är ett område som ingår i Unescos världsomspännande nätverk inom programmet Man and Biosphere (MAB). Programmet inrättades 1971 för att förbättra relationerna mellan människan och miljön globalt. Biosfärområdena ska fungera som modellområden för hållbar utveckling.

Biotop; livsmiljö.

Bottenfauna; de smådjur som lever på eller i bottnen av sjöar, vattendrag och hav. Vanliga djur som hör hit är exempelvis insektslarver, maskar, snäckor, små kräftdjur och musslor.

Diabas; en mörk vulkanisk bergart som bildas är glödande lava tränger upp genom sprickor i berggrunden och stelnar. Diabas är en basisk bergart som ger näringsrika vittringsprodukter.

Ekologisk kompensation; Även då stor miljöhänsyn tas vid exploateringar uppstår ofta negativa konsekvenser för naturmiljön. Ibland kan denna påverkan uppvägas genom kompensationsåtgärder. Ekologisk kompensation kan till exempel ske genom skötselåtgärder, restaurering av skadade miljöer, skapande av nya livsmiljöer eller genom att långsiktigt skydda naturområden som tidigare saknat skydd.

Ekosystem; ett ekosystem är allt levande och den miljö som finns i ett naturområde. Ekosystem kan vara stora och små, till exempel området kring en stubbe, en trädgård eller hela planeten jorden.

EU-direktiv; en rättsakt inom EU som riktar sig till EU:s medlemsländer. De nationella lagarna ska uppfylla kraven som krävs i direktiven.

Gnejs; kristallin, omvandlad bergart. Utgör tillsammans med granit urbergsgrunden.

Impediment; mark som inte ger något ekonomiskt utbyte.

Isälvssediment; inlandsisens smältvattensströmmar förde med sig löst material som stenar, grus och sand. När vattnet närmade sig iskanten minskade strömhastigheten och vattnets transportförmåga. Materialet sjönk till botten och avsattes som isälvssediment. Den vanligaste och mest kända formen är rullstensåsen med ett relativt sorterat material, det vill säga stenar i botten och mindre partiklar ovanpå.

Jordart; beteckning för lösa avlagringar på jordskorpan.

Konvention; överenskommelse, fördrag.

Kaskadeffekt; (i ekosystem) en ofta oförutsedd händelsekedja exempelvis beroende på att ekosystemets toppredatorer har utrotats varvid ekosystemet råkar i obalans.

Kolinlagring; betyder att kol från atmosfären binds till växter och djur i marken. Ett exempel är när växterna tar upp koldioxid från luften och lagrar den genom fotosyntesen.

Kontinuitet; gräsmark som har lång kontinuitet som betesmark har brukats som betesmark under mycket lång tid.

Kulturarv; kulturarv omfattar alla materiella och immateriella uttryck av mänsklig aktivitet genom tiderna. Uttrycken kan vara historiska spår, objekt eller företeelser. Kulturarv kan också beskrivas som förutsättningar för eller resultatet av dynamiska samtal eller förhandlingar om samhällets utveckling.

Kulturmiljö; avser de avtryck som de mänskliga aktiviteterna genom tiderna avsatt i den fysiska miljön. Kulturmiljö är hela den av människor påverkade miljön som i varierande grad präglats av olika mänskliga verksamheter och aktiviteter. En kulturmiljö utgör en kontext som kan innehålla föremål, ortnamn eller traditioner som är knutna till platsen.

Landskapsobjekt; ett landskapsobjekt samlar naturvärden av landskapsekologiskt karaktär inom ett område.

Lerskiffer; en skiktad bergart av hårdnad lera.

Morän; osorterad jordart. Bildades när inlandsis lämnar efter sig krossat bergmaterial.

Moränlera; lera med inslag av morän.

Muddring; schaktning under vatten i en sjö, vattendrag eller i havet.

Märgel; kalkhaltiga bergarter från de geologiska perioderna Krita och Jura. Märgel kan också vara kalkhaltig jordart.

Naturvårdsart; ett samlingsbegrepp för arter som är extra skyddsvärda, antingen för att de är av särskild vikt eller för att de tyder på naturtyper som är särskilt viktiga ur ett naturvårdsperspektiv. I begreppet ingår rödlistade arter, fridlysta arter, arter som är listade i EU:s art- och habitatdirektiv, signalarter, ansvarsarter och andra arter som bedöms indikera hög biologisk mångfald.

Nyckelbiotop; skogsområde som utifrån en samlad bedömning har stor betydelse för biologisk mångfald. Nyckelbiotoper är ofta rester av miljöer som försvunnit i det omgivande landskapet. Ett skogsområde där naturvärdena är höga, men där värdena inte uppnår nyckelbiotopsskvaliteten kallas skogsobjekt med naturvärde.

Näringskedja; en näringskedja beskriver hur energi förs vidare i naturen. En näringskedja börjar alltid med en växt som får sin energi från solen. Växter kan fånga solens energi tack vare ett ämne som heter klorofyll. Ihop med vatten skapar växten kolhydrater. Alla djur äter sedan växter eller andra djur och detta är en näringskedja.

Population; alla individer av en och samma art som finns inom ett visst område vid en viss tidpunkt.

Predator; en predator kan antingen vara köttätare eller allätare. Bytesdjuren är oftast växtätare, men inte alltid. En toppredator är ett rovdjur överst i näringskedjan och som oftast saknar naturliga fiender.

Purror; kontinuerligt betade bok- och avenbokbuskar som inte är mer än 50 cm höga. Fenomenet är typiskt för Skåne. Ibland kallas även andra betade buskar, t ex hagtorn och slån, för purror.

Ratificera; en process varigenom en stat/land förbinder sig rättsligt till en internationell överenskommelse.

Refugier; tillflyktsort

Rikkärr; kärr som bildas på fuktig rik på mineral främst kalcium. Ofta stor artrikedom.

Rullstensås; långsträckt ås av sten, grus och sand, som bildats av smältvattenströmmarvid isranden under inlandsisens avsmältning.

Sandsten; sedimentär bergart som består av sandkorn, främst kvarts, som sammankittats.

Sedimentär bergart; utgörs av fast sediment. Ett sediment är en avlagring av fasta partiklar.

Silt; en finkornig jordart som har kornstorlek från 0,002–0,063 millimeter. Ett äldre namn för silt är mjäla och mo.

Skiffer; fin till medelkornig bergart som går att bryta till tunna plattor. Exempel på olika skiffrar är ler- respektive alunskiffer.

Skottskog; skog där träden regelbundet beskurits ner till marken och därefter vuxit upp flerstammigt. Bildar typiska buketter av skott.

Slamsten; lerrik finkornig sedimentär bergart bestående av slam, lera eller skiffer. I Eslövs kommun finns slamsten från de geologiska perioderna Trias och Jura.

Solitär; använt som uttryck för enstaka träd, till exempel så kallade sparbanksekar.

Solitärbi; solitära bin har ingen drottning, utan alla honor är fertila. Humla är en typ av bi.

Spärrgreniga träd; träd som vuxit upp i ett öppet landskap utan konkurrens från närstående träd.

Strandäng; en tidvis översvämmad mark invid sjö, hav eller vattendrag. Då marken översvämmas tillförs näring från vattnet.

Sumpskog; samlingsnamn för all skogklädd våtmark, till exempel alsumpskog. Sumpskogar indikerar höga naturvärden. Vattnet kan vara stillastående eller rörligt. Sumpskog kan vara både av lövskogs- och barrskogstyp.

Svämsediment; ett sediment som avsätts invid sjöar och vattendrag då dessa svämmar över vid högflöden. Sedimentet är ofta dåligt sorterat och kan innehålla organiskt material.

Sydvästmorän; moränfinlera med krita, kalksten och flinta.

Södra lövskogsregionen; eller den nemorala zonen. Sverige är uppdelat i fyra skogliga vegetationszoner: alpin-, boreal-, boreonemoral- och nemoral zon (södra lövskogsregionen). I den nemorala zonen är lövfällande skog av bok och ek typisk. Zonen omfattar sydligaste Sverige där delar av Halland och Blekinge och Öland ingår samt Skåne.

Torräng; äng som förekommer på torr mark.

Torv; jordart av organiskt ursprung som bildats på sank mark eller i grunt vatten av döda växter, t ex mossor, starr och vass, som bara delvis förmultnat på grund av dålig syretillgång.

Triviala arter; arter som inte indikerar på någon speciell naturtyp.

Utmark; utmarken var gemensam betesmark (fälad) för en eller flera byar som även gav ved och virke och som i vissa fall tillfälligt odlades upp (svedjeåkrar).

Vittringsjord; en jordart som har uppstått genom kemisk eller mekanisk vittring.

Värdekärnor; värdekärnor är områden med så höga naturvärden att det bedöms ha extra stor betydelse för biologiskmångfald. De innehåller arter som är typiska för naturtypen.

Värden av landskapsekologisk karaktär; omfattar värden som är positiva för att gynna den biologiska mångfalden inom ett geografiskt område som har gemensamma strukturer så som livsmiljöer och spridningsvägar.

Våtmark/sankmark; mark som under en stor del av året är vattenmättad. Grundvattenytan är nära markytan eller över denna. Jordarten utgörs av torv.

Ytvatten; vatten som förekommer i sjöar och vattendrag.

Ädellövskog; skog som består till minst 70 procent av ett eller flera av de ädla lövträden, nämligen alm, ask, avenbok, bok, ek, fågelbär, lind och lönn.

KÄLLOR

- Campell, Å. 1928. Skånska bygder under förra hälften av 1700-talet: etnografisk studie över den skånska allmogens äldre odlingar, hägnader och byggnader, Lundequistska bokhandeln, Uppsala.
- Cardinale, B. J. et al. 2012. Biodiversity loss and its impact on humanity. Nature. Volume: 486, Number: 7401, pp 59-67.
- Björk, J., et al. 2008. Recreational values of the natural environment inrelation to neighbourhood satisfaction, physical activity, obesity and wellbeing. Journal of Epidemiology and Community Health 62,e2.
- Blomberg, P. och Naturskyddsföreningen i Skåne. 2000. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden, Lund.
- Boverket, 2007. Bostadsnära natur – inspiration och vägledning. Karlskrona.
- Eslövs kommun, 2002. Översiktsplan 2001. Kommunfullmäktige Eslöv.
- Eslövs kommun, 2007. Naturvårdsprogram för Eslövs kommun. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.
- Eslövs kommun. 2014. Naturvärdesinventering av gräsmarker i Eslövs kommun 2014.
- Eslövs kommun, 2015. Inventering av fladdermöss i Eslövs kommun. Johan Eklöf och Jens Rydell.
- Eslövs kommun, 2016. Eslövs miljömålsprogram. Kommunfullmäktige, Eslöv.
- Eslövs kommun, 2018. Miljöpolicy för Eslövs kommun. Kommunfullmäktige, Eslöv.
- Eslövs kommun, 2018, Översiktsplan Eslöv 2035. Kommunfullmäktige, Eslöv.
- Grahn, P. & Stigdotter, U. 2003. Landscape planning and stress. Urban. For. Urban green. 2 2003: 001-018.
- Gärdenfors, U. (red) 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.
- Handboken Bygg F, Fysisk planering. 1981. Axén, S. (red)
- IPBES. 2019. Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science- Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. E. S. Brondizio, J. Settele, S. Díaz, and H. T. Ngo (editors). IPBES Secretariat, Bonn, Germany.
- Jordbruksverket, Rapport 118-1999. Ett rikt odlingslandskap, Jönköping.
- Jordbruksverket, 2009, Rapport 2009:10. Utveckling av ängs- och betesmarker. Jönköping.
- Lunds universitet, Centre for Environmental and Climate Research (CEC) syntes nr.01. 2013. Ekosystemtjänster i det skånska jordbrukslandskapet.
- Lunds universitet, Centre for Environmental and Climate Research (CEC) syntes nr. 02, 2014. Biologisk mångfald i urbana miljöer, förutsättningar, fördelar och förvaltning.
- Länsstyrelsen i Skåne län, 2007. Skåne i utveckling 2007:10. Det skånska landsbygdsprogrammet – ett utvecklingsprogram med landskapsperspektiv.
- Länsstyrelsen Skåne, 2011. Rapport 2011:9. Fladdermöss i Skåne.

- Länsstyrelsen Skåne, 2012. Rapport 2012:25. Naturminnen i Skåne.
- Länsstyrelsen Skåne, 2014. Rapport 2014:9. Här finns höga naturvärden – artpools och traktanalys med hjälp av rödlistade arter.
- Länsstyrelsen Skåne, 2015. Rapport 2015:23. Vägen till ett biologiskt rikare Skåne – Naturvårdsstrategi för Skåne.
- Länsstyrelsen Skåne, 2017. Rapport: 2017:03. Kommunala ansvarsarter i Skåne.
- Länsstyrelsen Skåne, Rapport 2018:34. Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021.
- Länsstyrelsen Skåne,2019. Rapport 2019:3. Handlingsplan för grön infrastruktur – insatsområden för grön infrastruktur 2019-2030, aktuell period 2019.2022.
- Länsstyrelsen Skåne och Skogsstyrelsen,2019. Rapport 2019:21. Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län.
- Malmqvist, A. 2003. Skalbaggar, svampar och lavar knutna till gamla ekar i Eslövs och Höörs kommuner. Naturcentrum AB, Stenungsund.
- Naturvårdsverket ,2000. Rapport 5081. Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Naturvårdsverket, Stockholm.
- Naturvårdsverket, 2004. Rapport 5411Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Stockholm.
- Naturvårdsverket, Rapport 6700, 2015. Friluftsliv för alla – Uppföljning av de tio målen för friluftslivspolitiken.
- Regeringskansliet, 2002. En samlad naturvårdspolitik. Regeringens skrivelse 2001/02:173, Stockholm.
- Regeringskansliet 2009. Proposition 2009/10:238, Framtidens friluftsliv.
- Regeringskansliet, 2013. Proposition 2013/14:141. Svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- Region Skåne, 2012. Grönstruktur i Skåne – Strategier för en utveckling av grön struktur. Avdelningen för regional utveckling.
- Sallius et al, 1961. Fälad blev stad. Eslöv.
- Stawfordska sällskapet, 2010. Stabbarp – Sammanfattning av kol- och lerbrytning i Stabbarps gruva 1867-1920, Eslöv.
- Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige.
- Svensk standard SS 199000:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SIS Förlag AB, Stockholm.
- Teknisk support SIS – TR 199001:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. SIS Förlag AB, Stockholm.

ESLÖVS KOMMUN

Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | 0413-620 00
kommunen@eslov.se | eslov.se

Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun.

6

MOS.2020.0900

2020-10-06
Pia Olsson-Ljungberg
+4641362784
Pia.Olsson-Ljungberg@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till yttrande. Samråd för detaljplan för del av Eslöv 53:4 förskola Skogsgläntan

Ärendebeskrivning
Kommunstyrelsens arbetsutskott har den 8 september 2020 § 122 beslutat att skicka ut detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) på samråd.
Detaljplanens syfte är att möjliggöra för en ny förskola på del av fastigheten Eslöv 53:4 i Eslöv. Förslag på lokalisering av förskolan är i hörnet Djupadalsvägen/Sallerupsvägen i närheten av den nuvarande förskolan Skogsgläntan.
Processen med detaljplanen för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) sker med utökat förfarande eftersom kommunledningskontoret bedömer att detaljplanen inte är förenlig med kommunens översiktsplan. Det innebär att detaljplanen kungörs varpå den skickas ut på samråd, därefter granskning innan detaljplanen antas. Ett utökat förfarande innebär också att en samrådsredogörelse och ett granskningsutlåtande ska upprättas. Samrådet syftar till ett utbyte av information och synpunkter för att utveckla detaljplaneförslaget.

Beslutsunderlag
Underrättelse om samråd. Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun inkommen 2020-09-24
Plankarta. Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun inkommen 2020-09-24
Plan- och genomförandebeskrivning. Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun inkommen 2020-09-24
Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 122, 2020. Samråd detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun inkommen 2020-09-24
Bilaga 1 – Trafikbullerutredning. Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun inkommen 2020-09-24
Bilaga 2 – Geo- och markmiljöundersökning Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv, Eslövs kommun inkommen 2020-09-24

Beredning
Förvaltningen har granskat förslaget och har följande synpunkter:
Plankartan
Placering: I samband med planprogram för Sallerup 2.0 lyftes frågan om placeringen i skolan i en lågpunkt i landskapet istället för att utveckla befintlig tomt. Denna fråga kvarstår att besvara. Likaså bör motiven till att bygga ny skola på parkmark och överföra befintlig skola till parkmark tydliggöras. I målet att hushålla med resurser och bygga klimatsmarta anläggningar med låga CO_2-avtryck behöver detta belysas och motiveras.

Planområdets gräns i nordost verkar inte vara densamma som gränsen i nuvarande detaljplan S 142. Planens områdesgräns bör sammanfalla med nuvarande plangräns i denna del.
Delar av planområdet innefattar naturreservatet (Eslövs allmänning) och bör ha en bestämmelse lämplig för detta. Att detaljplanelägga delar av naturreservatet som Transformatorstation är mycket olämpligt. Tillgången till naturreservatet får inte begränsas.

Planbestämmelsen n_1 talar om trädet i bestämd form och det är svårt att förstå vilket träd som avses då bestämmelsen n_1 träffar hela området (rödmarkerat). I planbeskrivningen (sid 13 under rubriken ”Träd inom planområdet”) talar man om att fälla maximalt tio träd under genomförandet. Med nuvarande planbestämmelse kan detta inte ske om träden är friska.

En angiven byggrätt för skolbyggnader samt komplementbyggnader (förråd, barnvagnsparkering, solskydd, miljöhus etc) skulle underlätta tolkningen av hur mycket som får byggas inom planområdet. Hårdgjord yta för till exempel gångvägar och uteplatser är inte bygglovspliktig och redovisas inte alltid i bygglovshandlingarna. Ett förtydligande av vad som ingår i den tillåtna hårdgjorda ytan i bestämmelsen b_1 kan behövas.
Det behöver framgå vilken yta som är friyta samt att friytan förslagsvis inte får hårdgöras mer än 20 %.

Planbestämmelse a_1 är troligtvis felaktigt formulerad, förslagsvis kan den ändras till *Startbesked får inte ges förrän bullerskyddsåtgärder är redovisade som säkerställer att tillämpbara riktvärden för bullernivåer vid förskola uppfylls.*

Det är oklart vad bestämmelsen a_1 innebär inom u-område. Förvaltningens tolkning är att område betecknat med u_1 inte får bebyggas, inte heller med bullerdämpande åtgärder. Bestämmelserna bör förtydligas. Planbestämmelsen a_1 förekommer två gånger inom samma egenskapsområde, om det inte är så att den administrativa gränsen också utgör en egenskapsgräns. Gränsbeteckningen Egenskapsgräns och administrativ gräns finns under Planbestämmelser men verkar inte användas på plankartan.

Det är inte tydligt hur en infart till skolan kommer att utformas och hur infarten kommer påverka möjligheten att utnyttja den cykelbana som går genom det område

som är markerat som ”infart till skola”. En begränsning av var en infart kan förläggas bör övervägas.

Placering samt byggrätt för parkeringsplatser och cykelparkering saknas. Om en bilparkering bör anordnas i områdets södra del, se text under rubriken Trafik, sid 11 i planbeskrivningen, bör en bestämmelse om detta finnas med på plankartan för att krav på placeringen ska kunna ställas i bygglovsskedet.

Planbestämmelser för utformningen av parkområdet bör finnas som till exempel säkerställer att byggnader inte kan uppföras inom området och att växter planteras som gynnar den biologiska mångfalden och är inhemska.

Att bygganden ska utföras radonskyddade kan uppmärksammas genom att en planbestämmelse införs om detta.

Planbeskrivningen
Förutsättningar
Tidigare ställningstaganden sid. 8
Detaljplanen följer inte den antagna översiktsplanen (ÖP) där området utgörs av naturområde. Enligt översiktsplanen utgörs området av ett naturområde med höga befintliga kulturvärden, naturvärden och rekreationsvärden. Grönstrukturens värden ska kompletteras och stärkas. Hänsyn ska tas till befintliga förutsättningar, särskilt till vattenhantering, naturvärden, kulturvärden, stråk och markföroreningar.
Förvaltningen anser inte att denna detaljplan uppfyller översiktsplanens syfte med detta område.
Ny föreslagen placering innebär att befintlig parkmark tas i anspråk Att parkmark tas i anspråk innebär att den ÖPs ambition om ett sammanhängande parkstråk går förlorad. Detaljplanen föreslår smala gångstråk öster och norr om skolans område men detta är inte detsamma som ÖPs ambition.

Natur
Natur, park och rekreation sid. 9
Kart- och bygglovsavdelningen:
Här talas det om ”några enskilda värdefulla träd inom planområdet” som skyddas av planbestämmelsen n_1. Det bör förtydligas vilka träd detta gäller eller om alla träd inom rödmarkerat område skyddas.

Gata, Trafik och Park:
De fina befintliga träden föreslås bevaras med n_1 och sägs vara värdefulla ur ett lokalt perspektiv. Träden har ett stort värde ur många perspektiv. De bidrar till ett förbättrat lokalt klimat, omhändertagande av dagvatten och ökar en biologisk mångfald. Vid en exploatering av parkmark försvinner även en framtida möjlighet till ökad biologisk mångfald, rekreativa värden, framtida odlingsmöjligheter m m. Det vill säga stora delar av befintliga ekosystemtjänster försvinner och även framtida möjliga ekosystemtjänster. Se även sid. 12 under Ekosystemtjänster. Här lyfts att befintliga träd som tas bort ska kompenseras med nya. Värdet av befintliga träd bör göras i det kommande arbetet, t ex värderas utifrån Alnarpsmodellen. På sid. 13, figur 5, redovisar en annan planbild än plankartan och här redovisas att träd som

ligger på föreslagen PARK kommer att sparas medan att övriga bedöms tas bort, det vill säga nästan samtliga träd inom skolan kommer tas bort med de som sparas ligger på parkmark.

Miljöavdelningen:
Det är viktigt att det inte sker grävarbeten eller andra åtgärder i närheten av naturreservatet då det kan skada värdefull växtlighet, främst träd, och riskerar att sprida eventuella bestånd av invasiva arter, så som parkslide. Det får inte planteras växter inom planområdet som kan riskeras spridas till naturreservatet. Det är viktigt att se till så att naturreservatet inte isoleras utan att det gröna stråk som går väster om reservatet bevaras så mycket som möjligt och att förskolans utemiljö blir en del i detta stråk.
Ekologisk kompensation för förlust av grönyta eller genomsläppliga ytor, kan även ske genom att öka kvalitén på övriga ytor, både på skolgården och den nya parkmarken, för att gynna biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Anläggning av blomrik äng istället för bruksgräsmatta samt växtval med fokus på inhemska arter och arter som gynnar biologisk mångfald som exempelvis pollinerande insekter. Det ger estetiskt tilltalande ytor som både gynnar biologisk mångfald och multipla ekosystemtjänster, inklusive de kulturella (upplevelse av natur, estetisk upplevelse, välmående, det pedagogiska värdet etc.). Nedtagna träd sparas i faunadepot eller lämnas som död ved i området. Planerade gröna korridorer för att fortsatt passagemöjlighet mellan Sallerupsvägen och Djupadalsvägen till Eslövs allmänning utformas för att både gynna spridning av biologisk mångfald och rekreation och friluftslivet

Biotopsskyddad mark, sid 9
Här sägs att en dispens ska lämnas in till länsstyrelsen under planprocessen.
På sidan 16 under rubriken Biotopskyddsområde sägs att denna dispens ska lämnas in av Miljö- och Samhällsbyggnad.
På sidan 19 under rubriken ”Tillståndsprövning” sägs att ansökan om dispens har lämnats in till länsstyrelsen.
Vad som gäller för dispensansökan bör förtydligas.

Topografi sid. 9
Planbeskrivningen lyfter även områdets höjdskillnad på cirka 6 meter. Att förlägga en skolbyggnad med dess krav på tillgänglighet för många innebär att marken inom planområdet måste anpassas i hög grad och markmoduleras/terrasseras. Detta bör studeras vidare. Den föreslagna byggnaden i trafikutredningen ger ingen bild av detta. Här föreslås en byggnad som delar av skoltomten två delar. Det kan vara ett sätt att genom en viss souterrängbyggnad hantera höjdskillnaden, men det är oklart om det är förslaget. Det ger däremot två skolgårdar som är avskilda från varandra.

Luftföroreningar sid. 10
Att mängden luftföroreningar i hela kommunen inte ligger över miljökvalitetsnormen innebär inte att det inte kan finnas lokala problem. Vägtrafik ger ett stort bidrag till luftföroreningarna och planen förflyttar förskolan närmre en väg med både mycket och tung trafik. Luftkvalitén inom planområdet bör därför utredas.

Exempel på åtgärder för att minska förekomst av luftföroreningar på förskolan är att möjliggöra hämtning och lämning på förskolan till fots, med cykel eller via kollektivtrafik. Samt att minska/förbjuda tomgångskörning utanför förskolan. Enligt ”Luftkvalitén i barns utemiljö – en kunskapsinventering” gjord av Arbets- och miljömedicin Syd 2019.

Planförslag
Trafik sid. 11
”I första hand ska Sallerupsvägen fungera som angöring till planområdet från söder. En bilparkering bör anordnas i planområdets södra del.” Planbestämmelser om detta bör finnas med på plankartan för att krav på placeringen ska kunna ställas i bygglovsskedet

Det är av stor vikt att befintliga parkeringsmöjligheter vid Nämndemansvägen kvarstår för att underlätta hämtning och lämning av barn för de som är bilburna. Detta avlastar också mängden trafik som annars skulle angöra vid förskolan från Sallerupsvägen/Djupadalsvägen. Likaså är det av stor vikt att gång- och cykeltrafiken kan angöra till förskolan via Nämndemansvägen.

Ekosystemtjänster sid. 12
Gata, Trafik och Park:
Här ges förslag på att skolområdet ska utformas med höga målsättningar om att kompensera för ekosystemtjänster som tas bort och tillföra nya. Det är en god ambition. Men skolmiljöer ska möta många krav och detta kan innebära svårigheter att uppnå. Även resonemanget att befintlig skola överförs till ny park då befintligt parkmark blir skola får ses som ett teoretiskt stöd för att ekosystemtjänsterna förbättras inom området än att bevara befintlig parkmark och utveckla den och endast utöka och utveckla befintlig skolgård till de nya behoven.

Kart- och bygglovsavdelningen:
Den befintliga förskolan Skogsgläntan har ett tidsbegränsat bygglov till och med den 14 juni 2022 enligt miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut. Platsen kommer då alltså att återgå till park oavsett om denna plan antas eller inte.

Miljöavdelningen:
Förvaltningen ser det som positivt att planenheten har gjort en bedömning av vilka ekosystemtjänster som går förlorade i och med planläggningen samt hur dessa kan ersättas. Det är dock önskvärt att resultatet presenteras tydligare, både vilka tjänster som bedömts finnas inom området och hur dessa ska ersättas. Planen innebär att mer naturmark tas i anspråk än vad som tillkommer. Det innebär att den naturmark som återstår behöver utformas så att kvaliteten på naturmarken ökar om det ska gå att kompensera för förlorad mark. Hur detta ska genomföras bör framgå i planen och tas stor hänsyn till i det avtal som skrivs.

Teknisk försörjning sid. 13
Installationer i byggnader ska vara av sådan typ att god hushållning av vatten och energi främjas. God hushållning av vatten innebär att bästa teknik ska användas avseende installation av toalettarmatur, övriga sanitetsinstallationer och vattenkranar.

God hushållning av energi förutsätter att bästa teknik ska användas så att bebyggelsen är energieffektiv.

Planen bör ge förutsättningar för:
- byggnader i trä och minimera betongvolymen,
- energisnåla byggnader med förutsättningar att producera egen energi (taklutningar, söderläge mm) samt
- tillgängliga lekytor utan syntetiska beläggningar såsom gummiasfalt.

Utrymmen för avfallshantering ska vara dimensionerade så att det dagligt uppkommande avfallet kan sorteras fastighetsnära och möjliggöra återvinning i största mån. Det är viktigt att avfallsutrymmena planeras för fullständig sortering och med utrymme för att ytterligare fraktioner kommer att sorteras ut i framtiden. Om olika sorters verksamheter och bostäder finns i samma byggnad kan separata utrymmen för avfallshanteringen behövas, för att undvika blandning av avfallskategorier.

Säkerhet och hälsa sid. 14
Enligt bilaga 1, trafikbullerutredningen, visas två olika skolgårdar, där skolgård 1 är placerade ut mot Sallerupsvägen. Detta anses inte vara lämpligt då riktvärdena för buller inte uppnås här. Skolbyggnaderna bör istället vara placerade på ett sätt som gör att de agerar bullerdämpande. Barnen är på så vis skyddade mot buller på skolgården och får en trevligare miljö att vistas i än att ha skolgården riktad mot en högt trafikerad väg.

Sociala aspekter sid. 14
Boverket rekommenderar 40 kvadratmeter per barn för förskolegårdar samt att den totala ytan inte ska understiga 3 000 kvadratmeter. På en gård som är mindre, oavsett antal barn, kan en barngrupp få svårt att utveckla lek och socialt samspel på ett sätt som tillgodoser deras behov (Mårtensson, Boldemann, o.a. 2009). Det framgår inte i planförslaget om och hur man tillgodoser förskolebarnens rätt till tillräckligt stor friyta som barnen kan ta sig till själva.

Solljus behövs för att bilda D-vitamin, men barns hud är känslig och behöver skyddas mot alltför mycket ultraviolett strålning. Träd, buskar och planering av barns utemiljöer är viktiga för barns kreativitet i utemiljöer, men är också bra som solskydd. Klätterställningar, gungor, sandlådor och andra populära lekinstallationer bör placeras så att de är skuggade av växtlighet. Lekmiljöer där barn sitter stilla länge bör placeras i skuggiga eller halvskuggiga lägen. Se till att det är nära till grönska på hela gården så att barnen på ett naturligt sätt kan välja både sol och skugga.

Lämpligen bör ett gestaltningsprogram gällande förskolan tas fram för att komplettera planhandlingen i bygglovsprocessen. Gestaltningsprogrammet redovisar översiktligt gestaltning och principer för utformningen av förskolan och utemiljön. Gestaltningsprogrammet visar de arkitektoniska intentionerna och kvalitén för byggnader och utemiljön i projektet och syftar till att vara vägledande vid handläggning av bygglov. Med gestaltningsprogrammet säkerställer kommunen att miljömål som är lokalt förankrade som exempelvis miljömål 3.2.3. Giftfria förskolor och det nationella miljömålet 4. Giftfri miljö inkluderas.

Miljömål 3.2.3. Giftfria förskolor
Eslövs kommun ska arbeta brett och aktivt för att skapa giftfria förskolor för att minska kemikalieexponeringen för barn och unga. Kemikaliefrågorna ska finnas med i bygg- och renoveringsprocesser av skolor och förskolor, vid inköp av leksaker, utrustning och förbrukningsmaterial samt för måltidsverksamheten och städningen.

Miljömål 4. Giftfri miljö
Målet innebär bland annat att exponering för kemiska ämnen inte ska vara skadlig för människor eller den biologiska mångfalden.

För mer information om viktiga aspekter att tänka på när man utformar en utemiljö för förskolor och skolor läs gärna Miljösamverkan Skånes broschyr *Utemiljöer- Information om utemiljö och friytor vid förskolor och skolor*

Dagvatten sid. 15
Gata, Trafik och Park
Skolan föreslås placeras i en lågpunkt. Detta innebär att vattnets rörelse bör studeras vidare så att inte instängda ytor skapas. De föreslagna byggnadskroppen som delar av skolan i två delar kan innebära detta. All exploatering innebär en ökad andel av hårdgjorda ytor. Här tas stora vegetationsklädda ytor bort liksom cirka 10 större träd. Behovet av fördröjande dagvattenytor ökar därmed.

Miljöavdelningen:
Eftersom den aktuella marken lutar och inte är hårdgjord i dagsläget borde möjligheterna att fördröja dagvatten i södra delen av planområdet vara goda. Hantering av dagvatten inom fastigheten/planområdet ligger helt i linje med kommunens dagvatten och översvämningsplan som bland annat säger att:

- Vid planering av ny bebyggelse (översiktsplanering, detaljplanering och projektering) ska det avsättas mark inom det aktuella området för att kunna genomföra en hållbar dagvattenhantering.
- Planläggning av ny bebyggelse ska inte försämra eller skapa översvämningsproblematik för omgivningen.

Möjligheterna till fördröjning av dagvatten inom planområdet behöver således utredas vidare. Att endast konstatera att dagvatten leds till befintligt ledningsnät är en alltför låg ambitionsnivå och inte i linje med dagvatten och översvämningsplanen.

Konsekvenser
Trafik sid. 17
Att flytta förskolan så att den ligger i anslutning till en tungt trafikerad väg samt att förlägga infarten till förskolan över befintlig cykelbana riskerar att minska säkerheten för oskyddade trafikanter och med det uppmuntra bilfria transporter. Det framgår inte av planen om det är via infarten från Sallerupsvägen lastning och tömning av varutransporter och avfall, något som innebär tung trafik, ska ske. Möjligheterna till att säkra cykel- och gångvägar till förskolan och naturområdet bör säkerställas i plan så långt det är möjligt.

Enligt bilaga 1, bullerutredningen, visas en preliminär utformning av objektet. En ny tillfart från Sallerupsvägen visas, vilken anses olämplig med tanke på att ytterligare

en korsningspunkt skapas längs Sallerupsvägen där biltrafik måste korsa gång- och cykeltrafik. Istället bör befintlig tillfart via Djupadalsvägen användas för att angöra till förskolans parkering. Förslagsvis kan del av Skolgård 1 istället nyttjas som parkeringsyta för barn och föräldrar. Här kan också placering av cykelställ ske, i nära anslutning till befintlig gång- och cykelväg längs Sallerupsvägen.

Barnkonventionen sid 18
Barnkonventionen lyfts i planbeskrivningen och även närheten till Eslövs allmänning som en del av barnens rekreativa miljö. En översyn just av hur närmiljön används bör göras så att lokala värden och miljöer för barnen inte tas bort.

Planekonomi sid. 19
Här önskas ett förtydligande om huruvida planavgift ska tas ut i bygglovsskedet.

Sammanfattningsvis så kvarstår mycket av de synpunkter som lyftes i planprogram för Sallerup 2.0 att bemöta och förklara.

Förslag till beslut
- Lämna förvaltningens förslag till yttrande som sitt.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsens arbetsutskott
Staben

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef

ESLÖVS KOMMUN

2020-09-24
Thomas Oskarsson
0413-623 15
Thomas.Oskarsson@eslov.se

Underrättelse om samråd Detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) i Eslöv

Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat den 8 september 2020 § 122 att skicka ut detaljplan för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) på samråd.

Detaljplanens syfte är att möjliggöra för en ny förskola på del av fastigheten Eslöv 53:4 i Eslöv. Förslag på lokalisering av förskolan är i hörnet Djupadalsvägen/Sallerupsvägen i närheten av den nuvarande förskolan Skogsgläntan.

Beslutsunderlag:
(handlingarna finns att hämta på www.eslov.se/eslov534skogsglantan)

- Plankarta för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan)
- Plan- och genomförandebeskrivning för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan)
- Bilaga 1 - Trafikbullerutredning
- Bilaga 2 - Geo- och markmiljöundersökning

Detaljplanen har föregåtts av ett planprogram: *Med sikte på Sallerup 2.0; Planprogram för Sallerup, del av Eslöv 53:4, Vapendragaren 1-3, Drottningen 1-5, Abboten 1, Nunnan 1 med flera.* Läs mer på www.eslov.se/planprogramsallerup.

Processen med detaljplanen för del av Eslöv 53:4 (förskola Skogsgläntan) sker med utökat förfarande eftersom kommunledningskontoret bedömer att detaljplanen inte är förenlig med kommunens översiktsplan. Det innebär att detaljplanen kungörs varpå den skickas ut på samråd, därefter granskning innan detaljplanen antas. Ett utökat förfarande innebär också att en samrådsredogörelse och ett granskningsutlåtande ska upprättas. Samrådet syftar till ett utbyte av information och synpunkter för att utveckla detaljplaneförslaget.

Fastighetsägare inom berörda fastigheter ombeds underrätta eventuella övriga boende, hyresgäster, bostadsinnehavare och arrendatorer om detaljplaneförslaget. Om Er fastighet övergått till ny ägare, ombeds Ni förmedla denna underrättelse till den nye ägaren.

SAMRÅDSTID	2020-09-25 – 2020-10-25
HANDLINGARNA FINNS HÄR	Stadshuset i foajén, Gröna Torg 2 i Eslöv, måndag - fredag kl.08.00-16.30. Eslövs stadsbibliotek, Norregatan 9 i Eslöv, måndag-torsdag kl. 10.00-19.00, fredag kl 10.00-18.00, lördag 10.00-14.00. Eslövs kommuns hemsida, www.eslov.se/eslov534skogsglantan
SYNPUNKTER	Synpunkter på förslaget ska framföras skriftligen till Eslövs kommun senast 2020-10-25. Den som ingår i den upprättade samrådskretsen och inte framfört skriftliga synpunkter senast under granskningsförfarandet kan förlora rätten att senare överklaga kommunens beslut att anta detaljplanen. Synpunkter lämnar du enklast genom kommunens e-tjänst för samrådssvar som du hittar på kommunens hemsida www.eslov.se/eslov534skogsglantan. Här finns även alla handlingar. Synpunkter kan även lämnas via brev eller e-post Kommunledningskontoret Eslövs kommun 241 80 Eslöv e-post: kommunledningskontoret@eslov.se

Från och med den 2 oktober tar planarkitekt Sofia Svensson (e-post Sofia.Svensson@eslov.se, telefon 0413-623 27) över ärendet. Har du frågor är du välkommen att höra av dig till Sofia efter den 2 oktober.

Thomas Oskarsson
Planarkitekt FPR/MSA

PLANKARTA

0 50 100 m

Skala 1:1 000 Orig. format A3L

Grundkartebeteckningar

- Gränspunkt
- Användnings- eller kvartersgräns
- Föreslagen fastighetsgräns
- Fastighetsgräns
- Egenskapsgräns
- Häck
- Murkant
- Staket
- Stödmur
- Höjdkurva 1 m
- Belysningsstolpe
- Lövskog
- Lövträd
- Ägoslagsgräns
- Körbana
- Kantsten
- Ledningsrätt
- Ledningsrättsgräns
- Offentlig byggnad, indistri, verksamhet eller ekonomibyggnad, fasad respektive takfot
- Bostad, fasad respektive takfot
- Garage eller uthus, fasad respektive takfot
- Skärmtak eller carport
- Transformatorbyggnad
- Slänt

Grundkartan är upprättad i AUGUSTI 2020 på grundval av Eslövs kommuns primärkarta.
Fastighetsredovisningen avser förhållandena i AUGUSTI 2020

JOHAN JÄRNSTRÖM
Mätningsingenjör
Miljö och Samhällsbyggnad

Referenssystem SWEREF 99 13 30
Höjdsystem RH 2000

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar.
Endast angiven användning och utformning är tillåten.
Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Administrativ gräns
- Egenskapsgräns och administrativ gräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser med kommunalt huvudmannaskap

PARK — Park, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.

Kvartersmark

S — Skola, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

E_1 — Transformatorstation, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER ALLMÄN PLATS

Mark

infart till skola — infart till skola, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Utformning

0,0 — Högsta nockhöjd är angivet värde i meter , PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Placering

Marken får inte förses med byggnad, PBL 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Mark

n_1 — Trädet får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk, PBL 4 kap. 10 §

Utförande

b_1 — Endast 50,0 % av markytan får hårdgöras, PBL 4 kap.16 § 1 st 1 p.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år. PBL 4 kap. 21 §

Markreservat för allmännyttiga ändamål

u_1 — Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Kvartersmark, PBL 4 kap. 6 §

Villkor för startbesked

a_1 — Startbesked får inte ges förrän bullerskyddsåtgärder är åtgärdade. Kvartersmark, PBL 4 kap. 14 § 1 st 5 p.

ESLÖVS KOMMUN

Till planen hör:

- ■ Planbeskrivning
- ■ Fastighetsförteckning
- ■ Trafikbullerutredning
- ■ Geo- och markmiljöundersökning

Detaljplan för
DEL AV ESLÖV 53:4 (FÖRSKOLA SKOGSGLÄNTAN)

Eslövs kommun — Skåne län

- ■ Samrådshandling
- □ Granskningshandling
- □ Antagandehandling

Upprättad 2020-08-25 — Diarienummer KS.2019.0562

Åsa Simonsson
Avdelningschef
Kommunledningskontoret

Thomas Oskarsson
Planarkitekt FPR/MSA

PLANFÖRFARANDE
- □ Standardförfarande
- ■ Utökat förfarande
- □ Enkelt förfarande

Antagen av Beslutande instans
Antagandedatum
Paragraf

Laga kraft
2000-xx-xx

Plan nr KOMMUNENS PLAN NR

2020-07-03
D974
Eslöv, Skogsgläntan
Geo- och markmiljöundersökning

Markteknisk undersökningsrapport (MUR) och PM, Geoteknik och Markmiljö

Beställare: Eslövs kommun, Serviceförvaltningen

Lomma 2020-07-03
PQ Geoteknik & Miljö AB

Upprättad av
Noor Zaki

Granskad av
Erik Palmquist

PQ Geoteknik & Miljö AB
Adress
Järngatan 33
234 35 Lomma
www.pqab.se
Telefon
040-41 64 90
E-post
pqab@pqab.se
Org.nr
556628-1068
Bankgiro
5436-2249

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING **2**
REDOVISNING – bilagor och ritningar **2**
1. Orientering **3**
2. Ändamål **4**
3. Underlag och arkivmaterial för undersökningen **4**
4. Styrande dokument **4**
5. Planerade byggnationer, geoteknisk kategori och markanvändning **5**
6. Geo- och miljötekniska fältundersökningar **5**
7. Geo- och miljötekniska laboratorieundersökningar **6**
8. Befintliga förhållanden och historik **6**
9. Härledda värden och dimensionering samt uppmätta halter och klassificering **7**
10. Undersökningsresultat - föroreningar **8**
11. Rekommendationer-grundläggning **9**
12. Rekommendationer-föroreningar samt förenklad riskbedömning **11**
13. Värdering och riskanalys **12**

REDOVISNING – bilagor och ritningar

Arbetet redovisas i följande dokument:

- Plan, undersökningspunkter — ritn. PQ-D974/101
- Borrsektioner — ritn. PQ-D974/102
- Jordartsklassificering — bilaga A
- Markradonresultat — bilaga B
- Analysresultat, sammanställning-jord — Bilaga 1
- Analysresultat, laboratorieverifikat-jord — Bilaga 2

2020-07-03
D974
Eslöv, Skogsgläntan
Geo- och markmiljöundersökning

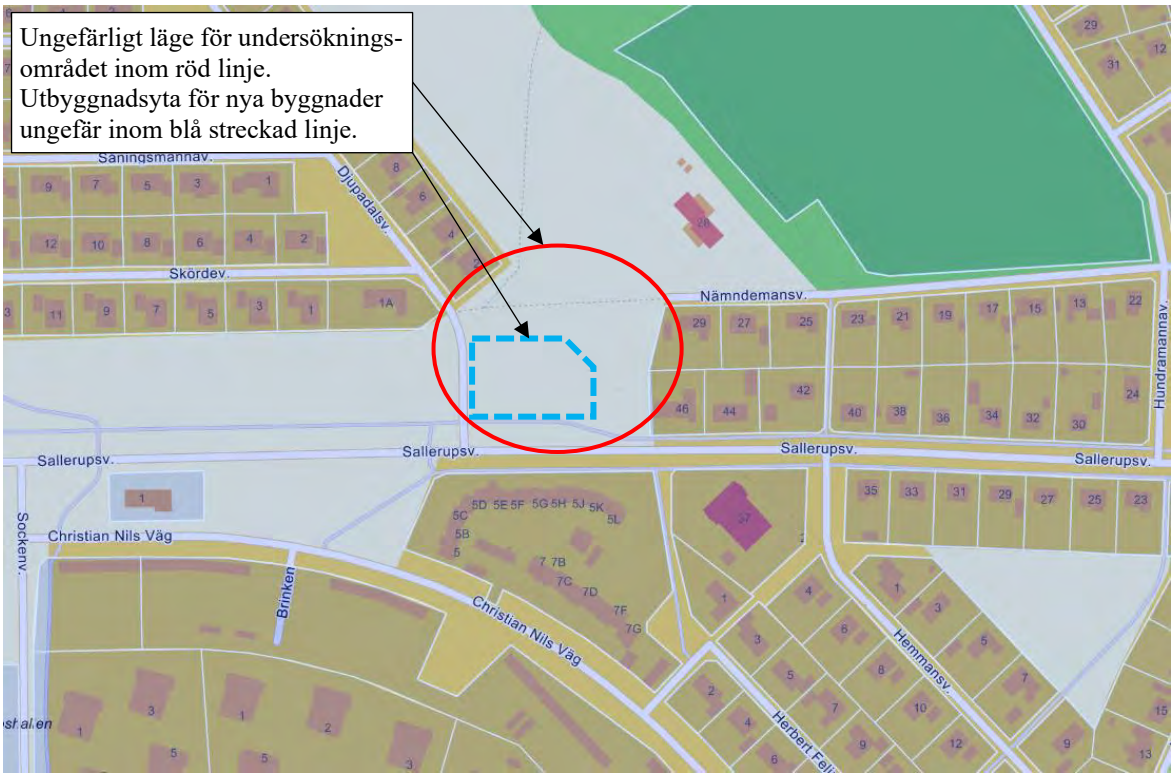
Markteknisk undersökningsrapport (MUR) och PM, Geoteknik och Markmiljö

1. Orientering

Uppdragsgivare Eslövs kommun, Serviceförvaltningen, kontakt Fredrik Liedberg.

Fastighet/Område Eslöv, Skogsgläntan.

Figur 1.1. Översiktskarta. (Källa www.eniro.se).

Uppdrag PQ Geoteknik & Miljö AB (PQAB) har uppdragits att utföra undersökning av de geotekniska och markmiljöförhållandena inför planering, projektering och uppförande av nybyggnad av förskola i 1-2 plan.

Övrigt I denna handling, ”MUR och PM – Geoteknik och Markmiljö”, redovisas nu utförda geo- och markmiljötekniska undersökningar i tabell och på ritning. Härtill beskrivs område och geo- och miljötekniska förhållanden samt lämnas rekommendationer för grundläggning, dimensionering, utförande, kontroll, åtgärder, risk m.m.

Begränsningar

I en undersökning kommer i princip alltid variationer mellan provtagnings- och analyspunkter att förekomma. PQAB svarar för riktigheten i resultaten av här analyserade prover. Vid eventuella åtgärder kan faktorer som t.ex. skälighet, ansvarsförhållanden, kostnader, civilrättsliga avtal, fastighetsägarens policy, nationella eller regionala miljömål, behöva vägas in.

2. Ändamål

Syfte

Undersökningen skall utgöra underlag för beskrivning av de geo- och markmiljötekniska förhållandena inom området samt till geotekniska rekommendationer för grundläggning, schaktning m.m. samt för hantering av eventuellt förorenad mark.

3. Underlag och arkivmaterial för undersökningen

Underlag

Beställarens underlag har varit digitala planritningar över fastigheten.

Förarbeten

Inför planering av fältarbetena har inventering av ritningar och historik utförts omfattande följande moment.

- Genomgång av erhållna handlingar från beställaren.
- Studie av SGUs geologiska kartblad, allmänna flygbilder m.m.
- Historisk inventering
- Inventering av kablar och ledningar i mark.

4. Styrande dokument

Allmänt

Denna rapport ansluter till SS-EN 1997-1 med tillhörande nationell bilaga. För information om laboratorie- och fältundersökningar för bestämning av geotekniska parametrar hänvisas läsaren till SS-EN 1997-2 och nedanstående tabell.

Tabell 4.1. *Styrande dokument*

Aktivitet	**Standard eller annat styrande dokument**
Planering och redovisning	
Fältplanering och utförande Geoteknik Markmiljö	Geoteknisk fälthandbok, Allmänna råd och metodbeskrivningar; SGF Rapport 1:2013. Fälthandbok. Undersökningar av förorenade områden; SGF Rapport 2:2013.
Beteckningssystem	SGF/BGS beteckningssystem inklusive kompletteringar 2016.
Fältundersökningar	
Skruvprovtagning	Geoteknisk fälthandbok, ….; SGF Rapport 1:2013
CPTu-sondering	Rekommenderad standard för CPT-sondering; SGF Rap. 1:93
Grundvattenrör	SS-EN-ISO 22475–1:2006
Markradondetektorer	Enligt leverantörens (GJABs) instruktioner.
Miljöteknisk provtagning	Fälthandbok. …. förorenade områden; SGF Rapport 2:2013.

Forts. Tabell 4.1. *Styrande dokument*

Laboratorieundersökningar	
Jordartsklassificering	SS-CEN ISO 14688-1:2002 och 14688-2:2004
Externa kemiska analyser	Enligt resp. laboratoriums (GJAB, Eurofins) kvalitetssystem.
Projektering, grundläggning	
Geokonstruktioner, Allmänna regler, SS-EN 1997-1, inkl nationell bilaga BFS 2011:1 EKS 11.	
Plattgrundläggning. SGI 1993.	
AMA Anläggning (17).	
Projektering, markföroreningar	
Naturvårdsverkets rapport 5976 (sept 2009). Riktvärden för förorenad mark, inkl. rev. å 160701.	

5. Planerade byggnationer, geoteknisk kategori och markanvändning

Allmänt

Inom undersökningsområdet planeras nybyggnad av förskola i 1-2 plan ovan mark i underösknigsområdets sydvästra del. Resterande delar skall inrymma lek- eller andra kringytor. Se även figur 1.1 och ritning 101-102.

Geoteknik. kategori

Utförda undersökningar är utförda för geoteknisk kategori 1 och 2, (GK1 och GK2). Planerade byggnationer bör men beroende på laster och design, normalt kunna hänföras till GK2.

Markanvändning

Skola/-skolmiljö bör i grunden hänföras till KM (känslig markanvändning) enligt NVs (Naturvårdsverkets) nomenklatur. Även begreppen mindre känslig markanvändning (MKM), mindre än ringa risk för anläggningsändamål (MRR) och farligt avfall (FA), används nedan.

6. Geo- och miljötekniska fältundersökningar

Allmänt

Fältundersökningen har utförts under maj månad 2020. Arbetena har utförts med borrbandvagn (typ Geotech 504), under ledning av Lars Lind, LL Geoteknik AB.

Fältarbeten

Fältarbetena av PQAB 2020 har totalt omfattat nedanstående.

- Skruvprovtagning i 16 punkter med uttag av jordprover för geo- och miljötekniska laboratorieanalyser.
- CPTu-sondering i 9 punkter.
- Installation av grundvattenrör i 3 punkter.
- Mätning av grundvattennivåer vid två tillfällen.
- Installation av markradondetektorer i 2 punkter. Vid upptagning av detektorerna saknades en, varför endast 1 st analyserats (se nedan).

Positionering

Utsättning/inmätning av undersökningspunkterna utförda 2020 av Ciprian Costin, PQAB, har utförts med GPS-teknik i koordinatsystem Sweref 99 13:30 och höjdsystem RH 2000.

7. Geo- och miljötekniska laboratorieundersökningar

Allmänt — Laboratorieundersökningar har utförts under juni månad 2020.

Laboratorium — Följande laboratorier har använts.

- Geotekniska laboratoriearbeten, PQAB i Lomma.
- Markradonanalyser, av GJAB i Lund, gnm PQAB.
- Kemiska miljöanalyser av jord, av Eurofins, gnm PQAB.

Laboratorieanalys — Upptagna prover och detektorer har analyserats m.a.p. följande:

- Jordartsklassificering på samtliga prover.
- Markradonhaltbestämning på 1 st. detektor.
- Kemisk analys m.a.p. metaller, PAH, olja samt bekämpningsmedel på 4 jordprover.
  Analyserade prover utgörs av samlingsprover av mulljord samt mineraljord från två bedömt relevanta egenskapsområden. Dels ett område i norr som domineras av högländ terräng. Dels ett område i söder med huvudsakligen låglänt terräng där byggnader skall uppföras. Se detaljer i tabell 10.1.10.2 nedan samt i bilaga A och bilaga 1-2 samt på ritning 101-102.

8. Befintliga förhållanden och historik

Allmänt — Undersökningsområdet är beläget sydvästra delen av Eslövs kommun. Området ca 100×80 m och begränsas i söder av Sallerupsväg, i väster av Djupadalsvägen, i norr av en obebyggd gräsyta/park och i öster av befintlig villatomter.

Topografi — Marken faller ca 5 m mot sydväst, med nivåer enligt borrhåls-information på mellan som högst ca +63,4 vid borrpunkt 3 (bh3) i nordost och som lägst ca +58,2 vid bh13 i sydväst.

Markförhållanden — Marken utgörs av grönytor dominerade av gräs med enstaka träd, men utan någon bebyggelse.

Jordlager — Inom tomten finns i norr (bh1-bh3) överst naturlig mull med ca 0,3-0,4 m mäktighet. I mellersta och södra delen varierar mäktigheten av ytlagren mellan ca 0,4 och 1,2 m och utgörs blandat av naturlig och fylld mull/mullhaltig jord. Utfyllnaden har troligen utförts i samband med byggnation av krinliggande bostadsområden.

Mullen underlagras vanligen av omväxlande lös-fast sand- och lerjord till ca 2 m djup. Därunder följer vanligtvis fast siltig lermorän till borrade djup, ca 2-4 meter. I norr bh1-bh3 saknas ytlig sand/lera.

Berget finns enligt kartmaterial i SGUs brunnsarkiv på ett djup av >30 m i brunnar omkring undersökningsområdet.

Grundvatten

Grundvatten har kontrollerats i installerade grundvattenrör och öppna skruvborrhål och observerats på ca 1,1-2,6 m djup, motsvarande nivåer mellan ca +61,2 i nordost och +56,9 i sydväst.

Grundvattennivån kan antas variera med nederbörd och årstidsväxlingar varvid både högre och lägre grundvattennivåer än vad som redovisas här tidvis kan förväntas.

Markradon

Markradonhalten har undersökts i en punkt inom området. Markradonhalt 11,1 kBq/m^3 har uppmätts, vilket ligger tydligt inom den lägre delen av normalriskmarkintervallet. Se även bilaga B. (Lågriskmark 0-10 kBq/m^3, normalriskmark 10-50 kBq/m^3 och högriskmark >50 kBq/m^3).

9. Härledda värden och dimensionering samt uppmätta halter och klassificering

Allmänt

Dimensioneringsparametrar för jordens egenskaper har utvärderats från värden härledda från utförda undersökningar, med hjälp av hävdvunna tabellvärden. Parametrar och partialkoefficienter för dimensionering inom området redovisas nedan, för GK1 respektive GK2.

GK1

Vid mindre laster/byggnader, t.ex. enplanshus, förråd o.dyl, torde dessa kunna utföras med normal ytlig plattgrundläggning som dimensioneras i GK1 med ett tillåtet grundtryck, **f_d=50 kPa**.

GK2

Huvudbyggnader hänförs till och dimensioneras i GK2, varvid parametrar och partialkoefficienter i tabell 9.1 nedan kan användas.. Stora laster eller tillkommande konstruktioner kan erfordra kompletteringar. Observera att eftersom dessa byggnader är planerade i sydvästra delen av området har också parametrarna i tabell 9.1 också baserats på bh4-bh6 och bh8-bh15 inom detta område.

Tabell 9.1. *Dimensioneringsparametrar, baserade på bh4-6 och 8-15.*

Jordart	Nivå, m.ö.h.	Friktionsv, °	Skjuvhållf, kPa	Tunghet, kN/m³	Modul, MPa
Ny fyllning, friktionsjord	---	$\phi_k=\phi'_k$=38	$c_{uk}=c'_k$= 0	γ_k=20	E_k=35
Ny fylln. bergkross.	---	$\phi_k=\phi'_k$=40	$c_{uk}=c'_k$= 0	γ_k=21, γ'_k=11	E_k=50
Bef. mull/fylln m.m, ***Ej grundl. här!***	*0 - 0,4/1,2 m djup u. my.*	*$\phi_k=\phi'_k$= ---*	*$c_{uk}=c'_k$= ---*	*γ_k=14-20*	*E_k= ---*
Sandjord m.m.	>+57	$\phi_k=\phi'_k$=32	$c_{uk}=c'_k$= 0	γ_k=17, γ'_k=7	E_k=10
Lermorän m.m.	+57 -- +54*	ϕ_k=0, ϕ'_k=30	c_{uk}=150, c'_k=15	γ_k=20, γ'_k=10	E_k=35
Partialkoefficienter		$\gamma_{M/M2\phi}$=1,3 $\gamma_{M/M2\phi'}$=1,3	$\gamma_{M/M2cu}$=1,5 $\gamma_{M/M2c'}$=1,3	$\gamma_{M/M2}$=1,0**	γ_{RD}=1,35
Dimensionerande grundvattennivå sätts till nivp +58 eller nivå för dräneringsledningar.					
*) Kan sannolikt användas ned till berg, (på >30 m djup), men bör inte behövas till mer än djup enligt tumregler för sättningsberäkning i IEG Rapport 7:2008, vilka beddöms tillämpliga i området och dess jordar.					
**) Vid beräkning av schakttonnage skall entreprenören räkna med γ_d=1,2×γ_k.					
En förutsättning för att linjära beräkningsmetoder skall få användas vid sättningsberäkning är att dimensionerande vertikal lasteffekt är mindre än 2/3 av dimensionerande bärförmåga i brottstadiet.					

Sättningar

Inga sättningsberäkningar har utförts i detta läge, dels för att det ej krävs i GK1, dels för att inga laster eller design funnits tillgänglig. Sättningsberäkning i GK2 utförs därför i byggnadskonstruktörens regi.

10. Undersökningsresultat - föroreningar

Jord

Resultaten från utförda jordanalyser redovisas i sammanställning i tabell 10.1–10.2 nedan samt i bilaga 1 och i detalj med laboratorie-verifikat i bilaga 2.

Resultaten är klassificerade enligt NVs generella riktvärden. Erhållna resultat visar att samtliga erhållna resultat av santliga analyserade ämnen tydligt underskrider NVs riktvärden för områdets (kommande) markanvändning, KM.

I mulljorden finns två naturliga kadmiumhalter (d.v.s. de utgör ej en förorening) strax över MRR. MRR kan vara relevant vid eventuell borttransport av massor från området.

Tabell 10.1. *Sammanställning kemiska miljöanalyser i jord, m.a.p. metaller, PAH samt bekämpningsmedel, (mg/kgTS).*

Prov-punkt	Djup, m u my.	Jordart	As	Ba	Pb	Cd	Co	Cu	Cr	Hg	Ni	V	Zn	PAH-H	PAH-M	PAH-L	DDT (sum)	Övriga bekämpn.medel
1,2,3,4,5,6,7	0-(0,3-0,9)	Mulljord	3,8	60	13	0,27	5,3	12	16	0,02	11	20	53	<0,11	<0,75	<0,45	0,0042	Ej detekterat
1,2,3,4,5,6,7	(0,3-0,9)-(1-1,4)	Lermorän/Sand	3,5	47	10	<0,2	5,5	8,8	17	0,018	13	19	33	<0,11	<0,75	<0,45	Ej detekt.	Ej detekterat
8,9,10,11,12, 13,14,15,16	0-(0,3-1)	Mulljord	4,4	58	13	0,29	4,4	12	13	0,018	8,7	18	54	<0,11	<0,75	<0,45	0,004	Ej detekterat
8,9,10,11,12, 13,14,15,16	(0,3-1)-(1-2)	Lermorän/Sand	2,2	28	6,4	<0,2	3	7,2	10	0,017	7,4	12	21	<0,11	<0,75	<0,45	Ej detekt.	Ej detekterat
MRR enligt NV			10	-	20	0,2	-	40	40	0,1	35	-	120	0,5	2	0,6	-	-
KM enligt NV			10	200	50	0,8	15	80	80	0,25	40	100	250	1	3,5	3	0,1	-
MKM enligt NV			25	300	400	12	35	200	150	2,5	120	200	500	10	20	15	1	-
FA enligt Avfall Sverige			1000	50000	2500	1000	1000	2500	1000	50	1000	10000	2500	50	1000	1000	-	-

Tabell 10.2*. Sammanställning kemiska miljöanalyser i jord, m.a.p. "olja", (mg/kgTS).*

Prov-punkt nr	Djup, m.u.my.	Jordart	Bensen	Toluen	Etylbensen	Xylen	Alifater >C5-C8	Alifater >C8-C10	Alifater >C10-C12	Alifater >C12-C16	Alifater >C5-C16	Alifater >C16-C35	Aromater >C8-C10	Aromater >C10-C16	Aromater >C16-C35
*1,2,3,4,5,6,7	0-(0,3-0,9)	Mulljord	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
1,2,3,4,5,6,7	(0,3-0,9)-(1-1,4)	Lermorän/Sand	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
*8,9,10,11,12, 13,14,15,16	0-(0,3-1)	Mulljord	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
8,9,10,11,12, 13,14,15,16	(0,3-1)-(1-2)	Lermorän/Sand	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50
NV-KM			0,012	10	10	10	25	25	100	100	100	100	10	3	10
NV-MKM			0,04	40	50	50	150	120	500	500	500	1000	50	15	30
FA			1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	10000	-	10000	1000	1000	1000

Förklaringar		
	Grön färg	Markerar att halten understiger MRR/<KM (då MRR-halt ej finns)
	Ljusgrön färg	Markerar halt i intervallet MRR-KM
	Gul färg	Markerar halt i intervallet KM-MKM
	Orange färg	Markerar halt i intervallet MKM-FA
	Röd färg	Markerar halt >FA

*) Klassificeringsfärg styrs av tabell 10.1 eller 10.2.

11. Rekommendationer-grundläggning

Grundläggning

Generellt skall all fyllning, mullhaltig och övrig lös eller på annat sätt otjänlig ytjord bortschaktas under golv och grundläggning. Vanligen torde detta innebära ca 0,5-1 m schakt av mulljord men bitvis kan lös sandjord förkomma till större djup som även kan behöva åtgärdas.

Grundläggning utförs förslagsvis med konventionellt betonggolv på mark med förstyvningar eller separata grundplattor under bärande konstruktioner.

All grundläggning och ny fyllning skall utföras från torra, fasta och ostörda schaktbottnar av naturligt lagrad mineraljord eller i packad fyllning av friktionsjord efter avbaning av otjänlig ytjord. Beakta för ouppvärmda konstruktioner att befintlig jord delvis är tjälfarlig.

Markradon

Markradonhalten inom fastigheten har sammantaget bedömts ligga inom normalriskintervallet.

Byggnader skall härvid utformas radonskyddade. Grundläggning utformas då så att inga läckagevägar uppkommer in i byggnaden, bl.a. genom täta rörgenomföringar och utan genomgående sprickor i golvplattan samt rekommenderas mekanisk ventilation med små undertryck.

Dränering

Under golv rekommenderas att markskiva och dränerande material på/mot geotextil appliceras. T.ex. normal markisoleringsskiva och dränerande grusmaterial (t.ex. makadam eller ”dräneringsgrus”).

Dränerande lager ansluts till yttre dränering runt byggnad. Allt utförande enligt AMA Anläggning och leverantörer av markskivor m.m. Det är av största vikt att dräneringsåtgärder utförs med största omsorg. Markyta ges tillräckligt fall från byggnaden.

Gator och planer

Hårdgjorda ytor m.m. kan dimensioneras enligt AMA Anläggning och materialtyp 5A. Utformning av känsliga ytor, t.ex. (huvud)körvägar för tunga fordon bör speciellt beaktas. Överbyggnader kan efter avbaning av växttäcke och mull samt täckning med geotextil normalt grundläggas direkt på befintlig mark.

VA-ledningar

Va-ledningar projekteras och utförs enligt AMA Anläggnings anvisningar. Grundvattenåtgärder skall beaktas vid ledningsläggning under grundvattenytan.

Schakt

Befintlig jord bedöms ned till undersökta djup som lätt-normal-schaktad, vanligen schaktbarhetsklass 2-4 (enligt Klassificerings-system -85). Normal förekomst av sten och block skall förutsättas i förekommande moränjord.

Beakta att förekommande jordlager av framförallt lerjord inom området, vid hög vattenkvot och mekanisk bearbetning blir lösa och förlorar delar av sin hållfasthet. I förekomamnde sandjord kommer problem med jordflytning att uppkomma under grundvattenytan. Förstärkningsåtgärder med t.ex. flacka slänter som kläs med bergkross kan då bli aktuellt. Förekommande jordar tål ej heller att frysas.

Fyllning

Kompletterande fyllning för grundläggning av byggnad utförs generellt med packad friktionsjord, företrädesvis bergkross 0-90 mm, särskilt i samband med grundvatten. Packningsarbete nära grundvattenytan är riskfyllt. Schakt- och terrasseringsarbeten skall därför utföras vid torr väderlek och efter grundvattensänkning. Skadliga vibrationer kan fortplanta sig mycket långt under grundvattenytan.

Grundvattenåtgärd

Stabiliserade vattenytor har i området vanligen uppmätts ligga på ca 1,1 m och 2,6 m djup under markytan, d.v.s. i naturlig sandjord. För djupschakter i området, t.ex. för va-ledningar skall grundvatten-sänkande eller –säkrande åtgärder medräknas.

Normala grundvattensänkande och länshållande åtgärder med konventionella dränkbara pumpar och avskärande diken i schaktgravsbotten, i kombination med flacka slänte och ett snabb förfarande, bedöms vanligen kunna utföras.

I närhet till andra konstruktioner eller anläggningar, t.ex. ledning, väg eller byggnad, kan stödkonstruktion, t.ex. spont, erfordras. Om avsänkning behöver göras under längre tid eller över större ytor, bedöms sådan avänkning erfordra wellpoint-anläggning eller ett flertal filtersatta rörbrunnar.

Kontroll

Geoteknisk kontroll skall minst omfatta följande.

- Granskning av geokonstruktionsritningar och beräkningar.
- Kontroll av ingående material i geokonstruktionerna.
- Kontroll av (grund)vattennivåer. Kontroll av vatten skall innefatta verifiering av att (grund)vattenytan ligger minst 0,5 m under färdiga schaktbottnar.
- Kontroll av finmaterial och andra ämnen i utsläppsvatten.
- Schaktbottenbesiktning. Samtliga schaktbottnar kontrolleras, både för stora och små schakt-/grundläggningsytor. Schaktbottnar skall vara torra, fasta och fria från organiskt material.
- Packningskontroll av (åter)fyllnadsmaterial, vid >0,5 m fyllnad.
- Kontroll av omgivningspåverkan, innefattande kontroll av påverkan på omgivande byggnader, anläggningar och mark. Behov av försiktighets- och/eller kontrollåtgärder avgörs efter utförd besiktning, t.ex. avseende vibrationer och grundvattennivå.

12. Rekommendationer-föroreningar samt förenklad riskbedömning

Allmänt

Undersökningsresultaten m.a.p. markföroreningar visar entydigt låga halter, klart <KM. Naturliga kadmiumhalter precis över MRR förekommer i två prover, men alltså tydligt <KM.

Risker

Ingen tendens till eller risk för grundvattenpåverkan har kunnat ses i fält eller m.h.t. till jordprovtagning eller detekterade ämnen. Härvid kan inga akut eller långsiktiga risker, varken m.a.p. hälsa, miljö eller spridning ses inom området. I samband med byggnation inom området måste påträffade ämnen beaktas, framförallt avseende material-hantering och borttransport av överskottsmassor.

Masshantering

Massor som skall schaktas bort av grund-/anläggningsskäl, t.ex. för nya byggnader eller körytor kan deklareras med analysprotokollen i denna rapport, men komplettering kan komma att krävas i byggskedet.

Observera att om massorna ska flyttas och uppvisar halter över MRR, kräver hantering av dessa schaktmassor en anmälan till Miljökontoret i den kommun som massorna skall återanvändas i innan de transporteras dit, enligt Miljöbalken och NVs handbok 2010:1.

Om avvikande eller mer förorenade massor, mot förmodan, skulle påträffas i entreprenadskedet skall Miljöförvaltningen upplysas om detta. Innan åtgärd av sådana (förorenade) massor krävs en skriftlig anmälan om avhjälpandeåtgärder enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd om efterbehandlingsåtgärd i ett förorenat område. Anmälan skall i förekommande fall lämnas in till och vara godkänd av Miljöförvaltningen innan arbetena påbörjas.

Då massor borttransporteras gäller aktuella mottagningsanläggningars riktvärden. Dessa värden följer normalt Naturvårdsverkets (NV) riktvärden för förorenad mark, KM, känslig markanvändning och MKM, mindre känslig markanvändning samt FA (farligt avfall).

Lagkrav

Som konsulter har vi informationsplikt till vår beställare om påträffade föroreningar m.m. Nya påträffade föroreningar har informerats om och behandlats i denna rapport. Därefter gäller upplysningsskyldighet enligt Miljöbalken; en fastighetsägare som har en känd förorening inom sin fastighet som kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön skall skyndsamt underrätta aktuell miljö-/tillsynsmyndighet, i detta fall Miljö och Samhällsbyggnad, (MOS) i Eslövs kommun.

Observera även lagkraven på anmälan om masshantering enligt kap 12 och rubriken ”Masshantering” ovan.

13. Värdering och riskanalys

Värdering

Förhållandena, för såväl geoteknik/grundläggning och markradon som för markföroreningar, inom fastigheten bedöms relativt likvärdiga även om mäktigheten för mull och fyllning varierar en del. Härvid bedöms också marken som tillräckligt undersökt och tillräckligt definierad för planerad byggnation.

Riskanalys

Grundläggning. Utöver normal risk vid schaktning och andra markarbeten bedöms speciell risk för grundläggningsarbetet finnas i samband med eventuella djupschakter i synnerhet under grundvattenytan. Härtill finns en viss risk vid (åter)packning, speciellt i samband med sand/silt, organisk jord och grundvatten. Risk för översvämning, erosion eller släntstabilitet finns (i viss mån) vid djupschakter, under grundvattenytan.

För arbetsberedningar skall beaktas; risk för att köras på/träffas av maskiner och material, risk för ras m.m. i djupa schakter samt risk för vibrationer, speciellt för intilliggande byggnader och anläggningar, p.g.a. packning. Riskerna gäller både personal och konstruktion/-anläggning.

Utöver ovanstående bedöms risken för annan omgivningspåverkan som liten men skall tas med i bedömningen, t.ex. m.a.p. buller.

Markföroreningar. Inga förhöjda risker avseende föroreningar i mark bedöms finnas för undwersökningsområdet, varken m.a.p. hälsa eller miljörisk och spridning, varken i nuläget eller vid bygg- och anläggningsarbeten. Endast en normalt dokumenterad och anmäld materialhantering bedöms som erforderlig.

Normala skyddsåtgärder för arbetarskydd och spridning kan vidtagas, d.v.s. vanliga skyddskläder och vid behov dammbekämpning.

AutoGRAF

66 (238)

Nämndemansvägen

Sallerupsvägen

ORMBUNKEN

Gyldestigen

0 50 100m

FÖRKLARINGAR

UNGEFÄRLIG BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR UPPFÖRANDE AV BYGGNADER.

GEOBETECKNINGAR

SE SGF/BGS BETECKNINGSSYSTEM
SAMT SGF KOMPLETTERINGAR 2016
WWW.SGF.NET

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM

PQ Geoteknik & Miljö AB
Järngatan 33, 234 35 Lomma
Tel 040-416490
E-post pqab@pqab.se

RITAD AV	GRANSKAD AV	ARBETSNUMMER
NZ	EPQ	D974

LOMMA 2020-07-03

ESLÖVS KOMMUN

SKOGSGLÄNTAN

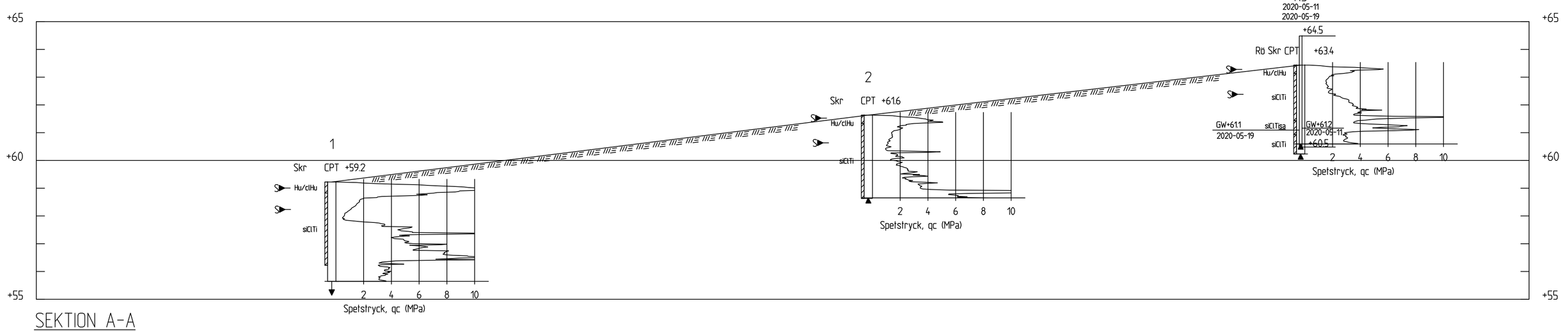
GEOTEKNISK OCH MILJÖUNDERSÖKNING

BORRPLAN

A3: SKALA 1:1000

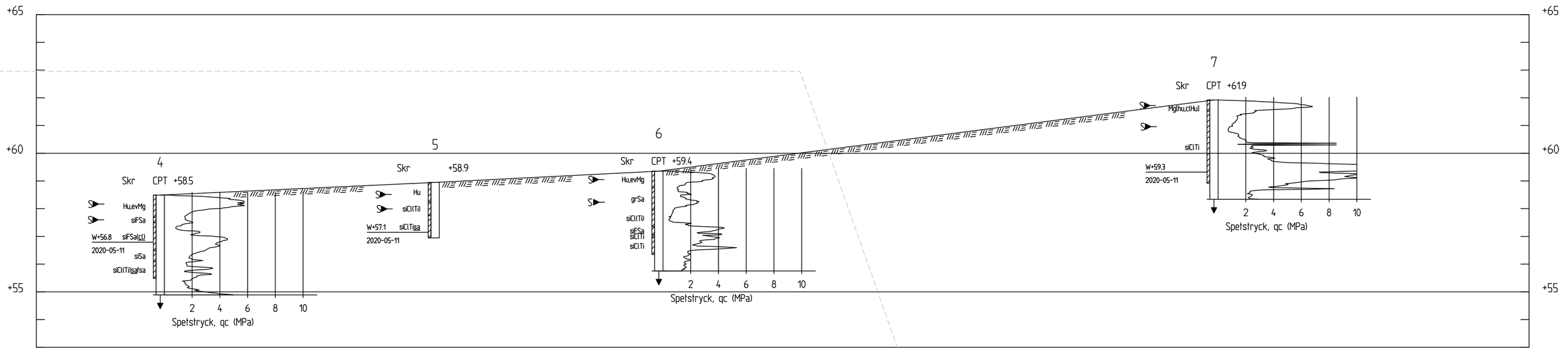
RITNINGSNUMMER 101

ÄNDR

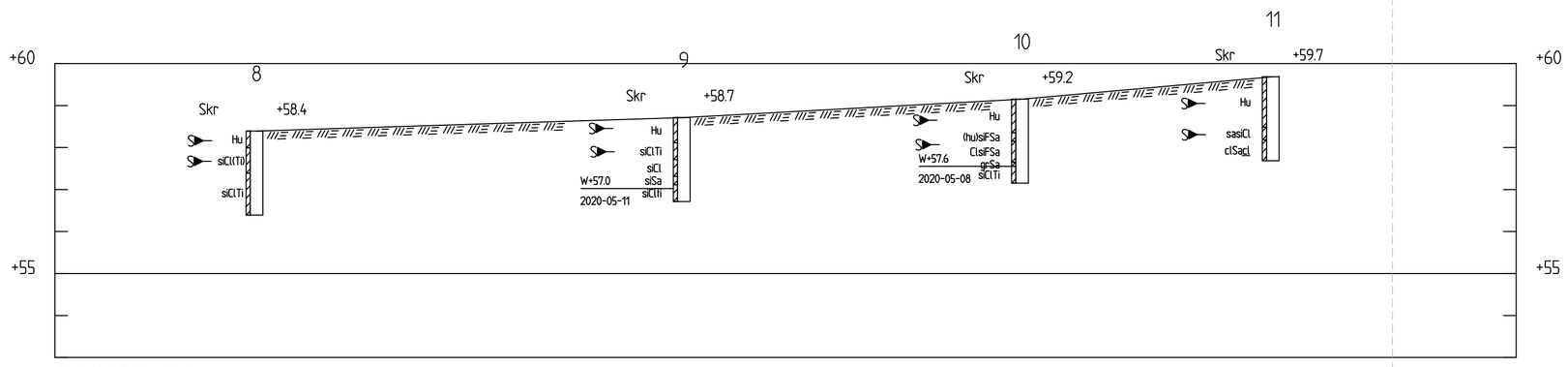
SEKTION A-A

H 1: 100 L 1: 200

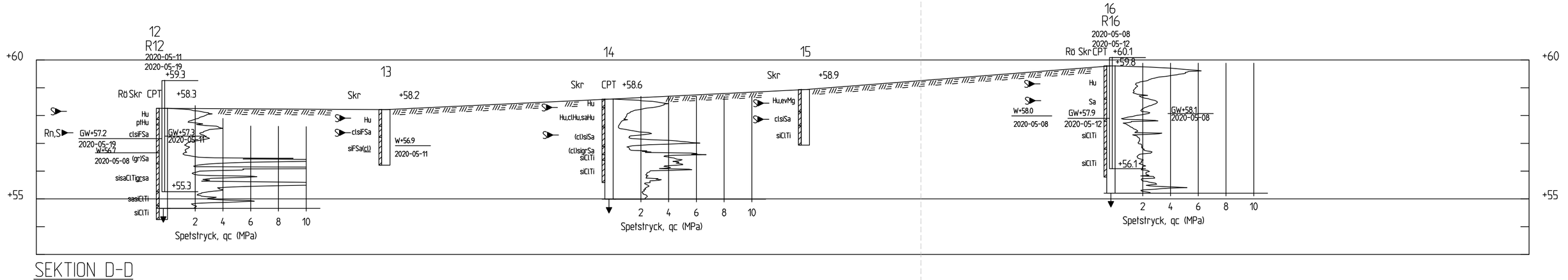
SEKTION B-B

H 1: 100 L 1: 200

SEKTION C-C

H 1: 100 L 1: 200

SEKTION D-D

H 1: 100 L 1: 200

FÖRKLARINGAR

UNGEFÄRLIG BEGRÄNSNINGSLINJE FÖR BORRPUNKTER SOM INNEFATTAR UPPFÖRANDE AV BYGGNADER.

GEOBETECKNINGAR

SE SGF/BGS BETECKNINGSSYSTEM
SAMT SGF KOMPLETTERINGAR 2016
WWW.SGF.NET

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM

PG Geoteknik & Miljö AB
Järngatan 33, 234 36 Lomma
Tel 040-416490
E-post pgab@pgab.se

UTAD AV	GRANSKAD AV	ARBETSNUMMER
NZ	EPQ	D974
LOMMA 2020-07-03		

ESLÖVS KOMMUN

SKOGSGLÄNTAN

GEOTEKNISK OCH MILJÖUNDERSÖKNING

BORRSEKTIONER

SKALA SE RITNING

RITNINGSNUMMER 102

ÄNDR

2020-05-15
D974
Eslöv, Skogsgläntan
Geoteknisk och markmiljöundersökning

BILAGA A
JORDPROVTAGNING

Jordproverna är tagna genom skruvprovtagning.

Beteckningar: Tj = tjälfarlighetsklass enligt AMA Anläggning, tabell CB/1
M = materialtyp enligt AMA Anläggning, tabell CB/1
F/ = fyllning, art och innehåll anges efter snedstrecket
S► = Kemisk miljöanalys på externt laboratorium, Eurofins, Lidköping
S^{X}► = samlingsprov nr ”X”
Rn► = Radonanalys på laboratorium

Borrhål	Djup, m	Jordart	Tj	M	Anm
1 S^{1}►	0 - 0,4	Mulljord/lerig Mulljord	3	6A	
S^{2}►	0,4 - 1,0	siltig Lermorän	4	5A	
	1,0 - 2,0	siltig Lermorän	4	5A	
	2,0 - 3,0	siltig Lermorän	4	5A	
2 S^{1}►	0 - 0,3	Mulljord/lerig Mulljord	3	6A	
S^{2}►	0,3 - 1,0	siltig Lermorän	4	5A	
	1,0 - 2,0	siltig Lermorän	4	5A	
	2,0 - 3,0	siltig Lermorän	4	5A	
3 S^{1}►	0 - 0,3	Mulljord/lerig Mulljord	3	6A	
S^{2}►	0,3 - 1,0	siltig Lermorän	4	5A	
	1,0 - 2,0	siltig Lermorän	4	5A	
	2,0 - 2,5	siltig Lermorän med sandskikt	4	5A	grå
	2,5 - 3,0	siltig Lermorän	4	5A	grå
	3,0 - 3,2	siltig Lermorän	4	5A	grå
4 S^{1}►	0 - 0,8	Mulljord ev. F/	1	6B	
S^{2}►	0,8 - 1,0	siltig Finsand	2	3B	
	1,0 - 2,0	siltig Finsand med tunna lerskikt	2	3B	
	2,0 - 2,4	siltig Sand	2	3B	
	2,4 - 3,0	siltig Lera(Morän) med sandskikt, finsandskikt	4	5A	

Borrhål	Djup, m	Jordart	Tj	M	Anm
5 S[1]►	0 - 0,7	Mulljord	1	6B	
S[2]►	0,7 - 1,0	siltig Lera(Morän)	4	5A	
	1,0 - 2,0	siltig Lermorän med sandskikt	4	5A	
6 S[1]►	0 - 0,9	Mulljord ev. F/	1	6B	
S[2]►	0,9 - 1,4	grusig Sand	2	3B	
	1,4 - 2,0	siltig Lera(Morän)	4	5A	
	2,0 - 2,3	siltig Finsand	2	3B	
	2,3 - 2,4	siltig Lermorän	4	5A	
	2,4 - 3,0	siltig Lermorän	4	5A	grå
7 S[1]►	0 - 0,4	F/Mulljord, lerig Mulljord	3	6A	
S[2]►	0,4 - 1,0	siltig Lermorän	4	5A	
	1,0 - 2,0	siltig Lermorän	4	5A	
	2,0 - 3,0	siltig Lermorän	4	5A	
8 S[3]►	0 - 0,4	Mulljord	1	6B	
S[4]►	0,4 - 1,0	siltig Lera(Morän)	4	5A	
	1,0 - 2,0	siltig Lermorän	4	5A	
9 S[3]►	0 - 0,6	Mulljord	1	6B	
S[4]►	0,6 - 1,0	siltig Lermorän	4	5A	
	1,0 - 1,4	siltig Lera	4	5A	
	1,4 - 1,6	siltig Sand	2	3B	
	1,6 - 2,0	siltig Lermorän	4	5A	
10 S[3]►	0 - 0,8	Mulljord	1	6B	
	0,8 - 1,0	något mullhaltig siltig Finsand	4	5B	
S[4]►	1,0 - 1,5	lerig siltig Finsand	2	3B	
	1,5 - 1,6	grusig Sand	2	3B	
	1,6 - 1,8	siltig Lera	4	5A	
	1,8 - 2,0	siltig Lermorän	4	5A	
11 S[3]►	0 - 1,0	Mulljord	1	6B	
	1,0 - 1,2	Mulljord	1	6B	
S[4]►	1,2 - 1,5	sandig siltig Lera	4	5A	
	1,5 - 2,0	lerig Sand med lerskikt	2	3B	
12 S[3]►	0 - 0,4	Mulljord	1	6B	
	0,4 - 0,6	torvhaltig Mulljord	1	6B	
Rn,S[4]►	0,6 - 1,0	lerig siltig Finsand	2	3B	
	1,0 - 1,6	lerig siltig Finsand	2	3B	
	1,6 - 2,0	något grusig Sand	2	3B	
	2,0 - 3,0	siltig sandig Lermorän med grusskikt, sandskikt	4	5A	grå
	3,0 - 3,5	sandig siltig Lermorän	4	5A	grå
	3,5 - 4,0	siltig Lermorän	4	5A	grå

Borrhål	Djup, m	Jordart	Tj	M	Anm
13 S[3]►	0 - 0,6	Mulljord	1	6B	
S[4]►	0,6 - 1,0	lerig siltig Finsand	2	3B	
	1,0 - 2,0	siltig Finsand med tunna lerskikt	2	3B	
14 S[3]►	0 - 0,3	Mulljord	1	6B	
	0,3 - 1,0	Mulljord, lerig Mulljord, sandig Mulljord ev. F/	3	6A	
S[4]►	1,0 - 1,7	något lerig siltig Sand	2	3B	
	1,7 - 2,0	något lerig siltig grusig Sand	2	3B	
	2,0 - 2,2	siltig Lermorän	4	5A	
	2,2 - 3,0	siltig Lermorän	4	5A	grå
15 S[3]►	0 - 0,8	Mulljord ev. F/	1	6B	
S[4]►	0,8 - 1,0	lerig siltig Sand	2	3B	
	1,0 - 2,0	siltig Lermorän	4	5A	
16 S[3]►	0 - 1,0	Mulljord	1	6B	
	1,0 - 1,2	Mulljord	1	6B	
S[4]►	1,2 - 2,0	Sand	2	3B	
	2,0 - 3,0	siltig Lermorän	4	5A	
	3,0 - 4,0	siltig Lermorän	4	5A	grå

RADONANALYS - GJAB

D974
BILAGA B
200703 //PQAB

2020-05-29
Rapport nr LE 20107

Sid 1(1)

Till
PQ Geoteknik & Miljö AB
Järngatan 33
234 35 Lomma

RESULTAT AV MARKRADONMÄTNING MED SPÅRFILM I KANISTE R

Mätplats: Skogsgläntan, Eslöv. D974.
Datum för ankomst och analys av filmer: 25/5-20 resp. 26/5-20.
Jordart på mätplats: lesiFsa.

Detektor nr	Mättid 2020	Mätdjup (cm)	Radonhalt på djupet 1m (kBq/m^3)	Anm.
LE 9391	8/5-19/5	90	11,1 ± 1,9	Bh 12
LE 9392 Struken på följeprotokoll.				Bh 6

Ovanstående mätresultat gäller under förutsättning att mätinstruktionen följts.

Anm.: Enligt Boverkets rekommendationer för klassning av mark ur radonsynpunkt utgör mark, där radonhalten understiger 10 kBq/m^3, lågriskmark. Mark med halter mellan 10 och 50 kBq/m^3 är normalriskmark och mark med halter över 50 kBq/m^3 är högriskmark. Vid bedömning av mätresultat måste hänsyn tas till bl.a. årstid, jordart och grundvattennivå.

Mätvärdet tyder på radonhalt inom normalriskintervallets nedersta del vilket innebär att det behövs radonskyddat byggande vid nybyggnation. Halten kan vara högre vid annan årstid med lägre grundvattennivå eller efter dränering. Bedömningen är något osäker eftersom endast en mätpunkt föreligger. Vilken typ av ventilation inne som planeras har också betydelse.

Med hälsning

Gilbert Jönsson, docent

RADONANALYS - GJAB
Ideon Science Park, Beta 2
223 70 LUND

Besöksadress:
Scheelevägen 17
LUND

Telefon:
046-286 28 80
Fax:
046-286 28 81

Plusgiro:
103 25 61-1
Bankgiro:
5204-7297
Org. nr:
55 65 48-9795

E-post: radonanalys@telia.com
www.radonanalys.se

D974, Eslöv Skogsgläntan
MILJÖANALYSER JORD+SAMMANSTÄLLNING

SAMTLIGA PROVER, FYLLNING, ORGANISKT OCH MINERALJORD

Prover av PQAB maj 2020																		
Provpunkt	Djup, m u my.	Jordart	Arsenik As (mg/kg Ts)	Barium Ba (mg/kg Ts)	Bly Pb (mg/kg Ts)	Kadmium Cd (mg/kg Ts)	Kobolt Co (mg/kg Ts)	Koppar Cu (mg/kg Ts)	Krom Cr (mg/kg Ts)	Kvicksilver Hg (mg/kg Ts)	Nickel Ni (mg/kg Ts)	Vanadin V (mg/kg Ts)	Zink Zn (mg/kg Ts)	PAH-H (mg/kg Ts)	PAH-M (mg/kg Ts)	PAH-L (mg/kg Ts)	DDT (sum) (mg/kg Ts)	Övriga bekämpningsmedel
1,2,3,4,5,6,7	0-(0,3-0,9)	Mulljord	3.8	60	13	0.27	5.3	12	16	0.02	11	20	53	0.055	0.0375	0.0225	0.0042	Ej detekterat
1,2,3,4,5,6,7	(0,3-0,9)-(1-1,4)	siltig Lermorän/Sand	3.5	47	10	0.1	5.5	8.8	17	0.018	13	19	33	0.055	0.0375	0.0225	Ej detekterat	Ej detekterat
8,9,10,11,12,13,14,15,16	0-(0,3-1)	Mulljord	4.4	58	13	0.29	4.4	12	13	0.018	8.7	18	54	0.055	0.0375	0.0225	0.004	Ej detekterat
8,9,10,11,12,13,14,15,16	(0,3-1)-(1-2)	siltig Lermorän/Sand	2.2	28	6.4	0.1	3	7.2	10	0.017	7.4	12	21	0.055	0.0375	0.0225	Ej detekterat	Ej detekterat
MRR enligt NV			10	-	20	0.2	-	40	40	0.1	35	-	120	0.5	2	0.6	-	-
KM enligt NV			10	200	50	0.8	15	80	80	0.25	40	100	250	1	3.5	3	0.1	-
MKM enligt NV			25	300	400	12	35	200	150	2.5	120	200	500	10	20	15	1	-
FA enligt Avfall Sverige			1000	50000	2500	1000	1000	2500	1000	50	1000	10000	2500	50	1000	1000	-	-
Antal			4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Min			2.2	28	6	0.1	3	7	10	0.017	7.4	12	21	0.055	0.0375	0.0225	0.004	-
Median			4	53	12	0.19	4.9	10	15	0.018	10	19	43	0.055	0.0375	0.0225	0.0041	-
Medel			3.5	48	11	0.2	4.6	10	14	0.02	10	17	40	0.055	0.0375	0.0225	0.0041	-
Max			4.4	60	13	0.29	6	12	17	0.02	13	20	54	0.055	0.0375	0.0225	0.0042	-

Anm 1.

Mörkgrön färg	Markerar att halten understiger MRR, eller KM när MRR saknas. Klassning MRR-massor.
Grön färg	Markerar att halten understiger KM. Klassning KM-massor.
Gul färg	Markerar halt i intervallet KM-MKM. Klassning MKM-massor.
Orange färg	Markerar halt i intervallet MKM-FA. Klassning IFA-massor.
Röd färg	Markerar halt >FA. Klassning FA-massor.

* klassning från PAH el metaller, se bilaga 1B

Anm 2. Vid rapporterade "mindre än"värden har halva det utsvarade värdet här angetts, i ljusblå färg.

D974, Eslöv Skogsgläntan
MILJÖANALYSER JORD+SAMMANSTÄLLNING

SAMTLIGA PROVER, FYLLNING, ORGANISKT OCH MINERALJORD

Jordprover-OLJA, av PQAB maj 2020 (mg/kgTS).																
Provpunkt nr	Djup, m.u.my.	Jordart	Bensen	Toluen	Etylbensen	Xylen	Alifater >C5-C8	Alifater >C8-C10	Alifater >C10-C12	Alifater >C12-C16	Alifater >C5-C16	Alifater >C16-C35	Aromater >C8-C10	Aromater >C10-C16	Aromater >C16-C35	Oljetyp ()
*1,2,3,4,5,6,7	0-(0,3-0,9)	Mulljord	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50	Utgår
1,2,3,4,5,6,7	(0,3-0,9)-(1-1,4)	siltig Lermorän/Sand	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50	Utgår
*8,9,10,11,12,13,14,15,16	0-(0,3-1)	Mulljord	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50	Utgår
8,9,10,11,12,13,14,15,16	(0,3-1)-(1-2)	siltig Lermorän/Sand	< 0,0035	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 5,0	< 3,0	< 5,0	< 5,0	< 9,0	< 10	< 4,0	< 0,90	< 0,50	Utgår
min			<0,0035	<0,10	<0,10	<0,10	<5,0	<3,0	<5,0	<5,0	<9	<10	<4,0	<0,90	< 0,50	-
max			<0,0035	<0,10	<0,10	<0,10	<5,0	<3,0	<5,0	<5,0	<9	<10	<4,0	<0,90	< 0,50	-
Antal			4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	-
NV-KM			0.012	10	10	10	25	25	100	100	100	100	10	3	10	-
NV-MKM			0.04	40	50	50	150	120	500	500	500	1000	50	15	30	-
FA			1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	10000	-	10000	1000	1000	1000	-

* klassning från PAH el metaller, se bilaga 1A

Anm 1.
Mörkgrön färg	Markerar att halten understiger MRR när normal detektionsgräns understigs (<-värden). Klassning MRR-massor.
Grön färg	Markerar att halten understiger KM. Klassning KM-massor.
Gul färg	Markerar halt i intervallet KM-MKM. Klassning MKM-massor.
Orange färg	Markerar halt i intervallet MKM-FA. Klassning IFA-massor.
Röd färg	Markerar halt >FA. Klassning FA-massor.

Anm 2. Färg och klassificering för asfalt enligt Bilaga 1A.

2020-07-03
D974
Eslöv Skogsgläntan
Geo- och markmiljöundersökning

BILAGA 2 – Miljöanalyser
Laboratorieanalyser - Verifikat

Sida 1	Denna försättssida
Sida 2-13	Jordanalyser

Eurofins Environment Testing Sweden AB
Box 737
531 17 Lidköping

Tlf: +46 10 490 8110
Fax: +46 10 490 8051

PQ Geoteknik & Miljö AB
Erik Palmquist
Järngatan 33
234 35 LOMMA

AR-20-SL-140117-01

EUSELI2-00766498

Kundnummer: SL8437711

Uppdragsmärkn.
D974_Eslöv Skogsgläntan

Analysrapport

Provnummer:	**177-2020-06110348**	Djup (m)	0-(0,3-0,9)
Provbeskrivning:		Provtagare	NZ
Matris:	Jord		
Provet ankom:	2020-06-10		
Utskriftsdatum:	2020-06-16		
Analyserna påbörjades:	2020-06-10		
Provmärkning:	1,2,3,4,5,6,7		

Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	**90.4**	%	5%	SS-EN 12880:2000	b)
Bensen	**< 0.0035**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Toluen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Etylbensen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
M/P/O-Xylen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Summa TEX	**< 0.20**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Alifater >C5-C8	**< 5.0**	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)
Alifater >C8-C10	**< 3.0**	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)
Alifater >C10-C12	**< 5.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Alifater >C12-C16	**< 5.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Summa Alifater >C5-C16	**< 9.0**	mg/kg Ts			b)
Alifater >C16-C35	**< 10**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C8-C10	**< 4.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C10-C16	**< 0.90**	mg/kg Ts	20%	SPI 2011	b)
Metylkrysener/benzo(a)antracener	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Metylpyren/fluorantener	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Aromater >C16-C35	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Oljetyp < C10	**Utgår**				b)*
Oljetyp > C10	**Utgår**				b)*
Bens(a)antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Krysen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benso(b,k)fluoranten	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benzo(a)pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Dibens(a,h)antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	30%	ISO 18287:2008 mod	b)
Naftalen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Acenaftylen	**< 0.030**	mg/kg Ts	40%	ISO 18287:2008 mod	b)

Förklaringar

AR-003v55

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet.

Acenaften	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fluoren	**< 0.030**	mg/kg Ts	30%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fenantren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fluoranten	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benzo(g,h,i)perylen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Summa PAH med låg molekylvikt	**< 0.045**	mg/kg Ts			b)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	**< 0.075**	mg/kg Ts			b)
Summa PAH med hög molekylvikt	**< 0.11**	mg/kg Ts			b)
Summa cancerogena PAH	**< 0.090**	mg/kg Ts			b)
Summa övriga PAH	**< 0.14**	mg/kg Ts			b)
Summa totala PAH16	**< 0.23**	mg/kg Ts			b)
Aldrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Dieldrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Aldrin/ Dieldrin (sum)	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane, alpha-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane, gamma-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane (sum)	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDD, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDD, p,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDE, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDE, p,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT, p,p'-	**1.7**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT (sum)	**4.2**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Dichloroaniline, 3,4-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan, alpha-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan, beta-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfansulfate	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan (sum)	**<2.5**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, alpha-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, beta-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)

HCH, delta-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, gamma- (Lindane)	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlor	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlorepoxide, cis-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlorepoxide, trans-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Hexachlorobenzene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachloroaniline	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Quintozene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachloroaniline/Quintozene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachlorobenzene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Arsenik As	**3.8**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Barium Ba	**60**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Bly Pb	**13**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kadmium Cd	**0.27**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kobolt Co	**5.3**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Koppar Cu	**12**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Krom Cr	**16**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kvicksilver Hg	**0.020**	mg/kg Ts	20%	SS028311mod/SS-EN ISO17852mod	b)
Nickel Ni	**11**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Vanadin V	**20**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Zink Zn	**53**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Food & Feed Testing Sweden (Lidköping), SWEDEN, ISO/IEC 17025:2005 SWEDAC 1977, ISO/IEC 17025:2017 S

b) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2005 SWEDAC 1125, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 112

Gustav Stenhammar, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Eurofins Environment Testing Sweden AB
Box 737
531 17 Lidköping

Tlf: +46 10 490 8110
Fax: +46 10 490 8051

Ackred. nr 1125
Provning
ISO/IEC 17025

PQ Geoteknik & Miljö AB
Erik Palmquist
Järngatan 33
234 35 LOMMA

AR-20-SL-140118-01

EUSELI2-00766498

Kundnummer: SL8437711

Uppdragsmärkn.
D974_Eslöv Skogsgläntan

Analysrapport

Provnummer:	**177-2020-06110349**	Djup (m)	(0,3-0,9)-(1-1,4)
Provbeskrivning:		Provtagare	NZ
Matris:	Jord		
Provet ankom:	2020-06-10		
Utskriftsdatum:	2020-06-16		
Analyserna påbörjades:	2020-06-10		
Provmärkning:	1,2,3,4,5,6,7		

Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	**89.1**	%	5%	SS-EN 12880:2000	b)
Bensen	**< 0.0035**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Toluen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Etylbensen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
M/P/O-Xylen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Summa TEX	**< 0.20**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Alifater >C5-C8	**< 5.0**	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)
Alifater >C8-C10	**< 3.0**	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)
Alifater >C10-C12	**< 5.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Alifater >C12-C16	**< 5.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Summa Alifater >C5-C16	**< 9.0**	mg/kg Ts			b)
Alifater >C16-C35	**< 10**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C8-C10	**< 4.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C10-C16	**< 0.90**	mg/kg Ts	20%	SPI 2011	b)
Metylkrysener/benzo(a)antracener	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Metylpyren/fluorantener	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Aromater >C16-C35	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Oljetyp < C10	**Utgår**				b)*
Oljetyp > C10	**Utgår**				b)*
Bens(a)antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Krysen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benso(b,k)fluoranten	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benzo(a)pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Dibens(a,h)antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	30%	ISO 18287:2008 mod	b)
Naftalen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Acenaftylen	**< 0.030**	mg/kg Ts	40%	ISO 18287:2008 mod	b)

Förklaringar

AR-003v55

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet.

Acenaften	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fluoren	**< 0.030**	mg/kg Ts	30%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fenantren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fluoranten	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benzo(g,h,i)perylen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Summa PAH med låg molekylvikt	**< 0.045**	mg/kg Ts			b)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	**< 0.075**	mg/kg Ts			b)
Summa PAH med hög molekylvikt	**< 0.11**	mg/kg Ts			b)
Summa cancerogena PAH	**< 0.090**	mg/kg Ts			b)
Summa övriga PAH	**< 0.14**	mg/kg Ts			b)
Summa totala PAH16	**< 0.23**	mg/kg Ts			b)
Aldrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Dieldrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Aldrin/ Dieldrin (sum)	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane, alpha-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane, gamma-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane (sum)	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDD, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDD, p,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDE, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDE, p,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT, p,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT (sum)	**<3.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Dichloroaniline, 3,4-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan, alpha-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan, beta-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfansulfate	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan (sum)	**<2.5**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, alpha-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, beta-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)

HCH, delta-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, gamma- (Lindane)	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlor	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlorepoxide, cis-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlorepoxide, trans-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Hexachlorobenzene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachloroaniline	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Quintozene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachloroaniline/Quintozene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachlorobenzene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Arsenik As	**3.5**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Barium Ba	**47**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Bly Pb	**10**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kadmium Cd	**< 0.20**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kobolt Co	**5.5**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Koppar Cu	**8.8**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Krom Cr	**17**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kvicksilver Hg	**0.018**	mg/kg Ts	20%	SS028311mod/SS-EN ISO17852mod	b)
Nickel Ni	**13**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Vanadin V	**19**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Zink Zn	**33**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Food & Feed Testing Sweden (Lidköping), SWEDEN, ISO/IEC 17025:2005 SWEDAC 1977, ISO/IEC 17025:2017 S

b) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2005 SWEDAC 1125, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 112

Gustav Stenhammar, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Eurofins Environment Testing Sweden AB
Box 737
531 17 Lidköping

Tlf: +46 10 490 8110
Fax: +46 10 490 8051

Ackred. nr 1125
Provning
ISO/IEC 17025

PQ Geoteknik & Miljö AB
Erik Palmquist
Järngatan 33
234 35 LOMMA

AR-20-SL-140119-01

EUSELI2-00766498

Kundnummer: SL8437711

Uppdragsmärkn.
D974_Eslöv Skogsgläntan

Analysrapport

Provnummer:	**177-2020-06110350**	Djup (m)	0-(0,3-1)
Provbeskrivning:		Provtagare	NZ
Matris:	Jord		
Provet ankom:	2020-06-10		
Utskriftsdatum:	2020-06-16		
Analyserna påbörjades:	2020-06-10		
Provmärkning:	8,9,10,11,12,13,14,15,16		

Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	**89.1**	%	5%	SS-EN 12880:2000	b)
Bensen	**< 0.0035**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Toluen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Etylbensen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
M/P/O-Xylen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Summa TEX	**< 0.20**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Alifater >C5-C8	**< 5.0**	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)
Alifater >C8-C10	**< 3.0**	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)
Alifater >C10-C12	**< 5.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Alifater >C12-C16	**< 5.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Summa Alifater >C5-C16	**< 9.0**	mg/kg Ts			b)
Alifater >C16-C35	**< 10**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C8-C10	**< 4.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C10-C16	**< 0.90**	mg/kg Ts	20%	SPI 2011	b)
Metylkrysener/benzo(a)antracener	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Metylpyren/fluorantener	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Aromater >C16-C35	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Oljetyp < C10	**Utgår**				b)*
Oljetyp > C10	**Utgår**				b)*
Bens(a)antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Krysen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benso(b,k)fluoranten	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benzo(a)pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Dibens(a,h)antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	30%	ISO 18287:2008 mod	b)
Naftalen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Acenaftylen	**< 0.030**	mg/kg Ts	40%	ISO 18287:2008 mod	b)

Förklaringar

AR-003v55

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet.

Acenaften	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fluoren	**< 0.030**	mg/kg Ts	30%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fenantren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fluoranten	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benzo(g,h,i)perylen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Summa PAH med låg molekylvikt	**< 0.045**	mg/kg Ts			b)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	**< 0.075**	mg/kg Ts			b)
Summa PAH med hög molekylvikt	**< 0.11**	mg/kg Ts			b)
Summa cancerogena PAH	**< 0.090**	mg/kg Ts			b)
Summa övriga PAH	**< 0.14**	mg/kg Ts			b)
Summa totala PAH16	**< 0.23**	mg/kg Ts			b)
Aldrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Dieldrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Aldrin/ Dieldrin (sum)	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane, alpha-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane, gamma-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane (sum)	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDD, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDD, p,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDE, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDE, p,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT, p,p'-	**1.5**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT (sum)	**4.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Dichloroaniline, 3,4-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan, alpha-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan, beta-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfansulfate	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan (sum)	**<2.5**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, alpha-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, beta-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)

HCH, delta-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, gamma- (Lindane)	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlor	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlorepoxide, cis-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlorepoxide, trans-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Hexachlorobenzene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachloroaniline	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Quintozene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachloroaniline/Quintozene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachlorobenzene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Arsenik As	**4.4**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Barium Ba	**58**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Bly Pb	**13**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kadmium Cd	**0.29**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kobolt Co	**4.4**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Koppar Cu	**12**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Krom Cr	**13**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kvicksilver Hg	**0.018**	mg/kg Ts	20%	SS028311mod/SS-EN ISO17852mod	b)
Nickel Ni	**8.7**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Vanadin V	**18**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Zink Zn	**54**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Food & Feed Testing Sweden (Lidköping), SWEDEN, ISO/IEC 17025:2005 SWEDAC 1977, ISO/IEC 17025:2017 S

b) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2005 SWEDAC 1125, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 112

Gustav Stenhammar, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Eurofins Environment Testing Sweden AB
Box 737
531 17 Lidköping

Tlf: +46 10 490 8110
Fax: +46 10 490 8051

Ackred. nr 1125
Provning
ISO/IEC 17025

PQ Geoteknik & Miljö AB
Erik Palmquist
Järngatan 33
234 35 LOMMA

AR-20-SL-140120-01

EUSELI2-00766498

Kundnummer: SL8437711

Uppdragsmärkn.
D974_Eslöv Skogsgläntan

Analysrapport

Provnummer:	**177-2020-06110351**	Djup (m)	(0,3-1)-(1-2)
Provbeskrivning:		Provtagare	NZ
Matris:	Jord		
Provet ankom:	2020-06-10		
Utskriftsdatum:	2020-06-16		
Analyserna påbörjades:	2020-06-10		
Provmärkning:	8,9,10,11,12,13,14,15,16		

Analys	Resultat	Enhet	Mäto.	Metod/ref	
Torrsubstans	**90.2**	%	5%	SS-EN 12880:2000	b)
Bensen	**< 0.0035**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Toluen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Etylbensen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
M/P/O-Xylen	**< 0.10**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Summa TEX	**< 0.20**	mg/kg Ts	30%	EPA 5021	b)
Alifater >C5-C8	**< 5.0**	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)
Alifater >C8-C10	**< 3.0**	mg/kg Ts	35%	SPI 2011	b)
Alifater >C10-C12	**< 5.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Alifater >C12-C16	**< 5.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Summa Alifater >C5-C16	**< 9.0**	mg/kg Ts			b)
Alifater >C16-C35	**< 10**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C8-C10	**< 4.0**	mg/kg Ts	30%	SPI 2011	b)
Aromater >C10-C16	**< 0.90**	mg/kg Ts	20%	SPI 2011	b)
Metylkrysener/benzo(a)antracener	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Metylpyren/fluorantener	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Aromater >C16-C35	**< 0.50**	mg/kg Ts	25%	SIS: TK 535 N 012	b)
Oljetyp < C10	**Utgår**				b)*
Oljetyp > C10	**Utgår**				b)*
Bens(a)antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Krysen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benso(b,k)fluoranten	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benzo(a)pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Indeno(1,2,3-cd)pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Dibens(a,h)antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	30%	ISO 18287:2008 mod	b)
Naftalen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Acenaftylen	**< 0.030**	mg/kg Ts	40%	ISO 18287:2008 mod	b)

Förklaringar

AR-003v55

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet.

Acenaften	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fluoren	**< 0.030**	mg/kg Ts	30%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fenantren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Antracen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Fluoranten	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Pyren	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Benzo(g,h,i)perylen	**< 0.030**	mg/kg Ts	25%	ISO 18287:2008 mod	b)
Summa PAH med låg molekylvikt	**< 0.045**	mg/kg Ts			b)
Summa PAH med medelhög molekylvikt	**< 0.075**	mg/kg Ts			b)
Summa PAH med hög molekylvikt	**< 0.11**	mg/kg Ts			b)
Summa cancerogena PAH	**< 0.090**	mg/kg Ts			b)
Summa övriga PAH	**< 0.14**	mg/kg Ts			b)
Summa totala PAH16	**< 0.23**	mg/kg Ts			b)
Aldrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Dieldrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Aldrin/ Dieldrin (sum)	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane, alpha-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane, gamma-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Chlordane (sum)	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDD, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDD, p,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDE, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDE, p,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT, o,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT, p,p'-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
DDT (sum)	**<3.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Dichloroaniline, 3,4-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan, alpha-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan, beta-	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfansulfate	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endosulfan (sum)	**<2.5**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Endrin	**<2.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, alpha-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, beta-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)

HCH, delta-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
HCH, gamma- (Lindane)	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlor	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlorepoxide, cis-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Heptachlorepoxide, trans-	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Hexachlorobenzene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachloroaniline	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Quintozene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachloroaniline/Quintozene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Pentachlorobenzene	**<1.0**	µg/kg Ts	25%	J. of Chromatogr. A, 1217 (2010) 2933–2939 mod.	a)
Arsenik As	**2.2**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Barium Ba	**28**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Bly Pb	**6.4**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kadmium Cd	**< 0.20**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kobolt Co	**3.0**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Koppar Cu	**7.2**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Krom Cr	**10**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Kvicksilver Hg	**0.017**	mg/kg Ts	20%	SS028311mod/SS-EN ISO17852mod	b)
Nickel Ni	**7.4**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Vanadin V	**12**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)
Zink Zn	**21**	mg/kg Ts	25%	EN ISO 11885:2009 / SS 028311 utg 1	b)

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Food & Feed Testing Sweden (Lidköping), SWEDEN, ISO/IEC 17025:2005 SWEDAC 1977, ISO/IEC 17025:2017 S

b) Eurofins Environment Testing Sweden AB, SWEDEN, ISO/IEC 17025:2005 SWEDAC 1125, ISO/IEC 17025:2017 SWEDAC 112

Gustav Stenhammar, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

Revidering av taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken samt taxa för prövning och offentlig kontroll inom livsmedel och foder

7

MOS.2020.0927

ESLÖVS KOMMUN

MOS.2020.0927

2020-10-06
Sara Andersson
+4641362172
Sara.Andersson2@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Reviderad taxa för prövning och tillsyn enligt Miljöbalken och för prövning och offentlig kontroll inom livsmedel och foder samt korrigering av timavgift

Ärendebeskrivning
Taxan för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och taxa för prövning och offentlig kontroll inom livsmedel och foder är i behov av revidering. Även timavgiften behöver korrigeras.

Timavgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken samt timavgift för prövning och offentlig kontroll inom livsmedel och foder behöver korrigeras på grund av ett ökat behov av kostnadstäckningsgrad samt för att anpassa timavgiften till dagens kostnader för förvaltningen och miljöavdelningen. Förslag på ny timavgift är 1 100 kr gällande prövning och tillsyn enligt miljöbalken och 1 200 kr för prövning och offentlig kontroll inom livsmedel och foder.

Gällande taxan för prövning och tillsyn enligt miljöbalken så är det taxebilaga 1 som behöver revideras avseende de fasta avgifterna som ska baseras på den tid handläggningen tar i genomsnitt inom olika tillsynsområden. Det finns även en del tillsynsområden som tidigare haft timavgift och som nu föreslås ska ha en fast avgift. De fasta avgifterna utgår utifrån nytt förslag på timavgift. En del texter har ändrats, tagits bort och/eller delats upp.

Utöver dessa ändringar har vissa mindre redaktionella ändringar och förenklingar utförts. Det reviderade taxeförslaget baseras, såsom tidigare, på underlag framtaget av Sveriges Kommuner och Regioner.

Taxa för prövning och offentlig kontroll inom livsmedel och foder ändras endast avseende timavgiftens storlek.

Beslutsunderlag
Eslövs kommuns författningssamling NR 25 A, taxa för prövning och tillsyn enligt Miljöbalken
Taxebilaga 1
Taxebilaga 2, Avgiftsklasser för miljöfarlig verksamhet och hälsoskyddsverksamheter, 2017-05-19
Taxebilaga 3, Riskbedömning
Tabell som beskriver de ändringar som gjorts i taxebilaga 1, 2020-10-06
Eslövs kommuns författningssamling NR 25 D, taxa för prövning och offentlig kontroll inom livsmedel och foder med tillhörande bilaga 1

Beredning
För att räkna ut kostnadstäckningsgrad så delar man tillsynsintäkter med bruttokostnaden. Miljösamverkan Skåne har en arbetsgrupp som arbetar med nyckeltal för miljöförvaltning. Ett av nyckeltalen handlar om självfinansieringsgrad för miljöbalkstillsynen, där man anger vad som bör ingå i underlaget för bruttokostnaderna. Vid korrigering av timavgifterna har underlaget för timavgiften baserat på de poster Miljösamverkan Skåne har tagit fram. Vid framräkning av de nya timavgifterna så har kostnader som är gemensamma för Miljö och samhällsbyggnad delats på antalet anställda inom förvaltningen. En del poster har kunnat härledas direkt till miljöavdelningen.

Avseende revidering av taxebilaga 1 så omfattar ändringar fasta avgifterna inom tillsynsområden där handläggningstiden bedöms ta längre tid än vad den fasta avgiften täcker i nuläget. Det finns även något tillsynsområde där den fasta avgiften har sänkts för att den ska stämma med bedömd handläggningstid. En del tillsynsområden som tidigare haft timavgift föreslås nu att de ska ha en fast avgift. En fast avgift är tydlig gentemot verksamhetsutövare eller medborgaren vad handläggningen kommer att kosta och minskar det administrativa arbetet för miljöavdelningen. Enligt kommunens övergripande mål så ska vi underlätta för såväl nyföretagande som befintligt näringsliv. Tydlighet i taxan i form av fasta avgifter är ett steg i rätt riktning.

Enligt 27 kap 1§ miljöbalken (SFS 1998:808) får kommunen ta ut avgift för kostnader i samband med prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Enligt livsmedelslag (2006:804) får kommunen ta ut avgift för kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering.

Förslag till beslut
- Taxa för tillsyn och prövning enligt Miljöbalken med tillhörande bilagor godkänns och översänds till kommunfullmäktige för fastställande. Taxan ska gälla från och med 2021-01-01.

- - Taxa för prövning och offentlig kontroll inom livsmedel och foder med tillhörande bilagor godkänns och översänds till kommunfullmäktige för fastställande. Taxan ska gälla från och med 2021-01-01.
- -De korrigerade timavgifterna godkännas och översänds till kommunfullmäktige för fastställande. Timavgiften ska gälla från och med 2021-01-01.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Sara Andersson
Tf miljöchef

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING

NR 25 A

TAXA FÖR PRÖVNING OCH TILLSYN ENLIGT MILJÖBALKEN

Antagen av kommunfullmäktige 2020-DD-MM, att gälla från och med 2021-01-01.

Enligt 27 kap. 1 § miljöbalken (SFS 1998:808) får en kommun ta ut avgift för kostnader i samband med prövning och tillsyn enligt miljöbalken. För Eslövs kommuns del gäller följande taxa.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Eslövs kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalkens eller EU:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde, bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar.

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till kommunen utgå bland annat enligt 26 kap. 22 § miljöbalken för undersökningskostnader och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag.
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd.
3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn i övrigt.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat.

2. Handläggning som föranleds av att beslut av nämnd enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar inom miljöbalkens område överklagas.

3. Upprättande av ansökan om utdömande av vite.

4. Tid för att skriva remissvar till myndigheter som till exempel prövningsmyndigheten.

4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkande av avgift fattas av miljö och samhällsbyggnadsnämnden.

5 § Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala avgift enligt denna taxa, eller enligt 26 kap. 22 § miljöbalken, skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

Timavgift

6 § Avgiftsuttag sker:

1. I förhållande till de avgiftsnivåer som motsvaras av handläggningstid enligt taxebilaga 1 (fast avgift).
2. I förhållande till den årliga handläggningstid som anläggningen eller verksamheten tilldelats i taxebilaga 2 (fast årlig tillsynsavgift).
3. I förhållande till den faktiskt nedlagda tillsynstiden i det enskilda ärendet (timavgift).
4. Enligt de andra grunder som anges i taxan.

7 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 100 kronor.

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning av beslut.

Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

9 § Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa antagna fasta avgifterna och timavgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på SKR:s webbplats i oktober månad.

Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober månad 2018.

Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag

10 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas som antingen fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1 eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timavgiften.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser.

11 § Om det i beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av nämnden, ingår kostnaden för en sådan besiktning i den fasta avgiften. Kan anordningen inte godkännas vid den besiktningen och ny besiktning måste ske vid ytterligare tillfälle, tas timavgift ut för den ytterligare handläggningstiden.

12 § Avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag ska erläggas av sökanden.

13 § Avgift för prövning ska erläggas även om ansökan avslås. Avgift tas inte ut för en ansökan som återkallas innan handläggning påbörjats.

14 § I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av kommunen är sökanden i förekommande fall också skyldig att ersätta kommunens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av kommunen och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelser i ärenden om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd.

15 § Utöver avgift för prövning av tillstånd, dispens eller undantag, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för anmälningsärende

16 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd ska betalas i form av fast avgift motsvarande den för verksamheten eller åtgärden föreskrivna avgiftsnivån i taxebilaga 1, eller genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timavgiften eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift med anledning av handläggning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser. Om anmälan omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 1 ska full avgift betalas för den punkt som medför den högsta avgiften med tillägg av 25 procent av summan av de belopp som anges för övriga verksamheter.

Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggningstiden har påbörjats.

17 § Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.

I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i miljöprövningsförordningen är denne i förekommande fall skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelser i ärendet.

18 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgift för återkommande tillsyn

19 § För återkommande tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A eller B) enligt miljöprövningsförordningen ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2.

För återkommande tillsyn över sådan verksamhet eller åtgärd med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H) ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2.

Industriutsläppsverksamhet
20 § För industriutsläppsverksamheter, de verksamheter som markerats med (-i) i miljöprövningsförordningen, betalas ett årligt tillägg till den årliga tillsynsavgiften om 20 timmar multiplicerat med aktuell timavgift. Sådant tillägg tas inte ut för de industriutsläppsverksamheter som redan tilldelats 90 timmar eller mer i taxebilaga 2.

Avgifter vid ändrat tillsynsbehov
21 § För verksamheter som omfattas av fast årlig tillsynsavgift får nämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Denna avgift tas ut för ett visst år om den faktiska utförda tillsynen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften och denna tillsyn är föranledd av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte följer förelägganden eller förbud eller som orsakats av yttre påverkan i större omfattning.

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt 6 § och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande.

Avgift för regelbunden tillsyn
22§ Om en verksamhetsutövare har verksamhetsutövare med verksamhetskoder inom tre eller flera olika verksamhetsgrupper som har egna rubriker i bilaga 2, så ska total avgift motsvara timmarna från verksamhetsgruppen med det högsta angivna timantalet i bilaga 2 med ett tillägg om 25 %.

23§ För regelbunden tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan (”U” och ”UH”) ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan enligt vad som framgår av bilaga 3.

24§ För verksamheter som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt ifrån vad som anges i tillståndsbeslutet ifråga om tillåten produktionsvolym eller liknande.

25 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att beslut om tillstånd till verksamheten har meddelats eller anmälan skett - eller i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts, verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut.

Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

26 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. Tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Avgift för tillsyn i övrigt

27§ Avgift för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

28§ Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till olägenheter som föranleder tillsynsåtgärden. För tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Nedsättning av avgift

29 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande

30 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Eslövs kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i räkning.

Verkställighetsfrågor m.m.

31 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, framgår att kommunal nämnds beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.

32 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, framgår att kommunal nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.

33 § Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas kommunal nämnds beslut om avgift till länsstyrelsen.

Denna taxa träder i kraft 2021-01-01. I ärenden som rör tillstånd, anmälningar och dispenser tillämpas taxan på ärende som kommer in efter denna dag.

Taxebilaga 1

AVGIFTER FÖR MILJÖFARLIG VERKSAMHET OCH HÄLSOSKYDD		
Prövning av ansökan		
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning för 1-10 personekvivalenter som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	6 600 kr
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning för 11-25 personekvivalenter som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	7 700 kr
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning för 26-200 personekvivalenter som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Ansökan om tillstånd till anslutande av en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4 400 kr
Ansökan om tillstånd att ansluta vattentoalett till sluten tank, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4 400 kr
Ansökan om tillstånd till inrättande av annat slag av toalett än vattentoalett enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2 200 kr
Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur ytvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	5 500 kr
Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4 400 kr
Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	3 300 kr
Ansökan om tillstånd till inrättande av luftvärmepump enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Timavgift

Ansökan om tillstånd till hållande av vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2 200 kr
Ansökan om tillstånd till spridning av naturlig gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa, per spridningstillfälle.	40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Timavgift
Ansökan om tillstånd eller dispens i andra frågor enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om miljöfarlig verksamhet.	9 kap 6 § miljöbalken, 1 kap 10 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Timavgift
Anmälan om ändring av miljöfarlig verksamhet, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	1 kap 11 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Timavgift
Anmälan om inrättande av en avloppsanordning utan vattentoalett, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4 400 kr
Anmälan om ändring av en avloppsanordning och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	3 300 kr
Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur ytvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4 400 kr
Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	3 300 kr
Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2 200 kr
Anmälan om inrättande av luftvärmepump enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Timavgift

Anmälan om anläggande av gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom ett område med detaljplan.	37 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om spridning av naturlig gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 och 42 § § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Timavgift
Anmälan i andra frågor enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta. Påtaglig hälsorisk så som tatuering, piercing, och skönhetsbehandling som innebär injektioner.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4 400 kr
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta. Måttlig hälsorisk så som fotvård, öronhåltagning och akupunktur.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2 200 kr
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet med bassängbad för allmänheten, eller som annars används av många människor.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4 400 kr
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av gymnasieskola, gymnasiesärskola, specialskola, sameskola eller internationell skola (mer än 400 elever).	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	6 600 kr
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av grundskola, grundsärskola (mer än 100 och mindre än 400 elever)	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4 400 kr
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av annan mindre skola (mindre än 100 elever)	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2 200 kr
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass (1-2 avdelningar)	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2 200 kr

Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass (fler än 2 avdelningar)	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4 400
Tillsyn		
Olägenheter från joniserande och icke-joniserande strålning från verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) och är kärntekniska verksamheter enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller verksamheter med strålning enligt strålskyddslagen (1988:220) om Strålsäkerhetsmyndigheten har överlåtit tillsynen till kommunen.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 26 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Annan miljöfarlig verksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller timavgift enligt taxebilaga 3.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 1 miljö-tillsynsförordningen	Timavgift
Byggnader, lokaler och anläggningar som kräver särskild uppmärksamhet och som som inte omfattas av avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller taxebilaga 3; 1. byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande, 3. samlingslokaler där många människor brukar samlas, 4. hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling, 7. lokaler för förvaring av djur.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 45 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Radon i bostäder och lokaler för allmänna ändamål.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
Annan hälsoskyddsverksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
AVGIFT FÖR VATTENVERKSAMHET		
Prövning av ansökan		
Ansökan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om tillstånd till inrättande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken	Timavgift
Handläggning av anmälan		

Anmälan om vattenverksamhet där länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	11 kap 9b § miljöbalken, 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 29 § p 2 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om inrättande av ny anläggning för vattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken	Timavgift
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om användande av befintlig anläggning för vattentäkt.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken	Timavgift
Tillsyn		
Anläggning för vattentäkt som kräver tillstånd eller anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa och som inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljö-balken, 2 kap 31 § p 2 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig vattenverksamhet där länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 29 § p 2 miljötillsyns-förordningen (2011:13), 26 kap 10 § miljöbalken	Timavgift
AVGIFT FÖR KEMISKA PRODUKTER OCH BIOTEKNISKA ORGANISMER		
LAGRING AV BRANDFARLIGA VÄTSKOR		
Tillsyn		
Information innan installation påbörjas eller hantering inleds av brandfarliga vätskor eller spillolja i cistern ovan eller i mark som rymmer mer än 1 m3 vätska (inom vattenskyddsområde hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja) med tillhörande rörledningar.	3 kap 1 § 1 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsför-ordningen (2011:13)	Timavgift
Information om cistern som tagits ur bruk.	6 kap 1 § Naturvårds-verkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 2 kap 31 § p 5 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift

Kopior på rapporter från kontroller, inklusive periodiska kontroller, av cisterner och rörledningar.	3 kap 1 § 2 st Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av hantering av brandfarliga vätskor och spillolja, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vatten-förorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5), 26 kap 3 § miljöbalken, 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
FLUORERADE VÄXTHUSGASER		
Tillsyn		
Underrättelse och samråd innan installation eller konvertering sker av sådan utrustning som innehåller 14 ton koldioxidekvivalenter f-gas eller mer.	14 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthus-gaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	2 200 kr
Rapport om det under någon del av ett kalenderår finns minst 14 ton koldioxidekvivalenter i en stationär anläggning eller i en mobil utrustning som omfattas av läckagekontroll enligt 11 § eller enligt artikel 3.3 andra stycket och 4.1-4.3 i EU-förordningen om f-gaser.	15 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	1 100 kr
Övrig tillsyn av fluorerade växthusgaser, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsför-ordningen (2011:13)	Timavgift
OZONNEDBRYTANDE ÄMNEN		
Tillsyn		
Utrustning i motorfordon, flyg och tåg som innehåller kontrollerade ämnen.	Förordning (EU) nr 517/2014, förordning (EG) nr 1005/2009, 2 kap 31 § p 6 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	

Verksamhet där ozonnedbrytande ämne används för laboratorie- och analysarbeten som betraktas som viktiga enligt bilagan till Kommissionens förordning (EU) nr 291/2011 , som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordning (EG) 1005/2009, förordning (EG) nr 291/2011, 2 kap 31 § p 5 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	
VÄXTSKYDDSMEDEL		
Prövning av ansökan		
Ansökan om särskilt tillstånd till yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.	2 kap 40 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Ansökan om tillstånd att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel inom ett vattenskyddsområde som har inrättats före den 1 januari 2018 eller där föreskrifterna inte har ändrats efter den 1 januari 2018.	6 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2)	Timavgift
Ansökan om dispens från förbudet att använda växtskyddsmedel på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slåtter eller bete.	2 kap 37 och 39 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.	2 kap 41 § Förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Tillsyn		
Underrättelse vid olyckor då en större mängd växtskyddsmedel läckt ut eller kan befaras läcka ut.	9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsyns-förordningen (2011:13) i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018.	Timavgift
Underrättelse om vattentäkt, grundvatten eller en sjö eller ett vattendrag befaras bli förorenat av växtskyddsmedel.	9 kap 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsyns-förordningen (2011:13) i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018.	Timavgift

Övrig tillsyn av växtskyddsmedel, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
BIOCIDPRODUKTER		
Prövning av ansökan		
Ansökan om undantag från bestämmelserna om information och underrättelse i 4 kap 1-3 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3).	4 kap 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3)	Timavgift
Tillsyn		
Underrättelse i samband med spridning av biocidprodukt på en plats som allmänheten har tillträde till som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	4 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av biocidprodukter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
PCB		
Prövning av ansökan		
Anökan om dispens från kravet om avlägsnande av PCB-produkt i byggnader och anläggningar och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om avlägsnande av fogmassa eller halkskyddad golvmassa enligt 17, 17 a eller 17 b § förordning (2007:19) om PCB m.m. och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2	18 § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
Tillsyn		
Övrig tillsyn av PCB-varor och PCB-produkter som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordningen (2007:19) om PCB m.m., 26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
KOSMETISKA PRODUKTER		
Tillsyn		

Kosmetiska produkter, de uppgifter som enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 ska skötas av behörig myndighet, samt rådgöra med Läkemedelsverket innan åtgärder vidtas enligt artikel 27.1 i förordningen.	Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
ÖVRIGT AVSEENDE KEMISKA PRODUKTER		
Tillsyn		
Primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap miljöbalken, utom den tillsyn som Kemikalieinspektionen utövar över primärleverantörers utsläppande på marknaden	2 kap 31 § p 5 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av kemiska produkter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§, 2 kap 32 § samt 2 kap 19 § p 7-9, p 11-14, p 16, p 17, p 19 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
AVGIFT FÖR VISS ÖVRIG VERKSAMHET		
ÄRENDEN OM ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER ENLIGT 2 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Hushållning med energi samt användning av förnyelsebara energikällor, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
I verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift i taxebilaga 2, utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall, 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, 3. minska de negativa effekterna av avfall, och 4. återvinna avfall.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
Övrig tillsyn över att miljöbalkens hänsynsregler efterlevs, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 2-4 §§ miljöbalken 26 kap 3§ 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 7 OCH 12 KAP MILJÖBALKEN		
Prövning av ansökan		
Ansökan om dispens från strandskyddsföreskrifter	7 kap 18 b § miljöbalken	3 300 kr

Ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enligt föreskrifter för natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Timavgift
Ansökan om tillstånd till åtgärd som är förbjuden för att den strider mot syftet med det tilltänkta skyddet av ett område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 §.	7 kap 24 § miljöbalken	Timavgift
Ansökan om dispens eller undantag från föreskrifter för natur- eller kulturreservat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift
Ansökan om nya eller ändrade villkor i ett beslut om tillstånd eller dispens avseende natur- eller kulturreservat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift
Ansökan om dispens från förbudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde.	7 kap 11 § 2 st miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om en verksamhet eller åtgärd inom natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde som kräver anmälan enligt föreskrifter meddelade för natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Timavgift
Anmälan för samråd av en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön.	12 kap 6 § miljöbalken	Timavgift
Tillsyn		
Naturreservat, kulturreservat, naturminnen, biotopskyddsområden, vattenskyddsområden som kommunen har beslutat om, djur- och växtskyddsområden som kommunen har meddelat föreskrifter om, område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 § miljöbalken, strandskydd utom det som länsstyrelsen har tillsyn över när det gäller väg- och järnvägsanläggningar.	2 kap 9 § miljö-tillsynsförordningen	Timavgift
Verksamhet som berörs av föreskrifter i fråga om 1. begränsningar av antalet djur i ett jordbruk, 2. försiktighetsmått för gödselhanteringen, och 3. växtodlingen och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	12 kap 10 § miljö-balken, 2 kap 32 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift

Tillsyn av skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken som har beslutats av länsstyrelsen, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning vid jordbruket enligt 7, 8 och 12 kap. miljöbalken, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Vilthägn, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	12 kap 11 § miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning i jordbruket och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 8 § p 7 samt 1 kap 19 och 20 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13) eller 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 8 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Artskydd om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	8 kap 1-4 §§ miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsyns förordningen (2011:13)	Timavgift
ÄRENDEN OM VERKSAMHETER SOM ORSAKAR MILJÖSKADOR ENLIGT 10 KAP MILJÖBALKEN		
Handläggning av anmälan		
Anmälan om avhjälpande av vissa föroreningsskador.	28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Tillsyn		
Underrättelse om upptäckt av en förorening på en fastighet och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	10 kap 11 § miljöbalken	Timavgift
Underrättelse om upptäckt av en överhängande fara för att en verksamhet eller åtgärd medför en allvarlig miljöskada.	10 kap 12 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
Underrättelse om upptäckt av att en allvarlig miljöskada har uppstått.	10 kap 13 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
Övrig tillsyn av föroreningsskador som inte omfattas av länsstyrelsens tillsynsansvar och andra miljöskador om skadorna har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för.	2 kap 31 § p 3 miljötillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 15 KAP MILJÖBALKEN		
Prövning av ansökan		
Ansökan om tillstånd från en fastighetsinnehavare att på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall även om ett sådant tillstånd inte krävs.	15 kap 25 § p 2 miljöbalken	Timavgift

Ansökan om dispens från förbudet att hantera avfall när kommunen ska ansvara för en viss hantering av avfall.	15 kap 25 § p 1 miljöbalken	Timavgift
Ansökan enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering av total befrielse från hämtning av avfall.	Enligt 34 § Föreskrifter om avfallshantering för Eslöv, Höör och Hörby (2018), 15 kap. 19 och 24 §§ miljöbalken samt 9 kap 2 § avfallsförordningen (2020:614)	Timavgift
Ansökan om dispens avseende anmälan om uppehåll i hämtning, gemensam behållare och utsträckt hämtningsintervall av slam och fettavskiljare enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	Enligt 30, 32 och 33 §§ Föreskrifter om avfallshantering för Eslöv, Höör och Hörby (2018), 15 kap. 19 och 25 §§ miljöbalken samt 9 kap 2 § avfallsförordningen (2020:614)	1 100 kr
Övriga ansökningar	15 kap. 19 och 24 §§ miljöbalken	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om kompostering av eget hushållsavfall (matavfall) och/eller latrin/slam/urin/filtermaterial från fosforkällor.	Enligt 28 och 29 §§ Föreskrifter om avfallshantering för Eslöv, Höör och Hörby (2018), 15 kap. 19 och 24 §§ miljöbalken samt 5 kap 15 § avfallsförordningen (2020:614)	1 100 kr
Anmälan enligt kommunens föreskrifter om utsträckt hämtningsintervall av slam och fettavskiljare.	Enligt 30 § Föreskrifter om avfallshantering för Eslöv, Höör och Hörby (2018), 15 kap. 19 och 24 §§ miljöbalken samt 9 kap 2 § avfallsförordningen (2020:614)	1 100 kr
Övriga anmälningar enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	15 kap. 19 och 24 §§ miljöbalken	Timavgift
Tillsyn		
Avfallshantering, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 26 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Stängselgenombrott om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	26 kap 11 § miljö-balken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförord-ningen (2011:13)	Timavgift

Tabellsamling

Tabell 1. *Riskfaktor 1 - Restauranger och andra storhushåll, konditorier och caféer, livsmedelsbutiker.*

	Verksamhet och typ av livsmedel	**Exempel**
Högrisk	• Bearbetning av rått kött, rått fjäderfä, eller opastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	*Tillagning av maträtter från rått kött, grillning av kyckling, tillagning av kebab eller pizza med köttfärs, tillagning av kalvdans, pannkakor, ostkaka från opastöriserad mjölk.*
	• Nedkylning	*Nedkylning efter tillagning.*
Mellanrisk	• Beredning/bearbetning av vegetabilier	*Tillverkning av sallad, uppskärning av grönsaker*
	• Bearbetning/beredning av bearbetade animaliska produkter, rå fisk, ägg* eller pastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	*Tillverkning av pastasallad, smörgåsar, smörgåstårtor, gräddtårtor Tillagning av fiskrätter, tillverkning av sushi, gräddning av pannkakor eller våfflor, baserade på pulver och/eller pastöriserad mjölk, skivning av skinka, bitning av ost*
	• Beredning/styckning/malning av rått kött	*Marinering eller styckning av kött, malning av köttfärs*
	• Återuppvärmning	*Återuppvärmning med efterföljande servering*
	• Varmhållning	*Varmhållning med efterföljande servering, transport av varmhållna livsmedel för konsumtion på annan plats än där de tillagats, tillagning i centralkök följt av varmhållen transport till serveringskök*
Lågrisk	• Kylförvaring	*Försäljning av kylda livsmedel*
	• Upptining	
	• Manuell hantering av glass	*Försäljning av mjukglass, kulglass*
Mycket låg risk	• Bakning	*Bakning av matbröd, hårt bröd eller torra kakor*
	• Hantering av livsmedel som inte kräver kylförvaring	*Försäljning av frukt, grönsaker eller godis*
	• Hantering av frysta livsmedel	*Försäljning av förpackad glass*
	• Uppvärmning av fryst, färdiglagad produkt	*Uppvärmning av frysta pizzabitar för direkt försäljning*

* pastöriserad äggmassa eller råa ägg producerade i Sverige, Finland eller Norge. Bearbetning av råa ägg från andra länder klassas som hög risk.

Tabell 2. *Riskfaktor 1- Industriell tillverkning av livsmedel.*

	Verksamhet och typ av livsmedel	**Exempel**
Högrisk	• Bearbetning av rått kött, rått fjäderfä eller opastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	*Tillagning av maträtter från rått kött, tillverkning av fermenterad korv, falukorv, bacon, rökt skinka/kalkon, tillverkning av konsumtionsmjölk, ost, fil, smör, mjölkpulver från opastöriserad mjölk*
	• Slakt	
	• Konservering av animaliska eller vegetabiliska produkter	*Tillverkning av hel eller halvkonserver*
	• Groddning	
	• Nedkylning	*Nedkylning efter tillagning*
Mellanrisk	• Beredning/bearbetning av vegetabilier	*Förpackning av grönsaker i modifierad atmosfär*
	• Bearbetning/beredning av bearbetade animaliska produkter, rå fisk*, ägg** eller pastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	*Tillverkning av pastasallad, smörgåsar, smörgåstårtor, gräddtårtor Tillagning av fiskrätter, tillverkning av sushi, bitning av fisk, paketering av fisk, tillverkning av glass, fil, smör, ost, mjölkpulver från pastöriserade produkter (mjölk och ägg), skivning av skinka, bitning av ost, rivning av ost, injicering av ost*
	• Beredning/styckning/malning av rått kött	*Marinering eller styckning av kött, malning av köttfärs*
	• Äggpackeri med tvätt	
Lågrisk	• Infrysning och/eller blanchering	*Infrysning av rått kött, infrysning av rå fisk, blanchering och infrysning av grönsaker, infrysning av bär*
	• Tillverkning av sylt och marmelad	
	• Tillverkning av kosttillskott	*Tillverkning/förpackning av kosttillskott*
Mycket låg risk	• Bakning	*Bakning av matbröd eller torra kakor*
	• Hantering av livsmedel som inte kräver kylförvaring	*Tvättning av potatis, förpackning frukt och grönsaker*
	• Äggpackeri utan tvätt	
	• Tillverkning av förpackat vatten, öl, läsk, godis, strösocker, rostning av kaffe, malning av mjöl	

* tillverkning av vakuumpackad gravad eller rökt fisk klassas som högrisk
** pastöriserad äggmassa eller råa ägg producerade i Sverige, Finland eller Norge. Bearbetning av råa ägg från andra länder klassas som hög risk.

Tabell 3. *Riskfaktor 1- Grossister och distributionsföretag.*

	Verksamhet och typ av livsmedel	**Exempel**
Högrisk	• -	*(exempel saknas inom denna kategori)*
Mellanrisk	• Hantering av varmhållna livsmedel	*Transport av varmhållna livsmedel*
Lågrisk	• Hantering av kylförvarade livsmedel	*Lagring eller transport av kylförvarade livsmedel*
Mycket låg risk	• Hantering av livsmedel som inte kräver kylförvaring • Hantering av frysta livsmedel	*Lagring eller transport av frukt och grönsaker* *Lagring eller transport av frysta livsmedel*

Tabell 4. *Riskfaktor 1- Producenter och tillhandahållare av dricksvatten genom en distributionsanläggning*

	Verksamhet och råvatten	**Halter av mikroorganismer i råvattnet**
Högrisk	• Vattenverk som försörjs av ytvatten eller ytvattenpåverkat grundvatten	*E. coli/Enterokocker: > 10 per 100 ml* *Koliforma bakterier: > 100 per 100 ml*
Mellanrisk	• Vattenverk som försörjs av ytvatten eller ytvattenpåverkat grundvatten	*E. coli/Enterokocker: ≤ 10 per 100 ml* *Koliforma bakterier: 1- 100 per 100 ml*
Lågrisk	• Vattenverk som försörjs av opåverkat grundvatten • Distributionsanläggning	*E. coli/Enterokocker: ej påvisad i 100 ml* *Koliforma bakterier: ej påvisad i 100 ml*
Mycket låg risk	• -	*(exempel saknas inom denna kategori)*

Tabell 5. *Riskfaktor 2 - Mått på verksamhetens storlek för olika typer av produktion, riskfaktor 2 i riskmodulen*

. **Storlek**	**Konsumenter/portioner per dag**	**Antal sysselsatta (årsarbetskrafter)**	**Ton utgående produkt av animalier, vegetabilier och sammansatta livsmedel per år.**	**Ton mottagen mjölk per år**	**Distribuerat dricksvatten, m^3 per dygn**
a) Mycket stor	> 250 000	-	> 10 000	> 100 000	>100 000
b) Stor	> 25 000 – 250 000	> 30	> 1 000 - 10 000	> 10 000 - 100 000	>10 000 – 100 000
c) Mellan	> 2 500 – 25 000	>10 – 30	> 100 - 1 000	> 1000 - 10 000	>1000 – 10 000
d) Liten	> 250 – 2 500	>3 – 10	> 10 - 100	> 100 - 1000	>100 – 1000
e) Mycket liten (I)	> 80 – 250	>2 – 3	>3 - 10	>30 - 100	>10 - 100
f) Mycket liten (II)	> 25 – 80	>1 – 2	>1 - 3	>10 - 30	-
g) Ytterst liten	≤ 25	≤ 1	≤1	≤10	≤ 10

Tabell 6. *Riskmodulen med dess fördelning av riskpoäng för olika riskfaktorer.*

Riskfaktor 1 - Typ av verksamhet och livsmedel	**Riskpoäng**
a) Högrisk	45
b) Mellanrisk	35
c) Lågrisk	15
d) Mycket låg risk	5
Riskfaktor 2 - Produktionens storlek	**Riskpoäng**
a) Mycket stor	55
b) Stor	45
c) Mellan	35
d) Liten	25
e) Mycket liten (I)	15
f) Mycket liten (II)	10
g) Ytterst liten	5
Riskfaktor 3 - Konsumentgrupper	**Riskpoäng**
Producerar livsmedel till känsliga konsumentgrupper	10
Summa:	

Tabell 7. *Riskklasser, riskpoäng och den tid som ges enligt riskmodulen. Tiden anges i timmar*

. **Riskklass**	**Riskpoäng**	**Riskmodulens tid**
1	≥100	26
2	90	20
3	80	14
4	70	10
5	60 – 65	6
6	55	4
7	35-50	2
8	≤30	1

***Tabell 8**. Kontrolltidstillägg i timmar, exempel på orsak till kontrollbehov och storleksfördelning. Storleksbeteckningen härleder till tabell 5. Begreppen i tabellen förklaras i kapitel 3*

. **Orsak till kontrollbehov vid anläggningen**	**Storlek (se tabell 5)**	**Kontrolltidstillägg (timmar)**	**Exempel**
Utformar märkning samt märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor, b - stor	8	• Industri utan huvudkontor • Importör som översätter märkning • Butik med egen tillverkning (t.ex. matlådor)
	c - mellan, d - liten	6	
	e - mycket liten (I), f - mycket liten (II), g - ytterst liten	2	
Utformar märkning men märker/förpackar inte	Oberoende	*	• Huvudkontor • Importörer som tar in färdigmärkta livsmedel • Matmäklare
Utformar inte märkning men märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor, b - stor	4	• Legotillverkning av livsmedel på uppdrag av annan livsmedels-företagare • Livsmedelsföretagare som tillverkar ett livsmedel men som får färdigt märkningsunderlag från ett huvudkontor • Butik med egen tillverkning men med centralt styrd märkning (grillad kyckling/ bake off bröd)
	c - mellan, d - liten	3	
	e - mycket liten (I), f - mycket liten (II), g - ytterst liten	1	
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel	Oberoende	1	• Fristående restauranger • Cateringverksamhet
Utformar inte presentation och märker/förpackar inte	Oberoende	0	• Butik med enbart förpackade livsmedel • Franchiserestauranger • Skola med centralt framtagen matsedel • Kyl- och fryshus

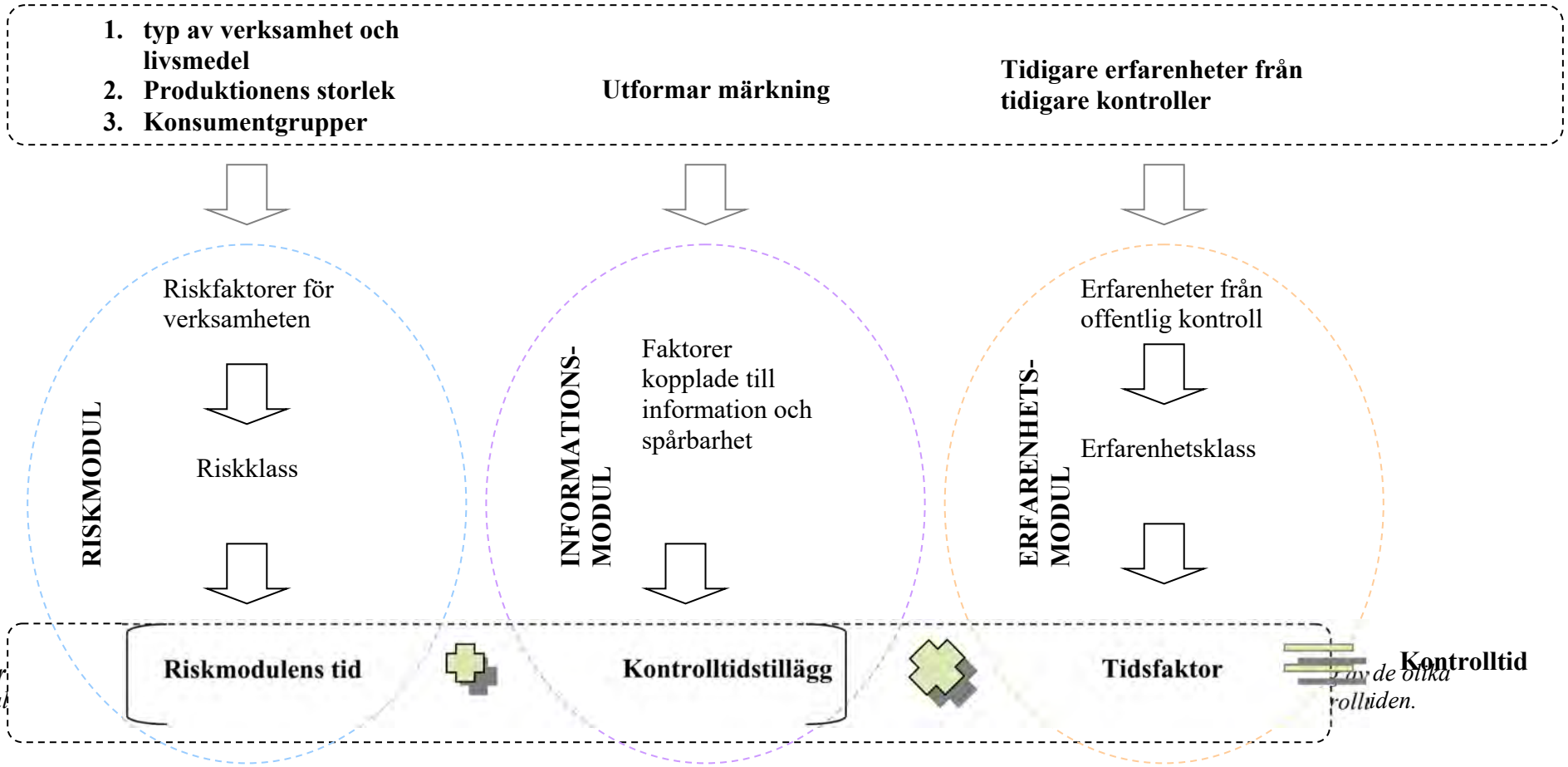
***** Kontrolltiden anpassas efter behov. Behovet baseras på bland annat hur många olika typer av produktgrupper och storlek på sortiment livsmedelsföretagaren har. Se avsnittet om importörer, huvudkontor, matmäklare och liknande livsmedelsföretag nedan.

Tabell 9. *Erfarenhetsmodulen. Tabellen beskriver de kriterier som ska beaktas vid inplacering i erfarenhetsklass*

. **Erfarenhetsklass**	**Kontrollhistoria/erfarenhet från kontrollen och rådande situation vid anläggningen**
A	Myndigheten bedömer att anläggningen har så bra förfaranden för att producera säkra livsmedel att kontrollen och därmed frekvensen kan minskas. • Kriterier: • Kontrollmyndigheten har granskat stora delar av företagets förfaranden för att producera säkra livsmedel. Förfarandena är väl implementerade i verksamheten och myndigheten har genom verifierande kontroller konstaterat att det följs. Livsmedelsföretagaren arbetar för att tidigt själv upptäcka brister i systemet och i verksamheten. Åtgärder vidtas omgående då brister upptäcks. • Myndigheten har endast noterat någon enstaka avvikelse eller ett fåtal mindre brister (iakttagelser) vid kontroll på anläggningen. Livsmedelsföretagaren åtgärdar detta omgående då myndigheten påpekar detta. Avvikelserna är inte återkommande.
B	Normalläget. Alla nya anläggningar placeras i erfarenhetsklass B. Kriterier: • Livsmedelsföretagarens egna förfaranden för att producera säkra livsmedel bedöms fungera trots mindre brister. Vid verifierande kontroller visar det sig att systemet trots allt fungerar bra i praktiken och har bra effekt. • Myndigheten noterar några avvikelser vid kontrollen, och livsmedelsföretagaren åtgärdar det kontrollmyndigheten har noterat och påpekat.
C	Myndigheten bedömer att anläggningen har så stora brister i sina förfaranden för att producera säkra livsmedel att de inte fungerar i praktiken och inte ger den effekt som behövs, varför den offentliga kontrollen måste förstärkas. Om en sanktion har utfärdats har den föranletts av mycket allvarliga avvikelser eller så har upprepade avvikelser inte åtgärdats. Har en sanktion utfärdats kommer ytterligare kontrollinsatser att behövs. Behovet av planerad kontroll ökar därför på den anläggningen. Kriterier • Beslut om sanktion t.ex. föreläggande har fattats grundat på att livsmedelsföretagaren inte uppfyller livsmedelslagstiftningens krav. • Ett flertal avvikelser har noterats, företaget saknar förfaranden för att producera säkra livsmedel eller så följs de inte. Extra kontroll har utförts, några av avvikelserna är kvarstående. Livsmedelsföretagaren åtgärdar inte de brister myndigheten noterat och påpekat.

Tabell 10: *Erfarenhetsklassens tidsfaktor. Erfarenhetsklass B är normalläget och det är jämfört med denna tid som erfarenhetsklassens tidsfaktor används. Se även figur 1*

Erfarenhetsklass	**A**	**B**	**C**
Tidsfaktor	0,5	1	1,5

***Figur** modul*

av de olika rolluiden.

Taxebilaga 2, Avgiftsklasser för miljöfarlig verksamhet och hälsoskyddsverksamheter

Följande förkortningar används i tabellen:

MPF= Miljöprövningsförordning (2013:251)
VK/KK= Verksamhetskod/Klassningskod
AK= Avgiftsklass
PN= Prövningsnivå

A och **B**= tillståndsplikt **C**= anmälningsplikt **U**= utan prövnings-/anmälningsplikt

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				JORDBRUK
				Djurhållning
2 kap 1 §	1.10-i	7	B	Anläggning för djurhållning med 1. mer än 40 000 platser för fjäderfän, 2. mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion, eller 3. mer än 750 platser för suggor.
2 kap 2 §	1.11	6	B	Anläggning med stadigvarande djurhållning av nötkreatur, hästar eller minkar med mer än 400 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses 1. en mjölkko eller sinko inklusive kalv upp till en månads ålder, 2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, eller 5. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
2 kap 3 §	1.20		C	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses 1. en mjölkko eller sinko, inklusive kalv upp till en månads ålder, 2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. tre suggor eller betäckta gyltor, inklusive smågrisar upp till tolv veckors ålder, 5. tio slaktsvin, obetäckta gyltor eller avelsgaltar, tolv veckor eller äldre, 6. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, 7. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar, 8. etthundra kaniner, 9. etthundra värphöns eller kycklingmödrar, sexton veckor eller äldre, 10. tvåhundra unghöns upp till sexton veckors ålder, 11. tvåhundra slaktkycklingar, 12. etthundra kalkoner, gäss eller ankor, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder, 13. femton strutsfåglar av arterna struts, emu eller nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder, 14. tio får eller getter, sex månader eller äldre, 15. fyrtio lamm eller killingar upp till sex månaders ålder, eller 16. i fråga om andra djurarter, det antal djur som har en årlig sammanlagd utsöndring motsvarande 100 kilogram kväve eller 13 kilogram fosfor i färsk träck eller urin. Vid beräkningen av antalet djur enligt första stycket 16 ska det alternativ av kväve eller fosfor väljas som ger det lägsta antalet djur. Anmälningsplikten gäller inte 1. renskötsel, eller 2. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
	1.20-1 *1.20-2*	4 3		- Mer än 200 djurenheter - Mer än 100 djurenheter
-	1.2001	2	U	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 30 djurenheter (det högsta antalet djurenheter under året) men högst 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses samma som under 1.20. Denna beskrivning gäller inte renskötsel.
-	1.2002	1	U	Anläggning med stadigvarande djurhållning med minst 2 men högst 30 djurenheter (det högsta antalet djurenheter under året), dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses samma som under 1.20. Denna beskrivning gäller inte renskötsel.
				Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion
2 kap 4 §	1.30	4	C	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan lik-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				nande jordbruksproduktion.
				Odling
-	1.3001	3	U	Växthus eller kemikalieintensiv odling med en odlingsyta som är större än 5000 kvadratmeter.
-	1.3002	2	U	Växthus eller kemikalieintensiv odling med en odlingsyta som är större än 2000 men högst 5000 kvadratmeter.
-	1.3003	2	U	Anläggning för torkning av gödsel.
-	1.3004	2	U	Odling av jordbruksmark som är större än 100 hektar för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
-	1.3005	1	U	Odling av jordbruksmark som är större än 10 hektar men högst 100 hektar för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruks-produktion.
-	1.3006	2	U	Fruktodling med en odlingsyta som är större än 1 hektar.
				FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK
3 kap 1 §	5.10	7	B	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 40 ton foder förbrukas per kalenderår.
3 kap 2 §	5.20	3	C	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår, om inte verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	5.2001	1	U	Fiskodling eller övervintring av fisk där högst 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår.
				UTVINNING, BRYTNING OCH BEAR-BETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT
				Berg, naturgrus och andra jordarter
4 kap 1 §	10.10	14	B	Täkt av torv med ett verksamhetsområde som är större än 150 hektar, om verksamheten inte 1. omfattas av en bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, eller 2. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
-	10.1001	2	U	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (torv) efter det att till-synsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 2 §	10.11	22	B	Täkt av berg med ett verksamhetsområde som är större än 25 hektar, om verksamheten inte endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att till-synsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 3 §	10.20		B	Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, om verk-samheten inte 1. omfattas av en bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, 2. är tillståndspliktig enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, 3. är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §, eller 4. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	10.20-1	20		- Mer än 5 000 000 ton tillståndsgiven mängd berg.
	10.20-2	18		- Mer än 1 000 000 ton tillståndsgiven mängd berg.
	10.20-3	16		- Mer än 200 000 ton tillståndsgiven mängd berg.
	10.20-4	14		- Mer än 50 000 ton tillståndsgiven mängd berg.
	10.20-5	12		- Högst 50 000 ton tillståndsgiven mängd berg.
	10.20-6	10		- Mer än 1 000 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-7	9		- Mer än 500 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-8	8		- Mer än 200 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-9	7		- Mer än 50 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-10	6		- Högst 50 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
-	10.2001	5	U	Anläggning för tillverkning av stenvaror genom bearbetning av block ur bruten sten, där den totalt bearbetade stenytan är större än 1 000 kvadratmeter per kalenderår eller den totalt hanterade mängden är större än 800 ton per kalenderår.
-	10.2002	1	U	Anläggning för tillverkning av stenvaror genom bearbetning av block ur bruten sten, där den totalt bearbetade stenytan är högst 1 000 kvadratmeter per kalenderår eller den totalt hanterade mängden är högst 800 ton per kalenderår.
-	10.2003	2	U	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (berg, naturgrus eller andra jordarter) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 4 §	10.30	5	C	Täkt för markinnehavarens husbehov av mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd naturgrus.
-	10.3001	3	U	Täkt för markinnehavarens husbehov av högst 10 000 ton naturgrus (totalt uttagen mängd).
4 kap 5 §	10.40	3	C	Täkt för markinnehavarens husbehov av 1. mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd berg, 2. torv med ett verksamhetsområde större än 5 hektar, eller 3. mer än 50 000 kubikmeter totalt uttagen mängd torv. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. omfattas av bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, eller 2. är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
	10.4001	1	U	Täkt för markinnehavarens husbehov av 1. högst 10 000 ton berg (totalt uttagen mängd), 2. torv med ett verksamhetsområde på högst 5 hektar, eller 3. högst 50 000 kubikmeter torv (totalt uttagen mängd).
4 kap 6 §	10.50	1	C	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolvmånadersperiod.
-	10.5001	1	U	Anläggning för sortering eller krossning av berg,

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				naturgrus eller andra jordarter utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under högst trettio kalenderdagar under en tolvmånadersperiod.
4 kap 7 §	10.60	4	C	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på mer än 500 ton torv per kalenderår.
-	10.6001	2	U	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på högst 500 ton torv per kalenderår.
				Råpetroleum, naturgas och kol
4 kap 8 §	11.10	10	A	Utvinning av råolja eller naturgas inom de fjällområden som anges i 4 kap. 5 § miljöbalken.
4 kap 9 §	11.20	7	B	Utvinning av råolja eller naturgas inom andra områden än de som avses i 8 §.
4 kap 10 §	11.30	5	C	Industriell tillverkning av briketter av kol eller brunkol.
				Malm och mineral
4 kap 11 §	13.10	28	A	Gruvdrift eller gruvanläggning för brytning av malm, mineral eller kol, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1, 2, 3, 4 eller 5 §.
4 kap 12 §	13.20-i	18	A	Anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm, inbegripet sulfidmalm.
4 kap 13 §	13.30	14	B	Anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm för provändamål.
4 kap 14 §	13.40	28	A	Anläggning för annan bearbetning eller anrikning av malm, mineral eller kol än rostning och sintring, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 15 §.
4 kap 15 §	13.50	15	B	Provbrytning inklusive annan bearbetning eller anrikning av malm, mineral eller kol än rostning och sintring.
4 kap 16 §	13.60	9	B	Anläggning för utvinning av asbest.
				Annan utvinningsindustri
4 kap 17 §	13.70	3	C	Djupborrning som inte är tillståndspliktig enligt 8 eller 9 §.
				LIVSMEDEL OCH FODER
				Slakterier
5 kap 1 §	15.10-i *15.10-i1* *15.10-i2*	 19 11	B	Slakteri med en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton slaktvikt per kalenderår - Mer än 50 000 ton slaktvikt per kalenderår. - Mer än 12 500 men högst 50 000 ton slaktvikt per kalenderår.
5 kap 2 §	15.20	8	B	Slakteri med en produktion baserad på mer än 7 500 ton men högst 12 500 ton slaktvikt per kalenderår
5 kap 3 §	15.30	4	C	Slakteri med en produktion baserad på mer än 50 ton men högst 7 500 ton slaktvikt per kalenderår
-	15.3001	2	U	Slakteri för en produktion baserad på högst 50 ton slaktvikt per kalenderår Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Livsmedel av animaliska råvaror
5 kap 4 §	15.40-i	20	B	Anläggning för framställning av livsmedel med

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller endast innebär paketering.
5 kap 5 §	15.45	10	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.
5 kap 6 §	15.50		C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 50 ton men högst 2 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.
	15.50-1	8		-Beredning och behandling med en produktion av mer än 500 ton men högst 2000 ton per kalenderår.
	15.50-2	5		- Beredning och behandling med en produktion av mer än 50 ton men högst 500 ton per kalenderår.
-	15.5001	3	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av högst 50 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Rökeri
5 kap 7 §	15.80		C	Rökeri för en produktion av mer än 50 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår.
	15.80-1	5		- Mer än 500 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår.
	15.80-2	3		- Mer än 50 ton men högst 500 ton rökta produkter per kalenderår.
-	15.8001	2	U	Rökeri för en produktion av högst 50 ton rökta produkter per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Livsmedel av vegetabiliska råvaror
5 kap 8 §	15.90-i	17	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton produkter per kalenderår, eller 2. mer än a) 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller b) 300 ton per dygn i övriga fall. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
5 kap 9 §	15.95	17	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				råvaror med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maltdryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.
5 kap 10 §	15.101	9	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maltdryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.
-	15.9001	4	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror för en produktion av högst 2 000 ton produkter per kalenderår. Punkten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering. Punkten gäller inte heller restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Kvarnprodukter
5 kap 11 §	15.125		C	Framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller endast innebär paketering.
	15.125-1 *15.125-2*	9 5		- Mer än 50 000 ton per kalenderår. - Mer än 1 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
-	15.12501	1	U	Framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
-	15.12502	2	U	Siloanläggning för torkning, rensning eller lagring av spannmål med en lagringskapacitet av mer än 10 000 ton.
				Livsmedel av kombinerade råvaror
5 kap 12 §	15.131-i	18	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av animaliskt ursprung uppgår till 1. mer än 10 viktprocent och produktionen uppgår till mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd a) per dygn som i antal ton överstiger animalievärdet, b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalievärdet. Med animalievärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktprocent av slutprodukten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten innebär endast paketering.
5 kap 13 §	15.141	15	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 5 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller 2. endast avser glass eller endast innebär paketering.
5 kap 14 §	15.151	8	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 400 ton men högst 5 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller 2. endast avser glass eller endast innebär paketering.
	15.13101	3	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av högst 400 ton per kalenderår.
				Mjölkprodukter
5 kap 15 §	15.170-i	12	B	Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde.
5 kap 16 §	15.180		C	Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 500 ton per kalenderår men högst 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser glass.
	15.180-1	9		- Mer än 50 000 ton per kalenderår.
	15.180-2	8		- Mer än 20 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
	15.180-3	5		- Mer än 500 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
-	15.18001	1	U	Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av högst 500 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Oljor och fetter

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
5 kap 17 §	15.185-i	17	B	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av 1. mer än 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på enbart vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13 eller 15 §.
5 kap 18 §	15.190	11	B	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av 1. mer än 5 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13, 15 eller 17 §.
5 kap 19 §	15.200	5	C	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av mer än 100 ton men högst 5 000 ton kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, eller om verksamheten endast avser mjölkprodukter.
-	15.20001	1	U	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter för en produktion av högst 100 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Glass
5 kap 20 §	15.210	11	B	Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av 1. mer än 15 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 15 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår om produktionen baseras på endast vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.
5 kap 21 §	15.220	3	C	Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av mer än 10 ton men högst 15 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.
-	15.22001	1	U	Anläggning för tillverkning av glass för en produktion av högst 10 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Råsprit och alkoholhaltiga drycker
5 kap 22 §	15.230	19	B	Anläggning för framställning av råsprit eller

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				alkoholhaltig dryck genom jäsning eller destillation med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton ren etanol per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
5 kap 23 §	15.240		C	Anläggning för framställning av råsprit eller alkoholhaltig dryck genom jäsning eller destillation motsvarande en årlig produktion av mer än 10 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
	15.240-1	9		- Mer än 500 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår.
	15.240-2	7		- Mer än 100 ton men högst 500 ton ren etanol per kalenderår.
	15.240-3	5		- Mer än 10 ton men högst 100 ton ren etanol per kalenderår.
-	15.24001	1	U	Anläggning för framställning av råsprit eller av alkoholhaltiga drycker genom jäsning eller destillation, motsvarande högst 10 ton ren etanol per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
-	15.24002	5	U	Anläggning för blandning eller tappning av destillerade alkoholhaltiga drycker eller för framställning, blandning eller tappning av vin, cider eller andra fruktviner. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Malt, maltdrycker och läskedrycker
5 kap 24 §	15.250	11	B	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
5 kap 25 §	15.260	8	C	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
-	15.26001	4	U	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Jäst
5 kap 26 §	15.270	17	B	Tillverkning av jäst med en produktion av mer än 100 ton men högst 75 000 ton per kalenderår eller för framställning av startkulturer av mikroorganismer för livsmedelsindustri eller jordbruk, om anläggningen har en sammanlagd reaktorvolym om minst tio kubikmeter. Tillståndsplikt gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
-	15.27001	4	U	Tillverkning av jäst med en produktion av högst 100 ton per kalenderår eller för framställning av startkulturer av mikroorganismer för livsmedelsindustri eller jordbruk, om anläggningen har en sammanlagd reaktorvolym om högst tio kubikmeter.
				Kafferostning
5 kap 27 §	15.280		C	Anläggning för rostning av mer än 100 ton men högst 75 000 ton kaffe per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
	15.280-5	9		- Rostning av mer än 3 000 ton kaffe per kalenderår.
	15.280-6	5		- Rostning av mer än 100 ton men högst 3 000 ton kaffe per kalenderår.
-	15.28001	1	U	Anläggning för rostning av högst 100 ton kaffe per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Paketering av livsmedel
5 kap 28 §	15.310	3	C	Anläggning för yrkesmässig industriell förpackning av animaliska eller vegetabiliska produkter som inte sker i någon tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt någon av 1–27 §§.
				Foder av animaliska råvaror
5 kap 29 §	15.330-i	11	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton foder per dygn eller mer än 18 750 ton foder per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölk eller endast innebär paketering.
5 kap 30 §	15.340		C	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 500 ton men högst 18 750 ton foder per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 29 §, eller 2. endast avser mjölk eller endast innebär paketering.
	15.340-1	9		- Mer än 5 000 ton men högst 18 750 ton produkter per kalenderår.
	15.340-2	5		- Mer än 500 ton men högst 5 000 ton produkter per kalenderår.
-	15.34001	1	U	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av högst 500 ton produkter per kalenderår. Punkten avser inte produktion av endast mjölk eller endast innebär paketering.
				Foder av vegetabiliska råvaror
5 kap 31 §	15.350-i	9	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton per kalenderår, eller 2. mer än a) 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift i

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				högst 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller b) 300 ton per dygn i övriga fall Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
5 kap 32 §	15.360	5	C	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton produkter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 31 § 2. endast avser oljekakor från vegetabiliska oljor eller fetter eller endast innebär paketering
-	15.36001	1	U	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av högst 5 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
				Foder av kombinerade råvaror
5 kap 33 §	15.370-i	10	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av animaliskt material uppgår till 1. mer än 10 viktprocent och produktionen uppgår till mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd a) per dygn som i antal ton överstiger animalievärdet, b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalievärdet. Med animalievärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktprocent av slutprodukten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
				TEXTILVAROR
6 kap 1 §	17.10-i *17.10-i1* *17.10-i2*	 24 22	B	Anläggning för förbehandling eller färgning av mer än10 ton textilfibrer eller textilier per dygn eller mer än 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår. -Mer än 20 000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår. - Mer än 2 500 ton men högst 20 000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår.
6 kap 2 §	17.20 *17.20-1*	 14	B	Anläggning för förbehandling eller färgning av mer än 200 ton men högst 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 200 ton textilmaterial per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 1 §, eller 2. medför utsläpp av avloppsvatten och utsläpp till luft av högst 3 ton flyktiga organiska föreningar per kalenderår. - Annan beredning än förbehandling eller färg-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				ning av mer än 2500 ton textilmaterial per kalenderår.
	17.20-2	13		- Förbehandling eller färgning av mer än 1000 ton men högst 2500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 1000 ton men högst 2500 ton textilmaterial per kalenderår.
	17.20-3	11		- Förbehandling eller färgning av mer än 200 ton men högst 1000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 200 ton men högst 1 000 ton textilmaterial per kalenderår.
6 kap 3 §	17.30	5	C	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av mer än 10 ton men högst 200 ton textilmaterial per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	17.3001	3	U	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av högst 10 ton textilmaterial per kalenderår.
				PÄLS, SKINN OCH LÄDER
7 kap 1 §	18.10-i	18	B	Anläggning för garvning av mer än 12 ton hudar eller skinn per dygn eller mer än 3 000 ton hudar eller skinn per kalenderår.
7 kap 2 §	18.20	18	B	Anläggning för garvning av mer än 100 ton men högst 3 000 ton hudar eller skinn per kalenderår eller för annan beredning av mer än 100 ton hudar eller skinn. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
7 kap 3 §	18.30	5	C	Anläggning för garvning eller annan beredning av mer än 2 ton men högst 100 ton hudar eller skinn per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	18.3001	1	U	Anläggning för garvning eller annan beredning av högst 2 ton hudar eller skinn per kalenderår.
				TRÄVAROR
				Kemikaliebehandling av trä och träprodukter
8 kap 1 §	20.05-i	10	B	Anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av mer än 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller mer än 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Tillståndsplikt gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.
8 kap 2 §	20.10	8	C	Anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av högst 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller högst 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.
				Sågning, hyvling och svarvning av trä

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
8 kap 3 §	20.20		B	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 70 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.20-1	17		- Mer än 500 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.20-2	14		- Mer än 200 000 kubikmeter men högst 500 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.20-3	11		- Mer än 70 000 kubikmeter men högst 200 000 kubikmeter per kalenderår.
8 kap 4 §	20.30		C	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 6 000 kubikmeter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.
	20.30-1	9		- Mer än 30 000 kubikmeter men högst 70 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.30-2	7		- Mer än 6 000 kubikmeter men högst 30 000 kubikmeter per kalenderår.
-	20.3001	3	U	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 500 kubikmeter men högst 6 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.3002	1	U	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av högst 500 kubikmeter per kalenderår.
				Träbaserade bränslen och bränslen av jordbruksprodukter

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
8 kap 5 §	20.40		C	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av 1. träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter fast mått eller 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller 2. pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte tillfällig flisning.
	20.40-1	8		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 100 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-2	7		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 10 000 kubikmeter men högst 100 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-3	4		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-4	8		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 150 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-5	7		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 20 000 kubikmeter men högst 150 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-6	4		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 3 000 kubikmeter men högst 20 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-7	5		- I form av pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår.
-	20.4001	1	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på högst 1 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
-	20.4002	1	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på högst 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
-	20.4003	1	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av pellets eller briketter, baserad på högst 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår.
				Träbaserade skivor, fanér, plywood och spån
8 kap 6 §	20.50-i	18	B	Anläggning med en produktion av mer än 600 kubikmeter per dygn eller mer än 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor eller spånskivor.
8 kap 7 §	20.60		C	Anläggning för tillverkning av 1. fanér eller plywood, eller 2. högst 600 kubikmeter per dygn eller högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				av spån.
	20.60-1	9		-fanér eller plywood
	20.60-2	9		- mer än 500 kubikmeter men högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.
	20.60-3	7		- högst 500 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.
				Lagring av timmer
8 kap 8 §	20.70		B	Anläggning för lagring av 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub) i vatten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.
	20.70-1	9		- 1. mer än 200 000 kubikmeter på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 100 000 kubikmeter i vatten.
	20.70-2	8		-1. Mer än 80 000 kubikmeter men högst 200 000 kubikmeter på land med begjutning av vatten, eller 2. Mer än 10 000 kubikmeter men högst 40 000 kubikmeter i vatten.
	20.70-3	7		- 1. Mer än 20 000 kubikmeter men högst 80 000 kubikmeter med begjutning av vatten, eller 2. Mer än 10 000 kubikmeter men högst 40 000 kubikmeter i vatten.
8 kap 9§	20.80		C	Anläggning för lagring av 1. mer än 2 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning, 2. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub), om lagringen sker på land med vattenbegjutning och inte är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 3. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub) i vatten, om lagringen inte är tillståndspliktig enligt 8 §.
	20.80-1	7		- Mer än 10 000 kubikmeter men högst 20 000 kubikmeter på land med vattenbegjutning
	20.80-2	5		- Mer än 500 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter på land med vattenbegjutning.
	20.80-3	3		- Mer än 2 000 kubikmeter på land utan vattenbegjutning.
	20.80-4	7		- Mer än 5 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter i vatten.
	20.80-5	5		- Mer än 500 kubikmeter men högst 5 000 kubikmeter i vatten.
-	20.8001	3	U	Anläggning för lagring av mer än 500 kubikmeter timmer men högst 2000 kubikmeter fast mått under bark (m^3 fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning.
-	20.8002	1	U	Anläggning för lagring av högst 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m^3 fub) i vatten.
8 kap 10 §	20.90	3	C	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				eller orkan och omfattar 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m^3 fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m^3 fub) i vatten.
-	20.9001	1	U	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm eller orkan och omfattar 1. högst 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m^3 fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. högst 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m^3 fub) i vatten.
				Behandling av blånadssvamp
8 kap 11 §	20.91	6	C	Anläggning för behandling av trä och träprodukter mot blånadssvamp. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1 eller 2 §.
				MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR
9 kap 1 §	21.10-i		A	Anläggning för framställning i industriell skala av pappersmassa av trä, returfiber eller andra fibrösa material.
	21.10-i1	25		- Mer än 300 000 ton massa (sulfat/sulfit) med blekning per kalenderår.
	21.10-i2	22		- Högst 300 000 ton massa (sulfat/sulfit) med blekning per kalenderår.
	21.10-i3	18		- Massa (sulfat/sulfit) utan blekning per kalenderår.
	21.10-i4	19		- Mer än 200 000 ton massa (mekanisk/kemi-mekanisk) per kalenderår.
	21.10-i5	16		- Högst 200 000 ton massa (mekanisk/kemi-mekanisk) per kalenderår.
-	21.1001	4	U	Anläggning för framställning av pappersmassa om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 1§
9 kap 2§	21.30-i	15	A	Anläggning för framställning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.
9 kap 3 §	21.40	9	B	Anläggning för framställning i industriell skala av högst 20 ton per dygn eller högst 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.
-	21.4001	3	U	Anläggning för framställning av papper, papp eller kartong om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 1 eller 2§.
				FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION
10 kap 1 §	22.10	9	C	Rulloffsettryckeri där tryckning sker med heatsetfärg. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 19 kap. 2, 3 eller 4 §.
10 kap 2 §	22.20	5	C	Anläggning med tillverkning av metallklichéer.
10 kap 3 §	22.30	8	B	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
10 kap 4 §	22.40		C	Anläggning 1. utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, eller 2. med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillstånds-pliktig enligt 3 §.
	22.40-1	3		- Utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter framkallas per kalen-derår.
	22.40-2	6		- Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.
	22.40-3	4		- Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.
-	22.4001	2	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalen-derår.
-	22.4002	1	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
-	22.4003	1	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där högst 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior fram-kallas per kalenderår.
-	22.4004	2	U	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 1 000 kvadratmeter men högst 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 22.30.
-	22.4005	1	U	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där högst 1 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior fram-kallas per kalenderår.
				STENKOLSPRODUKTER, RAFFINERADE PETROLEUMPRODUKTER OCH KÄRN-BRÄNSLE
11 kap 1 §	23.05	25	A	Anläggning för överföring av bituminös skiffer till gas- eller vätskeform.
11 kap 2 §	23.10-i	19	A	Anläggning för tillverkning av koks.
11 kap 3 §	23.11-i	25	A	Anläggning för förgasning eller förvätskning av kol.
11 kap 4 §	23.12-i	28	A	Anläggning för framställning av kol (hårt kol).
11 kap 5 §	23.13	28	A	Anläggning för tillverkning av grafit som inte är tillståndspliktig enligt 17 kap 4 §.
11 kap 6 §	23.20	19	B	Anläggning för tillverkning av produkter ur kol, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 2, 3, 4 eller 5 § eller 17 kap. 4 §.
11 kap 7 §	23.30		A	Anläggning för raffinering av mineralolja eller gas.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	23.30-1	32		- Mer än 500 000 ton per kalenderår.
	23.30-2	28		- Högst 500 000 ton per kalenderår.
11 kap 8 §	23.40	16	A	Anläggning för 1. upparbetning av bestrålat kärnbränsle, 2. framställning eller anrikning av kärnbränsle, eller 3. behandling, lagring eller slutförvaring av bestrålat kärnbränsle.
11 kap 9 §	23.50	16	A	Behandling eller lagring av obestrålat kärnbränsle.
				KEMISKA PRODUKTER
				Organiska kemikalier
12 kap 1 §	24.01-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår
12 kap 2 §	24.02-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår
12 kap 3 §	24.03-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syreinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 4 §	24.04-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syreinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 5 §	24.05-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton svavelinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 6 §	24.06-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton svavelinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 7 §	24.07-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton kväveinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 8 §	24.08-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton kväveinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 9 §	24.09-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton fosforinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 10 §	24.10-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton fosforinnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 11 §	24.11-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton halogenerade kolväten per kalenderår
12 kap 12 §	24.12-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton halogenerade kolväten per kalenderår
12 kap 13 §	24.13-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton metallorganiska föreningar per kalenderår
12 kap 14 §	24.14-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton metallorganiska föreningar per kalenderår

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
12 kap 15 §	24.15-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton plaster per kalenderår
12 kap 16 §	24.16-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton plaster per kalenderår
12 kap 17 §	24.17-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syntetgummi per kalenderår
12 kap 18 §	24.18-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syntetgummi per kalenderår
12 kap 19 §	24.19-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton färgämnen eller pigment per kalenderår
12 kap 20 §	24.20-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton färgämnen eller pigment per kalenderår
12 kap 21 §	24.21-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton ytaktiva ämnen eller tensider per kalenderår
12 kap 22 §	24.22-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton ytaktiva ämnen eller tensider per kalenderår
				Oorganiska kemikalier
12 kap 23 §	24.23-i	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton gaser per kalenderår
12 kap 24 §	24.24-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton gaser per kalenderår
12 kap 25 §	24.25-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syror per kalenderår
12 kap 26 §	24.26-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syror per kalenderår
12 kap 27 §	24.27-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton baser per kalenderår
12 kap 28 §	24.28-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton baser per kalenderår
12 kap 29 §	24.29-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton salter per kalenderår
12 kap 30 §	24.30-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton salter per kalenderår
12 kap 31 §	24.31-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar per kalenderår
12 kap 32 §	24.32-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar per kalenderår
				Gödselmedel
12 kap 33 §	24.33-i	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka mer än 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium
12 kap 34 §	24.34-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				högst 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium
				Växtskyddsmedel och biocider
12 kap 35 §	24.35-i	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår
12 kap 36 §	24.36-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår
12 kap 37 §	24.37	26	B	Anläggning för tillverkning i industriell skala av biotekniska organismer för bekämpningsändamål
				Läkemedel
12 kap 38 §	24.38-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår
12 kap 39 §	24.39-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår
12 kap 40 §	24.40		C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer tillverka läkemedel (farmaceutisk tillverkning). Anmälningsplikten gäller inte apotek eller sjukhus eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap 3 §.
	24.40-1	11		- Mer än 100 ton kalenderår.
	24.40-2	8		- Mer än 10 ton men högst 100 ton per kalenderår.
	24.40-3	6		- Mer än 500 kg men högst 10 ton per kalenderår.
	24.40-4	3		- Högst 500 kg per kalenderår.
12 kap 41 §	24.41	8	C	Anläggning för behandling av mellanprodukter. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon av 1-40 eller 42-47 §§.
				Sprängämnen
12 kap 42 §	24.42-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton sprängämnen per kalenderår
12 kap 43 §	24.43-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton sprängämnen per kalenderår
				Annan kemisk tillverkning
12 kap 44 §	24.44	8	C	Anläggning för att genom kemiska eller biologiska reaktioner yrkesmässigt tillverka organiska eller oorganiska ämnen, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala.
12 kap 45 §	24.45		B	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. gas- eller vätskeformiga kemiska produkter, 2. läkemedelssubstanser genom extraktion ur biologiskt material, 3. sprängämnen, 4. pyrotekniska artiklar, eller 5. ammunition. Tillståndsplikten gäller inte 1. tillverkning av mindre än 100 ton per kalenderår, om det i verksamheten inte används eller tillverkas någon kemisk produkt som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen är klassificerad eller upp-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				fyller kriterierna för att klassificeras med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktionstoxisk” eller ”miljöfarlig”, eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”akut toxicitet kategori 1”, ”akut toxicitet kategori 2”, ”akut toxicitet kategori 3”, ”specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1”, ”specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1”, ”frätande på huden kategori 1A”, ”frätande på huden kategori 1B”, ”frätande på huden kategori 1C”, ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”mutagenitet i könsceller kategori 2”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori akut 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4” eller ”farligt för ozonskiktet”, 2. tillverkning av färg eller lack, om tillverkningen uppgår till högst 1 000 ton per kalenderår, 3. tillverkning av rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter, om tillverkningen uppgår till högst 2 000 ton per kalenderår, 4. tillverkning av gasformiga kemiska produkter genom destillation, eller 5. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap.
	24.45-1	10		-verksamheten avser gas- eller vätskeformiga kemiska produkter
	24.45-2	16		-verksamheten avser läkemedelssubstanser
	24.45-3	10		-verksamheten avser sprängämnen
	24.45-4	10		-verksamheten avser pyrotekniska artiklar
	24.45-5	6		-verksamheten avser ammunition
12 kap 46 §	24.46		C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material, 2. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §, 3. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §, 4. mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation, eller 5. andra kemiska produkter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.
	24.46-1	9		- Mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår genom destillation, eller tillverkning av andra kemiska produkter.
	24.46-2	8		- Naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material.
	24.46-3	6		- Mer än 1 000 ton men högst 2 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
	24.46-4	5		- Mer än 10 ton men högst 1 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
-	24.4601	4	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton färg eller lack per kalenderår.
-	24.4602	2	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
-	24.4603	4	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation.
12 kap 47 §	24.47	8	C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. sprängämnen, 2. pyrotekniska artiklar, 3. ammunition, 4. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, 5. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, eller 6. andra kemiska produkter.
-	24.4701	4	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. högst 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller 2. högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik eller hygienprodukter per kalenderår
				GUMMI OCH PLASTVAROR
13 kap 1 §	25.10		B	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 2 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.
	25.10-1	16		- Mer än 10 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.10-2	12		- Mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
13 kap 2 §	25.11		C	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1 § eller 19 kap. 3 eller 4 §.
	25.11-1	10		- Mer än 500 ton men högst 2 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-2	8		- Mer än 100 ton men högst 500 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-3	6		- Mer än 50 ton men högst 100 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-4	4		- Mer än 1 ton men högst 50 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
-	25.1101	1	U	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på högst 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
13 kap 3 §	25.20		B	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av 1. polyuretan utan användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 200 ton plastråvara per kalenderår, 2. polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 20 ton plastråvara per kalenderår, eller 3. annan plast, om produktionen baseras på mer än 20 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-1	9		- Polyuretan utan användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 200 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-2	10		- Polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 500 ton plastråvara per kalenderår, eller annan plast om produktionen baseras på mer än 500 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-3	8		- Polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 20 ton men högst 500 ton plastråvara per kalenderår, eller annan plast om produktionen baseras på mer än 20 men högst 500 ton plastråvara per kalenderår.
13 kap 4 §	25.30	6	C	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om 1. produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår, och 2. verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.
-	25.3001	1	U	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår.
13 kap 5 §	25.40	8	B	Anläggning för flamlaminering med plast.
13 kap 6 §	25.50		C	Anläggning där produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för 1. tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning, eller 2. beläggning eller kalandrering med plast. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				19 kap. 3 eller 4 §.
	25.50-1	7		- Mer än 200 ton plastråvara per kalenderår.
	25.50-2	4		- Mer än 20 ton men högst 200 ton plastråvara per kalenderår.
	25.50-3	3		- Mer än 1 ton men högst 20 ton plastråvara per kalenderår.
	25.50-4	9		- Mer än 20 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
	25.50-5	7		- Mer än 10 ton men högst 20 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
	25.50-6	5		- Mer än 5 ton men högst 10 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
	25.50-7	4		- Mer än 3 ton men högst 5 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
	25.50-8	3		- Mer än 1 ton men högst 3 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
-	25.5001	1	U	Anläggning där produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning.
-	25.5002	1	U	Anläggning där produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för beläggning eller kalandrering med plast.
				MINERALISKA PRODUKTER
				Glas, glasvaror och keramiska produkter
14 kap 1 §	26.05-i	14	B	Anläggning för tillverkning av glas inklusive glasfiber med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
14 kap 2 §	26.10-i	14	B	Anläggning för smältning av mineraler, inklusive tillverkning av mineralull, med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
-	26.1001	5	U	Anläggning för tillverkning av varor av glasfiber.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
14 kap 3 §	26.20		B	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 5 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 500 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
	26.20-1	11		- Mer än 1 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår.
	26.20-2	8		- Mer än 5 ton men högst 1 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår.
	26.20-3	11		- Mer än 2 000 ton andra glasråvaror (än sådana med tillsats av bly- eller arsenikföreningar) förbrukas per kalenderår.
	26.20-4	8		- Mer än 500 ton men högst 2 000 ton andra glasråvaror (än sådana med tillsats av bly- eller arsenikföreningar) förbrukas per kalenderår.
14 kap 4 §	26.30	5	C	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 5 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1, 2 eller 3 §.
-	26.3001	2	U	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. högst 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. högst 5 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår.
14 kap 5 §	26.40	8	C	Anläggning för tillverkning av glasfiber. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
14 kap 6 §	26.50-i	11	B	Anläggning för att tillverka keramiska produkter genom bränning, särskilt takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en 1. produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. ugnskapacitet på mer än fyra kubikmeter och med en satsningsdensitet på mer än 300 kilogram per kubikmeter.
14 kap 7 §	26.51	11	B	Anläggning för att genom bränning tillverka mer än 50 ton keramiska produkter per kalenderår, om glasyr med tillsats av tungmetaller används.
-	26.5101	3	U	Anläggning för att genom bränning tillverka högst 50 ton keramiska produkter per kalenderår, om glasyr med tillsats av tungmetaller används.
14 kap 8 §	26.60	9	C	Anläggning för tillverkning av mer än 100 ton keramiska produkter per kalenderår

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 6 eller 7 §.
-	26.6001	2	U	Anläggning för tillverkning av högst 100 ton keramiska produkter per kalenderår.
				Cement, betong, kalk, krita och gips
14 kap 9 §	26.70-i	27	A	Anläggning för att 1. i roterugn tillverka mer än 500 ton per dygn eller mer än 125 000 ton cement per kalenderår, eller 2. i annan ugn tillverka mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton cement per kalenderår.
-	26.7001	4	U	Anläggning för att 1. i roterugn tillverka högst 125 000 ton cement per kalenderår, eller 2. i annan ugn tillverka högst 12 500 ton cement per kalenderår.
14 kap 10 §	26.80	27	B	Anläggning för tillverkning av cement. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9 §.
14 kap 11 §	26.90-i	10	B	Anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton kalk per dygn eller mer än 12 500 ton kalk per kalenderår.
14 kap 12 §	26.100	8	C	Anläggning för tillverkning av mer än 5 ton kalk, krita eller kalkprodukter per kalenderår Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9, 10 eller 11 §.
-	26.10001	3	U	Anläggning för tillverkning av kalk, krita eller kalkprodukter för en produktion på högst 5 ton per kalenderår.
14 kap 13 §	26.110	6	C	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.
-	26.11001	3	U	Anläggning för tillverkning av högst 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.
14 kap 14 §	26.120	9	C	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton varor av gips per kalenderår.
-	26.12001	3	U	Anläggning för tillverkning av högst 500 ton varor av gips per kalenderår.
				Andra mineraliska produkter
14 kap 15 §	26.130-i	15	B	Anläggning för tillverkning av asbest eller av asbestbaserade produkter.
14 kap 16 §	26.140	15	B	Anläggning för behandling eller omvandling av asbest. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15 § eller 4 kap. 16 §.
14 kap 17 §	26.150 *26.150-1* *26.150-2*	 8 7	C	Asfaltverk eller oljegrusverk 1. som ställs upp inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolvmånadersperiod. - Inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser. - Utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolvmånadersperiod.
-	26.15001	1	U	Asfaltverk eller oljegrusverk som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestäm-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				melser i högst 90 kalenderdagar under en tolvmånadersperiod.
14 kap 18 §	26.160	5	C	Anläggning för tillverkning av varor av asfalt
14 kap 19 §	26.170-i	10	B	Anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton magnesiumoxid per kalenderår.
	26.17001	5	U	Anläggning för tillverkning i ugn av högst 12 500 ton magnesiumoxid per kalenderår.
14 kap 20 §	26.180	7	C	Anläggning för tillverkning av konstgjorda mineralfiber. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning
				STÅL OCH METALL
15 kap 1 §	27.10-i		A	Anläggning för att producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), med eller utan utrustning för kontinuerlig gjutning, om produktionen är mer än 2,5 ton per timme eller mer än 21 900 ton per kalenderår.
	27.10-i1	29		- Om produktionen överstiger 1 000 000 ton per kalenderår.
	27.10-i2	24		- Om produktionen överstiger 100 000 ton men inte 1 000 000 ton per kalenderår.
	27.10-i3	16		- om produktionen överstiger 21 900 ton men inte 100 000 ton per kalenderår.
	27.10-i4	14		- Anläggning med induktionsugnar ESR-anläggning, om produktionen överstiger 21 900 ton per kalenderår.
15 kap 2 §	27.20		A	Anläggning för att 1. producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), eller 2. behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 3 §.
	27.20-1	18		- Mer än 50 000 ton men högst 120 000 ton per kalenderår.
	27.20-2	16		- Högst 50 000 ton per kalenderår.
15 kap 3 §	27.25-i		A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning av mer än 20 ton råstål per timme eller mer än 175 200 ton råstål per kalenderår.
	27.25-i1	26		- Varmvalsning av mer än 500 000 ton råstål per kalenderår
	27.25-i2	20		- Varmvalsning av mer än 175 200 ton men högst 500 000 ton råstål per kalenderår.
15 kap 4 §	27.26-i	20	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom hammarsmide, om slagenergin per hammare är mer än 50 kilojoule och den använda värmeeffekten är mer än 20 megawatt.
15 kap 5 §	27.27-i		A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom att anbringa skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning av mer än 2 ton råstål per timme eller mer än 17 500 ton råstål per kalenderår.
	27.27-i1	16		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				med en förbrukning av mer än 10 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i2	14		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i3	10		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i4	7		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av högst 100 ton zink per kalenderår.
	27.27-i5	16		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 10 000 m^3 process- eller sköljvatten.
	27.27-i6	14		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 1 000 m^3 men högst 10 000 m^3 process- eller sköljvatten.
	27.27-i7	10		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 100 m^3 men högst 1 000 m^3 process- eller sköljvatten.
	27.27-i8	7		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av högst 100 m^3 process- eller sköljvatten.
15 kap 6 §	27.31	12	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom kallvalsning av mer än 100 000 ton stål per kalenderår.
15 kap 7 §	27.32		B	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom kallvalsning av högst 100 000 ton stål per kalenderår.
	27.32-1	13		- Mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	27.32-2	10		- Högst 20 000 ton per kalenderår.
15 kap 8 §	27.40-i		B	Anläggning för att gjuta järn eller stål, om produktion är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
	27.40-i1	12		- Mer än 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand används.
	27.40-i2	11		- Mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand används.
	27.40-i3	9		- Mer än 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där inte form- eller gjutsand används.
	27.40-i4	7		- Mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där inte form- eller gjutsand används.
15 kap 9 §	27.50		B	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 eller 14 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	27.50-1	9		- 1. mer än 1000 ton men högst 5 000 ton järn eller stål per kalenderår, eller 2. mer än 1000 ton men högst 5 000 ton aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
	27.50-2	8		- 1. mer än 500 ton men högst 1 000 ton järn eller stål per kalenderår, eller 2. mer än 500 ton men högst 1 000 ton aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
	27.50-3	7		- 1. mer än 1000 ton men högst 5 000 ton järn eller stål per kalenderår, eller 2. mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
	27.50-4	7		- 1. mer än 500 ton men högst 1 000 ton järn eller stål per kalenderår, eller 2. mer än 500 ton men högst 1 000 ton aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
15 kap 10 §	27.60	3	C	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 10 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8, 9 eller 14 §.
-	27.6001	1	U	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är högst 10 ton per kalenderår.
15 kap 11 §	27.70-i		A	Anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera mer än 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
	27.70-i1	26		- Av malm eller koncentrat producera mer än 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i2	18		- Av malm eller koncentrat producera mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i3	11		- Av malm eller koncentrat producera mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i4	10		- Av malm eller koncentrat producera mer än 1 000 ton men högst 3000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i5	24		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i6	14		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i7	11		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i8	10		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
15 kap 12 §	27.80-i	9	B	Anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera högst 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
15 kap 13 §	27.100-i		A	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				återvinningsprodukter eller inte, om produktion av bly eller kadmium är mer än 4 ton per dygn eller mer än 1 000 ton per kalenderår.
	27.100-i1	27		- Mer än 50 000 ton bly eller kadmium per kalenderår.
	27.100-i2	23		- Mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton bly eller kadmium per kalenderår.
	27.100-i3	18		- Mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton bly eller kadmium per kalenderår.
-	27.10001	4	U	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion av bly eller kadmium är högst 1 000 ton per kalenderår.
15 kap 14 §	27.101-i		B	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
	27.101-i1	21		- Mer än 20 000 ton metaller per kalenderår.
	27.101-i2	19		- Mer än 5000 ton men högst 20 000 metaller per kalenderår.
15 kap 15 §	27.110		B	Anläggning för att smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 § eller endast avser gjuterier.
	27.110-1	11		- Mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton icke-järnmetall eller återvinningsprodukter.
	27.110-2	9		- Högst 1 000 ton icke-järnmetall eller återvinningsprodukter.
15 kap 16 §	27.120		B	Anläggning för att yrkesmässig smälta eller raffinera icke-järnmetall ur annan råvara och genom andra processer än de som anges i 11–15 §§. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
	27.120-1	26		- Mer än 80 000 ton per kalenderår.
	27.120-2	21		- Mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton per kalenderår.
	27.120-3	13		- Mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	27.120-4	9		- Högst 3 000 ton per kalenderår.
15 kap 17 §	27.130		B	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är mer än 50 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 §.
	27.130-1	22		- Mer än 20 000 ton per kalenderår.
	27.130-2	14		- Mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	27.130-3	11		- Mer än 3 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	27.130-4	9		- Mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton per kalenderår.
	27.130-5	8		- Mer än 200 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
	27.130-6	7		- Mer än 50 ton men högst 200 ton per kalen-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				derår.
15 kap 18 §	27.140	4	C	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är mer än 1 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13, 14 eller 17 §.
-	27.14001	1	U	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är högst 1 ton per kalenderår.
				METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING
16 kap 1 §	28.10-i		B	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om behandlingsbaden har en sammanlagd volym av mer än 30 kubikmeter.
	28.10-i1	13		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i2	11		- Verksamheten ger upphov till mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i3	8		- Verksamheten ger upphov till mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i4	7		- Verksamheten ger upphov till högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 2 §	28.20		B	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om 1. behandlingsbaden har en sammanlagd volym av mer än 1 kubikmeter men högst 30 kubikmeter, och 2. verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte betning med betpasta
	28.20-1	12		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-2	9		- Verksamheten ger upphov till mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-3	7		- Verksamheten ger upphov till mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-4	7		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter men högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 3 §	28.25		C	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast. Anmälningsplikten gäller inte betning med betpasta eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
	28.25-1	4		-om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.25-2	2		-om verksamheten ger upphov till högst 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 4 §	28.30		B	Anläggning för 1. beläggning med metall på annat sätt än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, eller 2. våttrumling av annan metall än aluminium

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				eller stål, om verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod.
	28.30-1	12		- Mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-2	9		- Mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-3	8		- Mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-4	7		- Mer än 10 kubikmeter men högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 5 §	28.40	4	C	Anläggning för annan beläggning med metall än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §.
-	28.4001	1	U	Anläggning för 1. beläggning med metall på annat sätt än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till högst 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, eller 2. våttrumling av annan metall än aluminium eller stål, om verksamheten ger upphov till högst 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 6 §	28.50		B	Anläggning för termisk ytbehandling i form av varmdoppning eller termisk sprutning med en metallförbrukning av mer än 2 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15 kap. 3 §.
	28.50-1	12		- Metallförbrukning av mer än 10 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-2	9		- Metallförbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-3	7		- Metallförbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-4	5		- Metallförbrukning av mer än 2 ton men högst 100 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-5	9		- Metallförbrukning av mer än 10 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-6	7		- Metallförbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-7	5		- Metallförbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-8	4		- Metallförbrukning av mer än 2 ton men högst 100 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
16 kap 7 §	28.71	1	C	Blästra mer än 500 kvadratmeter yta. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.
-	28.7101	1	U	Blästra högst 500 kvadratmeter yta.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
16 kap 8 §	28.80	9	B	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg från mer än 50 ton metallgods per kalenderår Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 eller 3 §.
16 kap 9 §	28.90	7	C	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller 19 kap. 2 eller 3 §.
16 kap 10 §	28.95		C	Anläggning för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är en fordonstvätt eller tillståndspliktig enligt 19 kap. 2, 3, 4 eller 6 §, 2. betning med mer än 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av mer än 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 4. våttrumling av mer än 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av mer än 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av mer än 50 kilogram men högst 2 ton per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod med en metallförbrukning av mer än 500 kilogram per kalenderår.
	28.95-1	6		- Anläggning för produktion som omfattas av mer än två punkter ovan.
	28.95-2	4		- Anläggning för produktion som omfattas av högst två punkter ovan.
-	28.9501	1	U	Anläggning, som omfattas av någon eller några av följande punkter, för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till högst 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är fordonstvätt eller tillståndspliktig enligt någon av beskrivningarna i 39.10-39.50, 2. betning med högst 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av högst 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 4. våttrumling av högst 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av högst 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av högst 50 kilogram per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod, om metallförbrukningen uppgår till högst 500 kilogram per kalenderår.
				ELEKTRISKA ARTIKLAR
17 kap 1 §	31.10	26	A	Anläggning för att tillverka batterier eller ackumulatorer som innehåller kadmium, bly eller kvicksilver.
17 kap 2 §	31.20	15	B	Anläggning för att tillverka batterier eller ackumulatorer som inte innehåller kadmium, bly eller kvicksilver.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
17 kap 3 §	31.30	5	C	Anläggning för att tillverka eller reparera ljuskällor som innehåller kvicksilver.
17 kap 4 §	31.40-i	28	A	Anläggning för att tillverka grafitelektroder genom bränning eller grafitisering.
17 kap 5 §	31.50	28	A	Anläggning för att tillverka kol- eller grafitelektroder. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §.
17 kap 6 §	31.60	7	C	Anläggning för att tillverka elektrisk tråd eller elektrisk kabel.
				METALLBEARBETNING
				Motorer, turbiner och reaktorer
18 kap 1 §	34.10	7	C	Anläggning för tillverkning av fler än 100 fordonsmotorer per kalenderår.
-	34.1001	2	U	Anläggning för tillverkning av högst 100 fordonsmotorer per kalenderår.
18 kap 2 §	34.20	4	C	Provbänk för motorer, turbiner eller reaktorer.
				Motorfordon
18 kap 3 §	34.30		B	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 25 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 1 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-1	28		- Fler än 200 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-2	24		- Fler än 100 000 motorfordon men högst 200 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-3	20		- Fler än 50 000 motorfordon men högst 100 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-4	12		- Fler än 25 000 motorfordon men högst 50 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-5	24		- Fler än 20 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-6	16		- Fler än 5 000 motorfordon men högst 20 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-7	10		- Fler än 1 000 motorfordon men högst 5 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
18 kap 4 §	34.40	9	C	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 10 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 3 §.
-	34.4001	3	U	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. högst 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. högst 10 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
				Järnvägsutrustning och flygplan
18 kap 5 §	34.50	9	C	Anläggning för 1. tillverkning av järnvägsutrustning,

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				2. tillverkning av flygplan, eller 3. reparation av flygplan.
				Maskinell metallbearbetning
18 kap 6 §	34.60	22	A	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning med en tillverkningsyta (utom yta för endast montering) större än 100 000 kvadratmeter.
18 kap 7 §	34.70		B	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 20 kubikmeter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 eller 6 §. Med total tankvolym avses såväl volymen i ett fast centralt system för vätskor som volymen i lösa behållare som är kopplade antingen till metallbearbetningsmaskin eller till öppnade behållare som används för påfyllning av metallbearbetningsmaskin.
	34.70-1	16		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 75 kubikmeter.
	34.70-2	14		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 20 kubikmeter men högst 75 kubikmeter.
18 kap 8 §	34.80		C	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 eller 10§. Med total tankvolym avses det samma som i 7 § andra stycket.
	34.80-1	9		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 10 kubikmeter men högst 20 kubikmeter.
	34.80-2	6		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 5 kubikmeter men högst 10 kubikmeter.
	34.80-3	4		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter men högst 5 kubikmeter.
-	34.8001	1	U	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är högst 1 kubikmeter. Med total tankvolym avses det samma som i 7 § andra stycket.
				Gas- och oljeplattformar
18 kap 9 §	35.10	28	A	Byggande av en plattform som är avsedd att användas vid utvinning av olja eller gas inom havsområden, om verksamheten inte prövas enligt 11 kap. miljöbalken.
-	35.1001	18	U	Plattform för verkstad på vattnet när fråga är om förläggning nära kusten för montering, utrustning, ombyggnad, reparation, underhåll eller liknande åtgärd.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				Skeppsvarv
18 kap 10 §	35.20	4	C	Skeppsvarv.
				FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL
19 kap 1 §				Med förbrukning avses i detta kapitel lösningsmedelstillförseln minskad med den mängd som i tekniskt eller kommersiellt syfte återvinns för återanvändning där även återanvändning av lösningsmedel som bränsle ingår men inte lösningsmedel som slutligt bortskaffas som avfall.
19 kap 2 §	39.10-i	19	B	Anläggning för att appretera, trycka, bestryka, avfetta, vattenskyddsimpregnera, limma, måla, rengöra, impregnera eller på annat sätt ytbehandla material, föremål eller produkter, om förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 150 kilogram per timme eller mer än 200 ton per kalenderår.
19 kap 3 §	39.15		B	Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, 2. mer än totalt 25 ton organiska lösningsmedel, 3. mer än 50 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter, eller 4. mer än 100 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat. Vid tillämpningen av första stycket ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av förordningen (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av den förordningen. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §. Tillståndsplikten enligt första stycket 2 gäller inte sjukhus.
	39.15-1	17		- 2. mer än totalt 200 ton organiska lösningsmedel
	39.15-2	15		- 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, - 2. mer än totalt 50 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel
	39.15-3	14		- 2. mer än totalt 25 ton men högst 50 ton organiska lösningsmedel,
	39.15-4	17		- 3. mer än 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter
	39.15-5	15		- 3. mer än 50 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter
	39.15-6	17		- 4. mer än 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat.
	39.15-7	15		- 4. mer än 100 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
19 kap 4 §	39.30	5	C	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med 1. mer än 1 ton i ytrengöring, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med riskfraserna ”misstänks kunna ge cancer” (R40), kan ge cancer” (R45), ”kan ge ärftliga genetiska skador” (R46), ”kan ge cancer vid inandning” (R49), ”kan ge nedsatt fortplantningsförmåga” (R60) eller ”kan ge fosterskador” (R61), eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, eller ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, 2. mer än 2 ton i annan ytrengöring, 3. mer än 500 kilogram i fordonslackering, eller 4. mer än 1 kilogram i kemtvätt. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.
19 kap 5 §	39.35	5	C	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med mer än 500 kilogram i lackering av vägfordon till följd av reparation, underhåll eller dekoration som sker utanför tillverkningsanläggningar. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.
19 kap 6 §	39.50		C	Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller 2. mer än totalt 5 ton organiska lösningsmedel. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 2, 3 eller 4 §.
	39.50-1	8		- 1. Mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
	39.50-2	8		- 2.Mer än totalt 10 ton men högst totalt 25 ton organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
	39.50-3	6		- 2. Mer än totalt 5 ton men högst totalt 10 ton organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
-	39.5001	4	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas högst 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel
-	39.5002	4	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 2,5 ton men högst 5 ton organiska lösningsmedel.
-	39.5003	3	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 500 kg men högst 2,5 ton organiska lösningsmedel.
	39.5004	1	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas högst 500 kg organiska lösningsmedel.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER
20 kap 1 §	39.60		B	Anläggning för lagring eller annan hantering av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 500 000 ton per kalenderår, 2. andra kemiska produkter, om lagringen eller hanteringen omfattar mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle eller mer än 50 000 ton per kalenderår och produkterna a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktionstoxisk” eller ”miljöfarlig”, eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”akut toxicitet kategori 1”, ”akut toxicitet kategori 2”, ”akut toxicitet kategori 3”, ”specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1”, ”specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1”, ”frätande för huden kategori 1A”, ”frätande för huden kategori 1B”, ”frätande för huden kategori 1C”, ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”mutagenitet i könsceller kategori 2”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori akut 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4” eller ”farligt för ozonskiktet, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 200 000 ton vid ett och samma tillfälle.
	39.60-1	16		- Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 500 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 5 000 000 ton per kalenderår, enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 500 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 2 000 000 ton vid ett och samma tillfälle.
	39.60-2	12		- Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 250 000 ton men högst 500 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				av mer än 2 500 000 ton men högst 5 000 000 ton per kalenderår, enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer än 25 000 ton men högst 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 250 000 ton men högst 500 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 1 000 000 ton men högst 2 000 000 ton vid ett och samma tillfälle.
	39.60-3	8		- Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 50 000 ton men högst 250 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 500 000 ton men högst 2 500 000 ton per kalenderår, enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 50 000 ton men högst 250 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 200 000 ton men högst 1 000 000 ton vid ett och samma tillfälle.
20 kap 2 §	39.70	6	C	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av mer än 1 ton vid ett och samma tillfälle och a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktionstoxisk” eller ”miljöfarlig”, eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”akut toxicitet kategori 1”, ”akut toxicitet kategori 2”, ”akut toxicitet kategori 3”, ”specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1”, ”specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1”, ”frätande för huden kategori 1A”, ”frätande för huden kategori 1B”, ”frätande för huden kategori 1C”, ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”mutagenitet i könsceller kategori 2”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori akut 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4” eller ”farligt för ozonskiktet”, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 50 000

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				ton vid ett och samma tillfälle.
-	39.7001	1	U	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras högst 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av högst 1 ton vid ett och samma tillfälle och a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktionstoxisk” eller ”miljöfarlig”, eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”akut toxicitet kategori 1”, ”akut toxicitet kategori 2”, ”akut toxicitet kategori 3”, ”specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1”, ”specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1”, ”frätande för huden kategori 1A”, ”frätande för huden kategori 1B”, ”frätande för huden kategori 1C”, ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”mutagenitet i könsceller kategori 2”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori akut 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4” eller ”farligt för ozonskiktet”, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras högst 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.
20 kap 3 §	39.80	7	B	Anläggning för lagring av mer än 50 miljoner normalkubikmeter naturgas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	39.8001	1	U	Anläggning för lagring av högst 50 miljoner normalkubikmeter naturgas per kalenderår.
20 kap 4 §	39.90	3	C	Anläggning för lagring av mer än 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
-	39.9001	1	U	Anläggning för lagring av högst 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
				GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA
21 kap 1 §				Med *avfall* och *farligt avfall* avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen (2011:927).
				Anaerob biologisk behandling
21 kap 2 §	40.01	11	B	Anläggning som genom anaerob biologisk be-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				handling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar mer än 3 000 megawattimmar biogas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 §.
21 kap 3 §	40.02	7	C	Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar biogas. Anmälningsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §.
				Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen
21 kap 4 §	40.05-i	15	B	Anläggning för förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol där anläggningen har en kapacitet att överföra 20 megawatt tillförd bränsleeffekt eller mer.
21 kap 5 §	40.15	11	B	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka mer än 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 § eller 12 kap. 1 eller 2 §.
21 kap 6 §	40.20	7	C	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka högst 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.
				Kärnkraft
21 kap 7 §	40.30		A	Kärnkraftsreaktor eller annan kärnreaktor.
				Förbränning
21 kap 8 §	40.40-i		A	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.
	40.40-i1	24		- Total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.
	40.40-i2	12		- Gasturbin.
21 kap 9 §	40.50-i		B	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt men högst 300 megawatt.
	40.50-i1	17		- Total installerad tillförd effekt av mer än 100 megawatt men högst 300 megawatt.
	40.50-i2	12		- Total installerad tillförd effekt av mer än 50 megawatt men högst 100 megawatt.
21 kap 10 §	40.51	11	B	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 20 megawatt men mindre än 50 megawatt.
21 kap 11 §	40.60		C	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av 1. mer än 500 kilowatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller 2. mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eld-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				ningsolja eller biogen eller fossil bränslegas. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 12 § eller avser en stationär förbränningsmotor avsedd endast som reservaggregat vid elavbrott.
	40.60-1	5		- Total installerad tillförd effekt av mer än 5 megawatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
	40.60-2	3		- Total installerad tillförd effekt av mer än 500 kilowatt men högst 5 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
	40.60-3	5		- Total installerad tillförd effekt av mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
-	40.6001	2	U	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av 1. högst 500 kilowatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller 2. högst 10 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
21 kap 12 §	40.70	9	C	Gasturbinanläggning med en total installerad tillförd effekt av högst 20 megawatt.
				Vindkraft
21 kap 13 §	40.90	4	B	Verksamhet med 1. två eller flera vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 150 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med ett annat sådant vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades.
21 kap 14 §	40.95	3	B	Verksamhet med 1. sju eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 120 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett eller fler vindkraftverk som vart och ett inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med så många andra sådana vindkraftverk att gruppstationen sammanlagt består av minst sju vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten eller verksamheterna med de andra vindkraftverken påbörjades. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 §.
21 kap 15 §	40.100	2	C	Verksamhet med 1. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 50 meter,

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				2. två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), eller 3. ett vindkraftverk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 §.
-	40.10001	1	U	Verksamhet med ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är lägre än 50 meter.
				Värme- och kylanläggningar
21 kap 16 §	40.110	7	C	Värmepump eller kylanläggning för uttag eller tillförsel av värmeenergi från mark, vattenområde, grundvatten eller avloppsvatten för en uttagen eller tillförd effekt av mer än 10 megawatt. Anmälningsplikten gäller inte uttag eller tillförsel genom vattentäkt.
21 kap 17 §	40.120	3	C	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av mer än 3 000 megawattimmar.
-	40.12001	1	U	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av högst 3 000 megawattimmar.
				VATTENFÖRSÖRJNING
-	41.9001	6	U	Vattenverk med kemsteg för mer än 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 50 000 personer.
-	41.9002	4	U	Vattenverk med kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 50 000 personer.
-	41.9003	2	U	Vattenverk för högst 5 000 personer.
				AVVECKLING AV KÄRNREAKTORER
22 kap 1 §	45.10		A	Verksamhet varigenom en kärnkraftsreaktor eller annan kärnreaktor monteras ned eller avvecklas, från det att reaktorn stängs av till dess att reaktorn efter avställningsdrift, servicedrift och rivning har upphört genom att allt kärnbränsle och annat radioaktivt kontaminerat material varaktigt har avlägsnats från anläggningsplatsen.
				FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING
23 kap 1 §	50.10		C	Anläggning för tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
	50.10-1	8		- Tvättning av 1. fler än 15 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 1 000 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 5 000 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 3 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
	50.10-2	7		- Tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågvagnar eller lok per kalenderår,

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår..
-	50.1001	4	U	Anläggning för tvättning av 1. fler än 1 250 personbilar per kalenderår, 2. färre än eller lika med 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. färre än eller lika med 500 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 250 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1002	2	U	Anläggning för tvättning av 1. fler än 250 personbilar per kalenderår, 2. fler än 50 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1003	1	U	Anläggning för tvättning av 1. högst 250 personbilar per kalenderår, 2. högst 50 andra motordrivna fordon per kalenderår.
23 kap 2 §	50.20		C	Anläggning där det per kalenderår hanteras 1. mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle, eller 2. mer än 1 miljon normalkubikmeter gas avsedd som motorbränsle. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 20 kap. 1, 2 eller 3 §.
	50.20-1	7		- Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 10 000 kubikmeter flytande motorbränsle.
	50.20-2	5		- Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 5 000 kubikmeter flytande motorbränsle.
	50.20-3	4		- Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle.
	50.20-4	5		- Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 1 miljon normalkubikmeter gas avsett som motorbränsle.
-	50.2001	1	U	Anläggning där det per kalenderår hanteras högst 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle för försäljning.
-	50.2002	1	U	Anläggning där det per kalenderår hanteras högst 1 miljon normalkubikmeter gas avsett som motorbränsle för försäljning.
-	50.2003	2	U	Fordonsverkstad mer än 500 kvadratmeter.
-	50.2004	1	U	Fordonsverkstad högst 500 kvadratmeter.
-	50.2005	1	U	Parkeringsgarage med oljeavskiljare med fler än 400 platser för motorfordon.
				HAMNAR OCH FLYGPLATSER
				Hamnar
24 kap 1 §	63.10		B	Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en bruttodräktighet på mer än 1 350. Tillståndsplikten gäller inte 1. hamn för Försvarsmakten, eller 2. färjekaj med högst tio planerade fartygsanlöp per kalenderår.
	63.10-1	29		- Hamn med mer än 5 000 anlöp per kalenderår
	63.10-2	24		- Hamn med 2 000 – 5 000 anlöp per kalenderår
	63.10-3	18		- Hamn med 300 – 2 000 anlöp per kalenderår

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	63.10-4 *63.10-5* *63.10-6*	12 8 7		- Hamn med 50 – 300 anlöp per kalenderår - Hamn med 10 – 50 anlöp per kalenderår - Hamn med högst 10 anlöp per kalenderår
	63.1001	4	U	Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en bruttodräktighet på högst 1 350. Punkten gäller inte hamn för Försvarsmakten.
24 kap 2 §	63.20	7	C	Fiskehamn eller hamn för Försvarsmakten. Anmälningsplikten gäller inte fiskehamn som är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	63.2001	4	U	Fritidsbåtshamn, för mer än 600 båtar, med uppläggning eller upptag
-	63.2002	3	U	Fritidsbåtshamn, för mer än 200 men högst 600 båtar, med uppläggning eller upptag
	63.2003	2	U	Fritidsbåtshamn, för mer än 50 men högst 200 båtar, med uppläggning eller upptag
	63.2004	1	U	Fritidsbåtshamn, för högst 50 båtar, med uppläggning eller upptag
	63.2005	1	U	Fritidsbåtshamn utan uppläggning eller upptag
				Flygplatser
24 kap 3§	63.30		A	Civil flygplats med en instrumentbana som är längre än 1 200 meter. Tillståndsplikten gäller inte flygplats som är tillståndspliktig enligt 4 §.
	63.30-1	28		- Mer än 50 000 landningar per kalenderår.
	63.30-2	20		- Mer än 20 000 landningar men högst 50 000 landningar per kalenderår.
	63.30-3	16		- Mer än 5 000 landningar men högst 20 000 landningar per kalenderår.
	63.30-4	10		- Högst 5 000 landningar per kalenderår.
24 kap 4 §	63.40	13	B	Flottiljflygplats eller civil flygplats med infrastruktur för militär flygverksamhet, om instrumentbanan på flottiljflygplatsen eller den civila flygplatsen är längre än 1 200 meter.
-	63.4001	4	U	Flottiljflygplats eller civil flygplats med infrastruktur för militär flygverksamhet, om instrumentbanan på flottiljflygplatsen eller den civila flygplatsen är kortare än 1 200 meter.
24 kap 5 §	63.50	4	C	Flygplats för motordrivna luftfartyg där mer än 500 flygrörelser per kalenderår äger rum. Anmälningsplikten gäller inte om flygplatsen är tillståndspliktig enligt 3 eller 4 §.
-	63.5001	1	U	Flygplats för motordrivna luftfartyg där högst 500 flygrörelser per kalenderår äger rum.
				Annan trafikinfrastruktur
-	63.10001	26	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 1 000 miljoner[1] fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10002	19	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 500 miljoner[2] fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10003	16	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 100 miljoner[3] fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10004	1	U	Parkering

[1] Motsvarar en vägsträcka på c:a 55 km med 50.000 fordonspassager per dygn

[2] Motsvarar en vägsträcka på c:a 55 km med 25.000 fordonspassager per dygn

[3] Motsvarar en vägsträcka på c:a 25 km med 10.000 fordonspassager per dygn

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
-	63.10101	19	U	Spåranläggning i drift för lokal kollektivtrafik med en sammanlagd spårlängd över 80 kilometer.
-	63.10102	13	U	Spåranläggning i drift för regional kollektivtrafik eller nationell person och/eller godstrafik med en sammanlagd spårlängd över 30 kilometer.
-	63.10103	8	U	Övriga spåranläggningar.
				LABORATORIER
25 kap 1 §	73.10	7	C	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter. Anmälningsplikten gäller inte laboratorier som 1. ingår i verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning, 2. är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt 13 kap. miljöbalken, eller 3. ingår i utbildningslokaler som är anmälningspliktiga enligt 38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.
-	73.1001	7	U	Kemiska eller biologiska laboratorier för utbildning med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter.
-	73.1002	2	U	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 20 kvadratmeter men högst 5 000 kvadratmeter.
	73.1003	1	U	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är högst 20 kvadratmeter.
				TANKRENGÖRING
26 kap 1 §	74.10		B	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av kemiska produkter och där någon kemisk produkt, a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktionstoxisk” eller ”miljöfarlig”, eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”akut toxicitet kategori 1”, ”akut toxicitet kategori 2”, ”akut toxicitet kategori 3”, ”specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1”, ”specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1”, ”frätande för huden kategori 1A”, ”frätande för huden kategori 1B”, ”frätande för huden kategori 1C”, ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”mutagenitet i könsceller kategori 2”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori akut 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1”, ”farligt för

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet".
	74.10-1	9		- Rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av mer än 500 kubikmeter per kalenderår.
	74.10-2	7		- Rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av högst 500 kubikmeter per kalenderår.
26 kap 2 §	74.20	6	C	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som används för förvaring eller för transport av kemiska produkter. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
				HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
27 kap 1 §	85.10	9	C	Sjukhus med fler än 200 vårdplatser.
-	85.1001	6	U	Sjukhus med högst 200 vårdplatser.
27 kap 2 §	85.20	5	C	Anläggning för sterilisering av sjukvårdsartiklar, om etylenoxid används som steriliseringsmedel.
-	85.3001	1	U	Tandläkarmottagning.
	85.4001	1	U	Djursjukhus och liknande
				RENING AV AVLOPPSVATTEN
28 kap 1 §	90.10		B	Avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter.
	90.10-1	20		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 000 personekvivalenter.
	90.10-2	16		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 20 000 personekvivalenter men högst 100 000 personekvivalenter.
	90.10-3	12		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
28 kap 2 §	90.11		B	Avloppsreningsanläggning med en anslutning av 2 000 personer eller fler. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
	90.11-1	20		- Anslutning av fler än 100 000.
	90.11-2	16		- Anslutning av fler än 20 000 personer men högst 100 000 personer.
	90.11-3	12		- Anslutning av fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer.
28 kap 3 §	90.15-i	16	B	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar som avses i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
28 kap 4 §	90.16		C	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 men högst 2 000 personekvivalenter.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	90.16-1	8		-mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 500 personekvivalenter men högst 2000 personekvivalenter.
	90.16-2	7		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 personekvivalenter men högst 500 personekvivalenter.
-	90.2001	6	U	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 men högst 200 personekvivalenter.
-	90.2002	5	U	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 25 men högst 100 personekvivalenter.
	90.2003	1	U	Avloppsledningsnät, inklusive pumpstationer mm
				AVFALL
29 kap 1 §				Med *avfall, återvinna avfall, förbereda avfall för återanvändning, materialåtervinna avfall, bortskaffa avfall, samla in avfall* och *uttjänt bil* avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken.
29 kap 2 §				Med *farligt avfall* och *deponering* avses i detta kapitel detsamma som i avfallsförordningen (2011:927).
29 kap 3 §				Med *inert avfall* avses i detta kapitel detsamma som i 3 a § förordningen (2001:512) om deponering av avfall.
29 kap 4 §				Med *förbränningsanläggning* och *samförbränningsanläggning* avses i detta kapitel detsamma som i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
				Förbränning
29 kap 5 §	90.180-i		A	Samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.180-i1	31		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.180-i2	28		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.180-i3	20		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 6 §	90.181-i		A	Avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.181-i1	31		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.181-i2	28		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.181-i3	20		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 7 §	90.190	10	B	Samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn men högst 2 500 ton per kalenderår.
29 kap 8 §	90.191	10	B	Avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				kalenderår.
29 kap 9 §	90.200-i	26	A	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 10 §	90.201-i	26	A	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 11 §	90.210-i	20	B	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 12 §	90.211-i	20	B	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 13 §	90.212-i	13	B	Samförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
29 kap 14 §	90.213-i	13	B	Avfallsförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
29 kap 15 §	90.220		B	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. högst 3 ton per timme, eller 2. mer än 50 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
	90.220-1	10		- Den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
	90.220-2	8		- Den tillförda mängden avfall är större än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.220-3	7		- Den tillförda mängden avfall är större än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 16 §	90.221		B	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. högst 3 ton per timme, eller

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				2. mer än 50 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
	90.221-1	10		- Den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
	90.221-2	8		- Den tillförda mängden avfall är större än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.221-3	7		- Den tillförda mängden avfall är större än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 17 §	90.230	3	C	Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns yrkesmässigt, om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall
-	90.23001	2	U	Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Punken gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall
				Deponering
29 kap 18 §	90.271		B	Uppläggning av muddermassa 1. på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa, eller 2. i större mängd än 1 000 ton.
	90.271-1	10		- Där föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd än 2 500 ton.
	90.271-2	7		- Där föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd är 1 000 ton men högst 2 500 ton.
29 kap 19 §	90.281	3	C	Deponering av icke-farliga muddermassor på land längs små sund, kanaler eller vattenvägar som massorna har muddrats från, om 1. mängden massor är högst 1 000 ton, eller 2. föroreningsrisken endast är ringa.
-	90.28001	1	U	Uppläggning av snö från gaturenhållning.
29 kap 20 §	90.290-i	26	A	Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
29 kap 21 §	90.300-i		B	Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om 1. den tillförda mängden är mer än 2 500 ton men högst 100 000 ton avfall per kalenderår, eller 2. mängden avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 20 §.
	90.300-i1	15		- Den tillförda mängden avfall är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.300-i2	10		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	90.300-i3	8		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 22 §	90.310		B	Deponering av icke-farligt avfall. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 18, 19, 20 eller 21 §.
	90.310-1	12		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår.
	90.310-2	9		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.310-3	7		- Den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår.
29 kap 23 §	90.320-i		A	Deponering av farligt avfall, om deponin tillförs mer än 10 000 ton farligt avfall per kalenderår.
	90.320-i1	32		- Den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.
	90.320-i2	29		- Den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.320-i3	26		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår
29 kap 24 §	90.330-i	18	B	Deponering av farligt avfall, om 1. den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. mängden farligt avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 23 §.
29 kap 25 §	90.340		B	Deponering av farligt avfall, om deponeringen inte är tillståndspliktig enligt 23 eller 24 §.
	90.340-1	12		- Den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.
	90.340-2	7		- Den tillförda mängden avfall är högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 26 §	90.341	3	C	Sluttäckt deponi där sluttäckningen har godkänts enligt 32 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall, fram till dess åtgärder inte längre behöver vidtas enligt 33 § samma förordning.
	90.34101	1	U	Sluttäckt deponi som inte omfattas av anmälningsplikt enligt 26 §.
				Återvinning eller bortskaffande av avfall som uppkommit i egen verksamhet
29 kap 27 §	90.381	6	B	1. Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				är mer än 500 ton men högst 2 500 ton per kalenderår, eller 2. Bortskaffning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandling är anmälningspliktig enligt 38 §.
29 kap 28 §	90.383	6	B	Behandling av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandling är anmälningspliktig enligt 67 §.
29 kap 29 §	90.391	4	C	Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning
				Biologisk behandling
29 kap 30 §	90.161	7	B	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling om avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och 1. den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, eller 2. om behandlingen enbart sker genom anaerob biologisk nedbrytning och den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 25 000 ton per kalenderår Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen 1. är tillståndspliktig enligt 66 §, eller 2. är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §
29 kap 31 §	90.171		C	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 10 ton men högst 500 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §
	90.171-1	5		- Den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är mer än 100 ton men högst 500 ton per kalenderår.
	90.171-2	4		- Den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är mer än 10 ton men högst 100 ton per kalenderår.
	90.171-3	3		- Den tillförda mängden park- och trädgårdsavfall är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår.
-	90.17001	1	U	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är högst 10 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår.
				Animaliskt avfall
29 kap 32 §	90.241-i		B	Behandling av animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning,

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.241-i1	16		- behandla mer än 10 000 ton animaliskt avfall.
	90.241-i2	10		- behandla mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton animaliskt avfall.
29 kap 33 §	90.251	10	C	Yrkesmässig behandling av animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per kalenderår.
				Återvinning för anläggningsändamål
29 kap 34 §	90.131		B	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa.
	90.131-1	11		- Mer än 10 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-2	10		- Mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-3	9		- Mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-4	8		- Mer än 50 ton men högst 1 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-5	7		- Högst 50 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
29 kap 35 §	90.141	1	C	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa.
				Uppgrävda massor
29 kap 36 §	90.361	8	B	Behandling av farligt avfall som utgörs av uppgrävda massor, om mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 25 eller 37 §.
29 kap 37 §	90.370	1	C	Behandling av avfall som utgörs av uppgrävda förorenade massor från den plats där behandlingen sker, om behandlingen pågår under högst en tolvmånadersperiod och inte är tillståndspliktig enligt 21, 22, 23, 24 eller 25 §.
				Konvertering av smittförande avfall
29 kap 38 §	90.382	1	C	Konvertera smittförande avfall på ett sjukhus
				Avvattning
29 kap 39 §	90.375	7	C	Avvattning av icke-farligt avfall, om mängden avfall som behandlas är högst 2 000 ton
				Mekanisk bearbetning och sortering
29 kap 40 §	90.100		B	Återvinning av mer än 10 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår genom mekanisk bearbetning. Tillståndsplikten gäller inte 1. för att genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, eller

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				2. om återvinningen är tillståndspliktig enligt 65 §.
	90.100-1	20		- Den hanterade avfallsmängden är större än 50 000 ton per kalenderår.
	90.100-2	12		- Den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
29 kap 41 §	90.110		C	1. Yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
	90.110-1	8		- Den hanterade avfallsmängden är större än 5 000 ton men högst 10 000 ton avfall per kalenderår.
	90.110-2	7		- Den hanterade avfallsmängden är högst 5 000 ton avfall per kalenderår.
	90.110-3	1		- Tillfällig krossning/återvinning för byggnads- eller anläggningsandamål
29 kap 42 §	90.70		B	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte för att sortera avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
	90.70-1	11		- Den hanterade avfallsmängden är mer än 75 000 ton per kalenderår.
	90.70-2	10		- Den hanterade avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår
29 kap 43 §	90.80	6	C	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är 1. mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.
-	90.8001	1	U	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är högst 1 000 ton per kalenderår.
				Elavfall
29 kap 44 §	90.90	6	C	Yrkesmässigt sortera, demontera eller på annat sätt behandla avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska produkter innan ytterligare behandling. Anmälningsplikten gäller inte behandling av komponenter eller utrustning som innehåller isolerolja.
				Uttjänta fordon
29 kap 45 §	90.119		B	Tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna sådana uttjänta motordrivna fordon som inte omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186). Tillståndsplikten gäller inte om återvinningen är anmälningspliktig enligt 46 § 2.
	90.119-1	14		- Den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton per kalenderår.
	90.119-2	8		- Den hanterade avfallsmängden är högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 46 §	90.120	6	C	Tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				1. uttjänta bilar som omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186), eller 2. andra uttjänta motordrivna fordon vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram, om fordonen återvinns av en bilskrotare som är auktoriserad enligt bilskrotningsförordningen.
				Förberedelse för återanvändning
29 kap 47 §	90.29	1	C	Förbereda avfall för återanvändning
				Lagring som en del av att samla in avfall
29 kap 48 §	90.30		B	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.
	90.30-1	11		-1. mer än 300 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 100 000 ton i andra fall.
	90.30-2	9		-1. mer än 150 000 ton men högst 300 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 50 000 ton men högst 100 000 ton i andra fall.
	90.30-3	8		-1. mer än 30 000 ton men högst 150 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton i andra fall.
29 kap 49 §	90.40	6	C	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.
-	90.4001	2	U	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är högst 10 ton.
	90.4002	2	U	Återvinningsplatser för producentavfall (förpackningar) avsedda för allmänheten
29 kap 50 §	90.50		B	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. mer än 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 1 ton i andra fall.
	90.50-1	12		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton
	90.50-2	11		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				uppgår till 6. mer än 10 ton men högst 50 ton annat farligt avfall.
	90.50-3	9		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 1. mer än 25 ton men högst 50 ton olja, eller 6. mer än 5 ton men högst 10 ton annat farligt avfall.
	90.50-4	8		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 1. mer än 15 ton men högst 25 ton olja, eller 6. mer än 2,5 ton men högst 5 ton annat farligt avfall.
	90.50-5	6		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 1. mer än 5 ton men högst 15 ton olja, 2. mer än 30 ton men högst 50 ton blybatterier, 4. mer än 30 ton men högst 50 ton impregnerat trä, eller 6. mer än 1 ton men högst 2,5 ton annat farligt avfall.
29 kap 51 §	90.60	3	C	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 200 kilogram men högst 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 1 500 kilogram men högst 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 1 ton men högst 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 200 kilogram men högst 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. högst 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 200 kilogram men högst 1 ton i andra fall.
	90.6001	1	U	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. högst 200 kilogram och utgörs av olja, 2. högst 1 500 kilogram och utgörs av blybatterier, 3. högst 1 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. högst 200 kilogram och utgörs av impregnerat trä, 5. högst 200 kilogram i andra fall.
				Långtidslagring, djupt bergförvar och underjordsförvar
29 kap 52 §	90.454-i	26	A	Underjordsförvara mer än 50 ton farligt avfall.
29 kap 53 §	90.455	26	A	Permanent lagring av kvicksilveravfall med minst 0,1 viktprocent kvicksilver i djupt bergförvar. Tillståndsplikten gäller inte om lagringen är tillståndspliktig enligt 52 §.
29 kap 54 §	90.457	17	A	Underjordsförvara högst 50 ton farligt avfall.
29 kap 55 §	90.458	20	B	Underjordsförvara icke-farligt avfall
				Lagring i avvaktan på återvinning eller bortskaffande

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
29 kap 56 §	90.408-i	12	B	Lagring av farligt avfall i avvaktan på sådan behandling som kräver tillstånd enligt 5, 6, 7, 8 eller 67 §, om mängden avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton.
				Fartygsåtervinning
29 kap 57 §	90.451	30	A	Återvinning av avfall genom sådant yrkesmässigt omhändertagande av fartyg som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 av den 20 november 2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, i den ursprungliga lydelsen.
				Radioaktivt avfall
29 kap 58 §	90.460	24	A	Behandling av högaktivt radioaktivt avfall, slutförvara radioaktivt avfall eller lagra radioaktivt avfall.
29 kap 59 §	90.470	24	A	Bearbeta, lagra, slutförvara eller på annat sätt hantera använt kärnbränsle, kärnavfall eller annat radioaktivt avfall enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller strålskyddslagen (1988:220), om hanteringen inte är tillståndspliktig enligt 58 §.
				Lagring och avskiljning av koldioxid
29 kap 60 §	90.480	32	A	Anläggning för geologisk lagring av koldioxid, om mängden koldioxid som är planerad att lagras är mer än 100 000 ton
29 kap 61 §	90.485	27	B	Anläggning för geologisk lagring av koldioxid, om mängden koldioxid som är planerad att lagras är högst 100 000 ton
29 kap 62 §	90.500-i	27	B	Avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från industriutsläppsverksamheter som beskrivs i 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250)
29 kap 63 §	90.510	27	B	Avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från anläggningar som inte är tillståndspliktiga enligt 62 §
29 kap 64 §	90.520	6	C	Borrning i syfte att bedöma om en plats är lämplig för geologisk lagring av koldioxid
				Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
29 kap 65 §	90.406-i	14	B	Återvinna eller både återvinna och bortskaffa icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. behandling innan förbränning eller samförbränning 3. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 4. behandling av slagg eller aska. Om behandlingen enbart avser anaerob biologisk nedbrytning gäller tillståndsplikten endast om den tillförda mängden avfall är mer än 100 ton per dygn eller mer än 25 000 ton per kalenderår.
29 kap 66 §	90.405-i	12	B	Bortskaffa icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. behandling innan förbränning eller samför-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				bränning 4. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 5. behandling av slagg eller aska.
29 kap 67 §	90.435-i		A	Återvinna eller bortskaffa farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. materialåtervinning av lösningsmedel 4. materialåtervinning av oorganiskt material, utom metaller och metallföreningar, 5. regenerering av syror eller baser, 6. återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar, 7. återvinning av katalysatorer 8. omraffinering eller annan behandling för återanvändning av olja, 9. invallning, 10. sammansmältning eller blandning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan avfallet behandlas enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf, eller 11. omförpackning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan behandling av avfall enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf.
	90.435-i1	32		- Den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.435-i2	28		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.435-i3	17		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 68 §	90.410	24	A	Behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
29 kap 69 §	90.420		B	Behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.420-1	20		- Den tillförda mängden avfall är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.420-2	14		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	90.420-3	10		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.420-4	8		- Den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.
	90.420-5	7		- Den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 70 §	90.430	3	C	Yrkesmässig behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
29 kap 71 §	90.440		A	Behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.440-1	32		- den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.440-2	28		- den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.440-3	17		- den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 72 §	90.450		B	Yrkesmässig behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.450-1	15		- den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår
	90.450-2	12		- den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår
	90.450-3	8		- den tillförda mängden avfall är högst 50 ton per kalenderår
				SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR
30 kap 1 §	92.10	7	B	Skjutfält för skjutning med grovkalibriga vapen (kaliber större än 20 millimeter) eller för sprängningar av ammunition, minor eller andra sprängladdningar.
30 kap 2 §	92.20		C	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för mer än 5 000 skott per kalenderår.
	92.20-1	5		- Mer än 100 000 skott per kalenderår.
	92.20-2	4		- Mer än 20 000 skott men högst 100 000 skott per kalenderår.
	92.20-3	2		- Mer än 5 000 skott men högst 20 000 skott per kalenderår.
-	92.2001	1	U	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber högst 20 millimeter) för högst 5 000 skott per kalenderår.
30 kap 3§	92.30	4	C	Permanent tävlings-, tränings- eller testbana för motorfordon.
-	92.10001	6	U	Golfbana med sammanlagt mer än 18 hål.
-	92.10002	4	U	Golfbana med sammanlagt högst 18 hål.
-	92.10003	2	U	Golfbana med sammanlagt högst 9 hål.
				TEXTILTVÄTTERIER
31 kap 1 §	93.10	5	C	Tvätteri för mer än 2 ton tvättgods per dygn. Anmälningsplikten gäller inte om

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				1. utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 28 kap. 1 eller 2 §, eller 2. verksamheten är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 §.
-	93.1001	4	U	Tvätteri för mer än 2 ton tvättgods per dygn om utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 90.10.
-	93.1002	1	U	Tvätteri för högst 2 ton tvättgods per dygn.
				BEGRAVNINGSVERKSAMHET
32 kap 1 §	93.20	7	B	Krematorium.
				ÖVRIGA MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER
				Lackering m.m.
-	100.1001	6	U	Förbrukning av mer än 20 ton färg eller lack eller mer än 10 ton pulver per kalenderår.
-	100.1002	3	U	Förbrukning av minst 4 men högst 20 ton färg eller lack eller minst 2 men högst 10 ton pulver per kalenderår.
				Hantering av brom- eller fluorkarboner
-	101.1001	6	U	Omtappning av mer än 1 ton fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1002	3	U	Omtappning av mer än 100 kg men högst 1 ton fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1003	1	U	Omtappning av högst 100 kg fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1004	7	U	Omtappning av mer än 10 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1005	3	U	Omtappning av mer än 1 ton men högst 10 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1006	1	U	Omtappning av högst 1 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
				HÄLSOSKYDDSVERKSAMHETER[4]
				Utbildningsverksamhet och liknande
-	200.10-2	5	C	Gymnasieskola eller gymnasiesärskola med mer än 50 elever.
-	200.10-3	4	C	Gymnasieskola eller gymnasiesärskola med högst 50 elever.
-	200.10-4	4	C	Internationell skola.
-	200.10-5	4	C	Grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola.
-	200.10-6	4	C	Förskola.
-	200.10-7	1	C	Förskoleklass, öppen förskola.
-	200.10-8	1	U	Familjedaghem.
				Samlingslokaler och liknande
-	200.20-1	1	U	Samlingslokaler, folkhögskola utan boende, universitet och högskolor.
-	200.20-2	1	C	Fritidshem och öppen fritidsverksamhet.
-	200.20-3	1	U	Fritidsgård och liknande.
				Skönhetsvård och liknande

[4] Vid riktigt små verksamheter (ensamföretagare) kan det vara rimligt att i första hand använda sig av timavgifter istället för fasta årliga avgifter.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
-	200.30-1	2	U	Solarium.
-	200.30-2	1	U	Skönhetsvård, hudvård, manikyr, pedikyr.
-	200.30-3	1	U	Frisersalong.
				Vård och hälsa
-	200.40-1	4	U	Lokaler för vård[5] eller annat omhändertagande >5 boende.
-	200.40-2	2	C	Fotvård.
-	200.40-3	3	C	Tatuering, akupunktur eller piercing som egen verksamhet.
-	200.40-4	2	U	Kiropraktor, naprapat, sjukgymnastik och liknande.
-	200.40-5	1	U	Övriga alternativa behandlingar.
				Idrott och liknande
-	200.50-1	4	U	Idrottsanläggning, gym eller motsvarande.
-	200.50-2	3	C	Bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor.
-	200.50-3	3	U	Strandbad.
				Boende
-	200.60-1	6	U	Bostäder med mer än 500 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-2	5	U	Bostäder mer än 200 lägenheter men högst 500 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-3	4	U	Bostäder mer än 25 lägenheter men högst 200 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-4	3	U	Bostäder med högst 25 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-5	4	U	Hotell, kursgård med övernattningsmöjlighet, folkhögskola med boende, vandrarhem, kriminalvård.
-	200.60-6	3	U	Camping/stuganläggning.
-	200.60-7	1	U	Bed & breakfast.
-	200.60-8	3	U	Övrigt tillfälligt boende.
				Förvaring av djur
-	200.70-1	1	U	Lokaler för förvaring av djur.

[5] Såväl kommunen som Socialstyrelsen har tillsyn över vårdlokaler, vilket betyder att en gränsdragning behöver göras. Vi bedömer att miljönämnden (motsvarande) har tillsyn över boende och allmänna utrymmen i hygieniskt avseende [se krav på bostäder enligt 33 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd], avfallshantering, kemikalieanvändning, sällskapsdjur, o.s.v. under det att socialstyrelsen har tillsyn över vården och de utrymmen där vård förekommer.

Taxebilaga 3

Riskbedömning

Årlig tillsynstid

Verksamheten inplaceras först i en avgiftsklass enligt taxebilaga 2. Verksamheten inplaceras därefter i en riskkolumn efter riskbedömning enligt denna taxebilaga. Den årliga tillsynstiden för varje avgiftsklass och riskkolumn framgår av riskbedömningstabellen.

En erfarenhetsbedömning sker fortlöpande i samband med den ordinarie tillsynen för att fastställa ev. tillkommande tillsynsavgifter eller förflyttningar i riskkolumnerna.

Riskbedömningen

Verksamheten placeras inledningsvis i riskkolumn 0 i sin avgiftsklass, varefter riskbedömningens påverkan beräknas. Varje fråga i riskbedömningen genererar ett antal poäng. Summan av riskpoängen ligger till grund för inplacering i rätt riskkolumn inom den aktuella avgiftsklassen enligt riskbedömningstabellen. Verksamheten placeras in i rätt kolumn genom att det antal riskpoäng som verksamheten erhåller i riskbedömningen motsvarar antalet kolumnsteg åt höger i tabellen med utgångspunkt från kolumn 0. Riskbedömningen revideras i samband med förändringar i verksamheten.

Riskbedömningstabell som visar tillsynstiden i olika avgiftsklasser och riskklasser. T i tabellen innebär att tillsynen på verksamheten debiteras för nedlagd tid istället för med fast årlig avgift.

Avgifts-	Riskkolumner								
klass	A	B	0	1	2	3	4	5	6
1	T	T	T	T	2	3	4	5	6
2	T	T	2	3	4	5	6	7	8
3	T	2	3	4	5	6	7	8	9
4	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	5	6	7	8	9	10	11	12	13
7	7	8	9	10	11	12	13	14	15
8	9	10	11	12	14	16	18	20	22
9	12	14	16	18	20	22	24	26	28
10	15	16	18	20	22	24	26	28	30
11	15	16	18	20	22	24	26	28	30

12	15	16	18	20	22	24	26	28	30
13	15	16	18	20	22	24	26	28	30
14	15	16	20	22	25	26	28	32	36
15	16	17	22	25	26	27	31	36	42
16	18	20	24	27	30	31	34	37	45
17	19	21	26	29	32	34	26	42	50
18	21	23	27	31	35	37	40	45	52
19	22	25	30	34	37	39	43	49	57
20	24	26	32	36	40	42	46	52	60
21	25	28	34	38	42	45	49	55	65
22	27	29	36	40	45	47	52	58	67
23	28	31	38	43	47	50	54	62	72
24	30	33	40	45	50	53	57	65	75
25	33	36	44	49	55	58	63	72	82
26	36	39	48	54	60	73	69	78	90
27	39	43	52	58	65	68	75	84	97
28	42	46	56	63	70	74	80	91	105
29	48	53	64	72	80	84	92	104	120
30	54	59	72	81	90	95	103	117	135
31	60	66	80	90	100	105	115	130	150
32	67	74	90	101	112	118	129	146	170
33	75	82	100	112	125	132	144	162	187

Tabell 1.

Underlag för riskbedömning

Riskbedömningen värderar verksamhetens faktiska omständigheter enligt tabell 2. Kriterier för bedömning finns i bilaga 1.

Vid bedömning av två eller flera verksamheter som omfattas av två eller flera avgiftsklasser görs en bedömning av riskklassen utifrån ”huvudverksamheten”, oftast den som kräver mest tillsynstid. Samtliga verksamheter riskklassificeras. I de delar som flera verksamheter ger kolumnförflyttning för samma risker räknas bara kolumnförflyttning för huvud-verksamheten. I de fall där olika risker från verksamheterna ger upphov till kolumn-förflyttning räknas förflyttningen för den verksamheten. Varje verksamhet räknas samman var för sig. Full avgift tas ut för huvudverksamheten, för övriga verksamheter tas 25 % av avgiften ut.

Verksamheten placeras i en avgiftsklass som grundas på verksamhetens tillsynsbehov. Avgiftsklass 33 innebär det största tillsynsbehovet. Vid beräkningens början utgår man från riskkolumn 0. Utifrån olika faktorer och bedömningsgrunder enligt tabell 2 kan verksamheten flyttas till en annan kolumn och får då ett annat tillsynsbehov uttryckt i timmar per år.

Följande faktorer, bedömningsgrunder och riskpoäng används:

Faktor och bedömningsgrund	Kolumnför flyttning
1. Markförhållanden, lokalisering m.m.	
a) Historisk förorening i mark eller byggnad	1
b) Närhet till bostäder, skola, förskola, sjukhus, vårdlokaler eller inom vattenskyddsområde	1
c) Påverkar miljökvalitetsnorm	1
2. Kemiska produkter	
Särskilt farliga kemikalier, utfasningsämnen eller prioriterade riskminskningsämnen	1
3. Tilläggspoäng	
a) Verksamheten omfattas av specialbestämmelser	1, -1
b) Särskilt transportintensiv verksamhet eller använder ej förnybar energi	1

Tabell 2.

Bilaga 1

Kriterier för bedömning av en verksamhet med hjälp av riskbedömning

Förklaringstexter till faktorer som behandlas i riskbedömningen

Faktor 1 – Markförhållanden, lokalisering m.m.

Verksamhet där det förekommer historisk förorening i byggnad, mark eller ledningsnät ex. PCB i befintligt husbestånd, asbest i tilluftsventilation, kvicksilver i rörledningar från nedlagda tandvårdskliniker, förorening i mark från nedlagda industrier/tippar etc. ges förflyttningspoäng. Under begreppet byggnad i tabellen inryms även ledningar o.dyl.

Här bedöms även om verksamheten är av sådan karaktär att de lokalt påverkar miljö och/eller människors hälsa eller lokala miljö- och/eller hälsomål på ett påtagligt negativt sätt t.ex. täktverksamhet eller golfbana inom vattenskyddsområde, bullrande/luktande/luftförorenande verksamhet som påverkar intilliggande bostadsområde, inom Natura 2000-område eller annat skyddsområde, o.s.v. Påverkan på miljökvalitetsnormerna är en faktor som bedöms mot de i aktuella förordningarna angivna parametrarna.

a) Verksamhet med känd eller misstänkt historisk förorening i mark eller byggnad. Uppgifterna kan bl.a. hämtas ur kommunens register och länsstyrelsens MIFO-databas. I många fall finns misstankar om förorenad mark som ännu inte har bekräftats med någon undersökning. Dessa områden tas med i bedömningen och kan därigenom bli föremål för undersökning, genom att verksamhetsutövaren blir uppmärksammad på misstankarna i samband med kommunikation av riskbedömningen och får anledning att göra nödvändiga utredningar. Verksamhet där det förekommer historisk förorening i byggnad eller ledningsnät kan vara av typen tungmetaller och PCB. T.ex. PCB-fogar och radon i befintligt husbestånd eller kvicksilver i rörledningar från nedlagda tandvårdskliniker. I detta avsnitt är det viktigt att man tar ställning till vem som har ansvar för föroreningen. Är man enbart hyresgäst i en fastighet med PCB-fogar, är det med största sannolikhet fastighetsägaren som ansvarar för saneringen. Om det rör en förorening i mark, kan det vara en av flera tänkbara aktörer som har ansvar för att återställa området – fastighetsägaren, verksamhetsutövaren, tidigare verksamhetsutövare, samtliga inblandade o.s.v. I förlängningen kan det innebära att den verksamhet som är aktuell för bedömningen inte erhåller poäng i denna punkt, utan ett nytt ärende läggs upp för utredning av ansvar och möjligheter till åtgärder.

b) En verksamhet som är belägen nära eller inom områden där människor vistas stadigvarande eller olika typer av skyddsområden enligt miljöbalken, innebär risker för olika typer av störningar, t.ex. buller, damning, lukt o.s.v. I första hand används Boverkets m.fl. handledning ”Bättre plats för arbete” som bedömningsunderlag. Även Naturvårdsverkets ”Riktlinjer för externt industribuller” samt Socialstyrelsens ”Allmänna råd om buller inomhus” – SOSFS 2005:6 kan användas. I de fall en verksamhet är placerad inom eller i direkt anslutning till skyddsområde för vattentäkt och den bedöms kunna utgöra en risk för vattenresursen, ges poäng. Om verksamheten är placerad utanför skyddsområdet, men trafik till och från passerar området ges poäng om verksamheten är av den arten att ämnen som kan förorena vattentäkten bedöms transporteras. Riskpoäng ges om verksamheten kan påverka personal, elever, patienter m.fl. vid skolor, sjukhus, vårdlokaler och liknande.

Sådana faktorer är buller, damning, lukt, luftföroreningar, transporter m.m. Med skyddsområden avses även utpekade områden i kommunens översiktsplan t.ex. platser för rekreation, naturskyddsområde och liknande, Natura 2000, speciellt angivet värdefulla områden för odling (jord- och skogsbruk, fiskodling, trädgård m.m. samt särskilt känsliga recipienter).
Den påverkan som ska bedömas här är de avvikelser som har stor betydelse vid längre exponering. En dålig utemiljö leder i många fall till en sämre inomhusmiljö. Detta medför att man behöver titta på flera aspekter. Finns det verksamheter, t.ex. väganläggningar eller gator, vars utsläpp riskerar att ackumuleras inomhus o.s.v.

c) Om en verksamhet påverkar någon eller några av miljökvalitetsnormerna, exempelvis genom utsläpp av kväve och fosfor till vatten eller kväveoxider eller partiklar till luft ges förflyttningspoäng. Utsläpp från egen energiproduktions-anläggning som drivs av ej förnybara bränslen och uteslutande används för den egna verksamhetens behov, räknas inte med här. Det tas istället upp under faktor 3b, ”Särskilt transportintensiv verksamhet eller använder ej förnybar energi”.

Vägledande dokument: NV:s ”Bättre plats för arbete”, Vattenskyddsföreskrifter, Utpekade riksintressen MB 3 kap., Miljökvalitetsnormer MB 5 kap., förordning (SFS 2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten, förordning (SFS 2001:527) om miljö-kvalitetsnormer för utomhusluft, förordning (SFS 2004:675) om omgivningsbuller, 4 kap. förordning (SFS 2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samt kommunens översiktsplan, miljöplaner, dagvattenstrategi, naturvårdsplan o.s.v.

Faktor 2 – Kemiska produkter

Här beaktas samtliga kemikalier som används eller är ett resultat av verksamheten (produkt). Beroende på hur verksamheten hanterar sina kemikalier och produkter kan risker för miljön uppstå. Bedömningen görs då verksamheten inte enbart har mycket små kvantiteter av något ämne eller en kemikalie.

Resultaten från Kemikalieinspektionens Prio-verktyg används som underlag.

Verksamhet som hanterar kemiska ämnen som definieras som särskilt farliga enligt 14 kap. miljöbalken samt förordning (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer. Se Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1998:8) om kemiska produkter och biotekniska organismer, kapitel 8. Utfasningsämnen enligt Kemis prioriteringsverktyg har så allvarliga egenskaper att de inte bör användas. De egenskaper som utgör urvalskriterier till denna grupp speglar delmål tre i det nationella miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. De speglar också till stor del de kriterier som kommer att ligga till grund för auktorisation (tillståndsprövning) inom REACH, den nya europeiska kemikalielagstiftningen. Prioriterade risk-minskningsämnen enligt Kemis prioriteringsverktyg har egenskaper som bör ges särskild uppmärksamhet. Urvalskriterierna för denna grupp speglar delmål fyra i det nationella miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. Olika åtgärder kan vara aktuella beroende på vilken grupp det aktuella ämnet tillhör. Utfasningsämnen anses ha sådana egenskaper att de oberoende av hur de används inte bör förekomma. När det gäller prioriterade riskminskningsämnen måste dessa alltid bedömas i den aktuella användningen och utifrån den risk som då kan uppkomma.

Vägledande dokument: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 (REACH), förordning (1998:941) om kemiska produkter, varor och biotekniska organismer, Kemikalieinspektionens föreskrifter med EG-harmoniserad bindande klassificering och märkning (Klassificeringslistan) - KIFS 2005:5, Kemikalieinspektionens prioriteringsguide PRIO. Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1998:8) om kemiska produkter och biotekniska organismer. Se även Kemikalieinspektionens hemsida www.kemi.se.

Faktor 3 – Tilläggspoäng för verksamheten

a) Verksamhet som omfattas av nationella specialbestämmelser får poäng. Till sådana bestämmelser räknas t.ex. förordning (2004:989) om översyn av vissa miljöfarliga verksamheter, förordning (1994:795) om tillstånd för kraftverk avsedda att drivas med oljebränslen, förordning (1998:930) om miljöriskområden, föreskrifter från Naturvårdsverket e x. avfallsförbränningsanläggningar, NFS 2002:28 – Föreskrifter om avfallsförbränning, större ytbehandlingsanläggningar, NFS 2001:11 – Föreskrifter om begränsning av utsläpp av organiska flyktiga föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel. Denna faktor gäller i de flesta fall inte för hälsoskyddsverksamheter.

   Om verksamheten är miljöcertifierad erhålls minus en poäng. Certifieringen ska avse de områden som täcks av tillsyn enligt miljöbalken.

b) Med särskilt transportintensiv verksamhet menas att den har mer än 50 transporter till och från anläggningen per dygn av egna eller andras fordon för verksamhetens behov. Som en transportrörelse räknas ett fordon som kör både till och från den aktuella verksamheten. Hit räknas inte trafik av fordon till eller från bensinstation, fordonstvättanläggning eller motsvarande, som ska tankas eller servas.

   Poäng erhålls även så snart en verksamhet utnyttjar någon form av energi från ej förnybara källor. Här måste dock en bedömning av företagets möjligheter att påverka sitt eget val av energi göras. En konsument har i dag mycket stora möjligheter att välja energislag, särskilt om man har en egen anläggning för energiproduktion. Är verksamheten kopplad till ett fjärrvärmesystem kan det vara svårare, men här måste bedömningen göras av i vilken omfattning företaget kan påverka energiproducenten att välja annat bränsle. Myndigheten bör göra klart för sig hur fjärrvärmeförsörjningen fungerar och vilka planer som finns på framtida omställningar till andra bränsleslag. Finns ingen möjlighet för verksamheten att påverka ska poäng inte ges. Beträffande försörjning av elenergi ska poäng ges så snart som verksamheten i något avseende använder energi från ej förnybara källor.

Bilaga 2

Tabell över ändringar i taxebilaga 1, 2020-10-06 Beskriver höjning eller sänkning av fast avgift, ändring från fast avgift till timavgift eller tvärtom och ändring av text och/eller indelning.				
Innan revidering av taxebilaga 1	**Avgift**	**Efter revidering av taxebilaga 1**	**Avgift**	**Kommentar**
AVGIFTER FÖR MILJÖFARLIG VERKSAMHET OCH HÄLSOSKYDD	Baserat på nuvarande timavgift		Baserat på korrigerad timavgift	
Prövning				
Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	2700 kr	Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning för 1-10 personekvivalenter som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2. Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning för 11-25 personekvivalenter som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2. Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning för 26-200 personekvivalenter som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	6 600 kr 7 700 kr Timavgift	Ändring av text samt har delats in i två nivåer med fast avgift och en med timavgift.
		Ansökan om tillstånd att ansluta vattentoalett till sluten tank, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	4 400 kr	Ny text som lagts till med tillhörande fast avgift.
Ansökan om tillstånd till inrättande av annat slag av toalett än vattentoalett enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa, och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	3 600 kr		2 200 kr	Fast avgift har sänkts.
Ansökan om tillstånd till inrättande av	1800 kr	Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur ytvatten och	5500 kr	Ändring i text samt har delats in i tre olika

värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten, eller grundvatten enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.		som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.		nivåer på fast avgift.
		Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	4 400 kr	
		Ansökan om tillstånd till inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	3 300 kr	
Ansökan om tillstånd till hållande av vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	Timavgift		2 200 kr	
Handläggning av anmälan				
Anmälan om ändring av en avloppsanordning och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	Timavgift		3 300 kr	
Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	1 800 kr	Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur ytvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	4 400 kr	Ändring i text samt har delats in i tre olika nivåer på fast avgift.
		Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur grundvatten och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	3 300 kr	
		Anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark och som inte omfattas av fast avgift enligt taxebilaga 2.	2 200 kr	

Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta.	2 700 kr	Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta. Påtaglig hälsorisk så som tatuering, piercing, och skönhetsbehandling som innebär injektioner.	4 400 kr	Ändring i text samt har delats in i två olika nivår på fast avgift.
		Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta. Måttlig hälsorisk så som fotvård, öronhåltagning och akupunktur.	2 200 kr	
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet med bassängbad för allmänheten, eller som annars används av många människor.	2 700 kr		4 400 kr	
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av annan mindre skola (mindre än 100 elever)	3 600 kr		2 200 kr	Fast avgift har sänkts.
FLUORERADE VÄXTHUSGASER				
Tillsyn				
Underrättelse och samråd innan installation eller konvertering sker av sådan utrustning som innehåller 14 ton koldioxidekvivalenter f-gas eller mer.	Timavgift		2 200 kr	
Rapport om det under någon del av ett kalenderår finns minst 14 ton koldioxidekvivalenter i en stationär anläggning eller i en mobil utrustning som omfattas av läckagekontroll enligt 11 § eller enligt artikel 3.3 andra stycket och 4.1-4.3 i EU-förordningen om f-gaser.	Timavgift		1 100 kr	

ÄRENDEN ENLIGT 15 KAP MILJÖBALKEN				
Prövning av ansökan				
Ansökan om tillstånd från en fastighetsinnehavare att på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall även om ett sådant tillstånd inte krävs.	900 kr		Timavgift	
Ansökan om dispens avseende anmälan om uppehåll i hämtning, gemensam behållare, total befrielse från hämtning av avfall enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering	Timavgift	Ansökan enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering av total befrielse från hämtning av avfall.	Timavgift	Ändring i text samt har delats in i två olika nivåer på fast avgift.
		Ansökan om dispens avseende anmälan om uppehåll i hämtning, gemensam behållare och utsträckt hämtningsintervall av slam och fettavskiljare enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	1 100 kr	
Handläggning av anmälan				
Anmälan från fastighetsägare att på fastigheten själv kompostera eller på annat sätt återvinna eller bortskaffa annat hushållsavfall än trädgårdsavfall	900 kr	Anmälan om kompostering av eget hushållsavfall (matavfall) och/eller latrin/slam/urin/filtermaterial från fosforkällor.	1 100 kr	Ändring i text.
Anmälan enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering av fastighetsinnehavare att på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall.				Borttagen.
Anmälan enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering av uppehåll i hämtning, gemensam behållare, total befrielse från hämtning av avfall.				Borttagen, finns under prövning.
		Anmälan enligt kommunens föreskrifter om utsträckt hämtningsintervall av slam och fettavskiljare.	1 100 kr	Tillagd.

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING NR 25D

TAXA FÖR PRÖVNING OCH OFFENTLIG KONTROLL INOM LIVSMEDEL OCH FODER

Antagen av kommunfullmäktige 2020-MM-DD

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Eslövs kommuns kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet, livsmedelslagen (2006:804) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning.

Enligt 3 § livsmedelslagen jämställs med livsmedel:

1. vatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken till den punkt där det tappas ur kran till konsument[1] och
2. snus och tuggtobak.

2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för
1. registrering av anläggning
2. årlig offentlig kontroll
3. uppföljande kontroll som inte var planerad
4. utredning av klagomål
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg
6. importkontroll
7. offentlig kontroll i övrigt

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av att beslut enligt livsmedels- och foderlagstiftningen överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden efter handläggning.

Timavgift

5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1 200 kronor per timme kontrolltid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och övrig offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

[1] Där värdena skall iakttas enligt artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003

Avgift för registrering
6 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för en timmes kontrolltid.

Årlig kontrollavgift
7 § För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning enligt 11 § livsmedelslagen (2006:804) ska en fast årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tilldelat eller beslutat för anläggningen och beräknas på det sätt som anges i bilaga 1.

Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) multipliceras med timavgiften.

8 § Om en tillämpning av 7 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

9 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje helt kalenderår. För det kalenderår registrering skett faktureras den årliga kontrollavgiften i efterskott och beräknas som timavgift enligt 5 § och i förekommande fall enligt 15 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det år som verksamheten visat nämnden att verksamheten upphört.

10 § Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen (livsmedels- eller foderföretagaren) vid kalenderårets början.

Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål
11 § Livsmedelsföretagare ska för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll, och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits, betala en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt § 5 och för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Detsamma gäller för offentlig kontroll som föranleds av ett klagomål som leder till att bristande efterlevnad hos livsmedelsföretagaren kan bekräftas.

Höjning eller nedsättning av avgift
12 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i ett enskilt ärende besluta ändra avgiften enligt denna taxa.

[1] Där värdena skall iakttas enligt artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003

Avgift exportkontroll
13 § Livsmedelsföretagare ska utöver sådan kontrollavgift som avses i 7 § betala avgift till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för sådan särskild offentlig kontroll, inklusive utfärdande av exportintyg, som föranleds av införselbestämmelser i tredje land.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 5 §.

Avgift importkontroll
14 § Importör eller dennes ombud ska, utöver sådan kontrollavgift som avses i 7 §, betala avgift till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för sådan särskild importkontroll som följer av förordningen (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från ett tredje land och de EU-bestämmelser som förordningen kompletterar.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 5 §, och nämndens faktiska kostnader för provtagning och analys av prover.

Avgiftens erläggande och verkställighet
15 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Eslövs kommun genom dess miljö- och samhällbyggnadsnämnd. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller faktura.

Överklaganden
Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande
Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2021.

[1] Där värdena skall iakttas enligt artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003

Delegation för Eslövs kommuns del i Saxån-Braåns vattenråd

8

MOS.2020.0928

MOS.2020.0928

2020-10-05
Jonas Johansson
+4641362812
Jonas.Johansson@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Delegation för Eslövs kommuns medverkan i Saxån-Braåns vattenråd

Ärendebeskrivning

Saxån-Braåns vattenråd är en frivillig sammanslutning av kommuner, VA-organisationer, verksamhetsutövare representanter för areella näringar, dikningsföretag, ideella fiske- och naturvårdsorganisationer samt övriga som är beroende av och engagerade i vård och nyttjande av vatten i Saxån-Braåns avrinningsområde. Vattenrådet arbetar med att värna och förbättra avrinningsområdets vattenmiljöer. Vattenrådet bedriver verksamhet inom områdena vattenförvaltning, åtgärdsarbete och recipientkontroll.

Beslutsunderlag

Samarbetsavtal för Saxån-Braåns vattenråd (Undertecknat av samtliga kommuner våren 2020)
Stadgar för Saxån-Braåns vattenråd (Antagna 2020-09-27)

Beredning

Ett samarbetsavtal har tecknats mellan kommunerna Eslöv, Kävlinge, Landskrona och Svalöv om samarbetet och finansieringen av verksamheten i Saxån-Braåns vattenråd. I och med avtalet och den utökade kommunala finansieringen har vattenrådet åter börjat arbeta med aktivt åtgärdsarbete. I Kävlingeåns vattenråd, som är en parallell till verksamheten i Saxån-Braåns vattenråd, finns en delegationsordning som beskriver arbetsgången för vattenrådets olika verksamheter samt för undertecknande av förhandsförbindelse, markavtal, beställningar av entreprenader samt kommunspecifika fakturor. Någon sådan delegationsordning finns ännu inte i Saxån-Braåns vattenråd. Det behöver dock tas fram en rutin för hanteringen av dessa frågor även inom Saxån-Braåns vattenråd. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun tog 2019-05-15 beslut om att beslutsrätt och delegation på att teckna avtal med mera för Eslövs kommuns räkning i Kävlingeåns vattenråd skulle delegeras till kommunekologerna Jonas Johansson och Annika Söderman samt miljöchef Erika Fjelkner (MOS.2019.0576). För att vara

förberedda när samma frågor kommer upp i Saxån-Braåns vattenråd behöver ett liknande beslut tas för Saxån-Braåns vattenråd.

Förslag till beslut
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta att:

- Rätten att fatta beslut i tjänstemannagruppen för Saxån-Braåns vattenråd delegeras till Jonas Johansson (ordinarie ledamot) och till Annika Söderman (ersättare)
- Rätten att underteckna förhandsförbindelser, beställningar, avtal, samt vid behov beslutsattest av fakturor delegeras till Jonas Johansson med tf miljöchef Sara Andersson som ersättare tills Erika Fjelkner återkommer som miljöchef.

Beslutet skickas till
Saxån-Braåns vattenråd; therese.ehrnsten@landskrona.se
Miljöavdelningen

Dave Borg
Förvaltningschef

Sara Andersson
Tf miljöchef

Samarbetsavtal mellan kommunerna i Saxån-Braåns vattenråd, 2020 – t v

Föreliggande samarbetsavtal utgör grunden för genomförande av kommungemensamma vattenvårdsåtgärder inom Saxån-Braåns vattenråds verksamhetsområde samt närliggande kustmynnande vattendrag. Avtalet är tecknat mellan följande kommuner: Eslöv, Kävlinge, Landskrona och Svalöv.

§ 1 Avtalets syfte

Saxåns-Braåns vattenråd har omorganiserats och antagit nya stadgar. Syftet med detta avtal är att säkerställa den finansiella grunden för Saxåns-Braåns vattenråd. Utöver detta avtal förpliktigar sig respektive kommun att delta i vattenrådet i enlighet med rådets fastställda stadgar.

§ 2 Avtalstid

Detta avtal gäller från och med 2020-06-01 och tillsvidare. Medlem som önskar utträda ur vattenrådet kan göra så efter skriftlig anmälan till styrelsen. Utträde för nästkommande år måste anmälas senast två månader innan årsstämman. I och med tecknandet av detta avtal kan utträde dock ske tidigast till årsstämman 2027.

§ 3 Sekretariat

Under avtalstiden förbinder miljöförvaltningen i Landskrona stad sig att tillhandahålla vattenrådets sekretariat. Sekretariatet ansvarar bland annat för samordning av nätverk och projekt samt hantering av kallelser, registerhållning och annan administration såsom ekonomi- och kansliservice. Vattenrådet finansierar sekretariatet till en kostnad av 50 000 kr per år. Kostnaden räknas upp med konsumentprisindex med 2019 som basår.

§ 4 Medlemsavgift

Den kommunala finansieringen utgör vattenrådets ekonomiska bas och fördelas jämnt mellan kommunerna. Var och en av de avtalsslutande kommunerna förbinder sig att varje år under avtalstiden anslå 155 000kr. Anslagssumman ska årligen räknas upp enligt konsumentprisindex med 2019 som basår.

§ 5 Finansiering

Finansiering utöver kommunernas medlemsavgifter är en förutsättning för att vattenrådet ska kunna ha en anställd åtgärdssamordnare samt för att kunna genomföra fysiska åtgärder och utredningar. Sådan finansiering kan ske genom att i första hand söka olika statliga stöd såsom LOVA, LONA och Landsbygdsprogrammet men också genom andra typer av stöd eller kommunala projektspecifika bidrag. Utebliven extra finansiering innebär att arbetet i vattenrådet får anpassas till den kommunala basfinansieringen.

§ 6 Förvaltning av medel

1. respektive kommuns avgift skall årligen, efter avisering, inbetalas till konto i Landskrona stad
2. Landskrona stad, genom sekretariatet, ska förvalta medlen
3. Medlen är reserverade för vattenrådets verksamhet och uppdelat i recipientkontroll samt övrig verksamhet som inbegriper administration och åtgärdsarbete.
4. Ansvarsfrihet för verksamheten och vattenrådets styrelse prövas årligen av vattenrådets årsstämma efter redovisning av föreningens verksamhetsberättelse och ekonomiska redogörelse. Vattenrådets styrelse svarar för revision av verksamheten

§ 7 Övriga bestämmelser
Vattenrådets stadgar reglerar hur arbetet i övrigt bedrivs i vattenrådet.

§ 8 Tvist
Tvist i anledning av detta avtal ska avgöras vid allmän domstol.

Avtalet är upprättat i fyra exemplar, varav parterna tagit var sitt.

Eslöv 2020 - 04 - 30

~~Kommunstyrelse~~ ordförande
Miljö och samhällsbyggnadsnämnd

Kävlinge 2020 - 04 - 23

Kommunstyrelse ordförande

Landskrona 2020 -

Kommunstyrelse ordförande

Torkild Strandberg

Svalöv 20120 - 05 - 06

Kommunstyrelse ordförande

Teddy Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

Förslag till stadgar Saxån-Braåns Vattenråd

Stadgar antagna i samband med bildandet av föreningen 2020-08-27

§ 1 Ändamål

Saxån-Braåns vattenråd, i det följande kallad för rådet, är en frivillig sammanslutning mellan kommuner, markägare, industrier, markavvattningsföretag, ideella föreningar och övriga, vilka är intresserade och/eller beroende av vård och nyttjande av vattendragen i Saxån-Braåns avrinningsområde.

Vattenrådets syfte är att:

- utgöra ett forum för samverkan för alla aktörer som berörs av vattenfrågor i verksamhetsområdet
- ta ett helhetsperspektiv på vattenresurserna i verksamhetsområdet
- verka för en hållbar förvaltning av vattenresurserna inom verksamhetsområde i enlighet med EUs ramdirektiv för vatten samt andra nationella, regionala och lokala miljömål som är relevanta för verksamheten
- föreslå och vidta de planerings- och åtgärdsinsatser som behövs för att bidra till en hållbar förvaltning av vattenresurserna
- vara kontakt- och rådgivande organ angående kontroll, vård och utnyttjande av vattenmiljön.

  Ovanstående punkter skall omfatta både yt- och grundvatten.

§ 2 Verksamhetsområde och säte

Hela Saxån-Braåns avrinningsområde ska beaktas av vattenrådet och berör totalt 4 kommuner (Eslöv, Kävlinge, Svalöv och Landskrona). Utöver Saxån, Braån och dess biflöden ska även bäckar som mynnar direkt i havet beaktas. Det inkluderar Wallabäcken, Säbybäcken och Välåran.

Vattenrådet har sitt säte i Landskrona kommun.

§ 3 Arbetsuppgifter

Vattenrådets uppgifter omfattar:

- att verka för att Saxån-Braåns vattensystem nyttjas på ett ändamålsenligt sätt
- att utföra samordnad kontroll av Saxån-Braåns, inklusive närliggande småbäckars, tillstånd, föroreningsbelastning och föroreningstransport, samt annan miljöövervakning vid behov
- att initiera, samordna och genomföra åtgärder som reducerar föroreningsbelastningen på och främjar kvaliteten i vattenmiljöerna, samt naturvård och rekreation i anslutning till denna,
- att aktivt samråda med berörda kontroll- och planeringsorgan,
- att initiera eller vidta de utredningar som erfordras som underlag för att lösa ovannämnda uppgifter,
- att informera om och bistå med rådgivning i vattenfrågor,

- att vara samrådsorgan gentemot Vattenmyndigheten,
- att vara remissorgan i vattenfrågor, gentemot kommuner och myndigheter,
- att fungera som forum för diskussion och lokal samverkan kring vattenfrågor i vattensystemet.

Arbetsuppgifterna utförs i mån av resurser.

§ 4 Medlemskap

Vattenrådet är öppet för kommuner, företag, markägare, myndigheter, organisationer och enskilda som har intresse i vården och nyttjandet av vattendragen i vattenrådets verksamhetsområde inklusive närliggande småbäckar.

Ansökan om medlemskap i rådet ska göras skriftligen till rådets styrelse, som avgör om ansökan ska bifallas. Ansökan ska innehålla en förbindelse att uppfylla de skyldigheter som enligt dessa stadgar gäller för medlemskap.

Medlem är skyldig att efter uppmaning erlägga de avgifter till vattenrådet som fastställts av stämman.

Medlem som önskar utträda ur vattenrådet kan göra så efter skriftlig anmälan till styrelsen. Utträde för nästkommande år måste anmälas senast två månader innan årsstämman. Medlem som inte fullgör sina skyldigheter mot rådet får uteslutas av stämman på förslag av styrelsen. Medlem som utträtt eller uteslutits ur rådet äger ingen rätt till rådets tillgångar.

§ 5 Organisation

Rådet har följande organisation

- Årsstämma
- Styrelse
- Revisor

För att fullgöra ändamålet med rådets verksamhet och för att lösa därmed förknippade arbetsuppgifter kan rådet ha arbetsutskott, beredningsgrupp och arbetsgrupper vid behov.

§ 6 Årsstämma

Ordinarie stämma hålls årligen före maj månads utgång på tid och plats som styrelsen bestämmer.

Vid årsstämman representeras varje medlem av en för verksamhetsåret utsedd ordinarie ledamot samt en personlig ersättare. Uppgift om av medlem vald ledamot och ersättare skall senast den 1 februari skriftligen meddelas rådets styrelse.

Vid årsstämman äger medlemmarnas ordinarie ledamöter och ersättare, styrelsen, Länsstyrelsen och övriga som styrelsen beslutar inbjuda, rätt att delta.

6.1 Kallelse
Styrelsens ordförande ska tillse att kallelse till ordinarie stämma sänds ut till alla medlemmar senast

14 dagar före stämman. Till kallelsen ska fogas föredragningslista och verksamhetsberättelse samt förslag till arbetsplan, budget och medlemsavgifter för kommande verksamhetsår.

6.2 Motioner
Motioner ska, för att kunna upptas till behandling på ordinarie stämma, vara styrelsen tillhanda senast sex veckor före stämman.

6.3 Rösträtt
Varje medlem har en röst. Beslut fattas med enkel majoritet. I fråga om ekonomisk betydelse och vid personval skall dock, om någon medlem begär detta, medlemmarnas röstetal istället beräknas i proportion till den kostnadsandel som varje medlem har att bära för ifrågavarande åtgärd. Vid lika röstetal har stämmans ordförande utslagsröst, vid val ska dock lotten avgöra. Omröstning sker öppet, såvitt inte någon medlem kräver annat.

6.4 Ärenden vid årsmöte
Vid ordinarie stämma, som öppnas av styrelsens ordförande, ska minst följande ärenden komma till behandling:

- Val av ordförande att leda förhandlingarna
- Justering av röstlängd vid stämman
- Val av två personer att jämte ordföranden justera stämmans protokoll
- Fastställande av dagordning
- Stämmans behöriga utlysande
- Föredragning av styrelsens verksamhetsberättelse
- Föredragning av revisorernas berättelse
- Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för den tid berättelsen avser
- Fastställande av rådets balansräkning och medelsdisposition
- Val av ordförande i styrelsen
- Val av ledamöter i styrelsen och ersättare för dessa
- Val av revisor
- Fastställelse av arbetsplan och budget för kommande verksamhetsår
- Fastställelse av medlemsavgifter för kommande verksamhetsår
- Ärenden som av styrelsen eller medlem hänskjutits till stämman.

Protokoll vid stämma förs av styrelsens sekreterare och skickas efter justering till varje medlem och styrelsen.

6.5 Extra årsstämma
Extra stämma ska hållas om en eller flera medlemmar skriftligen begär detta. Stämma ska i så fall anordnas så snart detta är lämpligt. Styrelsen kan också kalla till extra stämma om den finner det motiverat. Styrelsens ordförande ska tillse att kallelse till extra stämma sänds ut till alla medlemmar senast 8 dagar före stämman. Till kallelsen ska fogas föredragningslista.

§ 7 Styrelsen

Styrelsen som är vattenrådets förvaltande organ, ska bestå av minst sju och högst 10 ordinarie ledamöter plus sekreterare. Styrelsen ska bestå av representanter för vardera medlemskommun,

därutöver ska även två representanter för areella näringar (både LRF och jordägareförbund), en representant för dikningsföretagen, en industrirepresentant samt en representant vardera för ideell naturvård respektive fiskevård beredas en ordinarie plats vardera.

Varje organisation inom sig utser en representant för styrelsen. För varje ordinarie ledamot utses en personlig ersättare. Styrelsen väljs på ordinarie årsstämma. Ledamöter väljs för en period på fyra år i överensstämmelse med den kommunala valperioden.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande och inom eller utom sig sekreterare och kassör. Styrelsen utser den eller de personer som äger rätten att teckna vattenrådets firma.

Till styrelsen adjungeras representant för Länsstyrelsen i Skåne län. Styrelsen äger rätt att till sig adjungera andra myndigheter, intresseorganisationer m fl. Varje adjungerad utser en representant och en ersättare för densamma att delta i styrelsemöten. Styrelsen kan även kalla utomstående till styrelsemöte.

Styrelsen är beslutsmässig då minst hälften av ordinarie ledamöter, eller respektive ersättare, är närvarande inklusive ordförande eller vice ordförande. Beslut fattas med enkel majoritet. Varje ledamot har en röst och vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst, vid val ska lotten avgöra. I fråga om ekonomisk betydelse och vid personval skall dock, om någon medlem begär detta, medlemmarnas röstetal istället beräknas i proportion till den kostnadsandel som varje medlem har att bära för föreliggande åtgärd.

Styrelsen sammanträder vid behov, dock minst två gånger årligen. Ordföranden är sammankallande. Kallelse med föredragningslista ska sändas ut minst tio dagar före sammanträde. Protokoll från styrelsemöte ska efter justering skickas till styrelsens ledamöter och ersättare.

Styrelsen ska ansvara för genomförandet av de verksamheter som stämman beslutat om. Styrelsen har rätt att upphandla konsult och/eller på annat sätt organisera de tjänster som erfordras för genomförandet.

Styrelsen ska för varje verksamhetsår, inför ordinarie stämma, redovisa verksamhetsberättelse inklusive räkenskaper samt lämna förslag till arbetsplan, budet och medlemsavgifter för kommande verksamhetsår.

Styrelsen kan vid behov utse en beredningsgrupp med uppgift att bereda ärenden till styrelsen samt verkställa dess beslut. Styrelsen kan vid behov också bilda arbetsgrupper för särskilda verksamheter.

§ 8 Revision

Styrelsens förvaltningsberättelse, protokoll samt räkenskaper med resultat- och balansräkning, ska senast 30 dagar före ordinarie stämma överlämnas till revisorn för granskning. Revisorn ska i sin berättelse tillstyrka eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.

§ 9 Ändring av stadgar

Ändring av stadgarna ska, för att bli gällande, antas på två på varandra följande stämmor, varav minst en ordinarie.

§ 10 Upplösning

Beslut om rådets upplösning ska, för att bli gällande, antas på två på varandra följande stämmor, varav minst en ordinarie. Vid upplösning av rådet ska innestående medel fördelas mellan medlemmarna i relation till insatta medel.

Yttrande avseende ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet, Orkla Foods Sverige AB

9

Mi.2020.0930

ESLÖVS KOMMUN

Mi 2020-930

2020-10-05
Dimitra Alikioti
0413-62085
Dimitra.alikioti@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande avseende ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet, livsmedelsverksamhet, Eslövs kommun på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25,Orkla Foods Sverige AB

Ärendebeskrivning

Yttrande avseende följande ansökan som inkom från Länsstyrelsen i Skåne: Ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet, livsmedelsverksamhet, Eslövs kommun på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25, Dnr 551-32322-2016, Doss nr 1285-101.

Den 10 november 2016 upphävde Mark- och miljödomstolen beslut om tillstånd och återförvisade målet för förnyad prövning hos miljöprövningsdelegationen. Därefter har ansökan kompletterats fyra gånger.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden mottog den 23 juni 2020, ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet på Orkla Foods Sverige AB (vidare nämnt som bolaget) från miljöprövningsdelegationen hos Länsstyrelsen Skåne (se bilagor Remiss – Orkla Foods Sverige AB och Aktbilaga 1-13). Yttrande skulle ha skickats in senast den 17 augusti 2020. Anstånd är beviljat av Länsstyrelsen Skåne att inkomma med yttrande senast den 23 oktober.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2020-10-05
Remiss – Orkla Foods Sverige AB med tillhörande aktbilaga 1- 13
Rapport, dagvattnet till Eslövs tätort till Långakärr, Bråån och Saxån.
Sammanställning, Långakärr - provtagning sediment, 2018-12-03.
Arter_abullahagen

Beredning

Energi

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har tidigare lämnat yttrande i prövningsprocessen gällande energikartläggning. Vid kontroll mot Energimyndighetens register noteras att bolaget är registrerad enligt Lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag. Därmed kommer miljö- och samhällsbyggnadsnämnden inte att yttra sig över energikartläggningen.

Förbränning av naturgas, biogas och eldningsolja 1

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser att villkor för förbränningsprodukter bör uppdateras efter hur den nuvarande verksamheten bedrivs. Enligt bolagets kompletteringar inlämnade till Miljöprövningsdelegationen den 24 maj 2019, bedömer bolaget att eldningsolja 1 inte längre är aktuellt för dem att använda. Utredningsvillkor för utfasning av fossila bränslen till fossilfria alternativ bör skrivas in i tillståndet. Bolaget uppger i ovan nämnd komplettering att de utreder möjligheter till att ersätta naturgasen med exempelvis biogas.

Dagvatten

Bolaget har redovisat i kompletteringar inlämnade den 31 januari 2020, att inom fabriksområdet finns flera dagvattenbrunnar som leder ut vatten till vattenrecipient. Genom uppblåsbara tättingar ska dagvattenflödet samlas i de ledningar som finns inom fabriksområdet och därefter kommer det vatten som samlats i ledningarna att sugas upp. Bolaget anger även att tättingar ska monteras på utsatta platser i syfte att förhindra att vattnet vid en större incident ska nå de aktuella dagvattenbrunnarna. Vidare uppger bolaget att de har säkerhetsvakter som patrullerar området nattetid. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser att säkerhetsåtgärderna inte är tillräckliga vid en större olycka, brand eller ammoniakutsläpp. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser att krav på installation av avstängningsventil till dagvattenledning som leder vidare vatten till damm- och våtmarksområdet Långakärr i naturreservatet Abullahagen som även är ett natura 2000- område, ska införas i tillståndet.

Bolaget har redovisat i sin tillståndsansökan att de bedömer miljöpåverkan från verksamheten av Natura 2000-området som liten. Vidare redovisar bolaget i komplettering inlämnad den 31 januari 2020, att dagvattnets kvalitet motsvarar trafikerad yta i tätort. Damm- och våtmarksområdet Långakärr ligger i ett naturreservat och rödlistade arter har noterats i området (se bilaga arter_abullahagen).

Sedimentprovtagningar genomförda 1993/1994 och 2018 från damm- och våtmarksområdet Långakärr i naturreservatet Abullahagen, påvisar föroreningar avseende bland annat av zink, koppar och nickel. Vid undersökningen 1993/1994 uppvisade bottenfaunan i Långakärr tecken på påverkan från organiska ämnen. Det största tillskottet av föroreningar till Långakärr bedöms komma från industrier vars dagvatten leds till sjön. Det är viktigt att samtlig industri vars dagvatten leds till Långakärr genomför åtgärder för att minska föroreningstillskottet till sjön. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden bedömer att Orkla inte tillräckligt utrett kvalitén av dagvattnet samt dess miljöpåverkan. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser att utredningsvillkor av dagvattenkvalitén ska införas i tillståndet där det sedan baserat på utredningen villkoras om gränsvärden för hur hög föroreningshalt som får släppas till dagvattensystemet.

Buller
Miljöavdelningen vidhåller sin tidigare bedömning att villkor avseende buller ska följa Naturvårdsverkets riktlinjer om buller från industri- och annat verksamhetsbuller, rapport 6538. Lokaliseringen av verksamheten är i anslutning till bostadsbebyggelse och Natura 2000-området Abullahagen med högt rekreationsvärde och biologisk mångfald.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta att tillstyrka ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet, livsmedelsverksamhet, Eslövs kommun på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25, Dnr 551-32322-2016, med i denna skrivelse nämnda förslag på villkor i tillståndet.

Beslutet behöver justeras omedelbart.

Beslutet skickas till
Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Skåne, via e-post

Dave Borg
Förvaltningschef

Sara Andersson
Tf Miljöchef

2020-06-23

Dnr 551-32322-2016
Doss nr 1285-101
Aktbilaga 14

Enligt sändlista

Ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet

Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt har i dom daterad den 10 november 2016 upphävt Miljöprövningsdelegationens beslut om tillstånd för Orkla Foods Sverige AB att bedriva livsmedelsproduktion på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun och återförvisat målet till Miljöprövningsdelegationen.

Handlingarna i grundärendet har tidigare remitterats. Ytterligare handlingar som kommit in i detta ärende bifogas.

Ni bereds härmed tillfälle att yttra er över ansökan. Av yttrandet ska framgå om ni tillstyrker eller avstyrker ansökan. Om ni tillstyrker ansökan bereds ni tillfälle att lämna synpunkter på föreslagna villkor samt lämna förslag på ytterligare villkor och/eller skyddsåtgärder för den aktuella verksamheten.

Om ni yttrar er ska yttrandet ges in till Miljöprövningsdelegationen, skane@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen Skåne, 205 15 MALMÖ **senast den 17 augusti 2020.** Ange alltid diarienummer. Vid kontakt via e-post, ange diarienummer i ämnesraden.

Med anledning av att Miljöprövningsdelegationen arbetar med att förkorta handläggningstiderna kommer en eventuell begäran om anstånd att bedömas restriktivt.

Enligt uppdrag

Ann-Sofie Rosén

Länsstyrelsen Skåne

Postadress
205 15 Malmö
291 86 Kristianstad

Besöksadress
Södergatan 5
Ö Boulevarden 62 A

Bankgiro
102-2847

Telefon
010-224 10 00 vx
Telefax
010-224 11 10

E-post
skane@lansstyrelsen.se
www
www.lansstyrelsen.se/skane

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Bilagor

Aktbilaga 1-13

Sändlista

Eslövs Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd, miljo.och.samhallsbyggnad@eslov.se
Eslövs kommun, kommunen@eslov.se
VA Syd, registrator@vasyd.se
Länsstyrelsen, Miljöprövningsenheten (JL)

Upplysning

Kontaktperson i ärendet är Johan Lejonklev, 010-224 17 77

Kopia till

Orkla Foods Sverige ABs ombud: Setterwalls Advokatbyrå AB, Box 4501, 203 20 MALMÖ

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-11-10
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1480-16

Länsstyrelsen Skåne
Ink 2016 -11- 10
Dnr 551-32322-2016
1285-101

KLAGANDE
1. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun
241 80 Eslöv

2. VA Syd, 222000-2378
Box 191
201 21 Malmö

Ombud: Advokaten Pia Pehrson och jur. kand. Pelle Stubelius
Foyen Advokatfirma KB
Stora Nygatan 33
411 08 Göteborg

MOTPARTER OCH KLAGANDE
1. Orkla Foods Sverige AB, 556238-0302
241 81 Eslöv

2. Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT
Länsstyrelsen i Skåne Läns, miljöprövningsdelegationen, beslut den 25 februari 2016 i ärende nr 551-5342-2012, se bilaga 1

SAKEN
Tillstånd till livsmedelsverksamhet på fastigheten Betan 8 m.fl., Eslövs kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver det överklagade beslutet och visar målet åter till Länsstyrelsen i Skåne län, miljöprövningsdelegationen.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 130 **E-post**: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Genom det överklagade beslutet lämnade miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Skåne län Orkla Foods Sverige AB tillstånd till livsmedelsproduktion till en årlig mängd av 120 000 ton på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun. I beslutet avvisade miljöprövningsdelegationen bolagets yrkande om att utjämningsbassängen på fastigheten Ellinge 36:2, Eslövs kommun, ska ingå i tillståndet.

Miljöprövningsdelegationens beslut har nu överklagats till mark- och miljödomstolen av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun, Orkla Foods Sverige AB, VA Syd samt Länsstyrelsen i Skåne län.

YRKANDEN M.M.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden yrkar att villkor nr 6-8 ändras på visst sätt. Nämnden anför även att utjämningsbassängen bör beaktas i tillståndet.

Orkla Foods Sverige AB

Bolaget yrkar i första hand att mark- och miljödomstolen med ändring av miljöprövningsdelegationens beslut meddelar tillstånd för utjämningsbassängen på fastigheten Ellinge 36:2, Eslövs kommun, samt att villkor nr 4 upphävs. I andra hand yrkas att målet visas åter till länsstyrelsen.

Bolaget anför bl.a. följande. Mark- och miljödomstolen ska besluta om att utjämningsbassängen ska inkluderas i bolagets tillstånd. Redan 2004 avtalades med dåvarande ägaren till Ellingeverket, Eslövs kommun, om kommunens övertagande av äganderätten och ansvaret för den nu aktuella utjämningsbassängen. Eslövs kommun har dock inte meddelat tillsynsmyndigheten detta, varför det är mest ändamålsenligt att bassängen regleras genom nu aktuell prövning. Behandlingen av

bolagets processavloppsvatten i bassängen har beskrivits väl i ansökan, på ett sådant sätt att tillåtligheten kan bedömas. Utjämningsbassängen har också omnämnts i samrådsunderlaget. Det är vanligt att tillstånd meddelas för verksamheter där ytterligare rening sker i det kommunala avloppsreningsverket. I den nu aktuella verksamheten sker silning och fettavskiljning av processavloppsvattnet i silstationen på bolagets område, innan vattnet går vidare till Ellingeverket. På Ellingeverkets område sker reningen av bolagets vatten först vid försedimenteringsanläggningen dit vattnet avleds, innan det kommer till utjämningsbassängen. Verksamhetsutövare för försedimenteringsanläggningen är VA Syd. Bassängen är vidare rent faktiskt placerad inom Ellingeverkets verksamhetsområde. Även miljöprövningsdelegationen har ansett att såväl ansökan som miljökonsekvensbeskrivning kan kompletteras beträffande bassängen. Bassängen är i sammanhanget närmast en följdverksamhet och inte en fråga av större omfattning. Utsläpp från själva bassängen har aldrig varit villkorsreglerat.

VA Syd

VA Syd yrkar i första hand att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut meddelar tillstånd som omfattar utjämningsbassängen och villkor för driften av denna, efter att de kompletteringar som domstolen bedömer erforderliga har genomförts av sökanden. Vidare yrkas dels att det som villkor för driften av utjämningsbassängen ska föreskrivas att bassängen inte ska användas som haveribassäng, dels att villkor nr 3 och 4 ändras på visst sätt. I andra hand yrkas att mark- och miljödomstolen återförvisar målet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning. I tredje hand yrkas att ansökan avvisas i sin helhet.

VA Syd anför bl.a. följande. Det av länsstyrelsen meddelade tillståndet är olämpligt avgränsat. Utjämningsbassängen har ett tydligt samband med bolagets produktionsanläggning, eftersom bassängen har till syfte att behandla processavloppsvattnet från anläggningen. Bolaget måste också visa att bolagets anläggning kan drivas utan oacceptabel påverkan på reningsverkets funktion och produktionsanläggningens omgivning. Att i tillståndet endast reglera utsläpp av processavloppsvatten till

bassängen kan inte anses acceptabelt. Bassängen är nödvändig för driften av avloppsreningsverket och för hanteringen av bolagets processavloppsvatten. Bolaget borde ha getts möjlighet att komplettera sin ansökan hos länsstyrelsen och fått bassängen prövad som en del av tillståndsansökan. Visserligen var ansökan bristfällig, men bristen var inte så allvarlig att den inte kunde läkas genom föreläggande om komplettering av ansökan i den delen som avser utjämnings-bassängen, med kompletterande samråd om nödvändigt. Tillståndet för bassängen har aldrig överförts från bolaget. Tillståndet för Ellinge avloppsreningsverk omfattar inte bassängen. Verksamhetsutövaransvaret för bassängen måste alltjämt åligga bolaget.

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen yrkar att miljöprövningsdelegationens beslut ska upphävas och att målet återförvisas till delegationen för ny handläggning.

Länsstyrelsen anför bl.a. att ansökan är felaktigt avgränsad, eftersom den inte omfattar utjämningsbassängen. Vitala anläggningsdelar av betydelse för den sammantagna miljöbedömningen har exkluderats från prövningen. Delegationen har beslutat om villkor som gäller direkt efter bolagets silstation (fastighetsgränsen) och behandling av villkorsreglerade parametrar påbörjas först i förbehandlingssteget före utjämningsbassängen. Eftersom villkoren börjar gälla innan reningen av vattnet påbörjas, har villkoren anpassats därefter. Detta överensstämmer inte med principen om bästa möjliga teknik.

DOMSKÄL

Vad målet gäller

Den nu aktuella frågan är i första hand om miljöprövningsdelegationen haft fog för sin avgränsning av prövningen av den tillståndssökta verksamheten och därmed

också för sitt beslut att avvisa bolagets yrkande om att utjämningsbassängen ska ingå i tillståndet.

För det fall mark- och miljödomstolen finner att delegationens prövning borde ha omfattat även den aktuella utjämningsbassängen, blir nästa fråga om det i nuläget är möjligt att pröva den tillståndssökta verksamheten inklusive utjämningsbassängen eller om bolagets ansökan ska avvisas.

Om en sådan prövning i och för sig är möjlig, blir den sista frågan om denna prövning ska ske i mark- och miljödomstolen eller – efter återförvisning – hos miljöprövningsdelegationen.

Har miljöprövningsdelegationen haft fog för sin avgränsning av prövningen av den tillståndssökta verksamheten?

Syftet med införandet av miljöbalken 1999 var att få till stånd en övergripande och sammanhållen lagstiftning för all miljöpåverkan. Förutsättningar skapades för en integrerad tillämpning av miljölagstiftningen genom införande av rättsligt bindande principer och allmänna hänsynsregler som är tillämpliga på all miljöpåverkan. Därmed skulle det åstadkommas en samlad och integrerad miljöprövning, vilken ska ge en bättre helhetsbild av de olika miljöeffekter som en verksamhet riskerar att medföra (prop. 1997/98:45, Del 1, s. 168 ff.).

Utformningen av ett tillstånd och de villkor som fastställs för driften av verksamheten har avgörande betydelse för möjligheten att utöva en effektiv tillsyn och kunna avgöra om tillståndet följs, men även för att verksamhetsutövaren själv ska kunna överblicka vilka krav som gäller och få förutsättningar att följa upp och utveckla sitt miljöarbete (a. prop. s. 171). En förutsättning härför är att tillståndsansökan har en lämplig avgränsning och omfattar all den miljöpåverkan som verksamheten kan ge upphov till. I praxis har slagits fast att prövningen av verksamheter ska ha en sådan omfattning att relevanta miljömässiga konsekvenser

kan beaktas och att det kan tryggas att de får den reglering som bedöms nödvändig (se t.ex. MÖD 2006:6, 2006:54 och 2011:51).

Bolagets ansökan har hos miljöprövningsdelegationen inledningsvis avgränsats till att inte omfatta den aktuella utjämningsbassängen. Bolaget har sedermera yrkat att utjämningsbassängen ska ingå i tillståndet, vilket dock avvisats av delegationen. Enligt miljöprövningsdelegationen har bolagets ansökan och miljökonsekvensbeskrivning inte varit utformad med utgångspunkten att bassängen ingår i prövningen. Även om komplettering hade kunnat läka bristerna i detta avseende, har bassängen heller inte funnits med i samrådet som föregått ansökan, en brist som enligt delegationen inte går att läka i efterhand. Delegationen har vidare gjort bedömningen att prövningen avgränsad enligt den ursprungliga ansökan kunde resultera i villkor för bolagets verksamhet som krävs enligt miljöbalken.

Som ovan nämnts ska prövningen av verksamheter ha en sådan omfattning att relevanta miljömässiga konsekvenser kan beaktas och att det kan tryggas att de får den reglering som bedöms nödvändig. Mark- och miljödomstolen konstaterar att den aktuella utjämningsbassängen är en mycket viktig del i omhändertagandet av bolagets processavloppsvatten och att det är nödvändigt att bassängens miljömässiga konsekvenser regleras. VA Syd har dessutom uppgett att bassängen är nödvändig för driften av avloppsreningsverket, att bassängen omfattats av tidigare tillstånd till den aktuella livsmedelsverksamheten och att bassängen nu inte omfattas av verkets tillståndsgivna verksamhet.

Mot bakgrund av det nu anförda, måste enligt mark- och miljödomstolens den tillståndssökta verksamheten och bassängen anses ett sådant samband att de ska prövas och regleras i ett sammanhang. Att utjämningsbassängen är placerad inom avloppsreningsverkets verksamhetsområde föranleder inte någon annan bedömning.

Är det i nuläget möjligt att pröva den tillståndssökta verksamheten inklusive utjämningsbassängen eller ska bolagets ansökan avvisas?

Nästa fråga är om det i nuläget är möjligt att pröva den tillståndssökta verksamheten inklusive utjämningsbassängen eller om bolagets ansökan ska avvisas. Mark- och miljödomstolen konstaterar härvid att beslutsunderlaget har vissa brister, bl.a. vad gäller bassängens ansvarsförhållanden och omgivningspåverkan. Enligt mark- och miljödomstolen är dock bristerna inte av sådan omfattning och karaktär att de inte kan avhjälpas och därigenom få till stånd både en godtagbar miljökonsekvens-beskrivning och ett i övrigt godtagbart beslutsunderlag (jfr även MÖD 2002:15).

Bör prövning ske i mark- och miljödomstolen eller – efter återförvisning – hos miljöprövningsdelegationen?

Mark- och miljödomstolen har ovan funnit att utjämningsbassängen ska prövas och regleras tillsammans med den tillståndssökta verksamheten. Vidare har domstolen funnit att en sådan prövning kan ske och att bolagets ansökan därför inte ska avvisas. Frågan blir därmed om prövning nu ska ske i mark- och miljödomstolen eller – efter återförvisning – hos miljöprövningsdelegationen.

Som mark- och miljödomstolen ovan konstaterat är de nu aktuella bristerna i beslutsunderlaget i och för sig inte av sådan omfattning och karaktär att de inte kan avhjälpas. Samtidigt kan komplettering av beslutsunderlaget resultera i t.ex. väsentligt reviderade utsläppsvillkor. Vid en samlad bedömning anser mark- och miljödomstolen att det enligt instansordningsprincipen inte är lämpligt att prövning av verksamheten inklusive utjämningsbassängen nu sker i mark- och miljödomstol som första instans. Målet ska därför visas åter till miljöprövningsdelegationen.

Avslutningsvis anmärker mark- och miljödomstolen att det får ankomma på miljöprövningsdelegationen att i samband med den förnyade prövning som nu kommer till stånd även ta ställning till de yrkanden som i övrigt framförts av parterna i mark- och miljödomstolen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)
Överklagande senast den 1 december 2016.

Jesper Blomberg Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Jesper Blomberg, ordförande, tekniska rådet Carl-Philip Jönsson samt de särskilda ledamöterna Hans Eliasson och Jan-Åke Jacobsson.

Miljöprövningsdelegationen
LÄNSSTYRELSEN SKÅNE

BESLUT

2016-02-25

Dnr 551-5342-2012
Doss nr 1285-101

VÄXJÖ TINGSRÄTT
INKOM: 2016-03-30
MÅLNR: M 1480-16
AKTBIL: 2

Orkla Foods Sverige AB
241 81 ESLÖV

Tillstånd enligt miljöbalken till livsmedelsverksamhet, Eslövs kommun

Kod i miljöprövningsförordningen (2013:251), MPF: 5 kap 18 § 15.165. Industriutsläppsverksamhet enligt 1 kap 2 § Industriutsläppsförordningen (2013:250), IUF.

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne lämnar med stöd av 9 kap miljöbalken **Orkla Foods Sverige AB** (org.nr. 556238-0302), nedan kallat bolaget, tillstånd till livsmedelsproduktion till en årlig mängd av 120 000 ton på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun.

Miljöprövningsdelegationen avvisar yrkandet om att utjämningsbassängen på fastigheten Ellinge 36:2 i Eslövs kommun ska ingå i tillståndet.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen såvitt avser den ursprungliga avgränsningen av ansökan i ärendet.

Villkor.

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.

2. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar eller omgivningen. Förvaring av flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att nederbörd inte ansamlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största

behållarens volym plus 10 procent av övriga behållares volym. Absorptionsmedel ska finnas tillgängliga vid förvaringsplatsen.

3. Processavloppsvatten från verksamheten ska efter bolagets reningsanläggning avledas till kommunens avloppsreningsverk för behandling. Utsläppsmängderna efter förbehandlingen får inte överstiga 4 000 m^3 vatten/dygn, 150 kg tot-P/d, 450 kg tot-N/d som medelvärde per kalendervecka och 11 000 kg BOD_7/d som medelvärde per kalendermånad. Halten avskiljbart fett får inte överstiga 200 mg/l.

   Kontroll av ovanstående parametrar ska ske efter bolagets reningsanläggning genom kontinuerlig flödesmätning och flödesproportionell provtagning.

4. pH ska ligga inom intervallet 5,5 – 9.

   Kontroll ska ske i provtagningsstation efter bolagets reningsanläggning genom kontinuerlig mätning.

5. Avfall av olika slag ska uppsamlas och förvaras var för sig för att underlätta den miljömässigt bästa vidarebehandlingen. Avfallet ska i största möjliga utsträckning upparbetas, återanvändas eller nyttiggöras på annat sätt. Varje avfallstyp ska hanteras och omhändertas på sätt som kan godkännas av tillsynsmyndigheten.

6. Naturgas, biogas och eldningsolja 1 får användas som bränsle i energicentralen.

   Utsläppet av kväveoxider vid förbränning av naturgas och eldningsolja 1 får inte överstiga 200 mg/Nm^3 vid 3 % O_2-halt, räknat som NO_2 och månadsmedelvärde.

   Vid användandet av biogas får utsläppet av kväveoxider inte överstiga 250 mg/Nm^3 vid 3 % O_2-halt, räknat som månadsmedelvärde.

7. Om olägenhet i form av lukt uppstår i omgivningen till följd av verksamheten ska erforderliga åtgärder vidtas så att olägenheterna upphör.

8. Ljud från verksamheten, inklusive transporter, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än 55 dBA dagtid, vardagar (kl. 07-18), 45 dBA nattetid (kl. 22-07) samt 50 dBA övrig tid.

   Den momentana ljudnivån utomhus vid bostäder får inte överstiga 55 dBA nattetid.

De angivna värdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller immissionsmätningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för faktisk drifttid under de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ändrade ljudnivåer och när tillsynsmyndigheten begär det, dock minst vart tredje år.

9. Punktkällor med stofthaltig luft ska genomgå rening före utsläpp till omgivningen. Stofthalten i utgående renad luft från får inte överstiga 10 mg/Nm^3.

   Stoftmätning ska ske minst en gång per år.

10. Om verksamhet eller delar av den avvecklas ska de utredningar som behövs för att avgöra om den avvecklade verksamheten gett upphov till någon föroreningsskada enligt 10 kap 1 § miljöbalken genomföras. Om verksamheten har orsakat en sådan skada ska lämpliga efterbehandlingsåtgärder utredas. Utredningar ska genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten.

11. Kontrollprogram ska finnas med angivande av minst mätmetod, mätfrekvenser och utvärderingsmetoder. Förslag till reviderat kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast fyra månader efter det att beslutet tagits i anspråk.

12. Verksamhetens energifördelning på olika källor, samt åtgärder och kostnad för respektive åtgärd för att minska energianvändningen ska årligen redovisas senast den 31 mars påföljande år. För elenergi ska det anges om ursprunget är förnyelsebara källor. Redovisningen kan med fördel ingå som en del av miljörapporten.

13. Påkörningsskydd ska installeras i samråd med Räddningstjänsten så att påkörning av rör innehållande ammoniak förhindras.

Uppskjutna frågor

Miljöprövningsdelegationen skjuter upp frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för avstängning av dag- och spillvattennätet, omhändertagande av släckvatten i syfte att hindra att detta sprids till mark eller vatten.

Bolaget ska under prövotiden i samråd med tillsynsmyndigheten, räddningstjänsten och VA SYD genomföra följande utredningar.

U1. Möjligheter och kostnader för respektive åtgärd för att kunna stänga av dag- och spillvattennät vid spill eller olycka och omhänderta släckvatten så att

människors hälsa eller miljö inte skadas.

U2. Redovisa möjligheterna att vidta åtgärder, behovet av åtgärder och kostnaderna för respektive åtgärd för att hindra att läckage av ammoniak sprids till mark eller vatten.

I utredningarna ska minst ingå system där avstängning kan ske från säker plats och system som är kopplade till brand och gasdetektorer.

En redovisning med genomförda utredningar och med förslag till slutliga villkor ska lämnas in till Länsstyrelsen Skåne, Miljöprövningsdelegationen i minst 15 ex, senast den 1 juli 2017.

Förordnande om tidigare tillstånd

Miljöprövningsdelegationen återkallar med stöd av 24 kap 3 § Länsstyrelsens tidigare meddelade tillstånd den 12 mars 1998 (dnr 241-33975-97). Återkallelsen gäller från och med att beslutet vunnit laga kraft och tillståndet har tagits i anspråk.

Verkställighet

Detta beslut gäller när det har vunnit laga kraft.

Delgivning och överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Miljöprövningsdelegationen beslutar att delgivning ska ske genom kungörelse.

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING samt HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Ansökan är inte föranledd av någon förändring i anläggningen utan behovet av att ompröva verksamheten enligt miljöbalken. Ansökan omfattar dock en förändring i ramen för verksamheten från reglering av högsta råvaruintag omräknat till högsta tillåten produktion av livsmedel.

Tidigare tillstånd

Länsstyrelsen i Skåne län lämnade den 12 mars 1998 (241-33975-97) tillstånd enligt miljöskyddslagen till livsmedelsproduktion inom fastigheterna Betan 8, Stämjärnet 25 och Rovan 15 i Eslövs kommun.

Tillståndet omfattar ett årligt högsta råvaruintag av 145 000 ton potatis, 15 000 ton rödbetor, 20 000 ton gurka samt en produktion om 30 000 ton färdigmat.

Den 15 april 2004 meddelade Miljöprövningsdelegationen slutliga villkor för utsläpp av processavloppsvatten och luktande ämnen.

Samråd

Samråd har skett med Länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten (miljö- och samhällsbyggnadsnämnden) och VA SYD samt med de enskilda som har antagits bli särskilt berörda av verksamheten. Samrådet har skett genom annonsering i ortspressen och genom direktinformation.

Länsstyrelsen har i beslut den 2 mars 2010 ansett att den planerade ändringen av verksamheten inte medför betydande miljöpåverkan.

Ärendets handläggning

Bolagets tillståndsansökan kom in den 23 juni 2010. Till ansökan fogades en miljökonsekvensbeskrivning. Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungjordes den 21 juni 2013 i ortstidning.

Miljöprövningsdelegationen har genomfört remissförfarande med Länsstyrelsen, Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden Eslövs kommun, Eslövs kommun, VA SYD och Räddningstjänsten Syd. Yttrande har kommit in från Länsstyrelsen, Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och VA SYD och Räddningstjänsten SYD. Bolaget har lämnat synpunkter på de yttranden som kommit in. Därefter har VA SYD lämnat in ett yttrande där man slutför sin talan i ärendet. Bolaget har bemött detta.

Ansökan med yrkanden, åtagande och förslag till villkor

Bolaget har ansökt om att;

1. på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 Eslövs kommun bedriva tillverkning av i huvudsak grönsaksbaserade produkter till en mängd av 120 000 ton per år,
2. på nämnda fastigheter få uppföra, installera och driva för anläggningen nya produktionsenheter i den omfattning som följer av ansökan,
3. att meddelat tillstånd får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft,

4. att miljökonsekvensbeskrivningen godkänns.

Bolaget har särskilt åtagit sig att:

- Saneringsmaterial ska finnas i anslutning till kemikaliehanteringen.
- Verka för att den utnyttjade bilparken omfattar fordon som utnyttjar miljövänlig motorteknik.
- Val av teknik för att hand om ett eventuellt utsläpp i dag- och spillvattennät kommer att utredas i samarbete med VA SYD och Räddningstjänsten Syd.
- Kompletteringar med tättingar (dagvattenbrunnstätningar) genomförs. Dagvattenbrunn som finns inom kemikalieförråd 1 kommer att tätas eller omkopplas.

Bolaget har föreslagit följande villkor:

1. Om inte annat framgår av övriga villkor eller föreskrifter ska verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.

2. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar eller förorena omgivande mark, grundvatten eller ytvatten. Förvaring ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annat skydd så att eventuellt spill eller läckage kan uppsamlas och omhändertas.

3. Processavloppsvattnet från verksamheten ska efter förbehandling vid bolagets reningsanläggning avledas till kommunens avloppsreningsverks förbehandling. Utsläppsmängderna får som begränsningsvärde inte överstiga 5 000 m^3 vatten/d, 11 000 kg BOD_7/d, 150 kg P/d och 500 kg N/d räknat som månadsmedelvärden.

   Om något av ovanstående värden överskrids någon månad ska åtgärder snarast vidtas så att värdet kan hållas. Verksamhetsutövaren ska senast under kvartalet efter den aktuella månaden redovisa förslag på sådana åtgärder till tillsynsmyndigheten.

   Kontrollen av avloppsvattenmängden ska ske genom kontinuerlig flödesmätning. Kontrollen av föroreningsmängden ska ske via flödesproportionell dygnsprovtagning 4 ggr/månad. Mät och analysmetoder sker enligt SNFS 1990:14 i tillämpliga delar.

4. Avfall av olika slag ska uppsamlas och förvaras var för sig för att underlätta den miljömässigt bästa vidarebehandlingen. Avfallet ska i

största möjliga utsträckning upparbetas, återanvändas eller nyttiggöras på annat sätt. Varje avfallstyp ska hanteras och omhändertas på sätt som kan godkännas av tillsynsmyndigheten.

5. Naturgas, biogas eller motsvarande samt eldningsolja 1 får användas som bränsle i energicentralen. Utsläppet av kväveoxider vid förbränning av naturgas, biogas eller motsvarande får inte överstiga 60 mg/MJ tillfört bränsle, räknat som NO_2. Vid användandet av eldningsolja 1 får utsläppet inte överstiga 75 mg/MJ.

   Begränsningsvärdena ska kontrolleras genom årlig mätning.

6. Källor där stoft emitteras ska var försedda med stoftavskiljningsanläggningar utförda för att begränsa utsläppshalterna till <10 mg per m^3 norm torr gas.

   Begränsningsvärdet kontrolleras genom årlig mätning.
   Tillsynsmyndigheten kan besluta om ytterligare mätningar.

7. Olägenheter i form av lukt får inte uppstå till följd av verksamheten.

8. Buller från verksamheten ska begränsas så att bolagets bidrag till den ekvivalenta ljudnivån vid närmaste bostadsbebyggelse inte överstiger 55 dB(A) dagtid (kl 07-18), 50 dB(A) kvällstid (kl 18-22) och 45 dB(A) nattetid (kl 22-07).

   De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras årligen via immissionsmätningar i omgivningen samt vart femte år via närfältsmätningar och beräkningar.

9. Verksamhetens energifördelning på olika källor, samt åtgärder för att minska energiförbrukningen ska årligen redovisas i miljörapporten. För elenergi ska det anges om ursprunget är förnyelsebara källor.

Bolaget har i ett yttrande från den 22 september 2015 yrkat att utjämningsbassängen på fastigheten Ellinge 36:2 ska omfattas av prövningen.

Bolagets beskrivning av verksamheten och miljökonsekvensbeskrivning

Av ansökningshandlingarna och vad bolaget i övrigt angett framgår bl.a. följande:

Verksamhetsbeskrivning

Vid Eslövsanläggningen tillverkas konserverade, frysta och torkade livsmedel av i huvudsak potatis-, gurk-, rödbets-, kött- och frysta grönsaksråvaror. Utöver grönsaks- och potatisråvarorna tillförs färdigmatfabriken råvaror som t.ex. frukt och bär, kött, fisk, mjölkprodukter, cerealier, fetter, oljor och stärkelse.

Mellan vilken tid på dygnet som produktion pågår beror på tid på året och på typ av produktionslinje. I princip kommer det att vara aktuellt med treskift dygnet runt under årets alla dagar och inom alla tillverkningsenheter. Mera kampanjliknade verksamhet sker inom Gröna Fabriken (gurka, rödbetor).

Nya produktionsavsnitt med produkter liknande de nuvarande och som finns inom koncernens totala produktmix kan tillkomma. Såväl de nuvarande produkterna som de nya som kan komma att introduceras kan medföra ett behov av nya eller modifierade tillverkningsmetoder, vilket i sin tur kan medföra nya eller förändrade tillverkningslinjer.

Planförhållande, alternativ lokalisering och nollalternativet

Verksamheten (produktionen) är koncentrerad till fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25. Inom fastigheten Rovan 15 finns huvudkontoret. Produktionen sker i tre fabriker i två till varandra gränsande områden. Den närmaste omgivningen norr och väster om fabriksområdet utgörs av viss bostadsbebyggelse. I öster och söder gränsar fabriksområdet till andra industrier, åkermark samt ett naturreservat. Närmaste bostadsfastigheter ligger så nära som ca 25 m sydväst om fabriken. Fabriksanläggningen ligger inom detaljplanelagt område och omfattas av två stadsplaner. För Eslövs kommun finns en översiktsplan från 2001. Översiktsplanen från 2001 har fördjupats under 2008, bl.a. avseende den östra delen av Eslövs tätort, inom vilken del bolagets verksamhet ligger. Det planeras inte för några nya bostads- eller verksamhetsområden i verksamhetens närområde.

Nollalternativet innebär att den nuvarande lokaliseringen för anläggningen är densamma och att inga förändringar vad avser produktionsutrustning eller produktionsnivåer vidtages.

Följande alternativa lokaliseringar har beaktats: Förläggning av produktionen till annan anläggning. Förläggning av verksamheten till nylokaliserad anläggning.

Eftersom tillgänglig kapacitet finns för produktion inom befintlig anläggning bör produktionen fortsättningsvis i första hand ske inom och i anslutning till befintlig anläggning. Bolaget har inte tillgång till andra fabriksanläggningar där de nuvarande produkterna kan hanteras, inte heller finns några ekonomiska förutsättningar för att bygga upp en ny anläggning någon annanstans.

Riksintressen och skyddsvärden

Naturreservatet och Natura 2000-området Abullahagen ligger strax öster om anläggningen. Dagvattnet från del av fabriksområdet leds till kommunens dagvattennät som belastar damm- och våtmarksanläggningen inom reservatet (Långakärr). Några direkt värdefulla botaniska lokaler eller växtställen för hotade eller på annat sätt skyddsvärda växter bedöms inte påverkas av verksamheten. Den framtida produktionsökningen kommer inte att medföra några förändringar i detta avseende jämfört med nollalternativet. Frågan om alternativa dagvattensystem för att förhindra negativ påverkan på Långakärr/Abullahagen, finner bolaget vara ett kommunalt ansvarsområde, eftersom det i huvudsak är kommunen som belastar Långakärr. Bolaget kan inte se att transporterna kopplade just till bolagets verksamhet skulle ha någon negativ inverkan på naturreservatets syfte att främja tätortsnära friluftsliv och undervisning. Frågan om att avlasta Lundavägen från trafik och/eller anordna nya tillfartsvägar finner bolaget inte vara föremål för prövning i aktuellt ärende.

Mark

Vare sig den nuvarande eller den framtida verksamheten vid fabriken medför några påtagliga risker för mark- och grundvattenföroreningar via kemikaliespill e.d. eftersom förekommande tankar och utrustningar för kemikalier är placerade inom avloppslösa invallningar eller förvaras inom slutna system. Detsamma gäller avfallshanteringen.

Frågan om eventuella markföroreningar i de områden som eventuellt kan komma att tas i anspråk för nya anläggningsdelar, kommer att hanteras inom ramen för kommande byggprojekt inkluderat inledande geotekniska undersökningar. Utbyggnaderna kommer dock att ske inom nuvarande fabriksområde.

Vatten

Inom anläggningen finns tre separata ledningssystem – ett för sanitärt avloppsvatten, ett för industriellt processavloppsvatten samt ett för dagvatten. Sanitärt spillvatten avleds till kommunens reningsverk.

Det samlade processavloppsvattnet leds till fabrikens silstation som avskiljer partiklar och som är konstruerad med fettfång. Det grovrensade processavloppsvattnet överleds sedan till det kommunala avloppsreningsverket.

Enligt avtalet mellan bolaget och kommunen finns bland annat följande kvantitets – och kvalitetsbegränsningar i dagsläget. Maximalt 4 000 m^3 avloppsvatten per dygn får avledas. Innehållet får ha en föroreningsmängd om maximalt 11 000 kg/d som veckomedelvärde för BOD_7, 150 kg/d som veckomedelvärde för fosfor och 450 kg/d som veckomedelvärde för kväve. Bolagets andel i den totala avloppsvatten-

mängden som genomgår rening i Ellingeverket uppgår på årsbasis till i storleksordningen 20 %.
Från nuvarande situation vid produktionsnivån ca 55 000 ton färdigprodukter kan följande framtida utsläppsbild vid produktionsnivån 120 000 ton förväntas:

Parameter	**Veckomedelvärde, normalvecka**
Avloppsvatten	5000 m^3/dygn
BOD_7	11 000 kg/d
Totalkväve (N_{tot})	500 kg/d

De utökade avloppsvatten- och föroreningsmängderna kommer att kunna omhändertas vid kommunens reningsverk. Ev. förändringar i produktmixen kommer inte att medföra några avvikelser från de kvantitets och kvalitetskrav som gäller enligt avtalet med Eslövs kommun.

Om de nu med VA SYD avtalade utsläppsmängderna ska innehållas som villkor får bolaget anpassa sina framtidsutsläpp härtill i avvaktan på att ett eventuellt nytt avtal tecknas med justerade utsläppsmängder.

Dagvatten från fabriksområdet avleds till kommunens dagvattennät till Bråån via Långakärr. Dagvattenmängderna från bolagets fabriksområde kan beräknas till ca 120 000 m^3 per år. Bolagets dagvattenflöden utgör ca 0,5 % av det totala flödet i Bråån. Påverkan av dagvattenutsläppen på recipienten Bråån via kommunala dagvattennätet bedöms som ringa, speciellt då risken för förorenat nederbördsvatten från hårdgjorda ytor inom fabriksanläggningen är tämligen låg vad gäller t.ex. påverkan av tungmetaller och kemikalier.

Vattenförsörjningen baserar sig helt på kommunalt renvatten. Vattenförbrukningen uppgår för närvarande till ca 900 000 m^3/år. Vid full produktion bedöms vattenförbrukningen komma att öka till mellan 1 200 000 -1 500 000 m^3/år motsvarande ca 10 -12,5 m^3/ton färdigprodukt.

Möjligheter till vattenbesparande åtgärder tillvaratas när så är möjligt. Sålunda återanvänds t.ex. kylvatten från kylkompressorerna som rengöringsvatten i färdigmatfabriken.

Luft

Utsläpp (kontinuerligt/diskontinuerligt) sker till luft genom rökgaser från energicentralen, utsugningsluft från stekar och fritöser, stofthaltig luft från potatismoslinjernas cykloner, luktande ventilationsluft från processlokaler, hantering av processavloppsvatten och ventilationsluft från silstationen. Utsläppen av rökgaser av NO_x och CO_2 framgår av tabellen nedan.

År	Produktion (ton/år)	NO_x (ton/år)	NO_x (mg/MJ)	CO_2 (ton/år)
2007	56 550	12,3	38	17 100
2008	58 000	7,5	26	16 500
2009	52 700	6,9	26	15 500

Utsläpp från stekar och andra luktande processteg (t.ex. fritöser) luftrenas med hjälp av våtavskiljare i kombination med joniseringsteknik.

Stofthaltig luft från potatistorkarna inom anläggningen passerar cykloner före utledningen i luften. Cyklonerna är dimensionerade för ett formellt reningskrav motsvarande < 10 mg/Nm^3. Cyklonernas verkliga avskiljningskapacitet ger normalt en utsläppsnivå på ca 5 mg/Nm^3.

Vid full produktion ökar utsläppen till luft något gentemot idag genom en högre naturgasförbrukning. Utsläppen av luktande ämnen och stoft bedöms bli haltmässigt oförändrade.

En övergång till eldning från naturgas till biogas kan bli aktuellt om detta energislag kommer att kunna erbjudas. Detta bedöms endast marginellt påverka utsläppsmängderna av NO_x. Bolaget ska verka för att den utnyttjade bilparken omfattar fordon som utnyttjar miljövänlig motorteknik.

Enligt bolagets uppfattning är problemen med luktolägenheter i omgivningen från verksamheten inom fabriksområdet mycket begränsade. Klagomål på lukt från kringboende har förekommit vid två tillfällen de senaste 15 år. Det senaste klagomålet framfördes år 2008 hade sitt ursprung i en icke startad joniseringsutrustning. Om frekventa luktolägenheter av någon anledning skulle uppkomma i framtiden finns idag flera olika alternativ till luktreducerande teknik att tillgå. Val av lösning och teknik blir beroende av luktstörningens art och lokalisering.

Buller

Buller till omgivningen genereras av följande anläggningar och processer:

- Maskiner.
- Kyl- och ventilationsaggregat.
- Ångledningar och ångutblåsning.
- Industridammsugare.
- Interna och externa transporter.

Den senaste bullermätningen utförd 2011 visar på att bullernivåerna sänkts med 1-2 dB(A) i de olika beräkningspunkterna genom de bullerdämpande åtgärder som successivt genomförts. Vidare framgår att man innehåller nuvarande bullervillkor i samtliga punkter utom i punkt 4, där man inte nått ner helt till nivån 45 dB(A). Totalt ca 200 stycken bullerkällor bidrar till bullernivån i punkt 4. Det behövs åtgärder i form av bullerskärm och/eller ljuddämpningsåtgärder vid ca 3-5 punkter (de mest bidragande) för att sänka bullernivån i punkt 4 till < 45 dB(A). Vid lastnings- och lossningspunkten sker ingen aktivitet där tung trafik är inblandad under denna tid på dygnet, utan denna är flyttad till en annan plats på fabriken och därmed borde de något höga tal som tidigare uppmätts ha undanröjts.

Vid nya installationer av ljudemitterande maskiner, fläktar etc. ställs höga krav på låg ljudnivå vid källan.

Transporter

Transportomfattningen idag (nollalternativet) uppgår till ca 10 000 stycken transportrörelser per år (lastbilstransporter) vilket motsvarar i medeltal i storleksordningen 40 transporter per dag under 250 dagar per år. Transporterna vid full produktion ökar till ca 20 000 per år. Med fördubblade transporter från verksamheten i framtiden förändras totalbilden inte särskilt mycket jämfört med de totala trafikmängderna. Transporterna till och från anläggningen sker inte via bostadsområden utan i huvudsak via industriområden och de större genomfartslederna. Mer trafik innebär ingen högre bullernivå i sig i omgivningen utan enbart att trafikbuller kommer att förekomma vid fler tillfällen under dagtid. I de båda översiktsplanerna beskrivs dessutom inte bullersituationen p.g.a. transporterna på de aktuella vägavsnitten som något uttalat problem. Även utsläppen till luft måste betraktas som relativt liten jämfört med annan trafik i regionen.

Avfall och kemikalier

Huvuddelen av kemikalierna utgörs av rengöringskemikalier som används inom produktionen vid städning, diskning och rengöring. Utöver produktionskemikalier hanteras kemikalier inom pannanläggningen, verkstaden och laboratoriet. En stor del av kemikalierna utgörs volymmässigt av livsmedelstillsatser såsom t.ex. askorbinsyra, ättika, citronsyra, kalciumklorid, och diverse smakgivare. Kemikalier är placerade inom invallningar, inom avloppslösa områden och utrymmen eller på särskilda uppsamlingsbehållare. Överfyllnadsskydd finns på tankar som fylls via bulktransporter.

Vid full produktion ökar kemikalieförbrukningen gentemot idag (ca 30 % vad avser rengörings- och produktionskemikalier). Dessutom kan nya produkter komma att introduceras som innebär användning av t.ex. andra livsmedelstillsatser.

I verksamheten sker långtgående sortering av avfall och restprodukter. Detta åstadkommes genom tydliga instruktioner och rutiner i anslutning till resp. fabriksenhet och genom att hanterings och uppsamlingsplatser arrangeras inom fabriksområdet. Den totala avfallsmängden är av storleksordningen 1 300 ton per år vid nuvarande produktionsnivå. Den totala restproduktmängden uppgår till ca 15 000 ton per år. Ökad produktionsnivån innebära att avfalls- och restprodukt-mängderna i princip ökar i takt med färdigproduktökningen.

Energi

Ånga till produktionsprocesser samt för beredning av värmevatten och uppvärmning av lokaler, framställs i en ångcentral. Värmevattnet produceras i centraler i fabriksenheterna. Kondensat återförs till särskild kondensattank i anslutning till ångcentralen. I ångcentralen finns 2 stycken ångpannor (1*23 MW + 1*25 MW) samt en numera avställd oljecistern (3 000 m^3). Den totala naturgasförbrukningen i ångcentralen bedöms komma att öka till ca 120 000 MWh per år (jfr 2009, 74 700 MWh per år) vid nuvarande produktmix. Eldningsolja kommer endast att nyttjas som reservbränsle. En ändrad produktmix (t.ex. mer eller mindre potatistillverk-ning) kan påverka utvecklingen.

Elförbrukningen har under senaste åren legat tämligen konstant kring 33 000 MWh/år. Den huvudsakliga elförbrukningen är kopplad till maskindrifter, belysning, ventilation som således inte direkt är kopplad till hur mycket som produceras i lokalerna. Elförbrukningen förväntas i framtiden komma att uppgå till ca 40 000 MWh per år.

Bland de planerade energibesparingsprojekten kan nämnas en installation av en större ekonomiser, vilken kommer att minska gasförbrukningen och därmed också utsläppsmängderna CO_2 och NO_x.

Övergång till eldning med biogas kan bli aktuellt om detta energislag kommer att kunna erbjudas.

I kyl- och frysanläggningarna används ammoniak och kyl- och klimatanläggningarna som innehåller HFC. Den utökade produktionen medför ett utökat behov av kylkapacitet, vilket kan innebära installation av ytterligare kylkompressorer i framtiden.

Säkerhet och risker

Kemikalier som används inom fabriken hanteras och förvaras i enlighet med de krav på försiktighet som finns i miljölagstiftningen. Inom verksamheten sker det fortlöpande en genomgång av de kemikalier som används för att se om de kan bytas

ut mot mindre farliga kemikalier. En omfattande riskutredning har genomförts vid anläggningen under 2010. Sammanfattningen redovisas nedan:

Riskutredningen visar att ammoniakhanteringen ger upphov till ett litet bidrag till risken inom anläggningen. Inget av de scenarion som har studerats överskrider gränsen för vad som kan sägas vara tolerabel risk. Ett scenario, rörbrott i lagret på grund av påkörning av truck, ligger nära gränsen för vad som kan anses vara en tolerabel risk. Den åtgärd som rekommenderas för att minska risken för detta är att montera påkörningsskydd för att motverka att rör punkteras.

Analysen av risken för tredje man, alltså anläggningens bidrag till risken utanför anläggningen visar att samhällsrisken inte överstiger föreslagen gräns för acceptabel risknivå. Dock är samhällsrisken så stor att det får anses motiverat att genomföra sådana åtgärder som inte i en stor omfattning inskränker verksamheten. Till dessa åtgärder räknas exempelvis de krav på att hålla högre beredskap för insats vid en olycka med ammoniak som föranleds av Länsstyrelsens beslut att bolagets verksamhet i Eslöv omfattas av de skyldigheter som anges i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Riskutredningen gällande miljö visar att två scenarion ligger nära gränsen för vad som kan anses vara en tolerabel risk. Båda scenariorna gäller spill på gården där det finns risk för att läckaget kommer ut till dagvattensystemet. Konsekvenserna för miljön gällande ammoniakspridning har bedömts som stora och inom en radie av 10 km. Ammoniaken kommer troligtvis spridas som en gas men en del kan spridas ut till dagvattennätet. Recipienten för dagvattennätet är Eslövsbäcken som mynnar ut i Bråån som är ett känsligt vattendrag, limnologiskt skyddsvärd och har ett rikt fiskbestånd. En av de stora behållarna av ammoniak som lagras utomhus befinner sig strax ovanför en dagvattenbrunn. Den sammanvägda risken bedöms vara tolerabel vid ammoniakläckage men för att ytterligare reducera risken för läckage till Eslövsbäcken bör dagvattenbrunnen tätas.

Brandrisker ingick inte inom ramen för denna riskanalys. Man kan dock konstatera att en brand kan orsaka stora mängden släckvatten som är en miljökonsekvens att ta hänsyn till. Det finns i nuläget inga säkerhetsanordningar på dag- eller spillvattensystemet. Om en brand uppkommer och stora mängder släckvatten genereras kan det ha en stor påverkan på miljön genom att släckvattnet avleds till recipient via dagvattensystemet eller till reningsverket via spillvattensystemet.

Anläggningen är omfattande vilket innebär att ett spill på gården inte alltid kan saneras snabbt och effektivt för att saneringsmaterialet inte är lättåtkomligt. Detta kan åtgärdas genom att absorptionsmaterial sätts ut med jämna mellanrum utomhus på anläggningen. Det finns inga avstängningsanordningar på dagvattennätet. För att undvika att kemikalier sprids till dagvattennätet och recipient kan en avstängnings-

anordning på hela systemet ge värdefulla riskreducerande effekter. Det finns inga avstängningsanordningar på spillvattennätet. Man vill undvika att kemikalier som ammoniak eller andra typer av kemikalier, som kan ha en negativ inverkan på de biologiska stegen i reningsverket, sprids till spillvattennätet. En riskreducerande åtgärd kan vara att en avstängningsanordning eller att ett varningssystem installeras.

Möjligheterna att ta hand om ett eventuellt utsläpp i dagvattensystemet är idag begränsat och någon speciell teknik finns inte för detta idag, däremot pågår ett arbete där bolaget försöker hitta en lämplig teknik för att möjliggöra detta. Bolaget har tittat på möjligheterna att stänga utflödet i dagvatten/spillvattenledningarna både genom flyttbara och rörliga system. Att införskaffa ett system med flyttbara spärrar är det billigaste och kostnaden för detta är uppskattningsvis ett fåtal 10 000-tals kronor. Med ett fast system kommer kostnaden att öka till ett antal 100 000-tals kronor. Val av teknik kommer att utredas i samarbete med VA SYD och Räddningstjänsten Syd.

Nedan redovisas de avsnitt i miljöriskinventeringen där konkreta åtgärder föreslagits. Åtgärder som endast avser förändringar i rutiner har inte medtagits.

- Spill orsakade av transporter: antalet stationer med utplacerade absorptionsmedel utökas.
- Kemikaliebehållare springer läck utanför förråd: komplettering med tättingar (dagvattenbrunnstätningar) genomförs. Dagvattenbrunn som finns inom Kemikalieförråd 1 kommer att tätas eller omkopplas. Därutöver har riskerna för att ammoniak ska hamna i vattenfaserna i dagvatten- eller processvattensystemet diskuterats. Detsamma har riskerna för att brandsläckvatten ska hamna i de båda nämnda ledningssystem omnämnts. Vilka dag- och spillvattenanslutningar som bör förberedas för avstängningar bör lämpligen inventeras och beslutas i samråd med Räddningstjänsten och VA-verket. En insatsplanering har redan påbörjats.

Det finns inga invallningar i anslutning till ammoniaksystemen eller bufferttankarna då detta normalt inte förekommer i anslutning till ammoniakanläggningar. Enligt utredningen så befann sig en av de stora behållarna med ammoniak som lagras utomhus strax ovanför en dagvattenbrunn. Rekommendationen av utredaren var att denna bör tätas. Bolaget anser att en permanent igensättning av brunnen inte är möjlig eftersom den avvattnar ett större område. Att upprätta invallningar för ammoniaktankarna är bolaget tveksamma till då invallningar har problemet med att kunna fyllas med regnvatten, men även detta kommer att utredas under hösten i samarbete med VA SYD och Räddningstjänsten Syd. Ammoniak finns i ett system som är i ständig rörelse. Bolaget förhandlar just nu om att reducera inställelsetiden för de som har jour för ammoniaktillsynen till 30 minuter och detta borde reducera

risken för allvarligare incidenter. Ammoniakanläggningen har ett larmsystem som just nu ses över för uppgradering.

Det finns inga fysiska möjligheter att anordna fördröjnings- eller uppsamlingssystem av typen dammar inom fabriksområdet. Däremot tillämpas rutiner samt att det finns tättingar för dagvattenbrunnar och länsar och dylikt som utnyttjas vid tankpåfyllningar och/eller vid spillsituationer. Vidare finns invallningar och överfyllnadssystem i anslutning till tankar med syfte att förebygga spill vid eventuella olyckor. Fördröjningsdammar i anslutning till de kommunala dagvattensystemen, till vilka bolagets dagvatten avleds, förutsätts diskuteras, planeras och anordnas genom kommunens försorg. Försedimenterings och/eller utjämningsbassängen för processavloppsvattnet som är belägna i anslutning till kommunens reningsverk kan fungera som skyddsanläggningar vid eventuella önskade spill till fabriksvattensystemet, eftersom dessa anläggningsdelar kan ställas av och förbiledas.

Arbetet med en insatsplan pågår och kommer att bedömas tillsammans med Räddningstjänsten Syd under juli, 2013. Den övergripande riskanalysen kommer att göras senast i april 2015.

Yttranden

Länsstyrelsen har framfört bl.a. följande.

Länsstyrelsen har ingen erinran mot att tillstånd meddelas. Länsstyrelsen anser dock att villkor ska föreskrivas enligt nedan.

1. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar eller omgivningen. Förvaringen ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att nederbörd inte ansamlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 procent av övriga behållares volym.

2. Processavloppsvatten från verksamheten ska efter förbehandling vid bolagets reningsanläggning avledas till kommunens avloppsreningsverk för behandling. Utsläppsmängderna får inte överstiga 4 000 m^3 vatten/dygn, 11 000 kg BOD_7/d, 150 kg tot-P/d, 450 kg tot-N/d som medelvärde per kalendervecka och 14 000 kg BOD_7/d som dygnsmedelvärde.

   Halten suspenderat material får inte överstiga 7 000 mg/l längre tid än 30 minuter per dygn. Halten avskiljbart fett får inte överstiga 200 mg/l.

   pH ska ligga inom intervallet 5,5 – 9.

Kontroll av villkoret ska ske genom kontinuerlig flödesmätning och flödesproportionell provtagning,

3. Avfall av olika slag ska uppsamlas och förvaras var för sig för att underlätta den miljömässigt bästa vidarebehandlingen. Avfallet ska i största möjliga utsträckning upparbetas, återanvändas eller nyttiggöras på annat sätt. Varje avfallstyp ska hanteras och omhändertas på sätt som kan godkännas av tillsynsmyndigheten.

4. Naturgas, biogas eller eldningsolja 1 får användas som bränsle i energicentralen.

   Utsläppet av kväveoxider vid förbränning av naturgas, biogas eller får inte överstiga 60 mg/MJ tillfört bränsle, räknat som NO_2 och månadsmedelvärde.

   Vid användandet av eldningsolja 1 får utsläppet av kväveoxider inte överstiga 75 mg/MJ tillfört bränsle, räknat som NO_2 och månadsmedelvärde.

5. Om olägenhet i form av lukt uppstår i omgivningen till följd av verksamheten ska erforderliga åtgärder vidtas så att olägenheterna upphör.

6. Källor där stoft emitteras ska var försedda med stoftavskiljningsanläggningar utförda för att begränsa utsläppshalterna till <10 mg per m^3 norm torr gas.

   Stoftmätning ska ske minst en gång per år.

7. Ljud från verksamheten inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

   55 dBA dagtid (kl. 07-18) helgfri måndag – fredag
   45 dBA nattetid (kl. 22-07) samtliga dygn
   50 dBA övrig tid

   Momentana ljud får nattetid samtliga dygn uppgå till högst 55 dBA.

   De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom närfältsmätning och beräkningar för ovan angivna tidpunkter. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer över 1dB(A) eller på tillsynsmyndighetens anmodan, dock minst vart femte år.

Kontroll ska ske enligt Naturvårdsverkets metodbeskrivning för mätning av externs industribuller SNV 1973:5 eller motsvarande uppgraderad metod.

8. Saneringsmaterial ska finnas i anslutning till kemikaliehanteringen.

9. Förslag till reviderat kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

10. Tillsynsmyndigheten ska kontaktas vid anläggande av täta ytor eller vid byggnation i eller ovan mark samt vid grävarbeten.

11. En avvecklingsplan ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader före nedläggning av hela eller delar av verksamheten.

Frågan om avstängning av dag- och spillvattennätet samt omhändertagande av släckvatten ska uppskjutas under en prövotid om vilka slutliga villkor som ska gälla.

Bolaget ska under prövotiden i samråd med Räddningstjänsten och VA SYD genomföra följande utredningar.

1. Möjligheter och kostnader för att kunna stänga av dag- och spillvattennät vid spill eller olycka så att människors hälsa eller miljö inte skadas. I utredningen ska minst ingå system där avstängning kan ske från säker plats och system som är kopplade till brand och gasdetektorer.
2. Möjligheter och kostnader för att omhänderta släckvatten så att inte människors hälsa eller miljö skadas.

Det är verksamhetsutövaren som ska påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart. Dessa nackdelar ska med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande bör föreligga innan tillståndet får tas i anspråk. Bolaget har inte redovisat sådana skäl som motiverar att tillstyrka ett verkställighetsförordnande. Verkställighetsförordnande ska därför inte medges.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har tillstyrkt tillståndsansökan och anfört bl.a. följande:

1. Villkor som berör utsläpp av processavloppsvatten till spillvattennätet, bör samordnas så långt möjligt med det avtal som gäller för utsläpp

mellan bolaget och VA SYD och VA SYDs kommande övertagande av tillståndet för utjämningsbassängen på Ellinge reningsverk.

2. Tillståndet bör innehålla villkor om att på sikt fasa ut eldningsolja som reservbränsle. Det bör också villkoras att bolaget, inom ramen för sin egenkontroll, ska göra en energikartläggning.
3. Bolagets förslag till villkor nr 7 är förhållandevis strängt formulerat. Detta med tanke på att en villkorsöverträdelse är straffsanktionerat. Istället kan villkoret formuleras som att krav på åtgärder vid eventuell luktolägenhet ska vidtas och tillsynsmyndigheten kan ges möjlighet att föreskriva villkor om åtgärder.
4. Mängden kemiska produkter, framförallt rengöringsmedel som används i verksamheten är mycket omfattande. En skriftlig plan för utbyte av produkter med identifierade, prioriterade riskminskningsämnen och/eller motsvarande ämnen bör tas fram.
5. Enligt ansökan, tekniska beskrivningen sid 64, finns möjlighet att använda tåg för transporter av färdiga produkter ut från anläggningen. Då tågtransporter är att föredra ur miljösynpunkt framför transporter med lastbil, bör detta utnyttjas så långt som möjligt. Bolaget bör ta fram en handlingsplan för att minimera negativ miljöpåverkan från interna och externa transporter.

VA SYD har tillstyrkt tillståndsansökan och anfört bl.a. följande:

1. Allt processavloppsvatten ska avledas via bolagets processavlopps-vattenledning till Ellinge avloppsreningsverk.
2. Bolaget får maximalt avleda 4 000 m^3processavloppsvatten/d och föroreningsmängden i avlett processavloppsvatten får högst vara 11 000 kg BOD7/d, 150 kg tot-P/d och 450 kg tot-N/d räknat som medelvärde per kalendervecka samt 14 000 kg BOD7/d räknat som dygnsmedel-värde.
3. Om nya produkter eller produktgrupper tillkommer ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten och samråd ske med VA SYD. Eventuella nya reningssteg ska anpassas till de nya förhållandena så att villkoren i detta beslut och avtalet med VA SYD kan hållas.
4. Genomgång av ledningsnätet på fastigheterna ska göras, med syfte att leda rätt typ av avloppsvatten till rätt avloppsledning. Samråd bör ske med VA SYD i detta arbete. Omkoppling till rätt ledningsnät ska ske om felaktigheter upptäcks.
5. Bolaget ska främst utreda var det finns risker för utsläpp av ammoniak, ättika, andra kemikalier, flytande råvaror eller produkter samt brandsläckvatten. På dessa platser ska åtgärder vidtas för att minska riskerna för utsläpp. Intentionerna är att all lagring och hantering av kemikalier, kemiska produkter, oljor, råvaror, restprodukter och

produkter ska ske på sådant sätt att spill, utsläpp och haverier inte kan ledas till något av avloppsnäten på fastigheterna eller förorena mark. När det gäller flytande kemikalier, råvaror eller produkter ska hantering och förvaring ske på invallat område. Förorenande verksamhet eller hantering får inte förekomma på dagvattenytor.

6. Avstängningsventiler till kommunalt spillvattennät, processavloppsvattennät samt dagvattenledningar från fastigheten stämjärnet 25 ska installeras senast 2014-12-31.
7. Bolaget ska utreda hur man kan lösa avstängningen för dagvattenledningar som kommer från fastigheten Betan 8. Utredningen ska göras i samråd med Räddningstjänsten och VA SYD.
8. Utjämningen ska inte användas som haveribassäng.

Räddningstjänsten Syd har tillstyrkt tillståndsansökan och anfört bl.a. följande: Möjligheten att omhänderta eventuellt ammoniakutsläpp är idag begränsade. Bolaget anger att arbetet pågår för att utreda möjliga tekniker.

Bolaget åtar sig att komplettera med dagvattenbrunnstätningar (tättingar) och diskuterar flyttbara spärrar eller proppar som ett alternativ för avstängning av spill- och dagvattensystemet. Vid pågående utsläpp kan dock åtgärden att täta spill och dagvattenbrunnar kräva att personal ger sig in i miljöer med skadliga koncentrationer av giftiga ämnen, t.ex. ammoniak. Av underlaget framgår inte hur bolaget avser att lösa detta praktiskt. Detta är något som kan förväntas kräva insats från Räddningstjänsten Syd och kan kräva särskilda resurser som tar ca.30 minuter att få på plats. Vid en insats prioriteras livräddning högre än miljöräddning, vilket kan innebära att åtgärden att täta dagvattenbrunnar kan dröja. Räddningstjänsten Syd anser att det finns goda skäl för att fasta avstängningsventiler som kan manövereras från säker plats är att föredra framför tättingar eller flyttbara spärrar. Alternativt kan systemet automatiseras genom koppling till brand och gasdetektorer.

Räddningstjänsten anser att frågan fortfarande inte är tillräckligt utredd och behöver utredas vidare. Det kan därför bli svårt att formulera ett villkor som uppfyller kraven på tydlighet och som kan vägas mellan vad som är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och miljömässigt motiverat. Samtidigt har bolaget sagt sig villig att acceptera villkor som hanterar problemen. Om Länsstyrelsen och Miljöprövningsdelegationen anser att underlaget är tillräckligt för att fatta beslut om miljötillstånd, yrkar Räddningstjänsten Syd på att tillståndet villkoras med hänsyn till omhändertagande av släckvatten och kemikalieutsläpp.

Länsstyrelsen har i ett nytt yttrande yrkat att ansökan ska avvisas och anfört bl.a. följande. Orkla Foods Sverige AB har till Miljöprövningsdelegationen anfört att de inte anser att utjämningsbassängen ska omfattas av deras ansökan. VA Syd AB

har anfört att utjämningsbassängen är nödvändig för driften av avloppsreningsverket. Utjämningsbassängen omfattas idag av Orklas tillstånd. Det framgår tydligt av avloppsreningsverkets tillstånd att ansvaret för utjämningsbassängen åligger Orkla. Eftersom Orkla inte har tagit med utjämningsbassängen i sin ansökan är bolagets ansökan felaktigt avgränsad och bör därför avvisas.

Bolagets bemötande av yttranden

Synpunkter på Länsstyrelsens yttrande med förslag till villkor

Utjämningsbassängen
Ansökan omfattar inte utjämningsbassängen. Denna är enligt bolaget övertagen av VA SYD.

Allmänt villkor
Bolaget anser att ett allmänt villkor bör föreskrivas enligt följande.

"Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet".

Villkor 2
Risken för att ett enstaka överskridande av dygnsmängden och/eller veckomängden skulle störa reningsverksprocessen på något märkbart sätt och förorsaka negativ påverkan på människors häls och miljö är således minimal – om inte kommunen på eget bevåg skulle ha ställt av något reningssteg typ utjämningsbassäng eller SS-avskiljningsanläggningen (Acti Flo).

Anledningen till att bolagets förslag till begränsningsvärde kompletteras med tillägget i villkorsförslagets sista stycke är att bolaget finner det rimligt att detta formuleras så att ett visst handlingsutrymme ges innan det blir straffsanktionerat. Särskilt om det skulle uttryckas på kortare tidsbasis (veckomedelvärde i stället för månadsmedelvärden), vilket då skulle innebära att det inte är möjligt att komma tillrätta med ett överutsläpp förrän det mät- och provtagningsmässigt är för sent.

För det fall de av Bolaget föreslagna begränsningsvärdena ska gälla utan det föreslagna handlingsutrymmet måste begränsningsvärdena uttryckas på annan tidsbasis för att vara rättssäkra. Under sådana förhållanden måste begränsningsvärdena föreskrivas att gälla som kvartalsmedelvärden i stället för månads- eller veckomedelvärden.

Ett utsläpp på dygnsbasis vad avser BOD_7 kan bolaget överhuvudtaget inte acceptera.

Utifrån VA SYDs synvinkel bestäms utsläppsmängderna på dygns- och veckobasis. Avtalet mellan kommunen och bolaget gäller ju överordnat tillståndsbeslutet.

Susp
I avtalet finns en punkt med den aktuella restriktionen – max 7 000 mg SS/l under 30 minuter. Det är inte helt klart vad syftet med denna restriktion är men antingen är den baserad på ett slamytbelastningsresonemang kring vad försedimenteringen tål eller en begränsning i slamutpumpningssystemet från samma bassäng. Det kan också vara så att SS-haltvärdet syftar till att undvika momentana stora utsläpp av stärkelseslam från potatisfabriken som historiskt förekommit vid något tillfälle.

Under alla omständigheter kan naturligtvis bolaget inte acceptera att detta värde införs som ett begränsningsvärde i kommande tillstånd.

Fett
Begränsningen av fett i avtalet med kommunen handlar om att i kommunens anläggningsdelar undvika tekniska problem kopplat till underhållsbehov, teknisk livslängd o.d. och inte risken för att fetthalten skulle kunna förorsaka negativ påverkan på människors hälsa och miljö.

Inom anläggningen finns idag en fettavskiljare för processavloppsvattnet från potatisfabriken. Behovet av att etablera ytterligare fettavskiljare skulle kunna aktualiseras om det föreslagna begränsningsvärdet kommer att gälla som begränsningsvärde och momentanvärde. Detta förefaller som en "överloppsgärning". Fetthalten är för övrigt idag låg efter genomförda åtgärder.

Bolaget kan inte acceptera att detta värde införs som ett begränsningsvärde i kommande tillstånd.

pH-värde
Att pH enligt avtalet med kommunen ska ligga mellan intervallet pH 5,5 – 9 handlar om tekniska problem gällande beständigheten i överföringsledningen. I utjämningsbassängen sker en pH-utjämning och sannolikt även en pH-sänkning tidvis. Vilka åtgärder som ev. behöver vidtas – när och hur – löses bäst via avtalet.

Däremot bedöms avvikande pH- värden – dessutom uttryckt som momentanvärde – i anslutningspunkten knappast utgöra en risk för negativ påverkan på människors hälsa och miljö.

Bolaget kan inte acceptera att detta värde införs som ett begränsningsvärde i kommande tillstånd.

Villkor 8
Bolaget har egentligen inga synpunkter på villkorsformuleringen, men anser samtidigt att villkoret är onödigt eftersom bolaget åtagit sig detta i ansökan och att det allmänna villkoret därvid omfattar detta.

Villkor 9
Bolaget har egentligen inga principiella synpunkter på villkorsformuleringen, men skulle önska att tidsrymden för kontrollprogrammet inlämnande utökas till 6 månader. Anledningen är önskan att genomföra en mer samlad och genomgripande justering av det totala egenkontrollprogrammet.

Villkor 10
Bolaget anser att om ett liknande villkor ska fastställas så måste det klarläggas hur stort arbete som avses för att kontakten ska tas. Inom bolagets anläggning pågår ständigt mindre ombyggnadsarbeten av underhålls- och förnyelsekaraktär – fönsterbyten, fasadrenoveringar, kompletteringsasfaltering, ledningsrenoveringar och ledningskompletteringar etc.

Villkoret föreslås kompletteras med följande text:

"Vid vilka typer av arbeten som kontakt ska ske ska överenskommas med tillsynsmyndigheten och bolaget inom ramen för tillsynsarbetet."

Villkor 3,4,5,6, 7 och 11
Bolaget har inga synpunkter på villkorsformuleringen

Prövotid gällande frågan om avstängning av dag- och spillvattennät
Bolaget anser – mot de inkomna yttrandena i ärendet – att en prövotid är fullt motiverad för klargörande om hur man hanterar dessa frågor rutinmässigt och tekniskt och då i samråd med Räddningstjänst Syd och VA SYD.

Bolaget föreslår en 3-årig prövotid efter laga kraftvunnet beslut i ärendet.

Verkställighetsförordnande
Såvitt bolaget förstår innebär Länsstyrelsens yttrande att det nuvarande tillståndet och de nuvarande villkoren fortsatt gäller tills det nya beslutet vunnit laga kraft vilket bolaget anser är OK.

Synpunkter på VA SYDs yttrande med förslag till villkor

Villkor 1
Texten skulle kunna ingå som ingress till utsläppsvillkoret, se Länsstyrelsens villkorsförslag 2.

Villkor 2
Se svar villkor 2 ovan.

Villkor 3
Bolaget anser att villkoret är onödigt och ryms inom det allmänna villkoret samt avtalet mellan bolaget och VA SYD. Möjligen kan den första meningen kvarstå som villkor medan den andra meningen är synnerligen svårtolkad men samtidigt självklar.

Villkor 4
Bolaget anser att villkoret är onödigt och ryms inom det allmänna villkoret samt *avtalet mellan bolaget och VA SYD.*

Villkor 5, 6 och 7
Ev. villkor förutsätts meddelas efter genomförda prövotidsutredning som bolaget har accepterat enligt ovan.

Villkor 8
Villkoret kan inte kopplas till bolagets tillstånd eftersom utjämningsbassängen ingår i kommunens tillstånd och kommunen har full rådighet över hur bassängen ska och kan nyttjas.

Bolagets synpunkter på Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens yttrande med förslag till villkor

Villkor 1 och 3
Se synpunkter på Länsstyrelsen villkorsförslag 2 resp 5 ovan.

Villkor 2.
Bolaget har själv i ansökan föreslagit ett "energivillkor". När det gäller utfasning av eldningsolja som reservbränsle finns idag inga alternativa reservbränslen för aktuell effekt. Nyttjandet av oljeanläggningen har varit ytterst begränsad under de senaste decennierna.

Villkor 4
Arbetet med att ersätta oönskade kemikalier pågår ständigt inom ramen för tillämpat egenkontrollprogram och dess kemikaliehanteringsrutiner.

Villkor 5.

Förhållandena försvårar eller omöjliggör tågtransporter till och från anläggningen. Vid upphandling av transporttjänster ställs olika krav på transportörernas fordonspark.

Bolagets synpunkter på Räddningstjänsten SYDs yttrande med förslag till villkor

Eventuella villkor förutsätts meddelas efter genomförda prövotidsutredning – se LSTs förslag till prövotid enligt ovan.

VA SYD slutliga talan i ärendet

VA SVD hänvisar till vad som tidigare anförts i ärendet och vill därutöver anföra följande.

Eftersom bolaget tidigare i ärendet har angivit att utjämningsbassängen ska omfattas av den nu aktuella tillståndsprövningen, vidhåller VA SYD de i yttrande av den 31 januari 2014 (aktbilaga 43) föreslagna villkoren avseende utjämningsbassängens nyttjande med justering av årtalet i förelaget villkor 6 ändras till 2016. VA SYD anser således alltjämt att det såsom villkor ska föreskrivas att utjämningen inte ska användas som haveribassäng. Att använda utjämningsbassängen för att ta om hand brandsläckvatten eller nödutsläpp kan enligt VA SYD inte genomföras utan att Ellingeverkets funktion i övrigt påverkas negativt och i sin tur att möjligheten för VA SYD att innehålla tillståndsvillkoren för Ellingeverket riskeras. Bolaget har inte visat att utjämningsbassängen kan användas som haveribassäng utan att medföra oacceptabel påverkan på miljön och människors hälsa.

Vidare anser VA SYD precis som länsstyrelsen anfört att ansökan inte i tillräcklig omfattning redogör för utjämningsbassängen och hanteringen av processvatten. VA SYD anser även att vad Länsstyrelsen anfört avseende utsläppsvillkoren i aktbilaga 44 är något som ska hörsammas.

Avseende utsläppsvillkor har VA SYD i tidigare yttrande av den 31 januari 2014 angivit att de krav och nivåer som gäller enligt avtal mellan VA SYD och bolaget även ska gälla som tillståndsvillkor. Bolaget har emot detta bland annat anfört att avtalet parterna emellan gäller "överordnat tillståndsbeslutet". Att det föreligger ett civilrättsligt avtal motiverar dock inte att motsvarande krav inte ska gälla offentligrättsligt. Civilrättsliga avtal kan förändras med tiden. Vidare varierar möjligheterna att tillgripa sanktioner mot överskridande av avtalsvillkor beroende på olika avtals respektive utformning. Civilrättsliga avtal utgör således ingen tillfredställande garanti för att en verksamhet kommer att bedrivas på ett ur miljö och hälsosynpunkt godtagbart sätt. Tillståndsvillkoren ska därför utformas för att tillförsäkra att verksamheten bedrivs på ett ur miljö- och hälsosynpunkt godtagbart

sätt oavsett om något civilrättsligt avtal föreligger mellan VA SVD och bolaget eller inte. Som VA SYD tidigare har framhållit är de av VA SYD föreslagna villkoren motiverade utifrån att ett överskridande av de villkorsförslaget angivna halterna och mängderna medför att Ellingeverkets tillstånd i sin tur riskerar att överskridas och att avloppsvattenreningen i verket fungerar otillfredsställande. VA SYDs tidigare framförda förslag på villkor för avlett processavloppsvatten vidhålls mot den bakgrunden. Vad Orkla har anfört avseende processvattnet i aktbilaga 47 föranleder inte VA SYD att ändra inställning eller skälen för de villkor som presenterades i aktbilaga 43.

VA SVD anser också att det, mot bakgrund av att bolagets verksamhet också omfattar utjämningsbassängen, bör förtydligas att villkoret avseende kvalitet och kvantitet på från produktionsanläggningen avlett avloppsvatten gäller innan processavloppsvattnet behandlats genom försedimentering och utjämning på Ellingeverkets område. Processavloppsvattnet passerar Ellingeverkets verksamhetsområde innan det når utjämningsbassängen. VA SYD vill därför justera sitt yrkande avseende det tidigare föreslagna villkor 2 med ett förtydligande tillägg så att det lyder enligt följande (föreslaget tillägg kursiverat):

Följande villkor gäller för från fabriksområdet på Betan 8 och Stämjärnet 25 avlett processavloppsvatten.

Bolaget får maximalt avleda 4 000 m3 processavloppsvatten per dygn, räknat som medelvärde per kalendervecka. Föroreningshalten i avlett processavloppsvatten får högst vara 11 000 kg BOD_7 per dygn, totalfosfor högst 150 kg per dygn och 450 kg totalkväve per dygn (medelvärde per kalendervecka) samt högst 14 000 kg BOD_7 per dygn (dygnsmedelvärde). Processavloppsvattnet ska ha genomgått förbehandling och halten suspenderat material får inte överstiga 7 000 mg/l längre tid än 30 minuter per dygn. Halten avskiljbart fett får inte överstiga 200 mg/l. pH ska ligga inom intervallet 5,5-9.

Avseende utjämningsbassängen vill VA SYD att följande ytterligare villkor ska gälla.

a) Bolaget har endast rätt att, efter godkännande av Ellinge avloppsreningsverks verksamhetsutövare, ändra någon drift eller funktion avseende utjämningsdammarna och där föregående reningsprocessteg.

b) Bolaget får inte bedriva sin verksamhet så att verksamhetsutövaren för Ellinge avloppsreningsverk, vid för verket ordinarie drift, inte kan innehålla sina villkor. Bolaget är skyldigt att tillse att driftstörningar inte uppkommer vid Ellinge avloppsreningsverk och, när påkallat, vidta direkta åtgärder för att undvika sådana driftstörningar.

Skälen för dessa villkorsförslag är att bolaget utgör en stor del av Ellingeverkets belastning vad gäller rening. Om bolagets utsläpp inte bestäms strikt i tillståndet kan detta senare drabba VA SYD såsom verksamhetsutövare trots att bolagets verksamhet inte är något som Ellingeverket styr över. Därför anser VA SYD att VA SYDs syn avseende villkoren för bolaget ska vinna gehör. Bolaget har inte självt framfört tillräckliga argument, eller i tillräcklig utsträckning redogjort, för hur samarbetet mellan Ellingeverket och bolaget ska ske bättre och med färre svårigheter för Ellingeverket än vad det gör idag.

Bolagets bemötande av VA SYDs talan

Inledningsvis får bolaget hänvisa till vad som tidigare anförts i ärendet. Särskilt hänvisas till aktbilaga 47, med det tillägget som tidigare anförts (aktbilaga 63), att det av underlaget framgår att ytterligare reglering såvitt avser utjämningsbassängen gentemot dagsläget inte är påkallad. Vad gäller de nya uppgifter som framförts av VA SYD i nu aktuellt yttrande får anföras följande.

Såvitt avser det föreslagna villkoret 2, vilket kommenterats i aktbilaga 47, får konstateras att vad gäller utsläpp från Bolagets verksamhet regleras det i dagsläget såsom mätt i provtagningsstation efter silstation. Detta motsvarar länsstyrelsens text ang. villkoret 2 "/.../efter förbehandling vid bolagets reningsanläggning/ .../" likväl som VA SYDs text "/.../från fabriksområdet på Betan 8 och Stämjärnet 25 / .../". För undvikande av eventuella oklarheter anser bolaget att gällande villkorslydelse i berörd del bör tillämpas, dvs. såsom mätt i provtagningsstation efter silstation.

Beträffande relationen mellan vad som gäller i avtal mellan bolaget och VA SYD respektive vad som regleras i miljötillståndet delar bolaget VA SYDs uppfattning att regleringen i miljötillståndet ska gälla oberoende av vad som gäller civilrättsligt parterna emellan. Det är i enlighet därmed ur rättssäkerhetsperspektiv av synnerlig vikt att vad som regleras i miljötillståndet och dess villkor ges sådan utformning att bolaget kan innehålla detta.

Med understrykande av vad som redogjorts för i aktbilaga 47 gällande parametrar och värden får särskilt framhållas vad som angetts om BOD_7 samt, avseende pH, att avvikande pH-värden i anslutningspunkten (i förhållande till vad parterna avtalsvis kommer överens om) knappast kan utgöra risk för negativ påverkan på människors hälsa och miljö. Värden för pH i intervallet 5,5-9 kan bolaget inte innehålla som begränsningsvärde. Bolagets gällande villkor reglerar vidare inte om pH-värde och det får i sammanhanget även noteras, såsom redogjorts för i aktbilaga 47, att det i utjämningsbassängen sker en pH-utjämning och sannolikt även en pH-sänkning tidvis (se s.7 i aktbilaga 47). VA SYDs intressen får tillståndsvis härmed anses vara väl tillgo-

dosedda. Någon påverkan på Ellingeverket utifrån pH-värden hänförliga till bolagets verksamhet kan inte anses föreligga.

I övrigt får särskilt påpekas att bolaget ansluter sig till Räddningstjänsten Syds och länsstyrelsens bedömning i aktbilaga 40 respektive 44 att frågan om avstängning av spill- och dagvattennätet vid spill eller olycka ska sättas på prövotid (se aktbilaga 47 s.10 f. samt 14). Frågan är i dagsläget inte tillräckligt utredd för att slutliga villkor ska kunna meddelas. Något behov av reglering på annat sätt än vad länsstyrelsen föreslagit kan inte heller anses föreligga sett inte minst till verksamhetens historik och bedrivande (se aktbilaga 47 s. 11).

Vad gäller de nya förslag till ytterligare villkor, benämnda a och b, som VA Syd framfört, får anföras följande.

Villkor a)
Med anledning av att bolaget i dagsläget- i enlighet med VA SYDs önskemål- godtagit att bolaget utgör verksamhetsutövare för utjämningsbassängen och att bassängen ska omfattas av denna prövning har Bolaget svårt att förstå vad VA Syd avser med villkorsförslaget a). Att VA SYD skulle ges mandat att villkorsvis förfoga över bolagets verksamhet faller på sin egen orimlighet. I övrigt får framhållas att skäl för någon tillkommande reglering i förhållande till vad länsstyrelsen föreslagit om värden som villkor 2 (se nedan) inte kan anses föreligga.

Villkor b)
Bolaget motsätter sig skarpt villkorsförslag b). Innehållandet av Ellingeverkets villkor åligger verksamhetsutövaren för Ellingeverket. Bolaget har inga möjligheter att innehålla ett villkor som gäller annan verksamhetsutövares villkor. Villkorsförslaget b saknar stöd i gällande praxis för hur villkor kan föreskrivas och ska i konsekvens därmed inte godtas.

Bolaget får särskilt framhålla att bolaget kan innehålla av länsstyrelsen föreslagna värden i villkor 2 för samtliga parametrar utöver pH (se härom ovan avsnitt 1.4), dock att dessa parametrar bör regleras utifrån andra tidsintervall i enlighet med vad som redogörs för i aktbilaga 47. Skäl för annan reglering kopplad till VA SYDs verksamhet finns således inte heller av nu angivna skäl.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

IED och statusrapport

Enligt 22 kap. 1 § första stycket 7 miljöbalken ska en ansökan innehålla en statusrapport. Enligt 1 kap 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250) ska den

som bedriver en industriutsläppsverksamhet redovisa i en skriftlig statusrapport de föroreningar som förekommer i mark- och grundvatten, med flera uppgifter, inom det område där verksamheten bedrivs. Statusrapporten ska inges i samband med att ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet söks. Övergångsbestämmelserna ger dock vid handen att verksamhet som påbörjats före den 18 juni 2013 och där ansökan lämnats in före den 7 januari 2014 inte behöver komplettera ansökan med en statusrapport. Då aktuell ansökan, som avser en befintlig verksamhet, inkom under år 2010 behöver bolaget således inte bifoga en statusrapport till ansökan. Statusrapporten ska istället inges till tillsynsmyndigheten senast fyra år efter det att BAT-slutsatser beslutats för huvudverksamheten eller när bolaget söker nytt eller ändrat tillstånd.

Ansökans avgränsning

Bolaget har ansökt om tillstånd för den verksamhet som bedrivs på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun. Fråga har uppkommit i ärendet om en så kallad utjämningsbassäng på fastigheten Ellinge 36:2 ska ingå i aktuell ansökan. Bolaget har, fram till den 22 september 2015, avgränsat sin ansökan på så sätt att utjämningsbassängen inte omfattas.

Prövningens avgränsning är av central betydelse för en ändamålsenlig prövning i enlighet med miljöbalken syfte. Det är sökanden som genom sin ansökan anger ramarna för prövningen, men ytterst åligger det tillståndsmyndigheten att ta ställning till om den kan ligga till grund för prövningen. Prövningen ska resultera i de villkor eller föreskrifter som fordras enligt miljöbalkens allmänna hänsynsregler (MÖD 2006:6)

Bolaget har i skrivelse den 22 september 2015 ändrat ståndpunkt och yrkat att utjämningsbassängen ska tas med i prövningen. Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen är dock inte utformade med utgångspunkten att bassängen ingår i prövningen. Detta skulle i och för sig kunna läkas genom att ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kompletterades i det avseendet. Utjämningsbassängen har emellertid inte heller funnits med i samrådet som föregått ansökan och den bristen går enligt miljöprövningsdelegationens mening inte att läka i efterhand, jfr MÖD M 4563-01. Samrådet ska vara en integrerad del av arbetet med att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning och det är inte möjligt att avhjälpa bristen genom att hålla samråd i efterhand. Yrkandet om att i detta sena skede ta in utjämningsbassängen i prövningen ska därför avvisas. Speciellt med tanke på att det under årens lopp funnits klagomål från närboende beträffande lukt från utjämningsbassängen och att allmänheten således kunnat ha ett intresse av att i ett samrådsförfarande vara med och påverka den planerade verksamheten såvitt avser utjämningsbassängen.

Miljöprövningsdelegationen gör bedömningen att prövningen såsom ansökan ursprungligen är avgränsad, dvs. utan utjämningsbassängen, kan resultera i de villkor för bolagets verksamhet som krävs enligt miljöbalken och prövar således verksamheten med den avgränsningen.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen finner att den miljökonsekvensbeskrivning som bifogats ansökan är tillräcklig i förhållande till verksamhetens miljöpåverkan och de krav som framgår av 6 kap MB såvitt avser verksamheten utom utjämnings-bassängen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen utgör ett tillräckligt underlag för att göra en samlad bedömning av den planerade verksamhetens inverkan på miljön, människors hälsa och hushållningen med naturresurser. Bolaget har inte föreslagit någon alternativ lokalisering av verksamheten med hänvisning till att det inte är ekonomiskt rimligt att bygga upp en helt ny anläggning på annan plats. Miljöprövningsdelegationen godtar att bolaget mot denna bakgrund inte redovisat några alternativa lokaliseringar. Miljöprövningsdelegationen anser därför att miljökonsekvensbeskrivningen såvitt avser den ursprungliga avgränsningen av ansökan kan godkännas enligt 6 kap 9 § MB.

Tillåtlighet

Lokalisering och planfrågor

Enligt 2 kap 6 § miljöbalken (MB) ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön, i den utsträckning det inte kan anses orimligt enligt 2 kap 7 § samma balk.

Ett tillstånd eller en dispens får enligt 2 kap 6 § MB inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen. Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas. Verksamheten innebär inte någon ändrad markanvändning och strider inte mot detaljplan.

Verksamheten innebär inte risk för påtaglig skada på något riksintresse för naturvård eller annat ändamål. Lokaliseringen av bolagets verksamhet till denna fastighet strider enligt miljöprövningsdelegationens uppfattning inte heller mot bestämmelserna i 3 kap och 4 kap MB om hushållning med mark och vatten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att befintlig och planerad verksamhet bör kunna bedrivas utan att oacceptabla störningar uppkommer vid omgivande bebyggelse.

Sammanfattningsvis konstaterar miljöprövningsdelegationen att det som framkommit i ärendet tyder på att lokaliseringen av bolagets verksamhet i godtagbar omfattning tillgodoser de mål som anges i 1 kap 1 § MB med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Med hänsyn till det anförda och till de investeringar som bolaget har gjort på fastigheten bedömer miljöprövningsdelegationen att det inte rimligen kan krävas en annan lokalisering av verksamheten.

Miljökvalitetsnormer

Av 2 kap 7 § tredje stycket MB framgår att vid prövning av bl.a. tillåtlighet och tillstånd för en verksamhet eller åtgärd som ger en ökad förorening eller störning och kan antas på ett inte obetydligt sätt bidra till att en miljökvalitetsnorm som avses i 5 kap 2 § första stycket 1 (gränsvärdesnorm) inte följs, får verksamheten eller åtgärden vid avvägningen enligt första och andra styckena tillåtas om den

1. är förenlig med ett åtgärdsprogram som har fastställts för att följa normen,
2. förenas med villkor om att vidta eller bekosta kompenserande åtgärder som ökar möjligheterna att följa normen i en utsträckning som inte är obetydlig, eller
3. trots att den försvårar möjligheterna att följa miljökvalitetsnormen på kort sikt eller i ett litet geografiskt område, kan antas ge väsentligt ökade förutsättningar att följa normen på längre sikt eller i ett större geografiskt område.

Utifrån tillgängligt beslutsunderlag bedöms utsläppen från verksamheten obetydligt påverka vattenrecipienten. Miljöprövningsdelegationen finner därför inte anledning att ställa särskilda krav på kompenserade åtgärder. Motsvarande slutsats bedöms även gälla för utsläpp till luft och dess påverkan på gällande miljökvalitetsnormer.

Motivering av villkor

Kunskapskravet

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt 2 kap 2 § MB skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet, under förutsättning att det inte kan anses orimligt enligt 2 kap 7 § samma balk.

Bolaget har god kännedom, kunskap och lång erfarenhet av verksamheten samt behov av skyddsåtgärder. Miljöprövningsdelegationen bedömer att inget hinder enligt 2 kap 2 § MB föreligger.

Det nya tillståndet innebär att kontrollprogrammet behöver revideras i enlighet med föreskrivet villkor nr 13. Bl.a. innebär nya villkor att utsläppkontrollen behöver förändras.

Försiktighetsmått
Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt försiktighetsprincipen i 2 kap 3 § MB utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, under förutsättning att det inte kan anses orimligt att uppfylla dem enligt 2 kap 7 § första stycket samma balk. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Trots rimlighetsavvägningen i första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa en miljökvalitetsnorm som avses i 5 kap 2 § första stycket 1 (gränsvärdesnorm) MB.

Utsläpp till vatten
När det gäller industrikunder som har behov av vattentjänster av annat slag än som omfattas av huvudmannens skyldigheter enligt vattentjänstlagen finns möjligheten att teckna särskilda avtal. Ett sådant avtal har bolaget tecknat och menar att detta avtal i stort sett kan ersätta miljöbalkens bestämmelser om försiktighetsmått. Visserligen finns i va-lagstiftningen åtskilligt som anknyter till de rent miljörättsliga bestämmelserna men de närmare bestämmelserna finns i miljöbalken. Bolagets utsläpp av processavloppsvatten utgör en mycket stor andel av föroreningsbelastningen på det kommunala avloppsreningsverket samtidigt som flödet och föroreningsinnehållet i processavloppsvattnet kan variera inom mycket vida gränser. Därför behöver utsläpp till kommunens avloppsreningsverk även regleras med villkor meddelade med stöd av miljöbalken.

De försiktighetsmått som ska fastställas enligt miljöbalkens bestämmelser utgår ifrån vad som är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och miljömässigt motiverat. I detta fall är det miljömässigt motiverat att vidta sådana försiktighetsmått att det inte finns risk för att processavloppsvattnet skadar anläggningsdelar inklusive ledningsnät eller stör avloppsreningsverkets reningsprocesser. För att sådana risker inte ska uppkomma behöver begränsningsvärden för BOD_7, tot-N, tot-P, pH, fetthalt och flöde föreskrivas i huvudsak i enlighet med VA SYDs yrkande. Reglering av pH och fetthalt behövs för att skydda anläggningsdelar som t.ex. ledningsnät från frätskador resp. igensättning. Begränsningsvärdet för BOD_7 ska gälla som månadsmedelvärde då bolaget med hänsyn till den långa svarstiden för anlysresultaten ska ges möjlighet att kontrollera villkoret.

Enligt praxis måste en verksamhets tillståndsvillkor ses i samband med de stränga sanktioner som följer av en överträdelse, såsom återkallelse av tillståndet och straffrättsligt ansvar. Ett villkor måste därför vara så preciserat att det kan konstateras om en överträdelse har skett och om den kan läggas till grund för sanktioner. Det är omöjligt för bolaget att kunna avgöra när det föreligger risk för driftstörningar i Ellinge avloppsreningsverk eftersom denna risk påverkas av fler faktorer än bolagets utsläpp till avloppsreningsverket. Villkor enligt VA SYDs förslag till villkor benämnd b) aktbilaga 67 kan därför inte föreskrivas som villkor. I syfte att tillse att driftstörningar inte uppkommer i Ellinge avloppsreningsverk föreskrivs begränsningar av bolagets utsläpp enligt villkor 3 samt krav på utredningar enligt föreskriven prövotid.

Utsläpp till luft

Miljöprövningsdelegationen anser att Europaparlamentets och rådets direktiv om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar bör användas som vägledning till vad som kan anses vara bästa möjliga teknik vid driften av bolagets energicentral. När bolaget använder naturgas och eldningsolja 1 som bränsle i energicentralen finner Miljöprövningsdelegationen att begränsning av utsläpp av kväveoxider till luften ska grundas på det som anges i detta direktiv för befintliga förbränningsanläggningar, dvs 200 och 250 mg/Nm^3 vid förbränning av naturgas och eldningsolja 1 resp biogas. Enligt bolagets redovisning av utsläpp till luft framgår att utsläppen av kväveoxider uppgått i genomsnitt till högst 96, 90 och 83 mg/Nm^3 under åren 2012-2014. Det föreskrivna begränsningsvärdet för NO_X, 200 och 250 mg/Nm^3 vid förbränning av naturgas och eldningsolja resp biogas bör därför kunna innehållas vid bolagets drift av pannanläggningen och även medge utrymme för rimliga variationer i driften.

Utsläpp av stoft till luft från verksamheten kommer att ske från potatistorkarna. De cykloner som används ger normalt en utsläppsnivå på ca 5 mg/Nm^3. Det framkommer inte av yttrandena eller av ansökan att några klagomål gällande damning har förekommit. Bolagets yrkande på 10 mg/Nm^3 bör kunna innehållas som begränsningsvärde och kunna tillstyrkas utan att risk för att olägenheter av betydelse uppkommer.

Utsläpp från stekar och andra luktande processteg (t.ex. fritöser) luftrenas med hjälp av våtavskiljare i kombination med joniseringsteknik. Bolagets förslag till villkor är formulerad så att överträdelse sker så fort luktolägenhet uppkommer vilket inte är skäligt och bör istället utformas enligt föreskrivet villkor.

Ljud

Närmaste bostadsfastighet ligger ca 25 meter sydväst om fabriken. De bullerutredningar som bolaget har genomfört visar att bolaget har överskridit för verksamheten

gällande bullervillkor om 45 dBA nattetid. Av ansökan framgår att boende har upplevt bullerstörningar som störande ljud från truckar, blåsljud och maskiner. Bolaget genomför därför bullerdämpande åtgärder så att överskridandet upphör. Åtgärderna omfattar exempelvis ändrade rutiner för lastning och lossning samt bullerdämpande åtgärder vid potatismosfabriken.

Remissinstanserna har inte framfört något behov av att föreskriva bullervillkor enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för nyetablering varför föreskrivet villkor bör kunna fastställas i enlighet med bolagets yrkande.

Hushållning och kretslopp
Kretsloppsprincipen i 2 kap 5 § MB innebär att bolaget ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning, under förutsättning att det inte kan anses orimligt enligt 2 kap 7 § samma balk.

Uppskjutna frågor

Bolaget har accepterat villkor som ställer krav på att system för avstängning av såväl dagvattensystem och spillvattennät ska finnas. Vidare att det ska finnas möjlighet att omhänderta förorenat släckvatten. Hur detta system ska utföras har inte preciserats och underlag finns inte för att bedöma om åtgärden är tillräcklig för att undvika olägenheter. Frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för avstängning av dag- och spillvattennätet samt omhändertagande av släckvatten bör därför uppskjutas under en prövotid. Bolaget bör i samråd med tillsynsmyndigheten, räddningstjänsten och VA SYD utreda hur ett system för avstängning av dag- och spillvattennät ska utföras. I utredningen bör ingå system där avstängning kan ske från säker plats och/eller sådana som är kopplade till brand- och gasdetektorer. Detta för att säkerställa att avstängning kan ske snabbt även då bolagets egen personal är inte kan nå platsen för avstängning t.ex. pga av säkerhetsrisker.

Verkställighetsförordnande

Bolaget har yrkat på att tillståndet får tas i anspråk även om tillståndsbeslutet inte har vunnit laga kraft.

Enligt praxis ska man vara restriktiv vid medgivande av verkställighet och endast medge det i sådana fall då det inte finns motstående intressen och det verkligen är motiverat. Förutsättningar föreligger inte för medgivande av verkställighet i förevarande ärende.

Övrigt

I ansökan anges att nya produktionsavsnitt med produkter liknande de nuvarande och som finns inom koncernens totala produktmix kan tillkomma. Såväl de nuvarande produkterna som de nya som kan komma att introduceras kan medföra ett behov av nya eller modifierade tillverkningsmetoder, vilket i sin tur kan medföra

nya eller förändrade tillverkningslinjer. Dessa frågor har inte omfattats av denna prövning och Miljöprövningsdelegationen påminner därför om att bolaget ska kontakta tillsynsmyndigheten i god tid innan sådana förändringar genomföras så att t.ex. ev. tillstånds- resp. anmälningsplikt kan bedömas.

Sammanfattning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar sammanfattningsvis att under förutsättning att verksamheten bedrivs enligt villkoren i detta beslut och de åtgärder som redovisats i övrigt i ansökan vidtas kan verksamheten bedrivas utan att olägenhet av väsentlig betydelse uppstår. Den planerade verksamheten bedöms inte strida mot nationella och regionala miljömål.

Miljöprövningsdelegationen finner att hinder inte heller föreligger enligt miljöbalkens hänsyns- och tillåtlighetsregler mot att bevilja bolaget sökt tillstånd.

Beslut i ärendet har fattats av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Skåne. I beslutet har deltagit Anna Månsson, ordförande och Viktor Forsell, miljösakkunnig. Föredragande i ärendet har varit Lennart Höglind, Länsstyrelsens miljöavdelning.

Anna Månsson

Viktor Forsell

Bilaga:

Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar

Kopia till:

Naturvårdsverket
Havs- och Vattenmyndigheten
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Eslövs kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun
Aktförvararen
Miljöprövningsdelegationen (AM,VF)
Miljöavdelningen (IV, LH)
Akten
VA Syd:s ombud: Foyen Advokatfirma KB.

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne förordnar med stöd av 47 och 49 § § delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom tio dagar härefter införas i **Post- och Inrikes Tidningar** och i tidningarna **Skånska Dagbladet och Sydsvenskan**

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsens enhet för lednings- och ärendestöd, Kungsgatan 13, Malmö, varjämte det översänds till aktförvararen **Kommunledningskontoret, 241 80 ESLÖV**

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till **Eslövs kommun** till Naturvårdsverket till Havs- och vattenmyndigheten och till ovannämnda aktförvarare för att vara tillgängligt för sakägarna.

Delgivning anses ha skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder har skett i rätt tid.

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN
Om Ni vill överklaga beslutet ska Ni skriva till Växjö Tingsrätt, Mark- och miljödomstolen. **Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen Skåne, 205 15 MALMÖ.**

Av överklagandet ska framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet ska ändras.

Skrivelsen ska undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande senast den **31 mars 2016** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni ska göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 010-224 10 00 (växel).

Sänds till Timecut AB via e-post annons@timecut.se och till webbredaktör

Kungörelse Miljöskydd beslut

Publiceras i

	Blekinge Läns Tidning/Sölvesborgs Tidningen/Karlshamns Allehanda
	Helsingborgs Dagblad med Nordvästra Skånes Tidningar/Landskrona Posten
	Kristianstadsbladet
	Norra Skåne
X	Post och Inrikes Tidningar
X	Skånska Dagbladet
X	Sydsvenskan
	Sydöstran
	Trelleborgs Allehanda
	Ystads Allehanda

Annonsen ska införas 2016-03-04

MILJÖSKYDD
Genom beslut den 25 februari 2016 har Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne meddelat **Orkla Foods Sverige AB** tillstånd enligt miljöbalken till livsmedelsproduktion till en årlig mängd av 120 000 ton på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun.
Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen såvitt avser den ursprungliga avgränsningen av ansökan i ärendet.

Beslutet kan överklagas till Växjö Tingsrätt, Mark- och miljödomstolen, men överklagandet ska lämnas in till Länsstyrelsen, Miljöavdelningen, 205 15 Malmö senast den 31 mars 2016.

Handlingarna i ärendet finns tillgängliga vid Länsstyrelsens miljöavdelning, Kungsgatan 13, Malmö samt hos aktförvararen i kommunen.

Handläggare	Telefonnummer	Enhet
Lennart Höglind	010-224 13 81	Miljöprövningsenheten
Organisationsnummer		
556238-0302		
Referens hos sökanden		
Yvonne Blomgren		
Faktureringsadress till sökanden	Information till sökanden	
Orkla Foods Sverige AB **241 81 ESLÖV**	Kostnaden för kungörelsen kommer att faktureras av Timecut AB	

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

DV 427 • Producerat av Domstolsverket • 2014-07

Rosén Ann-Sofie

Från: M-RB-Exp-Miljö
Skickat: den 10 november 2016 13:42
Till: Rosén Ann-Sofie
Ämne: VB: dom i mål M 1480-16 (återförvisat), ert dnr 551-5342-2012
Bifogade filer: Växjö TR M 1480-16 Dom 2016-11-10.pdf

Från: Registrator Mark- och miljödomstolen Växjö - TVX [mailto:mmd.vaxjo@dom.se]
Skickat: den 10 november 2016 12:11
Till: Länsstyrelsen Skåne <skane@lansstyrelsen.se>
Ämne: dom i mål M 1480-16 (återförvisat), ert dnr 551-5342-2012

Med vänlig hälsning

Registrator/Linda Green
Mark- och miljödomstolen
0470 - 56 01 00 • mmd.vaxjo@dom.se • Postadress: Box 81, 351 03 Växjö • Besöksadress: Kungsgatan 8 • Fax: 0470 - 253 46 • www.vaxjotingsratt.domstol.se

Aktbilaga nr: 2

Länsstyrelsen Skåne
Ink 2018 -04- 16
Dnr 551-32322-2016
1285-101

Orkla Foods Sverige

Till miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Skåne.

Med hänvisning till samtal med enhetschef Dave Borg vill vi inkomma med följande begäran.

Orkla Foods AB, Eslövsfabriken har ett pågående ärende (551-32322-2016) gällande en ansökan om nytt miljötillstånd för fabriken.

I tillståndsprocessen har det uppstått frågetecken om den utjämningsbassäng som är belägen på Ellingeverkets fastighet i anslutning till reningsverket och som tar emot processavloppsvatten från fabriken.

Det finns ett önskemål om att utjämningsbassängen ska ingå som en del av Ellingeverkets verksamhet och att VA Syd därmed ska vara verksamhetsutövare för bassängen, och ikläda sig ansvaret för denna.

Efter samtal mellan VA Syd och Orkla Foods om detta är vi nu överens om ett gemensamt agerande och vi önskar därmed att få tillståndsärendet pausat tills vidare.

VA Syd kommer inom kort att inkomma med en ändringsanmälan avseende utjämningsbassängen och dess tillhörighet.

_____

Erik Wendel/Fabrikschef Eslöv

Rosén Ann-Sofie

Länsstyrelsen Skåne
Ink 2018 -04- 16
Dnr

Från: Kurt Mårtensson <kurt.martensson@orklafoods.se>
Skickat: den 16 april 2018 15:40
Till: Länsstyrelsen Skåne
Ämne: Dokument till Miljöprövningsdelegationen
Bifogade filer: Till miljöprövningsdelegationen 20180416.docx

Hej,
Bifogar dokument som ska lämnas vidare till MPD
Tack så mycket.

Med vänlig hälsning / Best regards

Kurt Mårtensson
EHS Manager & OPS

Orkla Foods Sverige

Phone: +46 (0)413-65376
Mob.: +46705255376
E-mail: kurt.martensson@orklafoods.se
Post address:
Visiting address: Ellingevägen 14, 241 81 Eslöv
www.orklafoods.se

Följ oss gärna :

Orkla Foods Sverige tillagar mat och dryck i Sverige med kärlek och omtanke om människor, hav och land. Våra varumärken är Abba, Kalles, Felix, BOB, Frödinge, Ekströms, Risifrutti, Grandiosa, Önos, Mrs Cheng's, Kung Gustaf, FUN Light, Grebbestads, JOKK, Den Gamle Fabrik, Ejderns, Svennes, Hållö, Lucullus, Limfjord, Anamma, Krögarklass, Liva Energi och Paulúns.

Tänk på miljön innan du väljer att skriva ut detta e-postmeddelande.

NOTICE: Please immediately e-mail back to sender if you are not the intended recipient. Thereafter delete the e-mail along with any attachments without making copies. The sender reserves all rights of privilege, confidentiality and copyright.

Aktbilaga nr: 3

Länsstyrelsen Skåne
Ink 2019 -04- 01
Dnr 551-32322-2016

Rosén Ann-Sofie

Från: Lejonklev Johan
Skickat: den 1 april 2019 10:45
Till: M-RB-Exp-Miljö
Ämne: VB: Inför MPD 2019902
Bifogade filer: Länsstyrelsen Skåne_Pågående_Johan Lejonklev_20190331.docx 1285-101

Kategorier: Ann-Sofie

Hejsan.
Bifogat dokument skulle behövas diareföras i ärende 551-32322-2016.

Vänliga hälsningar
Johan

Från: Kurt Mårtensson
Skickat: den 1 april 2019 06:05
Till: Lejonklev Johan
Ämne: Inför MPD 2019902

God morgon Johan,
Här kommer dokument från Orkla och VA Syd i syfte att tydliggöra varför vi behöver 2019 på oss att slutföra det pågående arbetet inför ett byte av verksamhetsutövare för den sk utjämningbassängen.
Beskrivningen är framtagen i samråd mellan bolagen och vi hoppas nu att det finns förståelse för vårt önskemål.
Jag finns att nå på telefon under dagen.

Med vänlig hälsning / Best regards

Kurt Mårtensson
EHS Manager & OPS

Orkla Foods Sverige

Phone: +46 (0)413-65376
Mob.: +46705255376
E-mail: kurt.martensson@orklafoods.se
Post address:
Visiting address: Ellingevägen 14, 241 81 Eslöv
www.orklafoods.se

Följ oss gärna :

Orkla Foods Sverige tillagar mat och dryck i Sverige med kärlek och omtanke om människor, hav och land. Våra varumärken är Abba, Kalles, Felix, BOB, Frödinge, Ekströms, Risifrutti, Grandiosa, Önos, Mrs Cheng's, Kung Gustaf, FUN Light, Grebbestads, JOKK, Den Gamle Fabrik, Ejderns, Svennes, Hållö, Lucullus, Limfjord, Anamma, Krögarklass, Liva Energi och Paulúns.

Tänk på miljön innan du väljer att skriva ut detta e-postmeddelande.

NOTICE: Please immediately e-mail back to sender if you are not the intended recipient. Thereafter delete the e-mail along with any attachments without making copies. The sender reserves all rights of privilege, confidentiality and copyright.

Eslöv 20190331

Till: Johan Lejonklev Länsstyrelsen Skåne

Från: Kurt Mårtensson Orkla Foods AB, Michael Kjellberg VA Syd

Önskemål om att få 2019 till förfogande för att slutföra delprojekt - avtalsupprättande kring utjämningsbassäng Orkla - VA Syd

Arbete pågår med att modernisera avtalet mellan VA Syd och Orkla´s Eslövsfabrik. Arbetet har pågått under en längre tid, men är också väldigt omfattande och komplext. I dagsläget finns ett huvudavtal med en rad bilagor, vi jobbar nu för att ta bort en del av dessa. Tid är avsatt inom bolagen för att komma i mål med detta arbete innan sommaren. Därefter behöver vi få en intern granskning för att slutligen få en juridisk bedömning innan avtalet kan signeras, det kommer med andra ord delvis att behövas ett extern arbete kring det här. Tidigare såg vi det som en möjlighet att upprätta och tillföra ett tillägsavtal för den aktuella delen, men vi gjorde bedömningen under 2018 att det skulle riskera att bli ännu mer detaljer och valde därför att börja om från noll för att förenkla in i framtiden

Under Mars månad har ett projekt startat inom VA Syd för att genomlysa den teknik som används i utjämningsbassängen – detta i syfte att hitta en mindre energikrävande teknik men också för att kunna tillvarata mer av den energi som frigörs i utjämningsbassängen vid nedbrytning av Bod. Projektet innebär dock en stor investering och vi ser det som en nödvändighet att åtminstoen ha en prognos på vad innebär för båda parter – med andra ord är detta också något som behöver bedömas ur ett avtalsperspektiv.Resultatet av detta kan också vara att Ellingeverket behöver beskriva aktiviteten ur ett ändringsperspektiv vilket skulle sammanfalla väl med att det görs en ändringsanmälan till LST där VA Syd övertar utövaransvaret för utjämningsbassängen.

En av de stora frågorna har varit och är hur fabriken ska kunna stängas ner I ett läge där Ellingeverket bedömer det som en risk för att inte klara sina utsläppskrav, vi har aldrig varit i närheten av denna situation (inom känd historik), men det måste tas med i beräkningarna

för framtiden. Vi har tidigare gjort en form av "snabb riskanalys" för att se på de olika delarna inom fabriken och hur de påverkar Ellingeverkets drift, men vi känner gemensamt att denna kan och abslout bör göras på ett bättre sätt. Att bara dra i snöret och stoppa allt skulle kunna vara förödande för fabrikens verksamhet och skulle kunna få konsekvenser kortsiktigt och långsiktigt – Att kunnna pausa fabriken, eller delar av, under kontrollerade former är ett absolut måste. Denna frågeställning är en del i projektet med ny teknik.

Vi är medvetna om att processen med tillståndsärendet har tagit avsevärt längre tid än vad som är brukligt men Orkla och VA Syd är överens om att det önskemål vi har om att få slutföra arbetet på vårt beskrivna sätt inte påverkar någons verksamhet negativt utan att vi har en möjlighet att både säkerställa vårt gemensamma ansvar i den dagliga verksamheten samt att vi under den önskade tiden kan hitta förbättringar som gynnar det gemensamma arbetet samt miljön.

Kurt Mårtensson Michael Kjellberg

Aktivitet	Månad →								
	april	maj	juni	juli	augusti	september	oktober	november	december
Slutförande av avtalsförslag									
Intern granskning av avtalsförslag (Orkla och VA Syd)									
Juridisk granskning av avtalsförslag									
Slutförande av avtal internt (viss reservtid)									
Slutkommunikation med handlingar till LST Skåne									
Delprojekt luftningsteknik									
Teknik och kostnadsförslag									
Delprojekt säkert stopp av Eslövsfabriken									
I tidplanerna är hänsyn tagen till semstrar									

Tjänsteanteckning
2019-04-04

Aktbilaga nr: 4

551-32322-2016
1285-101

Rosén Ann-Sofie

Från: Lejonklev Johan
Skickat: den 4 april 2019 13:00
Till: M-RB-Exp-Miljö
Ämne: VB: Handlingar M 1480-16
Bifogade filer: Växjö TR M 1480-16 Aktbil 1.pdf

Hej.
Jag skulle behöva ha bifogat dokument diarieført i ärende 551-32322-2016. Det är en handling jag begärt ut från mark- och miljödomstolen rörande domstolsmålet som resulterade i att Orklas tillståndsansökan återförvisades till Länsstyrelsen.

Vänliga hälsningar
Johan

Prövning enligt 24 § förvaltningslagen har skett. Överklagandet har kommit in i rätt tid.

LÄNSSTYRELSEN

VÄXJÖ TINGSRÄTT

INKOM: 2016-03-30
MÅLNR: M 1480-16
AKTBIL: 1

Länsstyrelsen Skåne
Ink. 2016 -03- 24
Dnr 551-9145-2016
1285-101

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Plats och tid	Sammanträdesrum Christian Nilsson, klockan 13.30 till 17.35, 18.50 till 19.05		
Beslutande	Bengt Andersson (M)	ordförande	
	Janet Andersson (S)	1:e vice ordförande	
	Fredrik Wikberg (S)	ledamot	
	Håkan Bjelkengren (M)	ersätter Peter Sahlén (M)	
	Miroslav Han (S)	ledamot	
	John Fidler (L)	ledamot	
	Ingemar Jeppsson (C)	2:e vice ordförande	§§ 34-40 42-50
	Lilli Trpkoski (S)	ledamot	
	Göran T Andersson (MP)	ledamot	
	Johan Sandqvist (SD)	ledamot	
	Ronny Thall (SD)	ledamot	
Övriga närvarande	Hanna Barjosef (S)	ersättare	
	Jan-Åke Larsson (S)	ersättare	
	Helene Möllerström (S)	ersättare	
	Robin Lefvenius (M)	ersättare	
	Göran Windén (NKE)	ersättare	
	Lars Holmström (V)	ersättare	
	Sofia Hagerin (C)	ersättare för Ingemar Jeppsson (C)	§ 41
	Yngve Mark (SD)	ersättare	
	Ingela Lundqvist	förvaltningschef	
	Christina Nilsson	nämndsekreterare	
	Marie Strandqvist	assistent	
Utses att justera	John Fidler		
Justeringens plats och tid	Miljö och Samhällsbyggnad 2016-03-22	**Paragrafer** nr 34-50	

Sekreterare

Christina Nilsson

Ordförande

Bengt Andersson

Justerande

John Fidler

§ 38 **Mi.2016.0222**

Överklagan av Länsstyrelsens beslut angående tillstånd enligt miljöbalken på Orkla Foods Sverige AB

Ärendebeskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden överklagar följande beslut som inkom från Länsstyrelsen Skåne:
Tillstånd enligt miljöbalken till livsmedelsverksamhet, Eslövs kommun på fastigheten Betan 8, Dnr 551-5342-2012, Doss nr 1285-101.
Miljö och Samhällsbyggnad fick den 29 februari 2016 in beslut om tillstånd enligt miljöbalken på Orkla Foods Sverige AB från miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Skåne.

Beredning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden avser att överklaga beslut om tillstånd enligt miljöbalken till livsmedelsverksamhet, Dnr 551-5342-2012.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden vill överklaga följande villkorspunkter enligt beslutet:
6. Naturgas, biogas och eldningsolja 1 får användas som bränsle i energicentralen.
7. Om olägenhet i form av lukt uppstår i omgivningen till följd av verksamheten ska erforderliga åtgärder vidtas så att olägenhet upphör.
8. Ljud från verksamheten, inklusive transporter, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än 55 dBA dagtid, vardagar (kl. 07-18), 45 dBA nattetid (kl. 22-07) samt 50 dBA övrig tid.

Miljö och Samhällsbyggnad föreslår följande ändringar:
6. Villkoret gör ingen begränsning i att använda eldningsolja 1, vilket kan leda till att eldningsoljan används i en större utsträckning. Istället bör villkoret syfta till att företaget ska minska sin användning av eldningsolja och på sikt avvecklas, enligt miljöbalkens 2 kapitel 5 §.
7. Villkoret är oförståeligt och Miljö och Samhällsbyggnad vet inte hur en tillsynsmyndighet ska kunna kontrollera villkoret eftersom det saknas konkreta åtgärder. Villkoret bör istället ändras, det kan skrivas:
Krav på åtgärder vid eventuell luktolägenhet ska vidtas, samt att tillsynsmyndigheten kan ges möjlighet att föreskriva villkor och åtgärder.
8. Villkoret anger riktvärden som inte överensstämmer med den nya vägledningen från Naturvårdsverket: Naturvårdsverkets Vägledning om industri – och annat verksamhetsbuller, rapport 6538.
Villkoret bör istället hänvisa till bullervärden enligt Naturvårdsverkets vägledning om industri – och annat verksamhetsbuller, rapport 6538.

forts

forts § 38

Energikartläggning
För det regionala miljömålet om "Minskad Klimatpåverkan" har man fastslagit att åtgärder för att minska energianvändningen är fortsatt energieffektivisering inom industrin och i bebyggelsen, bland annat genom ökad anslutning till fjärrvärme, samt en övergång till resurssnåla och miljöanpassade transporter. För att uppnå detta ämnar Länsstyrelsen att driva projekt under 2016 som syftar till att få företag att bli mer energieffektiva, bland annat genom energitillsyn och energieffektiviserings nätverk. Energitillsyn enligt miljöbalken är ett relativt oprövat verktyg som har stor potential men som inte används i särskilt stor utsträckning. Med en effektivare energitillsyn och nätverk för erfarenhetsutbyte kan företag få både påtryckningar och incitament att minska och effektivisera sin energianvändning. Även energieffektivt byggande kommer att uppmärksammas under kommande år.

Miljö och Samhällsbyggnad anser att Orkla Foods Sverige AB bör genomföra en energikartläggning. Detta bör ingå i en av villkorspunkterna. Kartläggningen ger svar på hur mycket energi som årligen tillförs och används för att driva företagets verksamhet, byggnaderna, interna transporter med mera. Man får också förslag till hur man kan energieffektivisera processer och hjälputrustning.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse, 2016-03-10.
Länsstyrelsens beslut 2016-02-29.
Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut, 2013-09-18.

Yrkande
Janet Andersson (S) yrkar på ett tilläggsyrkande, att utjämningsbassängen bör beaktas i tillståndet.

Ordförande finner att nämnden beslutar i enlighet med Janet Anderssons (S) tilläggsyrkande.

Beslut
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att överklaga tillstånd enligt miljöbalken till livsmedelsverksamhet, Eslövs kommun på fastigheten Betan 8, Dnr 551-5342-2012 med ovanstående yttrande. Nämnden vill också framföra att utjämningsbassängen bör beaktas i tillståndet.

Expedieras:
Länsstyrelsen i Skåne, 205 15, Malmö
Miljöavdelningen

ESLÖVS KOMMUN

Mi.2016.0222
2016-03-09

Beslutsunderlag
Miljö- och samhälls-byggnadsnämnden
2016 -03- 16 § 38

Miljö och Samhällsbyggnad
Mikael Ståhle

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Överklagande av Länsstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Överklagar följande beslut som inkom från Länsstyrelsen Skåne:
Tillstånd enligt miljöbalken till livsmedelsverksamhet, Eslövs kommun på fastigheten Betan 8, Dnr 551-5342-2012, Doss nr 1285-101.
Miljö och Samhällsbyggnad fick den 29 februari 2016 in beslut om Tillstånd enligt miljöbalken på Orkla Foods Sverige AB från miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen Skåne.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2016-03-10
Länsstyrelsens beslut 2016-02-29
Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens yttrande, 2013-09-18

Beredning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden avser att överklaga beslut om Tillstånd enligt miljöbalken till livsmedelsverksamhet, Dnr 551-5342-2012.
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden vill överklaga följande villkorspunkter enligt beslutet:

- 6. Naturgas, biogas och eldningsolja 1 får användas som bränsle i energicentralen.

- 7. Om olägenhet i form av lukt uppstår i omgivningen till följd av verksamheten ska erforderliga åtgärder vidtas så att olägenhet upphör.

- 8. Ljud från verksamheten, inklusive transporter, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än 55 dBA dagtid, vardagar (kl. 07-18), 45 dBA nattetid (kl. 22-07) samt 50 dBA övrig tid.

Miljö och Samhällsbyggnad föreslår följande ändringar:

- 6. Villkoret gör ingen begränsning i att använda eldningsolja 1, vilket kan leda till att eldningsoljan används i en större utsträckning. Istället bör villkoret syfta till att företaget ska minska sin användning av eldningsolja och på sikt avvecklas, enligt miljöbalkens 2 kapitel 5 §.

- 7. Villkoret är oförståeligt och Miljö- och samhällsbyggnad vet inte hur en tillsynsmyndighet ska kunna kontrollera villkoret eftersom det saknas konkreta

åtgärder. Villkoret bör istället ändras, det kan skrivas:
Krav på åtgärder vid eventuell luktolägenhet ska vidtas, samt att tillsynsmyndigheten kan ges möjlighet att föreskriva villkor och åtgärder.

- 8. Villkoret anger riktvärden som inte överensstämmer med den nya vägledningen från Naturvårdsverket: Naturvårdsverkets Vägledning om industri – och annat verksamhetsbuller, rapport 6538.
  Villkoret bör istället hänvisa till bullervärden enligt Naturvårdsverkets vägledning om industri – och annat verksamhetsbuller, rapport 6538.

Energikartläggning

För det regionala miljömålet om "Minskad Klimatpåverkan" har man fastslagit att åtgärder för att minska energianvändningen är fortsatt energieffektivisering inom industrin och i bebyggelsen, bland annat genom ökad anslutning till fjärrvärme, samt en övergång till resurssnåla och miljöanpassade transporter. För att uppnå detta ämnar Länsstyrelsen att driva projekt under 2016 som syftar till att få företag att bli mer energieffektiva, bland annat genom energitillsyn och energieffektiviseringsnätverk. Energitillsyn enligt miljöbalken är ett relativt oprövat verktyg som har stor potential men som inte används i särskilt stor utsträckning. Med en effektivare energitillsyn och nätverk för erfarenhetsutbyte kan företag få både påtryckningar och incitament att minska och effektivisera sin energianvändning. Även energieffektivt byggande kommer att uppmärksammas under kommande år.

Miljö och Samhällsbyggnad anser att Orkla Foods Sverige AB bör genomföra en energikartläggning, detta bör ingå i en av villkorspunkterna. Kartläggningen ger svar på hur mycket energi som årligen tillförs och används för att driva företagets verksamhet, byggnaderna, interna transporter och mera. Man får också förslag till hur man kan energieffektivisera processer och hjälputrustning.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att överklaga Tillstånd enligt miljöbalken till livsmedelsverksamhet, Eslövs kommun på fastigheten Betan 8, Dnr 551-5342-2012 med ovanstående yttrande.

Ingela Lundqvist
Förvaltningschef

Erika Fjelkner
Avdelningschef

2016-02-25

Dnr 551-5342-2012
Doss nr 1285-101

Beslutsunderlag
Miljö- och samhälls-
byggnadsnämnden
2016 -03- 16 § 38

Orkla Foods Sverige AB
241 81 ESLÖV

Miljö och Samhällsbyggnad i Eslöv
Miljöavdelningen
2016 -02- 29
Dnr MI 2016 222

Tillstånd enligt miljöbalken till livsmedelsverksamhet, Eslövs kommun

Kod i miljöprövningsförordningen (2013:251), MPF: 5 kap 18 § 15.165. Industriutsläppsverksamhet enligt 1 kap 2 § Industriutsläppsförordningen (2013:250), IUF.

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne lämnar med stöd av 9 kap miljöbalken **Orkla Foods Sverige AB** (org.nr. 556238-0302), nedan kallat bolaget, tillstånd till livsmedelsproduktion till en årlig mängd av 120 000 ton på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun.

Miljöprövningsdelegationen avvisar yrkandet om att utjämningsbassängen på fastigheten Ellinge 36:2 i Eslövs kommun ska ingå i tillståndet.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen såvitt avser den ursprungliga avgränsningen av ansökan i ärendet.

Villkor.

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.

2. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar eller omgivningen. Förvaring av flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att nederbörd inte ansamlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största

behållarens volym plus 10 procent av övriga behållares volym. Absorptionsmedel ska finnas tillgängliga vid förvaringsplatsen.

3. Processavloppsvatten från verksamheten ska efter bolagets reningsanläggning avledas till kommunens avloppsreningsverk för behandling. Utsläppsmängderna efter förbehandlingen får inte överstiga 4 000 m^3 vatten/dygn, 150 kg tot-P/d, 450 kg tot-N/d som medelvärde per kalendervecka och 11 000 kg BOD_7/d som medelvärde per kalendermånad. Halten avskiljbart fett får inte överstiga 200 mg/l.

   Kontroll av ovanstående parametrar ska ske efter bolagets reningsanläggning genom kontinuerlig flödesmätning och flödesproportionell provtagning.

4. pH ska ligga inom intervallet 5,5 – 9.

   Kontroll ska ske i provtagningsstation efter bolagets reningsanläggning genom kontinuerlig mätning.

5. Avfall av olika slag ska uppsamlas och förvaras var för sig för att underlätta den miljömässigt bästa vidarebehandlingen. Avfallet ska i största möjliga utsträckning upparbetas, återanvändas eller nyttiggöras på annat sätt. Varje avfallstyp ska hanteras och omhändertas på sätt som kan godkännas av tillsynsmyndigheten.

6. Naturgas, biogas och eldningsolja 1 får användas som bränsle i energicentralen.

   Utsläppet av kväveoxider vid förbränning av naturgas och eldningsolja 1 får inte överstiga 200 mg/Nm^3 vid 3 % O_2-halt, räknat som NO_2 och månadsmedelvärde.

   Vid användandet av biogas får utsläppet av kväveoxider inte överstiga 250 mg/Nm^3 vid 3 % O_2-halt, räknat som månadsmedelvärde.

7. Om olägenhet i form av lukt uppstår i omgivningen till följd av verksamheten ska erforderliga åtgärder vidtas så att olägenheterna upphör.

8. Ljud från verksamheten, inklusive transporter, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än 55 dBA dagtid, vardagar (kl. 07-18), 45 dBA nattetid (kl. 22-07) samt 50 dBA övrig tid.

   Den momentana ljudnivån utomhus vid bostäder får inte överstiga 55 dBA nattetid.

De angivna värdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller immissionsmätningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för faktisk drifttid under de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ändrade ljudnivåer och när tillsynsmyndigheten begär det, dock minst vart tredje år.

9. Punktkällor med stofthaltig luft ska genomgå rening före utsläpp till omgivningen. Stofthalten i utgående renad luft från får inte överstiga 10 mg/Nm^3.

   Stoftmätning ska ske minst en gång per år.

10. Om verksamhet eller delar av den avvecklas ska de utredningar som behövs för att avgöra om den avvecklade verksamheten gett upphov till någon föroreningsskada enligt 10 kap 1 § miljöbalken genomföras. Om verksamheten har orsakat en sådan skada ska lämpliga efterbehandlingsåtgärder utredas. Utredningar ska genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten.

11. Kontrollprogram ska finnas med angivande av minst mätmetod, mätfrekvenser och utvärderingsmetoder. Förslag till reviderat kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast fyra månader efter det att beslutet tagits i anspråk.

12. Verksamhetens energifördelning på olika källor, samt åtgärder och kostnad för respektive åtgärd för att minska energianvändningen ska årligen redovisas senast den 31 mars påföljande år. För elenergi ska det anges om ursprunget är förnyelsebara källor. Redovisningen kan med fördel ingå som en del av miljörapporten.

13. Påkörningsskydd ska installeras i samråd med Räddningstjänsten så att påkörning av rör innehållande ammoniak förhindras.

Uppskjutna frågor

Miljöprövningsdelegationen skjuter upp frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för avstängning av dag- och spillvattennätet, omhändertagande av släckvatten i syfte att hindra att detta sprids till mark eller vatten.

Bolaget ska under prövotiden i samråd med tillsynsmyndigheten, räddningstjänsten och VA SYD genomföra följande utredningar.

U1. Möjligheter och kostnader för respektive åtgärd för att kunna stänga av dag- och spillvattennät vid spill eller olycka och omhänderta släckvatten så att

människors hälsa eller miljö inte skadas.

U2. Redovisa möjligheterna att vidta åtgärder, behovet av åtgärder och kostnaderna för respektive åtgärd för att hindra att läckage av ammoniak sprids till mark eller vatten.

I utredningarna ska minst ingå system där avstängning kan ske från säker plats och system som är kopplade till brand och gasdetektorer.

En redovisning med genomförda utredningar och med förslag till slutliga villkor ska lämnas in till Länsstyrelsen Skåne, Miljöprövningsdelegationen i minst 15 ex, senast den 1 juli 2017.

Förordnande om tidigare tillstånd

Miljöprövningsdelegationen återkallar med stöd av 24 kap 3 § Länsstyrelsens tidigare meddelade tillstånd den 12 mars 1998 (dnr 241-33975-97). Återkallelsen gäller från och med att beslutet vunnit laga kraft och tillståndet har tagits i anspråk.

Verkställighet

Detta beslut gäller när det har vunnit laga kraft.

Delgivning och överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Miljöprövningsdelegationen beslutar att delgivning ska ske genom kungörelse.

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING samt HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Ansökan är inte föranledd av någon förändring i anläggningen utan behovet av att ompröva verksamheten enligt miljöbalken. Ansökan omfattar dock en förändring i ramen för verksamheten från reglering av högsta råvaruintag omräknat till högsta tillåten produktion av livsmedel.

Beslutsunderlag
Miljö- och samhälls-byggnadsnämnden
2016 -03- 16 § 38

Miljö och Samhällsbyggnad i Eslöv
Kommunhuset
2013 -09- 30
Dnr:

§ 115 Mi.2009.1245

Yttrande till Länsstyrelsen över Procordia Food AB:s ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet

Ärendebeskrivning

Procordia Food AB (nedan kallat bolaget) har hos Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Skåne ansökt om tillstånd till befintlig och utökad verksamhet på fastigheterna Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun. Ansökan avser en livsmedelsproduktion av i huvudsak grönsaksbaserade produkter till en årlig mängd av 120 000 ton. En miljökonsekvensbeskrivning har lämnats in tillsammans med ansökan. Länsstyrelsen har bedömt att verksamheten inte medför betydande miljöpåverkan.

Bolagets ansökan kom in till Länsstyrelsen 2010-06-26. Miljöavdelningen i samarbete med VA-avdelningen lämnade önskemål om kompletteringar 2010-09-10. Bolaget svarade skriftligt på förvaltningens och övriga remissinstansers frågor i en rapport till Länsstyrelsen 2011-03-29. Därefter har ansökan kompletterats ytterligare fyra gånger, på begäran av Länsstyrelsen.

Sedan ärendets början har bolaget vidtagit en del miljöförbättrande åtgärder. Bland annat är både VA SYD och Räddningstjänsten Syd involverade i arbetet med att säkra hanteringen av ammoniak, som används som köldmedium i verksamheten. Tekniska hjälpmedel, tillsammans med bolagets egenkontroll, bör kunna säkerställa att eventuellt spill och läckage av ammoniak, och andra kemikalier, hindras att nå avlopp, mark eller vattendrag.

Bolaget har också vidtagit bullerdämpande åtgärder, som följd av en större bullerutredning som gjordes 2010. Åtgärderna innefattar både ändrade rutiner för lastning/lossning och faktiska bullerskydd vid potatismosfabriken. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ser positivt på fortsatta, långsiktiga åtgärder för att närma sig riktvärdena för nyetablering ytterligare.

Bakgrund

Ansökan är en del av det så kallade prövningsuppdraget, där riksdagen har uppmanat tillsynsmyndigheterna att ompröva verksamheter med gamla tillstånd, från tiden före miljöbalkens ikraftträdande. Ansökan är alltså inte en följd av en direkt förändring av verksamheten, även om bolaget räknar med en ökad produktion av framförallt färdigprodukter i framtiden.

Bolagets nuvarande tillstånd är från 1998 och omfattar ett årligt högsta råvaruintag av 145 000 ton potatis, 15 000 ton rödbetor, 20 000 ton gurka samt en produktion om 30 000 ton färdigmat.

forts

forts § 115

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse, 2013-09-04.
Bilaga § 115

Beslut
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att:
  lämna följande yttrande över Procordia Food AB:s ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet:

Avloppsvatten
1. Villkor som berör utsläpp av processavloppsvatten till spillvattennätet, bör samordnas så långt som möjligt dels med det avtal som gäller för utsläpp mellan bolaget och VA SYD; dels med VA SYD:s kommande övertagande av tillståndet för utjämningsbassängen på Ellinge reningsverk.

Energi och uppvärmning
2. Tillståndet bör innehålla villkor om att på sikt fasa ut eldningsolja som reservbränsle. Det bör också villkoras att bolaget, inom ramen för sin egenkontroll, ska göra en energikartläggning.

Lukt
3. Bolagets förslag till villkor nr 7: "Olägenheter i form av lukt får inte uppstå till följd av verksamheten" är förhållandevis strängt formulerat. Detta med tanke på att en villkorsöverträdelse är straffsanktionerad. Istället kan villkoret formuleras som att krav på åtgärder vid eventuell luktolägenhet ska vidtas, och att tillsynsmyndigheten kan ges möjlighet att föreskriva villkor om åtgärder.

Kemikalier
4. Mängden kemiska produkter, framförallt rengöringsmedel som används i verksamheten är mycket omfattande. En skriftlig plan för utbyte av produkter med identifierade, prioriterade riskminskningsämnen och/eller motsvarande farliga ämnen bör tas fram.

Transporter
5. Enligt ansökan, tekniska beskrivningen sidan 64, finns möjlighet att använda tåg för transporter av färdiga produkter ut från anläggningen. Då tågtransporter är att föredra ur miljösynpunkt framför transporter med lastbil, bör detta utnyttjas så långt som möjligt. Bolaget bör ta fram en handlingsplan för att minimera negativ miljöpåverkan från interna och externa transporter.

Expediering:
Länsstyrelsen i Skåne län, Miljöavdelningen, 205 15 Malmö.
Miljöavdelningen.

Miljöprövningsdelegationen
LÄNSSTYRELSEN SKÅNE

UNDERRÄTTELSE

2019-04-25

551-32322-2016
1285-101

Orkla Foods Sverige AB
241 81 Eslöv

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken; komplettering av handlingar

Mark- och miljödomstolen upphävde den 10 november 2016 Miljöprövningsdelegationens beslut om tillstånd för livsmedelsproduktion på fastigheten Betan 8 med flera i Eslövs kommun och återförvisade ärendet för fortsatt handläggning.

Bolaget har begärt anstånd med att komma in med ytterligare information om den så kallade utjämningsbassängen till den 31 december 2019. Anstånd i denna del av ansökan beviljas till den 16 december 2019. Ytterligare anstånd kan inte påräknas.

Efter genomgång av handlingarna finner Miljöprövningsdelegationen att ärendet behöver kompletteras enligt nedanstående:

1. Redovisa förbränningen av naturgas, biogas och eldningsolja 1 inom verksamheten under nuvarande omständigheter och i ansökt verksamhet, samt hur denna förbränning förhåller sig till förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar. Redogör för om villkor 6 i det återförvisade beslutet fortfarande är aktuellt i relation till ovanstående.
2. Redovisa hur den ansökta verksamheten förhåller sig till det senaste utkastet (IPPC-byråns final draft) för kommande BAT-slutsatser för livsmedelsindustrier.
3. Redogör för hur verksamheten förhåller sig till de yrkanden som framfördes av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i mark- och miljödomstolen, se aktbilaga 4.
4. Redovisa om, och i så fall vilka, åtgärder som vidtagits avseende avstängning av dag- och spillvattennät och förhindrande av läckage av ammoniak, se tidigare beslutade utredningsvillkor.

Länsstyrelsen Skåne

Postadress
205 15 Malmö
291 86 Kristianstad

Besöksadress
Södergatan 5
Ö Boulevarden 62 A

Bankgiro
000000

Telefon
010-224 10 00 vx
Telefax
010-224 11 00

E-post
skane@lansstyrelsen.se
www
www.lansstyrelsen.se/skane

Miljöprövningsdelegationen anmodar er att senast den **24 maj 2019** ge in de begärda kompletteringarna i **6 exemplar samt digitalt**.

Enligt uppdrag

Johan Lejonklev
Miljöprövningsenheten
010-224 17 77
Johan.Lejonklev@lansstyrelsen.se

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga/or

Aktbilaga 4

Kopia till

Miljöprövningsdelegationen (SE)
Miljöavdelningen (JL)
Akten

Aktbilaga nr: 6

Orkla Foods Sverige

Länsstyrelsen Skåne
Ink 2019 -05- 23
Dnr 551-32322-2016
1285-101

Eslöv 20190523

Svar angående underrättelse "Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken, komplettering av handlingar"

Diarie nummer 551-32322-2016-1285-101 Aktbilaga 5, som underlag för frågeställningar /svar hänvisas även till Aktbilaga 4, tjänsteanteckning 2019-04-04

1. **Redovisa förbränningen av naturgas,biogas och eldningsolja 1 inom verksamheten under nuvarande omständigheter och I ansökt verksamhet,samt hur denna förbrännning förhåller sig till förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar. Redogör för om villkor 6 I det återvisade beslutet fortfarande är aktuellt i relation till ovanstående.**

Panncentralen (storlek 49 Mwh) på Eslövsfabriken eldas med naturgas och det finns idag inga planer på att använda eldningsolja 1 i framtiden, De Nox värde som anges i förordningen är högt över de nivåer som idag uppmäts i den kontinuerliga mätutrustning på fabrikens panncentral. Det pågår dessutom ett energiarbete på Eslövsfabriken som syftar till att reducera mängden utsläpp från panncentralen. Nox nivåer mäts kontinuerligt och granskas av externa funktioner, samma gäller för co2 där fabriken har utsläppsrätter och där det finns tillstånd med en nyligen ändrad övervakningsplan godkänd av Naturvårdsverket. Verksamheten är granskad den 6:e maj av revisorer och verksamheten följer de nationella kraven som krävs för att upprätthålla vårt tillstånd för utsläpp av co2.

Vi ser det som ganska osannolikt att vi i framtiden skulle övergå till att använda brännolja 1, det ligger inte i Orklas miljöprofil helt enkelt. Det framkommer idag på fabriken avfall (bl a skalrester och slam) från potatistillverkningen som går till Ellingeverket för framställning av biogas vilken används i EON´s ledningsnät för fordonsgas, så detta är en typ av bränsle som har värderats som tänkbart alternative till naturgasen ,kanske kommer detta även att värderas i framtiden. Vi ser dock inte detta som en konflikt med den angivna förordningen.

2. **Redovisa hur den ansökta verksamheten förhåller sig till det senaste utkastet (IPPC-byråns final draft) för kommande BAT- slutsatser för livsmedelsindustrier.**

Vi känner till IPPC byråns arbete med BAT-slutsatser. På anläggningen i Eslöv produceras många olika typer av livsmedel och då bedömer vi att det är de generella

Orkla
Foods Sverige

BAT-slutsatserna i kap. 17.1 som är tillämpliga. Som exempel arbetar vi med energieffektivisering (17.1.3) där projekt pågår för att bl.a. förbättra energimätning och styrning av utrustning för att minska vår energiförbrukning.

3. **Redogör för hur verksamheten förhåller sig till de yrkanden som framfördes av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i mark och miljödomstolen, se aktbilaga 4**

I framställan från Eslövs kommun yrkades (tilläggsyrkande) det på att utjämningsbassängen ska beaktas i tillståndet, naturligtvis förhåller vi oss till detta som så att vi avser att nå en uppgörelse innan den 16:e december med VA Syd där utjämningsbassängen ska vara en del av och i god ordning ska anmälas som en del av Ellingeverkets verksamhet. För detta slöts ett avtal redan 2004 som undertecknades av såväl dåvarande Procordia som Eslövs kommun, och om det under åren som förflöt mellan 2004 och 2010 genomförts tillsynsbesök där frågan uppkommit (avsaknaden av anmälan om ändring), hade situationen varit annorlunda kring den tillståndsansökan som lämnades in i juni 2010.

I övrigt lämnades följande yttranden över Procordia Foods ansökan numera Orkla Foods om miljöfarlig verksamhet § 115 (aktbilaga 4):

1. **Avloppsvatten** (processavloppsvatten), avtalsfrågan mellan VA Syd och Orkla Foods .

   Avtal slöts mellan VA Syd och dåvarande Procordia då VA Syd övertog driften av Ellingeverket från Eslövs kommun och formulerades som "skyldigheter och rättigheter".

2. **Energi och uppvärmning**, tillståndet bör innehålla villkor om att på sikt fasa ut brännolja

   Hänvisar till punkt 1 i detta dokument

3. **Lukt**, omformulering av villkor nr 7, då detta upplevs som "strängt formulerat"

   Fabriken har de senaste fem åren vid ett tillfälle haft ett ärende som lämnats till LS Skåne som ett tillsynsärende och där vi gemensamt sökte en bättre lösning än den då radande (luk från gurktillverkningen), detta klarades av på ett snabbt och praktiskt sätt med en ombyggand av gurktillverkningens frånluftsystem. Vi är som livsmedelstillverkare medvetna om att det uppstår lukt kring vår verksamhet men hur slutliga villkor ska utformas får lämnas till beslutsfattande instans. Hur man upplever lukt från verksamhet för närboende kring fabriken är ju något väldigt subjektivt och

detta måste hanteras från fall till fall. Men naturligtvis ser vi skrivningen som en mildring av de uppsatta grundvillkoren och det är ju välkommet.

4. **Kemikalier**, en skriftlig plan för utbyte av produkter med identifierade, prioriterade riskminskningsämnen och/eller motsvarande farliga ämnen.

Eslövsfabriken har de sedan ansökan lämnades in aktivt verkat för att utbyte av de beskrivna ämnena, det pågår fortfarande ett arbete med att se över kemikaliebeståndet på fabriken, Detta görs i samråd med de leverantörer som Orkla central anvisar och samtliga kemikalier som finns och används på fabriken kommer innan 2019 års slut vara riskbedömda ur de perspektiv som dessa hanteras, lagras och används även miljöperspektiv ingår I dessa riskbedömningar.

5. **Transporter**, Bolaget bör ta fram en plan för att minimera negativ miljöpåverkan från interna och externa transporter, tågtransporter nämns som ett alternativ till nuvarande transportsätt.

Det industrispår (ej inom verksamhetens område) som ledde fram till fabriken skadades svårt vid en påkörning av en lastbil i en vidaukt för ett antal år sedan. Då banverket bedömde skadorna som så svåra att det inte var ekonomiskt försvarbart att reparera denna del så har frågan inte värderats något mer. För övrigt så ställs numera krav på de transportörer som används att miljöanpassa i så stor utsträckning som möjligt då det gäller avtal med Orkla Foods Sverige.

4. Redogör om, och i så fall vilka, åtgärder som vidtagits avseende avstängning av dag-och spillvattennät och förhindrande av läckage av ammoniak , se tidigare beslutade utredningsvillkor.

Vidare arbete med avstängningsanordningar har inte genomförts, dock har en del av de risker som fanns kring ammoniakhanteringen avhjälpts genom att vi vid källan, exempelvis ammoniakbehållare utomhus riskreducerat platsen t ex genom påkörningsskydd för ledningar. Att finna ett avstängningssystem för dag och spillvattennätet som kunde aktiveras på ett enkelt sätt vid en incident/olycka hittade vi inte då arbetet pågick I samarbete med VA Syd. Naturligtvis är detta en punkt där vi kan ta fram underlag att tillhandahållas i ett resonemang kring sannolikheter och konsekvenser,utvecklingen kring tekniken har säkert tagit några kliv i rätt riktning. Dag och spillvattensnäten är idag omlagda I kommunens regi så att dessa är separerade sedan några år tillbaka, så även I de då aktuella ledningarna kring fabriken.

Orkla Foods, Eslövsfabriken 20190523

Kurt Mårtensson EHS chef

Rosén Ann-Sofie

Länsstyrelsen Skåne
Ink 2019 -05- 23
Dnr

Från: Kurt Mårtensson <kurt.martensson@orklafoods.se>
Skickat: den 23 maj 2019 09:14
Till: Länsstyrelsen Skåne
Kopia: Lejonklev Johan
Ämne: Svar från Orkla Foods Eslöv
Bifogade filer: Underskrivet.pdf

Kategorier: Ann-Sofie

Hej,
Bifogar svar enligt begäran via underrättelse 20190404

Med vänlig hälsning / Best regards

Kurt Mårtensson
EHS Manager & OPS

Orkla Foods Sverige

Phone: +46 (0)413-65376
Mob.: +46705255376
E-mail: kurt.martensson@orklafoods.se
Post address:
Visiting address: Ellingevägen 14, 241 81 Eslöv
www.orklafoods.se

Följ oss gärna :

Orkla Foods Sverige tillagar mat och dryck i Sverige med kärlek och omtanke om människor, hav och land. Våra varumärken är Abba, Kalles, Felix, BOB, Frödinge, Ekströms, Risifrutti, Grandiosa, Önos, Mrs Cheng's, Kung Gustaf, FUN Light, Grebbestads, JOKK, Den Gamle Fabrik, Ejderns, Svennes, Hällö, Lucullus, Limfjord, Anamma, Krögarklass, Liva Energi och Paulúns.

Tänk på miljön innan du väljer att skriva ut detta e-postmeddelande.

NOTICE: Please immediately e-mail back to sender if you are not the intended recipient. Thereafter delete the e-mail along with any attachments without making copies. The sender reserves all rights of privilege, confidentiality and copyright.

Aktbilaga nr 6

Länsstyrelsen Skåne
Ink 2019 -05- 24
Dnr 551-32322-2016
1285-101

Orkla Foods Sverige

Eslöv 20190523

Svar angående underrättelse "Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken, komplettering av handlingar"

Diarie nummer 551-32322-2016-1285-101 Aktbilaga 5, som underlag för frågeställningar /svar hänvisas även till Aktbilaga 4, tjänsteanteckning 2019-04-04

1. **Redovisa förbränningen av naturgas,biogas och eldningsolja 1 inom verksamheten under nuvarande omständigheter och I ansökt verksamhet,samt hur denna förbrännning förhåller sig till förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar. Redogör för om villkor 6 I det återvisade beslutet fortfarande är aktuellt i relation till ovanstående.**

Panncentralen (storlek 49 Mwh) på Eslövsfabriken eldas med naturgas och det finns idag inga planer på att använda eldningsolja 1 i framtiden, De Nox värde som anges i förordningen är högt över de nivåer som idag uppmäts i den kontinuerliga mätutrustning på fabrikens panncentral. Det pågår dessutom ett energiarbete på Eslövsfabriken som syftar till att reducera mängden utsläpp från panncentralen. Nox nivåer mäts kontinuerligt och granskas av externa funktioner, samma gäller för co2 där fabriken har utsläppsrätter och där det finns tillstånd med en nyligen ändrad övervakningsplan godkänd av Naturvårdsverket. Verksamheten är granskad den 6:e maj av revisorer och verksamheten följer de nationella kraven som krävs för att upprätthålla vårt tillstånd för utsläpp av co2.

Vi ser det som ganska osannolikt att vi i framtiden skulle övergå till att använda brännolja 1, det ligger inte i Orklas miljöprofil helt enkelt. Det framkommer idag på fabriken avfall (bl a skalrester och slam) från potatistillverkningen som går till Ellingeverket för framställning av biogas vilken används i EON´s ledningsnät för fordonsgas, så detta är en typ av bränsle som har värderats som tänkbart alternative till naturgasen ,kanske kommer detta även att värderas i framtiden. Vi ser dock inte detta som en konflikt med den angivna förordningen.

2. **Redovisa hur den ansökta verksamheten förhåller sig till det senaste utkastet (IPPC-byråns final draft) för kommande BAT- slutsatser för livsmedelsindustrier.**

Vi känner till IPPC byråns arbete med BAT-slutsatser. På anläggningen i Eslöv produceras många olika typer av livsmedel och då bedömer vi att det är de generella

BAT-slutsatserna i kap. 17.1 som är tillämpliga. Som exempel arbetar vi med energieffektivisering (17.1.3) där projekt pågår för att bl.a. förbättra energimätning och styrning av utrustning för att minska vår energiförbrukning.

3. **Redogör för hur verksamheten förhåller sig till de yrkanden som framfördes av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i mark och miljödomstolen, se aktbilaga 4**

I framställan från Eslövs kommun yrkades (tilläggsyrkande) det på att utjämningsbassängen ska beaktas i tillståndet, naturligtvis förhåller vi oss till detta som så att vi avser att nå en uppgörelse innan den 16:e december med VA Syd där utjämningsbassängen ska vara en del av och i god ordning ska anmälas som en del av Ellingeverkets verksamhet. För detta slöts ett avtal redan 2004 som undertecknades av såväl dåvarande Procordia som Eslövs kommun, och om det under åren som förflöt mellan 2004 och 2010 genomförts tillsynsbesök där frågan uppkommit (avsaknaden av anmälan om ändring), hade situationen varit annorlunda kring den tillståndsansökan som lämnades in i juni 2010.

I övrigt lämnades följande yttranden över Procordia Foods ansökan numera Orkla Foods om miljöfarlig verksamhet § 115 (aktbilaga 4):

1. **Avloppsvatten** (processavloppsvatten), avtalsfrågan mellan VA Syd och Orkla Foods .

   Avtal slöts mellan VA Syd och dåvarande Procordia då VA Syd övertog driften av Ellingeverket från Eslövs kommun och formulerades som "skyldigheter och rättigheter".

2. **Energi och uppvärmning**, tillståndet bör innehålla villkor om att på sikt fasa ut brännolja

   Hänvisar till punkt 1 i detta dokument

3. **Lukt**, omformulering av villkor nr 7, då detta upplevs som "strängt formulerat"

   Fabriken har de senaste fem åren vid ett tillfälle haft ett ärende som lämnats till LS Skåne som ett tillsynsärende och där vi gemensamt sökte en bättre lösning än den då radande (luk från gurktillverkningen), detta klarades av på ett snabbt och praktiskt sätt med en ombyggand av gurktillverkningens frånluftsystem. Vi är som livsmedelstillverkare medvetna om att det uppstår lukt kring vår verksamhet men hur slutliga villkor ska utformas får lämnas till beslutsfattande instans. Hur man upplever lukt från verksamhet för närboende kring fabriken är ju något väldigt subjektivt och

detta måste hanteras från fall till fall. Men naturligtvis ser vi skrivningen som en mildring av de uppsatta grundvillkoren och det är ju välkommet.

4. **Kemikalier**, en skriftlig plan för utbyte av produkter med identifierade, prioriterade riskminskningsämnen och/eller motsvarande farliga ämnen.

Eslövsfabriken har de sedan ansökan lämnades in aktivt verkat för att utbyte av de beskrivna ämnena, det pågår fortfarande ett arbete med att se över kemikaliebeståndet på fabriken, Detta görs i samråd med de leverantörer som Orkla central anvisar och samtliga kemikalier som finns och används på fabriken kommer innan 2019 års slut vara riskbedömda ur de perspektiv som dessa hanteras, lagras och används även miljöperspektiv ingår I dessa riskbedömningar.

5. **Transporter**, Bolaget bör ta fram en plan för att minimera negativ miljöpåverkan från interna och externa transporter, tågtransporter nämns som ett alternativ till nuvarande transportsätt.

Det industrispår (ej inom verksamhetens område) som ledde fram till fabriken skadades svårt vid en påkörning av en lastbil i en vidaukt för ett antal år sedan. Då banverket bedömde skadorna som så svåra att det inte var ekonomiskt försvarbart att reparera denna del så har frågan inte värderats något mer. För övrigt så ställs numera krav på de transportörer som används att miljöanpassa i så stor utsträckning som möjligt då det gäller avtal med Orkla Foods Sverige.

4. Redogör om, och i så fall vilka, åtgärder som vidtagits avseende avstängning av dag-och spillvattennät och förhindrande av läckage av ammoniak , se tidigare beslutade utredningsvillkor.

Vidare arbete med avstängningsanordningar har inte genomförts, dock har en del av de risker som fanns kring ammoniakhanteringen avhjälpts genom att vi vid källan, exempelvis ammoniakbehållare utomhus riskreducerat platsen t ex genom påkörningsskydd för ledningar. Att finna ett avstängningssystem för dag och spillvattennätet som kunde aktiveras på ett enkelt sätt vid en incident/olycka hittade vi inte då arbetet pågick I samarbete med VA Syd. Naturligtvis är detta en punkt där vi kan ta fram underlag att tillhandahållas i ett resonemang kring sannolikheter och konsekvenser,utvecklingen kring tekniken har säkert tagit några kliv i rätt riktning. Dag och spillvattensnäten är idag omlagda I kommunens regi så att dessa är separerade sedan några år tillbaka, så även I de då aktuella ledningarna kring fabriken.

Orkla Foods, Eslövsfabriken 20190523

Kurt Mårtensson EHS chef

2019-11-18

Dnr 551-32322-2016
Doss nr 1285-101
Aktbilaga 7

Orka Foods Sverige AB
241 81 Eslöv

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken; komplettering av handlingar

Miljöprövningsdelegationen har den 10 november 2016 tagit emot den från Mark- och miljödomstolen återförvisade ansökan om fortsatt livsmedelsproduktion för verksamheten på fastigheten Betan 8, Stämjärnet 25 och Ellinge 36:2 i Eslövs kommun.

Efter genomgång av handlingarna finner Miljöprövningsdelegationen att ärendet behöver kompletteras enligt nedanstående.

1. Redogör för er inställning och möjlighet att innehålla ett bullervillkor för verksamheten formulerat efter Naturvårdsverkets riktlinjer enligt nedan:
   Ljud från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än
   - 50 dBA dagtid (kl. 06.00-18.00) vardagar
   - 40 dBA nattetid (kl. 22.00-06.00) samtliga dygn
   - 45 dBA övrig tid.
   Den momentana ljudnivån utomhus vid bostäder får inte överstiga 55 dBA nattetid.
   De angivna värdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller immissionsmätningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för faktisk drifttid under de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade ljudnivåer eller när tillsynsmyndigheten så kräver.

2. Redovisa genomförda utredningar, resultat och slutsatser gällande utredningsvillkoren U1 och U2 i det återförvisade tillståndet.
Kommentar: Av kompletteringen daterad den 23 maj 2019 framgår att bolaget genomfört ett arbete enligt U1 i Miljöprövningsdelegationens beslut den 25 februari 2016 i samarbete med VA Syd. Bolaget behöver inkomma med resultatet av detta arbete.
3. Förtydliga huruvida villkor 6 fortfarande är aktuellt för den ansökta verksamheten samt hur verksamheten förhåller sig till förordningen (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar. Redogör vid behov av förslag på ett uppdaterat villkor 6.
4. Redovisa var dagvatten från verksamhetsområdet tar vägen, samt vilken miljöpåverkan detta vatten utgör, både vid normal drift och vid olycka eller spill inom verksamhetsområdet. Redogör även för åtgärder och kostnader för att förhindra miljöpåverkan från dagvattnet.

Miljöprövningsdelegationen förelägger er med stöd av 19 kap. 5 § punkten 2 jämförd med 22 kap. 2 § miljöbalken att senast den **16 december 2019** ge in de begärda kompletteringarna **digitalt samt i 5 papperskopior**. Kommer kompletteringarna inte in inom angiven tid kan ansökan komma att avvisas eller ärendet avgöras på befintligt underlag.

Föreläggandet har beslutats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne. I beslutet har deltagit Nina Weber, ordförande och Susanne Eriksson, miljösakkunnig. Föredragande i ärendet har varit Johan Lejonklev, Länsstyrelsens miljöavdelning.

Nina Weber Susanne Eriksson

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Upplysning

Kontaktperson i ärendet är Johan Lejonklev, tel. 010-2241777.

Från: "Emelie Sandberg" <Emelie.Sandberg@setterwalls.se>
Skickat: Thu, 12 Dec 2019 11:41:58 +0100
Till: "Länsstyrelsen Skåne" <skane@lansstyrelsen.se>
Cc: "Lejonklev Johan" <johan.lejonklev@lansstyrelsen.se>
Ämne: Dnr 551-32322-2016 [SW-C.FID728184]
Bilagor: 40223689_1.pdf

Aktbilaga 8
551-32322-2016
1285-101

Bifogat översänds anståndsbegäran i rubricerat ärende.

Med vänlig hälsning,

Emelie Sandberg
Emelie Sandberg - Profile
Associate | LL.M.

Stortorget 23
P.O. Box 4501
SE-203 20 Malmö
D: +46 10 690 04 29
M: +46 73 421 63 03
E: emelie.sandberg@setterwalls.se
www.setterwalls.se

Setterwalls Advokatbyrå AB - reg. no. 556774-5772 - registered office in Stockholm
Our services are subject to our General Terms and Conditions and our Privacy Policy, which are available on our website.

This message and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure. If you are not the intended recipient, please telephone or e-mail the sender and delete this message and any attachment from your system. If you are not the intended recipient you must not copy this message or attachment or disclose the contents to any other person.

SETTERWALLS

Till
Länsstyrelsen Skåne
Endast via e-mail till skane@lansstyrelsen.se

12 december 2019

Dnr 551-32322-2016, nu fråga om begäran av anstånd

Med anledning av kompletteringsföreläggande av den 18 november 2019, dnr 551-32322-2016, får vi framföra följande.

Orkla Foods Sverige AB (”Bolaget”) har vänt sig till advokatbyrån för biträde. Med hänsyn till behov av genomgång av handlingarna i ärendet, överläggning med vår huvudman samt mellankommande helger hemställer Bolaget om anstånd tom. den 31 januari 2020 med att inkomma med yttrande enligt föreläggandet ovan som slutskrift i ärendet. Bolaget är införstått med att ytterligare anstånd därefter inte kan påräknas.

Malmö enligt ovan

Tove Andersson
Advokat/Partner
T: +46 10 690 04 66
E: tove.andersson@setterwalls.se

Emelie Sandberg
Jur. kand.
T: +46 10 690 04 29
E: emelie.sandberg@setterwalls.se

SW3912164 9/1

Från: "Lejonklev Johan" <johan.lejonklev@lansstyrelsen.se>
Skickat: Fri, 13 Dec 2019 11:20:37 +0100
Till: "Kurt Mårtensson" <kurt.martensson@orklafoods.se>
Cc: "Tove.Andersson@setterwalls.se" <Tove.Andersson@setterwalls.se>;"Emelie Sandberg" <Emelie.Sandberg@setterwalls.se>;"M-RB-Exp-Miljö" <exp-miljo.skane@lansstyrelsen.se>
Ämne: VB: Anståndsbegäran till Länsstyrelsen [SW-C.FID728184]
Bilagor: Dnr 551-32322-2016 [SW-C.FID728184]

Aktbilaga 8
551-32322-2016
1285-101

Hej.
Anstånd är härmed beviljat till den 31 januari 2020. Notera att anståndet endast omfattar kompletteringsföreläggandet daterat 2019-11-18.

Vänliga hälsningar

Johan Lejonklev
Miljöhandläggare / Miljöprövningsenheten
010-224 17 77

www.lansstyrelsen.se/skane

Från: Kurt Mårtensson <kurt.martensson@orklafoods.se>
Skickat: den 12 december 2019 15:58
Till: Lejonklev Johan <johan.lejonklev@lansstyrelsen.se>
Ämne: VB: Anståndsbegäran till Länsstyrelsen [SW-C.FID728184]

Vi bekräftar att fullmakt är under upprättande och kommer att insändas snarast möjligt.

Vi begär anstånd enligt idag inlämnad anståndsbegäran med däri angivna skäl, se bilagan på nytt.
Kurt Mårtensson

Med vänlig hälsning / Best regards
Kurt Mårtensson
EHS Manager & OPS

Phone: +46 (0)413-65376
Mob.: +46705255376
E-mail: kurt.martensson@orklafoods.se
Post address:

Visiting address: Ellingevägen 14, 241 81 Eslöv
www.orklafoods.se

Orkla Foods Sverige tillagar mat och dryck i Sverige med kärlek och omtanke om människor, hav och land. Våra varumärken är Abba,
Kalles, Felix, BOB, Frödinge, Ekströms, Risifrutti, Grandiosa, Önos, Mrs Cheng's, Kung Gustaf, FUN Light, Grebbestads, JOKK, Den Gamle Fabrik, Ejderns, Svennes, Hållö, Lucullus, Limfjord, Anamma, Krögarklass, Liva Energi och Paulúns.
Tänk på miljön innan du väljer att skriva ut detta e-postmeddelande.

NOTICE: Please immediately e-mail back to sender if you are not the intended recipient. Thereafter delete the e-mail along with any attachments without making copies. The sender reserves all rights of privilege, confidentiality and copyright.

Bifogat översänds anståndsbegäran i rubricerat ärende.

Med vänlig hälsning,

Emelie Sandberg

SETTERWALLS

Till
Länsstyrelsen Skåne
Endast via e-mail till skane@lansstyrelsen.se

12 december 2019

Dnr 551-32322-2016, nu fråga om begäran av anstånd

Med anledning av kompletteringsföreläggande av den 18 november 2019, dnr 551-32322-2016, får vi framföra följande.

Orkla Foods Sverige AB (”Bolaget”) har vänt sig till advokatbyrån för biträde. Med hänsyn till behov av genomgång av handlingarna i ärendet, överläggning med vår huvudman samt mellankommande helger hemställer Bolaget om anstånd tom. den 31 januari 2020 med att inkomma med yttrande enligt föreläggandet ovan som slutskrift i ärendet. Bolaget är införstått med att ytterligare anstånd därefter inte kan påräknas.

Malmö enligt ovan

Tove Andersson
Advokat/Partner
T: +46 10 690 04 66
E: tove.andersson@setterwalls.se

Emelie Sandberg
Jur. kand.
T: +46 10 690 04 29
E: emelie.sandberg@setterwalls.se

SW3912164 9/1

Från: "Tove Andersson" <Tove.Andersson@setterwalls.se>
Skickat: Fri, 13 Dec 2019 10:47:09 +0100
Till: "Länsstyrelsen Skåne" <skane@lansstyrelsen.se>
Cc: "Lejonklev Johan" <johan.lejonklev@lansstyrelsen.se>;"Emelie Sandberg" <Emelie.Sandberg@setterwalls.se>
Ämne: VB: Dnr 551-32322-2016 [SW-C.FID728184]
Bilagor: 40223689_1.pdf, fullmakt - #40229165 v1.PDF, Registreringsbevis - #40229171 v1.PDF

Aktbilaga 9
551-32322-2016
1285-101

Bilagt översändes anståndsbegäran på nytt jämte fullmakt.

SETTERWALLS

Tove Andersson - Profile
Partner | Advokat

Stortorget 23
P.O. Box 4501
SE-203 20 Malmö
D: +46 10 690 04 66
M: +46 76 869 70 78
E: tove.andersson@setterwalls.se
www.setterwalls.se

Setterwalls Advokatbyrå AB - reg. no. 556774-5772 - registered office in Stockholm
Our services are subject to our General Terms and Conditions and our Privacy Policy, which are available on our website.

This message and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure. If you are not the intended recipient, please telephone or e-mail the sender and delete this message and any attachment from your system. If you are not the intended recipient you must not copy this message or attachment or disclose the contents to any other person.

Från: Emelie Sandberg <Emelie.Sandberg@setterwalls.se>
Skickat: den 12 december 2019 11:42
Till: skane@lansstyrelsen.se
Kopia: johan.lejonklev@lansstyrelsen.se
Ämne: Dnr 551-32322-2016 [SW-C.FID728184]

Bifogat översänds anståndsbegäran i rubricerat ärende.

Med vänlig hälsning,

SETTERWALLS

Emelie Sandberg - Profile
Associate | LL.M.

Stortorget 23
P.O. Box 4501
SE-203 20 Malmö
D: +46 10 690 04 29
M: +46 73 421 63 03
E: emelie.sandberg@setterwalls.se
www.setterwalls.se

Setterwalls Advokatbyrå AB - reg. no. 556774-5772 - registered office in Stockholm
Our services are subject to our General Terms and Conditions and our Privacy Policy, which are available on our website.

This message and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure. If you are not the intended recipient, please telephone or e-mail the sender and delete this message and any attachment from your system. If you are not the intended recipient you must not copy this message or attachment or disclose the contents to any other person.

SETTERWALLS

Till
Länsstyrelsen Skåne
Endast via e-mail till skane@lansstyrelsen.se

12 december 2019

Dnr 551-32322-2016, nu fråga om begäran av anstånd

Med anledning av kompletteringsföreläggande av den 18 november 2019, dnr 551-32322-2016, får vi framföra följande.

Orkla Foods Sverige AB (”Bolaget”) har vänt sig till advokatbyrån för biträde. Med hänsyn till behov av genomgång av handlingarna i ärendet, överläggning med vår huvudman samt mellankommande helger hemställer Bolaget om anstånd tom. den 31 januari 2020 med att inkomma med yttrande enligt föreläggandet ovan som slutskrift i ärendet. Bolaget är införstått med att ytterligare anstånd därefter inte kan påräknas.

Malmö enligt ovan

Tove Andersson
Advokat/Partner
T: +46 10 690 04 66
E: tove.andersson@setterwalls.se

Emelie Sandberg
Jur. kand.
T: +46 10 690 04 29
E: emelie.sandberg@setterwalls.se

SW3912164 9/1

SETTERWALLS

Fullmakt

för advokat Tove Andersson och Emelie Sandberg och/eller den fullmäktigen i sitt ställe förordnar, att vid domstolar och andra myndigheter väcka, utföra och bevaka Orkla Foods Sverige ABs ("Bolagets") talan angående;

ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för fortsatt livsmedelproduktion för verksamheten på fastigheten Betan 8 och Stämjärnet 25 i Eslövs kommun

och att även i övrigt företräda Bolaget i saken samt att motta och kvittera alla Bolaget i saken tillkommande medel och handlingar. Fullmakten gäller inte för mottagande av uppsägning, stämning, skrift varigenom skiljeförfarande påkallas eller annan delgivning än sådan som sker i pågående rättegång eller skiljeförfarande.

Malmö 191213
Ort och datum

Underskrift

ANDERS OLSSON
Namnförtydligande

Malmö 191213
Ort och datum

Underskrift

Aleksandra Gallegari Lindholm
Namnförtydligande

STOCKHOLM / GÖTEBORG / MALMÖ
REG.NO: 556774-5772
SEAT: STOCKHOLM
SW37672732/1

SETTERWALLS ADVOKATBYRÅ AB
STORTORGET 23, SE-203 20 MALMÖ
P.O. BOX 4501, SE-203 20 MALMÖ

T: +46 10 690 04 00
MALMOE@SETTERWALLS.SE
WWW.SETTERWALLS.SE

Bolagsverket

e-REGISTRERINGSBEVIS
AKTIEBOLAG

Organisationsnummer	
556238-0302	
Objektets registreringsdatum	Företagsnamnets registreringsdatum
1983-12-20	2014-01-02
Dokumentet skapat	Sida
2019-12-12 12:06	1 (4)

Org.nummer:	556238-0302
Företagsnamn:	Orkla Foods Sverige AB
Adress:	Box 4249 203 13 MALMÖ
Säte:	Skåne län, Malmö kommun
Registreringslän:	
Anmärkning:	

BOLAGSVERKET
SWEDISH COMPANIES REGISTRATION OFFICE

Detta är ett privat aktiebolag.

BILDAT DATUM
1983-11-29

SAMMANSTÄLLNING AV AKTIEKAPITAL

Aktiekapital: 550.100.000 SEK
Lägst.....: 500.000.000 SEK
Högst.....: 2.000.000.000 SEK

Antal aktier: 5.501.000
Lägst.....: 5.000.000
Högst.....: 20.000.000

STYRELSELEDAMOT, ORDFÖRANDE
711201 Freuchen, Ann-Beth Nina Johannesen, Platåveien 7, 1369 STABEKK, NORGE

STYRELSELEDAMÖTER
581208-5040 Cassler, Karin Ing-Marie, Semaforgatan 5, 456 34 KUNGSHAMN
TYP: Arbetstagarrepresentant
690721 Flinkman, Pasi Mikael, Oolannintie 10 D 17, 01520 VADA, FINLAND
660320-2711 Färdow, Erik Patrik, Sickla strand 31, 131 34 NACKA
640303-0304 Giertz Rosell, Else Helena Margareta, Bengtssons väg 2 B, 236 33 HÖLLVIKEN
640514-6694 Hall, Bengt Otto Stefan, Franzéns väg 18A, 692 37 KUMLA
TYP: Arbetstagarrepresentant
701025 Nordby, Jan Roar, Bauneveien 2 A, N-1363 HØVIK, NORGE
700309-6638 Ståhlbom, Carl Johan, Kånsta 440, 697 94 SKÖLLERSTA
TYP: Arbetstagarrepresentant

STYRELSESUPPLEANTER
700426-4094 Andersson, Joachim Nils Börje W, Tolvskillingsvägen 17,
241 36 ESLÖV
TYP: Arbetstagarrepresentant
821031-3527 Fafalia, Lena Anita, c/o Skatteverket Förmedlingsuppdrag,
Box 2820, 403 20 GÖTEBORG
TYP: Arbetstagarrepresentant
730706-5024 Mattsson, Britta Marianne Charlott, Lingonstigen 15,
456 62 HUNNEBOSTRAND
TYP: Arbetstagarrepresentant

EXTERN VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
720318-3590 Julin, Lars Åke Henrik, Berberisvägen 15,
291 50 KRISTIANSTAD

EXTERN(A) FIRMATECKNARE
770824-3964 Callegari Lindholm, Alexandra E, Junkergatan 8,
216 17 LIMHAMN
720125-3353 Eriksson, Carl Henrik, Kattugglegatan 5, 254 50 HELSINGBORG
660311-3959 Olsson, Lars Johan Anders, Bläckhornsvägen 7, 224 67 LUND

REVISOR(ER)
556053-5873 Ernst & Young Aktiebolag, Box 7850, 103 99 STOCKHOLM
Representeras av: 790215-3357

HUVUDANSVARIG REVISOR
790215-3357 Rosengren, Pär Henrik, c/o Ernst & Young AB,
Ideon Science Park, 223 70 LUND

FIRMATECKNING
Firman tecknas av styrelsen
Firman tecknas två i förening av
Callegari Lindholm, Alexandra E
Eriksson, Carl Henrik
Freuchen, Ann-Beth Nina Johannesen
Färdow, Erik Patrik
Giertz Rosell, Else Helena Margareta
Julin, Lars Åke Henrik
Nordby, Jan Roar
Olsson, Lars Johan Anders
Dessutom har verkställande direktören rätt att teckna firman
beträffande löpande förvaltningsåtgärder

FÖRESKRIFT OM ANTAL STYRELSELEDAMÖTER/STYRELSESUPPLEANTER
Styrelsen skall bestå av lägst 3 och högst 8 ledamöter
med högst 8 suppleanter.

Organisationsnummer	
556238-0302	
Objektets registreringsdatum	Företagsnamnets registreringsdatum
1983-12-20	2014-01-02
Dokumentet skapat	Sida
2019-12-12 12:06	3 (4)

BOLAGSORDNING
Datum för senaste ändringen: 2018-06-20

VERKSAMHET
Bolaget skall direkt eller genom hel- eller delägda bolag driva rörelse avseende utveckling och tillverkning av samt handel med livsmedel, innefattande beredning av fisk och skaldjur, idka partihandel med läkemedel samt ävensom bedriva annan därmed förenlig verksamhet. Därutöver skall bolaget även ha rätt att överta koncerninterna fordringar.

RÄKENSKAPSÅR
0101 - 1231

KALLELSE
Kallelse skall ske genom brev med posten.

SÄRSKILT FÖRETAGSNAMN
Önos
VERKSAMHET:
För den del av verksamheten som avser sylt och saft.

Felix
VERKSAMHET:
För den del av verksamheten som avser grönsaksprodukter.

Ekströms
VERKSAMHET:
För den del av verksamheten som avser frukt och bärprodukter.

Risifrutti
VERKSAMHET:
För den del av verksamheten som avser utveckling och tillverkning samt marknadsföring av färdiglagade mellanmål

Bob
VERKSAMHET:
För den del av verksamheten som avser utveckling och tillverkning samt marknadsföring av sylt och saft samt färdiglagade huvudrätter.

Babette i Eslöv
VERKSAMHET:
För den del av verksamheten som avser stöd för konsumenter att planera sina måltider genom elektroniska media.

Funlight
VERKSAMHET:

För den del av verksamheten som avser utveckling, tillverkning samt handel med osockrade drycker.

Orkla
VERKSAMHET:
För den del av verksamheten som avser övertagande av koncern-interna fordringar.

Uplands Paj
VERKSAMHET:
För den del av verksamheten som avser desertpajer.

Procordia
VERKSAMHET:
För den del av verksamheten som avser marknadsföring av lokalt producerade livsmedel.

TIDIGARE FÖRETAGSNAMN
2004-07-27 Procordia Food AB
1998-05-08 Orkla AB
1993-08-24 Procordia Food Förvaltningsaktiebolag
1987-04-08 Provendor Food Aktiebolag
1984-08-02 Aktiebolaget Cardodotter 5
1983-12-20 Aktiebolaget Grundstenen 17129

****Registreringsbeviset är utfärdat av Bolagsverket****

Bolagsverket
851 81 Sundsvall
0771-670 670
bolagsverket@bolagsverket.se
www.bolagsverket.se

BOLAGSVERKET • SWEDISH COMPANIES REGISTRATION OFFICE

Från: "Emelie Sandberg" <Emelie.Sandberg@setterwalls.se>
Skickat: Fri, 13 Dec 2019 13:17:10 +0100
Till: "Länsstyrelsen Skåne" <skane@lansstyrelsen.se>
Cc: "Lejonklev Johan" <johan.lejonklev@lansstyrelsen.se>
Ämne: Dnr 551-32322-2016.PDF [SW-C.FID728184]
Bilagor: Dnr 551-32322-2016 - #40229855 v1.PDF

Aktbilaga 10
551-32322-2016
1285-101

Hej,

Bifogat översänds yttrande i rubricerat ärende.

Med vänlig hälsning,

Emelie Sandberg

Emelie Sandberg - Profile
Associate | LL.M.

Stortorget 23
P.O. Box 4501
SE-203 20 Malmö
D: +46 10 690 04 29
M: +46 73 421 63 03
E: emelie.sandberg@setterwalls.se
www.setterwalls.se

Setterwalls Advokatbyrå AB - reg. no. 556774-5772 - registered office in Stockholm
Our services are subject to our General Terms and Conditions and our Privacy Policy, which are available on our website.

This message and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure. If you are not the intended recipient, please telephone or e-mail the sender and delete this message and any attachment from your system. If you are not the intended recipient you must not copy this message or attachment or disclose the contents to any other person.

SETTERWALLS

Till
Länsstyrelsen Skåne
Endast via e-mail till skane@lansstyrelsen.se

13 december 2019

Dnr 551-32322-2016

Som ombud för Orkla Foods Sverige AB (”Bolaget”) får följande informeras i rubricerat ärende.

Bolaget och VA SYD är överens om att utjämningsbassängen ägs och drivs av VA SYD.

VA SYD kommer inom kort att upplysa tillsynsmyndigheten, enligt 32 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, om att VA SYD är verksamhetsutövare för utjämningsbassängen samt även göra sådan ändringsanmälan som erfordras, för att utjämningsbassängen tydligt ska regleras under VA SYD:s miljötillstånd.

Malmö enligt ovan

SW40229808/1

Tove Andersson
Advokat/Partner
T: +46 10 690 04 66
E: tove.andersson@setterwalls.se

Emelie Sandberg
Jur. kand.
T: +46 10 690 04 29
E: emelie.sandberg@setterwalls.se

Från: "Emelie Sandberg" <Emelie.Sandberg@setterwalls.se>
Skickat: Fri, 31 Jan 2020 15:45:16 +0100
Till: "Länsstyrelsen Skåne" <skane@lansstyrelsen.se>
Ämne: Papper finns//Dnr 551-32322-2016 [SW-C.FID728184]
Bilagor: Yttrande 31 jan 2020 - #40306461 v1.PDF

Aktbilaga 11
551-32322-2016
1285-101

Bilagt översändes komplettering i rubricerat ärende. Komplettering avseende punkt 3 översänds enligt beviljat anstånd senast den 7 februari 2020.

Med vänlig hälsning,

Emelie Sandberg

SETTERWALLS

Emelie Sandberg - Profile
Associate | LL.M.

Stortorget 23
P.O. Box 4501
SE-203 20 Malmö
D: +46 10 690 04 29
M: +46 73 421 63 03
E: emelie.sandberg@setterwalls.se
www.setterwalls.se

Setterwalls Advokatbyrå AB - reg. no. 556774-5772 - registered office in Stockholm
Our services are subject to our General Terms and Conditions and our Privacy Policy, which are available on our website.

This message and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure. If you are not the intended recipient, please telephone or e-mail the sender and delete this message and any attachment from your system. If you are not the intended recipient you must not copy this message or attachment or disclose the contents to any other person.

SETTERWALLS

Miljöprövningsdelegationen Länsstyrelsen Skåne
Via e-post till skane@lansstyrelsen.se samt fem pappersкopior inlämnade samma dag

31 januari 2020

Dnr 551-32322-2016; Nu fråga om svar på kompletteringsföreläggande

Med anledning av Miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen Skåne kompletteringsföreläggande den 18 november 2019 får Orkla Foods Sverige AB (”Bolaget”) härmed anföra följande.

1. Miljöprövningsdelegationens ställda frågor

1. *Redogör för er inställning och möjlighet att innehålla ett bullervillkor för verksamheten formulerat efter Naturvårdsverkets riktlinjer enligt nedan:*

   Ljud från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än

   - *50 dBA dagtid (kl. 06.00-18.00) vardagar*
   - *40 dBA nattetid (kl. 22.00-06.00) samtliga dygn*
   - *45 dBA övrig tid.*

   Den momentana ljudnivån utomhus vid bostäder får inte överstiga 55 dBA nattetid.

   De angivna värdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller immissionsmätningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för faktisk drifttid under de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade ljudnivåer eller när tillsynsmyndigheten så kräver.

Svar från Bolaget: Det kan noteras att Bolaget i tidigare och nu gällande tillstånd har bullervillkor enligt följande.

”Bolaget skall i samråd med tillsynsmyndigheten vidta bullerdämpande åtgärder som medför att bolagets bidrag till den ekvivalenta ljudnivån som riktvärde vid närmaste bostäder inte får överstiga 55 dB(A) dagtid (kl 07-18, 50 dB(A) kvällstid (kl 18-22) och 45

SW402095103

dB(A) nattetid (kl 22-07) . Om impulsljud eller hörbara tonkomponenter förekommer skall angivna värden sänkas med 5 dB(A) […].”

Vid den tillståndsprövning som ägde rum vid miljöprövningsdelegationen 2016 framfördes att det inte framkommit något behov av att föreskriva bullervillkor enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för nyetablering, varför det tidigare gällande villkoret för buller fastställdes i enlighet med Bolagets yrkande. Bolaget anser att denna slutsats alltjämt är relevant.

Bolaget har företagit åtgärder för att minska de bullerproblem nattetid som var uppe för prövning i miljöprövningsdelegationen 2016. 2018 installerade Bolaget en ny kylanläggning med avsikten att denna skulle minska ljudnivåerna från verksamheten. Åtgärden fick emellertid inte önskat utfall. Bolaget planerar att under februari månad innevarande år göra om mätningarna och därefter ta hjälp av extern part för att komma tillrätta med de återstående avvikelserna.

De kommande åtgärderna går ut på att se över den kylanläggning som fortsatt genererar för hög bullernivå samt se över möjligheten att byta den körport som vetter mot området till en port med bättre ljudisolering. Problemen som tidigare varit är således delvis åtgärdade men kommer att bedömas och åtgärdas ytterligare. Detta har Bolaget även förankrat hos tillsynsmyndigheten. Åtgärderna kommer att genomföras under våren 2020.

I Naturvårdsverkets riktlinjer framgår visserligen att *utgångspunkten* är att samma ljudnivåer ska anges oavsett om verksamheten är ny eller befintlig. I Naturvårdsverkets riktlinjer framgår följande: ”*För befintlig bostadsbebyggelse bör nivåerna i tabell 1 vara vägledande för olägenhetsbedömning.*” Det framgår även att: *”Riktvärdena är avsedda som utgångspunkt och vägledning för den bedömning som ska göras i varje enskilt fall. /…/ Nivåerna i tabell 1 bör i normalfallet vara vägledande för bedömning av om buller utgör en olägenhet men det kan finnas skäl att tillämpa andra nivåer än tabellvärdena, såväl högre som lägre, liksom andra tider.”* [här tillagda markeringar]

Även direkt av Naturvårdsverkets egna riktlinjer framgår alltså uttryckligen att nivåerna *bör* vara vägledande, men att bedömning ska göras i varje enskilt fall med möjlighet att göra avsteg för det fall det föreligger skäl för detta. Det framgår även att det finns bättre förutsättningar att vidta åtgärder för att begränsa buller vid en nyetablering av en verksamhet än vad som finns vid en befintlig verksamhet.

Av ovan anförda skäl saknas därmed anledning att föreskriva lägre bullernivåer än de som är tillämpliga för Bolaget enligt nu gällande tillstånd och som beslutades i 2016 års tillstånd.

Svårigheter föreligger att komma ner till bullernivåer enligt befintligt villkor för en av provpunkterna. Detta åtgärdas enligt ovan. Att komma ner ytterligare lägre i bullerhänseende bedöms kosta tvåsiffriga miljonbelopp och innebära stora förändringar av verksamheten. Därtill finns det inga inkomna klagomål om buller från verksamheten. Att vidta sådana åtgärder för att komma ner till andra nivåer än de som beviljades så sent som 2016, när därtill behov inte föreligger, kan inte anses motiverat samtidigt som Bolaget har svårt att överblicka för det fall det alls är görbart. Skulle MPD, trots vad MPD beslutade 2016, anse att något nytt därefter tillkommit som föranleder krav på lägre värden än vad

som då beslutades kan frågan under alla förhållanden då inte hanteras på annat sätt än genom att prövotid föreskrivs för frågan.

2. *Redovisa genomförda utredningar, resultat och slutsatser gällande utredningsvillkoren u1 och u2 i det återförvisade tillståndet.*
   Kommentar: Av kompletteringen daterad den 23 maj 2019 framgår att bolaget genomfört ett arbete enligt u1 i Miljöprövningsdelegationens beslut den 25 februari 2016 i samarbete med VA Syd. Bolaget behöver inkomma med resultatet av detta arbete.

Svar från Bolaget: Inledningsvis ska noteras att utredningsvillkoren inte är gällande då tillståndet från 2016 upphävdes i prövningen hos mark- och miljödomstolen. Därtill kan följande informeras enligt nedan.

Avstängning vid spill eller olycka

Bolaget har tillsammans med VA Syd arbetat med att utreda frågan och sett till olika tekniska lösningar som finns för att stoppa utflöde vid eventuella utsläpp. Det finns möjlighet att genom uppblåsbara tättingar samla dagvattenflödet i de ledningar som finns inom fabriksområdet och därefter suga upp det vatten som samlats i ledningarna.

Inom fabriksområdet finns flera dagvattenbrunnar som leder ut vatten till vattenrecipient.

Bolaget har så kallade tättingar på utsatta platser för att monteras i syfte att förhindra att vattnet vid en större incident ska nå de aktuella dagvattenbrunnarna. Då avlastning görs av kemikalier vid huvudförrådet på fabriken används alltid tättingar. Bolaget tillsammans med VA Syd gjorde bedömningen att denna manuella teknik skulle vara tillräcklig för att åstadkomma ett stopp på ett eventuellt utflöde för att förhindra förorenat vatten att nå vattenrecipienten. Tillsammans med VA Syd undersöker Bolaget även möjligheten att montera en avstängningsventil på mottagningspunkten som ansluter till Ellingeverket, vid en olycka eller större incident ska denna ventil kunna fungera som avstängning så att förorenat vatten inte når Ellingeverket utan stannar kvar i ledningen från fabriken.

Ammoniak

I maskinrummen som innehåller kompressorer, som används för att framställa kyla till de olika kylanläggningarna på flera ställen inom fabriken och vilka innehåller stora mängder ammoniak, är avloppen redan spärrade och det kan inte ske något utflöde denna väg. Fabriken har ammoniakalarm och eventuella störningar i ammoniaksystemet upptäcks därför på ett tidigt stadium. Skulle ammoniaken hamna utanför maskinrummen där det finns dagvattenbrunnar används tättingar. Bolaget har även företagit övningar tillsammans med Räddningstjänsten Syd för att snabbt kunna invalla gårdsplanen vid en eventuell katastrofsituation.

Bolaget har Securitaspersonal på fabriksområdet dygnet runt. Det finns således alltid beredskap på fabriken vid en eventuell incident.

Släckvatten

Samma teknik som ovan beskrivits är möjlig att använda för att förhindra att släckvatten når vattenrecipienten. Det släckvatten som uppkommer vid en nödsituation går via silstationen och vidare till Ellingeverket. Ellingeverket har sedan möjlighet att styra det inkommande flödet till utjämningsbassängen som finns i anslutning till verket. Diskussion förs även om möjlighet att installera en avstängningsventil på mottagningspunkten vid Ellingeverket, se ovan *under avstängning vid spill eller olycka.* Dessa frågor är som framgår ovan därtill föremål för kommande utredningsvillkor, se utredningsvillkor U1 och U2, vilka föreskrevs 2016 och som förutsätts föreskrivas på nytt.

4. *Redovisa var dagvatten från verksamhetsområdet tar vägen, samt vilken miljöpåverkan detta vatten utgör, både vid normal drift och vid olycka eller spill inom verksamhetsområdet. Redogör även för åtgärder och kostnader för att förhindra miljöpåverkan från dagvattnet.*

Svar från Bolaget:

Det kan noteras att det dagvatten som avrinner från fabriksområdet är jämförbart med det dagvatten som uppkommer på en trafikerad yta i en tätortsmiljö.

Dagvattnet kommer att hanteras i kommande villkor för verksamheten (jfr tidigare tillstånd från 2016). En prövotid är erforderlig för att klargöra hur Bolaget ska hantera dessa frågor rutinmässigt och tekniskt och detta ska ske i samråd med Räddningstjänsten Syd och VA Syd.

2. Sammanfattning

Bolaget anser att det tillstånd som meddelades av MPD under 2016 återigen kan meddelas för verksamheten med undantag för föreskrivet villkor 4 angående pH.

Bolaget har tidigare genom avtal samt senare ingångna överenskommelser med VA SYD beslutat om intervall för pH-värde avseende utgående vatten till Ellingeverket. Såväl då som nu anser Bolaget och VA SYD att detta är en fråga som lämpligen regleras genom avtal mellan parterna och inte genom ett begränsningsvillkor i tillståndet. Detta är både Bolagets och VA SYDs uppfattning och bolagen är under pågående diskussioner för förnyande av ett sådant avtal. Då det inte finns några allmänna intressen som påverkas av detta bör det vara tillräckligt att detta hanteras mellan parterna.

Bolaget står för samtliga kostnader kopplade till ombyggnation av de anläggningsdelar som används för att behandla vatten från Bolagets verksamhet. En justering av pH-värdet påverkar endast beständigheten i överföringsledningen till det kommunala reningsverket, vilket innebär att detta endast har en påverkan på Bolagets intressen. Det saknas därmed även ur denna aspekt skäl för att pH-nivåer föreskrivs som ett villkor i miljötillstånd för verksamheten.

Allt erforderligt underlag för att meddela nytt tillstånd för verksamheten finns inlämnat i ärendet. Det föreligger inga nya omständigheter i nu ansökt verksamhet i förhållande till verksamheten som den såg ut när Bolaget erhöll tillstånd 2016. De frågetecken som tidi-

gare förelegat har blivit utredda, se yttrande angående utjämningsbassängen från Bolaget den 13 december 2019.

I övrigt återstår inga frågor och tillstånd kan meddelas utifrån i ärende inlämnat underlag.

Malmö enligt ovan

Tove Andersson

Delägare, Advokat

T: +46 10 690 04 66
E: tove.andersson@setterwalls.se

Emelie Sandberg

Jur. kand.

T: +46 10 690 04 29
E: emelie.sandberg@setterwalls.se

SW402095103

Kontaktperson
Miljöprövningsenheten
Johan Lejonklev
010-2241777
skane@lansstyrelsen.se

Tjänsteanteckning

Datum 31 januari 2020
Ärende Orkla Foods Sverige AB
Uppgifter lämnade per telefon
Tjänsteman Johan Lejonklev
Anteckningar Ytterligare anstånd beviljat till den 7 februari för punkt 3 i föreläggande om komplettering daterat 2019-11-18 (aktbilaga 7).

Johan Lejonklev

Från: "Vibeke von Blixen-Finecke" <vibeke.blixen@setterwalls.se>
Skickat: Fri, 7 Feb 2020 11:37:40 +0100
Till: "Länsstyrelsen Skåne" <skane@lansstyrelsen.se>
Ämne: Dnr 551-32322-2016.PDF [SW-C.FID728184]
Bilagor: Yttrande i ärende Dnr 551-32322-2016 - #40318760 v1.PDF

Aktbilaga 13
551-32322-2016
1285-101

Hej,

På uppdrag av Tove Andersson och Emelie Sandberg översändes bifogat yttrande avseende rubricerat ärende

Med vänlig hälsning,

Vibeke von Blixen Finecke

SETTERWALLS

Vibeke von Blixen-Finecke - Profile
Administrative Assistant

Stortorget 23
P.O. Box 4501
SE-203 20 Malmö
D: +46 10 690 04 48
M: +46 70 272 82 88
E: vibeke.blixen@setterwalls.se
www.setterwalls.se

Setterwalls Advokatbyrå AB - reg. no. 556774-5772 - registered office in Stockholm
Our services are subject to our General Terms and Conditions and our Privacy Policy, which are available on our website.

This message and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure. If you are not the intended recipient, please telephone or e-mail the sender and delete this message and any attachment from your system. If you are not the intended recipient you must not copy this message or attachment or disclose the contents to any other person.

SETTERWALLS

Miljöprövningsdelegationen Länsstyrelsen Skåne
Via e-post till skane@lansstyrelsen.se samt fem pappersko-pior inlämnade samma dag

7 februari 2020

Dnr 551-32322-2016

Med anledning av Miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen Skåne kompletteringsföreläggande den 18 november 2019 samt med hänvisning till tidigare beviljat anstånd får Orkla Foods Sverige AB (”Bolaget”) härmed anföra följande.

1. Bolagets förtydligande avseende MPD:s fråga 3

MPD har till Bolaget ställt följande fråga.

- *Förtydliga huruvida villkor 6 fortfarande är aktuellt för den ansökta verksamheten samt hur verksamheten förhåller sig till förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar. Redogör vid behov av förslag på ett uppdaterat villkor 6.*

Svar från Bolaget: Enligt övergångsbestämmelserna i nämnda förordning träder bestämmelserna om begränsningsvärde för pannorna av aktuell storlek i kraft den 1 januari 2025. Registreringsplikt inträder den 1 januari 2024.

Noteras kan att utsläppsnivåerna för bränslena angivna i villkor 6 i tidigare meddelat tillstånd respektive i Bilaga 3 till förordningen är desamma. Skillnaderna för respektive bränsle består i berört avseende i att villkor 6 föreskriver beräkning utifrån ett månadsmedelvärde.

Utsläppsvärdena efter 2025 kommer att regleras direkt av förordningen. Mätningarna av utsläppen från pannorna efter 2025 kommer vidare delvis följa direkt av förordningen, varvid noteras att vid kontinuerlig mätning medför valideringen för mätosäkerhet att uppmätta värden för bl.a. kväveoxider och svaveldioxid (sistnämnda enbart relevant i förordningen för biogas) ska multipliceras med en faktor 0,8 innan jämförelse görs mot begränsningsvärdena (jfr. 52 § förordningen om medelstora förbränningsanläggningar samt 30 § förordningen om stora förbränningsanläggningar). Detta innebär att vid kontinuerlig mätning blir ett månadsmedelvärde för kväveoxid såsom tidigare formulerats i villkoret 6 en strängare reglering än vad som följer av kommande reglering i förordningen. Då detta knappast kan vara avsikten föreslår Bolaget att fråga om validering, i det fall det är aktuellt beroende på val av mätmetod, hanteras i kontrollprogrammet. Det noteras att för ti-

SW403132554

den såväl fram till 2025 som därefter kommer frågan om hur kontroll ska ske av begränsningsvärden (jmf. villkor 11 i tillståndet beviljat 2016) hanteras just i kontrollprogrammet, dock att detta efter 2025 delvis kommer att regleras av förordningen.

För villkorets direkta utformning (nr 6) föreslås tillägget att: ”*För det fall att kontinuerlig mätning utförs som kontroll av utsläppsvärdena ska validering för mätosäkerhet ske enligt vad som närmare anges i kontrollprogrammet*”.

Bolaget menar att villkor 6 i nu upphävt tillstånd från 2016, med ovan angivet tillägg, kan fastställas även i ansökt tillstånd, då förordningen oavsett kommer bryta igenom när denna träder i kraft avseende begränsningsvärden. Därtill kommer att förordningen, såsom all reglering, kan komma att förändras över tid. Bolaget har vidare, för det fall att MPD anser det påkallat, inga synpunkter på att det i villkoret anges att när begränsningsvärdena i förordningen träder i kraft ska istället vad som anges angående begränsningvärden däri tillämpas.

Bolaget har vid genomgång av förordningen vidare noterat att vad gäller stoft innehåller förordningen varken utsläppsvärden för dieselbrännolja, naturgas eller biogas. Såvitt Bolaget förstår finns därför inte skäl att reglera utsläpp av stoft för förbränning av dessa bränslen vid denna typ av förbränningsanläggning. Något skäl till avsteg i förhållande till förordningen för nu aktuell verksamhet kan inte anses föreligga. För undvikande av otydligheter ang. villkor 9 i det tidigare beviljade tillståndet 2016, vilket adresserar utsläpp från potatistorkarna och alltså inte förbränningen, bör villkor 9 förtydligas med att det inte avser utsläpp från pannorna i energicentralen.

2. Avslutande kommentarer

Avslutningsvis får noteras att pannorna historiskt hanterats genom reglering av utsläpp i villkor, vilket kan ske även fortsättningsvis. För det fall MPD menar att pannorna framgent bör regleras även i själva tillståndsmeningen har Bolaget dock inga synpunkter på att det i tillståndsmeningen läggs till att verksamheten inkluderar anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 20 megawatt men mindre än 50 megawatt (kod 40.51 i miljöprövningsförordningen).

Malmö enligt ovan

Tove Andersson
Delägare, Advokat
T: +46 10 690 04 66
E: tove.andersson@setterwalls.se

Emelie Sandberg
Jur. kand.
T: +46 10 690 04 29
E: emelie.sandberg@setterwalls.se

DAGVATTNET FRÅN ESLÖVS TÄTORT TILL LÅNGAKÄRR, BRÅÅN OCH SAXÅN

Föroreningssituation och åtgärdsförslag

MHF
1994:5

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSFÖRVALTNINGEN

PROJEKT ALU-projekt Långakärr/dagvattnet i Eslöv

Startdatum	Avslutning
931018	940520

Ansvarig: Anna Carnelius

Övriga deltagare:

SAMMANFATTNING

Bakgrund
Dagvatten är förorenat av bl a tungmetaller, näringsämnen, organiskt material och olja.
I Eslöv rinner dagvattnet i många fall orenat ut i Saxån, Bråån och Långakärr. Långakärr ligger i det blivande naturreservatet Abullahagen.

Syfte med projektet
Att kartlägga föroreningssituationen vad gäller tungmetaller i Eslövs dagvatten samt att göra en särskild studie av dagvattenrecipienten Långakärr där bl a påverkan på vattenlevande organismer utreds.
Dessutom skall projektet utmynna i förslag till åtgärder för att förbättra föroreningsläget i recipienterna Bråån, Saxån och Långakärr.

Innehåll
Förhöjda halter av framför allt zink, koppar och bly i Krondiket och Saxån nedströms dagvatten uppmättes. I Bråån och Eslövsbäcken var inte tungmetallhalterna påtagligt förhöjda. I Långakärr var halterna av framför allt nickel, koppar och zink höga. Koppar fanns i potentiellt skadliga halter, men bottendjuren var mer påverkade av övergödning än av tungmetaller.
Satsning på LOD och minskning av föroreningar vid källan föreslås. Dessutom förespråkas dammbygge i Krondiket samt våtmark eller rotzon i närheten av Långakärr.

INNEHÅLL

	Sida
1. SAMMANFATTNING	3
2. INLEDNING	5
2.1 SYFTE	5
2.2. ALLMÄNT OM DAGVATTEN	5
2.2.1. Dagvattnets beskaffenhet och recipientpåverkan	5
2.2.2. Källor till dagvattenföroreningar	6
2.2.3. Faktorer som påverkar föroreningsmängden	6
2.2.4. Dagvattensystem	6
2.3. TUNGMETALLER OCH ANDRA GRUNDÄMNEN	7
2.3.1. Ämnena i dagvattenundersökningen	7
2.3.2. Metallernas giftighet för vattenlevande organismer	8
2.4. ÅTGÄRDER MOT DAGVATTENFÖRORENING	10
2.4.1. Lokalt omhändertagande (LOD)	10
2.4.2. Öppen utjämning	11
2.4.3. Flödesutjämning	11
2.4.4. Föroreningsreduktion	11
3. DAGVATTNET I ESLÖV	12
3.1. MARKANVÄNDNING	12
3.1.1. Markanvändning inom Eslövs tätort	12
3.1.2. Markanvändning utanför tätorten	14
3.2. BRÅÅNS OCH SAXÅNS BEVARANDEVÄRDE	15
3.3. METALLANALYSER	15
3.3.1. Vattenmossa	15
3.4. TEORETISK FÖRORENINGSTRANSPORT INOM ESLÖVS TÄTORT	20
3.5. ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA DAGVATTENSITUATIONEN	21
3.5.1. Mål för framtida vattenkvalitet	21
3.5.2. Lokalt omhändertagande av dagvatten	22
3.5.3. Åtgärder vid källan	23
3.5.4. Dammanläggning i Krondiket för rening av dagvattnet till Saxån	23
3.5.4.1. Utformning och dimensionering	23
3.5.4.2. Förväntad avskiljningseffekt	24
3.5.5. Åtgärder för Bråån	24
4. LÅNGAKÄRR	25
4.1. MARKANVÄNDNING	25
4.2. ALLMÄNT OM SJÖN	25
4.2.1. Historia	25
4.2.2. Vatten- och sedimentdjup	25
4.3. LÅNGAKÄRRS BEVARANDEVÄRDE	27
4.4. METALLANALYSER	27
4.4.1. Aktuell påverkan - vatten	27
4.4.2. Långtidspåverkan - sediment	33
4.5. BOTTENFAUNA	37
4.5.1. Vattnets potentiella giftverkan på bottenfaunan	37
4.5.2. Reell påverkan på djurlivet	38
4.6. VATTENFLÖDE OCH TOTALA FÖRORENINGSMÄNGDER I LÅNGAKÄRR	43
4.6.1. Nederbördsförhållanden och vattenflöden	43
4.6.2. Total föroreningsbelastning - vatten	44
4.6.3. Total föroreningsbelastning - sediment	45
4.7. SAMMANFATTANDE DISKUSSION	45

4.8. ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA FÖRORENINGSSITUATIONEN 45
4.8.1. Mål för framtida vattenkvalitet 46
4.8.2. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) 46
4.8.3. Åtgärder vid källan 46
4.8.4. Rening av dagvattnet 47
4.8.4.1. Lamellsedimentering 47
4.8.4.2. Öppen hantering i Abullahagen 48
4.8.4.3. Öppen hantering inom industriområdet 48

5. REFERENSER 50
5.1. SKRIFTLIGA UPPGIFTER 50
5.2. MUNTLIGA UPPGIFTER 51

BILAGOR

Bilaga 1. Kort beskrivning av ämnena i undersökningen 52
Bilaga 2. Halter av ämnena i undersökningen 55
Bilaga 3. Vattenflöden ut ur Långakärr 57

1. SAMMANFATTNING

Dagvatten, som definieras "ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten från gårdar, tomter, gator, vägar, takklädda ytor o d" karaktäriseras av höga flöden under korta tidsperioder. Vattnet är ofta kraftigt förorenat främst av partiklar innehållande bl a tungmetaller, organiska ämnen och näringsämnen. Vattnet släpps många gånger rakt ut i små bäckar och sjöar utan någon som helst rening. I Eslöv sker utsläppen dels via Krondiket till Saxån, dels via Långakärr och/eller Eslövsbäcken samt via Ellingeverket till Bråån.
I både Saxån och Bråån finns den sällsynta fisken grönling. Arten är känslig för tungmetallföroreningar. I Långakärr häckar den ovanliga fågeln gråhakedopping. Förekomsten av dessa arter, samt viljan att överhuvudtaget bevara de naturvärden vi har, gör att åarna och den lilla sjön är mycket skyddsvärda och inte bör belastas med stora volymer förorenat dagvatten.
Undersökningen, som genomfördes under vintern 1993-1994, gick ut på att utreda hur pass förorenat vattnet som når Saxån, Bråån och Långakärr är. Dessutom skulle förslag till åtgärder för att förbättra förhållandena redovisas. Särskild tyngdpunkt lades på Långakärr.

För att kartlägga **föroreningsläget** i det vatten, som når *Saxån och Bråån*, satte vi ut näckmossa. Resultaten visade att Krondiket och Saxån nedströms dagvattenutsläppet hade förhöjda halter av framför allt bly, koppar och zink. De höga blyhalterna kom från bensin. Koppar och zink härstammade från byggnadskonstruktioner (t ex tak och stuprör) och förslitning av bildelar. Vattenmossa utsatt i Bråån nedströms dagvatten och i Eslövsbäcken innehöll inte påfallande förhöjda halter av tungmetaller. Generellt är dock både Saxån och Bråån påverkade av diffusa luftföroreningar. Orsaken till lägre tungmetallhalter i Bråån nedströms dagvattentillflöde, jämfört med dito i Saxån, stod förmodligen att finna i kraftig utspädning p g a höga flöden med mycket dränerings- och grundvatten i Eslövsbäcken. Under sommarmånaderna , då flödet i både ån och bäcken är litet, bör en påverkan kunna påvisas.

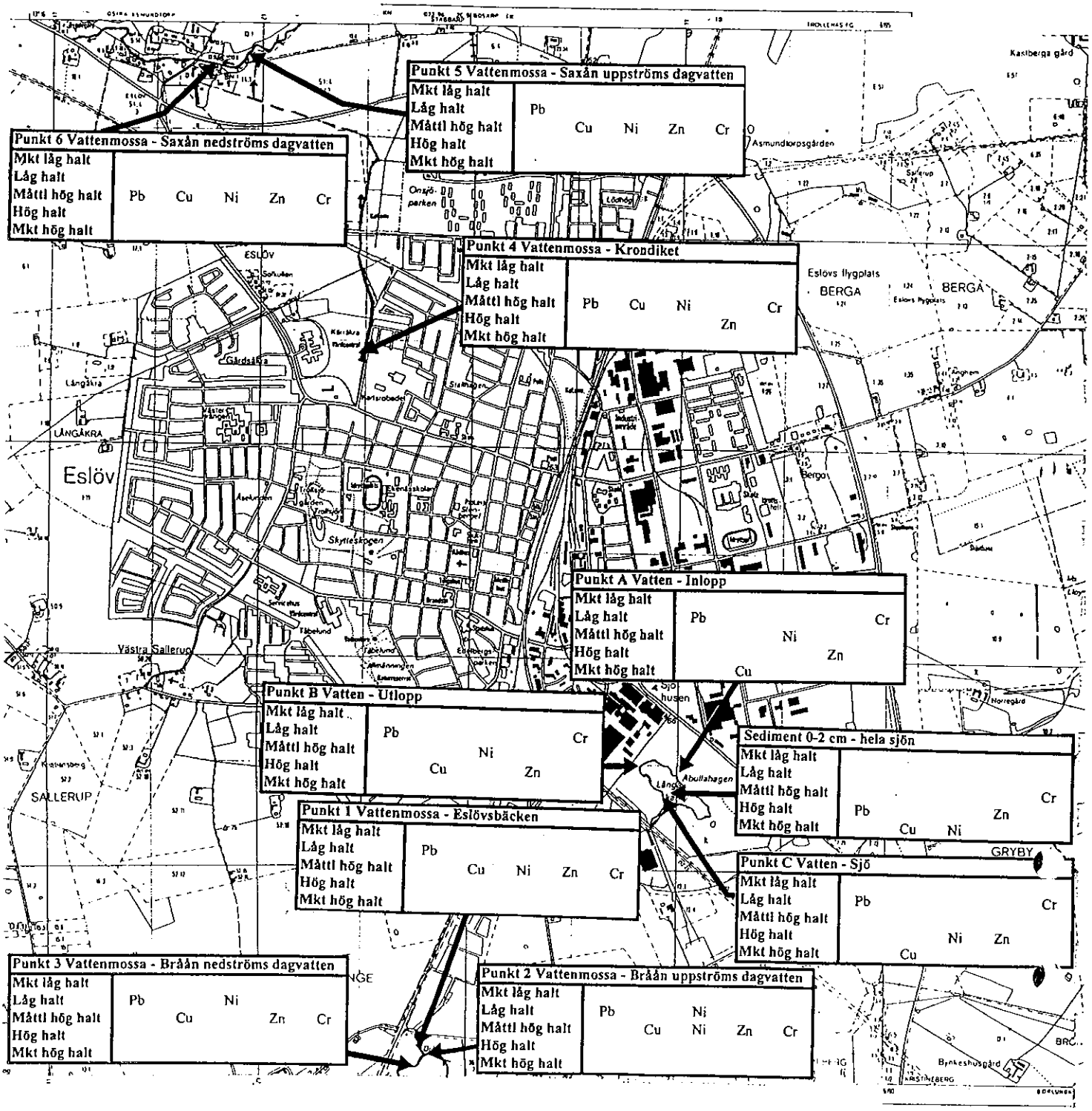
För att klarlägga föroreningsläget i *Långakärr* tog vi prover på både sediment och vatten. Analyserna visade höga halter i vattnet av framför allt koppar och zink, men även av bly och nickel. Sedimentanalyserna indikerade förhöjda halter av många ämnen och mycket höga halter av koppar och nickel, höga av zink och låga till måttligt höga av bly. Föroreningskällorna var i stort sett de samma som för Saxån och Bråån. Höga koppar- och nickelhalter förklaras dessutom med att en industri släpper sitt processvatten på dagvattenledningarna. Genom att studera artsammansättningen på bottendjur i Långakärr erhöll man en uppfattning om huruvida de höga metallhalterna var skadliga för de levande organismerna. Bottendjuren verkade mer påverkade av dåliga syrgasförhållanden än av höga tungmetallhalter.

Åtgärder för att förbättra föroreningsläget bör i första hand sättas in redan vid källan. I detta fall kan det innebära förbud mot bly i bensin och förbättrad korrosions- och slitagebeständighet hos byggnads- och bildelar. Andra vägar att gå är att minska bilismen samt täckmåla zink och kopparytor. Minskning av skadliga luftutsläpp erhålls genom övergång från fossila bränslen till alternativa energikällor, t ex biobränslen.
Möjligheterna att ta hand om dagvattnet lokalt (LOD), t ex genom att anlägga infiltrationsytor, bör alltid utredas vid planering av nya områden.

För att minska föroreningarna som når *Saxån* finns förslag på att en damm skall byggas. En sådan konstruktion bör vara så stor som överhuvudtaget är möjligt eftersom reningseffekten blir bättre ju större dammen är. Vid rätt utförd sedimentering avsätts ungefär hälften av partiklarna.
Åtgärder för att minska påverkan på *Bråån* sätts lämpligen in vid Långakärr.

För att förbätttra föroreningssituationen i *Långakärr* bör industrins processvatten helt kopplas bort från dagvattenledningen.Minskning av dagvattenföroreningar, som når Långakärr, kan erhållas genom lamellsedimentering med kemisk fällning av tungmetaller. En annan möjlighet är att pumpa upp vattnet ur dagvattenledningen och föra det till t ex en konstgjord våtmark.

Som komplement till sammanfattningen redovisas också en karta med metallnivåer i de olika provpunkterna (fig 1).

Skala 1:30 000

Figur 1. Uppmätta nivåer av bly, koppar, nickel, zink och krom i vattenmossa i Eslövsbäcken, Bråån uppströms och nedströms Eslövsbäcken, i 1600-rör i Krondiket och Saxån uppströms och nedströms Krondiket samt vatten och sediment i Långakärr. Nivåerna redovisas enligt SNVs klassificering av tungmetaller (SNV 1990).

2. INLEDNING

"When man began to congregate
in concentrated masses,
t'was then the water that was passed
polluted that which passes" (Tyson et al 1993)

Med dagvatten avses "ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten från gårdar, tomter, gator, vägar, takklädda ytor o d" (Bucht et al 1977).

Enligt Malmqvist och Svensson (1977) har dagvattenhanteringen fyra huvudsakliga mål. Dessa är:
"1. Att bortleda dagvattnet med minsta olägenhet för samhället och för den enskilde.
2. Att skona recipienterna från olika former av förorening.
3. Att söka förhindra negativa effekter av den förändrade vattenbalansen i ett samhälle jämfört med naturmark.
4. Att minimera kostnaderna för hanteringen och följderna därav."

Den tidiga dagvattenhanteringen gick ut på att förhindra översvämningar. Man byggde ledningar för att snabbt transportera bort det vatten som ansamlades på gator vid regn och snösmältning. Först senare upptäcktes att dagvattnet kan innehålla höga halter av t ex tungmetaller, organiska ämnen och näringsämnen som kan skada det vatten, som tar emot dem. Detta är ett problem, som måste åtgärdas.

2.1. SYFTE

Syftet med undersökningen är att närmare klargöra föroreningssituationen vad gäller tungmetaller i Eslövs tätorts dagvatten samt göra en särskild studie av dagvattenrecipienten Långakärr. Dessutom kommer förslag till miljöförbättrande åtgärder att redovisas.

För att uppfylla syftet har halter av framför allt tungmetaller i vatten, sediment och vattenmossa analyserats. Dessutom har vattenflöden mätts och totala transporter beräknats.

2.2 ALLMÄNT OM DAGVATTEN

2.2.1. Dagvattnets beskaffenhet och recipientpåverkan

Eftersom dagvattnet är avrinnande regn- och smältvatten karaktäriseras det av oregelbundet förekommande, höga flöden under kort tid (d v s vid regn eller snösmältning). Under "naturliga" förhållanden blir vattenvolymerna, som rinner på marken, aldrig så stora p g a att regnet kan infiltrera ner i marken och ansamlas på växternas blad och därifrån avdunsta. Vid urbanisering av områden sker en hård- och tätgöring av stora ytor. Vegetation tas bort och därmed minskar avdunstningen från marken. Följden blir snabbare avrinning och större vattenvolymer än om marken varit permeabel (genomsläpplig) och växtbeklädd.

Vattnet som rinner på gator och tak samlar på sig föroreningar som organiska ämnen, olja, näringsämnen och tungmetaller oftast bundna till diverse partiklar. Föroreningarna kan orsaka syretäring, övergödning och förgiftning i den sjö eller å som är recipient (mottagare). Vid kraftiga regn kan också bottenmaterial i recipienten ryckas med och transporteras iväg. Vattnet avleds ofta till små sjöar och åar som har lågt flöde under sommaren. En rejäl regnskur kan då tillföra höga koncentrationer föroreningar i och med att utspädningen blir liten. Om dagvattnet infiltrerar ner i marken riskeras också grundvattnet bli förorenat. Tungmetaller och organiskt material binds dock i allmänhet i jorden, medan vanliga salter och kväve i form av nitrat kan föras ned till grundvattnet (SNV 1983).

2.2.2. Källor till dagvattenföroreningar

Malmkvist et al (1994 opubl) anger tre huvudsakliga källor till dagvattenföroreningar.

Trafiken måste anses vara den viktigaste. Den förorenar dagvattnet på ett flertal sätt. Framför allt genom avgaser, oljeläckage, korrosion och erosion av vägbana och hjul. Tungmetaller kommer från asfalt, däck, dubbar, bromsledningar (främst koppar) och avgaser (främst bly). Trafiken är den viktigaste källan för dagvattnets blyinnehåll.

Föroreningsmängden från *takytor* och byggnadsdetaljer är beroende av konstruktionsmaterial. Korroderbara ytor av framför allt koppar och zink ger stort tillskott av dessa metaller och större mängder löses ut om regnet som faller är surt eller salthaltigt.

Atmosfäriskt nedfall i form av luftföroreningar har sitt ursprung i förorenande industri, men uppstår också vid förbränning av framför allt fossila bränslen. Där inte koppar och zink används som byggnadsmaterial dominerar oftast det atmosfäriska nedfallet tillförseln av dessa metaller till dagvattnet.

2.2.3. Faktorer som påverkar föroreningsmängden

Flera faktorer avgör hur pass förorenat dagvattnet blir. *Markanvändningen* på den plats vattnet rinner spelar stor roll. En hårt trafikerad gata avleder i de flesta fall mer föroreningar och till viss del också en annan typ än en gata i ett villasamhälle. Dessutom bidrar gator med ett annat slags föroreningar än t ex ett tak. Områden med stor del genomsläppliga ytor kommer vidare att tillföra dagvattenledningarna mindre volym vatten än sådana med enbart täta (t ex centrumbebyggelse). Flera mer diffusa faktorer påverkar också dagvattnets föroreningsinnehåll. *Luftföroreningar* är mycket avgörande. Dessa härstammar t ex från förbränning och avsätts dels genom torrt nedfall, dels genom ämnen som förs ned med nederbörden. Luftföroreningar i form av kväve- och svaveloxider leder också till surt regn, vilket ökar korrosionen på många material. Närheten till förorenande industri blir alltså i många fall avgörande för dagvattnets föroreningsinnehåll. Områdets *geologi* kan vidare påverka det vatten, som når recipienten. Ett område med mycket kalk i jordarna förmår t ex neutralisera den sura nederbörden och därmed förhindra utlösning och skadeverkan av ett antal metaller. Dessutom hamnar vinduppdriven jord i dagvattnet och tillför olika ämnen beroende på vad jorden består av (SNV 1983). Oberoende av ovanstående är också *tiden* som gått *sedan föregående regn* avgörande för dagvattnets föroreningsinnehåll. Lång tid sedan tidigare nederbördstillfälle medför att föroreningarna har haft gott om tid att ansamlas och därmed finns i höga halter i avrinnande dagvatten. *Regnets intensitet* är vidare en viktig faktor. Ett kraftigare regn för med sig mer partiklar än ett lätt, men utspädningen kan vid det kraftiga regnet å andra sidan bli så stor att varje volymsenhet inte innehåller mer föroreningar. *Regnets inledningsskede* för med sig mer föroreningar än senare delar. Detta beror på att första delen innehåller de partiklar som samlats på marken och i dagvattenledningarna under torrperioder. Vartefter regnet fortskrider tvättas mark och ledningar ur och dagvattnet blir efterhand renare (Lisper 1974).

2.2.4. Dagvattensystem

Avloppssystemen delas in i två huvudgrupper, kombinerade och separerade. De *kombinerade systemen* har gemensam avledning av dagvatten och spillvatten (övrigt avloppsvatten). Alltsammans leds till reningsverket. Ett sådant system måste vara försett med bräddavlopp, som kan ta hand om vatten vid kraftiga flöden. Vid bräddning rinner orenat spill- och dagvatten ut ur systemet och i värsta fall till en känslig recipient. Trots bräddavloppen överbelastas ofta ledningarna med översvämningar som följd. Det kombinerade systemet byggdes mestadels under 1950-talet. Problemen med översvämningar och förorenat bräddvatten blev så stora att man efter detta årtionde började bygga *separerade system*. I dessa avleds dagvatten och spillvatten i skilda ledningar. Spillvattnet går till reningsverket, medan dagvattnet rinner till närmaste sjö eller vattendrag. Dagvattnet betraktades vid tiden då detta system infördes som harmlöst och ansågs kunna tillföras recipienten direkt,utan rening, något som senare visade sig vara fel. Vid användandet av detta system uppstår problem med höga och mycket förorenade flöden till recipienterna (SNV 1983).

2.3. TUNGMETALLER OCH ANDRA GRUNDÄMNEN

2.3.1. Ämnena i dagvattenundersökningen

I bilaga 1 återfinns en kort beskrivning av de ämnen som undersökningen behandlar. För ämnena anges några användningsområden och möjliga spridningsvägar till dagvattnet. Endast ett fåtal av de ämnen som analyserades kommer att närmare diskuteras då de flesta inte utgör något större hot mot vattenmiljön. Analysresultaten får i stället ses som ett slags referensvärde för framtida provtagningar. De ämnen som mest diskuteras redogörs för här nedan. Förekomsten i jordskorpan syftar till den åtkomliga delen av jordskorpan, d v s de yttersta delarna. Grundvattnets metallhalt anges i förhållande till riksgenomsnittet och utgår i från tungmetaller i grundvattenpåverkad bäcktorv. Använd litteratur har varit Horkeby & Malmkvist (1977), Hägg (1973), Ekelund et al (1987), Pettersson (1983), Skånes luftvårdsförbund (1990), SNV(1976, 1982, 1983 och 1987)

Arsenik (As) är egentligen en halvmetall, men räknas ofta till tungmetallerna. Den finns i låga halter i jordskorpan (ca 5 mg/kg) och i mycket låga halter i grundvattnet runt Eslöv. Ämnet används framför allt inom glasindustrin samt som träimpregneringsmedel. Den ingår också som beståndsdel i blyhagel. Vidare innehåller stenkol relativt stora mängder arsenik. Vid förbränning av arsenikhaltigt material sprids ämnet till atmosfären och kan på detta sätt via nederbörden nå dagvattnet.

Bly (Pb) är en tungmetall och förekommer i relativt liten mängd både i jordskorpan (ca 16 mg/kg) och i Eslövs grundvatten. Metallen används bl a i ackumulatorer, plåt och rör, legeringar, rostskyddsfärg samt i form av blyföreningar i bensin för höjning av oktantalet. Spridningen till dagvattnet sker till den helt dominerande delen genom förbränning av blyhaltig motorbensin, även om denna del har minskat i och med ökat användande av blyfri bensin.

Kadmium (Cd) är en tungmetall och förekommer i små mängder både i jordskorpan och i grundvattnet runt Eslövs tätort. Nedfallet från atmosfären är högt och utgörs till största delen av långtransporterade föroreningar, men kommer även från Skånes mer tätbefolkade delar. Metallen används i korrosionsskyddande beläggningar och är vidare förorening i fosfatgödningsmedel. Kadmium följer zink i det geokemiska kretsloppet och förekommer ofta som en förorening i denna metall. Kadmium kommer med som biprodukt vid däcktillverkning och kan genom däckslitage spridas till dagvattnet. Avfallsförbränning medför också kadmiumspridning.

Kobolt (Co) tillhör gruppen tungmetaller och förekommer i halter mellan 10 och 100 mg/kg i jordskorpan. Grundvattnet runt Eslöv innehåller mycket låga halter kobolt. Metallen nyttjas bl a som legeringsmetall i stål och finns i däckdubbar. Kobolt tillförs dagvattnet framför allt genom förslitning av dubbar samt genom korrosion av bildelar.

Koppar (Cu) räknas till tungmetallerna. Halten i den åtkomliga delen av jordskorpan uppgår till sju tiotusendelar. Grundvattnet runt Eslöv håller låga till normala halter av metallen och nedfallet från atmosfären är långtransporterat och relativt stort. Koppar används både som ren metall, som föreningar och i diverse legeringar. Inom industrin används metallen bl a vid tillverkning av glasrutor. Kopparplåt kan användas som taktäckning. Bildetaljer såsom bussningar, kylare och dubbar, men framför allt bromsbelag, kan också innehålla koppar. Trafiken kan även lämna kopparbidrag genom förslitning av asfalt där ingående spillolja innehåller metallen. Förbränning av framför allt kol ger även kopparbidrag till luften.

Krom (Cr) är en tungmetall. Den finns i halter runt 300 mg/kg i jordskorpan. Grundvattnet i Eslövstrakten har normala halter av metallen och nedfallet från luften är ganska stort. Ursprunget till luftens krominnehåll står till stor del att finna i jordflykt inom slättområden, där mineraljorden innehåller mycket av metallen. Krom nyttjas främst som legeringsmetall i stål där den ökar hårdheten och skyddar mot korrosion. Metallen kan vidare användas i t ex träimpregneringsmedel och färger. Krom i dagvatten räknas framför allt som trafikrelaterad då slitage av däckdubbar och diverse bildelar tillför metallen till dagvattnet.

Kvicksilver (Hg) är en tungmetall som förekommer i mycket låga halter i jordskorpan (0,01-0,1 mg/kg). Eslövs grundvatten håller låga halter. Metallen brukas främst till dentala och medicinska preparat, men används även i t ex elektriska apparater, batterier, färger och vid klorproduktion. Kol inne-

håller höga halter kvicksilver och förbränning av detta jämte avfallsförbränning och krematorieanvändning leder till utsläpp i atmosfären och därifrån till nederbörd och dagvatten. Framför allt krematorierna står för stora kvicksilvertillskott till luften.

Molybden (Mo) är en sällsynt tungmetall. I Eslövstraktens grundvatten är molybdenhalterna låga. Metallens användning i legeringar är mycket stor. Tillsats till stål ger ett mycket hårt och korrosionsbeständigt material. Metallen ingår i däckdubbar och sprids genom förslitning av dessa till dagvattnet.

Nickel (Ni), som finns i halter om cirka 100 mg/kg i jordskorpan, räknas till gruppen tungmetaller. Grundvattnet i Eslöv innehåller normala halter nickel och nedfallet från atomosfären är högt i jämförelse med övriga delar av södra Sverige. Metallen är ett viktigt legeringselement, men används även inom ytbehandlingsindustrin. Till dagvattnet förs nickel bl a genom korrosion av bildelar samt från bromsbelag och asfalt. Oljeförbränning ger också betydande bidrag till luften och därmed till dagvattnet.

Zink (Zn) är en tungmetall som förekommer i halter runt 40 mg/kg i jordskorpan. Zinkhalterna i Eslövs grundvatten är låga medan nedfallet från atmosfären är relativt högt. Zink används bl a som legeringsmetall i mässing, som korrosionskydd, som färgpigment samt vid gummivulkanisering. Bl a takplåtar och lyktstolpar består ibland av zinklegeringar. Även bildäck innehåller zink och förslitning av dessa samt korrosion av tak är viktiga zinkkällor till dagvatten. Kol innehåller också mycket av metallen och förbränning kan medföra zinktillskott. Mycket av den luftburna delen härstammar från utländska källor.

2.3.2. Metallernas giftighet för vattenlevande organismer

Toxicitet (giftighet) hos metallerna varierar. Giftigast är bly, kadmium och kvicksilver, medan de andra är toxiska i höga koncentrationer. Förutom metallernas inneboende giftegenskaper spelar omgivningen stor roll. *Kemiska och fysikaliska* förändringar i vattnet har stor betydelse för en metalls giftighet. Detta beror delvis på att förändringarna kan medföra ändrad ämnesomsättning och nya konkurrenssituationer för de vattenlevande organismerna, men framför allt på att metallens *förekomstform* påverkas. En fri jon är i de flesta fall mer giftig än en metall, som befinner sig i en oladdad förening. Förekomstformen är beroende av faktorer som vattnets pH, syrgashalt, hårdhet (hur mycket av framför allt kalcium och magnesium det finns i vattnet), salthalt, mängd organisk substans etc. En hög salthalt innebär att metallernas giftighet minskar. Vad gäller vattnets pH-värde betyder en sänkning från neutralt (7) till ungefär 5-6 att biotillgängligheten (hur lätt organismen tar upp ämnet) för zink och kadmium sjunker, medan giftigheten hos t ex aluminium och bly ökar. I fråga om vattnets hårdhet betyder höga halter av kalcium och magnesium att giftverkan hos de flesta tungmetaller minskar (Lithner 1989). Detta är också ett exempel på hur *närvaron av en annan metall* kan påverka toxiciteten. Ofta gäller det omvända, det vill säga att samtidig förekomst av olika metaller förstärker giftverkan. Kombinationen koppar och zink är ett sådant exempel (Lithner 1989). Vidare kan sägas att *mottagarorganismens status* har betydelse för metallens giftverkan. En yngre individ påverkas oftast mer än en äldre medan dålig allmänkondition medför större känslighet. En viktig faktor, när man bedömer metallernas toxicitet, är det faktum att vissa kan *anrikas i organismerna.* Det innebär att en stor del av metallen inte utsöndras utan blir kvar i organismen och att nytt tillskott betyder påfyllnad av metallförrådet. Till sist överskrids ett tröskelvärde och giftverkan inleds. De allra giftigaste metallerna bly, kadmium och kvicksilver fungerar på det sättet (Broberg 1981).

Allt detta måste beaktas när man skall bedöma giftigheten hos en metall. En hög metallhalt behöver inte nödvändigtvis innebära att metallen utövar stor giftverkan just vid mättillfället. Man skall dock alltid vara medveten om att långsiktiga förändringar, t ex försurning, kan leda till väsentligt ändrade förhållanden vad gäller metallers biotillgänglighet.

Trots problemen med att avgöra en metalls giftighet endast genom att se till totalhalter i vattnet har undersökningar på lägsta effektnivå av olika metaller genomförts. Resultaten redovisas i tabell 1. Effekterna är i de flesta fall undersökta på vattenloppa (*Daphnia magna*), en organism som ej studerades i detta arbete och dessutom bara exponeras via vattnet och ej sedimentet, vilket djuren som ingår i denna undersökning gör. Vidare gäller giftigheten endast för den förening som har undersökts efter-

som olika föreningar är olika giftiga. Man får ändå en uppfattning om hur skadlig en metall är. Den akuta toxiciteten, i form av LC 50, innebär att den angivna koncentrationen dödar 50% av organismerna under en viss given tidsrymd, ofta två dygn. Kronisk toxicitet kan betyda t ex reproduktions- eller tillväxtstörningar. För att giftigheten skall bli akut krävs högre halter än för kronisk. Försök med akut toxicitet utförs i laboratoriemiljö och kan inte direkt överföras till förhållanden i naturen, där t ex ackumulation i vävnader, skillnader i vattenförhållanden och närvaro av andra arter också styr en organisms metallupptag. Vissa organismer kan vidare acklimatisera sig till höga metallhalter.

Tabell 1. Akut respektive kronisk toxicitet för några metaller. Akut toxicitet anges i LC 50, vilket innebär att 50 % av individerna dör inom givet tidsintervall. Övriga värden visar kronisk toxicitet.

Grundämne	Förening	Djurart	Typ av effekt och expo-expo (dygn)	Halt (mg/l)	Referens
Aluminium	AlCl3	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	3,9	SNV 1976:7
Arsenik	Na2HAsO4	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	7,4	SNV 1976:7
Arsenik	As(V)	*Daphnia magna*	Reprod -16% (21 d)	0,52	Lithner 1989
Arsenik	As(III)	Bottenfauna	Antal -50% (112 d)	0,5	Lithner 1989
Barium	BaCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	14,5	SNV 1976:7
Bly	PbCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	0,45	SNV 1976:7
Bly	?	*Daphnia magna*	Reprod -16% (21 d)	0,03	Lithner 1989
Bly	?	*Lymnea palustris*	Dödlighet (120 d)	0,019	Lithner 1989
Kadmium	CdCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	0,065	SNV 1976:7
Kadmium	?	*Daphnia magna*	Reprod (21 d)	0,00017	Lithner 1989
Kobolt	CoCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	1,11	SNV 1976:7
Koppar	CuCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	0,0098	SNV 1976:7
Koppar	?	*Daphnia pulex*	Tillväxt, Reprod. (50 d)	0,005	Lithner 1989
Koppar	?	*Asellus aquaticus*	?	0,005	KEMI 10/89
Krom	Cr (VI)	*Daphnia hyalina*	LC 50 (2 d)	0,022	Lithner 1989
Krom	Cr (VI)	*Daphnia magna*	Reprod Cr (VI) (32 d)	0,01	Lithner 1989
Kvicksilver	HgCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	0,005	SNV 1976:7
Kvicksilver	HgCl2	*Daphnia*	(21 d)	0,0034	KEMI 10/89
Kvicksilver	Metyl-Hg	*Daphnia magna*	Dödlighet	0,00004	Lithner 1989
Mangan	MnCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	9,8	SNV 1976:7
Nickel	NiCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	0,51	SNV 1976:7
Nickel	?	*Daphnia magna*	Reprod -16% (21 d)	0,03	Lithner 1989
Nickel	?	Ephemeroptera	LC 50 (21 d)	0,13	Lithner 1989
Strontium	SrCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	125	SNV 1976:7
Tenn	SnCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	55	SNV 1976:7
Zink	ZnCl2	*Daphnia magna*	LC 50 (2 d)	0,1	SNV 1976:7
Zink	?	*Daphnia magna*	Reprod (21 d)	0,065	Lithner 1989

Vid studien av tabellen måste understrykas att toxicitetshalterna för de olika kloriderna gäller för hela föreningen alltså inte endast för metallen. Metallhalten är i medeltal ungefär hälften av den som anges i tabellen d v s gränsen för giftverkan är lägre än den verkar vara i tabellen. Dessutom måste än en gång understrykas att giftverkan endast gäller för den form metallen befinner sig i vid undersökningstillfället. Samtliga dessa begränsningar måste beaktas när man studerar tabell X. Tabellen visar att den kroniska toxiciteten för framför allt kadmium och en organisk förening av kvicksilver, så kallad metylkvicksilver, är mycket hög redan vid låga halter. Koppar är mycket toxisk och skillnaden mellan kronisk och akut giftighet är liten. Ämnen som strontium, tenn och barium verkar däremot ha låg giftverkan i den form de befinner sig i de undersökningar som tabellen är baserad på.

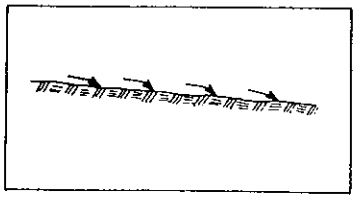
2.4. ÅTGÄRDER MOT DAGVATTENFÖRORENING

Dagvattnets kvalitet kan förbättras och dess volym minskas på ett flertal sätt.

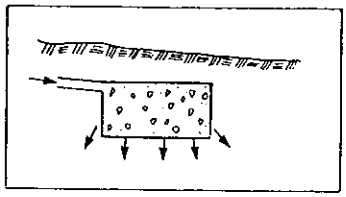
2.4.1. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD)

Vid framför allt nybyggnationer bör alltid möjligheten för s k lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) undersökas. Defintitionen på LOD är "hantering av dagvatten inom det område där det bildas och som därmed onödiggör eller minimerar dess bortledande". LOD-anläggningar kan bestå av en eller flera av fem olika byggstenar: Dessa är *infiltrationsyta, perkolationsanläggning, dräneringsledning, klent dimensionerad dagvattenledning* och *fördröjningsmagasin* (fig 2).

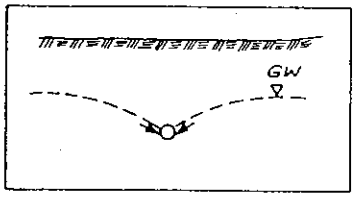
Infiltrationsyta

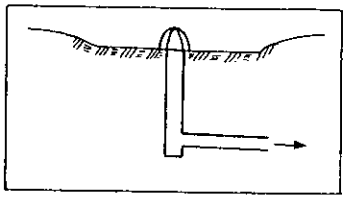
Perkolationsanläggning

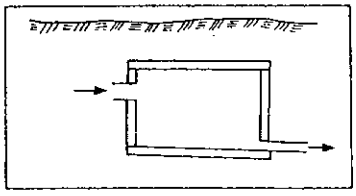
Dräneringsledning

Klent dimensionerad dagvattenledning

Fördröjningsmagasin

Figur 2. De fem byggstenarna för lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) (efter VAV 1983).

Tyngdpunktern brukar läggas på de två första. Vid användandet av inflitrationsyta leds vattnet till t ex en gräsplan eller ett dike där det kan infiltrera. Perkolationsanläggningingen fungerar genom att vatten leds ut direkt i marken eller till speciellt anlagda stenfyllningar, s k perkolationsmagasin varifrån det sakta rinner vidare till grundvattnet. Dräneringsledning läggs ofta i anslutning till perkolationsanläggning för att få en effektivare utdränering av marklagren eller perkolationsmagasinet. Klent dimensionerad dagvattenledning används för att avleda vatten som kan infiltrera eller perkolera på naturlig väg. Fördröjningsmagasinet används, som namnet antyder, för tillfällig fördröjning av vattnet (VAV 1983).

Genom att redan på planeringsstadiet undersöka möjligheterna att använda LOD kan lämpliga platser för perkolation och infiltration avsättas. Jorden bör t ex vara tillräckligt grov för att regnvattnet skall hinna sjunka ned utan att det blir översvämningar (VAV 1983).

Problemen med både infiltration och perkolation är att en viss igenslamning av marken kan ske, att marken och växtligheten kan påverkas negativt av svavel- och kväveföreningar, vägsalt, olja och tungmetaller samt att grundvattnet kan förgiftas av t ex tungmetaller, olja och organiska miljögifter. LOD bör därför inte användas där dagvattnet kan tänkas vara påverkat av sådana ämnen (VAV 1983).

Vid redan befintlig bebyggelse är det svårare att tillämpa LOD. Man skulle, enligt bl a Lind (1991) och Persson (1990), kunna kapa stuprören i städerna och låta vattnet infiltrera i marken eller spara avrinnande vatten för bevattningsändamål. Eventuellt kan kantstenar tas bort för att låta vattnet från hårdgjorda ytor rinna till genomsläppliga och där infiltrera. Innan sådana drastiska åtgärder vidtas bör man dock kontrollera hur mycket marken klarar att infiltrera per tidsenhet; detta för att förhindra översvämningar. Träd är goda vattenupptagare. Trädplanteringar längs vägar och andra hårdgjorda ytor för att minska volymerna avrinnande vatten kan utnyttjas. Dels tar lövverket upp vatten som sedan kan avdunsta, dels tar rötterna upp mycket vatten varvid översvämningar förhindras.

2.4.2. Öppen utjämning

Stahre & Larsson (1993) inför, för LOD och öppen utjämning, begreppet ekologisk dagvattenhantering. Öppen utjämning innebär att dagvattnet fördröjs och utjämnas i öppna anläggningar ofta belägna i parker eller andra grönområden. Öppen utjämning kan ha många olika former såsom öppna diken och dammar, konstgjorda våtmarker, rotzonsanläggningar och speciellt anlagda infiltrationsbäddar.

Förutom utjämning av flöden sker också en viss avskiljning av föroreningar. Fördelen med öppen utjämning jämfört med LOD är att den öppna dämpar dagvattenavrinningen bättre samt att den nästan undantagslöst sker på allmän mark och sålunda blir en helt kommunal angelägenhet utan ett enskilda behöver "besväras".

2.4.3. Flödesutjämning

För att minska stötbelastning av stora dagvattenvolymer, som kan medföra både förgiftning och grumling av recipientvattnet, kan man konstruera anläggningar för flödesutjämning. En sådan anläggning kan ha flera utformningar. Huvudgrupperna av flödesutjämning är *spridd* och *samlad* utjämning. Spridd utjämning innebär att flödena jämnas ut innan vattnet når de centrala delarna av avloppsnätet. Vid samlad utjämning behandlas vattnet i stället i de centrala delarna av nätet (SNV 1983).

Utjämningsmagasin kan läggas antingen *i* eller *vid* ledningssystemet. Vid utjämning *i* systemet anordnas en reglerad strypning av avloppssystemet och höga vattenflöden dämms upp tillfälligt. Vid utjämning *vid* ledningsnätet rinner det vatten, som överstiger ett visst på förhand bestämt flöde, över. Vattnet samlas i utjämningsmagasin där det lagras tills flödestoppen har passerat (SNV 1983).

Vid känsliga recipienter som belastas av förorenat dagvatten kan man anlägga utjämnings och avsättningsbassänger direkt i recipienten. Därvid delas sjön upp i delbassänger som successivt tränger undan sjövattnet. Eventuellt kan man också pumpa vatten från bassängerna till ett reningsverk (SNV 1983).

2.4.4. Föroreningsreduktion

Man kan minska mängden föroreningar som når en recipient genom att *minska dagvattenvolymen*. Metoder för detta har i stort sett behandlats under LOD-avsnittet. Man kan t ex gräva infiltrationsdiken längs vägar. Det finns också genomsläpplig asfalt och genom användandet av sådan kan man minska avrinningen på vägytor. Genom att luta gatan ut mot grönytor ger man dagvattnet en möjlighet att rinna dit och infiltrera (SNV 1983).

All form av *eliminering av föroreningar* bör helst ske redan *vid källan*. Då byggnadskonstruktioner, trafik och luftföroreningar är de stora bovarna vad gäller föroreningstillskott till dagvattnet, är det i första hand de, som skall bli föremål för åtgärder. För att minska utlösning av framför allt koppar och zink kan man täckmåla ytor som innehåller dessa metaller. Det bör också i många fall vara möjligt att använda andra material. För trafikens del, där slitage av däck, dubbar, asfalt och konstruktionsdetaljer

står för en stor del av dagvattenföroreningen, kan man gå över till mindre farliga och/eller mer slitagetåliga material. Förbud mot bly i bensin och mot dubbdäck är en annan väg att gå. Vägsalt kan också orsaka förgiftningar och övergång till alternativa metoder för snöröjning bör utredas. Trafiken lämnar ifrån sig mycket material på vägbanan. Detta kan till stor del tas bort genom gatusopning. Luftföroreningar kan minskas genom användandet av alternativa energikällor som vindkraft, biobränsle etc och genom bättre rening av rökgaser. Ofta är den största delen av luftföroreningarna långtransporterade. En stor del kommer från länder, som använder mycket kol för sin energiförsörjning. Kanske skulle dessa länder behöva hjälp för att minska användandet av fossila bränseln och gå över till alternativa energikällor. Minskning av luftföroreningar medför också att regnet blir mindre surt och därmed mindre korrosivt.

Om man finner det svårt att minska föroreningarna vid källan, kan man i alla fall *minska mängden föroreningar, som når recipienten.* Detta kan ske med en mängd olika metoder, både mekaniska, biologiska och kemisk- fysikaliska. Mekaniska metoder är bl a silning, filtrering och sedimentering där "större" partiklar avskiljs. Biologiska metoder reducerar framför allt biolgiskt nedbrytbart material, d v s sådant som är organiskt. Vid de kemisk- fysikaliska metoderna kan t ex olika metoder för kemisk fällning tillämpas. Vid separering av det material som bildas vid de kemisk- fysikaliska metoderna kan samma metoder som vid enbart mekanisk rening användas (Bucht el al 1977).

3. DAGVATTNET I ESLÖV

Eslöv är en liten och inte särskilt trafiktät stad. De mest trafikerade gatorna är Trehäradsvägen, Västerlånggatan, Östergatan, Västergatan och Smålandsvägen där det 1987 körde mellan 7 000 och 10 000 bilar per vardagsmedeldygn (Eslövs kommun, MHF 1990). Antalet bilar har sedan dess troligen minskat något p g a trafikomläggning till väg 17 och väg 113 (Leise muntl 12/4 1994). Trafikintensiteten i Eslöv kan jämföras med t ex ett hårt trafikerat område i Göteborg där 68 000 fordon per dygn körde (Stahre 1976).
Koppar och zink används här och var till tak men inte särskilt frekvent. Zink är däremot vanligt material i lyktstolpar, cykelställ etc. Det luftburna långväga transporterade nedfallet av föroreningar är stort. Vintertid saltas vägarna med stensalt (NaCl).

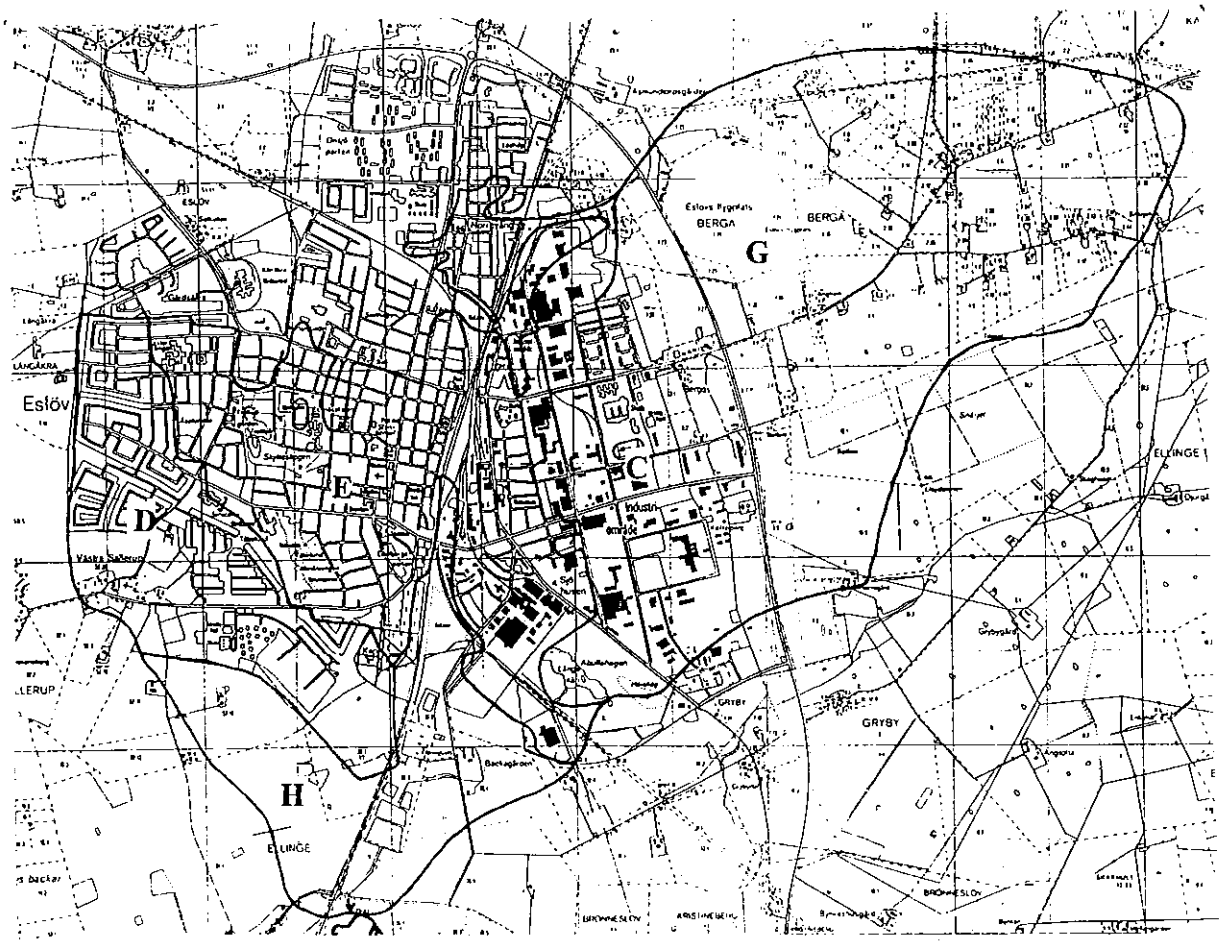
I Eslövs tätort finns både kombinerade och separerade dagvattensystem. De kombinerade dominerar i stadens äldsta och centrala delar och avleds via Ellingeverket till Eslövsbäcken och Bråån. Bräddvatten inom tätorten leds till de gamla biodammarna vid Ellingeverket. Därifrån pumpas vattnet successivt in i reningsverket. Bräddning till Eslövsbäcken sker mycket sällan (Eslövs kommun, MHF 1990). Det separerade systemet finns i utkanterna av tätorten och avleds utan rening via Krondiket till Saxån och via Långakärr och/eller Eslövsbäcken till Bråån (fig 3).

3.1. MARKANVÄNDNING

3.1.1. Markanvändning inom Eslövs tätort

Bestämningen av markanvändningen gjordes genom studie av infraröd flygbild (tagen 1986-06-25) på ljusbord och till viss del genom kontroller i fält.
I figur 3 visas avrinningsområdena och i tabell 2 redogöres för procentandelar av markanvändning inom varje område i tätorten.

Skala 1:40 000

Figur 3. Avrinningsområden för dagvatten i Eslöv. Inom dagvattennätet: A=till 1600-rör i Krondiket, B=totalt till Saxån, C=till Långa kärr, D= direkt till Eslövsbäcken, E=till Ellingeverket. Utanför dagvattennätet (inläckage av dränerings- och grundvatten): F=till Saxån, G=till Långakärr, H=till Eslövsbäcken. Till Saxån rinner vatten från område B och F och till Bråån från område C, D, E, G och H.

Tabell 2. Area av olika avrinningsområden inom Eslöv samt andelen av olika typer av markanvändning.

	Area (ha)	Markanv (%) Vegklädd mark	Enfam	Flerfam	Järnväg/odef öppet byggnsätt	Industri	Centrum
Krondiket i 1600-rör	77	20	40	15	9	9	7
Saxån	227	35	30	25	4	3	3
Långakärr	171	35	2	3		60	
Direkt Eslövsbäcken	170	31	38	17		14	
Ellingeverket	350	20	38	8	12	14	7

Avrinningsområdet till dagvattenkulvert med diametern 1600 mm ("1600-rör") i Krondiket (A) utgör ungefär 10% av tätortens totala area och består av bl a Stallhagen och Slåtterängen. Inom området finns mest bostäder, men även t ex centrumbebyggelse, järnväg och industri. Större industri som t ex Åkermans Verkstad AB har dock oljeavskiljare. Inom området går delar av Västergatan och av Västerlånggatan och Smålandsvägen.

Totalt rinner vatten från 25% av tätorten till Saxån (B). Det utgörs av stadens norra delar med bl a Gårdsåkra, Stallhagen och Slåtterängen. Största delen består av odefinierade vegatationsklädda ytor, med en mycket liten andel centrumbebyggelse, industri och järnväg. Området rymmer en stor del av Smålandsvägen och Västergatan samt Västergatans "förlängning" Trollenäsvägen.

Markanvändningen för den del av Långakärrs avrinningsområde som ligger inom tätorten utgörs huvudsakligen av industrifastigheter (C). De flesta industrier är små och har ingen rening av det regnvatten som rinner på marken. En industri har tillstånd att släppa sitt processvatten på dagvattensystemet. En mycket översiktlig inventering av lagring på industritomterna den 4 februari 1994 visade att man framför allt förvarade oljefat, skrot och containrar med okänt innehåll. Tättrafikerade vägar inom området är Trehäradsvägen samt Ringsjövägen och Östra vägen som går i tätortens utkant.

Direkt till Eslövsbäcken, utan passage genom Långakärr, rinner vatten från södra och sydvästra delarna av staden (D). Området utgör 25% av den totala tätorten. Felixs dagvatten avleds hit, men annars dominerar andelen enfamiljshus och vegetationsklädda ytor. Med vegetationsklädd mark menas odefinierade grönytor, som kan utgöras av allt från gravplatser till ängar.

Till Ellingeverket rinner 30% av dagvattnet från tätorten och det utgörs av vatten från stadens centrala delar (E). Markanvändningen är mycket varierande, men andelen enfamiljshus är störst följd av vegetationsklädd mark och industrier (bl a Gotthard Återvinning AB). Inom detta avrinningsområde återfinns också bl a kyrkan med sitt koppartak. Tättrafikerade gator är delar av Trehäradsvägen och Västerlånggatan.

3.1.2. Markanvändning utanför tätorten

Förutom den rena avrinningen inom tätorten sker det även inläckage av dränerings- och grundvatten till ledningarna. Detta medför att det förorenade dagvattnet blir utspätt åtminstone den tid på året då mycket vatten finns i marken, det vill säga framför allt under de kallare årstiderna när växternas upptag är litet.

Inläckage av dränerings- och grundvatten kan ske där Saxåledningen går mellan tätorten och dagvattenutsläppet i Ö Asmundstorp (F). Markanvändningen domineras där av odefinierad vegetationsklädd mark.

Långakärr har ett stort avrinningsområde utanför tätorten (G). Det är beläget öster om staden och utgörs av Berga med omgivningar. Inom dessa delar återfinns bl a skjutbanor och Eslövs flygplats, men området domineras av vegetationsklädd mark och enskilda fastigheter. Skillnaden mellan detta område och de andra utanför tätorten är att ledningar från detta avrinningsområde kopplas på dagvattensystemet. För närmare beskrivning hänvisas till avdelningen om Långakärr.

Till Eslövsbäcken och Bråån sker avrinning från områdena söder om staden (H). Inom området ligger t ex reningsverket, järnväg, men framför allt vegetationsklädda ytor bl a i form av kolonilotter.

3.2. BRÅÅNS OCH SAXÅNS BEVARANDEVÄRDE

I både Bråån och Saxån finns den sällsynta fisken grönling. Arten finns i klass 2 (sårbar) i SLUs databank för hotade växt- och djurarter, vilket innebär att dess framtid är hotad på längre sikt. Arten tål organisk förorening relativt väl, men är känslig för tungmetaller. Bråån är också av riksintresse ur fiskevårdssynpunkt. Den är nämligen lek- och uppväxtplats för havsöring (Löf 1993).

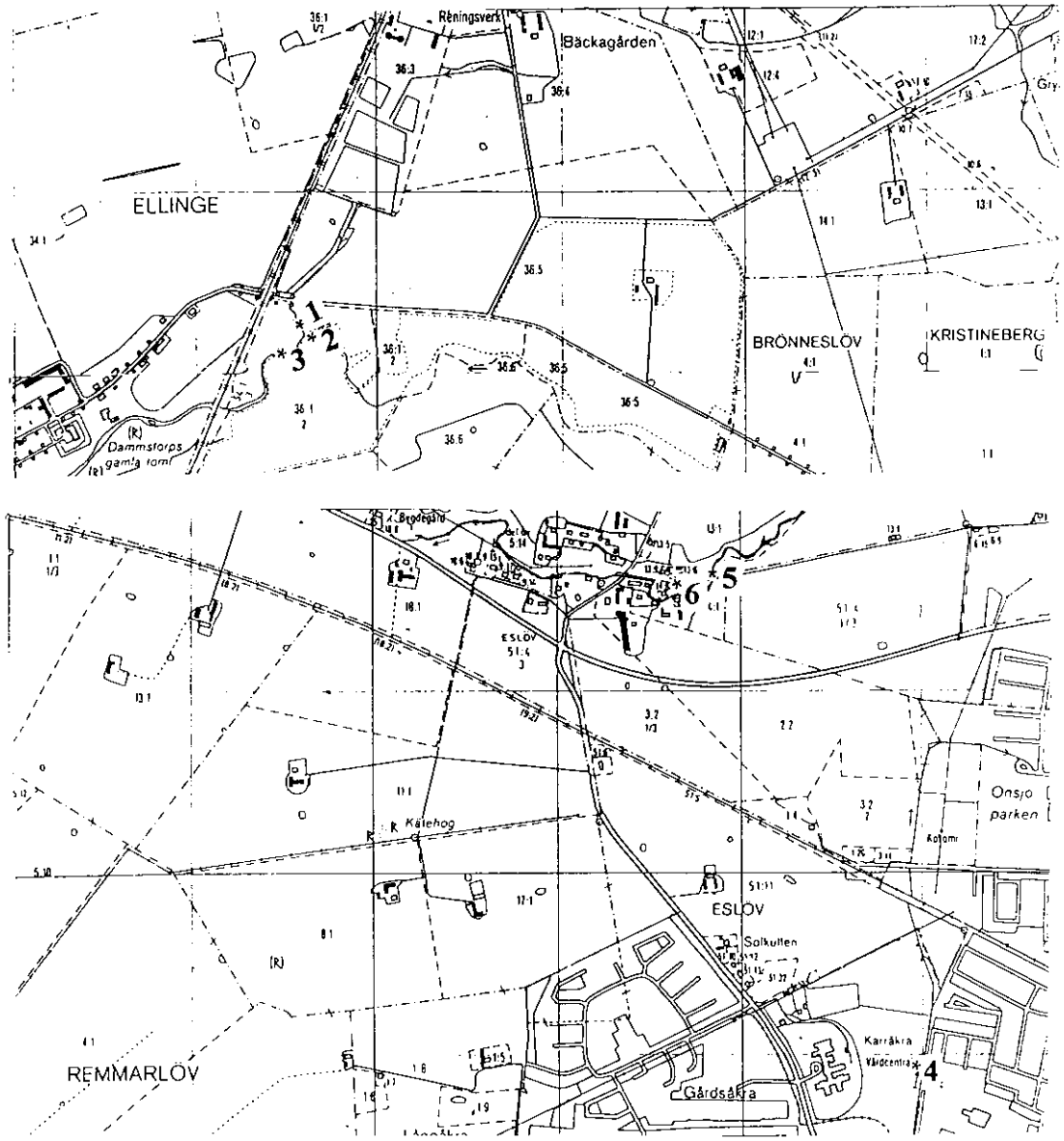
3.3. METALLANALYSER

3.3.1. Vattenmossa

Enstaka vattenanalyser visar bara metallpåverkan just vid mättillfället. För att få en samlad bild av föroreningar under längre tid kan ett stationärt medium användas. Där fint organogent sediment på bottnen saknas (t ex p g a snabbt rinnande vatten)använder man ofta vattenmossa. Vanligen nyttjar man s k näckmossor (*Fontinalis* spp). Mossorna har flera fördelar som föroreningsindikator jämfört med många andra växter. De saknar rötter och tar därmed upp största delen av näringen och metallerna direkt via bladen med vattnet. De är vidare långlivade samt tål föroreningar och att bli flyttade. Jämfört med vatten har mossorna den fördelen att de anrikar metaller och därmed också innehåller högre metallkoncentrationer än vatten. Svårigheter med analysproblem som kan uppkomma vid de låga halter som finns i vatten undanröjs därmed (se avd vatten). Mossan anrikar även en kortvarig hög belastning av metaller, men därefter avklingar halterna ganska snabbt, dock med en förhöjd resthalt under lång tid. Vattenmossa har vissa nackdelar som föroreningsindikator. Bland annat påverkar pH, salthalt, hårdhet och temperatur upptaget av metaller. Nickel- och zinkupptaget ökar t ex vid höjd temperatur och upptaget minskar kraftigt vid låga pH-värden. Hårdheten i form av kalcium och magnesium påverkar förmodligen också metallupptaget genom att av de två ämnena "tränger undan" tungmetallerna från mossan (Lithner 1981). Partikulärt material tas inte upp, vilket medför att sådant inte finns representerat i mossanalyserna. Om vattenmossa finns naturligt på platsen man vill undersöka, analyseras den. Annars måste material hämtas på en lokal där vattnet är så rent som möjligt och sedan sättas ut den på det ställe man vill studera.
I Krondiket, Eslövsbäcken, Bråån och Saxån, med sitt relativt snabbt rinnande vatten fanns för lite organiskt sediment varför vattenmossa fick användas.

Utförande

Näckmossa hämtades i en första omgång vid Djupadals mölla i Rönne å den 24 november 1993. Viss del av mossan frystes och fick tjäna som referens. Resterande lades i sex stycken enliters plastflaskor med en mängd borrade hål. Anordningarna placerades på sex platser (fig 4).

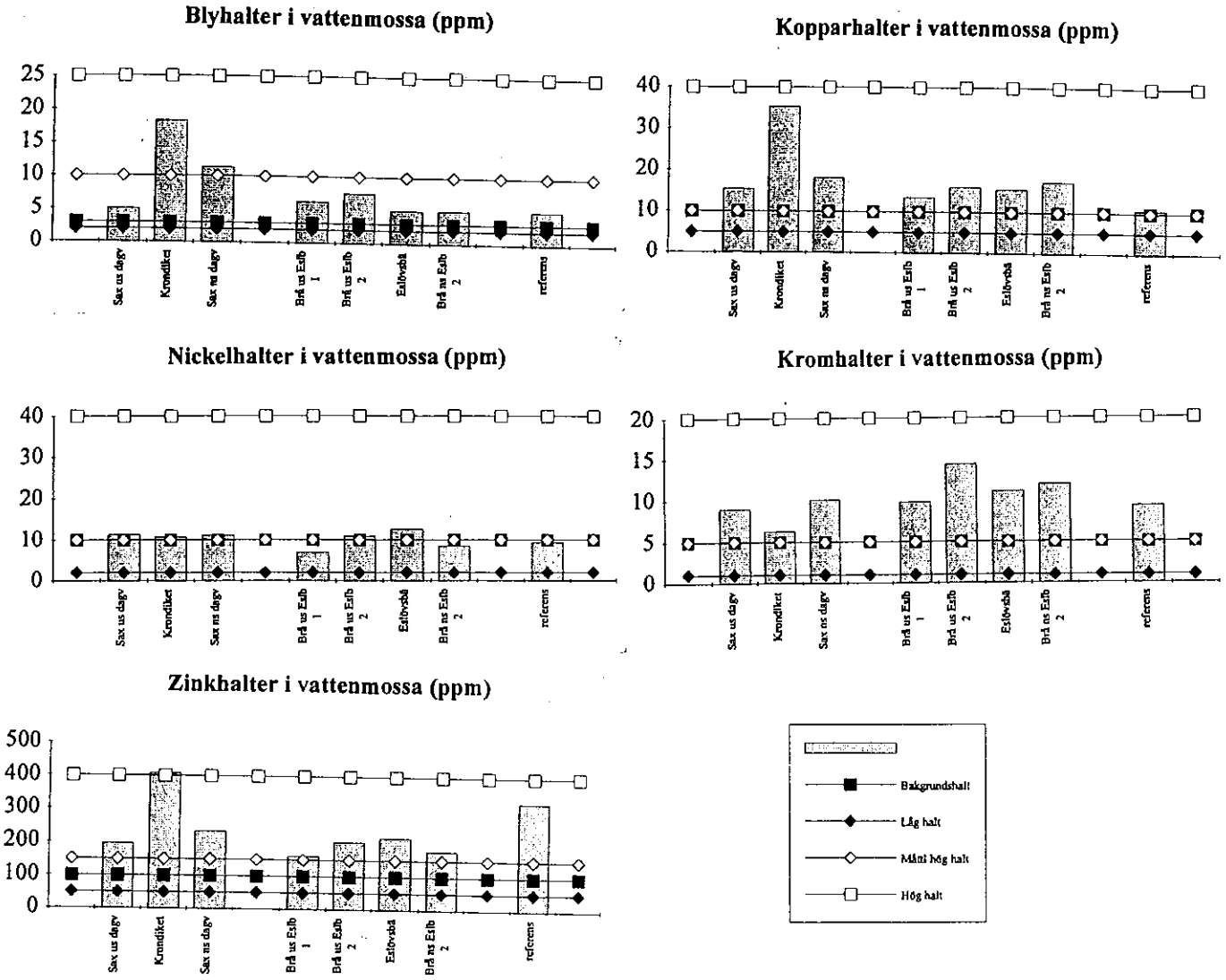
Skala 1:20 000

Figur 4. Punkter för dagvattenexponerad vattenmossa. Mossan i punkt 1 och 2(1) exponerades 1993-11-24--12-21, punkt 2(2) och 3 1993-12-22-1994-01-17, punkt 4 1993-11-24--12-17 och punkt 5 och 6 1993-11-24--12-20.

Vi satte ut en flaska i Eslövsbäcken precis innan dess utlopp i Bråån (1), en i Bråån uppströms Eslövsbäcken (2) och en nedströms (3). Dagvattenföroreningar till Saxån infångades genom att vi placerade en flaska i 1600-rör i Krondiket (4) och en uppströms och en nedströms dagvattenutsläppet i Saxån (5 resp 6). Mossflaskorna förankrade vi dels i vattnet till plastdunkar fyllda med sand och dels till en lämplig plats på land. Anordningarna fick ligga i åarna i drygt tre veckor. Flaskan i Krondiket hämtades den 17 december 1993 medan Saxåflaskorna togs upp den 20 december. Brååns vattenmossor hämtade vi den 21 december. Vid intagandet saknades den flaska som satts ut i Bråån nedströms Eslövsbäcken. Vi samlade in ny mossa vid samma plats som tidigare (Djupadals mölla) och satte ut den i Bråån både uppströms och nedströms Eslövsbäcken den 22 december 1993 och togs in den 17 januari 1994. När mossorna hämtats in vidtog arbetet med att ta bort de yngsta ljusgröna delarna av växterna, vilka utgjordes av de yttersta tre till fem centimetrarna. Det var dessa delar som skulle analyseras. Skotten frystes ned i väntan på analys. Analyserna genomfördes med optisk emmissionspektrografi (ICP OES). Resultaten är jämförbara med svensk standard då laboratoriet utför sina analyser mot en originalstandard.

Resultat

Resultaten av undersökningen redovisas i fig 5. För ämnen, som ej redovisas där hänvisas till bilaga 2.

Figur 5. Bly-, koppar-, nickel-, krom- och zinkhalter i vattenmossa, som exponerats för dagvatten under en period av drygt tre veckor vintern 1993-1994. us=uppströms, ns=nedströms, 1=1993-11-24--12-21, 2=1993-12-22-1994-01-17. ppm=mg/kg TS där TS=torrsubstans.

Enligt SNVs klassificering av tungmetaller (SNV 1990) var halterna av bly och nickel i allmänhet låga till måttligt höga och av krom, koppar och zink måttligt höga. Kadmium och kvicksilver hamnade båda under detektionsgränsen (Cd < 1 mg/kg TS, Hg < 0,5 mg/kg TS där TS=torrsbustans) vilket innebär att kadmium kunde finnas i upp till måttligt höga halter och kvicksilver i upp till mycket höga halter

I några fall var halterna i referensmossan i nivå med eller t o m högre än i mossan som varit utsatt. Av diskuterade metaller gäller det framför allt zink.

För flera ämnen var metallinnehållet i mossorna lägre i Bråån jämfört med punkterna i Saxån. Eslövsbäcksmossan uppvisade förhöjda halter av järn och kobolt, men någon påverkan på Bråån gick inte att finna. Jämförelse mellan metallhalter vid de två olika exponeringsperioderna uppströms Eslövsbäcken i Bråån visade att de i många fall skilde sig åt betydligt. För t ex nickel, krom och aluminium var halterna i den senare provtagningsomgången betydligt högre än i den tidigare. De typiska dagvattenämnena bly, koppar och zink fanns i förhöjda halter i Krondiket. För dessa ämnen gällde också att mossans metallinnehåll nedströms dagvatteninloppet i Saxån var högre än uppströms.

Det är anmärkningsvärt att halterna av tungmetaller i mossproverna är förhöjda även uppströms dagvattenutsläppen.

Ekologgruppen genomförde under ett antal år vattenmossaundersökningar i Saxån och Braån. En punkt var belägen i Saxån nedströms Eslövs dagvattenutsläpp. Resultaten visas för jämförelse med miljö- och hälsoskyddsförvaltningens i tabell 3.

Tabell 3. Ekologgruppens undersökningsresultat av tungmetaller i vattenmossa i Saxån nedströms Eslövs dagvattenutsläpp jämfört med miljö- och hälsoskyddsförvaltningens. (EG=Ekologgruppen)

Grundämne	Halt (mg/kg TS) 8-28/9 1988 (EG)	14-28/9 1989 (EG)	19-29/10 1990 (EG)	24/11-20/12 1993 (MHF)
Zn	670	640	230	234
Cu	32	25	18	18,2
Pb	4,4	7,6	1,6	11,3
Ni	73	190	44	11,2
Hg	<0,04	0,069	0,18	<0,5
Cd	2,4	1,8	1,3	<1
Cr	<4		6,6	10,1

Tabellen visar att halterna i vattenmossa vid Ekologgruppens mätningar 1988 och 1989 för de flesta metaller tydligt översteg de som uppmättes i denna undersökning. Undantag utgjorde bly och krom där det motsatta förhållandet rådde. 1990 var halterna av zink och koppar i Ekologgruppens undersökning i nivå med de som uppmättes vid detta försök. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har också gjort en undersökning tidigare (Löf 1993). Resultaten för Krondiket redovisas i tabell 4. Vid det tidigare tillfället var provpunkten placerad betydligt närmare Saxån.

Tabell 4. Jämförelse mellan miljö- och hälsoskyddsförvaltningens två undersökningstillfällen av tungmetaller i vattenmossa i Krondiket.

Grundämne	Halt (mg/kg TS) 11/9-25/9 1991	24/11-17/12 1993
Cu	21	35,3
Ni	0,84	10,7
Hg	<0,5	<0,5
Pb	2	18,3
Cd	0,23	<1
Cr	2,3	6,3
Zn	120	408,6

Av tabellen kan utläsas att värdena som uppmättes vid det senaste mättillfället tydligt översteg de som tidigare iakttagits.

SNV (1990) anger olika påverkansgrad beroende på hur mycket metallhalterna är förhöjda i förhållande till opåverkade områden. Påverkansgrad för vattenmossan i denna undersökning redovisas i tabell 5.

Tabell 5. Påverkansgrad av bly, koppar, nickel, zink och krom i vattenmossa enligt SNV (1990).

Nuvarande halt/ursprungl halt (kontamineringsfaktor Kf)	Benämning	Exponerat/SNV bakgr
<1,5	Ingen eller obetydlig påverkan	Cr (Krond), Ni
1,5-3,0	Tydlig påverkan	Cr, Pb, Cu, Zn
3,0-10,0	Stark påverkan	Pb (Sax ns, Krond), Cu (Krond), Zn (Krond)
>10,0	Mycket stark påverkan	

Vid beräkningen av påverkansgrad användes SNVs bakgrundsvärden och inte Djupadals mölla eftersom mossan från den senare, redan innan exponeringen, hade förhöjda halter av flera ämnen. Om man jämför värdena i vattenmossan med SNVs bakgrundshalter blir resultatet att samtliga Brååpunkter (både uppströms och nedströms samt Eslövsbäcken) visade ingen eller obetydlig påverkan av nickel, medan krom, bly, koppar och zink hade tydlig påverkansgrad. Saxån uppströms dagvatten hade liksom Bråån ingen eller obetydlig påverkan av nickel och tydlig av krom, bly koppar och zink. Saxån nedströms dagvatten överensstämde med uppströms förutom stark blypåverkan. Krondiket skilde sig ofta från de andra punkterna. Där visade koppar, zink och bly stark påverkan, medan krom hade ingen eller obetydlig.

Man kan dessutom, enligt SNV (1990), beräkna en summa påverkan där påverkansgraderna av de olika metallerna läggs ihop enligt en särskild formel (fig 6). Vid sådan påverkan medräknas ej bly då denna metall binds så starkt till vattenmossa att den ger en överdriven bild av blyinnehållet. Summa påverkan för de olika provtagningspunkterna redovisas i tab 6.

Kf*=Kf1+0,5*(Kf2-1)+0,5*(Kf3-1).....0,5*(Kfn-1)

Fig 6. Summa påverkansformel. Kf=kontamineringsfaktor Kf1=ämnet med den högsta kontamineringsfaktorn. För sediment och vattenmossa medräknas ej bly i Kf*.

Tabell 6. Summa påverkansgrad för koppar, nickel, zink och krom.

Nuvarande halt/ursprungl halt (summa påverkan Kf*)	**Benämning**	**Exponerat/SNV bakgr**
<2,0	Ingen eller obetydlig påverkan	
2,0-5,0	Tydlig påverkan	Eslövsb, Brå us och ns, Sax us och ns
5,0-10,0	Stark påverkan	Krondiket
>10,0	Mycket stark påverkan	

Vid jämförelse med SNVs bakgrundsvärden blir resultatet att summa påverkan var tydlig på alla punkter både i Bråån och Saxån, utom Krondiket där påverkan var stark.

Diskussion

Det måste understrykas att de höga flöden, som rådde under försökstiden, spädde ut föroreningarna och att högre värden bör uppmätas sommartid då mindre vatten rinner i åarna och utspädningen vid kraftiga regn och dagvattenflöden blir ringa.

Orsaken till referensmossans höga zinkhalter står att finna i att grundvattnet vid Djupadals mölla uppvisar höga nivåer av just den metallen (Ekelund et al 1987).

Den stora skillnaden mellan vissa metaller, vid jämförelse mellan de två exponeringsomgångarna i Bråån uppströms Eslövsbäcken, visar att den naturliga variationen i metallinnehåll i åvattnet är stor.

Dagvattnet verkar, vid detta tillfälle, inte nämnvärt påverka Brååns vattenkvalitet. Under lågflödesperioder blir sannolikt förhållandet ett annat. Områden som har dagvattenavrinning direkt till Eslövsbäcken består främst av enfamiljshus och vegetationsklädd mark, alltså bildas relativt "rent" dagvatten. Långakärrs avrinningsområde är mest av industrityp, men inte heller därifrån kan påverkan upptäckas. Vattnet därifrån blir förmodligen mycket utspätt av reningsverksvatten och annat Eslövsbäcks-

vatten. Eslövsbäckens förhöjda halter av järn förklaras med att denna metall används vid Ellingeverkets rening av avloppsvatten. I övrigt måste antas att största delen av de tungmetaller som når Ellingeverket blir kvar i verkets slam och alltså inte når Bråån. Den förhöjda kopparhalten nedströms Eslövsbäcken i Bråån kan vara en effekt av dagvattenutsläpp även om inte detta kan utläsas av kopparhalterna i Eslövsbäcken. Upplagringen i vattenmossan skedde under olika tidsintervall. Eslövsbäcksmossan från 24/11-21/12 1993 och Bråån nedströms Eslövsbäcken från 22/12 1993-17/1 1994. Från det senare intervallet kommer också Eslövsbäcken uppströms 2 och den är lägre än nedströms vilket tyder på påverkan - kanske från Eslövsbäcken.

Dagvattnet från Krondiket påverkade tungmetallinnehållet i Saxån även vid de höga flöden som rådde under undersökningsperioden. Det märktes tydligt för koppar, bly och zink. Lägre flöden och högre koncentrationer borde alltså innebära ännu större påverkan på Saxån. Ekologgruppens mätningar ger sådana indikationer i och med att deras värden från 1988 och 1989 uppmättes under lågt vattenflöde, medan värdena från 1990 representerar högre flöde (Ekologgruppen 1990). Krondiksmossans lägre metallhalter, vid det tidigare undersökstillfället (Löf 1993), måste bero på att det, vid denna tidpunkt, knappast regnade under försökstidens gång och att vattnet som rann i Krondiket alltså endast utgjordes av dränerings- och grundvatten. Direkta jämförelser med tidigare undersökningar är dock riskabla då vattentemperaturen också är avgörande för mossans metallupptag. Enligt Malmkvist et al (1994 opubl) är den huvudsakliga källan för koppar och zink, där inte dessa metaller används så mycket som byggnadsmaterial, främst långtransporterat atmosfäriskt nedfall. Det höga nedfallet skulle också kunna förklara förhöjda halter av flera ämnen i samtliga provpunkter. Krondiksmossan luktade olja när den togs in. Denna förorening, förmodligen bensin, är orsaken till de höga blyhalterna i mossan. Höga koppar- och zinkhalter borde komma från samma källa, samt från industrier, förslitning av bildelar, läckage av motorolja, korrosion av byggnadsdetaljer och erosion av asfalt.

Som sammanfattning kan sägas att påverkan på Bråån inte verkade vara stor vid de höga flöden som rådde under försöksperioden. Däremot var påverkan på Saxån mer betydande och bör bli än mer uttalad vid lägre flöden och högre temperaturer. De kraftigaste åtgärderna bör, med bakgrund av detta, sättas in för att avlasta Saxån.

3.4. TEORETISK FÖRORENINGSTRANSPORT INOM ESLÖVS TÄTORT

För att ge en uppfattning om årlig belastning på recipienterna måste, i detta fall, teoretiska beräkningsmetoder tillämpas. Därvid krävs uppgifter om nederbördsmängd under en viss tidsperiod, hur stor del av nederbörden som hamnar i dagvattenledningen samt om metallhalter i dagvattnet.

Nederbördsvärden hämtades från vattenverket (Lapplandsv 1) där mätningar sker varje dag. Medelårsnederbörden beräknades, utifrån uppmätta värden åren 1984-1993, till 725 mm. För att beräkna hur stor del av nederbörden som rinner av krävdes uppgifter dels om markanvändning, dels om andelen icke genomsläppliga ytor. Markanvändningstyper redovisas i tabell 2 . För att beräkna andelen impermeabla (icke genomsläppliga) ytor tillgrep jag, liksom när det gällde markanvändning, analys av flygbild på ljusbord. Resultaten redovisas i tabell 7. Vid beräkningen räknades "vegetationsklädd mark" bort helt och hållet då allt där är genomsläppligt och därför inte normalt bör bidraga till belastningen på dagvattennätet.

Tabell 7. Andelen impermeabla ytor inom varje avrinningsområde i tätorten. Vid beräkningarna har markanvändningstypen med benämningen "vegetationsklädd mark" ej medtagits.

	Impermeabelt (%)
Krondiket i 1600-rör	50
Saxån	55
Långakärr	55
Direkt Eslövsbäcken	35
Ellingeverket	55

När inga mätningar på metallhalter finns att tillgå används schablonvärden på föroreningsbelastningen. För sådana schablonvärden har redogjorts i SNVs meddelande 1/83, men reviderade värden är på väg (Malmkvist et al 1994 opubl). Det är dessa reviderade värden som har tillämpats här. Schablonvärden anges i ett intervall. Om området man skall studera inte nämnvärt skiljer sig från "det normala" skall mitten av intervallet användas, annars får lokala förhållanden avgöra. Då Eslöv är en liten stad med relativt få föroreningskällor valdes de värden som låg något under mitten av intervallet. Beräkningsformler redovisas i fig 7 och resultat i tab 8.

$Q_{år} = a * A * (P-b) * 10^{-3}$

$Q_{år}$ = avrunnen volym under året (m^3)
a = konstant som visar andelen hårdgjorda ytor som avvattnas till dagvattensystemet
A = totalytan hårdgjorda ytor i avrinningsområdet (m^2)
P = total nederbörd under året (mm)
b = total förlust av vatten genom avdunstning från vattenpölar (mm)

$F_{år} = c * Q_{år} * 10^{-3}$

$F_{år}$ = totalmängd uttransporterad föroreningsmängd (kg)
c = schablonhalt (mg/l)

Fig 7. Formler för uträknande av teoretisk föroreningstransport.

Tabell 8. Total teoretisk årsbelastning på de olika recipienterna.

Total belastning/år (kg)	Pb	Cu	Zn
Krondiket i 1600-rör	6	6	23
Saxån	14	14	53
Långakärr	18	23	88
Direkt Eslövsbäcken	11	11	41
Ellingeverket	36	37	136
Totalt Bråån	29	34	129

Totala årsbelastningen på Bråån är beräknad på att alla tungmetaller som når Ellingeverket stannar där och att ingenting avsätts i Långakärr och Eslövsbäcken. Detta är med stor sannolikhet inte helt sant, men man får i alla fall en grov uppfattning om hur stora mängder som når Bråån.
Tabellen visar att det till Saxån går knappt 15 kg bly och till Bråån knappt 30 kg. Vad gäller koppar bör Saxån få knappt 15 kg och Bråån ungefär 35 kg. Zinkbelastningen på Saxån bör vara ungefär 55 kg och på Bråån 130 kg.

3.5. ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA DAGVATTENSITUATIONEN I ESLÖV

3.5.1. Mål för framtida vattenkvalitet

SNVs långsiktiga kvalitetsmål för tungmetaller i våra sötvatten är att halterna inte skall överstiga de som ger tydlig påverkan (SNV 1990a). Man anger detta bara för sediment och vatten och inte för vattenmossa, men för att få någon form av mål tillämpas det här även på vattenmossa. Högsta acceptabla halter blir då i nivå med dem i tabell 9.

Tabell 9. Maximala tungmetallhalter i vattenmossa om SNVs miljömål följs.

	SNV bakgrund (mg/kg TS)
Pb	9
Cu	30
Ni	30
Zn	300
Cd	1,5
Hg	0,15
As	6
Cr	15

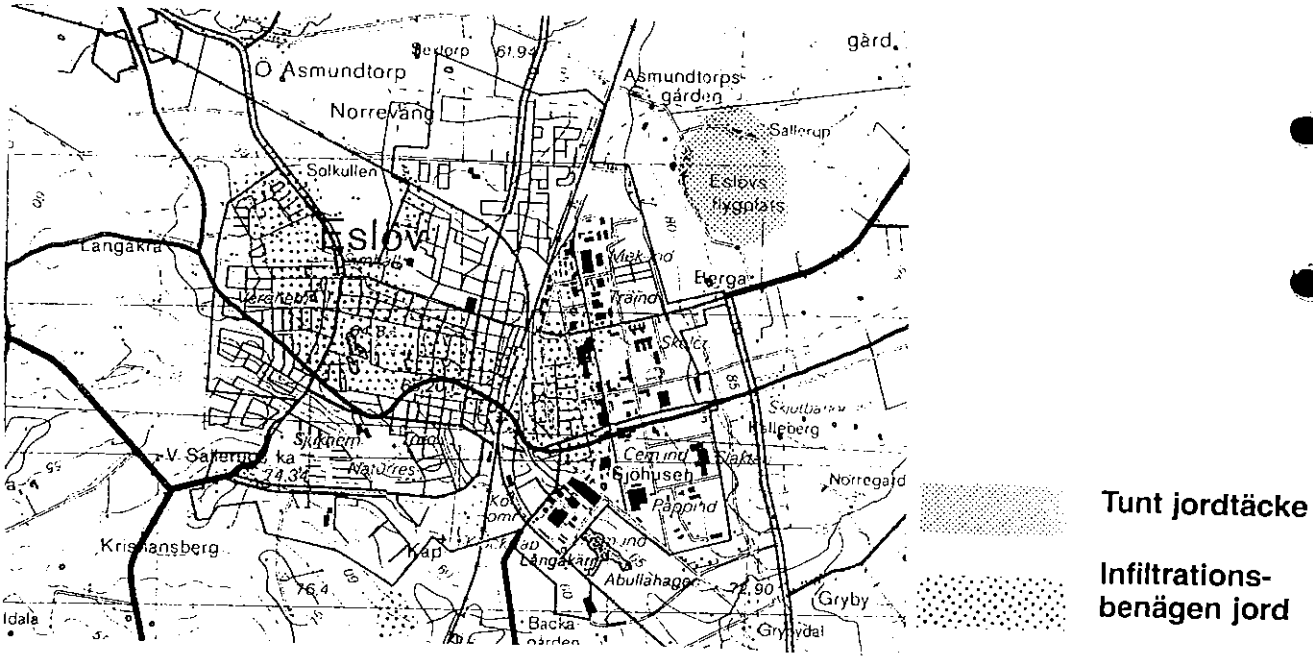
Halterna som tabellen visar är i de flesta fall betydligt högre än de som uppmättes i vattenmossan. Undantag gör bly, koppar och zink i Krondiket där halterna överstiger de som anges som mål. De höga flödena påverkade resultaten betydligt. Jämför man ovanstående tabell med Ekologgruppens mätningar av tungmetaller i vattenmossa 1988 och 1989 (tabell 3) finner man att de värden som mättes upp då i vissa fall överskred målen, i alla fall för zink, nickel och kadmium. Det måste dock understrykas att metallhalterna i vattenmossa i stort sett inte gäller partiklar utan bara lösta ämnen och det mesta av tungmetallerna i dagvatten är ju bundet till partiklar.

Åtgärder bör sättas in för att minska påverkan av flera metaller på åarna.

3.5.2. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD)

Vid nybyggnationer bör alltid möjligheterna för *LOD* utredas. Dessutom är det eftersträvansvärt att spara grönområden där öppen utjämning av dagvattnet, te x genom dammar, diken och våtmarker, kan tillämpas.

LOD skulle eventuellt också kunna tillämpas på redan befintlig bebyggelse. I ett bälte från Gårdsåkra ned till industrierna Trempex och Förenade Well över tätortens centrala delar är jorden särskilt infiltrationsbenägen (fig 8) (Länsstyrelsen Malmöhus län 1985).

Skala 1:50 000

Figur 8. Områden inom Eslövs tätort där marken är extra infiltrationsbenägen och möjligheten att inflitrera dagvatten skulle kunna utredas (Efter Länsstyrelsen Malmöhus län 1985)

Inom dessa områden kan man utreda möjligheten att infiltrera vatten ned i marken. Man kanske helt enkelt, som många föreslår, kan kapa stuprören. Genom detta erhålls mindre volymer dagvatten som rinner ned i ledningsnätet, vilket är en stor fördel. För att förstärka verkan skulle också träd kunna planteras där det finns plats. Bengtsson (1991) anger att träd som t ex skogslind, rönn, hästkastanj och glasbjörk är bäst lämpade då de tål perioder med vattenmättnad i rotzonen.

3.5.3. Åtgärder vid källan

Åtgärder för att minska föroreningsutläppen redan *vid källan* är det absolut viktigaste! Inom Eslövs tätort kan t ex bly i bensin förbjudas (med stöd av utbytesprincipen i lagen om kemiska produkter). Därigenom bör blyhalterna i dagvattnet minska betydligt. Zinkhalter kan sänkas genom att byta ut eller täckmåla förzinkade ytor som lyktstolpar, cykelställ, stuprör etc. Minskning av koppar i dagvattnet erhålls genom att antingen byta ut eller måla ytor, som innehåller koppar. Sådana ytor kan utgöras av stuprör, tak m m. Även om inte Eslöv är en särdeles trafiktät stad bör möjligheter att minska biltrafiken utredas. I Eslövs fall kan någon form av satsning på cyklismen vara befogad. Överhuvudtaget bör en övergång till mer "miljöofarliga" material i fordon eftersträvas. Minskning av luftutsläppen vid förbränning är också eftersträvansvärt. Detta skulle leda till lägre tungmetall-, svavel- och kvävehalter och därmed mindre nedfall och mindre korrosion av surt regn. För att reducera luftföroreningarna vore en övergång till andra energikällor än fossila bränslen ett steg i rätt riktning.

3.5.4. Dammanläggning i Krondiket för rening av dagvattnet till Saxån

För att minska negativ påverkan av dagvatten på Saxån finns förslag på att anlägga en damm i Krondiket. Dammen skall i första hand användas för att rena kväve. Här diskuteras dock endast reningseffekten för tungmetaller. Den exakta utformningen är ännu inte klar, men den kommer med stor sannolikhet att förläggas relativt långt norr ut invid koloniområdena. Dammen planeras få en area av ungefär 0,7 ha.

Vid sedimentering av dagvattenföroreningar är det främst vattnets innehåll av suspenderat material som har betydelse för reningsresultatet. Gatuvattnet är i allmänhet det mest förorenade och också det som innehåller mest partiklar (Malmkvist 1982). Ju mer suspenderat material desto bättre blir reningseffekten, men om halten understiger 10-20 mg/l har inte sedimentering någon effekt. Förutom dessa faktorer har partikelstorleks- och volymsfördelningen samt partiklarnas densitet betydelse för sedimenterbarheten (Stahre 1981).

3.5.4.1. Utformning och dimensionering

Dammen kan utformas på flera sätt. Hur mycket av de sedimenterbara föroreningarna som hinner avsättas är i första hand beroende av flödeshastigheten och arean på dammen. Dammen bör vara avlång (vidd/längd = 1:3 eller mer) eftersom partiklarna då transporteras en längre sträcka och mer hinner avsättas. Vattendjupet måste vara så stort att de partiklar, som en gång sedimenterat, inte rörs upp igen (2-2,5 m). (Stahre 1981) För stort djup innebär å andra sidan att syrgasbrist på bottnen kan uppkomma. För att förhindra sådana olägenheter bör dammen vara relativt grund (maxdjup 1,5-2 m) (Schueler 1987, Hvitved-Jacobssen 1990, Ellis 1991, CIRIA 1992 samtliga i Marsalek et al 1993). Om båda dessa faktorer beaktas finner man att ett vattendjup på ungefär 2 m är lämpligt. Vid inloppet är en sedimentfälla att rekommendera. Dess syfte är att avskilja "lätt avsättbara partiklar". Fällan kan utgöras av en särskild bassängenhet där uppehållstiden är 5 minuter, vilket innebär en ytbelastning på 40-50 m/h (ytbelastning = flöde/area). Huvuddammen bör antingen innehålla någon typ av hinder vid inloppet eller öar för att minska turbulens. För att öka reduktionen av föroreningar kan växter planteras i de grundare delarna (ungefär 1/3 av den totala arean) (Schueler 1987, Hvitved-Jacobsen 1990, Ellis 1991, CIRIA 1992 samtliga i Marsalek et al 1993). Växterna kan väljas bland arter som lätt tar upp tungmetaller och näringsämnen. Med kunskap om förhållandena i Långakärr, där den största delen av föroreningarna passerar rakt igenom sjön vid höga flöden, bör kanske dammen föregås av något slags flödesregulator. En annan möjlighet är att utloppet ordnas med höj- och sänkbar lucka. Vid regn

skulle då vattnet kunna dämmas och därmed stanna i dammen så att partiklar hinner avskiljas. När flödena minskar kan sedan dämmet sänkas och vattnet lämna dammen i mindre volymer.

Vid dimensionering av dammen kan generellt sägas att den bör vara så stor som möjligt. Enligt Bergqvist (muntl 18/4 1994) bör uppehållstiden vara åtminstone 3-4 timmar. Gustavsson (muntl 19/4 1994) säger att ytbelastningen skall ligga under 5 m/h och hänvisar då till SNV. Stahre (1981) redovisar en beräkningsgång för dimensionering av avsättningsmagasin. Vid beräkningarna krävs bestämning av partikelstorleks- och partikelvolymsfördelningen samt partiklarnas densitet. Några sådana analyser har inte utförts på detta vatten. Om man istället följer Gustavssons råd och beräknar hur stort flödet högst får vara för att inte belastningen skall överstiga 5 m/h finner man att dammen inte bör ta emot mer än 9,7 m^3/s. Att beräkna hur mycket som i verkligheten kommer är en komlicerad process. Man måste känna till hur stor avrinning olika kraftiga regn ger. Vid riktigt rejäla regn kan mer än 200 liter per sekund och hektar falla under kortare tidsperioder. Sådana regn återkommer endast ungefär vart femte år och är alltså relativt sällsynta. Totala hårdgjorda ytan med avrinning till Krondiket är överslagsmässigt 50 ha. Av det vatten som faller på dessa ytor avrinner, också mycket överslagsmässigt, ungefär 70%. Vid ett regn som faller med 200 liter per sekund och hektar skulle detta innebära att det faller 7 m^3/s. Teoretiskt sett skulle alltså maximalt denna vattenvolym komma till dammen per sekund, vilket innebär att en area på 0,7 ha är tillräcklig för avsättningsmagasin. Om de mest förorenande partiklarna sedimenterar är dock en annan fråga. Utloppet bör vara strypt så att inte dammen fungerar som en jättelik å och inget hinner avsättas. Det bör slutligen observeras att dessa beräkningar är mycket överslagsmässiga och inte garanterar att någon betydande avskiljning av tungmetaller kommer att ske.

3.5.4.2. Förväntad avskiljningseffekt

Enligt Falk (muntl 26/4 1994) avskiljs ungefär 50 % av tungmetallerna vid en rätt utförd sedimentering, mycket beroende på i vilken form metallerna förekommer. Bly binds, som tidigare nämnts, lättare till sedimenterande partiklar än zink, vilket medför att blyhalterna i vattnet reduceras mer än zinkhalterna. Enligt SNV (1983) binds 90% av bly och kadmium, 60% av koppar och 30% av zink till partiklar. Malmqvist (1982) pekar på 30% för koppar och 60% för zink. Försök i dagvattentunnel i Järvafältet i Stockholm gav resultatet att 76-82% av bly, 74-82% av kadmium, 16-36% av koppar och 48-60% av zink sedimenterade vid uppehållstiden ungefär 7 dygn (Malmqvist 1982). Andra undersökningar visar att en rätt konstruerad damm avskiljer en stor del av de partiklar som finns i vattnet (40-95 %) och en måttlig andel av lösta ämnen (särskilt näringsämnen, 20-70 %) (U.S. EPA 1983, i Marsalek et al 1993). Osäkerheten om hur mycket som exakt sedimenterar är alltså stor, men en avskiljning bör man i alla fall få. Dessutom är en damm ett naturligt sätt att rena vatten utan en massa kemikalietillsatser och komplicerad teknisk utrustning.

De kommuner som har kontaktats angående reningseffekten av sedimentationsbassänger har i allmänhet inte genomfört några analyser beträffande tungmetallavskiljning. Växjö kommun har dock tagit ett stickprov på inlopps- och utloppshalter av bly, koppar och zink i en sedimentationsbassäng vid ett tillfälle (Gustavsson muntl 19/4 1994). Dammen har en ytbelastning på 0,4 m/h (alltså ganska låg) och avskiljningen av de tre metallerna var vid provtagningstillfället mycket god. Halterna i utloppet låg mellan 80 och 97 % under inloppshalterna. För kväve och fosfor erhöll man ungefär 50 % reningseffekt (Gustavsson muntl 19/4 1994).

För att få en helt säker bild av hur mycket som kommer att avsättas behövs sedimentationsförsök på dagvattnet. Dessutom krävs analyser av metallhalter i de olika partikelfraktionerna. Sådana försök är både tids- och kostnadskrävande och kanske inte helt nödvändiga.

3.5.5. Bråån

Reningsåtgärder i Långakärr bör kunna ge vissa effekter även på Bråån. Sådana åtgärder redovisas under avsnittet om Långakärr. I övrigt föreslås inga speciella vägar att gå för att reducera föroreningstransporten till Bråån.

4. LÅNGAKÄRR

4.1. MARKANVÄNDNING OCH DAGVATTENSYSTEM

Avrinningsområdet är ungefär 6,8 kvadratkilometer stort varav 1,7 kvadratkilometer ligger inom tätorten. Delarna utanför staden utgörs av området kring Berga i öster (fig 3). Berggrunden i omgivningarna består framför allt av sandsten och lerskiffer. Ovanliggande jord utgörs mestadels av lerig morän (Eslövs kommun, MHF 1990). Området inne i själva tätorten består huvudsakligen av industrimark (tabell 2) medan delarna utanför bl a hyser en flygplats, skjutbanor, enstaka hus och åker.

Vatten somm kommer utifrån och in i tätortens dagvattensystem går dels i dike vid väg 17, dels i en ledning från Eslövs flygplats. Tidigare fanns också en s k saftstationsledning, som betjänade Felix. Denna hade sitt ursprung i Stavrödsmosse och leddes via Norregård till dagvattennätet och Långakärr (Carlström muntl 17/3 1994). Numera hindrar ett dämme större delen av vattnet i ledningen från att nå dagvattensystemet (Allan Nilsson muntl 17/3 1994).

4.2. SJÖN - ALLMÄNT

Sjön har en area av 2,7 ha uppdelat i två bassänger samt en liten extra "sjötarm". Både inlopp och utlopp är belägna i den större av bassängerna. Inloppet utgörs av dagvattenledningen. Utloppet är uppdämt.
Vattnet har ett pH-värde på drygt 7 (neutralt). Några egentliga analyser på näringsämnen har inte gjorts här, men det mesta tyder på att sjön har en näringsrik karaktär.

4.2.1. Historia

De tidigaste noteringarna om Långakärr finns i ett brev från en fogde 1525. Sjön benämndes "dhen östra söö". En geometrisk karta från 1765 visar en fördämning vid sjöns utlopp. 1812-1820 beskrevs Långakärr som en sänka utan vattenspegel och hundra år senare som "mosse, myr och kärr". Någongång under 1940--1950-talet kopplades en vattenkulvert till Långakärr (Carlström muntl 17/3 1994). Sjön började senare växa igen och under tidigt 1970-tal konstruerades ett dämme på samma plats som under 1700-talet. 1980 byggdes ännu en dagvattenkulvert och det är huvudsakligen denna som är i bruk idag (Löf 1992).

4.2.2. Vatten- och sedimentdjup

Vi mätte vattendjupet med hjälp av lod den 20 oktober 1993 då vattenståndet var relativt lågt. Sedimentdjupet bestämdes med en trästav som man förde ned i bottensubstratet så djupt att det tog emot. Vid djupmätningarna ingick inte den lilla "sjötarmen", som verkar ha andra förhållanden än resten av sjön, och ibland helt saknar vattenspegel.

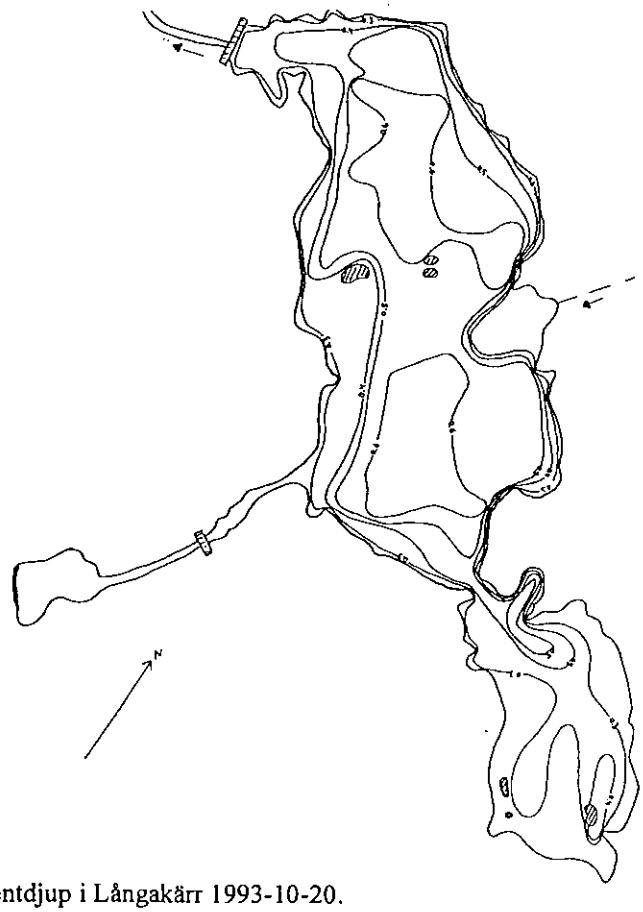
Vattendjupskurvor för Långakärr åskådliggörs i figur 9.

Sjöns medeldjup visade sig vara endast 34 cm. Största uppmätta djup var 51 cm och utgjordes av ett par punkter i lilla bassängen och en punkt i den stora. Några meter från sjöns inlopp var vattendjupet mycket litet. Sjöns ringa djup gör att dess volym endast är 9 200 kubikmeter.

Figur 10 redogör för sedimentdjupet.

Skala 1:3250
Figur 9. Vattendjup i Långakärr 1993-10-20.

Skala 1:3250
Figur 10. Sedimentdjup i Långakärr 1993-10-20.

Sedimentet var, i de flesta fall, tjockare än vattnet var djupt. Medeldjupet låg på 42 cm. Lilla bassängen uppvisade mindre sedimentdjup än den stora. Maximalt uppmättes 69 cm mellan sjöns inlopp och dess utlopp. Några meter framför den plats där dagvattenkulverten har sitt utlopp fanns endast ett tunt skikt mjukt sediment (någon cm). Sammanlagd sedimentvolym beräknades till 10 700 kubikmeter.

Det ytliga sedimentet i den lilla bassängen utgjordes av relativt grovt, ofullständigt nedbrutet växtmaterial, medan den stora hade ett mer homogent bottensubstrat.

Sjöns ringa vattendjup och större sedimentdjup visar att mycket material avsätts på bottnen. Både suspenderat material från dagvattnet och rester av organismer, som har levt i sjön, bygger på bottensubstratet. Det ringa vatten- och "mjuksediment"-djupet vid sjöns inlopp beror på att sand och annat grovt och tungt material transporteras med dagvattnet och avsätts nästan direkt, när vattnet når de lugna förhållanden, som råder i en sjö jämfört med rinnande vatten. Följden blir att det bildas en "vall" av sand och grus vilket gör vattendjupet ringa. Mindre och lättare partiklar, som utgör det mjuka sedimentet, avsätts först längre in i sjön. Den lilla bassängens mindre sedimentdjup tyder på att inte fullt så mycket material sedimenterar där jämfört med den stora. Orsaken kan vara att det mesta materialet avsatts redan tidigare i sjön, eller att den lilla delen inte har varit sjö lika länge och därmed inte hunnit samla så mycket sediment.

Förekomsten av grovt, ofullständigt nedbrutet material i lilla bassängen indikerar att det inte finns lika mycket nedbrytande organismer i denna del av sjön. Detta förklaras med att låga syrgas- och höga tungmetallhalter medför svårigheter att leva där.

4.3. LÅNGAKÄRRS BEVARANDEVÄRDE

Långakärr ligger i Abullahagen som är ett blivande naturreservat. Området är bevaransvärt både ur natur- och kultursynpunkt. Hagen har varit betad under flera hundra år och utgör en rest av en tidigare dominerande naturtyp i regionen. Artrikedomen för örter är mycket stor. Platsen har vidare ett värde som fågellokal. Den sällsynta gråhakedoppingen häckar vid sjön och brun kärrhök syns då och då. Under tidigt 1960-tal häckade en mängd fåglar i området, bl a enkelbeckasin , rörhöna, vattenrall och sävsångare. Långakärrs värde som fågellokal har dock minskat, kanske p g a det förorenade dagvattnet. Sjön och hagen är vidare en välbesökt plats både av allmänheten och för skolors naturundervisning (Löf 1992).

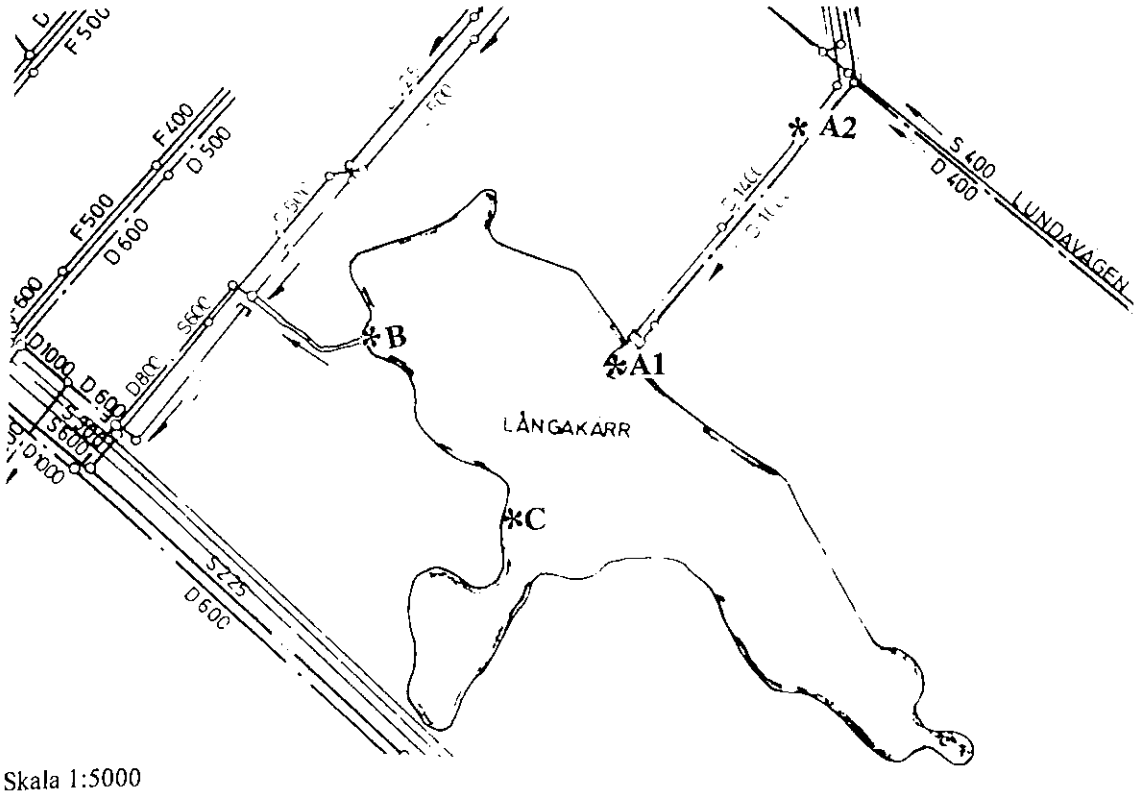
4.4. METALLANALYSER

Metallinnehåll kan analyseras på flera sätt. För den momentana metallpåverkan används ofta vattenanalyser och för långtidspåverkan sediment.

4.4.1. Aktuell påverkan - Vatten

Vattenanalyser visar den föroreningspåverkan som råder just vid mättillfället. En enstaka kortvarig förorening kan alltså få stor inverkan på analysresultatet om prover tas när den pågår. Dessutom innehåller vattnet så låga halter av t ex tungmetaller att analysarbetet kan innebära problem, då även en liten "oönskad" förorening kan ge stort utslag. Fördelen med vattenanalyserna är dock att de visar exakt vad vattnet innehåller till skillnad från sediment och vattenmossa. Faktorer som t ex vattnets hårdhet och pH-värde påverkar alltså inte resultatet. Dessutom utgår de flesta toxikologiska undersökningarna från metallhalter i vatten. Kännedom om koncentrationerna i vatten är också nödvändigt vid beräkning av belastning. Med bakgrund av detta krävdes vattenprovtagning.
Vattenanalyserna begränsade vi till Långakärrs inlopp, utlopp och i själva sjön.

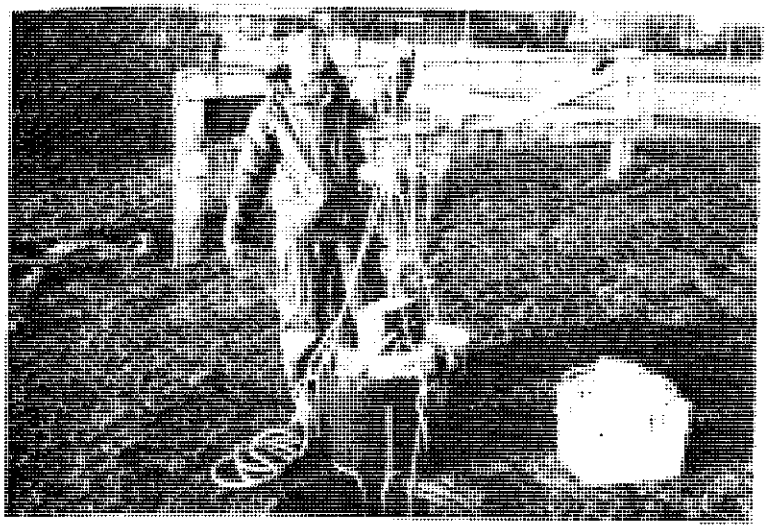
Vattenprovtagningarna pågick under tre månader fr o m november 1993 t o m januari 1994. Vatten hämtades i de flesta fall två gånger per vecka i Långakärrs inlopp (A) och utlopp (B) samt på en plats nära strandkanten i sjön (C) (fig 11).

Skala 1:5000

Figur 11. Vattenprovtagningspunkter i Långakärr i november 1993 till januari 1994.

I utloppet och i sjön tog vi vatten med hjälp av halvliters plastflaskor som doppades ned. Denna metod användes även i inloppet under november månad varvid man sänkte ned provflaskan där dagvattenkulverten mynnar i sjön (A1). Under december och januari togs inloppsvatten istället i en dagvattenbrunn just där Abullahagen gränsar till Lundavägen (A2). Provtagaren var en automatisk av typen ISCO (fig 12). Den ställdes in på att ta prover en gång varannan timme. Efter vissa inkörningsproblem fungerande den oklanderligt efter den 8 december. Dessförinnan tog vi ett prov manuellt i brunnen den 3 december 1993 och ett "helgsamlingsprov", med den då dåligt fungerande provtagaren, den 6 december. Av upphämtat vatten från de tre punkterna tog man ut 1 dl per provtillfälle och förde över till plastflaskor i månadssamlingsprov och fryste ner i väntan på analys.

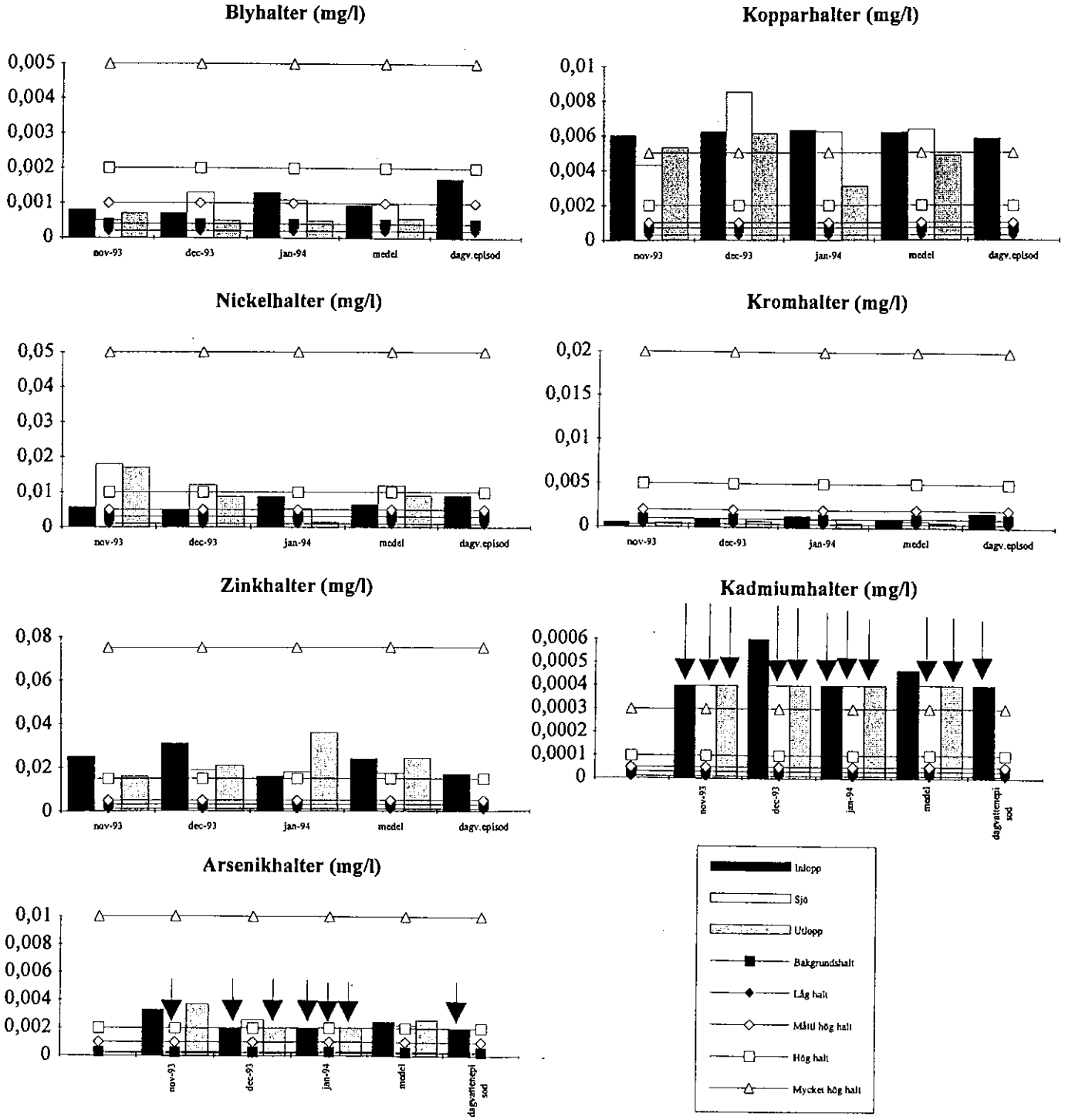

Figur 12. Utrustning för automatisk vattenprovtagning i dagvattenbrunn.

För att få en uppfattning om vad en stötbelastning av dagvatten innebär i form av föroreningar tog vi prover i dagvattenbrunnen med tätare intervall (en gång var tionde minut) vid ett tillfälle. Det skedde under eftermiddagen och natten den 18-19 januari 1994 och resulterade i ett "dagvattenepisodsamlingsprov". Vid tidpunkten i fråga pågick snösmältning samtidigt som det regnade. Föregående dagar var relativt torra och föroreningar hade haft tid att ansamlas.

Resultat

Resultaten av vattenundersökningen framgår av fig 13 och tabell 10. För ämnen, som inte diskuteras i nedanstående, hänvisas till bilaga 2.

Figur 13. Bly-, koppar-, nickel-, krom-, zink-, kadmium- och arsenikhalter i vatten från Långakärr och dess inlopp och utlopp november 1993 till januari 1994. Pil anger att värdet är under detektionsgränsen.

Tabell 10. Magnesium-, kalcium- och molybdenhalter i Långakärr och dess inlopp och utlopp under perioden november 1993 t o m januari 1994. Koncentrationen anges i mg/l.

	Magnesium Inlopp	Sjö	Utlopp	Kalcium Inlopp	Sjö	Utlopp	Molybden Inlopp	Sjö	Utlopp
nov 1993	9,3	9,0	8,9	68,5	72,1	69,6	0,0011	0,0010	0,0010
dec 1993	6,2	5,8	6,1	56,0	49,1	50,9	0,0006	0,0006	0,0007
jan 1994	5,9	6,4	3,1	51,3	55,2	26,8	0,0008	0,0013	0,0073
medelvärde	7,1	7,1	6,0	58,6	58,8	49,1	0,0008	0,0010	0,0030
dagvattenepisod	5,7			48,6			0,0007		

I figurerna finns också SNVs klassificering av tungmetallföroreningar (SNV 1990). Vid jämförelse mellan ämnena och månaderna måste först och främst understrykas att inloppshalterna i november inte är direkt jämförbara med de i december och januari då provtagningsplatserna och provtagningsintervallet skiljer sig åt. Under december och januari kan inloppshalterna inte heller okritiskt jämföras med sjö och utlopp då de senare motsvarar punktprovtagningar två gånger per vecka och den tidigare provtagning varannan timme. Trots detta behandlas de i det följande, för enkelhetens skull, som om det var möjligt.

Av figurerna kan utläsas att koppar fanns i höga till mycket höga halter i vattnet, medan zink och nickel uppvisade måttligt höga till höga halter. Bly och krom återfanns i låga till måttliga halter. Arsenik- och kadmiumföroreningarna låg båda under detektionsgränsen (Cd 0,0004 mg/l och As 0,002 mg/l) vid de flesta provtagningarna. De gånger analyserbara värden uppmättes var halterna dock mycket höga för kadmium och höga för arsenik.

För övriga ämnen kan helt kort nämnas att höga halter av framför allt kalcium och magnesium ger vid handen att Långakärrs vatten är hårt. Molybdens höga utloppshalt i januari är också anmärkningsvärd.

I medeltal hade inloppet högre koncentrationer av koppar, bly, krom och kadmium än utloppet, medan nickel och arsenik uppvisade motsatta förhållandet och zink fanns i ungefär samma halter i de båda punkterna. Vidare visar medelvärdesberäkningen att sjöpunkten hade högre halter av koppar, nickel och bly än inlopp och utlopp. I allmänhet verkade dock i stort sett lika mycket tungmetaller, som kom in i sjön, lämna den.

Något egentligt samband mellan de olika metallerna är svårt att hitta. Inloppshalterna av koppar, zink och bly verkade vara högre än utloppshalterna i november. Krom uppvisade samma halter i inlopp och utlopp, medan arsenik och nickel fanns i lägre koncentration i inlopp än i utlopp. I december hade sjön högsta halterna av de flesta metaller. Det gäller koppar, nickel, bly, krom och arsenik. För koppar, zink, bly, krom och kadmium gäller att halterna i inloppet var högre än i utloppet denna månad. I januari var inloppshalterna för koppar, bly, nickel och krom högre än utlopp, medan zink och arsenik visade det omvända förhållandet. Nickel fanns i högst halter i sjön.

En jämförelse mellan de tre månaderna vad gäller metallinnehållet i vattnet visar att koppar, nickel, bly, krom och kadmium hade de högsta inloppshalterna i januari medan zinks högsta inloppskoncentration uppmättes i december och arseniks i november. I sjön uppvisade koppar, zink, bly, krom och arsenik sina maximala värden i december, medan nickel högsta nivåer erhölls i november. Vad gäller utloppet uppmättes nickels, blys och arseniks maximala halter i november, koppars och kroms i december och zinks i januari.

Dagvattenepisoden 18-19 januari 1994 förde med sig förhöjda halter av framför allt bly och krom. Övriga metaller fanns inte i nämnvärt stegrade koncentrationer.

Jämförelse med en tidigare vattenprovtagning utförd av VBB Viak (1992) i Långakärr redovisas i tabell 11.

Tabell 11. Jämförelse mellan miljö- och hälsoskyddsförvaltningens mätserie av tungmetaller i Långakärrs vatten i november 1993 - januari 1994 och VBB Viaks mätvärde 15/9 1992.

Grundämne	Halt (mg/l) Dagvintag 15/9 1992	Dagvavledn 15/9 1992	Dagvintag nov 1993-jan 1994	Dagvavledn nov 1993-jan 1994
Cu	0,02	0,033	0,0063	0,0048
Ni	0,054	0,13	0,0065	0,009
Pb	0,0025	0,0068	0,0008	0,0006
Zn	0,05	0,05	0,024	0,0243

Vid det tidigare tillfället den 15 september 1992, var halterna betydligt högre än vid denna undersökning.

SNV (1990) anger påverkansgrader beroende på hur mycket metallhalterna är förhöjda i förhållande till opåverkat vatten. För sådan påverkan i Långakärr vatten redogörs i tabell 12.

Tabell 12. Påverkansgrad för bly, koppar, krom, nickel och zink i Långakärrs vatten enligt SNV (1990).

Nuvarande halt/ursprungl halt (kontamineringsfaktor Kf)	Benämning	Långakärr/SNV bakgrund
<1,5	Ingen eller obetydlig påverkan	Cr
1,5-3,0	Tydlig påverkan	Pb, Ni
3,0-10,0	Stark påverkan	Cu, Zn, Pb (sjö dec, inl jan), Ni (sjö nov + dec, utl jan)
>10,0	Mycket stark påverkan	Cu (sjö dec), Zn (inl dec, utl jan)

Vid jämförelse av analysresultaten med SNVs bakgrundsvärden framkommer att krom inte gav någon påverkan, koppar och zink gav stark och i något fall mycket stark och nickel tydlig till stark. Liksom för vattenmossa kan summa påverkan räknas ut. Resultatet av sådan beräkning redovisas i tabell 13.

Tabell 13. Summa påverkan, enligt SNV (1990), av koppar, nickel, zink, bly och krom på de tre vattenprovtagningspunkterna i Långakärr

Nuvarande halt/ursprungl halt (summa påverkan Kf*)	Benämning	Långakärr/SNV bakgr
<2,0	Ingen eller obetydlig påverkan	
2,0-5,0	Tydlig påverkan	
5,0-10,0	Stark påverkan	
>10,0	Mycket stark påverkan	Inlopp, sjö, utlopp

En sådan summering ger vid handen att alla tre provtagningspunkterna är föremål för mycket stark påverkan.

Diskussion

De höga *koppar- och nickelbelastningarna* beror både på det "riktiga" dagvattnets bidrag och en industri som släpper sitt processvatten på dagvattenledningen. Företagets utsläpp uppgick, vid mätningar i dagvattenbrunn utanför industrin under tiden 9 mars till 8 april 1993, till i medeltal 2,2 mg Cu/l och 3,0 mg Ni/l. Under dygnet 5 mars 1993 uppmättes 12 mg Cu/l och 14 mg Ni/l. Företaget har tillåtelse att släppa ut 8 000 l vatten per dygn. Det innebär att Långakärr i medeltal tillförs 17,6 g koppar och 24 g nickel per dygn från industrin. Så mycket fördes inte ut i Långakärr vid denna undersökning. De höga flöden som rådde under åtminstone december och januari medförde att industrins tillskott blev mycket utspätt.
Höga *zinkhalter* bör kunna bero på att förzinkat material används till byggnadskonstruktioner så som staket och lyktstolpar. Även förslitning av tunga fordons däck samt oljeläckage från motorer bör ge tillskott.
Den gången *kadmiumhalterna* översteg detektionsgränsen var även zinkhalterna förhöjda, vilket är naturligt eftersom kadmium, som tidigare nämnts, följer zink. De källor som leder till förhöjda zinkhalter leder alltså även till förhöjda kadmiumhalter. Främst talar man om däck som källa till kadmium i dagvattnet
Om denna undersökning genomförts 10 år tidigare hade förmodligen *blyhalterna* varit betydligt högre, men det ökande användandet av blyfri bensin har gjort att dessa halter är lägre än tidigare. De höga halterna i dagvattenepisoden ger dock en fingervisning om vilken betydelse detta vatten egentligen har för blytillskottet till Långakärr.
Krom ingår i däckdubbar och eftersom detta försök utfördes under den tid på året när sådana används kan det vara källan till dagvattnets innehåll av denna metall. Metallen finns också i bromsar på fordon och även förslitning av dessa torde lämna bidrag till dagvattnet (SNV 1983).
Arsenik slutligen härstammar förmodligen från förbränning av arsenikhaltigt material.

De metaller som i medeltal uppvisade högre halter i sjöns inlopp än i dess utlopp d v s koppar, bly, krom och kadmium var sannolikt bundna till sedimenterande partiklar. En stor del av bly och kadmium och viss del av koppar binds nämligen till partiklar (SNV 1983).

Eventuellt läckte sedimentet lite metaller då nickel och arsenik fanns i högre halter i utlopp än i inlopp och koppar, nickel och bly hade sina högsta halter i sjöprovtagningspunkten. Även VBB Viaks försök, som också visade högre halter av flera metaller i utloppet än i inloppet, indikerar att sedimentet läcker. En orsak skulle kunna vara att bottensubstratet virvlas upp vid strömmar. Under flödestopparna observerade jag också att vattnet var grumligt, vilket tyder på att mycket suspenderat material befann sig i vattenmassan och lämnade sjön för att föras vidare till Eslövsbäcken och Bråån. Till detta material var sannolikt en stor del av metallerna bundna.

Den höga utloppshalten av molybden i januari måste bero på någon typ av kontaminering av provet.

Dagvattenepisodens höga bly- och kromhalter kan finna sin förklaring i avspolning av asfalt med olje- och bensinrester. Krom kan eventuellt härstamma från däckdubbar.

Vid den tidigare provtagningen i Långakärr uppmättes högre metallhalter än i denna undersökning. Orsaken måste vara att föroreningarna i den tidigare inte var lika utspädda p g a lägre flöde. Det är ett tydligt bevis på hur mycket utspädningsfaktorn betyder för halterna av tungmetaller i sjön. Dessutom utgjordes den tidigare av endast en provtagning och då kan man få i princip vilka värden som helst i och med att dagvattnets föroreningsinnehåll varierar så mycket.

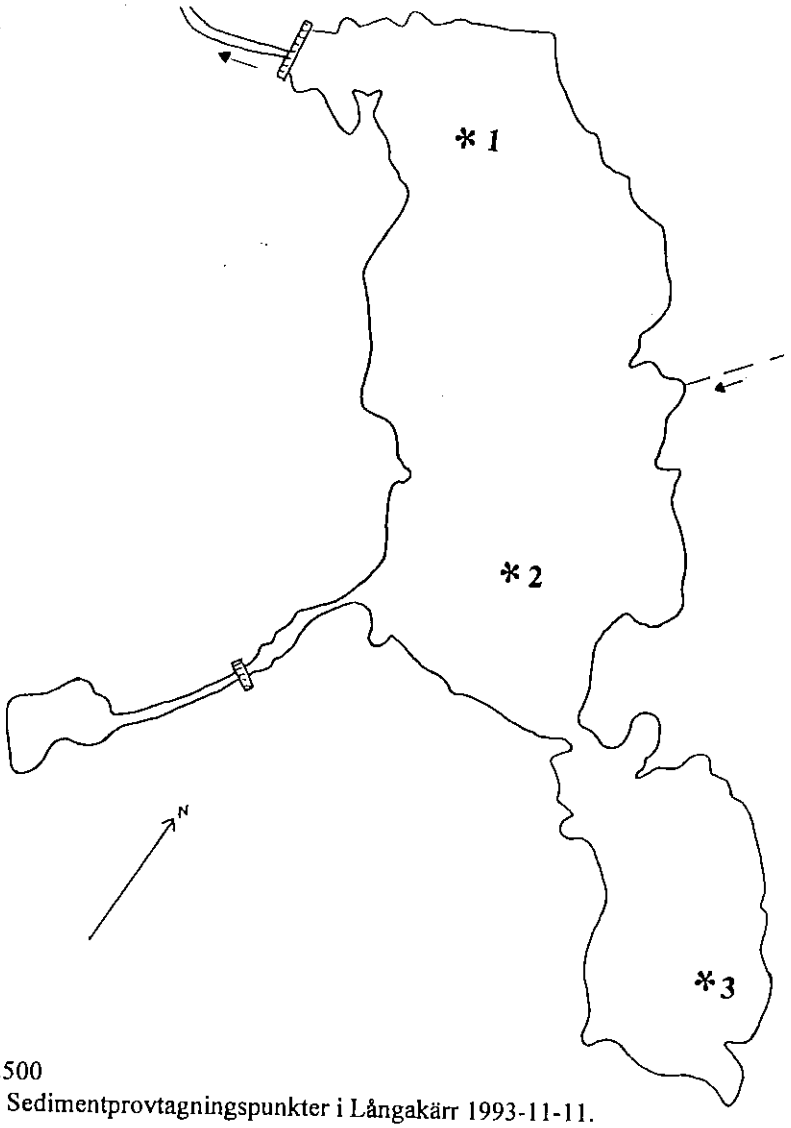
Trots den stora tillförseln av dränerings- och grundvatten vid de höga flöden som rådde under provtagningstidens gång blev påverkan enligt SNV (1990) tydlig till stark och summa påverkan mycket stark. Vid lägre flöden torde påverkan vara ännu kraftigare. Med bakgrund av detta kan man kräva att Långakärr blir föremål för någon typ av reningsåtgärder.

4.4.2. Långtidspåverkan - Sediment

"Regnet " av döda organismer och partiklar, som faller genom vattnet i en sjö, gör att sedimentlagren på bottnen blir tjockare och tjockare. Exempelvis bottendjur och strömmar rör visserligen om i de ytliga sedimentskikten, men det material, som en gång hamnat på bottnen, blir i allmänhet kvar där. Tack vare att sedimentet är så pass stabilt, kan man spåra miljöförändringar bakåt i tiden genom att skikta upp proppar av bottensubstrat (SNV 1987). Sedimentanalys har också den fördelen att halterna av ämnen i bottensubstratet är betydligt högre än i vattnet. Detta innebär att de svårigheter, som råder när metallhalter i vatten skall beräknas, undanröjs. En sedimentanalys kan dock inte direkt överföras till vattnets föroreningsinnehåll, då faktorer såsom syrgashalt och pH-värde bestämmer vad som binds till partiklar och därmed sedimenterar. Olika metaller har dessutom olika tendens att bindas till sedimenterande material. Bly binds t ex betydligt starkare än zink (SNV 1983). Bly binds till och med så starkt att sedimentets innehåll av metallen ofta ger en överdriven bild av belastningen (Lithner 1989). Sedimentets föroreningsinnehåll är dock i högsta grad väsentligt för de organismer, som lever på sjöbottnen.
I Långakärr strävade vi efter att finna dels nuvarande belastning och dels "bakgrundshalten" av de olika metallerna genom att försöka ta så djupa proppar att vi nådde ned i lager, som var tillräckligt gamla för att vara opåverkade av dagvattenföroreningar.

Utförande

Vi hämtade sediment den 11 november 1993 på tre punkter i sjön (fig 14).

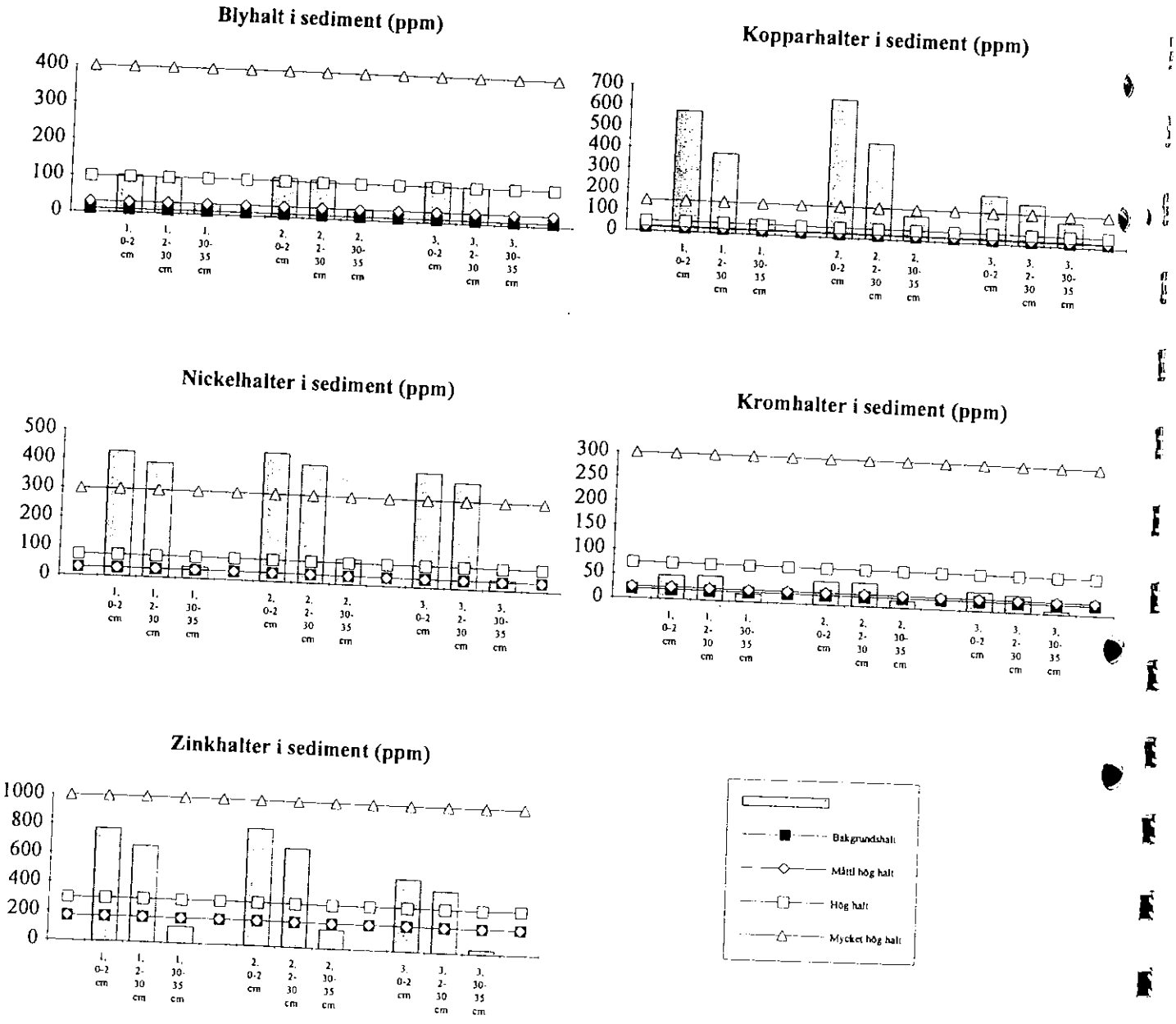

Skala 1:2500
Figur 14. Sedimentprovtagningspunkter i Långakärr 1993-11-11.

Sedimenthämtaren utgjordes av ett plexiglasrör som trycktes ned så långt som möjligt i bottensubstratet. Därefter korkade man igen röret och tog upp det ur vattnet. Med hjälp av en gummiplugg med pinne tryckte man sedan sedimentet upp genom röret och skiktade det i lager om 0-2 cm, 2-30 cm och 30-35 cm. Det ytliga skiktet skulle utgöra recent sediment och det djupaste tiden innan dagvatten släpptes på. Sedimentet fördes över i plastflaskor och frystes ned i väntan på analys. Metallanalysen genomfördes med samma metoder som för vatten och vattenmossa.

Resultat

Resultaten av sedimentprovtagningarna redovisas i fig 15 och tabell 14. En fullständig tabell på alla analyserade ämnen redovisas i bilaga 2. Här anges endast de ämnen som närmare diskuteras.

Figur 15. Bly-, koppar-, nickel-, krom- och zinkhalter i Långakärrs sediment 1993-11-11. ppm=mg/kg TS där TS=torrsubstans.

Tabell 14. Koncentrationer av kalium, kobolt, aluminium, magnesium, kväve, svavel och kol i Långakärrs sediment 1993-11-11. Halterna anges i ppm (mg/kg TS där TS=torrsubstans).

	Kalium	Kobolt	Aluminium	Magnesium	Kväve	Svavel	Kol
pkt 1, 0-2 cm	2100	14,8	14600	6800	7900	5100	104500
pkt 1, 2-30 cm	2050	14,2	15700	6700	8600	7000	112000
pkt 1, 30-35 cm	600	6,7	9700	3100	16700	9500	260300
pkt 2, 0-2 cm	1950	13,6	13400	6300	7600	4700	102100
pkt 2, 2-30 cm	1800	14,4	14200	6200	8500	5900	117800
pkt 2, 30-35 cm	500	5,4	6100	2500	20700	7800	300800
pkt 3, 0-2 cm	1600	12,5	12300	4800	22600	24800	255800
pkt 3, 2-30 cm	1250	11	10400	4100	20000	23300	239000
pkt 3, 30-35 cm	300	2,9	3000	1300	25200	14000	482600

Jämförelser med SNVs klassificering (1990) ger vid handen att koppar och nickel fanns i mycket höga halter i recent sediment, zink i höga, bly i måttligt höga till höga och krom i måttligt höga halter. Kvicksilver, kadmium och arsenik hamnade alla under detektionsgränsen (Hg 0,5 mg/kg TS, Cd 1 mg/kg TS och As 4 mg/kg TS där TS=torrsubstans), vilken är så hög att det innebär att kvicksilver kan finnas i upp till höga halter och kadmium i upp till måttligt höga. Arsenikhalterna måste dock varit låga.

En jämförelse mellan det djupaste sedimentskiktet, som skall motsvara förhållandena i sjön innan dagvattnet kopplades på, och det recenta visar att halterna av framför allt kalium, koppar, nickel, zink, krom, bly, kobolt och i viss mån aluminium och magnesium ökade vid påsläppet. Andra ämnen såsom kol och kväve minskade istället. Även det djupaste sedimentskiktet hade i vissa fall förhöjda metallhalter.

Jämförelse mellan provtagningspunkterna visar att den lilla bassängen i sjön verkar ta emot ungefär lika mycket tungmetaller som den stora undantaget zink och koppar, som fanns i lägre halter i den lilla. Den lilla hade högre halter av framför allt kväve, svavel och kol. Jämförelse mellan de två punkterna 1 och 2 (i stora bassängen) visade att de inte nämnvärt skilde sig åt beträffande metallhalterna, trots att punkt 1 låg mellan sjöns inlopp och dess utlopp och punkt 2 låg "uppströms" dessa platser.

Sedimentet i Långakärr har tidigare analyserats avseende ett antal olika ämnen. Jämförande resultat visas i tabell 15 och utgörs av de översta centimetrarna i sedimentet..

Tabell 15. Jämförelse med tidigare dagvattenundersökning i Långakärr avseende sediment. Värdet från 1990 är ett samlingsprov från två punkter i stora sjöbassängen.

Grundämne	Halt (mg/kg TS) sep 1990	1993-11-11 (pkt 1 0-2 cm)
Al	20000	14644
Pb	92	103
Cd	1,9	< 1
Co	14	14,8
Cu	760	581
Cr	34	49,1
Hg	0,21	< 0,5
Mn	320	450
Ni	480	430
Zn	620	773

Resultaten av de två undersökningarna är i samma storleksordning.

Påverkansgrad enligt SNV(1990) redogöres för i tabell 16.

Tabell 16. Påverkansgrad för bly, koppar, krom, nickel och zink i Långakärrs sediment enligt SNV (1990).

Nuvarande halt/ursprungl halt (kontamineringsfaktor Kf)	Benämning	0-2 cm/30-35 cm	0-2 cm/SNV bakgr
<1,5	Ingen eller obetydlig påverkan		
1,5-6,0	Tydlig påverkan	Pb, Cr, Cu, Ni (pkt 2)	Zn, Cr
6,0-20,0	Stark påverkan	Zn, Cu (pkt 1), Ni	Cu (pkt 3), Pb, Ni
>20,0	Mycket stark påverkan		Cu

Påverkansgraden var, om man jämför ytligaste skiktet med det djupaste, i punkt 1 (mellan inlopp och utlopp) stark för zink, koppar och nickel och tydlig för bly och krom. I punkt två var den tydlig för samtliga jämförda metaller utom zink där den var stark. Punkt 3 (i lilla bassängen) uppvisade stark påverkan av zink och nickel och tydlig av bly, koppar och krom. Om man i stället jämför med SNVs bakgrundsvärden var påverkansgraden i stora bassängen mycket stark för koppar, stark för bly och nickel och för zink och krom tydlig. Påverkan på lilla bassängen var lika som den storas förutom att koppar "endast" uppvisade stark påverkan. Även för sedimentet kan summa påverkan beräknas på samma sätt som för vattenmossa och vatten. Resultatet av sådan beräkning redovisas i tabell 17. Vid beräkningen medräknas ej bly av den orsaken att metallen binds så lätt och starkt till sedimenterande partiklar att man får en överdriven bild av belastningen.

Tabell 17. Summa påverkan av koppar, krom, nickel och zink på Långakärrs sediment enligt SNV (1990).

Nuvarande halt/ursprungl halt (summa påverkan Kf*)	Benämning	0-2 cm/30-35 cm	0-2 cm/SNV bakgr
<3,0	Ingen eller obetydlig påverkan		
3,0-10,0	Tydlig påverkan		
10,0-20,0	Stark påverkan	Pkt 1 o 2 (stora bass)	Pkt 3 (lilla bass)
>20,0	Mycket stark påver-kan	Pkt 3 (lilla bass)	Pkt 1 o 2 (stora bass)

När påverkansgrad enligt denna formel beräknas med djupaste sedimentskiktet som bakgrundsvärde blir resultatet mycket stark påverkan i lilla bassängen och stark i den stora. Om man istället jämför med SNVs bakgrundsvärden blir förhållandet det omvända d v s stark påverkan i lilla sjön och mycket stark i den stora.

Diskussion

De mycket höga koppar- och nickelhalterna, måste till stor finna sin förklaring i industrins utsläpp på dagvattenledningen. Koppar är i och för sig en typisk dagvattenmetall, men vare sig zink eller bly som också är "klassiska" dagvattenmetaller finns i långt när så höga halter som koppar. Samtidiga förekomsten av mycket höga nickelhalter talar för att det måste vara industrin som är huvudkällan till sedimentets innehåll av de båda metallerna.

Zinks höga halter kan bero på bl a zinkhaltigt konstruktionsmaterial. Detta används säkerligen i stor utsträckning bl a till stängsel inom industriområdet. Även däckslitage torde ge bidrag till dagvattnets och därmed sedimentets zinkinnehåll.

Blyhalterna, som mycket knappt översteg gränsen för hög halt, är förmodligen lägre än vad som indikeras då denna metall, i alla fall enligt de flesta undersökningar, binds mycket snabbt till sedimenterande partiklar och svarar mer än proportionellt mot halterna i vatten (Lithner 1989). Bensinavgaser verkar alltså bidraga, men inte vara huvudkällan, till föroreningar inom detta område.

Krom kan i och för sig vara av antropogent ursprung. Däckdubbar kan ge bidrag till dagvattnet, men halterna var så låga att någon diskussion inte är intressant.

Förhöjda halter av bland annat magnesium och aluminium i recent sediment kan tyda på ökat minerogent inslag när dagvatten släpptes på, medan förhöjda fosforhalter kan vara en indikation på ökad påverkan från djurfekalier och gödningsmedel. Överhuvudtaget tyder höga halter av de olika ämnena helt enkelt på antropogen påverkan t ex genom trafik och luftföroreningar.

Punkt 2, som ligger "uppströms" dagvattnets utlopp i sjön, visade i princip lika höga halter av de flesta metaller som punkt 1, som ligger "nedströms". Det är en tydlig indikation på att det vatten som når Långakärr blandas om relativt väl och att partiklarna även transporteras en bra bit. Högre halter av kol, kväve och svavel i den lilla sjöbassängen tyder på att sedimentet där är mer organogent än i den stora. Eventuellt fungerar denna bassäng lite som en vik där material som inte avsätts någon annanstans hamnar. Det minerogena materialet avsätts i den stora bassängen och hinner aldrig nå den lilla. Förmodligen är den lilla sjön till viss del avskärmad från den stora. De extremt höga svavelhalterna i den lilla bassängen kan tyda på att det där är låga syrgashalter och att metallerna föreligger bundna till svavel som metallsulfider.

Jämförelsen med tidigare undersökning visar att halterna i sedimentet, som förväntat, är relativt konstanta.

Förhöjda halter av de flesta metaller även i det djupaste skiktet kan bero på att även detta är påverkat av dagvattenutsläpp. Orsaken kan vara antingen omrörning i sedimentet eller att sedimentproppen inte nådde ner i det opåverkade bottenmaterialet. Påverkanstalet bör därför vara underskattat. Orsaken till den högre påverkansgraden i den lilla bassängen jämfört med den stora, när det djupaste sedimentskiktet antogs utgöra opåverkade förhållanden, måste vara att sedimentprovtagaren i den lilla nådde ända ned till föroreningsopåverkat bottensubstrat.

Till sist kan påpekas att, trots att vattenanalysen inte entydigt visade det, en hel del föroreningar sedimenterar och lägger sig på Långakärrs botten eftersom sedimentet uppenbarligen är rejält förorenat. Detta borde främst ske när flödena genom sjön är små.

4.5. BOTTENFAUNA

4.5.1. Vattnets potentiella giftverkan på bottenfaunaorganismer

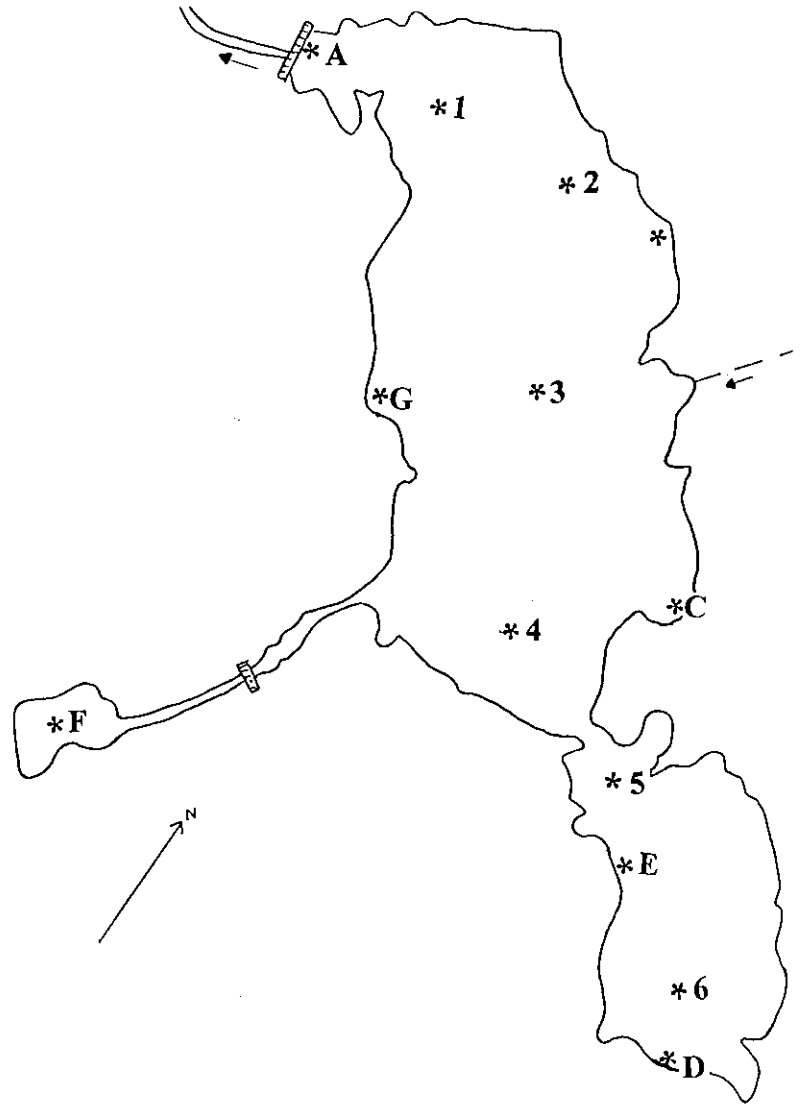
En jämförelse mellan tabell 1 som visar toxicitetsvärden på några olika metaller och metallhalterna i Långakärrs vatten visar att koncentrationerna för de flesta metaller i sjön ligger betydligt under de för konstaterad giftverkan. Undantag gör koppar där halterna i Långakärrs inlopp i vissa fall överstiger de, som anges i tabellen. För nickel och zink ligger halterna för kronisk toxicitet i närheten av de som uppmättes i Långakärr. För kronisk giftverkan av metylkvicksilver och kadmium kan inga slutsatser dras då detektionsgränsen för dessa överstiger halterna för lägsta effektnivå i denna undersökning. Det är alltså mycket möjligt att även dessa två kan utöva giftverkan. Det är möjligt att det under torrperioder, när i princip endast Sekurits vatten når Långakärr, uppkommer akut toxiska halter av koppar och nickel. Halterna av dessa två metaller i industrins utsläpp överstiger nämligen vida de som anges som både akut och kroniskt toxiska. Man rekommenderar då och då ett additativt betraktelsesätt, men formerna för detta är inte tillräckligt utredda för att ett fungerande system skall finnas (Lithner 1989). Man kan dock tänka sig att giftverkan förstärks, när flera metaller finns närvarande som i detta fall.

4.5.2. Reell påverkan på djurlivet

Till de bottenlevande djuren, eller bottenfaunan, brukar man räkna ryggradslösa djur som lever i vattnet främst på sjöarnas botten och i vattenvegetationen. Olika djurarter är olika känsliga för föroreningar och låga syrgashalter. Tillförsel av framför allt fosfor och kväve till ett vatten medför att produktionen av organiskt material ökar. När växter och djur dör och sjunker till bottnen vidtar nedbrytningsprocesser som förbrukar syrgas. En hög biologisk produktion kan på så sätt innebära syrgasbrist i sjöar. Bottenfaunasammansättningens reaktion på låga syrgashalter är väl undersökt, men kunskapen om organismernas känslighet för höga metallhalter är betydligt mer bristfällig. Man vet dock att höga tungmetallbelastningar leder till dålig tillväxt, låg individtäthet och artutarmning.
För att få en uppfattning om Långakärrs biologiska status gjorde vi en bottenfaunaundersökning.

Utförande

Både en kvantitativ och en kvalitativ bottenfaunaundersökning genomfördes (figur 16). Den kvantitativa undersökningen utgjordes av sex punkter (1-6) och den kvalitativa av sju punkter (A-G).

Skala 1:2 500
Figur 16. Bottenfaunaprovtagningspunkter i Långakärr. Bokstäver anger kvalitativa provtagningar med håv och siffror kvanitativa med Ekmanhuggare och såll. Kvalitativa provtagningar genomfördes 1993-11-01--03 och kvantitativa 1993-10-28.

Provhämtning för den kvantitativa, som skedde från båt och där man beräknade antalet djur per kvadratmeter, genomfördes 28 oktober 1993. Vid upptagandet av bottensubstrat användes s k Ekmanhuggare. På varje punkt togs två hugg, utom vid punkt 5 där endast ett prov kunde hämtas. Sedimentet såldes med 0,5 mm maskor och framsållade djur fördes över i plastburkar. Provhämtning för den kvalitativa undersökningen genomfördes vid strandkanten och gav endast svar på vilka organismer som fanns och inte hur många av varje. Jag hämtade prover under dagarna 1 till 3 november 1993. Insamlandet skedde genom håvning bland vegetationen i strandkanten. Håvens maskor var 1,5 mm stora och på varje punkt genomfördes två håvningar på omkring 30 sekunder vardera. Både kvantitativa och kvalitativa prover sorterades och spritlades (70% etanol) i väntan på bestämning, som skedde vid ett senare tillfälle.

Resultat

Resultaten av den kvantitativa bottenfaunabestämningen redovisas i tabell 18.

Tabell 18. Kvantitativ bottenfaunabestämning 1993-10-28 i Långakärr. Prover tagna med Ekmanhuggare. Två hugg per punkt utom punkt 5 som motsvarar ett hugg. Siffran är ett medelvärde och anges i antal individer per kvadratmeter.

TAXA	1	2	3	4	5	6	Anmärkning
LEDMASKAR (Annelida)							
GLATTMASKAR (Oligochaeta)							
Obest Oligochaeta	10300	10500	20700	11500	8600	640	
BLÖTDJUR (Mollusca)							
MUSSLOR (Bivalvia)							
Sphaeriidae							
Pisidium sp	22						
Sphaerium sp		22	22				
SNÄCKOR (Gastropoda)							
Lymnidae							
Lymnea sp			110				döda
L glabra			22				döda
L peregra			22				döda
L truncatula			22				döda
Planorbidae							
Gyraulus albus						22	döda
KRÄFTDJUR (Crustacea)							
GRÅSUGGOR (Isopoda)							
Asellidae							
Asellus aquaticus	22		22				
SPINDELDJUR (Arachnida)							
VATTENKVALSTER (Hydracarina)							
Obest Hydracarina					22		

TAXA	1	2	3	4	5	6	Anmärkning
INSEKTER (Insecta)							
SKINNBAGGAR (Coleoptera)							
Corixidae							
Corixa sp						22	
NÄTVINGAR (Megaloptera)							
Sialidae							
Sialis sp					89	67	
NATTSLÄNDOR (Trichoptera)							
Limnephilidae							
Limnephilus sp						44	
TVÅVINGAR (Diptera)							
Ceratopogonidae					44		
Chironomidae	3100	3400	2800	180	760	380	

På de flesta punkter levde ett mycket stort antal glattmaskar (oligochaeta) och relativt många fjädermyggor (Chironomidae). Antalet taxa var dock påfallande lågt och dominerades av arter som kan leva på lokaler med dåliga syrgasförhållanden. På punkt 3, cirka 50 m från dagvatteninloppet, var antalet oligochaeter ungefär dubbelt så stort som i de andra punkterna i den stora bassängen. De snäckor och nattsländor som påträffades var samtliga döda och förmodligen dittransporterade. Bl a hittades snäckskal av den relativt sällsynta snäckan *Lymnea glabra*. Jämförelse mellan stora och lilla bassängen visar att det i den lilla fanns färre glattmaskar och fler sävsländor än i den stora.

Den kvalitativa undersökningen visade på betydligt fler taxa än den kvantitativa, men även i strandkanten förekom i princip bara arter som kan leva i syrgasfattig miljö (tabell 19).

Tabell 19. Kvalitativ bottenfaunaundersökning i Långakärr 1993-11-01--03. På varje punkt genomfördes två håvningar (masktäthet 1,5 mm) om cirka 30 sekunder vardera.

TAXA	A	B	C	D	E	F	G	Anmärkning
LEDMASKAR (Annelida)								
GLATTMASKAR (Oligochaeta)								
Obest Oligochaeta	X	X	X	X	X	X	X	
IGLAR (Hirudinea)								
Erpobdellidae								
Erpobdella octoculata	X	X		X		X		
Glossiphoniidae								
Glossiphonia sp	X							
Helobdella stagnalis					X			
PLATTMASKAR (Plathelminthes)								
VIRVELMASKAR (Turbellaria)								
Obest Turbellaria	X			X	X			

TAXA	A	B	C	D	E	F	G	Anmärkning
BLÖTDJUR (Mollusca)								
MUSSLOR (Bivalvia)								
Sphaeridae								
Sphaerium/Pisidium spp	X					X*		* död
SNÄCKOR (Gastropoda)								
Lymnidae								
Lymnea palustris	X		X	X	X			
L peregra				X	X	X		
L stagnalis				X				
Planorbidae								
Anisus contortus	X	X				X		
Gyraulus albus		X			X	X	X	
G crista					X	X		
Planorbis planorbis						X		
Segmentina complanatus					X	X	X	
Kräftdjur (Crustacea)								
GRÅSUGGOR (Isopoda)								
Asellidae								
Asellus aquaticus	X	X	X	X	X	X	X	
HOPPKRÄFTOR (Copepoda)								
Cyclops sp	X	X	X	X	X	X	X	
HINNKRÄFTOR (Cladocera)								
Obest Cladocera	X							
MUSSELKRÄFTOR (Ostracoda)								
Cypridae	X		X	X	X	X		
INSEKTER (Insecta)								
TROLLSLÄNDOR (Odonata)								
Aeshnidae								
Brachytron pratense			X					
Calopterygidae								
Calopteryx sp		X						
Calopteryx virgo				X				
Coenagronidae				X	X		X	
DAGSLÄNDOR (Ephemeroptera)								
Baetidae								
Cloeon dipterum	X	X		X	X	X	X	
SKINNBAGGAR (Heteroptera)								
Corixidae								
Corixa sp	X	X	X	X		X	X	
Notonectidae								
Notonecta sp					X			
SKALBAGGAR (Coleoptera)								
Colymbetidae								
Ilybius sp	X					X		

TAXA	A	B	C	D	E	F	G	Anmärkning
NÄTVINGAR (Megaloptera)								
Sialidae								
Sialis sp	X							
NATTSLÄNDOR (Trichptera)								
Limnephilidae								
Limnephilus rhombicus				X	X			
Polycentropoidae								
Polycentropus flavomaculatus					X	X		
TVÅVINGAR (Diptera)								
Chironomidae	X	X		X	X	X	X	
Ceratopogonidae	X	X		X	X	X	X	
Tipulidae							X	
Antal taxa	17	11	7	16	18	18	11	

Ett fåtal dag- och nattsländor påträffades. I den lilla "sjötarmen" fanns däremot dagsländor i mycket stort antal och även ett flertal nattsländor. För övrigt återfanns två inte helt vanliga snäckor i sjön. Det var mindre navlad skivsnäcka (*Gyraulus crista*) och skivlinssnäcka (*Segmentina complanatus*) (Torle muntl mars 1994). Vid håvningen fångade jag också en liten ruda (ca 5cm) och småspigg. I den lilla tarmen återfanns ett relativt stort antal av den senare arten.

Diskussion

Det stora antalet glattmaskar och fjädermyggor tyder snarare på förorening av organiska ämnen än av tungmetaller. De är indikatorer på vatten som är belastat av organiska föroreningar och därmed påföljande låg syrgashalt (bl a Stjerna-Pooth 1978). Däremot är glattmaskar dokumenterat känsliga för höga tungmetallbelastningar (t ex Thorp & Lake 1973, Brown 1977, Eyres & Pugh-Thomas 1978, Burmeister 1980 citerade i Ahl & Wiederholm 1983) och den rikliga förekomsten av djurgruppen talar för att de metaller, som finns i sediment och vatten för närvarande varken finns i tillräckligt höga koncentrationer eller är tillräckligt biotillgängliga för att utöva giftverkan. Jämförelser med en undersökning utförd i tungmetallförorenade sjöar vid Falu gruva (Ahl & Wiederholm 1983) visar att det i samtliga där undersökta sjöar fanns mindre än en tiondel så många organismer per kvadratmeter som det gjorde i Långakärr. Som exempel kan nämnas att det i den mest förorenade sjön endast fanns i medeltal 41 glattmaskar per kvadratmeter, medan det i Långakärr hittades flera tusen. Metallhalterna i den mest förorenade sjöns sediment vid Falu gruva låg i de flesta fall betydligt över de som uppmättes i Långakärr.

Extra stort antal glattmaskar några tiotal meter från dagvattnets utlopp i sjön tyder på att sedimentet där är mer näringsrikt, kanske beroende på tillskott från dagvattnet. *Lymnea glabra* hade med stor sannolikhet kommit ut med dagvattnet då den, enligt litterarturen, lever i diken, som periodvis uttorkas (Hubendick 1949). Den lilla sjöns lägre antal glattmaskar och större antal sävsländor bör kunna tyda på att det på denna plats finns mer biotillgängliga metaller. Sedimentet i denna del var ofullständigt nedbrutet, något som tyder på att det finns mindre nedbrytande organismer där. Kanske har de bakterier som glattmaskarna lever av dött. Enligt Gerhard (muntl 20/4 1994) är sävsländor inte alls känsliga för åtminstone höga blyhalter. I försök har hon exponerat detta djur för mycket höga halter bly (flera mg) och inte funnit någon påverkan.

Den större artvariationen i strandkanten, jämfört med mitt i sjön, beror bl a på att det i strandkanten finns mer växtlighet, stenar och andra ojämnheter, där djuren kan finna en tillflyktsort och föda.

Förekomst av dag- och nattsländor, vid den kvalitativa undersökningen, ger antydningar om att vattenkvaliteten inte är extremt dålig. I synnerhet dagsländor är nämligen mycket känsliga för tungmetal-

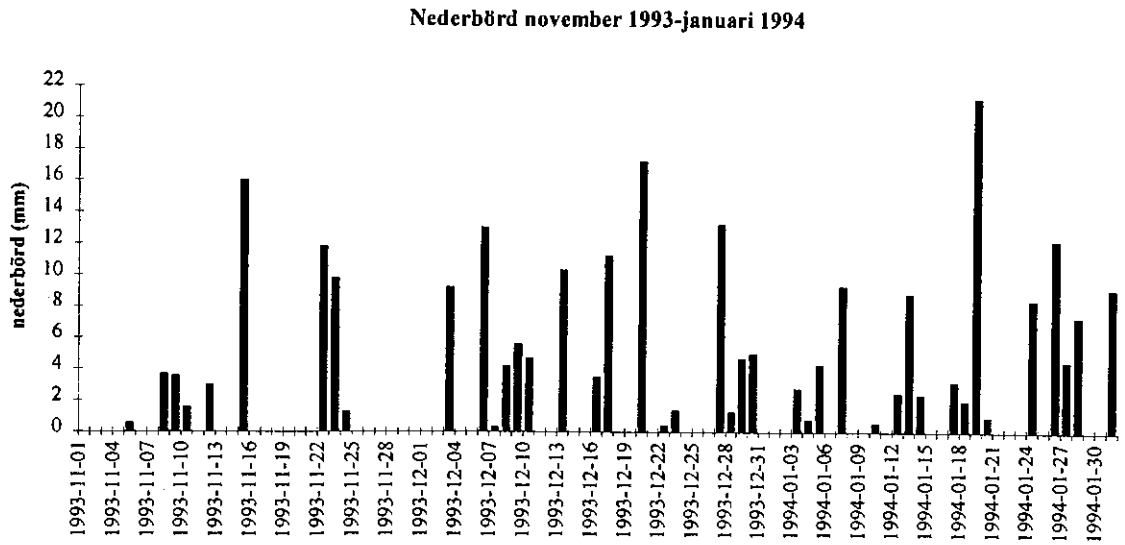
ler (Stjerna-Pooth 1978). Dag- och nattsländor fanns i och för sig endast i ett fåtal exemplar vilket kan tyda på att de är negativt påverkade av Långakärrs höga metallhalter. Det stora antalet dagsländor i den lilla "sjötarmen" tyder på att vattnet i denna del är av bättre kvalitet än i resten av sjön.

Överhuvudtaget verkar, som tidigare nämnts, bottenfaunan snarare vara påverkad av organisk förorening än tungmetaller. De tyska forskarna Kolkwitz och Marsson (1909 citerad i Stjerna-Pooth 1978) utarbetade ett s k saprobiesystem, som är en sammanställning av ett stort antal lägre växter och djur indelade i fyra grupper efter känslighet gentemot följderna av organiska föroreningar. Systemet grundar sig i och för sig på rinnande vatten, men om man placerar Långakärr i systemet, finner man att strandkanten hamnar inom det alfa- betamesosaproba området, d v s måttlig till stark organisk förorening. Typiska arter för denna typ är fjädermyggor, sötvattengråsuggor, olika iglar, ärtmusslor, sävslända m fl. I sjöns "mitt" dominerar polysaproba förhållanden, d v s mycket stark förorening av organiskt material. Typiska arter för denna zon är olika glattmaskarter.

4.6. VATTENFLÖDE OCH TOTALA FÖRORENINGSMÄNGDER I LÅNGAKÄRR

4.6.1. Nederbördsförhållanden och vattenflöden

Vattenverket mäter nederbörden var dag. Mängderna nederbörd som föll under perioden november 1993 till januari 1994 redovisas i figur 17.

Figur 17. Nederbörd över Eslöv november 1993-januari 1994.

Under november månad föll drygt 50 mm regn och snö och under december och januari drygt 100 mm vardera.

Med kännedom om flödesvolymer och metallhalter i vattnet kan total belastning på sjön beräknas. Flödet mättes med hjälp av linjal. Linjalen stacks ned till övre kanten på dammluckan i sjöns utlopp och vattnets överfallshöjd mättes. Sedan beräknades flödet enligt formeln i figur 18. För resultat av enstaka beräkningar hänvisas till bilaga 3. Det måste antas att lika mycket som kommer ut ur sjön också går in i den - en sanning med modifikation då t ex en del regn faller direkt på sjöytan och omgivande grundvatten säkerligen också lämnar bidrag.

Q = 2/3 * u * B * H roten ur 2gH

Q = Vattenmängden i m^3/s
H = Överfallshöjden i m (mäts med linjal ovanpå dammluckan)
B = Öppningens bredd i m (dammluckans bredd)
u = konstant satt till 0,64
g = gravitationen 9,81 (m/s)

Fig 18. Rektangulärt mätöverfall. Formel för beräkning av flöde.

Resultatet av flödesberäkningen redovisas i tabell 20. Den genomfördes med antagandet att det flöde som mättes vid varje provtagning var det samma i en halv vecka d v s 3,5 dygn.

Tabell 20. Vattenflöde ut ur Långakärr november 1993-januari 1994.

	medelflöde (m^3/s)	tot flöde (m^3)
november 1993	0,025	69 000
december 1993	0,201	486 000
januari 1994	0,129	351 000
nov - jan	0,118	906 000

Tabellen visar att ungefär 900 000 kubikmeter vatten lämnade Långakärr under de tre månader som försöket pågick. Det är nästan lika mycket som enligt tidigare teoretiska beräkningar borde lämna sjön under ett helt år! Detta tyder på att stora mängder grund- och dräneringsvatten på olika sätt kommer in i dagvattenledningarna. Totalt föll ungefär 1,7 miljoner kubikmeter vatten inom Långakärrs avrinningsområde, inklusive delarna utanför tätorten. Hälften av allt vatten som föll rann alltså vidare till Långakärr!

4.6.2. Total föroreningsbelastning - vatten

Totala metallbelastningen på sjön via dagvattnet under de tre månaderna redogöres för i tabell 21.

Tabell 21. Totala metallhalter i Långakärr november 1993- januari 1994. Beräknade både utifrån uppmätta halter i vattnet och från teoretiska värden.

Grundämne	"Uppmätt" Inlopp (g)	Utlopp (g)	Teoretiskt Inlopp (g)
Pb	130	70	6 600
Cu	900	740	8 700
Zn	3 460	3 700	32 000
Ni	890	940	
Cr	150	90	

Koppar, bly och krom kom in i sjön i större mängder, än vad som lämnade den. Viss del måste alltså ha sedimenterat. Det omvända gällde för zink och nickel. Kanske läcker sedimentet dessa metaller. För att kontrollera hur väl de teoretiska beräkningarna stämmer med verkligheten utförde jag sådana för november 1993-januari 1994. Vid jämförelse finner man att det teoretiskt sett skulle ha kommit ungefär 6,6 kg bly, 8,7 kg koppar och 32 kg zink till Långakärr under tidsperioden. I stället kom det enligt de egna analyserna cirka 0,1 kg bly, 0,9 kg koppar och 3,5 kg zink.

De teoretiska beräkningarna överdriver kraftigt metalltransporten till Långakärr i detta fall. Orsaken skulle kunna vara att, eftersom provtagning bara skedde varannan timme och "dagvattenstötar" kan vara mycket kortvariga, provtagaren helt enkelt "missade" dagvattnet med de högsta tungmetallhalterna. Vid dessa teoretiska beräkningar spelar inte utspädningsfakorn någon roll. Det går inte heller att säga att Långakärrs avrinningsområde skulle skilja sig markant från andra områden. Den rikliga före-

komsten av industrier borde istället ge högre halter än många andra markanvändningstyper. Inom avrinningsområdet finns också den relativt tättrafikerade väg 17. Även om det mesta vattnet, som rinner i diket vid denna väg, infiltrerar i marken torde inte heller lägre trafikintensitet vara orsaken. Orsaken bör helt enkelt vara att eftersom Eslöv är en så liten stad blir inte dagvattnet så förorenat, som det blir i en storstad. Det är också möjligt att provtagaren helt missade tillfälliga belastningstoppar.

4.6.3. Total föroreningsbelastning - sediment

Med uppgift om metallhalterna i sedimentet samt sedimentvolym kan en teoretisk beräkning av totala mängden föroreningar i bottensubstratet beräknas. Jag räknade med att den lilla bassängen hade ett medelsedimentdjup på 35 cm och den stora ett på 48 cm. Resultatet redovisas i tabell 22.

Tabell 22. Total mängd av några metaller i Långakärrs sediment.

Grundämne	Total mängd (kg)
Pb	170
Cu	670
Zn	1050
Ni	630
Cr	80

Totalt finns över ett ton zink i sedimentet. Koppar och nickel ligger på mellan ett halvt och ett ton, medan det av bly finns i nära två hundra kilo och av krom något under hundra kilo. Beräkningar för kadmium och arsenik är meningslösa då halterna låg under detektionsgränsen.

4.7. SAMMANFATTANDE DISKUSSION

Långakärr är en liten sjö med kort omsättningstid. Det enda egentliga tillflödet är via dagvattenkulverten. Sjöns ringa volym och dagvattnet som enda tillflöde gör också att den bör vara känslig för stötbelastningar av kraftigt förorenat dagvatten efter torrperioder. De strömmar, som uppkommer i vattnet vid kraftiga flöden, bör också innebära att sedimentet med dess metaller rörs upp samt att det material, som kommer in i sjön, inte sjunker till bottnen utan förs ut via utloppet och vidare till Eslövsbäcken och Bråån. Sammantaget kan sägas att Långakärrs sediment är mycket förorenat framför allt av nickel och koppar. En stor del av dessa metallers förekomst kan förklaras med industrins utsläpp på dagvattenledningen. Trots att sedimentet är så förorenat verkar, vid detta tillfälle, inte vattnet vara lika smutsigt. Visserligen var halterna av flera metaller mycket höga, men de var ändå flera gånger lägre än de som anges som schablonvärden för dagvatten. Förmodligen var dagvattnet mycket utspätt med dränering- och grundvatten då det var fråga om en exceptionellt regnrik period. Dessutom transporteras antagligen inga riktigt stora mängder föroreningar med dagvattnet inom detta område. Vad gäller bottenfaunan verkade den inte vara nämnvärt påverkad av föroreningarna. Glattmaskar är relativt känsliga för höga tungmetallhalter och förekomsten av ett stort antal av dessa organismer talar för att livet på bottnen inte har farit illa av de höga tungmetallbelastningarna. Bottenfaunan verkar snarare vara föremål för eutrofieringspåverkan. Det enorma antalet av glattmaskar tyder på att det finns mycket näring och att konkurrensen med andra arter är relativt liten, kanske p g a tidvis uppträdande syrgasbrist. Det hade varit önskvärt att undersöka tungmetallhalter i bottendjur för att få en uppfattning om hur mycket organismer högre upp i näringskedjan, som t ex gråhakedoppingen får i sig via födan. Om detta gjorts hade det varit lättare att uttala sig om hur "farlig" Långakärr är som boplats.

4.8. ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖRBÄTTRA FÖRORENINGSSITUATIONEN I LÅNGAKÄRR

Långakärrs ringa storlek gör att den är känslig både för höga flöden och för höga koncentrationer av föroreningar. Höga flöden i och med att sådana medför grumling och "upprörning" av sediment och höga koncentrationer i och med att utspädningen i den lilla sjön blir liten.

4.8.1. Mål för framtida vattenkvalitet

SNVs långsiktiga kvalitetsmål anger att högsta acceptabla påverkan bör vara motsvarande tydlig påverkan enligt deras egna bedömningsgrunder. De högsta metallhalter som kan accepteras redogöres för i tabell 23.

Tabell 23. Maximala tungmetallhalter i vatten och sediment om SNVs långsiktiga kvalitetsmål följs (SNV 1990a).

	Vatten mot SNV-bakgr (mg/l)	Sediment mot 30-35 cm bakgr (mg/kg TS)	Sediment mot SNV-bakgr (mg/kg TS)
Pb	0,0012	140	60
Cu	0,0021	620	120
Ni	0,009	330	180
Zn	0,009	560	1050
Cd	0,00009	<6	2,4
Hg		<3	0,6
As	0,0009	<24	60
Cr	0,003	80	120

En jämförelse mellan kvalitetsmålen och de halter som uppmättes i denna undersökning visar att halterna i vatten av framför allt koppar, nickel och zink bör minskas. Om kvalitetsmålen anges utifrån det djupaste sedimentskiktet i Långakärr erhålls resultatet att halterna av nickel och zink bör minskas medan jämförelse med SNVs bakgrundsvärden visar att bly-, koppar- och nickelhalterna bör bli föremål för åtgärder.

Man måste vara medveten om att metallerna i vattnet var mycket utspädda vid provtagningstillfällena och att betydligt högre värden säkert erhålls vid andra tillfällen.

4.8.2. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD)

Möjligheter för lokala lösningar av dagvattenproblemet bör utredas. Det finns trots allt en hel del genomsläppliga ytor där infiltrationsbenägenheten kan kontrolleras. Enkla åtgärder är att, som många föreslår, helt enkelt kapa stuprören och låta nederbördsvattnet gå ned i marken.

4.8.3. Åtgärder vid källan

Det är mycket viktigt att inga industrier får släppa sitt processvatten på dagvattenledningen. Höga koppar- och nickelhalter i sedimentet skulle kunna minskas betydligt om den industri, som för närvarande gör så, inte längre fick använda dagvattennätet utan att processvattnet först genomgått en långt gående rening.

Inom området finns, som tidigare nämnts, mycket skrot, containrar och oljefat. Där risk för oljeläckage föreligger borde oljeavskiljare installeras. Inom industriområdet kör en del tunga fordon. Dessa nöter både asfalt och däck. Som åtgärd föreslås att mer erosionsbeständig asfalt läggs eller att man återinför grusvägar, eller gatstenar. Gator med de två senare beläggningstyperna har också den fördelen att de är genomsläppliga och att dagvattnet därmed kan infiltrera. För att minska däckslitage, då mycket zink frigörs, krävs andra och/eller mindre förslitningskänsliga material i däcken. Detta är ett uppdrag för forskningen. Andra sätt att minska zinktillskottet till dagvattnet är täckmålning av förzinkade ytor.

Åtgärder i stort i samhället för att minska luftföroreningarna är mycket viktiga för föroreningsreduktion i dagvattnet. Minskning av användandet av fossila bränslen är exempel på sådana åtgärder. Eventuellt skulle pengarna sättas in i de länder som använder mycket kol för sin energiförsörjning.

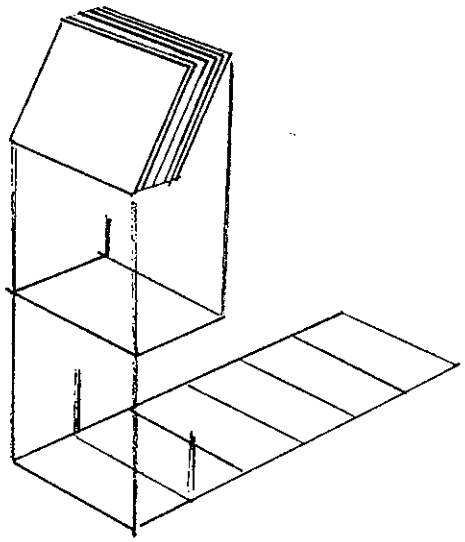
4.8.4. Rening av dagvattnet

Ett reningssystem för Långakärr bör ha två delar dels något som minskar flödestoppar, dels något som avskiljer föroreningar. Det vore önskvärt att avlägsna en stor del av sedimentet. Dels är det mycket förorenat och läcker metaller, dels finns det i så rikliga mängder att sjöns vattenvolym blir ringa och omsättningstiden mycket kort.

Ett problem i fallet Långakärr är att arealerna där bassänger eller liknande kan placeras är begränsade. Små områden i Abullahagen skulle kunna tas i bruk, men i stort får de lösningar som kommer till stånd inte vara alltför utrymmeskrävande. Ett utjämningsmagasin bör vara mycket stort, då betydande volymer vatten når Långakärr. Efter utjämningsmagasinet krävs antingen ett filter eller någon typ av sedimenteringsanordning. Problemen med filter är dock att de sätter igen och alltså måste rensas då och då, men å andra sidan har man möjlighet att välja vilken storleksfraktion, som skall avskiljas. Vid sedimentering sjunker bara större partiklar till bottnen. Dessutom behövs stora bassängvolymer.

4.8.4.1. Lamellsedimentering

För att minska utrymmet, som krävs för sedimentering, kan man använda tekniken lamellsedimentering. Vid sådan partikelavskiljning krävs betydligt mindre ytor p g a att avskiljningseffekten är beroende av tillgänglig sedimenteringsyta. Man arrangerar helt enkelt ett antal snedställda skivor mot vilka partiklarna kan sedimentera (fig 19). Sedimenteringsytan blir då motsvarande summan av alla lamellers yta.

Figur 19. Principen för lamellsedimentering.

För att få någon reningseffekt krävs kemisk fällning med t ex järnklorid. Detta måste ses som icke önskvärt.

4.8.4.2. Öppen hantering i Abullahagen

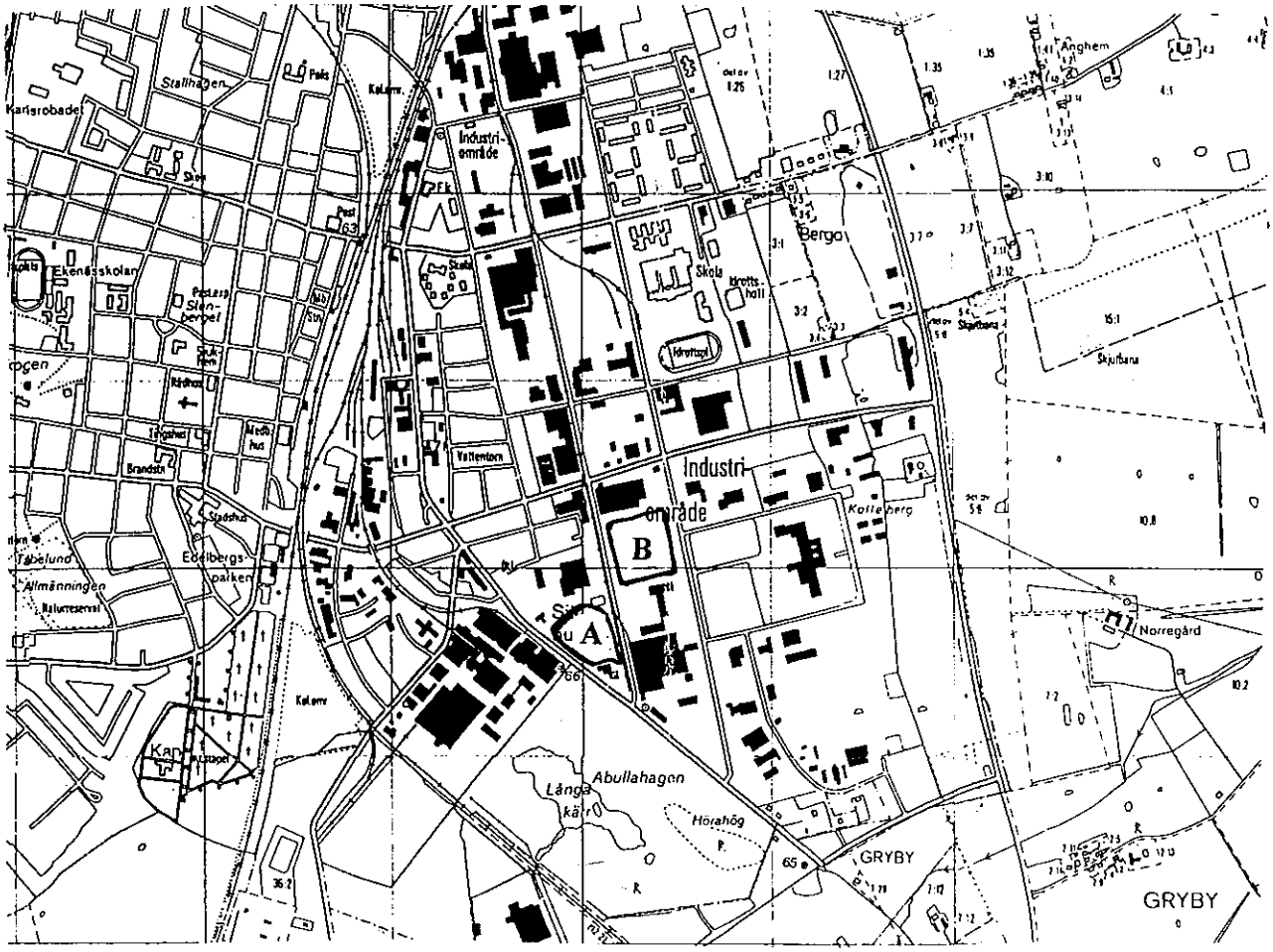
Det vore önskvärt att på något sätt använda öppen hantering av dagvattnet. Möjligen skulle vattnet pumpas upp ur dagvattenbrunnen uppe vid Lundavägen. Kulvertarna kan förses med något slags dämme, som bara låter mycket höga flöden passera. Dämmet skall reglera flödet så att endast så stora volymer vatten som marken klarar av att ta om hand får komma upp till markytan och resterande orenat förs ut i Långakärr. De första delarna av en dagvattenepisod bör pumpas upp till markytan, då de mesta föroreningarna finns där. Det vatten, som kommer upp till ytan, kan spridas över ett stort område och sakta rinna ned mot sjön. På vägen ner kommer vattnet att renas av växtligheten, samtidigt som en viss del infiltrerar. Närmare sjön kan något som liknar en markbädd anordnas. Markbädden skulle kunna bestå av sand med inslag av kalk alternativt järn- eller manganhydroxider eller -oxider för att ytterligare reducera tungmetallinnehållet i vattnet. Det vatten, som inte heller där hinner infiltrera, kan tillåtas rinna ned i sjön. Genom denna konstruktion skulle en dubbel reningseffekt erhållas, dels genom vegetationens inverkan, dels genom markbädden. Vatten, som rinner över dämmet vid höga flöden, är förhoppningsvis så utspätt att det inte utgör någon fara ur föroreningssynpunkt. Flödet bör dock vara kontrollerat så att vattenströmmen in i Långakärr inte blir så kraftig att bottensubstratet rörs upp. Eventuellt skulle en invallning vid dagvattenutloppet i sjön kunna konstrueras. Invallningens syfte vore då att stoppa upp vattnet som kommer in i sjön för att förhindra att sedimentet virvlar upp.

Problem kan uppkomma vid uppumpningen av vattnet. Brunnen är nästan 5 m djup vilket innebär att en relativt kraftig pump behövs. Pumpen skulle kunna vara vinddriven. En annan väg att gå är att helt stänga dagvattenkulvertarna och därmed tvinga upp allt vatten till markytan. Ännu ett problem skulle kunna uppstå om för mycket vatten infiltrerade ned i marken och små mängder tillfördes Långakärr. Med lite otur skulle sjön kunna bli torrlagd eller i alla fall få så lite vatten att ingenting lämnade den via utloppet. Om så skedde skulle metallkoncentrationen hela tiden stegras, eftersom tillfört vattnet avdunstar och metallerna blir kvar i sjön. Ett möjligt sätt att lösa det problemet är att ta bort dämmet för saftstationsledningen och låta det vattnet komma till sjön. Detta vatten skulle kunna ledas i den ena av dagvattenkulvertarna, som då inte var dämd utan hade fri vattentransport, möjligen med någon fördröjningsmekanism. Problem ligger också i att djur betar i området. De kan eventuellt bli tungmetallförgiftade. För att komma till rätta med detta kan man hägna den area, som skall användas för dagvattenhantering. Det kommer dock bli ett intrång på naturreservatet Abullahagen.

4.8.4.3. Öppen hantering inom industriområdet

En annan lösning vore att, genom diverse dämmen i dagvattenledningarna, föra vattnet till de grönytor som inte används för byggnadsändamål och där anlägga t ex en rotzonsanläggning eller någon typ av våtmarksanordning. Lämpliga placeringar skulle då vara antingen den obebyggda tomten rakt över Lundavägen från Felix sett (pkt A) eller norr om Förenade Well mellan Bruksgatan och Verkstadsvägen (pkt B) (figur 20).

Tomten mitt emot Felix ägs av Felix och det var där "saftdammen" fanns. Den andra tomten ägs av Förenade Well eller av Skanska Komponent AB. Tomterna är idag ämnade för industriändamål. Det borde vara möjligt att pumpa upp vatten till markytan, t ex med hjälp av en vinddriven pump, och anordna någon typ av öppen hantering av vattnet. Kanske kan vattnet pumpas upp där det nu är ett bräddavlopp d v s på Bruksgatan strax nordväst om Förenade Well. Sedan kan det föras till en av de två föreslagna grönområdena.

Skala 1:20 000
Figur 20. Platser där möjligheten för anläggande av våtmark eller rotzon för dagvattenrening kan utredas.

I Malmö kommun finns både rotzons- och våtmarksanläggningar (Larsson & Stahre 1993). Fördelen med sådana anläggningar är att de fungerar både renande och utjämnande. Båda två börjar med en damm där avskiljning av grova partiklar sker. Sedan meandrar vattnet i diken och avslutas i antingen rotzonsanläggningen eller i en ännu en damm. Rotzonsanläggningen har vattenväxter, som bladvass, kaveldun, svärdslilja och rörflen. På våtmarksområdet har man skapat en konstgjord våtmark, som översvämmas vid högt flöde. Växtligheten är särskilt anpassad till en fuktig miljö. En av dessa lösningar skulle kanske kunna vara möjlig på någon av de två föreslagna platserna. Långakärr behöver dock vatten. Kanske kan man avleda det vatten som kommer utifrån och in till tätorten till sjön, medan industriområdets vatten får rinna till våtmarken/rotzonen. Utloppet från våtmarken kan också kopplas på dagvattenledningarna.

Malmö kommun har inte gjort någon undersökning av reningseffekten i sådana här anläggningar för dagvatten (Matsson muntl 5/5 1994). Enligt Larsson & Stahre (1993) förväntar man sig en reningseffekt på 25-50% för tungmetaller, 50% för kväve och organiskt material och 25% för fosfor i rotzonsanläggningen.

Även för våtmarker och rotzonsanläggningar krävs rejäla utrymmen. Man bör alltså ta så stor yta som möjligt i anspråk för dessa anläggningar.

5. REFERENSER

5.1. SKRIFTLIGA UPPGIFTER

*Ahl, T & Wiederholm, T, 1983, Projekt Falu gruva - Miljöeffekter, *SNV pm 1837*

*Bengtsson, R, 1991, Grönare stad med dagvatten, *Fritid i Sverige 1991:5*

*Broberg, A, 1981, Tungmetaller i sötvatten, I Broberg, A & Jansson, M (ed), 1981, Abiotiska faktorers karaktäristika, funktion och omsättning i sötvatten, Limnologiska institutionen, Uppsala universitet, Uppsala

*Brown, B E, 1977, Effects of mine drainage on the River Hayle, Cornwall, A) Factors affecting concentrations of copper, zink an iron in water, sediments and dominant invertebrate fauna, *Hydrobiologia 52:221-233*

*Bucht, E, Carlsson, L, Falk, J, Hällgren, J, & Malmquist, P-A, 1977, Dagvatten - resurs och belastning, *SNV pm 873*, Solna

*Burmeister, E-G, 1980, Die aquatische Macrofauna des Breiniger Berges unter besonderer Berücksichtigung des Einflusses von Schwermetallen auf das Arteninventar, *Spixiana 3:59-90*, I SNV pm 1837

*CIRIA, 1992, Scope for control of urban runoff, Vols 1-4, CIRIA, London

*Ekelund, L, Ohlsson, S-Å & Ressar, H, 1987, Geokemiska kartan - Tungmetaller i Bäcktorv, *SGU Rapporter och meddelanden nr 49*, Uppsala

*Ekologgruppen, 1990, Saxån-Braån 1990 Resultat från vattenkontrollen, Ekologgruppen, Landskrona

*Elliot, J M, 1977, A key to British freshwater Megaloptera and Neuroptera, *Freshwater biological association, Scientific publication no 35*

*Elliot, J M, Humpesch, U H & Macan, T T, 1988, Larvae of the british Ephemeroptera - A key with ecological notes, *Freshwater biological association, Scientific publication no 49*

*Ellis, J B, 1991, Measures for the control and treatment of urban runoff quality, Middlesex Polytechnic, London, Report DT/PL/FV/JB, November

*Eslövs kommun, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, 1990, Underlag till miljöskyddsprogram för Eslövs kommun, *MHF 1990:6*

*Eyres, J P & Pugh-Thomas, M, 1978, Heavy metal pollution of the River Irwell (Lancashire, UK) demonstrated by analysis of substrate materials an macroinvertebrate tissue, *Environ. Pollut. 16:129-136*

*Horkeby, B & Malmquist, P-A, 1977, Mikroämnen i dagvatten, *SNV PM 926*, Solna

*Hubendick, B, 1949, Våra snäckor - Illustrerad handbok - Snäckor i sött och bräckt vatten, Bonniers förlag, Stockholm

*Hvited-Jacobsen, T, 1990, Design criteria for detention pond quality, Proc Engineering Foundation Conf on Urban Stormwater Quality Enhancement Source Control, Retrofitting and Combined Sewer Technology, Davos Schweiz October 18-22 1989, Publicerad av ASCE, New York

*Hägg, G, 1973, Allmän och oorganisk kemi, Almqvist & Wiksell, Stockholm

*Kemikalieinspektionen ,1989, KEMI 10/89

*Kolkwitz, R & Marsson, M, 1909, Oekologie der tierischen Saprobien, *Int rev Hydrobiol 2*

*Mandahl-Barth, G, 1988, Småkryp i sötvatten, Fältbiologerna, Sollentuna

*Lind, B, 1991, Kapa stuprören i städerna !, *Fritid i Sverige 1991:5 pp 24-25*

*Lisper, P, 1974, Om dagvattnets sammansättning och dess variationer, Chalmers tekniska högskola, Serie nr 128

*Lithner, G & Bengtsson, Å, 1981, Vattenmossa (*Fontinalis*) som mätare på metallförorening, *SNV PM 1391*

*Lithner, G, 1989, Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag - Bakgrundsdokument 2 Metaller, *SNV rapport 3628*, Solna

*Länsstyrelsen Malmöhus län, 1985, Miljöatlas - inland

*Löf, J, 1992, Naturreservatet Abullahagen - Skötselplan, bilaga 1, Eslövs kommun, Miljö- coh hälsoskyddsförvaltningen

*Löf, J, 1993, Dagvatten - Kartläggning och utvärdering av dagvattnets innehåll av föroreningar, Eslövs kommun, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, MHF 1993:1

*Malmquist, P-A, 1982, Lathund för beräkningar av dagvattnets föroreningar, Geohydrologiska forskningsgruppen, Chalmers tekniska högskola, Medd nr 66

*Persson, B, 1990, Regn kan bli en tillgång, *Bofast 1990:18 p14*

*Pettersson, M, 1983, Trafikens inverkan på dagvatten, *SNV pm 1722*

*Schueler, T R, 1987, Controlling urban runoff, a practical manual for planning and designing urban BMPs, Washington, Metropolitan Water Resources Planning Board, Washington DC

*Skånes luftvårdsförbund, 1992, Tungmetallnedfallet i Skåne 1990, IVL, Växtekologiska avdelningen, Rapport

*Stahre, P, 1976, Dagvatten från industriområden, trafikleder m m, *Vatten 1976:2 pp 220-226*

*Stahre, P, 1981, Fidesutjämning i avloppsnät, Byggforskningsrådet, *BFR T 13:1981*

*Stahre, P & Larsson, T, 1993, Dagvattnets roll i framtidens stadsplanering, *Stadsbyggnad 1993:4*

*Statens naturvårdsverk, 1976, Om metaller, *SNV 1976:7*, Gotab, Stockholm

*Statens naturvårdsverk, 1982, Monitor 1982 - Tungmetaller och organiska miljögifter i svensk natur, Liber, Stocksholm
*Statens naturvårdsverk, 1983, Dagvattenhantering - Planering och miljöeffekter, *SNV meddelande 1/83*, Solna
*Statens naturvårdsverk, 1987, Monitor 1987 - Tungmetaller - förekomst och omsättning i naturen, Liber, Stockholm
*Statens naturvårdsverk, 1990, Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag, *SNV Allmäna råd 90:4*, Solna
*Statens naturvårdsverk, 1990a, Sötvatten '90 - Aktionsprogram för god vattenkvalitet, Statens naturvårdsverk, Solna
*Stjerna-Pooth, I, 1978, Undersökning av benthos och kartering av vattnets kvalitet i sjöar och rinnande vatten, Statens naturvårdsverk, Liber förlag, Vällingby
*Thorp, V J & Lake, P S, 1973, Pollution of a Tasmanian river by mine effluents, II. Distribution of macroinvertebrates, *Int. Rev. ges. Hydrobiol. 58:885-892*
*Tyson, J M, Guarino, C F, Best, H J & Tanaka, K, 1993, Management and institutional aspects, *Wat Sci Tech Vol 27 No 12 pp 159-172*
*U S Environmental Protection Agency, 1983, Results of the Nationwide Urban Runoff Program, Vol 1 Final Report, NTIS PB84-185552, Washington DC
*VAV (Svenska vatten- coh avloppsverksföreningen), 1983, Lokalt omhändertagande av dagvatten - LOD, Anvisningar och kommentarer, *VAV Publ P46*, 1983, Stockholm
*VBB Viak, 1992, Kompletterande miljökonsekvensbeskrivning för avledning av avloppsvatten från galvaniseringsavdelningen vid Securit, *VBB Viak R2754*

5.2. MUNTLIGA UPPGIFTER

* Bergqvist, I, 19/4 1994, Tekniska förvaltningen, Helsingborgs kommun
*Carlström, R, 17/3 1994, Samtek VA-enheten, Eslövs kommun
* Falk, J, 26/4 1994, VAV, Stockholm
*Gerhard, A, 20/4 1994, Ekotoxikologiska institutionen, Lunds universitet
*Gustavsson, K, 19/4 1994, Växjö kommun
*Leise, R, 17/3 1994, Samtek, Gatu- och parkenheten, Eslövs kommun
*Matsson, A, 5/5 1994, Malmö kommun
*Nilsson, A, 17/3 1994, Lantbrukare, Norregård, Eslöv
*Torle, C, mars 1994, Ekologgruppen, Kristianstad

Bilaga 1. Beskrivning av de grundämnen som ingick i undersökningen.

Aluminium (Al) är näst syre och kisel det vanligaste grundämnet i jordskorpan. Metallen är mycket använd både som ren metall och i legeringar. Den nyttjas bl a i kokkärl och emballage samt i byggnadskonstruktioner och i bildelar. Vissa legeringar används t ex för särskilt påfrestade motordelar. Aluminium i luft härrör framför allt från vinduppdriven jord och kan nå dagvattnet antingen genom torrt nedfall eller regn. Även förslitning och korrosion av konstruktionsmaterial och bildelar kan ge aluminiumbidrag till dagvattnet.

Arsenik (As) finns i relativt låga halter i jordskorpan (ca 5 mg/kg) och i mycket låga halter i grundvattnet runt Eslöv. Ämnet används framför allt inom glasindustrin samt som träimpregneringsmedel. Den ingår också som beståndsdel i blyhagel.Vidare innehåller stenkol relativt stora mängder arsenik. Vid förbränning av arsenikhaltigt material sprids ämnet till atmosfären och kan på detta sätt via nederbörden nå dagvattnet.

Barium (Ba) finns i mellan 100 och 1000 mg/kg i jordskorpan. Bariumhaltiga föreningar används ibland som tillsatsmedel i dieselolja. Användningen av metallen i Sverige är mycket begränsad.

Bly (Pb) förekommer i ringa mängd i jordskorpan (ca 16 mg/kg) och i Eslövs grundvatten. Metallen används bl a i ackumulatorer, plåt och rör, legeringar, rostskyddsfärg samt i form av blyföreningar i bensin för höjning av oktantalet. Spridningen till dagvattnet sker till den helt dominerande delen genom förbränning av blyhaltig motorbensin även om denna del har minskat i och med ökat användande av blyfri bensin.

Bor (B) uppträder i låga halter i jordskorpan (1-10 mg/kg). Föreningen natriumperborat återfinns i tvättmedel. Bor kan också användas i t ex jordförbättringsmedel och diverse legeringar. Dessa användningsområden kan medföra spridning till dagvattnet.

Cesium (Cs) är relativt sällsynt i jordskorpan (1-10 mg/kg). Cesiumisotopen 137 bildas vid kärnklyvning och är en av produkterna av Tjernobylolyckan. Cesium används i t ex fotoceller och kamerarör för TV. Spridning till dagvatten torde till största delen vara en följd av kärnkraftolyckan.

Fosfor (P) är det elfte vanligaste grundämnet i jordskorpan. Det är ett viktigt näringsämne och används mycket i gödningsmedel. Ämnet nyttjas också i vissa tvättmedel. Fekalier innehåller stora mängder fosfor. Dagvattnet tillförs ämnet dels från nedbrytning av växtdelar och från djurspillning samt från nedbrytning av fosforhaltiga mineral, t ex i vägbeläggningars ballastmaterial. Det atmosfäriska nedfallet har även en viss betydelse.

Järn (Fe) är det fjärde vanligaste ämnet i jordskorpan och nedfallet över Eslövstrakten är stort. Järn kan bl a nyttjas som fällningskemikalie vid vattenrening och som färgpigment, men används framför allt som konstruktionsmaterial. Kol innehåller stora mängder järn och spridning till atmsofären och vidare till vatten kan ske genom nedfall av stoft. Korrosion kan också medföra tillförsel till dagvattnet, men den största mängden järn når i allmänhet sjöar och vattendrag på naturlig väg via marken.

Kadmium (Cd) förekommer i små mängder i jordskorpan och i grundvattnet runt Eslövs tätort. Nedfallet från atmosfären är högt och utgörs till största delen av långtransporterade föroreningar, men kommer även från Skånes mer tätbefolkade delar. Metallen används i korrosionsskyddande beläggningar och är vidare förorening i fosfatgödningsmedel. Kadmium följer zink i det geokemiska kretsloppet och förekommer ofta som en förorening i denna metall. Kadmium kommer med som biprodukt vid däcktillverkning och kan genom däckslitage spridas till dagvattnet. Avfallsförbränning medför också kadmiumspridning.

Kalcium (Ca) är det femte vanligaste grundämnet i jordskorpan. Kalciumföreningar används bl a för murbruk, som fyllnadsmedel, gödningsmedel samt i vägsalt. Jorddamm i kalkrika områden innehåller också stora mängder kalcium. Alla dessa kan lämna bidrag till dagvattnet.

Kalium (K) är det sjunde vanligaste grundämnet. Ämnet används bl a i gödningsmedel och tvättmedel. Jorddamm är en betydande källa för vattentillskottet

Kisel (Si) är näst efter syre det vanligast förekommande grundämnet i åtkomliga delen av jordskorpan. Ämnet är nästan alltid bundet till syre i form av kvarts. Många kiselföreningar används direkt utan

omvandling, t ex diverse lermineral till adsorptionsmedel. Kisel är en beståndsdel i asbest och kan som sådan ingå i bromsbelägg på bilar. Föreningar kan vidare nyttjas i t ex cement och silikoner. Spridning till dagvatten kan ske genom förslitning av diverse material innehållande kisel, men ämnet borde till största delen tillföras vattendrag på naturlig väg via sand o dyl.

Kobolt (Co) förekommer i halter mellan 10 och 100 mg/kg i jordskorpan. Grundvattnet runt Eslöv innehåller mycket låga halter kobolt. Metallen nyttjas bl a som legeringsmetall i stål och finns i däckdubbar. Kobolt tillförs dagvattnet framför allt genom förslitning av dubbar samt genom korrosion av bildelar.

Kol (C) är det trettonde vanligaste grundämnet i jordskorpan. Levande organismer är väsentligen uppbyggda av ämnet. De olika fossila bränslena (d v s brunkol, stenkol, olja m fl) består till största delen av kol.

Koppar (Cu) uppgår till sju tiotusendelar i åtkomliga delen av jordskorpan. Grundvattnet runt Eslöv innehåller låga till normala halter av metallen och nedfallet från atmosfären är långtransporterat och relativt stort. Koppar används både som ren metall, som föreningar och i diverse legeringar. Kopparplåt kan användas som taktäckning. Bildetaljer såsom bussningar, kylare och dubbar, men framför allt bromsbelag, kan också innehålla koppar. Trafiken kan även lämna kopparbidrag genom förslitning av asfalt där ingående spillolja innehåller metallen. Förbränning av framför allt kol ger även kopparbidrag till luften.

Krom (Cr) finns i halter runt 300 mg/kg i jordskorpan. Grundvattnet i Eslövstrakten har normala halter av metallen och nedfallet från luften är ganska stort. Ursprunget till luftens krominnehåll står till stor del att finna i jordflykt inom slättområden där mineraljorden innehåller mycket av metallen. Krom nyttjas främst som legeringsmetall i stål där den ökar hårdheten och korrosionsskyddar. Metallen kan vidare användas i träimpregneringsmedel. Krom i dagvatten räknas framför allt som trafikrelaterad då slitage av däckdubbar och diverse bildelar tillför metallen till dagvattnet.

Kvicksilver (Hg) förekommer i mycket låga halter i jordskorpan (0,01-0,1 mg/kg). Eslövs grundvatten innehåller låga halter. Metallen brukas främst till dentala och medicinska preparat, men används även i t ex elektriska apparater, batterier, färger och vid klorproduktion. Ämnet nyttjas också för betning av utsäde. Kol innehåller höga halter kvicksilver och förbränning av detta jämte avfallsförbränning samt krematorieanvändning leder till utsläpp i atmosfären och därifrån till nederbörd och dagvatten. Framför allt krematorierna står för stora kvicksilvertillskott till luften.

Kväve (N) är ett rikligt förekommande grundämne i jordskorpan. Ämnet är ett mycket viktigt näringsämne och används därför i gödningsmedel varvid det lätt sprids till vatten. Vid förbränning av fossila bränslen, bl a i bilar, släpps stora mängder kväveoxider ut. Dessa bidrager, efter kemisk omvandling, till försurningen. Genom nedfall når kvävet markytan och blir en del i dagvattnet. Detta är den viktigaste kvävekällan.

Magnesium (Mg) är det åttonde vanligaste ämnet i jordskorpan. Metallen används ofta tillsammans med aluminium i lättmetallegeringar. Andra användningsområden är i tvättmedel, för konservering av trä, gödningsmedel och vid härdning av betong. Metallen finns dessutom rikligt i havsvattnet. Förslitning av material men framför allt naturllig spridning från jorden är stora källor till förekomst av magnesium i vatten.

Mangan (Mn) är efter järn den vanligaste tungmetallen i jordskorpan. Metallen nyttjas framför allt som legeringsmetall i olika stålsorter, men förekommer även i t ex gödningsmedel. Järn- och stålverk dominerar helt när det gäller manganutsläpp till luften. Största mängden mangan når sjöar och vattendrag via grundvattnet.

Molybden (Mo) är en sällsynt metall. I Eslövstraktens grundvatten är molybdenhalterna låga. Metallens användning i legeringar är mycket stor. Tillsats till stål ger ett mycket hårt och korrosionsbeständigt material. Metallen ingår i däckdubbar och sprids genom förslitning av dessa till dagvattnet.

Natrium (Na) är det sjätte vanligaste grundämnet i den åtkomliga delen av jordskorpan.Metallen finns i stora mängder i havsvatten. Natriumföreningar har ett mycket brett användningsområde och finns i allt från tvättmedel till träimpregneringsmedel. Vidare innehåller vägsalt ämnet. Urban spridning till

dagvattnet borde framför allt ske genom användandet av natriumhaltigt vägsalt. Annars torde berggrunden vara en viktig natriumkälla.

Nickel (Ni) finns i halter om cirka 100 mg/kg i jordskorpan. Grundvattnet i Eslöv innehåller normala halter nickel och nedfallet från atomosfären är högt i jämförelse med övriga delar av södra Sverige. Metallen är ett viktigt legeringselement, men används även inom ytbehandlingsindustrin. Till dagvattnet förs nickel bl a genom korrosion av bildelar samt från bromsbelag och asfalt. Oljeförbränning ger också betydande bidrag till luften och därmed till dagvattnet.

Rubidium (Rb) är inte ovanligt i jordskorpan. Ämnet utvinns i samband med kaliumsalter och används inom bl a halvledartekniken. Bidrag till dagvatten torde vara ringa.

Strontium (Sr) uppträder i halter om 100-1000 mg/kg i jordskorpan. Ämnet används i smörjoljetvål och smörjmedel m m. Vid klyvning av tunga atomkärnor kan olika strontiumisotoper uppträda som en mellanprodukt. Metallisk strontium används för tillverkning av elektronrör och specialstål samt för härdning av blyplattor för ackumulatorer m m. Antropogen spridning till dagvatten är ringa.

Svavel (S) är vanligt i jordskorpan. Ämnet är en viktig beståndsdel i levande organismer. Vid förbränning av fossila bränslen frigörs mycket svaveldioxid som genom diverse reaktioner bildar svavelsyra och gör nederbörden sur. Svavel ingår bl a i en mängd produkter med organiskt ursprung såsom gummi. Huvudsakliga spridningen till dagvatten torde vara genom förbränning. Ämnet påverkar främst genom att det gör regn surt och därmed mer korrossivt.

Tenn (Sn) är relativt sällsynt i jordskorpan (cirka 40 mg/kg). Metallen används bland annat i legeringar (t ex brons och mässing), som ytbeläggning och lödmetall samt i PVC-plast. Spridning till omgivningen sker bl a vid förbränning av stenkol och koks.

Uran (U) finns i halter på cirka 4 mg/kg i jordskorpan. Grundvattnet runt Eslöv innehåller låga uranhalter. Ämnet används i kärnreaktorer, specialstål, strålskyddsutrustning samt som tillsats i katalysatorer.

Zink (Zn) förekommer i halter runt 40 mg/kg i jordskorpan. Zinkhalterna i Eslövs grundvatten är låga medan nedfallet från atmosfären är relativt högt. Zink används bl a som legeringsmetall i mässing, som korrosionskydd, som färgpigment samt vid gummivulkanisering. Bl a takplåtar och lyktstolpar består ibland av zinklegeringar. Även bildäck innehåller zink och förslitning av dessa samt korrosion av tak är viktiga zinkkällor till dagvatten. Kol innehåller också mycket av metallen och förbränning kan medföra zinktillskott. Mycket av den luftburna delen härstammar från utländska källor.

Bilaga 2. Halter av de ämnen som analyserades i vattenmossa, vatten och sediment.

Halter i vatten (mg/l) i Långakärr och dess inlopp och utlopp. November 1993-januari 1994.

	Koppar			Nickel			Zink			Bly		
	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp
nov-93	0,006	0,0043	0,0053	0,0057	0,018	0,017	0,025	0,015	0,016	0,0008	0,0005	0,0007
dec-93	0,0062	0,0085	0,0061	0,005	0,012	0,0087	0,031	0,019	0,021	0,0007	0,0013	0,0005
jan-94	0,0063	0,0062	0,0031	0,0087	0,0053	0,0014	0,016	0,018	0,036	0,0013	0,0011	0,0005
medel	0,0062	0,0063	0,0048	0,0065	0,0118	0,0090	0,0240	0,0173	0,0243	0,0009	0,0010	0,0006
	Bor			Natrium			Magnesium			Aluminium		
	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp
nov-93	0,052	0,071	0,065	43	34,3	33,3	9,3	9	8,9	0,21	0,12	0,15
dec-93	0,055	0,043	0,05	25,6	28	28,6	6,2	5,8	6,1	0,32	0,56	0,38
jan-94	0,042	0,047	0,048	19,7	22,8	37,7	5,9	6,4	3,1	0,78	0,45	0,092
medel	0,0497	0,0537	0,0543	29,4333	28,3667	33,2000	7,1333	7,0667	6,0333	0,4367	0,3767	0,2073
	Järn			Kobolt			Arsenik			Rubidium		
	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp
nov-93	0,26	0,32	0,26	0,0003	0,0001	0,0002	0,0033	<0,002	0,0037	0,0033	0,0031	0,0031
dec-93	0,91	0,62	0,91	0,0002	0,0003	0,0003	<0,002	0,0026	<0,002	0,0026	0,0031	0,0024
jan-94	0,8	0,42	0,15	0,0005	0,0002	0,0002	<0,002	<0,002	<0,002	0,0031	0,0024	0,0018
medel	0,6567	0,4533	0,4400	0,0003	0,0002	0,0002	0,0033	0,0026	0,0037	0,0030	0,0029	0,0024
	Kisel			Svavel			Kalcium			Mangan		
	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp
nov-93	5,3	4,3	4,4	12	11,8	11,5	68,5	72,1	69,6	0,074	0,075	0,075
dec-93	5,8	4,6	5,5	8,9	8,5	8,8	56	49,1	50,9	0,047	0,046	0,052
jan-94	5,2	5	2,1	8,2	9	4,7	51,3	55,2	26,8	0,045	0,015	0,025
medel	5,4333	4,6333	4,0000	9,7000	9,7667	8,3333	58,6000	58,8000	49,1000	0,0553	0,0453	0,0507
		Krom		Strontium			Molybden			Barium		
	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp	Inlopp	Sjö	Utlopp
nov-93	0,0005	0,0003	0,0005	0,3	0,28	0,3	0,0011	0,001	0,001	0,049	0,046	0,052
dec-93	0,0009	0,001	0,0007	0,2	0,19	0,2	0,0006	0,0006	0,0007	0,032	0,036	0,032
jan-94	0,0013	0,0009	0,0005	0,2	0,22	0,11	0,0008	0,0013	0,0073	0,04	0,039	0,023
medel	0,0009	0,0007	0,0006	0,2333	0,2300	0,2033	0,0008	0,0010	0,0030	0,0403	0,0403	0,0357
	Inlopp	Sjö	Utlopp									
nov-93	0,0014	0,0014	0,0015									
dec-93	0,001	0,0009	0,0009									
jan-94	0,001	0,0013	0,0006									
medel	0,0011	0,0012	0,0010									

Halter i sediment (mg/kg TS) i Långakärr. 1993-11-11.

	C	N	Na	Mg	Al	P	S	K	Ca	Cr	Mn
1 0-2 cm	104500	7900	487	6836	14644	1654	5088	2124	56560	49,1	450
1 2-30 cm	112000	8600	429	6723	15680	1445	7037	2067	42650	50,8	415
1 30-35 cm	260300	16700	260	3109	9690	1236	9459	595	22930	16,8	420
2 0-2 cm	102100	7600	411	6287	13400	1742	4673	1954	46220	48,6	431
2 2-30 cm	117800	8500	436	6238	14200	1583	5903	1784	42230	48,7	408
2 30-35 cm	300800	20700	677	2503	6085	823	7826	481	33370	15,5	201
3 0-2 cm	255800	22600	847	4847	12320	1839	24800	1614	20880	39,4	457
3 2-30 cm	239000	20000	533	4095	10390	1433	23260	1274	18930	35,7	395
3 30-35 cm	482600	25200	356	1349	3000	427	13990	300	48990	6,7	95,5

	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Pb
1 0-2 cm	28480	14,8	430	581	773	103
1 2-30 cm	29050	14,2	393	383	660	98,2
1 30-35 cm	17160	6,7	40,6	73,6	118	29,6
2 0-2 cm	27470	13,6	441	663	805	109
2 2-30 cm	28280	14,4	405	459	678	107
2 30-35 cm	17700	5,4	88	118	133	30,2
3 0-2 cm	30910	12,5	393	232	496	113
3 2-30 cm	27720	11	363	198	425	101
3 30-35 cm	10240	2,9	36,1	117	31,4	9,9

Halter i vattenmossa (mg/kg TS) som suttit i ungefär 3 veckor i Krondiket, Saxån (uppströms och nedströms dagvatten), Eslövsbäcken, Bråån (uppströms och nedströms dagvatten) samt i referensmossan från Djupadalsmölla.

	Cr	Ni	Cu	Zn	Pb	B	C	N	Na	Mg
Saxån us dagv	9	11,3	15,4	196,7	5	61,5	392000	31400	698	2363
krondiket	6,3	10,7	35,3	408,6	18,3	56,7	437000	33400	901	2153
Saxån ns dagv	10,1	11,2	18,2	234,5	11,3	63,5	420000	32900	749	2329
Bråån us Eslövsbä 1	9,8	6,9	13,5	161,2	6,2	61	397200	30300	650	1905
Bråån us Eslövsbä 2	14,4	10,9	16,1	204,4	7,5	54,4	382900	28400	526	2145
Eslövsbäcken	11,1	12,6	15,6	216,9	5	69,9	417300	32300	752	1748
Bråån ns Eslövsbä 2	11,9	8,5	17,4	178,4	5	47	408400	31400	617	2002
referens	9,3	9,4	10,7	323,5	5	51,7	399300	27500	798	2139

	Al	Si	P	S	K	Ca	Mn	Fe	Co
Saxån us dagv	3155	1827	7675	2674	14940	9608	10110	6525	11,8
krondiket	1888	1564	7157	2952	14940	8046	7485	5676	12
Saxån ns dagv	3011	1563	7694	2924	17159	9919	11036	7759	12,7
Bråån us Eslövsbä 1	2322	1532	6741	2782	14765	10643	9027	6052	9,4
Bråån us Eslövsbä 2	3442	1683	5665	2856	11321	11484	8470	7418	13,5
Eslövsbäcken	2480	1224	6878	2712	12897	8615	9131	14026	23,5
Bråån ns Eslövsbä 2	2663	1251	6088	2625	12955	10931	7116	6834	12,2
referens	2950	2413	6551	2858	11905	10328	18160	8493	17,5

Bilaga 3. Vattenflöden ut ur Långakärr november 1993-januari 1994.

Datum	Ö-fallshöjd (m)	Flöde (m3/s)	Tot flöde (3,5 dgr) (m3)
1993-11-02	0,015	0,016	4850,6
1993-11-05	0,017	0,019	5852,4
1993-11-08	0,025	0,035	10436,9
1993-11-11	0,013	0,013	3913,6
1993-11-16	0,034	0,055	16553,1
1993-11-19	0,021	0,027	8035,1
1993-11-22	0,019	0,023	6915,0
1993-11-25	0,018	0,021	6376,3
1993-11-30	0,018	0,021	6376,3
Medel/totflöde nov		0,025	69309,5
1993-12-03	0,16	0,559	168982,6
1993-12-07	0,057	0,119	35931,4
1993-12-11	0,062	0,135	40761,4
1993-12-14	0,037	0,062	18791,6
1993-12-17	0,053	0,107	32216,3
1993-12-20	0,144	0,477	144279,9
1993-12-23	0,043	0,078	23543,2
1993-12-29	0,04	0,070	21122,8
Medel/totflöde dec		0,201	485629,2
1994-01-03	0,04	0,070	21122,8
1994-01-07	0,062	0,135	40761,4
1994-01-11	0,032	0,050	15114,3
1994-01-13	0,077	0,187	56415,5
1994-01-17	0,035	0,057	17288,8
1994-01-20	0,071	0,165	49951,6
1994-01-25	0,046	0,086	26049,5
1994-01-28	0,095	0,256	77312,1
1994-01-31	0,068	0,155	46819,3
Medel/totflöde jan		0,129	350835,2
tot flöde nov-jan			905773,9

Långakärr - provtagning sediment

2018-12-03

Ämne / provtagningspunkt	Enhet	MRR	KM	MKM	FA	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	IN.1	IN.2	IN.3	UT.1	UT.2	UT.3
Arsenik	mg/kg TS	10	10	25	1000	3.7	5.8	6	6.3	6.3	6.8	3.6	5.3	6.3	3.9	1.5	0.99	2.8	5.9	7.4
Barium	mg/kg TS	-	200	300	10000	180	200	190	270	190	220	150	130	180	130	33	18	82	160	210
Bly	mg/kg TS	20	50	400	2500	21	53	88	23	39	93	22	53	93	58	18	9.4	24	60	92
Kadmium	mg/kg TS	0.2	0.8	12	100/1000	0.54	1.2	1.8	1.5	1.4	1.7	0.88	1.4	1.8	2	0.26	0.14	0.52	1.2	1.8
Kobolt	mg/kg TS	-	15	35	100/2500	9.5	9.9	15	3.8	5.6	13	4.4	7	13	8.2	4	3.3	5.7	10	15
Kvicksilver	mg/kg TS	0.1	0.25	2.5	1000/500	0.19	0.23	0.28	0.41	0.26	0.26	0.16	0.22	0.32	0.13	<0.05	<0.05	0.083	0.21	0.27
Koppar	mg/kg TS	40	80	200	2500	55	130	270	130	77	190	58	110	230	460	50	20	35	82	160
Krom	mg/kg TS	40	80	150	10000	21	38	69	17	19	75	11	25	57	43	18	24	19	45	75
Nickel	mg/kg TS	35	40	120	100/1000	26	110	230	38	36	190	35	83	230	360	37	21	39	100	170
Vanadin	mg/kg TS	-	100	200	10000	63	63	85	68	51	86	37	47	70	47	23	14	43	74	saknas
Zink	mg/kg TS	120	250	500	2500	71	290	720	saknas	86	590	35	230	680	700	150	94	120	300	saknas
Bensen	mg/kg TS	-	0.012	0.04	-	0.014	<0.0035	<0.0035	<0.0035	<0.0035	0.0058	<0.0035	0.0063	0.031	<0.0035	<0.0035	<0.0035	<0.0035	<0.0035	<0.0035
Toluen	mg/kg TS	-	10	40	-	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
Etylbensen	mg/kg TS	-	10	50	-	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
M/P/O-Xylen	mg/kg TS	-	10	50	-	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
Alifater >C5-C8	mg/kg TS	-	25	150	-	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0
Alifater >C8-C10	mg/kg TS	-	25	120	-	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0
Alifater >C10-C12	mg/kg TS	-	100	500	-	<5.8	7.2	7.6	<5.0	<5.8	<5.0	<5.7	<7.3	<8.1	29	11	<5.0	<5.0	<5.0	9.0
Alifater >C12-C16	mg/kg TS	-	100	500	-	<5.8	12	14	<5.0	<5.8	<5.0	<5.7	<7.3	<8.1	37	12	<5.0	<5.0	7.2	19
Alifater >C16-C35	mg/kg TS	-	100	1000	10000	<12	200	450	71	49	320	34	95	310	610	210	68	31	110	380
Aromater >C8-C10	mg/kg TS	-	10	50	-	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0	<4.0
Aromater >C10-C16	mg/kg TS	-	3	15	1000	<1.0	<0.90	0.99	<0.90	<1.0	1.3	<1.0	<1.3	<1.5	2.1	<0.90	<0.90	<0.90	<0.90	1.3
Aromater >C16-C35	mg/kg TS	-	10	30	1000	<0.58	<0.50	1.2	<0.50	<0.58	1.2	<0.57	3.9	<0.81	0.94	<0.50	<0.50	<0.50	<0.50	1.2
Summa PAH L	mg/kg TS	0.6	3	15	-	<0.018	0.031	0.057	<0.015	<0.018	0.067	<0.017	0.038	0.040	0.16	0.030	<0.015	<0.015	0.027	0.050
Summa PAH M	mg/kg TS	2	3.5	20	-	0.25	0.88	1.2	0.38	0.68	1.7	0.26	4.6	0.77	1.9	0.72	0.19	0.23	0.83	1.2
Summa PAH H	mg/kg TS	0.5	1	10	-	0.35	1.7	2.7	0.38	0.94	3.1	0.35	7.0	1.8	1.8	0.75	0.28	0.45	1.7	2.7
Summa cancerogena PAH	mg/kg TS	-	-	-	100	0.29	1.5	2.3	0.33	0.81	2.7	0.30	6.6	1.5	1.6	0.64	0.24	0.39	1.4	2.4
Summa övriga PAH	mg/kg TS	-	-	-	-	0.32	1.2	1.7	0.45	0.83	2.1	0.32	5.1	1.1	2.3	0.86	0.24	0.30	1.1	1.7
Summa totala PAH16	mg/kg TS	-	-	-	-	0.61	2.7	4.0	0.78	1.6	4.9	0.62	12	2.6	3.9	1.5	0.48	0.69	2.5	4.0
Kemisk kommentar: Höjd rapporterings-gräns för PAH, alifater och aromater pga låg torrsubstans		-	-	-	-	Ja(?)	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
		-	-	-	-															
		-	-	-	-															
Summa TEX	mg/kg TS	-	-	-	-	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
Metylkrysener/benzo(a)antracener	mg/kg TS	-	-	-	-	<0.58	<0.50	0.51	<0.50	<0.58	<0.50	<0.57	1.4	<0.81	<0.50	<0.50	<0.50	<0.50	<0.50	0.52
Metylpyren/fluorantener	mg/kg TS	-	-	-	-	<0.58	<0.50	0.67	<0.50	<0.58	0.92	<0.57	2.5	<0.81	0.69	<0.50	<0.50	<0.50	<0.50	0.68
Bens(a)antracen	mg/kg TS	-	-	-	-	0.019	0.11	0.17	0.035	0.061	0.23	0.018	1.4	0.10	0.21	0.064	0.031	0.029	0.11	0.18
Krysen	mg/kg TS	-	-	-	-	0.043	0.23	0.30	0.040	0.11	0.41	0.030	1.2	0.19	0.28	0.14	0.037	0.057	0.24	0.38
Benso(b,k)fluoranten	mg/kg TS	-	-	-	-	0.15	0.70	1.2	0.18	0.40	1.4	0.13	2.2	0.76	0.60	0.24	0.10	0.19	0.66	1.1
Benzo(a)pyren	mg/kg TS	-	-	-	-	0.025	0.14	0.25	0.031	0.073	0.26	0.024	0.98	0.15	0.20	0.083	0.032	0.036	0.14	0.24
Indeno(1,2,3-cd)pyren	mg/kg TS	-	-	-	-	0.050	0.27	0.31	0.024	0.13	0.34	0.093	0.58	0.21	0.25	0.087	0.030	0.054	0.24	0.37
Dibens(a,h)antracen	mg/kg TS	-	-	-	-	<0.012	0.044	0.090	0.015	0.032	0.096	<0.011	0.19	0.076	0.041	0.023	<0.010	0.024	0.057	0.085
Naftalen	mg/kg TS	-	-	-	-	<0.012	<0.010	0.011	<0.010	<0.012	0.012	<0.011	<0.015	<0.016	0.023	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	0.011
Acenaftylen	mg/kg TS	-	-	-	-	<0.012	0.013	0.033	<0.010	<0.012	0.037	<0.011	0.023	0.024	0.022	0.014	<0.010	<0.010	0.017	0.034
Acenaften	mg/kg TS	-	-	-	-	<0.012	0.013	0.013	<0.010	<0.012	0.018	<0.011	<0.015	<0.016	0.11	0.011	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010
Fluoren	mg/kg TS	-	-	-	-	<0.012	0.034	0.031	0.013	0.032	0.054	<0.011	0.019	0.030	0.11	0.021	<0.010	<0.010	0.032	0.026
Fenantren	mg/kg TS	-	-	-	-	0.048	0.13	0.14	0.056	0.12	0.22	0.050	0.31	0.11	0.49	0.16	0.030	0.035	0.095	0.11
Antracen	mg/kg TS	-	-	-	-	<0.012	0.024	0.041	<0.010	0.012	0.056	<0.011	0.079	0.033	0.11	0.023	<0.010	<0.010	0.027	0.048
Fluoranten	mg/kg TS	-	-	-	-	0.11	0.37	0.49	0.13	0.29	0.74	0.11	2.5	0.32	0.65	0.28	0.078	0.100	0.36	0.53
Pyren	mg/kg TS	-	-	-	-	0.079	0.32	0.50	0.18	0.23	0.63	0.089	1.7	0.28	0.56	0.24	0.069	0.080	0.32	0.51
Benzo(g,h,i)perylen	mg/kg TS	-	-	-	-	0.054	0.25	0.41	0.055	0.13	0.38	0.047	0.48	0.31	0.25	0.11	0.041	0.064	0.23	0.38
Fosfor kungsvattenuppsl.	mg/kg TS	-	-	-	-	1700	1300	1100	750	1100	1400	1100	1000	1300	520	480	250	960	1300	1100
Kjeldahlkväve	mg/kg TS	-	-	-	-	13000	13000	7700	25000	27000	12000	31000	25000	16000	2200	<1000	<1000	5300	9300	8300
Oljeindex	mg/kg TS	-	-	-	-	110	1200	3100	370	490	2300	340	2300	13000	150	1100	480	220	850	2300
pH slam/jord	-	-	-	-	-	6.8	7.4	7.4	6.7	6.7	7.2	6.6	6.6	7.1	7.4	7.6	7.5	7.3	7.4	7.5
Torrsubstans (VA SYD)	%	-	-	-	-	30.9	25.5	26.9	19.7	17.4	22.4	16.8	13.5	12.8	59.2	71.3	74.2	43.5	25	24
Torrsubstans (Eurofins)	%	-	-	-	-	34.6	25.3	26.2	21.8	17.2	21.8	17.5	13.6	12.3	61.2	68.7	75.5	46.3	24.5	23.5
Glödförlust	% Ts	-	-	-	-	30.7	33.5	19.4	68.2	67.1	24.1	73.4	64.7	36.7	5.4	3.4	1.5	11.2	22.7	19.0
TOC beräknat	% Ts	-	-	-	-	17	19	11	39	38	14	42	37	21	3.1	1.9	0.86	6.4	13	11

<MRR (eller <KM där gränsvärde för MRR ej finns)

<KM men över MRR

KM-MKM

>MKM, dvs IFA, resp över riktvärdet för GV

FA

Rödlistade arter noterade i abullahagen mellan 2010-2020 (Artdatabanken)

Trivialnamn	Artnamn	Auktor	Kategori rödlista *	Antal
Växter				
Ängsstarr	Carex hostiana	DC.	NT	1
Backsippa	Pulsatilla vulgaris	Mill.	VU	7
Vanlig backsippa	Pulsatilla vulgaris subsp. vulgaris		VU	2
Backtimjan	Thymus serpyllum	L.	NT	2
Slåttergubbe	Arnica montana	L.	VU	4
Klasefibbla	Crepis praemorsa	(L.) Walther	NT	3
Svinrot	Scorzonera humilis	L.	NT	3
Småvänderot	Valeriana dioica	L.	VU	2
Göknycklar	Anascamptis morio	(L.) R. M. Bateman et al.	Fridlyst	2
Sankt Pers nycklar	Orchis mascula	L.	Fridlyst	4
Insekter				
Åkerväddsantennmal	Nemophora metallica	(Poda, 1761)	NT	2
Violettkantad guldvinge	Lycaena hippothoe	(Linnaeus, 1761)	NT	2
Ängsmetallvinge	Adscita statices	(Linnaeus, 1758)	NT	3
Sexfläckig bastardsvärmare	Zygaena filipendulae	(Linnaeus, 1758)	NT	5
Mindre bastardsvärmare	Zygaena viciae	(Denis & Schiffermüller, 1775)	NT	3
Fåglar				
Gravand	Tadorna tadorna	(Linnaeus, 1758)	NT	117
Skedand	Spatula clypeata	(Linnaeus, 1758)	NT	29
Bläsand	Mareca penelope	(Linnaeus, 1758)	VU	12
Stjärtand	Anas acuta	Linnaeus, 1758	VU	3
Kricka	Anas crecca	Linnaeus, 1758	VU	52
Brunand	Aythya ferina	(Linnaeus, 1758)	EN	6
Smådopping	Tachybaptus ruficollis	(Pallas, 1764)	NT	4
Vit stork	Ciconia ciconia	(Linnaeus, 1758)	EN	2
Duvhök	Accipiter gentilis	(Linnaeus, 1758)	NT	2
Blå kärrhök	Circus cyaneus	(Linnaeus, 1766)	NT	2
Ängshök	Circus pygargus	(Linnaeus, 1758)	EN	3
Fjällvråk	Buteo lagopus	(Pontoppidan, 1763)	NT	2
Strandskata	Haematopus ostralegus	Linnaeus, 1758	NT	54
Tofsvipa	Vanellus vanellus	(Linnaeus, 1758)	VU	8
Storspov	Numenius arquata	(Linnaeus, 1758)	EN	3
Drillsnäppa	Actitis hypoleucos	Linnaeus, 1758	NT	9
Svartsnäppa	Tringa erythropus	(Pallas, 1764)	NT	1
Skrattmås	Chroicocephalus ridibundus	(Linnaeus, 1758)	NT	37
Fiskmås	Larus canus	Linnaeus, 1758	NT	41
Havstrut	Larus marinus	Linnaeus, 1758	VU	1
Gråtrut	Larus argentatus	Pontoppidan, 1763	VU	20
Svarttärna	Chlidonias niger	(Linnaeus, 1758)	VU	1
Tornseglare	Apus apus	(Linnaeus, 1758)	EN	11
Kungsfiskare	Alcedo atthis	(Linnaeus, 1758)	VU	12
Mindre hackspett	Dendrocopos minor	(Linnaeus, 1758)	NT	10
Spillkråka	Dryocopus martius	(Linnaeus, 1758)	NT	5
Pilgrimsfalk	Falco peregrinus	Tunstall, 1771	NT	2
Kråka	Corvus corone	Linnaeus, 1758	NT	68
Gråkråka	Corvus corone cornix	Linnaeus, 1758	NT	4
Entita	Poecile palustris	(Linnaeus, 1758)	NT	16
Backsvala	Riparia riparia	(Linnaeus, 1758)	VU	3
Hussvala	Delichon urbicum	(Linnaeus, 1758)	VU	17
Grönsångare	Phylloscopus sibilatrix	(Bechstein, 1793)	NT	13
Rörsångare	Acrocephalus scirpaceus	(Hermann, 1804)	NT	4
Flodsångare	Locustella fluviatilis	(Wolf, 1810)	NT	1
Ärtsångare	Sylvia curruca	(Linnaeus, 1758)	NT	32
Stare	Sturnus vulgaris	Linnaeus, 1758	VU	59
Björktrast	Turdus pilaris	Linnaeus, 1758	NT	46
Rödvingetrast	Turdus iliacus	Linnaeus, 1766	NT	36
Svartvit flugsnappare	Ficedula hypoleuca	(Pallas, 1764)	NT	15
Svart rödstjärt	Phoenicurus ochruros	(S.G. Gmelin, 1774)	NT	3
Buskskvätta	Saxicola rubetra	(Linnaeus, 1758)	NT	4
Grönfink	Chloris chloris	(Linnaeus, 1758)	EN	68
Vinterhämpling	Linaria flavirostris	(Linnaeus, 1758)	VU	1
Gulsparv	Emberiza citrinella	Linnaeus, 1758	NT	50
Sävsparv	Emberiza schoeniclus	(Linnaeus, 1758)	NT	27

Sex kategorier*

De svenska rödlistorna grupperar arterna i enlighet med internationella kriterier i ett system med sex kategorier för olika grad av sällsynthet och risk för utdöende.

Följande sex kategorier används i rödlistorna:

1. Nationellt utdöd
(RE, Regionally Extinct)

En art är nationellt utdöd när det är ställt utom rimligt tvivel att den sista individen som är potentiellt kapabel till reproduktion inom landet (regionen), har dött eller försvunnit från landet (regionen)

2. Akut hotad
(CR, Critically Endangered)

En art tillhör kategorin akut hotad när den löper en extremt stor risk att dö ut i vilt tillstånd enligt något av kriterierna A till E för kategorin

3. Starkt hotad
(EN, Endangered)

En art tillhör kategorin starkt hotad om den inte uppfyller något av kriterierna för akut hotad, men ändå löper mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd enligt något av kriterierna A till E för kategorin

4. Sårbar
(VU, Vulnerable)

En art tillhör kategorin sårbar om den löper stor risk att dö ut i vilt tillstånd enligt något av kriterierna A till E för kategorin

5. Nära hotad
(NT, Near Threatened)

En art tillhör kategorin missgynnad om den inte uppfyller något av kriterierna för vare sig akut hotad, starkt hotad eller sårbar, men är nära att uppfylla kriterierna för någon av dessa kategorier.

6. Kunskapsbrist
(DD, Data Deficient)

Till denna kategori förs arter om vars utbredning och/eller populationsstatus man inte har tillräckliga kunskaper för att göra vare sig en direkt eller indirekt bedömning av utdöenderisken. Enligt tillämpningsreglerna bör det dock finnas misstankar om att arten kan vara hotad eller till och med försvunnen

Kriterier för hotade arter

För kategorierna akut hotad (CR), starkt hotad (EN) och sårbar (VU) – gemensamt kallade hotade arter – görs bedömningen av arternas status utifrån en uppsättning av fem kriterier, kallade A–E. Kriterierna bygger på att det finns olika slags varningssignaler för att en population riskerar att dö ut.

Kriterieöversikt för rödlistekategorierna akut hotad, starkt hotad och sårbar:

A. populationsminskning

B. litet utbredningsområde och populationen är fragmenterad eller minskar

C. populationen är liten och minskar

D. populationen är mycket liten

E. kvantitativ riskanalys.

Förslag till reviderad Plan- och bygglovstaxa 2020

10

MOS.2020.0926

MOS.2020.0926

2020-10-12
Semsudin Bajramovic
+4641362118
Semsudin.Bajramovic@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Revidering av Plan- och bygglovstaxan 2020

Ärendebeskrivning
Den 2 maj 2011 trädde den nya plan- och bygglagen i kraft och en ny taxa togs fram inför denna lagändring. Föreliggande förslag till ändring av taxan är en revidering av gällande taxa.

Beslutsunderlag
Plan- och bygglovstaxa för Eslövs kommun, inklusive kart- och mättaxa.

Beredning
En utvärdering hur användning av gällande taxa har fungerat tills nu i syfte att korrigera och tillhandahålla ett tydligare taxaunderlag som kommer att ge Eslövs kommun bättre stöd i beräkning av bygglovstaxan.

Den text som föreslås ska utgå har markerats som överstruken. Den text som föreslås ska tillkomma är skriven med röd fet stil. Korrigeringar har gjorts bland annat i följande rubriker/tabeller:

Rubrik – (Innehåll) i rubriken innehåll tillkommer ”Tabell 21 Avgift för lägeskontroll” samt ”Tabell 22 Modell för beräkning av avgiftsreduktion vid för sen handläggning”
I kapitel 1, Allmänna regler om kommunala avgiften, kapitel 2, Administrativa rutiner, samt kapitel 3, Bestämmelser om plan- och bygglovstaxa, har revideringar gjorts utifrån ändringar i förvaltningslagen och kommunallagen.

Tabell 1 - Objektsfaktorer
Det föreslås att den hänvisningsstjärnans (asterisken = *) innebörd kompletteras med två ord ”kolonistugor, altaner” och meningen ”Storlek: 0-50 m2 (bruttoarea BTA/eller öppenarea OPA)”. Så att förtydligad hänvisningsstjärnan får lydelsen: *I separat ärende, t.ex. carport, kolonistugor, altaner, taktäckta uteplatser (som inte är bygglovbefriade enl. PBL 9 kap 4-6 §§), skärmtak, glasade uteplatser/växthus,

transformatorbyggnader och liknande. Storlek: 0-50 m2 (bruttoarea BTA/eller öppenarea OPA).
Komplettering kommer att leda till mer korrekta bygglovs-/åtgärdsavgifter.

Tabell 2 - Tidsersättning
Enligt fastställd taxa, antagen av kommunfullmäktige, 26 november 2012 § 135 reviderad 2016 § 138 utgör avgiften för tidsersättning/timersättning 900 kronor. Tidsersättningen har framräknats till en snittkostnad per timme.
Timersättning i ett ärende ska beräknas utifrån kommunens samlade kostnader för personalen inom verksamheten. Tillexempel om åtgärd inte kan kostnadsberäknas med rimligt resultat kan miljö- och samhällsbyggnadsnämnden besluta om skälig avgift grundat på tidsersättning. Timersättning bestäms till 20 gånger Milliprisbasbelopp (mPBB) alltså (20 x mPBB). Uppräkning sker den 1 januari varje år. Denna timkostnad är densamma som ska gälla för prövning och tillsyn enligt gällande miljöbalk.

Tabell 3 – Underrättelse och expediering
Det föreslås att faktor för kommunicering (KOM) lika med 80 ska strykas eftersom faktiska annonskostnader täcks av redan uträknat belopp. Ändringen kommer inte att påverka avdelningen ekonomiskt för att den inte har tillämpats innan (skulle gett orimlig höga kostnader).

Tabell 6 – Justering av bygglovsavgift
Det föreslås att orden ”i ett och samma bygglov” tillkommer. Korrigerad meningen/rubrik får lydelsen ”Stor enkel byggnad i ett och samma bygglov (oisolerad, t.ex. lagerhall) ≥ 600 m2”.

Tabell 7- Avgift för besked
Avgiften med tillhörande text för rubrik ”Förhandsbesked” föreslås ändras från ”100 mPBB – utanför planlagt område” till ”200 mPBB inklusive kommunicering”. Detta skulle innebära att avgiften skulle vara samma för alla förhandsbesked oavsett hur många grannar som berörs av åtgärden.

Tabell 10 – Övriga åtgärder
Det föreslås att handläggningsfaktorn HF2 sänks beträffande ”Fasadändring, mindre” sänks från tio (10) till fem (5). Det föreslås att en asterisk (*) tillkommer som ett förtydligande av innebörden ordet ”mindre”. Så att hänvisningsstjärnan får lydelsen ” * Byte av fönster till dörr eller dörr till fönster, måla om gavelspetsar, byte av mindre delar av fasaden”.
Vidare föreslås det att handläggningsfaktorn HF2 sänks beträffande ”Mur och eller plank vid enbostadshus” från tretton (13) till sju (7) och att ordet ”två bostadshus” tillkommer. Det föreslås också att ordet ”Solcellspaneler” tillkommer.

Tabell 11 – Anmälan (icke lovpliktiga åtgärd)
Det föreslås att handläggningsfaktorn HF2 beträffande Eldstad 1 stycken, Tidsersättning 1 600 kr revideras till två timmar dvs. 2 x h. Även föreslås det att

orden ”VA- och” tillkommer rubriken ”Ventilationsanläggning enbostadshus” och rubriken ”Ventilationsanläggning övriga ” så att de två rubriker ska omfatta VA åtgärderna. Komplettering av innebörden ska få lydelser ”VA- och ventilationsanläggning enbostadshus” och ”VA- och ventilationsanläggning övriga ”. Förslagets syfte är att skapa bättre uppföljning av PBL.
Det föreslås att handläggningsfaktorn HF2 (30) beträffande ”Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, mindre” revideras till 2h (ej mindre än 2h)*. Med förklaring att om arbetsinsatsen i ett ärende är mer än 2h ska miljö- och samhällsbyggnadsnämnden timdebitera.

Det föreslås att följande handläggningsfaktor HF2 ”Stambyte” tillkommer: Stambyte 250 - 500 m2 BTA med HF2 (140) och Stambyte > 500 m2 med HF2 (200).
Det föreslås att handläggningsfaktorn HF2 beträffande Rivning utanför planlagt område, HF2 (25) revideras till två timmar dvs. 2h (Ej mindre än 2 x h). Revideringen leder till ett mer korrekt avgiftsuttag.
Det föreslås att handläggningsfaktorn HF2 beträffande Fettavskiljare, HF2 (30) revideras till två timmar dvs. 2 x h (ej mindre än 2 x h). Revideringen leder till ett mer korrekt avgiftsuttag. Det föreslås att följande rubriker tillkommer: Attefall upp till 15 m2 BTA och takkupor med tidsersättning tre timmar dvs. 3 x h, Attefall (komplementbyggnad) upp till 30 m2 BTA med tidsersättning fyra timmar dvs. 4 x h, Attefall inreda ytterligare en bostad upp till 50 m2 BTA med tidsersättning fyra timmar dvs. 4 x h, Komplementbostadshus Attefall 30 m2 BTA med tidsersättning fem timmar dvs. 5 x h, Attefall inreda ytterligare en bostad från 50 m2 upp till 100 m2 BTA med tidsersättning sex timmar dvs. 6 x h och Attefall inreda ytterligare en bostad från 100 m2 BTA och/eller större med tidsersättning sju timmar dvs. 7 x h. Tillkommande rubriker kommer att leda till mer precisa och korrekta anmälnings-/åtgärdsavgifter.

Tabell 12 – Rivning inklusive startbesked
Det föreslås att ”och slutbesked” tillkommer rubriken så att rubriken får omfattning för hela lovprocessen som lagstiftningen ville åstadkomma och formulering ”Rivning inklusive start- och slutbesked”.
Dessutom föreslås det att följande rubriker tillkommer: < 25 m2 BTA med HF faktor (30), < 50 m2 BTA med HF faktor (40), < 100 m2 BTA med HF faktor (50), < 150 m2 BTA med HF faktor (100) och < 250 m2 BTA med HF faktor (150).
Vidare föreslås det att ” < 250 m2 BTA” och ”250-9990 m2 BTA” stryks helt.

Tabell 13 – Marklov inklusive startbesked
Det föreslås att ”och slutbesked” tillkommer rubriken så att rubriken omfattar hela lovprocessen som lagstiftningen ville åstadkomma. Ny formulering: ”Marklov inklusive start- och slutbesked”.
Vidare föreslås det att orden ”såväl schakt som fyllning” stryks och ersätts med ”(schaktning, fyllning, trädfällning och skogsplantering)”. Det föreslås också att siffra ”25” stryks och ersätts med siffra ”40”. Det betyder en höjning av avgift.

Tabell 18 – Avgift för nybyggnadskarta
Det föreslås att en åtgärdsfaktor i rubriken ”NFK Enkel nybyggnadskarta” gällande enbostadshus/enstaka byggnad oavsett tomtyta justeras på så sätt att åtgärdsfaktor höjs från 50 till 100.
Vidare föreslås det att följande åtgärdsfaktorer i rubriken ”NFK Enkel nybyggnadskarta” tillkommer: 100 (gällande ”Övriga byggnader; sammanbyggda enbostadshus, flerfamiljshus samt alla övriga byggnader och anläggningar. Tomtyta mindre eller lika med 1 999 m2), 150 (gällande ”2 000 – 4 999 m2), 175 (gällande ”5 000 – 9 999 m2) och 225 (gällande ”10 000 – 15 000 m2). Förslagets syfte är att skapa bättre uppföljning och för att åstadkomma en mer skälig avgift avseende nedlagt arbete.

Tabell 19 – Avgift för utstakning
Det förslås att utstakningsfaktorn 50 stryks gällande ”Tillbyggnad samt Nybyggnad garage/uthus till en- och tvåbostadshus (4 punkter) samt Komplementbyggnad 0 – 50 m2” eftersom det kommer att omfattas av rubriken som nedan föreslås tillkomma samt justerad.

Det föreslås att rubriken ”50 – 100 m2” korrigeras till ”1 – 249 m2”.
Vidare föreslås det att rubriken ”100 m2” ersätts med ”250– 1 000 m2”.
Det föreslås också att raden avseende ”Lägeskontroll” stryks från tabellen.
Korrigeringar och justering kommer att leda till mer relevanta åtgärdsavgifter utan ekonomiska förändringar av intäkter.

Tabell 20 – Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information
Det föreslås att siffra ”420” stryks och ersätts med siffra ”10 mPBB” och det föreslås också att siffra ”400” stryks och ersätts med siffra ”8 mPBB”. Det betyder en långsiktig och mer anpassningsbar ändring som ska ske den 1 januari varje år.
Det föreslås att rubrik ”Primärkarta (analog)” ersätts med rubriken Situationskarta.
Det föreslås ytterligare att 450: -/st. ersätts med siffra ”10 mPBB”.
Det föreslås att i följande rubriker: Översiktlig karta (per st.) stryks siffra ”200” och ersätts med siffra ”5 mPBB”, Stadskarta (per st.) stryks siffra ”100” och ersätts med siffra ”3 mPBB” och Situationsplan utanför detaljplan (per st.) stryks siffra 900: -/st och ersätts med rubriken Situationskarta utanför detaljplan (per st.) och siffra ”20mPBB”. Föreslagna ändringar är mer långsiktiga och kommer att ske den 1 januari varje år. Det föreslås att rubriken ”Handläggarkarta mindre fasadändring, skorstenar, skyltar” med kartfaktor (KF) av 5 mPBB tillkommer. Det betyder ett beslut om skälig avgift grundat på tidsersättning.

Tabell 21 – Avgift för lägeskontroll
Det föreslås att tabellen ”Avgift för lägeskontroll ” tillkommer enligt nedan.

Nybyggnad	MF
1 – 249 m² BTA	50
250 – 499 m² BTA	65
500 – 999 m² BTA	80
> 1 000 m² BTA	120
Tillägg per punkt utöver 4	2

Lägeskontroll innebär att man kontrollerar att byggnaden/byggnadsverket eller anläggningen utförs i det läge på fastigheten som bygglovet anger. Kontrollen ska utföras av person med behörighet enligt nya HMK (Handbok i mät- och kartfrågor). Den utförs i grundläggningsskedet för att eventuella fel ska kunna rättas till. Tillkommande tabellen är en bättre uppföljning av lagkravet.

Tabell 22 Modell för beräkning av avgiftsreduktion vid för sen handläggning
Genom ändringar i plan- och bygglagen införs ett system med avgiftsreduktion när tidsfrister för beslut i ärenden om lov och förhandsbesked samt startbesked efter anmälan överskrids.
Förslaget syftar till att skapa stimulans för att följa de tidsfrister som gäller för beslut.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att:
  med stöd av 12 kapitlet 10 § plan- och bygglagen (2010:900) föreslå kommunfullmäktige att anta taxa för prövning enligt plan- och bygglagen inklusive kart- och mättaxa, att gälla från den 1 januari 2021.

Beslutet skickas till
kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef

Plan- och bygglovstaxa för Eslövs kommun

inklusive kart- och mättaxa

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING, Flik 22 A

Antagen av kommunfullmäktige 2012-11-26 § 135
Gäller från och med 2013-01-01
Reviderad 2016-12-19, § 138
Reviderad 2020-02-24, § 16
Reviderad 2020-10-01…….????

ESLÖVS KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledning **4**
Utgångspunkter 4

Allmänna regler om kommunala avgifter **5**
Kommunallagen 5
Självkostnadsprincipen 5
Likställighetsprincipen 6
Retroaktivitetsförbudet 6
Plan- och bygglagen 6
Reduktion av avgift vid för sen handläggning 7

Administrativa rutiner **8**
Kommunfullmäktiges beslut om taxa 8
Överklagande av beslut om taxa 8
Avgiftsbeslut i enskilda ärenden 8
Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän 8
Mervärdesskatt 8
Vad avgiftsbeslut bör innehålla 9
Avgiftsbestämning 9
Antagande av taxan 9
Betalning av avgift 9
Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall 9

Bestämmelser om plan- och bygglovstaxa **10**

Beräkning av avgifter enligt taxan **10**

Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter **11**

Grundprincip för beräkning av avgift: Faktor x mPBB **11**
Avräkning 11

Tabeller **12**
Tabell 1 Objektsfaktorer 12
Tabell 2 Tidersättning 14

Tabell 3 Underrättelse och expediering 14
Tabell 4 Handläggningsfaktor för bygglov HF1 15
Tabell 5 Handläggningsfaktor för startbesked HF2 15
Tabell 6 Justering av bygglovsavgifter 16
Tabell 7 Avgift för besked 17
Planbesked -Ärendekategorier 17
Enkel åtgärd 17
Medelstor åtgärd 17
Stor åtgärd 17
Tabell 8 Avgifter för områdesbestämmelser och detaljplaner 18
Tabell 8a Betalningsplan för plankostnad 19
Tabell 8b Beräkning av plankostnad baserad på byggrättens storlek 19
Tabell 8c Plankostnad för ändring av detaljplaner som enbart omfattar fastighetsindelningsbestämmelser 20
Tabell 8d Beräkning av planavgift i samband med bygglov 20
Tabell 9 Hissar och andra motordrivna anordningar 21
Tabell 10 Övriga åtgärder 22
Tabell 11 Anmälan (icke lovpliktig åtgärd) 23
Tabell 12 Rivningslov inklusive startbesked och slutbesked 23
Tabell 13 Marklov inklusive startbesked och slutbesked 24
Tabell 14 Bygglov för skyltar 25
Tabell 15 Master, torn, vindkraftverk 26
Anläggning i vatten 27
Tabell 17 Övriga ärenden 27
Tabell 18 Avgift för nybyggnadskarta 28
Tabell 19 Avgift för utstakning 29
Tabell 20 Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information 30
Tabell 21 Avgift för lägeskontroll 31
Tabell 22 Reduktion av avgift vid för sen handläggning 31

Inledning

Utgångspunkter

Plan- och bygglagen ger möjligheter för byggnadsnämnden att ta ut en avgift i ärenden om plan, lov, förhandsbesked och anmälan samt för nybyggnadskarta, framställning av arkivbeständiga handlingar eller andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder. Byggnadsnämnden kan dessutom ta ut en avgift för planbesked, villkorsbesked och ingripandebesked, tekniska samråd och slutsamråd, tillsynsbesök på byggarbetsplatsen och kungörande av beslut om lov eller förhandsbesked i Post- och Inrikes Tidningar. I ärenden om detaljplan ska avgiften även täcka kostnader för program, om ett sådant behövs.

KAPITEL 1

Allmänna regler om kommunala avgifter

Kommunallagen

Kommunernas rätt att ta ut avgifter allmänt sett framgår av ~~8 kap. 3b § kommunallagen (1991:900),~~ **2 kapitlet 5 § kommunallagen (2017:725),** som har följande lydelse:
~~”Kommuner och landsting får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster och nyttigheter som kommuner och landsting är skyldiga att tillhandahålla, får de ta ut avgifter bara om det är särskilt föreskrivet”.~~

”Kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning”.

~~Första stycket ger kommunerna rätt att ta ut avgifter inom hela den sektorn som regeras i kommunallagen. Det enda kravet är att kommunen tillhandahåller en tjänst eller nyttighet som motprestation. Det gäller även ”frivilliga uppgifter” som tillhandahålls inom ramen för en obligatorisk verksamhet (se prop. 1993/94:188 s.79-80). Detta innebär att kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter för frivillig uppdragsverksamhet.~~

Kommuner och regioner har rätt att ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter de tillhandahåller. Av andra meningen framgår att det krävs stöd i lag eller i annan författning för att kommuner och regioner ska få ta ut avgifter inom sådan verksamhet som de är skyldiga att tillhandahålla (se prop. 2016/17:171, s. 301).

Självkostnadsprincipen

För byggnadsnämndens verksamhet reglerar 12 kap. 10 §, PBL att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser.
För all kommunal verksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i ~~8 kap. 3c §~~ **2 kapitlet 6 §** kommunallagen.
~~”Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen eller landstinget tillhandahåller (självkostnaden)”.~~

”Kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller”.

~~Självkostnadsprincipen syftar på det *totala avgiftsuttaget för en verksamhet*. Kostnaderna i det enskilda fallet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen. Självkostnadsprincipen är närmast en målsättningsprincip som innebär att syftet med verksamheten inte får vara att ge vinst. Under en längre tid får det totala avgiftsuttaget inte överstiga de totala kostnaderna för verksamheten (se bl.a. Petersén m.fl.). Kommunallagen, kommentarer och praxis, 2006, s. 354).~~
~~Vid beräkningen av självkostnaderna får, utöver externa kostnader, alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader (inklusive pensionskostnader), material och utrustning, försäkringar m.m. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med (se bl.a. prop. 1993/94:188 s. 85).~~

Rent allmänt kan sägas att i princip samtliga kostnader som vid en normal affärsmässig drift är motiverade från företagsekonomisk synpunkt bör kunna läggas till grund för självkostnadsberäkningen. Alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till ska ingå i en självkostnadsberäkning (se bl.a. prop. 2016/17:171, s. 302). Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader (inklusive pensionskostnader), material och utrustning, försäkringar m.m. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av kommunens

centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med (se bl.a. prop. 1993/94:188 s. 85).

Likställighetsprincipen

Plan- och bygglagen innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas eller annorlunda uttryckt hur de totala kostnaderna ska fördelas på dem som är avgiftsskyldiga.
Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall i kommunal verksamhet är däremot den s.k. likställighetsprincipen, som uttrycks i ~~2 kap. 2 §~~ **2 kapitlet 3 §** kommunallagen.
”Kommuner och ~~landsting skall~~ regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat”.
~~Bestämmelsen innebär att särbehandling av vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar endast är tillåten på objektiva grunder. Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter. Kommunen får t.ex. inte ta ut andra avgifter av fritidsboende än av permanentboende för samma handläggning.~~
~~Likställighetsprincipen medger heller ingen inkomstfördelande verksamhet. Däremot finns det inget hinder mot att differentiera avgifterna med hänsyn till kostnadsskillnader mellan olika prestationer. Inom vissa ramar tillåts även schabloniserade taxor (se prop. 1993/94:188 s. 87 och Petersén m.fl. s. 65-66)~~
Likställighetsprincipen innebär att medlemmar eller grupper av medlemmar i samma situation ska behandlas lika. Särbehandling får endast ske på saklig och objektiv grund (se prop. 2016/17:171 s. 300).

Retroaktivitetsförbudet

Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om taxorna innan de börjar tillämpas. I rättspraxis har det sedan länge ansetts vara otillåtet med retroaktiva kommunala avgifter frånsett vissa speciella undantagsfall. Detta förbud framgår direkt av ~~2 kap. 3 §~~ **2 kapitlet 4 §** kommunallagen:
~~”Kommuner och landsting får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft som är till nackdel för medlemmarna, om det inte finns synnerliga skäl för det”.~~
”Kommuner och regioner får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna. Sådana beslut får dock fattas om det finns synnerliga skäl för det”.
I 12 kap. 10 § PBL anges att grunderna för hur avgifterna ska beräknas ska anges i en taxa som beslutas av kommunfullmäktige. (Angående tidpunkt för när uttagande av avgift ska ske, se under Avgiftsbestämning nedan, samt NJA 1974 s. 10).

Plan- och bygglagen

Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet inom Byggnadsnämndens ansvarsområde finns i 12 kap. **8 – 11 §§** plan- och bygglagen (2010:900). Där anges i 8 § att Byggnadsnämnden får ta ut avgifter för:

~~1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,~~
~~2. beslut om lov,~~
~~3. tekniska samråd och slutsamråd,~~
~~4. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,~~
~~5. upprättande av nybyggnadskartor,~~
~~6. framställning av arkivbeständiga handlingar,~~
~~7. kungörelser enligt 9 kap. 41 § tredje stycket, och~~
~~8. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.~~

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,
2. beslut om lov,
3. tekniska samråd,
4. slutsamråd,
5. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,

6. upprättande av nybyggnadskartor,
7. framställning av arkivbeständiga handlingar,
8. expediering och kungörelse enligt 9 kap.41–41 b §§, och
9. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder. Lag (2018:1136).

Byggnadsnämnden får även enligt 9 § ta ut en planavgift för att täcka kostnader för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser, om nämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad eller annat bygglov enligt 16 kap. 7 § (skylt eller ljusanordning eller annan bygglovpliktig anläggning) och den fastighet som bygglovet avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

Reduktion av avgift vid för sen handläggning

Enligt 12 kap. 8 § får byggnadsnämnden ta ut avgifter för bland annat: planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked, med mera.

Enligt 12 kap. 8 § a, ska byggnadsnämnden reducera avgiften för handläggningen av ett ärende om förhandsbesked (enligt 8 § 1, 8 eller 9) eller ett ärende om lov (enligt 8 § 2, 8 eller 9) med en femtedel för varje påbörjad vecka som en tidsfrist enligt 9 kap. 27 § första stycket överskrids.

Enligt 12 kap. 8 § a (andra passusen), ska byggnadsnämnden reducera avgiften för handläggningen av en anmälan för en åtgärd som avses i 9 kap. 16 §, med en femtedel för varje påbörjad vecka som en tidsfrist enligt 9 kap. 45 § första stycket överskrids.

Avgiften reduceras inte om beslut fattas innan tidsfristen började löpa.

Enligt kommunalrättsliga grundsatser står det kommunerna fritt att finansiera sin verksamhet med skattemedel. Kommunerna är därför inte skyldiga att ta ut avgifter för prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen. Det är från kommunalrättslig synpunkt också godtagbart att kommunerna bara tar ut avgifter för viss prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen, under förutsättning att det finns sakliga skäl för det
(jämför ~~2 kap. 2 §~~ **2 kapitlet 3 §** kommunallagen). Byggnadsnämndens rådgivningsverksamhet och allmänna övervakningsverksamhet bör vara skattefinansierad (prop. 2009/10:170 s. 351 f.).

KAPITEL 2

Administrativa rutiner

Kommunfullmäktiges beslut om taxa

Det framgår direkt av 12 kap. 10 § plan- och bygglagen att det är kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna hur avgifterna ska beräknas. Kommunfullmäktiges beslut kan exempelvis formuleras enligt följande:
Med stöd av 12 kap. 10 § plan- och bygglagen beslutar kommunfullmäktige att anta bilagda taxa för prövning enligt plan- och bygglagen.
Kommunfullmäktige kan inte delegera rätten att besluta om taxan till nämnd. Detta innebär att ändringar av taxan måste beslutas av kommunfullmäktige. Om kommunen väljer att inte avgiftsbelägga viss prövning innebär det att den verksamheten i princip får skattefinansieras. Den föreslagna taxan hänvisar till prisbasbeloppet ~~(tidigare Basbeloppet) enligt lagen(1962:381) om allmän försäkring~~ socialförsäkringsbalken (2010:110). Detta belopp räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget och fastställs för helt kalenderår. Detta innebär att någon justering av beloppet inte ska behövas för att kompensera för allmänna kostnadsökningar.

Överklagande av beslut om taxa

Kommunfullmäktiges beslut om taxan kan överklagas enligt reglerna om laglighetsprövning (kommunalbesvär) i ~~10 kap.~~ **13 kap.** kommunallagen. Varje kommunmedlem har rätt att få lagligheten av sådant beslut prövad. Överklagande ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då protokollsjustering har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.
Det bör observeras att kommunens beslut inte behöver vinna laga kraft innan taxan börjar tillämpas. Taxan gäller från och med det datum då protokollet med beslutet har justerats, om inte senare tidpunkt angivits.

Avgiftsbeslut i enskilda ärenden

Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän

Tillämpningen av taxan och debiteringen i enskilda fall ankommer på den eller de kommunala nämnder som svarar för uppgiften i fråga. Beslut om påförande av avgift kan fattas av tjänstemän eller av enskilda förtroendevalda endast efter delegation. Om beslutanderätten i fråga om avgifter inte delegeras, ligger beslutanderätten kvar hos den ansvariga kommunala nämnden.
Effektivitetsskäl talar för att rätten att fatta beslut om avgifter bör delegeras till tjänstemännen. Vi vill betona vikten av att nämndernas delegationsordningar anpassas till gällande regler.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt ska inte tas ut på avgifter som baseras på myndighetsutövning. Mervärdesskatt tas däremot ut på avgifter enligt uppdragstaxa.

Vad avgiftsbeslut bör innehålla
I linje med det anförda anser vi att det av beslut om avgift bör framgå:

- Med stöd av vilka bestämmelser som avgiften har debiterats.
- Hur stor avgift som debiteras.
- När betalning ska ske.
- Hur avgiftsbeslutet kan överklagas (regler om detta finns i ~~22-28 §§~~ **40-49 §§** förvaltningslagen).
- Att mervärdesskatt inte betalas på avgiften.

Avgiftsbestämning
Avgiften beräknas efter den taxa som gäller vid påbörjad handläggning av ärendet. Finner byggnadsnämnden att det finns särskilda skäl som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, får nämnden besluta detta för visst slag av ärenden eller för särskilt ärende. Byggnadsnämndens rätt att i varje särskilt fall bestämma om avgift får beslutas av tjänsteman vid nämnden enligt särskild delegationsordning.
Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar byggnadsnämnden om skälig avgift grundad på tidsersättning.

Antagande av taxan
Antagande av taxan beslutas av kommunfullmäktige, detsamma gäller ändring av taxans konstruktion, omfattning och faktorer.

Betalning av avgift
Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i faktura. Betalas inte avgift vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Avgifter kan tas ut i förskott.
Uttagen avgift för avslagsbeslut återbetalas om beslutet upphävs. Avräkning ska då ske mot eventuell bygglovavgift

Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall
Varje beslut om debitering ska förses med en information om hur man överklagar. En kommunal nämnds beslut om påförande av avgift i enskilda fall överklagas enligt 13 kap. 3 § plan- och bygglagen hos länsstyrelsen. Den som vill överklaga ska ge in handlingarna till byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag han fick del av beslutet.

KAPITEL 3

Bestämmelser om plan- och bygglovstaxa

Denna taxa gäller för byggnadsnämndens verksamhet. Avgifterna tas ut med stöd av plan- och bygglagen (2010:900), PBL eller kommunallagen ~~(1991:900)~~ **(2017:725)**, om inget annat anges. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens kostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten. Avgifterna är inte momsbelagda, om inget annat anges. Taxan består av dessa bestämmelser med tillhörande tabeller och bilagor.

Beräkning av avgifter enligt taxan

Avgiften för en viss åtgärd tas ut enligt de tabeller som hör till taxan. Flertalet av avgifterna beräknas som en funktion av ett värde som utgör en tusendel av gällande prisbasbelopp enligt Socialförsäkringsbalk (2010:110) (mPBB) samt ärendeberoende faktorer som grundar sig på den tidsåtgång och komplexitet som handläggningen av respektive ärendetyp kräver. Därutöver kan justeringsfaktor N läggas till funktionen i syfte att anpassa avgiftsnivån till förhållanden inom kommunen. Faktor N föreslås i detta underlag utgöras av siffran 0,8 (om kommunen har färre invånare än 20 000), 1,2 (om kommunen har fler invånare än 50 000) och 1 för kommuner med invånarantal däremellan. Kommunfullmäktige kan besluta att faktor N ska vara lägre eller högre, och kan grunda sitt beslut på invånarantal eller på andra faktorer, t.ex. Sveriges Kommuner och landstings kommungruppsindelning[1], dock alltid med beaktande av självkostnadsprincipen, se ovan.

[1] http://www.skl.se/web/Kommungruppsindelning.aspx

Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter

- HF Handläggningsfaktor
- KOM Faktor för kommunicering
- KF Kartfaktor
- mPBB ”Milliprisbasbelopp” en tusendels prisbasbelopp
- MF Mätningsfaktor
- NKF Nybyggnadskartefaktor
- OF Objektfaktor
- PLF Planavgiftsfaktor
- UF Utstakningsfaktor

Grundprincip för beräkning av avgift: Faktor x mPBB.

- **Avgift för bygglov/start besked** beräknas efter bruttoarean (BTA) + öppenarean (OPA).
- **Planavgift** beräknas efter BTA + OPA.
- **Mätningsavgift** beräknas efter byggnadsarean BYA + OPA.
- **Kartavgift** beräknas efter markarean.
- **Nybyggnad** Uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare upp- förd byggnad till en ny plats.
- **Tillbyggnad** Ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym.
- **Ombyggnad** Ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas.
- **Ändring** En eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

Vid beräkning av BTA, OPA och BYA skall mätreglerna enligt Svensk Standard ~~SS 21054:2009~~ **SS 21054:2020** utgåva 1 gälla i tillämplig omfattning. Arean bestäms med den noggrannhet som inlämnade ritningar medger.

Vid definition av byggnadshöjd, sluttningsvåning, källare m.m. skall beräkningsregler och definitioner enligt plan- och byggförordningen tillämpas.
Avgiften kan också tas ut genom tidsersättning enligt fastställd timtaxa.
Vid tidsersättning tas kostnad för administration ut med minst en timme.
Vid tidsersättning kan också ersättning för resa utgå om det behövs

Avräkning

För startbesked gäller om sökanden så begär ska nämnden återbetala i förskott erlagda avgifter för åtgärder som inte vidtagits. Detta under förutsättning att kontrollplan följts och projektet inte fullföljts inom föreskriven tid.
Slutavräkning sker när slutbesked utfärdas.
Om slutlig avgift för startbesked och upprättande av kontrollplan avviker ifrån i förskott betald avgift ska avräkningen ske senast när slutbesked överlämnas.
Ränta utgår inte på belopp, som återbetalas respektive tilläggsdebiteras, för tid innan betalningen ska ske.
Tid för begäran om återbetalning hanteras enligt Preskriptionslagen.

KAPITEL 4

Tabeller

Tabell 1 Objektsfaktorer

Objektsfaktor (OF) för handläggning av olika objekt – byggnader och anläggningar – beroende på storlek. Faktorn ska multipliceras med lämplig åtgärdsfaktor enligt tabeller nedan.

Area (m^2) – BTA + OPA	OF
Byggnader, anläggningar inkl. bygglovspliktiga komplementbyggnader	
0-29	3
30-49	4
50-79	5
80-119	6
120-159	7
160-199	8
200-249	9
250-299	10
300-399	12
400-499	14
500-599	16
600-699	18
700-799	20
800-899	22
900-999	24
1000-1199	26
1200-1599	30

1600-1999	35
2000-2499	40
2500-2999	45
3000-3499	50
3500-3999	55
4000-4499	60
4500-4999	64
5000-5499	70
5500-5999	72
6000-6999	80
7000-7999	85
8000-8999	90
9000-9999	95
10 000-11 999	100
Härutöver	+ 3/1000 m^2
Mycket enkla byggnader < 50 m^2*	2

***** *I separat ärende, t.ex. carport,* **kolonistugor, altaner,** *taktäckta uteplatser (som inte är bygglovbefriade enl. PBL 9 kap 4-6 §§), skärmtak, glasade uteplatser/växthus, transformatorbyggnader och liknande.* **Storlek: 0-50 m2 (bruttoarea BTA/eller öppenarea OPA).**
I ärenden gällande både huvudbyggnad och garage/carport räknas den sammanlagda BTA + OPA. I de fall ärendet har ***flera byggnader av samma typ*** *beräknas areafaktorn efter dessa byggnaders totala BTA och OPA enligt tabell 1.*

Tabell 2 Tidersättning

Om kostnadstäckningsgraden ska vara 75 % (dvs. den debiterbara tiden ska vara 75 %) kan timersättningen tas ut enligt nedanstående tabell. Total debiterbar årsarbetstid är 1 200-1 400 årsarbetstimmar.
I timkostnaden ingår alla normala kringkostnader, utom kostnader för lokaler som inte kan schablonberäknas, eftersom stora variationer förekommer.

Timersättning i ett ärende beräknas utifrån kommunens samlade kostnader för personalen inom verksamheten. ~~Timpriset uppgår till 900 kr/tim.~~ **Timersättning bestäms till 20 mPBB. Uppräkning sker den 1 januari varje år**.

Tabell 3 Underrättelse och expediering

Denna taxa används när kommunicering krävs. Taxan tillämpas även vid kommunicering av avslagsbeslut och vid tillsyn.
Avgift = KOM x mPBB

Antal	Kommentarer	KOM
Sakägare 1-5		40
Sakägare 6-9		60
Sakägare 10-15		80
Sakägare 16-30		100
Sakägare 31-		120
Vid enbart kungörelse		**Timdebitering**
Kungörelse i lokaltidning	+ faktisk annonskostnad	~~**80**~~
Kungörelse av beslut i Post- och Inrikestidning	+ faktisk annonskostnad	5

Tabell 4 Handläggningsfaktor för bygglov HF1

Avgift för bygglov = Summan av alla tillämpliga HF1 x OF x mPBB (OF enligt tabell 1)

Åtgärd	Handläggnings- faktor HF1
Administration inkl. arkivering	7
Planprövning Planenlighet inom detaljplan eller kontroll mot givet förhandsbesked	3
Byggnaden Placering, yttre utformning och färgsättning Användbarhet och tillgänglighet	7
Tomten Tomts ordnande inkl utfart och parkering Enkel kontroll av handlingar för grundläggning och dagvattenanslutning Fyllning och schaktning (då marklov ej erfordras) Skyddsåtgärder mot skred och högvatten Utrymnings- och räddningsvägar Måttgranskning Besiktning Platsbesök	7

Se tabell 3 och tabell 6 för tillkommande avgifter

Tabell 5 Handläggningsfaktor för startbesked HF2

Avgift = Summan av alla tillämpliga HF2 x OF x mPBB (OF enligt tabell 1)

Åtgärd	Handläggningsfaktor HF2
Administration inkl arkivering och registrering av kontrollansvarig	7
Startbesked inkl tekniskt samråd och fastställande av kontrollplan ~~eller~~	10
Startbesked och fastställande av kontrollplan ~~eller~~	5
Startbesked (gäller även rivning)	3
Arbetsplatsbesök	5
Extra arbetsplatsbesök/per styck	3
Slutsamråd inkl slutbesked	6
Slutbesked, avslut eller interimistiskt slutbesked	3

Tabell 6 Justering av bygglovsavgifter
Bygglovavgift avser lovprövning med benämningen HF1. (Avgiften justeras inte för prövning med benämning HF.)

Åtgärd	Avgift
Lämplighet/lokaliseringsprövning utanför detaljplan	1,25 bygglovavgift
Tillägg för prövning av liten avvikelse	1,2 bygglovavgift
Varsamhet	1,1 bygglovavgift
Tillbyggnad	Ingen justering
Ombyggnad	Ingen justering
Ändring	0,7 bygglovavgift (berörd del)
Tidsbegränsat bygglov	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, förlängning	0,5 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, säsong	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, säsong, förlängning	0,5 bygglovavgift
Förnyelse av lov = ny prövning	0,8 bygglovavgift
Stor enkel byggnad i ett och samma bygglov (oisolerad, t.ex. lagerhall) ≥ 600 m²	0,3 bygglovavgift

Tabell 7 Avgift för besked

Typ av besked	Avgift
Förhandsbesked	~~100 mPBB - utanför planlagt område~~ **200 mPBB inklusive kommunicering**
Ingripandebesked	Tidsersättning
Planbesked (se nedan)	200 mPBB - enkel åtgärd 300 mPBB - medelstor åtgärd 400 mPBB - stor åtgärd
Villkorsbesked	Tidsersättning (dock minst 50 mPBB
Strandskyddsdispens	200 x mPBB

Avgift för kommunicering tillkommer enligt tabell 3.

Planbesked -Ärendekategorier

Enkel åtgärd
200 mPBB
Med enkel åtgärd avses projekt som uppfyller **samtliga** följande kriterier:

1. Mindre projekt av enklare karaktär: ny- eller tillbyggnad av bostadshus omfattande högst två lägenheter **eller** ny- eller tillbyggnad av verksamheter upp till totalt 250 m^2 bruttoarea eller övriga projekt med en markarea om högst 2 000 m^2 **eller** ändrad markanvändning till något av ovanstående.
2. Projektet ligger inom eller i direkt anslutning till detaljplanerad markanvändning av samma karaktär.
3. Eventuellt planarbete kan antas vara möjligt att genomföra med enkelt planförfarande.

Medelstor åtgärd
300 mPBB
Med medelstor åtgärd avses projekt som inte uppfyller samtliga kriterier för enkel åtgärd eller som *inte uppfyller något av kriterierna* för stor åtgärd.

Stor åtgärd
400 mPBB
Med stor åtgärd avses projekt som uppfyller något av följande kriterier:

1. Projekt av större omfattning: bostadsprojekt omfattande mer än 100 lägenheter eller verksamhetsprojekt omfattande mer än 5 000 m^2 bruttoarea eller övriga projekt omfattande mer än 20 000 m^2 markarea eller ändrad markanvändning till något av ovanstående.
2. Ärenden som kan antas innebära betydande miljöpåverkan.

Tabell 8 Avgifter för områdesbestämmelser och detaljplaner

Eslövs kommun tar betalt för kostnader för kommunens arbete med detaljplaner genom en *plankostnad* i samband med framtagandet av detaljplanen eller genom en *planavgift* i samband med bygglov. Utöver plankostnad/planavgift åligger det sökande att bekosta utredningar. Om plankostnad/planavgift baseras på tidsåtgången så sker tidsersättningen enligt det timpris som är beslutat i denna taxa, se tabell 2.

Plankostnad

Eslövs kommun tecknar plankostnadsavtal med intressent/-er för att specificera betalningsvillkor och parternas åtagande i övrigt inför att arbetet med en detaljplan startar. Plankostnaden beräknas på ett av följande sätt:

- Om kommunen ska göra en detaljplan för att pröva en byggrätt så baseras plankostnaden på byggrättens storlek, se tabell 8a och 8b
- Om kommunen ska göra en ändring av en detaljplan som enbart omfattar fastighetsbestämmelser så tillämpas en fast taxa, se tabell 8c
- Om kommunen ska göra en ändring av en detaljplan eller en detaljplan för bygglovspliktiga anläggningar som inte är byggnader baseras plankostnaden på uppskattad tidsåtgång och bestäms i plankostnadsavtalet

Kommunen tar ut plankostnad i samband med framtagande och sista betalningstillfället är när nämnd har fattat beslut om att planen ska antas, ändras eller upphävas.

Planavgift

Kommunen debiterar en planavgift vid beslut om bygglov, förutsatt att plankostnad inte har tagits ut och att bygglovet prövas inom en detaljplan som är antagen eller ändrad efter 1 juli 1987 när PBL infördes. Planavgiften beräknas enligt tabell 8d.

Planavgift tas inte ut om bygglov har lämnats i strid mot plan (9 kap 31 § PBL) eller vid tidsbegränsat bygglov (9 kap. 33 § PBL). Planavgift kan dock debiteras om det lämnade bygglovet medges med mindre avvikelser från planen (tolkningsutrymmet).

Vid ändring av en del av en äldre detaljplan (antagen före 1 juli 1987) tas planavgift ut för berörd byggrätt inom det område som ändrats.

Vid en generell ändring av en bestämmelse inom en eller flera äldre detaljplaner (antagna före 1 juli 1987), tas planavgift ut inom hela den gamla detaljplanens område om åtgärden som skall utföras endast har stöd i ändringen av detaljplanen (t.ex. inredning av vindar).

För tillbyggnad/komplementbyggnad i separat ärende ska OF användas enligt tabell 1. För tillbyggnad tillämpas planfaktor som för nybyggnad.

Tidsersättning debiteras i ärenden, som ej går att definiera enligt ovan t ex där intressenten eller sökanden erhåller annan nytta än möjlighet till lov som kan mätas enligt standard för BTA eller OPA.

Planavgifter tas inte ut för:

- nybyggnad av komplementbyggnad i separat ärende mindre än 50 m²
- tillbyggnader oavsett byggnad mindre än 50 m²
- tidsbegränsade bygglov

Tabell 8a Betalningsplan för plankostnad

Betalningsplanen tillämpas inte för detaljplaner som enbart omfattar fastighetsindelnings-bestämmelser enligt tabell 8c. I plankostnadsavtalet kan kommun och intressent bestämma andra tidpunkter för betalning än nedan, t ex i samband med planprogram.

Startavgift **tas ut efter beslut om planuppdrag i politisk nämnd eller utskott och efter planavtalet har undertecknats och innan planarbetet påbörjas:**	
	40 000 kr för detaljplaner med en beräknad planavgift på max 200 000 kr
	80 000 kr för detaljplaner med en beräknad planavgift på max 400 000 kr
	160 000 kr för detaljplaner med en beräknad planavgift på mer än 400 000 kr
Avgift vid samråd tas ut efter beslut om samråd i politisk nämnd eller utskott. Den slutliga planavgiften baseras på byggrätten i samrådsförslaget	
	50 % av planavgift med avdrag för redan erlagd planavgift tas ut vid samråd
Avgift vid granskning tas ut efter beslut om granskning i politisk nämnd eller utskott	
	75 % av planavgift med avdrag för redan erlagd planavgift tas ut vid granskning
Avgift vid antagande eller godkännande tas ut efter beslut om antagande, upphävande eller ändring i kommunfullmäktige, politisk nämnd eller utskott	
	100 % av planavgift med avdrag för redan erlagd planavgift tas ut vid antagande

Tabell 8b Beräkning av plankostnad baserad på byggrättens storlek

Formel: mPBB x OF x PF

Tabell 8b används när detaljplanen debiteras i samband med framtagandet och är ett underlag till plankostnadsavtalet. Det är byggrättens storlek vid samråd som är beräkningsgrundande för områdesprogram, detaljplan och planprogram.

Objektsfaktor (OF) bestäms enligt tabell 1 för detaljplaner med byggrätter mellan 200-2 000 kvm. För detaljplaner som medger mindre byggrätt än 200 kvm är OF detsamma som för 199 kvm, oavsett om byggrätten är 1-199 kvm. För detaljplaner som medger större byggrätt än 2000 kvm höjs OF med 2 per 1000 kvm upp till 10 000 kvm. Efter 10 000 kvm höjs OF med 1 per 2000 kvm. Byggrätter som är större än 2000 kvm avrundas till närmsta hela tusental.

Exempel: 14 000 kvm byggrätt BTA ger en OF på 58 (40 + 16 + 2 = 60). OF sätts enligt tabell 1.

40 = OF från tabell för 2000 kvm

16 = Från 2000 kvm till 10 000 kvm är det 8000 kvm och OF höjs med 2 per 1000 kvm, alltså 2 * 8

2 = Från 10 000 kvm till 14 000 är det 4000 kvm och OF höjs med 1 per 2000 kvm, alltså 1 * 2

	Planfaktor (PF)
Områdesbestämmelser	100
Detaljplan	160
Planprogram	30

Tabell 8c Plankostnad för ändring av detaljplaner som enbart omfattar fastighetsindelningsbestämmelser

Avgifter enligt tabell 8c gäller vid ändring av detaljplan (ÄDP) som enbart omfattar fastighetsindelningsbestämmelser (FIB). Avgifterna gäller oavsett fastighetstyp och oavsett om man upphäver befintliga FIB och/eller tar fram nya FIB. Startavgift 25 %, avgift vid samråd 25 %, avgift vid granskning 25 % och avgift vid antagande 25 %, om inte annat avtalas.

ÄDP som syftar till att:	Planavgift
En ny fastighet kan bildas eller ny byggrätt kan tillskapas	80 000 kr
Två nya fastigheter kan bildas eller ny byggrätt kan tillskapas	120 000 kr
Tre eller flera nya fastigheter kan bildas eller ny byggrätt kan tillskapas	160 000 kr
Justera befintliga fastighetsgränser, ingen ny fastighet kan bildas eller ny byggrätt kan tillskapas	Timdebitering

Tabell 8d Beräkning av planavgift i samband med bygglov

Formel: mPBB x OF x PF
OF sätts enligt tabell 1

	Planfaktor (PF) Nybyggnad och Tillbyggnad	PF Ändrad användning
Områdesbestämmelser	25	20
Detaljplan	50	25
Fastighetsrättsliga åtgärder i detaljplan	40	20

Planavgift tas inte ut för:

- nybyggnad av komplementbyggnad i separat ärende mindre än 50 m²
- tillbyggnader mindre än 50 m², oavsett byggnad
- tidsbegränsade bygglov

F d fastighetsplan/tomtindelning i separat ärende (Upphävande av tomtindelningsbestämmelser)
Avgift= mPBBx PF

Åtgärd	PF
Upphävande	300

Tabell 9 Hissar och andra motordrivna anordningar

Avgift tas ut som tidsersättning enligt plan- och byggförordningen (ersätter förordning 1999:371 om hissar m.m. i byggnadsverk).

Åtgärd	Tidsersättning
Medgivande eller förbud att använda hiss	Antal timmar (minst 1 tim)

Tabell 10 Övriga åtgärder
Bygglovavgift = mPBB x HF

Åtgärd	Yta BTA	HF
Balkong 1-5 st		65
Balkong >5 st		130
Inglasning av balkong 1-5 st		65
Inglasning av balkong >5 st		130
Skärmtak	15-30 m^2	50
Skärmtak	≥ 31 m^2	100

Bygglovsavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)[2]

Övrigt – utan konstr.	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Fasadändring, mindre*		2	11	~~10~~ **5**
Fasadändring, större		4	11	10
Bostadshiss – handikapp enbostadshus[3]		2	17	13
Hiss/ramp		4	17	15
Mur och/eller plank vid en-bostadshus		2	10	~~13~~ **7**
Mur och/eller plank – bullerplank/stabilitet – oavsett material		2	14	15
Solcellspaneler/Solfångare – ~~ej på en- och tvåbostadshus~~ Ändring gäller från 2018-08-01		2	14	13
Frivilligt bygglov	Avgift enl. normalt bygglov			

* = byte av fönster till dörr eller dörr till fönster, måla om gavelspetsar, byte av mindre delar av fasaden

[2] Bygglov inklusive startbesked **och slutbesked**
[3] Endast HF2 vid invändig installation

Tabell 11 Anmälan (icke lovpliktig åtgärd)
Avgift = HF~~2~~ x mPBB

Åtgärd	HF~~2~~ alt tidsersättning
Eldstad 1 st, tidsersättning	~~1800 kr~~ 2h
Eldstad fler än en, tidsersättning	tidsersättning
Grundförstärkning enbostadshus	90
Grundförstärkning	200
VA och ventilationsanläggning enbostadshus	50
VA och ventilationsanläggning övriga	140
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, mindre	~~30~~ 2h (Ej mindre än 2h)*
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, större	140
Stambyte < 250 m²	90
Stambyte 250 - 500 m²	140
Stambyte 500 m²	200
Sopsug	90
Fettavskiljare	~~30~~ 2h (Ej mindre än 2h)
Rivning utanför planlagt område	~~25~~ 2h (Ej mindre än 2h)
Attefall upp till 15 m² BTA och takkupor	3h
Attefall inreda ytterligare en bostad upp till 50 m² BTA	4h
Attefall inreda ytterligare en bostad från 50 -100 m² BTA	6h
Attefall inreda ytterligare en bostad från 100 m² och större BTA	7h
Komplementbyggnad Attefall 30 m² BTA	4h
Komplementbostadshus Attefall 30 m² BTA	5h

* = om ändring tar mer än 2h ska det timdebiteras

Tabell 12 Rivningslov inklusive startbesked och slutbesked
Avgift = HF x mPBB

Rivning	HF
< 25 m² BTA	30
< 50 m² BTA	40
< 100 m² BTA	50
< 150 m² BTA	100
< 250 m² BTA	150

~~**< 250 m² BTA**~~	~~50~~
~~**250-999 m² BTA**~~	~~100~~
>1000 m² BTA	200

Tabell 13 Marklov inklusive startbesked och slutbesked
Avgiften tas enbart ut som tidsersättning

Åtgärd	Tidsersättning
Marklov (schaktning, fyllning, trädfällning och skogsplantering) ~~**såväl schakt som fyllning**~~	Antal timmar (minst ~~25~~ **40** mPBB)

Tabell 14 Bygglov för skyltar
Prövning skall ske som för byggnader
Avgift tas ut med hänsyn till åtgärderna och omgivningspåverkan. Avgift = HF x mPBB
Administrationsavgift ingår i avgiften för skyltar och ljusanordningar.

Åtgärd		HF liten påverkan på stads- eller landskapsbilden	HF om stor påverkan på stads- eller landskapsbilden
Vepa	≤ 20 m²	80	
Stor vepa	≥ 20 m²		200
Skyltprogram-granskning	≥ 20 m²	100	200
Prövning mot skyltprogram		20	20
Därutöver per skylt		10	10
Prövning utan gällande skyltprogram	Placering, Utformning, Miljö- och omgivnings-påverkan	45	105
Därutöver per skylt		23	53
Skylt, skyltpelare, stadspelare	≤ 10 m²	60	
Skylt, skyltpelare, stadspelare,	≥ 10 m² vid busskur	-	150
Ljusramp	Ny/ny front	-	100
Ljusramp	utöver den första	20	-
Ljusanordning vid idrottsplats eller likn.	> 5 st		100
Förbesiktning	Per gång	10	20
Remiss	Trafikverket m.fl.	15	15

Väsentlig ändring av skylt eller ljusanordning medför samma arbetsinsatser som vid ansökan om ny. Avgift tas därför ut som vid ny skylt eller ljusanordning.
Skyltprogram kan tas fram i samförstånd mellan fastighetsägaren och stadsbyggnadskontoret. Det består av dokument/ritning som visar var på fasaderna skyltar skall placeras och kan även innehålla principer för skyltars utformning. Avgiften reduceras om skyltprogrammet följs.

Tabell 15 Master, torn, vindkraftverk
Avgift = (HF1 + HF2) x mPBB

Master, torn, vindkraftverk	Beskrivning	HF 1 alt tidsersättning	HF 2 Tidsersättning
Radio- och telemast eller torn + en teknikbod	ett torn	250	Antal timmar (minst 1)
Radio- och telemast eller torn + en teknikbod	fler än ett	550	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftverk	ett verk	550	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftverk	upp till 4 st	1 200	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftpark (>5 verk)		2 500	Antal timmar (minst 1)

Tabell 16 Bygglov för anläggningar
Avgift = (HF1 + HF2) x mPBB Anläggning på land

Objekt	Beskrivning	OF	HF1	HF2
Anläggningens yta	2 000-4 999 m^2	60	24	28
-"-	5 000-10 000 m^2	80	24	28
-"-	≥ 10 000 m^2	100	24	28
Mindre anläggningar t.ex. Parkeringsplats	Antal timmar (minst 1)			
Upplag/materialgård	Antal timmar (minst 1)			
Tunnel/ bergrum	Antal timmar (minst 1)			

Exempel på anläggning (enligt plan- och byggförordningen): Begravningsplats, Campingplats, Idrottsplats, Friluftsbad, Golfbana, Kabinbana, Minigolf, Motorbana, Nöjespark, Skidbacke med lift, Skjutbana

Anläggning i vatten

Objekt	Beskrivning	OF	HF1	HF2
Brygga, såväl ponton som fast anlagd	för fler än 10-12 båtar, (annars ej bygglov)	20	24	28
Småbåtshamn – se marina	för fler än 10-12 båtar, < 5 000 m^2	40	24	28
Marina 5 000-10 000 m^2, flera bryggor	för fler än 10-12 båtar,	80	24	28
Utökning med pontonbrygga –	per brygga	5	24	28

Tabell 17 Övriga ärenden

Avgift = HF x mPBB

Ärendetyp	Beskrivning	HF
Anstånd	ingen avgift	
Avslag såväl bygglov, marklov rivningslov som förhandsbesked	Full avgift HF 1 alternativt tidsersättning	
Avvisa		**20**
Återkallad ansökan (avskrivet ärende)	**Tidsersättning se tabell 2, (minst 1 timme)**	

Tabell 18 Avgift för nybyggnadskarta

Nybyggnadskarta krävs om byggnadsnämnden anser det nödvändigt. Nämnden anger riktlinjer för när nybyggnadskarta ska upprättas.

Åtgärdsfaktor (kartavgift = NKF) vid upprättande av nybyggnadskarta m.m. Avgift = mPBB x NKF

Nybyggnadskarta	NKF eller tid-ersättning	NKF Enkel nybyggnadskarta
Kartan innehåller fastighetsgränser, höjder, befintliga byggnader, planinformation och anslutningspunkter		
Enbostadshus/enstaka byggnad oavsett tomtyta	150	100
Övriga byggnader; sammanbyggda enbostadshus, flerfamiljshus samt alla övriga byggnader och anlägg- ningar. Tomtyta mindre eller lika med 1 999 m^2.	150	**100**
2 000-4 999 m^2	250	**150**
5 000-9 999 m^2	300	**175**
10 000-15 000 m^2	400	**225**
Tomtyta större än 15 000 m^2	Skälighetsbedö mning/ nedlagd tid	
Nybyggnadskarta eller särskilda kompletteringar utanför primärkarteområdet	Tidsersättning	Tidsersättning
Granskning av nybyggnadskarta	10	
Revidering av nybyggnadskarta	40	
Förhandskopia alt, preliminär nybyggnadskarta	Tidsersättning	Tidsersättning
~~**Nybyggnadskarta eller särskilda kompletteringar utanför primärkarteområdet**~~	~~Tidsersättning~~	~~Tidsersättning~~
Alla övriga åtgärder	Tidsersättning	Tidsersättning

Tabell 19 Avgift för utstakning

Avgiften för utstakning skall beräknas för hela ärendet om det ingår i samma beslut om lov, även om det består av flera fristående byggnader och dessa stakas ut vid samma tillfälle. När utstakning av grupphusområde görs vid flera tillfällen, korrigeras avgiften för extrakostnader i efterhand i samband med slutavräkning. Om ett ärende innehåller flera olika hustyper räknas sammanlagda byggnadsarean (BYA+ OPA) för varje hustyp för sig. I avgiften för utstakning ingår markering av en höjdfix.
Byggfixen redovisas i läge och höjd på utstakningsskissen. Utstakning kan utföras av byggnadsnämndens personal eller annan med verifierad mätningsteknisk kunskap som byggherren föreslår. Om utstakning utförs av annan än byggnadsnämndens personal, tas avgift ut för underlags-data, grundmaterial m.m. med 20 % av den avgift, som skulle utgått om kommunen utfört arbetet.

Utstakningsavgift = mPBB x UF

Beskrivning	UF
Huvudbyggnad – nybyggnad (4 punkter)	
1-249 m²	140
250-499 m²	170
500-999 m²	210
1000-1 999 m²	260
2 000-2 999 m²	310
Större än 3000 m²	350
Tillägg per punkt utöver 4	10
Objekt större än 3 000 m². Avgiften ska beräknas för hela ärendet under förutsättning att det ingår i samma beslut.	Anbudsförfarande
Utstakning, detaljpunkter, mätningslinjer och arbetsfixar	Tidersätting se tabell 2
Tillbyggnad samt Nybyggnad garage/uthus till en- och tvåbostadshus (4 punkter) samt Komplementbyggnad ~~0-50 m²~~	~~50~~
~~**50-100 m²**~~ **50-100 m² BTA**	75
~~**100- m²**~~ **250 – 1 000 m² BTA**	100
Tillägg per punkt utöver 4	5
Plank eller mur	Tidsersättning, minst 1 timme
Transformatorstation	50
Detaljpunkter och mätningslinjer	Tidsersättning
~~**Lägeskontroll**~~	~~Tidsersättning~~
Uppletning av gräns	Tidsersättning

Grovutstakning kostar 15 % av priset för utstakning. I samband med finutstakning 25 %.

Tabell 20 Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information
Avgift per HA = mPBB x KF (Moms 6 % tillkommer)

Kommentar:
Kommunen finansierar sina kostnader för kartproduktionen med en blandning av skattemedel och avgifter. För *permanenta användare (nyttjare)* av kommunalt kartmaterial träffas vid uttagande av avgift normalt avtal, som löper flera år. Nedanstående taxa avses tillämpas för *tillfälliga nyttjare* av det kommunala kartmaterialet. Kommunens kartmaterial är upphovsrättsligt skyddat. Vid upplåtelse av kommunalt kartmaterial överlåts normalt endast rätten att nyttja materialet för visst ändamål (icke exklusiv rätt). Nyttjanderätten bör normalt begränsas i tiden och till visst angivet ändamål. För handläggning och redigering tas avgift ut som tidsersättning.

Grundkarta	KF
Tätort (lägsta avgift 150 mPBB)	70
Landsbygd (lägsta avgift 150 mPBB)	35
Koordinatförteckning	KF
Koordinatförteckning för första punkten	6
tillägg utöver den första	2

Digitala kartprodukter	Kronor/ha
Primärkarta (inkl. Höjdinfo)	~~420~~ **10 mPBB**
Primärkarta (exkl. Höjdinfo)	~~400~~ **8 mPBB**
~~**Primärkarta (analog per st.)**~~ **Situationskarta**	450 **10 mPBB**
Delinformation ur primärkartan	
Fastighetsinformation (gränser, beteckningar m.m.)	150
Plana detaljer (byggnader, gator m.m.)	250
Höjdinformation (höjdkurvor, höjdsatta punkter m.m.)	20
Översiktlig karta (per st.)	~~200~~ **5 mPBB**
Stadskarta (per st.)	~~100~~ **3 mPBB**
Situationsplan utanför detaljplan (per st.)	900 **20 mPBB**
Handläggarkarta fasadändringar och skorstenar	**5 mPBB**

Vid utskrift tillkommer kostnad för material.

Tabell 21 Avgift för lägeskontroll

Avgift = mPBB x MF x N (25% moms tillkommer).

Lägeskontroll sker för nybyggnader och tillbyggnader större än eller 50 m^2.

Lägeskontroll utförs inte i ärenden < 15 m^2.

Om ett ärende innehåller flera olika byggnadsverk/byggnadstyper räknas sammanlagda BTA (BYA + OPA) för varje byggnadsverk/byggnadstyp för sig.

För handläggning och körning där lägeskontroll inte utförs tas avgift ut som tidersättning.

Nybyggnad	MF
1 – 249 m^2 BTA	50
250 – 499 m^2 BTA	65
500 – 999 m^2 BTA	80
> 1 000 m^2 BTA	120
Tillägg per punkt utöver 4	2

Tabell 22 Reduktion av avgift vid för sen handläggning

Förhandsbeskeds avgift reduceras så här:
(administration inkl. arkivering) + (förhandsbesked) – (1/5 av förhandsbesked x antal veckor).

Bygglovsavgift reduceras så här:
(administration inkl. arkivering) + (bygglovsavgift) – (1/5 av bygglovsavgift x antal veckor).

Avgift för anmälan reduceras så här:
(administration inkl. arkivering) + (anmälansavgift) – (1/5 av anmälansavgift x antal veckor).